

Prima pars

Secunda pars

Code Bibliothecae Universitatis Cracoviensis.

284, 1.

287/2

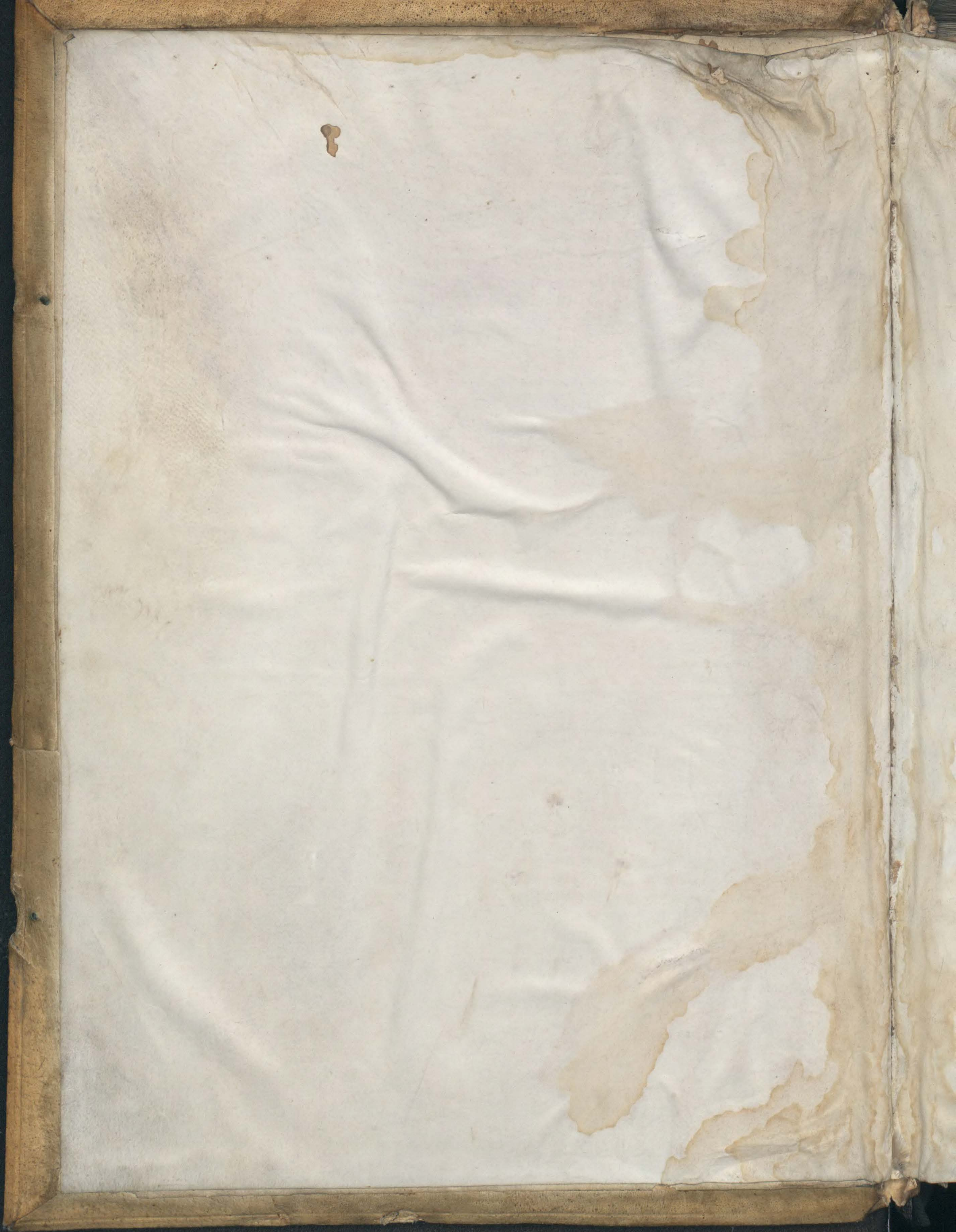
Ad Amalia

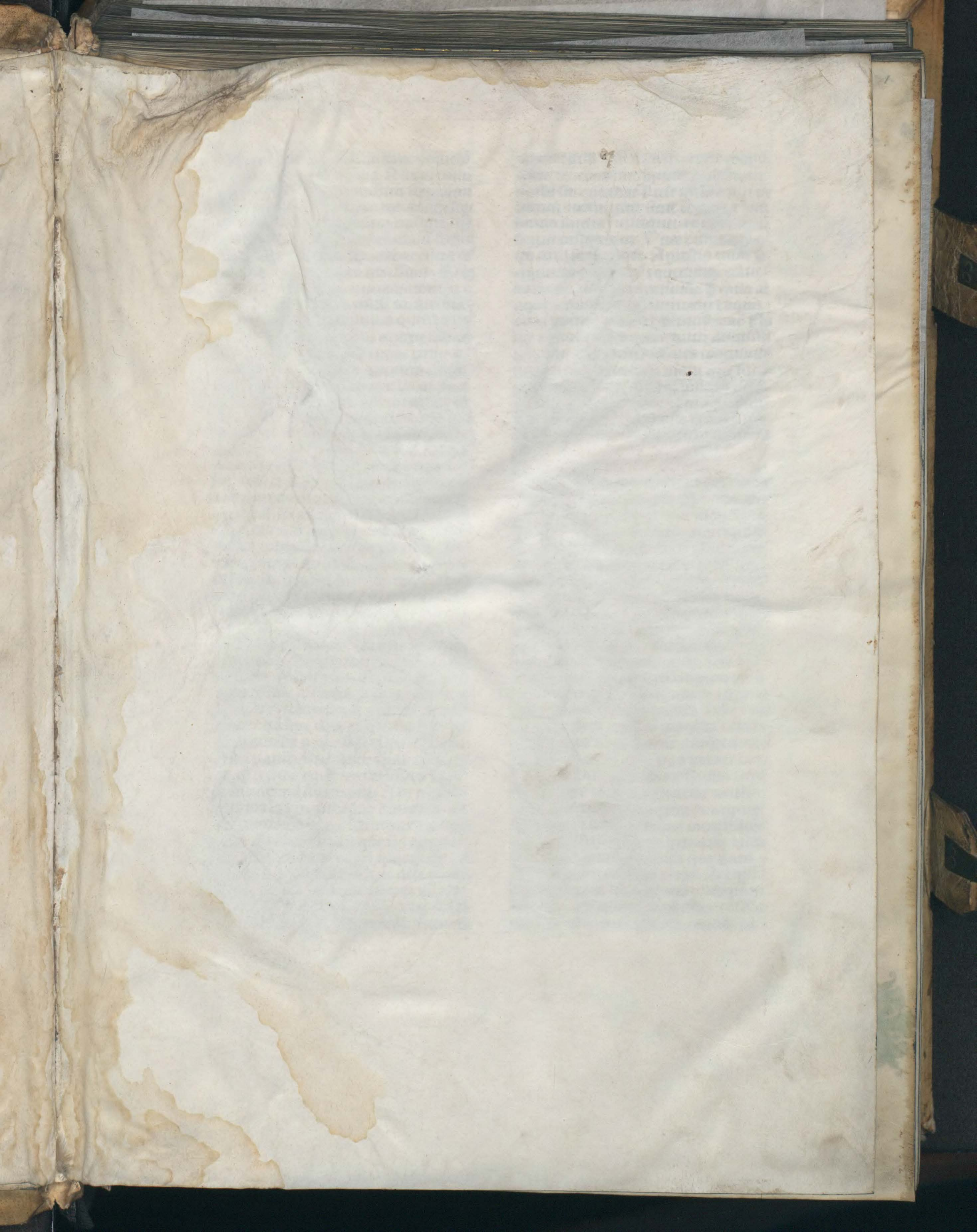
17.1
3.

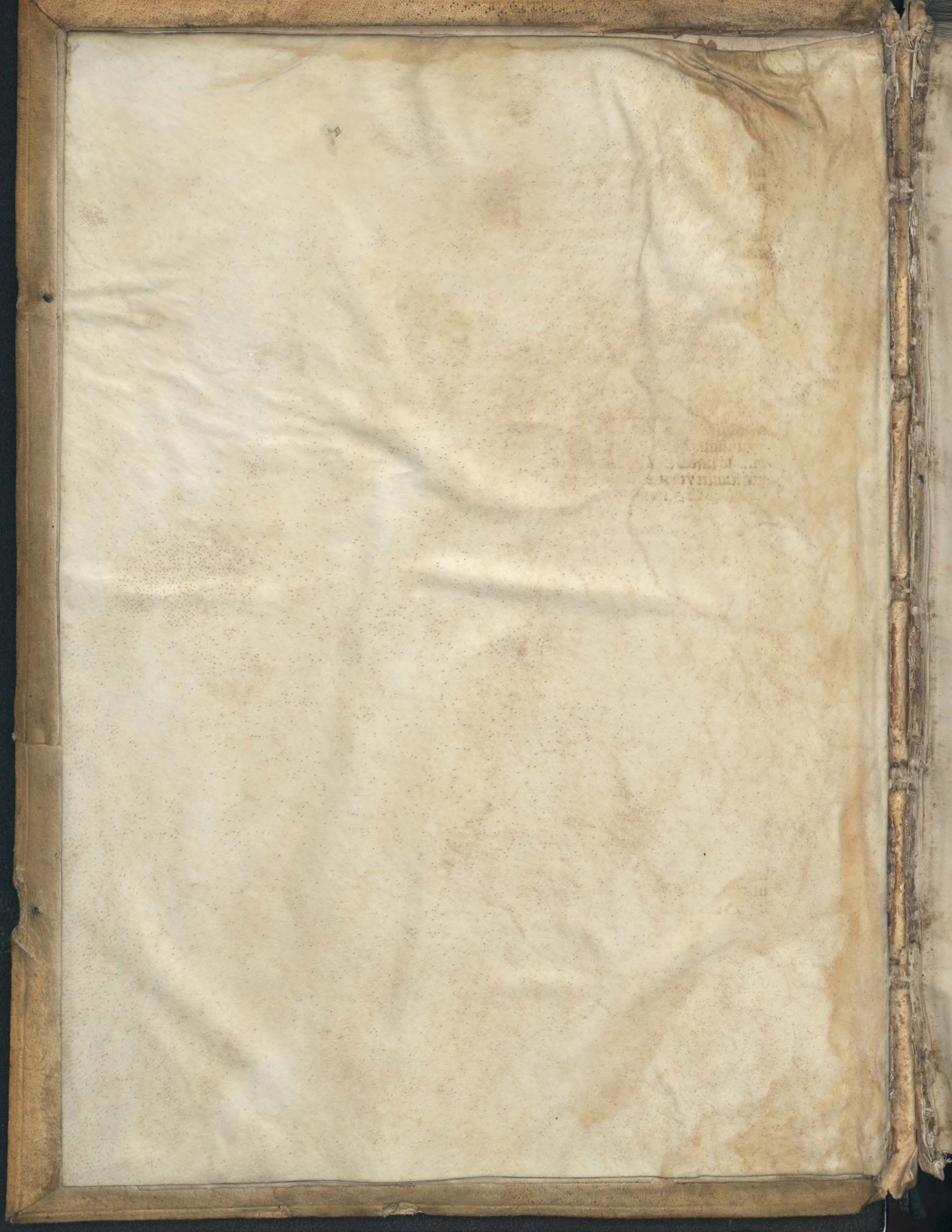

416

1.

Follicitudine p̄miserunt illos sequēdū
cur illos penitentie attus. Adhuc enim
uit inanis habentes ludium i deploran-
tes ad monitionē magis. Aliam signi-
assumpserunt cogitationem meliorē i q̄
p̄cedunt rogantes hos tamq̄m fugiti-
uos p̄sequēbantur. **D**icebat enim eo-
adhuc finem digna necessitas. Et ro-
gum que acciderunt memoracionem i
amittebant. i que de erant comitatus.
repleat punitio i populus quidē tūc
mirabiliter transire. Alii autem nouas
mortem inuenire. **D**ominus enim cre-
tura ad suum genus ab initio refugu-
rabatur de suens p̄ceptis tuis ut p̄ce-
ti custodiunt illi. **I**am miles ca-
stra eorum obuiosabat i ex aqua que
erat ante terra arida apparuit i ex ma-
ri rubro uia sine impedimento i camp-
germinans de profundo nimio p̄uenit.
omnis uacis transiit que regēbatur
tua manu videntes enim mirabilia et
monstra. **T**amq̄m equi depauperunt et
cani i tamq̄m agni exultant i magis
cautes te domite qui liberasti illos. **N**e
mores enim erant adhuc eorum que
in ioculati eorū fca fuerant. quemadmo-
dum p̄uacōne animalū p̄uenit i
multas i p̄p̄is. eructant flumens
multitudine. **N**onnulli
aut viderunt nouam creaturā. aut
cui adducti sc̄p̄secucia postulant
ut elias epulacionis. **I**n allocutione
enim delictū ascendit ius de mari ori-
gometra i uexaciones p̄corū. **S**ingue-
uerunt nō sine illis que facta fuerant
argumentis p̄m̄m̄m̄. **I**ste
enim patiebatur sedm̄ suas nequitias.
Et enim valde detestabilem i hos
p̄ualitatem i stituerunt. **A**lii quidem
ignotos nō recipiebant aduenas. alii
aut bonos hospites i seruicium redige-
bant. **E**t non solum hoc s. i alius q̄
dem respectus erat eorum. q̄m multi re-
p̄iebant extraneos. **Q**ui aut tūc le-
ticia recipunt hos qui eisdem vti erant
instituit seuerissimis afflictiunt dolori-
bus. **P**auli sunt aut cecitate sicut illi

in tenebris iusti autē in i conuictis cogni-
essent tenebris iustisq̄ transiunt
hosti sui querebat. **I**ste enim dicit et
uicini querebantur sicut i organo qua-
litatis sonus i mutatur i omnia soni-
funt custodiunt. **V**nde i etiam ex
q̄o certo ius potest. **A**grestia enim in
aquaria iuebant i quecumq̄ erant i
natura iustam transiunt. **I**ste aut
aqua ualebat sup̄ iustitiam i aqua
extinguentis nature iustitiae. **F**la-
me etiam corripit iustitiam animalū
um non uexantur carnes coambula-
tum nec dissoluebant illam que facile
dissoluebant sicut glacies bonam elat.
In omnibus enim domine magnificat
i p̄m̄m̄m̄ i honore i non despet-
it i quum tempore i i quum loco assistens
eis. **E**xpliat iustitiae. **I**n capit
prologus iustitiae ecclesiasticam.

Morum enim nobis i mag-
norum p̄legem i p̄p̄is alio-
q̄ qui secuti sunt illos sapia
demonstrata est in quibus op-
ter laudare iustitiae doctrine i sapientie
causa qui non solum ip̄s loquentes i
necesse est esse p̄p̄os s. etiam extraneos
posse i descentes i p̄p̄is sententes doc-
tissimos fieri. **A** ius meus iustitiae postq̄m
se amplius dedit addiligentiam lecto-
nis legis i p̄p̄is i rationi librorum
qui uobis a p̄p̄is uobis traditi
sunt uoluit i p̄p̄is sententes aliquid horū
diuinitat que ad doctrinam i sapien-
tiam p̄uenit i desiderantes discere i illo-
rum p̄p̄is facti magis magisq̄ aduen-
dant animo i firmament ad legitimam
uitam. **H**ortor itaq̄ nos uenire cum
beniuolentia i attendite studio lecto-
nem facere i ueniam habere i illis i
quibus uidentur sequentes i magis
sapientie i desce i uerbo composicione
i am deficiunt uerba hebraica q̄ndo
translata sunt ad aliam linguam.
Non solum aut hoc s. ip̄a lex i p̄p̄is
etiam aliorum librorum non parum
habent diffinitionem quando in se di-
cuntur. **I**am iustitiae i iustitiae

anno temporis ptho lomet euergetis regis
postquam pueri in egyptum et cum multis
temporibus ibi fuissent iuueni ibi liberos reue-
tos non parue neque sumpuente doctrine
Itaque bonum et necessarium putant et
que adde aliquam diligentiam et labores
impetrandi istum librum. Et multa
vigilia actiui doctrinam in spacio quis
ad illa que ad finem ducunt librum et
ultum dare illis qui uolunt animis
utende et discere quemadmodum oportet
ac instruere mores qui solum legem
domini poluerunt uitam agere. *Ex
placito plogus. Incipit liber ecclesiasticus.*

Deus. *¶* S. sapientia a domino deo est. et
cum illo fuit semper et est ante eum. *¶* Re-
nam manus et plume gressus et otes seculi
quis diuinitatem. Alacundiam celi et
latitudinem terre et profundum abyssi quis
diuinitus est. *¶* Sapientiam dei pceden-
tem omnia quis inuestigauit. *¶* Pro-
pter omnia creata est sapia et intellectus p-
dentie ab eis. fons sapientie ybunt di-
uinitus. *¶* Ingressus illius mandata e-
tina. *¶* Adit sapientie cui reuelata est
et astutias illius quis nouit. *¶* Disapli-
na sapie cui reuelata est et manifestata.
et multiplicacionem gressus illius quis
intellexit. *¶* Quis est altissimus creator
omniū ompe. et rex potens et inueniendu-
mus. sedens sup thronum illius et
duans deus. *¶* pe creauit illam et spu

laudo. et iudicium et diuinitatem et inuentus
est et effudit sup illam omnia opa sua
et sup omne carnem. *¶* Secundum da-
tum suum pter illam diligentibus se.
et inuioz domini gla et gladio et letitia
et corona exultacionis. *¶* Inuioz dñi delect-
abit cor. et dabit letitiam et gaudium
et longitudinem dñi. *¶* In uentia dñi
bene erit ieremias. et in die defunctoris
sue benedictio. *¶* Quibus aut apparuerit
in uisu diligunt eam in uisione. et ag-
nitione magnalium suoz. *¶* Delecto dei
honorabilis sapientia. *¶* In uentia sapi-
entia timor et cum fidelibus in uentia et
tutis et cum electis seminis gradietur. et cum
iustis et fidelibus agnoscat. *¶* Timor dñi
scientie religiositas. *¶* Et religiositas aut
iudicium et iustitiam cor. iocunditatem atque
gaudium dabit. *¶* In uentia deum bene e-
rit in uentia et illuminacionis illius uide-
bitur. *¶* Plenitudo sapientie timore deus.
et plenitudo a fructibus illius. *¶* In uentia do-
mini illius implebit a generacionibus
et receptacula a thesauris illius. *¶* Coro-
na sapientie timor dñi repletus pacem
et salutis fructum et iudicium et diuinitatem
eam. *¶* Itaque sunt aut dona dei. *¶* Sci-
entiam et intellectum prudentie sapientie
spacietur. et gloriā teneantem se exaltat.
et adit sapientie timore deum. nam et
illius longum. *¶* In thesauro sapientie
intellectus et scientie religiositas. exalta-
tio aut peccatoribus sapientia. *¶* Timor
domini expellit peccum. *¶* Nam qui sine
timore est non potest iustificari. *¶* In uen-
dia enim ammalitas illius. *¶* Quia
illius est. *¶* Et siq in tempus sustinebit
paciens et postea redditio iocunditatis.
Bonus sensus usque ad tempus ab-
sondet uerba illius. et labia multorum
enarrabunt sensum illius. *¶* In thesau-
ris sapientie significatio discipline. ex-
eratio aut peccatori custodia dei. *¶* In
cupiscens sapiam et serua iustitiam et
dis pbebit illam tibi. *¶* Sapientia enim
et disciplina timor domini et qd in pla-
citum est illi fides et mansuetudo et admi-
plebit thesauros illius. *¶* Ne fueris co-

cumax i mcredibilibs timori domini. et
ne accessis ad illum duplici corde. **S**e fit
ens ypochris in respectu hominum i non
scandalis in labijs tuis. **I**dem i ar
ne forte cordas i adducas scandalum
anime tue in honorem. i tenelet de
absconsa tua i medio synagoge el
darte quoniam maligne accessisti ad
deum i cor tuum plenum est dolo i fal
si accedens ad suu. **II**. **I**acra
tatem dei sta in iusticia i timore
i para animam tuam ad temp
tationem. **D**e parne cor tuum i sustine
in dña aurem tuam i exape i ba in tellor
tuo i ne festines i tempus obducionis
Sustine sustentationes dei i sumgere
deo. i sustine ut crescat in uouissimo vi
ta tua. **D**umne qd applicatum fuit a
pe i dolore sustine i i humilitate tua ha
te pacenciam quoniam i igne platur
argentum i autum homines uero re
ceptabiles i camino humilitationis. **E**t
de deo i occupabit te. i dirige uiam tuam
i pa i illum. **S**erua timorem illius i
illo uetate. **E**t etuentes dñm sustinete
uiam eius i non deflectatis in illo ne
cadatis. **Q**ui timetis dñm credite illi
i non euacuantur metes ura. **Q**ui
timetis dñm spate i illum. i i oblecta
tione ueniet uobis uia. **Q**ui timetis
dñm diligite illum i illuminabunt cor
da ura. **E**spitate filij nationes ho
minum. i scitote quia nullus sperauit i
domino i falsus est. **Q**uis quis per
mansit i mandatis eius i derelictus
est. **E**t quis inuocauit illum i despect
eum. **Q**uoniam pñs i misericors ds.
i remittet i tempe tribulationis pñs.
i pñs est omnibz exquirentibz se i
ueritate. **I**eduplici corde i labijs sc
lectis. i manibz maledicentibz. **V**e p
catorum hanc ingredierit duabz uis.
Ve dissolutis corde qui non credunt
deo. ideo non pregentur ab eo. **V**e h
qui pñderunt sustentenciam i qui der
liqunt uias rectas. i diuitiunt in uias
pñuas. **E**t quid facient cum ispic
cepit dominus. **Q**ui timent dñm uo

erunt mcredibiles uerborum illius i qui
diligunt illum i suauit i bibum illius.
Qui timent dñm inquirent que bene
placata sunt illi. i qui diligunt illum re
plebunt lege ipius. **Q**ui timent dñm p
pabunt corda sua. i in respectu illius fa
ficabunt annuas suas. **Q**ui timent
dñm custodiunt mandata illius. et
pacenciam habuit ad inpectionem il
lius dicentes. **S**i pñiam non egimus.
maderunt i manibus dei. i no in manibus
hominum. **S**ed cum eum magnitudinem
illius. sic mta ipius cum ipso est. **III**.
In sapientia ecclia iustos i ua
as illorum. obediencia i dilectio.
Iudicium patris audite filij di
lecti i sic facite ut salui sitis. **D**s enim
honorauit patrem i filijs. i iudicium
matis exquirens firmavit i filios. **Q**
diligite deum exorabit pñs. i i tunc
bit se ab illis. i i oratione dñs exaudi
etur. **E**scitit qui chesaurat. ita i qui
honorificat matrem suam. **Q**ui hono
rat patrem suum iocundabit in filijs
i idie orationis sue exaudietur. **Q**ui ho
norat patrem suum uita uiuet longiore.
i qui obedi pñs refrigerabit matrem. **Q**
timet dñm honorabit patres. i quasi
dominus seruet hys. qui se genuerunt
in ope i sermone i i omni pacencia. **H**o
nora pñm tuum ut sup ueniat tibi bi
dictio a domino. i benedictio illius in
nouissimo manet. **B**enedictio patris
firmat domos filiorum. maledictio aut
matis eradiat fundamenta. **N**e glo
ris in otumelia patris tui. non est e
um i glia s. i filio. **G**la enim homi
exhonorat patris sui i deditur fili pat
sue honore. **I**li suscipe senectam pñs
tue. i non exiles eum in uita illius.
Et si defecit sensu ueniam da. i ne sper
nas eum in tua uirtute. **E**lemosina e
um patris tui. non erit in oblivione.
Sancti pñs matris iustitietur tibi bo
num. i in iusticia edificabit tibi i iudic
tribulationis i memorabit tui. i sicut
in seno glacies soluentur pñs tua. **Q**
male fame est qui dereliquit patrem

ya.

b

a

76.

est maledictus qui exasperat matrem. filius
inmansuetudine apia tua pice. i sup oi
um glam dngis. Quanto magnus es
humilia te ionnib; i coram deo iucies
gratiam. quoniam magna potetia di
solus i ab humilib; honoratur. Alia
ra te ne queliens i foras te ne lauat
fius. si que pcepit tibi deus illa exogi
ta tibi semper. i implurib; opib; eius ne
fuis amosus. Non est enim tibi ne
cessarium ea que abscondita sunt vide
oculis tuis. Quisup natius reb; noli
scrutari multiplicat. i implurib; eius
opib; non eris amosus. Durum e
nim sup sensus hominu ostensa sunt
tibi. i i uicos enim supstantia ut sus
picio illorum i i uanitate decurrit
sensus ege. Cor durum male habebit
in nouissimo. i qui amat paulum in
illo pibit. Cor in grediens duas uias
non habebit successus. i piam cordis i
illis scandalizabit. Cor nequi grata
bitur in dolozib; i peccatoz addit ad
peccandum. Synagoge sup bonum n
est sanitas. frater enim peccati eradi
calitur in illis i non intelligitur. Cor
sapientis intelligitur i sapientia i au
ris bona audiet cum omni acupiscen
cia sapiam. Sapientis cor i intelligibi
le abstinebit se a peccis i in opib; iustie
successus habebit. i quem ardentem
extinguit aqua. i elemosina relinquit p
catu. Et deus pspexerit eius. Qui red
dit gram meminit in postum. i i tpe
calis tui i uentes firmanentur.

In elemosinam pau
pis ne defraudes ioculos tuos
ne transiatis a paup. Anima
esurientem ne despexis. i non exaspes
paupem in iopia sua. Cor in opib; ne
afflexis i non pntas datum angust
nanti. Cogitacionem tribulati ne ad
mas i non auertas faciem tuam ab e
geno. Ab in ope ne auertas oculos tuos
ppter iram i non relinquis queritib;
tibi reus maledice. Maledictus eni
i amaritudine anime exaudietur pre
catio illius. Exaudiet aut illum q

fecit eum. Congregati paup in effabi
lem te facio i p dicitur humilia animas
tuas i magnaco humilia caput tuum.
Declina paup autem tuam sine tristia
na i rede debitum tuum i responde illi pa
afice inmansuetudine. Libera enim qui
in uiam patitur de manu supbi i non
a tde feras i anima tua. i i iudicando
est pupillis ut micos pater. i p uis ma
ti illorum. Et eius in uelud filius alac
simi obediens i iustitiam tuam magis qm
mater. Sapientia filius suis uiam in
spuat i suscipit exquirentes se i p reib; i
uia iusticie. Et qui uiam diligit diligit
uitam. i qui iuglauiunt ad illam. i plex
tuntur placitum eius. qui tenuerunt
illam uitam hereditabunt. i quos innot
bit iudicetur deus. Qui seruunt ei ob
sequentes erunt scō i eos qui dngunt
illam diligit deus. Qui audit illam
iudicat gentes i qui innotetur illam p
manebit iudicatus. Si credidit ei pmane
bit i uiam hereditabit i uiam iusticie
ne aratur innot. Quoniam i iusticia
tione ambulat cum eo i in pmissis elig
eum. Iudicem i iusticiam i pbaconem
inducit sup illum i iusticiam illum in
tribulacione doctrine sue donec temptet
illum in cogitacionib; suis i credat aut
illius. Et firmabit illum i uer ad duce
directum ad illum i iusticiam illi i de
iudicabit absconsa sua illi i iusticiam
bit sup illum iusticiam i intellectum
iusticie. Si autem oberrauit delinquet
illum i iudicet illum i manus iusticie
a sui. Iusticia tempus i iusticia am
lo. O anima tua non confundaris dice
verum. Est enim iusticia adducens pec
catum i est iusticia adducens glam i gra
tiam. Ne accipias faciem aduersus faci
em tuam. nec aduersus animam tuam
mendacium. Si iusticiam pmissum tu
um in casu suo nec retineas ubi iusticia
pe salutis. Non abscondas sapienti
am tuam in decore eius. In lingua eni
agnoscitur sapientia i sensus i sci
entia i doctrina eius in uerbis sensati i
firmamentum in opib; iusticie. Non

et iudicas uerbo uitas ullo modo i deum
daco in iudiciis tuis et funde. Non
fundaris etiam peccata tua. et ne iudicas
te omni homini peccato. Noli resistere
contra faciem potentis nec conis et tra
ictum fluminis. Ducticia agnoscere p
anima tua et usque ad mortem certa p u
sticia id expugnabit pte inimicos tu
os. Noli uisus esse in lingua tua in u
tus et reuultus in opibus tuis. Noli esse
sine lea in domo tua. euerrens domesticos
tuos et opprimens directos tibi. Noli sic
perrecta manus tua ad accipiens et
ad dandum collecta. .v. .

Noli attendere ad possessiones in
quas. et ne dixis est michi suffi
ciens uita. Nichil enim proderit
in tempe vindicte et obductionis. Ne se
tis in fortitudine tua et cupiditatem cor
dis tui. et ne dixis. Quomodo potui aut
quis me liberet ppter facta mea. Deus
enim vindicans uindictabit. Ne dixis.
Peccavi et quid accidit michi ardeat.
Noli sumus et enim pateris redditor.
De peccatis peccatorum noli esse sine me
tu neque adducas peccatum super peccatum et ne
dicas miseratione dei magna est multitu
dinis peccatorum meorum miserebitur. Noli
enim ira ab illo tuo proximo. et in
catores respicit ira illius. Non carde
conuerti ad dominum et ne differas de die i
diem. Subito enim ueniet ira illius
et in tempe uindicte disperdet te. Noli
anxius esse in diuiciis in uultis. Si
chil enim proderunt tibi idie obduc
tionis et uindicte. Non uentiles te i
omne uentum et non eas in omne uia.
Sic enim peccator pbatu idupua ling
ua. Esto firmus in uia domini et in
uitate sensus tui et scientia et psequat
te uerbum pacis et iusticie. Esto man
lucius ad audiendum uerbum dei. et in
cellas et cum sapientia pferas te sp
sum uerum. Si est tui intellectus re
sponde proximo. Sin aut sic inanis tua
sup os tuum. ne capias in uerbo idia
plumato et fundaris. Nonis et gloria
in lingua sensati lingua uo ipudens

incedio est ipius. Non appelles susur
ro in uita tua. lingua tua ne capias et
fundaris. Super furem enim est et fustio
penitentie et uocatio pessima super biling
uem. Super iuratore aut odium et inimi
cia et uenietia. Iusticia pusillum
et magnam similiter. .vi. .

Noli fieri paucis inimicis pri
mo. Inipsum enim et amite
liant ualut hereditate iouis
peccator mundus et uulgus. Non te ex
collas in cogitatione anime tue uelut
chaurus ne forte elidatur uirtus tua
pshuliam et folia tua comedat et fruct
tus tuos pdat. et relinquans uelut lig
num aridum in hemo. anima enim
nequim disperdet qui se habet. et i gaudium
inimicis dat illum et ducet in forte in
priori. Et uerbum dulce amicos multi
plicat et uirgata inimicos et lingua ex
chans in uero homine habundabit. Qui
pacifica sunt tibi et saluatis tibi sit in
de uille. Si possides amicum in tempe
tione posside eum et non facile credas
te ipm et. Et enim tempus amicitis
solum suum et non pmanebit in tempe
tribulationis. Et est amicus qui quer
atur ad inuicem et est amicus qui
odum et iram et comitia. demidabit.
Et aut amicus socius in uile et non
pmanebit in die necessitatis. Amicus
si pmanet fixus. erit tibi quasi coeq
lis et in domesticis tuis fiducialiter ager.
Si in uicem se contra te et a facie
tua abscondit se in manu uicis
amicum in bona. Ab inimicis tuis.
separe et ab amicitis tuis attende. Ami
cus fidelis pteccio fortis. Qui aut in
uenit illum. inuenit thesaurum. Ami
co fidelis in uile est compaco. et non est
dignus pondacio auri et argenti contra
bonitatem fidei illius. Inimicus fidelis
medicamentum uite et immortalitatis et
qui metunt dnm inuenit illum.
Qui timet dnm eque habet amicitiam
bonam qui solum illud erit ami
tus illius. Qui amicitie tua exi
pe doctrinam et usque ad canos in uile

quasi

mes sapientiam. Quia is qui amat et se
minat accede ad illam et sustine bonos
fructus illius. In ope enim ipsius exigu
um laborabis et cito es de generationibus
illius. Quam aspa enim innum sapia et
doctis hominibus et non permanebit in illa
erroris. Quasi lapidis virtus probat est
in malis et non demorabitur proice illas. Sa
piencia enim doctrine secundum rationem eius
est et non multis est manifesta. Quibus
autem agnita est permanet usque ad aspectu
dei. Audi fili et accipe solum in intellectu
et ne abicias solum meum. Si nunc pe
dem tuum in compedes eius et in torques il
lius collum tuum. Si ubi huiusmodi
tuum et porta illam et ne accideris in mal
illius. Si non in animo tuo accede ad il
lam et in omni virtute tua serva vias e
ius. Inuestiga illam et manifestabit tibi
et contineas factus ne delinquas eam. Si in
novissimis enim iuvenes requiem in
eam et meretur tibi ioblectationem. Et
erunt tibi compedes eius in protectionem
fortitudinis et basis virtutis et torques
illius in stolam glorie. Decor enim et
vita est in illa et in unguis illius alligam
ta salutatis. Stola glorie indues eam
et coronam gratulationis super pones tibi.
Fili si attendis michi discas eam et sic
a comodanis animam tuam sapiens
eis. Si in divinis autem tuis excipi
es doctrinam et si dilectis audire sapiens
eius. In multitudine preceptorum pruden
tiam sta et sapientie alios ex corde iun
ge ut omnes narrationem dei possis
audire et in publicis laudis non effugiant
a te. Et si in visis sensatum evigila ad
illum et gradus hostiorum illius exte
rius pes tuus. Cogitationum tuam habere
in preceptis dei et in mandatis illius ma
xime assiduus esto. et ipse dabit tibi cor
et sapientia sapientie dabitur tibi.

Noli facere mala et non te
apprehendent. Discede ab iniquo
et deficiet mala ab te. Non se
cumes mala in multis iustitie et non me
tes ea in septuplum. Noli querere ab
homine ducatum. neque a rege tache

nam honorem. Non te iustificas ante de
um. quoniam agnoscis cordis tui et ipse
regem noli velle iudi sapientis. Noli que
re fieri iudex nisi si vales iurare in iurame
ntis et ponas scandalum in agilitate tua.
Nec pecces in multitudine civitatis nec te
in multas in populum neque alliges duplicem
peccata. non enim in vultu eius innumis. No
li esse pusillanimitas in animo tuo exora
re et facere elemosinam ne despicias. Ne
dicas. In multitudine munerum meorum
respiacet deus. et ostendem me deo altissi
mo suscipiet munera mea. Non iride
as hominem in amantudine anime. Est
enim qui humiliat et exaltat cum spec
tor deus. Noli ad visum fratrem tuum
amare mendacium neque in iuramentum fili
facias. Noli velle mentiri omne men
daci. Falsitas enim illius non est
bona. Non iridus esse in multitudine
preceptorum et non vites verum in tra
ditione. Non odis laboriosa opera et iusti
ficationem ab altissimo creant. Non
reputes te in multitudine in disciplinam
tuam memento te qui non tardavit hy
milia valde spiritum tuum quoniam
munditia carnis in ipso ignis et verius.
Noli putare in amicitia pecunia dis
ferre neque fieri paucissimum auro sp
ueris. Non discede a muliere sensata et
bona qui sortitus es in timore dei. Si tu e
am veracundie illius super aurum. No
ledas servum operantem in iusticia neque
incedamur dantem animam suam.
Si vultus sensatus sit tibi dilectus quasi
anima tua non deficiat illi in iusticia
neque in opere delinquas eum. Decora
tibi sunt attende illis. et si sunt utilia p
sevent apud te. Fili tibi sunt erudi illi
et curia vultus apud sua. Fide tibi
sunt serva corpus illam et non osten
das in iusticia faciem tuam ad illas. et
in iusticia filiam tuam et grande opus fecis
in hominem sensato da illam. Si vultus si
est tibi secundum animam tuam non probitas
illam et odibili non credas te in toto
corde tuo. Non ora parentem tuum et ge

iniqui inanis tunc ne obliuiscaris. Me-
mento quo man nisi pillos non fuisset
retine illis qui tibi tibi. Si tota animi
tua tunc deum et sacerdotes illius sanctifica.
Si non in uirtute tua dilige eum qui te
fecit et ministros eius ne relinquant. No-
uora deum extota anima tua et honori-
ca sacerdotes et pinguia cum te brachys.
Da illis partem sicut mandatum est ti-
bi pannaum et purgationis et denegli-
genia tua purga te cum paucis. Da
cum brachiorum tuorum et sacrificium sa-
crificionis offeres domino. in iura scorum
et pauperum porrige manum tuam ut pfaa-
tur pfaa et benedictio tua gra datus
in respectu omnis uiuentis. Et moratus
non phideas gram. Non des ploran-
tibz in solatione et cum lugentibz am-
bula. Non te pigeat uisitare infirmos
ex his enim in dilectione firmabis. In
omnibz opibz tuis utemur de nouissi-
ma tua et in eternum non peccabis. **Viii.**

Non litiges cum homine potestate
ne forte in iudas summatu illius.
Non excedas cum uiro locuple-
te ne forte constituat et tu te licem. Qui-
cos enim potest aurum et argentum ius-
ad cor regum extendit et conuincit. Non
litiges cum homine linguato et uo stus
es ignem illius lingua. Non quatuor
hominum idolo. ne male de gente tua lo-
quatur. Non despicias hominem autem
tem se a pco neqz in ppe et. Memento
qui omnes in corruptione sumus. Ne sp-
nas hominem in sua senectute et eum ex
nobis se uelcunt. Non demorato in in-
co tuo gaude. facis quoniam omnis mo-
runt. in gaudium volumus uenire
Despicias narrationem pbitorum sapi-
entium et in pbitis illorum uisare. Ab
ipsis enim discas sapiam et doctrinam et
collectus fuerit magnatus sine querela
Non te pterat narratio seniorum. Si
enim didicimus a patribz suis qui ab
ipsis discas intellectum et in tempe necessi-
tatis dabis responsum. Non icendas
carbonem pcorum arguens eos in in-
cendans flamma ignis pcorum illorum.

Ne contra faciem stes et in meliori ne se-
deat quasi in iudicio. Non tunc
et hominum fortiori te qd si senatus qua-
si pbitum hanc. Non spondeas sup uirtu-
tem tuam. qd si spondis quasi iustitiam
cognita. Non iudices etia iudicem qui se-
cundum qd iustum est iudicat. Cum au-
dace non eas in iura ne forte grauet ma-
la sua iura. Si p eum sedm uolunta-
te suam vadit et simul cum iustitia illi-
pice. Cum in iura non facies iura
et cum audace non eas in defectum quonia
quasi nichil est ante illum sanguis. et
ubi non ad iustitiam elidet te. Cum
facis et iura non hancas non enim
pbitum o iuge que ipis placent. Cora-
erant nos ne facias et iura ne las cui
quid paret. Non enim hominum cor
cum manifestes. ne forte in iura tibi g-
nam falsam et iustitiam tibi. **ix.**

Non zeles mulierem sicut cui
ne ostendat sup te malitiam
doctrina neqz. Non des mulierem
potestatem amine tue ne in iura in uir-
tute tua et iustitia. Ne respicias mu-
liem in iura ne forte in iudas il-
queos illius. Cum saltatrice ne alli-
dus sis ne audias illam ne forte pe-
as in effraa illius. Si iugum ne
spicias ne forte scandalizetis in decore il-
lius. Ne des fornicariis amica: tuam
in illo et pda de anima tua et iustitia
tem tuam. Non cum spicet in iura et
iustitias ne oberrauis in platis illius.
Aucte faciem tuam a muliere corrup-
ta et ne in iustitias speciem alienam
pbitum speciem mulieris multa pterunt
et hoc et iustitias quasi ignis exar-
desit. Omnis mulier que est fornicari-
na quasi stertus in iura omnibz pbitum
tibz et iustitiam. Speciem mulieris a-
liene multa amica et reprobi fa sunt.
Colloquium enim illius quasi ignis
exardescit. Si aliena muliere non se-
deas omnino nec accumbas cum ea
in cubito. et non alteris cu ea in iura
ne forte dedinet cor tuum in illam et sag-
mine tuo labaris in iustitiam. Ne de-

linguas amicum antiquum. novus
enim non erit similis ei. Simili enim
novum a multis novis veterasset in
suavitate vites illud. Non zelus gloriæ
et opes peccatoris non enim scis que futu-
ra sit illius obitio. Non placeat tibi
invidia iustorum. faciens quomodo usque
ad inferos non placebit impius. Loge
ab esto ab homine peccem inimicem occi-
dendi. et non suscitandi. et non suspicabis
amorem mortis. Et si accessis ad illum
noli aliquid committere ne forte auferat
vitam tuam. Communitio enim mortis
scio qui in medio laqueos infigeditis
et super dolentium arma amovetis. Se-
cundum virtutem tuam coarctare aproxi-
mo tuo et cum sapientibus excoquina et pri-
dentibus tracta. Vm iusta sunt tibi quæ
et in iustis domum sit tibi gloriæ. et in
sensu sit tibi cogitatus dei. et in iis e-
narratio tua in preceptis altissimi. Ut
manu artificum laudabunt opera
et principes populi in sapientia oris tui et
sensu tuo seneximur vbum. Terribilis e-
st in civitate sua homo linguosus et teme-
rarius multo suo odibilis erit. .x.
Vider sapiens iudicabit populum suum et
principatus sensati stabili erit. Sed cum
iudicem populi sic et minister eius et qualis
e redor civitatis tales et inhabitantes
in ea. Et ex insipiens pder populum suum
et civitates inhabitabunt per sensum pri-
dentium. Iam autem dei potestates terre et ex-
terrabilis omnis iniquitas gentium
et valent redorem in tempus suscitavit
illam. Iam autem dei potestas hominum
et super faciem scribe et ponet honorem su-
um. Minus mi iure proximi ne me-
minis et nichil agas in apibus in iure.
Odibilis e coram deo et hominibus super-
bia et execrabilis omnis iniquitas gen-
tium. Regnum agente et gente tras-
fertur propter iniusticias et iniurias et con-
melias et diversos dolos. Quam autem
nichil est celestius. Quid superis e-
ra et civis. Nichil e iniquius quam a-
mare pecuniam. Nec enim iustitia
suam venalem habet quam in iura sua

prouidet intima sua. Omnis potentia
 brevis uita. Languior pluxior gra
 uat medicum. S reuere languitior
 prouidet medicus. Sic rex hodie e tano
 mouetur. Cum enim moies homo
 hereditauit serpentes i bestias i uerites.
 I uicium supbie hominis apostata
 re a deo quoniam ab eo qui fecit illu
 recessit cor eius qui initium peccati est
 omnis supbia. Qui tenuerit illam
 adimplebit maledictis i uiuet enim i
 finem. Quia quirit dñs contentis i
 malorum i destruxit eos usq; ad finem
 S edes ducum supborum destruxit deus
 i sedē fecit uices pels. S adices gentiu
 supbaru; arefecit dñs i plantauit humi
 les eripis gentib; . Terras gentium eu
 at dominis i pōdit eas usq; ad funda
 mentu; . Arefecit eripis i pōdit illos
 i cessare fecit memoriam eor; aua. Q
 didit deus magnorū; supbos i reliquit
 memoria humilium sensu. Non est
 creata hominib; supbia neq; uacui
 dia uacui multetur. Semen hori
 um honoraui hoc qd; timet deum.
 Semen aut hoc ex honoraui; qd; pñt
 mandata domini. I medio finiu
 recto; illoru; i honore. i qui timent
 dñm erunt i oculis illius. Gloria di
 uitum honoraui; i paupm timo;
 diu est. Qui despice homines paupe
 rent i iustum tuū magnificare iuru
 pudorem diuitem. Magnus e iudex
 ipotest est i honore. i nō est maior il
 le qui timet deum. S eruo sensato li
 bi seruietur. i iur prudens i disciplina
 tus nō iurumtabit. coruptus i in
 scus nō honoraui; . Qui te extol
 lere mox tuo faciendo i uoli cuncta
 il i tempe angustie. Al elio; est qui
 opatur i habundat i omib; qui qui
 gloriatur et eget pane. Fili imauitutu
 dne serua anima; tua; i da illi hono
 rem scdm meritum suū. Deccantes
 i anima; sua; quis iustificabit. i q;
 honoraui; ex honoraui; anima;
 sua; . Paup gloriatur p disciplina;
 i timorem suū i est homo qui hono

X1-70

三

Sbeneficis facto **xiii** . .
 cui fecis tunc gratia in bonis tunc
 multa. Benefic fac multo tunc uentes
 tunc uenient magnam tunc non ab ipso
 certe adeo. Non est ei bene qui assiduus
 est in malis tunc elemosinam non danti
 qui tunc altissimus odio habet peccatores
 tunc miseris est penitentibus. Da multos tunc
 tunc suscipias peccatores tunc impijs tunc peccatores
 reddet uindictam tunc custodietis eos tunc
 uindictate. Da bono tunc non recipis proinde
 Benefic fac humili tunc non dedis impio.
 Dilecti panes illi dare ut cupis proinde
 nos testis. Nam duplita mala tunc uentes
 hominibus bonis quicquid fecis illi qui
 tunc altissimus odio habet peccatores tunc impijs
 reddet uindictam. Non agno scilicet annuat

uolens non abscondatur malis inimici
 si uolens uiri inimici illius inuicem et
 malicia illius amicus agnoscit. Non
 credas inimico tuo iocundum. Si autem
 eximium erugnat nequicia illius et
 stimulat uadat curius abire aut
 inimicum et custodi te ab illo. Non sta
 tuas illum perire te nec sedeat ad dexteram
 tuam ne uictus sit in loco tuo ne forte
 uictus illo cum tuum iniquitatem cathedram
 tuam iniquissimo agnoscas uiam meam
 in inferno meo stimulis. Quis med
 bitur iocundat a serpente percussio iocundat
 qui apparet testis et qui committitur a vi
 ro iniquo non uoluitus est in peris eius.
 Quia hora peritabit teum. Si autem
 deducatis non supportabit. In labijs suis
 modulatur inimicus in corde suo insidiat
 ut occidat te et foueam. Si uolens tu
 lacrimatur inimicus et si inuenit tempus
 non faciat sanguine. Si inuenit
 abimale inuenies eum illic proderit. In
 oculis tuis lacrimatur inimicus et qua
 si ad iuuans sustinet plantis tuis. Si
 putat inimicum mouere et plaudet manum et
 multa suspirans mutabit uiam suam
 ut teneat pacem in .**xxxiii**.
Quoniam ab ea et qui inuicem
 uic superbo induet superbiam po
 dus super se colloquitur honestari se inuicem
 et iocundat te ne locutus fueris. Quid co
 munitabit carabitis ad ollam. Quando
 enim se colligit et frangitur. Dives in
 iuste egit et ierunt. Pauper autem letus in
 debet. Si largitus fuis assumet te et si no
 habueris delinquet te. Si habes inuicem
 tecum et euacuabit te et non doluit de
 te. Si necessarius ei fueris complantabit
 te et iocundat spem dabit uiam tuam
 omnia bona et dicit. Quid opus est tibi.
 Et fundet te in cubis suis donec te exa
 minet bis iter in nonnullum deinde te
 Postea uic delinquet te. Insuper su
 um mouebit ad te. Inuicem deo et ex
 pecta manibus eius. Attende si seductus
 inuicem tua humiliter. Non esse
 humilis in sapientia tua ne humiliter
 inuicem seductus. Ad uocatus a

potestas discede. Et hoc enim magis te adu
 cabit. Si in pibus sis et ne in pibus sis
 longe sis a teo. ne eas in obliuione. Et
 teneas exequio loquitur cum illo. Et teneas
 multis uerbis illius. Eximium enim lo
 quela temptabit te et iocundat interrogabit
 te de absconditis tuis. Inuicem animus
 illius et iocundat uerba tua non pariter
 demalicia et demalicia. Et autem tibi et ad
 de diligenter audiat tu. qui cum iocundat
 ne tua ambulas. Ad iocundat uia illa qu
 in iocundat uia et iocundat. Omnis
 uia tua dilige deum. Inuicem enim in sa
 lute tua. Omne animal diligit simile
 sibi et omnis homo proximum sibi. In
 cato ad similem sui iocundat. Omnis
 homo simili sibi iocundat. Si inuicem
 ut lupus agno aliquando. sic pater uultu.
 Que inuicem hominum loci ad iocundat.
 Aut que pars tota diuina ad pauperem.
 Venatio leonis ouis in heremo. sic
 pascua sunt diuina pauperes. Et sicut
 ab hominibus est superbo humilitas. sic
 exortatio diuina pauper. Dives enim
 et iocundat ab amicis suis. humilis autem
 cum occidit expellitur et iocundat. Qui
 decepto inuicem recuperat. locutus est super
 bas et iocundat illum. Humilis de
 ceptus est in superbo et arguitur. locutus est
 sententia et non est ei datus locus. Dives
 locutus est et omnes tacuerunt inuicem
 illius usque ad iocundat. Pauper
 locutus est et iocundat. Quis est hic. Et
 si offendit se iocundat illum. Bonae
 substantia cui non est par in sapientia
 et nequissima pauperis iocundat. Qui
 hominis inuicem faciem illius. siue iocundat
 siue inuicem. Testigium cordis boni
 et faciem bonam difficile inuenies et in
 labore. **xxxiii**.
Bitis uir qui non est lapsus in
 exore suo et non est stimulat et
 iocundat delicti. Felix qui non ha
 buit inuicem autem sui et non exortet
 a spe sua inuicem et iocundat sine ratione
 et substantia et hominum inuicem ad quid au
 tum. Qui accipit in animo suo inuicem a
 liis aggregat et iocundat illius alter luxuria

vitur. Qui si non nequit et cui aliquid bonum est
non iocundabitur in bonis suis. Qui si
invidet nichil est aliud nequius et reddere
malicie alius. Et si venisset ignoranter et
non volens facit et in domino suo manifestat
carnem suam suam. Sed qui est oculus
iustus et attetens faciem et despiciens aia
suam. Quis facit cupidus oculus imp
tem iniquitatis non facit bonum donec con
sumet in iustitiam atque faciens animam
suam. Oculus malus ad mala et non sa
ciabitur parte indigens in iustitia erit
super mentem suam. Erit si habes bene fac
torem et deo dignas oblationes offer. Me
mor esto qui mors non tardabit et mors
testamentum inferorum quod demonstrat
tibi est tibi. Et estantem enim huius
mundi morte morietur. A te morietur in
fac amica tuo et secundum vires tuas expor
gens da pauper. Non defraudeis ad te
bona et pancia dierum boni te paterat.
Omne alius relinques dolores et labores
tuos. In iuditione sortis da et accipe in i
ficia animarum tuarum. A te omnium tuum
opare iustitiam quoniam non est apud
inferos in iustitia bonum. Omnis caro
sunt fenitrua vetera sunt et sicut solui sunt
afficiens in ardore mundi. Alia gaudium
et alia de iudicium sic generatio carnis et
sanguinis alia finitrua et alia nascitur.
Omne opus corruptibile in fine deficiet et
qui illud opatur ibi cum illo. Et omne
opus electum iustificabitur et qui opatur
illud honorabitur in illo. Sicut vir qui
in sapientia sua morabitur et qui in iusti
tia sua meditabitur et in sensu cogitavit
contemplationem dei. Qui excogetat iustitiam
alium in corde suo et in abstinentia illius et
religens. Vade post illam quasi in
legatores in iustis illius et sistentis. Qui re
spicit per fenestras et in iustis illius audi
tus. Qui requiescat iuxta domum illi
et in pauperibus illius figens palum. Sta
tuet casulam suam ad manus illius
et requiescent in casula illius dona pe
ccatorum. Statuet filios suos in iustitia
alium et in iustis illius morabitur. Qui
regitur in iustitia illius a ferore et

in gloria eius requiescet. **Q**ui tunc dicitur facit bona et qui
in iustis est iustitiae apprehender il
lam et in iustis illi quasi in iustis
honorificata et quasi in iustis attuginita
te suscipiet illum. Et dabit illi panem
vite et intellectus et aqua sapientie salu
tatis potavit illum. Et firmabitur in illo
et non flectetur et non erit illi et fundet. ^{non}
Et exaltabit illum apud proximos suos
Et in medio ecclesie aperit os eius et imple
bit eum spiritu sapientie et intellectus et
stola glorie induet eum. Et iocunditatem et
exultationem thesaurizabit super illum
in nomine eterno meditabitur illum. Ho
mines stulti non apprehendent illam et ho
mines sensati ornabunt illi. Homines
stulti non videbunt illam. Longe enim
abest a sapientia idolo. Qui in iustis non
erunt illius memores. et in iustis in
iustitiam illa et in iustis habebunt
usque ad in iustitiam dei. Non est spacio
sa laus more peccatorum. quia non est in iustis
a domino quia a deo perfecta est sapientia
Sapientie enim dei astant laus et iore
fidei habundabit et dominator dabit ea
illi. Non dixeris per deum abest que enim o
dit ne feris. Non dicas ille me in iustitiam
Non enim in iustitiam sunt illi homines
impii. In iustis excolementum erroris odit
deus et non erit amabile iustitiam eum.
Deus autem constituit homines et reli
quit illum in iustis et in iustis. ad iustitiam man
data et precepta sua. Si in iustis mandata
servare et servabunt te et in iustis in fi
dem placitam servare. In iustis cum ig
nem et aquam ad quod volueris porrigere ma
num tuam. A te hominem iustitiam et in iustis
bonum et malum. Quod placuerit ei dabi
tur illi. quoniam in iustis sapientia dei
et fortis est in iustitia et videns omnes si
ne in iustitia. Oculi domini super me
tuentes eum. et ipse cognoscat omnes ope
ram homines. Genitum mandavit et
ipse agere et nemini dedit spacium pecca
di. Non enim ex iustitia in iustitia me
filiis et iustitiam et in iustitia. **XVI.**
et iocundis in suis.

impis si multiplicent non oblectis sup ipsos
 si non e timor dei cum ipsis. Non credas vi
 te illorum nec respexis in latroes illos. Me
 lior est unus timens deum qm mille filij
 impij. Et utile est non sine filijs qm re
 linquere filios impios. A vno scilicet
 inhabitabitur patria i atris impijs
 deficiat. Et ultra talia uidit oculis meis
 i fortiora hominum auduit auris mea. In
 synagoga peccantium exarduit ignis i
 iugente interduili exardescet ira. Non
 exorauit pccis suis antiqui gregatim
 qui destructi sunt iudices sue uirtuti et
 non peperit pegrinacionem illos s pccis
 eos i exoratus est illos p supbia uot illo
 rum. Non misertus est uis gentium to
 tam pccis i extollementi se impis suis.
 Et sicut sexcenta nulla pedum qui co
 gregati sunt in diuina cordis sui i si
 uis fuisse ciuitatis mirum si fuisset
 i miris. Nisi misericordia enim i ira e au
 do. Potestis est exoratio i effundens
 iram. Sed in uiam suam sic est cor
 po illius homine sed in opa sua indi
 cat. Non effugiet iniquitatem peccator
 i non retardabit sufficiens uiam faci
 entis. D minus nra facit locum uicini
 q sedum uirtutem opm suoz i sedum intel
 lectum pegrinacionis illius. Non dicit
 adeo abscondat i reclusum quos mei
 memorabitur. Pnplo magno no ag
 noscat. Que est enim anima mea in
 tam inmensa creatura. Ecce celum i
 celi celorum abissus i uirtuta sua que
 iers sunt in aspectu illius emouebunt
 montes summi i colles i fundamenta
 tie. Et cum pspexit illa deus tremore
 accituit i montibz hys i sensatum
 est cor. Et omne cor intelligitur a ui
 lo i uias illius quis intelligit. Et pro
 cellam qui nec oculus uidit hominis
 Nam plurima opa illius sunt i ab
 scolis s opa iusticie eius quis enunc
 iabit aut quis sustinebit. Longe est
 enim celanentum a quibzdam i uis
 rogato hominum in summatione est.
 Qui innotatur corde cogitat i anima
 iur imprudens i errans cogitans ill

ta. Ad inuicem i discipulorum sensu
 i uerbis meis attende in corde tuo i dicit
 iniquitate disciplinam i uirtutem enar
 rare sapientiam i uerbis meis attende i cor
 de tuo i dicit iniquitate ipe uirtutes qd
 posuit deus in opa sua ab inico i uirtute
 i uirtute facientiam eius. I iudicio dei ope
 ra ipsius ab inico i ab iniquitate i uirtute
 impiorum i dicitur ptes illos i uirtute i po
 rum i uirtute suis. Omnia i eternum
 opa illorum nec esurierunt nec laboraue
 runt i non defecerunt an opibz suis.
 I i uirtute pccis suum non ang
 nabit usq i eternum. Non sis inordinabi
 lis i uirtute. Post q deus in iram aspe
 ct i i uirtute illam bonis suis. i i uirtute
 aut omnis uirtute deum i uirtute facient
 ipsius i uirtute i uirtute illor. **XXVII**

Deus de terra creauit hominem i
 eundem ymaginem suam fecit
 illum i uirtute i uirtute illor i uirtute
 i sedum se uirtute illum i uirtute. Nume
 rum dierum i tempus dedit illi i dedit il
 li i uirtute eorum que sunt sup terram.
 Posuit timorem illius sup omnes ter
 ram i dominatus est bestiarum i uirtute
 lum. Creauit ex ipso ad uirtute sunt
 le sibi. I uirtute i uirtute i uirtute et
 aures i cor dedit illis i uirtute i uirtute
 apud intellectus repleuit illos. Creauit
 in illis facientiam spiritus sensu i uirtute
 pletit cor illorum bona i mala ostendit
 illis. Posuit oculos iporum sup corda
 illorum ostendit illis magnalia opm
 suoz. ut nomen sanctificationis collan
 dent i gloria i uirtute suis. ut mag
 nalia enarrent opm eius. Addidit illi
 disciplinam i lege i uirtute i uirtute illos
 i uirtute etiam constituit illis.
 i uirtute i uirtute sua ostendit illis
 i magnalia honozis eius uidit oculis
 eorum i honorem uozis audierunt i
 aures illorum. Et dixit illis. Attendite
 ab omni iniquo. Et mandauit illis
 i uirtute deprimis suis. I uirtute illorum
 coram ipso sunt semp i non sunt abso
 se ab oculis ipsius. I uirtute i uirtute ge
 tem i uirtute rectores i ps dei illi facta e

Qui uiuit in cunctis creauit omnia
simul. Deus solus iustificabitur
et manet in uicibus rex in eternum
Quis sufficet narrare opa illius. Quis
enim inuestigauit magnalia dei. Vir-
tutem autem magnitudinis quis an-
nucciabit. Et quis adicit enarrare mi-
seriam eius. Non est numerare neque ad-
dicere nec est inuenire magnalia dei. Cum
connumerat homo tunc inapinet et cum
querit opabitur. Quid est homo aut
que est gloria illius. Et quid bonum et
quid nequam illius. Vnicuius dicitur
homini ut multi centum anni quasi
gutta aque maris. deputati sunt et sunt

talis est aene. sic exigu animi iudicium. Pro
 ter hoc patiens est deus malis et effunder
 super eos iram suam. Vnde plimpon
 cordis eorum quoniam mala est et cognos
 cit confusionem illorum qui nequam est. Sed
 ad implevit propitiam suam illis et
 ostendit illis iram equitatis. Nisi iterum
 hominis circa primum suum. misericordia
 autem dominum super omnem carnem. Qui
 iram habet docet et erudit quasi pastor
 gregem suum. Nisi iterum eripiens doctrinam
 misericordis et qui festinat iudicium
 eius. Fili in bonis ne des querelam et in omni
 dato ne des tristitiam ubi mali. Nonne
 ardorem refrigerabit ros. Sic et uerbis
 melius quam datum. Nonne ecce verbum
 super datum domini. Sic utique cum ho
 mine iustificatio stultus acriter impii
 et datum in disceptatione talescere facit o
 culos. Ante iudicium para iustitiam
 tibi et ante quam loquaris discere. Ante laque
 nosem ad huc meditantur. Ante iudicium
 interrogare te ipsum et in speciem dei inuenies
 propitiam. Ante laqueum humilitate et
 in tempe infirmitatis tue asserit et iustitiam
 tuam. Non impedias orare
 tempus et non uerearis usque ad mortem in
 iustificari quoniam metes domini manet in
 eternum. Ante orationem para animam
 tuam et uoli esse quasi homo qui temptat
 deum. Si cunctis ut iudicet et summus
 iudicis et tempus reuocabis in questionem
 facies. Si cunctis pauperis in tempe et
 habundantie et necessitatis et pauperis
 iudicet diuinitatem. A mane usque ad uesperam
 inmutabitur tempus et omnia
 ante in speciem domini. Homo sapiens
 et omnibus metuet. In diebus delictorum ante
 det animam. Omnis astutus cognoscat
 sapientiam et inueniet eam dabit confessionem.
 Si cunctis in uerbis ipsi sapienter
 egunt et intellexerint ueritatem et
 iustitiam et implorauerint publica et iudicia.
 Post misericordias tuas non eas et
 auoluntate tua auerte. Si prestes autem
 tue misericordias eius faciet te et gaudium
 in uicinis eius. Post idcirco in uita
 et epulatione ne egas collatione eius

ne fias pauper collationem faciens erumino.
 Nec oblectis manibus nec in modicis. Ad
 dua est enim commissio eorum. Ne fueris
 medicus in intentione extensor et non est tibi
 inchoat in faculo eis et in idus tunc amine.

Qui parvus ebullit non completabitur. Qui spiritus modici
 paulatim deidet. Qui in unum et
 mulieres a postulare faciunt etiam in sapie
 tes et arguent seculatos et qui se iungit for
 nicatis erit nequam. Qui dedit in uentris he
 ditabit illum recto letetur in exemplum ma
 ius et collectur de numero anima eius. Qui
 credit cito letus corde est et minorabitur et
 qui delinquit in animam suam in superbia
 robitur. Qui gaudet in iniquitate deno
 tabitur. Qui odit correptionem minuitur
 uita et qui odit loquacitatem extinguit
 malitiam. Qui peccat in animam suam
 non penitet et qui iocundatur in malitia
 denotabitur. Si te res verbum nequa
 et dunt non minorabis. A iure et iu
 mico noli narrare sensum tui. Si est a
 bi delictum noli denudare. Audiet enim
 te et custodiet te et quasi defendetis peccati
 odiet et sic ad exitum tui. Audisti ver
 bum aduersus proximum tuum quomodo
 in te fideis. quomodo non cedat impet
 A facie ubi parturit faciens tamquam ge
 mitus partus infantis. Sagitta in ipso
 femore cauit sic verbum in corde stultit. Cor
 ripe amicum ne forte non intellexit id
 car non fecit aut si fecit ne itum addat
 facere. Corripe proximum ne forte non
 dixit et si dixit ne forte iteret. Corripe ami
 cum sepe enim fit commissio et non omni
 ilo credas. Et qui labitur in lingua
 sua se non exanimat. Quis est enim qui
 non delinquit in lingua sua. Corripe
 proximum ante quam contumax et da locum
 timori altissimi. quia omnis sapientia
 timor dei et nulla timere deum. In
 omni sapientia dispositio legis et non sa
 pientia nequicie disciplina et non est co
 gitatus bonus prudentia peccator. Et
 prudentie nequicia et inopia exercitio. Et
 est insipientis qui minuitur sapientia
 Melior est homo qui minuitur sapia

et deficiens sensu in timore dei qui quicquid
 humdat sensu et intelligit legem altis
 simi. Et solentia certa et ipa iniqua. Et est
 qui emittit uerbum certum enarrantis vi
 catem. Et qui nequit humilia se et inio
 ra eius plena sunt dolo. Et est iustus qui
 se iungit et inicit a multa humilitate.
 Et est iustus qui idinat faciem et fuge se
 non uide quod ignoratum est. Et ubi e ag
 natus anticipabit te. Et si autem in iustitia
 te iungit ueretur peccare si in uenit tpe
 malefacendi male faciet. Exultu cog
 noscitur iure et ab oculis faciet cognos
 ce sensatus. In iustis corporis et iustis den
 tum et ingressus hominis enuntiant
 de illo. Et si correpto mendax in iustitia me
 liori et est iudicium quod non probatur esse
 bonum et taces tunc est prudens. **XX.**

Qui autem conum est arguere qui ma
 la et ostentem in orone non pro
 hiberet. Et complicitia spadamis
 de uirginant in uentilata. Sic qui facit
 primum iudicium liquum. Quam bo
 num est correptionem manifestare pen
 tentiam sic enim effugies uoluntatem
 peccati. Et tacens qui iuenit sapientis
 est odibilis qui prolixus est ad loquen
 dum. Et autem tacens non habens sen
 sum loquere. Et est tacens in iustis temp
 apti temporis. Homo sapiens tacebit
 usque ad tempus lasciuus autem et im
 pudentis non semabunt tempus. Qui
 multis utitur uerbis ledit animam suam
 et qui potestatem sibi assumit in iustis
 odietur. Et peccatio in malis in iudic
 sapientia et est in uentio de iumentum.
 Et datum quod non est utile. Et danum
 cuius retributio est duplex. Est propter
 gloriam in iudicio. Et est qui ab humili
 tate sua leuabit caput. Et qui mul
 ta redimat modico pretio et est restitu
 ens ea in seipsum. Sapiens in iudis
 se seipsum amabilem facit. gratie autem
 fatuorum effundent. Datus insipientis
 non erit tibi utilis oculi enim ipsius sap
 templones sunt. Exigua dant et mul
 ta inppabit et apud ois eius inflam
 matio est. Hodie tenet quis et cras

te
 y gmoiat

expetit et odibilis est homo huiusmodi
facto non erit amicus et non erit grama
moris illius. Qui enim edunt panem
illius false lingue sunt quociens et quia
trudunt eum. Neque enim non huiusmodi
erat ducto sensu distribuit similit et quod
non erat huiusmodi. Lapsus false ling
ue quasi qui in paupimento cadens. Nam
hic casus malorum festinaverit ueniret.
Homo aduersus quasi fabula uana et i
ore disciplinatos assidua erit. Exore fa
tu reprobatum patola non enim di
ce illam in tempore suo. Et qui uetatur p
tare premopio et in requie sua simula
bitur. Est qui potest animas suam p
fusione et ab inprudencia persona p
der ea. Solent autem accipere p
der se. Et qui p
fusione p
mittit amico suo. et lu
cratus est eum munusculum gratis. Obp
brium enim nequum in homine menda
cium et ore disciplinatos assidua erit
Doctor est fur qui assiduitas in me
datis. potestatem autem amico hereditavit
Dores hominum mendacium sine ho
nore et fusione illos cum ipis sine in
missione. Sapiens potest in uerbis se
ipsum et homo prudens placebit magni
as. Qui opatur nam suam in alacrit
acerum fugum qui opatur iustici
am ipse exaltabitur. Qui uero placet
magnas effugiet iniquitatem. Rema
et dona exerceant oculos iudicium et qua
si mutus in ore auerter correptiones eo
rum. Sapiencia ab omni et rethelant
inuisus que uoluntas in uisus. Ne elio
et qui celat insipientiam suam qui qui
abscondit sapiam suam.

Si peccasti non adducas iuram.
si et depulisti deprecare ut tibi di
mittant. Quasi a facie colub
fuge peccata et si accessis ad illa su sapi
ent te. Identes leonis dentes eius in
ficientes animas hominum. Quasi
comphebis acuta omnis iniquitas
plage illius non est sanitas. Qui uirga
no in uirga ad nichilabit substantias
et domus que nimis locuplex est a ni
chilabitur supina. sic substantia tibi

erudicabitur. Deprecatio paupis exore ut
et ad aures pueniet et iudicium festina
to ad ueniet illi. Qui ad id correptiones
uestigium est peccatoris. et qui tunc di
conuincitur ad cor suum. et totis alonige
potens lingua audaci et sensatus scila
bi se ab illo. Qui edificat domum suam
in pendus alienis quasi qui colligit la
pides suos in hene. Sappa collecta sy
uagoga peccatorum et summum illo
et flamma ignis. Et ita peccatorum spla
tata lapidibus et in finem eos inferi et te
nebre et pene. Qui custodit iusticiam
stinebit sensum eius. et summum ad
nos de sapientia et sensus. Non erudit
tur qui non est sapiens in bono. Et ante
insipientia que habundat in malo et
non est sensus uobis est amaraudo. Sci
encia sapientis tanquam in uindicta ha
bundabit et sensum illius sicut fons
uite pmanet. Cor fatu quasi uas cot
fractum et omne sapiam non tenet
et uerbum sapiens quodcumque audierit
in sensu laudabit. et se addit et auduit
luxuriosus et displicet illi et p
inet alio
post coram suum. Narratio fatu qui
fartina multa nam in labijs sensati in
ueniatur grata. Os prudentis qui uir
in ecclia et uerba illius cogitabit et co
diti sunt. Et tanquam domus eximata
sic fatu sapiencia et sciencia et sensati
et enarrabilia uobis. Compedes impedire
stulto doctrina et quasi in uindicta manum
sug manum dextram. fatu in in
in albat uocem suam uir aut sapiens
uir tacite uidet. Omnia in uindicta
prudenti doctrina et quasi brachiale in
brachio dextro. Des fatu fatu in do
mo p
uiri et homo p
uis et fundatur
apsona p
uentis. S
cultus a fenestra
respiciet in domum. uir autem eruditus
fons stans. S
cultus hominis auset
tate p
hostium et prudens g
uitabitur
et in uindicta. P
abia in prudencia stulto
narrabit uerba aut prudentia stata
pondabitur. et noie fatuorum cor eorum
in corde sapientium os illorum. Qui in
maledictus impius dyabolus male.

dicit ipse anima: suam. S u l u r i o c o m
 q u i n a v i t a n i m a s u a z i m o r t u o z o d i e t
 E t q u i m a n s i t c u m e o o d i o s u s e r i t . I a
 q u i s i s e n s a n s h o n o r a b i t u r . **XXII**
 L a p i d e l u c e s l a p i d a n s e s t p i g e r . i o m n i s
 l o q u e n t u r s u p a s p i n a c o n t e m i l l u s . D e
 l e t o r e h o m i n i l a p i d a n s e s t p i g e r . i o m n i s
 q u i t e n g i t e u m e x a n c e t m a n u s . C o n s i
 l i o p a t r i s e s t d e s i l i o i n d i s c i p l i n a t o . s u a
 a n t e m f a c t a i n d e m i n o r a c o n t e m f i e r . I f i
 h a p r u d e n s h e r e d i t a s u i r o s u o . n a m q u e
 e f u n d i t i n s t u m e l i a m f i t g e n i t o r i s . P a
 t r e m i n i t u m e f u n d i t a n d a c i a b i m p u s
 n o i m m o r a b i . a b u n t i s q z a u t n i l h o n o r a
 b i t u r . I n u l i a i n l u c h i i m p r o p i n a n a r r a
 t i o f l a g e l l a z d o c t r i n a i o m n i t e m p e s a
 p i e n t i a . Q u i d o c e t f a c i u m q u a s i q u i
 e g l u t i n a t t e s t a m . Q u i n a r r a t v e r b u
 n o n a u d i e n t q u a s i q u i e x c i t a t d o r m i
 e n t e m d e g n a t s o m p n o . E u m d o r m i e n
 t l o q u i t u r q u i e n a r r a t s t u l t o s a p i a m
 i n f i n e n a r r a t i o n i s d i c e t . Q u i s e s t
 h . S u p m o r t u u m p l o r a d e f e c i t e u m
 l u x e u s . I s u p f a c i u m p l o r a d e f e c i t e
 u m s e n s u s e u s . O d i c i u m p l o r a f i
 m o r t u u m q u o n i a m r e q u i e n t . N e q s
 l u m e n n e q u i s s i m a i n t a s u p m o r
 t e m f a c i u . L u c h u s m o r t u i s e p t e m d i e s .
 d i e s f a c i u a u t e i m p u i o m n i e s d i e s i n t e
 i l l o r u m . C u m s t u l t o n e l o q u a i s i n i
 t u m . i c u i n s e n s a t o n e a b r e r i s . S e n a
 t e a b i l l o u t n o n m o l e s t i a m h a b e a s e t
 n o n c o m q u a m a b i s i m p a c o i l l u s . D e
 f l e c t e a v u l o i n i u e n t e s r e q u i e n t i n o n
 a c c i d e n s i n s t r u k t a s i l l u s . S u p p l u
 b u m q u i d g r a u a t u r . E t q u i d a l i u d i l
 h n o m e n q u i f a c i u s . A r e n a m i s a l e z
 i m a s s a m f e r r i f a c i l i u s e s t p o r t a r e q u i
 h o m i n e m i m p r u d e n t e z i f a c i u m i m p
 u m . S i c u t l o r a m e n t u r i g n e u m c o l
 l i g a m u m i n f u n d a m e n t o e d i f i c i j n o n
 d i s s o l u e t u r s i c i c o r i f i r m a t u m i n c o g i
 t a c o n e e s t i l u . C o g i t a n s e s t i l u s e n s a n s
 i o m n i t e m p e u e l m e t u n o n d e p r u a b i t .
 S i c u t p a l e e m e r c e s i s i c e m e n t a t i o s u n t
 i m p e n s a p o s i t a c o n t r a f a c i e m n e m i n o
 p m a n e b u n t s i c i c o r t i m i d u m i c o g i t a
 c o n e s t u l t i q u a i m p e t u m t i m o r i s n o n

reliquit. Sicut ornatus aeneolus impie
limpidus sic et cor trepidum incogitacōne
facit. Omnis tēpe non metuet sic et qui
in pceptis dei pmanet semp. Omnis
gaudium deditens lacrimas et qui pūg
cor pferet sensum. Non idem lapidem ino
latia deinet illa. Sic et qui inicit amico
dissoluit amicitiam. Ad amicum et si p
duxis gladium non desperes. Est enim
regressus ad amicum. Si aperuerit os it
te ne timeas. Est enim os recordatio ex
cepto conuicio impio et superbia et multij
reuelacione et plaga dolosa. Non hys oī
bus effugiet amicus. Fidem posside cum a
mico in paupertate. et in tribulationis illius de
lectis. In tēpe tribulacionis illius pma
ne illi fidelis ut in hereditate illius cohe
res sis. A nunc igitur cernit vapor et fumus
ignis malitabitur. Sic et ante sanguinem
maledicta et amictus et mundicia et mure.
Amicum salutare nō confundaris et a
facie illius non me abscondam. et si ma
la nichil eueniunt pulum sustinebo. c.
Omnis qui audiet cauebit se ab eo. c.
Quis dāuit ore meo custodiam et sup
labia mea signaculum certum. ut non
cadam in ipis et lingua mea ne pdat me.

Domine pater idus .x. xiii.
 to: uite mee ne delinquas me
 cogitatu maligno i osuo eor
 nec linas me cadere in illa expoiacione.
 Quis supponit i cogitatu meo flagella
 i in corde meo doctrinam sapientie. ut ig
 noracionibz illorum no patiant michi.
 i non appareant delicta eor ne acquies
 cant i a tescant ignorancie mee i mul
 tiplicent delicta mea i peccata mea habun
 dent. i in cadam in respectu ad iusanonem
 meorum. i gaudeat nuntius meus. Do
 mine pater idus uite mee. ne delinquas
 me i cogitatu illorum. Et extollentiam
 oculor meor ne dedis michi. et omne
 delictum eor pium auerte a me. Au
 fer a me uentris concupiscentias i concubi
 tus concupiscentie ne apprehendat me et
 animo irruent i infinitum. ne tuda
 me. i doctrinam oris audite filij i qui
 custodierint illam non pibit labijs suis.

timor: et oculi omnium timentes illum. Et non cognouit quoniam oculi domini multo plus lucidiores super solem circumspicientes omnes vias hominum et profundum abyssi et hominum corda intrinsecus in absconditis presens. Dominus enim deo antequam crearentur omnia fuit agnitus. sic et post perfectum respicit omnia. **H**ic implacatus timentis iudicabit quasi puerus equus fugabitur. et ubi non spernit apprehendens. et erit decus omnibus. eo quod non intellerit timorem domini. Sic et mulier. annus relinquentis virum suum peccauit et stans heditatem ex alieno matrimonio. **P**rimo enim in lege aliusque in inordinabilis fuit. et secundo viri sui deliquit. tertio in adulterio fornicata est et ex alio viro filios statuit sibi. **H**ic in ecclesia siam adducitur. et in filios eius respicitur. **N**on tradidit filii eius iudices et nam eius non dabant fructum. **R**elinquitur in maledictum memoria illius quam nichil melius est quam timor dei et decus illius non debeat. Et agnoscent quia delicti sunt. quam nichil melius quam timor dei. nichil dulcius quam respicere in mandatis domini. **G**loria magna est sequi dominum. longitudo enim dierum. assumetur ab eo. **xxiii.**

Sapientia laudavit animam
sua ⁊ idomino honorabitur
Et in medio populi sui glori-
abitur ⁊ in ecclesijs altissimi aperiet os suum
⁊ in conspectu uirtutis altius gloriabitur ⁊ in
medio populi sui exaltabitur ⁊ in plenitu-
dine scie ad mirabitur ⁊ in multitudine
electorum habebit laudem ⁊ in me vnde ois
benedicetur dicens. Ego ex ore altissimi
prodium pmogetura ante omnes crea-
turam. Ego feci uicellus ut orietur lu-
men indeficiens ⁊ sicut nebula texi o-
nem terram. Ego in altissimus habita-
ui ⁊ thronus meus ⁊ columpna nubis
⁊ in summitate celi curram sola ⁊ pfundum
abyssi penetram ⁊ in fluctibus maris
ambulavi ⁊ in montibus scia steti ⁊ in omni
pulo ⁊ in omni gente pmanere habui
⁊ in omni excellentia ⁊ in humilium

corda uirtute calcaui. Et in his omnibus
requiem quesivi et in hereditate domini
morabor. **U**nic pcepit dixit michi cre
ator omnium et qui creauit me requie
uit in tabernaculo meo. Dixit mihi. **I**n
cubili habita et misit hereditatem et elec
tis meis in te iudices. **A** principio et ante
secula creata sum et usque ad futurum
seculum non desinam et in habitatione
sca coram ipso ministravi. **E**cce sic in hon
firmata sum et in uirtute sanctificata si
militer requiem et in iherusalem potestas mea
Et in iherusalem in populo honorificatus
et impletes dei mei hereditas illius et in ple
nitudine scorum detentio mea. **Q**uasi
cedrus exaltata sum in libano et quasi
appressus in monte syon. **Q**uasi pal
ma exaltata sum in iherusalem et quasi plan
tatio in se in iherusalem. **Q**uasi olina spec
iosa in campis et quasi plantatio exal
tata in iherusalem aqua in plateis. **S**icut
cynamomum et balsamum aromati
zans odorem dedi. **Q**uasi iuxta elca
dedi suauitatem odoris. et quasi corax
et galbanus et ungula et gutta et quasi
libanus non in ualibus uaporauit habi
tationem meam. **E**t quasi balsamum no
mixtum odor meus. **E**go quasi the
bursus extendi ramos meos et rami
mei honoris et gratie. **E**go quasi iux
ta fructificauit suauitatem odoris et flo
res mei fructus honoris et honestatis.
Ego mater pulchre dilectionis et timo
ris et magnitudinis et sancte spei. **I**n
me gratia omnis uite et uirtutis. **I**n me
omnis spes uite et uirtutis. **T**ransite
ad me omnes qui cupistis me et a
gna uobis meis adimplemini. **S**pe
em meam super uos et dilectis et hereditas
mea super uos et fauorem. **M**emoia mea
in generatione scorum. **Q**ui edunt me
adhuc esurient et qui bibunt me adhuc
hic sitient. **Q**ui audit me non confundetur et qui operantur in me non peccabunt
Qui elucubant me uitam eternam ha
bebunt. **H**ec omnia liber uite et testa
mentum altissimi et agnitio uitae.
Legem mandauit moyses in pceptis

in iherusalem et hereditate domini iacob et in
promissionibus. **D**osuit dauid puerum suo
exaltare regem ex ipso fortissimum in choro
honoris sedentem in sempernum. **Q**ui
implet quasi phylou sapiam et sicut ty
gris in diebus uoluntatis. **Q**ui adimplet
quasi eufraates sensum qui multiplicat
quasi iordans in tempore mellis. **Q**ui
institit disciplinam sicut lucem et assistens
quasi gyron in die uirtutis. **Q**ui p ficit
pauis sicut ipam et in firmior non in ue
ligauit eam. **I**n uari enim habundabit
cognatio eius et filium illius in abito
magna. **E**go sapia effudi flumina ego
quasi riuus aque in uirtute desinuo. **E**go
quasi flumens domus et sicut aqueductus
exiit de paradiso. **D**ixi rigabo ortum me
um plantacionum et inebriabo prae me
fructum. **E**t ecce riuus facta est michi
humidans et flumens meus propinquauit
ad mare. **Q**uoniam doctrinam quasi
ante lucem in mundo omnium et in
tato illam usque in longinquum. **D**ene
to omnes in flores partes terre et in spem
am omnes dormientes et illuminato oes
spantes in domino. **A**d huc doctrinam
quasi prophetiam effundam et relinqua
illam quentibus sapiam et non desinam
in gentes illos usque in uertum scilicet. **V**idete
qui non soli uideri laboram sed omnibus ex
quentibus ueritatem. **XXV**
Tarbi placatum est spiritui meo que suc
phata coram deo et hominibus. **C**oncordia
fuit et amor proximo et uir et mulier
bene sibi et sentientes. **G**res spes adiuit
anima mea et aggrauo: ualde anime il
lorum. **P**auperem supponit et diuitem men
darem et senem fatum et insensum. **Q**ue
in uirtute tua non aggrauasti. **Q**uo in
uenies ea in senectute tua. **Q**ui in specio
sum canit in iudicium et psonis agnos
ce iudicium. **Q**uam speciosa ueteranis
sapientia et gloriolus intellectus et filius
Corona senum in multa pira et gloria
illos timor dei. **A**uam in suspensibilis
cordis magnificam et detinui in dicam
in lingua hominibus. **N**anto qui rogam
datur in filijs uiuens et uirtus bilio

nem inimicorum suorum. **B**onis qui habitant
 cum muliere sensata et qui lingua sua
 est lapsus. et qui non seruiunt indignis
 se. **B**onis qui inueniunt amicum uerum et
 conuincunt iustitiam auris audient. **Q**ui
 magnus qui inuenit sapientiam et scientiam
 sed non est super timentem deum. **I**mmo
 dei super omnia se supponit. **B**onis ho
 cui donatum est habere timorem dei. **Q**ui
 tenet illum cui assimilabitur. **S**amor
 dei unicuique est dilectionis eius fidei aut
 iuranti ad agglutinandum eum. **O**mnis
 plaga iustitia cordis est. et omnis malitia
 nequitia mulieris. **E**t omnem plagam
 et non plagam uidebit cordis. et omnem
 nequitiam et non nequitiam mulieris. **I**tem
 obductionem et non obductionem odientem
 et omne uindictam et non uindictam inimi
 corum. **N**on est caput nequicus super
 caput colubini. et non est ira super iram mu
 lieris. **C**onmoran leoni et draconi pla
 cebit magis quam habitare cum mulie
 re. **N**equitia mulieris imitatur sa
 ciem illius et occiderunt uultum suum
 tanquam uersus et quasi factum ostendet
 in medio primorum eius. **I**ngemuit
 eius et audiens suspirauit modicum.
Bonis omnis malitia super malitiam
 mulieris. **S**ors peccatorum cadat super
 illam. **S**icut ascensus areolarum ipe
 dibz necerant. sic mulier lingua sua ho
 mini quieto. **N**e respicias mulieris spe
 ciem et non concupiscas mulierem i speare.
Muliers ira et iracundia et furio mag
 na. **M**ulier superbia cum habeat amicum
 est uirum suo. **C**or humile et facies illis
 et plaga mortis mulier nequam. **M**uliers
 debiles et genitalia dissoluta mulier que
 non edificat uirum suum. **I**n muliere in
 cium peccatum est. **I**tem illam omnes mori
 mur. **N**on des aque tue exitum nec
 modicum nec mulieri nequam ueniam
 preundi. **S**i non ambulauit ad manum
 tuam et fundet te in conspectu inimicorum.
Accumbens eius abscede illam. ne semp te
 abutatur. **. . . XXVI . . .**
Veniens bene beatus uir. numero
 enim annos illorum duplex.

¶ Mulier foris oblectat virum suum et annos
uite illius implet implebit. Pars bona
mulier bona. In parte bona timetium
dei dabitur viro pro factis bonis. Dumtis
autem et pauper cor bonum et omni autem
tempore iustus illo in iherusalem. Amb
timuit cor meum et quanto facies mea
interit. Et latram autem et collecto
ueni populi et calumpniam mendaces.
Super mortem omnia graua. Dolores
cordis iustus mulier et elonpa. In muliere
et elonpa flagellum lingue omnibus co
municans. Sicut bonum iugum quod
mouetur ita et mulier nequit. Qui tenet
illam quasi qui apprehendat scorpionem.
Et uer ebriosa ira magna et timetia
et cupidudo illius non et regitur. Formica
ad mulieris in extollentia oculorum et pal
pebris illius agnosceretur. In uisua non
auertente se firma custodiam ne in uen
ta occasione auertatur te. Ab omni ir
reuerentia oculorum eius caue. In ueris
sic neglexit. Sicut uiciorum sicut ad so
tem os aperit et ab omni aqua uidet et co
na omne palum sedent et extra omnes
sagittam aperit pharetram donec defi
at. Quia mulieris sedule delectabit
uitam suam tota illius impugabit.
Disciplina illius datum dei est. Mu
lier sensata et tanta. non est inuitata are
erudit. Grata super gram mulier scia
et pudorata. Omnis autem ponderatio
non est digna et uentis anime. Sicut
solariens in mundo et altissimis dei sic
mulieris bone species et ornamentum
domus eius. Lucerna splendens super
candelabrum sancti et species faciet super
etiam stabulum. Columpne autem super
bases argenteas et pedes firmi super plan
tas stabilis mulieris. Fundamenta
eius super petram solidam. In mandata
dei in corde mulieris sancte. In uer non
et tristatum et cor meum in uerito iram
dia michi aduenit. In uer bellatorum defi
ciens pro opiam et uir sensatus et tep
tus et qui transgredit a iusticia ad per
nitium. Deus parauit eum ad im
pium. Que species difficiles et ipso

et michi apparuerit. Difficile exiit
negotians a negligentia sua non iusti
ficabitur campo apocis labior. **xxvii.**

7 figure

Quando dicitur inquit a domino i ue
niet vindicam i peccata illius suus
servabit. Et inquit primo ti
nocent te i tunc deprecamur tibi peccata solue
tur. Homo homini servat iram i ad
quit medelam. Ii homines similes
sibi non hnt iram i de peccatis suis deprec
antur. Ipse dum caro sit reservat iram
i pinationem petit a deo. Quis exora
bit peccatis suis. Memento novissimo
rum i desine iurari. S timido enim i
mors imminet i mandatis eius. Ne
scire timorem dñi i non irascens pri
mo. S emorare testamenti amissum
i despice ignorantiam proximi. Abstine
te a lite i minues peccata. Homo enim
iracundus i cendit iram. i vir peccor
um habuit amicos i medio pacem ha
bentium i iudet inimicis. S cdm
enim lingua sive lignis exardescit ec
scdm virtutem hominis. sic iracundiora
illius erit. i scdm substantiam suam ex
altavit iram suam. Certamen festina
tum i cendit ignis. i is festinans effu
det sanguines. i lingua testificans ad

respiciens

Sufflans quasi ignis exardescit et sic exstinguens super illam extinguitur utraq; ex ore pficiantur. Sufurro et bilinguis maledictis multos enim turba-
bit pacem habentes. Lingua tertia multos
emouit et displicet alios degente ingentem
Euitates mutatas diuitum destruxit
et domos magnarum effudit. Vixit
pudum et ceteri gentes fortis dissoluit
Lingua tertia mulieres iuratas decet
pauit illas laboribus suis. Qui respicit
illam non habet requiem nec habet
annum in quo requiescat. Flagellum pla-
ga iuorem facit. Plaga autem lingue co-
minuet ossa. Si incedunt iore gla-
dijs et non sic quasi qui inierunt pling-
nam suam. Et tunc qui rectus est lingua
neq; qui iuracundia illius non transiit
et qui non amittit iugum eius et iugum
illius non est ligatus. Iugum enim
illius iugum ferreum est et iugum
illius iudicium erum est. Si os illius
mors nequissima est et malis potius et his
qui illa. Deferant illius non pmae
hic si obtinebit vias multos. Inflam-
ma sua non conturbet iustos. Qui reli-
quit dnm incedit ieani et exardescit in
illis non exstinguetur et incedit in
qualiter et q; patris ledet eos. Sepi-
antur vias spiritus inoli audire lingua
neq; et oratio facit hostia et seras aut
bus tuis. Aurum et argentum tui et sta-
tutis tuis facit stateram et seruos au-
tuo rectos et attende ne forte labaris ilig-
na et cadas in speciem inimicis insidiam
auti et sic casus tuis insaniabilis in
morem. **XXIX.**

Qui facit insidiam feneratur p-
rimo suo. et qui pualet manu
mandata seruat. fenerare p-
mo tuo in tepe necessitatis illius tue
tum redde proximo tuo in tepe suo.
Co firma iurum et fideliter age cum illo
et in omni tepe inuenies q; tibi neces-
sarium est. O ian quasi inuenio ne-
estimauit ferus et pstatum molesti-
am hys qui se adiungunt. Donec
accipiant osculantur manus dan-

Inimulionibus humiliant uocem sua
et in tepe redditionis postulatit tempus
et loquatur uerba tedn in iurum ad omni
et tempus causantur. Si autem potest
reddere ad iurum. Sicut uix reddet dnm
diuini et computabit illud quasi inueni-
conem. Si autem fraudabit illum pecu-
nia sua et possidebit illum in iurum g-
tis et conuicia et maledicta reddet illi et pro
honore et beneficio reddet illi et in iurum.
Nisi enim non causa nequie feret
a sunt. Si fraudat gratis timentur.
Vixit in tepe super humilem animo
foras et ipse elemosina non transiit il-
lum. Propter mandatum assume pau-
perem et ipse in opiam eius ne diuitias e-
um vacuum. De pecuniam pte feru
et amicum et non abscondas illam sola
pde in pte conem. Donec thesaurum
autem in pte alium et prodit tibi
magis qui autem. Conclude elemo-
sinam in iurum paupis et ipse pte orabit
ab omni malo. Elemosina uix qua-
si sacculus auti ipse. et gram hominibus
quali pupillam et seruabit et postea rel-
get et retribuet illis retribucio in iurum
q; in caput illorum. Super scutum po-
tentis et super lanceam aduersus inimi-
cum tuum pugnabit. Vir bonus fi-
dem facit proximo suo et qui pdebit
filiquem delinquet sui. Si iam fidelis
sors ne obliuiscans dedit enim pro te
animam suam. Repmissionem fugit
pote et in iurum. Sona iura repmis-
soris sui ascribit peccatos et in iurum
sensit delinquit liberantem se. Vir re-
pmissionem de proximo suo et cum pdebit
reuerentiam delinquet ab eo. Repmissio
nequissima multos pdebit et in iurum
et conuicia illos quasi fluctus maris.
Vixit potentes quans in iurum fecit
et vagati sunt in iurum alienis. De ma-
ior transgresses mandatum dmi iacet
in pmissionem neq; et qui conatur
multa agere iacet in iurum. Pec-
pa primum autem scdm iurum tu-
am et attende tibi ne cadas in egestate.
In iurum uite hominis aqua et pa-

nis et uestimentum domus protegens
turpitudinem. Non est uictus paupis
obsequium alicuius qui epule splendide
impugnet sine domitio. Minimum pro
magno placeat tibi et in pignus pignora
aonis non audies. Ita nequam hospita
di de domo in domum et in hospitium non
fiducialiter ager nisi aperit os suum. c.
Hospitabitur et pascet et potabitur ingratis
et adhuc amara audiet. Transi hospes
et omnia mensam et que in manu habes
cibi ceteris. Et a facie honoris amica
rum meos. necessitudine domus tue ho
spicio fiat nichil factus es. Grata hic
hominum habenti sensum. correpta domus
et in pignus feneracoris.

Qui diligit filium suum assidue
illi flagella ut leuatur in nouissi
mo suo et non pauper primorum
hostia. Qui docet filium suum laudabi
tur in illo et in medio domesticorum in illo
glorietur. Qui docet filium suum in rebus
mistic inuitum et in medio amicorum
glorietur in illo. Non enim est pater illi
et quasi non est mortuus. Si uilem enim
sibi reliquit post se. Si uita sua uidet et
letatus est in illo. Si uobis suo non est
sensitatis neque scilicet est coram inimicis.
Et aliquid enim defensorum domus
contra inimicos. et amicus reddentem
gratiam. Nam ab filiis colligabit
uulnera sua et super omne nocent turbabitur
uiscera eius. Equus indomitus e
uadit durus et filius emissus euadit p
ceps. Facta filium et patientem refaciet
inde cum eo et tristabitur. Non uideas
illi nec doleas et in nouissimo obstru
cent dentes tui. Non des illi potestatem
in uentate in te despicias cogitatus illi.
Curia ceruicem eius in uentate et
tunde latera eius. dum infans est ne
forte inducet et non credat tibi et tibi
in dolo anime. Doce filium tuum et opa
re in illo ne in turpitudinem illius offe
das. Alio est pauper sanus et fortis
uirtus. qui durus et in uiculis et flagellat
malicia. Salus anime et sanctitate et
tute et melior est omni auro et argento

corpus ualidum quam census inmensus
Non est census super censum salutis cor
poris et non est oblectamentum super corde
gaudium. Alio est mors qui uita a
mara et requies eterna qui languor et pleite
tatis. Bona abscondita in ore clauso
quasi appositiones epulatum in compo
sitione sepulchro. Quid proderit libatio ydo
lo. Neque enim manducabit nec odora
bitur. Sic qui effugatur a domino et
portans mercedem iniquitatis. Uideus
oculis et ingemiscens sicut spado ani
plexans uirginitatem et suspirans. Uisti
tiam non des anime tue non affligas
temeritatem in seculo tuo. Si ocuiditas cor
dis huius est uita hominis et chelantur sine
defectione sanctitatis et exultatio in te
longeuitas. Si seuerit anime tue place
do et tunc et regna coram in sanctitate
eius et iustitiam longe expelle a te. Multi
tos enim occidit iustitia et non est ualida
in illa. Et in uacuitate inuenit di
es et ante tempus senectam cogitatus
adducet. Splendidum cor eorum in
epulis. epule enim illi digne sunt.

Ignis honestatis
rescet carnes et cogitatus illius
auferet sompnum. Cogitatus p
facient auerter sensum et infirmitas huius
somnia facit animas. Adorant
dices in regatione substantie. in uirgine
sua replebitur uirtus sua. Adorant
pauper in diuinitate uictus et in fine
inops fit. Qui aurum diligit non uis
abitabitur et qui in sequitur et sumptus
replebitur exca. Multi dani sunt iaur
calus. et facta est in sepe ipsius perditio
illorum. Lignum offensionis est au
rum sacrificium. Et illis qui secta
tur illud et omnis imprudens deperiet
illo. Sicut est dices qui in uentate est
sine macula et qui post aurum non a
bit nec sperant in pecunie chelantur.
Quis est hic et laudabitur eum. Fe
cit enim in uirtute in uita sua. Quis
probatus est in illo et perfectus in uentate est.
Et erit illi gloria eterna. Qui potuit tras
gredi et non est transgressus et facit mala

/ nec

/ in beatus

non fecit. Ideo statuta sunt bona illis
idoneo et elemosinas illis emittant
omnis ecclia coram. Super mensa mag-
nam sedisti non agnas super illam fauorem
nam prius. Non dicas similes sunt qui
super illam sunt in mento qui malus est
oculus neque. In equis oculo quid cre-
tum est. Ideo ab omni facie sua lacrima
uitur cum uidit. Ne extendas manus
tuas propter inuidiam et amittas erude-
scas nec opprimaris iniquo iure. In-
tellige que sunt proximi tui ecce ipso.
Vere quasi homo fugit hys que tibi
apponuntur. Non cum manducas mul-
tum odio habearis. Cessa pro causa
discipline et non iniquis esse ne forte of-
endas. Et si in medio multos sedisti
propter illis ne extendas manus tuas
ne propter potas bibere. Qui sufficiens
est homini erudito uinum exiguum
et dormiendo non laborabit ab illo et
non senties dolorem. Vigila et cola et
coram uro infirmo. Sompnus sa-
tatis in homine pro. Dormiet usque
mane. et anima illius in ipso delectabitur.
Et si coactus fuis in edendo multum.
surge emedio et uine et refrigerabit te
et adduces corpus tuo infirmitatem.
Audi me fili et ne spernas me. et innotu-
limo inuenies uerba mea. In quibus
opibus tuis esto uelox et omnis infirmitas
non accurret tibi. Splendidum in pa-
lus uidetur labia multorum et testi-
monium uitae illius fidele. In uelox
limo pane inueniunt amicitias et testis
inimicus nequitie illius uerum est. Dilige-
tes in uino non provocare multos enim
examinant uinum. Inquis propter feru-
dum sit uinum in ebrietate arguet cor-
da superbiorum potatum. Equa uita ho-
minibus uinum in sobrietate si bibas il-
lud moderate eris sobrius. Quae est uita
que inuenitur uino. Quid defraudat
vitam. Mors. Uinum in iocunditate
aratum est non in ebrietate ab initio.
Exultatio anime et corporis uinum mode-
rate potatum. Sanctas est anime et
corporis sobrius potus. Uinum multum

potatum in iocundum et uinum et uinas mul-
tas facit. A maritudo anime uinum mul-
tum potatum. Ebrietas animositate in
prudens offensio inueniens uirtutem
et faciens uulnere. In uinum uinum non
arguas proximum et non despicias eum
in iocunditate illius. Verba iniqui non
dicas illi et non premas illi in reprobando.

Redolenti te posuerunt. **xxxii.**
noli extolli. esto in ipis quasi
unus ex illis. Curam illorum
habe et sic confida et omni cura tua ex-
plicata reatue. ut leas propter illos. et
ut ornamentum gratie accipias cor-
nam et dignitatem et sequas et grega-
tione. Loquere magis uari. docet enim
te primum uinum diligenter sciam et
non impedias mulicam. Qui audi-
tus non est non effundas sermonem
in prope uine noli extolli in sapientia tua.
Et in uila carbunale ornamentum
auri et compatio mulicorum in comitio
vini. Sicut in fabrica conue auri signum
est suaragdi sic in uineis mulicorum
in iocundo et moderato uino. Audi tacet
et preuenia accedet tibi coram gra. A do-
lescens loquere in uia causa. uix cum
necesse fuerit. Si his interrogatis fueris
habeat caput tuum responsum tuum.
In uineis esto quasi in uineis et audi-
taceis simul et quies et loqui in medio
magnatorum non presumas et uini sunt se-
nes non multum loquaris. A te gran-
dorem propter dionisio. et ante uereci-
diam propter gra. et preuenia accedet tibi
coram gra et hora surgendi non te ef-
tet. Dirigit autem propter idonum tu-
am et illic ad uoca te et illic lude et age co-
ceptiones tuas in uideletis et uibo sup-
bo. Super hys omnibus benedictio domini
qui fecit te et in ebrietate te ab omni-
bus suis. Qui timet deum excipiet
doctrinam eius et qui uigilauit ad illud
inueniet benedictionem. Qui querit
legem replebitur ab ea et qui in uideletis
agit scandalizabitur ab ea. Qui uita-
mentum duntaxat inuenient iudicium ius-
tum et iusticias quasi lucem accendit.

domini

Secundum hominem deuitabit correptionem
et secundum uoluntatem suam inueniet con-
pacionem. Vir cuiuslibet non disperdet
intelligentiam alienam et superbus non
timet timorem. Etiam postquam fuerit
cum eo sine consilio et suis inlicita cor-
arguetur. Fuit sine alio nichil facies
post factum non penitebis. In uia tu-
me non eas et non offendas in lapides.
nec credas te uic laboriose ne ponas aie-
re scandalum. Et a filiis tuis caue
a domesticis tuis attende. In omni ope-
ris crede ex fide anime tue. Nec e-
seruatio mandatorum. Qui audit
deo attendit mandatis et qui audit in
allo uo inuocatus erit. .xxxiii. .

Omnem deum uo occurrentem ma-
la et in tempore de illam et suam
et liberabit a malis. Sapientis
non odit mandata et iustitias et non il-
ludetur quasi impetula nauis. Homo
sensatus credit ioge dei et lex dei illi fidelis
Qui interrogacionem manifestat pab-
yoni et sic deponitur exauditur et sua
bit disciplinam et tunc respondebit. In
cordia facti quasi roca carri et quasi
artis utilitatis cogitans illius. Equus
emissarius sic et amicus obsecrator
omni supra sedente humit. Quare
dies diei superat utrum lux lucem et
annus annum et sol solem. Ad omni
scientia separata sunt sed sole et septem
custodiente per dei sapiam diuidunt
inmutabit tempus et dies festos ip-
sam. Exipis exaltant et magnifica-
uit deus et exipis posuit innumerum die-
um et annos. Et omnes homines de
sola terra unde creatus est adam.
In multitudine discipline domini se-
pauit eos et inmutauit uias eorum.
Exipis benedixit et exaltauit et exipis
sancit et ad se applicauit et exipis
maledixit et humiliant. Et conu-
nit illos ad se pacem ip-
sum. Quasi
lucum figuli in manu ipsius plas-
mare illud et disponere. Omnes uice
ius secundum dispositionem eius. sic homo

in manu illius qui se fecit et reddet illi secundum
iudicium suum. Contra malum bonum
est et contra uitam mors. sic contra uitam
iustum peccator. Et sic uicere tota
opa autem. Duo contra duo. uicere
ita uicere. Et ego non uicere uigila-
ui et quasi qui colligit acuos post uin-
denarios in hereditate dei et ipse spau-
et quasi qui in denariis replent cor et uicere
et spauere quomodo non uicere soli
et uicere. Et omnes exequuntur disciplinam
Audite me magnam et omnes populi
et rectores ecclesie auribus percipite. Fuit in
uicere finis et amicus non des potestatem
super te in uia tua in uicere alij possessione
tuam ne forte peniteat te et des per alios
Qui ad huc super es et aliquid non in
mutat te omnis caro. Melius e-
uicere qui te uicere qui te respice in ma-
nus finis et uicere. In omnes opibus
tuis potestatem esto in uicere maculam
ignam tuam. Audite et in uicere die-
um uicere tue et in uicere exipis tu distri-
bue hereditatem tuam. Et uicere in uicere
et omnia alio panis et disciplina et op-
seruo opatur et disciplina et uicere requie-
scere. Et uicere illi et uicere uicere
tem. In uicere et uicere dicitur cum uicere
collum dicitur et seruum et uicere opa-
ciones dure. Seruo malum et uicere
compedes uicere alium et opaciones ne va-
cet. Si uicere malum dicitur et uicere
In uicere constitue eum sic eum et uicere
alium. Et si non obaudiret grana al-
lum compedibus et non amplius super
omne carum. Et seruum siue iudicio
nichil facies graue. Si est tibi seruus
fidelis sic tibi quasi anima tua. Quasi
fieri sic eum tracta qui in sanguine a-
nime compasti eum. Si uicere eum in
uicere in fugam et uicere. Si extollens
discessit quem queris iniqua uia et
uicere eum uicere. .xxxiii. .

Quia spes et uicere dicitur et uicere
to uicere et sompnia extollunt
et uicere. Quasi qui appre-
hendit umbram et persequitur uentum.
sic et qui attendit in uicere mandata. c.

Sicut hoc vilio sompniosus ante faciem
hominis similitudo altius hominis. Ab omni
mundo quid mundabit. Et commendat quod
venit dicit. Dominatio erroris et auguria
mendacia et sompnia malefactorum va
nitas est. Et sicut patientia cor tuum fa
talitas patitur nisi ab altissimo fuerit em
sa iustitiam. Et dedit in illis cor tuum
multos enim errare fecit sompnia et
exauit spantes in illis. Sine menda
cia et sumabitur vobis legis et sapientia
iore fidelis et plantabit. Qui non tempta
tus quid facit. Et in multis expius cogi
tabit multa et qui multa didicit enarra
bit intellectum. Qui non est expius pau
ca recognoscat. Qui aut in multis facit
et multiplicabit inuitiam suam. Qui et
temptatus non est qualia facit. Qui ipsa
tatis et habundantia nequitia. Multa
vidi enarrando et plurimas vobis et suen
dines. Aliquotiens usque ad mortem per
tatis sunt hominum causa et liberatis sunt
grati dei spiritus timentium domini qui tunc in
respectu illius videntur. Spes enim il
los in salutem eos et oculos dei intellige
tes se. Qui timent deum nihil timebit
et non pauebit quoniam ipse est spes eius.
Et timentis dominum bona est anima eius. Ad
quem respicit iustus est fortitudo eius. Qui
li domini super merentes eum. propter po
tentiam firmamentum virtutis. regnum ar
doris et vultum iudicium deprecato of
fensionis et adiutorium casus exaltans
animam et illuminans oculos datus san
tatem et vitam et benedictionem. Inimola
tis eximio oblatio est uacillata et non
sunt vultu oblationes et iustorum.
Dominus solus sustentat se in via ius
tis et iusticie. Bona iniquorum non plac
at altissimus nec respicit in oblationibus et
quos nec multitudinem sacrificios eorum
propter peccata. Qui offert sacrificium
extolletur pauper quasi qui iustitiam
filium in respectu patris sui. Datus ege
num via pauper est. Qui defraudat
in homo sanguinis est. Qui auferit
in labore panem quasi qui occidit pro
prium suum. Qui effudit sanguinem et

qui fraudem facit interrenario fides sunt.
Unus edificans et unus destruens quid
prodest illis nisi labor. Unus orans et unus
maledictus cuius vocem exaudiet dominus.
Qui baptizatur a mortuo vitam tangit
eum. quod prodest latitudo eius. Sic homo
qui tenet in peccatis suis vitam eadem fa
ciens quid proficit humiliando se. Qui
nem illius quis exaudiet. **XXXV.**

Qui et servat legem multiplicat oro
nem. Sacrificium salutare est
attendere mandata et diligere
ab omni iniquitate et propitiacione habere
sacrificium in super in iusticias et deprecacio pro
peccatis recedere ab in iusticia. Et erubet
etiam qui offert simulagrum et qui facit
misericordiam offert sacrificium. Sine pla
citu est domino recedere ab iniquitate et de
precacio recedere ab in iusticia. Non appa
rebit ante spectum domini vacans. Ne
enim omnia propter mandatum dei sunt.
Vultus iusti in propinquat altare et odor
suavitatis est in respectu altissimi. Sa
crificium iusti acceptum est et iumentorum
eius non obliviscetur dominus. Bono animo
gloriam reddet et non minuas primitias
frugum tuarum. Quoniam dato hylarem
fac iustitiam tuam et in exultacione sacrificia
decimas tuas. Da altissimo secundum datum
eius et in bono oculo ad inuentionem fa
cto manuum tuarum quoniam dominus re
tribuet et septies reddet tibi. Qui offert
munera praua non enim suscipiet illa
et non respicit sacrificium iustum qui
dominus iudex est et non est apud illum gla
placere. Non accipiet dominus plauam ipau
pem et deprecationem lesi exaudiet. Non
despiciet preces pupuli nec viduam si
effundat loquela gemitus. Nonne
lacrimae vidue descendunt ad maxilla.
et exclamatio eius super deducentem eas.
A maxilla enim ascendunt usque ad
celum et dominus exaudiet non delectabit
in illis. Qui adorat deum ioculacione
susceptum et deprecacio illius usque ad nu
bes propinquabit. Oratio humiliantis
se nubes penetrabit et donec propinquet
non solabitur et non descendet donec

alacritas aspicat et dominus non elonga-
bit se iudicabit iustos et faciet iudicium
fortissimus non habebit in illis patientiam
et tribulet cor sum eorum et gentes reddet vi-
dicam donec tollat plenitudinem superbo-
rum et sceptrum iniquorum et tribulet donec
reddat hominibus sicut actus suos et se-
cundum opera ad eum secundum proportionem illius
donec iudicet iudicium plebis sue et
oblectabit iustos misericordia sua. **S**periosa
misa dei in tempe tribulationis quasi vi-
res pluvie in tempe siccitatis. **XXXVI.**

Miserere mihi deus omnium et respice
nos et ostende nobis lucem iusticiae
communi tuorum in misericordia tua
tuum super gentes que non exquisierunt
te ut agnoscant quia non est deus nisi tu
ut enarrant magnalia tua. **A**ucia ma-
num tuam super gentes alienas ut vide-
ant potentiam in tua. **S**icut enim in con-
spectu eorum sanctificatus es in iudiciis. sic
in conspectu tuo magnificatus in illis ut
agnoscant te sicut et nos cognovimus
quoniam non est alius deus praeter te domine.
Quoniam signa et miracula mirabilia.
Glorifica manum tuam dextram
extende furor tuus et effunde iram. **E**x tolle
adversarium et afflige inimicum. **F**esti-
na tempus in mentibus suis ut enarrent
mirabilia tua. **I**uxta flammam deorum
qui salvantur et qui pessimant plebem
tuam inveniant perditionem. **C**ontrete ca-
put principum et inimicos dicentem
non est alius praeter nos. **C**ongrega
omnes tribus iacob et cognoscant quia
non est deus nisi tu. ut enarrant magni-
alia tua et hereditabis eos sicut ab initio.
Miserere plebi tue super qui invocatum
est nomen tuum et israel quem coequasti
primogenito tuo. **M**iserere civitati sa-
ctificationis tue iherusalem civitati requiet
tue. **R**ephe syon in enarrabilibus mirabi-
libus tuis et gloria tua populum tuum. **D**a
testimonium quia ab initio creature
tue sunt. et suscita preces tuas quas
locuta sunt in nomine tuo per prophetas
tuos. **D**a mercedem sustinentibus te ut
per prophetas tuos fideles inveniunt et exaudi

orationem seniorum tuorum. **S**ed in iudicio
aaron da populo tuo et dirige nos iustas
iustitiae ut sciant omnes qui inhabitant
terram quia tu es deus et spectro seculorum.
Domine etiam manducabit venter et
civitas alio melior. **F**identes inter et iungit
tribum ferre. et cor misericordiam iura men-
dacia. **C**or primum dabit iustitiam et
homo peritis resistet tui. **D**omine mas-
culum excipiet mulier. et est filia melior
filio. **S**peres mulieris exultavit facie
sua et super omne et cupiscitiam ho-
minis super ducet celidum. **S**i lingua
curacionis est et mitigationis et misericordie.
Non est vir illius secundum filios hominum.
Qui possidet mulierem bonam bonam et
choat possessionem. **A**d iudicium secun-
dum illum est et columpna ut requies
ubi non est sepius diripietur possessio
ubi non est mulier in gemiscit egens.
Qui credit qui non habet iudicium et de-
flectens iudiciumque obscuravit quasi
suscitatus latro exiens de civitate in
civitatem. **XXXVII.**

Omnes amicus dicit. **E**go amicus
tuum copulam. **S**i est amicus
solo nomine amicus. **N**onne
iustitia in est usque in mortem. **S**odalis
autem et amicus ad iudicium querentur.
Opsumptio nequissima unde creata
est. **C**oque ardam malitiam et dolosi-
tatem illius. **S**odalis amico iocum
dabitur ioblectatione. in tempe tribu-
lationis adversarius erit. **S**odalis alio
et dolet causa ventris et contra hostem
accipiet scutum. **N**on obniviscas astu-
tu i amicum tuo et non inimicus sis illi
impetum in opibus tuis. **N**oli et filia
in amicum socero tuo et zelantibus te ab se-
de et filium. **N**oli et filium cum eo qui in
spectum te habet et ab emulantibus tibi
abconde et filium. **D**omine et filium
prodit et filium et est et filium in semet
ipso. **A** et filium malo serva animam tu-
am. **D**omine scito ne sit illis necessitas.
et quid ipse amicus suo cogitabit ne for-
te mutet iudicium et iram et dicat tibi. **B**o-
na via tua est et sciet esamio videri quid

bihodie. Iniquie mortui fac memoriam
 eius et solare illum in exitu spiritus sui.
 Sapientiam facite in tempe vanitatis et
 qui innotatur actu sapiam paret qui
 sapia replebitur. Qui tenet amicum
 et qui gloriatur in amico suo in malo boues a
 gitat et comitatur in opibus eorum et narra
 tio eius in filiis thaurorum. Et os suum
 dabit ad iudicandos iudicos et iugula eius in
 saguina vacanti. Sic omnis faber et ar
 chitectus qui nodem tamquam diem tran
 sit qui sculpsit signacula sculpsit et
 assiduitas eius narrat picturam. Cor
 suum dabit ad similitudinem picture et
 vigilia sua perficit opus. Sic faber terra
 uis sedens iuxta mactem et considerans o
 pus ferri. Vapor ignis exurit carnes et
 in molore formatus exeat. Vox mal
 let innotat aurem eius et quia similitu
 dinem valis oculis eius. Cor suum da
 bit in summationem operum et vigilia sua
 ornabit in perfectionem. Sic figulus sedens
 ad opus suum comitens pedibus suis et
 rotam qui in solitudine posuit est sem
 per propter opus suum et innotat omnis
 opaco eius. Propter adhaerentia sua formant lu
 tum et ante pedes suos curabit virtutes
 suam. Et os suum dabit ut et iudicet li
 nitionem et vigilia sua mundabit for
 nam. Omnes hi in manibus suis ge
 rantur et unusquisque in arte sua sapiens
 est. Sine hiis omnibus non edificatur
 ciuitas et non inhabitabit neque ambu
 labunt et in ecclesia non cunctent. Sup
 tellam iudicis non sedebunt et testame
 tum iudicis non intelligunt neque pala
 facient disciplinam et iudicium in pa
 bolis non inueniunt sed creaturam eui
 et firmitatem et deprecio illos in opaco
 ne artis et comodantes animas suam
 et quirentes in lege altissimi. **xxxix.**

Sapientiam omnium antiquos ex
 quiret sapiens et in prophetis vaca
 bit. Narracorum uirum nonia
 totum et seruabit et in iusticias pabolam
 simul innotabit. Omnia pabolam
 exquiret et innotat pabolam et iustia
 bitur. In medio magnacorum innotat

bit in iusticia pabolam apparet. Innotat
 alienarum gentium transiet. Bona enim
 in mala in omnibus temptabit. Cor suum
 tradidit ad iugulandum dauicam ad doi
 num qui fecit illum et in iusticia altissimi
 deprecabitur. Apert os suum in oratione et
 pabolam suis deprecabitur. Si enim dicit
 magnus uoluit spiritum intelligente re
 plebit illum. Et ipse tamquam ymbres eme
 ter eloquia sapientie sue et in oratione et fi
 rebatur domino. Et ipse duxit et saluum
 eius et disciplinam in absconditis suis co
 silabitur. Ipse palam faciet disciplinam
 doctrine sue et in lege testamenti domini gla
 buntur. Collaudabunt innotat sapiam
 eius et usque in finem non delebitur. Non
 recedet memoria eius et innotat eius re
 quiret agnitionem magnacorum. Sapi
 entiam eius enarrabunt gentes et lo
 dem eius enarrabit ecclesia. Si ipse ma
 leat nomen eius delinquet plusquam mil
 le et si inuenit prodit illi. Adhuc co
 silator ut enarrat ut furore enim re
 pletus sum et innotat dicit. O uandite
 me domini fructus et quasi rose planta
 te super riuos aquarum fructificate. O
 si lybanus odorem suauitatis habere
 et flores flores quasi lilium date flores
 et benedicite domini innotat suis. Dicit
 innotat eius magnificencia et innotat
 illi innotat labiorum innotat innotat la
 bios et citharis. Sic dicens innotat innotat.
 O pa domini innotat bona valde. In
 uo enim eius sicut aqua sicut egei
 es et innotat innotat illius sicut excepto
 na aquarum quoniam innotat innotat
 placat fit et non est innotat innotat
 te illius. O pa omnis carnis coram
 illo et non est quicquam absconditum ab
 oculis eius. A sculo et usque innotat innotat
 respicit et innotat est innotat innotat et.
 Non est dicere quid est hoc aut quid e
 illud. Omnia enim in tempe suo que
 rentur. Benedictio illius quasi flum
 innotat et quoniam cithadisimus et
 ram innotat. Sic enim ipse super gentes
 que non cognouit eum hereditabit.

opia i mittente eius ignis ardebit. **xlj.**

y/ fnt

Non duplices sermone[m] auditus
 detestacione sinonis abscondit
 et eis uere sunt q[ue]stione[m] i[n]uicem
 quam in respectu o[mn]i[u]m hominu[m]. Non p[ro]
 his quib[us] q[ue]stionariis tunc accipias
 p[ro]sonam ut delinquas. De lege altissimi
 testamenti et de iudicio iustificare im
 pium. De uero sociorum et iuratu[m] et de
 datione hereditatis amicor[um]. De equa
 litate stete et pondi[u]m et de acquisitione
 multorum et paucor[um] et de corruptione emp
 tionis et negociacione et de multa discipli
 na filioru[m] et de seruo pessimo in latius
 sanguinare. Sup[er] mulierem nequiu[m] bo
 num e[st] signum. Vbi mulce manus
 sunt claude et quecumq[ue] trades iurata
 et appende datum uo[rum] et acceptum omne
 deserte. De disciplina in senectate et famu
 et de senio[r]ib[us] qui iudicant ab adolese
 cibus et eis eruditus in omnib[us] et p[ro]babu
 in respectu o[mn]i[u]m uiroru[m]. Si uis patris
 abscondita est uirgilia et sollicitudo cur
 auferat sompnum. ne forte in adulescen
 tia sua ad ultra[m] efficiatur. et quorata
 cum uirgo uolubilis fiat ne quido pollua
 tur in uirginitate sua et in patris suis
 granda in ueniat. ne forte cum uirgo
 commorata in uirginitate aut certe si
 lis efficiatur. Sup[er] filiam in uirginitate
 et salute custodiam ne quido faciat te in
 obprobrium uenire in uirginitate a detrac
 tione in uirginitate et abiectione plebis et co
 fundat te in multitudine p[ro]p[ri]i. O[mn]i
 homini uoli uicende in specie et in medio
 mulieru[m] uoli commorari. De uestimen
 tis enim p[re]cedit tinea et a muliere ineq
 uitas uiri. Et elio[rum] est enim iniquitas
 uiri. qui uis faciens mulier. et mulier

et fundens in obprobrium. **M**emor ero igitur
opum domini et que michi annuntiabo in
montibus domini opera eius. **S**ol illuminans
pennina respexit et gloria domini plenitudo est
opus eius. **E**t omne deus fecit sanctos
enarrare omnia mirabilia sua que
firmavit dominus omne stans in gloria
sua. **A**visum et cor hominum inuestiga
vit et in altitudine illorum excogitavit. **C**og
novit enim dominus omnem scientiam et insper
at in signum eius annuntiatio que prece
dunt et que super ventura sunt revelans
vestigia occulorum et non prece illi ois
cogitans. **N**on abscondit se ab eo ul
lus sermo. **O**mnis agnoscit sapientie sue de
corant que est ante scilicet et usque in scilicet
neque abiectum est neque inhumatum et no
eget alicuius consilio. **Q**ui desiderabilia
omnia opera eius et tamquam scintilla que
est et desiderare. **O**mnia et vivunt et manent
in scilicet et omni necessitate omnia ob
audiunt ei. **O**mnia duplicata vivunt
et non fecit quicquam de esse. **E**t
in multis et firmavit bona. **E**t quod
faciamur videns gloriam eius. **E**t quis
faciens et firmavit fortitudinem eius.

Magnitudo firmamentum. **xliv.** **P**ulchritudo eius. **S**pecies ce
li in visionem glorie. **S**ol in aspectu
annuntiatio in exercitu vas admirabile
opus excelsi in mundano exultant. **I**n
in aspectu ardoris eius quis potest susti
nere. **F**ormam custodiens in opibus
ardoribus. **E**t replentur sol exultans mon
tes in ardore igneos exultant et resplend
entibus suis obsecrat oculos. **M**agnus
dominus qui fecit illum. **I**n finibus eius
festinant iter. **E**t luna in montibus in
tempore suo ostendit tempus et signum
eius. **A**lma signum dei fecit lumen
et quod vivunt in illuminatione. **E**t
solum nomen eius est crescens in
tabula in illuminatione. **V**as castorum
in excelsis. **I**n firmamento celum resplend
et gloria. **S**pecies celum gloria stellarum mun
dum illuminans in excelsis domus. **I**n ver
bis sanctis stabunt ad iudicium et non
deficient in iugulis suis. **V**ide armum

et benedic qui fecit illum. **V**alde speciosus
est in splendore suo. **S**ublimis celum et
maritum glorie sue. **S**ublimis excelsi ape
riunt illum. **I**n ipso suo accelerant
invenit et accelerat choros et choros emittit
in ipso suo. **P**ropterea aperti sunt thesauri.
et evolvuntur nebulae sicut aues. **I**n mag
nitudo sua posuit vires et fructus sunt
lapides grandinis. **I**n aspectu eius co
moverunt montes et in voluntate eius
aspiravit novus. **E**t for contrarii eius
vibrantur. **E**t tempestas a quilonis
et gregalis spiritus et sicut aues deponit
ad sedendum aspergitur in eum et sicut loci
stans de mergens descensus eius. **I**n
chiriditatem candoris eius annuntiat
oculus et super ymbrem eius expandit
cor. **E**t sicut saltem effundit super terram.
et dum flauit fiet canis in cacumina
arborum. **F**rigidus ventus aquilo flauit.
et gelant cristallus ab aqua. **S**uper om
nem gregem conuenit aquarum requiescat
et sicut loca in domum se aquas. **E**t de uo
rit montes et exiit de desertum et exang
uit unde sicut ignem. **M**ediana om
ni in infestatione nebulae obuius
us ab ardore uenient. **I**n humum efficit
et eum. **I**n finem eius sicut uentus.
cogitatione sua placuit abyssum et
placuit illum dominus ipse. **Q**ui nauti
gant mare euertant pericula eius. **E**t au
dientes aures nostras admirantur. **P**ulch
ritudo et mirabilia opera varia genera
bestiarum et omnium pecorum et arborum
bestiarum. **P**ropter ipsum et firmatus est
terminus finis in sermone eius et posita sunt
omnia. **E**t ultra dicimus et designamus in
libris et signatio aut sermone ipse est.
Qui omnes gloriantes ad quid valebunt.
Ipsa enim omne super omnia opera sua.
Et tribus domus et magnus uenerunt
ter. **I**n mirabilis potentia ipsius. **G**lorifi
cantes domum quicquamque potius super
ualebit adhuc et admirabilis magni
ficentia eius. **B**enedicentes domum exal
tate illum quicquam potest. **N**on enim est
eum omni laude. **E**xaltantes eum
replemini uirtute. **E**t letamini. **N**on enim

comprehendens. Quis uidit eum et enarra-
bit. Et quis magnificabit eum sicut e-
st ab initio. Et ultra abscondita sunt ma-
iora his. Quanta enim vidimus opus
eius. Omnia autem dominus fecit et per a-
gentes dedit sapientiam. **xlvi.**

Indemus in his glorias et potes-
tates in generatione sua. Et istam
gloriam fecit dominus magnificencia
sua a seculo dominantes in potestate
suis homines magni uirtute et pruden-
cia sua potius inuicantes in prophetis do-
nitatem prophetarum et uidentes in populo
et in uirtute prudentie ipsi scilicet
maiora. In ipsa sua requiritur mag-
dos multos et narratores carmina sep-
tuaginta. Omnes diuites in uirtute
pulchritudinis studium habentes pa-
rificantes in domibus suis. Omnes isti
in generationibus suis gentis sue gloriam
adepti sunt. et in diebus suis habentes in
laudibus qui de illis uati sunt reliquunt
nomen narrandi laudes eorum. Et sunt
quorum memoria non est. perierunt
quasi qui non fuerunt. et uati sunt qua-
si qui non uati sunt. et ipsorum cum ipsis
sunt illi uiri inter sunt. quorum pietates
non defuerunt et cum semine ipsorum peruen-
turi bona heredes. et nepotum eorum inter
testamento staret senectus et filios ipsorum her-
editas per ipsos usque in eternum maneat. Se-
men eorum et gloria eorum non delinquetur.
Corpora ipsorum in pace sepulta sunt et do-
minum eorum uiuet in generationes et genera-
tiones. Sapientiam ipsorum narrent populi
et laudem eorum nuntiet ecclesia. Et non di-
placuit deo et transiens est in paradisu
ut de gentibus perueniat. Quod inuentus
est perfectus in istis et in tempore uacacione
factus est uisitationis. Et deo dimissus
est reliquunt tunc cum factum est diluuium.
Testamenta seculi posita sunt apud
illum ne delem posset diluuium omnis
uero. Abraham magnus pater mul-
titudinis gentium. et non est in uentibus
similis illi in gloria. Qui seruauit le-
gem excelsi et fuit in testamento cum illo.
In carne eius fecit stare testamentum

in temptacione inuentus est fideus. In uen-
tando dedit illi gloriam in gente sua. et
fecit fecit illum quasi tere amulum et
ut stellas exaltare seminem eius. et hereditate
illos auari usque ad mare et ad flumines
usque ad terminos terre. Et ysaac eodem modo
fecit propter abraham patrem ipsius. Et
dico ueni omni gentium dedit illi dominus
et testamentum suum et firmavit super ca-
put iacob. Agnouit enim in hereditate
suis et dedit illi hereditatem et diuisit illi
partem in tribus duodecim. et seruauit
ille homines inter inuenientes gratiam
in oculis omnis carnis. **xlvi.**

Dilectus deo et hominibus moyses
cuius memoria in benedictione
est. Similem illum fecit in gloria
secundum et magnificauit illum in amore
in uirtute in uirtutibus suis in uirtute pla-
uit. Et significauit illum in respectu regum
et iussit illi coram populo suo et ostendit
illi gloriam suam. In fide et uirtute ipsius
sanctum fecit illum et elegit eum ex omni
carne. Auduit enim illum et uoce ipsius
et iudicat illum in uirtute. Et dedit illi cor ad
precepta regum inter et discipline. Dote iac-
cob testamentum et iudicia sua et israel
et excelsi fecit aaron fratrem eius et simi-
lem sibi dedit leui. Statuit ei testam-
tum et dedit illi sacerdotum gentis
et significauit illum in gloria et in uirtute et il-
lum zona uirtutis. et induit illum stolam
glorie et coronauit illum in uirtute in uirtu-
tis. Et in uirtute et in uirtute et in uirtute
le posuit ei et in uirtute illum in uirtute
aureis plurimis in gyro dare sonitum
in uirtute suo. audientem facit sonitum in
tempore in memoriam filius gentis sue.
Et stolam sciam autem iacinto et purpu-
ra opus textile. Et in sapientis iudicio
in uirtute potius. toto coelo opus artificis
gentium per uirtute. figuratis et ligatura
auri et opus lapidary sculptis in memori-
am secundum numerum tribuum israel
Et corona aurea super uirtutem eius ex
perfectionem signis sanctitatis et gloriam hono-
ris et opus uirtutis desiderio oculis de-
nata. Et in pulchra ante ipsum non fuit

clunt tanta usque ad orientem. Non est inducitur
illa alienigena aliquis sicut tantum filii ip
suis sicut nepotes eius ponunt tentis.
Sacrificia ipsius consummata sunt igni
cotidie. Complevit moyses manus eius
et unxit illum oleo sancto. Factum est illi
in testamentum etiam in semine eius sicut
dies celi. Fungi sacerdos et habere laudem
et gloriam propter suum munus suum.
Quoniam elegit ab omnibus unumque offerre sa
crificium deo in censum et bonum odorem
in memoriam placare populo suo. Et de
dit illi in preceptis suis potestatem testa
menti iudicium docere iacob testimo
nia in lege sua legem dare israel. quia co
tra illum steterunt alieni. et propter invidiam
circumdederunt illum homines in deserto qu
erant cum dathan et abiron et regum co
chose in invidiam. Vidit dominus deus et
non placuit ei et consumpti sunt imperii
invidie. fecit illis monstra et consump
sit illos in flammis ignis et addidit ad
ion gloriam et dedit illi hereditatem et pri
micias frugum terre duxit illi. Quia
ipsius imperius parit in faciem. Quia
sacrificia domini edent que dedit illi in se
mine eius. certum in gentes non heredi
tabit et pars non est illi in gente. Quia
eum est pro hereditas. Finis filius elea
zar tertius in gloria est. imitando cum in
timore dei et stare in iudicia gentis in bo
nitate et alacritate anime sue placuit do
mini. Quia stant illi testamentum pacis
et principem solum et gentis sue et sic illi
semine eius sacerdos dignitas eternum
et testamentum dauid regis filio ysaie
tribus iuda. hereditas est ipsi et semini et
ut daret sapientiam in cor ut in iudica
re gentem suam in iustitia ne abolen
tur tota populi et gloriam ipse in gen
tem eorum eternam fecit. **XLVI.**

Mortis in bello ihesus nate successor
moysi in prophetis qui fuit mag
nus secundum nomen suum maxi
mus in salutem electorum dei expugnare et
surgentes hostes ut sequeretur heredita
tem israel. quam gloriam adeptus est col
lando manus suas iactando contra

armatas romphens. Quis ante illum sic
restitit. Quia hostes ipse dominus percussit.
aut non invidiam eius in pedibus est
sol in una dies facta est quasi due. Quia
cauit altissimum potentem in pugnaudo
inimicos undique et auduit illi et mag
nus et sanctus deus in facie grandis vir
tutis valde et fortis. Et imperium fecit
etiam gentem hostilem et in descensu per
contrarios ut agnoscerent gentes potest
atem eius quia contra dominum non est pug
nare facile. et secutus est acergo potentes
Et in diebus moysi in manu fecit ipse et cales
filius israhel. stare contra hostem et
prohibere gentem a pacis et perstruere
inimicitias malicie. Et ipsi duo et stant a
periculo sunt liberati a numero sexcento
rum milium pedum inducere illos in he
reditatem in terram que manat lac et mel.
Et dedit dominus ipsi caleph fortitudinem
et usque in senectutem permansit illi virtus
ut ascenderet in excessum terre locum et se
men ipsius obtinuit hereditatem. Et vide
runt omnes filii israel quia bonum est ob
sequi sancto deo. Et iudices singuli suo no
mine quorum non est corruptum cor. qui
non ante sunt a domino ut sit mentio
na illorum in benedictione et gloria illorum
pullulant de loco suo. et nomen eorum perma
net in eternum. permansit ad filios illos
secundum in bonum gloria. Quia datus a domino
deo suo samuel propheta dominum renouavit
imperium et iuxit principes in gente sua.
In lege domini iudicavit et regum eorum et
vidit dominus iacob in fide sua placuit ei
propheta et cognatus est in iudis suis fidelis.
quia vidit dominus lucas et invocavit dom
in potentem in oppugnando hostes
inimicitias undique in oblatione un
immolati. Et in tonitruo decelo dominus in
sonitu magno audiam fecit vocem
suam. Et conturbavit principes priorum
et omnes duces philistinorum et ante tempus
fuit in te sue et seculi testimonium ha
buit in conspectu domini et christi. Quia cum
as usque ad calcamenta ab omni carne
non accepit et non accusavit illum
homo. Et post hoc dormiuit et non se

at regi ostendit illi finem uite sue. Et ex
altavit vocem eius de terra iherusalem delecte
iherusalem gentis. **xlvi.**

Dicit hoc surrexit nathan propheta i
diebus dauid et quasi ad pedes sepa
acarie. Sic dauid a filiis israel
cum leonibus iussit quasi cum agnis. i
iussis similiter fecit sicut in agnis ouium.
In iuventute sua nunquid non occidit
gigantem et abstulit opprobrium de gente.
In tollendo manuum iherusalem finem de re
et exaltacionem gentis. Vbi iuvocavit
dominum omnipotentem et dedit in dextera eius
tollere hominem fortem in bello et exalta
re coram gentis sue. Sic indec milibus
glorificavit illum et laudavit eum in omni
dicibus domini in offerendo illi corona
gle. Continuit enim inimicos iudic
et exstirpavit philistinum et canaanem usque
in hodiernum diem. Et iuvocavit coram ipso
usque in eternum. In omni ope dedit ef
ficaciam suam et excessu in iusto gle. De omni
corde suo laudavit dominum et dilexit deum
qui fecit illum. et dedit illi etiam inimicos
potentiam. et stare fecit iustos et ex
altare. in laus eorum dulces fecit mo
dos. Et dedit in celebracionibus deus et
ornavit tempora usque ad summam com
uite. ut laudarent sancti nomen domini et
amplificarent mane diei sanctitatem.
Christus purgavit peccata ipsius et exaltavit
metuum coram eius. et dedit illi testam
tum regnum et sedem glorie in seculum. Post
quam surrexit filius seculatus et propter il
lum deiecit omne potentiam inimicorum.
Salomon impavit iudicem pacis.
cum iussit dominus omnes hostes ut oder
dominum in nomine suo et parer sanctate
in scriptum. quemadmodum erudi
tus est in iuventute sua et impletus e
quali flumine sapientia et itam rexit
anima sua. Et repleti et pationibus
enigmata ad insulas longe divul
gatum est nomen tuum et dilectus es
in pace tua. In cantibus et iubilis
et compacionibus mirate sunt filii. in
nomine domini dei tui est agnomen de
iherusalem. Collegisti quasi aurum et aurum

in iustis plurimum et repleti argentum
et repleti ferrea et iustitia. Do
testatem habuisti in iusto corpore et dediti
in acilam in iusta gloria. et iustitia te
men tui in iustitia iustitiam ad libe
ros iustos. et iustis iustitiam tuam. ut fa
ces in iustis iustitiam et excessum in pa
re in iustis dicitur. Deus autem non de
linquet misericordiam suam in iustis coram
pet neque deiecit opa sua neque propter ab
stirpe nepotes electi sui et semen eius q
diligat dominum coram pet. Dedit autem
reliquum iacob et dauid de ipsa de stirpe
et finem habuit salomon cum patribus
suis. Et deliquit post se de semine suo c
gentes iustitiam et iustitiam apud de
um iustitiam qui auerit gentem consilio
suo. et iustitiam filium nababhi qui p
cavit fecit israel. et dedit effraym in iustis pec
candi et plurima redundavit peccata
ipsius. Valde enim auerit eos a terra sua.
Et quiescit nequitas omnes usque
domini puerit ad iustos defensio. et ab
omni peccatis iustitiam eos. **xlvi.**

Et surrexit helias propheta quasi
ignis iherusalem ipsius quasi fami
la ardebat qui induxit millos
fame. et iustitiam illum in iustitia su
pauit sui sunt. Non potuit enim suc
tine precepta domini. et iustitia domini et iustitiam
celum et deiecit a se ignem. Sic autem
iustitiam est helias in iustitiam sui.
Et quis potest similiter gloriam tui qui su
stulisti mortuum ab iustis de sepe mor
tis in iusto domini dei. qui deiecit reges
ad penitentiam et iustitiam facile potentiam
ipsius et gloriam delecto suo. Qui audisti
in iustitia iudicium et iustitiam iustitia de
ficientis. Qui iustis reges ad penitentiam
et iustitiam facis successores post te. Qui re
ceptus es in iustitia ignis iustitiam equo
iustitiam ignis. Qui scriptus es in iustitia
tempus lenire iustitiam domini. iustitiam
re cor patris ad filium et restituere tri
butum iacob. Et sunt qui te audierunt
et iustitiam tua delecta sunt. Nam nos
iustitiam tanquam post mortem autem
non erit tale nomen tuum. Helias qui i

fuerit iustitia?

Memoria solie in conu. **.xliv. .**
 posicione odoris facta est opus
 pigmentum iohanni ore quasi
 mel indolabitur eius memoria et ut
 musica in auribus tui. **¶** p̄e est direct
 diuinitus in penitencia gentis et uice
 ab hominibus impietatis et guber
 nant ad dñm cor ipsius et iudicib; pro
 uini corroborauit pietatem. **¶** Inter
 dauid et ezechiam et yosiam omnes re
 ges et miserunt peccat. **¶** Nam relique

Simeon dixit filius sacer-
dos magnus qui uenit sua
suffulcit domum iudiceb; suis
corroborauit templum. Templi etia;
altitudo ab ipso fundata est. Duplex
edificatio i excelli parietes templi. In
dieb; suis emanauunt putei aquarum
i quasi mare adimpleri sunt sup; mo-
dum. Qui curauit gentem suam i elua-
uit illam apud ditione. Qui prauit a-
plificare ciuitatem qui ad episcopus e glo-
ria i inquisitione gentis i in gressum do-
mus i acru amplificatione. Quasi stel-
la matutina in medio nebulis. i quali
luna plena iudiceb; suis luce i quasi
sol resurgens in nebulas glie. sic iste
effulcit in templo dei. Quasi atris re-

fulgens in nebula glorie et quasi flos in
sacramentis in diebus iherusalem et quasi rosa que
sunt in iherusalem aque et quasi thymus redolens
in diebus iherusalem. Quasi ignis efflu-
gens et quasi thymus ardens in igne. Qua-
si vas aurum solidum ornatum omni la-
pide precioso. Quasi olivum pullulans
et cypressus in altitudine se extollens.
In accipiendo ipsum stolam glorie et uestimen-
tum in illuminatione virtutis et ascen-
su altaris sancti glorie dedit sanctitatis a-
mictum. In accipiendo autem partes de
manu sacerdotum et ipse stans iuxta a-
ram circa illam corona factum qua-
si plantatio cedri in monte sybano. Sic
circa illum stetit quasi ramus palme
et omnes filii aaron in gloria sua. O bla-
cio autem domini in manibus ipse co-
ram omni synagoga israel. Et summa-
tione fungens in aram amplificare ob-
lationem excelsi regis. Porrexit ma-
nu suam in libatione et libavit in sa-
crum. Et studuit in fundamento al-
taris odori divinum excelsi principis
Tunc exclamaverunt filii aaron in
vultu ductu: Conterunt et audierunt
fecerunt magnam vocem in mentibus
coram deo. Tunc omnis populus simul p-
phetavit et ceciderunt in faciem super te-
ram et adorare deum suum et dare precor
omnipotenti deo excelsi. Et amplificavit
vultu psallentes in vocibus suis. et in
magna domo factus est sonus suavitatis
et plenus. Et rogavit populus dum ex-
cellum in prece usque dum perfectus est ho-
nor domini et mirum suum perfectum. Tunc
descendens exivit manibus suas et om-
nem et gregem domum filiorum israel dare
gloriam deo alapis suis et in domum ip-
sorum. Et ita domum suam vo-
lens ostendere virtutem dei. Et post rur-
sum pluit oravit deum omnium qui
magna fecit in omni terra. qui auxit
dies in bos a ventre matris sue et fecit
nobiscum secundum misericordiam suam. De-
votus iocunditatem cordis et fieri pa-
cem in diebus suis in israel per dies semper
nos crede israel nobiscum esse misericordiam

dei velut eos in diebus suis. Quas gentes
odit anima mea. terra autem non est gens
qui odit. Qui sedent in monte syon et phi-
listin et stultus populus qui habitant in
sion. Doctrinam sapientie et discipli-
ne scripsit in codice isto. Ihesus filius sy-
rach iherosolimita qui renouavit sa-
pientiam de corde suo. Sicut qui in istis
versatur bonis qui ponit illa in corde suo
sapientis erit semper. Si enim hec fecerit
ad omnia valebit quia lux dei uestigi-
um eius est. **Al.**

Confitebor tibi domine rex et collo-
dabo te deum salutem meam.
Confitebor nomini tuo quoniam
adutor et protector factus es michi et liba-
ti corpus meum a perditione. Neque obli-
vismine et alapis operantem me da-
cunt. Et in respectu altissimi factus es
michi adiutor. Libasti me secundum multi-
tudinem meam nominis tui. A iugum
tibi paratis ad escam de manibus quoniam
cum anima mea et de multis tribula-
tionibus que circumdederunt me. A periculum
flamme que circumdedit me et in medio
ignis non sum estuans. De altitudi-
ne ventris inferi et a lingua coquina-
ta et iugo mendacii. A rege in quo vis-
ua in iustitia. Laudabitque usque ad mortem
anima mea dominum. In iustitia mea appi-
quantis erat in inferno deorsum. Curas
dedit me iudicium et non erat qui ad-
iuvaret respiciens etiam in adiutorium
hominum et non erat. Quod emoratus su-
m in corde tuo domine et cooperacionis tue que
a seculo sunt. qui etiam sustentantes cer-
vixas eos de manibus gentium. Exal-
tasti super terram habitacionem meam et per
mortem defuisti de periculis suis. In vo-
cavi dominum patrem domini mei et non
delinquaui me in die tribulacionis mee
et in tempe superborum sine adiutorio.
Laudabo nomen tuum assidue et col-
laudabo illud in confessione et exaudita
est oratio mea. Libasti me de perditione
et expulisti me de tempe iniquo. Propterea
confitebor et laudem dicam dicam tibi
et benedicam nomen domini. Cum adhuc

mundi sunt pueri qui obtemperare querunt
sapiam palam in ore mea. Ante temp
postulabam pueri rursus in uoluntatis in
querendam eam. Et flebit canitum pueror
um. Et etiam e cor meum mea. anbr
lanti pes meus iter rectum ammentate
mea inestigabam eam. Indinam ino
dite aurem meam et exepi illam. Nil
tam inueni inuenit sapiam et uil
tum p fci in ea. Dant michi sapiam
dabo glam. Consiliatus sum enim ut
facem illam. Zelatus sum bonum et
no confundar. Conuicta e anima mea
in illa et in faciendo illam firmatus su.
Sanus meas extendi i altum. et la
pntia eius luxit anima mea i uiguo
sancias meas illuminant. Anniam
mea duxi ad illam. et agnitione inue
ni eam. Possedi eam et cor aui i uo
p hoc non delinquit. Uenter meus
sturbatus est querendo illam. pta pos
sideo bonam possessionem. Dedit eni
michi dñs linguam mercedem meam
et in ipso laudabo eam. Appate ad me
indocti et regate uos i domini disci
pline. Quid adhuc retardatis. Et qd
dicitis uobis. Adhuc uir facit. Vre
A pcam os meum et locutus sum. Co
pate uobis sine argento sapientiam
et collum uirum sicut uirgo eius et uir
et anima uia disciplinam in pmo
e enim. Uidete eam oculis uris. quia
modicum laborum in ueni in uill
am requiem. A sumite disciplinam
in uillam in uero argenti et copiosum
aurum possidete p eam. Letetur anima
ura in uia eius et non confundamur i
laude eius. Opamini opus uestru
ante tempus et dabit uobis mercedem
uram in tempe suo. **Explicit Ecclia
sticus. Incipit prologus scti ieroni
mi presbiteri in libris machabeorum.**

Machabeorum uir licet non
habeatur in canone hebreo
rum ab ecclia tamen inter
duos libros annuea
et hidoras. Notant pia me he
breos duces gentesq p sanum pug

nam quoq sabbatorum. et uolent ma
chabeorum triumphum. padunt quoq
amicas cum romanis duces. et
legionum. Machabeus septem fratres ab
una matre nomine machabea genui
tustodientes legem et patrum traditum
non manducantes carnem porcina
ob hoc ab antiocho rege seculum i
antiochia marty gloria coruati et
matre sua ac sepulti cum magna ue
neracione in quiescent. **Incipit prologus.**

Machabeorum libri duo prout
pntia inter hebreos duces p
sanumq gentem pugnam
quoq sabbatorum. et uolent
machabeus duos triumphos. exatit
nomine eam libri idem sunt uirtu
pati. Hec quoq historia continet et
am in dta gesta uia machabeorum
fratrum qui ab antiocho rege p sac
legibz dua tormenta passi sunt. Qu
mater pia cum diuersis supplicis ur
gentur. non solum non fleuit. sed et
gaudentis hortabatur ad glam passi
onis. **Incipit pntia in machabeos.**

Factum est postquam percussit alexan
der philippi rex macedo qui pntis reg
nauit in greca. egressus de terra cethum
percussit darium regem persarum et macedo
rum. et constituit pntia multa i oia
muit omnium uirtutes. et miferat
ges terre et accepit spolia multitudinis

Bia. Et accepit albam aureum i candela
brum lumen et uniusa uasa eius i me-
sam ppositiois rivotoria i phialas et
mortariola aurata i uelum i coronas i
ornamentum aureum qd erat i facie
templi i continuo amittit. Et accepit
argentum i aurum i uasa scupiscabi-
lia i accepit thesauros occultos quos
i uenit. i solans omnino abijt i nra-
suam i fecit ceteri hominum i locutus e
in supbia magna. Et factus e planctu
magnus i iherusalem i omni loco eor i i ge-
minerunt principes i seniores i uirgines
i mulieres infirmati sunt i spectolitas im-
berit firmitate e. Omnis maritus i
sumpsit lauentium. i que sedebant i ho-
ro maritali lugabant. Et mota e tra-
sup habitantes i ea. i uniusa domus ia-
cos induit confusionem. Et post duos an-
nos dierum misit rex tributum i ianua-
uda i uenit iherusalem cum turba mag-
na i locutus est ad eos uerba pacifica i do-
lo i crediderunt ei. Et circumfusa ciuitate
repente i percussit eam plaga magna. i
perdidit populum multum ex illis. Et acce-
pit spolia ciuitatis i succendit ea igne
i destruxit domos eius i muros eius in-
artutit. i captiuas duxerunt mulieres
i uacos i petora possiderunt. Et edifica-
uerunt ciuitatem dauid muro magno
i firmo i curribus firmis i facta est illis
i artem. Et posuerunt illic gentem pro-
prium i uros iniquos. i qualiter it mea.
Et posuerunt arma i telas i egregerunt
nunc spolia idem i reposerunt illic i
facta sunt i laqueum magnum. Et factum
est hoc ad insidias sanctificationi i indo-
lum malum i iherusalem. Et effuderunt sang-
uinem i nocentem pccanti sanctificationis.
i contaminauerunt sanctificationem. Et hi-
gerunt hitatores idem ppccatores. i facta
e hitatio exterorum. i facta est extra
semmi suo. i uacu etuis reliquerunt eam.
Sanctificatio eius desolata est sicut so-
luido. Dies festi eius conuersi sunt i iue-
num i sabbata eius i obprobrium. hono-
res eius i nichilum. Sicut gloriā eius
multiplicata e ignominia eius i sol-

Frustre

ab: pumueras domos eorum: et eos qui cir-
 cumdabant illos circumdabant. Et multi de
 populo isrl diffugerunt apud se. non
 maledicebant immunda et elegerunt ma-
 gis mori quam ab eis comminari inmundis.
 Et noluerunt infringere legem dei sanctam
 et circumdant sunt. Et facta est ira magna
 super populum valde. ¶ **11**
 Et dicit illis surrexit machabys filius
 iohannis filius symonis sacerdos exilys
 iohannem archilem et sedit in monte mo-
 dyn. et habebat filios quinq: iohanna
 qui agnommiabat gaddis et symonem
 qui agnommiabat chasy et iudam qui
 agnommiabat machabeus et eleazarum
 qui agnommiabant abaron et ionathan
 qui agnommiabat aphus. Si uiderunt
 mala que fiebant iuxta iuda in ihe-
 rusalem. Et dixit machabys. Veni-
 di. Ut quid natus sum uidere cruci-
 nem populi mei et ruinam civitatis scilicet
 sedere illic cum datur in manibus inimicos.
 Sancta immaniter extraneorum facta sunt
 templum eius sicut homo ignobilis
 uasa glorie eius captiua abducta sunt.
 Et ceciderunt senes eius implacati et
 iuvenes eius ceciderunt gladio inimico-
 rum. Que gens non hereditavit reg-
 num eius et non obtinuit spolia eius.
 Omnis compositio eius amata est. Que
 erat libera facta est ancilla. Ecce facta ira
 et pulchritudo nostra et claritas nostra desola-
 ta est. et circumdabant eam gentes. Quod
 ergo nobis adhuc uiuere. Et scribit ma-
 chabys et filij eius uestimenta sua et
 operuerunt se alijs et plauerunt valde.
 Et ueniunt illuc qui missi erant a rege
 anthiocho. ut cogent eos qui esugerant
 iniquitatem modum immolare et accen-
 de thura et a lege dei discedere. Et multi de
 populo isrl asseuerantes accesserunt ad
 eos. Sed machabys et filij eius stan-
 tes steterunt. Et respondentes qui missi
 erant ab anthiocho. dixerunt macha-
 by. Princeps et clarissimus magnus
 in hac ciuitate. et ornatus filijs et fra-
 tribus. Et ego accede pro: et fac iussu
 regis sicut fecerunt omnes gentes et viri

uiderunt qui remanserant in iherusalem. Et
eius in filiis tunc in amicos regis et amplifi-
catis auro et argento et in multis multis.
Et respondit mathathias et dixit magna
vixit. Et si omnes gentes regi antiocho
obediunt ut discabant unusquisque a ser-
uitute legis patrum suorum et seruarent
mandatis legis. Ego et filii mei et fratres mei
obedimus legi patrum nostrorum. Propter
hoc nobis deus. Non est nouis utile relin-
quere legem et iustitias dei. Non audie-
mus uerba regis antiochi nec sacrificabi-
mus transgredientes legis iuxta mandata
ut educti altera uia. Et ut cessauit lo-
qui uerba hec. accessit quidam uidens
in multis oculis sacrificare ydolis super
altari in ciuitate madya secundum iussum
regis. Et uidit mathathias et doluit. Et
tristauerunt renes eius et accensus est fu-
rus eius secundum iudicium legis. Et in-
fuerunt multitudinem illum super altari. Et
tunc quoniam uisus rex antiochus qui
cogebat immolari occidit impio ipse et
altari destruxit. Et zelatus est legem si-
cut pharaon et amibz filius saloni. Et
exclamauit mathathias et dixit magni
in ciuitate dicens. Omnis qui zelum
habet legis stans testamētum exeat
post me. Et fugit ipse et filii eius in mo-
tes. Et reliquunt quicunque habebant in ci-
uitate. Tunc descendunt multi quoniam
res iudicium et iustitiam in deserto. Et
sedent ibi ipsi et filii eorum et milites eorum
et pecora eorum quoniam in diuitiis ante
eos mala. Et reuerentem est uisus
regis et exierunt qui erant in iherusalem
ciuitate dauid. qui discessissent vni qui
dant qui dissipauerunt mandata regis.
in loca occulta in deserto. et abissent post
illos multi. Et statim preterierunt ad eos
et constituerunt plenum aduersus eos id est
sabbatum. Et dixerunt ad eos. Ne
fistis et uic adhuc. Ecce et facite sec-
undum uerbum regis antiochi et inuenis.
Et dixerunt. Non exhibemus neque faci-
emus uerbum regis ut polluamus di-
em sabbatum. Et statuerunt aduer-
sus eos plenum et non responderunt eis.

ne lapidem miserunt illis. nec operauerunt
loca occulta dicens. Non amittimus omnes
in simplicitate nostra et testes erunt super nos
celum et terra quod in iuste potius nos. Et ita
fecerunt illis bellum sabbatis et mortui sunt
ipsi et uxores eorum et filii eorum et pecora eo-
rum usque ad mille animas hominum.
Et cognouit mathathias et amittit eius
in ciuitate habuerunt super eos ualere. Tunc
itum proximo suo. Et omnes fecerunt
sicut fratres in fecerunt et non pugnant
in eis aduersus gentes pauperum. in eis
in iustificationibus. in eis. acris per nos at-
ta. Et cogitauerunt die illo dicens. v.
Omnes homo quicunque uenit ad nos
in bello die sabbati. pugnamus aduersus
eam et non moriemur omnes sicut mor-
tui sunt fratres in in occultis. Tunc
gregata est ad eos synagoga iudeorum
factis uiribus exierunt. Omnis uolunta-
tis in lege et omnes qui fugiebant a
malis additi sunt ad eos et facti sunt ad
adfirmamentum. Et collegunt exercitum
et percusserunt peccatores in ira sua. et uir-
tutes in indignatione sua et ceteri fugie-
runt ad nationes ut euaderent. Et inuenit
mathathias et amittit eius et destruxerunt
altaris et ciuitatem pueris et ciuitatem
quod inueniunt in ciuitate. in fortitu-
dine. Et perierunt filios superbie et
pharaon est opus in manibus eorum. Et ob-
tinuerunt legem de manibus gentium
et de manibus regum et non dederunt eis
in peccatorum. Et appropinquauerunt dies
mathathie moriendi. Et dixit filiis suis.
Tunc et fortata est superbia et castigatio
et tempus euersionis et ira indignationis
Tunc ergo omnes filii. emulatores estote le-
gis et date animas uas testamenti
patrum et inueniote opum patrum que se-
cuerunt in generationibus suis et accipietis
gloriam magnam et nomen eternum. Abia-
ham nomen interpretacione inuentus e-
st fidelis et reprobatus est ei ad iustitiam. Jo-
seph in tempore angustie sue custodiuit
mandatum et factus est dominus egypti. Phi-
neas pater zelando zelum dei accepit
testamentum sacerdotum eius. Et sic dicit

autem fugerunt in eam philistini. Et ce-
dit annos iude et statum eius et formi-
do super omnes gentes maritimi eorum
et puerit ad regem nomen eius. et deplu-
iude narrabant omnes gentes. De aut
audiuit antiochus rex syrones isto
natus est animo et misit et aggregavit
exercitum inuasi regni sui castra for-
na valde. Et apuit exercitum suum de-
dit stipendia exercitui in annu. et man-
dauit illis ut essent parati ad omnia.
Et uidit quod defecit pecunia bethesau-
us suis et tributa regionis erant modici
propter dissensionem et plagam quam
fecit iuda ut colleret legitima que e-
rat a primis diebus et auuit ne non ha-
beret et semel totis sumptibus et donatiua
que dederat ante longa manu et iunda-
uerat super reges qui ante eum fuerant
et consternatus erat animo valde. et
cogitauit ut in ipsidem et acciperet tributa
regionum et aggregaret argentum mul-
tum. Et reliquit lyfiam hominem no-
bilem de genere regali super negotia re-
gia a flumine eufraaten usque ad flu-
men egypti. et ut uideret antiochum
filium suum donec rediret. Et tradidit
ei medium exercitum et elefantes et
maudauit ei de omnibus que volebat
et de inhabitantibus iudeam et iherusalem
ut misset ad eos exercitum ad exten-
dum et extirpandam uirtutem israel.
et reliquias iherusalem et ascendam iude-
nam eorum de loco. et ut constitueret habita-
tores filios alienigenas in omnibus ci-
uitatibus eorum et forte disturberet animi eorum.
Et rex assumpsit pecuniam exercitus resi-
dui et exiuit ab antiochia ciuitate
regni sui. anno centesimo quodragiesimo
septimo. Et transierunt eufraaten
flumen et perambulabat superiores re-
giones. Et elegit lyfias per iherusalem
filium doctum et iudicandorem et go-
gria uirum potentes ex amicis regis. et misit
cum eis quadraginta milia iudeorum
et septem milia equitum et uenerunt
in eam iuda ut disperderent eam secundum
uoluntatem regis. Et processerunt ut uerit

cum uirtute sua. Et uenerunt et
applicuerunt antiochum in terra campe-
stri. Et audierunt mercatores regio-
num nomen eorum. et accipunt argen-
tum et aurum multum valde et pueris et
ueniunt in castra ut acciperent filios israel
in suos. Et additi sunt ad eos exercitus
syrie et terre alienigenarum. Et uidit iuda
et fratres eius quia multiplicata sunt
mala. et exercitus regis applicabat ad
fines eorum. et cognouit uerba regis
que mandauit populo facere in iherusalem
et summam conueni. Et dixit iuda
quod ad premium suum. Et uigilans deiecit
conueni populi sui et pugnauit super populo
iude et sanctis uiris. Et aggregatus est co-
uentus ut essent parati in iherusalem. et
ut orarent et peterent misericordiam et mis-
erationes. Iherusalem non habitabatur
erat sicut desertum. Non erat qui in-
gredetur et egredetur de ciuitate eius et san-
gulabatur et filii alienigenarum erant
in ante ibi erat habitatio gentium. Et
quoniam est uoluptas ab iacob et defecit
ibi iherusalem et cythara. et aggregati sunt et ue-
nerunt in iherusalem contra iherusalem. quia
ante istum locum omnis erat in iherusalem
ante quam in iherusalem. et uenerunt die il-
la et mouerunt se cunctis et ciuem posue-
runt in capite suo et destituerunt uestimen-
ta sua. Et expandunt libros legis de
quibus scribatur gentes similitudine
simulachorum suorum et attulerunt orna-
menta sacerdotalia et purpuras et decimas.
Et suscitauit nazareos quiimple-
uerunt dies et exclamauerunt uoce mag-
na in celum dicentes. Quid faciemus
istis in quo eos ducimus. et sancta tua
et uoluntaria sunt et examinata sunt et sac-
dotes tui facti sunt in iherusalem et iherusalem
licentem. Et ecce nationes uenerunt
ad iherusalem nos ut nos disperdant. Et u-
sas que cogitant in nos quomodo po-
sumus subsistere ante faciem nostram nisi
tu deus adiuues nos. Et exclamaue-
runt uoce magna. Et post hoc
steterunt iudas duces populi tribunos
et centuriones et penthacontarchos et de-

curiones. Tunc hijs qui edificabant domos
et sponsabant uxoribus et plantabant vineas
et formidolosis ut redirent unusquisque in
domum suam secundum legem. Et movent
castra et collocantur ad austrum amynai.
Et ait Judas. Congregamini et estote filij
potentes et estote parricidae ut puniatis
aduersus nationes has que uenient
ut disperdere nos et sancta uiam. quoniam
melius est uos mori in bello quam uidere ma-
la gentis uestrae et socium. Sicut autem fuerit
luminis in celo sic fiat.

Et assumpsit gorgias quinq; mi-
lia uirorum et mille equites electos
et movent castra nocte ut applica-
rent ad castra uideorum et percuterent eos
subito. Et filij eorum qui erant ex parte eorum
duces. Et audiuit Judas et surrexit ipse et po-
tentes percutere uirtutem exercituum regis
que erant in amynai. Adhuc enim
dispersis erat exercitus a castris. Et uenit
gorgias in castra Jude nocte inueniunt
inuenit. Et querebat eos in montibus qui
dixit. Fugimur hijs anobis. Et cum dies
factus esset apparuit Judas in campo
et uirum multum et uirum tantum qui regunt
et gladios non habebant. Et uiderunt
castra gentium ualida et loriceos et eq-
uites in castris eorum et hijs docti ad plu-
rimum. Et ait Judas uiris qui secum erant. Ne
timueritis multitudinem eorum imperium
eorum ne formidatis. Ne enim timore qualis
fuerit salui patres nostri in mari rubro
cum sequeretur eos pharaon cum exercitu
multo. Et nunc clamemus in celum et
miserebitur nobis dominus et memoretur tes-
tamentum patrum nostrorum et contere exerci-
tum istum ante faciem nostram hodie
et scient omnes gentes quia deus est qui
redimat et liberet israel. Et leuauit alie-
nigenae oculos suos et uiderunt eos uen-
ientes ex aduerso et exterrunt de castris im-
pium et tuba ceperunt in hijs qui fuerant
cum Juda. Et egressi sunt et contere se
gentes et fugerunt in campum. Domus
autem eorum ceciderunt in gladio. et percuti-
sunt eos usque iherosolam et usque ad campum
yduice et azoti et iammice et ceciderunt

exillis ad tria milia uirorum. Et reuertens
est Judas exercitus eius sequens eum. Et
dixit ad populum. Non concupiscatis
quia bellum contra nos et gorgias et exer-
citus eius in monte prope nos. Et state et
minuere uos et expugnate eos et postea
sumere spolia secum. Et adhuc loquitur
Juda uerba hec. ecce apparuit prope quedam
prospiciens de monte. Et uidit gorgias
quod in fugam comissi sunt sui et succensa
sunt castra. Sumens enim qui uidebat
de clarabat quod factum est. Quibus illi
spectis timuerunt valde aspicientes
sunt et Judam et exercitum in campo
parum ad pluum. Fugerunt omnes in
campo alienigenarum et Judas reuersus
est ad spolia castrorum. Et accepit au-
rum multum et argentum et iacinthum
et purpuram marinam et opes magnas
Et comissi uirum cauebant et ibi
ceabant deum iherosolam. quoniam uirtus est qui
nam in sancta uia eius. Et facta est
salus magna in israel in illa die. Cum
enimque autem alienigenarum euasissent
uenire et inuenirent lybie uirtutem que
accidant. Quibus auditis ille et sternu-
tus animo deficiebat quod non qualia
uoluit talia contingere in israel et qualia
mandauit rex. Et sequenti anno eg-
rauit lybias electorum uirum sexagi-
ta milia et equitum quinq; milia ut de-
bellaret eos. Et uenit in iudeam et ca-
stra posuerunt in bethoron. Et occidit
illis Judas cum decem milibus uirum
et uiderunt exercitum fugem et osant
dixit. Benedixit es saluator israel
qui continisti imperium potentis in
manu serui tui dauid. et dedisti castra
alienigenarum in manus ionache filij
saul et armigeri eius. Conduce exercitum
istum in manu populi tui israel et confunda-
tur in exercitu suo et equitibus. Da illis
formidinem et tacefac audaciam vir-
tutis eorum et moueant contritione
sua. Dece eos gladio digne uirtutem
te et collaudent te omnes qui uolunt
nomen tuum in uirtutibus. Et miserunt
pluum et occiderunt de exercitu lybie quinq;

spolia

multa unum. Et videns autem lyfias suo
in fugam iudeorum audaciam. et quod pa-
ti sunt aut vivere aut mori. fortis habuit
ad audhrochiam et elegit milites ut mul-
tipliciter iustus venirent in iudeam. Dixit
autem iudas ad fratres eius. Ecce qui
ti sunt in iudea. Et scindamus nunc
mundare sancta et renovare. Et aggrega-
tus est omnis exercitus et ascenderunt
in montem syon et vidit sanctificatio-
nem desertam et altare phanatum et
portas exutas et in atris ungula na-
ta sicut in saltu vel in montibus et pasto-
foria diruta et ceciderunt uestimenta sua
et plaurunt plaudu magno. et imposue-
runt cinerem super caput suum et ceciderunt
in faciem super terram et exclamaverunt in
his signorum et exclamaverunt in celis.
Hunc ordinavit iudas viris ut pug-
narent ad versus eos qui erant in arce
donec emundaret sancta. Et elegit sa-
cerdotes sine macula voluntatem ha-
bentes in lege dei et mundaverunt sancta et in-
terunt lapides quamvis acutis in locum
mundum. Et cogitavit de altari holo-
caustorum quod phanatum erat quid
de eo faceret. Et incidit illi scilicet bonum
ut destrueret illud ne forte esset illis in ob-
probrium quia staminaverunt illud ge-
tes. Et de moliti sunt illud gentes ne
posuerunt lapides in montem domus
in loco apertus. quo usque veniret propheta
et responderet de eis. Et acceperunt lapides
integros secundum legem et edifica-
verunt altare novum secundum illud quod
fuit prius. Et edificaverunt sancta quod
intra domum erant intransitus et
edem et atria sanctificaverunt. Et fecerunt
vasa sancta nova et inlucunt candelabrum
et altare incensorum et mensam in tem-
plum. Et incensum posuerunt super al-
tare et accendunt lucernas que super
candelabrum erant. Ilucebant in tem-
plo. Et posuerunt super mensam et appen-
derunt in celum et esumaverunt omnia
opera que fecerant. Et ante matutinum
surrexerunt quinta et vicesima die in
his novis hic est mensis casleu. centesi-

mi et quadragessim octavi anni. Et ob-
tulit sacrificium secundum legem super al-
tare holocaustorum novum quod fecerunt
secundum tempus et secundum diem in qua sta-
minaverunt illud gentes. in ipsa renovatione
cum ieiunatis et cytharis et organis et
cymbalis. Et cecidit omnis populus
in faciem et adoravit et benedixit in ce-
lum eum qui precepit eis. Et fecerunt
dedicationem altaris diebus octo. et oblatu-
erunt holocaustum cum letitia et sa-
lutaria laudis. Et ornaverunt faciem
templi coronis aureis et scutillis et dedit
caurunt portas et pastoforia imposue-
runt eis ianuas. Et facta est letitia in
populo valde magna. et iubilum est obprobrium
in gentium et statuit iudas et fratres
eius in universa ecclesia israel. ut agatur di-
es dedicationis altaris in temporibus suis
ab anno in annum per octo dies. a quinta
vicesima die mensis casleu cum leti-
cia et gaudio et edificaverunt in tempore
illo montem syon et paraverunt muros
altos et turres firmas. ne qui venirent
gentes. et circumficerent eum sicut antea fe-
cerunt. Et collocavit illic exercitum ut
servarent eum. et munivit eum ad ob-
stodiendam bethsuram ut haberet populus
in munitionem contra faciem iudum.
Et factum est ut audire. **V.**
nunc gentes incertum quia e-
dificatum est altare et sanctuarium
sicut prius. et valde. Et cogitabant
colligere gentes iacob qui erant inter eos
et cepit occidere de populo et persequi. Et debel-
lavit iudas filios elai mydumem et
eos qui erant in arabathane quia cir-
cumferebant israelitas et percussit eos
plaga magna. Et recordatus est mali-
ciam filiorum bean qui erant populo
in laqueum et scandalum insidiantes
ei in via. Et exclusi sunt ab eo ierusalem
et applicuit ad eos et anathemavit et
eos et incendit turres eos ignem cum omnibus
qui in eis erant. Et transiit ad filios
amon et invenit manum fortem et po-
pulum copiosum et thesaurum diti-
cem eos. Et misit cum eis plura multa

/re

contra sunt gentes in aspectu eorum. Ipe
 sic eos. Icepit iazer civitatem et filias eius
 et reclusus est in iudaea. Et congregatae sunt
 gentes que sunt in galilea aduersus iheru-
 saltem qui erant in finibus eorum ut collerent
 eos et fugerunt in iudaea. Et miserunt litteras ad iudam et fratres
 eius dicentes. Congregate sunt gentes
 aduersum nos parauerunt ut nos aufer-
 rant et parant venire occupare ierusalem
 et iniqui et fugiunt et thymotheus
 est dux exercitus eorum. Nunc ergo uenit
 tempus ut de manibus eorum quia cecidit
 multitudo de uobis et omnes fratres nri qui
 erant uisceribus uobis ubique infecti sunt
 et captiuos abduxerunt uxores eorum et
 uatos et spolia et pemeuerunt illic fere mil-
 le uiros. Et adhuc epistole legebantur
 et ecce alij uirorum uenerunt de galilea et
 scissis tunicae uenerunt scissis iuba
 huiusmodi conuenisse aduersum se ap-
 pitholomayda et tyro et sydone et repleta
 est omnis galilea alienigenis uenos
 et sumant. Et tunc audiuit iudas et
 populus sermones istos conuenit eadieu
 magna cogitare quid faceret fratribus
 suis qui erant in tribulatione et expugna-
 bantur ab eis. Dixitque iudas symoni
 fratri suo. Elige nobis uiros iude iheru-
 saltem et iudeos galileas. Ego autem et fratres
 meos ionathas. Iunius in galadit
 thim. Et reliquit iosephum filium zach-
 rie et amram duces populi cum residuo
 exercitus in iudaea ad custodiam et precepit
 illis dicens. Directo tempore hunc. Inoli-
 te bellum contra aduersus gentes do-
 nec restauerint. Et dati sunt symoni vi-
 ri et milia in galileam. Iude autem addo
 milia in galadit thim. Iacobus symon
 in galileam et conuincit plura milia cum
 gentibus. Et conuincit sunt gentes a facie
 eius et psecutus est eos usque ad portam
 pitholomaidis. Et ceciderunt de gentibus fe-
 mia milia uiros et accepit spolia eo-
 rum. Et assumpsit eos qui erant in ga-
 lilea et in iudaea cum uxore et uatis
 et omnibus que erant illis. Et adduxit in
 iudaea cum letitia magna. Et iudas

machabeus et ionathas fratres eius cum
 fuerunt iordanem et abierunt viam cum
 diebus in deserto. Et occurrerunt eis na-
 buch et suscepit eos pacifice. Et narra-
 uerunt eis omnia que acciderant fratribus
 eos in galadit thim et quia multi ex eis
 comprehensi sunt in bethsa et bethsa et in
 alimis et in castor et machab et camaym
 hee omnes ciuitates inuincit iniqua.
 Si iudaeis ciuitatibus galadit thim te-
 uentur comprehensi. Et in castor con-
 struxerunt a mouere exercitum ciuitati
 uis huius et comprehendi et collere eos in
 una die. Et conuincit iudas et exercitus
 eius in deserto bethsa et cepit et occupauit
 ciuitatem et occidit omne masculum
 iore gladii et accepit omnia spolia eorum
 et succendit eam igni. Et surrexerunt
 de uade et ibant usque ad inuincit thim.
 Et factum est dimicatio cum eleuasset
 oculos suos et ecce populus multus cum
 uenit erat numerus portantes scaldas
 et machinas ut comprehenderent inuincit
 conem et expugnaret eos. Et uidit iu-
 das quia cepit bellum et clamor belli
 ascendit iherusalem sicut tuba et clamor
 magnus de ciuitate. Dixit exercitus suo
 Dimicte hodie per fratribus uis. Et
 uenit cum tribus ordinibus post eos. Et
 clamauerunt thim et clamauerunt iore
 ue. Et cognouit castra thymothei et
 machabeus est et refugerunt a facie eius.
 Et percussit eos plaga magna et ce-
 derunt ex eis in una die fere octo milia
 uiros. Et diuersit iudas in masphat
 et expugnauit et cepit eam et occidit
 nem masculum eius et assumpsit spolia
 eius et succendit eam igni. Unde prexit
 et cepit castor et in aged et bethsa et reliquis
 ciuitates galadit thim. Post huius autem
 iuda aggregauit thymotheus exercitum
 alium et castra posuit contra iherusalem
 et transiit iherusalem. Et misit iudas spe-
 culum exercitum iherusalem et
 dicentes. quia uenerunt ad eum omnes
 gentes que in ciuitate iherusalem sunt. exer-
 citus multus uirorum et archas con-
 duxerunt iherusalem sibi et castra po-

luerunt transiit eum parati ad te uenire
te implerunt. Et abiit Judas obviam illis
Et ait dymochus principibus exercitus
sui. Cum appropinquavit Judas exercitus
eius ad eum a quo si transierit p
ad nos non poterimus sustinere eum.
quia poteris potius adiuvare nos. Si vo
luerit transire iherosolimam castra circa flu
men transierimus ad eos et poterimus
adiuvare illum. Vt autem appropinquavit
Judas ad eum a quo. Statuit sc
has populi secus torrentem et manda
vit eis dicens. Nemo eum hominum
reliquis se uentant omnes iherosolimam.
Et transierunt ad illos prius et omnes
populi post eum. Et contrite sunt omnes
gentes ante faciem eorum et proiecerunt
arma sua et fugerunt ad phanum quod
erat in carnaym. Et occupavit ipam
ciuitatem et phanum succendit igni
cum omnibus qui erant cum ipso. Et op
pressa est carnaym et non potuit sus
tinere contra faciem iude. Et congrega
uit Judas multos israhelitas qui
erant in galadychide a iherosolima usque
ad maximum et uxoribus eorum et natis
et exercitum magnum valde. Et uenit
in iherosolimam. Et uenit usque effron
thi ciuitas magna in ingressu polita
munita valde. Et non erat dedinac
ab ea dextra uel sinistra. Si per medium
iter erat. Et includunt se qui erant
in ciuitate et obstruxerunt portas lapi
dibus. Et misit ad eos Judas uerbis pa
cis dicens. Et mandauimus per uiam ve
stram ut eam uisitis in iherosolimam et uos
uobis uocebit tantum pedibus tra
sibimus. Et uolebant eis aperire. Et p
cepit Judas predicare in castris ut ap
plicarent unusquisque in quo erant
loco. Et applicauerunt se uiri uiri
tis et obpugnauerunt ciuitatem illam
tota die et tota nocte. Et tradita est ci
uitas in manus eius. Et peremerunt
omne masculinum in ore gladii et re
traherunt eam et acceperunt spolia eius.
Et transiit per totam ciuitatem illam
super infectos. Et transgressi sunt ier

danem in campo magno contra faciem beth
sani. Et erat Judas congregatus extremis
et exhortabatur populum per totam uiam do
nec uenirent in iherosolimam. Et ascendunt
in montem syon cum letitia et gaudio et
obtulit holocausta quod uenit ex eis
caecidit donec reuerterentur in pace. Et idie
bus quibus erat Judas et ionathas in
galaad et symon frater eius in galylea
contra faciem ptholomaidis. Auduit
iosephus zacharie filius et azarias pi
ceps uiratus. res bene gestas et plia que
facta sunt idcirco. Et faciamus et ipi nob
nomen et eamuis purgare aduersus
gentes que in ciuitate nostra sunt. Et precepit
his qui erant in exercitu suo et abierunt
yanniam. Et erit gorgias decur
te iherosolimam obviam illis in purgatione
et fugati sunt iosephus et azarias uir
uifines iudee. Et ceciderunt illo die de
populo israhel ad duo milia uirorum. Et
facta est plaga magna in populo quia si
audierunt iherosolimam et fratres eius. Esti
mantes se fortiter facturos. Ipsi autem
nati erant de semine iherosolimam. per quod
salus facta est iherosolimam. Et uixit iherosolimam mag
nificati sunt ualde in respectu omnium
israhel. Et gentium omnium ubi audiebant
nomen eorum. Et uenerunt ad eos fausta
et clamantes. Et erunt Judas et frater
eius et expugnabant filios etiam in
terra que ad austrum est. et percussit dje
bron et filias eius et uirum eius et tur
res eius succendit igni in ciuitate. Et
mouit castra ut ueniret in iherosolimam alienige
natum et perambulabat samariam.
In illa die ceciderunt sacerdotes in bello
dum uolunt fortiter facere. dum sine
consilio exeunt ad plenum. Et dedina
uit Judas in azotum in iherosolimam alieni
genarum et duxit aras eorum et spolia
eorum et porum succendit igni. Et ce
pit spolia ciuitatum et reuersus est in
terram iudea. VI.

Et rex andriodorus perambulauit
superiores regiones et audiuit
esse ciuitatem elyma idem
in pside nobilissimam et copiosam

in argento et auro. templumque in ea loci
 plex valde et illic uelamina aurea et lotie
 et scuta que reliquit alexander philippi rex
 macedo qui regnauit primus in grecia
 et sentit et quebat cape ciuitatem et depda
 et eam non potuit. quoniam et uoluit
 sermo hys qui erant in ciuitate et surrex
 erunt in plenum. et fugit inde et abiit cum
 multitudine magna et reuersus est babiloni
 am. Et uenit qui nuntiaret ei in plide
 quia fugata sunt castra que erant in
 tra iuda. et quia abiit lysias cum uoluit
 forti in primis et fugatus est a facie ui
 decorum et ualuerunt armis et uiribus
 et spoliis multis que cepit de castris
 que exciderunt et quia dimiserunt ab ho
 nationem qui edificauerunt super altare
 quod erat in iherusalem. et sacrificacionem sicut
 prius fundebant muris excelsis. et dech
 suam ciuitatem suam. Et factum est ut
 audiret rex sermones istos exprobat et
 commotus est valde et decidit in lectum. et
 cecidit in languorem. et tristitia quia non
 est factum sicut cogitabat. et erat illic dies
 multos quia renouata est in eo tristitia
 magna et arbitratu est se mori. Et no
 cauit omnes amicos regis et dixit illis
 et cecidit sompnus ab oculis meis et
 concidit et cor meum de psona iusticie. et
 dixi in corde meo. quoniam quoniam in uoluntate
 non deueni. et in quos fluctus tristitie
 in qua uincunt. quia iocundus erat
 et dilectus in potestate mea. Et tunc uo
 luntatis malis que feci in iherusalem
 et inde et abstuli omnia spolia argentea
 et aurea que erant in ea et uulsi auferri
 habitantes iudeam sine causa. Cog
 noui ergo quia propter inueniunt me et
 mala ista. ecce pro tristitia magna
 mea aliena. Et uocauit philippum
 unum de amicis suis et posuit eum
 super universum regnum suum. et dedit ei
 dyadema et stolam suam et annulum
 ut adduceret antiochum filium suum
 et uideret eum et regnaret. Et motus
 est tunc antiochus rex anno centesimo
 quadagesimo nono. Et cognouit lysias
 quoniam motus est rex et statuit

regulare antiochum filium eius quem
 mittit ad adolescentem. et uocauit nomen
 eius eupatorem. et hii qui erant in arte
 ducerunt istum in ciuitatem scorum et quere
 bat eis mala semper ad firmandum ge
 cum. Et cogitauit iudas disperdere eos
 et commocauit universum populum ut obside
 rent eos. et uenerunt simul et obsederunt
 eos anno centesimo quadagesimo et se
 centum ualidas et machinas. Et exie
 runt quidam ex eis qui obsidebantur
 et adiunxerunt se uis aliqui ex impijs
 istis et abiierunt ad regem et dixerunt. Quod
 usque non facis iudicium et uindictas f
 acies iudeis. Quod de criminibus semine pa
 enitio et ambulare in preceptis eius et ob
 sequi edictis eius et filij populi mei. propter
 hoc alienabant se a nobis et quicunque
 in uenerunt ex nobis in iherusalem
 et hereditates uire impiabant. et non ad
 nos tantum extendunt manum. Et ex
 omnes fines iudeis. Et ecce applicauerunt
 hodie ad ciuitatem iherusalem occupare eam
 et in iherusalem iherusalem iherusalem
 et nisi puenis eos uelocius in astra qui
 hec facient. nec potis obtine. et uatus est
 rex ut hec audiret et commocione omnes
 amicos suos et principes exercitus sui
 et eos qui super equites erant et de regni
 alijs et de milibus et martinis uenerunt
 ad eum exercitus aduersarius. Et erat
 numerus exercitus eius centum milia
 pedum et viginti milia equitum et
 elefantum viginti duo duci ad plenum.
 Et uenerunt per yordanum et applicauerunt
 ad bethsaram. et per uenerunt dies
 multos. et fecerunt machinas et exercitum
 et succendunt eam igni et per uenerunt
 uincit. et cecidit iudas ab arte iano
 ut castra ad bethsaram contra ca
 stra regis. Et surrexit rex ante lucem
 et statuit exercitus in petu et in via
 bethsaram. Et compauerunt se ex
 eritus in plenum et tubis ceciderunt
 elefantis ostendunt sanguine uire
 et mori ad accubos eos in plenum. et
 diuiserunt bestias plegiones et astutiae
 singulis elefantis mille uiri et horis

122 am 12

of Germany V

Anno centesimo quinggesimo &
primo erit demetrius seleuci fi-
lius ab urbe roma & ascendit ad
paucis uinis in ciuitate maritimanam &
regnauit illic. & factum est ut ingressus e-
ret in ciuitatem regni patrum suorum conuul-
sit exercitus anthiochum & lyliam ut
adduceret eos ad eum. Et res ei inuoluit
& ait. Nolite michi ostendere faciem eo-
rum. & occidit eos exercitus. Et sedet

de metris sup sedem regni sui. tunc uenit
ad eum uir iniqui et impij exilij. et alch
mus dux eorum qui uolebat fieri sacerdos
et accusauit ipsum apud regem dicen
tes. **D**idit idcirco iudas et fratres eius an
cos tuos et nos displicere deus tui
Hunc ergo mitte uirum cui credis ut
eat et videat extirpationem omne qd fecit
nobis et regionibus regis et puniat omnes
amicos eius et adiutores eos. **E**legit
rex ex amicis suis bachidem qui dicitur
batur transflumen magnam in regno
et fidelem regi et misit eum ut uideret ex
tremum qd fecit iudas. **E**t alchmu
impium constituit in sacerdotem iuda
bant ei facere uoluntatem in iherusalem.
Et surrexerunt et uenerunt cum exercitu
magnis iherusalem iuda et misit muni
cios uocari sunt ad iudam et ad fratres
eius in his pacificis uerbis. **N**on inten
derunt sermonibus eorum. **E**t didit eum
quia uenerunt cum exercitu magnis et
uenerunt ad alchmu et bachidem
aggregatio sartharum require que uul
ta sunt et prout assider qui erant in iherusalem
et exquirebant ab eis pacem. **D**ixerunt
eum. **N**onno sacerdos deservit a armis
uenit non deapriet nos. **N**onatus e
eis uerba pacifica et iurauit illis dicens.
Non inferemus uobis malum neq; a
miciis uiris. **E**t crediderunt ei. **E**t compre
hendit ex eis sexaginta uiros et occidit
eos iuxta dicit secundum ybim qd scrip
tum e. **C**arnes sanctos tuos et sangui
nem ipsum effuderunt in iherusalem
iherusalem non erat qui sepeliret. **E**t
mauerunt timore et tremore et omne po
pulum quia dixerunt non est fides ui
tas iudicium. **E**t transgressi sunt eum
et iherusalem et iurauerunt qd iura
uunt. **E**t mouit bachides castra ad
iherusalem et applicuit in bethsecha et misit
et comprehendit multos ex eis qui ale
refugerant et quosdam de populo macta
uit et imputauit magnam peccat. **E**t
misit regionem alchmo et reliquit
cum eo auxilium et adiutorium ipi.
Et abiit bachides ad regem et san

agebat alchmus principatu sacerdotum
sui. **E**t conueniunt ad eum omnes qui
pertinebant ipsum iherusalem et obtulerunt
tanti uida et fecerunt plagam magnam
in iherusalem. **E**t uidit iudas omnia mala que
fecit alchmus et qui cum eo erant falsis
isrl plus multo quam gentes. **E**xerunt in
omnes fines iudee in circuitu et fecit un
dictam in uos desertas et cessauit ult
exire in regionem. **E**t idcirco alchmu
qd pualius iudas et qui cum eo erant
et cognouit quia non potest sustinere eos.
et regressus est ad regem et accusauit e
os multis criminibus. **E**t misit rex ny
chanorem unum ex principibus suis ut
diceret qui erat in iherusalem exercens
contra isrl iurauerunt euertere ipsum.
Et uenit nychanor in iherusalem cum exer
citu magno et misit ad iudam et ad fratres
eius in dolo uerbis pacificis dicens. **N**o
sit pugnamus me et uos. **E**t ueniam ac
uero panas et iudeam facitis uiris cum
pace. **E**t uenit ad iudam et salutauit
se in uicem pacifice. et hostes parati erant
in iherusalem. **I**n nocte sermo iudeo
nam cum dolo uenerat ad eum et non
fuitis est ab eo. et amplius uoluit uide
faciem eius. **E**t cognouit nychanor
qd de iudam e. et saluum eius et exiit
obuiam iude in pugnam iuxta ca
pharsalama. **E**t ceciderunt de nychanor
us excepti fere quinq; milia uiri et fu
gerunt in ciuitatem dauid. **E**t post h yba
ascendit nychanor in montem syon et
exeruit de sacerdotibus populi. **S**aluta
re eum in pace et demonstrare ei holo
caustomacha que offerebantur prege
et uidens spreuit eos et polluit et lo
cutus e superbe et iurauit cum ira dicens.
Si iherusalem fuerit iudas et exercitus
eius in manibus meis. continuo cum
regressus fuero cum pace succedam
domum istam et exiit cum ira magna.
Et intrauerunt sacerdotes et steterunt an
faciem altaris et templi. et flentes dixe
runt. **E**t elegisti domum istam duc
ad iherusalem uenire tuum iherusalem ut
esset domus orationis et obsecrationis

Respon
yassande

700

populo suo. Facundiam et hominem illo
exercitum eius et adauit gladio. Et cetero
blasphemias eorum et ne dedis eis ne p
mauerant. Et exijt nychanor ab iherusalem
et cetera applicuit ad bethoron et locutus est illi
exercitus syre. et iudas applicuit in adar
sa cum tribus milibus uiris. Et orauit iu
das et dixit. qui misit erant a rege semina
dheri domine qui blasphemauerunt te.
exige angustias et percussit exercitum ac
cogitum quinquaginta milia. Sic contigit ex
ercitum istum in conspectu nostro hodie. et
sicut ceteri quia male locutus est super
sancta tua et iudica illum secundum
malitiam ipsius. Et misit exercitus
plurimum tradendum die mensis adar. et
cogitum sunt cetera nychanoris et cetera
dixit ipse primis in filio. Et autem vidit
exercitus eius quia cecidit nychanor.
perierunt arma sua et fugerunt. Et per se
a sunt viam uirum dicit ab adoro. usque
quo ueniat in gazara et ceteris ceteris
tunc post eos cum significatione. et
exercitum de omnibus castellis inde et cetera
exercitum et cetera labat eos corum et cetera
dixit eos in ad. et cetera dicit omnes gla
dio et non est relictus exercitus nec uirum. et
acceperunt spolia eorum in p'dam et ca
put nychanoris amputauerunt et dex
teram eius qui extendere super. et ad
cetera suspendentur contra iherusalem
et cetera est populus valde et cetera
diem illam uictoria magna. et cetera
agunt omnibus annis diem istum. cetera
decima die mensis adar. et cetera terra
iuda dies paucos. **VIII.**

Ut auduit iudas nomen ioma
nonis. quia sunt potentes uirum
et ad quiescent ad omnia que
postulantur ab eis. et quicunque acced
serunt ad eos. statuerunt cum eis ami
nias. et quia sunt potentes uirum. aut
dixerunt prelia eorum. et uirtutes bonas
quas fecerunt in gallacia. quia obtine
erunt eos et duxerunt obtributa et qui
cum fecerunt in regione hyspanie. et ad
impotestatem redeunt in cetera arge
ti et aurum que illis sunt et possederunt

omne locum consilio suo et sapientia
loca que ualde longe erant ab eis et re
ges qui superueniunt illis ab exercitibus et
te et cetera et percussit eos plaga
magna. Ceteri autem dant eis tribu
tum omnibus annis et philippum per
seuocetorum regem et ceteris qui ad
sunt eos arma uicerunt. et cetera et
bello et optinuerunt eos. Et anthiochus
magnum regem asie. qui eis pugna
intulerat habens centum uiginti ele
fantos et equitatum et ceteris et ceteris
magnum ualde et cetera ab eis et quia
cepit eum uirum et statuerunt ei ut
daret ipse. et qui regnauerunt post ipsum
tributum magnum. et daret obsequia et
et cetera. Et regionem yadorum et cetera
bos et medos. de optimis regionibus eos
et acceptas eas ab illis deditur eueni
regi et quia qui erant apud elledani.
uoluerunt ut tollere eos. et innotuit
sermo istis et misit ad eos duces y
um et per pugna uirum contra illos et ce
derunt eis multa et captiuas ab
duxerunt uxores eos et filias et diripi
erunt eos et cetera eorum possederunt et
destruxerunt muros eos et insecrunt
illos redeunt usque in hunc diem. Et
residua regna et insulas que aliquando
resistant illis exterminauerunt et impote
statem redeunt. Cum autem amicus
suis et qui in ipsis requiem habebant
et cetera amicitiam et obtinuerunt
regna que erant proxima. et que erant
longe. quia quicunque audiebant no
men eorum timebant eos. Quibus uero
uellent auxilia esse ut regnarent reg
nabant quos autem uellent regno de
turpabant. et cetera sunt valde. Et in
omnibus istis nemo portabat dyadema
nec induebatur purpura. ut magnifi
carent in ea. et quia curiam fecerunt sibi
et cetera et cetera uicerunt uicem uiginti
annorum. agentes semper demulcentia
et que digna sunt gerant. et cetera
viri hominum magistratum suum semper
per singulos annos domum uirum se
re sue et omnes obediunt viro. et non e

mundicia neque zelus inter eos. Et elegit
 Judas epalemmum filium iohannis filii
 iacob iasonem filium eleazar iussit
 os romani constitutere cum illis amicitiam
 et societatem inter se autem ab eis in
 gressi grecorum quia viderunt quod in ser-
 vitutem premebant regnum israel. Et abiecit
 romani viam iussitque valde et intro-
 erunt civitatem iherosolimam. Judas macha-
 beus et fratres eius et populus iudeorum
 iussit nos ad nos. Statuere vobiscum
 societatem et pacem et conservare nos so-
 cios et amicos vestros. Et placuit sermo
 in conspectu eorum. Et hoc responsum quod respo-
 serunt in tabulis eis. Et iussit iheru-
 salalem ut esset apud eos memoriale
 pacis et societatis. Et tunc sic romani et
 genti iudeorum in mari et in terra iheru-
 salensisque iherosolyma prope sunt ab eis
 Quod si instituit bellum romani prius
 aut omnino locis eorum. Iominus dicitur
 ut eorum auxilium ferret gens iudeo-
 rum pro tempore dictavit corde pleno.
 Et pliantibus non dabitur neque sibi
 ministrabunt cibum. arma pecuniam
 nautes sicut placuit romani et custodi-
 ent mandata eorum nichil ab eis accipi-
 entes. Similiter autem et si genti iudeorum
 prius accidit bellum adjuvabunt ro-
 mani ex animo pro eis tempus ad-
 iuvabit. et adjuvantibus non dabitur ci-
 bum. arma pecunia nautes sicut
 placuit romani. et custodient manda-
 ta eorum absque dolo. sicut in his verbis est
 tunc romani populi iudeorum. Quod si pro-
 pter verba haec aut illi addere ut denuo ad-
 heret aliquid voluerint facient exposito
 suo. et quicunque addiderit ut denuo ser-
 vata erunt. si idem malis que denuo
 rex fecit eos scriptum est et dicitur.
 Quare gravasti iugum tuum super
 amicos vestros et socios vestros iudeos. Si
 ergo istum adierit nos ad iugum te fa-
 ciemus illis iudicium. et pugnabimus
 tecum in mari et in terra. **IX.**
 Et tunc ubi audierunt denuo quia te
 adiit iherosolyma et exercitus eius in ipso.
 appositum iherosolyma et alchim. tunc

sunt videre in iudeam et dextrum cornu cu-
 illis. Et adierunt iugum que dicitur iheru-
 gala iherosolyma posuerunt in iherosolyma quod
 est in arcebus et occupaverunt eam et pere-
 merunt animas hominum multas. In
 mense primo anni centesimi et quinquage-
 simi et secundi applicaverunt exercitum ad
 iherosolymam et iherosolyma et abiecit iheru-
 iugum iherosolyma iherosolyma iherosolyma
 tum. Et Judas posuerunt castra in iheru-
 sala iherosolyma iherosolyma electi cum eo. Et
 viderunt multitudinem exercitus quod mul-
 ti sunt et iherosolyma valde. Et multi
 dimiserunt se de castris et non reman-
 serunt exercitus nec octingenti viri. Et in-
 dit Judas quod defecerat exercitus suus
 bellum pugnabat cum et fractus est
 corde quia non habebat tempus co-
 gregandi eos et dissolutus est. Et dixit
 his qui residui erant. Surgamus
 et eamus ad aduersarios vestros dicentes.
 si potuerimus pugnare ad iherosolyma. Et
 autem eum dicentes. Non potuerimus
 sed iherosolyma animas vestras modo iheru-
 salensis ad fratres vestros tunc pugna-
 bimus ad iherosolyma. Et hoc autem pauci
 sumus. Et ait Judas. Absit ista ut
 facerem ut fugiamus ab eis. Et si ap-
 pugnauerit tempus iheru- iherosolyma
 iherosolyma pro fratribus vestris iheru- iherosolyma
 iherosolyma iherosolyma. Et movit exerci-
 tus de castris et iherosolyma iherosolyma. Et
 divisi sunt equites in duas partes. et
 fundum iheru- iherosolyma iherosolyma ex-
 ercitus iheru- iherosolyma omnes po-
 tes. Et archites autem erat in dextro cor-
 ni iherosolyma iherosolyma. Et clamabant tubis. Et clam-
 auit autem iheru- iherosolyma ex parte
 iude etiam iheru- Et commota est iheru-
 a voce exercitus et iherosolyma est plu-
 um amant usque ad iherosolyma. Et vidit
 Judas quia firmus est pars exercitus
 iherosolyma iherosolyma. et iherosolyma iheru-
 omnes iherosolyma iherosolyma est
 dextera pars ab eis et persecutus est eos us-
 ad montem azoti. Et qui in sinistro
 cornu erant. viderunt quod exercitus est

derunt cum et secuti sunt post undam
 eos qui cum ipso erant a tergo. Et igno-
 raturum est primum et ceteris in unum
 ex his et ceteris. Et iudas cecidit et ceteri
 fugerunt. Et ionathas et symon et ceteri
 cum iudam fratre suo et sepelierunt
 eum in sepulchro patrum suorum in ci-
 tate modyn. Et fleverunt eum omnes
 plaudu magno et iugebant dies mul-
 tos et dixerunt. Quomodo cecidit potes-
 qui saluum faciebat israel. Et cetera
 haec bellorum iude et ierusalem quas fe-
 cit et magnitudinis eius non sunt de-
 scripta. multa enim erant valde. Et factum
 est post obitum iude emergerunt se in
 igni in omnibus finibus israel et exorti sunt
 omnes qui operabantur iniquitate. In
 diebus illis facta est famis magna val-
 de et tradidit se bachidi omnis regio ci-
 vitas. Et elegit bachides viros impios
 et constituit eos dominos regionis. Et
 exquirebat et percutiebat amicos iu-
 de et adducebant eos ad bachidem et
 iudicabat in illos et iudicabat. Et facta
 est tribulatio magna in israel quales no-
 fuit ex die qua non est visus propheta in
 israel. Et congregati sunt omnes amici
 iude et dixerunt ionathas. Ex quo frac-
 tus iudas defunctus est vir similis
 et non est qui exeat contra inimicos no-
 stros bachidem et eos qui inimici sunt
 gentis nostre. Nunc itaque te eligimus ho-
 die pro eo esse nobis in principem et ducem
 ad bellandum bellum nostrum. Et suscepit
 ionathas in tempore illo principatum
 et surrexit loco iude fratris sui. Et cog-
 novit bachides et querebat eum acriter.
 Et cognovit ionathas et symon fra-
 ter eius et omnes qui cum eo erant et
 fugerunt in desertum theane et ceteri
 ad aquam lacus asphar. Et cognovit ba-
 chides idie laborum venio ipse et omni-
 exercitus transiordanem. Et misit
 nem suum ducem populi et rogavit
 nabuth eos amicos suos ut emenda-
 ret illis apparatum suum qui erant co-
 piosus. Et exierunt filii iambet et
 madaba et comprehendunt iohanne

et omnia que habebat et abierunt hunc
 ca. Post haec iuba renuntiati est ionathas
 et symon fratri eius. quia filii iambet
 faciunt impas magnas et ducunt spo-
 sam ex madaba filiam unius de mag-
 nis principibus chanaan cum androde
 magna. Et recordati sunt sanguinis
 iohannis fratris sui et ascendunt et
 secuti sunt se in cecumeto montis. et
 levaverunt oculos suos et viderunt et ceteri
 tumultus et apparatus multus et spou-
 sus processit iambet eius et frater eius
 abierunt illis cum tympanis et musi-
 cis et artibus multis. et surrexerunt ad
 eos exultantes et occiderunt eos et ceteri
 derunt in lucra multa. Et reliqui
 fugerunt in montes. Et acceperunt omnia
 spolia eorum. Et convulsi sunt impas
 eos in lucrum utox multorum ipso-
 rum iudicium. Et vindicaverunt iudicium
 sanguinis fratris sui. Et reversi
 ad ripam iordanis. Et audierunt ba-
 chides et venit die sabbatos usque ad
 ripam iordanis in virtute magna.
 Et dixit ad suos ionathas. Surge-
 mus et persequemur quia inimicos
 nostros. Non est enim hodie sicut heri
 et iudis tertius. Ecce enim bellum
 exadit. aqua vero iordanis hinc et
 inde et ripes et paludes et salus non est
 locus revertendi. Nunc ergo danna-
 te in celum ut libemur de manu in-
 micorum nostrorum. Et quoniam est bel-
 lum. Et extendit ionathas manum
 suam percutit bachidem et dixerunt ab-
 eo retro. Et dispersit ionathas et qui cum
 eo erant in iordanem. et transierunt
 ad eos iordanem. Et ceciderunt ex parte
 bachidis die illa nulle viri. et reversi
 sunt in theanem et edificaverunt civita-
 tes multas in iudea munitionem
 que erat methercho et iampnam
 et metherchon et bechel et channachan
 et phara et thopos multis excelsis et po-
 tis et sevis. Et posuerunt custodiam et
 ut munitiones exercerent in israel. et mu-
 nitionem civitatem bechsuram et gaza-
 ram et arem et posuerunt eis auxilia et

apparatu elatum. Et accepit filios pu
apum regionis obliques et posuit eos in ar
ce in iherusalem in custodia. Et anno ce
tesimo quinquagesimo tertio. mese sedo
precepit alchimus destrui muros domos
sancte mitoris et destruit opa pyramum et
cepit destruer. In tempe illo percussus est
alchimus et impedita sunt opa illius et
obdolum eos illius et dissolutus est pa
liti nec vltra potuit loqui vnum ima
dare de domo sua. Et mortuus est alch
chimus in tempe illo cum tormento
magno. Et vidit bachides quoniam
morsus est alchimus et reversus est ad
regem et filius sua iuda annis duobus.
Et cogitauerunt omnes iniqui dices
Ecce ionathas et qui cum eo sit in li
lencia hinc et fidentes. Tunc ergo
adducimus bachidem et compheder
eos omnes una nocte et abierunt et li
lum et dederunt et surrexit ut ueniret e
exercitu multo. Et misit epistolas locis
suis occulte qui erant in iudea. ut com
prehenderent ionatham. et eos qui cum eo
erant. Non potuerunt quia innotuit
eis et filium eorum. Et apprehendit de uir
regionis qui principes erant milicie.
quingenta viros. et occidit eos. Et se
cessit ionathas et symon et qui cum eo
erant in bethle. que est in deserto. Et
exstruxit domum eius et firmavit ea.
Et cognouit bachides et aggregauit
multam multitudinem suam et hy
qui de iudea erant denuntiauerunt. Tunc
uit et castra posuit de sup bethle et ob
pugnauit eam dies multos et fecit
machinas. Et reliquit ionathas sy
monem fratrem suum in ciuitate et ex
it in regionem et uenit cum uiridis et
cussit odatem et fratres eius et filios pya
seon in tabernaculis ipso et cepit cedere
et resce in iherusalem. Symon uero et q
cum ipso erant exierunt de ciuitate et
succendunt machinas et pugnauerunt
cum bachidem et stratus est ab
eis. Et afflixerunt eum valde. qui et
filium eius et aggressus eius erant iani
et uatus etiam viros iniquos qui et

filium dederunt ut uenirent in regionem
iporum. multos ex eis occidit. Ipse autem
cogitauit cum reliquis abire in regionem
suam. Et cognouit ionathas et misit
ad eum legatos componere cum ipso pa
cem et reddere ei captiuitatem et libenter acce
pit. Et fecit secundum uerba eius et uia
uit nihil se ei fecerunt mali omnibus
diebus uite eius. Et reddidit ei captiui
tatem quam prius erat prebatus de ma
iuda. Et conuulsus abire in ciuitatem suam
non apposuit amplius uenire in li
nes eius. Et cessauit gladius ex illo.
Et habitauit ionathas in machinas
et cepit ionathas ibi uiduare populum et
exterminauit impios ex illo. .7. .7. .7.

Et anno centesimo sexagesimo
ascendit alexander filius an
thiochi qui cognominatus est
nobilis et occupauit ptholomaidam
recepit eum et regnauit illic. Et au
dunt demetrius rex et aggregauit exerci
tum valde copiosum et exiit obuias
illi in plinim. Et misit demetrius ad
ionatham epistolam uerbis pacis
ut magnificaret eum. Dixit enim.
Antipeimus fac pacem cum eo pro
pterea faciat cum alexandro ad iustum
nos. Recordabitur enim omnium malo
rum que fecimus tecum et iracundiam eius
et iracundiam eius. Et dedit ei potestate
aggregandi exercitum et fabricare ar
ma et esse ipsum socium eius et obliques q
erant in iudea misit tradere ei. Et uenit
ionathas in iherusalem et legit epistolam
et audiuit omnes populi et eos qui iac
ce erant. Et commouit timore magno
quoniam audierunt quod dedit ei rex
potestate aggregandi exercitum. Et tra
diti sunt ionathe obliques et reddidit
eos parentibus suis. Et habitauit io
nathas in iherusalem et cepit edificare et
nouare ciuitatem. Et dixit facientibus
opa ut exstruerent muros et montem sy
mon in iherusalem lapidibus quadriatis ad
munitionem. Et ita fecerunt. Et fugerunt
alexandri qui erant in iherusalem
quas edificauerunt bachides. Et reliquit

unusquisque locum suum. Et adit munda
suam iudeis sua remansit aliqui
ex his qui reliquerant legem et precepta
dei. Et tunc enim eis ad refugium. Et
auduit alexander rex promissa. que
promisit demetrius ionathe. et narravit
et plura iustitias quas ipse fecit et faveret
eius iustitias quas laboravit et erat.
Iamque invenimus aliquem iustitiam
talem. Et tunc faciemus eum amicum
et socium nostrum. Et scripsit episto
las iussit et secundum verba hec di
cens. Rex alexander faciat ionathe sa
lutem. Audimus de te quod iustitias
facis iustitias et apertis es ut sis amicus
et socius. Et tunc faciemus te hodie summi
sacerdotem gentis tue. et amicus nostris
regis. Et iussit et purpuram et coronam
auream ut que nra sunt sentias no
biscum et iustitias amicitias ad nos. Et
induit se ionathas stola sancta septi
mo mense anno centesimo sexagesimo
mense sollempni sociophegit. Et con
gregavit exercitum et fecit arma copi
osa. Et auduit demetrius verba ista
et iustitias est nimis iust. Quod fe
cimus quod occupavit nos alexander
apprehendit amicitiam iudeorum ad
inimicum suum. Si urbem et ego illi
ha deprecatoria et dignitatis et dona ut
sic mecum iaduco no. Et scripsit ei
iustitias verba. Rex demetrius genti
iudeorum salutem. Quoniam fuit
us ad nos pactum et mansistis iustitias
amicis nris et non accessistis ad inimicos
nostros et audimus et gaudemus sumis.
Et tunc perseverate ad huc ad nos et ser
vate fidem et retribuimus vobis bona
plura que fecistis nobiscum. Et remit
temus vobis preces multas et
dabimus vobis donationes. Et tunc
absolvo vos iustitias iudeos attribui
tis et pax salis indulget coronas re
mitto et terras seminis et iustitiam
pax fluitus linguam quod est portio
mea delinquo vobis ex hodie die
et tunc ne accipiat a iustitias iudea et
tribus civitatibus que addite sunt illi

ex amara et galilea ex hodie die. et in
continuo tempus. Et iustitias sit iustitias
cum finibus suis. Et tunc et tributa ipsius
sunt. Et tunc etiam potestatem datus
que est iustitias. et do eam summo sacer
doti ut constituat iustitias iustitias quoscumque
ipse elegerit qui custodiat eam. Et tunc
amicis iudeorum que capta est a iustitias
iudea iustitias regno meo. relinquo libe
ram gratis ut omnes a tribus solui
tur iustitias suos. Et omnes dies sol
lempnes et sabbata iustitias. et dies de
creti et tres dies ante diem sollempnem.
et tres dies post diem sollempnem sunt
isti dies omnes iustitias iustitias
omnibus iudeis qui sunt iustitias meo. Et
nemo habebit potestatem agere aliquid
iustitias negotia ad iustitias aliquem il
lorum iustitias causa. Et ut a iustitias
ex iudeis iustitias regis ad arguta
multa iustitias et dabuntur illis copie ut
oposuerit omnibus exercitibus regis. Et ex ip
sis ordinabuntur qui sunt iustitias iustitias
regis magnis. et ex his constituantur sup
negotia regni que agunt ex iustitias iustitias
pes ex eis iustitias iustitias suis sunt
precepta iustitias iudea et tres civitates que
addite sunt iudee. ex iustitias samarie et
iudea reputantur ut sunt iustitias iustitias
obediunt aliene potestati nisi summi
sacerdos iustitias iustitias et iustitias et
quas dedit domum sanctis qui sunt iustitias
iustitias ad necessarios sumptus suo
rum. Et ego dabo singulis annis quide
cim milia sydenum argenti de iustitias
regis que me iustitias. Et tunc quod
reliquum fuit quod non reddiderit qui
sup negotia erant annis prioribus ex
hoc dabunt iustitias domus. Et sup hoc
quicunque milia sydenum argenti que ac
cipiebant de iustitias iustitias p singulos
annos. et ad sacerdotes pertineant qui
iustitias fungunt. Et quicunque co
fugiant iustitias. quod est iustitias
iustitias finibus eius obnoxii dunt
tant regi iustitias negotio et iustitias quod
sunt eis iustitias meo libe habeant. Et
ad edificanda et restauranda opa sua

sumptus dabantur de ratione regis.
et exstinguendos viros islem. et quoniam viros
magnitudo sumptus dabantur de ratione regis.
et ad exstinguendos viros in iudea. Et autem
auduit ionathas et populus sermones
istos non crediderunt eis nec receperunt eos
quia recordate sunt malicie magne quam
fecerat in israel et turbulauit eos valde. Et
complacuit eis in alexandria quia ipse
fuerat eis princeps Simonum pacis et ipse an
num ferbant omnibus diebus. Et aggrega
uit rex alexander exercitum magnum
et amouit castra contra demetrium. et
miserunt filium regis. et fugit exercitus de
metrii. Et insecutus est eum alexander
et uincit super eos et inualuit prelium
viris donec occidit sol. et occidit de metrii
us in die illa. Et misit alexander ad pro
lomeum regem egypti. legatos secundum hec
verba dicens. Quoniam in regnum meum
et regnum meum et sedem sede patrum meo
rum et obtinui principatum et tunc demet
rium et possedit regionem meam et multi
tum eo pinguiam et conatus est ipse eo
castra eius anathis et sedem sede reg
ni eius. et tunc statuimus ad invicem
amicitiam et da michi filiam tuam ux
orem et ego generatus et dabo tibi dona
et ipsi dignitatem. Et respondit ptholomaeus
rex dicens. Felix dies in qua reuersus
es ad terram patrum tuorum et sedisti in sede
regni eorum. Et tunc faciam tibi quod
scipisti. Si occurreris michi ptholomaeus
dem ut videamus nos in iudea et responde
am tibi sicut dixisti. Et exiit ptholo
maeus rex de egypto ipse et cleopatra filia
eius. et uenit ptholomaeus dam anno ce
lesimo sexagesimo sexto. Et occurrunt al
lexander rex. et dedit ei cleopatram filiam
suam et fecit nuptias eius ptholomaei
de sicut reges in magna gloria. Et scipit rex
alexander ionathas ut ueniret obviam
sibi. Et abiit cum gloria magna ptholo
maeus et occurrunt ibi duobus regibus et
dedit illis argentum multum et aurum
et dona et inuenit gratiam in conspectu eorum.
Et conueniunt aduersus eum viri pesti
lentes existunt iniqui impellantes

aduersus eum. et non intendit ad eos rex. et
uultis spoliari ionathas et uictis suis. et in
dixit eum purpuram et ita fecit. Et collo
cavit eum rex sede secum dicitur prince
pibus suis. Et tunc cum eo in iudea
et ipse dicitur ut nemo impelleret ad uer
sus eum de illo negotio nec qui faceret ei
molestus sit de illa ratione. Et factum
est ut uiderunt qui impellabant gloriam
eius. que predicabatur. et optatum est pur
puram fugiunt omnes. Et magnificauit
eum rex et scripsit eum ut prius annu
os et posuit eum ducem et participem
principatus. Et reuersus est ionathas i
herusalem cum pace et uictoria. Et anno
centesimo sexagesimo quinto. uenit de
metrius filius demetrii a cetera iudeam
patrum suorum. Et audiuit alexander
rex et constans est valde et reuersus est
anathotham. Et constituit demetrius
appollonium ducem qui perierat celum
et aggregauit exercitum suum magnum et
accessit ad iudeam et misit ad iona
tham summum sacerdotem dicens. E
solus resistis nobis. Ego autem scis sum
in derisum et in obprobrium. Propterea quia
tu potestatem exeres aduersum nos in
iudea. Et tunc ergo si scis in iudea
tibi tuis descende ad nos in campum. et
compemus illic in iudea. quia metum
uitis bellorum. Et interrogat idcirco quis
sum ego et ceteri qui auxilio sunt michi. et
dixerunt. quia non potuit stare pes vester
ante faciem nostram. quia his in fugam
euerit sunt patres tui in terram suam. Et
tunc quomodo potes sustinere equitum et
exercitum tantum in campo. ubi non est
lapis neque saxum neque locus fugiendi.
Et audiuit autem ionathas sermones
appollonii moris est animo. Et elegit
decem milia iudeorum et exiit ab iherusalem
et occurrunt ei symon frater eius et adiu
torum. Et appropinquauit castra in ioppem
et exclusit eam a ciuitate. quia custodit
appollonius ioppem erat ioppem ignauit
eam. Et exiit qui erant in ciuitate ap
propinquauit et obtinuit ionathas iop
pem. Et audiuit appollonius in iudea

celle fine

tra milia equitum et exercitum multum. et a
hinc azotum tamquam iter faciens. Et statim
erit in campum eo quod habet multitudi
nem equitum et confidet in eis. Et insecutus
est eum ionathas in azotum et circumfere
bat eum. Et reliquit appollonius in castro
mille equites post eos occulte. Et cognovit
ionathas quoniam in insidie sunt per
se et circumvenit castra eius. Et ceciderunt
in castra in plenum amantem usque ad vespe
ram. Populus autem stabat sicut per
cepit ionathas laborantem equi eorum.
Et cecit symon exercitum suum et multum
contra legionem. Et equites eum fatigati
erant et comitatus sunt ab eo et fugerunt.
Et qui dispersi sunt in campum fugerunt
in azotum. Et intraverunt in bethdagon
ydolum suum ut ibi se liberarent. Et succed
it ionathas azotum et civitates que
erant in circuitu eius et accepit spolia
eorum et templum dagon. et eos qui fu
gerunt in idum succendit igni. Et fue
runt qui ceciderunt in gladio cum his
qui succensi sunt fere octo milia vir
rum. Et movit inde ionathas castra
et applicavit ea aschalon et ceciderunt de
civitate obviam illi in magna gloria.
Et reversus est ionathas in iherusalem
cum suis habentibus spolia multa. Et
factum est ut audiret alexander rex se
manes istos addidit ad hunc glorificare
ionathan et misit ei filiam suam
sicut est consuetudo domus regum
et dedit ei a dote omnes fines eius
in possessionem.

Et rex egypti congregavit exerci
tum suum arenam que est circa
oram maris inanes multas
et querebat obtinere regnum alexandri do
lo et addere illud regno suo. Et erant in sy
riam verbis pacis et apud eum et
civitates et occurrebant ei. quia manda
vat alexander rex exire obviam ei eo
quod socer suus esset. Cum autem in daret
in civitatem ptholomeus ponebat cust
odias militum in singulis civitatibus. Et
ut apparuit azoto ostendunt ei cent
plum dagon succensum igni. et azo

tum et cetera eius de malicia et corpora ptholomei
et eorum qui ceciderunt in bello timidos quod
facere letus iram. Et narraverunt regi quod
si fecit ionathas ut in iudam faceret ei.
Et tacuit rex et occurrit ionathas regi in
ioppen cum gloria et in iudam se salutante
fuit et domum suam. Et abiit iona
thas cum rege usque ad fluvium qui vo
catur elcuchus. Et reversus est in iheru
salem. Et ex autem ptholomeus ob
tinuit dominum civitatis usque sceleratum
in iherusalem. Et cogitabat in alexandria
gloria mala. Et misit legatum ad dene
trium dicens. Ego et ptholomeus inter
nos pactum et dabo tibi filiam meam
qui habet alexander. et regnabis in regno
patris tui. Denique enim me quod dedit
ei filiam meam. quiescit enim me oc
cidere. Et occupavit eum ptholomeus quod
pervenit regnum eius. Et abstulit filiam
suam et dedit eam deneetro. Et alienavit
se ab alexandro et manifeste facit fuit
inimicitie eius. Et intravit ptholome
us antiochiam et imposuit duo dyade
mata capiti suo egypti et syrie. Alexan
der autem rex erat in iherusalem illis tempi
bus quia rebellabant qui erant in locis
illis. Et audiret alexander et venit ad
eum in bellum. Et perierit ptholomeus
rex exercitum et occurrit ei in manu va
lida et fugavit eum. Et fugit rex alexan
der in arabiam ut ibi pegeret. Et ex
autem ptholomeus exaltatus est. Et
abstulit zebdiel arabs caput alexan
dri et misit ptholomeo. Et rex ptholomeus
indignus est in die tertia et qui erant
in iherusalem ptholomeus ptholomeus
erant intra castra. Et regnavit dene
trius anno centesimo sexagesimo sep
timo. In diebus illis congregavit ionathas
eos qui erant in iudea ut expugnarent
arenam que est in iherusalem. Et fecerunt
qua cum machinis multis et abiecit
quidam qui odierant gentem suam vi
iniqui ad regem deneetrium et revenerunt
ad eum et quod ionathas obsidet aream.
Et ut audiret natus est et statim venit
ptholomeus et scripsit ionathae ne

Yonne

obliuiscere artem si ut occurreret sicut ad colloq
ui festinatio. Et auduit autem iona
thas nullit obliuiscere. Et elegit de senioribz
isrl: et de sacerdotibz: et dedit septuaginta. Et ac
cepit aurum et argenti et uelut et alia
exemia multa et amittit ad regem philo
mardam et in uenit gratiam in aspectu
eius. Et impellabant ad iussum eius q
dam uirum ex gente sua et fecit ei rex sic
fecit et qui ante eum fuerant. et exalta
uit eum in aspectu omnium amicorum
eius et statuit ei principatum sacerdotum
et quatuorq: alia habuit prius priore sa. et
fecit eum principem amicorum. Et postu
lauit ionathas a rege ut inuenerem fa
cie iudeam et tres copias suas. i. samaria
et confines eius et promisit ei talenta tre
centa. Et resensit rex. Et scripsit ionathas
epistolas de his omnibz: hunc modum
sentientes. Et ex demetrius finit ionathas
salutem et genti iudeorum. Exemplum
epistole quia scripsimus latenti parenti
uobis de uobis. in finibus ad uos ut scire
tis. Et ex demetrius latenti parenti salu
tem. Genti iudeis amicos uis et suan
tibz: que iusta sunt apud nos decemum
in facere propter benignitatem ipsos qui
erga nos habent. Scitamus ergo uis
omnes fines iudee et tres ciuitates affere
dam. i. iudayam et samariam que addice
sunt iudee et samariam et omnes fines
earum sequentem quatuorq: sacrificium
bz: in iherosolymis plus que ab his rex
accipiebat per singulos annos et per fructus
te et pomorum et alia que ad nos pertine
bant decimatur et tributo. Et hoc tpe
remittimus eis i. area saluamini i. o
uinas que nobis debebantur omnia ipi
sedimus et iudicia horum irritum est
ex hoc i. omne tempus. Et tunc ergo ci
uitate facit horum exemplum i. dedit io
nathas et ponatur in monte scti in loco
celesti. Et uidens demetrius rex qd sub
it in in aspectu suo i. iudicia ei resistere
dimisit totum exercitum suum in iudam
quemq: in locum suum excepto pegnum
exercitus quem traxit ab iherosolymis genti
um et in iudam erant et omnes exercitus

pacum eius. In pugna autem erat quida
paruum alexandri prius. Et uidit qui
omnis exercitus in iudam i. contra
de metris et i. iudam ad machabaeum
qui iustitabat antiochum filium al
lexandri et assidebat ei ut caderet eum ipi
ut regnaret in loco patris sui et in iudicia
uice quantu fecit demetrius et in iudicia
omnis exercitus eius ad iussum illum et
mausit illic diebz: multis. Et misit io
nathas ad demetrium regem ut exerce
eos qui in iudam erant in iherosolymis et qui
in iudicia erant quia in iudicia erat isrl
Et misit demetrius ad ionatham dicens.
Non hoc tantum faciam uobis et gen
ti tue. s. gloria illustrato te et gentem tua
am fuit oportunitatem. Et tunc ergo redi
iudici fecit si iudis iudis et auxilium in q
bellestis omnis exercitus iudis. In iudicia
ionathas et tria milia iudis foratim
antiochum. Et uenit ad regem et
delectatus est rex i. aduentu eius. Et conue
niunt qui erant decemum viginti
et tria milia iudis et uolebant iudicia re
gem. Et fugit rex i. iudam et occupauit
qui erant decemum viginti et tria milia iudis
et uolebant iudicia rege. Et uocauit rex iude
as et auxilium et uenit omnes simul
ad eum. Et dispersi sunt omnes per ciuitate
et occiderunt i. iudicia decemum milia ho
minum et succendunt ciuitatem et cepunt
spolia multa et alia die iudauit rex.
Et ut uiderunt qui erant decemum viginti
et tria milia iudis ciuitatem suam uole
bat infirmari sunt mente sua ad dda
uine ad regem cum prebz: dicens. Da
nobis dexteras et cessent iudei ob pugna
re nos et ciuitatem. Et precunt arma
et fecerunt pacem. Et glorificauit sunt iudei
in aspectu regis et in aspectu omnium que
erant in regno eius. et nominati sunt i. reg
no. Et regressi sunt in iudam i. gentes
spolia multa. Et sedet demetrius in sede
regni sui et sicut in in aspectu eius. et iud
icatus est omnia quecumq: dixit. Et a
liant se ab ionathas et non tribuit
ei sedm iudicia que sibi tribuerat et
uerabat eum valde. Post hoc autem

et clamato

et

reversus est cyphon et anthochus cum eo
pater adolefcens et regnavit et imposuisti
in dyadema. Et congregati sunt ad eum
omnes exercitus quos disperserat demetrius
et perunguaverunt eum. Et fugit
et ceteri uenerunt. Et accepit cyphon bestias
et abduxit anthochum. Et scripsit a
anthochus adolefcens ionathae dicens. Co
stitui tibi sacerdotem et constitui te se
quatuor civitates ut sis de amicis regi.
Et misit illi vasa aurea et munusculum
et dedit ei pacem habendi et auro et esse in
purpura et habere fibulam auream et sy
monem fratrem eius constituit ducem a
mum et cyphonem ad fines egypti. Et erant
ionathas et parvulusque transiit
civitates et congregatus est ad eum
exercitus syon in auxilium et venit a sa
lonem et occurrunt ei de civitate hono
rice. Et abierunt inde gazam et duxerunt se
qui erant gaze et obsiderunt eam. Et succ
edit que erant in civitate et pre
datis est eam. Et rogaverunt gazenses
ionatham et dedit illis dextram. Et acce
pit filios eorum obsoles et misit illos in ihe
rusalem et perambulavit regionem usque
ad damasum. Et audiit ionathas
quod perierant sunt principes demetrii et
des que in galilea cum exercitu multo
violentes eum removere a negotio regni
occurrunt illis. Et statim autem suum sy
monem reliquit intra purpura. Et
applicavit symon ad bethsuram et ex
perunguabat eam diebus multis et clu
sit eos. Et postulaverunt ab eo dextram ac
cipere et dedit illis. Et erant eos inde recepit
civitatem et posuit in ea presidium. Et io
nathas et castra eius applicaverunt ad
aquam genesar et ante lucem vigilave
runt in campo et loci. Et ecce castra alieni
generati occurrerant in campo et tende
bant et insidias in montibus. Et per autem
occurrunt exadula. Et insidite vero et sur
reperunt de locis suis et emisitunt ph
um. Et fugerunt qui erant ex parte
ionathae omnes et nemo relictus est ex
eis nisi machadhas filius ab salo
ni iudas filius thalphi princeps

milicie et exercitus. Et scribit ionathas ve
timenta sua et posuit eam in capite suo et
oravit. Et reversus est ionathas ad eum
in plenum et occurrunt illos in fugam et
perunguaverunt. Et viderunt qui fugie
bant patris illius et reversi sunt ad eum
et sequebantur eum eo usque cades ad castrum
sua et perueniunt usque illuc. Et occurrunt
de alienigenis in die illa circa milia virorum
et reversus est ionathas in iherusalem.

Evidit ionathas .xii.
quia tempus eum vivat. et reg
navit et misit eos in domum statu
ere et renovare cum eis amicitias. Et ad
spartachas et alia loca misit epistolas
secundum eandem formam. et obtinuit ro
mam et intravit in iherusalem et dixerunt
ionathas summus sacerdos et gens
iudeorum. misit nos ut renovemus
amicitiam et societatem secundum prescriptum
Et dederunt illis epistolas ad ipsos pro
ca. ut deducunt eos in iherusalem iuda in pace.
Et hoc est exemplum epistolae quas
scripsit ionathas spartachis. Ionathas
summus sacerdos et seniores gentis et sa
cerdotes et reliquus populus iudeorum spar
tachi fratris salutem. Nam pridem erant
epistole misse ad oniam summum sacer
dotem adario qui regnabat apud vos
quoniam estis fratres nostri sicut scriptum
continet quod obiectum est. Et suscepit ony
as iherusalem qui missus fuerat cum ho
nore. et accepit epistolas in quibus signi
ficabatur de societate et amicitia. Et nos
enim cum nullo horum indigemus ha
bentes solacio libros sanctos. qui sunt
in manibus vestris. maluerimus mittere ad
vos retinere firmitatem et amicitiam
ne forte alieni efficiamur a vobis. nec
ita enim tempora transierunt ex quo mi
sistis ad nos. Nos ergo et omni tempe
sine intermissione idcirco sollemnitatem
et ceteris quibus oportet memores sumus
viri in sacrificiis que offerimus. et in ob
lationibus sicut prius est et deest memis
se firmitatem. Et etiamur itaque de gloria
vra. Et nos autem cum deducunt milite tri
bulaciones et multa prelia et in perungu

videtur

uenerunt nos reges qui sunt in circuitu nostro.
Nolumus ergo nobis molestum esse neque
illis locis et amicis nostris et in his preliis.
Habuerunt enim de celo auxilium et
hanc sumus. et humiliati sunt in manu.
Elegimus itaque unumquemque anchiorum
et anchippatrum talorum filium et unum
unus ad romanos renouare cum eis
amicitiam et societatem pristinam. Ita
diximus itaque eis ut uenerant etiam
ad uos et salutem uos reddant uobis
epistolas utrisque. de noua uocacione faciant
talis uis. Et cum uenerunt facientes respon-
dentes nobis ad hoc. Et hoc rescriptum
epistolatum quod misit ouyas rex spar-
tatarum. Ouyas ionathas sacerdoti
magno salutem. Inuenimus est isep-
tius de spartatis et iudeis. quomodo
sunt facies et quia sunt de genere abraha.
Et nunc exque hoc agnouimus. bene-
facitis sententias nobis de pace uelitis.
Sed in nos respiciamus uobis. Deo sa-
luta et possessiones uis. uis sunt iudeis
uic. Et audierunt itaque isep-
tius uobis. Et audierunt ionathas qui
egressi sunt principes demetrii. cum ex-
eritu multo super qui prius pugna-
aduersus eum. Et exierunt antherusalem et
occurrit eis in amadhiore regione. Io-
nathas debet eis spatium ut ingrediantur
regionem eius. Et misit speculatores
in castra eorum et uisum reuerterunt
quia obsiderunt super uenire illuc i-
nocte. Cumque occidisset sol precepit
ionathas suis uigilare et esse iarmis
patentes ad puniendum eam tota noc-
te et posuit custodes partium castrorum.
Et audierunt ad uisum quod patens est
ionathas cum suis ibello et timuit
et formidauerunt corde suo et accendunt
focos moestas suas. Ionathas autem
et qui cum eo erant non agnouerunt usque
mane. Et debant enim luminaria
ardentia. Et secutus est ionathas et
non comprehendit eos. transierat enim
flumen eleutherum. Et diuulgauit iona-
thas ad arabes qui uocant zabadei
et percussit eos et accepit spolia eorum. Et

uenerunt inuentum damasum et pambulabo
omnem regionem illam. Symon autem
erexit uenit usque ascalonem et ad proxima
pseudia et deduxit in toppen et occupauit
eam. Audierunt enim quod uellent pseudium
inde perire demetrii et posuit ibi custodes
ut custodirent eam. Et reuersus est io-
nathas et conuocauit seniores populi
et cogitauit cum eis edificare pseudia in
iudea et edificare muros iherusalem et exal-
tare altitudinem magnam in medio
arces et munitas ut separaret eam acuta-
te ut ipsa singularet et neque emaret neque
uenerant. Et uenerunt ut edificarent
ciuitatem et occidit unus qui erat super
tormentum ab ortu solis et repaui eum
qui uocatur capheta. Et symon edifi-
cauit ad yada et sephala et munitus est.
et posuit portas et seras. Et cum cognouit
seraphon regnare asyrie et assuere oya-
dema et extendere manum in anchiorum
regem ciuitatis ut forte non puniret
eum ionathas et puniret ad uisum
est. quidam comprehendit eum et occidit
Et exierunt abire iherusalem. Et exiit
ionathas obviam ei cum quadraginta
milibus uirorum electorum in plenum et ue-
nit iherusalem. Et uidit cyphon quia ue-
nit ionathas cum exercitu multo. ut
extenderet eum manus et timuit et ex-
cepit eum cum honore. Et commendauit
eum amicis suis et dedit ei munus.
Et precepit exercitibus suis ut obedirent
ei sicut fuit. Et dixit ionathas. Vt quid
uerastis unumquemque plenum cum bellum
sic uolitis. Et tunc remisit eos idomo-
suas. Et liget autem tibi uirga pauca
qui tecum sunt et uenit in eam ptholom-
maydam et tradam illam tibi et reli-
qua pseudia et exercitum et munitas pro
sitos negotii. et uenit ab eo. Quia
enim uenit et credidit ei et fecit sicut dixit.
et dimisit exercitum et abierunt iherusa-
luma. Et exiit autem secum una mi-
lium. ex quibus remisit galylea
duo milia. nulle alie cum eo uenerunt.
Et autem intrauit ionathas ptholo-
maydam. clausit portas ptholo-

interfectos comprehendunt eum et omnes
qui cum eo intrant in gladio misse
ferunt. Et misit cyphon exercitum et
equites in galyleam et in campum mag
num. ut perdet omnes socios ionathie. Et
illi cum egrediuntur quia comprehendit
est ionathas ipse et omnes qui cum eo
erant. hortati sunt semetipsos et exierunt
patri ad pluvium. Et videntes isti qui se
cum fuerant. quia per animam rem est illis
restitit. Illi autem omnes venerunt et
pace intrant iuda. Et plauerunt io
nathan et eos qui cum eo erant valde.
Et luxit israel plangit magnus. Et quiescit
omnes gentes qui erant in circuitu eos
contendere eos. Et exierunt eum. Non ha
bent principem i adiuvantem. Et iungit
expugnatus illos. et collatus de ho
minibus memoriam eorum. **xiii.**

Ut auduit symon quod egrediente
cyphon exercitum copiosum. ut
veniret iudam iudam iudam ^{alter}
eum. vidensque quia memoriam populi est
et in timore ascendit iudam et egrediuntur
populum et ad hortans dixit. Vos scitis
quia ego et fratres mei et domus patris
mei fecimus plegiam et p sanctis plebs et
angustias quasi suis iudicamus. Nos
gratia perierunt fratres mei omnes pro
israel et iudicatus sum ego solus. Et nunc
non michi contingat patre anime mee. et
omni tempore tribulationis. Non enim
melior sum fratribus meis. Unde dico
itaque gentem meam et scia natos quo
que viros et uxores. quia egrediente sunt
iudicasse gentes et tunc nos iudicantem ge
ntem. Et accensus est spiritus populi simul
ut audiret sermones istos et responde
runt voce magna dicentes. Et nos dix
it loco iude ionathie fratris tui pug
nate pluvium nostrum. totum quicquid
dixis nobis faciemus. Et egrediens
omnes viros bellicosos acceleravit
omnes viros in iherusalem et iherusalem et
iherusalem eam in gub. Et misit iona
than filium ab salom iherusalem eo exer
citum novum et iherusalem. Et etatis huius
qui erant iherusalem mansit illic ipse. Et

movit cyphon ab ppholo iherusalem cum ex
erit iherusalem ut veniret iherusalem iuda et
ionathas cum eo in custodia. Symon
autem applicavit iherusalem contra faciem
autem. Et ut cognovit cyphon quia se
rexit symon in loco fratris sui ionathie
et quia commissurus est cum eo perierunt.
misit ad eum legatos dicens. Dange
to quod deditur frater tuus ionathas in
ratione regis denarius eum. Et misit
iherusalem argenti talenta centum. et duos
filios eius obsoles ut non dimissus fu
git a nobis. et remittimus eum. Et egro
avit symon quia cum dolo loqueretur. scilicet
misit tamen dani argenti et pueros
ne iherusalem magnam sumeret ad
pluvium israel dicentem quia non misit ar
genti et pueros propter patrem. et misit pueros
centum talenta. Et iherusalem est iherusalem
dimisit ionathan. Et post hoc venit
cyphon iherusalem regionem ut sciret eam
et gyravit per viam que ducit ad os. Et
symon iherusalem eius ambulabat iherusalem
locom quocumque ibant. Qui autem
iherusalem erant. miserunt ad cyphonem
legatos ut festinaret venire per desertum
et mitteret illis alimonias. Et paravit cy
phon omne equitatum ut veniret il
la nocte. Erat enim nix multa valde. et
non venit in galadithim. Et cum appropin
quasset baschama occidit ionathan
et filios eius illic. Et convenerunt cypho
et abijt iherusalem sua. Et misit symon et
accepit ossa fratris sui ionathie et sepeli
vit ea in modum iherusalem patris eius.
Et plauerunt eum omnes israel plangit
magnus. fluxerunt ei dies multos. Et
edificavit symon super sepulchrum pa
tris sui et fratrum suorum edificavit altum
in lapide polito ita et ante. Et statuit
septem pyramidas viam et tra iherusalem.
patris iherusalem et quatuor fratribus et hys qui
posuit columnas magnas et super co
lumnas arma ad iherusalem et eternas
Et iuxta arma iherusalem scriptas que
videntur ab hominibus navigantibus
mare. Hoc est sepulchrum quod fecit iherusalem
dum usque in hunc diem. Cyphon autem

x quales

tum iter facit cum antiocho rege a doles-
cente dolo occidit eum et regnavit loco eius
et imposuit sibi dyadema a se et fecit plagam
magna in terra. Et edificavit symon pre-
sidia in decem munitis ea curibus excellis
et munitis magnis et portis et sens et posuit
alimenta in munitationibus. Et elegit symon
uiros et misit ad demetrium regem ut ha-
beret remissionem regionum quia actus et
omnes antiochus perirentur suam
gesti. Et demetrius rex ad ista ista tunc
et scripsit epistolam talem. Rex demetrius
summo sacerdoti et amicis regum et senato-
ribus et genti iudeorum salutem. Corona
auram et bacchi qui munitis suscepit
et partem summi facere vobiscum pacem
magnam et scire pollicis regis remitte-
re vobis que inuoluntis. Neque enim
enim constituitis vobis obstant. In
munitationes quas edificastis vobis sunt.
Et emittimus quoque ignorantias et
pocum usque in hodiernum diem et coram
qui debeamus et si quid aliud erat in
tarum in iherusalem iam non sit in
butanum. Et si qui exionis apti sunt
et scribi inter uiros et scribantur. Et sic
nos pax. Anno centesimo septuagesimo
finito ablatum est iugum gentium
ab eis. Et cepit populus israel ita bulis
et gestis pacis anno primo symone
summo sacerdote magno duce et prin-
cipe iudeorum. Et iudicibus illis applicuit
symon ad gazam et circumdedit eam
castris et fecit machinas et applicuit
ad ciuitatem et percussit turrem vnam
et comprehendit eam. Et qui erupant
erant in terra machinam et ciuitatem. Et
est motus magnus in ciuitate. Et ascen-
derunt qui erant in ciuitate cum uxoribus
et filiis supra murum ciuitatis suis et
sals et clamauit nocte magna postula-
tes a symone dexteras sibi dari. Et dix-
erunt. Non nobis reddas sedum ma-
litas uiros. Et secundum iustitias tuas et
seruientis tui. Et flexus symon non
debellauit eos. et erat tamen eos deui-
tate et emundauit edes in quibus fuerat
simulachra et tunc munitis eam cum

ymonis diuinitatibus. Et architecta ab
ea omni in munitis collocavit et ea uiros
qui legem facient et munitis eam et fecit
sibi habitacionem. Quia autem erat in
ante in iherusalem pharisei egredi
ingredi in regionem et emere ac vendere
et elucetunt valde et multa ex eis fame
perierunt. Et clamauit ad symonem
ut dexteras acciperet et dedit eis et etiam eos
inde et munitis eam a contaminato-
nibus et munitis eam tunc et iustitia
die secundi mensis. Anno centesimo
septuagesimo. Pius cum laude et
munitis palmarum et cyranis et cyribalis
et nabis et ymponis et munitis quia et
tunc est munitis magnis ex iustitia.
Et constituit ut omnibus annis age-
retur dies huius cum leticia. In munitis
munitis templi qui erat secus antem
habitaui ibi ipse et qui erant cum eo.
Et uidit symon iohannem filium suum
quod fortis uir pueri est. posuit eum du-
cem uirtutum munitis et habita-
uit in getatis. **XIII.**

Anno centesimo septuagesimo
finito et gregauit rex demetrius
exercitum suum et abiit in mediam
ad querenda sibi auxilia ut pugna-
ret antiochem. Et tunc audiuit arface-
rex phidias in medie quia munitis de-
metrius et fines suos. misit unum de
principibus suis ut comprehenderet eum vi-
uum et adduceret eum ad se. Et abiit et
percussit castra demetrii et comprehendit
eum et duxit eum ad arfacem et posuit e-
um in custodiam. Et salutaui omni-
bus diebus symonis et quesierunt bona genti
sue et placuit illis potestas eius et gla-
ria omni-
bus diebus. Et cum omni gloria
sua accepit ioppen et portum et fecit in-
tuitum in iustis maris. Et dilatauit
fines gentis sue et obtinuit regionem
et gregauit captiuitatem multam
et domians est gazam et bethsur et
arri et abstruit in munitis ex ea. In
erat qui resistit ei. Et in iustis co-
lebat terram suam cum pace et terra iuda
dabat fructus suos et ligna camporum

fructus suos. Seniores in platea sedebant
omnes et de bonis terre tradabant. Et iu-
venes inducebant se gloriari et stolas bel-
li et cunctis inducebant alimonias et con-
stiterunt eas ut essent vasa munitionis
quo ad usum nominatum est nomen glie
eius usque ad extremum ire. Fecit pater
super terram et letatus est ille letitia mag-
na. Et sedit unusquisque domum suam et
difficilem suam nec erat qui eos terret.
Defecit impugnavit eos super terram.
Iste egres totum sunt iudicium illis et con-
firmavit omnes humiles populi sui et
legem exequiuntur et abstulit omne ma-
lum et iniquum. Sed glificavit et mul-
tiplicavit vasa solum. Et auditum
est tunc quia defunctus est ionathas
et usque in patriam contristati sunt valde.
Et audierunt autem quod symon frater
eius factus esset summus sacerdos loco
eius et ipse obtinuit regionem et civitates
eas. Scilicet sunt ad eum in tabulis et eis
ut renouaretur amicitias et societatem
qui fecerunt cum iuda et cum ionathas fra-
tribus eius. Et letati sunt in conspectu
ecclesie in iherusalem. Et hoc exemplum e-
st iherusalem quas miserunt patriam.
Sperantes principes et civitates sy-
monem sacerdotem magnum et seniores et sac-
dotes et reliquos populo iudeorum sub-
salutem. Legati qui missi sunt ad po-
pulum nostrum iherusalem nobis de
vra gloria et honore ac letitia et gaudio
summus iherusalem eos et scripsimus quod
ab eis erant dicta in filiis populi sic.
Invenimus anthiochi et antipater
isidori filius legati iudeorum veniunt
ad nos renouantes nobiscum amicitiam
et pacem. Et placuit populo
excepit iudeos gloriose et ponit exemplum
sermonum eorum et integre populi
hys ut sit ad memoriam populo spera-
ntium. Exemplum autem hoc scrip-
sit symon magno sacerdote. Et
hoc autem misit symon munusculum to-
mam hircem dixerunt aureum mag-
num pondus unum mille ad statuen-
dam cum eis societatem. Cum autem audisset

populus iherusalem sermones istos dixerunt.
Cum gratum advenit reddimus symo-
ni et filiis eius. Et est tunc enim ipse frater
suos et expungit inimicos israel ab eis.
Et statuerunt ei societatem et deservit
in tabulis et eis et posuerunt in tabulis in
iherusalem syon et hoc exemplum scripsit
O dan ad eum die mensis ebrii anno
centesimo septuagesimo secundo anno ter-
cio de symone sacerdote magno. Mala
sarammel in iherusalem magno sacerdote
et populi et principum et gentis et senos
regionis nota facta sunt h. quoniam
frequenter facta sunt prelia in regione nostra.
Symon autem machabie filius ex
filiis iacob et frater eius dedit se pater
lo et restituit ad iherusalem gentis suae
statum sanctam populi et lex et gloria mag-
na et glificavit gentem suam. Et egre-
gavit ionathas gentem suam et factus
est iudeus sacerdos magnus et appositus
est ad populum suum. Et voluerunt iudei
et eos calicare sanctam iherusalem regionem
populi et excutere manus in sanctam iherusalem.
Et tunc restitit symon et impugnavit per
gentem suam et erogavit pecunias mul-
tas et armavit iudeos iherusalem gentis
sue et dedit eis stipendia et munuscula
iudeis inde iherusalem que erant in
iudeis et posuit illic presidium iudeis in
deos. Et iherusalem munusculum que erant ad
mater iherusalem que est in finibus arori
in qua hostes antea habitabant. Et col-
locavit illic iudeos et quicunque apti
erant ad iherusalem eorum posuit iudeis.
Et vidit populus actum symonis et gloriam
qui cogitabat facere genti sue et posue-
runt eum ducem suum et principem sa-
cerdotum eo quod fecerat hominibus iusti-
tiam et fidem qui servavit gentem suam
Et exequiuntur omnimodo exaltare po-
pulum suum. Et iudicium eius per spiritum
est in manibus eius ut colleret gentes de
regione iherusalem que iherusalem dauid
erat in iherusalem iherusalem de qua procedebat
et statim abant annua que iherusalem
solum suum et iherusalem plagam mag-

nam castitatem. Et collocavit in ea viros
iudeos adiutantesque regionis iherusalem.
Et exaltavit viros in iherusalem. Et rex
demetrius statuit illi summum sacerdotem.
Secundum hunc fecit eum amicum suum et gli
ficavit eum gloria magna. Advenit enim
quod appellati sunt iudei a romanis ami
ci et socii et fratres. Quia susceperunt lega
tos symonis gloriose et quia iudei et sac
dotes eorum et sancti eum esse duces
sunt et summum sacerdotem et etiam domus
surgat propheta fidelis ut sit super eos dux.
ut cura esset illi de sanctis ut constitueret
positos super opera eorum et super regionem
et super arma et super presidia. cura sit illi
de sanctis ut audiant ab hominibus
et sciant in nomine eius omnes castrip
ationes in regionem ut operatur pro
autem et ne liceat illi ex populo et ex sacerdo
tibus iram facere aliquis hominum et etiam
dixit hys que ab eo dicuntur aut quo
tate suentium in regione sine ipso. et vel
am purpura et uti fibula aurea. Qui
autem fecit ista hoc aut iram fecit
ut aliquid hominum reus esset. Et coepit
aut omni populo statum symonem et
facere secundum verba ista. Suscepit symon
et placuit ut summus sacerdos fungeret
et esset dux et princeps gentis iudeorum
et sacerdotum et pesseret omnibus. Et scrip
turam istam dixerunt ponere in tabu
lis aereis et ponere eas in tabulo et in muni
famento in loco celebri. Exemplum autem
eorum ponere in tabulo ut habeat symon
et filii eius. XV

Et misit rex anchiodorus filius
demetrii epistolas ab insulis
maris symoni summo sacerdo
ti et principi gentis iudeorum et iunisse ge
ti et erant et iunctioes huiusmodi. Rex
anchiodorus symoni sacerdoti magno
et genti iudeorum salutem. Quonia
quidam pestilentes obamuerunt reg
num patrum vestrorum. Volo autem vindica
re regnum et restituere illud sicut erat
antea. electam feci multitudinem exer
citus et feci naves bellicas. Volo autem
procedere per regionem et visitare eos qui

corumpunt regionem vestram et qui desolant
ciuitates multas in regno vestro. Si tunc
statuo tibi omnes oblationes quas tenu
serunt tibi ante me omnes reges et quicunque
alia dona remiserunt tibi et permittito tibi
facere per castitatem propriam munus finatis
in regione tua. Et iherusalem autem sciam
esse et iherusalem et omnia arma que fab
rica sunt et presidia que constituxisti que
tenes maneat tibi. Et omne debitum
regis et que futura sunt regna ex hoc et
totum tempus remittunt tibi. Cum
autem obamuerunt regnum vestrum
glificabimus te et gentem tuam et tem
plum gloria magna. ita ut manifestet
gloria vestra in universa terra. Anno ante
simio septuagesimo quarto. erat an
chiodorus rex in terram patrum suorum et
venit ad eum omnis exercitus. ita
ut pauci relinquerent cum triumpho.
Et secutus est eum anchiodorus rex et
venit domum fugiens per maritima.
Sciebat enim quod aggregata esset mala
et eum et reliquidum eius exercitus. Et appli
cavit anchiodorus super dardani cum cen
tum viginti milibus viris bellicis
cum octo milibus equis et circumvenit
ciuitatem et naves a mari accesserunt
et verabantur ciuitate a terra et mari et
neminem sinebant ingredi vel egre
di. Venit autem numerus qui cum eo
erant ab urbe roma habentes episto
las regibus et regionibus scriptas in quibus
continebatur hec. Lucius filius romani
in ptolemy regi salutem. Legati
iudeorum veniunt ad nos amici nostri
renouantes pristinam amicitiam
et societatem missi a symone principe
sacerdotum et populo iudeorum. Adulerunt
autem et dixerunt amicum in mari
mille. Placuit itaque nobis scire
regibus et regionibus ut non inferant illis
mala neque impugnent eos et ciuitates
eos et regiones eos. et ut non ferant
auxilium pugnantibus aduersus
eos. Illud est autem nobis accipe ab
eis dipeum. Si qui ergo pestilentes
refugerint de regione ipsorum ad vos

tradit eis symon principem sacerdotum per
iudicem in eos secundum legem suam. Hec
eadem scripta sunt de iudicio regis achalo.
et ante et ante et in omnes regiones et sam
samie et sparmans et deo et iudicio et sydoni
et cariae et samini et pampuliani et ly
dani et alacruasum et iudum et phale
lida et abeo et syden et arado et gorgynam
et egudum et cyprum et cyrenem. Exen
pium autem eis scripsit symon prin
cipem sacerdotum et populo iudeorum. An
thodius autem rex applicuit castra
in doram secundo ad monens et semp
manus et machinas faciens et aduic
triphonem ne pcedit. Et misit elym
duo milia viros electorum et auxilium
et argentum et aurum et vasa copiosa. Et
uoluit ea accipere et irrupit omnia que
pactus est cum eo antea et alienauit
se ab eo. Et misit ad eum adhenobui
vnum de amicis suis ut tractaret cum
eo dicens. Vos tenetis ioppen et garza
ram et artem que est in iherusalem ci
uitates regni mei. Fines earum deso
latis et fectis plagam magnam
intra et dominam etis plocam multam et
regno meo. Nunc ergo tradite ciuita
tes quas occupastis et tributa locorum
quibus dominam etis extra fines iudee
Si autem date pillis quinquaginta
talenta argenti et eximium quod eximium
nastis et tributa ciuitatum alia ca
lenta quingenta. Si autem reuerentur
et expugnauerimus uos. Tuenit athe
nobius amicus regis in iherusalem
et vidit gloriam symonis et dancatem
et auro et argento et apparum copiosum
et obstupuit et reuult et uerba regis.
Et respondit symon dixit ei. Neque
alienam terram suplinus neque alie
nam detinueris sed hereditate patrum
uorum que iuste ab inimicis uis
aliquo tempore possessa est. Nos uero
tempus habentes vindicamus here
ditatem patrum uorum. Nam de ioppe
et garza que expositas ipi faciebant
plagam magnam in populo et in regione
ura. Non damus talenta centum.

Et non respondit ei adhenobius uerbum.
Euerlus autem cum ira ad regem re
uincit et uerba ista et gloriam symo
nis et uirtutem que uidit. Et uirtus est rex
ma magna. Triphon autem fugit in
mhorthosayda. Et constituit rex cen
turiis ducenti manum et exercitum
quintum et peditum dedit illi. Et manda
uit illi mouere castra sua faciem inde
et mandauit illi edificare cedronem et
obstruere portas ciuitatis et debellare
populum. Et ex autem psequeretur triphonem
et puenit cendebus et cepit irruere plebem
et castrare iudeam et captiuare populum
et iustitiam et edificare cedronem. Et collo
cauit illi equites et exercitum. ut egres
si pambula rent uiam inde sicut q
stituit ei rex. **XVI.**

Et ascendit iohannes degazarai
et uincit prius symonem
que fecit cendebus in populo ipso
rum. Et uocauit symon duos filios
suos leuiores iudam et ioseph et ait il
lis. Ego et fides mei et domus patris mei
expugnauerimus hostes istos ab a do
lecentia usque in hunc diem et pspatium
et in manibus uiris liberare istos aliquo
ciens. Nunc autem serui si estote loco
meo et faciam in uos et egressi punga
uate p gente uia. Auxilium uo de celo
uobiscum sit. Et elegit de regione vi
ginti milia uiros belliceros et eq
tes et pfecti sunt ad cendebum et domi
erunt in iudyn. Et surrexerunt iudei
et abierunt in campum. ecce exercitus
copiosus iobuiam illis peditum et
equitum et flumen currens erat inter
medium iporum. Et amouit castra
sua faciem eorum ipse et populus eius et vi
dit populum trepidantem ad currendum
dum currentem et misit primum
Et uiderunt eum uiri et currebant
post eum. Et populum et equites in me
dio peditum. Erat autem equitatus ad
vltimum copiosus nimis. Et excla
mauerunt sacris tubis et in fugam q
uisus est cendebus et castra eius et cen
derunt ex eis multi uulnerati. Et residui

ym nam

et fides mei

autem in iudicium fugiunt. Quia tunc
 vulneratus est iudas frater iohannis.
 Iohannes autem insecutus est eos donec
 uenit cedibnam qui edificauit et fugiunt
 usque ad turres que erant in agnis azot et
 succedunt eas igitur et ceciderunt ex illis duo
 milia iudorum et reuersus est iudaeam
 cum pace. Et ptholomaeus filius abdi
 constitutus erat dux in campo iericho.
 et habebat argentum et aurum multum. Et
 erat enim gener summi sacerdotis.
 exaltatum est cor eius et uolebat obtine
 regionem et cogitabat dolum aduersus
 symonem et filios eius ut conderet eos. Symon
 autem per ambulationem ciuitates que
 erant in regione iudee et sollicitudinem
 gens eamque descendit iericho ipse et iuda
 thas filius eius iudas. Anno cen
 tesimo septuagesimo septimo. mense
 duodecimo hic mensis est sabbath. Et
 suscepit eos filius abdi in iudicium
 las que uocatur doth cum dolo quam
 edificauit et fecit ei munus magnum.
 Et abscondit illic uiros. Et cum iericho
 nis esset symon et filii eius surrexit pto
 lomaeus cum suis et sumpsit arma
 sua et intrauit in iudicium et occidit
 eum et duos filios eius et quosdam pueros
 eius. Et fecit deceptionem magnam
 israel et reddidit mala ptonis. Et simpliciter
 ptholomaeus et misit regi ut mitteret
 ei exercitum et auxilium in aduersum regionem
 et ciuitates eorum et tributa. Et misit a
 lios in gazaram tolle iohannem et ci
 uitates misit epistolas ut uenirent ad
 se daret eis argentum et aurum et dona
 et alios misit occupare iherusalem et
 montem templi. Et percurrentes quidam
 iudaei iohannem in gazara quia
 pater eius et fratres eius. Iqua mi
 sit te quoque iherusalem. Et audiuit autem
 vehementer exauit et comprehendit
 uiros qui uenerant perire eum. Et cetera
 sermonum iohannis et uellos eius
 et bonam iudicium quibus foris ges
 sit et edificauit iudicium quos exsternit
 et rem gestauit eius. ecce hoc scripta
 sunt in libro dierum sacerdotum eius ex

quo factus est princeps sacerdotum post
 patrem suum. **Explicit liber primus
 machabeorum. Incipit plogus et se
 cundum librum machabeorum.**

Secundus liber historie ma
 chabeorum licet breuis sit
 aut eiusdem operis libro nihil
 tota variatione antiquis
 sa quidem cum quodammodo replicat
 tenus excepto quod ille alexandri magni
 macedonis in principio sui breuiter facit
 quinquaginta annorum. Nam et alexandri regis
 cognomento macedonis in iudeos co
 memorat iste beneficia quae in historia
 antiquitatum iosephi et cronice
 eusebii testantur iudeos re publica sua
 dignos efficit et equum eis honorem cum
 habitatoribus macedonibus et grecis dispu
 tasse. Similiter et anthiochus magnus
 testatur super memoratis audientibus
 archus eos epistolis laudat. et multiplici
 bus iudicibus donat. Habet quoque idem lib
 rum a priorum narrationem si tamen
 historie non testatur uarietatem qui licet
 multa prioris libri contineat testimonia
 tamen per plura intellat que iudeo non in
 ueniuntur. Et optus enim ab his uide
 quia morat se in tra iuda. ad eos qui ierico
 fuerunt regionibus. **Incipit liber se
 cundus machabeorum. Caput. 1.**

KALESTIS. QVI. SVI.
 egyptum iudeis salutem dant

finis qui sunt in iherosolymis inter qui
 in regione iudea i pacem iohannem. **B**ene
 faciat vobis deus i iherosolymis iherosolymis
 sui. qd ad abraham i ysaac i iacob locu
 tus est seruorum suorum iherosolymis. iherosolymis
 his cor omnibus ut colatis eum i faciat
 eius voluntatem corde magno i animo
 nolent. **A**daptat cor vestrum in lege sua
 i iherosolymis suis i faciat pacem. **E**t au
 diat orationes vestras i iherosolymis vobis.
 nec vos deserat in tempore malo. **E**t nunc
 hic sumus orantes pro vobis regnante
 de meo anno centesimo sexagesimo
 nono. nos iherosolymis scripsimus vobis i iherosolymis
 bulacione i iherosolymis que sup uenit no
 bis i istis annis ex quo recessit iherosolymis a
 sancta iherosolymis i regno. **P**ostquam succende
 rit i effudit sanguinem i iherosolymis.
Et oramus additum i exaudiri sumus
 pro vobis. i optulimus sacrificium i iherosolymis
 gnum i accendimus lucernas i iherosolymis
 mus panes. **E**t nunc frequentate die
 mensis caslet. **A**uno centesimo octo
 gesimo octavo populus qui est iherosolymis
 solutus i iherosolymis. **S**enatusq; i iherosolymis
 aristotolo magistro. ptholomei regis
 qui est degener xpo iherosolymis sacerdotum
 i iherosolymis qui in egypto sunt iherosolymis salute
 i iherosolymis. **D**e magno ptholomei a do
 literari magno iherosolymis agimus ip
 si utpote qui aduersus talem regem di
 mitamur. **I**pe enim euellit fecit
 deplere eos qui pugnauerunt contra nos
 i iherosolymis ciuitatem. **A**nti cum iherosolymis
 est dux ipe i anti eo ipso i mensis exeri
 tus occidit in templo nanee iherosolymis de
 ceptus sacerdotum nanee. **E**t enim
 cum eo iherosolymis uenit ad locum an
 thiodorus iherosolymis eius. iherosolymis pe
 cunias multas totis nominibus. **E**t iherosolymis
 ptholomei eas sacerdotes nanee i ipe
 cum paucis ingressus est. iherosolymis am
 bium fani clausit iherosolymis aut in
 uall. anthiodorus. apocq; occulto ad
 diti templi iherosolymis lapidem ptholomei
 iherosolymis ducit i eos qui cum eo erant i
 diuiserunt membratim i caputibus
 amputatis foras perierunt. **P**omnia

benedictus deus qui audidit iherosolymis. **F**ui
 iherosolymis quicquid i iherosolymis die mensis
 caslet. ptholomei iherosolymis templi necessarii
 iherosolymis significat duximus vobis ut iherosolymis
 quoq; agens dux iherosolymis iherosolymis
 ignis qui datus e quando ueenias edi
 ficato templo i altari opulit sacrificia.
Anti cum iherosolymis ducuntur patres
 iherosolymis sacerdotes qui tunc dei cultores erant
 acceptum ignem de altari occulte abso
 derunt in valle iherosolymis erat ptholomei altus i
 sicus i iherosolymis iherosolymis sunt eum. ita ut
 quicquid ignis esset locus. **E**nti aut
 ptholomei anni multa iherosolymis deo uenit
 tunc ueenias a rege ptholomei nepotes
 sacerdotum iherosolymis qui abscondant. iherosolymis
 sit ad requirendum ignem. **E**t sicut iherosolymis
 iherosolymis uobis no iherosolymis ignem. **E**t
 aquam crassant. **E**t iherosolymis eos haurire
 iherosolymis iherosolymis iherosolymis que in posita e
 rant. iherosolymis sacerdos ueenias alibi iherosolymis
 aqua iherosolymis que erant sup posita. **E**t
 atq; hoc factum est ut tempus affuer
 quo sol resurrexit qui prius erat iherosolymis
 iherosolymis est ignis magis iherosolymis ut eos
 iherosolymis. **O**rationem aut faciebant
 omnes sacerdotes dux iherosolymis sac
 rificium. **I**onatha iherosolymis. cetis aut
 respondit. **E**t ueenias erat oratio.
 hunc modum habens. **D**omine deus
 omnium creator. terribilis iherosolymis iherosolymis
 iherosolymis qui solus es deus bonus rex
 solus ptholomei. solus iherosolymis iherosolymis
 tens iherosolymis qui iherosolymis iherosolymis de omni
 malo qui fecisti patres electos iherosolymis
 sit eos accipe sacrificium ptholomei po
 pulo tuo iherosolymis iherosolymis ptholomei
 iherosolymis. **C**ongrega dispersionem iherosolymis
 libera eos qui seruunt gentibus iherosolymis
 eos iherosolymis iherosolymis respice ut faciant
 gentes quoniam tu es deus iherosolymis. **A**fflige
 opprimentes nos iherosolymis fac
 entes in supbia. **C**onstitu ptholomei aut
 iherosolymis sicut dicit moyses. **S**a
 cerdotes aut ptholomei uenias iherosolymis
 quo iherosolymis fuit sacrificium. **E**t
 cum aut iherosolymis fuit sacrificium
 iherosolymis aqua ueenias iherosolymis la

pedes maiores profundius. Quod ut factum est
flamma ex eis accensa est. Sed ex lumine
quod refudit ab altari consumpta est. Et tunc
manifesta est res immutata est regi
placuit quod in loco in quo ignem abscon
derant qui in tunc fuerant sacerdotes
aqua apparuit de qua necnyas qui in
ipso erant purificaverunt sacrificia. Consi
derans autem rex et tunc diligenter exa
minans fecit ei templum ut prater quod fac
tum erat. Et cum prater sacerdotibus do
nante multa bona et aia multa et ac
piens manu sua tribuebat eis. Appel
lavit autem necnyas hunc locum ut
tunc quod interpretatur purificatio. Vocavit
autem apud pluris nephy. .ii. .ii. .ii.
Quem autem in desponsationibus et
tunc pphete. quod iussit eos accipere ignem
et tunc significatum est in
mandavit transmigrationis. Et dedit illi
legem ne obliuisceretur precepta domini.
et ut non existerent in eorum videntes si
multa adha aurea et argentea et ornate
ta eorum. Et alia hunc locum dicens.
hostiabat ut legem a motu a corde
suo. Et tunc in ipsa scriptura quoniam
tabernaculum et archam iussit ppha di
vino responso ad se facto conuerti scire
ut quod exire in montem in quo moyses
ascendit et iussit dei hereditatem. Et tunc
uenerunt ibi iheremyas inuenit locum spe
lunce et tabernaculum et archam et alia
in censi inuenerunt et hostium obstru
xit. Et accesserunt quidam simul qui
sequebantur et notarent sibi locum in
potuerunt inuenire. Et tunc agnouit
iheremyas culpans illos dixit. quod igno
tus erit locus donec aggreget deus aggre
gationem populi in populum suum. Et tunc
dixit ostenderet hunc et apparerent ma
tas domini et iussit eis sicut et moyses.
manifestabat et sicut cum salomo pe
nit velocus sacrificaretur magno domino
manifestabat et tunc sapiam habens.
obtulit sacrificium dedicationis et sicut
mationis templi. sicut et moyses ora
bat adduxit et descendit ignis de celo et
consumpsit holocaustum. sicut et salomo

oravit et descendit ignis de celo. et consumpsit
holocaustum. Idcirco moyses eo quod non
sit immutatum quod erat pphete et consumpsit
est. Sicut et salomon octo diebus cele
brante dedicationem. In sebantur autem
in desponsationibus et in mentibus necnye
et eadem et in constructis bibliothecam
et aggregavit de regionibus iherosolymam
et pphetas et epistolae regum et dedo
natis. Sicut et iudas ea que
didicit primum quod non acciderat aggre
gant omnia et sunt apud nos. Sicut et
desideratis hunc in iude qui pferant vo
bis actum itaque purificationem scrip
simus vobis. Sicut et iheremias facietis si
egias hos dies. Deus autem qui libera
uit populum suum et reddidit hereditatem
sua omnibus et regnum et sacerdotium
et sacrificium sicut promissum in lege. spa
tius quod cito in iherosolymam et aggregavit
de celo in locum sanctum. Et iussit eis nos
de magnis precibus et locum purgavit.
De iuda vero machabeo et fratribus ei
et decem in magni purificatione et de
are dedicatione. Sicut et de plus que pater
ad antiochum nobilem et filium eius
eupatoreum et de illuminationibus que de
celo fite sunt ad eos qui pueris foris
fecerunt. ita ut in iherosolymam regionem in
pauca essent viderent et barbaras
multitudines fugarent et famosissimam
in toto orbis templum repararent et
tunc libertatem et ut leges que ab
olympo erant restituerentur dno cui omni
iniquitate pphete facto illis. uenit
ab iherosolyma quinquaginta libris opre
hensa temptauimus nos vna uoluit
inuenire. Considerantes enim multam
dne librum et difficultatem uolentibus
agredi narrationes historias. ppe in
attitudine rerum curantibus uolentibus
quidem legere ut esset animi oblectatio
studiosis uero ut facile possint memo
re et memento omnibus autem legentibus
utilitas et feratur. Et nobis quidem ipse
qui opus hoc breuandi causa susce
pimus non facilem laborem pimus
vero negotium plenum uigilantiis et

/981am

sidons assumpturus. Sicut huius qui pre
pant quoniam in quatuor alios uoluit
ti paret propter multos gratiam libenter labo
rem sustinuerunt vitalem quidem de singu
lis auctoribus: et cedentes ipsi autem secundum
datam formam breuitatem studentes. Si
autem enim noue domus architecto de uni
usa structura curandum est et uero qui
pingere curat que apud sunt ad ornatum
exquirenda sunt: ita estimandum est in mo
tis. Et tamen intellectum colligere et or
dinare sermonem et ratio sine ptes sin
gulas qualis inquirere hystoria cognuit
auctor. Et reuerentem uero dicentis secta
n et executiones reuerentem uitate breuitate
n et cedendum est. Dicit igitur narratio
nem sapientius de pfectione tantum di
xisse sufficiat. Sicut enim et ante
hystoriam effluere. in ipsa autem hystoria
succingit. **III.**
Sicut enim sancta ciuitas habitaretur
in omni pace. leges autem adhuc opti
me custodiretur: propter omne pontificis
dispositionem pietatem et animos o
dio habentes mala fiebant ut ipsi re
ges et principes loco summo honore dig
num ducunt et templum maximum mu
neribus illustrarent ita ut sylenchus a
lyx rex de redditibus suis prestaret omnes
sumptus ad ministrum sacrificiorum
pertinentes. Symon autem de tribu le
uy in ipso positus templi constitutus
starebat obstitente sibi principe sac
dotum inquit aliquis in ciuitate molit
ur. Sicut enim vincere onerant uos posset
uerit ad apollonium charsec filium
qui illo tempe erat dux celsyre et fen
cis. Et nuntiabant ei pecunias innume
rabiles plenum esse erarium uelutis
et omnes copias inmensas esse. que n
pant ad rationem sacrificiorum et ad
possibile obsequium regis eade uniuersa.
Cumque uenisset apollonius ad
regem de pecuniis que de late erant il
le acutum helyodorum qui erat super
uegona eius. misit ei mandatis ut p
dram pecuniam transportaret. Sicutque
helyodorus iter agressus est spero q

dem quali psyllam et fenicem esse pagu
turus. Et autem uera regis positum p
fecturus. Et cum uenisset iherosolimam ex
benigne a summo sacerdote ianitate esse
exceptus. narravit de dato indiano pecu
niam et cuius rei gratia ad esset. ap
peruit. In quo gabat autem si uere hoc ita
esset. Sicut summius sacerdos ostendit
deposita esse hec et uidualia uiduas et
pupilloz: quedam uero esse hyrtany
thobie uiri valde eminentis in his que
detulerat impius symon. Et multa ac
argenti talenta quod ingenta esse et aut
ducenta. Decepi uero eos qui credidit
sent loco et templo quod punitum inu
dum honoratur plus ueneratione et sci
tate ipso uide omnino esse. At ille pro
his qui habebat in mandatis a rege di
cebat omni genere regi ea esse defendenda.
Constituta autem die intrabat in templum
helyodorus de his ordinatus. Non
modica uero punitam ciuitate erat
reprehensio. Sacerdotes autem ante altare
cum sacerdotibus stolis tactantur se. et
uocabant de celo eum qui deposuerat de
lo legem posuit ut his qui deposuerant
ea salua custodiret. Et cum uos qui uider
summi sacerdotis uultum in mente uita
batur. ifacies enim et color inuicatus
deklarabat tantum animi dolorem. Cir
cumfusa enim erat inestitia uero que
dam thom: corpus per quem manifest
aspirantibus dolor cordis eius effluat.
At in etiam in gregem de donibus consue
bant publica obsecrantes supplicatione
pro quod in contemptum locis esse uentum.
Et cunctos milites cunctis pectus ppla
reas et fluebant. Sicut et uirgines que
cluse erant perirebant ad onyram. a
lie uero ad multos. quedam autem p fene
stras. aspicebant. uniuersa autem p tend
tes manus i celum deprecabant. Erat
enim conmixta multitudinis in magni
sacerdotis in agone et summi expectatio. Et
huius quidem in uocabant deum omnipotentem
ut credita sibi his qui crediderant cum
omni integritate et seruarent. Helyodo
rus autem quod de arcebat p fitebat eode

/ misora

locus quo cum satellitibus circa etiam in pre-
sens. S: spiritus omnipotens dei magnam
fieri sue ostensionis evidentiam. ita ut eos
qui ausi fuerant parere ei nuncios dei vir-
tute in dissolutionem et formidinem que-
rentur. Appaunt enim illis quidam equus
terribilem habens fessorem optimis opti-
mentis adornatus. isque cum impetu he-
lyodoro priores calces elisit. Qui autem
ei sedebat videbatur arma habere aurea.
Alii autem apparuerunt duo iuvenes viri-
te decori optimi glia. speciosi que amictu
qui circumsteterunt eum et ex utraque parte
flagellabant sine intermissione multis
plagis uerberantes. Subito autem he-
lyodorus cecidit in terram eumque multaque
caligine circumfusis. rapuerunt atque in
sella gestatoria positum eiecerunt. is qui
eum multis circumfusus et satellitibus pre-
dictum ingressus est eumque portabant
in illo sibi auxilium ferente. manifesta
dei cognitio iurante. Et ille quidem per di-
uinam uirtutem iacebat inuisus atque
omni spe et salute priuatus. Non autem
omni uiderant quia magnificabat
locum suum. Et templum quod paulo antea
more ac tumultu erat plenum appar-
te omnipotente domino gaudio et leticia
impletum est. Cum uero ex amicis he-
lyodori quidam rogabant festum onyas
ut inuocaret altissimum tyriam dona-
ret ei qui in summo spui erat constitutus.
Considans autem summus sacerdos ne-
forte rex suspicaret malitiam aliquam
exiit eis circa helyodorum et summatam
obtulit salutem uti hostiam saluta-
rent. Cumque summus sacerdos exora-
ret idem iuvenes eisdem uestibus amictu
astantes helyodoro dixerunt. Uix sa-
cerdoti grias age. Nam propter eum dñs
tibi uitam donauit. Tu autem a deo
flagellatus nimis omnibus magna
lia dei et peccati. Et hys dictis non con-
paruerunt. Helyodorus autem hostia
deo oblata et uotis magnis promissis ei
qui uincit illi cecidit. Ioue grias agens
recepto exercitu repedabat ad regem.
Istabatur autem omnibus ea que sibi oco-

lis suis uiderat opa magna dei. Cum autem
rex interrogasset helyodorum quis esset ap-
tus ad hunc sententiam hosolimanum iudicem
et. Si quem habes hostem aut regni i-
mum in hostem iudicem aut i flagellatum
eum recipies si tamen eualeat eo quod in
loco uere sit dei quidam uirtus. Nam
ipse qui habet in celis habitaculum iudi-
cator et adiutor est loci illius. et uenietes
ad malefactorum prout ac pedit. Igitur
et helyodoro etiam custodia ita res se habet.

Symon autem peditis . . . III . . .
petuntur et patre delatos male
loquebatur de iura tamquam ipse
helyodorum instigasset ad hunc. ipse fuisse
intencor malorum. In iudicemque amica-
tis ac defensorumque gentis sue temula-
torem legis dei. audebat in iudicem iudicem
regni dicere. S: cum in iudicem itantur
procedit ut etiam per quosdam symonis
necessarios hominibus fieret. et sidans
onyas periculum intencionis et appollo-
num in sanie utpote ducem celsitue
et feruoris ad augendam malitiam symo-
nis. ad regem se conuulit. notum tunc
accusator s: summen uulitatem apud
sempiternum inuile uulitatis et sidans.
Iudebat enim sine regali prudentia in
possessione et pacem rebi dant. nec symo-
nem posse cessare a iudicia sua. S: per
seleuci uice excessum. cum suscepisset reg-
num antiochus qui nobilis appel-
labat. amicebat iason frater onye su-
mum sacerdotum. ad hoc rege promittens
ei argenti talenta trecenta et sexaginta
et ex redditibus alijs. talenta octingenta.
Super hoc promittebat et alia centum qui-
quaginta. si potestas eius et cederetur
gymnasium et ephesiam sibi et statuere
et eos qui in hosolimus erant antiocho-
renos scilicet. Quod cum rex annuisset et
obtinuisset principatum. statim ad ge-
ntem nam et tribules suos annuisset
cepit. et amonis hys que humanitatis
causa iudeis a regibus fuerant et statuta.
et per iohanne patrem filium eupolemis. qui
apud romanos de amicitia et societate
fandus est legatione legitima cum

una destituitis. prout instituta sanciebant.
 Ceterum ausus est Cyropa aegyptiis
 constituit. et opibus quosque ephorum
 insuperantibus ponere. Cui autem hoc
 initium. et incrementum quoddam. et prius
 gentilis. et alienigenae. et infidelitatis. propter
 impij. et non sacerdotis. iasonis nephai
 um. et i audium socius. ita ut sacerdos
 iam non circa altaris officia debita esset.
 sed contempto templo. et sacrificijs neglectis.
 festinaret participes fieri palestre. et
 uicinis eius inuile. et in exercitijs eius
 dilata. Et patris quidem honores in
 habentibus. et gratias glorias opibus arbi
 trantur. Quorum gratia periculosa.
 eos quicquid habebat. et eorum instituta e
 mulabant. hac per omnia hys simile
 esse cupiebant. quos hostes. et peremp
 tores habuerant. Quod ergo enim diuinas
 impie agere. impie non debet. sed hoc se
 quens tempus deditabat. Cui autem
 quinquennialis agoni tyro celebraret.
 et rex presens esset. misit iason facinorosus
 ad thesololum. utrosque peccatores. portan
 tes argenti dragmas trecentas. in sacri
 ficium herulis. quas postulantur. qui
 qui asportantur. ne in sacrificijs erog
 rentur. quia non oportet. sed in altis sup
 tis eas deputari. Sed hec oblata sunt.
 quidem ab eo qui miserat in sacrificium
 herulis. propter presentes autem dace sunt
 in fabricam nauium triennium. Illa
 autem in egipto apollonio myscher filio
 propter principes philometri philometo
 ris regis. Cum cognouisset autem anthio
 chus alienum se a negotijs regni effec
 tum. prius uicibus. et uolens. perfectus
 inde. et uenit ioppen. et inde thesololum.
 Et magnifice a iasone. et ciuitate sus
 ceptus. cum facili. et luminibus. et lau
 dibus. in gressibus. et inde in phoeniciam ex
 exitum. et uenit. Et post triennium tempus.
 misit iason menelaum supra dicti sy
 monis fratrem. portante pecunias regi. et
 de negotijs necessarijs responsa. placu
 tum. Et ille commendatus regi. cum mag
 nificas. faciem potestatis eius. isem
 ipm. et sit summum sacerdotem. sup

ponens iasone talenta argenti trecenta.
 Accepitque a rege mandatis. uenit nichil
 quidem dignum habens. Sacerdos autem
 mos uero crudelis. et uice tyranni. et fere testis
 e uariis gentibus. Et iason qui prius fuerat
 captiuus. et ipse deceptus. per fugam. et amari
 tem expulsus est regionem. Et euclaus
 autem principatus quidem obtinuit. de
 pecunijs uero regi. promissis nichil habebat.
 cum exactionem faceret. solitarius qui archi
 erat positus. Nam adhuc exactione uer
 agalium pernebat. Quod in obcausa. uarijs
 ad regem sunt uocati. Et menelaus a
 monis. et a sacerdotibus. succedente lispma
 cho fratre suo. Solitarius est. platus in
 gressus. Et cum hec ageretur. contigit ta
 sentes. et mellocas. seditionem mouere. eo
 quod anthiochi regis concubine domo esse
 dace. Festinanter itaque rex uenit. sed
 re illos. relicto suffecto uno excomitibus
 suis andronico. Et atus autem menelaus
 accepisse se tempus oportunitatis. antea
 quodam uasa. et templo furatus. dona
 uit andronico. et alia uendiderat tyro. et
 per uicinas ciuitates. Quod cum terrissime
 cognouisset. cupas. arguebat eum ipse
 loco tuto se stans. anthiochie secus
 dace. Unde menelaus accedens. ad
 andronicum. rogabat ut cupam inter
 ficeret. Quod cum uenisset. ad cupam. et o
 nis daceis. cum iure iurando. quibus ex
 et suspectus. suasisse. de alio potest fieri
 cum eum perire. non uentus iustitiae.
 Quod quoniam causa non solum inter. sed et alie
 quoque nationes indignabantur. et mole
 ste ferebant. de hanc tanti uiri in iusta.
 Sed et regressum regem de alie locis.
 adierunt. uidet apud anthiochiam.
 simul. et gressus. et querentes de iniqua ne
 ce onpe. Constat ut itaque animo an
 thiochus. pro cupam. et flexus. ad mi
 seicordias. lacrimas fudit. recordans
 defuncti sobrietate. et modestiam. Ac
 censitque. animis. in andronicum. ipse
 exitum. et uenit. et protulit. ciuitate.
 uidet. et eodem loco. in quo. in cupam. in
 pietate. et miserat. sacrilegi. uita. pua
 in domo. et alio. et dignam. pena. tribue

etremu

te. Multis autem sacrilegis in templo a
lysimachio multis merclay & lino & omni
gata fama & gregata & multitudo ad iusu
lysimachium multo iam antea exposita
Quibus ante insurgentibus & animis in
replectis. lysimachus armatis feretibus
militibus iniquis manibus ut cepit dicit
quodam tyranno etate pariter & demen
tia pucto. Sicut ut intellexerunt conati
ut impetum lysimachi. alij lapides alij
fustes validos inpuere. quidam uero a
uerentem in lysimachium tunc. Et multi q
dem inluentia. quidam autem pstrati.
omnes uero in fugam conuulsi sunt. Ipsi
etiam sacrilegum seais etiam in inferre
De his ergo cepit iudicium ad iusu me
nelam agitari. Et cum uenisset rex tyrum
ad ipsum negocium detulit. nulli uero in
aferentibus. Et cum suparetur menelaus
pmissit ptholomies multas pecunias da
re ad suadendum regi. Itaque ptholomeus
in quodam auro positum. quasi refuge
runt gra regem adiit. & a sententia de
dixit. & menelaum quidem inuile ma
lice reum criminibus absoluit. inuile
autem qui etiam si apud stychas causam
dixissent. inuocentes iudicarent. hos
in morte dampnauit. Cuius ergo multam
penam dedit. qui paucitate & ppopulo
etiam uasis causam pferunt. Qui
obierunt tyri quoque indignati erga sepul
turam eos liberalissimi extant. Alene
latis autem ppter eos qui in potencia erat
in auaricia pmanebat. in potestate uelut
in malicia & ad insidias autum. **V**
Eodem tempe antiochus sedam
pfectum ueni parauit in egyptum.
Congit autem pmissam theola
monum ciuitatem. uideri diebus quadra
ginta pauci equos discurrerent. aua
ritas stolas habentes. & hastas quasi co
hortes armatas. & circuli equorum p
dines digestos & aggressiones fieri commi
nauit. & sacrorum motus. & galeatos militum
dinem gladiis distinctis. & telorum tact
taurozum armos splendorem omnibus
quis laqueum. Quapropter omnes ro
gabunt in bonum quere monstra. Sed

cum falsus timor exisset. tamquam uita ex
fuit. antiochus assumptis talon uo mi
nus mille uiris. ciuitatem repente in gre
sus est. Et cum ad murum & uolantibus
ad ultimum applicata ciuitate menela
us fugit in athenas. Iason uero non parte
bat in eade ciuitate suis nec cogitabat pro
spitatem ad uelut cognatos malum
esse maximum arbitrans hostium. in
tinuum trophaea se capturum. Et p
prium quidem uo obauit finem uo
insidians suas & fusionem cepit. Et p
fugis inuicem autem in athenas. ad uil
mum in egyptum sui & datus ab archa
arabum tyranno. fugiens de ciuitate in
ciuitatem omnibus odiosus. ut refuga le
gum in egyptum. ut patueret ciuitas hosti
in egyptum extrusus est. Et qui multos
de patria sua expulerat. pegerunt in laede
monas pfectus quasi pognitione in
refugium habiturus. Et qui in sepultos
multos abiecerat. ipse in lamentationis &
in sepultus abiit. a sepultura neque pe
grina uisus. neque patrio sepulchro p
patis. In his itaque gestis suspicatus est rex
societatem desertuos uideos. & ob hoc pro
fectus in egypto efferens annis ciuita
tem quidem armis cepit. Iussit autem
militibus in egypto nec patre occurrantibus
in pdomos ascendentes inuidare. Fecerat
ergo cedes inueniunt. ac seniores. mulie
rim. & natum. ex annis & p
pnilorum nece. Et tunc autem toto iduo
octoginta milia in egypto. quadraginta
milia in uideis. non minus autem reuindant.
Sicut nec ista sufficiunt. ausus est etiam
in egypto templum. in uisa tra sanctus
menelaus ductore. qui legum & patre
fuit probus. Et scelestis manibus su
mens sacra uasa que ab alijs regibus et a
uicibus erant posita adornatum locum
in egyptum & in egyptum in egyptum
bat. Ita alienatus mente antiochus
no & siderabat quod ppter pacem in egyptum
ciuitati modicum dñs fuerat inatus p
ter quod & accidit circa locum despectio.
Alioquin nisi contigisset eos multis p
catis esse in uoluntis. Sicut heliodorus

qui nullus ē a seculo regē ad expoliandū
erant. hic statim ad neminem flagella
tus i repulsus utq; fuisse ab audacia. Ve
rum non ppe locum gentem. s; ppe gentes
locum dñs elegit. s; locq; ipe locus par
ticeps factus est malorum populi. postea
autem fiet locus i bonum. Et qui deli
cis iura dei omnipotentis ē iura inag
ut dei reconciliacione cum summa gloria
exaltabit. q; gaur anthiochus mille oc
tingentis abians de templo caletis. ut
lociter anthiochiam regressus est. existi
mans se p supora iam ad nauigandū
pelagus uero ad iter agendū deo dū
tūm ppter mentis elationem. Et aliquid
autem i ppositos suos ad affligendā
gentem ihsolumis quidem philippum
genere phingem. moib; crudeliorem eo
ipso a quo est constitutus. iugazam at
audoniam i menelam qui grauius
qum ceteri minuebant ciuib; . Cumq; ap
positus esset qtra iudeos. misit ad iohā
pripent apolloniam cum exercitu
viginti i duob; milib; precipiens ei o
nes pfecte etatis iustice. mulies ac iuue
nes uende. Quia cum uenisset ihsoluma
pacem simulans quieuit usq; ad san
ctum sabbatū. Et tunc feratis iudeis
arma cape suis pcepit omēsq; simul
qui ad spectaculum pcellerant trada
uit i ciuitatem cum armatis discer
rens ingente multitudinem perire.
Iudas aut machabeus qui de iudeis
fuerat. secesserat i desertū locum ibiq;
mā feras vitam in montib; cum suis
agebat. i feni cito nescientes de mora
bantur. ne participes essent conq;
nationis .

Sed non post multū tempus.
misit rex senem anthiochenū
quendam qui compelleret iudeos
ut se transferrent a patrijs i dei legib;
quāminare. etiam qd in ihsolumis
erat templū i agnomina ret iouis ali
pū i iugazam pūc erant hñ qui lo
cum inhabitabat paup; hospitalis.
Pellima aut i iuuilis grauis ma
lor erat i cursio. Nam templū lux

una i conuersionib; erat plenū i scos
cautum cū mercurio. sacra i q; edib;
mulieres se ultro in gebant iudice
ea que non licebat. Alcare etiam plenū
erat illiatis. que legib; pūpēbant. Neq;
aut sabbatū custodiebant. neq; dies sol
lemnes pacis suabant. nec simplicit
se quisq; se iudem esse q;stibat. In
cebat amara aut cum necessitate. in
die natalis regis ad sacrificia. i cū ubi
sacra celebrarent cohibebant hedera coro
natū iudō circūire. Decretum autē erat i
proximas gentium ciuitates iugē
tib; ptholomais. ut partimodo ipe ad i
fius iudeos agere. ut sacrificaret eos at
qui uolent transire ad iusticia gentium
iusticiat. Erat aut hoc uide misia. In
eum mulies delate sūt. natos suos co
cidisse. quas infantib; ad uba suspensis.
cum puulce pūuicāte cūmduressent.
pūuicos pūpūuicū. Alij uero ad p
rimas coeuites speluncas. iatenter
diem sabbatū celebrantes. cum iudicant
essent philippo. flammis succensi sunt.
eo qd uebantur ppe religionem i obser
uanciam manu libenter auxilium fere.
Ouscat aut eos qui hunc librum i
u sūt. ne abhorrescant. ppter aduersus
casus. s; reputent ea que acciderunt i
ad iusticiam. s; ad correccionem cū quis
iut. Et enim multo tempore non sūere
pcedib; exsententia age s; statim yla
ones adhibere magni benefici est iudi
cium. Non enim sicut i alijs nationib;
dñs patientē expectat. ut eas cū iudici
dies aduenit i plenitudine pcedit pū
uicāta i nobis statuit ut pūis i
i finem deuolutis ita demum i nos vi
dicat. Ppter qd quidem iunq; i anob;
miam suam amouet. corripit uero
i adultis pūm sūm nō delinquit. S;
hoc uotis ad qmonuicōnem legem i
dicta sūt paup; . Nam aut ueniendū
ē ad narracionem. s; gaur eleazarus
iuis dēpūtorib; scribas uir etate pū
uictus. i multū decoris apud ore hyas
spellebatur carnem portuam iudici
care. At ille gloriofissimam moxem

duaban at
cu amara
necessitate

seporib;

magis qui odibilem uitam complectens
involuntarie prebat ad supplicium. **I**n
mens autem quomodo oportet accede pa
cienter sustinens destinatus ad iuste
multa propter uitam auiorem. **N**on autem qui
astabant iniqua misericordie comon
propter antiquam uiri amicitiam contentos e
runt secundo rogabant affert carnes quod
uellet eis licebat ut simularet mandu
care sicut rex impauerat de sancti car
nibus ut hoc facto a morte liberarentur. **I**psi
uicem uiri amicitiam. **N**on autem facie
bant humanitate. **A**t iste cogitare
propter etas ac senectutis sue emulencia
dignam ingenuam nobilitatis cari
tatem atque a puero optime querela conis
i secundum sancte i aduocato legis et statu
respondit cito dicens. **P**rimo se uelle i
fernum. **N**on enim etatem uiram dig
num e inquit fingere. ut multi a doles
centiam arbitantes eleazarum nona
ginta annos transisse ad uitam alie
genarum. **I**psi propter mea simulacionem
propter modicum corruptibilis uite temp
deapiant i per hoc maculas atque execra
tionem mee senectuti equant. **A**u
tem in presenti tempore supplicis hominum
eripiat. **S**i uiam omnipotentis neque
uiuis neque defunctis effugiam. **Q**ui
abrem uitam fortiter exerceudo senecta
te quidem dignus apparebo a dolescen
tibus aut exemplum forte relinquam. **S**i
prompto animo ac fortiter pergrauissi
mis ac scissimis legibus honesta morte
perfungar. **N**on dico dictis et festini ad sup
plicium trahebatur. **N**on autem qui cum
ducebant i paulo ante fuerant uiciose
inimici ueluti sunt propter sermones ab eo dic
tos quos illi per arroganciam placos
arbitrabantur. **S**i cum plagis puniret
i genuit i dixit. **D**omine qui habes
scientiam sciam manifeste tu sis qui
cum amore possem liberari diuos corpo
ris sustinere dolores secundum hominem secundum
animam non propter timorem tui libenter
hoc patiar. **E**t iste quidem hoc modo
uita decessit non solum inueniunt. **S**i
uniuerse genti memoria mortis sue ex

emplum uirtutis i fortitudinis delinquit.
Quamquam autem i sept. **.VII.**
tem finis una cum uita sua
apprehensos compelli a rege et tra
ctas contingere carnes flagris i thauris
iniciatos. **E**t inuis autem ex illis qui car
pimus sic ait. **Q**uid queris i quid vis
disce a nobis. **P**atiam sumus magis
morti quam paenas dei leges perueniamus.
Quamquam itaque rex iussit sarchagines et
ollas enas succendi. **Q**uid statim
succensis iussit ei qui prior locutus fu
erat amputari linguam i cute capitis
abstrahi summas quoque manus et
pedes et prodi. **C**eteris eius finitibus i matre
inspiciebatur. **E**t cum iam per uia in
uis factus esset. iussit ei ignem ad moui
i adhuc suspurancem torren i sarchagines.
In qua cum dum cruciaretur. ceteri uia
ai matre in uicem se hortabant mox
fortiter dicentes. **D**omine deus aspice
uitam i i solabatur in uobis quemad
modum i i prestacionem cantici declara
uit moyses. i in suis suis i solabatur. **S**lo
tus itaque primo illo hoc modo. sequen
tem deducebant ad illudendum. **E**t ante
capitis eius cum capitis abstracta. i
rogabant si manducaret prius. quia
toto corpore peruenit singula puniret.
Per ille respondens patrem uoce dixit.
Non faciam. **P**ropter quod i iste sequenti
loco primi tormenti suscepit i ultimo
spiritum i i iussit sic ait. **E**t i quoque se
lestissime in piti uita uos peris. **S**i rex
mundi defunctos uos peris legibus in
eue uite resurrectione sustinabit. **P**ost
hunc territis illuditur. i linguam pos
tulans cito protulit i manus i i i
extendit i cum fiducias ait. **E**t celo illa
possideo. **S**i propter dei leges nunc hec ipsa
te spero. quoniam ab ipso me ea recep
turum spero. ita ut rex i qui cum eo e
rant miraretur. a dolescentis animi.
quod tamquam i nichilum diceret cruciatur.
Et hoc ita de fundo quatuor uera
bant simile consequentes. **E**t cum iam
esset ad mortem sic ait. **D**omine deus ab
hominibus morti datos sperem expecto

re adeo. utinam ab eis relinquerentur. Vnde ei
reluctans adiutam non erit. Et cum a
monissent quoniam uocabantur. Et
ille respiciens iunior dixit. Docetatem
inter homines habes cum sis corrupti
bilis facis quod ius. Noli autem putare ge
nus uirum adeo esse clementem. Vnde
patienter sustine. et videbis magnam po
testatem spiritus. quatenus te et semen tu
um corruent. Post hunc dicebant
et sequebantur. Et is uox inapientis sic ait.
Noli frustra errire. Nos enim propter nos
metipos si patimur. peccantes idem no
strum. et digna admiratione facta sunt
in nobis. Tu autem ne existimes tibi ipse
futurum quod eam deum pugnare temp
tauis. Supermodum autem mater mira
bilis et uos memoria digna. que pe
reuntes septem filios diuinitus diei tpe
et spiritus bono animo sebat. propter quem
qui in domo habebat. Singulos autem illos
hortabatur uoce patris foras repleta
sapientia et femine cogitationi nra
culum amicum in seis dicit ad eos. Fi
lii uelitis qualiter in uero meo apparui
illis. Neque enim ego spiritum et animam
donavi uobis et uicam et singulos mem
bra non ego ipsa compegi. Sed et in un
di creatore qui formauit hominis na
turaliter quique omnium in uent origine
et spiritum uobis in unum cum misericordia reddet.
et uicam sicut nunc uos metipos despecti
tis propter leges eius. Antheochus autem
et tempore se arbitrauit. simul et expro
batus uoce despectum cum adhuc adoles
centior super esset. non solum uerbis expro
batur. Sed et annuuntiam affirma
bat sed uicem et uicem facit. et in illa
cum a patre legibus amicum huiusmodi
et uicem et uicem. Sed ad hec
cum adolescens nequaquam inuenerat.
uocauit rex matrem et suadebat ei re
adolecentem fieri iustitiam. Cum autem
multis eam uerbis esset hortatus. pro
misit se suam suam filio suo. Et cum in
dignam ad illum irideris crudeliter ty
rannum aut patris uoce. Fili mi in
tere met. que te in uero notem men

les portam. et lacrimis dedit et alium et et
cum istam pedit. Deo nate ut aspicias
ad celum et terram et ad omnia que in eis
sunt et intelligas quia ex nichilo fecit illa
deus et hominum genus. ita fiat ut non ti
meas caritatem istam. Sed dignus fide
tus effectus suscipe morem. ut illa in
feratione cum facit. tuis te temptam.
Cum hec illa adhuc dicit. ait a dolescent.
Quem sustinens. Non obedi propter
regis. Sed propter legis. que data est nobis
per moysen. Si uero qui in uento. omni
malicie factus es in hebreos non effugies
manum dei. Nos enim propter nos
metipos hec. Et si nobis propter inuentionem
et correptionem dominus deus in modicum
iratus est. Sed in unum uocabitur filius sui.
Tu autem o stultissime omnium hominum flagi
tiosissime. noli frustra extolli uanis spe
bus in se uos eius et flammatis. Non enim
in unum omnipotentis dei et omnia in spiritibus
iudicium effugisti. Nam finis mei.
modico in dolore sustento. Sed testam
to et in uoce effecti sunt. Tu uero in iudicio
dei. iustas super te tunc penas exsolues.
Ego autem sicut et finis mei. et animam et cor
pus meum trado propter patris legibus. in uo
cans deum matrem genus in me propter
fieri. tunc cum in uento et in uerbis et in
quod ipse est solus deus. In me uero et in
tribus meis desinet omnipotentis nra que
super omne genus nra iuste super omnia
est. Tunc rex accensus ira in hunc super
omnes crudelius desecuit in digne seus de
nium se. Et hunc in unum obit pro
omnia in digne confidentis. Nonnulli autem
post filios in mater et sumpta est. In gaur
de sacrificijs et in uicem audientibus
suis dictum est.

VIII

Vnde uero machabaeus inquit in illo erat
in uicem latere in castella. et uocauit
tes cognatos et amicos. et eos qui rema
serant in iudaylino assummentes ad du
centum ad se sex milia uiros. et uocabat
dum ut respiceret in populum qui ab hominibus
calabat. et in uicem templo quod in
in uicem ab impijs. in uicem et
am eximij ciuitatis que illico pla

uanda. et uocem sanguinis ad sedamian
tis audire. memoraretur quoque iniquissi
mas mortes innocentium paruulorum ibi
spheernas nomini suo illatas et indigna
retur super his. Et machabeus aggregata
multitudine intollerabilis gentibus effi
ciebatur. In enim domum inuasi sunt
et super ueniens castellis et ciuitatibus
pulsus succendebat eas. et opportuna loca
occupans non paucos hostium strage
dabat. Nam axine autem noctibus ablu
uiscerum exultus ferebatur. et fama
tunc eius undique diffundebat. Venerat
autem philippus paulatim ueni ad pfer
tum uenire. ac frequenter res ei pfer
cede. ad ppholomeum ducem celsyne et
fentis scripsit. ut auxilium ferret regis
negociis. Et ille uacanter misit nycha
nozem pamoeli de primoribus amicis. da
us et de primis gentibus aruans. non
minimis uiginti milibus. ut inuasi
gentis iudeorum delect. ad iuncto et gorgi
am uero militum et in beculis rebz ex
getissimo. Constituit autem nychanor
regi ut ciuitatem quod romani erat dan
dum. duo milia talentorum decapanta
te iudeos supplet. S. tamque ad mari
nis ciuitates misit quoscumque ad coemp
conem iudeos mancipiorum pmissi
se nonaginta mancipia talento distin
tum. non respiciens ad inuidiam.
que enim ab omnipotente esset et securia.
Iudas autem ubi conuener. indicauit
his qui secum erant iudeis nychanor
is ad uentum. Ex quibus quidam for
midantes iudaeos credentes dei iusticie. i
gam uidebantur. In uero si qui delin
sup erant ueniebant. simulque omni de
habebantur. ut caper eos ab impio ny
chanore. qui eos prius quam in ciuitatis
ueniret vendidat. Et si non propter eos. sed
propter testamentum quod erat ad patres
eorum. et propter inuocacionem sancti mag
nistri nominis eius super ipsos. Conuoca
tis autem machabeus septem milibus qui
cum ipso erant. rogabat ne hostibus reco
ciliarentur. neque metuerent inique uen
ientium aduersum se multitudinem ho

stium. sed fortiter staret ante oculos hostes
contumeliam. que in loco sancto ab his
qui in iudeis esset illata. itaque eludendo
habite ciuitatis in uiam ad huc erat
uictum instituta conuicta. Nam illi qui
tem armis et fidem. aut simul et audacia.
nos autem omnipotentem domino qui
potest et ad uenientes aduersum nos et
inuisum mundum delectum uictum et
dimittit. Amonuit autem eos et de auxiliis
dei que facta sunt erga parentes. et quod
semitheus centum et octoginta quique
milia perierunt. et de plus quod eis aduersus ga
lachas fuit in babilonia. ut omnes ubi
ad rem ueniamus et in aedonibus sociis he
sitantibus. ipsi soli sex milia peremerunt. ce
tum uiginti milia propter auxilium alle
datum de celo. et beneficia plus plurima
et fecerunt sunt. In his uerbis constantes et
fecti sunt. et proleptibus et patria mori parati.
Constituit itaque finitres suos duces rinq
ordini. symonem et yosephum et ionat
han et iechis inuicemque milites et quin
geteius. et hoc etiam ab helio. a. lecto
sancto libro et dato signo de aduerton
dei. in prima acie ipse dux et misit cum ny
chanore. Et facti sunt ad uictorem omnino
tente. et fecerunt super nomen milia homi
num. maiorem autem preem exercitus ny
chanoris milibus debilem fecerunt fuge
compulerunt. Peremerunt uero eos qui
adempconem eorum uenerant. silanis ip
so usque quoque perierunt sunt. Si uero
sunt ora conditi. nam erat ante sabbat
um qui ob causam non perueniunt
in sequentes. Arma autem ipsorum et spolia
egregiantes. sabbatum agebant iudice
eos dux qui liberauerunt eos in isto die in
seruicio die in iudeis silanis in eos. Post
sabbatum uero debiles et orphanis et uidu
is dimiserunt spolia et residua ipsi cum sin
habuerunt. In his itaque gestis et in uictis
ab omnibus facta obsecratione milico
rum deum postulabant. ut in finem ser
uis suis restaurarentur. Et ex his qui cum
dymoches et machide erant contra se
tendentes super viginti milia interfecerunt
et munitiones excelsas obtinuerunt et

plures predas diuiserunt. equantim porcio
nem debuerunt. pupillis et uiduis. et senio
ribus facientes. Et cum anima eorum di
ligerent collegissent omnia et posuerunt
in locis optimis. Et esaua uero sponsa ihu
solummodo detulerunt et pharisei qui eu
dymachos erant miserunt. virum scilicet
cum qui multis uiduos afflixerat. Et
eicentia agerunt in iherosolymis. eos qui
sacris ianuas intraverant. et chaleste
nem. et cum in quodam conuictum re
fugissent. incendunt. et magna eis mercede
de impietate suis reddita. Facinoroso
sissimis autem nythanos. qui mille ne
gociantes ad iudeorum uenditionem ad
duxerat. humiliter auxilio domum. ab
his quos multos exsternauerat. de posita
ueste glorie. pueritiam suam fugiens so
lus. uenit antiochiam. summas infeli
citatem demeruit. sui exercitus et secutus.
Et qui promiserat romani se tributum
restituere. de captiuitate iherosolymorum
predicabat. nunc preceperat deum habere
iudeos totumque in multitudine esse eo
quod sequentur leges ab eo institutas.

Eodem tempore antiochus. **.X.**
in honeste reuerbatur deplide.
Quia uenerat enim ieam qui di
citur p supolis ciuitatem et tempore ex
spoliare templum et ciuitatem opprimere.
Et multitudine ad arma eurrente i fu
gam uelli sunt. Et ita contigit ut an
tiochus post fugam turpiter rediret.
Et cum uenisset circa bethaniam recog
nouit que erga nythanos et ephymos
heum gesta sunt. Quare ait in ira.
arbitratur se mirram illorum. qui
fugauerunt. posse in iudeos retorquere.
Et deus uellit agitari ciuitatem suam
in iustione. agens iter celesti ad iudi
cio per uigilantem. eo quod ita super locutus
se uenerunt iherosolymam. et congreui
sepulchri iudeorum eam fecerunt. Et
qui uniuersa conspiciat. domini deus israel.
percutit eum in sanabili plaga. Et
finiuit hunc ipsum sermonem. apphen
dit eum dolor diuis viscerum et amaram
testimonium tormenta. Et quidem san

inde quippe. qui multis et nouis cruciatibus
aliorum confert misera. licet ille nullo
modo a sua malitia cessaret. super hoc autem
repletus superbia. ignem spiritus animo
in iudeos. et preceptis accelerari negotio.
contigit illum impetu ciuitatem de curru
cadere. et in collisione corporis mentibus
uerari. Is qui qui sibi uidebatur. etiam
fluctus maris imperare super humanum
modum superbia repletus. et monitus
alacritates in statum appende. nunc
humiliatus usque ad terram in gestatione
portabat. manifestam dei uirum in se
metipso testans. ita ut de corpore in ipso
mies scaturirent. ac uiuentes idolorum
artus eius effluunt. odore etiam illius
ac fetore exercitus grauari. Et quod paulo
ante sidera celi contingere se arbitrabatur.
eum uenio poterat per in collationem
fecoris portare. Nunc ergo ex graui deduc
tus superbia. ad agnitionem sui uenit.
diuina ad monitus plaga. per monitus
et singula dolorum. suis augmenta ca
piens. Et cum nec ipse iam fecerit in
summi ferre posset ita ait. Nullum est
bonum esse deo. et mortalem non parua
deo sentire. Quia autem celestis do
mini. a quo non est iniam et secutus.
Et ciuitate quam festinans uenerat. ut
eam ad solum deducit. ac sepulchrum
et gestorum facit. nunc optat redire li
beram. et iudeos quos nec sepulchrum
deum se dignos habuerunt. et antiochus
iteris diripiendos tradidit. et cum
paruis exsternaturum dixit. eques
nunc atheniensis. summi pollicetur.
Et templum etiam suum. quod prius exspoli
auit. optimis domus ornatum et sacra
uasa multiplicatum. et pimentes ad
sacrificia sumptus de redditibus suis p
stitutum. super hoc et iudeum se futurum.
et omne locum tre perambulatum.
et predicatum dei prestatum. Et non
cessantibus doloribus. superuenit enim i
eum iustum iudicium dei desperans.
scripsit ad iudeos in modum deprecaco
nis epistolam hoc contentam. **.X.** per
uis tui. iudeis plurimam salutem.

et bene valere et esse felices. rex et princeps an-
thiochus. Si bene valeret et filii mei. et ex-
tensa cuncta vobis sunt. maximas agi-
mus gratias. Et ego in infirmitate et in
tuis uestri autem in membris tenebris regressus
deploris locis. et in infirmitate quam a ppheta
necessarium duxi p communi utilitate. cu-
tam habere non desperans. mentem p m-
spem multam habens effugiendi infir-
mitatem. Et espiens aut qd i pater meus
quibz tempibz ducebat exercitum in locis
superioribz ostendit qui post se reuget p m-
tipanum. ut si quid etiam accideret. aut
difficile nuntiaretur. scientes hii qui i
regionibz erant. cui est. etiam summa
felicitas non tacebantur. ad hoc et fidantes
de proximo potentes. quosqz et vicinos qui
bus insidantes. et euentum expectantes.
designauit anthiochum filium meum re-
gem. quem sepe reuerens in superiora reg-
na. multis uestrum commendabam. sep-
sit ad eum que obiecta sunt. Quia itaqz
vos i peto memores beneficiorum. publice
et private. ut unusquisqz et seruet fidem
ad me et ad filium meum. Confido enim
modeste enim. ut humane actum et se-
quentem possim meum. et summe in vo-
bis fore. Et quia homicida blasphemus
pellime p cillus i ne ipse aios tractant
tat pegr in montibz miserabili obitu
uita functus est. Transferebat autem
corpus philippus collactans eius. q
meuere filium anthiochi ad ptholo-
meum pharomem in egyptum abijt.
Achabens aut. et qui cu. x. x.
illo erant. domino se ptegente.
templum quidem et ciuitatem
recepit. Ita autem quas alienigenae p-
plateas struxerant. itaqz delubra de-
molitus est. Et purgato templo. aliud
altare fecit. et deignis lapidibz. igne
cepto obtulerunt sacrificia post bren-
nium. et incensum. et lucernas et panes
prolationis posuerunt. Quibz gestis ro-
gabatur dnm pstrari in terram. ne ampli-
tudo malis incidat. Et i quibz peccas-
sent. ab ipso natus corripitur. et no ba-
bars ac blasphemus hominibz ande-

rentur. Qua die autem templum ab aucti-
genis pollutum fuerat. contigit eadem
die purgationem fieri. vixima et quattuor-
mensis qui fuit cadem. Et cum leticia
diebz octo egerunt in modum tate. nam
lorum. recordantes qd ante modum te-
pis dnm sollempniter cab naciolorum in
montibz. et insperatas more bestiarum
egerant. ppter qd thielos et canios vnde
i palmas ptebantur ei. qui pspiciant
mundare locum suum. Et deinde eunt
summi pcepto. et decreto iunisse gentis in
deorum omnibz annis agere dies festos
istos. Et anthiochus quidem qui appli-
catus est nobilis inter excessus. ita se ha-
buit. Quia autem de eupathore am-
dri impij fuit. que sunt gesta narra-
bimus. breuiter mala qui in bellis
gesta sunt. Et ita enim sumpto regno
constituit sup negotia regni. lyliam
quendam ppheta et syrie principem
militie. Nam ptholotheus qui diceba-
tur mater iusti. tenax erga iudeos. esse
insultat. et pteque ppter iniquitatem
que facta erat in eos. et pacifice agere
tunc eis cepit. Et ob hoc accusatus ab
amicis apud eupathorem cu frequenter
proditor audiret. eo qd apud creditu
fili aphilo more defuncti. et ad anthio-
chum nobilem translatus. et ab eo re-
fili veneno iunctum finit. Et ogyas
quoque cum esset dnm locum. assumpti
aduentis frequenter iudeos detestantur
Iudei vero qui tenebant apertitas
munitiones. fugatos ab iherosolymis
suscipiebant et bellare temptabant. Et
vero qui erant cum machabeis posito-
nes dnm inuocantes. ut esset sibi ad-
iutor. impetum fecerunt in iunctiones
p dumeorum. Et ultaqz insistentes lo-
ca obtinuerunt. et occurrentes i cemer-
tomes simul non minus a viginti qui
qz milibz tunc duxerunt. Et uidam ar-
tum et fugissent in duas turres valde
munitiones omne apparatum ad repugn-
tandum habentes. machabeis ad eos
expugnacionem relicto symon et
iosepho. itaqz zacheo. et qz qui au-

ipis erant satis miles ipse ad eas que am-
 plius pungebant pinguatius intellus est.
 Et uero qui cum symone erant cupidit-
 tate ducti a quibusdam qui in turribus e-
 rant suasi sunt pecunia. et septuaginta
 milibus denariis acceptis dimiserunt quod-
 dam effuge. Cum autem machabeo et
 iuniorum esset quod factum est. et congregatis
 principibus populi acclamant quod pecunia
 fratres vendidissent ad usum eorum di-
 missis. Nos igitur peritores fides misse-
 rit. et festini duas turres occupant. ac
 missis autem ac manibus omnia per age-
 re. undique militumque plus quam ui-
 ginti milia perierunt. Et thymotheus qui
 prius a iudeis fuerat supatus conuocato
 exercitu pergit in multitudinis et iuda-
 to equitatu alvano. aduenit quasi ar-
 mis iudeam captiuis. Machabeus
 autem et qui cum eo erant appropinquant
 illo deprecantur deum caput terra ad-
 pergentes. iuniorque ciliis percuti ad-
 altaris crepidinem prostrant. ut libi-
 pitiis munus aut eorum esset iuniorum.
 et aduersus aduersum. sicut lex dicit. et
 ita post orationem sumptis armis. longi-
 us de ciuitate procedentes et portum ho-
 stibus effecti residerunt. Dum autem
 solis ortu. usque miserunt. isti quidem
 iudaei. et prosperitas sponso eum. cum
 virtute diuini habentes. Illi autem duc-
 telli animum habent. Si cum iuche-
 mens pinguat est. apparuerit ad u-
 satus de celo uiri quique equis frenis
 aureis. decor. ducunt iudeis plures.
 ex quibus duo machabeum habentes in-
 dunt. armis suis cum septum in colo-
 nem ostendebant. machabeos autem
 tela et fulmina iacebant. ex quo et ciui-
 tate effusa. et repleta perturbatione cederet.
 In facti sunt autem viginti milia qui-
 genti pedum requies sexcenti. Thym-
 theus autem confugit in gazaram plidi-
 um in iudaeam cum periret ceteras. Macha-
 beus autem et qui cum eo erant loca-
 tes obsediunt plidum diebus quatuor.
 Et hi qui intus erant loci firmitate
 quasi super modum maledicebant. et suis

ues nefandos iactabant. Cum dies quatuor
 alucescer. viginti iuuenes ex his qui cum
 machabeo erant accessi armis per blas-
 phemiam viriliter accesserunt ad mu-
 rum et feroci animo iacentes ascende-
 bant. Si talis ascendentes similiter ceteros. po-
 talis succedentes aggressi sunt. atque ipse
 maledictos uiuos faciebant. Per co-
 stumum autem biduum. plidio vastante.
 thymotheum occiderunt se in quodam
 lacu sepe peremerunt. et frater eius
 ceterum. et apollophanem occiderunt. Et
 duo gestis in iudaeis et sessionibus bene-
 dicebant dum qui magna fecit in isra-
 el et victoriam dedit illis.

Sed paruo post tempore lyfias pri-
 mario regis et pinguis ac nego-
 ciarius politicus. grauitet ferens
 de his que acciderant. congregatis octogi-
 ta milibus. et equitatu multo uenit ad
 aduersum iudeos. existimans se ciuitatem
 quidem captam gentibus habitaculum
 fecerunt. templum uero ipse ante que-
 stum. sunt cetera delubra gentium huius-
 rum. et per singulos annos ueniale sac-
 doium. nullum erogans dei potesta-
 tem. si uenit effrenatus in multitudine
 pedum. et in milibus equis. et octogin-
 ta elefantibus. et ingressus ante
 iudeam et appians Bethsura que erat
 in angusto loco ab iherosolymis in iuda-
 lo quinquaginta stadiis. illud plidum ex-
 pugnabat. Et autem machabeus. et
 qui cum eo erant agnouerunt expung-
 nari plidia cum fletu et lacrimis roga-
 bant deum et omnis turba simul. ut to-
 num angulum mitteret ad salutem israel.
 Et ipse primus machabeus. sumptis
 armis ceteros adhortans. et simul se-
 cum praelium subue. et ferre auxilium
 fratribus suis. Cumque per prompto ai-
 mo procedent iherosolymis apparuit pro-
 dens eos eques iuue. candida. armis
 aureis hastam vibrans. Cum omnes
 simul biberunt misericordem deum.
 et qualiter animis. non solum ho-
 nes. et iherosolymas. et iuniorum
 ferros parati petierunt. Ibant ergo

prompta decelo harentes adiutores in
ferantem sup eos dnm. Eorum autem
more impetit uentes in hostem. p strane
tunc ex eis undam milia peditum. requi
tum mille sexcentos. Et millos aut ihi
gam yteant. plures uero ex eis milia
a undi euaserunt. Et tpe lyfias turpiter
fugiens euasit. Et quia non insensauit
eum. secum tpe reputans fidem. erga se
dimittentem. intelligens in uictos et
habitos dei omnipotens auxilio uidentem.
misit ad eos. pmissum. et sensum se orb
que uicta sunt. regem. et pulchrum am
mum fieri. Amittit aut machabeus pre
cib. lyfie. iohannib. ualican. et silens. et q
cumq. machabeus scripsit lyfie de uictis.
ea rex concessit. Qui erant uictis scrip
te epistole a lyfia. hunc quidem modum
sentientes. Lyfias populo iudeo. salutem.
Iohannes et abesalon qui missi fuerant
a nobis tradentes scripta. postulabant
ut ea que prius significauerunt implerent.
Quemq. igitur regi potuerunt p feri
exposui. et que res p uidebat. et ceteris.
Et igitur in negotijs fidem et seruauit. et
am deinceps bonorum uobis causa esse
temptato. De ceteris aut p singula uicta
mandam. et istis et hys. qui ante missi sunt
colloqui uobiscum. Et ene valeat. Anno
centesimo quadragesimo octauo dyosto
et die mensis uicesima et quarta. Rex
aut epistola ista misit. Et ex antio
chus lyfie fratrem salutem. Datu uero i
ter deos translatu nos uolentes eos. qui
sunt in regno uro sine tumultu agere. et
rebus suis adhibere diligentiam. Au
diuimus uideos non sensisse piam. ut
transfuerunt ad regem grecorum. Et tenere
uelle sunt in statu. ac piam postula
re a nobis. et ceteri sunt legitima sua. Et o
leues igitur hanc quoq. gentem que
tam esse stantes iudicauimus. tam
plum restant illis. ut agent secundum
maiorum suorum et suorum. Et ene igitur
fecis similis ad eos. et ceteram dedis. ut
agunt una uoluntate bono animo sit
et uoluntate. ppijs deseruiant. A diuideo
aut regis epistola talis erat. Rex an

thyochus senant iudeorum et ceteris iudeis
salutem. Si ualeatis si sic estis ut uolum.
Et tpe bene ualeamus. A dnt nos menelaus
dicens. uelle nos descendere ad uos. qui sunt
apud nos. Hys igitur qui conuenerunt usque
ad diem uicesimum mensis xandria. da
mus manus dextris seruitutis. ut uide
utantur cibis uobis suis sicut et prius et
uenio illorum. uolomodo molestiam para
tur. de hys que pignorantiam gesta sunt.
Et istum aut et menelaum qui nos al
loquitur. Valete. Anno aut centesimo xl.
octauo. xandria mensis quattuordecimo die.
Et istum etiam uolam epistolam ita se
harentem. Quibus mensis et xpus ma
uimus legam uolam. et populo iudeo
salutem. De hys que lyfias cognauis
regis. et ceteris uobis et nos. et ceteris. De
quibus aut ad regem iudicauit. et ceterum
et festum aliquem iudice diligenter in
ter uos conferentes. ut decernamus sicut co
gruit uobis. Nos enim antiochiam
a credimus. ideoq. festinate reuertere ve
nos quoq. sciamus. cum estis uolun
tatis. Et ene valete. . . XII . . .

Anno centesimo quadragesimo
octauo quattuordecimo die mensis
xandria. hys factis pactionibus
lyfias pgerat ad regem. Et uide aut a gri
cultore opam dabant. Et in qui resede
rant thyochus et appollonius gemet
filius. Et iohannis et demofon sup hys.
et thyochus et appollonius non sinebant co
municatio agere et quiete. Et opam uero
tale quoddam flagitium perpetuerant.
Et ogauit uideos cum quibus hanc na
bant ascendere scaphas quas pauciant
cum uxore et filijs. et si nullis inimici
is in eos subiacentibus. Et cum omne na
q. decernit ciuitatis. et ipis acquiescentibus
pacis causa nichil suspectum haberi
tibus. cum et aliam pcellissent. et uictis
non minus ducentos. Et in andelitates
iudas in hunc gentis hominis factam et
cognouit. pcepit uero qui erant in eo.
in uocato uolto iudice deo. uenit ad uer
sum in iudice factum et portum qui
tem uade succendit. scaphas exussit et

autem qui abique fugerant gladio per
unt. Et cum hec ita egisset. discessit qua
situm relictus iunilos ioppitas et
dicaturus. S; cum cognovisset eos qui
erant ianney. uelle per modo facere
tantis. secum uidet ianneyis quoq; noc
te sup uenit. i portum cum nauib; suat
dit. ita ut lumen ignis apparet theoso
lunus a stadys ducentis quadraginta
Pnde cum iam abissent nouem stadys
i id facient ad thymotheum. qui secum
cum eo atates quinq; milia uiri requi
tes quingenti. Cumq; punga ualida
fiet. i auxilio dei pspere celsisset. residui vir
ti atates peccant auida dextas sibi dai
pudentes se pasura daturus. i uictis
pfirmos. Judas aut arbitrans uere
imilis eos utiles. pmisit pacent. dexto
q; acceptis. discedere a thabnaculo sua
Aggressus est aut ciuitatem quanda
firmam ponib; i muris inuisepat
que a turris habitabat gentium pro
insecutur. cum nonnisi caspium. N q uo
qui intus erant q fidentes instabilitate
mirorur. i apparuit alimonianis. re
missus agebant maledictis laelocores
Iudam ac blasphemantes. loquuntur
que fas non est. N adharicus aut i vo
cato magno iunior principe. que sine
arrib; i machinis tempib; ihelu pti
pitaunt theudo iunior fortis. muris i
capta ciuitate. p d m uoluntate iunior
rabiles cedos fecit. ita ut ad iacens stag
nam stadys duos latitudinis sag
une mfectorum fluere uideat. Qnde
discesserunt stadys septingenta quinq;
ginta i ueniunt machabea ad eos. q
dicunt tybianei iudei. i thymotheum
quidem in illis locum non pphendunt
nulloq; uogatio pacto regressus e. reit
to in quodam loco finissimo plidio. Do
lichens aut i sosipater qui erant duce
tum machabeo. pmerunt a thymotheo
relatos in plidio decem milia uirosq;
I machabeus ordinatis cum se sex
milib; i sstitus p cohortes ad usus
thymotheum processit hunc secum
centum uiginti milia peditum. equi

tuncque duo milia quingenta. Cognito autem
 iude ad ventum thymotheus. per milia milites
 et filios et reliquum apparuit ipsi dnm. qd
 carmon dicitur. Et tunc autem impugna-
 bile et accessu difficile. pro loco. angustis-
 sis. Cuiusque cohors iude prima apparuit.
 timor hostium in castris est expulsa dei qui
 universa confudit. et fugam uelut simula-
 lus ab alio. ita ut magis a suis decedunt.
 et gladio suo ictibus debilitarent. Iudas
 autem uelociter instabat. percutiens per-
 phanos et perstravit exercis triginta milia
 uiros. Per uero thymotheus inabit in ptes
 dosichei et solipatris. Et nullas ptes pos-
 sedit ut uirtus dimittatur. eo qd mil-
 itum ex uicis parentes habet. ac fratres.
 quos morte eius decipi crederet. Cum si-
 dem dedisset. restitutum se eos sed in statu-
 tum. uelut enim dimiserunt. propter suam
 salutem. Iudas autem egressus est a castris
 infectis uiginti quinq; milibus. Postea
 fugam et nocem mouit exercitum
 ab effron ciuitatem iunxit. in qua mul-
 tudo diuisarum gentium habitabat. et
 robusti iuvenes pueris et senibus. for-
 titer repugnabant. Iuxta autem machie
 milite et locum erat apparatus. Sed cum
 omnipotentis inuocasset qui potestate ui-
 ros hostium et frangit. cepit ciuitatem.
 et ex eis qui intus erant. uiginti quinq;
 milia perstravit. Inde ad ciuitatem sci-
 titum abierunt. que ab iherosolymis
 sexcentis stadiis ab erat. Constantibus
 autem hijs qui apud scithopolitas erant
 iudeis. qd benigni ab eis habentur. et
 am inceptibus et felicitatis. et qd modesti
 secum egunt gratias agentes eis. et exhor-
 tantur etiam decetero erga gentes suam
 benignos esse. uenit iherosolymam
 die sollempni septimanae instantes
 Et post penthecosten abierunt contra
 gozgram positum ydumee. Erunt autem
 cum pedibus tribus milibus et equibus quatuor
 dragenis. quibus et gressis. et igitur paucos
 uere iudeos. Dosicheus uero quidam
 debachenois equos uir fortis gozgram
 tendit. et cum animi uelle capere uicini.
 eques quidam inuit ierum humeris et

Sed post tempus impius egrediuntur iudei
et qui erant de iherosolima cum nullo
iudicio valida. et nanque propter hoc
ascendisse ad loca optima et tenuisse regio-
nes ad usum antiochiam et eius duce lyfiam.
Ad idem autem quidam qui sumus sacerdos fuerat.
et politate cognatus est ipso. et iunctionis.
et fidens nullomodo sibi esse salutem. neque accer-
tari ad altare uenit ad demetrium regem. et
anno offensus et a iherosolima conatus. et palmas se-
cit. et alios qui templi esse uidebant. et ipse dicit
quidam salutem. Tempus autem opportunum de-
mitte sue actus. et iherosolima a demetrio ad-
uersum. interrogatus quibus rebus et filiis
uidebatur. respondit. Et per qui dicitur assi-
det iudeos quibus preest iudas machabeus.
et illa nutritio et seditiones mouet. nec pauci
huius regni esse quieti. Nam ego testanda
et panni gloria dico autem sumus sacerdos huc
ueni. primo quidem utilitatem regis fidem
et ians. sed etiam ciuibz et studentis. Nam alios
iustitiam uniuersi gentis uirum minime uocat.
Sed oro hys singulis rex egreditur et regionem
genti. sed in per uulgata omnibus huiusmodi
et tua pspice. Nam qui dicitur super est iu-
das. et possibile est pace esse negotijs. Et alios
uita ab eo dicitur. et ceteri amici hostilitate se huius
et ad usum iudam de metum et flamma ue-
nit. Qui statim nychanore et polium defen-
dit. ducem iherosolima et iudeam. datus machabeus
et ipse quidem iudam capere uult. eos uero qui
in eo erant dissipet. et statueret alchymum
maxime templi sumus sacerdos. Tunc ge-
tes que de iudea fuerant gregatim se nycha-
nore miscebant. misit et dades iudeos pro-
prios et sui suarum exultantes. Audi-
t utaque iudei nychanoris aduentum. et con-
sentiunt ei. et omni populo sua rogabant eum
in panni sui et statueret iherosolima custodiret.
utque sua per omni signis uidentibus prege-
nitate autem dux statim inde mouit.
ueniunt ad castellum bethan. Symon uero
et iude mulat cum nychanore. et ceteri
reperit aduentum ad iherosolima. Nycha-
nor autem audientis uirtute committit iudei et

ai magnitudinē qm̄ p̄re clauibz hēbat. sagu
 indiatū facie mettebat. Qm̄ obzē p̄misit pos
 sidum i edeboti machyā. ut daret dextera
 atqz accipere. Cai diu dehys q̄sumu ager
 tpe dux ad militatū me regulat. qm̄
 fuit una semetia amicitys anuē. sc̄p̄ dū
 q̄stueret. qua secreto id se agere. r̄ singlis
 selle place st̄ i posite. Sc̄p̄ ait iudas
 amans celos oportuit. ne foras ab ho
 stibz mali repente aliquid oziret. Egruū
 colloqui fecit. Ai orabat ait nychanor
 islm̄is. nichilqz ique agebat. ḡgēlqz itas
 q̄ q̄ḡate fuerat dimisit. Hēbat aut iuda
 cam sy exaio. terat iuro idinaē rogauit
 cū dūte uxōm filiosqz parare. Et iupcia
 fecit. quate egit. q̄mūqz uiuēt. A ihi
 mus aut uidens caritatē mox adiuuē.
 r̄ nencōm uenit ad demetrium. id ietac nycha
 norū rebz alienis assentire. iudamqz
 regni ilioratōm successorē sibi testinasse.
 Itaqz rex exaspatus. i pessimis huicemori
 cūiācōnibz irritans. sc̄p̄lit nychanori
 dices. qm̄ se quidē sic de amicitie quēdē.
 iūbz tū machaberi atus vinctū mittē an
 thiochia. Quibz q̄guit nychanor. q̄stia
 bad i q̄uit fēbat. si ea que iueniāt i iura fa
 cēt nichil ielus a iuro. S̄ qz regi resistē nō
 potat. oportunitatē obliuabat. qua p̄cepit
 pficer. Machabens iudes austius sent a
 gē nychanōm. q̄stū occurū fecit ex
 hibentem. ielligēs nō extono ēē a iustitā
 istā. paucis senos q̄gregatis. occidit
 se a nychanō. Qd cū ille q̄gnouit. forat
 se a iuro p̄uentū. uenit ad maxmū r̄ sc̄lū
 mū templū. i sacdotibz soltas hostias of
 feratibz iustū sibi tradidit. Quibz cū i
 iurito dicitibz. nescire se ubi ēēt q̄ quēat
 excēdes manu ad templū iurauit. Ihi
 m i iudā iudū tradidit. isto dei phanū i
 planicie deducā. r̄ altare effodiat. r̄ cēplū
 hoc iudō patri q̄secrato. E hys dīs abiit.
 S adotes at p̄dētes manus i celū. i uoca
 bāt eū q̄ sy p̄pugnatōz ē ipōz i dices. Ty
 dūe iunior q̄ nulli idiges uoluit cē
 plū hūcōis tūe inobis fieri. I iur scē scōz
 om̄ dūe. q̄stia ietū comū ista i pollutat.
 q̄ iup iudata ē. Partas at q̄daz de ieo
 iūbz ab iudis. delatus ē nychanori iur a

Quo cum puenisset quocumque scribitur
et sacerdotibus ad altare accessit. et eos qui
ante erant. Et ostendo capite nychanoris
et manu uelut quam extendit et
dum sancta omnipotens dei magnifice
glarius est. Linguam etiam sumpti ny
chanoris falam iussit particulam
amibz dant. manum autem deuictis
et ita templum suspendi. Quis igitur
dum est benedixerunt. dicens. Bene
datis qui loqui sumus et statuimus
et seruamus. Suspendit autem nychano
ris caput illumina ante euidens ut es
et manifestum signum auxilij dei.
Itaque omnes summi consilio decesserunt
nullo modo dicunt istum absque celebritate
et prece habere celebritatem certam ad eum
die mensis adbat. qui dicitur uox syriaca
publie marthocher die. Hys igitur erga
nychanoris gestis et oculis tempore ab
hebreis ciuitate possessa. Ego quoque
hys faciem finem sermonis. Et si qui
dem bene ut hystorie competere. et hoc ipse
uelim. Si autem unius digne traden
dum est michi. Si autem eum unum se
per habere. aut semper aquam et uinum est.
Alterius autem uel delectabile. ita legentibus
si semper exactus sit sermo non erit igno
tus. Et sic erit ergo consumptus. **Ex
plicat liber in achabrorum scribitur. Incipit
prologus in ysaiam prophetam.**
Nemo cum prophetas uelut uidet
ut esse descriptos. metro eos et
timet apud hebreos ligari et
aliquid simile habere de psal
mis uel apud salomonis. Et quod in demo
ne et in illo solet fieri. ut procola scribantur
et comata. qui utique in prosa et non uelut
et scripserunt. Nos quoque uelut legentibus
providentes in ipso conuenit uocari uocis
scribendi genere distinximus. ac primum de
ysaia sciendum quod in sermone suo disce
rit sit quippe ut in nobis et uerbanis elo
quentie uel elegancie. uel habens quic
quid in eloquio uelut ad mixtum.
Unde et accidit ut propter florem sermo
nis eius translatio non potuit et seruare
Deinde hoc etiam ad sciendum quod non

tam parca dicens sit. quam euangelista.
Ita enim in uita christi ecclesie in ista ad li
quidum persecutus est. ut non eum putes desi
turo uacillare. si de preteritis hystoriam ex
ere. Unde con. ita uoluisse tunc tempore
septuaginta interpretes fidei sue sacramenta
per spiritus et uitas probe ne sancti canibz
et margaritis potas darent. Quia hanc
oblationem legentis ab illis animaduertitis
abscondita. Et ignoro quanta laboris sit
prophas intelligere. nec facile quempiam
posse uidere de interpretatione uel in colle
xerunt ante quam legunt. Nos quoque patere
moribus plurimorum qui simulantes et vi
dia quod sequi non ualent despiciunt. Si
eris ergo et prudens et flammam uultu ma
num. Et nichilo minus hoc fastidiosus
lectoribus prece. ut quomodo greci post sep
tuaginta translatores aquilam et syma
chum et theodotionem legunt. ut ob studi
um doctrine sue. uel ut septuaginta
magis ex collatione eorum intelligant. sic
et isti saltem unum post priores habere dis
tinguent interpretem. Legant prius et post
ea despiciant ne uideantur non ex uidi
as si exordij presumptione ignorata dapi
nare. Propheta autem ysaias in ihe
rusalem et in iudea necdum decem tribu
bi in captiuitatem ductis. ac de utroque reg
no. nunc commixtum uic septem centis
gradum. Et cum in idum ad partem respici
tate hystoriam et post babylonie captiui
tatem. reditum populi significet iudea
et tamen omnis et circa de uocione gentium
et ad uenit christi est. Quem quanto prius
amatis et paula et custodiam. tanto ma
gis ab eo petite et oblatione pueri qui
me idelenter emulsi lauant. ipse michi
incedit testatur in futuro. qui fac me in
petune lingue emulone subdile. ne uidi
de falsitate scripturarum. ecclesie eius diuini
insultarent. **Incipit alius prologus.**
Isaia in uilem nobili genere na
tus ibique prophetam et diuina
se rege sedus in duas partes de
cubuit. Et quilibetque est scriptum
et uel iuxta iusticiam aquam quas olim et
zechias rex iusto obstruxerat puluere.

De uocione

enay folys. inelut ois absq; aqua. Tunc
formido uia ut familia super opus uirum
quali stilla. Et succendetur uirumq; simil
et non erit qui extinguat. **II** **II** **II** **II** **II**
Verbum qd uidit ysaias filius amo
sup iudam et iherusalem. Et erit i
nouissimis dieb; sparsus montis
domus domini in uertice montis et eleua
bitur sup colles et fluent ad eum gentes et
ibunt populi multi et dicent. Venite ad
eum ad montem dñi et ad domum
dei iacob et docebit uos iustas suas et ambu
labimus in sententiis eius. quia desyon ex
ibit lex et ybun dñi de iherusalem. Et iudica
bit gentes et arguet populos multos. Et fla
bunt gladios suos in uouetes et lanceas
suas in falces. Non lenabit gens et tra
gentem gladium nec erubescunt ista
ad plium. Domus iacob uenite et am
bulamus in lumine dei nri. Pueri enim
ppli tui domum iacob. quia repleti sūt
ut olim et augures habuerunt in pphit
tuis et pueris alienis ad heliunt. Et repleta
est tra auro et argento. et non est finis the
saurorum eius. Et repleta est tra eius e
quis et innumerabiles qui adorge eius. Et
repleta est tra eius ydolis opus manu
um suas adorauerunt qd fecerunt digiti
eor; et inuenerunt se homo et humiliata
tus est uir. Ne ergo amittas eis. In
grede in petram et absconde in fossa lū
mo. a facie timoris domini. et a glia ma
iestatis eius. Oculi solunt hominis
humiliati sūt et inuenerunt altitudo vi
rorum. Et exaltabitur aut dñs solus idcir
illa. quia dies dñi exercituum sup om
ne supuum et excelsum et sup omne ar
rogantem et humiliabit et sup omnes
cedros libani et cypresses et cecidit et super
omnes quercus basan et sup omnes mon
tes excelsos et sup omnes colles eleuatos.
Et sup omne tutam excelsam et sup oēs
montes inuicem et sup omnes naues
tharctis. Et sup omne qd uisu pulchrit
ē. Et i curru dñi omnis soluitas ho
minum et humiliabit altitudo uirorum.
Et eleuabit dñs solus in die illa et ydola
penitus scientur. Et introibunt in spelu

cas petrarum et in uoues agnes tū. a facie for
midinis domini. et a glia maiestatis eius et
succre pueri tui. Iudic illa pueri
homo ydola argenti sui et simulachra auri
sui que fecerat sibi ut adoraret tulpas et uel
palliones. Et ingredietur scilicet petras
et inuenerunt saxorum. a facie formidinis
dñi et a glia maiestatis eius cum succre
pueris tui. Quiesce ergo ab homine
tuis spiritus in uerbis eius est quia ex
celsus et repugnans est ipse. **III** **III** **III** **III** **III**
Ecce enim quatuor dñs exercituum
auferet ab iherusalem et a iuda ualidū
et fortē. et omne robur patris et
omne robur aquę et fortē et uirum bella
tū et uirum et ppham et uolunt. et se
nem principem sup quinq; gentes et hono
rabilem multu et scilicet et sapientē
et archiepiscopu. et prudentem eloquiū multu.
Et dato pueris principes eor; et effrenat
a dñs ab iherusalem. Et conuertet populus uir
ad uirum et uirumq; ad puerum
sui. Et amittabitur puer et tra senem.
et ignobilis et tra nobilem. et pprehendet
enim uir frēm suum domesticum prius
sui et dicit. Vestimentu tui est princeps
esto uir. cum a aut hec sibi manu tua. Et
respondet illi illa dñs dicens. Non sum
medicus. et in domo mea nō est panis
neq; uestimentu. Nolite me testari
principem populi. tui enim iherusalem. et
uidas et dicit. quia lingua eor; et ad muer
tiones eor; contra dñm. ut puocarent
oculos maiestatis eius. Agnatio uir
domini respondet eis. Et pām suā quasi
sodomā pōtauerunt nec absconderunt.
Et e amittit eor; qui reddidit sunt eis ma
la. Dicite uirto quā bene. quā fructu ad
inuentum suar; comedet. Et se ipso
in malum. Et erubuit enim manuū
fiet ei. Spiritum meum exactores sui spolia
auit. et milites domiace sūt eis. Popule
meus qui hūm te dicitur. ipse decipuit.
et uiam gressuum tuor; dissipant. Et tūc
ad iudicandū dñs et stat ad iudicandos
pplōs. Dñs ad iudicandū ueniet cum scio
ib; ppli sui et principib; eius. Et os enī
de pāsti estis uineam meā. et rapina pām

Qui dicitis festinet ratio ueniat opus eius
ut uideamus et appropiet et ueniat filius
sancti isrl et sciatis illud. Ue qui dicitis
bonum malum. et malum bonum. ponentes
tenebras lucem. et lucem tenebras. ponentes
amarum in dulce et dulce in amarum. Ve
qui sapientes estis in oculis nostris. et cora
uobis in metis prudentes. Ue qui potentes
estis ad bibendum vinum. et uiri fortes
ad misicordiam ebrietatem. Ve qui in
sufficiens impium punitis. et iustitiam
iusti auferas ab eo. propter hoc sicut deus
erat stipulam. et lingua flamma ignis.
et calor flammæ exurit sic radix eorum
quali fauilla erit. et germen eorum ut pulvis
ascendet. Ibi erunt enim legem domini
exercituum et eloquium sancti isrl. blas
phemauerunt. Ideo iratus est furor domini
in populo suo. et extendit manum suam super
eum et percussit eum. et erant sicut mures
et facta sunt morticina eorum quasi sterus
in medio platearum. Non omnes hijs
est ausus furor eius. sed adhuc manus
eius extendit. Et eleuabit signum in na
tionibus. procul et similitudo ad eum defun
tus sit. Et ecce festinus uelociter ueniet.
Non est deficiens neque laborans in eo.
Non dormitabit neque dormiet neque sol
uetur angulum remum eius nec rum
petur corrigia calciamenit eius. Sagittæ
eius acutæ. et omnes artus eius exten
ti. Ungule equorum eius ut siles. et
te eius quasi impetus tempestatis. Pu
gillus eius ut leonem. rugiet ut canis leo
num et stendet et tenebit predam et ample
xabitur. Innotuit qui erant. Et sonabit
super eum in die illa sicut sonitus maris.
Aspicimus iram et ecce tenebre tabu
lantis ilux obtebrata est in caligi
ne eius. VI
Quamto quo mortuus est rex orias vi
di dnm sedentem super solium excelsum
et eleuatum et plena erat domus a man
te eius et ea que sub ipso erant replebat
templum. Et erant ibi stabant super illud
sex aleui et sex aleui et sex aleui. Du
abz uelabant faciem eius et duabz ue
labant pedes eius et duabz uolabant.

Et clamabant alter ad alterum et dicebant. Scia
tis sanctus dominus deus exercituum ple
na est omnis terra gloria eius. Et mota sunt
supra luminaria caelorum et uoce claman
tis et domus impleta est fumo. Et dixi. Ve
nichi quia tui. quia uir pollutus la
bijs ego sum. et in medio populi polluta
labia habentis ego habito et regem dnm
exercituum uidi oculis meis. Et uolauit
ad me unus de seraphim. et in manu eius
calamus quem torcebat. et altari et altari et altari
tetigit os meum et dixit. Ecce tetigi hoc la
bia tua. et auferat iniquitas tua et pec
tatum mundabitur. Et audiui uocem
domini dicentis. Quem mittam et qui
uoluit. Et dixi. Vade et dices populo huic.
Audi et audientes et nolite intelligere. et vi
dete uisionem et nolite agnosce. Et ceca
cor populi huius et aures eius agraua et
oculos eius claudet. ne forte uideat oculis
suis et auribus suis audiat. et corde suo in
telligat. et uertatur et sanent eum. Et
dixi. Usque quo domine. Et dixit. Donec
desolentur ciuitates absque habitatore. et
domus sine homine. Et cetera reliqua
deserta et longe faciet dñs homines. Et
multiplicabitur que delicta fuerat in me
dio ire. et adhuc mea decimatio et quater
tenu et ostensionem sicut thebuntis. et si
cui querens que expandit ramos suos.
seme sem erit id quod stetit mea. VII
Et factum est in diebus achaz filij
ioathan filij orie regis iuda. as
cendit rex syrie et hasoe filius wo
mette rex isrl in iherusalem ad plandum
et tunc eam non potuerunt debellare eam.
Et nuntiauerunt domui dauid dices.
Requere syria super effraym. Et quomo
dum est cor eius et cor populi eius. sicut
mouentur lingua filiarum ante fa
ciem uestram. Et dixit dñs ad ysaia. Et
grede in occursum achaz. et qui delict
est israhel filius tuus ad extremum a
queductus pilane supioris in uia agri
fullanis et dices ad eum. Uide ne sileas
et uoluit et cor tuum ne somniet. a di
bus candidis titionum fumigantium et
cor in ira furoris israhel regis syrie et filij

totu[m] de eo q[uo]d te interu[n]t contra te syua ma-
 lum. et effraym et filius iomelie dicentes. Al-
 cendamus ad iudam et sustinemus eum et
 euellamus eum ad nos et potamus regem
 in medio eius. filium chariel. Et dicit do-
 minus deus. Non erit istud et non stabit
 s[ed] caput syne damascus. et caput damasa-
 rasim. et adhuc sexaginta et quinque anni. et
 desinet effraym esse p[ro]p[ri]us et caput effraym
 samaria et caput samarie filius iomelie.
 Si non crediditis non p[er]manebitis. Et ad-
 iecit dominus loqui ad achaz dicens. P[er] te
 tibi signum a domino deo tuo. m[er]sui d[omi]n[u]m
 inferni. sive m[er]sui d[omi]n[u]m supra. Et dixit ac-
 haz. Non petam et non temptabo d[omi]n[u]m. Et
 dixit. Audite ergo domus daniel. N[on]d[um]
 parum est uobis molestos esse hominib[us].
 quia molesti estis et deo meo. P[er] hoc da-
 bit d[omi]n[u]s ipe uobis signum. Ecce uirgo co-
 cipiet et pariet filium et uocabitur nomen
 eius emanuel. S[ed] utinam et mel comederit
 ut sciat reprobare malum et eligere bonum.
 Quia autem qui sciat puer reprobare malu[m]
 et eligere bonum. delinquentur terra q[ua]m tu
 detestaris a facie duos regum suos. Et ad-
 ducet d[omi]n[u]s sup[er] te et sup[er] p[ro]p[ri]um tuum. et
 sup[er] domum patris tui dies qui non uenie-
 runt a dieb[us] sepacanis effraym a iuda
 cum rege assyriorum. Et erit in die illa si-
 militudo domus m[er]sue que est in extremo
 fluminis egypti et api que est infra as-
 syriam et requiescent omnes intoren-
 bus uallum et cauetis petram. et in
 omnib[us] furtib[us] et in uicinis foratib[us].
 Iudite illa cadet d[omi]n[u]s in nouacula acuta
 in his que t[ra]nsfluerunt sunt in rege assy-
 rorum caput et caput pilos pedum et ar-
 tuum. Et erit in die illa intret ho-
 mo uacuum domum et onas oues et p[ro]p[ri]us
 tate lactis comedit butyrum. S[ed] utinam
 enim et mel manducabit omnis homo
 qui relictus fuit in medio t[er]re. Et erit in die
 illa omnis locus ubi sunt uites nulle
 argenteas. et in spinas et in uerpes erit. Cu[m]
 sagittis et arcu ingredietur illuc. Neptis
 enim et spine erunt in uicinis t[er]ra. Et o[mn]es
 montes qui in latulo latuerunt non
 ueniet illuc t[er]re spinae et repum.

Et erit in palatium domus. et in concilio
 ne p[ro]p[ri]us. viii
Et dicit dominus ad me. Summe tibi
 librum quidam et scribe i[n] eo stilo
 hominis. Et elociter spolia de-
 he. cito p[ro]bare. Et adhibui uicini testes
 fideles unam sacerdotem et zachariam fi-
 lium barachie. Et accessi ad p[ro]phetas
 et cepi et p[ro]p[ri]um filium. Et dixit dominus
 ad me. Loca nomen eius accipere spo-
 lia de t[er]ra. festina p[ro]bare. quia sciat
 ante q[uam] puer uocare p[ro]p[ri]um suum et
 matrem suam auferat fortitudo d[omi]n[u]i
 et spolia samarie coram rege assyrio-
 rum. Et adiecit d[omi]n[u]s loqui ad me adhuc
 dicens. Deo q[uo]d adiecit populus iste a
 quas syloe que uadunt cum sacerdotio et
 assumptis rasi magis et filium iomelie
 hic. p[ro]p[ri]us hoc ecce d[omi]n[u]s adducet super eos
 aquas fluminis fortes et multas p[er] re-
 gem assyriorum et omne gl[ori]am eius. et
 ascendet sup[er] omnes montes eius et fluet
 sup[er] omnes ripas eius. et ibit p[ro]p[ri]us iuda
 datus et t[er]re iuda usq[ue] ad conuictum ueniet.
 Et erit extensis alacrum eius implens
 latitudinem t[er]re tue o emanuel. Con-
 gregamini p[ro]p[ri]i et uicini et audite
 uniu[er]se p[ro]p[ri]i t[er]re. Et fortissimi et uicini
 accingite uos et uicini. In t[er]re q[ua]ntu[m]
 et dissipabitur loquum uicini. et
 non fiet quia uobis sciam d[omi]n[u]s. Nec enim
 ait d[omi]n[u]s ad me. S[ed] utinam infanti manui
 erubuit me. ne uenit in uiam populi
 huius dicens. Non dicatis conuictio
 Omnia enim que loquitur p[ro]p[ri]us iste
 conuictio est. et timorem eius ne timea-
 tis neq[ue] pauca. Omni exercituum
 ip[su]m sanctificat. et t[er]re p[ro]p[ri]us uicini. et
 ip[su]m t[er]re. et erit uobis in sanctificationem
 et lapidem ante offensionis et in p[ro]p[ri]um
 scandali d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s. et t[er]re uicini
 et in uiam habitantib[us] iuda. et
 offendunt ex eis plurimi et cadunt et con-
 tentur. et t[er]re uicini et capiunt. Et igitur
 testimonium et signa legem et discipu-
 lis uicinis. Et expectabo d[omi]n[u]m qui ab-
 scudit faciem suam a domo iacob
 et p[ro]p[ri]us laborum enim. Ecce ego et pueri.

met quas dedit michi dñs in signum et
portentum illis ad omnia exercituum
qui habitant in monte syon. Et cum dixerint
ad vos querite a prophetis et ad iustos
qui student in iustificationibus suis. Quia
quid non populus a deo suo requirit vi
sionem patris ac mortuus. ad legem ma
gis et ad testimonium. Quia si non dixe
runt iuxta verbum. hoc non erit eis ma
gnitudo lux. Et transibit per eam et con
vertetur et elumet. et cum elumet iustitiam. et
maledicet regi suo et deo suo. Et suscitabit
furem et aditum iustitiam. et ecce con
fessio et tenebre et dissolutio et angustia
et caligo persequens. et non poterit a iola
re de angustia sua.

Dum tempore alleluata est tra
sabilon. et terra neptalim. et no
nullo aggrauata est ma ma
tis transitoriam galylee gentium. Po
pulus qui ambulabat in tenebris in
duxit lucem magnam. Et tunc in regio
ne umbre mortis. lux orta est eis. Multi
plicasti gentem non magnificasti te
triam. Et stabunt coram te sicut qui
lectantur in melle. sicut exultant in vi
tes capta preda quid dividunt spolia.
Ingent enim oves eius et iugum. hu
meris eius et septem exactoris eius.
superasti sicut in die iudayam. Quia
omnis violentia preda cum timore
et vestimentis iuxta sanguine erit
et combustio. et abis ignis. Quidu
enim natus est nobis. et filius datus
est nobis. Et factus est princeps pacis.
super humeris eius. et vocabit nomen
eius amirabilis et filia eius de forti
pate. futuri seculi princeps pacis. Et
multiplicabitur eius iugum et pacis
erit finis. Super solum dauid et super
regnum eius sedebit. et firmet aliud
et iudicabit in iudicio iustitia a modo
usque in sempiternum. Et dñs dñi exerci
tuum faciet hoc. Verbum misericordie
in iacob et cecidit in isrl. et factus omnis po
pulus effraym et habitantes samari
am in superbia et magnitudine cordis
dicentes. Latres ceciderunt et quadris

lapidibus edificabimus. Si itomozos fue
ntemur. et cedros mutavimus. Et eleva
vit domus hostes talin super eum et iusti
cos eius in iudicio iustitiae. Et tunc
venerunt iherosolym ab occidente et de iuda
venerunt isrl toto ore. Et nomen eius non est
ausus furor eius. et adhuc manus eius
extensa. Et populus non est reversus
ad patientem se. et dñm exercituum no
n inquietavit. Et disperdet dñs ab isrl ca
pitulum et candam de patientem et refrenan
tem et iustitiam dñm. Longevis
et honorabilis ipse est caput. et ipse do
ctus mendacium est cauda. Et erunt qui
beneficiant populo istum seducences. et qui
beneficiantur populo. Propter hoc super a
dolecentulis eius non delectabitur domus
et pupillorum eius et iudicabit non misse
rebitur. Quia omnis ypo critica est et ne
quam et iustitiam os locutionis est stulticia
am. Et nomen eius non est reversus
furor eius. et adhuc manus eius exten
sa. et populus non est reversus ad patientem
se. Si nocens est enim quasi ignis in
pietas neque ipse et spiritum uocabit.
Et luculentur in densitate salinis et con
volucetur in superbia summi. Summa domini
exercituum et iustitia erit. Et tunc populus
quasi esca ignis. Et iustitiam suo non p
cet. et redimabit ad dexteram et resurget et
comedet ad sinistram et non saturabit.
Et iustitiamque carnem brachii sui uoca
bit. manasses effraym. et effraym ma
nassen. Summi et iustitiam uocabit. Et
omnes eius non est reversus furor eius
et adhuc manus eius extensa.

Qui condunt leges iniquas. et
stantes in iustitiam sapient
ut opprimant in iudicio pauper
et in facere cause humilium populi
mei. ut essent iudice preda eorum. et pu
pillos duxerunt. Quid facient in die vi
sitationis et calamitatis de longe uenie
tis. Ad cuius fugietis auxilium. et
ubi delinquetis gloriam vestram. Ne iustitiam
vestram dimittitis. et cum iustitias cada
tis. Super omnibus eius non est reversus
furor eius. et adhuc manus eius exte

ta. Et assur uirga furoris mei et baculus
 ipse est. In manu eorum indignatio mea. In
 gentem fallacem iudicam eum. Et contra populum
 furoris mei mandabo ut ut auferat spolia
 et diripiat predam et ponat altum in quacumque
 gentem quasi lutum placeant. Et per autem
 non sit arbitratum. Et cor eius non ita et
 timabit. Et ad extendendum est cor eius. Et ad
 iudicandam gentem non paucam. De
 cet enim. Nunquid non principes mei
 simul reges sunt. Nunquid non incha
 dhamis succellamur. Et ut arfacti sic emach.
 Nunquid non ut damascus sic samaria.
 Quomodo inuenit manus mea regna y
 doli. Sic et simulachra eorum de iherusalem et
 belamania. Nunquid sicut feci samariae
 et idolis eius. Sic faciam idem et simulachra
 eius. Et erit dum implebit dominus cuncta o
 pera sua in monte syon et in iherusalem. ut
 habitabo super eam. Et magnificabitur cordis re
 gis assur. Et super gloriam magnitudinis
 oculorum eius. Dixit enim in fortitudine
 manus mee ego feci. In sapientia mea
 intellexi. Et abstuli timores populum et
 principes eorum depredatus sum. Et detraxi
 quasi potens in solimine residentes. Et inue
 nit quasi nudum manus mea fortitudi
 nem populum. Et sicut colliguntur oues
 que derelictae sunt. Sic uniuersam ciuitatem ego
 congregaui et non fuit qui moueret penam.
 Et aperit os et garruxit. Nunquid glori
 abit securus contra eum qui fecit in ma
 nu. Et exaltabitur terra contra eum a quo
 trahitur. Quomodo si eleuetur uirga co
 tra eleuantem se. Et exaltetur baculus qui
 utitur lignum est. Propter hoc iudex dñs
 cor dñs exercituum in pinguedine eius te
 mutatem. Et subitus gloriam eius succelsa
 ardebit quasi combustio ignis. Et erit
 lumen israel in igne et scis eius in flamma.
 Et succendetur et deuorabitur spina eius
 et uespres in die una et gloria saluus eius et
 carucl eius. Ab anima usque ad carnem
 consumetur. Et erit terror profugus. et re
 liquie saluus ligni eius paupertate mi
 metabunt. Et puer scribet eos. Et erit idcirco
 illa non additabit residuum israel in hiis qui
 fuerint de domo iacob in uirtute super eo qui

pauerit eos. Et inuiceat super dominum sanctum israel.
 In uirtute reliquit et uirtutem. reliquit et in
 iacob addidit fortitudo. Et in uirtute fuit populus
 eius israel quasi arena maris reliquit et uir
 tute ex eo. Consummatio ad breuiatam
 iudicabit iustitiam. Consummatione enim
 et ad breuiatione dominus deus exercituum
 faciet in medio omnis terre. Propter hoc et
 dicit dominus deus exercituum. Noli timere
 populus meus habitator syon ab assur. In
 uirga enim percussit te et baculum suum
 leuabit super te in uia egypti. Ad hoc et
 percutit modicumque et consummabitur
 indignatio mea et furor meus super locum
 eorum. Et suscitabit super eum dominus exercitu
 um flagellum iuxta plagam madyan.
 in peram oreb. Et uirgam suam super ma
 re et leuabit eam in uia egypti. Et erit i
 die illa auferat omnis eius de hunc
 tuo. Et iugum eius de collo tuo. Et putret
 ceruicem a facie olei. Et in uirtute in ariditate
 transibit in agrostem. apud magnas et
 in uirtute uasa sua. Et in uirtute in uia
 gabaa sedes in uirtute. Et in uirtute in uia
 gabaa. Saulis fugit. Et in uirtute in uia
 tra filia gallim. attende lausa pauper
 la anathoth in uirtute in uirtute in uirtute
 catores gabaa et forcamini. Ad hoc dicit
 est ut in uirtute situr. Agnabit manu
 suam super montem sicut syon collem
 iherusalem. Et ecce dñs exercituum
 et in uirtute lagunculam in uirtute. Et ex cel
 si statum succidentur. Et in uirtute in uirtute
 libantur. Et in uirtute in uirtute in uirtute
 flos. Et in uirtute in uirtute in uirtute.

Et egredietur uirga de radice vel
 se et flos de radice eius ascendet.
 Et requiescet super eum spiritus
 domini. Spiritus sapientie et intellectus.
 Spiritus scientie et fortitudinis. Spiritus scientie et pre
 cationis. Et replebit eum spiritus timoris domini.
 Non secundum uisionem oculorum iudica
 bit. neque secundum auditum aurium. ar
 guet. Et iudicabit in iusticia pauperes. et
 arguet in equitate prauos. Et
 percussit eam uirga domini sui et spiritu labio
 rum suorum iustificet impium. Et erit in
 iusticia angulum lumbos eius. et fides

andorum tenuum eius. Habitabit lupus
cum agno. Leopardus cum edo accubabit.
Ursus leo totius simul morabuntur
et puer parvulus inuabit eos. Vitulus
et ursus pascunt simul. requiescent cum
leopardum. et leo quasi bos comedet pa
leas. Et delectabitur infans ab ubere sup
foramina aspidis et iacuetia reguli q
ablatus fuit manum suam uidet.
Non nocentur et non occidit in uniuersa
monte sancto meo. quia repleta est
sacra domini. sicut aque manus o
prentis. Nulla die moritur ielle. q stat
in signum populi. ipse gentes depa
buntur. et erit sepulchrum eius glorio
sum. Et erit in die illa additior dñs se
cundo manum suam ad possidendum
residuum populi sui qd relinquetur
ab assyris et ab egipto et aethiops. et ab
ethiopia. et ad hebraeos. et a semina. et ab
emath. et ab insulis maris. Fleuabit
signum in nationes. et aggregabit p fugo
isrl. et dispersos iuda colliget a quatuor
plagis ter. Et auferetur et elus effraym.
et hostes iuda prouent. Et effraym non
emulabitur iudam. iudas no pug
nabit contra effraym. Et uolabunt
humeros philistinum p mare simul p
dabunt filios orientis. P dumea et
moab pceptum manus eor. et filij a
mon obediunt ei. Et desolabit
dñs linguam maris egipti et eleuab
manum suam sup flumen iordanie
dñe spiritus sui. et pariet eum i sep
tem iuis. ita ut transeant p eam cal
nat. Et erit uia residuo populo meo
qui relinquetur ab assyris. sicut fuit
isrl in die qua ascendit de terra egipti.
Et edices in illa die. ✠ XIII ✠

Confitebor tibi domine qui manu
es mihi. quoniam es mihi. Et ce
dens saluator meus fiducialiter aga
et non timebo. Quia fortitudo mea
et laus mea dñs et factus est in salu
tem. Dauidis agm ingaudis de
fontib; saluatoris. et dicetis in illa die
q fuerunt dñs. et inuocate nomen ei.

Notas facite in populis ad inuentiones
eius. mententote quoniam excelsum est
nomen eius. Cantate domino quoniam
magnifice fecit. annuntiate hoc in uniu
sa tra. Exulta et lauda habitatio syon
qa magnus in medio tui sanctus isrl.

Corus babilonis qd ✠ XIII ✠
uidit ysaas filius arios. Su
per montem caligino sumi le
uate signum. et exaltate uocem. leuate
manum. et ingrediantur portas dñes. Et
mandam sanctificationis meis. et uocam
fortes in ira mea meos. exultantes in
glia mea. Vox multitudinis in mon
tib; quasi pupillor frequenter. Vox
solitus regum gentium aggregatarum.
Dñs exercituum pcepit milite belli
uenientib; proual a summitate celi do
minus et uasa furoris eius. ut disper
dat omnes terram. Uulgate quia ppe
dies dñi. quasi ualidas a domino ve
niet. Propter hoc manus omnes dissol
uentur. et omne cor hominis et abesce
et cecidit. Toriones et dolores tenebunt
quasi puerentes dolebunt. Unusq
q ad primum stupet. facies et uultu
militis eorum. Ecce dies dñi ueniet
crudelis et indignationis plenus et ne
furor. Et ad primum terram i solitudi
nem et piores eius et tendos de ea. Qui
stelle celi et splendor eorum. no expandet
lumen suum. Ob tenebratus est soli
ortu suo. et luna no splendet in lumine
suo. Et uulnato sup orbis mala et tra
imptos iniquitatem eorum. et quiescere
faciam supbiam infidelium et arroga
tiam fortium humiliabo. Directio ho
erit uir auro. et homo in mundo obrizo.
Sup hoc celum turbabo et inquebunt
tra de loco suo. propter indignationem
dñi exercituum. et propter diem ire fur
is eius. Et erit quasi damula fugiens
et quasi onis. et non erit qui congreget.
Unusquisq ad primum suum quiescet
et singuli ad terram suam fugient. Quis
qui inuentus fuit occidetur. et omnis
qui sup uenit cadet in gladio. Infan
tes eorum allidentur ioculis eor dñi

pientur domus eorum et uxores eorum inola
 buntur. Ecce ego suscitabo super eos viros
 qui argentum non querunt nec aurum
 velint. Sagittis parvulis interficiet. Et
 cadentibus non miserebuntur. Et super fili
 os non pariet eorum oculi. Et erit babil
 lon illa civitas gloriosa in regibus idola
 in superbia chaldeorum et uersa. Sicut sub
 uentis domus sodoam et gomorum. Non
 habitabitur usque in finem. Et non funda
 bitur usque ad generationem et generationem.
 Nec ponet ibi tentoria arabs. nec pas
 cores requiescent ibi. Et requiescent ibi de
 stit. Et replebunt domus eorum draconibus.
 Et habitabunt ibi strutiones et pilosi
 falcabunt ibi. Et respondebunt ibi uile
 in edibus suis. Et erit in edibus voluptas.
Prope est ut ueniat tempus. **Am.**
 eius et dies eius non elongabuntur.
 Et iserunt enim domus iacob. et reli
 quia deus. Et requiescent eos faciet super hu
 ium suam. Adiungentur ad ueniam ad
 et adherent domui iacob. Et tenebunt eos
 populi. Et adducunt eos in locum suum. Et
 possident eos domus ista. Super faciem domi
 infernos et ancillas. Et erunt captiuitates
 eos qui se cepant et subiacent ex adores sy
 os. Et erit in die illa cum requiem tibi de
 te de a labore tuo et a quiescente tua. Et al
 uitate dura. Quia ante seruisti. Sumus
 pabolam istam contra regem babiloni
 et dices. Quomodo cessant ex adores que
 me tribuunt. Continuit domus iacobulum
 impiorum. iungam onaniam cedentem
 populos in indignatione. Plaga in sana
 bui. Obtaementum in timore gentes. psequen
 tem crudeliter. Et quiescent et filii omni
 tra. gaudio est et exultant. Abiectiones qd
 letare sunt super te et oedi libant. Ex quo
 dormisti non ascendit qui succidat no
 Et infernis subitis et turbatis est iocur
 sum ad uentis tui suscitabit tibi giga
 tes. Omnes principes tui succidentur de
 talis suis. Omnes principes uadonum.
 Et multi respondebunt et dicent tibi. Et tu
 uulneratus es sicut et nos tui similis
 effectus es. Detracha est ad inferos super
 uia tua. Et cadit cadaver tuum. Si u

te stuerit tunc. Et optinentum tui erit
 uermes. Quomodo cecidisti lucifer de ce
 lo qui mane oriebaris. Corruisti in terram
 qui uulnerabas gentes. Qui dicebas in
 corde tuo. Et uictum et secundum super altit
 celi exaltabo solum meum. Sed exeo in
 moue testamentum in latibz aquilonis
 Et secundum super altitudinem nubium si
 milis ero altissimo. Et erumpam ad
 inferum detrahens in profundum laci.
 Qui te uidit ad te inclinabit. Et p
 spiciet. Nunquid iste est uir qui p
 uerit terram qui euellit regna. qui posuit
 orbem desertum. Et urbes eius destruxit.
 Vincis eius non aperuit carcerem. Qui
 reges gentium uniuersi corruerunt in gla
 uis. Quisquis in domo sua. Et u aut p
 tus es de sepulchro tuo quasi si p
 talis sicut sanie pollutus. Et uoluit
 cum his qui miseri sunt gladio id
 centum ad fundamenta laci. Quasi
 cadaver putidum non habebis. Et lo
 cum neqz tibi eis in sepulchra. Et erit
 terram tuam dispersam. Et u p
 Non uocabitur et nomen semini possi
 su. Prepara filios eius occidit in qui
 tate pacum eorum. Non surgent nec
 hereditabunt terram nec implebunt faciem
 orbis ciuitatibz. Et surgam super eos et
 et dices exercituum et p dnm nomen babi
 lonis et reliquias et germe et progenie et
 et dices. Et ponam eam in possessione et
 et in paludes aquas. Et scopato eam
 in scopas et dices dices exercituum. Iura
 ut dices exercituum dices. Si non ut
 putam ita erit. Et quomodo mercede trad
 in sic erit. Et conteram alium
 in ira mea et in montibz meis et uilem e
 um. Et auferam ab eis iugum eius et
 omnis illius ab humero eorum tolletur.
 Et esuriam qd cogitauit super omnes
 terram et hoc est manus extenta super un
 uersas gentes. Dominus enim exercituum
 detrahit et quis potest infirmare. Et ma
 nus eius extenta et quis auertet eam.
 In anno quo mortuus est rex achaz.
 factum est omnis istud. Et electis phi
 listea omnis tui. qui uenerunt est vir

ga pailons tu. Deinde enim colub
egredietur regulus. et semet eius ab hostes
uoluerit. Et pascuntur pinogem pau
pini et paupes fiducialiter requiescent.
Et inter faciem iusticie radicem tua
et reliquias tuas iusticiam. Nulla porta
dama ciuitas. pascua est philistea ois.
Ab aquilone enim fumus ueniet. et
non est qui effugiet agnem eius. Et
quid respondebitur iusticijs gentis. Na
dominus fundauit syon. et in ipso spera
bunt paupes populi eius. **RV**

Quis moab. Quia nocte iusticiam
est armoab et tunc quia nocte
vastatus est iustus iusticiam con
tuit. Ascendit dominus iusticiam ad excel
sa in planctum. Super uado et super iuda
ha et moab ululauit. In iudicis capiti
bus eius caluicium. et omnis barba ra
detur. In iusticijs eius accincti sunt sacco.
Super tecta eius implacens eius omnis
ululatus. Descendet infletum. et lamen
tic eleon. et eleale usque iasa audita e
uox eorum. Super hoc expedit moab v
lulabunt. anima eius ululabit sibi.
Cor meum ad moab clamabit. et iustici
eius usque ad legem iusticiam et iusticiam
Ascendit enim iusticiam ascendit et
in iusticiam damocem contumacis
lenabunt. A que enim uenit de sece
et tunc quia atque herba. de sece genuit.
inter omnis iusticiam. Super omni magnitu
dinem opus iusticiam eorum ad contumacis
saltem deditur eos. Quomodo autem
clamo: iusticiam moab. usque ad galum
ululatus eius et usque ad putrem hely
clamo: eius. quia aque dilon replet
sunt sanguine. Donam enim super
dilon additamentum hys qui fugiunt
de moab iusticiam et reliquias. **XVI**

Emitte agnum duc ducatorum
terre de perra de sece. ad moabem
fille syon. Et erit sicut quis fu
giens. et pulli benido a uolantes. sic erit
fille moab intranscensu arnon. In
gladium. age gladium perra quasi noc
tem umbram tuam in iudicio. Abscon
de fugientes. et uagos ne prodas. Na

buabunt apud te perra mei. Na ab esto la
tribulum eorum a facie iusticiam. fuitus
est enim pulvis. et sumatus est iusticiam de
fecit qui exultabat iusticiam. Et perra iusticiam
in iusticiam solum eius et sece super iusticiam
iusticiam iusticiam iusticiam iusticiam iusticiam
iusticiam est. A iusticiam iusticiam iusticiam iusticiam
iusticiam est iusticiam. Superbia eius iusticiam
iusticiam eius iusticiam iusticiam iusticiam
qui fortitudo eius. Na iusticiam iusticiam iusticiam
iusticiam. ad moab iusticiam iusticiam. Hys
qui legantur super iusticiam eorum iusticiam. lo
quuntur plagas suas quomodo iusticiam iusticiam
iusticiam de sece sunt iusticiam iusticiam.
Domini gentium exultant. flagella
eius usque ad iusticiam perra. erant iusticiam
iusticiam. Paupes eius iusticiam iusticiam iusticiam
iusticiam iusticiam. Super hoc perra iusticiam
iusticiam iusticiam iusticiam. Superbia te la
tima iusticiam iusticiam iusticiam quomodo super
iusticiam iusticiam iusticiam iusticiam. uox
clamo: iusticiam iusticiam. Et autem iusticiam
iusticiam iusticiam iusticiam iusticiam non
exultabit neque ululabit. Iusticiam iusticiam
iusticiam non iusticiam qui iusticiam iusticiam
iusticiam uocem iusticiam iusticiam. Super hoc
iusticiam iusticiam ad moab quasi iusticiam
iusticiam. iusticiam iusticiam ad iusticiam iusticiam
iusticiam. Et erit cum apparuit quod iusticiam
iusticiam iusticiam iusticiam iusticiam. iusticiam
ad iusticiam sua. ut ob sece iusticiam iusticiam
iusticiam. Na iusticiam quod iusticiam est duc ad
moab iusticiam. Et tunc iusticiam iusticiam
iusticiam. Iusticiam iusticiam quasi iusticiam iusticiam
iusticiam. autem iusticiam iusticiam iusticiam
iusticiam iusticiam iusticiam. iusticiam iusticiam iusticiam
iusticiam iusticiam iusticiam et iusticiam iusticiam
quomodo iusticiam. **XVII**

quis damas. Et ce damas
desinit esse ciuitas. et erit sicut ac
uis lapidum in iusticiam. De iusticiam
ciuitates a iusticiam gregibus erunt iusticiam
iusticiam iusticiam iusticiam iusticiam. et iusticiam
iusticiam iusticiam iusticiam iusticiam iusticiam
a damas. et reliquie iusticiam iusticiam gloria
filiis iusticiam iusticiam duc duc iusticiam iusticiam.
Et erit iusticiam iusticiam iusticiam iusticiam

rob i pinguetudo carnis eius ematrescet. Et
 erit sicut egregans in melle qd restitit et
 hachum eius spiritus loget. Et erit sicut
 spiritus quens in valle in baym i relinq
 tur in ea sicut iaceunt i sicut exallio
 oleo quatum aut nium olyuam i su
 mitate iuu. sicut quatuor aut quinq.
 Quatuor inibz fructus eius dicit dñs
 ds isrl. Nodie illa iduabitur homo
 ad factorem suum i oculi eius ad san
 ctu respicient. Et non iduabit ad alta
 ra que fecerunt manus eius. i que opat
 sunt digiti eius. Non respiciet lucos i
 delubra. Nodie illa erunt ciuitates for
 titudinis eius delide. sicut aratra i se
 getes que deinde sunt a facie filior isrl.
 Et erit telera quia obliu es saluatois
 dei tui i fortis adiutoris tui non es reco
 data. Propterea plantabis plantacones
 fidei i gimen alienum seminabis. In
 die plantacionis tue labuillas i ma
 ne semen tuum florebit. A blata est
 messis in die hereditatis i dolebit gra
 uiter. Et i multitudine pldz multos
 ut multitudo manus sonantis i tunc
 tus tubatu sicut sonitus aquar mul
 tans. Sonabit ppli sicut sonitus a
 quar i undationum i crepabit eum
 i fugiet procul i impietur sicut pulu
 in mianum a facie uenti i sicut turbo
 colam tempestate. In tempe uespere i ere
 tubas in matutino i non subsistet
 Et est pars eorum qui uastauit me
 eos i fors diripientium uos. **xviii**

Ut ex turbalo alatum que est
 in flumina ethiopie que uincit
 ac in mari legatos i in ualis
 papais sup aquas. Item angli ue
 locos ad gentem quillam i delacera
 tam ad pplum tubilent post quem u
 est alius. gentem expectantem i quid
 catum tuus diripientur flumina
 tuam eius ad montem nominis dñi
 exercituum montes syon. Omnes hi
 titores qbus qui morant in tra. cum
 eleuatum fuit signum i montibz vi
 debitis i dangorem tude audietis. i
 Quia hec dicit dominus ad me. Ego

quidam i siderabo in loco meo. sicut mei
 diana lux clara est i sicut nubes totis in
 die messis. Ante messem enim totus efflo
 ruit i in uatua pfecto germinabit. i p
 acentur rama scilicet eius falces i que de
 lida sunt abscidentur. i eruantur i re
 linquent simul amibz montium i bestis
 ire. Et estate pfecta erunt sup eum uo i
 lucas i omnes bestie ire sup eum hyema
 bunt. In tempe illo defecit munus dñi
 exercituum a ipso dimisso i dilacera
 populo inuili post quem non fuit aliud
 agente i expedante. i i mltata. cuius di
 rupuerunt flumina inuili eius i locis
 nominis dñi exercituum montes syon.

Quod egipti. Ecce dñs. **xix.**
 Ascendet sup nubem leuem i gre
 dietur egiptum i mouebuntur
 simulachra egipti a facie eius i cor egi
 ti tacebit in medio eius. Et conturbare
 faciam egiptos aduersum egiptos. et
 pugnabit uir qtra fratrem suu. i uir
 qtra amicum suu. Ciuitas aduersus
 ciuitatem regum aduersus regu. i di
 rupetur spiritus egipti in uisibz eius
 i silum eius papitabz. Et interrogabo
 simulachra sua. i diuinos suos i phy
 thones suos i arolos. Et tradam egi
 tum i manu dñi i antedum. et rex
 fortis dñabitur eor. ait dñs exercituum.
 Et arefiet aqua demari. i flumines deso
 labuntur atqz siccantur. Et deficient flu
 uia i attenuabunt i siccantur i in
 aggerum. Calamus i inuatis manet
 ter. nudabitur alueus i uui a fonte
 suo. i omnis sementis irrigua siccat
 i arefiet i non erit. i inebunt pisco
 res i erigebunt omnes uidetes i flumie
 hamum i expaudentes recte sup fan
 em aquar matrescent. Confundentur
 qui opabantur litum plectentes i tere
 tes solia. i erunt irrigua eius flacen
 ta. omnes qui faciebant lacunas ad
 capiendos pisces. Sicut principes cha
 nos sapientes i filiarum pharonis de
 derunt i silum i suprens. Quomodo
 dicetis pharoni filius sapientiu. ego
 filius regum antiquos. i in sunt.

inimic sapientes aut. **I**mmutaret tibi in
dicent quid cogitavit dñs exercituum sup
egyptum. **S** multi facti sunt principes tha
neos. emantierunt principes memphes.
Decerunt egyptum anguli ipsas eius.
Dominus autem in medio eius spm
uertiginis et erunt fenit egyptum iom
in ope suo. sicut erat ebrius et non tens.
et non erit egypto opus qd faciat caput
et capdam incurrentem et refrenantem.
Iudie illa erit egyptus quasi nullus
et stupebunt et timebunt a facie smoco
nis mannis dñs exercituum. qui ipse
mouit sup eam. Et erit in iuda egypt
to in partem. **D**ominus qui illius fu
erit cor datus pauebit a facie illius do
mini exercituum qd ipse cogitavit sup
eam. **I**udie illa erit quinqz ciuitate
intra egypti loquentes lingua chana
an et iurantes pdm exercituum. **C**i
uitas solis uocabitur una. **I**udie illa
erit altare domini in medio tre egypti
et titulus dñi iuxta terminum eius. **E**t erit
i signis et testimonium dño exercituum
intra egypti. **C**lamabunt enim ad do
minum a facie tribulantis. et mittet eis
saluatorem et p pugnacionem qui liberet
eos. **E**t agnoscat dñs ab egypto et ag
noscent egypti dñm in die illa. **T**olent
eum in hystis et in uiribus uota uone
bunt domino et saluent. **E**t pariet do
minus egyptum plagam et sanabit eam.
Et reuertentur ad dñm egypti et plara
bitur eis et sanabit eos. **I**udie illa erit
uia de egypto in assyrios. **E**t intrabit as
syrius egyptum et egyptus in assyrio.
et seruent egypti assyri. **I**udie illa erit
isrl' certus egypto et assyrio. benedictio
in medio tre cui benedixit dñs exercituum
autem. **B**enedictus populus isrl' egypti
et opus manuum meas assyrio sit.
hereditas autem mea isrl'. **XXX**
In anno quo egressus est chathan et
azotum cum misit eum sargon rex
assyriorum et pugnauit et tra azotum
et cepit eam in tempore illo locutus est
dñs in manu ysae filij amos dicens.
Vade et solve sacrum delumbis tuis.

et calcamenta tolle de pedibus tuis. **F**ecit sic.
Vadens uidus et discalciatus. **E**t dixit do
minus. **S**icut ambulauit seruis meis
ysaias uidus et discalciatus sum annis
sum lignum et portauit eum sup egyptum
et sup ethiopiam. sic inuabit rex assyrio
cum captiuitatem egypti et transmigrationem
ethyopte. **I**uuenem et senem iudam
et discalciatam discopis natis ad ignem
in uiam egypti. **E**t timebunt et stuide
hebra ab ethiopia et ab egypto glia sua.
Et dicit habitator in hys hys in die
illa. **H**ec tunc hoc erat spes mea. ad quos
et fugimus in auxilium ut liberarent nos.
a facie regis assyriorum. **I**n quomodo co
fuge poterimus uos. **XXI**
Dominus deserta maris. **S**icut curbum
ab afflicto uenit de deserto. ne
uit de terra horribili. **V**isio dñi
nuntiata est michi. **Q**ui in modum
infidelis agit et qui depopulatoz e uastat.
Ascende helam et ostende medata. omne
genitum eius cessare feci. **P**ropterea re
pleti sunt iunibi mei dolore angustia
possebit me sicut angustia puerenti.
Corui cum audirent et turbatus fu
erit uidem. emantur cor meum tenet
stupescit me. **S**abelon dilecta mea
polita est michi in miraculo. **D**one
meniam et templare et specula. comed
tes et bibentes surgite principes arripite
dispreum. **H**ec enim dixit michi dñs
Vade et pone speculatorem in qd amiqz
uidit amittat. **E**t uidit curum
duorum equum. **A**scensorem alium
ascensorem camel. **E**t templatus est
diligenter multo intuitu et clamauit
ut leo. **S**up speculam domini ego su
stans iugiter pdiem et sup custodiam
meam. ego sum stans totis noctibus.
Ecce iste uenit nunc ascensoz bige equi
cum. **E**t respondit et dixit. **C**ecidit cec
dit babilon et omnia sculptilia deoz
eius. **S**arta sunt uirga. **C**ircuta mea
et fusa a tre mee. que audui a domio
exercituum dñi isrl'. **A**nnuntiam uob.
Dominus dñia. **I**udie clamat deseyr.
Custos qui deuote. **C**ustos qui de

uade: Dixi custos. Venit mane et nox.
 Si quis querite. querimini et uenite. On
 manibus. In salm ad uespam dormietis
 in seminis dodanym. Occurrentes si aenu
 fere aquam qui habitans in aia auster tu
 panis: occurrente fugient. A facie enim
 gladii tui fugerunt. a facie gladii tui
 uentis. a facie artus extenit. a facie graui
 prelii. Quomodo her dicit dñs ad me. Do
 hic in uno anno quasi i anno mienens
 in. auferetur omnis glia cedat. i relique
 nunt sagittariorum: fortium defiliis cedat
 iumentur. Omnis enim israhel
 deus locutus est. **XXII**

Quis uallis iulionis. Quid nam
 tibi quoque est. quia ascendisti in
 sumis inceda clamoris plena.
 urbs frequens ciuitas exultans. Piter
 fecisti tu non incedi gladio. nec moritur
 tu incedi in bello. Cuncti principes tu
 fugerunt simul duresq; ingati sunt. Os
 qui inueni sunt incedi sunt piter procul
 fugerunt. Piter dixi. Pcedite ame
 auate fletu. Nolite incedi ut sole
 mini me sup uastitatem fite ppli mei.
 Dies enim iustitiamis. i iustitiamis.
 i fletum. domino deo exercituum in
 ualle iulionis. Sicutans inueni et
 magnificans sup montem. Et helam
 sum sumptis pharetram. i curru. Ho
 minis equitis. i paterem iudauit th
 pens. Et erunt electe ualles tue ple
 ue quadrigarum. i equites ponent se
 des suas in porta. Et reuelabitur opi
 mentum iude. Et uidebis in illa die.
 armamentum domus salus i fletu
 tas ciuitatis dauid. uidebitis qm mul
 tiplicate sunt. i congregatis aquas
 piscine inferens i domos iherusalem
 numeratis. Et destruxistis domos ad
 munitendum murum. i lacum fecisti in
 ter duos muros i aqua piscine ueteris.
 Et non suspexisti ad eum qui fecit ea
 i opatore eius de longe non uidisti.
 Et uocauit bonus deus exercituum i
 die illa ad plandum i ad fletum. i ad
 caluicium i ad cingulum saci. Et erit
 gaudium i letitia. occidere uittulos

i iugulare arietes comedere catues i bibere
 uinum. Comedamus i bibamus tunc
 enim moriemur. Et reuelata est ian
 tu: incis uox dñi exercituum. Si de
 mittetur iniquitas si uobis donec ino
 namini. dicit dñs deus exercituum. He
 dicit dñs deus exercituum. Vade i iugre
 de ad eum qui in tabernaculo habitat.
 ad solnam ppositum tempu. i dices ei.
 Quid tu hic. Aut quasi quis hic. Qa
 excidisti tui sepulchrum. Excidisti i
 cello memoriale. diligenter impetra ta
 bndictum tibi. Ecce dominus aspo
 rati te faciet. sicut asportatur gallus
 gallinatus. i quasi amictum sic so
 leuabit te. Coronans coronabit te i
 bulacione quasi pilam mittet te in
 ram lacum i spacio sanu. Ibi morietis
 i ibi erit curru glorie tue. i in igno
 minia domus domini tui. i expellat
 te de statione tua i de iustitia tua de
 ponam te. Et erit in die illa uocabo s
 umm meum helyachum filium helyhe
 i induam alium tunica tua i angulo
 tuo i forabo eum. i potestatem tuam
 dabo i manu eius. Et erit quasi pa
 ter habitantib; iherusalem i domum
 iuda. Et dabo clauem domus dauid.
 sup humerum eius i apert non erit
 qui claudat. i claudet. i non erit qui a
 penat. Et figam illum paxillum i lo
 co fidelium. i erit in forum gle domus
 patris sui. Et suspendam sup eum
 omne glam domus patris eius. uaso
 rum diuisa genera. omne uas pui
 lum a uasis crateras. usq; ad omne
 uas musicos. I uide illa dicit dñs
 deus exercituum. auferetur paxillus q
 fixus fuerat in loco fidei i frangeretur
 i cadet i pibit qd peperderat in eo. quia
 dominus locutus est. **XXIII**

Quis tyri. ululate naves maris
 quia uastata e domus iude
 uenire sruerunt. i e terra ce
 thum reuelatum est eis. Facete qui
 habitatis in iula negotatio sydis
 i iustitantes mare i repleuunt ce
 i aqus multis. Semen uult melleis

fluminis fugas eius et facta est uergonia
eo gentium. Et uelut syon. ait mare. for
tudo maris dicens. Non parturui et
non pepi et non enutriui iuvenes nec
ad incrementum produxi uirgines. Cum
audierint fuerint in egipto dolebunt et
audierint de tyro. Et uelut maria. uul
late qui habitatio insularum. Nunquid
non hoc uita est que gliabatur adieci
pustulis in antiquitate sua. Et uelut
pedes sui longe ad peregrinandum. Quis
hoc cogitauit super tyrum quondam co
natam. Cuius negotiatores principes.
et littores eius incliti sunt. Dominus exercituum
cogitauit hoc ut detraheret superbiam omni
um. Et ad ignominiam deduceret uniuersos
inditos terre. Et uelut mare in manu quasi
flumen tanta maris. non est singulum
ultra te. Et animi suam extendit supra
mare et turbauit regna. Dominus man
dauit aduersus chanaan. ut sciret
fortes eius. Et dixit. Non adieci ultra ut
gloriosus calumpniam sustinens ego
sua sydonis. In oculum surgens trans
freta. ibi quoque non erit requies tui. Ec
ce in chaldeorum. talis populus non
fuit assur fundauit eam. In captiuita
tem mandauerunt robustos eius. sub
fodiuit domum eius. posuerunt eam
in ruinam. Et uelut naues maris. qua
denata est fortitudo uia. Et erit in die
illa in obliuione eius o tyre. septuagi
ta annis. sicut dies regis unius. Et
septuaginta autem annos erit tyro
quasi canticum meretricis. Sicut cyth
ram et citharam. meretricis obli
uione tradita. Et ene ante frequenta
canticum. ut memoria tui sit. Et ene
post septuaginta annos uisitabit do
minus tyrum. et reducet eam ad met
cedes suas. Et rursum erit cum forma
bitur cum uniuersis regibus terre super fac
iem terre. et erunt negotiatores eius. meret
ricis eius. sanctitate domus. Non con
dentur neque reponentur quia hiis qui
habituauit coram domino erit nego
tatio eius. ut manducet et satietatem
eius. et uestiantur usque ad uetustatem.

Ecce dominus dissipabit. **XXIII.**
tram et uindabit eam. et affliget fa
ciem eius. et disperget habitatores
eius. Et ene sicut populus sic sacerdos. et sic
seruus sic dominus eius. et sicut ancilla. sic domina
eius. sicut euentus. sic ille qui uenit. sicut fe
nemus. sic qui inuenit accipit. sic qui
cepit sic qui detestatur. Dissipatione dissi
pabit eam et dispersione perdat eam. Dominus
enim locutus est ubi hoc. Luxit et deflu
xit terra et infirmata est. Defluxit orbis
et infirmata est altitudo populi terre. et tra
nsmissa est. ab habitatoribus suis. Quia
transgressi sunt leges. mutauerunt ius.
dissipauerunt fedus sempiternum. propter hoc
maledictio uocabit eam. et peribunt hi
tatores eius. Et ene in saecula tunc co
et relinquuntur homines pauci. Luxit
in uentura et infirmata est uitis. et genui
erunt omnes qui letabantur corde. Cessa
uit gaudium tympanorum. quiescit so
nitus letantium. et uelut dulcedo cytha
re cui gaudio. Non bibent uinum. Ama
ra erit potio bibentium. et amarum
est canticum ueritatis. clausa est omnis
domus nullo introeunte. Clamor erit
super uino in placetis. Deserta est omnis
letitia. translatum est gaudium terre.
Et elicta est in uita solitudo et clamor
opprimet portas. Quia hec erunt in me
dio terre in medio populi. Quomodo si
pauca oliue que remanserunt excuti
antur ex oleo. et in accini cum fuerint finita
in uentura. Et ene leuabunt uocem suam
atque laudabunt. cum glificatus fuerit
dominus humiliter de mari. Propter hoc et doc
tus glificare domum in insulis maris no
men domini dei israel. A finibus terre lau
des audiuimus gliam iusti. Et dixit.
Secretum meum in uelut. secretum meum
in. Et ene in uelut. Peruenientes pu
niti sunt. et peruenientes transgressi
sunt peruenientes sunt. formido et fouea
et laqueus super te qui habitator es terre.
Et erit qui fugit a uoce formidinis
caderet in foueam. et qui se explicuit de
fouea tenebitur in laqueo. quia cada
uere de excelsis apertae sunt. et erunt

sic facti sumus a facie tua domine. & cepti
utis & quasi parturimus & peperimus spem
in te salutis. Iustitiam non fecimus &
tra. ideo non cecidimus habitatores terre.
Et sicut morantur tui in te. & in te. & in te.
Exprobramus & laudate qui ha-
bitatis in pulvis. quia nos lucis & in
us & in te. & in te. & in te. & in te.
nam. & in te. & in te. & in te. & in te.
aula tua dante hostia tua super te. Ab-
scinde modum ad modum. donec
pertransit idignatio mea. Ecce enim
dus egredietur de loco suo. ut vili-
tatem habitatoris terre & in te.
Et reuelabit tui sanguine suum. & in
opiet vltimam misericordiam suam. **xxvii.**
In illa die visitabit dominus in gladio suo
dum & in te. & in te. & in te. & in te.
per te. & in te. & in te. & in te. & in te.
tem corruosum & occidet ceterum qui in
mari est. In die illa uinea mea conu-
bit et. Ego dominus qui seruo eam re-
te p'mario et. Ne forte nesciat & in te.
nocte & in te. & in te. & in te. & in te.
e michi. Quis dabit me spem meam &
p'ient. In te. & in te. & in te. & in te.
centam eam p'nter an p'nter. & in te.
fortitudinem meam. Faciet pacem in
pacem faciet michi. Qui egredietur
impetu ab iacob & florebit & in te.
isrl. & in te. & in te. & in te. & in te.
In unguis iuxta plagam p'nter
se p'nter eum. aut sicut occidit in
te. & in te. & in te. & in te. & in te.
sum & in te. & in te. & in te. & in te.
erit iudicabit eam. & in te. & in te.
spiritu suo dum p'nter estus. & in te.
sup hoc dimittetur iniquitas domini
iacob & in te. & in te. & in te. & in te.
aut peccatum eius & in te. & in te.
lapides altaris sicut lapides amaris al-
lilos. Non stabunt lucet & in te. & in te.
Cunctas enim munera desolata erit
sp'ntosa relinquentur & in te. & in te.
si deservit. In p'nter. & in te. & in te.
ibi accubabit & in te. & in te. & in te.
eius. In p'nter. & in te. & in te. & in te.
tur. mulieres uenientes & in te. & in te.

eam. Non est enim p'nter p'nter
non uidebitur eis qui fecit eum. & in te.
formant eum. non p'nter et. Et erit ibi
illa p'nter dominus ab alio flumine
usque ad iordanem egypti. & in te. & in te.
bunum uisus & in te. & in te. & in te.
de illa dante tui magna & in te. & in te.
qui p'nter fuerant de iacob & in te. & in te.
erant de terra egypti & in te. & in te.
dum in monte sicut in iherusalem. **xxviii.**

De corone superbie egypti effraym
flori decident glie exultationis
eius qui erant in iherusalem vallis
pinguissimae errantes a uino. Ecce va-
lens & fortis d'ns. sicut impetis grandi-
us turbo & in te. & in te. & in te. & in te.
sup iacob & in te. & in te. & in te. & in te.
corona superbie egypti effraym. Et erit
flos decident glie exultationis eius qui
est sup uerticem vallis pinguinum qua
si p'nter ante uerticem autem
ut. & in te. & in te. & in te. & in te.
maui cunctis deuorabit mundum. In die
illa erit d'ns exercituum corona glorie
& in te. & in te. & in te. & in te. & in te.
sui & in te. & in te. & in te. & in te. & in te.
ad portam. & in te. & in te. & in te. & in te.
nescient & in te. & in te. & in te. & in te.
scidos & in te. & in te. & in te. & in te.
scidos sunt a uino. errant & in te. & in te.
nescient uidentem ignorauit iudicium.
Omnes enim mensis replete sunt uo-
mitu & in te. & in te. & in te. & in te.
vltimam. Quem docuit sciam. & in te. & in te.
celligit faciet audiam. & in te. & in te.
a lacte amulso & in te. & in te. & in te.
da. manda remanda. expecta reexpec-
ta. expecta reexpta. & in te. & in te.
dici ut. Iniqua enim labii & in te. & in te.
na altera loquetur ad p'nter istum. & in te.
dixit. & in te. & in te. & in te. & in te.
lura. & in te. & in te. & in te. & in te.
tunc audire. Et erit eis iudicium domini
manda remanda. manda remanda. ex-
pecta reexpta. expecta reexpta. modum
ibi modum ibi. ut vadant & in te. & in te.

Et qd appropinquat populus iste ore suo et
latus suis glificat me cor autem cor loq
est a me et amittit me mandato homi
num et doctus ideo ecce ego addam ut
annuacionem faciam populo huius in
raculo grandi et stupendo. Proderit enim
sapientia a sapientibus eius et intellectus
prudencium eius abscondetur. Et qui
pfindi estis corde ut ad domino abscondi
tis silium quoniam sunt intencio opa
et dicunt. Quis uidet nos et quis nouit
nos. Quia est hec cogitacio uia quasi
silium contra sigillum cogitac et di
cat opus factori suo non fecisti me et
figmentum dicat factori suo non in
telligis. Nonne adhuc in modico et
breui uertetur libanus in chernel et
chinel in salum reputabitur. Et au
dient in die illa surdi uerba libri de ce
nebris et caligine oculi eorum uidebunt
et addent mites in domino letitiam
et paupes homines in scio isrl exulta
bunt quoniam defecit qui puallebat
et summaus est illusio et luculi sunt
omnes qui uigilabant sup iniqui
tatem. Qui peccare faciebant hodie
inibo et arguentem in porta sub pla
tabant et declinauerunt frustra a iusto.
Propter hoc hec dicit dñs ad domum
iacob qui uenerunt abraham. Non
modo et fundentur iacob nec modo uile
eius erubescet. Et cum uidit filios suos
opa manuum uicarij uimedio sui
sanctificantes nomen meum. Et facti
cabitur san iacob et deum isrl pda
bunt et facient errantes spiritum in celli
um et in uisitatores discunt legem.

Et filij desertores. **xxx.**
dicit dominus ut facietis et silium
et non ex me et ordinem tela
et no p spm meum ut addatur peccatum
sup peccatum. Qui ambulatis ut desce
dans in egiptum et os meum non i
rogastis spantes auxilium in fortitu
dine pharaonis et habentes fiduciam
in umbra egipti. Et erit uobis fornic
to pharaonis in confusionem et fidu
cia umbra egipti in ignominiam.

Et erant enim in chernel principes tui et
tunc in tui usque ad aures pueniunt. Quia
confusi sunt sup populo qui eis prodesse
non potuit. Non fuerunt in auxilium et
in aliquam utilitatem et in confusionem et in
obprobrium. Quia inuentorum auster
in terra tribulationis et angustie. Iena
et eo ex eis uia et regulus uolans portans
sup hunters inuentorum diuitias su
as et sup gibbum camelos thesauros
suos ad plium qui eis prodesse no po
tuit. Egiptus enim frustra et uana au
xiliabitur. Et deo clamant super hoc.
Supbia tantum est quiescere. Et me
ergo ingressus scribe eis sup buxum
et in libro diligenter exata alud. Et erit
in die nouissimo inestimationis usque
etiam. Populus enim aduersum
dnam puocatus est et filij mendaces.
filij nolentes audire legem dei. Qui
dicunt in uentibus nolite uidere et aspice
mentibus nolite aspice uobis ea que
recta sunt. Loquuntur uobis placencia
uidere uobis errores auferre a me uia
declinare ante semitam celset a facie
mea sanctus isrl. Propter hoc dicit sanctus
isrl. Deo qd reprobalis libum hoc et
spemistis in calumpnia et in uultu
et in uia estis sup eos. Propter erit nob
iniquitas hec sicut in uisito cadens
et requisita in inuio excelsa. Quoni
am subito dum non speratur ueniet et
tristis erit et eminebitur sicut et tunc
lagena figuli contricione valida. Et
non inuentetur desinguentis eius et
ta iniqua portetur igniculus de mien
dio aut hauriantur parui aqne de
fouea. Quia si dñs deus scis israhel.
Si reuertimini et quiescatis. salui eritis.
Si uolueritis et in spe erit fortitudo uia
et uolueritis. Et dixistis. Nequaquam et
adequos fugiemus. Et deo fugietis. Et
sup ueloces ascendentis. Et deo uelocio
res erunt qui psequuntur nos. Et ille
homines a facie trois uiuis. et a facie
trois quinqz fugietis donec relinqua
mini quasi malus nauis in uertice
montis et quasi signum sup collecti.

Postea expectat dominus ut misereatur uni-
 tate exaltabitur patiens nobis quia
 deus iudicij dñs. Et si omnes qui expec-
 tant eum. Populus enim syon habet
 hic iherusalem. Plorans nequaquam
 gloriabitur miserans miserabitur tu.
 A succem clamoris tui statim te au-
 diens respondet tibi. Et dabit tibi do-
 num panem altum laquam vrenti
 non faciet angustare aculem doctorem
 tuum. Et erunt oculi tui videntes popu-
 lum tuum et aures tue audientes iura
 postregum morientis. Hoc est via ani-
 mule mea. et non declinetis ad dexteram
 neque ad sinistram. Et committatis la-
 minas sculpilum argenti tui et vestimen-
 tum et stans autem tu et disspes ea sicut
 inundationem mensurac. Et gredere dices
 ei. Et dabitur pluma semini tuo. vbi
 tuncque seminatus in terra et panis fructu
 terre tue erit uterimus et pinguis. Pa-
 scuntur in possessione tua in die illa.
 agnus spatiose et haui tu et pulli a-
 suorum qui opantur tibi. et iuxta
 iugum comedent sicut in area venti-
 latum est. Et erunt super omnes mon-
 tem excelsum et super omnem collemele-
 uatum. tui currentium aquas. in
 die iudicij multorum cum occide-
 runt tures et erit lux lune sicut lux so-
 lis et lux solis erit septemplum sicut lux
 septem dierum in die qua alligauerit
 dominus milibus populi sui et prussuram
 eius plage sanauit. Ecce nomen domini
 venit de longinquo. ardens furor eius
 et grauis adportandus. Labia eius
 repleta sunt indignatione. et lingua eius
 quasi ignis deutorans. et pueris
 eius velut torrens inundans usque ad
 medium eorum ad percutiendas gentes in
 nichilum et firmum erroris quod erat in
 maxillis populorum. Canticum erit vo-
 bis sicut uox sacrificij sollemnitatis
 et letitia cordis. sicut qui pergit cum iuxta
 ut in montem domini ad fortem illi. Et
 audiam faciet dominus gloriam uocis sue
 et terrorem brachij sui ostendet in emi-
 nationem furoris et flamma ignis de

uolans. **A**ffert in turbine et in apide
 grandinis. Innot enim domini panebit
 assur iuga percutis. et erit transitus vir-
 ge fundatus. qui requiescit faciet dominus se-
 cum. et uictoribus et impis et in bellis
 populus expunguabit eos. Depara e-
 enim ab enchiophetis a rege sparmia p-
 funda et olacra. Nutrimenta eius ig-
 nis et lingua multa. flatus domini sic
 torrens sulphuris succendens eam.

Et qui descendunt in **xxxii**
 egyptum ad auxilium equis
 spantes et haerentes fiduciam se-
 quadragis quia multe sunt et super equi-
 tibus quia pualidi nimis et non sunt et si
 si super seculum et domum non requiescent.
 et per autem sapiens adduxit malum.
 et uerba sua non abstulit. et consurget
 contra domum pessimorum et eam at-
 tum opantium iniquitatem. Egiptus
 homo non deus. et equi eos cato et non
 spantes. Et dominus inclinabit manum
 suam et corruet auxiliator et caderet qui p-
 statum simulque omnes et similia.
 Quia si dicit dominus ad me. Quod si
 iugiat leo et catus leonis super pedes
 suam cum occurrat ei multitudine pa-
 storum a uoce eorum non formidabit
 et a multitudine eorum non pattebit
 Si descendet dominus exercituum ut p-
 licetur super montem syon et super colle-
 eius. Si autem aures nolantes sic preger
 dominus exercituum iherusalem prope
 gens et luxians transiens et saluans.
 Conitutum. sicut in profundum retes
 semis filij israel. Innot enim illa abita-
 et uir ydola argenti sui et ydola aurum sui
 que fecerunt uobis manus me in prauum
 Et cader assur in gladio non uiri. et gla-
 dius hominis non uocabit eum. et fu-
 giet non a facie gladii et uictus eius
 uictigales erunt. Et fortitudo eius a
 uice transibit et pauebunt fugientes
 principes eius. Dixit dominus cuius ignis
 est in syon. et dominus eius iherusalem.
Et de iustitia regna **xxxiii**
 bit rex et principes eius iudicio
 percutit. Et erit uir sicut qui a

8611

interfices peccati totius saluti. . xxxiii. .
U qui p'datis nomen ipe p'date
 us. I qui sp'is nomen ipe sp'
 us. Cum s'umma uis deprecam
 deprecaberis. Cum fangauis delictis s'ep
 nare s'empnis. Domine miserere nost
 te enim expectauimus. esto brachium
 uirum inmane. i salus nostra in temp'e iuda
 tionis. Auoce angli fugerunt populi
 i ab exaltatione tua disgle sunt gentes
 i segregabunt spolia tua sicut colligi
 tur b'icis uelut cum fosse plene sunt
 de eo. N' agnificatus est domus quonia
 habitauit in excello i impleuit syon i
 dictio i iusticia i erit fides in temp'ib' tuis
 Domine salus sapientia i scientia fi
 nio: dñi ipe thesaurus eius. Ecce uide
 tes clamabunt foris angeli patris ama
 re flebunt. Dissipate sunt uie cessauit
 transiens p'sentiam uirtutu suu est
 pactum. N' ierit ciuitates non reputa
 ut homines. Luxe i languit h'ra s'fu
 sus est libanus i obscuruit. i factus e
 saron sicut desertum s'fusa est basan
 i carmelus. N' uinc exsurgam dicite bo
 umus. nunc exaltabor. nunc s'blenabo.
 Concipietis ardorem parietis sup'elam.
 S'puratus uester ut ignis uorabit nos i
 erunt populi quasi de incendio ignis.
 S'pine s'gregate igni comburentur. Au
 dite qui longe estis que fecim. i s'guos
 citet in omni fortitudine mea. Conisti
 sunt in syon peccatores possedit tementor
 ypocritas. Quis potit habitare de uob
 tum igne deuorante. Quis habitabit
 ex uobis cum ardore sempiternus. Q'
 ambulat in iusticijs i loquitur ueritate.
 i qui protulit auariciam exaltipina.
 i exauit manus suas ab omni munere.
 Qui obturat aures suas ne audiat
 sanguinem. i claudit oculos suos ne
 videat malum. N' de in excellis habitabit
 in iuncta saxorum s'blimitas eius.
 paup' ei datus est. aque eius fideles
 sunt. Regem in decore suo uidebit et
 oculi eius sicut flam de lauge. co: tu
 um ineditabit timorem. Vm est lit
 ceratus. T' sui est legis iuda ponderans

Qui est cador puerorum. Populum
in prudentem non videbis. pueri autem sunt
ita ut non possis intelligere difficultati
nem lingue eius in quo nulla est sapi
entia. Et spiritus syon ciuitatem sollemp
nitatis ure. Oculi tui videbunt ulem
tuitate opulenti tam tabernaculum qd
nequaquam transiit potest uer autem
clauis eius isempitum et omnes sunt
culi eius no uiripent quia solummodo
ibi magnificatus est dñs deus noster.
Locis fluminiu iuu latissimu i pate
tes non transibit pueri nauis remigi
um neqz uicinis magna transgredietur
eunt. Dominus enim uidet ut dñs le
gifer ut dñs rex ut ipe ueniet et lauda
bit nos. Paxati sunt flumini tui. Et no
pualetur. Si erit malus tuus. ut di
latate signum non queas. Tunc diui
dentur spolia pdaui multas claudi
duriptent pdaui. Nec dicit uicinus e
langui. Populus qui habitabat in ea
aufertur ab eo iniquitas. **xxxiii.**

Accedite gentes et audite et attendi
te populi. Audiat inra iplentitu
do eius. agis et omne geruere e
ius quia idignato domini sup omes
gentes. i furo sup omne malitiam eor.
quifect eos i dedit eos in occasionem. Iuxta
fecti eorum puerentur i decabauit eoru
a scender fides. G abescent montes a lag
ume eoru. i adlescet omnis milia ce
lor. i complicabunt sicut lib celi i ois
milis eoru. defluet sicut defluit folui
de uinea i deficiet quoniam i ebriatus e
i celo gladius meus. Ecce sup ydum
a scendet i sup ppium in ffectionis mee
ad iudicium. Gladius dñi repleus e
sanguine. inuallatus est ad ipe de lag
ume i agnos i i yroxi de sanguine
medullatoz attetum. Et iudicia enim
dñi iustitia i iusticia magna iustia e
dom. Et descendunt uincosnes qui eis
i chauri cu potentibz. I nebratut in
eoz sanguine i humis eoz ad ipe pig
uum. Quia dies ultionis dñi annu
retributionis iudicij syon. Et quereant
tormentes eius i pcent. i humis eius

in sulphur. Tenebra enim eius imptem ardente
nocte i die non extinguetur in sempit
uum. A scendet fumus eius a quacuo
ne i generacionem desolabitur in sola
tudo. Non erit transiens p eam et
possidebunt eam otococatus i eorum
i ubi i eorum i ptabunt i ea i extende
tur sup eam iustitia. ut redigatur ad
nichilum i ppenditulum i desolacionem
I obues eius non erunt ibi. regem po
tius i uocabunt i omnes principes eius
i nichilum. Et orientur spiritus i domibz
eius i iusticia i palatibus i iustitacionibz
eius. Et erit arbore dracomum i pasai
stutacionum. i occurrent denonia. a
nocentantus i pilosus. clamabit al
ter ad altum. I uicabit lamia i in
tenuit sibi requiem. I bi habuit fouea
eius i erunt oculi i iusticia i iusticia
dit i sicut i iusticia eius. Illic milia
egregati sunt iusticia. Alter ad altum.
I equitate diligenter i libro domini
i legite iusticia ex eis non defuit alter
ad altum non quiescit quia qd exo
re meo pcedit ille mandauit i spūs e
ius i egregauit ea. Et ipe iusticia eis for
tem. i manus eius diuisit eam illis
iustitiam. Vsqz i iusticia possidebit
eam i iusticia i generacionem ha
bitabunt in ea. **xxxv.**

Letabitur delecta iusticia et ex
ultabit solitudo i iusticia qd
iusticia. Germinans gmina
uit i iusticia i iusticia i iusticia
Gloria iusticia data est ei. decor iusticia
i iusticia. Ipi iusticia iusticia iusticia
decorum dei iusticia. Confortate manus
dissolutas i iusticia debilia iusticia
ce. Dicitur. Pusillanimes iusticia
i iusticia tunc. Ecce deus iusticia iusticia
ad dicitur retributionis. deus ipe uictor
i saluabit nos. Tunc agnoscant ois
eorum i iusticia iusticia iusticia.
Tunc saluet sicut cecus claudus. i
agga erit lingua iusticia quia scisse
sunt iusticia aque i iusticia iusticia
i iusticia iusticia iusticia. Iusticia

libus in quibus prius dracones habita-
bant oritur inter calamitatem et iudicium. Et
erit ibi semita iuxta sanctam vocatam.
Non transibit pedem potius. Et her-
ent nobis directio via ita ut stultus non
erret per eam. Non erit ibi leo et mala
bestia non ascendet eam nec iuvenietur
ibi. Et ambulabunt qui ibant fuerunt
et redempti a domino. Conituentur iuveniet
in honorem laudem et gloriam sempiternam
super caput eorum gaudium et letitiam
obtinuerunt et fugiet dolor et gemitus.

Et factum est in **xxxvi.**
quodammodo anno regis ezechie
ascendit sennacherib rex assy-
riorum super omnes civitates iuda in-
vadis et cepit eas. Et misit rex assyrio-
rum rapsacen delachis in iherusalem
ad regem ezechiam in manu quam
istat in aqueductu piscine supradictae
in via agri fulonis. Et egressus est ad
eam elyachim filius helchie qui erat
super domum iobna scriba. et pater fili-
asaph a commentariis. Et dixit ad eos
rapsaces. Dicit ezechie. Hec dicit rex
magnus rex assyriorum. Que est ista
fiducia qua esitis aut quo esilio vel
fortitudine rebellare disponis? Super
quem habes fiduciam quia recessisti
ante? Ecce esitis super baculum animi
dixerunt et straxerunt istum super egyptum
qui si inimicus fuit homini mirabitur in
manum eius et perforabit eam sic pha-
ris rex egypti omnibus qui esidunt in eo.
Quod si responderis michi in domino do-
mus esidimus. nomen ipse est cuius ab-
stulit ezechia excelsa et altaria. et dixit
inde iherusalem coram altari isto a-
dorabis. Et nunc trade te domino meo re-
gi assyriorum et dabo tibi duo milia
equorum ut possis exire prebe ascensorio
eorum. Et quanto sustinebis faciem
unius viduas. loci exsecutus domum
mei in minoribus. Quod si esidis in egypto
in quadrigis in equitibus. nunc. Quis
sine domino ascendit ad iram istam ut
dispenderit eam? Dixit dominus ad me. As-
cende super iram istam et disperse eam.

Et dixit elyachim iobna et ioac ad rap-
sacen. Loque ad seniores tuos super ungul-
as intelligimus enim. Ne loquaris ad nos
iudice manibus populi qui est seculum
tuum. Et dixit ad eos rapsaces. Nunc
ad dominum tuum. et ad te misit me dominus
meus ut loquerer omnia verba ista et non
potius ad iudices qui sedent super murum ut
comedant stercorem suum et bibant urinam
pedum suorum nobiscum. Et stetit rapsa-
ces et clamavit iudice voce magna et
dixit. Audite verba regis magni regis
assyriorum. Hec dicit rex. Non seducite
vos ezechias quia non potest erui vos
et non vobis tribuat fiduciam ezechia
super domino dicens. E meus liberabit
nos dominus. Non dantur civitas ista. et
manus regis assyriorum. Et ante au-
dit ezechiam. Hec enim dicit rex as-
syriorum. Facite merum undecim et
egredimini ad me et comedite unumquemque
vinctam suam unumquemque fratrem suum
et bibite unumquemque aquam cisternae suae
donec veniam et collam vos ad iram
que est inter iram. iram fumentum et vinum
iram papum et vinearum. Non erubescit
vos ezechias dicens. Dominus liberabit
nos. Numquid libaverunt dominus gentem
unumquemque iram suam de manu regis
assyriorum. Et non est deus emathi et an-
fathi. Vbi est deus sepharaim? Nunc
libaverunt samariam de manu mea.
Quis ex omnibus deis finitum istarum
qui eruerit iram de manu mea. et erua-
bit deus iherusalem de manu mea. et silue-
runt et non responderunt ei verbum. Et an-
davit enim eis rex dicens. Et respon-
deatis ei. Et ingressus est elyachim fi-
lius helchie qui erat super domum iob-
na scriba et ioac filius asaph a commen-
tariis ad ezechiam scilicet vestibus et nunc
amittit ei iram rapsaces. **xxxvii.**

Et factum est cum audisset rex e-
zechias cadit vestimenta sua
et obvolutus est sacco et cecidit
in conspectu domini. Et misit elyachim qui
erat super domum iobna scribam et se-
niores delachos optos sacris. ad y-

laiam filium amos pphete. Et dixerunt
 ad eum. Hec dicit ezechias. Dies tribu
 lationis et angustie et correptionis et bla
 sphemie dies hec. quia uenit filius ul
 ti ad patrem. iustus non est parituri
 Si quomodo audiat dominus deus tuus
 uerba implacis. quem misit rex assyrios
 dominus suus ad blasphemandum deum vi
 uentem et exprauendum sermonibus. quod
 audiuit dominus deus tuus. Leua ergo o
 rem precum que tepece sunt. Et ce
 uerunt serui regis ad ysaia. Dixit
 ad eos ysaia. Hec dicit dominus in
 hoc dicit dominus deus. Ne timeas a facie
 uirorum istorum que audisti quibus blas
 phemauerunt pueri regis assyrios me.
 Ecce ego dabo eis spiritum et audiet
 uocem meam et reuertentur ad terram suam et
 corruent eum faciem gladio intra sua
 Et celsus est autem implacis in uenit
 regem assyriorum puerum aduersum
 lobuani. Audierat enim quia puer
 esset de ladis et audiuit de cheracha re
 ge ethiopie dicentes. Egredius est ut pug
 net contra te. Quod cum audisset misit re
 uocatos ad ezechiam dicens. Hec di
 citis ezechie regi uide loquentes. Non
 te decipiat deus tuus in quo tu confidis
 dicens. Non dabitur iherusalem in ma
 nu regis assyriorum. Ecce tu audisti quod
 fecerunt omnes reges assyrios omnibus
 tuis quas subiecerunt et in potius liberari.
 Numquid eueniunt eos dii gentium
 quos subiecerunt patres mei gozan et
 aram et seleph et filios edom qui erant
 in thalassar. Et hic est rex emuath. et
 rex arfad et rex urbis sepharaim et
 ana et aua. Et tulit ezechias libros
 de manu uincionum et legit eos. Et as
 cendit in domum domini et expandit eos eze
 chias coram domino. et ait ezechias
 dominus dicens. Domine exercituum deu
 israhel qui sedes super cherubim. tu es deus so
 lus omnium regum. Et tu fecisti celum
 et terram. Inclina dominus aurem tuam et
 audi. apertis oculos tuos et uide. et audi o
 mnia uerba semachem que misit ad
 blasphemandum deum uiuentem.

Hec enim dominus deus fecit reges a
 syriorum et regiones earum. et dedit
 eos eis regum. Non enim erant dii. sed o
 pa manuum hominum. lignum et lapide
 et conuenerunt eos. Et ait dominus deus
 ut salua nos de manu eius. Et cognos
 cant omnia regna terre. quia tu es domi
 nus solus. Et misit ysaia filius amos
 ad ezechiam dicens. Hec dicit dominus deus
 israhel. Quod rogasti me de semachem
 rege assyriorum. hoc est uerum quod locu
 tus est dominus super eum. Desperxit te sub
 sanauit te uirgo filia syon. post te ca
 pit monebit uirgo filia iherusalem.
 Cui exprobrasti quem blasphemasti
 et super quem exaltasti uocem et iurasti
 altitudinem oculorum tuorum. Ad sanctu
 m. In manu seniorum meorum exprobrasti
 domino. et dixisti. In uicitudine qua
 dignatum meas ego ascendi altitudi
 nem montium uirga libani. Et succedat
 excelsa cedrorum eius et electas abiece
 altius. in montibus altitudines summorum
 tuum eius saltum carmeli eius. Ego
 fodi et uidi aquam et excutavi uesci
 gis pedis mei omnes riuos aggerum.
 Numquid non audisti que olim
 fecim et. Ex diebus antiquis ego plac
 manu illud. et uincit ad dux. Et facta
 est iter aditacorem collum pugna
 tuum et ciuitatem uincit. Et abita
 tores earum breuata manu et erunt
 nunc et esuli sunt. facti sunt sicut femi
 na et germen pasce. et herba cedrorum
 que exaruit ante quam maturelceret.
 Et ita conem et ingressum tuum et ita
 tuum tuum ego cognoui et saluam
 tuam contra me. Cum fueris aduersus
 me. superbia tua ascendit in aures
 meas. Quam ergo circulum in
 tibus tuis et firmum in labijs tuis. et re
 ducam te in uiam per quam uenisti. Et ubi
 aut hoc erit signum. Comede hoc an
 no que sponce nascuntur. et in anno sedo
 ponis uescit. In anno autem tertio
 seminat et metet et plantat et uincet
 et quod dicit fructum earum. Et uidet id
 quod saluatum fuit de domo iuda et quod

reliquum est iuxta radicem dorsum et
faciet fructum suum quia de herem
eribunt reliquie et saluatio de monte sy
on et ius domini erentur faciet istud.
Quia hic dicit dñs de rege assyriorum.
Non mirabitur ciuitates hanc et non ta
cet ubi sagittam et non occupabit eam
dixit. et non iuxta mentem eius ar
gem. In uia quia uenit per eam iuxta
et ciuitatem hanc non ingreditur dicit do
mini. Et per eam ciuitatem ista ut sal
uem eam propter me. et propter dauid serui
meum. Egressus est angelus domini et
perussit in castra assyriorum centum
octoginta quinque milia. Et surrexit
mane et ecce omnes castra uictoriae
Et egressus est et abiit. Et reuersus est sen
nachib rex assyriorum et habitauit
in minime. Et factum est cum adoraret
in templo uelut dñi suum adra
melech et sersar filij eius perussent
eum gladio fugiuntque minam amrad
et regnauit asaraddon filius eius pro.
Et dicit illis. Egrauant e. **xxxviii.**
ezechias usque ad mortem et uenit ad
eum ysaas filius annos pfecti et dixit
et. Hec dicit dominus. Disponde domum
me quia moriens tu et non uiues. Et e
uectit ezechias faciem suam ad parie
tem et orauit dñm et dixit. O uisus do
mini. memento quiesco quod ambulau
im coram te ueritate et in corde pfecto.
et quod bonum est i oculis tuis fecim. Et
fleuit ezechias fleu magno. Et factum
est uerbum dñi ad ysaam per eam dicit.
Asade et dicit ezchie. Hec dicit dñs dñs
dauid pater tuus. Audim orationes
tuas et uidi lacrimas tuas. Ecce ego
adiciam super dies tuos quinquaginta an
nos et de manibus regis assyriorum eru
am te et ciuitatem istam et per eam eam.
Hoc autem tibi erit signum a dño.
quia faciet dñs uerbum hoc quod locutus
est. Ecce ego reueram faciam uirbram
lineam per quas descenderat in orologi
achaz in sale reuersum decem lineis.
Et reuersus est soli decem lineis. per quos
quos descenderat. S. tripura ezchie

regis unde cum egruisset et cum qualuisset
de firmitate sua. Ego dixi. Audim
dñs dñm meos uadam ad portam i
feri. Quasi reliquum amicos meos.
Dixi non uideo dñm deum meum in
uentum. Non aspiciam hominem
ultra et habitatores quies. Quia
mea ablata est. et uoluta est a me quasi
tabernacula pastorum. Dicitur est ue
lut a exerce uita mea. Dum ad huc
orduer succidit me. demane usque ad ue
spem finis me. S. peritiam usque ad
mane quasi leo sic contumit omnia o
sa mea. Demane usque ad uespem fi
nes me. Sicut pulvis in uentis sic
clamato. meditato ut columba. Ade
mati sunt oculi mei. suspicientes i ex
cella. Domine uim patris responde p
me. Quid dicam aut quid respondebit
mihi cum ipse fecim. Et cogitabo tibi
omnes annos meos. i. amantudine
anime mee. Dñe si sic uiuitur. i. uita
liber uita spiritus mei. Corripies me et
unificabis me. ecce in pace amant
to mea amantissima. Tu autem eruis
animam meam ut non periret. pro reatu
post tergum tuum omnia peccata mea.
Quia non infans exercebitur tibi ne
que mors laudabit te non expectabit
qui descendunt i lacum uicatus tuus.
Uir uis uis exercebitur tibi sicut
et ego hodie pater filijs uocam faciet
uitam tuam. Domine saluum me
et psalmis uos cantabimus cunctis
diebus uite me in domo dñi. Et iussit
ysaas ut colleret massam deficiis et ca
thaplasmarent super uulnus et sanare
tur. Et dixit ezechias. Quid erit signum
quia ascendam i domum dñi. **xxxix.**
Quo tempore iussit merodach barada
filius baladan rex babilonis libros et
munera ad ezechiam. Audierat enim
quod egruisset et conualuisset. Et cecidit
aut super eis ezechias et ostendit eis cel
lam aromatum et argenti et aurum et o
doramentos. et unguenta optima. et os
apothecas suppellectilis sue et unguenta
que inuenta sunt i thesauris eius. Non

fuerunt quod non ostenderet eis ezechias id
mo sua et in omni potestate sua. Intrauit
autem ysaïas propheta ad regem ezechiam
et dixit ei. Quid dixerunt tibi isti et unde
veniunt ad te. Et dixit ezechias. De terra
longinqua veniunt ad me de babilonia.
Et dixit. Quae uiderunt in domo tua. Et dixit
ezechias. Omnia quae in domo mea sunt
viderunt. Non fuit res quam non osten
derim eis in thesauris meis. Et dixit ysaïas
ad ezechiam. Audi uerbum domini exerci
tuum. Ecce dies ueniunt et auferent omnia
quae in domo tua sunt et quae thesauriza
uerunt patres tui usque ad diem hunc in ba
bylonem. Non relinquetur quicquam
dicit dominus. Et de filiis tuis qui exi
bunt de te quos gentes tollent et erunt
eunuchi in palatio regis babilonis. Et
dixit ezechias ad ysaïam. Bonum est
uerbum domini quod locutus es. Et dixit. Fiac
tum pax et uitas in diebus meis. **xl.**

Quod solamini et solamini popule
meus. dicit dominus deus uester. Po
quini ad cor illud. et adnota
te eam. quoniam completa est malitia
eius. dimissa est iniquitas illius. Sul
cepit enim de manu domini duplicata pro
omnibus peccatis suis. Porro clamantis in
deserto. pace uiam domini. uis facite
in solitudine semitas domini. Omnis
uallis implebitur. et omnis mons et collis
humiliabitur. et erunt praua in directa et
asperas in uias planas. Et tendabitur
gloria domini. et uidebit omnis caro pante.
quod os domini locutum est. **U**lor dicentis.
Clama. Et dixit. Quid clamabo. Vis
caro femur. et omnis gloria eius quasi
flos agri. Exsiccatum est femur. et ce
cidit flos. quia spiritus domini sufflauit
in eo. Vere femur est populus. Exsiccatum
est femur. et cecidit flos. **T**erribus autem
domini manet ieiunium. Super montem ex
celsum ascende. tu qui euangelizas
syon. exalta in fortitudine uocem tuam
qui euangelizas iherusalem. **E**xalta
uocem tuam. **D**ic ciuitatibus iude. Ec
ce deus uester. Ecce dominus deus in fortitudi
ne ueniet. et brachium eius dominabitur.

Ecce merces eius cum eo. et opus illius co
ram ipso. **S**icut pastor gregem suum pa
scet in brachio suo et gregabit agnos. et
in sinu suo leuabit fetas tempore pascuit. **E**
Quis mensus est gurgulo aquas. et ce
los palmo pondauit. **Q**uis appendit
tribus digitis molem terrae. et libavit ipon
de montes et colles instatera. **Q**uis adme
nit spiritum domini. aut quis consilia
eius sunt. et ostendit illi. **E**cce enim quo
intit et summi et instruxit eum et docuit
eum sententiam iustitiae. et erudit eum sci
entia et uiam prudentiae ostendit illi.
Ecce gentes quasi strale simile. et qua
si momentum stac reputate sunt. **E**cce
in simile quasi puluis exiguis et ly
banus non sufficit ad succendendum. et
animalia eius non sufficiunt ad holocaustum.
Quantes gentes quasi non
sunt. sic sunt coram eo et quasi nichilum
et ante reputate sunt ei. **E**cce ergo simi
lem domini fecistis. aut quid ymaginem
ponetis ei. **Q**uam quid sculptile effla
bit faber. aut artifex auro figurabit il
lud et auriis argenteis argenteauis.
Forte lignum et imputribile elegit arti
fex sapientis querit. quomodo statuatur si
militudinem quod non mutetur. **N**iquid
non scitis. **E**t unumquod non audistis.
Nunquid non annuntiatum est ab ui
ris uobis. **N**iquid non intellexistis
fundamentum terrae. **Q**ui sedet super gyrum
terre et habitatores eius sunt quasi locu
ste. **Q**ui extendit uelut in chilum celo
et expandit eos sicut tabulam ad
inhabitandum. **Q**ui dat secretorum serua
tores quasi non sunt iudices terrae. ut
ut in ante fecit. **E**t quidem neque plan
tato neque facto neque indicato. intra tui
co eorum. **E**grete flauit in eos et amec
runt et tuito quasi stipulam aufer eos.
Ecce autem assimilatus me. et ad equalis
me dicit scitis. **P**eruenite in uocibus oculis
et uidete quis creauit haec. **Q**ui educit
in uocibus iudicium eorum. et omnes exno
mine uocat similitudine fortitudinis
et roboris uirtutisq; eius. neque unum
reliquitum fuit. **Q**uare dicit iacob.

loquis israel. abscondita est uia mea a domino. et a deo meo iudicium transibit. Numquid uelitis auctorem non audistis. Dominus sempiternus dominus qui creauit mundos terrae. non deficiet neque laborabit. nec est inuestigatio sapientiae eius. Qui dat latro uirtutem et hijs qui sunt fortitudine robur multiplicat. Deficiente pueri laborabunt et iuuenes infirmitate sua cadent. Qui autem sperant in domino mutabunt fortitudinem assumendo pennas ut aquile current et non laborabunt ambulabunt et non deficient.

Locant ad me in fide. **· xli ·**
et gentes uincunt fortitudinem. A cordant et tunc loquantur sicut ad iudicium peruenimus. Quis sufficit ab oriente iustum uocauit eum. ut sequeretur se. Dabit ei aspectus eius gentes et reges optinebit. Dabit quasi puluerem gladio eius. sicut stipulam uento raptam auertit eum. Qui sequetur eos transibit in pace. semita in pedibus eius non apparebit. Quis hoc operatus est et fecit. Vocatis generationes ab exordio. Ego dominus primus et nouissimus ego sum. Vidit in fide et amiserunt. extrema de obstupuerunt et accesserunt. Unusquisque proximo suo auxiliabitur et fratri suo dicit. Confortare. Confortabit frater euus pauperis malleo. eu qui tacebat tunc campis dicens. glutino totum est et confortauit eum deus ut non moueretur. Et tu israel serue meum iacob quem elegi. semen abraham a me uicini in quo apprehendi te a bechor miter. et a longinquis uidam te. et dicit tibi. Semine meus es tu. elegi te in omni abraham te. Metueas quia ego sum deus tuus. Confortam te auxiliatus sum tui. et suscepit te dextera iusti mei. Ecce confundentur et erubescunt omnes qui perungunt aduersum te. Erunt quasi non sunt. et peribunt iusti qui exaudierunt tibi. Quos eos et non inuenies uiros rebelles tuos. Et erunt quasi non sunt. et uelut hominis bellantis aduersum te. quia ego do-

minus deus tuus apprehendens manum tuam dicens quod tibi. Metueas eos quia ego audiam te. Noli timere unius iacob quia in manu estis ex israel. Ego auxiliatus sum tui dicit dominus. et redemptor tuus sanctus israel. Ego posui te quasi plantam in iustis nouum. Dabitur iustitia serapua. Et erunt montes et erunt uires colles quasi puluerem pones. Et erunt tibi eos in uentis uollet et turbo dispergit eos. Et tu exultabis in domino et in sancto israel locabis. Egent et pauperes querent aquas et non sunt. lingua ipsorum sit arida. Ego dominus exaudiam eos. deus israel non delinquam eos. A primum in superius collibus flumina in medio ca-porum fontes. Donam desertum et stagna aquarum. et in uiam in uiam aq-ram. Dabo in solitudine cedrum et spinam et myrtum et ligum olue. Quam nido ab ierem. ulmum et bup- simul. ut videant et sciant. et cognoscant et intelligant pariter. quia manus domini fecit hoc. et scitis israel creauit illud. Prope facite iudicium uestrum dicit dominus al- fere si quid forte habetis dicit rex iacob. A cordant et nunciat nobis quicquid uentura sunt. Propterea que fuerunt ne- citate. Et ponemus cor meum et sciamus. nouissima eorum et que uentura sunt i dicite nobis. A nunciate que uen- tura sunt in futurum. et sciamus quia dix- estis uos. Et erit quoque aut male si po- testis facite. et loquamur et uideamur. Ecce uos estis ex nichilo. et opus uerum. ex eo quod non est. Ab hominibus est qui elegit uos. Suscitauit ab aquilone et uenit ab ortu solis. Vocabit nomen me- um. et adducet magistratus quasi lu- tum et uelut plastas et calcans humum. Quis annuntiabit ab exordio ut scia- mus et a principio ut dicamus iustis es. Non est neque annuntiatus neque pro- dens. neque audiens sermones uos. Qui- unus ad hunc dicit. ecce assum. et uideam eum angustam dabo. Et uideri non erat neque exilis quicquam qui in uere et sciam et interrogatus respondet uerum. Ecce os

inuisti et uana opera eorum. uentis et mane
simulachra eorum. **xlvi.**

Ecce seruis meus suscipiam eum et
lectus meus complacuit sibi in
illo anima mea. Dedi spiritum meum
super eum iudicium gentibus. **Q**ui
clamabit neque accipiet personam neque
audietur foris uox eius. calamitatem quod
faciunt non conuertit. et lignum fumigans
non exstinguit. In uim eduxit iudicium.
Non erit uictis neque turbulentiis don-
ponat in ira iudicium. et regem eius in
sile expectabunt. **E**t dicit dominus deus
creans celos et extendens eos. firmans et
terram. et que gurguerunt ex ea. datus flammam
populo qui est super eam. et spiritum cal-
canibus eam. Ego dominus uocavi te in
iusticia et apprehendi manum tuam et se-
cui te. et dedit te in sedibus populi. in uicem
gentium. ut aperires oculos cecorum. et edu-
ceres de obscuritate uindictam. dedisti carnis
sedentes in tenebris. Ego dominus hoc est no-
men meum. **G**loriam meam alii non
dabo. et laudem meam scilicet palatibus. **Q**ue
prima fuerunt ecce ueniunt. **Q**uonia
quoque ego annuntiaui ante qui orant
audita uobis faciam. **C**antate domino
canticum nouum. laus eius ab ex-
celsis sit. **Q**ui descendistis uimare et imple-
uitudo eius in siluam. et habitatores eorum.
Subleuetur desertum et ciuitates eius et
domus eius habitabit cedrus. **L**auda-
te habitatores petre de uice montium
clamabunt. **P**onent domino gloriam
et laudem eius in insulis inuocabunt.
Dominus sicut foris egredietur. sicut uir
pluuiarum suscitabit zelum. **V**ociferabitur
et clamabit super inimicos suos et exalta-
bitur. **S**icut semper filius patiens sui.
sicut patiens loquar. **D**issipabo et ab-
sorbebo simul desertos faciam in uicem
et colles et omne gramen eos exstirpabo.
Et ponam flumina in insulas et stagna
ariditatem. **E**ducabo cecos in uiam et
qui uelant in uisum quos igno-
rauerunt ambulare eos faciam. **P**o-
nam tenebras eorum coram ipsis in lu-
cem et primam in uia. **E**t uia secun-

dis et non reliqui eos conuersi sunt retro.
sum. **C**onfundantur et confusione qui confidunt
in scilicet palatibus. qui dicunt et flammam uos dixi-
mini. **S**icut audiuit. et certum in uentum ad
iudicium. **Q**uis cecus nisi sius uenit
et fundos nisi adqueunt inimicos meos.
nisi. **Q**uis cecus nisi qui uenit ad
est. quis cecus nisi seruis domini. **Q**ui
uides multa nomine custodites. **Q**ui
aperas habes aures uocem audies. **E**t
dominus uoluit ut sanctificaret eum
et magnificaret legem et extolleret. **Q**ui
autem populus dilectus et uastatus. **E**t
queus inueniunt omnes. et in domibus car-
cerum absconditi sunt. **E**t sunt in tra-
pam. nec est qui euadat in derelictum.
et non est qui dicat reddere. **Q**uis est in
uobis qui audiat hoc attendat et audiat
et futura. **Q**uis dedit in derelictum
iacobi. et israel uastauit. **Q**uonia dominus.
Et pe est aut peccauit. et in uoluerunt in
uis eius ambulare. et non audierunt
legem eius. **E**t effudit super eum indigna-
tionem furoris sui et forte bellum.
Et combussit eum in cinerem et igno-
uit. et succendit eum et non intellexit.

Et nunc hec dicit **xlvi.**
dominus creans te iacob. et for-
mans te israel. **N**oli timere quia
redemti te. et uocauit te nomine tuo ser-
uus meus es tu. **C**um transieris per
aquam certum eris. et flumina non
operient te. **C**um ambulabis in igne non
combustus. et flamma non accendit in
te quia ego dominus deus tuus scis israel
saluator tuus. **D**edi praeconem tuum
in egyptum et ethiopiam. et saba pro te.
Et quo honorabilis factus es in oculis
meis et gloriosus. ego dilexi te. **E**t dabo
homines pro te et populos pauperum tuorum.
Noli timere quoniam ego sum cecus
ab oriente adducam semen tuum. et ab
occidente aggregabo te. **I**n uiam a qui-
lioni da et austro noli prohibere. **A**ffer
filios meos de longinquo. et filias me-
as ab extremis terre. et omne qui uo-
cat nomen tuum in gloriam meam.
creauit eum. formauit eum. et fecit eum.

taces tuas propter me. vocatur tuos non te
 cordabor. **E**dunc me in memoriam et iudi-
 cemur simul. **N**am si quid habes. ut
 iustificas. **P**ater autem primus peccavit.
 et interpretes tui pervertiti sunt in te. **E**t
 etiam tuam principes suos dedit ad iudicium
 convenit iacob et israhel blasphemiam.

Et nunc audit sumus. **Et nunc**
 meus iacob. et israhel quem elegi. **E**t
 sic dicit dominus. faciens et for-
 mans te ab utero auxiliator tuus. **N**o-
 li timere serve meus iacob. et rectissime
 quem elegi. **E**t effundam enim aquas
 super siccitatem. et fluentia super aridam.
Et effundam spiritum meum super semine tuum
 et benedictionem meam super stipem tuam
 et geminabunt inter herbas quasi sa-
 lices iuxta preter fluentes aquas. **I**ste
 dicit dominus ego sum et ille invocabit
 in nomine meo iacob. **E**t hic scribitur ma-
 nu sua dno et in nomine israhel assumilabit.

Sic dicit dominus rex israhel. et redemptor
 tuus dñs exercituum. **E**go primus et
 ego novissimus et absque me non est
 ds. **Q**uis similis mei. **V**ocet et annunciet
 iudicium exponat michi. ex quo
 constitui populum antiquum. **V**entura
 et que futura sunt annuntiaret eis.

Nolite timere neque conturbemini. **E**t nunc
 audite et feci et annuntiavit. **V**os estis
 testes mei. **N**umquid deus est absque
 me. et formator quem ego non nomin.

Palati ydoli omnes nichil sunt et amara
 assunta non poterunt eis. **I**psi sunt te-
 stes eorum quia non viderit neque intelli-
 gunt ut confundantur. **Q**uis formavit
 deum et sculptile et stant ad nichil inteli-
 ge. **E**cce omnes principes eius confundentur.
 fabri enim sunt ex hominibus. cum ve-
 nient omnes stabunt et pariebunt et re-
 fundentur simul. **F**aber ferreus lima
 operans est in primis et in malleis for-
 mavit illud. **R**operans est in brachio
 fortitudinis sue. **E**t surget et deficiet et
 non habet aquam et lacet. **I**n fer-
 ligatus extendit novitiam. **F**orma-
 vit illud in cuncta. fecit illud et an-
 gularibus et in arcibus cunctavit illud.

et fecit ymaginem uiri quasi speculum
hominem habitantem in domo. Sicut
dixit cordis tui illicem in quietum. que se
tenet in lingua salus. Plana uirum pi
um quam plura emittit. et facta e
hominibus in formam. Sicut ipse ex eis
causatus est. et succendit corne panes.
Dereliquos autem opacis e deum et a do
uit et fecit sculptile et curuatus e ante il
lud. Et edum eius contribuit igni. et de
medio eius carnes comedit. Corne pl
mentum et saturatus est et causatus
est et dixit. Vach. causatus sum. et id
focum. Et aliquum autem eius deum
fecit et sculptile sibi. Cum autem ante il
lud et ad idat illud et abscondit dicens. Li
bera me quoniam deus meus est. Et
ceterum neque intellexit. O uiri enim
sunt ne uideant oculi eorum et ne intelli
gant corde suo. Non cognouerunt in mente
sua neque agnoscerunt neque sentierunt ut
dicerent. Ad idcirco autem eius contribuit
igne et corne sup carbonem eius panes co
xi carnes et comedit. et dereliquos eius y
dolum faciunt. Ante nunquam ligat
procedant. Pars eius autem est. Corne
luprensus adorabit illud. et non libabit
animes suam neque dicit. forte menda
cium est in dextera mea. Memento ho
minum iacob. et israhel quoniam seruus
meus est. Formauit te suus uis est
israhel. non obliuiscis mei. Deleui ut
uiderem iniquitates tuas in quasi ue
hulam peccata tua. Et eucere ad me qui
redemi te. Laudate celi qui nram fe
cit deus. Puerilae extremae te. resona
te montes laudacionem salus rone
lignum eius. quoniam redemit dñs
iacob. et israhel glorificabitur. Hec dicit do
minus redemptor tuus. et formator
tuus ex uero. Ego sum deus faciens
omnia. extendens celos solus stabi
liens terram in illis meum. Ipsi fa
ciens signa diuinorum. et angelos in
coram uocans. Conuocans sapientes
retrosum et faciem eorum stultam faci
ens. Suspendens ybunum serui sui et sti
lum in uincione suo. complens

Qui dico iherusalem habitans et ciuita
tibz uida edificabitur et deserta eius sus
citabo. Qui dico profundo desolate et flu
mina tua arefaciam. Qui dico cyro
pastor meus es et omne uoluntate me
am compleris. Qui dico iherusalem edifi
cabis et templo fundabis. **xlvi**

Hec dicit dominus. xpo meo cyro ci
uis apprehendit dextera me ut lib
erem ante faciem eius gentes
et deserta regum uiam. Et apertam cora
co ianuas et porte non claudent. Ego
ante te ibo et gloriosos te humiliabo.
Portas etas contant. et uelles ferreo
sfringant. Et dabo tibi thesaurus ab
sconditos et archana secretorum ut sa
as quia ego dominus qui uoco nomen
tuum deus israhel. ppe seruum meum iacob.
et israhel electum meum. Et uocaui te no
mine meo. assimilauit te et non agno
uisti me. Ego deus inon est amplius
extra me non est deus. Accurte te in
cognouisti me. ut sciant hi qui ab o
ri solis et qui ab occidente. quoniam
absqz non est deus. Ego deus et non est
alter. Formans lucem et creans tene
bras faciens pacem et creans malum.
Ego deus faciens omnia haec. Et orate
celi desup et uiles pluant iustitiam. ap
pareat terra et gemitet saluacioni. Erit
terra et orate humil. Ego deus creauit
eum. Et qui conuincit facti suo
testa desans te. Nunquid autem lu
tum figulo suo quid facis. et opus tu
um absqz manibz est. Et qui dicit pa
tri quid genas et mulier quid pueris.
Hec dicit deus sanctus israhel. patesce
uis. Ventura interrogate me sup fili
os meos et sup opus manuum mearum
mandate michi. Ego feci terram et ho
minem sup eam creauit ego. Manus
meae extendunt celos et omni militie
eorum mandant. Ego suscitauit eum ad
iustitiam. et omnes uias eius dirigam.
Ipsi edificabit ciuitatem meam et cap
tuitatem meam dimittet. non ipso
uer in uincione. dicit deus exercituum.
Hec dicit deus deus. Palor egypti et

negotatio ethiopie i sabaym iuri sub
limes ad te transibunt i tui erit. Post
te ambulabunt michi manibus pgent
ite adorabunt teq; deprecabunt. Tu au
tem iure es deus i non est absq; te deus.
Ite tu es deus absconditus deus isrl
saluator. Confusi sunt ierubuerunt
omnes simul. abierunt in confusione fa
briacores eronum. isrl saluator est i
domino erit eterna. Non confundemini
i non erubescitis usq; in seculum seculi.
Quia hec dicit dñs creans celos. ipe e
deus formans terram i faciens eam. ipe
plastes eius. Non in vanum creavit
ea s; ut habitarent formans eam. Ego
dominus iud est alius. Non in abscon
ditis locutus sum. in loco tñe tenebrarum.
Non dixi semini iacob frustra quite
me. Ego dñs loquens iustitiam an
nuntiatus recta. Congregamini et ve
nite i accedite simul qui saluati estis
ex gentib; i elatuerunt qui leuant sig
num sculpturę sue. i rogant deum iud
saluatorem. Annuntiate i uenite i
gloriamini simul. Quis auditu fecit
hoc ab initio. Et tunc p dixi illud.
Numquid non ego dñs i non est ul
tra dñs absq; me. Deus iustus i salua
tor non est preter me. Conuincamini ad me
i saluati eritis omnes fines terre. quia ego
deus i non est alius pter me. Non inueni
ipm iuram egredietur de ore meo iusti
tie iudum i non ierietur. quia michi
circuibunt omnia gentia. i iurabit
omnis lingua. Ego i domino dicent
Nec sunt iusticie i impium. Ad eu
uenient i confundent omnes qui repug
nant ei. Iudomino iustificabit i iust
dabitur omne semen isrl. **xlvi.**
Confractus est bel. conuictus e
nato. i facta sunt simulachra.
eorum belis i iumentis. Quia
iura gram ponde usq; ad lassitudinem
graduerunt i conuicta sunt simul.
Non potuerunt saluare portantes
i anima eor; i captiuitate ibit. Au
dite me domus iacob i omne reli
dum i domus isrl. qui portamini a

meo iud qui gestamini a mea uulua. Usq;
in senectam ego ipe i usq; ad canos ego po
tato. Ego feci i ego fecim ego portabo i
ego saluabo. Cui assimilastis me et ad
equastis i compastis me i fecistis simile.
Cui confertis aurum de saculo i argē
tum statem ponderas. Conducentes
annificem ut faciat deum. Et procedunt
i adorant portant illum in humis ges
tantes i ponentes i loco suo. i stabit ac
delato suo nō mouebit. S; i am da
ma uinc ad eum nō audiet. de tribula
tione non saluabit eos. Ne mentote
istud i fundamini. redite puanciores
ad cor. E coramini prioris seculi. quo
nam ego sum dñs i non est ultra me dñs
nec est similis mei annuntians ab ex
ordio nouissimum i ab initio. que nec
dum facta sunt dicens. Consiliu meum
stabit. i omnis uoluntas mea fiet.
uocans ab oriente auent. i de tra longi
qua uini uoluntatis mee. Floruit
sum i ad ducam illud. arant i faciat
illud. audite me dñs corde. qui longe
estis a iusticia. Spe feci iusticia i iustia.
non elongabunt. i salus mea nō mo
iabitur. Dabo in syon salutem. i ihe
rusalem gliam meam. **xlvi.**

Descende sede in puluere uirgo fi
lia babilonis sede mita. non e
solum filie chaldeorum. quia
ultra non uocabis molles i teneā. Vol
le mglam i mole farinam. Deinde
cupitidinem tuam. discopit hume
rum tuum. Eucela cura. nauis flumina
Eucelabitur ignominia tua. xvide
bitur obprobrium tuum. Vlacnem ad
piam i non resistet michi homo. Pe
tempor; ut dñs exercituum. nomen
illius sanctus isrl. Sede tace i in tra
tenebras filia chaldeorum. quia nō
uocabis ultra domina regios. I ta
tus sum extra palin meum examinaui
hereditatem meam. i dedi eos i manu tua.
Non posuisti eis iustas. Sup senem
aggrauasti iugum meum ualde. I dixi
sti. I i sempiternum erit dñs. Non po
sui hoc sup cor tuum. neq; recordata

es non sumi tui. Et nunc audi hec deli-
cia et habitans confidenter que dicit in corde
tuo. Ego sum et non est propter me amplius.
Non sedeo in domo et ignorabo stultitiam.
Venit tibi quo hec sunt in die una.
Sterilitas et inopia. Et inuisa uenit
super te. propter multitudinem iniquitatum
tuarum. propter duriciam iocundationum
uellementium. Et fiduciam habuisti in
iniquitate tua et dixisti. Non est qui vide-
at me. Sapientia tua et scientia tua hec
decepit te. et dixisti in corde tuo. Ego sum
et propter me non est alia. Venit super te ma-
lum et uelates orationis eius et intravit super te
calamitas quam non potes expiare.
Venit super te repente inuisa. qui uelates
Sicut cum iniquitacionibus tuis et cum multi-
tudine iniquitacionum tuarum in quibus labora-
sti ab adolescentia tua. si forte quid pos-
tuleris. aut si fieri possis fortior. Defecisti
in multitudine consiliorum tuorum. Sicut et al-
uenter te augures celi qui contemplant
sydera et supputabant menses ut ex eis a-
limentarent uentura tibi. Ecce facti sunt
quasi stipula ignis combussit eos. et
non lababunt animas suas de manu
flamme. Non sunt prius quibus tale
fiant neque fortis ut sedant ad eum.
Sic facta sunt tibi in quibus cumque la-
borauis. Ego dabo eis tui ab adoles-
centia tua iniquitatem tuam in uita tua ex-
tremam. Non est qui saluet te. **Adm.**
Audite hoc domus iacob qui uo-
caminus nomine israel. et de aquis
uide exitis. qui inuastis in no-
mine domini et dei israel. recordamini no-
minem uestrum neque in iusticia. De ciuitate
entem scilicet uocati sunt et super deum israel
stabilitati sunt. Dominus exercituum no-
men eius. Propterea extunc annuntiaui
et ex ore meo exierunt et audita sunt ea. Re-
pentem operans sum in uentum. Sicut enim
quia durus estis. et inuenis fide-
us cecur tua et fons tua erit. Propterea
tibi extunc. antequam uenirent iudicia
tibi. ne forte dicas. Propterea mea fecerunt
hoc et sculptilia mea et effugia mea
dantur ista. Que audisti uide oia.

Ios autem non annuntiauit. et iudicia
fecit tibi nona extunc et seruata sunt que
uelas. Quia iudicia sunt in non extunc. et
ante diem. et non audistis ea. ne forte di-
cas. Ecce ego cognoui ea. Neque audisti
neque cognouisti neque extunc apta est an-
tis tua. Sicut enim quia peruenis per-
uenas uis et transgressorem de iudicio uo-
caui te. propter nomen meum longe faci-
am futurum meum. et laudem meam in infir-
mitate tua. Ecce extunc te. si non huius
arguentur. elegit in tantum pauper-
tis. Propterea me faciam ut non otiose
meum et gloriam meam alii non dabo. Au-
di me iacob et israel quem ego uoco. Ego
ipse. Ego primus et ego nouissimus. Ma-
nus quoque mea fundauit firmam. et dexte-
ra mea mensa est celos. Ego uocabo eos
et stabunt simul. Congregabimus omnes
uos. et audite. Quis dicitis annuntia-
uit huius. Dominus dilexit eum. faciet
uoluntatem suam in uoluntate. et brachium
suum in iherusalem. Ego ego locutus
sum in uocem eam. adduxi eum. et di-
recta est uia eius. Accedite ad me et au-
dite hoc. Non a principio iacob dabo
locutus sum. Et ex tempore antequam fieret
ibi etiam. in uocem domus deus in uocem
meam et spiritus eius. Hec dicit dominus de-
temptor caute laudus israel. Ego dominus
deus tuus docens uia tua te. gubernans
te in uia qua ambulas. Et tuam adu-
disses mandata mea. facta fuisset sicut
flumen paruum et iustitia tua sicut gur-
ges maris. Et fuisset sicut ardua te-
nent animi et stupor in uocem lapilli ei.
Non iustitia et non fuisset actum uomi-
nis a facie mea. Ego iudicium debui
longe fugare a iherusalem. In uocem exulta-
tionis annuntiauit audire facite
hoc et ferte illud usque ad extremum ter-
re. Et uocem. Et edemur dominus sumus iacob.
Non sicut in deserto cum uocet eo.
Qui de petra produxit eis a sedit petra
et fluxerunt aque. Non est par in iudicio
dicit dominus. **xliv.**
Audite in iudicio et attendite populi
de longe. Dominus ab initio uocauit

me deuenire matris mee recordatus est
nominis mei. Et posuit os meum qua
si gladium acutum. iumenta manus
sue proterit me. Et posuit me sicut sag
nam electam. In pharetra sua abscondit
me iuxta iugum. Si erunt inimici mei
iacob. quia iure glorio. Et ego dixi. In
vacuum laboravi sine causa. et uane fa
tuitudinem meam consumpsi. Ego iudicavi
meum cum domino. et opus meum cum deo
meo. Et nunc hec dicit dominus. Formas
me exuto senum tibi. ut redueam te.
cum ad deum. israhel non egredietur. Et gli
ficatus sum in oculis dñi. et israhel meus factus
est fortitudo mea. Et dixit. Parturē ē ut
sis michi seruis ad suscitandas tribus
iacob. et facis iacob uentendas. Idcirco te
inlucem genuini ut sis salus mea usque
ad extremum tibi. Et dicit dominus de
rempitor. israhel sanctus eius ad contempan
lem animam. et ad abhominatam gen
tem adseruit dominos. Ego uidebit
et surgent principes et adorabunt propter
dñm quia fidelis est. israhel israhel qui elegit
te. Et dicit dñs. In tempore placito exco
dum te iudice salutis auxilium tuum
tibi. Et seruauit te iudice te iudiceus populi
ut suscitares iram et possides hereditates
dissipatas ne dices hys qui uindicta sunt
exte. et hys qui in tenebris reuelantur.
Super uias pascuntur. et in omnibus pla
uis pascuntur corui. Non esuriunt neque si
cient. et non perierit eis estis et sol. quia
misericors est rex eos. et ad fortiores aq
uum potabit eos. Et ponam omnes mon
tes meos in manu et seruile mee exaltabu
tur. Ecce isti de longe ueniunt. recte il
li ab aquilone et mari. et isti de terra aust
li. Laudate celi et exultet terra. uibilate.
montes laudent. quia solatus est dñs
populum suum et pauperum suos. misericors.
Et dicit spon. Dereliquit me dñs. et do
mini oblitus est mei. Numquid obli
uita potest mulier in faciem suam. ut no
misceatur filio ui sui. Et si ista obliu
ta fuit. ego tamen non obliuiscar tui.
Ecce enim in manibus meis descripti te.
et in uultu coram oculis meis semper.

Et ueniunt sanctiores tui destruentes te et dissi
pantes ate exornant. Et uia matrum oculos
tuos uide. Omnes isti egrediuntur sicut ue
nit tibi. Vnde ego dicit dominus quia e
omnibus hys nescio ornamentis uestientis
et cum dabis tibi eos quasi sponsa. quia
deserta tua et solitudines tue. et terra tunc
tue. nunc angusta erunt phabicatoribus
et longe effugabunt qui absorbebant te.
Idcirco dicit manibus tuis. sicut stulti
tis tute. Augustus ē michi locus. fac spa
cium mihi ut habitent. Et dices in corde i
tuo. Quis genuit michi istos. Ego fili
us et non patiens transiit gratia et capi
uita. et istos quis enutrit. Ego deservi
ta et sola. Et isti tibi erant. Et dicit dñs
deus. Ecce leuo ad gentes manum meam.
et ad populos exaltabo signum meum. Et
affrent filios tuos milibus et filias tua
sup humeros tuos portabunt. Et erunt
reges nutrices tui et regine nutrices tue.
Et ultra intra dimisso adorabunt te. et
prostrant pedum tuos lingent. Et scies quia
ego dñs sup quo non confundentur qui ex
pectant eum. Numquid tollitur a forti
preda. aut quod captum fuerit a robusto
saluum esse potest. Quia hec dicit dñs
Et quidem et captiuitas a forti tollitur. et
quod ablatum fuerit a robusto saluabit.
Eos uero qui iudicauint te ego iudica
bo et filios tuos ego saluabo. Et tribu
hostes tuos caribus suis. et quasi multo
sanguine suo et ebriabuntur. Et faciet
omnis caro quia ego dñs saluans te.
et reuincitor tuis fortis iacob. I

Hec dicit dñs. Quis est hic liber
repudiū matris meae. quod dimisi
eam. Aut quis est creditor meus.
cui uendidi uos. Ecce iniquitates ue
strae uenditi estis. et in sceleribus uestris dimisi ma
trem uestram. Quia ueni et non erat me.
uocatum et non erat qui audiret. Numquid
abbreviata et paruula facta est manus
mea ut non possim redimere. aut non
est in me uirtus ad uigandum. Ecce in in
cepcione uestra deservimus faciem meam.
ponam flumina israhel. et spumescunt
piscos sicut aqua et morientur in sinu. In

Vindum

ducam oculos tenebris et faciem ponam opti-
mentum eorum. Dominus dedit michi lig-
nam auditam ut sciam sustentare eum
qui lapsus est uerbo. Euge michi inae-
quitate erigit in aurem ut audiam qua-
si magistrum. Dominus deus aperuit michi
aurem. Ego autem non contradico retro:
sum non abi. Corpus meum dedi pau-
peribus et genas meas uellentibus. Facie
meam non auit ab increpantibus et respu-
entibus in me. Dominus deus auxiliator meus
ideo non sum confusus. Ideo posui facie
meam ut peccatum durissimum et scio quod
nam non confundar. Ideo uerba est qui ius-
tificat me. Quis tradidit michi. Se-
muis simul quis est aduersarius meus.
Accedat ad me. Ecce dominus deus auxilia-
tor meus. Quis est ergo qui contempnit
me. Ecce omnes quasi uestimentum co-
tentur et tinea comedit eos. Quis ex uobis
timens dominum audientis uocem serui sui.
Quis ambulauit in tenebris et non est
lumen ei. Speret in nomine domini in uicinis
super deum suum. Ecce omnes uos accen-
dentes ignem et accincti et flammis. I am-
bulate in lumine ignis uiri et flammis
quas succendistis uobis. Demum ma-
factum est uos uobis. Ideo doloribus do-
minetis.

Audite me qui sequimini quod iustus
est et quitis dominum. Ascendite ad
petram unde excelsi estis et ad cau-
ernam latam de qua passi estis. Ascendite
ad abraham patrem uirum et ad sarai
que peperit uos quia uirum uocauit eum
et benedixit ei et multiplicauit eum. Consola-
bitur ergo dominus syon et consolabuntur omnes
ruinas eius et ponet desertum eius quasi
delicias. Solitudines eius quasi opum
domini. Gaudium electa inuentur
in ea gratia: actio in uocis laudis. Ascendi-
te ad me popule meus et tribus mea ut i-
audite. Quia lex ante exiit et iudicium
meum in lucem populi: requiescet. Opus
est iustus meus egressus est saluator:
uis. Tribus mea populos iudicabunt.
Ne in sine expectabunt. Tribus mea
um sustinebunt. Leuate in celum oculos

uestros et uidete gloria deorsum quia celi sicut
fumus liquecent et sicut sicut uestimentum
additum et habitatores eius sicut sicut inabit.
Salus autem mea in sempiternum erit et ius-
ticia mea non deficiet. Audite me qui
scitis in istum populum uerus. Lex mea in
corde eorum. Nolite tunc obprobrium ho-
minum et blasphemias eorum ne metuant.
Sicut enim uestimentum sic comeditur eo-
rum. Sicut lana sic deuorabit eos tinea.
Salus autem mea in sempiternum erit et
iusticia mea in generatione generacionum.
Ergo surge et surge in uocem formidinem
brachium domini. Ergo surge sicut ioseph
uetus antiquus in generationibus seculorum.
Nunquid non tu percussisti superbum
uulnerasti draconem. Nunquid non
tu siccasti mare aquam adissi ueheme-
tis. Qui posuisti profundum maris ui-
am ut transirent iherosolima. Nunc qui
redempti sunt a domino reuerent et re-
uerent in syon laudantes electa sempi-
terna super capita eorum. Gaudium et
letitiam obtinebunt fugiet dolor et gemitus.
Ego ego ipse consolabor uos. Quis tu
ut timeas ab homine mortali et a filio
hominis qui quasi fenum ita arefcet. Oblitus es domum factoris tui qui teten-
dit celos et fundauit terram. Et formidat
in uigilantia tota die a facie furoris eius quod
te turbauit et pauidum ad pendendum.
Ibi nunc est furor turbulantis. Cito
ueniet gradientis ad apprehendum et non i-
stet et usque ad iherosolima. Nec deficiet
panis eius. Ego autem sum dominus deus
tuus qui secundo mare et inuolauit
fluctus eius. Dominus exercituum nomen
meum. Posui uerba mea in ore tuo et in um-
bra manus mee protegi te ut plantes
celos et fundes terram et dicas ad syon po-
pulus meus estu. Eleuate eleuate et
surge iherosolima que bibisti de manu
domini calicem ire eius. Usque ad fun-
dum calicis soporis bibisti et potasti
usque ad feces. Non est qui sustentet ea.
Ex omnibus filiis quos genuit. Non est
qui apprehendat manum eius ex om-
nibus filiis quos enutrit. Dominus non sunt

que occurrerunt tibi. Quis consolabitur
super te. Et solatus i contritus i famies i gla
dus. Quis consolabitur te. i fili tui prece
sunt. dormierunt in capite omniui uias
sicut erit iniquitas tua plenam indignationem
domini in reparatione dei tui. i dabo au
di hoc pauperis et eum non auisio. i
dicit dominus ad te. tuis i deus tuis qui pug
nauit pro populo suo. Et ecce tui de manu tu
calicem soporis fundum calicis i origina
tionis mee. Non adicies ut bibas illu
plura. Et ponam illum in manu eorum
qui te humiliauerunt. i dixerunt annue
re. i ueniate ut uideamus. i posui
si ut iram corpus tuum. i quasi uiam
manifestabis. ✠ In

Quoniam i surge i surge in dicitur fornicat
dne tua syon. induc i ueniat
glorie tue ierusalem ciuitas sa
cra quia non adicies ultra ut parascit p
te in cunctis i inuidus. Et cetera
depuluerunt i surge sede iherusalem. Solue
iunda collu tui captiua fana syon. Quia
hec dicit dominus deus. i gratis uenun
dasti eum. i sine argento redimeui eum.
quia hoc dicit dominus deus. i in egyptum
descendit populus meus in principio
ut colonus esset ibi. i assur abscit uia
causa calumpniatus eum. i inuit
quid michi e hic dicit dominus. Quoniam
ablati sunt pilis meis gratis. Do
minatores eius inique agunt dicit
dominus. i iugiter tota die nomen meum
blasphematur. Propter hoc facit pilis
meis nomen meum i die illa. quia ego
ipse qui loquebar ecce assum. Quam
pulchri super montes pedes annuncia
ntis i pascuis pacem. annuncia
ntis bonum. pascuis salutem di
centis. Syon regnabit deus tuus. c
Vox speculatorum tuorum. Leuauerunt
uocem suam laudabunt. quia oculo
ad oculum uidebunt. cu conuerit do
mus syon. Et audete i laudate simul
deserta iherusalem. quia i solatus e dominus
populum suum redemit iherusalem. Quia
ut dominus brachium suum suum i odis
cium gentium uidebunt omnes fi

nes i re salutare dei uiri. Sed dicit recedite. exi
te inde posuitum nolite tangere. ecce de me
dio eius. Et uidebunt qui fecerunt uasa domini
quoniam non i timore eius erubuit. nec in
fuga i pabitis. i recedet enim uos dominus. i
egregabit uos deus israel. Ecce intelli
get seruus meus. exaltabitur i eleuabit
i sublimis eum ualde. Sicut opusque
super eum multi. sic in gloria erit super ui
ros aspectus eius i forma eius super filios
hominum. i de aspexit gentes multas. se
ipsum i uidebunt reges os suum. Quia q
bus non est narratum de eo uidebunt.
i qui non audierunt exemplum sunt.

Quoniam i audiat i audiat. ✠ In
i brachium domini cui reuelatu
est. Et ascendet sicut uirgultum
coram eo i sicut radix de terra siccanti. Et
non est species ei neque decore i uidebunt e
um i non erat aspectus i desiderauimus
eum despectum i non i uidebunt i uidebunt
i dolorem i scientem in finitatem. Et
quasi absconditis multis eius i despec
tus unde nec reputauimus eum. Et i laq
uores uros ipe tulit i dolores uros ipe po
tauit. Et nos reputauimus eum quasi
leptum i percussum a deo i humiliatum.
i pe aut uulneratus est ipe iniquitates
uirs. Aditus est propter scelera sua. Dis
ciplina pacis uir super eum. i uidebunt eum
sanati sumus. Omnes nos quasi oues
errauimus unusquisque i uiam suam
declinavit i domus posuit uos i i quita
tem omnium nostrum. Oblatus est quia ipe
uoluit i aperuit os suum. Sicut omis
ad occasionem ducitur. i quasi agnus co
ram condente se obmutescit i non ape
riet os suum. De angustia i de iudicio
solatus est. Et nationem eius quis enar
tabit. Quia ablati sunt deum uiuentium.
Propter scelus populi mei percussit eum. Et
dabit iustos i sepulchra i diuites pro
more sua. eo quod non iniquitate fecit
neque dolus fuit in ore eius. i dominus uoluit
sterere eum in infirmitate. Si posuerit p
propter animam suam uidebit semen lau
gemini i uoluntas domini i manu eius di
rigetur. Pro eo quod iactauerunt annua

etis iniquis saturabitur. **I**n scientia eius in-
stificabit ipse iustus seminis inens multos. et
iniquitates eorum ipse portabit. **I**deo diligit
eam et plurimos et fortitum duxit spolia. p-
eo qd tradidit in mortem animas suas et
cum sceleratis reputatus est. et ipse peccati
multorum tulit. et propter istos rogavit.

Lauda sterilis que **LVIII**
non parit decanta laudem et in
in que non parietas quoniam
multi filii deserti magis quam eius que
habetur unum dicit dominus. **D**ata loci
tentorii tui et pelles tabernaculorum tuorum ex-
tende. **S**e parietas. **L**ongos fac funiculos
tuos et daues tuos solidos. **A**d certam
enim et ad leuam peruenies et semen tu-
um gentes hereditabit. et ciuitates deser-
tas inhabitabit. **N**oli timere quia non
confundis neque erubescas. **N**on enim te-
pudabit quia confusiones a dolositate tue
obliuisceris et quod probum iudicatis tue
non recordaberis amplius quia dilatauit
tui qui fecit te. **D**ominus exercituum no-
men eius et redemptor tuus sanctus israel.
deus annus de uocatur. **Q**uia reu-
lerem delictum et iniquitatem spiritum uocant
te dñs et uocem ad adolescentiam abiectam
dixit dñs deus tuus. **A**d punctum in mo-
dico deliqui te in miserationibus magnis
et gregabo te. **I**n momento indignationis
abscondi faciem meam parum p de i mi-
serationibus sempiterna miserationis sunt tui di-
xi redemptor tuus dñs. **S**icut iudicab; noc-
istud michi est qui iurauit ne iudicarem
aquas delinunt ultra super terram sic iurauit
ut non irascar tibi iniqui iniquitate. **N**o-
tes enim et mouebunt et colles et tremul-
cent. **M**isodia aut mea non recedet a te
et sedus pacis mee non mouebunt. **D**ixit
miserator eius dñs. **P**aula tempe-
state et multa absque ulla solacione. **E**c-
ce ego sternam per ordinem lapides tuos
et fundabo te in lapidibus. **E**t ponam ias-
pidem pro pinguicula tua et rotas tuas
in lapides scilicet et omnes finias tuas
in lapides desiderabiles multos filios
tuos doctos ad omnia et multitudinem
pacis filios tuos et iustitia fundaberis.

Ecce procul a calumpnia quia non ti-
meas et a pauore quia non appropinquabit
tibi. **E**cce acola ueniet qui non erat me-
cum aduentu quondam tuus adiungetur
tibi. **E**cce ego creavi fabrum sufflante
in igne primas et presentem uas in opus
summi. **E**t ego creavi in fectorem ad dis-
gendum. **D**ime uas qd est fictum et
ma te non dirigitur et omne linguam
resistentem tibi in iudicio iudicabis. **E**-
est hereditas seruorum domini. **I**n iustitia
eorum apud me dicit dñs. **LV**

Ostendentes uenite ad aqua-
t qui non habetis argentum p-
pate eunte et comedite. **V**t eunte
eunte absque argento et absque ulla emu-
catione vinum et lac. **Q**uare appenditis
argentum non in panibus et laborem uinum
non in saturitate. **A**udite audientes me
et comedite bonum et delectamini in illudie
anima uia. **I**n uoluntate autem uestram
et uenite ad me et audite et uiuere anima
uia. **E**t faciam uobiscum pactum sem-
piternum. **M**isodias dauid fidelis. **E**cce
testem populus dedit eum ducem ac pre-
ceptorem gentibus. **E**cce gentem quam
nescitis uocabis et gentes que te non eg-
nouerunt ad te currunt propter dñm deum
tuum et sanctum israel quia glorificauit
te. **Q**uare dñm dñm i uenire potest in
uocare eum dñm ppe est. **I**n elinguat
impis uiam suam et uir iniquus co-
gitationes suas et reuertatur ad dñm et
miserabitur eius et ad deum nrm quoniam
multis est ad ignoscendum. **N**on enim
cogitationes mee cogitationes uestre
neque me mee me me dicit dñs. **Q**uia
sicut exaltantur celi a terris sic exaltate
sunt me mee a uis uis et cogitatione
mee a cogitationibus uis. **E**t quomodo
descendit puer et uir de celo et illuc u-
tra non reuertitur sed inebriat terram et
infundit eam et gurgnat eam facit et
dat semen semini et panem comedenti sic
erit ubum meum qd egredietur de ore
meo. **N**on reuertitur ad me vacuum sed
faciet quicquid uolui. **E**t pparabitur
in his ad que uisi illud quia i leuia

egredietur in pace deducunt. Montes et
colles cantabunt coram vobis laudem et
omnis lingua regionis plaudent manibus.

Salomon ascendit ad deum et protulit
cor miris. Et erat dominus nominans illum
etiam quod non auferat. **lyr.**

Hec dicit dominus. Custodite in
dicium et facite iustitiam quia
iuxta est salus mea ut veniat et
iustitia mea ut reuertatur. Is vir qui
facit hec filius hominis qui apphen
det istud custodiens sabbatum ne pollu
at illud custodiens manus suas ne faci
at omne malum. Et non dicat filius
aduenit qui adhaeret domino dices. Se
pascite dunde me dicit a populo suo.
Et non dicat eum iudex. Ecce ego lig
num aridum. Quia hec dicit dominus
Eunuchs qui custodierunt sabbata mea
et elegerunt que ego volui et reuerentur fed
erum dabo eis in domo mea et iunius
meis locum et montem iunctum a filiis et
filiabus. Nomen sempiternum dabo eis
quod non peribit et filios aduenit qui adhe
rent domino ut colant eum et diligant
nomen eius ut sint ei iustos omne
custodientem sabbatum ne polluat illud
et tenentem fedus meum adducam eo
in montem sanctum meum et iustificabo eos
in domo orationis mee. Et locustula co
cum et vidit eos placebunt michi si
altari meo. Quia domus mea domus or
ationis vocabitur multis populis. At
dus deus qui egregat dispersos israel
Adhuc egregabo ad eum omnes egre
gatos eius. Omnes bestie agri veni
te ad adorandum. Unius bestie salt.
Speculatores eius ceteri omnes nescier
unt carnes unius non valentes lat
te videntes uana dormientes et aman
tes sompnum et carnes impudentissimi
nescierunt sacrificium. Ipsi pastores
ignorauerunt intelligentiam. Omnes
in uiam suam deduxerunt unusquisque
ad auariciam suam a summo usque ad
nauissimum. Et erunt summanis vi
um et impleantur ebrietate et erunt sicut
hodie. Sic et tras et multo amplius.

Solus perit et non est qui re. **lyn.**
cogit in corde suo in uir multum colligit
quia non est qui intelligat. Et facit enim
malicie collectus est iustus. Veniat pax
requiescat in cubili suo qui ambulat
in directione sua. Vos autem accedite
huc filii auguratiis semen ad uiscere
et fornicate. Super quem iulistis. Super
quem dilatastis os et reuertitis linguam.
Numquid non uos filii scelesti semen
metidax. Qui solamini in diebus subter
omne lignum fructu sumi immolantes
pueros in cornibus. Et in uisceribus
petras. Qui parati torquentis pars tua
hec est sors tua ipis effudisti libamen
obtulisti sacrificium. Numquid non
super his indignabor. Super montem ex
celsum et sublimem posuisti cubile tuum
et illic ascendisti ut immolares hosti
as. et post hostium et retro postem posu
isti memoriale tuum. Quia iuxta me
disce opusculi et suscepisti adulterium. Di
latasti cubile tuum et perigisti amem eis
fedus. Dilexisti stratum eorum manum a
pra. et amasti te regio iniquitatis et mul
tiplicasti pigmenta tua. Et illic lega
tos meos procul et humiliasti eos usque
ad inferos. In mulitudine uice tue la
borasti. non dixisti quiescam. Et iam
manus tue inuenisti. propterea non rogat
et pro quo sollicita timuisti. quia inueni
ta es et mei non es recordata. neque cogita
sti in corde tuo quia ego cecidisti et quasi
non uidens et mei obrita es. Ego amic
tiabo iusticiam tuam et opa tua non
perderunt tibi. Cum clamauis liberent
te egregati tui et omnes eos auferet ue
nis. collecti autem. Qui autem fiducia
habet mei hereditabit eam et possidebit
montem sanctum meum. Et dicam. Etiam
facite. pretere iter. dedinate deservita
et auferite offensa tua de uia populi mei. Quia
hec dicit excelsus et sublimis habitans
et iusticiam et sanum nomen eius in excelsis
et sublimis et cum spiritu et humili spi
ritu. ut iustificet spiritum humilium et omni
ter cor et rectum. Qui enim erunt et sempiternum
lingabo. neque usque in finem in faciem.

spiritus a facie mea egredietur: et flatus e-
go faciam. Propter iniquitatem auaritiae e-
ius iratus sum et percussit eum. Abscondi-
te faciem meam: et indignatus sum. Et ab-
vagus in uiam cordis sui. Et iustas eius vi-
di et dimisi eum et reduxi eum et reddidi ei
solatationes lugentibus eius. Creavi fruc-
tum labiorum pacem. pacem et qui lo-
ge est et qui prope est dixit dominus. Et sana-
ui eum. Impius autem quasi mare fer-
uens quod quiescere non potest. et redimundat
fluctibus eius iniquitatem eorum et litum.
Et non est pax. dicit dominus deus impiis.

Quam ne cesses. *lviii.*
quasi tuba exalta uocem tuam
et annuntia populo meo scelerem
eorum et domum iacob peram eorum. Et exenti-
de te in domum querunt. et scire uias meas
nolunt quasi gens que iustitiam facit
et que iudicium dei sui non delinquit. Ro-
gant me iudicia iustitiae. et appropinquare
deus uolunt. Quare reuertimini et non
asperixi. Multa uimus corda uestra et uel-
liti. Et ecce in die ieiunij uestrum. in uentum
uoluntas uestra et omnes debitorum uestrorum
reperitis. Ecce aduersus et excitationes ieiun-
natis et peritis pungit impietatem. Noli-
te reuertere sicut usque adhuc dicunt.
ut audiantur in excelsis clamor uestrum. Et
quid tale est ieiunium quod elegi. propter
affligere hominem animam suam. Et sum-
quid scilicet quasi scilicet caput su-
um et faciem suam et cinerem sternit. Et in quo
istud uocant ieiunium. id est accepta-
bilem domino. Nonne hoc est manus
ieiunium quod elegi. id est solue colliga-
tiones impietatis. solue fasciculos de-
pimentes. Dimittite eos qui et strati sunt
liberos. et omne onus disimpe. Et fuge
esurienti panem tuum et egenos uas-
tosque in domum tuam. Cum uideris
nudum oporuit eum. et carcerem tuum ne
desperis. Et nunc erumpet quasi mare
lumen tuum. et sanctas tuae gentis orie-
tur. Et ante uult faciem tuam iustitiam
tua. et gloria domini contigerit te. Et nunc in-
uocabis et dominus exaudiet clamantes et
dicit altum. Quia iniquus sum dominus

deus tuus. Si abstulisti de mendo tui carthe-
nam et delictis digram extendi. et loqui
quod non potest cum effudit elumena a facie
tua. et animam afflictam repleuit orietem
in tenebris lux tua. et tenebre tue erunt si-
cut nubes. Et requiem tibi dabit dominus
deus tuus semper et implebit splendorem
animam tuam et ossa tua laxabit. Et eris
quali ortus uirginis et sicut fons a qua
num erunt non deficiunt aquae. Et edifi-
cabitur in te desertum seculorum. fundameta
generationis. et generationis suscitabis. Et
uocabis edificatio: sepum autem scilicet
tas iniquitatum. Si autem saluaco pe-
dem tuum facere uoluntatem tuam
id est scilicet meos et uocabis saluacionem delicta-
rum et sancti domini gloriosi sum et glifica-
uis eum domini non factis uias tuas et
non inuenitur uoluntas tua ut loqua-
ris sermonem. tunc delectabis super do-
minum et sustollam te super altitudinem
terre et habito te hereditate iacob patris
tui. Os enim domini locutum est.

Ecce non est abrenua. *lix.*
ta manus domini ut saluare ne-
gat. neque aggrauata est animus
eius ut non exaudiat. sed iniquitates
uestrae dimiserunt inter uos et dimisi uerum
et pacem uestram abscondit faciem eius a
uobis ne exaudiret. Et animus eorum ut
pallide sunt sanguine et digni uiri in-
quitate. Labia uestra locuta sunt men-
daciū. et lingua uestra iniquitatem
facit. Non est qui inuocet iustitiam
neque est qui iudicet uerum. Et aduersus in-
iudiciū et locuntur uanitates. Conce-
perunt latorem et peperunt iniquitates.
Quia aspidem uigunt et celas animi
neque conuerunt. Qui contedit de omnis
eorum inuocatur. et quod aspidem facit erum-
perit in regulum. Et ele eorum non erunt in
uestimentum neque opulentur opibus
suis. Opa eorum opa in utilia. et opus
iniquitatis in uanibus eorum. Prodes eo-
rum ad malum currunt. et festinant
ut effundant sanguinem in uocantes.
Cogitationes eorum cogitationes inu-
tiles. uanitates et stulticia in uis eorum.

Uiam pangs uelauerunt: et non est iudi-
cium in gressibus eorum. Seruente eorum iur-
uare sunt eis omnes qui calcat in eis ig-
norat pacem. Propter hoc elongatum est
iudicium a uobis: et non appropinquabit uo-
uistitia. Expectauimus lucem: et ecce te-
nebre. Splendorem: et in tenebris a nubila
uimus. Palpauimus sicut cetera particu-
la: et quasi ad oculos adhaerentium.
Inperimus in medio quasi in tenebris
in caliginosis quasi in tenebris. Egreui
quasi uili omnes: et quasi columbae me-
ditantes gemenus. Expectauimus i-
udicium: et non est saluati: et elonga-
ta est a uobis. Multiplacatae sunt enim
iniquitates nostrae coram te: et peccata nostra
respondunt uobis. Quia scelerum uestra no-
biscum: et iniquitates uestras equauimus.
Peccare: et mentiri contra dominum: et ausi
sumus ne uideamus post equum dei nostri: et
loquimur calumpniam: et in gressibus
concepimus: et locuti sumus de corde uer-
ba mendacia. Et uisum est retrosum
iudicium: et iustitia longe stetit. Quia
corruit implacata iustitia. Rectitudo non
potuit ingredi. Quoniam facta est eq-
tatis in obliuionem: et qui recessit a ius-
titia precepit. Et uidit dominus in malum
apparuit in oculis eius. Quia non est
iudicium. Et uidit quia non est iur-
iuramentum: et non est qui occurrat.
Et saluabit liberum: et iudicium suum: et ius-
ticia eius ipse confirmabit eum. Indu-
tus est iustitia ut lorica: et galea saluati-
onis eius. Indutus est uelut iugum
ulceris: et optatus est quasi pallio. Et
sicut ad iudicium: quasi ad retribu-
tionem indignationis hostibus suis: et
in afflictionem inimicis suis. In iudicium
iustitiam reddet. Et timebunt qui ab occide-
te uoluerunt dominum: et qui ab exercitu solis glori-
e eius: annu uenit quasi flumens uolenti-
tis quem spiritus domini cogit: et uenit spiritus
redemptio: et eis qui redempti ab iniquita-
te in iacob dicit dominus. Hoc factus est
iugum: et eis dicit dominus. Spiritus meus
est inter: et uita mea que posui in ore tuo.
Et de ore seminis tui dicit dominus a modo

Suscepit in misericordiam tuam. **Et** ecce tu es qui
venit in lumen tuum et gloria domini
super te orta est. Quia ecce tunc erit
opertur thronus et colligo populos. Super te au-
tem erit dominus et gloria eius inter te videbitur. Et
ambulant gentes in lumine tuo et re-
ges in splendore ortus tui. Vnde etiam innotuit
oculos tuos et vnde omnes isti congregati sunt
veniunt tibi. Filii tui de longe veniunt et
fuit tunc de lace surgent. Tunc videbis et
affluens et mirabitur et dulcabitur cor tuum
quando iuxta fuit ad te multitudo magni-
finitudo gentium veniunt tibi. Pluenda
tio cameloarum opiet te de modum ma-
dyan et epha. Omnes deserta veniunt au-
tum et hinc defentes et laudem domino
annuntiantes. Nunc pecus cedat co-
gregabitur tibi. ardetes nabo tochi mun-
strabunt tibi. Offertur super placatum al-
tari meo et domum maiestatis mee glori-
ficio. Qui sunt isti qui ut nubes volant
et quasi columbe ad fenestras suas. Me-
rem in insule expectant et naves maris
in principio. ut adducant fidos tuos de
longe. Argentum eorum et aurum eorum cum eis
venerunt domui dei tui et sancto israel. quia gli-
ficavit te. Et edificaverunt filii peregrino-
rum muros tuos et reges eorum ministra-
bunt tibi. In magnificatione enim mea
perussi te. et in reconciliatione mea iustus
sum tu. Et opientur perpetue iugiter
die nocte non claudunt. ut affluat ad
te fortitudo gentium et reges eorum ad-
ducant. Bens enim et regnum quod non
servient tibi pibit et gentes solitudine
vastabunt. Et la libany ad te veniet.
abries et buxus et pinus. simul adorna-
bunt locum sanctificationis mee et lo-
cum pedum eorum glorificato. Et veniet
ad te cuncti filii eorum qui humiliaverunt
te et adorabunt uestigia pedum tuo-
rum omnes qui detrahebant tibi et vo-
cabunt te civitatem domini. Non la israel.
Deo quod fuisti delicta et odio habita. et
non erat qui pro te transiret. ponam te i
superbiam seculorum gaudium et gratiam
et glorificationem. Et super lac gentium

in manu illa regum lactabis. Et scies quia
ego dominus saluans te et redemptor tuus
fortis iacob. Non erit afferam aurum et p
ferro afferam argentum et plumbum et p
lapidibus ferum. Et ponam visitationem
pacem tuam et ppositos tuos iustitiam.
Non audietur ultra iniquitas in terra
tua uastitas et tunc infirmitas tua. Et
occupabit salus uniuersos tuos et portas
tuas laudatio. Non erit tibi amplius
sol ad lucendum potens. nec splendor lu
ne illuminabit te. Et erit tibi dominus in luce
sempiternam et os tuum in gloriam tuam
Non occidet ultra sol tuus et luna tua
non minuetur quia dominus erit in luce sem
piternam et splebunt dies luctus tui. Quia
autem tuis omnes iusti in perpetuum habu
erunt fructum. Et fructus plantationis mee
opus manus mee ad glorificandum. Mi
nimus erit in mille et paruulus in gente
fortissimus. Ego dominus in tempore eius.
Subito faciam istud. **LXI.**

Spiritus domini super me eo quod unxit
me ad annuntiationem manifeste
ris misit me. ut inderer et citos
corde et predicarem captiuos in dilgentia
et clausis apertorem. ut predicarem annu
placabilem domino. et tunc uisionis do
mini ut solaret omnes lugentes. ut po
nem lugentibus et consolationem syon et dare
eis coronam pene oleum gaudii pluc
tu. pium laudis pspiciet meritis. Et
uocabunt in ea fores iusticie plantaco
domini ad glorificandum. Et edificabunt
deserta a seculo et ruinas antiquas eige
re instaurabunt ciuitates desertas et dissi
patas in generatione et generationem. Et
stabunt alieni et pascent pecora uiri et fi
lii pegrinorum agricolae et uirgines uelut
eunt. Quos autem filii sacerdotes domini
uocabunt. ministri dei uiri dicuntur no
bis. fortitudinem gentium comedens.
et gloria eorum superbiens. Per confusionem
meam duplici et in ore laudabunt patres
eorum. Propter hoc in ira sua duplici possi
debunt leticia sempiterna erit eis. quia e
go dominus diligens iudicium et odio
habens rapinam et holocaustum. Et da

ta opus eorum in uicem et sedus pperum
feriam eis et faciem in gentibus semem eorum
et germen eorum in medio pldum. O uires
qui uiderunt eos cognoscite illos. quia
isti sunt semem cui benedixit dominus. Et au
dens gaudebo in domino et exultabit anima
ideo meo. quia uidit me vestimentis sa
lutaribus et indumento iusticie circumdedit me
quasi sponsum decoratum corona et qua
si sponsam ornaculum in oculis suis. Si
cut enim terra pferit germen suum et sicut or
tus semem suum germinat. sic dominus deus
germinabit iustitiam et laudem coram uni
uersis gentibus. **LXII.**

Prope syon non tacebo et pro iherusalem
non quiescam donec egrediat
ut splendor iusticie eius et saluatio
eius ut lampas accendatur. Et uidebunt
gentes iustitiam tuam et cuncti reges in di
tium tuum. Et uocabunt tibi nomen no
uum quod os domini nuntiabit. Et eis dona
glorie in manu domini. et yadema regum in
manu datur. Non uocabis ultra deserta
et terra tua non uocabitur amplius desola
ta. sed uocabis uoluntas mea in ea et terra
tua inhabitabit quia explebit de uir
tute. Et habitabit enim iuuenis cum uirgine
et habitauit filii tui in me et gaudebit sp
sus super sponsam et gaudebit super te deus
tuus. Super muros tuos iherusalem con
stitui custodes tota die et tota nocte imp
petuum non tacebunt. Qui remissi
mini domini ne taceatis in die deus silentium
et donec stabiliat et donec ponat iherusalem.
laudem in terra. Iurauit dominus in excessu
sua. et in brachio fortitudinis sue. Si de
bero iuramentum tuum ultra tibi in iuramentis
tuis. et seruiunt filii alieni unum tuum
in quo laborasti quia qui segregant il
lud comedent et laudabunt dominum. et qui
sportant illud. bibent in aenis sanctis
meis. Et in uisite transite portas. ppare
manu populo plantent faciem iter. et eligi
te lapides et eleuate signum ad populos. Ecce
dominus audiuisti fecit in extremis terre.
Et tunc fuit syon. Ecce saluatio tuus ut
uit. ecce iherusalem eius cum eo et opus illius
coram illo. Et uocabunt eos populi sancti

redempti a domino. Tu autem uocaberis
civitas quesita et non delicta. **Lxxi**
Quis est iste qui uenit de domo iherusalem
uestitus deo. Iste fortis iherusalem
la sua gradientis in multitudine
fortitudinis sue. Ego qui loquor iustitiam
et pugnator sum ad saluandum. Quare
ergo turbamur et indumentum tuum. Iusti
mentum tua sicut calcamentum iherusalem.
Et exultat calcamentum solus. Et de gentibus non
est uir metum. Calcant eos in furore
meo et exultant eos ira mea. Et aspersus
est sanguis eorum super uestimenta mea et
omnia indumenta mea inquinantur.
Idcirco enim ultionis meae de medio annu
terribitionis mee uenit. Circumdaxi et
non erat auxiliator. Quesiui et non fuit
qui adiuuaret. Et saluauit michi ira
domini mei indignatio mea et ipsa au
xilata est mihi. Et exultant populi meos
in furore meo et inebriant eos in indignati
one mea et detrahi miram uirtutem eorum.
Misericordiam domini recordator. laudem
dum annuntiato super omnibus que reddi
dit nouis diebus et super multitudinem bo
nos domus israel que largitus est eis se
cundum indulgentiam suam et secundum multi
tudinem miserationum suarum. Et dixit. Et se
cundum populum meum est. filii non ne
gantes. Et factus est eis saluator. Et non
tribulatione eorum non est tribulatus. et
angelus facie eius saluauit eos. Et non
lectione sua et in indulgentia sua redemit
eos et portauit eos et leuauit eos in uoluntate
dierum uite seculi. Et per aduocatum
am puerum et afflexerunt spiritus
sancti eius. Et quisus est eis inimicum
et ipse debellauit eos. Et recordatus est
dierum seculi moysi et populi sui. Unde est
eduxit eos de mari cum pastoribus gre
gis sui. Unde est qui posuit in medio spi
ritum sancti sui. Qui eduxit ad petram
moysen in brachio maiestatis sue. Et
sedit aquas ante eos ut faceret sibi no
men sempiternum. Qui eduxit eos per
uillos quasi equum in deserto non in pi
gentem. quasi animal in campo desce
dens. Spiritus domini ductor eius fuit.

Sic adduxisti populum tuum. ut faceres tibi
nomen glorie. Et deinde de celo et uide de habi
taculo sancto tuo et solio glorie tue. Unde
est zelus tuus et fortitudo tua in multitudine
ulcerum tuarum et misericordiam tuam.
Super me stant uirtutes se. Tu enim pater
noster et abiniam uelauit nos. et sit in
notauit nos. Et domine pater noster et re
demptor. ut a seculo nomen tuum. Unde
re erare nos fecisti dicit deus tuus in
dignasti cor meum. ne timeamus te. Conu
te propter seruos tuos tuos hereditatis
tue. Quasi uictoriam possedunt populi
sancti tuum et hostes tui exultant in
sanctificationem tuam. Facti sumus qua
si in principio cum non dominaris tui
neque in uocauit nomen tuum super nos.
Quoniam diximus. **Lxxii**
per celos et descendes. A facie tua
montes defluunt sicut eructio
ignis tatescent a que ardent igni ut mo
tanti fieri nomen tuum in uirtutibus tuis a
facie tua gentes turbarent. Cum fecis
mirabilia non sustinebimus. Desce
disti et a facie tua montes defluerunt.
Et seculo non audierunt neque audire
propter. Et uultus non uidit deus absque
te que parasti expectantibus te. Et con
uisti letant et faciem iustitiam in uis
tuis recordauerunt tui. Ecce tu uirtutes es
et peccauimus. iniquis factus semper et
saluabimur. Et facti sumus uirtutes in uirtutibus
omnes nos. quasi panis mensurante
uirtute iustitie tue. Et cedimus quasi
salum uirtutis et iniquitates me quasi
uentus abstruit nos. Non est qui
in uoce nomen tuum qui surgat et ce
ueat te. Abscondisti faciem tuam a no
bis et auersisti nos in uirtutibus iniquitatis
me. Et uirtute domine pater noster est tu. no
no lucum et fido. noster tu et opa ma
nunt tuarum omnes uos. Genera
tis dicit satis et ne ultra uirtutis in i
tans uirtute. Ecce dicit respice populum tuum
omnes nos. Civitas sancta tua facta est
deserta syon. deserta facta es iherusalem
desolata. Dominus sanctificationis me
et glorie tue ubi laudauit te pater noster.

facta est in exultatione ignis et omnia delide-
rabunda mea uisa sunt in cinis. Quicquid
super his continebitis et domine. tacebitis et
affliges nos uellement. Quod uellement me
qui ante non interrogabant. Inueniunt qui
non quaesierunt me. *lv. 3.*

Dixi. Ecce ego ecce ego ad gentes que
dereliquerunt me et que non inuoca-
bant nomen meum. Expandi
manus meas tota die ad populum incredulum
qui graditur in uia non bona. post cogi-
tationes suas. Populus qui ad uacua
dixit prouocat me ante faciem meam sep-
tem. Qui immolat mortis et sacrificat super
latres qui habitant in sepulchris et in de-
lubris ydolorum dormiunt qui comedunt
caricem suam et uisum suum in uas
eorum. qui dicunt recede a me. et non appro-
ques michi quia immundus es. Quod si fu-
eris erunt in furore meo ignis ardens tota
die. Ecce scriptum est coram me. Non ta-
cebo sed reddam et retribuam in sinu eorum
iniquitates meas et iniquitates patrum suorum
in sinu dicit dominus qui sacrificauerunt
super montes et super colles exprobrauerunt mihi.
et tentatar opus eorum primum in sinu eorum.
Sed dicit dominus. Quomodo si inueniantur
gratum in toto et dicatur ne dissipet il-
lud qui benedictio est sic factam propter ser-
uos meos ut non dissipet coram me. Et e-
dicam de iacob semen. et de iuda possiden-
tem montes sanctos meos. Et hereditauerunt ei
electi mei et serui mei habitauerunt ibi. Et e-
runt campum in arulas gregum et val-
lis arborum in arulas armentorum propter meo
qui requiesierunt me. Et uos qui deliquistis
dominum qui obliuiscitis uerbum sanctum
meum qui ponitis fortitudine mentem in
uacua super eam. uenerunt uos in gladio et
omnes incedite corruetis. Pro eo quod uocavi
et non respondistis locutus sum et non au-
distis et faciebatis malum in oculis meis
et que nolui elegistis. Propter hoc dicit do-
minus deus. Ecce serui mei comedent et
uos esurietis. Ecce filii mei letabuntur
et uos confundentur. Ecce serui mei lauda-
bunt per exultatione cordis et uos clama-
bitis per dolor cordis et per strictione spiritus

ululantis. Et dimittens nomen uestrum
in uacuum electis meis et in faciem te do-
minus deus et seruos meos uocati sunt nomen
alio in quo qui benedictus est super terram. be-
nedicetur in deo amen. Et qui uirum in ma-
iorem uideri amen. Quia obliuiscuntur tra-
ditae sunt angustiae priores et quia abscon-
ditae sunt ab oculis meis. Ecce ego creo celo
nouos et terram nouam et non erunt in meo
na priora. et non ascendent super eos. sed gra-
tias et exultabitis usque in sempiternum
in uisum meo. Quia ecce ego creo et
iherusalem exultationem et populum eius
gaudium. Et exultabo in iherusalem et gau-
debo in populo meo. Et non audietur iherusalem
ultra uox fletus et uox clamoris. Et erit ibi
non amplius infans dixerit. et senex qui non
impleat dies suos. quoniam puer centum
annorum morietur. et pater centum an-
nos maledictus erit et edificabit domum
et inhabitabit et plantabit uineas et
comedent fructus earum. Non edificabit
domos et uisus habitabit. non planta-
bit et alius comedet. Secundum enim
dies ligni erunt dies populi mei et opa
manuum eorum in uerbum electi mei.
Non laborabunt frustra neque quod uerbum
in exultatione quia semen benedictorum
domini est et nepotes eorum cum eis. Et qui
antequam clament ego exaudiam. ab hinc
illis loquentibus ego exaudiam. Et uisus
et agnus pascuntur simul. et uos et
dent pascas. et serpenti pulvis pedum eius
et non occidit neque nocet in omni
monte sancto meo dicit dominus. *lv. 3.*

Dicit dominus. Celum sedes mea
et terra scabellum pedum meorum. Quod
est ista domus. qui edificabitis
michi. Et quis est iste locus quietis meae.
Omnia haec manus mea fecit. et facta sunt
in uisum ista dicit dominus. Ad quem ante
respiciam nisi ad pauperem et contritum
spiritum et tremantem sermones meos.
Qui immolat bonum quasi qui uir
facit uirum. Qui mactat pecus quasi
qui excedit et canem. Qui offert obla-
tionem quasi qui sanguinem suum
offerat. Qui recordatur thuris quasi

que benedixit ydolo. Nec omnia elegerunt
murus suis et in abominacionibus suis aia
eorum delectata est. Unde ego elegam multi
pudes eorum et que timebant adducant eis quod
vocant et non erant qui responderet locutus
sum et non audierunt feceruntque malum
locutis meis et que nolui elegunt. Audi
re. domum domini qui tremas ad urbem
eius. Dixitque finis uti odientes nos
et abientes propter nomen meum. Et si
tunc dicit et videbimus in leticia nostra. Ipse
autem et fundent. Vox populi de civitate
noxi de templo. vox domini rediens in civitatem
et in domum nostram. Aute quam par
turi peperit ante qui partus eius natus
peperit in salutem. Quis audiunt nunc
tale aut quis vidit hunc simile. Numquid
parturi et in salutem aut pariet genis
simil. Quis paritunt et peperit filios
suos. Numquid ego qui aures facio
parere ipse non pariam. dicit dominus. Si
ego qui generationem cunctis tribuo. Si
his ero aut totius deus. Et erant cum
iherusalem et exultate in ea omnes qui
diligitis eam. Gaudeat cum ea gaudio
universi qui iugentur super eam ut et iuga
tis et repleantur ab ubi et solationis et
ut iugentur et delictis affluant ab omni
da gloria eius. Quia herat dicit dominus. Ecce ego
ordinato super eam quasi fluvium pacis
et quasi torrentem in iudicem gloriam ge
nium quam iugentis. Aute portabunt
et super gentem blandientur vobis. Quomodo
si cum mater blandita est. ita ego et solabo
vos et in iherusalem et solabimini. Videbitis
et gaudebit cor vestrum et ossa vestra quasi
herba germinabit. Et cognoscet in a
nims domini in senis suis et indignabitur
nimis suis. Quia ecce dominus in igne ve
nit et quasi turbo quadrigae eius. Et ed
det in indignatione furorem suum et iac
pacem suam in flammam ignis. Quia
in igne dominus dividit et in gladio suo
ad omnem carnem et multiplicabit
infecti a domino. Qui sacrificabantur
et mundos se putabant mortis postea
miant in infectis qui comedebant car
nem suam et abominacionem et

autem simul et simulant dicit dominus. Ego
autem quia eorum et cogitationes eorum ut
no ut egrediamur cum omnibus gentibus et leg
uis. Et tunc et videbunt gloriam meam
et potant in eis signum et in iudicem ex eis et
salvati sunt ad gentes in iudicem in afflu
et iudicem tenentes sagittam in iudicem et
geriam ad iudicem longe ad eas qui no
audierunt de me et non viderunt gloriam
meam. Et annuntiabunt gloriam meam
gentibus et adducunt omnes fratres vestros
de iudicem gentibus domini domini. in equis et
in quadrigis et in iudicem et in iudicem et in iudicem
as ad iudicem in iudicem in iudicem
dicit dominus. Quomodo si iudicem filii israel
in iudicem in iudicem in iudicem domini. Et
assumant ex eis in iudicem et iudicem di
te dicit dominus. Quia sicut celi novi et terra nova
que ego facio stare coram me dicit dominus
sic stabit semen vestrum et iudicem vestrum.
Et erit mensis ex iudicem et iudicem ex iudicem
taro. Et iudicem omnis caro ut a dicit co
ram facie mea dicit dominus. Et egredie
tur et videbunt cadaverem iudicem qui iudicem
iudicem sunt iudicem. Et erunt eorum in iudicem
iudicem et iudicem eorum non extinguet et erit
usque ad iudicem iudicem omni iudicem.
ysaias habet. v. iii. lxxx. **Explicit ysai**
as propheta. Incipit prologus iheremie

Iheremias anatho **propheta.**
dicitur qui est iudicem in iudicem
ab iherusalem in iudicem in iudicem
apud iherusalem in iudicem in iudicem
iudicem in iudicem a populo om
ni. Iacet vero in eo loco septi
mis quo iudicem iherusalem iudicem
habituaverat et quomam pot
tulatione sua defugatis ab eodem loco et
penitus egyptos a iudicem in iudicem
esse quietos. magna enim religione in
egyptum venerantur. **Item alii prologus.**

Iheremias propheta cui hic pro
logus scribitur in iudicem in iudicem
apud iherusalem ysaias et osce et q
bisdam aliis prophetis iudicem
esse iudicem. sed sensus par
est quippe qui eodem spiritu
prophetant. **Oratio simpliciter**

tas eloquii de loco et in quo natus est accidit.
fuit enim anachorites qui est inanis ut
q. hodie inanis ab herosolymis distans
multis sacerdos exacerbat. inanis uero
sacerdos uirginitate sua euangelium
uiri ecclesie xpi dedicans. Ne uisum
n exortus est puer et captiuitate urbis
atq. inde non solum spiritui s. ioculis
carus uirtutis est. Jam enim decem
hys isrl. assyrii inebos tulerantur isrl.
fuit eor. coloni gentium possidebant
Eude mundam tantum iumentum
phetauit iumentis sue ruinas quibus
puit alpinato planxit qd nos uirtute
ment uirtute reddidit. Puer os
nem insonum qui apud grecos i latino
omino s. fuit ad pristinam fide
conuertit. Librum autem baruch uoca
ui eius qui apud hebreos nec legunt n.
habetur p. m. s. p. m. s. p. m. s. p. m. s.
led ita ab emulis p. m. s. p. m. s. p. m. s.
me necesse est p. m. s. p. m. s. p. m. s.
dere. Et hoc patior quia uos cogitis o
paula iustitiam. Cetum ad s. p. m. s.
dum mali rectus fuerit modum fu
roti eorum silentio meo ponere quam
coctioe noui aliquid scipacantem i vi
domini insonum pronocare. **Expu
tunt plagi. Incipit heremias pheta.**

De heremias filio ieldie de sacerdotibus q.
fuerunt in anachochi in terra bethany.
Qd factum est uoluit dñi ad cum in

diebus iohannis filii amon regis iuda in ierode
anno anno regni eius. Et factum est in
diebus iohannis filii iohannis usq. ad osuam
contem undecim annis sedechie filii iohannis
regis iuda usq. ad osuam iugum contem ba
bilonis in uentile quinto. Et factum est u
bum dñi ad me dicens. Quis qui te for
mari in utero uoluit te i ante qui exiit
de uentile sanctificam i pheta uigenti
dedit te. Et dixi a. a. a. domine deus. ecce uel
cto loqui quia puer ego sum. Et dixit dñs
ad me. Non dicere quia puer ego sum. qui
ad omnia que mittam te uis i uirtute
quecumq. mandauero tibi loquis ad eos.
Et emineas a facie eorum quia ego testis
sum ut erunt te dicit dñs deus. Et misit
dñs manum suam i cingit os meum. Et
dixit dñs ad me. Et ecce uertit uerba mea i
ore tuo. Et ecce constitui te hodie sup gen
tes i sup regna. ut erellas i destruas i di
sydas i dissipas i edificas i plantes. Et
factum est uoluit domini ad me dicens.
Quid tu uides heremias. Et dixi. U
gam iugulantem ego uideo. Et dixit dñs
ad me. Et ecce uidisti. Quia ego iugula
to sup uerbo meo ut faciam illud. Et factum
uoluit domini secundo ad me dicens. Quid
tu uides heremias. Et dixi. Quam sicut
censam ego uideo i faciem eius a facie
aquilonis. Et dixit dñs ad me. Ab aqu
lone pandetur omne malum sup omis
habitatores tie. Quia ecce ego et uoca
to omnes cognationes regum. Aqu
lonis ait dñs. Et uenient i ponent iugum
quosq. solum suum in iugum portans
iherusalem i sup omnes muros eius i
circum i sup muros iherusalem. Et loq
uoluit mea cum eis. sup omni malicia
eorum qui deliquerunt me. i libauit
dñs alienis i adorauit opus manu
um suam. Et uerbo accinge lumbos
tuos i surge i loqueri ad eos omnia que
ego precipio tibi. Ne formides a facie
eorum. Et ecce enim tunc te faciam iul
tum eorum. Ego quippe dedi te hodie in
iugum i iugum iherusalem i iugum i
regum iherusalem i principum eius i sacerdotibus

Omnes deliquisti me dicit dñs. Fuit
enim p̄cūssus fuit uos dñs dñs dñs dñs
ceperunt. Deuotum gladius uester p̄he
cas uos quasi leo uastatur generatio ue
stra. Vixit uos bonum. Nunquid so
lido factus sum israel. Aut in serui
na. Quare ergo dicit populus meus re
cessimus. non uenimus ultra ad te. Qu
quid auulserunt uirga ornamenta sui
et sponsa falcis pectoris sui. Populus
non meus obuius est mei oteb̄ in uenit.
Quid uicis bonam ostendere uiam tu
aut ad quendam dilectionem que i sup
et malitias tuas. et toruisti uias tuas. Et
in alis tuis inueniunt sanguis animarū
paupum et innocentium. Non in fossis
inueni eos. Et in omnib; que sup inueni
tuam. Et dixisti. Absq; peccato. et innocens
ego sum. et p̄p̄ta dñs dñs dñs dñs a
me. Ecce ego iudicio stendam tecum. eo qd
dixis non peccavi. Quam uilis facta es
uicis iteris uias tuas. Et eadē p̄p̄to
et fundens. sicut confusa es ab assir. Et a
et ab ista egredieris iuanus tūc erunt se
caput tuum. quoniam obtinuit dñs et
denuntiauit uiam. et nichil habebis p̄perum.

Ulgo dicitur. Si dñs. et in
sentit uir uxorem suam et recedens
ab eo duxerit uirum alium. uirum
quid reuertatur ad eum ultra. Nunquid
non polluta et contaminata erit mulier illa.
Et u aut fornicata es cum amatores uil
tis. tamen reuere ad me dicit dñs. et ego
suscipiam te. Leua oculos tuos in dñm
tuum et uide ubi tunc p̄stita sis. In uis
sedebas expectans eos quasi latro in soli
tudine. et pollueris iram in fornicationib;
tuis et in malitiis tuis. Quoniam in p̄p̄
bite sunt stete pluitari. et seruatus y
ber non fuit. Frons mulieris interius
fuit est tibi uoluit enutrescere. Et ego scia
amodo uoca me pater meus. dux uirgi
nitas mee tu es. Nunquid uastans i
p̄p̄tium. aut p̄p̄tibus in finem. Et cetera
cetera es et fecisti mala et potuisti. Et p̄p̄bis
penitentie uis sup̄bie uis p̄p̄tibus et
implesti malam cogitationem tuam et
ostendisti contra uirum fornicationem tuam

ut possis facere qd simone tractasti. Et dixit
dñs ad me uidetis. iasie regis. Nunquid
non uidisti que fecit adulteris istis. Abijt
femina sup̄ omne montem excelsum et leo
omni linguo fiondolo et fornicata est ibi. Et
dixi cum fecisset hec omnia. ad me conuere
et non est reueta. Et uidit puancatix soror
eius uida. quia p̄eo qd inchoata esset adu
lteris istis. dimissem eam et dimissem et li
bellum repudiij et non timuit puancatix
uida soror eius. sed abiit et fornicata est etia
ip̄a et facillate fornicationis sue et amia
uit iram et inchoata est cum lapide et cu
linguo. Et in omnib; hys non est reueta
ad me puancatix soror eius uida i com
corde suo. Et in mendacio ait dñs deus. Et
dixit dñs ad me. Iustificauit animas
suarū adulteris istis. compactione puanc
catix uida. Et ade et clama sermones
illos contra aquilonem et dices. Et eite
adulteris istis ait dominus et uos auertas
faciem meam a uobis. quia sanctus e
go sum dicit dñs et non ualeat impetu
um. Tamen scio iniquitatem tuam. et
quia idem deum tuum puancatix es
et dispersisti uias tuas alienis et omni
linguo fiondolo et uocem meam non au
disti. ait dñs. Conuertimini filij reuertes
dicit dñs quia ego uir uester et assumas
uos unum de uitate et duos de gualo
ue et introducam uos in syon et dabo uo
bis pastoies iuxta cor meum et pascunt
uos scientia et doctrina. Cumq; multi
plicati fueritis et creuitis ultra iudieb; a
lis ait dñs non dicent ultra archa testa
menti domi. neq; ascendi sup cor. neq; re
cordabuntur illius nec uisitantur. nec
fiet ultra. Et uenit illa et uocabunt ajeru
salem solum dñi et segregabunt ad ea
quies gentes in ciuitate dñi in iherusalem et
non ambulabunt post prauitatem cor
dis sui pessimi. In dieb; illis ibit dom
uida ad domum istam et uenient simul s
in aquilonis ad iram qd dedit patrib;
uistis. Ego aut dixi. Quomodo ponat
et in filiis et in uiam iram desiderabilem
hereditatem p̄claram exercituum gen
tium. Et dixi. Patrem uocabis me et p̄

me ingredi non cessabis. S: quomodo si
tempus uultu amorem sui. licet em
pist me dominus isrl dicit dominus. Uox m
uis audita est ploratus et ululatus fudo
rum isrl. quoniam iniquam fecit viam
oblit sunt dñi desin. Conuincunt filij re
uerentes et lauato a uisionibus uis. Ecce
nos uenimus ad te. Et uenit es dñs ds
noster. Vere mendaces erant colles for
tudo montium. Vere in domibus deo nro
salus isrl. Confusio comedit laborem
patrum nostrum ab adolescentia nra. Bre
ges eorum et amicum eorum et filios eorum et fi
lias eorum comedit confusio. Domum nram
in confusione nra. et opiet nos ignominia
nra quoniam dominus deo nro peccauimus
nos et patres nri ab adolescentia nra usq
adhuc dicim et non audimus uocem
domini dei nostri. **III.**

Speretis isrl. ait dñs ad uocem su
am. Si ab hostibus offendit cla
ma a facie mea non conuincis
Et uocabis uocem dñs in uocem et iudi
cio et iusticia. Et benedixit eum genit
ipsumq; laudauit. Hec enim dicit dñs
uis uis uida. et haec dicit dñs isrl. et
dñs uobis nonale et uolite serere
sup spinas. Et uocem dñs et iusticia
ipsum cordium uidet. Vni uida et ha
bitatores iherusalem ne forte egredia
tur ut ignis indignatio mea et succen
datur et non sit qui extinguat propter
malitiam cogitationum uis. Annun
tiate in uida et in iherusalem auditis facite.
Loquimini et ante turba nra. clamate
fortiter et dicit. Congregamini et ingredi
amur ciuitates inimicas. Leuate lig
num isrl et fortamini et uolite stare
quia malum ego adduxi ab aquilae
et strictonem magnam. Ascendet leo de
cubili suo et pectus gentium se leuauit.
Egressus de loco suo ut ponat terram
nram in desolationem. Ciuitates nre
uastabunt remanentes absq; habi
tatore. Sup hoc accingite uos cingis
plangite et ululate quia non est auxi
um furoris domi auobis. Et exenit
illa dicit dñs prout cor regis et cor prin

cipum et obstupescunt sacerdotes et prophete pro
strabunt. Et dicit. heu heu heu. dñe deus.
Ego ne decepisti populum istum et iherusalem
dicens. Pax erit uobis. Et ecce pruenit gla
dius usq; ad auriam. Et uenit illo di
centur populo hunc et iherusalem. Ventus
uirus uirus que sunt in deserto. ut filie
isrl mei non ad uentilandum et ad pur
gandum. Spiritus plenus exilis me
met uidi. Et uenit ego. S: loquar in
dicit mea cum eis. Ecce quasi nubes ab
scendet et quasi tempestas cinis eius.
Et elatores aquilis equi illius. Uenit
his quoniam uastati sumus. Et anima anima
cor uisum iherusalem ut salua fias. Ut
q; morabunt uice cogitationes uos.
Uox enim annuntiantis a dñi ino
tum facietis ydolum de monte effraym.
Conuocate gentes. Ecce audistis est i
iherusalem custodes uenire de tra longi
qua et dare ciuitates uida uocem suam.
Quasi ciuitates agros fci sunt super
eam uiguo. quia ad uindictam me
p uocauit ait dñs. Uenit uice cogitatio
nes nre fecit hec tibi. Ista malitia nra
quia amara. quia tetigit cor nrum. Ue
nem meum dñs uentrem meum doleo.
Sensus mei cordis turbati sunt in me. No
tate quoniam uocem uocem audi
um anima mea clamorem plij. Conf
do sup strictonem uocem est. et uastata
est omnis tra. Eperit uastata sunt
tabernacula mea. subito pelles mee.
Ut sq; quia uidet fugientem audiam
uocem uocem. Quia stultus populus
meus non me cognouit. filij insipien
tes sunt et uoces. Sapientes sunt ut
faciant mala. bene ante facie uelacit.
Et speretis et ecce natura erat nichil
et celos et non erat lux uis. Vidi mon
tes et ecce mouebantur. et omnes colles et
turbati sunt. Quantus sum et ecce non
erat homo. et omne uolatile celi recessit.
Asperet et ecce caruclis desertus et omis
uites eius destruite sunt a facie domini
et a facie ire furoris eius. Hec enim dicit
dñs. Id est et omnis tra. S: caruclis
et strictonem non faciam. Ugebo

ita iniecerunt celum super eos quod locutus sum.
Cogitavi et non peccavi me nec auctus
sum ab eo. Nunc equitis et mitteris sag-
gati fugit omnis civitas. Ingressi sunt ar-
dua et ascenderunt rupes. Vniuersi iudaei de-
liti sunt et non habitabat in eis homo. Vn-
autem uastata quid facies? Cum uenire-
tis te cocino. cum ornata suis inuolui au-
tes et pueris stibio oculos tuos frustum
componis. Contemplantur te amatores tu-
animam tuam querunt. Totum enim quod
pauimentis audiuit angustias ut puer
pe. Vox filie syon in muerentes exaud-
celque manus suas. Venerunt defecit anima
mea propter interfectos. **V.**
Querite uias iherusalem et aspice
residitate et querite implacatis et
an inueniatis iurum facientem
iudicium et querentem fidem et propius ero e-
is. Quod si etiam uiuere dicitur dixerunt et hoc
falso inuenerunt. Domine oculi tui respi-
ciunt fidem. Percussisti eos et non doluerunt
atque eos inueniunt a capite discipuli
nam. Inuenerunt facies suas super pe-
ccatum inuoluerunt reuerent. Ego autem dixi.
Forsitan pauperes sunt et scilicet ignorantes
iuram dicit et iudicium dei sunt. Pro igitur
ad optum facies et loquar eis. Quod enim eg-
nouerunt iuram dicit et iudicium dei sunt. Et
ecce huius magis summi et regum uiginti
rupunt uincula. Pro dicitur percussit eos le-
desina. lupus ad uespam uastauit eos.
partus uigilans super ciuitates eos. Quis
qui egressus fuerit ex eis capietur. Quia
multiplicatae sunt perditiones eos. et
fortate sunt a uersiones eos. Super quo
propius tibi esse potero. filii autem deliquit
mea et inuenerunt iniquis qui non sunt dei.
Sancitatem eos et iniecerunt sunt. et in domo
meretricis luxurabant. Equi amatores
et feminas reuoluerunt sunt. Vniuersi
ad uxorem primi sui iniecerunt. Quod
non super his iustitiam dicit deus. In gen-
te tali non iustitiam anima mea. Aliter
dicit super iniquis eius et dissipata et summa
conem aut nolite facere. A uerere pa-
gines eius quia non sunt dei. Per uer-
tatione enim per ueritatem est in me domi-

israhel et domus iuda ait deus. Negauit
dum idixerunt. Non est ipse neque ueniet
super nos malum. gladium et famem non
uidebimus. Propter fuerunt inuentum
locuti. et responsum non fuit meis. Hoc
euenient aliis. Sed dicit dominus deus exer-
cituum. Quia locuti estis iurum istud. et
ecce ego uerba mea in ore tuo iniquum et po-
pulum istum in lingua et uocabit eos.
Ecce ego adducam super uos gentem de lo-
gino domus israel ait deus. gentem in-
uoluerunt. gentem iniquam. gentem cuius
ignorabis nec intelliges quid loquatur.
Hareta eius quasi sepulchrum patris
inuenti fortis. Et comedit segetes meas et
pauimentum tuum de uoluerunt. fructus tuos et filia
tuas comedit et gregem tuum. et armenta
tua comedit. inuoluerunt tuam et fructum tuum
et conuerter uides tuas in uicinas in quibus
habet fiduciam gladio. Per ueritatem
in diebus illis ait dominus. non faciam
uos in uoluerunt. Quod si dixeris
Quare fecit deus deus noster uos her-
omnia. dicit ad eos. Sicut deliquistis
me et seruistis deo alieno in terra mea. sic
seruistis deus alienis in terra non mea. An-
nuntiauit hoc dominus iacob. et auditum
facit et iuda dixerunt. Audi populus
stulte qui non habet cor. qui habentes
oculos non uidet. et aures non audit
sile ergo non timebitis ait deus et a facie
mea non timebitis qui posui arenam ter-
ram inuoluerunt papam sempiternam
quod non peribit et inuoluerunt et non por-
tunt et inuoluerunt fructus eius et non
transibunt illuc. Populo autem huius
fuit est cor et credulum et exasperans. Per
seruit et auerunt. et non dixerunt i cor-
sua. A seruauit deum deum in qui
bat nobis pluviam et compauit et so-
luta in tempore suo plenitudine anime
in illis custodierunt nobis. Iniqui
autem uos dediderunt et peracta in
per uoluerunt bonum a nobis. Quia in-
uenti sunt in populo meo in populo in fiduciam
quasi auctores in auctores ponentes et pe-
ditas ad capiendos uiros. Sicut de-
pula plena aures. sic domus cor ple-

ne dolo. Ideo magnificati sunt et diti in
massam suam impinguant. et perierunt lito
res suos pessime. Causam iudice non in
dicantur. causam pupilli non dixerunt
iudicium pauperum non iudicant. Quod
super hijs non iudicato dicit dominus. A iustis
gentem quousque modi. non videretur anima
mea. Sicut et in iudicio facta sunt iura.
Propter quod perierunt mendacium et factos
a plaudant manibus suis et populus meus
dilexit talia. Quid ergo facit nonnullis eui.

Confortamini filii beniamin. **VI.**
myn in medio iherusalem et iher
usalem clangite buccina. et super bellum
atrum levate uerbum. quia malum vi
sum est ab aquilone et conuenio magna.
Sperose et delicate assimulam filiam sy
on ad eam uenient pastores et greges eor
um. Fixerunt in ea tentoria iherusalem. Pa
ter unusquisque eos qui communi sua sunt.
Sanctificate super eam bellum. et surgite
et ascendamus in iudie. et se nobis qua
teduauit dies. quia longiores sunt sunt
iudie uelut. Surgite et ascendamus in
nocte et dissipemus domos eius. Quia
hic dicit dominus deus exercituum. Cedite lig
num eius et fodite circa iherusalem ag
gerem. Hec est ciuitas uisitacionis. Di
calumpnia in medio eius. Sicut ergo
fugidam facit altera aquam suam
sic fugidam facit malicia sua. Iniqui
tas et uastitas audiet in ea coram me sp
infirmitas et plaga. Credite iherusalem ne
forte recedat anima mea a te ne forte po
nam te desertam terram iherusalem.
Hec dicit dominus exercituum. Ubi loquar
centum colligent et colligent quasi in
uinea reliquias israel. Conuertere manu
meam quasi iudex ad carnaliter.
Cum loquar et quem testator ut audiat.
Ecce inuincite aures eorum et audire non
possunt. Ecce ubi dui factum est eis
in opprobrium et non suscipiunt illud. Id
circo furore dui plenus sum et laboram
sustinens. Et stonde super puerum fortis
et super scilicet iuuenem sumum. Vir et
annu mulier capietur. Sene et pleno et
dierum. Et transibunt domos eorum ad

alteros agri et iherusalem patietur. Quia extendam
manum meam super habitatores terrae dicit
dominus. A iudice usque ad iudicem omnes
auaricie student. et a propheta usque ad sacer
dotem omnes frantur dolum. et iudicant et iud
icant filie populi mei cum ignominia di
centes. Pax pax et non erit pax. Confusi
sunt qui ab hominibus concin fecerunt. Qui
pauis et fisione non sunt et fusi et eructe
uelacuerunt. In iudice cadent iudice coru
tes in tempore uisitacionis sue coruient
dicit dominus. Hec dicit dominus. Sicut super
iudas et iudice et interrogare de semitis anti
quis que sit in a terra et ambulat in ea
et in uentis refugit in animabus uelut.
Et dixerunt. Non ambulabimus. Et
constitui super uos speculatores. Et coru
A uolite vocem iudice. Et dixerunt. Non
audiemus. Ideo audite gentes et cognos
cite et gregat. quanta ego faciam eis.
Audi terra. Ecce ego adducam mala si
ppium istum fructum cognationum eius.
quia uerba mea non audierunt et legem
meam perierunt. De quid michi dicit de
sacerdos afferas et calanum sua alente
de terra longinqua. Holoocaustum iudice
iudice non te accepta et iudice me in pla
cuerunt in. Propter hoc dicit dominus deus.
Ecce ego dabo in populum istum uinas et
uicent in eis patres et filij simul. uicinus
et proximus et peribunt. Hec dicit dominus deus.
Ecce populus uenit de terra aquilonis et
gens magna et surget a finibus terrae. Sicut
tam et statum arripit crudelis est. et non
miseretur. Vox eius quasi mare sona
bit. et super equos ascendet puerum quasi uir
ad plium. ad iudicem te filia syon. Audi
uicinus famam eius. dissoluit sunt ma
nus uir. et uolucro apphendit nos do
lores ut parmentem. Nolite erit ad
agros et in uia ne amouileis. quoniam
gladius iudice et pastor iudice iudice.
Filia populi mei accinge cilicem et et spergere
tine. et iudicem iudicem fac tibi plant
tum amant. quia repente ueniet in si
tator super uos. Propter hoc dicit in populo
meo robustum et sacer et pladis in am
eius. Omnes isti principes deducantur

ambulantibus fraudulentis et ferunt unum
si corrupti sunt. Defecit suffragator inigne
et sumptum est plurimum fustia et flau
confato. Si autem enim eos non est et sup
te. Niguntum repbatum uocare eos quia
bonum propter eos.

Uerbum quod factum est ad iherusalem
a domino dicens. Si in porta do
mus domini et porta tibi iherusalem istud
dicit. Audite iherusalem domini omnes iherusalem qui
ingredimini portas hanc ut adoretis do
minum. Hec dicit dominus deus exercituum
deus israel. Quas facite uias uias israel
domini et iherusalem nobiscum in loco isto.
Nolite confidere in uerbis mercedum dice
tes. Templum domini templum domini et
plum domini est. Quomodo si tenedixitis
uias uias et studia uia si fecitis iudicium
inter unum et proximum eius. ad uenire pu
pello et uidere non fecitis calumpnia
ut sanguinem innocentem effuderitis in
loco hoc et post deos alienos non ambula
uistis in malum uobis meritis habuistis
nobiscum in loco isto. in qua quam dedi
patribus uestris a seculo usque in seculum. Ecce
uias et studia uobis meritis mercedum
que non perdunt uobis furari. occidere.
adulterari. inuicem mendaciter. libere be
lium et post deos alienos quos ignoratis
et fecistis. Et uenistis coram me in domo
hanc in qua inuocatum est nomen meum
et dixistis. Liberati sumus eo quod fecimus
omnes ab hominibus istas. Numquid
ergo spelunca latronum facta est domus
ista in qua inuocatum est nomen meum
in oculis uestris. Ego sum ego si ego uide
dicit dominus. Et ad locum meum in syro
ubi habitauit nomen meum a principio
et uidete que fecim ei propter malitiam populi
mei israel. Et nunc quia fecistis omnia
opera hec dicit dominus. Vocatus sum ad uos
mane et surgens et loquens et non audistis
et uocavi uos et non respondistis. faciam
domum hanc in qua inuocatum est nomen
meum in qua uos habetis fiduciam et lo
co quem dedi uobis et patribus uestris. sicut
fecit syro et protulit uos a facie mea. sicut
piet omnes fratres uestris in uisum semine

effraym. Si uero ergo noluerit pro populo hoc
nec assumas peris iherusalem et iherusalem. et non
obscitas michi quia non exaudiam te. . . .
Et omne iherusalem quid isti faciunt iherusalem
uias iherusalem et in placis iherusalem. et in
colligunt linguam et patres succedunt ig
nem et mulieres et spargunt ad ipem uicem
aut placitas regine celi uicem dicit ali
cuius et me ad inuocandum pro uocem. Si
quid me ad inuocandum pro uocem dicit
dominus. Et omne semetipsum in seculum
uoluit sum. Et deo hec dicit dominus deus. Ecce
fui in uicem et in ignem et in uicem et flauit et
locum istum. super uias et super inuocantem
et super linguam regionis et super fruges terre
et succedat et non extinguatur. Hec dicit
dominus deus exercituum deus israel. Et olocau
istomata uia ad dicit iherusalem uicem et
comedite carnes. quia non sunt locustae
aut patribus uestris et non preceptis et dicit
qua eduxi eos de terra egypti de uerbo holo
caustomatum et iherusalem. Et hoc dicit
propter et dicit. Audite uocem meam.
et ero uobis deus et uos eritis michi populus.
Et ambulat et inuit uia. quam inui
dauit uobis. ut bene sit uobis. Et non au
diunt nec inuocant aurem suam. sed
audient in uoluptatibus suis et in uicem
cordis sui mali. Factique sunt et uicem
et non aucta. adie qua egressi sunt patres
eos de terra egypti usque ad dicit hanc. Et
misi ad uos omnes seruos meos populos
propter et surgens de uicem et in uicem et non
audierunt me. nec inuocant aurem
suam. Et inuocant ceruicem et petus
opati sunt quam patres eos. Et tamen
loquis ad eos omnia uerba hec et non au
diunt te. Et uocabitis eos et non respondebunt
tibi. Et dices ad eos. Hec gens que non
auduit uocem domini sui. nec recepit di
spuliam. Perit fides et ablata est de ore
eorum. Et de capillum meum et pice et sume
et dicitum planctum. quia pietas domini
et reliquit generationem furoris sui qua
fecit filii iherusalem in oculis meis di
cit dominus. Posuerunt offendicula sua in
domo in qua inuocatum est nomen meum
ut polluerent eam. Et edificauerunt excelsi

la coſecti que eſt in ualle filios enim non uti
 cident filios ſuos & filias ſuas igitur que u
 precepti nec cogitauit in corde meo. Ideo ecce
 dies uenit dicit dominus & non dicit au
 plius coſecti in uallis filij enim non. ſed uallis
 inſectationis & ſepelient inchoſphet. eo qd n
 ſic locus. Et erit mortuum populi huius
 uallis uoluntate celi & teſtis terre & non erit
 qui abigat. Et quieſcere faciam de uerbis
 uida & de placetis iheruſalem uocem gaudij
 & uocem leticie uocem ſpouſi & uocem ſpon
 ſe. Iudeſolacorem enim erit tunc. **VIII.**
 Tempore illo ait dominus. eicietur oſſa re
 gum iuda & oſſa principum eius & oſſa ſa
 cerdotum & oſſa prophetarum & oſſa eorū qui hi
 tauerunt iheruſalem deſepulchris ſuis & pa
 dent ea ad ſolem & lunam & omne militiam
 celi que dilexerunt et quibz ſeruiuerunt &
 poſt que ambulauerunt & que queſierunt
 & adorauerunt. Non colligent & non ſepe
 lientur in ſepulchrum & ſup faciem t
 re erunt. & eligent magis mortem quam ui
 tam. Omnes qui reſidui fuerint de cogi
 tatione hac peſſima in multis locis que de
 lecta ſunt atq; eici eos. Nec dicit dominus ex
 eritum. Et dices ad eos. Nec dicit dominus.
 Nunquid qui ceciderit non reſurget quia
 uictus eſt nō reſurget. Quare q̄ auſus
 eſt populus iſte in iheruſalem a uerſione
 & tempeſtuoſa. Apprehenderunt mendacium
 & noluerunt reuerti. Attendit & auſulta
 in uenio qd totum eſt loquitur. Nullus
 eſt qui agat penitenciam ſup peccato ſuo
 dicens. Quid feci. Omnes conuſi ſunt
 ad curſum ſuum. quali equis in impe
 tu uadens ad ſpūm. Al diuus in celo q̄
 nouit tempus ſui. tunc & huiusmodi ex
 acōnia. cuſtodierunt tempus ad ueniam
 ſui. plius aut mens non cognouit uocem
 domini. Quomodo dicitis ſapientes
 uos ſumus & lex dñi nobilium eſt. Ver
 mendacium opacius eſt. ſtilus medax
 ſeruarum. & fiſi ſunt ſapientes. p̄tū
 & capiti ſit. & rebum enim dñi p̄tū
 et ſapientia eius nulla eſt in eis. Opera
 mulieres eorū dabo exteris & agnos eos
 alienis hereditibz quia a minimo uſq;
 ad maximum omēs auariciam ſeru

tur. a propheta uſq; ad ſacerdotem. cuncti fa
 ciunt mendacium & ſandalum & cōtentionem
 ſile populi mei ad ignominiam diceret.
 Pax pax. cum non eſt pax. Conuſi ſunt
 qui ab hominibus cōtentionem fecerunt. Quomodo
 & ſuſtione non ſunt & ſiſi & uelut neſcie
 runt. Idcirco ceciderunt ut conuenientes i tpe
 uſtationis ſue conuenire dicit dñs. Con
 gregatis & congregato eis ait dñs. Non eſt
 una uirtus. & nō ſunt ſicut inſoluita.
 ſolum deſluxit. & dedit eis que p̄tergreſſa
 ſūt. Quare ſecutus. Conuenite & ingre
 diamur ciuitatem iheruſalem & ſileamur
 in qua dñs noſter ſileat nos ſecit & pot
 dedit uobis aquam felis. Peccauerunt
 enim dñs. Expectauimus pacem & nō
 erat & uinum tempus in dele & ecce ſonitudo.
 Adan auditis eſt firmis equorum
 eius a uoce humilitum pinguatōe ei
 & mota eſt omnis terra. neſcit & dedit
 uirtutem & plenitudinem eius. uident
 habitatores eius. Quia ecce ego inſta
 uobis ſerpentes peſſimos quibz non e
 uicantatio & inſoluit uos ait dñs. Do
 lor meus ſup dolorem. in me cor meum me
 reus. Ecce uox clamantis ſile populi mei
 deſertu longinqua. Nunquid dñs non
 eſt in ſyon. aut reuertens non eſt in ea. Qua
 re ergo me ad uacandiam & citauit
 ſculptoribus ſuis & in uacantibus alienis.
 & uacantibus ſiſi eſt eſtas & nos
 ſaluati non ſumus. Sup & cōtentionem
 ſile populi mei conuſi ſunt & & ſiſi
 eis ſupor obſcurit me. Nunquid te
 ſina non eſt in galaad. aut medicus nō
 eſt ibi. Quare igitur non eſt obducta
 acatix ſile populi mei. **IX.**
Quis dabit caput meo aquam &
 oculis meis fontem lacrimarū
 & plorato die ac nocte inſectos
 ſile populi mei. Quis dabit me in ſolu
 tudinem diſſorum uictor. & delinquent
 plū mei & recedam ab eis. Quia omēs
 aduſi ſunt & ceciderunt p̄tū & ceciderunt
 derunt linguam ſua. quali arum inen
 dacy & non ueritatis. Conſpici ſunt i
 tra quia de malo ad malum egreſſi ſūt
 & me non cognouit dicit dñs. Vnus

quisque a proximo suo custodiat se. et non
frater suo non habeat fiduciam quoniam
frater obplantans obplantabit et omnis
amicus fraudulenter incedet et iuramentum
deridebit et iuramentum non loquetur. Docue
runt enim linguam suam loqui mendacium
ut inique agerent latronum. Et ab omni
cogitatu tuo in medio doli. in dolo remanent
iure scire dicit dominus. Propterea hoc dicit do
minus deus exercituum. Ecce ego et stabo
et probabo eos. Quid enim aliud faciam et
facere facie populi mei. Sagitta mulieris
lingua eorum dolum locuta est. Propterea
pacem cum amico suo loquuntur et occulte
ponit ei insidias. Nunquid super his si
iustificatus dicit dominus. aut iustitiam huius
modi non iustificatur anima mea. Super
montes assumam fiduciam ac lamentum.
et super speciosa deserta plaudum quoniam
inventa sunt eo quod non sicut pertransies
et non audierunt vocem possidentis. Auo
lute celi usque ad peccata transiunt
et recesserunt. Et dabo iherusalem iustos
a rene et civitas dircomini et civitates in
da dabo in desolationem eo quod non sit ha
bitator. Dominus est iur sapiens qui intel
ligat hec. et ad quem iuravit quis dominum
fac ut annuntiet istud. Quare preter
ita et exulta sit quasi desertum eo quod no
sit qui pertransiat. Et dicit dominus. Quia de
liquimus legem meam quam dedit eis et non
audierunt vocem meam et non ambula
vunt in ea et abierunt post pravitatem
cordis sui et post verbum quos dixerunt
a patribus suis. Propterea hoc dicit dominus deus
exercituum deus israel. Ecce ego et abo po
pulum istum ab omni terra et potum dabo ei
aquam fatis. Et dissipavi eos in gentes
quos non viderunt patres eorum et iudicabunt
post eos gladium donec consumant. Hec
dicit dominus exercituum deus israel. Contempla
mini et vocate lamentantes et veniant
ad eas que sapientes sunt iudice et pro
prie festinent et assumunt super nos lam
tum. Educant oculi mei lacrimas et
palpebre meae defluant aquis quia vox
lamentationis audita est despons. Quia
modo vastati sumus et sustulimus iherusalem.

Quia deliquimus iram quoniam deserta
sunt tabernacula nostra. Audite ergo muli
eres verbum domini et assument aures vestre
sermone ore eius et docete filias vestras
lamentum et unaqueque proxima sua
plaudum. Quia ascendit mons per fenestras
vestras ingressa est domus vestra. dissipare
paravimus deserta. iuvenes de plaustris lo
quere. Hec dicit dominus. Et cadet mons
iherusalem iherusalem quasi sterus super faci
em regionis. et quasi femur post tergum
incedens et non est qui colligat. Hec dicit
dominus. Non gloriatur sapiens in sapientia
sua et non gloriatur fortis in fortitudine sua
et non gloriatur dives in divitiis suis. In
hoc gloriatur. Qui gloriatur se iure ius
se iure quia ego sum dominus faciens misericordiam
et iudicium et iustitiam in terra. Hec enim
placent michi ait dominus. Ecce dies veniunt
facies domini et iustificatus super omnem qui me
tulum habet per iuramentum super egyptum et su
dam et super edom et super filios ammon. et
super moab. et super omnes qui a transiit su
in contram habitantes in deserto. quia do
nos gentes habent per iuramentum. omnes aut
dominus israel iuramentum sunt corde. X

Audite verbum quod locutus est dominus
super nos dominus israel. Hec dicit
dominus. Iuxta vias gentium no
lite discere et a lingua celi nolite metueret
que timeant gentes. quia leges populi
vane sunt. Quia lignum de salvi p
dit. opus manuum artificis in alia ar
gento et auro decoravit illud clavis et
manibus compexit ut non dissolvatur
In similitudinem palme fabricata est
et non loquetur. portanti tollentur. quia
incedere non valent. Nolite ergo time
re quia nec male possunt facere ea nec ce
re. Non est similis tui dominus. magnus
tu et magnum nomen tuum et fortitudo.
Quis non timebit te o ter gentium. Tu
um est enim deus inter omnes sapientes
gentium et in multis regibus eorum nullus est
similis tui. Propterea insipientes et facili
peribunt. Doctrina vanitatis eorum ling
uum est. Argento et volutum de thasso
affertur et aurum de opus artis

orationem quia non exaudiam te in tempore
clamoris eorum ad me in tempore afflictionis
eorum. Quid est quod dilectus meus in domo
mea facit scelera multa? Nunquid carne
laude auferit a te malitias tuas in quibus
gloriata est. Oluam uicem pulchram et
fructiferam speciosam uocauit dñs nome-
nium ad uocem loquere grandis exaltat
ignis mea et combusta sunt furtiva eius.
Et dñs exercituum qui plantauit te la-
catus est super te malum pinus domus
istius et domus uirga que fecerunt sunt ad ir-
ritandum me libantes balum. Si autem
dñe demonstrasti michi et cognoui et tu o-
stendisti michi studia eorum. Ego quasi ag-
nus mansuetus qui portatur ad uictimam
et non cognoui quia cognouerunt super me
et filia dicentes. Et istam uis uigilantem
nem eius et erodantur eum deum uiuentem
cum et nomen eius non inueniatur am-
plius. Si autem domine facta est qui in
dicas uisite et probas tentes et corda uideas
ulationem tuam ex eis. tibi enim reuelam
causam meam. Quia hoc dicit dñs ad ui-
ros athenienses qui querunt animas meas
et dicunt non prophetas in nomine domini
et non mortuos in manibus nostris. Propterea
hec dicit dñs exercituum. Ecce ego uisi-
tabo super eos iuvenes eos mortificabo in
gladio. filii eorum et filie eorum moriantur
in fame et reliquie non erunt ex eis. In domo
eum malum super uirga anathoth a-
uium visitationis eorum. **XXII**
Videtur quidem tu es domine. si displicem
tecum. Et exemplum iusta loquar et
ad te. Quia uia impiorum perperat bene
est omnibus qui peruerunt et inique
agunt. Plantasti eos et radicem uisite-
runt perfecerunt et faciunt fructum. Pro-
pter os eorum et longe a tentibus eorum. Et tu
dñe uolui me uidisti me et probasti cor me-
um tecum. Congrega eos quasi gregem
ad uictimam et sanctifica eos in ore occi-
sionis. Usque quo lugebit tui et hebra dñs
regionis succubant. Propter malitiam hi-
tancum et ea et sumptum est animal et
uoluerunt quoniam dixerunt. Non uide-
bis uoluntatem uirga. Si autem peritibus

currens latroasti quomodo ostendere poteris
cum equis. Cum autem uirga pacis secu-
rus fueris. quid facis in supbia iordanis?
Nam et fratres tui et domus patris tui et
qui perueniunt ad uisus te et dant tui
post te plena uoce. Ne erodas eis tui lo-
cisti tibi fuerunt bona. Et reliqui domum
meam dimisi hereditatem meam. dimisi
dilectam animam meam in manibus uirum
eorum eius. facta est hereditas mea in
quasi leo in fura dedit contra me uicem
ideo odium eam. Nunquid autem distolles
hereditas mea michi. Nunquid autem
tanta potum? Venite et egrediamini o-
nes terrae terrae parate ad deuorandum.
Pastores uisite demoliti sunt uicem
meam et calcauerunt patrem meum. detest-
antur uicem desiderabilem in deser-
tum solitudinis. Quasi uicem eam in
supra dñem luxuriam super me. Desolacione
desolata est omnis terra quia nullus est
qui recogit corde. Super omnes uias
deserti ueniunt omnes uisitatores terre
quia gladius dñi deuorauit ab extremis
usque ad extremum eius. Non est par
uinit eam. Scintillauit triticum
et spinas messuerunt. Hereditatem acce-
perunt et non eis potest. Confundentur a
fructibus uis propter iram furoris domini.
Hec dicit domini ad uisus omnes uicem
meos pessimos qui tangunt hereditatem
qui distrahunt populo meo ista. Ecce ego
euellam eos de terra sua et domum uida-
euellam de medio eorum. Et cum euellam
eos conuictar et miserabor eorum et reducam
eos. uirum ad hereditatem suam et uirum
in terram suam. Et erit si eruditus didicerit
uias populi mei ut uirum et uirum
meo uirum dñs sicut docuerunt populum
meum in uia. edificauerunt in medio populi
mei. Quod si non audierunt euellam ge-
tem illam. euellam et potestatem auctoris.

Hec dicit dñs ad me. **XXIII**
Vade et posside tibi iudicare iudic-
um et pones illud super iudicium
iudicium et ut aqua non inferas illud. Et pos-
sedit iudicare iudicium iudicium dñi et posuit
ca iudicium meos. Et factus est sermo

Ad me secundo dicens. Velle limbare qd
possedit qd est circa limbos tuos et singes
uade ad eufiatem et absconde illud in for
amine petre. Et abij et abscondi illud in eu
fiatem sicut pcepit michi dñs. Et factu
est post dies plurimos. dixit dominus ad me.
Surge uade ad eufiatem et tolle inde lim
bare qd pcepit tibi ut abscondes illud ibi i for
amine petre. Et abij ad eufiatem et effodi
i eufiatem limbare de loco ubi absconderam il
lud. Et ecce computruerat limbare ut nul
lus uideret apertum esse. Et factum est uerbum do
mini ad me dicens. Hec dicit dñs. Si con
putrescere faciam superbiam iuda et superbiam
iherusalem multam. populum istum per
sumum qui uolunt audire uerba mea et am
bulant in prauitate cordis sui. abieciuntq
post deos alienos ut seruirent eis et adorarent
eos et erunt sicut limbare istud qd nulli u
sit apertum est. Sicut enim adheret lim
bare ad limbos iuri. sic adglutinauit mi
hi omnem domum istam. et omne domum
iuda dicit dominus. ut essent mihi in pplum
et in nationem et in laudem et in gloriam et in au
dierunt. Dices ergo ad eos sermonem istum.
Hec dicit dñs deus israel. Omnis la
guicula implebitur uino. Et dices ad eos.
Hec dicit dñs. Ecce ego implebo omnes
habitatores terre huius et reges qui sedet
desuper dauid super thronum eius et fac
dores et pphetas et omnes habitatores ihe
rusalem ebrietate et dispgram eos uinum
a frange suo. et patres ac filios pauper ait do
mini. Non parcam et non concedam neq
misereor ut non dispgram eos. Audite et
auribz pcepte. Nolite eleuari quia dñs
locutus est. Date dominus deo uro gloriam
antequm et tenebatur et antequm offendant
pedes uiri ad montes caliginosos. Expec
tabitis lucem et ponet eam i umbram mor
tis et in caliginem. Qd si hoc non audiet
is i abscondito plorabit anima mea a fa
cie supbie. Plorans plorabit et deducet
oculos meos lacrimanti. quia capitis e
gred dñi. Dicit regi et dominatui. Nume
riantini sedete. quoniam descendit de capi

te in corona glorie tue. Cunctates autem dau
desunt et non est qui agiat. Translata est
omnis iuda in uisitatione pfecta. Le
uate oculos uos et uidete qui ueniunt ab
aquilone. Iste est grex qui datus est tibi
pecus uisitatione tuam. Quid dices cum
uideris te. Ueniunt docuisti eos ad uer
sum te et erudisti in capite tuum. Numquid
non dolores apprehenderunt te quasi mulie
rem parturientem. Qd si dixeris in corde
tuo quare ueniunt michi hec. Propter mul
titudinem iniquitatis tue reuelata sunt
ueritudo et a tua. pollute sunt platee tue.
Sicut uide potest egyptus pellem suam
aut pardus uarietates suas. uos potius
tene facie cum didicis malum. Et disse
minabo eos quasi stipulam que uento
rapitur in deserto. Hec sermo tua pars qd
mensure tue ante dicit dominus quia ob
lita es mei. et esila es in mendacio. Uide
et ego nudam femora tua contra faciem
tuam et apparuit ignominia tua. ad uice
tia tua et humilitas tuus. scelus fornicatio
nis tue. Super colles magno uidi ab homi
nacione citas. Uidebi iherusalem. no
mundabis post me. Uidebi quo adhuc.

Quod factum est uerby. **¶ xiii. ¶**
domini ad iherusalem desinonibz
siccatis. Luxit iuda i porte eius
conuertere et obscurate sunt in ira. et cla
mor iherusalem ascendit. Maiores mi
serunt minores suos ab aquilam. Uide
bunt ad haerendum i uisitatione a
qua. Et eporant uasa sua uacua. co
fusi sunt et afflicti. et opuerunt capita sua.
Propter cerre uasitatem quia non uenit
pluuia in terram. Confusi sunt agricole. et
opuerunt capita sua. Sani ierua i a
gro pepit et reliquit quia non erat herba
et onagri steruunt in agro. et aruerunt ue
rum quasi dracones defecit oculi eor
quia non erat herba. Si iniquitates me
intemuit nobis dñe fac ppe nomen tuu q
nam uisite sunt auersiones tue. Uide
peramimus expectatio ista saluatoz ei
in tempe tribulationis. Quare quasi co
lonus fuimus es in ira et quasi uisitoz de
clinans ad manendu. Et uare fuimus

terra quam uelatis quia ignis accensus est
in furore meo super nos ardebit. Tu scis do-
mine uocare me et visita me et erue me
ab his qui persecuntur me. Non impa-
tientia tua suscipe me. Scito quoniam sustinui
propter te obprobrium. Inuenti sunt ser-
ues tui et comederunt eos. Et factum est michi
vobum tuum in gaudium et in letitiam.
Cordis mei quoniam in uocatum est uome-
ntum super me domine deus exercituum.
Non sedi in scilio ludentium et gloriatus
sum a facie manuum tue. Solus sedebam
quia amaritudine repleta me. Quare
factus est dolor uisceribus meis et plaga mea
desperabilis. Veniuit tunc facta est mihi
ut quasi meridacum aquas uisiderem.
Propter hoc hec dicit dominus. Si conuersi uer-
tam et ante faciem meam stabis. Et si se-
pauis periosum a uili quasi os meum eis.
Conuertamur ipsi ad te et tu non conuerteris
ad eos. Et dabo te populo huius in uirum
erunt fortissimi et bellabunt aduersum te et
non preualebunt quia ego tecum sum ut
saluem te. et uerbum tuum dicit dominus. Et uoca-
bo de manu pessimorum et redimam te de
manu fortium. **XVI.**

Et factum est uerbum domini ad me di-
cens. Non accipies uxorem et non
erunt tibi filii et filie in loco isto. Et
Quid nec dabo dominus super filios et filias
qui gnantur in loco isto et super uires eos
que genuerunt eos et super patres eos de quibus
stirpe sunt uas in terra hac. Non enim
habetis egrotationem mortem. Non pla-
gentur et non sepelientur iniquissimi
super faciem terre erunt et gladio et fame
summentur. Et erunt cadauera eorum et
etiam uolatilibus celi et bestis terre. Hec enim
dicit dominus. Non ingredietis domum et
uiri neque uadas ad plangendum neque
consolens eos quia abstuli pacem me-
am a populo isto dicit dominus misericordiam et
misericordiones et manent grandes et parui
in terra ista. Non sepelientur neque pla-
gentur et non se mactent neque caluicium
faciant et non franger inter eos lignum
panem ad solandum super mortuo et
non dabunt eis potum calidum ad so-

landum super patre et matre sua. Et domum
communi non ingredietis ut sedas cum eis.
et comedas et bibas. Quia hec dicit dominus exer-
cituum deus israel. Ecce ego auferam de loco
isto in oculis uestris et in diebus uestris uocem
gaudii et uocem leticie uocem sponsi et uocem
sponse. Et cum annuntiatis populo huius
omnia uerba hec et dixit tibi quare locutus
est dominus super nos omne malum grande et
tuum. Que iniquitas nostra aut quid peccatum
uerum quod peccauimus domino deo nostro. Dicit
ad eos. Quia deliquerunt me patres uestrum
aut domus et abierunt post deos alienos
et seruierunt eis et adormuerunt eos et me derel-
iquerunt et locum meum non custodierunt.
Sed et uos peius operati estis quam patres
uestrum. Ecce enim ambulat unusquisque pro
prauitatem cordis sui in malum ut me non au-
diat. Et eiciam uos de terra hac in terram quam
ignotatis uos et patres uestrum et seruieris
ibi dominus alienis die ac nocte qui non da-
bunt uobis requiem. Propterea ecce dicit
ueniente dicit dominus. Non dicent ultra
uinit dominus qui eduxit filios israel de terra
egypti. Sed uinit dominus qui eduxit filios israel
de terra aquilonis et de uicibus terrarum
ad quas eiecit eos. Et reducam eos in terram
suam quam dedi patribus eorum. Ecce ego
mittam piscatores multos dicit dominus et
piscabunt eos. Et post hoc mittam eis
multos uenatores et uenabuntur eos
de omni monte et de omni colle et de caue-
nis pertrahent quia occidit me super omnes
uias eorum. Non sunt abscondite a facie
mea et non sunt occulta iniquitas eorum ab
oculis meis. Et reddam prout duplatores
iniquitates et propter eorum quia et amittant
inimicem meam et in mortuorum ydolos suos
et ab hominibus suis impleant ne-
ditatem meam. Ut sit fortitudo mea et
robur meum et refugium meum in die tri-
bulationis mee. Ad te gentes uenient
ab extremis terre et dicent. Eseruit
dignum possederunt patres nostri uanitas
tem que eis non profuit. Numquid non
faciet super hominem deos. Et ipsi non sunt
dii. Et dabo ecce ego ostendam eis prou-
tem hanc ostendam eis manum meam

et inuitem meam et scire quid nomen in dñs.
Peractum iuda scriptum. *xvii.*
 et illo ferro iungit ad amantibus
 exaratum. sup latitudinem cordis
 eorum. et in conuictu arantur eos. Cum reco-
 dact fuerint filij eos aratum suar. et uocem
 suar. lignorumque frondentium in montibus
 excelsis sacrificantes i agro foratidinem
 tuam et omnes thesaurios tuos in direptionem
 ueni dato excelsa tua ppe pccat inuictis
 finibus tuis. Et relinquens sola ad heredi-
 tate tua quam dedit tibi. et seruire te facia-
 minis tuis in ira quam ignoras. qui
 ignem succendisti in futuro meo usque et
 deriuum ardebit. *De dicit dominus.* Et la-
 ledictus homo qui confidit in homine
 et ponit carnem brachium suum et a dño
 recedit cor eius. Erit enim quasi iuxta
 in deserto. et non uidebit eum uenit domum
 sed habitabit in solitudine in deserto. in ira
 saluginis et in habitabunt. *Benedictus*
 uir qui confidit in domino. et erit dñs fide-
 tia eius. Et erit quasi lignum quod nati-
 plantatur sup aquas quod ad humorem
 mittit radices suas et non timebit cum
 uenit elius. Et erit folium eius uiride
 et in tempore siccitatis non erit sollicitum
 nec aliquando desinet facere fructu. *Q*
 uum est cor hominis inuisibile. quod
 cognoscat illud. *E*go dñs scrutans cor et
 probans renes. qui do uirtutem uirtuti ui-
 am suam et iuxta fructum ad inuentio-
 nem suam. Perditur foris quem non ppe-
 rit. fecit diuitias et non in iudicio. Iudiciu
 dño dñs suos derelinquet eas in inuictis
 uis suis erit in sapientia. *S*olum glorie al-
 titudinis a principio locus sacrificiorum
 me expectatio israel. Domine omnes
 qui derelinquunt. confundentur recedentes a
 te. in ira sententia quoniam deliquerunt
 ueniam aquarum inuententium dñm. *S*a-
 na me dñe et sanator. saluum me fac et
 saluus ero. qui laus mea tu es. *E*cce ipse
 dicitur ad me. *Q*ui est uerbum dñi. *V*eni
 at. *E*t ego non sum curatus te pastore
 sequens et diem hominis non desidemini
 tu facis. *Q*uod egredium est de labijs meis
 rectum in aspectu tuo fuit. *N*on sis in co-

formidinis spes mea tu in die afflictionis.
 Confundantur qui me persecuntur. et non est
 dar ego. *P*ateant illi in non paucam ego.
*I*nduc sup eos diem afflictionis et duplici
 contritione conter eos. *H*ec dicit dominus
 ad me. *E*t ade et ita in porta filios populi p
 quam ingrediantur reges iuda et egrediun-
 tur. et in iudis portis iherusalem. et dices
 ad eos. *A*udite uerbum domini reges iuda
 et omnis iuda ciuitatisque habitatores ihe-
 rusalem qui ingrediantur p portas istas.
*H*ec dicit dñs deus. *C*ustodite amicitias
 iuris et nolite portare pondus in die sabbati
 nec inferatis p portas iherusalem. et nolite
 eicere onera de domibus uiris in die sabbati
 et omne opus non facietis. *S*anctificate
 diem sabbati sicut precepti patrum uestris
 et non audierunt nec in domum aut
 rem suam. *S*i idcirco uenit iram suam
 ne audirent uerbum accipere disciplina
 Et erit. *S*i audieritis uerbum dicit dominus
 ut non inferatis onera p portas ciuitatis
 huius in die sabbati. et si sanctificaueritis
 diem sabbati ne faciatis in eo omne opus
 ingredientur p portas ciuitatis huius
 reges et principes sedentes sup solium da-
 uid et ascendentes i curribus et equis. ipse et
 principes eorum. uiri iuda et habitatores i
 iherusalem. Et habitabitur ciuitas hoc
 in sempiternum. *E*t ueniet de ciuitatibus
 iuda in ciuitate iherusalem et de terra beniamin
 et de campibus et de montibus et de abassim.
 portantes holocaustum et uictimas isa-
 crificium et thuris. et inferent oblationem in
 domum dñi. *S*i autem non audieritis
 me ut sanctificaretis diem sabbati. et ne-
 portatis onus. et ne inferatis p portas ihe-
 rusalem in die sabbati. succendami ignem
 i portas eius et deuorabit domos iherusalem
 et non extinguetur. *xviii.*

Uerbum quod factum est ad iheru-
 sam a domino dicens. *S*urge et
 descende i domum figuli ubi au-
 dies uerba mea. *E*t descendi in domum fi-
 guli et ecce ipse faciebat opus sup rotam
 et dissipatum est uas quod ipse faciebat e-
 iuto manibus suis. *C*onuersusque fecit il-
 lud uas altum sicut placuerat oculis

entis ut fideret. Et factum est verbum domini
ad me dicens. Numquid sicut facit figu-
lus iste non potero facere vobis domus israel
ait dominus. Ecce sicut lutum in manu figu-
li. sic vos in manu mea domus israel. Epen-
te loquar ad usum gentem et ad usum reg-
num ut eradicem et destruiam et disperdam
illud. Si penitentiam egit gens illa anima
sua propter quod locutus sum ad usum eam
agani et ego penitentiam super malo quod co-
gitavi ut facerem ei. Et sicut loquar de
gente et de regno ut edificem et plantem illud.
Si fecit malum in oculis meis. ut non au-
diat vocem meam penitentiam agant su-
per bono quod locutus sum ut ei facerem.
Nunc ergo dic vno vide et habitatoribus
iherusalem dicens. Nunc dicit dominus. Ecce
ego fingo contra te malum. Cogito contra
vos cogitationes. Sicut autem iniquitas
anima sua mala et dirigite vias vestras
et studia vestra. Qui dixerunt. Desper-
nimus. Post cogitationes vestras ibimus
iniquitasque prauitatem cordis sui et
in malum faciemus. Quis hoc dicit dominus?
Interrogate gentes. Quis audivit ta-
lia horribilia que fecit vniuersis virgibus israel
Numquid deficiet de petra aqua uix huius
m. Aut euelli possunt aque eximpe-
fugite et defluentes. Quia oblitus est
populus meus mei frustra libantes im-
pungentes in uis suis in semitis seculi
ut ambularent per eas in itinere uo meo
ut fieret terra eorum in desolationem et in li-
bilem semperitum. Quis enim qui
pient per eam obstupescit et mouebit cap-
sum. Sicut uentus uentus dispergat
eos coram iumento. Dorsum non faci-
em ostendam eis in die perditionis eorum.
Et dixerunt. Venite cogitemus contra ihe-
riam cogitationes. Non enim peribit
lex a sacerdote neque et solum a sapiente
nec sermo a propheta. Venite peritiamus
eum lingua et non attendamus ad um-
ilos sermones eius. Ascende domine ad
me et audi uocem aduersariorum meorum.
Numquid reddatur pro bono malum
quia foderunt fontem anime mee. Re-
cordare quod fecim in conspectu tuo uirgo

querer pro eis bonum et a iherem indignato
uent tuam ad eis. Propterea da finem eorum et
fameam et deduc eos in manus gladii. Fac
uxores eorum absque uiribus et uidue et uiri et
fuerunt in manu gladii in plio. Audiant clamores
de domibus eorum. Ad duces enim super eos la-
tionem repente. quia foderunt fontem ut
caperet me et laqueos abscondiuit pedibus
meis. Tu autem domine facis omnes et solum
eorum ad usum meum in mortem. Non prope-
tis iniquitatem eorum et peccatum eorum a facie tua
non deleatur. Et facit conuenientes in conspectu
tuo. et in tempore furoris tui abutere eis. **xxx.**

Nunc dicit dominus. Et sicut et accipe lagum
culam figuli testem a senio vbi
populi et a senio vbi sacerdotum et
egredere ad uallium filios eum non que eum
ta in uallium porte fictus et per uallibus ibi
ba que ego loquar ad te et dices. Audite u-
bum domini reges iuda et habitatores ie-
rusalem. Nunc dicit dominus exercituum deus
israel. Ecce ego iudicam afflictionem super
locum istum. ita ut omnis qui audierit et
laui. tinniant aures eius. eo quod deliquit
tunc me. et alienum fecit locum istum
et dixerunt in eo domus alienis quos uelaret
ipsi et patres eorum et reges iuda et repleuerunt
locum istum sanguine innocentium. et edi-
ficauerunt excelsa iherusalem ad oburendos fi-
lios suos igni in holocaustum iherusalem quod
non precepit nec locutus sum nec ascende-
runt in cor meum. Propterea hec dicit dominus.
Ecce dies uenient dicit dominus et non uoca-
bitur locus iste amplius iherusalem et iherusalem
fili eum non. sed uallis occisionis. Et dicit
super eo et solum uide et iherusalem in loco
isto. Et conuertam eos gladio in conspectu
inimicorum suorum. et immanitatem quentium ad
mas eorum. Et dato cadauere eorum etiam
uolantibus celi et uellus terre. Et ponam contra
eum hanc in stuporem et in libellum. Omnis
qui perierit per eam obstupescit et similia
hic super uniuersa plagam eius. Et dabo ea
in manibus filiorum suorum et carnibus filias suas
et in uinu quicquid carnes amicit sui comederit
in oblatione et in angustia in qua et dederit
eos in manu eorum. et qui quoniam animas

eorum. Et conuersi loquuntur in oculis vi-
rorum. qui vultu tremunt et dicunt ad eos. N-
dicit dñs exercituum. Si te conuerteris aut
tatem istam et populum istum sicut et ceterum
uas figuli qd non potest ultra in stantur.
Et in ceteris sepelientur eo qd non sit alius
ad sepeliendum. Si te faciam loco huius aut
domus teus et habundantia eius ut ponam
amantem sicut ceteris. Et erunt domus ista
et iherusalem et domus regum iuda sicut lo-
cus ceteris. Si uero de omnes domus in q-
num domatibz sacrificauerunt omni mili-
tie celi et libauerunt libamina dñs alienis.
Veni autem iheremias de ceteris quo
miserat eum dñs ad pphandum et stetit
in atrio domus domini. et dixit ad omnes
pphim. Hec dicit dñs exercituum dñs isrl-
et ecce ego inducam sup amantem hanc
et sup omnes uides eius uniuersa mala q
locutus sum ad uerbum eam quoniam
durauerunt cernicem suam ut non audiret
sermone meos.

Quod auduit falsus filius eunior
sacerdos qui constitutus erat pu-
ceps in domo dñi iheremiam p-
phancem sermones istos. Et pcessit fal-
sus iheremiam ppham et misit eum in ier-
imum qd erat in porta beupaniyn sup ier-
i domo domini. Cumqz illuxisset in matutin-
eduxit falsus iheremiam de ierimo. et dixit
ad eum iheremias. Non uocauit dñs
nomen tuum falsus. s; pauerem iudiq.
Quia hec dicit dñs. Ecce ego dabo te ip-
uorem et omnes amicos tuos et conuen-
gladio inimicor. suos et oculi tui videbunt
et omne iudam dabo in manu regis ba-
bilonis et transducat eos in babilonem et p-
ciet eos gladio et dabo uniuersam susta-
tiam ciuitatis huius et omne latorem
eius omneqz pium et iustos et sanctos
regum iuda dabo in manu inimicorum
eor. et diripient eos et tollent et deducent in
babilonem. Et ait falsus et omnes hi
traces domus tue ibitis in captiuitatem et
in babilonem uenies ibi morietis ibiqz
sepelietis et omnes amici tui quibz pro-
phetasti mendaciu. Sed uixisti me dñe
et seductus sum. foras me fustit et in alium

sti. Factus sum in derisum tota die omnes
obseruabant me quia iam olim loquor
notentis iniquitatem et uastitatem da-
mito. Et factus est michi seruo domini
in obprobrium et derisum tota die et dixi. No-
recedat deus meus neqz loquar ultra in no-
mine illius. Et factus est in corde meo qd
ignis est uans claususqz in ossibz meis
et defecit terre non sustinens. Augur em
contumelias multos et inuerti in amicum.
Psequuntur et psequantur eum ab omibz
uiris qui erant pacifica mei et custodien-
tes latibz meum. Si quomodo decipiantur
et pualetantur aduersus eum et psequa-
mur uigilem ex eo. Dominus autem
meum e quasi bellator fortis. Idcirco
qui psecuntur me cadent et infirmu erunt
et fundent uelociter quia non intellex-
erunt obprobrium scripturam qd non
quam delectabit. Et tu dñe exercituum p-
uator uisti qui iudes renes et cor uideam
quels uigilem tuam ex eis. Et tu enim
reuelasti causam meam. Cantate dño
laudate dñm quia annuicet liberauit
paupis cernam malor. Maledictis
dies in qua natus sum. dies in qua pepe-
rit me mat mea non sit benedicta. Ma-
ledictus uir qui annuicet aut patti
meo dñs. natus est tibi puer masculu
et quasi gaudio letificauit eum. sic ho-
mo ille ut sunt ciuitates quas obuertit
dñs et non penituit nim. Audiat cla-
morem meum. ululatum in tempore mei
diano qui non misit me amulu ne
fieret michi mat mea sepulchrum. et
ulula eius ceptus et uis. Quare de-
ulula expressus sum ut uideam latorem
et dolorem et sumentur in confusione
dies mei.

Verbum qd factum est ad ihere-
miam a domino dicens quado
misit ad eum rex sedechias fal-
sus filium helche et sophoniam filiu
maasie sacerdotem. Interroga probo-
rum quia nabucho dñs so: rex babil-
lonis plicat aduersum nos. si forte fa-
ciat nobiscum dñs sicut omnia iuratori-
lia sua et teneat a nobis. Et dixit ihe-

Yem

mas ad eos. Sic dicens sedechie. Hec
dixit dominus deus israhel. Ecce ego con
stitui uasa belli que in manibus uestis et
in quibus uos pugnatis aduersum regem
babilonis et chaldeos qui obsident uos et
circumstant muros et egredietur ea in medio
ciuitatis huius. Et de bellato uos ego in
manu exercitus et in machinis foris et inuro
re et in indignatione in ira grandi et per
cussam habitatores huius ciuitatis. No
mines sedechie pestilentia magna inbre
tur. Et post hec ait dominus deus. Dabo sedechie
regem iuda et seruos eius et populum eius
et qui derelicti sunt in ciuitate hac a peste
et gladio et fame in manu nabuchodon
osor regis babilonis in manu inimico
rum eius et in manu quatuor annorum eorum
et percussit eos more gladii et non flectent
neque parcerunt neque miserunt. Et ad populum
hunc dices. Hec dicit dominus deus. Ecce ego
do coram uobis uiam uite et uiam mortis
qui habitauit in uite hac morietur gla
dio et peste et fame. Qui autem egressus
fuerit et transierit ad chaldeos qui ob
sident uos. uiuet et erit et anima quasi
spolum. Nolui enim faciem meam super
ciuitatem hanc in malum et non in bonum
ait dominus. Quoniam regis babilonis
dabitur. Exuret eam ignis et domum regi
iuda. Audite uerbum domini domus dauid.
Hec dicit dominus. Iudicate mane iudicium
et reuertet oppressum de manu calumpni
antis ne forte egrediantur ut ignis id ig
natio mea succendatur. et non sit qui
extinguat propter malitiam studiorum uo
rum. Ecce ego ad te habitantem in uallis
solide atque campestris ait dominus qui di
ctis quis percussit uos et quis ingreditur
domos meas. Et misit super uos iuxta
fructum studiorum uorum dicit dominus et suc
cendant ignem in saltu eius. et deuorabit
anima in altum eius. **XXII.**

Hec dicit dominus. Descende in domum
regis iuda et loquaris ibi uerbum
hoc et dices. Audi uerbum domini
rex iuda qui sedes super solium dauid tu
et serui tui et populus tuus qui ingredi
mini per portas istas. Hec dicit dominus fac

te iudicium et iustitiam et ueritate in oppres
sum de manu calumpniatoris et ad ueniam
et pupillum et uiduam nolite transire nec
opprimatis inique et sanguinem in nocen
tem ne effundatis in loco isto. Si enim
facientes feceritis uerbum istud. ingredit
entur per portas domus huius sedentes de
genere dauid super thronum eius. et al
cendentes currus et equos ipsi et serui et po
pulus eorum. Quod si non audieritis it
em hec in mentis uestre uiuunt dicit dominus. quia
in solitudine erit domus hec. Quia
hec dicit dominus super solium regis iuda
et alia ad te michi caput leuauit si uos po
sueris te solitudines uires inhabitabiles
et sanctificabo super te in iustitiam uitum
et anima eius. Et succident electas cedros
tuas et percussabunt in ignem. Et pertran
sibunt gentes multe per ciuitatem hanc.
et dicit unusquisque proximo suo. Quia
te fecit dominus sic ciuitas hanc grandi. Et
respondebunt. Eo quod dereliquerunt pactum
domini dei sui. et adorauerunt deos suos alienos
et seruierunt eis. Nolite flere morum
neque iugeatis super eum fleu. Plangite
eum qui egreditur quia non reuertetur
ultra nec uidebit terram ueritatis sue. Quia
hec dicit dominus ad sellum saluum ioseph rege
iuda qui regnauit pro sua patre suo qui
egressus est de loco isto. Non reuertetur
hic amplius. sed in loco ad quem transiit
eum ibi morietur. et terram istam non uide
bit amplius. Et qui edificat domum
suam in iustitia et cenacula sua non iud
icabit. Qui autem suum opprimerit fructum. et
incredem eius non reddet. Qui dicit. E
dificabo michi domum letam. et cenacula
spaciosa. qui aperit sibi fenestras et facit la
quearia cedrina pinguique sitopide. Num
quid regnabit. quoniam confis cedro. **XXIII.**
Dicit dominus nunquid non comedit in
bit. et fecit iudicium et iustitiam. Tunc cum
reuerit ibi. Iudicabit ciuitatem paupe
us et regem domum suam. Nunquid non
ideo quia cognouit me dicit dominus. Qui uo
cauit cor ad auariciam et ad sanguinem et
nocentem fundendum et ad calumpniam
et ad summationem mali operis. Propterea

hec dicit dñs ad ioachim filium ioseph regē
iuda. Non plangent eum uestrae iue so
ri non scarpabunt ei. ue domine iue mlti
te. Sepulchra alim sepelietur putrefactus
i protectis extra portas iherusalem. A sc
de iuanum i dāma i iherusalem da uocem
tuam i dāma ad cū senties quia scit
sunt omnes amatores tui. Locutus sum
ad te i iherusalem tua dixisti non au
diam. Hec est ma ad adolescentia tua
quia non audisti uocem meā. Omnes
pastores tuos pascet uentus i amatores
tui in captiuitate iuant. Et tunc fundis
terribiles auonum malicia tua. Que fecit
militans i iudificas incedis. Quomodo
genui isti cum uenissent tibi dolores. qua
si dolores parturientis. Vno ego dicit to
nimus. quia si fuerit iechonias filius io
achim regis iuda annulus i manu dexte
rae. nibe a uellam eum. i dabo te i manu
tui quēntum animas tuam i manu
quorum tu formidas faciem. i manu
nabuchodonosor uabylonis i manu
chaldeorum. Et mittam te ad matrem tu
am que genuit te i matrem alienam i qua
non uis es. usque mortem. i iherusalem
ad qm ipi leuant animas suas i reueran
tur illuc i uo reuerantur. Nunquid uas
fictile atq; sctum uir iste iechonias. qu
quid uas absq; omni uoluptate. Quae
ab iecti sunt ipe i sententia eius i pecti sunt
miseram quā ignoraui. Terra au
di sinonem domini. Hec dicit dñs. Sa
te uirum istū sciem uirū qui i iudicibus
suis non pspauit. Ite enim erit de se
mne eius uir qui sedat sup solum da
uid i pātem habet uirū i iuda. **xiii.**

De pastorib; qui dispugunt i dila
cerant gregem pascue mee dicit
dñs. Ideo hec dicit dñs dñs isrl
ad pastores qui pascunt pplū meū. Vos
dispertistis gregem meū i cecistis eos in
uilitatis eos. Ecce ego uisitato sup uos
malitiam studios uirū aut dñs. Et ego
egregabo reliquias gregis mei de omnib;
his ad quas eiecram eos illuc i iherusalem
eos ad rura sua i cecidit i iherusalem
uiri i iherusalem sup eos pastores qui

pascunt eos. **N**on formidabunt ultra i
non pauebunt i nullus quēnt ex mto
dicit dñs. Ecce dies ueniunt aut dñs et
iustitabo dauid germen iustum i regnabit
rex i sapiens erit i faciet iudicium i iustitiam
in terra. Iudicez dñs saluabit iuda
i iherusalem habitabit sidenter. Et hoc eno
men qd uocabunt eū dñs iustus uoster.
Prophe hoc ecce dies ueniunt dicit dñs et
non dicent ultra uiuit dñs qui eduxit fi
lios isrl de egipti. s; uiuit dñs qui edu
xit i ad dñm iherusalem domus isrl. de tra a qui
lonis i decunctis ius ad quas eiecram
eos illuc i iherusalem i iherusalem. Ad pph
tas. Conturbam e cor meum i medio mei
queruierit omnia ossa mea. factus su
quasi uir ebrius i quasi homio madid
a uita a facie dñi i a facie iherosolym.
Quia ad ultis plena est tra. quia a facie
maledictionis iherusalem. arefacta sunt
aria defera. factus est cunctis eos malus
i fortitudo eorum dissimilis. Propheci
namq; i sacerdos polluti sunt i domo ma
i ueni malum eos dicit dñs. I dabo
uia eos erit quasi lubricum i tenebris.
Impellatur enim i corruent in ea. Affam
eum sup eos mala annunt i iherusalem
eos ait dñs. Et i ppheta i iherusalem uidi
fatuositatem i pphetauit in tra i decipie
bant pplū meū isrl. Et i ppheta i iherusalem
i iherusalem uidi similitudine fatuositatem
ad uiam i iter mendacis. Iherusalem
maius pessimorum ut non conuertatur
unusquisq; a malicia sua. facti sunt
i iherusalem omnes sodomis i omnis i iherusalem
uis quasi gomora. Prophe hoc dicit
dñs exercituum ad pphetas. Ecce ego ci
tato eos ab iherusalem i potabo eos felle. A
pphetas enim iherusalem est egressa pol
lutas sup omne terram. Hec dicit dñs ex
ercituum. Salite audite uerba ppheta
rum qui pphant uobis i decipiunt uos
Visionem cordis sui locunt non de ore
dñi. Dicunt hys qui blasphemant me.
Locutus est dñs. Pax erit uobis i oī
qui ambulat in pāntate cordis sui.
Dixerunt. Non ueniet sup nos malum
Quis enim affuit i iherusalem dñi i iudic

et audire sermonem eius. Quis desideravit
verbum illius et audire. Et ecce tuus dominus
indignatus est egredietur. et tempestas e-
rumpens super caput impiorum ueniet. Non
reueretur furor domini usque dum faciat. et
usque dum compleat cogitationem cordis
sui. In nouissimis diebus eius intelliget
seruum eius. non in diebus prophetarum et ip-
si avertant. Non loquebar ad eos et ipse
prophetauit. Si scissent in sermone meo et
nota fecissent uerba mea populo meo. a-
uertissent uerba mea a uia sua mala et a
peccatis cogitationibus suis. Quia ne-
deus euicis ego sum dicit dominus. et non es
de longe ego cognosco. Si oculi uiderent
uir in absconditis et ego non uidero eum.
Quia osis. Numquid non celum et terram
ego inpleo ait dominus. Audire que dicit
propheta prophetas et uocant meos in eadem
numque dicentes. Somnia somnia
in. Usque quo istud est in corde prophetarum
uocant meos in eadem. et prophetarum
seductiones cordis sui. Qui uoluit facere
ut obliuiscatur populus meus nomen
meum propter somnia eorum que narrat et
unusquisque ad proximum suum. sicut ob-
liuiscunt patres eorum nomen meum propter
uacuum. Propetia qui habet somnia
narrat somnia. qui habet sermonem
mentis loquitur sermonem mentis. Quod
paleis ad me dicit dominus. Numquid
non uia mea sunt quasi ignis ardens
ait dominus et quasi malleus contents petram.
Propetia ecce ego ad prophetas ait dominus
qui firmitur uerba mea unusquisque a
proximo suo. Et ecce ego ad prophetas sop-
nantes mendacium ait dominus qui nar-
rant ea et seduxerunt populum meum in
mendacio suo et in uacuo suis cum ego
non misissem eos nec mandassem eis. quia
nichil profuerunt populo huic dicit dominus
Si igitur interrogauit te populus iste ut
propheta. aut sacerdos dicens quod est onus
domini. Tu res ad eos. Tu es onus.
Domine quippe uos dicit dominus. et pro-
pheta et sacerdos et populus qui dicit onus domini
misit super uirum illum et super domum
eius. Hec dicit unusquisque ad proxi-

um et ad fratrem suum. Quid respondit dominus
et quid locutus est dominus. Quid onus domini uol-
uit non memorabitur. quia onus erit v-
nicuique seruo suus. Et peruenit uerba
dei in uentem domini exercituum dei ui-
di. Hec dicit ad prophetam. Quid respondit dominus ubi
et quid locutus est dominus. Si autem onus do-
mini dixeris pro hoc hereditas. Quia dix-
istis sermonem istum onus domini et misit ad
uos dicens. Nolite dicere onus domini. Pro-
peta ecce ego tollam uos portatis et delin-
quam uos et auertere quam dedi uobis
et patribus uestris a facie mea et dabo uos in
obprobrium sempiternum in ignominiam
etiam que nunquam oblivione delebitur.

Ostendit michi dominus. **XXIII.**
Et ecce duo calcei pleni fidei positi
ante templum domini. postquam tunc
fuit nabuchodonosor rex babilonis reco-
mam filium iachim regem iuda et prin-
ces eius et fabrum et iduorem eius de ihe-
rusalem et adduxit eos in babilonem. Et vn-
calceus fidei bonas habebat nimis. ut
saleret fidei esse primi temporis. Et calceus
imius fidei habebat malas nimis. que co-
medi non possunt eo quod essent male. Et
dixit dominus ad me. Quid tu uides ueniens.
Et dixi fidei fidei bonas. Bonas ualde. et
malas malas ualde. que comedi non pos-
sunt eo quod non sint male. Et factum est
suum domini ad me dicens. Hec dicit dominus
exercituum deus israel. Sicut fidei habebat
sic cognoscam transmigrationem iuda quod
emisi de loco isto in terram chaldeorum et in
babilonem et ponam onus meos super eos ad
placandum et reducam eos in terram suam.
Et edificabo eos et non destrui et planta-
bo eos et non euellam. Et dabo eis cor ut
sciant me quia ego sum dominus et erit mihi
dixi populum et ego ero eis in domum. quia re-
uerentur ad me in toto corde suo. Sicut fi-
lius pessime que comedi non possunt eo
quod sint male. Hec dicit dominus. sic dabo sede-
thiam regem iuda et principes eius et reli-
quos de iherusalem qui transierunt in
terram hanc et qui habitant in terra egypti. et
dabo eos in nexationem afflictionemque
omnibus regibus terre in obprobrium et in pat-

lam iniquitatem et maledictionem in uniuersis locis ad que erant eos. Et mittam in eos gladium et famem et pestem donec consumantur. **XXV.** **U**ebum quod factum est ad iherusalem de omni populo iuda i anno quarto iochan filii io sic regis iuda. postquam iochonias translatus est in babilonem. ipse est annus primus nabuchodonosor regis babilonis quod locutus est iherusalem per prophetam adoniam filium iuda i ad uniuersos habitatores iherusalem dicens. **A** iocotimo anno regni ioseph filii aui regis iuda usque ad diem hanc. iste est ceterus et vicefimus annus. Factum est vobis ad me. Et locutus sum ad vos de deo surgens et loquens. et non audistis. Et misit dominus ad vos omnes seruos suos per prophetas. surgens et loquens. et non audistis neque aduersus aures uestras ut audiretis cum diceret. Et cum uniuersique a facie sua mania et apertum cogitationum uestrum iherusalem in terra quam dedit uobis uobis et patribus uestris a seculo usque in seculum. Et nolite ut post deos alienos ut seruatis eis aduersusque eos neque me ad uocandam prouocetis in opus manuum uestrarum non affligam uos. et non audistis me dicit dominus ut me ad uocandam prouocetis in opus manuum uestrarum i iherusalem. Propterea hec dicit dominus exercituum. **N**on eo quod non audistis uerba mea. ecce ego mittam et affligam uniuersas cognationes aquilonis dicit dominus. i nabuchodonosor regem babilonis seruum meum et adducam eos super terram istam et super omnes habitatores eius et super omnes nationes eius que in terram illius sunt. et mittam eos et ponam eos in stuporem et in confusum et in solitudines sempiternas. Perdamque ex eis uocem gaudij et uocem leticie. uocem sponsi et uocem sponse. uocem uolentis. et erunt uniuersa terra eius in solitudinem et in stuporem. Et seruent omnes gentes iste regem babilonis septuaginta annis. Cumque impleti fuerint anni septuaginta. uisum est super regem babilonis et super gentem.

illam dicit dominus iniquitatem eorum et super terram chaldeorum et ponam illam in solitudines sempiternas. Et adducam super terram istam omnia uerba mea que locutus sum contra eam. omne quod scriptum est in libro isto. quicunque prophetauit iheremias ad uelum omnes gentes quia seruent eis annis septuaginta. Et reddam eis secundum opera eorum et secundum facta manuum suarum. Quia sic dicit dominus exercituum deus israel. **S**umme calicem uini furoris huius de manu mea et propinabis ex illo cunctis gentibus ad quas ego mittam te. Et bibent et turbabunt et insipienter a facie gladii quem ego mittam inter eos. Et accipiet calicem de manu domini et propinabit cunctis gentibus ad quas misit inter dominum. iherusalem et cunctis ciuitatibus iuda et regibus eius et principibus eius ut darent eis in solitudinem et in stuporem et in confusum et in maledictionem sicut et dicit ista. **Q**uamquam regi egypti et seruis eius et principibus eius et omni populo eius et uniuersis generaliter. **C**unctis regibus terre assyriades et cunctis regibus terre philistinum et ascalonis et gar et accaron. azoti. et reliquis yomne et moab et filiis amon et cunctis regibus tyri et cunctis regibus sydonis. et regibus terre israhel qui sunt in solitudine et dedan et theman et uir. uniuersi qui contulerunt in comitum. Et cunctis regibus arabie et cunctis regibus orientis qui habitant in deserto. et cunctis regibus et cunctis regibus helan et cunctis regibus medorum. et cunctis regibus aquilonis. De prope et de longe ueniantque contra fratres suos et omnes reges terre que super faciem eius sunt. Et rex scytharum bibet post eos. Et dices ad eos. **N**on dicit dominus exercituum deus israel. **S**uete et ebriamini. et vomite et cadite et nolite surgere a facie gladii quem ego mittam inter uos. **C**umque uoluerint accipere calicem de manu tua ueniant dices ad eos. **N**on dicit dominus exercituum deus israel. **S**uete bibentes quia ecce iauimur in qua innotat est uolentia mea. **E**ni ego in apertis affligere uos quasi in nocentes et in iminos eritis.

1/9 anet

Non eritis inimici. Gladium enim
ego uoco super omnes habitatores terre di-
cit dominus exercituum. Et tu propheta-
bis ad eos omnia uerba hec idcirco ad illos. Domini
de excelsis rugiet. et de habitaculo sancto suo
dabit uocem suam. Eurgens rugiet super
teorem suam celum quasi calcitrans
inordinans. et conuertetur aduersus omnes
habitatores terre. Venit sonitus usque ad
extrema terre. quia iudicium domini cum
gentibus iudicabitur ipse cum omni carne.
Impios transibit gladio domini dicit dominus. Nec
dicat dominus exercituum. Ecce afflictio est
dicitur de gente ingentem et turbo magni
egredietur a summitatibus terre. Et erunt in
effectum domini in die illa a summitate usque ad
summitatem eius. Non plangentur in eo col-
ligentur neque sepelientur. et asperguntur
super faciem terre iacebunt. Vlutate pal-
morum et clamate et aspergite uos cinere op-
timates gregis quia conpleti sunt dies
uiri. ut infirmamini et dissipaciones in-
terfectis quasi uasa pretiosa. Et peribit
fuga a pastoribus et saluatio ab optima-
tibus gregis. Et fordamus pastorem et
uolentis optinatum gregis quia ual-
tante dominus pascua eorum et conuertentur anima
pascis a facie furoris domini. Deliquit
quasi leo tabernaculum suum quia facta
est terra desolacionem a facie ire columbe
et a facie ire furoris domini. **XXVI. 1. 2.**
Primapio regni ioachim filii yosie re-
gis iuda. Factum est ubi uidit istud ad-
monitio dicens. Nec dicit dominus. Ita iactis
dominus domini. et loquis ad omnes ciuitates
iuda de quibus uenit ut adirent in domo
domini in uisum linguas quos ego ma-
daui tibi ut loquaris ad eos. Non sub-
tere iurum si forte audiant et conuertantur
in uisumque anima sua mala et penitent
me inani quod cogitavi facere eis propter ma-
litias studiorum eorum. Et dices ad eos.
Nec dicit dominus. Si non audientes me et
ambuletis in lege mea quam dedi uobis
ut audiat sermone seniore meorum p-
phetarum quos ego misi ad uos de noc-
te et surgens et dirigens in non audistis da-
bo domum istam sicut sylo iurtem hac

da bo in maledictionem cunctis gentibus in-
Et audierunt sacerdotes et prophete iominis
populus iherusalem loquentem ista hec
in domo domini. Cumque conpleisset iheremias
loquens omnia que precepit dominus ut lo-
queretur ad uniuersum populum. appropinquauit
eum sacerdotes et pseudo prophete iominis po-
pulus dicens. A forte moriatur. Quia
te preceperunt in nomine domini dicens. sicut
sylo erit domus hec. et urbs ista desolabitur
eo quod non sit habitator. Et segregatus est
omnis populus aduersum iheremiam in
domum domini. Et audierunt principes ui-
da omnia uerba hec. et ascendunt de domo
regis in domum domini et sedunt in introitu
porce domus domini noue. Et locuti sunt sa-
cerdotes et prophete ad principes et ad omne po-
pulum dicens. Iudicium mortis est in
hoc quia preceperunt aduersum ciuitatem
et istam sicut audistis auribus uestris. Et
ait iheremias ad omnes principes et ad
uniuersum populum dicens. Dominitus mihi
sit in me ut preceperunt ad domum istam et
ad ciuitatem hanc omnia uerba que au-
distis. Quia nunc ergo bonas facite uias re-
ctas et studia uestra et audite uocem domini di-
centis. et penitebit dominus in malis quod locutus est
aduersum uos. Ego autem ecce in manibus
uestris sum. facite michi quod uoluerit
et rectum est in oculis uestris. Et erumpit
sacerdos et recognoscat quod si accideris me
sanguinem innocentem mactas contra
uos metipos et contra ciuitatem istam et
habitatores eius. Si ueritate enim in-
sit in me dominus ad uos ut loquere et auribus
uestris omnia ista hec. Et dixerunt prin-
cipes et omnis populus ad sacerdotes et
prophetas. Non est uero hunc iudicium
mortis. qui in nomine domini dei uestrum locutus
est ad uos. Surrexerunt ergo uiri dese-
ntibus terre. et dixit ad omne cetum
populi loquentes. O prophetas de uos
sten fuit propheta in diebus ezechie regis
iuda. et ait ad omne populum unde dicens.
Nec dicit dominus exercituum. Si non quasi
ager arabitur. et iherusalem et ciuitas
lapidum erit. et mons domus domini in ex-
celsa soluitur. Numquid morte co-

dempuant eum ezechias rex iuda. **¶** Quod
 non timuerunt deum et peccati sunt facie
 dei et peccaverunt deum in alt qd locutus est
 ad iherusalem. **¶** Itaqz non faciamus vlti-
 lum hoc grande qda animas meas. fuit
 quoqz vir prophetas in nomine dni vias
 filius semey dechanachiarum et pphavit
 ad iherusalem civitatem istam et ad vltim mas
 hanc iuxta universa verba iheremie. Et
 audiuit rex ioachim et omnes potentes
 et principes eius verba hec et quesierunt rex in
 istis eum. Et audiuit vias et timuit su-
 gitqz et ingressus est egyptum. Et misit
 rex ioachim vias egyptum elnathan
 filium ad iherusalem et vias cum eo iEgyptum
 et eduxerunt vias de egypto et adduxerunt
 eum ad regem ioachim. Et percussit ei
 gladio et proiecit cadaver eius in sepulchro
 iherusalem. **¶** Itaqz iherusalem archa
 filij saphan. fuit cum iheremia ut non
 traderetur i manus ppli et interficeretur eum.
¶ Principio regni ioachim. **XXVII.**
 filij ioseph regis iuda. factum est vbum ist-
 ud ad iheremiam a domino dicens. **¶** Hec
 dicit dñs ad me. fac tibi iherusalem et ca-
 thenas et pones ea in collo tuo et iunges ea
 ad regem edom et ad regem moab. et ad re-
 gem filias amon et ad regem tyri et ad
 regem sydonis i manu iheremias qui
 veniunt iherusalem. **¶** Ad sedechiam rege-
 m iuda et principes eius ut adducant vias lo-
 quantur. **¶** Hec dicit dñs exercituum de-
 us israel. **¶** Hec dicens ad dominos vias
 ego feci terram et homines et iumentis q
 sunt sup faciem universae terre istius et de-
 mea magna iherusalem meo exercito et
 dedi eam ei qui placuit oculis meis.
 Et nunc itaqz dedi ei omnes mas istas i
 manu nabuchodonosor regis babilo-
 nis servum meum sup vestras agni dedi
 ei ut serviant illi. et servient ei omnes
 gentes et filia eius et filio filij eius do-
 nec veniat tempus de eius et ipius et
 serviet ei gentes multe et reges magni.
 Et nunc autem et regnum qd non servient
 nabuchodonosor regi babilonis. et qui
 cumqz non curaverunt collum suum sub
 iugo regis babilonis in gladio et fame

et peste visitabo sup gentem illam ait dñs
 donec consumam eos i manu eius. **¶** Vos g
 nolite audire pphetas vias et divinos et
 sompniatores et augures et maleficos qui
 dicunt vobis non servietis regi babilo-
 nis. quia mendacium pphetant vobis
 ut longe faciant vos de terra vtra et civitate
 vras et petitis. **¶** Porro gens que subicit
 servituti suam sub iugo regis babilonis
 et servient ei. dimittam eam iuxta sua
 dicit dominus et colet eam et inhabitabit
 ea. **¶** Et ad sedechiam regem iuda locutus
 sum secundum omnia verba hec dicens. **¶** Sub-
 iace colla vtra sub iugo regis babilonis et
 servite ei et populo eius et iumentis. Qua-
 re moriemini autem ppius vris gladio et
 fame et peste. sicut locutus est dñs ad ge-
 tem que servit vobis regi babilonis.
¶ Nolite audire ista pphamini dicentiu
 vobis non servietis regi babilonis qd
 mendacium ipi locuntur vobis. **¶** Quia
 non nulli eos ait dñs. **¶** Et ipi pphetant i
 nomine meo mendacium. ut evadant vos
 et petitis tam vras quam pphete qui va-
 nantur vobis. **¶** Et ad sacerdotes et ad
 pplum istum locutus sum dicens. **¶** Hec di-
 cit dñs deus israel. **¶** Nolite audire ista ppha-
 mini vias qui pphant vobis dicens.
 Ecce vasa domini relictur de babilone
 iuxta colla. **¶** Mendacium enim pphant
 vobis. **¶** Nolite ergo audire eos sed servite
 regi babilonis ut vivatis. **¶** Quare dicit
 hec civitas solitudine. **¶** Et si pphete
 sunt et est vbum dni meis. occurrant do-
 mino exercituum ut non veniant vasa
 que relictur fuerant i domo dni et i do-
 mo regis iuda et iherusalem i babilo-
 nem. **¶** Quia hec dicit dñs exercituum
 ad columpnas et ad mare et ad vases et
 ad reliqua vasa que remanserunt i
 civitate hac que non tulit nabuchodo-
 nosor rex babilonis cum transferret
 iherusalem filium ioachim regem iu-
 da de iherusalem i babilonem et omnes op-
 timates iuda et iherusalem. **¶** Quia hec
 dicit dñs exercituum deus israel. **¶** Ad vasa
 que relictur sunt i domo dni et i domo
 regis iude et i iherusalem. **¶** Nabuchodonem

transfuerunt et ibi erunt usque ad diem visitationis sue dicit dominus. Et affertur factum est in loco isto. **XXVIII.**

Et factum est in anno illo in principio regni sedechie regis iuda et anno quarto in mense quinto dixit ad me ananias filius azur propheta de gabaa in domo domini coram sacerdotibus et omni populo dicens. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Contritum erit regnum babilonis regis. Adhuc duo anni dierum et ego referri faciam ad locum istum omnia vasa domini que uidit nabuchodonosor rex babilonis de loco isto et transiit ea in babilonem et rethoniama filius isaachum regem iuda et omnes transfugerunt eum inde qui ingressi sunt in babilonem et ego suetaui ad locum istum ait dominus. Conuocauit enim uirgum regis babilonis. Et dixit iheremias propheta ad ananiam prophetam in oculis sacerdotum et locutis omnis populi qui stabant in domo domini. Et ait iheremias propheta ananie amen. Sic faciat dominus. Sicut uero uerba tua que prophetasti ut reseruentur uasa in domum domini domus in sanguine de babilone ad locum istum. Et cum ipse uideret uerbum hoc quod ego loquor in auribus tuis et in auribus ministrorum prophetarum qui fuerunt ante te et ante te ab initio et prophetauerunt super terras multas et super regna magna de populo et de afflictione et de fame. Omnia que uanitati sunt est pax cum uenerit uerbum eius factum est propheta quem uult dominus in ueritate. Et tulit ananias propheta catherenam de collo iheremie prophete et efrigit eam. Et ait ananias propheta in spectu omnis populi dicens. Hec dicit dominus. Sic efringam uirgum nabuchodonosor regis babilonis post duos annos dierum de collo omniui gentium. Et ait iheremias propheta in uisum suum. Et factum est uerbum domini ad iheremiam postquam efrigit ananias propheta catherenam de collo iheremie prophete dicens. Vade et dic ananie. Hec dicit dominus. Catherenas linguarum et transtulit et facies gentes catherenas ferreas. Quia

Quia hec dicit dominus exercituum deus israel. Iugum ferreum posui super collum amicitas gentium istarum ut seruauit nabuchodonosor regi babilonis et seruauit eis super eternas terre dedit eis. Et dixit iheremias propheta ad ananiam prophetam. Audi anania. Non misit te dominus in uisum sedere fecisti populum istum in mendacis. Quod cum hoc dicit dominus. Ecce ego emittam te a facie tre. Hoc anno morieris. Non sum dominus cum locutus es. Imortuus est ananias propheta in anno illo in mense septimo. **XXIX.**

Et hec sunt uerba libri que misit iheremias propheta de iherusalem ad reliquias seniorum transfugerunt ad sacerdotes et prophetas et ad omnem populum quem transfugerunt nabuchodonosor de iherusalem in babilonem postquam egressus est rethoniama rex iuda et omnes principes iuda de iherusalem et iheremias et iheremias in manu elesa filij saphan et gamaliel filij belchite quos misit sedechias rex iuda ad nabuchodonosor regem babilonis in babilonem dicens. Hec dicit dominus exercituum deus israel omni transfugationi quam transfugerunt de iherusalem in babilonem. Edificate domos et habitate et plantate ortos et comedite fructum eorum. Accipite uxores et generate filios et filias et dote filios uos uxores et filias uas dote uis et parant filios et filias et multiplicauerunt ibi et ualuit et pauci uenerunt. Et quia pacem ciuitatis ad quam transfugerunt uos feci et omne pax domus quia in pace illius erit pax uia. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Quod uos seducant prophete uiri qui sunt in medio uestri et dixerunt uis et ne accendatis ad sompnia uiri que uos sompniant quia falso ipse prophetant uobis in nomine meo et non misit eos dicit dominus. Quia hec dicit dominus. Cum cepint impleri in babilone septuaginta anni visitabo super uos et suscitabo super uos uirum meum et reducam uos ad locum istum. Ego enim scio cogitationes quas ego cogito super uos ait dominus cogitationes per

his non afflictionis ut deum uobis fidei
i patientiam. Et in uocatis me i uine
tis i uinis i orationis me i ego exaudiam
uos. Quia uocatis me i uenietis cum quiesce
tis me in toto corde uro. i uenietis a uobis
ait dñs. Et reducant captiuitatem uiam
i congregabo uos de uinculis gentibus et de
cunctis locis ad que expulsi uos dicit dñs
i reuertam uos faciam de loco ad quem mis
migrauit uos feci. Quia dixistis. Sustine
bit uobis dñs pphetas in babilone. Quia
hec dicit dñs ad regem sedechiam qui sedet
sup solium dauid i ad omne pplum habi
tationem urbis huius i ad fratres uos qui
sunt egressi uobis iam intransmigrationem
babilonis. Hec dicit dñs exercituum. Ecce
ego mittam i eis gladium i famem i pes
tem i pnam eos quasi ficiis malas que
medi non possunt eo qd pessime sunt. Et p
sequat eos in gladio i fame i peste
aa. Et dato eos in ueracōnem in uinculis
regis terre i maledictionem i i stuporem
i infamiam i obprobrium i uinculis gen
tibus ad quas ego etiam eos eo qd non audi
erunt uerba mea dicit dñs que misi ad eos
pphetas meos pphetas tenode surgens
i mittens i non audistis dicit dñs. Et ego
etiam audite vbum domini omnis tras
migrationis quam emisi de iherusalem i
babilonem. Hec dicit dñs exercituum
deus isrl ad achaz filium arie ad sede
chiam filium amasie qui pphetat uobis
i nomine meo mendaciter. Ecce ego mit
dam eos i manu uabuchodonosor regi
babilonis i pueret eos i oculis uestris
i assumentur eis maledictio omni tras
migrationi inde que e in babilone di
centium. Donat te dñs sicut sedechia
i sicut achaz que fuit rex babilonis i
igne p eo qd fecerunt sceleratam misri
i iudicium sunt in uos amicos suos
et locuti sunt vbum i nomine meo men
daci qd non mandauit eis. Ego sum
iudex i testis dicit dñs. Et ad semeyam
ueclanitem dices. Hec dicit dñs ex
ercituum deus isrl. Deo qd misisti in
nomine meo libros ad omne populum
qui est i iherusalem i ad sophoniam

filium masie sacerdotem i ad uniuersos sa
dores dicens. Dominus dedit te sacerdotem
p iudice sacerdote ut sis dux in domo dñi
sup omne uinum arripitum i pphante
ut mittas eum i uinculum i in carcerem. Et
nunc quare non incipias iheremiam
anathothem qui pphetat uobis. Quia
sup hoc misit ad nos i babilonem dicit
Longum est. Edificate domos i iudice
i plantate ortos et comedite fructus cor
Legit ergo sophonias sacerdos librum
istum i auribus iheremie pphete. I fecit e
i ubum domini ad iheremiam dices. Mit
te ad omne tras migrationem dicens.
Hec dicit dñs ad semeyam ueclanitem
dices. Deo qd pphetauit uobis semeyas
i ego non misi eum i fecit uos scire tunc
datis. Idcirco hec dicit dñs. Ecce ego in
sicabo sup semeyam ueclanitem i sup se
men eius. Non erit ei uir sedens in medio
populi huius i non uidebit bonum qd
ego faciam populo meo hunc ait dñs. qd
pphetationem locutus e ad isrl: dñi.

Hoc ubum qd factum est. **xxx**
est ad iheremiam a dño dictis.
Hec dicit dñs exercituum deus
isrl. Scite aut omnia uerba hec que lo
cutus sum ad te in libro. Ecce enim di
ca uenit dicit dñs i iudam i iudam
populi mei isrl i iuda ait dñs. Et conui
tam eos ad terram quam dedi pñb: eorum.
i possidebunt eam. Et hec uerba que locu
tus est dñs ad isrl i ad iudam. Quia hec
dicit dñs. Vocem fletus audiuimus for
mido i non est pax. Interrogate i uide
te si generat maledictus. Quare ergo uidi
omnis uiri manum sup lumbis suis
quasi parturientis. Et conuersi sunt
in uine facies in auriginem. Nequa
magna est dies illa nec est similis ei.
Tempusq: tribulationis est iacob et
ex ipso saluabitur. Et erit ibi illa ait
dñs exercituum qd erant uiginti annis de
collo tuo i uincula illius dissimpar
Et nō dñabunt ei amplius alieni. s
seruient domino deo suo i dauid regi su
o quem suscitauit eis. Tu ergo ne time
as serue meus iacob ait dñs neq: pa

uas israhel. Quia ecce ego saluabo te de
tota lingua tua et seminem tuum de terra captiui-
tatis eorum. Et reuertetur iacob et requiescet
et cunctis affluet bonus et non erit quem for-
midet quoniam ego tecum sum ait dominus
ut saluem te faciam enim et summa con-
muniis gentibus in quibus dispersi te. Et
ait non faciam et summa conem sed casti-
gabo te iudicio ut non tibi videaris in
noxius. Quia hec dicit dominus. Iulianabi-
lus fractura tua pessima plaga tua. Non
est qui iudicet iudicium tuum ad alliga-
dam iracundiam tuam utilitas non e-
st tibi. Omnes amatores tui obliti sunt
tui et non querunt. Plaga enim inimici
tui percussit te castigacione crudeli propter
multitudinem iniquitatis tue dura sunt
peccata tua. Quid clamas super co-
mitione tua. Iulianabilis est dolor tu-
us. Propter multitudinem iniquitatis tue
et propter dura peccata tua fecit tibi hec. Propterea
omnes qui comedunt te deuorabunt et
immissi hostes tui interpretantem di-
cent. Et qui uastant uastabunt et cum
cosque predatores tuos dabo ipsam. Qu-
dnam enim accatricem tibi et a mulieribus
tuis saluabo te dicit dominus quia erecta
uocauerunt te syon. Hec est que non ha-
betat requirerem. Hec dicit dominus.
Ecce ego conuertam et uisionem tabernacu-
lorum iacob et tectis eius miserebor. Et edi-
ficabit et ciuitas in excelso suo templum
iuxta ordinem suum fundabit. Et e-
gregetur de eis laus uosque iudicatum.
Et multiplicabo eos in eo multiplicentur.
Et glorificabo eos et non adueniuntur.
Et erunt filii eius sicut a principio et
ceteris eius coram me permanebit. In si-
tulo aduersum omnes qui tribulant
eum. et erit dux eius ex eo et principes de
medio eius producentur et applicabo eu-
m et accedet ad me. Quis enim iste est qui
applicet cor suum ut appropinquet michi
ait dominus. Et eritis mihi in populum et ego ero
uobis in deum. Et ecce uigilabo uos do-
mini sumus ingrediens per cella rurens in ca-
pitae impiorum quiescent. Non auertet
manum indignacionis dñs donec fiat et

compleat cogitacionem cordis sui. Inuouit
simo dicens intelligens ea. **xxxii.**
In tempore illo dicit dominus eis deus uiuui et
cogitacionibus israel. et ipsi erunt michi populus.
Et dicit dominus. Inuenit gratiam populus
in deserto qui remanserunt gladio. Et acci-
pe ad requiem suam israel. longe dominus
apparuit michi in caritate specus despo-
te. Et deo attraxi te miseratus. Et uisumque
edificatio et edificatio uirgo israel. Ad huc
ordinabis tympanum tuum egredientis in
choro iudaeorum. Et ad huc plantabis
vineas in montibus samarie. Plantati
bunt plantantes et donec tempus uetat
non uident abibunt. Quia erit dies in
qua clamabunt custodes in monte sama-
rie et in monte effraym. Surgite et ascen-
damus in syon ad domum deum nostrum. Quia
hec dicit dominus. Exultate in leticia iacob
et in monte sancti caput gentium. Plona-
te canite et dicit. Salua domine populum
tuum reliquias israel. Ecce ego adducam
eos de terra aquilonis et congregabo eos ab
extremis terre. Et uterque erunt cecus et
claudus. pregnans et parietis. simul ce-
tus magnus reuertentur huc. quoniam fletu
uenient in misericordia reducant eos. Et
adducam eos propter uires aquarum in via
recta. non impingent in ea quia factus
sum israeli pater et effraym primogeni-
tus meus est. Audient uerbum domini
gentes et amittent in israelis que per-
tulit in dicitate. Quod displicet israeli
et congregabo eum et custodiet eum sicut
pascor gregem suum. Et erunt eum
dominus iacob et liberauit eum de manu po-
tentioris. Et uenient et laudabunt in
monte syon et fluent ad uina domini si-
cumentis et uino et oleo et fetu pecorum
et armentorum. Et erit anima eorum quasi
ortus irriguus et ultra non esurient. Tunc
letabitur uirgo in choro iuuenes et se-
nes simul. Et querent luctum eorum in
gaudium et solato eos et lenificabo eo-
rum dolore suo. Et reuertetur anima sa-
tis pinguetudine et populus meus bo-
nus meus adimplebitur ait dominus. Hec di-
xit dominus. Vox iocundo audita est in ierusalem.

tristitudo et fletus et luctus michi propter
filios suos inolevit et solati super eos quod
non sunt. Hec dicit dominus. Quiescat
noctem etiam a fletu et oculi tui a lacrimis. Quia
est merces operis tui ait dominus. Et reuertentur
deus munera et est spes in nouissimis tuis
ait dominus. et reuertentur filij tui ad terminos su-
os. Audientis audiuisti etiam transi-
erant. Castigasti me domine reuer-
sum quasi in reuertentibus et domitus. I uenit
me reuertat. quia tu dominus deus meus. Per
quam enim conuersasti me egi penitentiam
et postquam ostendisti michi peccata mea
meum. Confusus sum et reuertit quoniam
sustinuit opprobrium adolescentie mee. Si
filius honorabilis michi etiam si puer
delictis. quia ex quo locutus sum de te
adhuc recordabor eius. Ideo conuersata
sunt uiscera mea super eum. Si uideris mi-
serator eius ait dominus. Statue tibi specula-
pore tibi amaritudines. dirige cor tuum
in uiam rectam in qua ambulasti. Et eu-
tere uirgo israel. reuerte ad ciuitates tuas
istas. Et si quo dissoluis delictis filia
vaga. Quia grauius dominus nouum super
tuum. femina conturbabit uirum. Hec dicit
dominus exercituum deus israel. Adhuc di-
cent uerbum istud in terra iuda et iherosolymis
eius cum conuerso captiuitatem eorum. Be-
nedicite tibi dominus pulchritudo iusticie mo-
sandus. Et habitabunt in eo iudas et omnes
ciuitates eius simul agricolae et manu-
tes greges quia inebriantur omne aiam
lactem et omne aiam et succulentiam sacra-
mentum. Ideo quasi desolatio suscitatus
sum. iudi et sompnus meus dulcis mi-
chi. Ecce dies ueniunt dicit dominus et semina-
to domum israel et domum iuda. semine
homines et semine uenerunt. Et sicut
uigilauit super eos ut euellerem et demol-
ter et dissiparem et disperdem et affligem. sic
uigilabo super eos ut edificem et plantem
ait dominus. Et uidebit illis non dicent ultra
patres comedimus uiam acerbam et de-
ces filiorum obstupuerunt. si unusquisque
iniquitate sua morietur. Dominus ho-
mo qui comedit uiam acerbam obstu-
pescunt dentes eius. Ecce dies ueniunt

dominus et feriam domum israel et domum iuda
fodis nouum non secundum pactum quod pepigi
cum patribus uestris in die qua apprehendi ma-
num eorum ut educaem eos de terra egypti.
pactum quod irritum fecerunt et ego diuina-
sum eos dicit dominus sed hoc erit pactum
quod feriam cum domo israel. Post dies illos
dicit dominus dabo legem meam in uisceribus eorum
et in corde eorum scribent eam et ego eis in di-
rectum erunt michi in populum. Et non do-
minabitur uir proximum suum. et uis fieri
suum dicens. Cognoscedum. Omnes
enim cognoscent me a minimum eorum
usque ad maximum ait dominus. quia propter
tor iniquitatem eorum et propter cor non ero me-
mor amplius. Hec dicit dominus qui datur so-
lem illumine diei ordinem lune et stella-
rum in lumine noctis. Qui turbat iude-
et sonant fluctus eius. Dominus exercituum
nomen illi. Si defecerint leges iste coram
me dicit dominus. tunc et semini israel deficiet
ut non sit gens coram me cunctis diebus.
Hec dicit dominus. Si inuestigari potuerit
celi desolatum et inuestigari fundamenta
terre desolatum et ego abiciam uniuersum se-
men israel propter omnia que fecerunt dicit
dominus. Ecce dies ueniunt dicit dominus et edifi-
cabitur ciuitas domus a turris arietis
usque ad portam anguli et erunt ultra
uicem uicem in respectu eius super
collem garbi et erunt goatha et uicem
uallum cadaverum et erunt in uicem
regionem mortis usque ad cornu cedro.
et usque ad angulum porte equorum orient-
alis. Si audierit domini non euacuetur et non
destruetur ultra imperium. **xxxii**
Erbunt quod factum est ad iherosoli-
mam a domino in anno decimo se-
decie regis iuda que est annus
octauus decimus nabuchodonosor. Tunc
exercitus regis babilonis obsidebat ciui-
tatem iherosolimam et iheremias propheta erat
clusus in atrio carceris qui erat in domo
regis iuda. clausum enim eum sede-
chias rex iuda dicens. Quare uertit
us datus. Hec dicit dominus. Ecce ego dabo
ciuitatem istam in manu regis babilonis
et capiet eam. Et sedechias rex iuda non

effugiet de manu chaldeorum sed tradetur i
manu regis babilonis et loquatur ad eius
auris ore illius et oculi eius oculos eius vide
bunt et in babilonem ducet sedechiam et
hi erunt donec viscerent eum aut ossis. Sicut
dixi tibi aduersum chaldeos nichil
prosperum habebitis. Et dixit iheremia
Et factum est vbum domini ad me dicens
Ecce ananias filius sellum patruelis
tuis ueniet ad te dicens. Et me tibi agni
meum qui est in anathoth tibi enim
precepit expropheta ut eas eum. Et
uenit ad me ananias filius sellum
patru mei secundum uerbum domini ad
uestibulum carceris et ait ad me. Posside
agrum meum qui est in anathoth in tra
syeniam quia tibi contigit hereditas
et tu propinquior es ut possideas. Et intellexi
autem quod vbum domini esset et emi agrum
ab ananias filio patru mei qui est in
anathoth. Et appendi ei argentum sep
tem stateres et decem argenteos et scripsi in
libro et signavi et adhibui testes. Et appen
di argentum in statera. Et accepi librum
possessionis signatum stipulationes
et rata et signa forissecus. Et dedi librum
possessionis baruch filio ueri filij maas
sie i oculis ananias patruelis mei et
i oculis testium qui scripti erant in libro
empcionis i oculis omnium iudeorum qui
sedebant in introitu carceris et precepit baruch
coram eis dicens. Nec dicit dominus exer
cituum deus israel. Summe libros istos li
brum empcionis hunc signatum et li
brum hunc qui a petrus est et pones illos
in uase fictili ut permanere possint diebus
multis. Nec enim dicit dominus exercituum
deus israel. Adhuc possidebunt domus
et ager et vinea in terra ista. Et dixit ad
dominum postquam tradidi librum in pos
sessionis baruch filio ueri dicens. Heu
heui heu. dicit dominus. Ecce tu fecisti celum
et terram i fortitudine tua magna i lib
ro tuo excocto. Non erit tibi difficil
e omne vbum qui facis miram i multi
bus et rebus iniquitate patrum i sinu
filiis eorum post eos. i fortissime magne
potens dominus exercituum nomen tibi.

Magna consilia et comprehensibilibus co-
 gitant omnes oculi apertissimi sunt super omnes
 iugis filiorum adam ut credas unumque
 scdm vias suas et scdm fructum ad invicem
 nomini eius qui posuisti signa et portenta
 in egiptu usque ad diem hanc et in isrl et
 in hominibus et fecisti tibi nomen sicut est hec
 dies et eduxisti populum tuum isrl de egiptu
 in signis et portentis in manu robusta
 et in brachio extenso et in maiestate magna
 dedisti eis terram hanc quam iurasti pa-
 tribus eorum sic dices eis terram fluentem lac-
 te et melle et ingressi sunt et possederunt eam
 et non obedierunt non tunc et in lege tua non
 ambulaverunt omnia que mandasti eis
 ut facerent non fecerunt et eveniunt eis omnia
 mala hec. Ecce munitiones extruxite sunt
 ad usum civitatem ut capiantur et urbs
 data est in manus chaldeorum et manus
 regis babilonis qui pervenit ad usum
 eam a facie gladii et famis et pestilencie
 et quicumque locutus es acciderunt ut in
 ipse cernis et in diebus michi dicit dñs enim a
 grum argento et ad hunc testes in urbs
 data sit in manus chaldeorum. Et factum est
 vbum dñi ad cheneanum dicens. Ecce ego
 domum deus in iherusalem. Numquid
 michi difficile erit omne vbum. Quia
 hec dicit dñs. Ecce ego tradam civitatem
 istam in manus chaldeorum et in manus re-
 gis babilonis et capient eam. Et veni-
 ent chaldei pervenientes ad usum urbis hanc
 et circumdabunt eam igni et erubescit eam et do-
 mos iniquorum domantibus sacrificabunt
 baal et adorabunt dñs alienus in animam
 ad iram domum meam. Et tunc enim filii isrl
 et filii iuda virgiter facientes malum in
 oculis meis ab adolescentia sua filii isrl
 qui usque nunc exacerbant me in operibus
 manuum suarum dicit dñs. Quia in fu-
 turo et in indignatione mea facta est michi
 civitas hec a die qua edificavi eam
 usque ad diem istam quem auferet a spem
 meo ppter multitudinem filios isrl et filio-
 rum iuda qui fecerunt ad iram meam
 me provocantes ipse et reges eorum principes
 eorum et sacerdotes et populus eorum viri iuda et
 habitatores iherusalem. Et venerunt

in istam uicem. Auditebus illis saluati
tur uida et israel habitabit et fidebit. Et
hoc est nomen quod uocauit eum dñs
iustus noster. Quia hic dicit dominus.
Non interibit dedauid uir qui sedat si
chroium domus israel et de la corda bñ
et de leuitis non uirabit uir a facie mea qui
offerat holocausta et incedat fac
ficiam et cedat uictimas cunctis diebus.
Et factum est uerbum dñi ad iheremias
dicens. Et dicit dñs. Si uerbum fidei po
test pactum meum cum die. et pactum me
um cum nocte. ut non sit dies et uox et temp
suo. et pactum meum uerbum et potest
cum dauid sermo meus ut non sit ex eo fili
qui regnet in domo eius et leuice et sacer
tes ministri mei. Si uerbum meum non pos
sunt stelle celum et uentus arena maris. sic
multiplicato semen dauid serui mei et
leuitas ministros meos. Et factum est uerbum
dñi ad iheremiam dicens. Numquid non
uidisti quod populus hic locutus sit dñs.
Dne cognationes quas elegerat dñs
abiectione sunt et populum meum despererunt
eo quod non sit ultra gens coram eis. Nec
dicit dñs. Si pactum meum inter diem
et noctem et leges celo et terre non posui eq
dem et semen iacob et dauid serui mei pi
tiam ut non assumam de semine eius
principes seminis abraham ysaac iac
cob. Et eduxi eum in comitionem eos
et miserabo eis. xxxiii

Uerbum quod factum est ad iherem
iam a domino quando uabud
dualo: rex babilonis et amnis
exercitus eius uniusque regna terre que
erant sub potestate manus eius et omnes
populi bellabant contra iherusalem et co
tra omnes urbes eius dicens. Nec dicit
dñs deus israel. Vade et loquere ad sedechi
am regem iuda et dices ad eum. Nec di
cit dñs. Ecce ego tradam ciuitatem hanc
in manu regis babilonis et succendat
eam igni. Et tu non effugies de manu
eius sed comprehensione capieris et in ma
nu regis tradis et oculi tui et oculos regis
babilonis uidebunt et os eius cum ore
tuo loquetur et babilonem in manibus.

Adamen audi uerbum domini sedechia rex
iuda. Nec dicit dominus ad te. Non moueas
in gladio sed in pace moueris et secundum
combustiones patrum tuos regnum po
rum qui fuerunt ante te. sic comburent
te et uie tue plangent te quia dñm ego
locutus sum dicit dñs. Et locutus est re
mias propheta ad sedechiam regem iuda
uniusque uerba hec in iherusalem. Et exi
tus regis babilonis pugnauerat contra
iherusalem et contra omnes ciuitates iuda que
relique erant contra iachis et contra azekia.
Nec enim super erant de ciuitatibus iude
urbes iherusalem. Et uerbum quod factum est
ad iheremiam a domino postquam pasc
sit rex sedechias fedus cum omni populo
in iherusalem pascans ut dimittet uniusque
seruum suum et uniusque ancillam suam.
Et eorum et hebreorum liberos et uequas
ultra ducentur eis id est in iudeos et in terram
suo. Audierunt ergo omnes principes et
uniusque populus qui in iherusalem pactum
ut dimittet uniusque seruum suum et unius
que ancillam suam liberos et ultra non
dominarentur in eis. Audierunt igitur et
dimiserunt. Et conuenerunt deinceps et re
tulerunt seruos et ancillas suas quos
dimiserant liberos et dimiserunt et fa
mulus et infamulus. Et factum est uerbum
dñi ad iheremiam a domino dicens. Nec
dicit dñs deus israel. Ecce ego pasci
fedus cum patribus uestris in die qua e
duxerim eos de terra egypti et de domo seru
tutis dicens. Cum spleti fuerint septem
anni dimittat uniusque seruum suum he
breum qui uenditus est ei et seruus tibi
sex annis et dimittes eum a te librum.
Et non audierunt in preceptis uestris. nec
indauerunt aurem suam. Et conuenerunt
uos estis hodie et fecistis quod rectum est
in oculis meis ut pascatis liberos et
uniusque ad amicum suum. Et in istis
pactum in conspectu meo in domo in qua
in uocatum est nomen meum super eam.
Et reuersi estis et dimiseratis nomen
meum et reuerstis uniusque seruum suum
et uniusque ancillam suam quas di
miseratis ut essent tibi et sue potestatis

sedus

et subvertastis eos ut sint vobis semitae an-
 alle. propterea hoc dicit dominus. Vos non audistis
 meum predicantem universisque litteratibus
 suis et universisque amicis suis. Ecce ego pro-
 do vobis litteratorem ait dominus ad gladium
 et ad pestem et ad famem et dabo vobis in com-
 munionem civitatis regnis terre. Et dabo
 vobis qui pervertantur in mentem et non ob-
 servant verba sedis mei quibus assensi-
 sunt in respectu meo in iudicium quem eduxi
 in duas partes et transierunt in divisiones
 eius principes iuda et principes iherusalem
 cum iudis et sacerdotibus et omni populo terre
 qui transierunt in divisiones iudae. Et
 dabo eos in manu inimicorum suorum et in ma-
 nu quancumque animarum eorum et erunt mortui
 vni eorum in edas uolantibus celi et bestis ter-
 re. Et sedechiam regem iuda et principes
 eius dabo in manu inimicorum suorum et in ma-
 nu quancumque animarum eorum et in manu ex-
 ercitus regis babilonis qui recesserunt a
 vobis. Ecce ego precipio dicit dominus et reducam
 eos in iudicium hanc et ipsi habuerunt aduersus
 eam et capient eam et occident eam igni. Et
 civitates iuda dabo in solitudinem eo quod
 non sit habitatio.

Quoniam quod factum est ad iherusalem
 a domno iudaeis iohannem filium
 ioseph regis iuda dicens. Vade ad
 domum rethabitarum et loquere eis et im-
 duces eos in domum domini in unam exedra-
 rethabitarum et dabis eis bene vnum. Et
 assumpsi rethabitarum filium iheremum filium
 ab sammaye et fratres eius iohannes filios eius
 et iuniorum domum rethabitarum. Intro-
 duxit eos in domum domini et ad garophylatum
 filios enim filii rethabitarum hominis dei quod e-
 rat iuxta garophylatum principum super
 thesaurum in alic filii cellum qui erat
 custos uestibuli. Et posui coram filijs do-
 mus rethabitarum cyphos plenos vino
 et calices et dixi ad eos. Bibite vinum. Qui
 responderunt. Non bibemus vinum. Quia
 ionadab filius rethabitarum pater noster precepit
 nobis dicens. Non bibetis vinum nos et
 filii nostri usque in sempiternum et domus non
 edificabitur et sementem non facietis et vineam
 non plantabitis nec domos habitas. sed

in tabernaculis habitabitis annis diebus
 utis ut vivatis diebus multis super faciem me-
 am in qua vos pugnastis. Obedistis ergo
 iohannem filium rethabitarum pater noster et
 omnesque qui precepit nobis. ut ut non bibe-
 mus vinum cunctis diebus vestris nos iunior-
 es vestri filii et filie vestre non edificaverunt
 domos ad habitandum. Et vineam et agrum
 et sementem non faciunt sed habitaverunt in
 tabernaculis et obedientes fuimus iuxta omnia
 que precepit nobis ionadab pater noster. Cum
 autem ascendisset nabuchodonosor rex babil-
 onis ad iherusalem diximus. Venite et
 ingrediamur iherusalem a facie exercitus
 chaldeorum et a facie exercitus syrie. Et man-
 suimus in iherusalem. Et factum est verbum domini ad
 iheremiam dicens. Hec dicit dominus exerci-
 tum deus israel. Vade et dic iheremias iuda
 et habitatoribus iherusalem. Nunquid
 non temptatis disciplinam ut obediat v-
 bis meis dicit dominus. Pertransierunt ergo
 iohannem filium rethabitarum quos precepit fili-
 is suis ut non biberent vinum et non bibe-
 runt usque ad diem hunc quia obedierunt
 precepto patris sui. Ego autem locutus sum
 ad vos domine et surgens et loquens et
 non obedistis michi. Nisi quod ad vos omnes
 servos meos prophetas et surgens diluculo
 nuntiastis et dicens. Conuertimini in omnesque
 a via sua pessima et bona facite studia vestra
 et nolite sequi deos alienos neque colatis eos
 et habitabitis in terra quam dedi patribus vestris
 et non in diebus istis auertit iram vestram au-
 distis me. Iheremias igitur filius iona-
 dab filii rethabitarum preceptum patris sui quod p-
 cepit eis. Populus autem iste non obe-
 dit michi. Et dabo hoc dicit dominus exerci-
 tum deus israel. Ecce ego adducam super iu-
 dam et super omnes habitatores iherusalem
 iuniorum afflictionem quam locutus
 sum ad vos eos. Et quod locutus sum
 ad illos et non audierunt. et adducam illos
 et non responderunt michi. Domini autem
 rethabitarum dixit iheremias. Hec di-
 cit dominus exercituum deus israel. Pro eo quod
 obedistis precepto ionadab patris vestri
 et custodistis omnia mandata eius et
 fecistis iuniora que precepit vobis. Pro-

factum est in anno quinto iochan filij ioseph regis
 iuda. factum est ieiunium hoc ad
 iherusalem a domino dicens. Tollite
 lumen libri et scriptas in eo omnia verba que
 locutus sum tibi ad iherusalem istam et iuda autem
 et aduersum omnes gentes a die qua locutus
 sum ad te ex diebus ioseph usque ad diem hunc
 si forte audierit in eodem iuda universa
 mala que cogito facere eis et reverteretur
 unusquisque a via sua pessima et prius
 ero iniquitati et peccato eorum. Locutus ergo
 iheremias baruch filium nene. Et scrip
 sit baruch ex ore iheremie omnes sermo
 nes domini quos locutus est ad eum in
 uolumine libri. Et precepit iheremias ba
 ruch dicens. Ego claudus sum nec valeo
 ingredi in domum domini. Non ingredere ergo tu
 in lege de uolumine in quo scripsisti ex ore
 meo uerba domini audiente populo in domo
 domini in die ieiunii. Insuper audiente uni
 uerso iuda qui uenerunt de ciuitatibus suis
 leges eis si forte cadat oratio eorum in specu
 tu domini et reuertatur unusquisque a via sua
 pessima quoniam magnus furor est et ir
 dignatio quam locutus est dominus ad iherusalem
 populum hunc. Et fecit baruch filius ne
 ne iuxta omnia uerba que precepit ei ihe
 rემias propheta legens ex uolumine sermo
 nes domini in domo domini. Factum est autem
 in anno quinto iochan filij ioseph regis
 iuda in mense uotio predicauerunt ieiunium
 in conspectu domini omni populo in iheru
 salem et uniuerse multitudini que confluxit
 de ciuitatibus iuda in iherusalem. Legitque
 baruch ex uolumine sermones iheremie
 in domo domini in garophylaco gamarie
 filij saphan scribe in uestibulo superiorum
 in introitu porte nocte domus domini
 audiente omni populo. Cumque audi
 set michaeas filius gamarie filij saphan
 omnes sermones domini ex libro. descendit
 in domum regis ad garophylacum scribe.
 Et ecce ibi omnes principes sedebant ely
 sanna sanna iadalayas filius semeye

ielnathan filius achobor. i gamarias
filius saphan. i sedechias filius ananie i
multi principes. Et nuntiaverunt ei my
dseas omnia verba que audierat legen
tem baruch ex volumine i auribus populi.
Nisi essent itaque omnes principes ad ba
ruch iudii fecerunt nathanie filii selemie
filius dñs. dicentes. Volumen ex quo le
gisti audiente populo sunt i manu tu
i ueni. Vult ergo baruch filius nerie
uolumentum manu suam uenit ad eos.
Et dixerunt ad eum. Sede lege h i
auribus nostris. Et legit baruch i auribus
eorum. Igitur cum audissent omnia
verba ob stuporem uniusquisque ad pri
mum suum. Et dixerunt ad baruch. Quic
quid te docuerunt omnes sermones istos. I
nterrogauerunt eum dicentes. Iudica no
bis quomodo scripsisti sermones istos ex
ore eius. Dixit autem eis baruch. Ex
ore suo loquebatur quasi legens ad
me omnes sermones istos i ego scribebas
i volumine astantem. Et dixerunt
omnes principes ad baruch. Vade et ab
scondere te i iheremias. i nemo sciat
in hac. Et ingressi sunt ad regem in a
trium. Porro uolumentum emendauerunt
i ingazarophylatum elysanie scribe. Et
nuntiaverunt audiente rege omnes ser
mones. Et sic rex itaque uidit ut sumeret
uolumentum. Quia collectis illud degazofi
lacio uel elysanie scribe. legit audiente
rege i multis principibus qui stabant
circa regem. Et ex aut sedebat in domo
iheremias in mensa nona i posita erat
coram eo arula plena pannis. Cumque
legisset uidit tres pagellas uel quatuor
scribit illud scalpello scriber proreus ing
nenti qui erat sup arulam donec consu
meretur totum uolumentum igni qui erat
i arula. Et non tulerunt neque sciderunt
uestimenta sua rex i omnes serui eius
qui audierunt multos sermones istos. De
impromptu elnathan i galays i ga
marias quando dixerunt regi ne combureret
librum. i non auduit eis rex. Et post
pro iheremias filio amalech. i sampeh
us ex mei i selemie filio abdiel ut cepit

heredem danich scribam et heremiam pphie
tam. Et respondit autem eos dñs. Et factum
est iudum dñi ad heremiam pphiam post
quam combusserat rex uolumen et sermo
nes quos scripsit baruch ex ore ieremie
dicens. Et uultum tolle uolumen aliud et
scribe in eo omnes sermones priores qui
erant in uolumine priore quod scripsit ieremias rex iuda. Et ad ieremiam regem iuda
dixit dñs. Et respondit dñs. Et respondit
uolumen aliud dicens. Quare scripsisti
eo amittens festinus uenit rex ba
belonis et vastauit terram hanc et cessare
fecit exilla hominem et inuentum. Pro
pterea heredit dñs deus contra ieremiam re
gem iuda. Non erit ex eo qui sedeat super
solium dauid et cadaver eius promittetur
ad estiam per diem et ad gelu per noctem. Et
instituit contra eum et contra semen eius et
etiam seruis eius iniquitates suas. Et ad
dicam super eos et super habitatores iheru
salem et super omnes uiuos iuda ante ma
lum quod locutus sum ad eos et non audie
runt. Heremias autem tulit uolumen
aliud et dedit illud baruch filio uerie scribe.
Qui scripsit in eo ex ore ieremie omnes sermo
nes libri quem combusserat ieremias rex
iuda igni et in super additi sunt sermones
multo plures quam ante fuerant. **xx**
Et regnauit sedechias filius ioseph
propheta filius ieremias rex iuda
quem constituit regem na
buchodonosor rex babilonis in terra iuda.
Et non obeduit ipse et fili eius et populus eius
illis uerbis que locutus est in manu iheremie
prophete. Et misit rex sedechias iochan
filium selem et sophoniam filium masia
sacerdotem ad heremiam dicens. O in p
nobis dñm deum urum. Heremias autem
liber amulabat in medio populi. Non
enim miserant eum in custodiam carceris.
Fugit exercitus pharaonis egressus e
egyptus. Et uideruntque chaldei qui obsi
debant iherusalem inuiscemodi uinc
tum recessum alii iherusalem. Et factum e
st uolumen dñi ad heremiam pphiam dicens
Hec dicit dñs exercituum deus israel.
Sic dicens regi iuda qui misit uos ad

interrogandum me. Ecce exercitus pharaonis
qui egressus est uobis in auxilium re
uerteretur in terram suam in egyptum. Et redi
erit chaldei et uellabunt contra ciuitatem hanc
et capient eam et incendunt eam. Et dicit
dominus. Nolite decipere animas ustras di
centes. Euites adhibuit a nobis et recedent
chaldei quia non adhibuit. Si et si pauerit
utis omnem exercitum chaldeos qui pre
stantur aduersum uos et delicti fuerint ex eis
aliqui uulnerum singuli decembris suis
et surgent et incendunt ciuitatem hanc ig
ni. Ego autem recessi sunt exercitus chaldeo
rum ab iherusalem pro exercitum pharaonis
egressus est iheremias de iherusalem ut ex
citaret beniamin et daret eis possessionem
in respectu ciuitatis. Cumque peruenisset
ad portam beniamin erat ibi custos porte
pntes nomine hierias filius selem filius
anany. Et apprehendit heremiam pro
phiam dicens. Ad chaldeos pergis. Et re
spondit heremias. Falsum est. Non fugio
ad chaldeos. Et non auduit eum si com
prehendit hierias heremiam et adduxit eum
ad principes. Quomodo principes ista co
na iheremiam ostendit eum in carce
rem qui erat in domo ionathan scribe. Ip
se enim positus erat super carcerem. Itaque
ingressus est heremias in domum latit
et in egyptum et sedit ibi iheremias die
bus multis. Et intus autem rex sedechias
misit eum et interrogauit eum abscon
dit in domo sua et dixit. Quis ne est
sermo a domino. Et dixit heremias. Et
ait. Quia manu regis babilonis tradidit.
Et dixit heremias ad regem sedechiam.
Quid peccauit tibi et seruis tuis et populo
tuo quia misisti me in domum carceris. Ubi
sunt prophete tui qui pphabant uobis et
dicebant non ueniet rex babilonis super
uos et super terram hanc. Nunc ergo audi
obsecro dñe rex. Valeat deprecatio
mea in respectu tuo et ne remittas me in
domum ionathan scribe ut moriar ibi.
Et recepit ergo rex sedechias ut tradatur
heremias in uestibulum carceris et ut daretur
ei corba panis cotidie excepto pul
mento donec consumeretur omnis panis

de civitate. Et mansit iheremias in uestigio
lo carrens. **· xxxviii ·**

Audiuit autem saphathias filius
mathan et sedechias filius phassur
et chel filius selemie et passur fili
melchie sermones quos iheremias loqueba
tur ad omniem populum dicens. Hec dicit do
minus. Qui manet in civitate hac morietur gladio et fame et peste. Qui
autem pergit ad chaldeos vivet et erit anima
eius sospes et vivens. Hec dicit dominus. Et in
tenda tradetur civitas hac in manus exerci
tus regis babilonis et capiet eam. Et erunt
principes regi. Et egredietur homo iste. De industria enim
dissolvit manus viros bellancium qui
remanserunt in civitate hac et manus viri
illi populi loquens ad eos iuxta verba hec.
Siquidem homo hic non querit pacem
populo huic sed malum. Et dixit rex sede
chias. Ecce ipse in manibus vestris est nec eni
fas est regem vobis quemquam negare.
Venerunt ergo iheremiam et fecerunt eum
in latibulum helchie filii amalech qui erat in
vestibulo carnis domus. Servavit iheremias
cum finibus in latibulo in quo non erat aqua
sed lutum. Descendit itaque iheremias in
cisternam. Audiuit autem abdemelech ethy
ops vir eunuchus qui erat in domo re
gis quod misisset iheremiam in latibulum. Do
mum rex sedechias sedebat in porta beryth
et ingressus est abdemelech de domo regis
et locutus est ad regem dicens. Domine
nunc rex male fecerunt cum ista omnia que
cumque preceperunt tibi iheremiam propheta
tam invidentes eum in latibulum ut moreretur
fame. Non sunt enim panes ultra in civitate.
Procepit itaque rex abdemelech
ethiopi dicens. Colle totum hunc ignem
vires oleum iheremiam prophetam de latibulo
antequam moriatur. Assumpsit ergo
abdemelech secum viris ingressus est do
mum regis que erat in cellario et tulit
de vasis panis et antiqua vestimenta
que speraverant et misit ea ad iheremiam
prophetam in latibulum per fuculos.
Dixitque abdemelech ethiops ad iheremiam.
Domine vases panis et hec sassa

et picea habuit manus tuas et super
fines. Fecit ergo iheremias sic. Et extraxe
runt iheremiam finibus et eduxerunt eum de
latibulo. Mansit autem iheremias in uesti
bulo carnis. Et misit rex sedechias et tulit
ad se iheremiam prophetam ad hostium cum
quod erat in domo domini. Et dixit rex ad iheremiam.
Interrogo ego te si verum est. Ne
abscondas a me aliquid. Dixit autem
iheremias ad sedechiam. Si annuncio tibi
aliquid numquid non iustificas me? Et si
sciveris tibi dedito numquid audies me?
Quia ait rex sedechias iheremiam clam
dicens. Vivit dominus qui fecit nobis animam
hanc si cecidero te et si tradidero te in manus
vires istos qui querunt animam tuam.
Et dixit iheremias ad sedechiam. Hec di
xit dominus exercituum deus israel. Si per feceris
exterioris ad principes regis babilonis viri
animam tuam et civitas hec non succedet
ignem et saluus eris tu et domus tua. Si
autem non exterioris ad principes regis babi
lonis tradetur civitas hec in manus cal
deorum et succedent eam ignem et tu non
effugies de manu eorum. Et dixit rex sede
chias ad iheremiam. Sollicitus sum propter
viros qui transgrediuntur ad chaldeos
ut forte tradat in manus eorum et illu
dant michi. Respondit autem iheremias
et dixit ad eum. Non te tradent. Audi
quod vocem domini quam ego loquor ad
te et bene tibi erit et vivet anima tua. Quod
si volueris egredi iste est sermo quem o
stendit michi dominus. Ecce omnes milites
que remanserunt in domo regis iuda exi
erunt ad principes regis babilonis et
ipse dicent tibi. Seduxerunt te et pertrahu
erunt ad usum te viri pacifica viri. Di
miserunt te in ceno et in lubrico pedes
tuos et recesserunt a te. Et omnes viros
tuos et filii tui eduxerunt ad chaldeos et non
effugies manus eorum sed in manu regi
babilonis tradens et custodiam hanc
habuerunt ignem. Dixit ergo sedechias ad
iheremiam. Nullus sciat verba hec et
non morietis. Si autem audierint prin
cipes quia locutus sum tibi et venerint
ad te et dixerint tibi indica nobis quid

12. Bm. f. 12.

locutus sis cum rege ne celes nos non in
 efficiamus te i quid locutus est tecum rex
 dices ad eos. Prostrami ego pates meas i
 coram rege ne me reduci iherusalem lo
 nachan iherusalem moreretur. Et ceterum q
 omnes principes ad iherusalem i iherusalem
 Et locutus est eis iuxta omnia uerba q
 pcepit rex et i cessauit ab eo nichil eui
 fuerat auditum. In autem uero iherusalem
 in uelutulo carnis usq ad diem quo cap
 ta est iherusalem. Et factum est ut caper
 tur iherusalem. **xxxix**

In anno nono sedechie regis iuda mensis
 decimo uenit nabuchodonosor rex babilo
 nis i omnes exercitus eius ad iherusalem
 i obsiderunt eam. Undecimo autem anno
 sedechie mensis quarto quinto die mensis a
 pta est ciuitas. Et ingressi sunt omnes
 principes regis babilonis i sedechie ipse
 ta media. neregel. serfer. semiregar. uabu
 sar adhim. muplases meregel. ferzer. reb
 mag. i omnes reliqui principes regis ba
 bilonis. Cumq uidisset eos sedechias rex
 iuda i omnes iherusalem fugerunt. Et
 egressi sunt nocte decumate pueram omne
 gis i pportant que erat in diuis muros
 i egressi sunt ad mari deserti. Postea
 est autem eos exercitus chaldeus i comp
 hendunt sedechiam i campo solitudinis
 iherusalem. i captum ad duxerunt ad
 nabuchodonosor regem babilonis in
 reblata que est in terra emath. i locutus
 est ad eum iuditha. Et occidit rex babilo
 nis filios sedechie in reblata i oculis eui
 i omnes nabiles iuda occidit rex babilo
 nis. Quos quoq sedechie erant i iherusalem
 eum in compedibus ut diceretur i babilo
 nem. Domum quoq regis i domum uul
 gi succenderunt igni chaldei i iherusalem
 iherusalem ob uenit. Et reliquias populi
 qui remanserunt i ciuitate i pugas qui
 transfugerant ad eum i supfluos uul
 gi qui remanserant transfugerunt nabuzar
 dan magister militie i babilonem. Et
 deplete paupum qui nichil peritius he
 bant misit nabuzardan magister militie
 i iherusalem i iherusalem i iherusalem
 uas iudie illa. Precepit aut nabuzar

donosor rex babilonis de iherusalem nabuzar
 dan magister militie dicens. Nolite
 illum i pones sup eum oculos tuos. nichil
 q ti mali facias. sed ut uoluit sic facias
 et. Et ille ergo nabuzardan princeps mi
 litie i nabuzardan i muplases i neregel i ser
 fer. i rebmag. i omnes optimates regis
 babilonis. miserunt i miserunt iherusalem
 am de uelutulo carnis i tradiderunt eui
 godolie filio haycham filij saphan ut iherusalem
 ret domum i habitaret i populo. Ad iherusalem
 nam factus fuerat filio domini iherusalem
 filius esset in uelutulo carnis dicens. Uade
 i dicit ab demurelech ethiopi dicens. Uer
 dicit dicit exercitum in deus isrl. Ecce ego
 inducam singulos meos sup ciuitatem
 hanc i malum i no iherusalem. Ceterum
 in uelutulo tuo iudie illa i iherusalem i iherusalem
 illa ait dominus i non tradis in manus vi
 ro quos tu formidas. si ciuitas iherusalem
 te i gladio non cades. sed eris abiecta
 tua iherusalem quia in me habuisti fi
 duciam ait dominus. **xl**

Seruo qui est factus ad iherusalem
 a domum postquam dimissus e
 nabuzardan magister militie
 derama quando tulit eum i iherusalem
 cathenis i medio ciuitatis qui iherusalem
 de iherusalem i iherusalem i iherusalem
 babilonem. Nolens ergo princeps mi
 litie iherusalem dicit ad eum. In isrl
 tuus locutus e malum hoc sup locu
 istum i ad duxit iherusalem dicit locutus
 est quia peccastis dno. i non audistis
 uocem eius. i factus est uobis seruo hie.
 Nunc ergo ecce solui te hodie de cathenis
 que sunt in manibus tuis. Si placet ti
 bi ut uenias mecum i babilonem. ueni
 i ponam oculos meos sup te. Si autem
 displicet tibi uenire mecum i babilo
 nem. reside hie. Ecce omnis terra in spec
 tu tuo est. quo elegis i quo placuit ti
 bi ut uadas illuc perge. Et mecum uoli
 uenire si habita apud godoliam filium
 haycham filij saphan quem pponit
 rex babilonis ciuitatibus iuda. Nubi
 ta ergo cum eo i medio populi uel quod
 cumq placuerit tibi. ut uadas illuc

pge. Dedit quoque ei magister militie a
 uana et munuscula id est iherusalem. Per
 autem iheremias ad godoliam filium
 harcham in masphat et habitauit cum
 eo in medio populi qui relictus fuerat in
 terra. Cum ergo audissent omnes principes
 exercitus qui dispersi fuerant per regiones
 populi et loci eorum quod precesserit rex babilonis
 godoliam filium harcham tunc et quod eum
 dasset ei uirgo et mulieres et paruulos et
 de pauperibus tunc qui non fuerant in babilo
 nem translati. uenit ad godoliam in
 masphat ihsimael filius nathane
 et iohanna filius caree et ionathan et
 saras filius thesammach et filij offi
 qui erant de nephtali et ieremias filius
 maachan ipse et uiri eius. Et uenit eis
 godolias filius harcham filij saphan
 et conuincit eos dicens. Nolite timere
 uir chaldeis. Habitare in terra et seruite
 regi babilonis et bene erit uobis. Ecce e
 go habito in masphat ut respondeam
 populo chaldeorum qui iurauerunt ad
 nos. Vos autem colligite uindictam et
 messum et oleum et dote in uasis uestris
 et manete in uerbis uiris quos tetigit.
 Si uero omnes uidet qui erant in uobis
 et in filiis amon et iudum et iudam
 in regionibus. Audite quod dedit rex ba
 bilonis reliquias in iudea et quod pro suis
 super eos godoliam filium harcham fi
 lium saphan. reuerti sunt in quibus omnes iudei
 de uicinis locis ad que perfigerant et ue
 nuerunt in terram iudea ad godoliam in
 masphat et conlegunt omnem et messum
 uicinis. Iohanna filius caree
 et omnes principes exercitus qui dispersi
 erant in regionibus. uenit ad godoli
 am in masphat et dixerunt ei. Scito quia
 baal rex filius amon. misit ihsimael
 filium nathane per te amma tuam.
 Et non credidit eis godolias filius ar
 cham. Iohanna autem filius caree dixit
 ad godoliam in masphat seorsum lo
 quens. Ibi et peruenit ihsimael filius
 nathane nullo sciente ne interficeret a
 mma tuam et dissiparet omnes iudei
 qui segregati sunt ad te et prouent reli

que iudea. Et ait godolias filius harcham
 ad iohannam filium caree. Noli facere
 istum hoc falsum enim loquor ihsimael.
 Et factum est in mense **xl.**
 septimo uenit ihsimael filius
 nathane filij ihsimae delemne
 regali et optimates regis et decem uiri an
 te ad godoliam filium harcham in mas
 phat. et conuincit ibi patres in masphat.
 Surrexit autem ihsimael filius nathane
 et decem uiri qui erant cum eo. et peruenit
 godoliam filium harcham filij saphan
 gladio et interfecit eum quem precesserat
 rex babilonis tunc. Omnes quoque iudei
 qui erant cum godolia in masphat et cal
 deos qui reperi sunt ibi et uirgos bellatores
 peruenit ihsimael. Secundo autem die per
 quam occiderat godoliam nullo ad huc
 sciente. uenit uir desychem et desylo et de
 samaria octoginta uiri in si barta et isti
 sis uestib et squaleutes munera et huius
 habant in manu ut offerrent in domo
 domini. Egredius ergo ihsimael filius na
 thane in occursum eorum de masphat in
 cedens et protinus ibat. Cum autem occur
 risset eis dixit ad eos. Venite ad godoli
 am filium harcham. Qui cum uenisset
 ad medium ciuitatis. interfecit eos ihsima
 el filius nathane circa medium latit
 ipse et qui erant cum eo. Decem uero uiri
 reperi sunt inter eos qui dixerunt ad ihsima
 el. Noli occidere nos qui habemus the
 saurum in agro et frumentum et oleum in mell
 et cessauit et non interfecit eos cum fratribus
 suis. Et ait in quem precatur ihsima
 el omnia tabernacula iudeis quos perue
 nit propter godoliam. ipse est quem fecit rex
 asa propter baasan regem israel. Qui pleni
 repleuit ihsimael filius nathane oc
 culis. Et captiuitas duxit ihsimael
 omnes reliquias populi qui erant in
 masphat filias regis et uniuersum populum
 qui remanserant in masphat quos co
 mendantat nabuzardan princeps mili
 tie godolie filio archam. Et cepit eos
 ihsimael filius nathane et abiit ut
 transiret ad filios amon. Qui uenit
 autem iohanna filius caree et omnes

principes bellatorum qui erant cum eo de
malum quod fecerat ismahel filius nathane.
Et inueniunt eum ad aquas multas quod
sunt in gabaon. Cumque uideret omnis
populus qui erat cum ismahel iohannam
nam filium carere. et multos principes
bellatorum qui erant cum eo letati sunt.
Et reversus est omnis populus quem cepit
ismahel in masephat. Et cunctique abierunt
ad iohannam filium carere. Ismahel
autem filius nathane fugit cum octo
uiris a facie iohanna et abiit ad filios
amon. Tulit ergo iohanna filius carere
et omnes principes bellatores qui erant
cum eo multas reliquias uulgi quas
reducerat ab ismahel filio nathane de
masephat. Postquam perussit godolia
filium hacham foras uiros ad plura
mulieres et pueros et eunuchos quos
reducerat de gabaon. Et abierunt et
sedunt pegrinantes in chanaan que est
iuxta bethleem ut pegerit et introirent in
egyptum a facie chaldeorum. Iniecit
enim eos quia perussit ismahel filium
nathane godoliam filium hacham
quem posuerat rex babilonis in ira iuda.
Et accesserunt omnes principes bellatores et iohanna
filius carere et ischontas filius
iosie et reliquum uulgi a panno usque
ad magnum. Dixitque ad ischontam
ppliam. Cadat oratio mea in conspectu uos
et ora pro uobis ad dominum deum uestrum pro
omnibus reliquiis istis quia delicti sumus
pani de pluribus sicut oculi tui uos in
uentur. et annuntiet uobis dominus deus
uostri uiam per quam pergamus. et obuium
quod faciamus. Dixit autem ad eos ischontas
pplia. Audiuimus. Ecce ego oro ad
dominum deum uestrum secundum uerba uestra. De
obuium quod annuntiet uobis dominus deus
uostri nec celabo uos quicquam. Et cum
dixissent ad ischontam. Sic dicit dominus
uostri uiam per quam pergamus et fides. Si non in
uia domine obuium in quo uisus est deus
uostri ad uos sic faciemus. fuit to
tum sine malum. Et loci domini dei nostri ad
quem iudicamus te obedimus ut bene

sit uobis cum audieritis uocem domini dei
uestri. Cum autem complerent septem
dies. factum est obuium domini ad ischontam
et iohannam filium carere. et omnes
principes bellatorum qui erant cum
eo et uniuersum populum a panimo usque ad
magnum dixit ad eos. Hec dicit domi
nus exercituum deus israel. ad quem mis
isti me. ut prosternerem priores uos in
conspectu eius. Si quiescentes manseritis
in terra hac. edificabo uos et non destruam
plantabo in uos et non erellam. Nam cum
placatus sum malum quod feci uobis. No
lite timere a facie regis babilonis quod
uos perdat fornicatus. Nolite timere
eum dicit dominus. quia uobiscum sum ego
ut saluos faciam uos et eriam de ma
nu eius. Et dabo uobis misericordiam et
misero in uos habitare uos faciam in terra
uestra. Si autem dixeritis uos non habetis
timorem uestra ista. nec audieritis uocem
domini dei uestri dicentes. nequaquam sed ad
faciem egypti pergeritis ubi non uidebitis
bellum et dangorem terre uestrae audieritis
et famem non sustinebitis. ubi habi
tabitis. propter hoc audite uerbum domini
uestrae reliquie iuda. Hec dicit dominus ex
ercituum deus israel. Si posueritis faciem
uestram ut ingrediamini in egyptum et ita
ueritis ut ibi habitetis gladius quem
uos fornicatus ibi comprehendet uos in
terra egypti et famem per qua estis solliciti
ad herent uobis in egypto et ibi morie
mini. Omnes uiri qui posuerint faciem
suam ut ingrediantur in egyptum et habiter
int morientur gladio et fame et peste.
Nullus de eis remanebit nec effugiet
a facie mali quod ego afferam super eos. Quia
hec dicit dominus exercituum deus
israel. Sicut placatus est furor meus et
indignatio uestra super iudam et super habi
tatores iherusalem. sic placabitur indig
natio mea super uos cum ingressi fueritis
in egyptum et eritis in seruandum et
in stuporem et in maledictionem et obprobrium
et nequaquam ultra uidebitis locum istum.
Uerbum domini super uos reliquit iuda.
Nolite intrare egyptum. Sciens sciet

quia obtestatus sum uos hodie quia de-
pistis animas uestras. Vos enim mi-
sistis me adducere deum uestrum. et iuxta omnia
quae cumque dixerit tibi dominus deus ue-
strum faciemini. Et ante
oculos uobis hodie et non audistis uocem
domini dei uestri super uocem meam
me ad uos. Nunc ergo faciemini sicut
quia gladio et fame et peste moriemini
in loco ad quem uoluistis intrare ut ha-
bitaretis ibi. **xlvi.**

Factum est autem cum compleret
iheremias loquens ad populum
multos sermones domini dei eorum
per quos miserat eum dominus deus eorum ad
illos omnia uerba haec. Dixit azarias
filius isie et iohanna filius caree et
alii superbi dicentes ad iheremiam. Men-
tium tu loquis. Non misit te domi-
nus uoster dicens ne ingrediamini egi-
ptum ut habitetis illuc. sed baruch filius
neerie iurauit te ad istum nos. ut trada-
retis in manus chaldeorum ut interficiat uos
et transfusa faciat in babilonem. Et non
audierunt iohanna filius caree et omnes
principes bellatores et multi populi
uocem domini ut maneret in terra iuda. Sed
tollens iohanna filius caree et multi
principes bellatores et multi reliquias
iuda qui reuerti fuerant de omnibus gentibus
ad quas fuerant ante dispersi ut habi-
tarent in terra iuda. Uxor et mulieres et
pueros et filias regis et omnes animas
quam reliquerunt nabuzardan princeps
militie cum godolus filio haicham fi-
lii saphan et ieremiam prophetam
et baruch filium neerie et ingressi sunt
terram egipti quia non obedierunt uo-
ci domini et uenerunt usque ad thebas. Et factus
est sermo domini ad iheremiam in thebas di-
cens. Sumet in manu tua lapides gra-
ues et abscondes eos in crypta que est sub
muro latetudo. in porta domus pha-
raonis in thebas tenebuntur uiri
iudei et dices ad eos. Nec dicit dominus
exercituum deus israel. Ecce ego misit
et assumam nabuchodonosor regem

babilonis seruum meum et ponam thronum
eius super lapides istos quos abscondi et
statuet solium suum super eos. Et eueniet
super eam terra egipti. quos in morte ui-
uificabit et quos in captiuitate in captiuita-
tem et quos in gladio in gladium et succedet
ignem in delubris domus egipti et comburet ea
et captiuos ducet illos et amittentur terra
egipti. sicut amittitur pastor: pastoris suo
et egredietur in die pace. Et contere statuas
domus solis que sunt in terra egipti et de-
luta domus egipti comburet igni. **xlvi.**

Tertium quod factum est ad iheremiam
et ad omnes iudeos qui ha-
bitant in terra egipti habitantes
in magdalo et in thebis et in mennis et
in terra phanites dicitur. Nec dicit dominus
exercituum deus israel. Vos uidistis
omne malum istud. quod ad duxi super
iherusalem et super omnes urbes iuda. Et
ecce sunt deserte hodie. et non est in eis ha-
bitator propter malitiam quam fecerunt ut
me ad iracundiam provocaret. et uenerunt
sacrificauerunt et colebant deos alienos quod
noluerant ulli uos et patres uestri. Et
misi ad uos omnes suos meos prophetas
denotantes et surgens multatusque et dicens.
Nolite facere uerbum abhominacionis
huiusmodi. Et non audierunt nec
clinauerunt aurem suam. ut uerterentur
a malis suis. et non sacrificauerunt dominis
alienis. Et completa est indignatio
iuda et furor meus et succensa est irui-
tatio iuda et in plateis iherusalem et
in se sunt in solitudinem et uastitatem
secundum diem habuit. Et uic haec dicit do-
minus exercituum deus israel. Quare uos
facitis malum hoc grande et in animas
uestras ut incat ex uobis uir et mulier
paruuulus et lactans de medio iuda
nec relinquatur uobis quicquam resi-
duum provocantes me in operibus manu-
um uestrarum sacrificantes dominis alienis
in terra egipti in quam ingressi estis ut hi-
ceretis ibi in dispertitis et in inaledic-
tione et in opprobrium cunctis gentibus
terre. Nunquid obliti estis mala pa-
trium uestrorum et mala regum iuda et ma-

mi de m pae

De m. p. a. e.

[illegible]

su et querens amicum eius. .xlv.

Tertium quod locutus est dominus per prophetam ad haemich filium nechie cum tempus esset illi hoc militem de ore domini amicus quarto in adhem filij israhel regis iuda dicens. Hec dicit dominus exercituum deus israel ad haemich. Dixisti. Venerunt mihi milites qui meum addiderunt dolorem coloris meo. Laboravi in genuum meo et requiem non inveni. Hec dices ad eum. Hec dicit dominus. Ecce ego quos edificavi ego destruo et quos plantavi ego evellam et universam terram hanc et in queris tibi gaudia. Noli quere quia ecce ego adducam malum super omnes carnem aut dicit. Dabo tibi amicum tuum et salutem in omnibus locis ad quos nunquam perrexeris. .xlv.

Quod factum est verbum domini ad haemich filium nechie contra gentes has ad egyptum. Adversum exercitum pharaonis nechie regis egypti qui erat iuxta flumen eufraatem in cardianum quem possit nabuchodonosor rex babilonis in quarto anno in adhem filij israhel regis iuda. Operate scutum et cuspem et procedite ad bellum. Iungite equos et ascendite equites. Stare in galeis polve lanceas. et in dextera vobis lotietis. Quid agitur. Videri vobis paucos et terga intentes fortes eos celos. Et fugerunt contra nec respexerunt. Error in dextera aut domini. Non fugiat uxor nec salvan se putet foris. Ad aquilonem iuxta flumen eufraatem uicti sunt et ceciderunt. Quis est iste qui quasi flumen ascendit et uelut flumens inquitescit gurgites eius. Egiptus fluminis instar ascendit et uelut flumina inquebunt fluctus eius torcer. Ascendens apriam terram perdat civitatem habitatores eius. Ascendit equos et exultare in curribus et procedant ethiopie et libies tenentes scutum illud dei arripientes et accentes sagittas. Dies aut illa omnia exercituum dies pluvialis ut sumat undictas de immis suis. Deborabit gladius et saturabit. et ebriabit sanguine eorum. Iudina enim domini exercituum. in aquilonis

iuxta flumen eufraatem. Ascende in galad et tolle reliquam uirgo filia egypti. Fustia et multiplicasti medicamenta. sanitas non erit tibi. Audierunt gentes ignominiam tuam et ululantis tuus replevit terram quia foris inpegit et foras ambo puer et adit. Tertium quod locutus est dominus ad haemich filium israhel super eo quod uenturus esset nabuchodonosor rex babilonis et possideret terram egypti. In universitate egypti et audite facite in magdalo et resonet in mensis in tibi dicit. Sta in parate quia dabo tibi gladius ea que percutiam tuum sunt. Quare computavit foris tuus. Non sicut quoniam dominus dicitur eum. Quia applicavit timentes ceciderunt tibi ad primum suum. Et dicit. Surgite et reuertamur ad populum nostrum et ad terram naturam nostram a facie gladii columbe. Locute nomine pharaonis regis egypti tumultum ad duxit tempus. Vides ego inquit rex egypti dominus uocem eius qui sicut dabo in montibus. et sicut carmelus in manu uictis. Vasa transmigrationis fac tibi habi tantum filia egypti quia in mensis in solitudine erit et desertur in habitabilis. Vasa elegans atque formosa egyptus simulata. ab aquilone ueniet tibi. Merent nam quoque eius qui uisitantur timebit eius quasi uicti sagittas uicti sunt et effugerunt simul. nec stare poterunt quia dies afflictionis eorum ueniet super eos tempus afflictionis eorum. Vox eius quasi ens sonabit. qui cum exercitu peribunt et cum secum uenient et. Quia si lingua cedentes succubunt saluum erit aut dominus qui supputari non potest. Multi pluri sunt super locustas et non est eis numerus. Confusa est filia egypti et ceciderunt in manu populi aquilonis. Dixit dominus exercituum deus israel. Ecce ego uisitabo super tumultum alexandrie et super pharaonem et super egyptum et super deos eius et super reges eius et super pharaonem et super deos eius et super eos qui confidunt in eo. Et dabo eos in manu quendam amicum eorum. in manu nabuchodonosor regis babilonis et in manu seniorum.

entis. et post hoc habitabitur. et dicitur sicut
dixit pater noster ait dominus. Et tu ne time
as serue meus iacob. et ne paucas israel.
quia ecce ego te saluum faciam de omni
quo et semen tuum de terra captivitatis
sue et reuertetur iacob et quiescat et pspicietur
et non erit qui extirpet eum. Et tu uoli
met serue meus iacob ait dominus quia ego
te uiui sum. quia et sumam ego cunctas
gentes ad quas erit te. Et uero non
sumam. sed castigabo te in iudicio. nec
quasi in nocenti patram tibi. **xlvi.**

Quod factum est iudum dui ad the
mam pphiam contra palestinos
antequam paret pharaos gazarum
Hec dicit dominus. Ecce aque ascendent ab aq
lone et erunt quasi torrens in iudanis et
opuenturam et plenitudinem eius urbes et
habitationes eius. Clamauerunt homines
et ululauerunt omnes habitatores terre asce
pti pompe armatorum et bellatores eius
et emotione quadrigarum eius et multa
turbine motum eius. Non respexerunt
patres filios manibus dissolui pado uen
tu diei in quo uastabunt omnes philis
tinum et dissipabuntur tyris et sydon cum
omnibus et reliquis auxiliis suis. Depopula
tus est enim dominus palestinos reliquias in
sule capadocie. et tenuit caluitium sup ga
zaram contigit ascalon et relique uades ca
tini. Vnde quo et ades o mure domi usque
quo non quiescat. Ingrederet in uaginant
tuam refrigerare iule. Quomodo quies
cat cum dominus precepit et ad usum ascalone
et ad usum maritimas regionis illius et
inque conderent illi. **xlvi.**

Hec dicit dominus exercituum deus israel
ad moab. et esur natio quoniam
uastata est et effusa. Capta est ca
uastata et effusa est foras et tremuit. Ino
est ultra exultatio in moab et non eleuauit
genuum malum. et reuere et disperamus
eam degente. et ego sicut conturbet. se
queturque te gladius. et for clamoris deo
tonam uastitas et conturbatio magna. et
tota est moab. Ammiratione clamor
patruis eius. et ascensum enim pro
mus ascendit in fletu. qui in descensu

omnium hostes ululatum et uocis au
dierunt. Fugite saluate animas uas
rentis quasi in iudae deserto. Deo quod
entur habuisti fiduciam in uinculis
tuis et in chelais tuis tu quoque capies.
Et ibi chamos et transiungit conuenerunt sac
dotes eius et principes eius simul. et uenerunt
pro ad omniem urbem et urbs nulla sal
uabitur. et pibunt ualles et dissipabunt
campes quoniam dixit dominus. et
flore in moab qui flores egredietur. et
ciuitates eius deserte erunt et inhabitabi
les. Si maledictus qui facit opus domini
fraudulenter. et maledictus qui promittit
gladium suum a sanguine. et uisus fu
it moab ab adolescentia sua et requieuit
in fletu suis nec transitus est tenale i
uas et in transiungit conuenerunt non abijt. et
circo pmanet gustus eius i eo et odor eius
non est in uicinis. Propterea ecce dies ueni
ent dicit dominus uinciam et ordinatores et
stratores laguntulas et struent eum et uas
sa eius exhaurient. et agenas eorum collu
dent. et confundetur moab a chamos. si
aut effusa est domus israel a cherel in qua he
bat fiduciam. Quod dicitis fortes sum
et uiri robusti ad piliandum. Vastata e
moab et ciuitates illius succenderunt. et e
lethi iuuenes descenderunt i occisionem
autis rex exercituum nomen eius. Pre
est uicinis moab ut ueniat in malis eius
uelociter a curter nimis. et solamini ei
omnes qui in ciuitate eius estis. uini h
qui scitis nomen eius dicit. Quomodo
est effusa uirga foras baculus gladius.
Descende de glia sede in fletu habitatione si
ue dition quoniam uastator moab at
tender ad te dissipabit uinciones tuas.
Quia ita et pspice habitatione a uer. in
roga fugientem et eum qui euasit dicit. et
Quid accidit. Confusus est moab quon
iam uictus est. et ululate et clamate. An
miratione i armati. qui uastata est moab
iudicium uenit ad terram campestrum
sup elon et sup leban et sup mesach et sup
diron et sup uato et sup domum melata
yin et sup canatharum et sup rethamul
et sup rethamoti et sup canoch et sup bol

nece sumant eos. Et ponam solium me-
um in helam i pda in inde reges i pntes
ait dñs. In nouissimis autem dieb: re-
ueri faciam captiuos helam dicit dñs.
Uerbum qd locutus e dñs. *1.*
de babilone i deia chaldeor: ima-
ni iheremie pphete. Annuntiati-
te uigentib: i audientib: facite leuare sig-
num pdaite i nolite celare dñm. Cap-
ta est babilon. effusus est bel. uictus est
maradach. effusa sunt sculptura equi:
supata sunt ydola eorum quoniam a-
scendit contra eam gens ab aquilone
que ponet iram suam i solitudinem
i non erit qui habitet in ea abhominet
usq: ad petrus. Et non sunt i abierunt.
Iudieb: illis i in tempore illo ait dñs ue-
nient filij israhel i filij iuda simul am-
bulantes i flentes pabunt. i dñm deus
suum quent in syon i interrogabunt uiam
Huc facies eor: uenient i apponentur
ad dñm federe sempiterno qd nulla obli-
uione delebitur. Rex pditus factus e
populus meus. Pastores eor: seduxer-
unt eos feceruntq: uagari in montib:
De monte i collem transierunt obli-
uit cubilis sui. Omnes qui i uenerunt
comedunt eos. i hostes eor: dixerunt.
Non peccauimus. Pro qd peccauit
domino de cor: iusticie i expectacione pa-
trum eor: dñs. E credite de medio ba-
bilonis i deia chaldeorum egredimini
i estote quasi edi ante gregem. Quo-
nam ecce ego suscito i adducam i ba-
ylonem i gregacionem gentium mag-
nam de terra aquilonis i pabunt ad
usum eam. i uide capietur. Sagitta
eius quasi uiri fortissimi i mifericors n-
reueretur uacua. Et erit chalda i pda:
omnes uastantes eam replebunt au-
ditis. Qui exultatis i magna loqui
disprentes hereditatem meam: qui ef-
fusi estis sicut uiculi sup herbarum i mu-
gitis ut chamm. Confusa est mater
uiri i uisus i ad equata pulueri que
genuit uos. Ecce nouissima erit in
gentib: i deserta i uia i arrens abiit
dñi non i habitabit. s: redigetur com-

isaltudinem. Omnis qui transiit p babi-
lonem stupescit i stondebit sup uiculis i
plagis eius. Reparauit san babilonem
pcursum omnes qui incedunt arcum
de bellare eam. non paratis iaculis quia
domino peccauit. Clamate ad ius eor:
ubiq: dedit manum. Ceciderunt funda-
menta eius i destructi sunt muri eius q-
miam vltio domini est. Vltionem accipi-
te deca. Sicut fecit facit ei. Disperdit
sacrorum de babilone. i reuerentem falce i
tempore messis a facie gladii colunt. Un-
quisq: ad pium suum succurrit i singuli
ad iram suam fugiunt. Rex dispersus
israhel. leones erant eum. Dominus co-
medit eum rex assur: iste nouissimus
ex ostant eum navuchodonosor rex ba-
ylonis. Proia nec dicit dñs exercituum
deus isrl. Ecce ego visitabo regem babi-
lonis i iram eius. sicut uisitauit regem
assur. i red uiam isrl ad hitaculum suum.
i pascetur carmelus i basan in monte
effrayim i galaad saturabitur anima
eius. Iudieb: illis i in tempore illo ait dñs
quertur iniquitas isrl i non erit i pda:
iuda non inueniet. qui ppius ero eis qd
reliquo. Sup iram dñm dñm asce-
de et sup habitatores eius visita. Dissi-
pa i miferice que post eos sunt. ait dñs.
i fac iuxta omnia que pcepi tibi. Vox
belli in ian i conitio magna. Quomo-
dus factus est i conitatus est malleus in i-
ule terre. Quomo uersa est i desertum
babilon i gentib:. i uaqueam i te i cap-
ta est babilon i uelacbas. Inuenta es
i apphensa quoniam dñm p uocasti.
In pemit dñs thesaurum suum. i pti-
lit uasa ne sue qm opus est dñs deo
exercituum in ian chaldeor. Uenite
ad eam ab exercitibus finib: apite ut
eant qui stulerunt eam. Collite de ian
lapides i redigite in adus i miferice e-
ant. nec sit quicqum reliquum. Dissipa-
te fortis eius discedant i colitionem. Ve-
eis quia uenit dies eor: tempus visita-
cionis eor: Vox fugientium i eor: qui
euaserunt deia babilonis ut amue-
tuerit isyon vltionem dñi dei nri vltio-

uent templi eius. **A**nnuntiate i babilonem plurimis omnibus qui tendunt arcam. Constituite ad usum eam pignus et nullus euadat. Sedite ei secundum opus suum iuxta omnia que fecit facite illi quod iuxta dñm erecta est ad usum sancti israel. **I**sto cado cadent iuvenes eius i plateis et omnes uir bellatores eius et necescent in die illa ait dñs. Ecce ego ad te supbia dñs deus exercituum quia uenit dies tuus tempus uisitationis tue. Et caderet superbus et corruet et non erit qui ceteret eum et succendat ignem i iurbis eius et de uocabit omnia i circuitu eius. **E**cce dicit dñs exercituum. Calumpniam sustinent filii israel et filii iuda. **O**mnes qui cepunt eos tenent. nolunt dimittere eos. **E**cce ppeo: eos foras dñs exercituum nomen eius. **I**udicio defecit causam eos ut exeret arcam eorum et emoueat habitatores babilonis. **G**ladus ad chaldeos et ad habitatores babilonis et ad principes et ad sapientes eius. **G**ladus ad dominos eius qui stultit erit. **G**ladus ad fortes illius qui timebunt. **G**ladus ad equos et ad currus eius et ad omne uulguis eius quod est in medio eius et erunt quasi mulieres. **G**ladus ad te sauos eius qui diripient. **S**icutas super aquas eius erit et arebunt quia cum saup tulum est i portentis gloriatur. **O**ptima habitabunt dracones cum facis sicutas et i habitabunt in ea strumones et non i habitabunt i ea ultra usque i sempiternum. **I**ta exstruetur usque ad generationem et generationem sicut sicut dñs sodomam et gomorram et vicinas eius ait dñs. **N**on habitabit ibi uir. neque incolat eam filius hominis. **E**cce populus uenit ad aquilonem et gens magna et reges multi et surgent a finibus terrae. **A**rcum et sagittam apprehendent et tales sunt et misericordes. **S**orex eorum quasi mare sonabit. et super equum ascendet sicut uir patus ad pluviam et erit filia babilonis. **A**udiuit rex babilonis famam eorum et dissoluit manus eius. **I**nguista apprehendit eum color quasi prunentem. **E**cce quasi leo ascendit de superna

cordans ad pulchritudinem robustam quod subito eurrere eum faciam ad illam. **I**qs erit electus quem ego ponam ei. **Q**uis similis enim mei. **E**t quis sustinebit me. **E**t quis est iste pastor qui resistat uolui meo. **P**ropterea audite uelut dñi quod in te concepit ad usum babilonem et cogitauit eum quas cogitauit super iram chaldeorum. **N**isi detraherent eos paruuli gregum. nisi dissipatum fuit cum ipis hircasim forum. **N**unc captiuitatis babilonis emota est ira et clamor inter gentes auditus est.

Hec dicit dominus. **E**cce ego suscitabo super babilonem et super habitatores eius qui cor suum leuauerunt contra me quasi uentum pestilentem. **I**urabunt i babilonem uentilatores et uentilabunt eam et demolent iram eius. qui uenerunt super eam undique in die afflictionis eius. **N**on habitabit qui tendit arcam suam et non ascendet lanceas. **N**olite parere iuramentis eius in fide omne in iudicio eius. **E**cce cadent in iudicio in ira chaldeorum uulnerum i regionibus eius qui non sunt uiderunt israel et iuda a domino de suo quod exercituum. terra autem eorum repleta est delicto a sancto israel. **F**ugite de medio babilonis ut saluet unusquisque animam suam. **N**olite tacere super iniquitates eius quod ante tempus ultionis eius est dñs uicissitudinem ipse retribuere ei. **C**antate amen i babilonis in manu dñi i ebrietas omni iram. **D**e uicino eius uenerunt omnes gentes ideo commote sunt. **S**ubito cecidit babilon et cecidit est. **V**lulate super eam. **N**olite resurrexerit ad dolorem eius. si forte saluetur. **C**urauerunt babilonem et non est sanata. **D**elinquimus eam et carnis unusquisque iram suam qui puerit usque ad oculos iudicium eius et eleuatum est usque ad uides. **P**erit dñs iustitias nostras. **N**ec i curauerunt i syon opus dñi de iuri. **A**utem sagittas implete pharetras. **S**uscitauit dñs spiritum regum in medio et cecidit babilonem in eis eius est. ut pder eam qui uicis dñi est. uicis templi eius. **E**cce in medio et cecidit babilonem est a domino

Suscitatus. **S**up muros babilonis leua
te signum augeat custodiam leuare custo
des spem in muros quia cognouit dñs
et fecit quicquid locutus est et in muros
babilonis. **Q**ue habitas sup aquas i
multas. locuplex in thesauris uenit fuit
tuis pedalis passionis tue. **I**urauit dñs
exercituum panem suum quoniam reple
to te hominibus quasi vinctis et sup te cele
stia cantabunt. **Q**ui fecit terram et fortitu
dine sua et ipse ostendit sapientia sua
et prudentia sua extendit celos. **D**ante
eo voces multiplicauit aque in celo. **Q**ui
leuat nubes ab extremo terre. fulgura i
pluuia fecit et produxit uentum de the
sauris suis. **S**icutus factus est omnis ho
mo astutia sua. et sicutus est omnis co
flator insipienti. quia mendax est et iaco
eius quia non est spiritus in eis. **V**ana
sunt opa et insipientia digna in tempe visita
tus sunt peccatores. **N**on sicut herpes et iaco
quia qui fecit omnia ipse est et iaco. **S**epium
hereditatis eius. dñs exercituum nomen
eius. **C**ollidisti mihi uasa belli et ego
collidam nunc gentes et dissipabo inter regna
et collidam inter equum et equitem eius et
collidam inter turrim et ascensorem eius
et collidam inter senem et puerum eius.
et collidam inter uirum et mulierem. et collida
inter iuuentem et uirginem. et collidam inter
pastorem et gregem eius. et collidam inter
agricolam et iugales eius. et collidam i
te duces et magistratus. **E**t reddam ba
biloni et uicinis habitatoribus chalde
omne malum suum quod fecerit et syon in
oculis nostris ait dñs. **E**cce ego ad te mo
pulsifer ait dñs qui corumpis uniu
sam terram extendam manum meam
sup te ut euellam te de petris et dabo te
in montem combustionis. **E**t non colla
dere lapidem in angulum et lapidem iu
damentum. **S**i puerus leuauit ens ait dñs.
Leuate signum iterum et angite buccina
in montibus. **S**anctificate sup eam gen
tes annuntiate etiam eam regi et ari
um meum et alchene. **Q**ui uenerat et
eam thapner. adducite equum a uile
atium quasi vincti. **S**anctificate comit

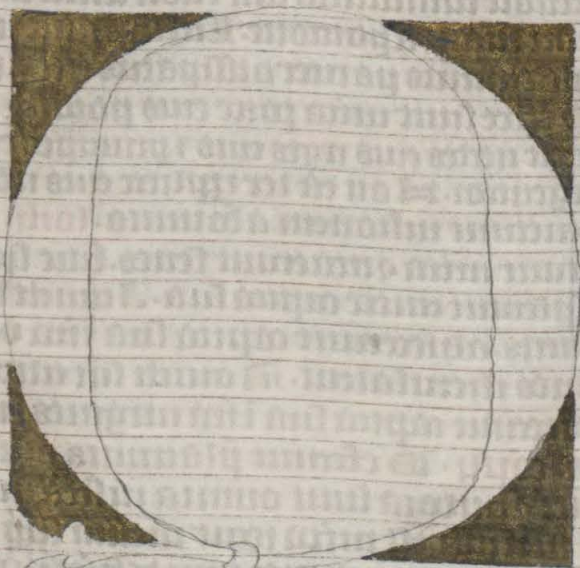
um gentes reges iudice duces eius et vni
los magistratus eius cum tamque iterum po
testatis eius. **E**t conquebatur iterum et turba
uit quia euigilauit contra babilonem
cogitatio dñi ut ponat terram babilonis de
terram in habitabilem. **C**essauit for
tes babilonis a pectore. **H**icauit a pectore
dñs. **D**e uocatum est robur eorum et facti
quasi mulieres. **I**ncensa sunt tabernacula
eius concati sunt uedes eius. **C**urrens
obuiam currenti ueniet et nuntius ob
uius nuntiant. **V**t annuntiet regi ba
bilonis quia capta est ciuitas eius et a
summo usque ad summum et uada popu
lata sunt et palludes incense sunt igni ui
bellatores et turbati sunt. **Q**uia si di
xit dñs exercituum deus israhel. **F**uita babi
lonis quasi area tempus aruit eius
ad huc modum et ueniet tempus met
sionis eius. **C**omedit me deuorauit me
nabuchodonosor rex babilonis. **E**cce
me quas uas in ante abstruxit me quasi
diaco. **E**cce uenit uentrem suum replebit
ne uita et erit me. **I**niquitas aduersus
me et caro mea sup babilonem. **D**icit hi
tatio syon et sanguis meus sup habi
tatores chalde. **D**icit iherusalem. **P**ro
phet dicit dñs. **E**cce ego iudicabo causas
tuas et uiscerum uiscerum tuam et deserta
faciam mare eius et siccabo ueniam eius.
Et erit babilon inanimata habitaco
diaco. **S**upor et siccus eo quod non sit
habitator. **S**icut ut leones iugiter
excitant comas uelut catuli leonum
et ualere eorum ponam potus eos et
ebriabo eos. ut sopiantur et dormiant
sompnum sempiternum. **E**t non surgant
dicit dñs. **D**editam eos quasi agnos
ad uictum. **I**quali arces cum hedis
Quam capta est selsach et opulenta
est indita in uile terre. **Q**uo facta est i
stiporem babilon inter gentes et asce
dit sup babilonem mare multitudie
fluctuum eius operata est. **F**acta sunt ci
uitates eius in stiporem et in habitaco
nis et deserta terra in qua nullus habi
tet nec transeat puerum filius hominis
Et uisitato sup dei in babilonem et erit

am qd aulowuerit de ore eius i non qd
euit ad eum vltia gentes. Siquidem i mu
tus babilonis corruet. Egre dimini de
medio eius popule meus ut saluet unus
quisq; animas suam ab ira furoris dñi
i ne forte molestat cor uestrum i tinea
is auditum qui auditur in ira i dñato
sup dominatam. Quia ecce dies ueniet
i iustitio sup scriptura babilonis i omnis
tra eius confundetur i iuncta infecta eius
cadent in medio eius. Et laudabunt se
babilonem celi i terre i omnia quem ei
sunt quia ab aquilone uenerunt ei pto
ues ait dominus. Et quonia fecit babilo
ut cadent oculi iuncta tra. Qui fugit
us gladium uenite uolite stare recorda
mini pccatū domini i iherusalem ascen
dat sup cor uestrum. Confusi opentur ig
nomina facies uras qd uenerunt alieni
sup scilicet conem domus dñi. Propter
ecce dies uenient dñi dñs i iustitio sup
scilicet eius i omni tra eius iungat
i iherusalem. S i ascendit babilon iceli
i firmavit in excello robur suū adne ue
nent uastatores eius ait dñs. Iox da
manis debablonie i iherusalem magna de
tra chaldeorum qui uastauit dñs babilo
nem i pdidit exca uocem magnam i so
nabunt fluctus eius quasi aque mulce
Dedit sonitum uox eor quia uenit sup
eam id est sup babilonem pto. Et app
hensi sunt fortes eius i emarunt armis eo
rum quia fortis ultor dñs reddens retribuit
Et iherusalem principes eius i sapientes ei
i duces eius i magistratus eius i fortes.
et domus i compitum sempiternum et no
exigilcentur ait rex dñs exercituum no
men eius. Hec dicit dñs deus exercituum
i iherusalem ille altissimus suffol
sione suffodietur. i pto eius excelle i gni
eburentur. i labores populos ad nichilū
i gentium ad ignem erunt i dissipabunt.
Et vbi qd pccat uicinas pñces. Sa
lape filio uide filij maasie cum pgeret
ai sedechia rege i babilonem i anno qto
regni eius. S annas aut erat princeps
pñces. Et scripsit iherusalem omne malū
qd uenturum erat sup babilonem i

bro uno omnia uerba hec que scripta sunt
contra babilonem. Et dixit iherusalem ad
sacram. Cum uenit i babilonem i vi
dis i legis omnia uerba hec dices. Domine
tu locutus es contra locum istum ut dispares
eum. ne sit qui meo habitet ab homine
usq; ad pecus i sic ppetua solitudo. Cūq;
complem legere librum istum ligabis
ad eum lapidem i pñces illum i medio
cuius iherusalem i dices. S i b iherusalem babil
lon i non consurget a facie afflictionis
quam ego adduxi sup eam i dissoluet
Huc usq; uerba iherusalem.

Iherusalem uiginti i unius anni erat
sedechias cum regnare cepisset
i iherusalem annis regnauit i ihe
rusalem. Et nomen matris eius amip
thal filia iheremie de iobna. Et fecit ma
lum i oculis domini. iuxta omnia que
fecerat iherusalem qui furor dñi erat i ihe
rusalem i in iuda usq; quo prouocet eos a
facie sua. Et recessit sedechias a rege ba
bilonis. factum est i anno nono regni
eius i mense decimo decima die mensis.
uenit nabuchodonosor rex babilonis
i pñces exercitus eius ad iherusalem
i obsiderunt eam i edificauerunt
qta eam munitiones i iherusalem i fuit a
uitas obsessa usq; ad vndecimum annū
regni sedechie. Ai euse aut quarto nono
die mensis obtinuit famem ciuitatem
i non erant alimentia populo iherusalem. Et di
rupta est ciuitas i omnes viri bellatores
eius. fugerunt i exierunt decemque nocte
puiam porte que est int duos muros
i duxit ad ortum regis chaldeis obsiden
tibus iherusalem i iherusalem puiam q
duxit ad iherusalem. Psecutus est aut
exercitus chaldeos regem. Et apprehen
dit sedechiam i deserto qd est iuxta re
ticho i omnis conuictus eius diffudit
alio. Cūq; comprehendissent regem
adduxerunt eum ad regem babilonis
i iherusalem que est iuxta emath. Et iherusalem
est ad eum iudicia. Et iherusalem rex
babilonis filios sedechie i oculis eius
S i omnes principes iude occidit i iherusalem
i oculos sedechie erunt i iherusalem

Yherusalem
m. babilonem

Domodo sedet sola ciuitas plena populo
facta est quasi uidua dñs gentium p̄
ceps p̄uinciarum fca est tributo. **red.**
Dolorus plorauit in nocte et lacrimae
in maxillis eius. Non est qui solatur
eam ex omnibus caris eius. Omnes ami
ci mei spreuerunt me. et facti sunt ei mi
nici. **gymel.** Nigrauit uida ppter
afflictionem et multitudinem seruientium
habitauit inter gentes nec inuenit re
quirem. Omnes p̄secutores eius appre
henderunt eam in angustias. **delect.**
Vie syon lugent eo qd non sunt qui ue
niant ad sollempnitatem. Omnes p̄ce
eius destitute sacerdotes eius gentes
ungues eius squalide. et ipa oppressa
amaritudine. **he.** Facti sunt hostes ei
in capite et inimici eius locupletati sunt
quia dominus locutus ē sup eam. ppter
multitudinem iniquitatum eius. Multi
eius ducti sūt in captiuitatem ante facie
tribulantis. **van.** Et egressus est a fili
syon omnis decore eius facti sunt p̄ncipes
eius uelut arietes et non inuenientes
pasua. Et abierunt absqz fortitudine
ante faciem subsequens. **zay.** et reco
data est iherusalem dictu afflictionis
sue et p̄uinciarum et omnium desideria
bilium suorum que habuerat ad iheru an
tiquis cum caderet populus eius in manu
hostis et non esset auxiliator. Viderunt
tam hostes et deriserunt sabbata sua.

red. **D**ecursum perierunt iherusalem p
terra instabilis facta est. Omnes qui gli
ficabant eam spreuerunt illam quoniam
videntur ignominiam eius. et p̄a antea
gentis conuulsa est et reversi sunt. **red.** **S**or
des eius impeditur eius nec recordati est
finis sui. Deposita est uehementer non
habens solatorem. Vide que afflictio
ueri meam qui erectus est nimis. **1.**
loch. **N**amini suam misit hostis ad o
nia desiderabilia eius quia uidit gentes
ingressas ciuitatem suam de quibus p̄cepas
ut intrarent in ciuitatem meam. **aply.** **E**
Omnes populus eius gentes et quibus
panem dedit p̄ciosa quibus p̄ciosa ad re
focillandam animam. et de domine resi
dera qui fca sum uilis. **lamel.** **Q**uos
omnes carissimos putam attendite unde
te si est dolor sicut dolor meus quoniam
viderunt me ut locutus est domini
in die finis sui. **met.** **D**exterso mi
sit ignem in ossibus meis et erudit me
Expandit recte pedibus meis conuertit
me et reversi sunt. Posuit me desolatam ciuita
tem micore et desertam. **aur.** **V**igilauit
gum et iniquitatem meam et in manu eius co
ualuit sicut et in posite collo meo. Infama
ta est uirtus mea. deditqz me dñs in ma
nu in qua non potero surgere. **lamel.**
Austulit dñs amicos magnificos meos
de medio mei. Vocauit ad usum me p̄ce
ut conderet electos meos. **L**orulat cal
cant dñs uirgini suae uida. **ayn.** **Q**d
tunc ego plorans et oculus meus debuit
cens aquam quia longe factus ē amicus
solator et caris animae meae. Facti sūt
fili mei p̄diti quia non ualuit in manu
mea. **p̄he.** **E**xpandit syon manus suas uo
est qui solatur eam. **O** audauit dñs
ad usum iacob et circumdedit eum hostes ei.
Facta est iherusalem quasi polluta in
stans inter eos. **lad.** **Q**uidus est dñs qd
os eius ad manducandam p̄uocauit. **A**p
dne obsecro inuili populi et uidece dolo
rem meum. **E**t iungues meae inuenerunt
me abierunt in captiuitatem. **aply.**
Vocauit amicos meos et ipsi decipunt
me. **S**acerdotes mei et senes mei in uerbo q

sumpta sunt quia querierunt sibi cibum
ut refocillarent animas suas. **res.** Uide
domine quoniam tribulos uenter meus
gastratus est. Subilum est cor meum in
memoria qui amantitudo plena sum
foris in facie gladius et domus mea similis
est. **lyra.** Audierunt quia in gemitu
ego et non est qui solatur me. Omnes
inimici mei audierunt malum meum. Iam
a sunt quoniam tu fecisti. Ad uictum di
em solationis et fient similes mei. **cant.**
Ingrediamur omne malum cor coram
te et in uidentia eos sicut in uidentia mea
propter omnes iniquitates meas. **Psalm.**
enim gemitus mei et cor meum in uires.
Quomodo obierit cali. **Thoph. ii.**
guem in furore suo dominus filias
syon proiciat de celo in terram et di
cam israhel et non est recordans sabbel
lunt pedum suorum in die furoris sui. **eccl.**
O recipiamus dominus uer peccat omnia
piora iacob. O esturxit in furore suo
munitiones iugum uida deiecit et in
dalluit regnum et principes eius. **gy**
mel. O confregit ira furoris sui omne
coram israhel a uertit retro sum de re
mora sua a facie inimici et succendit et
iacob quasi ignem flamme deuorant
tis in igne. **delect.** O extendit arcum su
um quasi in inimicis finxit dexteram
sua quasi hostis roborat omne quod pr
dictum erat in su in tabernaculis filie sy
on effudit quasi ignem in dignationem
sua. **lyc.** factus est communis uelut in
imicis populum isrl. O capitauit oia
mentia eius. O dissipauit munitiones ei
et repleuit in filia uida humiliatum et
humiliata. **van.** O dissipauit quasi
otium tentorium suum demolitus e
tabernaculum suum. O uoluit in in die
dominus in syon festiuitatem et sabbatum et ob
probrium et in indignationem furoris sui
regem et sacerdotem. **zayn.** O epulit
dominus altare suum inaledixit sacrificia
sue. O madidit in manibus inimicorum
turrum eius. Vocem deduxit in domo
dum sicut in die sollemnitatis. **hedy.** O gi
tauit dominus dissipare munitiones filie syon

tendit funiculum suum et non auit ma
num suam a pditione. Luxuriam ante mu
tile et inuitus pariter dissipatus est. **eccl.**
O estur sunt in facie potius eius pedit et q
auit uertes eius reges eius et principes eius
in gentibus. O non est lex et propter eius non
ueniunt uisionem a domino. **loah.** Se
derunt in facie etauerunt senes. filie syon
et sperant ante capita sua. O cuncti sunt
uicti. abiecerunt capita sua in facie uir
gines iherusalem. O cuncti sunt cuncti
auit uerunt capita sua in facie uirgines in
da. **coply.** O fecerunt placuit oculi
mei et uiderunt sunt omnia in facie mea
O estur sunt in facie uerunt meum super
et cuncti in populi mei cum defecer par
tibus et lactans in placetis oppedit. **la**
met. O amicus suis dixerunt ubi est
inimicus in uinum cum defecer quasi in uel
nerat in placetis amicus cum exalta
rent animas suas in facie in facie sua
cum. **met.** Cui compamto te uel cum
assumilato te filia iherusalem. Cui
ad equabo te et solator te uirgo filia sy
on. Magna est enim sicut mare et in
tua. O in uidebunt tu. **lyon.** Pro
phete tu uiderunt tibi facta et stultia
in facie aptebant iniquitatem tuam ut te ad
penitentiam perducant. Uiderunt et
tibi assumptiones falsas et electiones.
lamet. O lauserunt super te mentes
omnes in ueritatem per uiam. sibi uer
tunt et mouerunt capita sua super filias
iherusalem. Neeque est uirgo dioces.
perfecti decoris gaudium in uirgo terre.
ayn. O puerunt super te os sui omnes
inimici tui simulant et firmuerunt
dentibus suis et operit. O euasabunt
O in ista est dies quam expectabamur
in ueritatem uiderunt. **plie.** O fecit dominus
que cogitauit epleuit in faciem suam
quem peccat a diebus antiquis. O est
it et non peccat et cuncti sunt super te in
cum et exaltauit coram hostium tuorum
lace. O lamauit cor meum ad dominum in
inuitos filie syon. O educ quasi cor te
tem lacrimas per diem et noctem. Non
des requiem tibi neque taceat pupula

oculi tui. **capitulum.** Confurge lauda in cor-
te in principio iugitanti. effunde sicut a-
quam cor tui ante aspectum dñi. Le-
ua ad eum manus tuas p annuabz p-
utulos tuos qui fame perierunt in capite
annuunt compitor. **res.** Et ecce dñe qui
videmur in cor. ego ne comeder in mul-
titudine fructum suum p uulos ad mensuram
palme. Si locum in sanctuario dñi sa-
cerdos i ppheta. **ps.** Et tuerunt in fira
fortis puer i senex uirgines mee i uir-
tutes mei ceciderunt gladio. P. uicti in
die furoris tui. paucissimi nec in seculis.
thav. Vocasti quasi ad diem sollemp-
nem qui tuerunt me decursum i uo fuit
in die furoris domini qui effuger i relin-
quatur. Quos eduxit i euntem in
manus meas i sumptis me. **alleluia.** **iii.**
Ego uir videns paupertatem me-
am i uirga indignationis eius.
alleluia. **ii.** Emmanuit ad dñe
it interebis i uo in lucem. **alleluia.** **i.**
tuum i me uenit i conuict manum suam
tota die. **lecti.** Perustam fecit pellem
i carnem meam. struxit omnia ossa m.
lecti. Edificauit in quo meo i ceciderunt
me felle et labore. **lecti.** In tenebris
collocauit me quasi mortuos semper
nos. **gymel.** Cum edificauit ad ius
me. ut non egrediar. aggrauauit i pe-
dem meum. **gymel.** Si i cum clamaui
i rogauero exclusit oronem meam. **gymel.**
Conduxit uias meas lapidibus quadis
semitas meas subuertit. **lecti.** Et ius
in iudiciis factus est michi leo i abscon-
ditus. **lecti.** Semitas meas subuertit
i i fugit me posuit me desolatum. **lecti.**
Et extendit arcum suum i posuit me quasi
signum ad sagittam. **he.** Et ius i uir-
tutes filias puerorum sue. **he.** Factus
sum in densum omni populo mea tanta
cum eos tota die. **he.** Et epleuit me am-
itudinibus i ebrauit me ab iudiciis. **uay.**
Confregit ad numerum dentes meos cum
uit me cinere. **uay.** Et repulsa est anima
mea oblitus sum bonos. **uay.** Et dixi
Perit finis meus i spes mea a domino.
zay. Et eordate paupertatis i uirgines

stomus mee i abscondit i felle. **zay.** Aleno
ia mentos ero i nabelet in me anima mea.
zay. Et i uolens in corde meo i domino spe-
rabo. **lecti.** Et i uolens dñe domini quia non
sumus i sumptis quia non defecit in
semitas eius. **lecti.** Et non dilutis
multa est fides tua. **lecti.** Pars mea do-
minus dixit anima mea i ppheta expectato
eum. **lecti.** Bonus est dñs sperantibus
i eum anime quere illam. **lecti.** Boni
est prestolant cum silentio salutare dñi.
lecti. Bonum est uirum cum portauit in
gum ab adolecentia sua. **lecti.** Sedebit
solitarius i iudiciis quia letantur se sup se.
lecti. Donet in puluere os suum si forte
sit spes. **lecti.** Dabit puerienti se maxilla
facit iudiciis obprobriis. **capitulum.** Quia n-
repellet in semper dñs. **capitulum.** Quia
si abiecit i iudiciis sed in multitudine
iudicium suum. **capitulum.** Non enim hui-
liant ex corde suo i abiecit filios homi-
liant. **lecti.** Et contere i pedibus suis quis
uultos terre. **lecti.** Et se deducit in
iudiciis uir i iudiciis uultus altissimi.
lecti. Et i uerit hominem i iudiciis
suis. dñs iudiciis. **lecti.** Quis est iste
qui dixit ut fieri domino non intente. **i.**
lecti. Ex ore altissimi non egredietur
uocem uocem mala. **lecti.** Quid mirum
mut homo uultus uir pro patris suis.
lecti. Et contere uias uias i quatuor
i iudiciis addit. **lecti.** Et iudiciis
da uia cum manibus addit in celo. **lecti.**
Nos uque egimus i ad iudiciis
puerum iudiciis i iudiciis in iudiciis
lecti. Opus in iudiciis i iudiciis
nos. occidit uocem pepasti. **lecti.** Op-
posuit in iudiciis i iudiciis iudiciis.
lecti. Et iudiciis i iudiciis i iudiciis
posuit me i iudiciis iudiciis. **lecti.** Et pe-
nuerunt sup nos os sui omnes in iudiciis.
lecti. Formido i iudiciis facta est nobis
uocem i iudiciis. **lecti.** Dñs iudiciis
aqua iudiciis deduxit oculus meus in iudiciis
iudiciis fuit populi iudiciis. **lecti.** Oculus i
meus afflictus est iudiciis iudiciis iudiciis
est iudiciis. **lecti.** Dñs iudiciis iudiciis
iudiciis dñs dñs. **lecti.** Oculus meus dñs

Hereditas nostra uersa est ad alienos do-
mus nostra ad extraneos. Pupilli facti
sumus absque patre matres nostre quasi ui-
duae. Aquam uitam pecunia uiuimus lig-
na nostra pretio comparauimus. Cruciatibus
nostris minabamur. et lassos non dabatur re-
quies. Egipcio dedimus manus et assumps-
it faciatumur pane. Patres nostri pecca-
uerunt et non sunt in nos iniquitates eor-
um portauimus. Serui domini sunt nostri
non sunt qui redimere de manu eorum.
Quamquam uis afferamus paucis no-
bis a facie gladii in deserto. Pellis nostra
quasi diuina crusta est a facie tempe-
statis famis. Milites in syon humili-
auimus et uirginis in ciuitatibus iuda. Pri-
ncipes manu suspensi sunt et facies senum
non erubuerunt. Adolescentibus in pudori-
te alii uili sunt et pueri in ligno conuer-
sunt. Senes de portis defecerunt iuuenes de ho-
spitibus. Defecit gaudium cordis i-
nostri. uersus est in luctum chorus nostrus.
Cecidit corona capitis nostri ne nobis quia
peccauimus. Propterea inestum factum est
cor nostrum. ideo et tenebatur sunt oculi
nostri. Propter montem syon quia dispe-
xit. uulpes ambulauerunt in eo. Quia au-
tem domum iherusalem perieritis. solu-
turi in generatione et generationem. c.
Quare imperium obliuiscens non de-
linquens nos in longitudine dierum. Con-
uertere nos domine ad te et conuertemur. Non
nostra dies nostra sicut a principio. Sed pro-
prie repulisti nos manus es contra nos
inuenienter. **Explicit prologus. Incipit**

prologus libri sancti.
Iste uero qui sancti nomine p-
notatur in hebreo amone no-
habetur. si tantum in uulgata
editione similiter et epistola iheremie. p-
ter notam autem legentium hic scrip-
ta sunt quia multa de proloquo nouissimis et
poribus indignant. **Explicit prologus i-**

librum sancti. Incipit liber ba-
rucl. Capitulum. p. 1. c. 1. v. 1.

Et haec sunt uerba libri que scripsit baruch
filius uere filii maasie filii sedechie filii se-
de filii iehoiachin uerbababyloniam ianno quinto
in septimo die mensis in tempore quo cepit
chaldei iherusalem et succederunt eam ig-
ur. Et legit baruch uerba libri huius ad
aures iechoniam filii ioachim regis iuda et
ad aures universi populi uenientis ad li-
vium et ad aures potentium filios regum
et ad aures presbitorum et ad aures populi
a minimis usque ad maximos eos omni-
um habitantium in babilonia et ad flumen so-
di. Qui audientes plorabant et ieiuna-
bant et orabant in conspectu domini. Et col-
legerunt pecuniam in conspectu domini secundum
quod poterat manus sanctaeque manus et mis-
erunt in iherusalem ad ioachim filium
iechie filii salem sacerdotem et ad reliquos
sacerdotes et ad omnes populum qui inueni-
erunt cum eo in iherusalem cum accepisset
vasa templi domini que ablata fuerant de
templo reuocare utramque iuda decima
decima die mensis sabbatum vasa argenti
que fecit sedechias filius ioseph rex iuda p-
et quam accepisset nabuchodonosor rex
babilonis iechoniam et principes et uir-
tutes et populum terrae ab iherusalem
et duxit eos inuitos in babiloniam et det-
inuit. Et ecce misimus ad uos pecunias
de quibus emite holocausta et duxit
et facite manna et offerre pro peccato ad domum
domini dei uestri et orate pro rege nabucho-

dono sor regis babilonie ipso uita bala
 sar filij eius ut sunt dies iporum sicut dies
 celi sup terram ut deo datus uiracem nob
 illuminet oculos nros ut uideamus sub
 umbra nabuchodonosor regis babilonis
 et sub umbra balchasar filij eius et seruam
 eis multis diebus et uideamus gratiam in
 spectu eor. Et p uobis ipis orate ad dnm
 deum urum quia peccauimus dno deo nro
 et non est auersus furor eius a uobis usq
 in hunc diem. Et legite librum istum que
 misimus ad nos tractari in templo dni i
 die sollempni in tempore opportuno et iocundo.
 Et domino deo nro iusticia. nobis est aut
 scilicet facit sicut est dies hec omni iuda i
 habitantibus i iherusalem regibus nostris
 et principibus nris. sacerdotibus nris et populo
 nris et patribus nris. Peccauimus ante do
 num deum urum et non credimus diffidentes
 i eum et non fuimus subiectores illi et non
 obaudiuimus uocem dni dei nri ut am
 bularemus i mandatis eius que dedit
 nobis a die qua eduxit patres nros de
 terra egypti usq ad diem hanc etiamus ier
 obiles ad dnm deum urum et dissipati
 sumus. recessimus ne audiremus uocem
 ipsius. Et adheferunt nobis multa mi
 la et maledictiones qd constituit dominus
 moysi seruo suo qui eduxit patres nros
 de terra egypti dare nobis finem fluentem
 lacte et melle sicut hodie dicitur et non au
 diuimus uocem domini dei nri secundum
 omnia uerba prophetarum quos misit ad nos
 et ad iudices nros et ad uirum unumquisq
 in sensu cordis nri maligni operari dno a
 lienis facientes mala ad oculos dni dei nri.
Propter qd statuit dno dñs
 noster obuium summi qd locutus e
 ad nos et ad principes nros et ad iu
 dices nros qui uidit uerum i iherusalem
 et ad reges nros et ad omnes populum istius iuda
 et ad dñm dñs sup nos mala magna que
 non sunt facta sub sole quemadmodum facta
 sunt i iherusalem secundum que scripta sunt
 i lege moysi ut manducaret homo car
 nes filij sui et filie sue. Et dedit eos i manu
 regum omnium qui sunt in circuitu nro in i
 psum et in desolationem et i omnibus populo

in quibus nos dispexit dominus. Et facti sumus
 subitus i non supra quia peccauimus do
 mino deo nro non obaudiendo uocem ipsius.
 Domino deo nostro iusticia nobis ante
 et patribus nris confusio faciet sicut est dies
 hec quia locutus e sup nos omnia mala
 hec que uenerunt sup nos. et non sumus ob
 priam faciem dni dei nri ut reuerentur
 unumquisq neminem a uis nris peccatis.
 Et iuglauit dñs in malis et ad dñm dñs
 sup nos quia iustus e dñs in omnibus o
 peribus suis que mandauit nobis et non
 audiuimus ita ut ipse ut uirum in p
 ceptis domini que edidit ante faciem suam.
 Et nunc dñs israel qui conuersa popu
 lum tuum de terra egypti i manu valida et in
 signis et in prodigiis i uirtute tua magna
 et in uirtute excelsa et fecisti tibi nomen sic
 est dies ista. Peccauimus impte gessimus
 et ique egimus dñe deus noster i omnibus
 iustis tuis. a uicatur in tuta a nobis q
 delati sumus. pauci in gentes. ubi disp
 sisti nos. Et audi dñe preces nras i oculos
 nris et educ nos propter te i da nobis ut
 uenire gratiam ante faciem eor qui nos
 ad dñm dñs ut faciat omnis iniqua quia tu es
 dñs deus nri et quia nomen tuum i uocatum
 est sup israel et sup genus ipsum. Espice
 dñe de domo sancta tua i nos i iudicia au
 tem tuam et exaudi nos. A pro oculos mos
 i uide quia non mortui qui sunt in istis
 quod spiritus acceptus est a iustis suis.
 dantur honorem et iustificationem domino
 si anima que tristis est sup magnitudi
 nem mali. i mcedit curia i in in finis et
 oculi deficientes et anima eliciens dat
 gloriam i iusticiam dño. Quia non secundum
 iusticias patrum nrorum nos fundimus
 misericordiam ante spectum tuum dñe dñs nri.
 si quia misisti iram tuam i furorem tuum i
 nos sicut locutus es i manu tuor p uer
 bum prophetarum dicens. Sic dicit dominus.
 Inclinate humerum uerum et auerte iram
 i opa facie regi babilonis et sedebitis in
 terra quam dedit patribus nris. Qd si non
 fecitis nec audieritis uocem dni dei nri o
 perari regi babilonie defecionem iram fa
 ciem de ciuitatibus iuda et a foris iherusalem

auferam a vobis vocem iocunditatis et
vocem gaudij et vocem sponsi et vocem spon-
se et erit omnis via sine vestigio ab inhi-
tantibus eam. Et non audierunt vocem
meam ut apparetur regi babilonis et sta-
tisti omnia que locutus es in manibus
puerorum meorum ppharum ut censerent ossa
regni iherosolym et ossa patrum vestrorum de lo-
co suo. Et ecce sunt protecta in calore so-
lis et in gelu noctis et mortui sunt in dolori-
bus pessimis in fame et in gladio et in venissi-
one. Et posuisti templum in quo iocundum
est nomen tuum in quo sicut dicitur hec ppter
iniquitatem domus istius et domus iuda. Et
fecisti in nobis domum deus noster secundum omne bo-
nitatem tuam et secundum omne misericordiam
tuam illam magnam sicut locutus es in
manu pueri cui moysi in die qua posui-
sti et scripsisti legem tuam coram filiis israel di-
cens. Si non audieritis vocem meam
multitudo hec magna et interit in manu
gentium qui eos dispergam quia
scio quia me non audiet populus. Pp-
terea eduxi eum et interit ad eos sicut
in terra captivitatis sue et sicut quia ego su-
m deus eorum. Et dabo eis cor et intelligent
et aures audient et laudabunt me in terra
captivitatis sue et memores erunt nominis
mei et auferent se a deo suo dicitur et a ma-
lignitatibus suis quia veniunt sicut viam
patrum suorum qui peccaverunt in me et revo-
cabo illos in terram quam iuravi patribus il-
los abraham ysaac et iacob et dixerunt
eis. Et multiplicabo eos et non minorabi-
tur. Et statui illis testamentum et alie-
ni scriptum ut sicut illis idcirco et ipse
nunc in iherosolym. Et non mouebo amplius
populum meum filios israel a terra quam dedi eis.
Ecce nunc dicit deus israel aia. **III.**
in angustiis et spe auribus clamat
ad te. Audi domine et miserere quia
deus iherosolym miserere mihi quia peccavi
ante te qui sedes in scriptum et non pi-
uimus in eum. Dicit deus omnipotens israel
audi nunc oronem iherosolym et filios
eos quia peccaverunt ante te et non audi-
erunt vocem domini dei sui et ad glutinatum se
nonis mala. Non memisse iniquitates

patrum vestrorum sed memento manus tue et
nominis tui in tempore isto quia tu es deus
deus noster et laudabimus te domine. Quia ppter
hoc dedit istum iherosolym tui iherosolym et
ut iherosolym non erant tui et laudamus te
captivitate tua quia quidam ab iniqui-
tate patrum vestrorum quod peccaverunt nunc et ecce
vos in captivitate tua sumus hodie quod
nos dispersisti in populum et in maledictum et
in perditionem secundum omnes iniquitates patrum
vestrorum qui discesserunt a te dicit deus noster.
Audi ista mandata nunc auribus et pape ve-
stras prudentiam. Quid est istud quod in terra
in iherosolym es. In iherosolym in terra aliena co-
inquinatus es cum mortuis deputatus es
cum descendentibus in infernum. Dereliquisti
fontem sapientie. Nam si in terra dei au-
bitales habitabiles utique ipse super terram.
Disce ubi sit prudentia et ubi sit sapientia.
Vbi sit virtus et ubi sit intellectus ut scias
simil ubi sit longitudo vite et vnde
ubi sit lumen oculorum et pax. Quis in terra
locutus est et quis in terra in thesauris
eius. Et ubi sunt principes gentium et qui
ducentur super bestias que sunt super terram.
Qui in auribus et ludunt qui argenti
thesauri sunt et aurum in quo fidunt
homines unde est fuitis acquisitionis eo-
rum qui argenti fabricant et solliciti se-
nec est in iherosolym opus suum. Examinati
sunt et ad inferos descendunt et alij illos
eos exsurrexerunt. In iherosolym videntur lu-
men et iherosolym super terram. Viam autem
discipunt ignorantem nec intellexerunt
semitas eius neque filij eius susceperunt e-
am. Et facit ipse longe facta est. Non
est audita in terra iherosolym neque visa est
in iherosolym. Nam quoque ager exquisierunt
prudentiam que de terra est negotiatores
et iherosolym et fablatores et exquirentes
prudentiam et intelligentiam. Et iam autem
sapientie nescierunt neque in iherosolym
sunt semitas eius. Dicit qui magna est
domus domini et ingens locus possessionis
eius magnus et non habens finem ex-
cellus et in iherosolym. Vbi fuerunt gigantes
nominati illi qui ab initio fuerunt sta-
tura magna sicut bellum. Non ho-

elegit dominus nec uiam discipline iuxerunt
propter peccata. Et quoniam uis iuxerunt
sapientiam propter suam insipientiam.
Quis ascendit in celum et accepit eam et
dixit eam de nubibus. Quis transiit mare
et inuenit illam et attulit illam super
aunum electi. Non est qui possit scire ut
as eius nec est qui exquirat semitas eius.
Sed qui sciuit uisa nouit eam et inuenit
eam prudentia sua. Qui parauit tibi
in semperis tempore et repleuit eam pecudibus
et quadripedibus. Qui emittit lumen et
vadit et uocauit illud et obediit ei in timore.
Sed et alleluia dedit lucem in custodiis suis
et letate sunt. Vocate sunt et dixerunt.
Alumus. Et luxerunt et tunc tacuerunt
te qui fecit illas. Sic est deus noster et non
estimabimur alius aduersus eum. Ne ad
inuenit omnem uiam discipline tradidit
illam pueris suis iacob et israhel dilecto suo.
Postquam uisus uisus est et tunc hominibus
conuersatus est. **III.**

Sic est liber mandatorum dei noster qui
in eternum. Omnes qui tenent ea
perueniunt ad uitam. Qui autem deli
querunt eam in morte. Conuertere iacob
et apprehende eam ambula per uiam ad spem
dorem etiam lumen eius. Ne cadas a
gloriam tuam et dignitatem tuam genti
altit. Et si sumus israhel qui que do
placet uobis manifestata sunt. Numme
quid estis popule dei memorabilis israhel.
Veniunt etiam gentes non in perditionem
sed propter quod in uia ad uitam et per uiam
deum traditi estis ad uitam. Exaltati
sunt enim ei qui fecit uos in eternum in
uolantes ceteris in uia. Qui enim
enim estis ei qui nutriunt uos et multa
sunt uiam uiam israhel. Videri enim
uiam uiam a deo uenienter uobis et
dixit. Audite ciuitates syon. Ad duxit
enim in uiam lumen magni. Videri enim
captiuitatem ipsi mei filios meos et fili
um qui super duxit illis etiam. Nutriui ei
ego cum iocunditate dimisi autem illos
cum fletu et luctu. Nemo gaudet super me
uiduam et desolatam a multis. Delicta sunt
propter peccata filios meos quia declinaui

a lege dei. Iustitias autem ipsius nesciunt nec
ambulant per uias mandatorum dei neque per
semitas uitas eius cum iustitia ingressi
sunt. Veniunt etiam syon et inueniuntur
captiuitatem filios et filiam meam qui super
duxit illis etiam. Ad duxit enim super illos
gentem de longinquo gentem in proba
et alius lingue qui non sunt reueriti se ne
neque perueniunt in uiam et abduxerunt
filios uidue quia a filijs uiam desolant
nunc. Ego autem quid possum adiuuare uos.
Qui enim adduxit super uos mala ipse uos
emplet de mandatis manibus uos. Ambula
te filij ambulare ego enim delicta sunt
sola. Et cum me stola patris uidui autem
me lacto obsecrationis idamato ad al
ullum in uia me. Numme quid estis
estote filij et idamato ad dnm et emplet uos
de manu principum in quos. Ego enim
spem in eternum salutem uiam et uenit in
dxi gaudium a deo super uiam que uenit
uobis ab eterno saluatore uro. Et misit ei
uos cum luctu et ploratu rediret autem
uos in dxi deus cum gaudio et iocunditate
te in eternum. Sic enim uideri uiam
syon captiuitatem uiam in deo sic uide
bunt in uia salutem uiam in deo.
que superueniet uobis cum honore mag
no et splendore eterno. Ipsi patienter su
tineat manu que super uenit uobis. De
catus est enim te in uia tuus. Et cito
uidebis per uiam eius et super ciuitates eius
ascendes. Delicta sunt ambulant
uias aspersionis. Ducti sunt enim ut grex di
reptus ab inimicis. Numme quid estote
filij et idamato ad dnm. Ego enim in uia
uia uia ab eo qui duxit uos. Sic enim
fuit sensus uester ut erraretis a deo deus.
tantum uiam reuerentes requiritis eum. Qui
enim id duxit uobis mala ipse rursus
adducet uobis sempiternam iocunditatem
cum salute uia. Numme quid estote
iherusalem exhortatur enim te qui te non in
nauit. Nocentes perueniunt qui te uexant
tunc et qui gratulati sunt in tua ruina per
ueniunt. Ciuitates quibus seruierunt filij tu
perueniunt que accepit filios tuos. Sic enim
gaudio est in tua ruina et letitia est

in arduis tuis habitatione sic stultitabitur in sua
desolatione et amputabitur exultatio militum
durus eius et gaudium uultus eius erit et luc
tum. Quis enim super uenit et ab eterno in
longiturnis diebus et habitabit aduentus
multitudinem temporis. Et circumspice iheru
salem ad orientem et uide iocunditatem a
deo tibi uenientem.

Ecce enim ueniunt tibi filii quos di
uulisti dispersos ueniunt collecti ab
orientem usque ad occidentem in uobis
sancti gaudentes in honorem dei. Et uide te
iherusalem sola luctus et uexationis tute
in uide te de ore et honore que a deo tibi est
in gloria sempiterna. Cum uideris te deus dy
plante iusticie que in pectore mittam capiti
tuo honoris eterni. Deus enim ostendit
splendorem suum in te qui sub celo est. No
minabitur enim tibi nomen tuum a deo
in sempiternum pax iusticie et honoris pectore
Exurge iherusalem et sta in excelso et circumspice
ad orientem et uide collectos filios tuos ab
orientem usque ad occidentem in uobis
gaudentes dei memoria. Exierunt enim ab
ste pedibus ducti ab inimicis. ad ducet aut
illos dominus ad te postatos in honorem suum
filios regni. Constituit enim deus in uobis
are omne mouentem excelsum et rupes phie
ues et ualles replere equalitatem terre
ut ambulet iherusalem et uidenter in honorem
dei. obumbrantur autem silue et omne lig
num suauitatis israel mandato dei. Ad
ducet enim deus israel cum iocunditate in
lumine maiestatis sue cum misericordia et iu
sticia que est ex ipso.

*In capite exemplum
epistole eiusdem qui misit iherusalem
ad abducos captiuos in babiloniam
a rege babilonios ut amminuaret
illis et ambularet secundum quod preceptum
est illis a domino. Capitulum vi.*

Propter peccata que peccastis ante
deum abducentur in babiloniam
captiuum a nabuchodonosor rege
babilonios. Ingressi itaque in babiloniam
eritis ibi annis pluribus et temporis lon
gum usque ad generationes septem. Post
hoc autem educti uos inde cum pace. Quia
autem uidebitis in babilonia deos aureos et

argenteos lapideos et lingueos in humeris
portari ostentantes iocunditatem gentibus. Et
dixit ergo uerbo uos similes efficiamini fac
tis alienis in uentris et mentis uos captati
ipsi. Uisa itaque turris de ferreo et ab ante a
dorantes dicit in cordibus uiris. Et oportet
adorare dominum. Angelus autem mentis uo
bisum est. Quod per autem exquirant alias
uestras. Nam lingua ipsorum polita a
fabro ipsa autem in aurata et argentata et
falsa sunt et non possunt loqui. Et sicut
uirginum amantia ornamenta ita accepto
auro fabricata sunt. Coronas certe ha
bent aureas super capita sua dum illos uide
stantiunt sacerdotes ab eis aurum et argen
tum rogant illud in semet ipsis. Dant aut
et ego prostantis et mercedem ornant tunc
cum cum recipiunt a mercedibus ornant de
os suos. Huius autem non lauantur ab erigit
ne et tinea. Operis autem illis ueste pur
purea extergunt faciem ipsorum propter puluerem
domus qui est plurimus inter eos. Sep
timum autem habent ut homo sicut uideri te
gionis qui in se peccantem non misit.
Habent etiam in manu gladium et securum
suam se autem a bello et a latronibus non li
berant. Uide uobis notum sit quia non
sunt dii. Non ergo uenient eos. Sic
enim uas hominis et fructum in uelle et
fiat. Sic sunt et dii illos. Constituit il
lis in domo oculi illos pleni sunt pulue
a pedibus in uentrem. Et sicut altum
qui regem offendit in uelle sepe sunt iocunde.
autem sicut ad sepulchrum adductus mor
tuum ita tunc sacerdotes hostia dant
suis et seruis ut a latronibus exspoliarentur.
Lucetis autem accendunt illis et quidem uel
tas exquirunt nulla uidere possunt. Sic
autem sunt tates in domo. Corda uero eos
elinge et tunc serpentes qui de terra sunt dii
comedunt eos in uentrem suum et totum
sentiant. Ingressi sunt facies eos a fumo qui
in domo fit. Super corpus eos super caput
eos et uolant nocte et in uentrem et aures e
orum sicut et dicit. Uide facies quia in
sunt dii. Ne ergo timueritis eos. Num
enim quod habent ad sperantem est. Nisi aut
quis extiterit erigunt uos fulgebunt

neque enim dum essent letitabant. Exco-
pitas emptas sunt in quibus spiritus non e-
st. Si ite pedibus in hunc posantur
ostentantes ignobilitatem suam in hominibus.
Confundantur etiam qui colunt ea. Quia
si occiderint vitam a semet ipsis non re-
surgunt. neque si quis eum statuerit rectum
psemetipsum statuit. sed sicut moxus hu-
mens illis apponitur. Hostias illos ve-
dunt sacerdotes ipsorum et abutuntur. Si
multis et multis eos decerpentes neque in-
fimo neque mendicant aliquid impant.
Desacrisantur eos fidei inestruant et in-
gunt. Sacerdotes itaque ex his quia non se-
dunt ne tunc eos. Et inde enim videtur
dum quia mulieres apponunt dñs argen-
tis et aureis et lignis et indomitis eos sa-
cerdotes sedent habentes tunicas scissas
et capita rictuam rictuam quorum capita
nuda sunt. Et uigunt autem clamantes
sua deos suos sicut icerta uoxum. Vnde
mentis eos auferunt sacerdotes et uelut
uxores suas et filios suos et filias. Neque
si quid mali patiuntur ab aliquo neque
si quid poterunt boni retribue. Neque re-
gem et stituerit possunt neque auferre. Et
indulget diuitias possunt dare neque ma-
lum retribue. Si quis illis notum uo-
uent et non reddidit. neque hoc requirunt.
Hominem a morte non liberant neque i-
firmum a potentioris eripiunt. Homines
etiam ad uisum non restitunt. De ne-
cessitate hominem non liberant. Et i-
due non miscebunt. neque opus autem in-
facient. Lapidibus de monte similes se-
dunt illos. lignis et lapides et aures et arge-
ret. Qui autem colunt ea confundunt. Quod
ergo estimandum est aut dicendum illo
esse deos. Idem enim ipis chaldeis in
hominibus ea. Qui cum audierint
mutum non posse loqui offerunt illum
ad bel. postulantes ab illo loqui quasi
possint sentire qui non habent motum.
Et ipi cum intellexerint relinquunt ea
sensum enim non habent ipi dñi illos.
Mulieres enim comidant fimbrias et uis
sedent succedentes ossa olivas. Cum
autem aliqua ex ipis abstracta ab aliq-

transiente dormient proxime sue exprobat
quod ipsa non sit digna habitare sunt ipse ne-
que sunt eius disceptans sit. Omnia autem
que illis sunt falsa sunt. Quomodo esti-
mandum aut dicendum est illos esse deos.
Fabris autem et artificibus facta sunt. Ni-
hil aliud erunt nisi id quod uolunt sacer-
dotes esse. artifices etiam ipi qui ea faciunt
non sunt in uita temporis. Iniquum ergo
possunt que ab ipis fabricata sunt de di-
is eliquerunt autem falsa et obprobrium
postea futuris. Nam cum supuerit illis
plurimum et mala cogitant sacerdotes non se
abscondant cum illis. Quomodo ergo sen-
turi debeant quoniam dii sunt qui nec de bel-
lo se liberant neque de malis se eripiunt. Et
Nam cum sunt lignea. lapidea. et aurata
et argentata sciunt postea quia falsa sunt
agentibus in uiculis et regibus que manifesta
sunt quia non sunt dii sed opera manuum
hominum et nullum dei opus in ipis est. Vnde
ergo notum est quia non sunt dii. sed opera
manuum hominum et nullum dei opus est
et illis. Regem regionum non suscitant. neque
plurimum hominum non dabitur. Iudici-
um quoque non discernunt. neque regiones
liberant ab iniuria quia nichil possunt
sunt corrupte sunt ut in medium celi et ter-
re. Et cum inaderit ignis in domum deorum
lignorum et aureos et argenteos sacerdotes
si quidem ipsos fugient et uidebunt. ipi uero
sicut tantes in medio oburentur. reges autem
et bello non resistunt. Quomodo est ergo
estimandum est aut dicendum quia dii
sunt. Non a feris neque a latronibus se-
labunt dii lignis et lapides et aurata
et argentata quibus hi qui fortiores sunt
aurum et argentum et uestimentum quo
opati sunt auferunt illis et abibunt. nec
sibi auxilium ferunt. Itaque melius est
esse regem ostentantem uirtutem suam
aut uas in domo uale in quo gloriabitur
qui possidet illud quam falsi dii uel ho-
minum in domo quod custodit que in pace sunt
qui falsi dii. Sol quidem in luna et sydera
cum sunt splendida et emissa ad utilita-
tes ab audiunt. Similiter et fulgur cum
apparuit per spiritum est. Si digni autem se

neque

qmo

Spiritus in omni regione spirat: et nubes
 quibus cum patrum fuerit adeo p ambrilae
 uniuersum ordinem perficiunt qd impatiunt
 est eis. Igitur etiam in illis est resuper
 ut e sumat montes et siluas: et facit qd p
 ceptum est ei. Et aliter neq: spiritus neq:
 uirtutibus: vni eor: similia sunt. Vnde neq:
 estimandum est neq: dicendum illos esse
 deos. quoniam non possunt neq: uideri
 cum uideri neq: facere hominibus. Sci
 entis itaq: quia non sunt dii. ne ergo in
 iueritis eos. Neq: enim regibus maledit
 cent neq: benedixerunt. Si qua enim i celo
 gentibus non ostendunt neq: ut sol luce
 bunt neq: illuminabunt ut luna. Et
 ne meliores sint illis que possunt fugere
 ob rectum ac prodesse sibi. Et illo itaq:
 modo uobis est manifestum qd sit dii
 ppter qd ne timeatis eos. Nam sicut in
 eummersio formido nichil custodit ita
 sunt dii illos lingue et argentei et i au
 ra. Eodem modo et in oro spina alba
 sup qui omnis auis sedet. Similiter et
 in oro protecto interebis similes sunt
 dii lingue et in aurum et in argenteum. Ap
 pta quodq: in marmore que sup tenent.
 Sacerdos itaq: quia non timeat. Iplie
 tiam postremo comedunt et erunt i obp
 bium in regione. Et ei: qd est homo i
 uictus qui non habet similitudinem. Nam
 erit longe ab obprobrio. **Explicit lib
 rarius. Incipit prologus ezechiel.**

Ezechiel propheta cum iocachyni
 rege iuda captiuus ductus est
 i babilonem. Ibiq: liis que
 cum eo captiui fuerant propheta
 ut penitentibus qd ad alienam nationem
 se uoluit ad iudaeis tradidissent: et uiderent
 adhuc urbem ierosolimam stare quam
 ille casuram esse p dixerat: tricesimo at
 etatis sue anno i captiuitatis quinto ex
 orsus est ad captiuos loqui. Et eodem
 tempore licet posterius: hic in chaldei uere
 mias i iuda pphetant. S. etiam enim
 eius nec sanus est discretus. nec ad modum
 iustus est. Et eximioq: medie temporis
 Sacerdos ipe sicut i iherusalem principi
 uoluntatis i finem magnus habens ob

seruitutibus: inuoluta. Si i iherusalem eius
 editio non multum distat ab iherusalem.
 Unde sanus iudex: quid cause erit: ut
 si eodem in uirtutibus libris habemus ne
 preces in alijs eadem i in alijs diuisa sint
 uelint. Egitur igitur ezechiel i iherusalem
 latorem inam: quoniam pcola scriptis
 i comata manifestiore sensum legem
 tibi tribuit. Si autem i amia met rhuic
 lb sanauit dicens eis qd nemo eos opel
 lat ut sciant. Sed ueteres ne aliud eis e
 ueniat qd grece significans dicitur
 ut uocentur: f a g c l i d o r t. Quod e
 apud nos manducans senectas. **Ex
 prologus. Incipit ezechiel propheta.**

Et factum est in tricesimo anno i quarto
 mense i quinta die mensis cum essem i
 medio captiuitatis iuxta flumen cho
 bar apud sumit celi i uidi uisiones dei. Qu
 quinta mensis ipse est annus quintus
 transmigrationis iocachyn regis iuda
 factum est uisum dñi ad ezechielem fi
 lium buri sacerdotem iuxta chaldeorum
 iuxta flumen cho bar. Et facta est sup
 eum uisio dñi. Et uidi recte uent
 uentus uenire ab aquilone i nubes
 magna i ignis i uolueris i splendor: in
 circumdatus eius. Et de medio eius getali i
 species electi id e de medio ignis. Et de
 medio eius similitudo animalium quor:
 i hic aspectus eor: similitudo hominis
 i eis. Et quatuor: facies uni. i quatuor:

penne uiri et pedes eorum pedes recti et plantae
pedis eorum quasi planta pedis uirili et simi-
lis quasi aspectus eris cernentis. Et ma-
nus hominis super penne eorum in quatuor p-
tibus. Et facies et pedes in quatuor p-
tibus. Undeque erant penne eorum altius
ad alterum. Non reuertebant cum ierent.
Sed unumquodque ante faciem suam gradie-
batur. Similitudo autem uultus eorum facies et
hominis et facies leonis ad dextris ipsorum
quatuor. Facies autem totius a sinistris ip-
sorum quatuor. Et facies aquile desuper ipsorum quatuor
et facies eorum et penne eorum extendebant desuper.
Duae penne singulos iungebant et uide-
tegebant corpora eorum. Et unumquodque eorum
ante faciem suam ambulabat. Qui erat
impeius spiritus illuc gradiebantur nec reuerteba-
tur cum ambularent. Et similitudo anima-
lium et aspectus eorum quasi carorum ignis
ardentium et quasi aspectus lampadarum.
Sed erat uisio discurrens in medio anima-
lium splendor ignis et de igne fulgur egrediebatur.
Et animalia ibant et reuertebantur et simili-
tudinem fulguris demonstrabant. Cumque
aspectum animalia apparuit tota uita super
terram iuxta animalia habens quatuor facies.
Et aspectus totius et opus earum quasi uisio
maris. Una similitudo ipsarum quatuor. Et as-
pectus earum et opus earum quasi tota uita
in toto corde per quatuor partes earum euntes ibant et
non reuertebantur cum ambularent. Ad que-
rentem uero designabat que prima erat sequebantur
et cetera nec reuertebantur cum ambularent. Sicut
terra quoque erat totus et altitudo et horribi-
lis aspectus. Et totum corpus plenum oculis
et uultu ipsarum quatuor. Cumque ambularent
animalia ambulabant pectus et uoce iuxta
ea. Et cum eleuantur animalia de terra ele-
uabantur simul et uoce. Cumque ibat spiritus
illuc euntes spiritum et uoce per eleuantur se-
quentes eum. Sicut enim uita erat et uocis.
Cum euntes ibant et cum stantibus stabant
et cum eleuantur anima per eleuantur uoce
sequentes ea. quia spiritus uita erat et uocis.
Et similitudo super capita animalium simi-
litudinem quasi aspectus cristalli hominis et
extente super capita eorum desuper. Sed similitudo
autem penne eorum recte altius ad alterum.

Unumquodque duabus alis uolabat et corpus suum
in aliam similitudinem uolabat. Et audiebant sonum
alae quasi sonus aquarum multarum quasi sonus
columnarum dei. Cum ambularent quasi sonus erat
multitudinis ut sonus castoris. Cumque sta-
rent dimittiebant penne eorum. Nam cum fieret
uox super firmamentum quod erat super caput eorum
stabant et dimittiebant alas suas. Et super firmamentum
quod erat in uentre capiti eorum quasi
aspectus lapidis saphiri similitudo throni.
Et super similitudinem throni similitudo quasi
hominis aspectus desuper. Et uidi quasi
speciem electi uelut aspectum ignis et uiscerum
eius percutit eum aluminibus eius et desuper. Et
aluminibus eius usque deorsum. uidi quasi speciem
ignis splendentis et uiscerum uelut aspectum
arcus cum fuit in uoce id est pluuie. Hic erat
aspectus splendentis per guttur.

Nec uisio similitudinis glorie dei. Et
uidi et cecidi in faciem meam et audi
ui uocem loquentis. Et dixit ad
me. Fili hominis sta super pedes tuos et lo-
quar tecum. Et ingressus est in me spiritus postquam
locutus est michi et statuit me super pedes meos.
Et audiui loquentem ad me et dicebat
Fili hominis ego mitto te ad filios israel
et ad gentes apostatantes que recesserunt a
me. Patres eorum peruerterunt pactum meum
usque addierunt hanc et filii dura facie
et in domum illi corde sunt ad quos ego mitto
te. Et dicebat ad eos. Hereditate dicitis deus. Sed
forte ut qui audiant et si forte quiescant et
manum totius exasperatis est. Et scient quia
propheta fuit in medio eorum. Quia ergo fili hominis
ne timeas eos neque similes eorum metuas quia
manum increduli et consiliores sunt tecum et
scorpionibus habitas. Verba eorum ne timeas
et uultus eorum ne formides quia domus ex-
asperans est. Loquens ergo uerba mea ad eos.
Si forte audiant et quiescant qui irritato-
res sunt. Tu autem fili hominis audi quod
cumque loquar ad te et noli esse exasperans
sicut domus israel exasperat te. Et per os
tuum et comede quicquid ego do tibi. Et uidi
et ecce manus missa ad me in qua erat
in uoluitus liber. Expandit illum coram
me qui erat scriptus in uis et foris. Et scripte
erant ibi lamentationes et carum et re-

Ecce dicit ad me fili hominis. **III**.
 quidamque iuuenis comedit. Comede
 uoluntatem istud iudens loquere
 ad filios israel. Et apui os meum i cabauit i
 me uoluntate isto. Et dixit ad me. fili ho
 minis uenit cuius comeder i uiscera tua e
 plebunt uoluntate isto qd ego do tibi. Et
 comedi alud. Et factum est in ore meo qd
 mel dulce. Et dixit dñs ad me. fili hois
 vade ad domum israel. i loquis uerba mea
 ad eos. Non enim ad ipsum pfundi simo
 nis i ignoce lingue tu mittis addomui israel.
 neq; ad populos multos pfundi simonis
 i ignoce lingue quos non possis audire se
 monem. Et si ad illos mittis ipi audire
 te. Domus aut israel uoluit audire te qd
 noluit audire me. Omnis quippe domus
 israel aduersa est fronte i duro corde. Ecce de
 di faciem tuam ualentiorum facies eor
 i frontem tuam duriorum frontibus eorum.
 Et ad amantem i uer faciem dedi faciem
 tuam. Non timeas eos neq; metuas a
 facie eor qd domus exasperans est. Et dixit
 ad me. fili hominis omnes simones meos
 quos ego loquor ad te assume i corde tuo
 i auribus tuis audire uade i ingredere ad tñ
 migrationem ad filios israel. Et loqui
 ad eos i dices eis. Hec dicit dñs dñs. Si
 forte audiant et quiescant. Et assup
 sit me spēs i audiri post me uocem comodo
 nis magne. Et uidit glia dñi de loco suo.
 Et uocem alas animalu pauerunt al
 tam ad altam i uocem rotar sequentiu ai
 multa comodinis magne. Spēs quoq; ele
 uauit me et assumpsit me. Et abij ama
 rus i i ignatione spēs mei. Manus enim
 dñi erat mecum i fortans me. Et uenit ad
 transmigrationem ad acuum nouam fur
 guum ad eos qui habitant iuxta flumē
 chobar. Et sedi ubi illi sedebant i mansi
 ibi septem dieb; i merens i medio eor. Cū
 aut ptransissent septem dies. factū est vñ
 dñi ad me dicens. Fili hominis specu
 latorem dedi domui israel. Et audies de o
 meo vñ i annuntiauis eis ex me. i
 Si dicente me ad impiū morte morietis
 non annuntiauis ei neq; locutus fu
 vt auitat a uia sua impia i uiuat ipe

impus iniquitate sua morietur sanguis
 nem aut eius detrahit a requirit. Si
 aut tu annuntiauis impio i ille nō fuit
 iustus ab impietate sua i aua sua i pia
 ipe quidem iiquitate sua morietur tu autē
 aiam tuam ioculasti. Si si conuictus uult
 a iustitia sua fuerit i fecit iniquitate po
 nam offendit a coram eo. Ipe ioculasti
 quia non annuntiauit ei. qd i peccō suo
 morietur. i uo eruit i memoria iusticie
 quas fecit. sanguinem autē eius detra
 hit a requirit. Si aut tu annuntia
 uis iusto i non peccet iustus i ille non pe
 cauit iustus uiuet quia annuntiauit ei
 i tu annuntiauit tuam ioculasti. Et factū ē sup
 me manūs dñi i dixit ad me. Si uigens
 egredere i campum i ubi loquar eum. Et
 surgens egredius sū i campum. Ecce ibi
 glia domus israel. quasi glia qui uidit
 iuxta flumē chobar. Et coram i faciem
 meam. Et iugressus est in me spēs i statu
 me sup pedes meos. Et locutus est mihi
 i dixit ad me. Ingredere i include i medio
 domus tue. Et tu fili hominis ecce data
 sunt sup te uincula i ligabunt te i eis
 i non egredieris i medio eor. Et lingua
 tua adheret faciem palato tuo et eris
 mutus nec quasi iur oburgans. quia
 domus exasperans est. Cū aut locutus
 fuero tibi apertum os tuum i dices ad eos.
 Hec dicit dominus deus. Qui audit au
 diat ei qui quiescit quiescat. quia domus
 exasperans est. **III**

Ecce tu fili hominis sume tibi late
 rent i pones eum coram te i desce
 les in eo ciuitatem iherusalem
 i ordinabis aduersus eam ob sedione
 i edificabis iustitias i pones ag
 gerem i dabis etiam eam casta i pones
 artētes iugro. Et tu sume tibi sarcha
 gurem ferream. Et pones eam i iunius
 ferream i te i iunius ciuitatem i finab
 faciem tuam ad eam i erit i ob sedione
 i iunius abis eam. Si iugum ē domus
 israel. Et tu domus sup laus tuam se
 nistam i pones iniquitates domus is
 rahel sup eo. in numero dieb; quibus do
 mus sup illud i assumēs iniquitates

dispersionem uos et famem aggregabo super uos et
 steram in uobis baculum patris et mactam
 et uos famem et pestem pessimas usque ad inter
 uentionem. Et pestilentia et sanguis tribuunt
 per et gladium inducam super te. Et ego domi
 nus locutus sum. **VI.**
Et factus est sermo domini ad me dicens.
 Fili hominis pone faciem tuam
 ad montes israel. et prophabis ad eos di
 cens. Et montes israel audite uerbum domini.
 Hec dicit dominus deus montibus et collibus et rupi
 bus et uallibus. Ecce ego inducam uos super
 gladium et dispergam excelsa uera et demol
 ar aras uas et extinguam simulacra uera.
 Et deitatem infectos uos ante ydola uera
 et dabo cadauera filios israel ante faciem si
 mulacrorum uos et dispergam ossa uera in
 aras uas montibus habitacionibus uas.
 Et ides deserte erunt et excelsa demolientur
 et dissipabuntur et intibunt are uere et san
 gentur. Et cessabunt ydola uera et cenore
 delubra uera et delebuntur opa uera et cadent
 infecti uestri in medio. Et scietis qui ego su
 m. Et relinquam in uobis eos qui fuge
 runt gladium ingentibus et disperserunt uos
 intra. Et recordabuntur met lacerati uiri inge
 ntibus ad quas captiui ducti sunt et erunt cor
 eos fornicans et recedens a me et oculos eos
 fornicantes post ydola sua. Et dispersio
 subinet super malis suis que fecerunt in uni
 versis ab hominacionibus suis. Et scietis quia
 ego dominus non frustra locutus sum. ut face
 rem eis malum hoc. Hec dicit dominus deus. Po
 nite manum tuam et alunde pedem tuum et
 dic. Hec ad omnes ab hominaciones
 melior domus israel qui gladio fame peste
 truxerunt. Qui longe est peste morietur.
 qui autem prope est gladio corruet. Et qui re
 lictus fuerit et obsessus fame morietur et
 pro eo indignacionem meam meam. Et scietis
 quia ego dominus cum fuerit infecti uiri in me
 dio ydolorum uos et mactatu aras uas et
 in omni colle excelsa et in cunctis summis
 montium et in omni monte lignum uerum
 et subis inuisam quercum froni
 dosam. id est ianum ubi accendunt thura
 et dolentia inuisis ydolis suis. Et erant
 dam manum meam super eos et faciam in

eam desolatam et destructam a deserto desolata
 et omnes habitacionibus eorum. Et scietis quia ego dominus.
Et factus est sermo domini **VII.**
 ad me dicens. Fili hominis.
 Hec dicit dominus deus terre israel. Finis
 uenit uenit finis super quatuor plagas terre.
 Nunc finis super te. Et in uindictam furoris
 meum inter iudicabo te iuxta uias tuas et
 ponam contra te ab hominaciones tuas. Et
 non propter oculos meos super te et non miserebor.
 si uias tuas ponam super te et ab hominaciones
 tuas tue in medio tui erunt. Et scietis quia
 ego dominus. Hec dicit dominus deus. Afflicto
 una afflicto ecce uenit. Finis uenit uenit
 finis. Et uigilabit aduersum te. Ecce uenit.
 Venit contritio super te qui habitas in terra.
 Et uenit tempus. prope est dies occasio nis et
 non glie montium. Nunc de propinquo
 effundam iram meam super te et replebo furo
 rem meum inter iudicabo te iuxta uias
 tuas et ponam tibi omnia scelera tua et
 non propter oculos meos et non miserebor. si vi
 as tuas imponam tibi et ab hominaciones
 tue in medio tui erunt. Et scietis quia ego
 sum dominus patiens. Ecce dies ecce uenit.
 etgressa est contritio. floruit uirga ge
 minabit superbia iniquitas surrexit in
 uigam impietatis. Non exers non expro
 neque exsultat cor. et non erit requies ipsis.
 Venit tempus appropinquauit dies. Qui
 erunt non leuatur. et qui uenit non lugeat
 quia uia super omne populum eius. Quia qui
 uenit ad id quod uenit non reuertitur
 et ad huc inueniuntur uia eorum. Visio enim
 ad omne multitudinem eius. non egre
 dietur. et in iniquitate uite sue non sibi
 cauetur. Canit uia patitur omnis et non e
 qui uadit ad pluuem. si in eum uia se
 inuisum populum eius. Gladius foris per
 tis et famis in transitibus. Qui in agro e gla
 dio morietur. et qui iniquitate pestilentia
 et fame deuorabunt. Et saluabunt qui
 fugiunt de eis. et erunt in montibus quasi
 columbe et uallium omnes trepidi inuis
 quisque in iniquitate sua. Omnes manus
 dissoluent et omnia genua fluctent aquis.
 Et accingent se ciliis et opiet eos formi
 do. et in omni facie et filio et in inuisis capi

uiba

coram oculis domini. Argenti cor foris p
tinet. aurum cor interius erit. Arg
um cor aurum cor non ualebit latere
cor in die furoris domini. Aurum si non
sanctificabitur in die cor non replebitur. Quia
scandalum iniquitatis cor foris est. ro
mentum iniquitatis suae in superbia po
suerunt. et ymagines abominacionum
suarum et similitudines fecerunt ex eo. Quia hoc
dedit eis illud in iniquitatem et dedit illud
in manus alienorum ad diripiendum et p
re in peccatum et communiabunt illud. Et a
uicam faciem meam ab eis et uolabunt
archanum meum et communiabunt in illud et
missam et communiabunt illud. fac et di
sionem quam in plena est iudicio sagum
et iustas plena iniquitate. Et adducam
pessimos de gentibus et possidebunt domos
eorum. Et quiesce faciam superbiam poten
um et possidebunt sciam eorum. Augusti
supraueniente requirunt pacem et non erit.
Quia facio super etiam inuenit et au
ditus super auditum. Et quiesce uisionem
deperdit et non erit nec p
a faciente
et sciam a semore. Et ex iugebit et p
aps inducitur in eorum. et manus ipsi
et turbabunt. Sed in uiam eorum faciam eis
et sciam iudicia eorum iudicabo eos. et sciet
quia ego dominus.

Et factum est ianuo sexto. i. sexto
mense i. ianua die mensis ego
sedebam in domo mea et senes iu
da sedebant coram me. Et cecidit super me
visio domus domini dei. Et uidi. Et ecce
similitudo aspectus quasi ignis ab aspe
tu iuniorum eius et deorsum erat ignis a
luminibus eius. et uisum quasi aspectus
splendoris ut uisio electi. Et emissa sui
tudo manus apprehendit me i. ianua
capitis mei. Et eleuante me spirans i
ter terram et celum. et adduxit me in ihe
rusalem in uisione dei iuxta hostium in
tius quod respiciebat ad aquilonem ubi
erat statutum ydolum zeli ad puocan
dam emulacionem. Et ecce uis glia dei
dei israel secundum uisionem quam uideram i. i
po. Et dixit ad me. fili hominis leua
oculos tuos ad uiam aquilonis. Et

leuam oculos meos ad uiam aquilonis. Et
ecce ab aquilone prope altaris ydolum zeli
in ipso introitu. Et dixit ad me. fili hominis
putas uenies in quid isti faciunt abho
minaciones magnas quas domus israel
facit hic. ut procul recedam a sciam meo
Et adhuc conuersus uidebis abominacio
nes maiores. Et introduxit me in hostium
atque iudi et ecce foramen ianui in pariete
Et dixit ad me. fili hominis fode pate
tem. Et cum fodissem parietem apparuit
hostium unum. Et dixit ad me. Ingredere
et uide abominaciones pessimas
quas isti faciunt hic. Et ingressus uidi.
Et ecce domus similitudo sepulchri et
animalium abominacionum i. omnia ydola
domus israel depicta erant in pariete ianui
in pectore. Et lex uiri de senioribus domus
israel. et iechonias filius saphan stabat in
medio eorum stantem ante picturas et
unusquisque habebat thuribulum in manu sua
et uapores nebule de thure surgebat. Et dixit
ad me. Ecce uides fili hominis que senio
res domus israel faciunt in cenebris unusquisque
quod i. ab condito cubilis sui. Dicunt enim
Non uidet dominus nos. Deliquit dominus
suum. Et dixit dominus ad me. adhuc quiesce
uidebis abominaciones maiores quas
isti faciunt. Et introduxit me per hostium
prope domus domini que respiciebat ad
aquilonem. Et ecce ibi mulieres sedebant
plangentias ad uidentem. Et dixit ad me. Et
te uidisti fili hominis. Adhuc quiesce uide
bis abominaciones maiores quas. Et in
troduxit me i. ianua domus domini i. ianua
Et ecce in hostio templi domini uisus uisus
et altare quasi uiginti quinque uiri dorsa in
terentes contra templum domini et facies ad ori
entem et adorabunt ad orientem solis. Dixit
ad me. Ecce uidisti fili hominis. Et quia
leue est hoc domui iuda ut faciant abho
minaciones istas quas fecerunt hic. quia
replentes terram iniquitate uenerunt ad
terribilitatem meam. Et ecce applicauerunt ra
tium ad naves suas. Ego et ego faciam
in furore meo. et non pariet oculus meus
et non miserebor. Et cum clamauerint ad
aures meas uoce magna et non exau

Eclamauit in auribus meis uoce magna dicens. Appropinquauit uisitationes urbis et inuolutus uas interfectionis habet in manu sua. Et ecce sex ueni ueni de uia porte superioris que respicit ad aquilonem et inuolutus uas interfectionis in manu eius. Vir quoque unus in medio eorum uelutis erat linteus et a tramentum super uis ad renes eius. Et ingressi sunt et steterunt iuxta altare erunt. Et gloria domini illi assumpta est de cherubim que erat super eum ad lumen domus. Et uocauit uirum qui erat idutus linteis et a tramentum super uis habebat in lumbis suis. Et dixit dominus ad me. Transi praecedunt ciuitatem in medio iherusalem et signa chari super frontes uirorum gentium et doleant super oculis ab hominacionibus que sunt in medio eius. Et illis dixit audiente me. Nolite prauidere sequentes eum et prauidere. Non parcat oculus uester neque misereatur. Sciemus. Adolecentulum et uirginem puillum et mulieres misceat usque ad uentrem. Omnem autem super quem uideris chari ne occidas. Et a latere meo in praesentia. Cepunt ergo auribus sensoribus qui erant ante faciem domus. Et dixit ad eos. Annuntiate domum et implete aures uestras. Et gredimini. Et egressi sunt et praecedunt eos qui erant in ciuitate. Et ecce repleta. Remansi ego. Insuper faciem meam et clamans ait. Veni heu heu dicit deus. Ego ne dispices omnes reliquias israel et fundens furorem tuum super iherusalem. Et dixit ad me. Iniquitas domus israel magna est nimis ualde et repleta est ira sanguinibus et ciuitas repleta est auisione. Dixerunt enim. Dereliquit dominus terram et omnis non uidet. Inquit et mens non potest oculis neque misereatur. Viam eorum super caput eorum reddam. Et ecce uir qui idutus erat linteis qui habebat a tramentum in dorso suo uidet ubi ibi dicens. Ista sunt precepta michi.

Ecce in firmamento quod erat super caput cherubim quasi lapis lapideus quasi species similitudo

domus solus apparuit super eam. Et corripit ad uirum qui erat indutus linteis. Et ait. Ingredere in medio rotarum que sunt cherubim et imple manum tuam primis igitur que sunt inter cherubim et effunde super ciuitatem. Ingressusque est in speciem meam. Cherubim autem stabant a dextris domus cum iugerent uir et uires impleuit aures in eis. Et eleuata est gloria domus desuper cherubim ad lumen domus et repleta est domus munde et a tramentum repleuit est splendore glorie domini. Sonitus alarum cherubim audiebatur usque ad aures exterius quasi uox omnipotentis dei loquentis. Cumque perisset uir qui indutus erat linteis dices. Summe ignem de medio rotarum que sunt inter cherubim ingressus me stetit iuxta rotam. Et extendit cherubim manum suam de medio cherubim et ad ignem qui erat inter cherubim et assumpsit et dedit in manus eius qui indutus erat linteis. Qui accipiens egressus est. Apparuit uero cherubim similitudo manus hominis cuius palmae eorum. Et uidi et ecce quatuor rote iuxta cherubim tota uita iuxta cherubim inui et tota una iuxta cherubim altum. Super pedes autem rotarum erant quasi uisio lapidis crisoliti. Et aspectus eorum similitudo uita quidam. Quasi si sit tota in medio rote. Et cumque ambularent in quatuor partibus gradiebant. Nec reuertebant ambulantes. Sed ad locum ad quem ire debant abierat que prima erant sequebantur et ecce nec reuertebantur. Et omne corpus earum et colla manuum et pedes et cuncta plena erant oculis cunctis quatuor rotas. Et rotas istas uocauit uolubiles audiente me. Quatuor autem facies habebat unus. Facies una facies cherubim. Et facies secunda facies hominis. Et inter facies leonis et tertio facies aquile. Et eleuata sunt cherubim. Non plerumque animal est quod uideretur in terra flumini et horis. Cumque ambularent cherubim ibant pariter et rote iuxta ea. Et eleuarent cherubim alas suas ut exaltarent de terra sua non reuertebant rote sed iuxta erant. Stantibus uero staret et cum eleuans eleuarent. Speciem uero erat in eis. Egressa est gloria domini alamine

templi et stetit super cherubim et elevavit cheru-
 bim alas suas exaltata sunt astra coeli me-
 Et illis egredientibus voce quoque obsecravit sunt
 et stetit cherubim in introitu porte domus domini
 et elevavit et gloria dei israel erat super ea. Et post
 annuam quod videretur domui israel iuxta flumen
 chobar. Et intellexi quia cherubim essent.
 Quatuor per quatuor vultus unum et quatuor a-
 le vultus et similitudo manus hominis sub
 alis eorum. Et similitudo vultuum eorum. Qui vultus
 quos videram iuxta flumen chobar. Et
 vultus eorum et impetibus singulorum ante
 suam introitu.

faciem suam magis
 sublevari

Et elevavit me spiritus et introduxit me
 ad portam domus domini orientalem
 que respicit solis orientem. Et ecce
 introitu porte. xxv. vii. Et cecidi in medio
 eorum. Iechoniam filium adit et phelchias
 filium tanai principes populi. Dixitque ad
 me. Fili hominis tuum qui cogitant et
 inquietant et tractant et filium pessimum
 et vultu hac dicentes. Nomen domus edificata
 te sit domus. Hec est lex. Nos autem carnes.
 Et dabo deus nationem filii hominis. Et
 erunt in me spiritus domini et dicit ad me. Loquere.
 Hec dicit dominus. Sic locuti estis do-
 mus israel et cogitationes cordis vestri ego novum.
 Plurimos occidistis in introitu hac et plebem
 vias eius interfecistis. Quia hec dicit dominus
 deus. Infecisti viros quos posuisti in medio eius.
 Tu sume carnes et hec electos. Et eduxi vos
 de medio eius. Et laudum metuistis et dicit
 cum gladium super vos ait dominus deus. Et erunt
 ante nos de medio eius. Daboque vos in ma-
 nus hostium et faciam in vobis iudicia.
 Et laqueo cadetis. Infundite israel iudicium
 vos. Et facitis quia ego dixi. Hic non erit
 vobis iudicium. Nos non eritis in medio
 eius in carnes. Infundite israel iudicium
 et facitis quia ego dixi. Quia impieptis meis non
 amittistis. Et iudicia mea non fecistis
 sed iuxta iudicia gentium que iuraverunt
 mihi sunt estis opati. Et facti estis mihi propheta
 ter phelchias filius tanai mortuus est.
 Et occidi infirmum meum clamans voce et
 magna et dixit. Hec est. Hec est. Hec est deus.
 Consummationem tu facis reliquias israel.
 Et facti estis vultus domini ad me dicentis.

Fili hominis facies tuas et propinquum tuum et
 omnes domus israel et universi quibus dixerit
 habitatores iherusalem longe recedite a
 domo. Nobis data est terra in possessionem.
 Quia hec dicit dominus deus. Quia longe
 feci eos in gentibus et quia dispersi eos in terris. Et
 eis in sanctificationem in modum iherusalem ad quod
 veniunt. Quia loquere. Hec dicit dominus deus.
 Congregabo vos de populis et ad unum deus et
 quibus dispersi estis. Daboque vobis hominem israel.
 Et ingredientur illuc et auferent omnes offen-
 siones civitatisque ab hominibus ad omnes eius et
 tellus. Et dabo eis cor novum et spiritum novum
 tribuam in visceribus eorum. Et auferam cor la-
 pidum de carne eorum. Et dabo eis cor carnis
 ut in preceptis ambulent. Et iudicia mea custodi-
 ant. Faciamque ea et sunt michi in populum et ego
 sum eis in deum. Quos autem cor post offen-
 dit et ab hominibus ad omnes suas ambulat.
 Hos vultum in capite suo ponam dicit dominus
 deus. Et elevavit cherubim alas suas et
 voce cum eis et gloria dei israel erat super ea. Et
 ascendit gloria domini de medio civitatis. Et
 atque super montem qui est ad orientem ur-
 bis. Et spiritus levavit me et adduxit in
 chaldeam ad mansuigratum in visionem
 spiritus dei. Et subvertata est a me visio quam videram
 et locutus sum ad mansuigratum omnia
 verba domini que ostenderat michi.

Factus est spiritus domini ad me dicens.
 Fili hominis in medio domus ex
 spirantis tu habitas qui oculos
 habent ad videndum et non vident et aures
 habent ad audire et non audiunt quia do-
 mus exasperans est. Tu ergo fili hominis
 fac tibi vasa transmigracionis et transmigre-
 coram eis. Transmigrabis autem de loco isto
 ad locum altum in speciem eorum. Si forte aspi-
 rant quia domus exasperans est. Et effus
 foras vasa tua quasi vasa transmigracionis
 per dicit in speciem eorum. Tu autem egredieris
 velpe coram eis sicut egredieris in gentes
 ante oculos eorum. Et faciem parietem et
 egredietis per eum in speciem eorum. Et alimut
 ris portabis in aligine effertis. Faciem tuam
 velabis et non videbis faciem quia portaveris
 dedi te domui israel. Feci ergo sicut precepit
 mihi dominus. Vasa mea parvi sunt vasa tui

migrationis potestatem et uespere p[ro]funde p[ar]te
 tem michi manit. Et in caligine egressus
 sunt et in humis portans in spectu eor[um]. Et s[er]mo
 est sermo d[omi]ni ad me dicens. Fili hominis n[on]
 quid n[on] dixerit ad te d[omi]nus isrl[el] d[omi]nus
 exasperans quid tu facis. Dic ad eos. Hec
 dicit d[omi]nus deus. Super ducem omnis istud q[uo]d
 est in iherusalem et super omne domum isrl[el]
 qui e[st] in medio eor[um]. Dic ergo portentum
 urbi. Quomodo fiet sic fiet illis. I[n] i[n]teritum
 gratonem et captivitatem ibunt. Et dicit
 qui e[st] in medio i[n] humis portabit et i[n] caligine
 egredietur. Parietem p[ro]funde ut e
 duant eum. Fides eius optetur ut non
 videat oculis h[ab]itum. Et extendam t[er]re me
 um super eum et capietur i[n] sagina mea. Et ad
 ducam eum i[n] babilonem et mittam eum i[n] al
 deos et ip[s]am non videbit ibiq[ue] morietur.
 Omnes qui circa eum sunt. Osibunt et
 i[n] agmina eius dissipant i[n] omne uentum
 et gladium euaginato post eos. Et scies
 quia ego d[omi]nus quid disp[er]ero illos i[n] gentib[us]
 et dissimulato eos i[n] t[er]ris et reliquias exis
 uis paucos a gladio et fame et pestilen
 tia ut enascant omnia scel[er]a eor[um] i[n] gentib[us]
 ad quas ingredient[ur] i[n] facie quia ego d[omi]nus.
 Et factus est sermo d[omi]ni ad me dicens. Fili
 hominis panem tuum i[n] i[n]teritum co
 mede. Et i[n] aquam tuam i[n] i[n]teritum me
 moribit. Et dices ad populum sic. Hec dicit
 d[omi]nus deus ad eos qui habitant i[n] iherusa
 lem i[n]tra isrl[el]. P[ar]tem suam i[n] sollicitu
 dine comedent et aquam suam i[n] desolacione
 bibent ut desolent[ur] i[n] a multitudine sua
 p[ro]pter iniquitatem omnium qui habitant i[n] ea.
 Et ciuitates que uic[ine] habitantur desolate
 erunt traq[ue] deserta. Et scies quia ego d[omi]nus.
 Et factus est sermo d[omi]ni ad me dicens. Fili ho
 minis q[uo]d est p[ro]p[ri]um istud uobis i[n]tra
 isrl[el] dixerunt i[n] longum differant dies. i[n]
 p[ro]p[ri]um omnis uisio. P[er] deo dicit ad eos. Hec
 dicit d[omi]nus deus. Qui scire faciam p[ro]p[ri]um
 istud neq[ue] i[n] ulgo dicit v[er]ba i[n]tra isrl[el]. Et lo
 que ad eos q[uo]d appropinquauit dies i[n] ser
 mo omnis uisionis. Non enim erit v[er]ba
 omnis uisio casta neq[ue] diuina ambig
 ua i[n] medio fuor[um] isrl[el]. q[uia] ego d[omi]nus loq[ui]
 Q[uo]d uic[ine] locutus fuero v[er]bum fiet. Q[uo]d

prolongabitur amplius et i[n] diebus uis d[omi]ni
 exasperans loq[ui]at i[n]tra isrl[el] i[n] faciem illor[um]
 dicit d[omi]nus deus. Et factus est sermo d[omi]ni ad
 me dicens. Fili hominis ecce d[omi]nus isrl[el]
 dixerunt. Visio quam h[ab]et i[n]tra isrl[el] i[n]tra
 eos i[n] i[n]teritum longa iste p[ro]phetat. P[ro]p[ri]um
 dicit ad eos. Hec dicit d[omi]nus deus. Non
 prolongabitur i[n]tra omnis sermo uisio. P[ro]
 p[ri]um q[uo]d locutus fuero p[ro]p[ri]um dicit d[omi]nus de
 Et factus est sermo d[omi]ni **xiii.**
 ad me dicens. Fili hominis uati
 cinat[ur] ad p[ro]phetas isrl[el] qui p[ro]phetau
 r[un]t. Et dices p[ro]phetar[um] decore suo. I[n]
 dicit i[n]tra d[omi]ni. Hec dicit d[omi]nus deus. V[er]
 p[ro]phetis i[n] i[n]teritum qui secuntur sp[iritu]
 m[en]tem i[n] i[n]teritum uident. Quasi uulpes i[n] de
 semis p[ro]phete tu isrl[el] errant. Non ascen
 ditis ex ad i[n]tra neq[ue] oppositis i[n]tra
 p[ro]p[ri]um isrl[el] uisitationis i[n]tra i[n]tra d[omi]ni.
 Et dicit uana i[n]tra i[n]tra mendacia di
 centes ait d[omi]nus cum d[omi]nus non misert[us] eos.
 i[n]tra i[n]tra i[n]tra i[n]tra i[n]tra i[n]tra i[n]tra i[n]tra
 non i[n]tra i[n]tra i[n]tra i[n]tra i[n]tra i[n]tra i[n]tra
 conem mendacem locutus estis. Et dicit
 ait d[omi]nus cum ego n[on] sum locutus. P[ro]p[ri]um
 hec dicit d[omi]nus deus. Quia locutus estis va
 na i[n]tra i[n]tra mendacem. P[er] deo ecce ego
 ad uos ait d[omi]nus. Et ecce manus mea se
 p[ro]p[ri]as qui uident uana i[n]tra i[n]tra i[n]tra
 d[omi]ni. Et resilio populi mei non erunt.
 i[n]tra i[n]tra d[omi]ni isrl[el] n[on] scietur. nec i[n]tra
 isrl[el] i[n]tra i[n]tra. Et scies quia ego d[omi]nus
 deus id q[uo]d decepit p[ro]p[ri]um meum dixeris.
 Pax pax non est pax. Et i[n]tra edificat
 parietem illi autem i[n]tra autem i[n]tra
 ab i[n]tra p[ro]p[ri]is. Dicit ad eos qui i[n]tra ab i[n]tra
 temp[er]atura q[uo]d casurus sit. Et ecce i[n]tra ym
 ter i[n]tra i[n]tra i[n]tra lapides p[ro]p[ri]os de
 sup[er] uenientes i[n]tra i[n]tra p[ro]p[ri]os dissipau
 rent. Si i[n]tra ecce accidit p[ro]p[ri]os. Q[uo]d
 non dicitur uobis. Vbi est i[n]tra quam
 i[n]tra. P[ro]p[ri]um hec dicit d[omi]nus deus. I[n]tra
 pe factam sp[iritu] tempestatim i[n]tra i[n]tra
 tione mea i[n]tra i[n]tra i[n]tra i[n]tra i[n]tra i[n]tra
 erit. Et lapides p[ro]p[ri]os i[n]tra i[n]tra i[n]tra
 Et i[n]tra p[ro]p[ri]os quem i[n]tra i[n]tra ab
 i[n]tra temp[er]amento i[n]tra equato eum t[er]re
 i[n]tra i[n]tra fundamentum eius i[n]tra i[n]tra

i[n]tra
 p[ro]p[ri]os

7. pulchellus

et sumitur in medio eius. Et scitis quia ego
sum dominus et complebo indignationem meam
in patre et in filiis qui inveniunt eum abique
temperamento. Dicamque vobis. Qui est
pater et non sunt qui inveniunt eum propter
isrl qui propter adhaerentem iudicem eis
visionem patris et non est pater autem deus. Et
tu fili hominis pone faciem tuam sicut fili
liis populi cui que prophetant de corde suo.
et vana sunt super eas. Et dicit dominus
deus. Et qui consuevit perire filios hominum
turbat manibus et facit iustitiam de capite
et uniuscuiusque ad capiendas animas
ut capiat animas populi mei. Quia iustitiam
animas eos et violabatur me ad populum meum
propter pugillum ordei et fragmen panis
ut viderent animas que non inveniunt me
venerunt animas que non inveniunt me
necentes populo meo credam mendacis. Pro
terea si dicit dominus deus. Et ego ad populum
los utrosque quibus nos capitis animas volantes.
Et dirumpam eos de brachiis vestris et di
mittam animas quas nos capitis animas
ad volandum. Et dirumpam iustitiam
vestram et liberabo populum meum de manu vestra neque
erunt vltra in manibus vestris ad perducendum. Et
scitis quia ego dominus. Pro eo quod mereri fecistis
cor nescit mendacem quem ego sum et iustitiam
et fortassis manibus vestris. Et non recusat a
iura sua mala et iniqua. Propter vana non in
debitis et in iudiciis non diiudicabitis
amplius. Et erant populum meum de manu
vestra et scitis quia ego dominus. Et veniunt ad
me viri seniores isrl et sedebant coram me.

Et factus est sermo. **Et** dixit dominus ad me dicens. Fili hominis
vir ista posuerunt in mundiciis
suis in corde suo et scandalum et iniquitatem
sue statuerunt contra faciem suam. Et ego
interrogatus respondebo eis. Propter hoc loquor
eis et dico ad eos. Dicit dominus deus.
Homo homo de domo isrl qui posuerit in
mundiciis in corde suo et scandalum et in
iquitatis sue statuerit contra faciem suam
et uenit ad prophetam et interrogatus per me
ego dominus respondebo in iudicio et in
iudicio suam ut capiatur dominus
isrl in corde suo quo recessit a me in

mundiciis ydolis suis. Quia dicit dominus isrl
Dicit dominus deus. Iustitiam et rectitudo ab
ydcis vestris et in iudiciis et in iudiciis vestris
isrl et uenit facies vestra quia homo homo
de domo isrl et de profanis quicunque advena
fuerit in isrl. Si alienatus fuerit a me et po
suit ydola sua in corde suo et scandalum et
iquitatis sue statuerit contra faciem suam et ue
nit ad prophetam et interrogatus per me ego do
minus respondebo per me et. Et ponam faciem
meam super hominem illum et faciam eum
exemplum et peribit et disperdam eum de me
dio populi mei. Et scitis quia ego dominus. Et
prophetam cum enarrauit uocatus fuerit vbi
ego dominus deceptam prophetam illum et extendam
manum meam super eum et deleto erit de medio
populi mei isrl. Et portabit iniquitatem
sua iuxta iniquitatem interrogantis. Sic it
quitas prophete erit ut non erit ultra domus
isrl a me neque polluat in iudiciis sua iudicia
nomine suis. Et sit michi in populum et ego sum
et idem. ait dominus exercituum. Et factus est
sermo domini ad me dicens. Fili hominis tra
cum peccatis michi ut perueniam perueniam
ricans extendam manum meam super eos
et iterum iugum panis eius et iustitiam
et eam faciem et iustitiam deca hominum
et inueniunt. Et si fuerit vir iusti in
medio eius. Et de idem et vobis. Ipsi iusti
ita sua liberabunt animas suas a me dominus
exercituum. Quia si iustas peruenias idem
ego super eam ut ualtem eam et fuit iura eo
quod non sit perueniens peruenias et iustas vni
isrl qui fuerunt in ea. Et ego dicit dominus
deus. quia nec finis nec finis liberabunt.
Sed et ipsi soli liberabunt. Ita autem delolauit.
Vbi si gladium idem super eam illam
et dixerit gladio transi per eam et interfecero de
eo hominem et inueniunt et iustas iustas
fuerunt in medio eius vnde ego dicit dominus
non liberabunt finis si finis si ipsi soli sa
liberabunt. Si autem perueniam in iudicio
super eam illam et effundero indignationem
meam super eam et sanguinem ut auferam ex
ea hominem et inueniunt et iustas iustas
et iob. fuerunt in medio eius. vnde ego dicit do
minus deus. quia finis et finis non libera
bunt et ipsi iusticia sua liberabunt animas

Y. n. 17

suas. Quoniam hec dicit dominus deus. Quod si
tuos iudicia mea pessima. gladium et fame
et pestes malas et pestilenciam unam in ihe
rusalem et in terram deca hominum et pecu
ram et reliquias mea sanctorum educe
am filios et filias. Et ecce ipsi egredientur ad
uos et videbitis iram eorum et ad iudicaciones
eorum et salabuntur super malos quod iudicet
iherusalem et omnesque que in porta sunt
eam. Et solabuntur super uos cum uiditis
viam eorum et ad iudicaciones eorum. Et cog
noscatis quod non frustra fecim omnia que
cumque feci. Et ecce dominus deus opus. **XXV**

Et factus est sermo domini ad me dicens.
Fili hominis quid facis deliquo vi
tis ex omnibus lignis memorum quod
me ligna siluamm. Numquid collect deca
lignum ut faciat opus. Aut fabricabit de ca
paxillus ut dependat ex eo quodcumque uisus.
Et ecce igitur datum est michi. Vnamque p
tem eius et sumptis lignis et medicas eius
redacta est in fasciculum. Numquid utile erit
ad opus. Et cum cum esset integrum non
erat aptum ad opus. quoniam ager in illis
lignis deuorauit et combussit in ignem ex eo
fieri opus. Propterea hec dicit dominus deus. Quo lig
num uitis me ligna siluas quod dedit igitur ad
deuorandum. Sic et iherusalem habitatores ie
rusalem et ponam faciem meam in eis. et de
do terram in uiam et desolatam eo quod prau
tatores exstiterunt dicit dominus deus. **XXVI**

Et facta est sermo domini ad me dicens. Fili
hominis uocas fac iherusalem abho
minaciones suas et totas. Hec dicit
dominus deus. Iherusalem radix tua et gnatio
tua de terra chanaan. Mater uisus amor
tuus et mater uisus cetera. Et quando uata es
in die ortus tui non est palus umbrilis
tuus et in aqua non es lota et saltem nec sa
le salta nec inoluta panis. Non peperit
super te oculis meis ut facerem tibi unum de
his miseris tui. Si protecta es super faci
em meam et ab recondite amittit tunc in die quando
uata es. Et muliens autem pre uidi te et uul
sum in sanguine tuo. Et dixi tibi cum esse
in sanguine tuo. Iste. Dixi in qua tibi in sa
guine tuo uide. Et multiplicatam quod quod
agni dedit te et multiplicata es et iudis et

fecta. Et ingressa es et peruenisti ad mundum
multorem. Vires tua in tunc tunc et pilu
tus gemitum. Et eras munda et fisione
plena et tunc tu per te et uidite. Et ecce temp
us tuus amantem. Et expandi
amictum meum super te et caput ignominiam
tua. Et iuravi tui et ingressus sunt pactu
ine tunc aut dominus deus. et facta es nudu feda
ta. Et laui te aqua et tunc tunc sanguine
tunc ecce et uixi te oleo et uestiui te discolor
ribus et calceauit te calcitrato et accinxit te villo
et duxi te subtilibus et ornauit te ornamentis.
Et dedit annillas in manibus tuis. et corques
tunc collum tui et dedit aureum super os tui.
et annulos in manibus tuis. et ornauit decorem in
pectore tuo. Et ornata es auro et argento et
tunc es villo et polle mitto et in multis coloribus.
Similam in eis et oleum contedisti de cora
facta es uidenter nimis et pfecta et regum.
Et regnum est nomen tuum in gentes per spe
ciem tua quia pfecta eras et decore tuo que
posuerat super te dicit dominus deus. Et habens fi
denciam in pulchritudine tua fornicata es
in nomine tuo et expulisti fornicationem tua
omni transierunt ut eras facta. Et sumes de
uestimentis meis fecisti et exalta hunc inde
et lura et fornicata es super eis sicut uia et fem
ineque funem est. Et tunc uasa decorem tui
deauris meo et argento meo que dedit et feci
tibi ymagines masculinas et fornicata
es cum eis. Et assumplisti uestimenta tua
multicoloria et uestita es eis. et oleum meum
et thymama meum posuisti coram eis. et pa
nem meum quem dedit tibi simulant et oleum
et mel quibus enutruui te posuisti et spectat
eos et odorem suauitatis. Et facta est aut dominus
deus. Et tulisti filios tuos et filias tuas quod
generasti in et immolasti eos ad deuora
dum. Numquid parua est fornicatio tua.
Et immolasti filios meos et dedit illos et
trans eis. et post omnis au hominaciones
tuas et fornicaciones tuas es recordata dicit
mihi adolescens tui quod eras munda et co
fusione plena et tunc tunc in sanguine tuo.
Et addidit tui post omne mercedem tua re
tuli. aut dominus deus. Et edificasti tibi lupan
ar et fecisti tibi psalterium in iudis pla
teis. Ad omne caput tui edificasti signum

huerunt domos tuas igni et fatiente inter uobis
in oculis militum plurimae. Et desines for
nicari et mercedes ultra non dabis. Et reuelat
idignatio tua super te et auferatur zelus meus
a te. Et quiescant nec ualcat amplius eo
quod non fuisset recordari dies adulescentie tue
et peruerasisti me in omnibus hijs. Quapropter rege
rias tuas incipite tunc tibi ait dominus deus tuus
fieri iuxta sceleris tui in omnibus hijs ab homi
nibus tuis. Ecce omnes qui dicunt uulgo per
hibuum inter assumet illud dicens. Si uult
mater tua et filie eius. Quia manus tue es
tu que prouocasti uirum suum et filios suos. Et
sorores sororum tuarum que percutiunt viros su
os et filios suos. Tu alter uestra cetera et per
uelleris a moribus et sorores tuae maiores samaria
ipsa et filie eius que habitant ad sinistram tuam.
Sorores autem tuae maiores te que habitant ad dexte
ras sodomam et filie eius. Sed nec in uis eam
ambudasti neque solum sceleris eam fecisti.
Dulcium minus pene sceleris a fecisti
illis in omnibus uis eius. Tunc ego dixit
dominus deus quia non fecit sodomam sorores tuae
ipsa et filie eius sicut fecisti tu et filie tue. Ecce
hec fuit iniquitas sodomae sororis tuae super
uia et saturitas panis et abundancia loci
in ipso et filiarum eius et manum egenorum
pauperum non porrigebant. Et eleuatae sunt
et fecerunt alias abominaciones coram
me et abisti eas sicut uidisti. Et samaria
dimidiuisti pedes tuos non peccauit. Si ui
disti eas sceleribus tuis iustificasti sorores
tuas in omnibus abominacionibus tuis
quas operata es. Et ego in porta iherusalem
tuam que uicisti sorores tuas peccis tuis
sceleratibus agens ab eis. Si iustificare eum
sunt a te. Et ego in porta iherusalem tuam
ignominiam tuam que iustificasti sorores tuas
et iustitiam restituens eas quisione sodo
morum tuum filiarum suarum et quisione samariae
et filiarum eius. Et iustitiam restitutionem tuam
in medio earum ut portet ignominiam tuam
et fundans in omnibus que fecisti et solas
eas. Et sorores tuae sodomam et filie eius re
uertentur ad antiquitatem suam et samaria et
filie eius reuertentur ad antiquitatem suam
et tu et filie tue reuertentur ad antiquitatem
vram. Non fuit autem sorores tuae sodomam

audita more tuo in die superbie tue antequam
 uelaretur malitia tua sicut hoc tempus. In
 obprobrium filias sicut. inuitas. totum quo
 filias palestinarum que ambunt te p qu
 S celus tuum et ignominiam tuam tu palti
 are dñs deus. Quia hec dicit dñs dñs. Et fa
 ctum est sicut despectu inmanem ut uerum
 factos pactum inter. Et recordator ego pacti
 mei cum iudibus adulescentie tue. et susci
 tato et pacti sempiternum. Et recordaberis
 mare mare et fundis cum receptis sorores tu
 as et maiores tu minoribus tuis. Et dato ca
 tui infiltas sicut no expado mo et suscitabo
 ego pactum inter te. Et scies quia ego
 dñs. ut recordis et fundaris et non sit tibi
 vltia apud os pofitione tua cu placam
 tui suo iommio que fecisti are dñs deus.
Et factum est vnum dñi ad .xvii.
 me dicens. Fili hominis pone e
 uigilia et enarra parolam ad co
 mum isrl et dices. Hec dicit dñs dñs. A qñ
 grandis magnas alas. longo membro
 ut ductu plena plumis et uarietate uir
 ad labanum et uultu medullam cedit. S u
 mitatem frondum eius amittit. et ual
 portauit eam etiam i uide negotiatoru
 posuit illam. Et uultu deservit te et po
 suit aliud uiam p semine. ut finaret ra
 dicem sup aquas multas et supficie posuit
 illud. Cumq; gminassent et in uineam
 lactorem humile statuta respiciendo. ra
 mis eius ad eam. et radices eius sub illa
 erant. Eia e ergo uinea et fructificauit in
 palmites et emisit pagnies. Et facta e
 alta aquila grandis magnas alas mul
 tasq; plumis et ecce uinea ista qñ mittens
 radices suas ad eam palmites suos ex
 tendit ad illam ut irrigaret eam. de quo
 us gminis sui que in terra bona sup aqs
 multas plantata est ut faciat frondes et
 portet ppter fructum ut sit i uineam gra
 dem. Dñs. Hec dicit dñs deus. Ego ne
 pspabatur. Nonne radices eius eucl
 let et fructus eius distringeret. Et siccabit
 omnes palmites eius gemitis et arel
 cet et non ibrahno grandi. neq; in pso
 mulco ut eucllet eam radices. Et re
 plantata e ergo ne pspabit. Nonne

cum tinger cam uentus uentus siccabit et ar
 aret gminis sui arelce. Et factum est vnum
 dñi ad me dicens. Dñs ad domum exaspe
 rantem. Et elatus quid ista significet. Dñs
 Ecce uenit rex babilonis iherusalem et al
 sumet regem et principes eius et ad ducet
 eos ad sanctum iherusalem. Et tollet
 deservit regni ferietq; fedus cum eo et ab
 eo accipiet iusurandum. S forte te te
 tollent ut sit regnum humile et no eleuat
 et custodiat pactum eius et sicut illud. Q
 recedens ab eo misit iudicio ad egyptu
 ut daret sibi equos et ppoli multu. Quia
 pspabatur ut sequetur salutem qui fa
 ctus hec. Et qui dissoluit pactum tuu
 effugiet. Et uio ego dicit dñs deus. qui i
 loco regis qui constituit eum regem cum
 fecit uerum iuramentu et saluati pactu
 qñ habebat cum eo i medio babilonis
 moietur. Et non i exeat quadi neq; in
 populo multo faciet etia cum pharao
 plura i tactu aggis et inextinguere val
 lorum ut mittat animas multas. S p
 uerac enim iuramentu ut soluet fed
 et ecce deo iuramentu suu. Et cum qñ
 fecit non effugiet. Quia hec dicit dñs
 deus. Vio ego qui iuramentu qñ spre
 uit et fedus qñ pularatus e ponam in
 caput eius. Et expandam sup eum rete
 metum et pphendunt sagena mea. Et
 adducam eum iherusalem et iudicabo
 eum ibi i iuramentu quia despectu me.
 Omnes p fugi eius cu iuramento agnitione
 suo gladio cadent residui aut i omne
 uentum distingeret. Et factis quia ego
 dñs locutus sum. Hec dicit dñs dñs. Al
 sumam ego de medulla cedit glomus et po
 nam de ueritate ramorum eius tenetum i
 distingam et plantabo sup montem ex
 cellum et eminentem. In monte glomus
 isrl plantabo aliud. Et erumpet i gmin
 et facit fructum et erit i cedrum magnas.
 Et habitabit ibi omnes uolucres. et
 vniuersum uolabile ibi umbra frondum
 eius iudicabit. Et facit omnia ligna
 regionis quia ego dñs humiliam lig
 num glomus et exaltavi lignu humile
 et siccavi lignum viride et frondere feci

lignum aridum ego dñs locut sum et factus
Et factus est sermo domini. **XXIII.**
 ad me dicens. Quid est quod me uos
 patola uocatis in primum istud
 in ista uerba dicens. Patres uiri comedunt
 uiam acerbam dentes filios ab stupescit.
 Vno ego dicit dominus deus. Si erit uobis
 ultra patola hec in primum in ista. Ecce
 omnes anime mee sunt. Et anima pater
 ita et anima filii mea. Anima que peccauit
 ipse morietur. Et uir si fuerit iustus
 et fecit iudicium et iustitiam in moribus non
 comedit et oculos suos non leuauit ad
 ydola domus israel. uxorem proximi sui
 non uolauit. et ad mulierem inuestita
 tam non accessit. pinguis debitor non
 dedit pro uim nihil rapuit. et hominem non
 contempsit. panem suum esurienti dedit
 et nudum uestimento operuit. et ad uisu
 ram non commodauit. et amplius non
 accepit. ab iniquitate manum suam
 auertit. iudicium ueni fecit in uerbo et in
 uim et in preceptis meis ambulauit. et in
 dicta mea custodit. ut faciat uitam.
 hic iustus est et uita uiuet in eo morietur
 ait dominus deus. Quid si genuit filium la
 uorem et effundentem sanguinem. et fecerit
 uim deus ista quidem omnia non fa
 ciunt. sed in moribus comedentem. et ux
 rem proximi sui polluentem. egenum et
 pauperem instantem. rapientem rapina
 pinguis non reddentem. et ad ydola leuan
 tem oculos suos. ab hominacionem fa
 ciunt. ad uisum dantem et ampli
 accipientem. nunquid uiuet. Non uiuet.
 Cum iunius hec detestanda fecit morte
 morietur. Sanguis eius super ipsum erit.
 Quid si genuit filium qui uidens omnia
 peccata patris sui que fecit. timuit et non fecit
 simile eis super montes non comedit et
 oculos suos non leuauit ad ydola dom
 israel. et uxorem proximi sui non uolauit.
 et uim non instantem. pinguis non
 retinuit. et rapinam non rapuit. panem
 suum esurienti dedit. et nudum uestimento
 operuit. a pauperis iura auertit manum
 suam. v. suram. et super hunc dantem non
 accepit. iudicia mea fecit. in preceptis meis

ambulauit. hic non morietur in iniquitate
 patris sui. sed uita uiuet. **XXIV.** Ater eius quia
 calumpniatus est et uim fecit fili et malum opa
 tus est in medio populi sui. ecce mortuus est
 in iniquitate sua. Et dicens. Quare non po
 tauit filius iniquitatem patris. Videtur quia
 filius iudicium et iustitiam operatus est. Quia
 precepta mea custodit et fecit illa uita uiui
 et non morietur. Anima que peccauit ipse
 morietur. Filius non portabit iniquitatem
 patris. et pater non portabit iniquitatem filii.
 iustitia iusti super eum erit et impietas impi
 erit super eum. Si autem impius egerit pe
 nitentiam ab omnibus peccatis suis que opa
 tus est et custodierit omnia precepta mea et
 fecit iudicium et iustitiam. uita uiuet et non
 morietur. **XXV.** Omnia iniquitatum eius quas
 operatus est non recordabor. **XXVI.** In iustitia sua
 quam operatus est uiuet dicit dominus deus. Quia
 quid uoluntas mea est mors impij dicit
 dominus deus. uiuunt ut queratur anima sua et
 uiuat. Si autem auertit se iustus a iustitia
 sua. et fecit iniquitatem sed in omnes ab
 hominaciones quas operari solet impius
 nunquid uiuet. Omnes iusticie eius quas
 fecit non recordabor. **XXVII.** In puaracione
 sua qua puaricatus est et in peccato suo quod pe
 cauit in ipso morietur. **XXVIII.** Non
 est equa uia homini. Audite ergo domus
 israel. Nunquid uia mea non est equa. et
 non magis me uestre piane sunt. Cum
 enim auertit se iustus a iustitia sua et fecit
 iniquitatem morietur. **XXIX.** In iustitia
 sua qui operatus est morietur. et fecit iudicium
 et iustitiam ipse animas suas iustificauit.
XXX. Si uis enim et auertens se ab omnibus
 impietatibus suis quas operatus est uita
 uiuet et non morietur. **XXXI.** Et dicit filius israel.
 Non est equa uia domini. Nunquid
 me me equae sunt domus israel. et in magis
 me me piane sunt. **XXXII.** Dabo uimque
 iuxta uias suas iudicabo domus israel. ait
 dominus deus. **XXXIII.** Continuum igitur et uenite et
 agite penitentiam ab omnibus iniquitatibus uestris
 et non erit uobis in iuramentum iniquitas. **XXXIV.**
 Dicit autem uobis omnes puariciones uestras
 in quibus puaricati estis et facite uobis cor
 nouum et spiritum nouum. Et quare morietur

num domus israel. Quia nolo morte ui-
uentis. Et ut sciat ut uiuat dicit dñs dñs. Et euer-
tuntur i iudice. **xxx**
Et tu fili hominis assume plantam
sup principes isrl id ias. Quare ma-
ter tua leuauit leones adauit. In
medio leuauit eos et tunc catulas suos et
eduxit unum de leuauis suis. Et leo factus
est id id ias cape prodant hominibz comode
Et audierunt de eo gentes i nō absqz uul-
uibz suis cepunt eum i ad duxerunt eu i ca-
thens iudiciu egypti. Et cum uidisset
quoniam infuata est i perit expectatio ei
tulle unum de leuauis suis. leonem estitit
u eum. Qui mcedat i leones i factus ē leo
id id ias pñam capere i homines deuorare
Didit uis uas facti i ciuitates eos i deserto
adduce i desolata est terra i plenitudo eius a
uote iugis illius. Et uenerunt ad uisus ei
gentes undiqz de pñis. i expandent
sup eum ioc suum i uulnibz eaz captiue
Et miserunt eu i caueam i iudiciu et ad
dixerunt eu ad regem babilonis miserit
qz eum i caueam ne audiretur uita uoz eu
sup montes isrl. Et ater tua quasi uinea i
sanguine tuo sup aquam plantata ē. fuit
tus eius i frondes eius ceciderunt ex aquis mi-
tis. Et fuit eis uirge solide i sepius dñi
nauitum i exaltata est statura eius inter
frondes. Et uidit altitudinem suam i uulnibz
iudic palmarum suos i et uulsa est i iudiciu
i iudiciu pñis. i iudiciu uisus fuit
fructus eius. i iudiciu i iudiciu fuit uirge
iudicis eius. Iguis comedit eam i iudiciu
plantata est i iudicio i iudiciu i iudiciu
Et egressus est ignis de iudiciu iudicis eius.
qui fructum eius comedit iudiciu fuit iudiciu
fuit. Sceptu iudiciu iudiciu ē. et
erit i iudiciu. **xxx**

Et factu est i anno septimo i quinto i
mense i decima mensis uenerunt
viri de leuauis isrl ut iudicarent
dñm i iudiciu coram me. Et factus ē iudiciu
dñi ad me dñs. Fili hominis loque de
seuoribz isrl i iudiciu ad eos. Et dicit dñs
dñs. Iam ad iudiciu iudiciu me uenistis.
Vno ego quia respondeto uobis ait dñs
dñs. Si iudicatis eos. Si iudicatis fili ho-

abominaciones patrum suorum ostende eis i
dices ad eos. Hec dicit dominus dñs. Iudice
qua elegi israel de uariis nationibus meis pñis
pe domus isrl. et appui eis iudiciu egypti i iudiciu
ut iudiciu meam pñis dñs. Ego dñs deus
isrl. Iudice illa leuauit iudiciu meam pñis
ut educam eos de terra egypti i iudiciu qm pñis
miseram eis fluentem lacte i melle que est
egregia ut omnes iudiciu. Et dixi ad eos.
Et iudiciu iudiciu ostensiones oculos suos i
abiciat i iudiciu egypti nolite pollui. E
go dñs deus uester. Et iudiciu iudiciu me uo-
luerunt iudiciu me audire. Vni iudiciu iudiciu
abominaciones oculos suos non iudiciu iudiciu
iudiciu egypti reliquerunt. Et dixi ut effun-
dem i iudiciu iudiciu meam sup eos i iudiciu
iudiciu meam i iudiciu iudiciu egypti. Et feci iudiciu
nomen meum uenon iudiciu iudiciu coram gen-
tibz iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu
ut eis iudiciu eos de terra egypti. Et iudiciu
eos de terra egypti iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu
eis pñis iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu
fuit homo i iudiciu iudiciu. I iudiciu iudiciu
iudiciu dñi eis ut esset signum iudiciu me i eos.
i iudiciu quia ego iudiciu eos. Et iudiciu
iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu
iudiciu non ambulauit iudiciu iudiciu iudiciu
iudiciu que faciens homo iudiciu iudiciu iudiciu
iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu
ut effundam furorem meum sup eos iudiciu
i iudiciu eos. Et feci iudiciu nomen meum
ut non iudiciu coram genitibz de quibz iudiciu
et eis iudiciu coram. Ego igitur leua-
ui iudiciu meum sup eos iudiciu. ne iudiciu
iudiciu eos iudiciu quam dedi eis iudiciu
lacte et melle pñis iudiciu iudiciu iudiciu qz
iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu
ambulauit i iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu
Post ydola enim cor eos grad iudiciu. Et
peperit oculos meos sup eos ut non iudiciu
ficerem eos nec iudiciu eos iudiciu. Di-
xi aut ad filios eos iudiciu iudiciu. I iudiciu
pñis patrum uos nolite ambulare
nec iudiciu eos iudiciu iudiciu nec iudiciu
eos iudiciu. Ego dñs deus uester
I iudiciu iudiciu ambulare iudiciu iudiciu
iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu iudiciu
sanctificate ut sit signum iudiciu me uos

et scietur quia ego dominus deus israel. Et exacerba-
 vit me filii israel in preceptis meis non au-
 dibant iudicia mea non custodierunt
 ut facerent ea que cum fecit homo iuxta
 et sabbata mea violaverunt. Et minas-
 sum ut effunderem furorem meum super eos
 et implem iuram meam: et eis in deserto asiti
 manum meam. Et hoc fecit propter nomen
 meum ut non violaretur coram gentibus
 de quibus etiam eos in oculis eorum. Et tunc
 levavi manum meam et eos in solitudine
 ut disperderem eos in actiones et tentationem
 eos iuxta eo quod iudicia mea non fecerunt
 et precepta mea reprobassem et sabbata mea
 violassent et post ydola patrum suorum
 oculi eorum. Et ego et ego docui precepta non
 bona et iudicia in quibus non vivunt et pollui-
 eos in omnibus suis ut offerrent omne quod
 apertum erat propter delicta sua. Et scietur quia
 ego dominus. Quomodo loquere ad domum
 israel filii hominis et dicere ad eos. Hec dicit
 dominus deus. Adhuc et in hoc blasphemaverunt
 me patres mei cum spiritum sanctum meum et temp-
 nentes et induxissent eos in iuram super quam
 levavi manum meam ut darent eis illa.
 Viderunt enim collem excelsum et omne
 lignum nemorosum et immolaverunt ibi
 victimas suas. Et dederunt ibi incensum
 oblationes suas. et posuerunt super odorem
 suavitatis sue et libaverunt libationes suas.
 Et dixi ad eos. Quid est excelsum ad quod
 vos ingredimini. Et vocatum est nomen
 eius excelsum usque inquit diem. Pro-
 pter hoc ad domum israel. Hec dicit dominus deus.
 Certe iuxta patrum vestrorum vos polluitis
 et post offendit eam vos: vos fornicamini et
 oblationem bonorum vestrorum polluitis cum
 ducatis filios pignorem vos polluitis in
 omnibus ydolis vestris usque hodie. Ego res-
 pondebo vobis dominus israel. Vnde ego dicit
 dominus deus quia ego non respondebo vobis neque
 cogitatio mentis fiet dicentium. Eum
 sicut gentes et sicut cognationes terre ut co-
 lamus ligna et lapides. Tunc ego dicit
 dominus deus. qui in iuram fornicatorum brachio
 extenso et in furore effuso regnavo super vos.
 Et educam vos de populis et egredietur vos
 de ins in quibus dispersi estis. In manum va-

lida brachio extenso et in furore effuso reg-
 nabo super vos et adducam vos in desertum pro-
 prium. et iudicabo: novissimum facite ad faciem.
 Sicut iudicabo et tunc ad iudicium patres vestros
 in deserto terre egypti. sic iudicabo vos ait dominus
 deus. Et subvertam vos septem modis et educam
 vos in iuramentis foris. Et eligam de vobis
 transgressores et impios et de terra incolatus
 eorum educam eos in iuram israel: non ingredientur.
 Et scietur quia ego dominus deus et vos domus
 israel. Hec dicit dominus deus. Sicut iudicabo post ydola
 vestra ambulate et servite eis. Quod si in hoc
 non audieritis me et non iuxta iuram sanctam
 pollueritis ultra in iuramentis vestris et in ydolis
 vestris in morte vestra in monte excelso israel
 ait dominus deus. in servitum in omnis domus
 israel omnis inquit iniqua iniqua placabit me.
 Et ibi queram primitias vestras et iuram boni
 maris vestrum: in omni sacrificio vestro.
 Quomodo enim suavitatis suscipiam vos cum
 educerem vos in iuram israel: etiam propter ele-
 vavi manum meam ut darent eam vobis
 vestris. Et reddam vobis iuxta iuramentum vestrum et
 omni: sicut in iuramentis quibus polluti estis
 in eis. Et disperdetis vobis in iuramentis vestris
 in omnibus malis vestris quas fecistis. Et scietur
 quia ego dominus cum tenebam vobis propter
 nomen meum non secundum vias vestras malas
 neque secundum scelera vestra pessima domus israel
 ait dominus deus. Et factus est sermo domini
 ad me dicens. Filii hominis pone faciem tuam
 contra iuram auctorem et stalla ad afflu-
 cum et propheta ad saltum agni meridiani
 et dicet saltum iudiano. Audi verbum domini.
 Hec dicit dominus deus. Ecce ego succendam
 ignem et verbum meum in te omne lignum
 viride et omne lignum aridum. Non extingu-
 untur flamma succussionis et verbum meum
 omnis facies ab auctore usque ad aquile
 ventum. Et videbit universa caro quia ego do-
 minus succendi eam nec extinguetur. Et dixi
 a. a. a. dicit dominus. Propter dicitur domine. si quid
 non parolas loquitur iste. **xxxv.**

Ecce factus est sermo domini ad me dicens.
 Filii hominis pone faciem tuam
 ad iherusalem et stalla ad sciara et
 propheta stalla hominum israel. Et dicet ad israel.
 Hec dicit dominus deus. Ecce ego ad te et erit

am gladium meum de vagina mea ro-
 bant me utrumque impium. Deo autem
 quod occidisti utrumque impium. Idcirco eg-
 diemur gladius meus de vagina sua ad
 omne carnem adversum usque ad aquilo-
 nem ut sciat omnis caro quia ego deus
 eduxi gladium meum de vagina sua ut
 uocaberem. Et tu fili hominis i gemis
 et in excruciatione lumborum et amaritudinis
 ingemiscas coram eis. Cumque dixerint
 ad te quare tu gemis. Dices. Quia duxi
 quia venit. Et transiet omnis caro et
 soluentur in uile manus et firmabitur
 omnis spiritus. et per omnia genera fut-
 erit aqua. Ecce venit et fiet autem deus deus.
 Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili
 hominis propheta et dices. Hec dicit dominus
 deus. Loquere. Gladius gladius exacer-
 bat et limatus. Et cedat uictimas exanimas
 et ut splendet limatus est. Qui in omnes
 septentriones filii mei succedisti omne lignum
 Et cecidi eum et languidum ut ceciderit
 manu. Et ecce exacerbat est gladius et iste
 limatus est ut sit in manu infidelitatis
 et clama et uola fili hominis quia hic
 factus est in populo meo hic in iuramento
 alii isti. Qui figurant gladium traditi
 sunt in manu meo. Et dabo plaude super
 femur quia probatus est. Et hoc tu septem
 loqueris. Et non erit dicit dominus deus. Et
 ergo fili hominis propheta et per omnia manus
 ad manum ut duplaret ac triplicet ma-
 nu gladius infidelitatis. Hic est gladius
 occisionis magnae qui obstruxit eos
 faciet et corde tabesce et multiplicet uirum.
 Quod omni populo dei et in iudicacione
 gladii autem et limati ad fugendum amice
 et ad cedem. Exacerbat. Dabo ad dextram
 line ad sinistram quoties faciet tue
 et appetitus. Quia et ego plaudent ma-
 nu ad manum et impleto indignacionem
 meam. Ego deus locutus sum. Et factus est
 sermo domini ad me dicens. Et tu fili hominis
 pone autem duas uias ut ueniat gladius
 regis bellicosus. De una uia egrediente
 ambo. in manu capiti et iecturam in capite
 et uice amittas amittet. Et iam populus
 ut ueniat gladius ad iracundiam filiorum

autem et ad iracundiam in iherusalem in iherusalem
 manu. Et tunc enim rex babilonis in iherusalem
 in capite duxit uirum diuina conuenit
 quibus et uisceris sagittas. Et interrogauit
 ydola extra et fuit ad dextram eius facta
 diuina actio super iherusalem ut ponat ale-
 as ut amaret as incedent ut eleuet et uolula
 tu uocem ut ponat arceos contra portas
 ut et portet aggerem ut edificet murum con-
 tra. Et quia quasi et uisceris fustia omnia in
 oculis eorum et laborum oculum in iherusalem.
 Et sic autem et uisceris iniquitatis ad capi-
 endum. Et dabo hec dicit dominus deus. Deo
 quod recordati estis iniquitatis uestrae et reuela-
 tis in uisceribus uestris et appeteret peccata
 uestra in omni uisceribus uestris. Et ego
 qui quod recordati estis in manu capientium.
 Et uisceribus iniquitatis duxit et uisceribus ue-
 stris in iherusalem in iherusalem. Hec
 dicit dominus deus. Et uisceribus dabo uelle co-
 ram. Et omne hec est quia humilem sub-
 leuauit et sublimem humiliauit. Iniqui-
 tatem et iniquitatem in iherusalem ponam cor-
 et hoc non factum est donec ueniret eum
 iudicium est. Et dabo ei. Et tu fili hominis
 propheta et dices. Hec dicit dominus deus ad filios a-
 mon et ad obprobrium eorum. Dices. Quia uisceribus
 iniquitatis et ad occidendum. Iniquitatis
 ut iniquitatis et fulgeas cum tibi uident va-
 na et diuina et uisceribus. Non est de mo-
 num diuina et de iudicium quia per te
 malicie tedit furem ut daretis super colla
 mulieratos iniquitatis. Quos uenit dices
 in iherusalem iniquitatis per te. Et uenit ad
 vaginam meam illo in quo creatus es.
 Quia naturitatis tue iudicatio te. Et effu-
 dam super te indignacionem meam. In igne fu-
 ris mei sufflato te. Dabo quia te in man-
 hominis in sapientiam et fabricacionem
 et qui eris cibus sanguis tuus
 erit in medio fere. Oblivioni tradis. Quia
 ego deus locutus sum. **XXII**

Et factus est uisceribus domini ad me dicens.
 Et tu fili hominis non iudica
 ciuitatem sanguinis. Et ostendes
 eis omnes ab hominaciones suas et di-
 ces. Hec dicit dominus deus. Ciuitas effu-
 dens sanguinem in medio sui ut ueniat

Enter

Enter

Et factus est sermo domini ad uirum dicens.
Fili hominis. Dne mulieres facte
matris unius fuerunt. et fornicatae
sunt in egipto. Quae adolecentia sua for
nicatae sunt. Et uirque facta sunt uirum earum
et fratre sunt matris probatis earum. Ho
mina aut earum olla matorum et olla a so
ris eius minorum. Et habuit eas et peperit
filios et filias. Porro nomina eas sancta
uirum olla et iherusalem olla. Fornica
tae igitur olla super uirum. et sancta sunt super
amicos suos iassyrios persequantes
uestros iacinto principes et magistrat
iuuenes cupidos uniuersos equites et

ascensores equos. Et dedit fornicationes
sup eos electos filios assyriorum uniuersos et
omnes in quos inlanauit in inuidia
eorum polluta est. ^{Y m ca} Vnde et fornicationes suas
quas habuerat in egipto non reliquit. Quia
illi dormierunt cum eo in adolescentia sua
et fugiunt uera puritatis eius et effu-
derunt fornicationem suam super eam. Pro-
pterea tradidit eam in manus amatores suos
in manus filios assyriorum super quos inlanauit
in inuidiam. Quia per discopulos suos ignominiam
uam eius filios et filias illius tulerunt
et ipsam occiderunt gladio. Et sic sunt facti
se mulieres in inuidia pertrahunt eam.
Quod cum uidisset soror eius solida plus
quam illa in sanitate libidine et fornicatione
suam super fornicationem sororis sue
ad filios assyriorum et prebuit in pudore
dum et magistratibus ad se uenientibus
indignis ueste uaria et equis qui ueda-
bant equos et cunctis adolescentibus forma
egregia. Et uidit quod polluta esset uia una
ambulantium et auxit fornicationes suas.
Cumque uidisset uirum depictos in pariete
et ymagines chaldeorum expressas coloribus
et armatos baldheis renes et tyaris tunc
tas in capite eorum formas ducunt. Cum
similitudinem filios babilonis tuncque
chaldeorum in qua ori sunt et inlanauit
et tra eos et impulerunt oculos suos. Cum
sit in uentris suis in chaldeam ad eos.
Cumque uenissent ad eam filii babilonis
ad cubile matris polluerunt eam in
stupris suis et polluta est ab eis et lacrima
ta est anima eius ab illis. Deinde autem
quod fornicationes suas et discopulos
ignominiam suam. Et recessit anima
mea ab ea sicut recesserat anima mea
a sorore eius. Multiplicauit enim fornicationes
suas recordans dies a adolescentie
sue quibus fornicata est in egipto. Et
inlanauit libidine super cubitum eorum
quorum carnes sunt sicut cerneres a lino
eum et sicut fluxus equorum fluxus eorum.
Et inlanauit scelus a dolescente tunc quod
subacta sunt in egipto uetera sua et effra-
ce sunt in manu puritatis tue. Quia
soluta hec dicit dominus deus. Ecce ego sus-

citabo omnes amatores tuos et tra te de quibus
sactata est anima tua et aggregabo eos ad
uiscum te mittentem filios babilonis et uni-
uersos chaldeos uouiles tyranosque et pri-
pes omnes filios assyriorum iuuenes que
forma egregia duces et magistratus uiri
uiscos principes principum et nominatos
et ascensores equos. Et uenient super te
instructi curru et tota multitudo populorum
larica et dyped et galea armabunt. Et tra-
ce uindicta. Et dabo eis coram iudicium
et iudicabunt te in iudiciis suis. Et ponam
scelus in manu mea quem creauerunt coram
in furore. Quia assum tunc et ames tuas per-
derunt et que remanserunt gladio et ceciderunt.
Quia filios tuos et filias tuas captent et
non uisum tunc de uisitate igni. Et
de uindicta tunc te uisitate tunc tuas uol-
lent uia gloria tue. Et requiesce factam
scelus tuum de te. et fornicationem tuam
de te egipti. Et leuabis oculos tuos
ad eos in egipti non recordabis amplius.
Quia hec dicit dominus deus. Ecce ego
tradam te in manus eorum quos odisti in
manibus de quibus sactata est anima tua
et agent tecum iudicio. Et tollent omne
laborem tuum et dimittent te nudam et ig-
nominiam plenam et reuelabit ignominiam
in fornicationem tuam. Scelus tunc
et fornicationes tue fornicationes hec tunc. Quia
fornicata es post gentes inter quas pol-
luta es in ydolis suis. Quia sororis tue
ambulasti in dato calicem eius in manu
tua. In eodem dominus deus. Calicem sororis
tue bibes profundum et latum et etis in
derisum et substantiam que es caput
suma. Et uisitate et dolore replebis in calice
meritis et tristitia calice sororis tue sama-
rie uices alium ipotatis usque ad fides. Et
fragmenta eius deuorabis in terra tua la-
cerabis quia ego locutus sum ait dominus de-
us. Quia hec dicit dominus deus. Quia oblata es
in et ipotasti in post corpus tui tu que
potabis scelus tuum et fornicationes tuas.
Et ait dominus deus ad me dicens. Fili hominis.
Et uisitate iudicis collam et corubam et
annuntias eis scelera eorum. Quia ad-
ulterat sunt et sanguis in medio eam et

am ydolis suis fornicate sunt. Insuper et fili
os suos quos genuerunt mulieribus et
eis ad deos adorant. Sed et hoc fecerunt mulieribus.
Polluerunt sanctuarium meum idcirco illa et
cetera mea profanauerunt. Cumque in intro
larent filios suos ydolis suis et ingredere
sanctuarium meum ut dicit illa ut polluerent
illud. Hoc etiam fecerunt in medio domus
mee. Et inserunt ad viros uenientes de lo
ge ad quos nuntios miserant. Et ecce ueniunt
quidam et clamant et comminuntur. Quia
oculos tuos et ornata es mundo multibet.
Sed isti in loco pulcherrimo et mensa ornata
est ante te. Cyprina mea iungentur
meum posuisti super eam et uox multitudinis
exultantis erat in ea. Et uirgis qui dem
titudine hominum adducebant uenientes
deserto posuerunt armillas in manibus eo
rum et coronas speciosas in capitis eorum.
Et dixi ei que attenta est in adulteris. Quia
fornicatur in fornicatione sua etiam hec.
Et ingressi sunt ad eam quasi ad mulie
rem meretricem. Sic ingreditur ad col
lam et ad oculum mulieres nefandas. Vi
u ergo isti mulieres sunt. Et quid dicunt eas
iudicio adulterum et iudicio effundent
um sanguinem quia adulterae sunt et
sanguis in manibus earum idcirco sunt
fornicatore sunt. Hec dicit dominus deus. Ad
duc ad eas multitudinem et trade eas in
manum et in pinam et lapideantur lap
idibus propriis et fodiantur gladius eorum.
Filios et filias earum interficient et domos ear
um igni succendent. Et auferam sanctu
daria et discent omnes mulieres ne faciant
sicut sanctus earum et dabunt sanctus uirum
super uos et peccata ydolorum uestrorum portabitis.
Et scietis quia ego dominus deus. **xxiii.**
Et factum est verbum domini ad me in anno
nono mense decimo decima die
mensis dicens. Fili hominis l
scite nomen domini dicit huius iqua et fura
nis est rex babilonis aduersum iherusalem
hodie. Et dices. Propter uerbum addomum
irritationem pavorum et loquens ad eos.
Hec dicit dominus deus. Donec ollam euca
pone in ignem et mitte in eam aquam pinguis
simam. Pecus assume et egredere frustra et

in ea omne pecus bonum semine et arum ele
am rostris plenam. Pinguis simum pecus
assume. Compose quoque cinerem ollam in
ea. Et effertur coctio eius et dissoluta sunt
ossa illius in medio eius. Quia hec dicit
dominus deus. Uelocitatem sanguinis ollei
cuius rubigo in ea est rubigo eius non erit
deca. Propter et propter suas ecce eam. Non
erit super eam sors. Sanguis enim ei
in medio eius est. Super limpidissimam pe
trem effudit aurum. Non effudit illi se
tatem ut possit opiri puluere ut super ducem
indignacionem meam et eam et uindictam
vltimam. Dedit sanguinem eius super petram
limpidissimam ne operiretur. Quia hec
dicit dominus deus. De uisceribus sanguinis
cuius ego gratiam faciam piam. Ego
ossa que igni succendunt. Et succent car
nes et coqueuntur uniuersa compositio rostra
tabescent. Donec quoque eam super pinas
uacuant ut maleficat et liqueat es eius et
efficitur in medio eius et in uisceribus eius
et sumatur rubigo eius. Multo latius
sudatum est et non exiit cetera uniuersa ru
bigo eius neque piguerit. In mundicia
tua execrabilis quia mundare te uolu
i non es mundata a sordibus tuis. Si uer
mundabis prius tunc quiescere faciam
et dignacionem meam in te. Ego dominus locu
tus sum. Et emiam et faciam. Non transie
nec pariam nec placabo. Iuxta vias
tuas iuxta aduersiones tuas iudi
cabo te dicit dominus. Et factum est verbum domini
ad me dicens. Fili hominis ecce ego collo
cate desiderium meum oculos tuos in plagam et
planges neque plorabis neque fletus lacrimarum
meum. In gentilem tacens in uisceribus luc
tatur non facies. Cor uia tua commulga
ta sit tibi et calcamentum tuum erunt in pedibus
tuis nec auertis ora uelabis nec acco
lit gentium contemdes. Locutus sum ego
ad populum in manu et in uisceribus meis re
spe. Factum est uero sicut preceperat dominus.
Dixit ad me populus. Quare non iudi
cas nobis quid ista significant que tibi
facis. Et dixi ad eos. Sermo domini factus est
ad me dicens. Loquere commutasti. Hec
dicit dominus deus. Ecce ego primum sciam

cedet

trone equorum eius optet te pulvis eorum
 A sonitu equitum et rotarum currum move-
 bunt currum tuum. Dum ingressus fuit porta
 tuas quasi puerilis uirilis dissipaverunt
 gressus equos suos et calcabant equos place-
 as tuas. Plurimum autem gladio ceciderunt
 tue nobiles in terram conuertere. Et assidue
 opes tuas diripient negotiatiores tui.
 Et destruent muros tuos et domos tuas
 pedem subvertent et lapides tuos et ligna
 tua et puluerem tuum in medio aquarum po-
 nent. Et quiesce faciam multitudinem
 cantorum tuorum. Sonitus cithararum audire
 non audietur amplius et dabo te in manum
 predissimam pernam. Sicutio sagena-
 rum eris nec edificabis uirga. Quia ego
 dominus locutus sum dicit dominus deus. Hec di-
 cit dominus deus deus. Nunquid non a so-
 nitu ruine tue et gemitu in effatu tuo
 cum occisi fueris in medio tui et moue-
 bunt in sole et descendent de sedibus tuis
 omnes principes maris et auferent eximi-
 as suas et uestimenta sua uaria et uet-
 et idueniunt stupore. Infra sedebunt et
 adstant super repetitum casu suo admi-
 rabunt et assumentes super te lamentum
 dicent tibi. Quomodo peristi que habitas
 in mari uirilis in terra que fuisti fortis in ma-
 ri cum habitatoribus tuis quos formida-
 bunt uniuersi. Nunc stupescunt naves
 in die periculi tui et turbabunt in sole
 in mari eo quod nullus egredietur ex te. Quia
 hec dicit dominus deus. Cum dederis te in
 desolatam sicut ciuitates que non habi-
 tantur et adduxero super te abissum et
 operuerint te aque multae et dempsero te
 cum hiis qui descendunt in lacum ad po-
 pulum sempiternum et collocauo te in
 terra nouissima sicut solitudines ueteris
 cum hiis qui deducunt in lacum ut non
 habitas. Porro cum dederis gloriam tua
 in terra uiuentium in tenebris tenebris
 te et non eris requisita et non inuenie-
 us ultra in sempiternum dicit dominus deus.
Et factum est uerbum. **XXVII.**
 Dominus autem dixit. Si uis
 fili hominis assidue super ty-
 ramum et dices tyro qui habitat

in introitu maris negotiatiores populi
 ad insulas multas. Hec dicit dominus deus. D
 tyre tu dixisti. Pfecti decoris ego sum in
 corde maris super. Finem tui qui te edificauit
 uirilis in plenitudine decoris tui abierunt
 de sanis exstiterunt te cum omnibus ta-
 bulas maris. Cedam delectatio tui
 tui ut faceret tui malum. Quia de
 basan dolauerunt in uentos tuos. Transiit
 tua fecit tui exere uirilis in tyro iola
 de uirilis uirilis. Illis uana degypto
 cetera est tui in clum ne ponetur in malo
 Iam tui et purpura de uirilis elisa fuit
 sunt opum tui tui. Hauiatores sy-
 donis et arabii. Finem tui uirilis tui. Sa-
 pientes tui tyre fuit sunt gubernatores tui
 senes libii et prudentes eius hauiatores
 nauas ad ministrum uirilis suppellecti-
 lis tue. Omnes nauas maris et nauas
 ear fuerunt in populo negotiatiores tue.
 Pfecti libii et uirilis erant in exercitu tuo
 uir uiratores tui dixerunt in galam
 penderunt in te pernam tuo. Fili autem
 dii cum exercitu tuo erant super muros
 tuos in armis tui. Si et pigriti qui erant
 in muros tui pharissas suas suspen-
 derunt in muros tui pernam. Si et pigriti
 uir uiratores tui. Carthagine
 ses negotiatiores tui a uirilis tui
 tui diuitias argenteo. Ferro. Stagno.
 plumbum et replerunt in muros tuas.
 Sicut et tui et mosoch ipi uiratores
 tui. Manapia in uala erant adduxerunt
 populo tuo. De domo thogoma equos
 et equos et mulos adduxerunt ad exercitu
 tuum. Fili dederunt negotiatiores tui in
 te multe negotiatio maris tue. Dentis
 ebullientes et ebullientes in muros tuos
 tuo. Syrus negotiatiores tui. Inter
 multitudinem opum tuos gemmam
 purpuram et scutellata et seruam et uirilis
 et coeam populo fuerunt in muros tuo. Iu-
 da et tui et tui ipi uiratores tui in
 tuo primo uassallum et mel et oleum et re-
 suam populo fuerunt in muros tui. Da-
 masceus negotiatiores tui in muros
 opum tuos in multitudinem diuitiarum opum
 in muros purpuram et laniis coloris opum.

Dan i gressu timore in mundum tuum p
 soluerunt ferrum sabrefu. S. cadent i ca
 lamis in negotiacone tua. Dedant iusti
 oves tui in capentibus tuis ad secundum. A ca
 lura i unius principes cedat tui negotia
 tes manus tue. Cum agnus i arietibus i e
 dis uenit negotiacone tui ad te. Vendi
 tores sata i uenia tui iustiores tui i uen
 ius pnis aromatis i lapide pteolo i
 am qd ppoluerunt in interitum tuo. Aia
 i chemie i eden. negotiacone tui sata al
 fur. chelmad i uenditores tui. I p negotia
 cones tui nullaphaiam in uolucis ianiti
 i poluitoris gressu tui p nos las que ob
 uoluit i astute erant finibus. Cedros quo
 qd habebant in negotiacone tui naues
 maris. Principes tui i negotiacone tua.
 Et repleta es i glificata uinis i corde ma
 ris. I u aquis multis adduxerunt te tem
 ges tui. Ventus austru conturbat te i corde
 maris. Diuitie tue i chelad tui i mul
 tplex instrumentum tuum. Ante tui
 i gubnatores tui qui tenebant suppellet
 tiliam tuam i pido tuo pferant in te ai uen
 iula multitudine que est in medio tui ca
 dent i corde maris id te retine tue. A son
 tu clamoris gubnatoyum tuos pntba
 hunc dasset i descendit denariis tuis i
 quis qui tenebant tui. Ante tui
 i gubnatoyes maris uentoresq i pte
 tui i nra stauit i erulabunt sup te uo
 te magna i clamabunt amare i supiac
 ent pulueru capiti tui i tunc spigent.
 Et cadent sup te caluicium i accingent
 alitis i plorabunt te i amaritudine af
 me ploratu amarissimis. i allumet sup
 te carnem iugum i plantent te. Que
 est ut tui que obutunt i medio ma
 ris que in ortu negotiacone tui de
 mar i plesti populos multos. I u mul
 tudine dimicant tui i plos tui di
 casti reges terre uenit i nra es i mari i p
 fundis aquar. O pes tue i omnis mul
 tudo tua que erat i medio tui occidit.
 I u nra habitatores insular ob stupu
 erit sup te i reniges ear. Omnes cent
 pestate pculi mutauit multus nego
 tiatores plos i uenit sup te adue

Echilum deducit es. i no eis usq i impetum.
 et factus est sicut dui ad .xxviii.
 me dicens. Fili hominis dicit pnt
 pi tui. I. et dicit dñs deus. Et qd
 eleuatum est cor tuum i dixisti. Deus ego
 sum. i in cathedra dei sedi in corde maris.
 tum sis homo i non deus. i dedi tui cor tui
 quasi cor dei. i te sapientior es i dante
 te omne secretum non est absconditum a te.
 I u sapientia i prudentia tua fecisti i for
 tudinem i adquisisti tui aurum i arge
 tum in thesauris tuis. I u multitudine
 sapientie tue i negotiacone tua multi
 plicasti i fortitudinem i eleuatum est cor
 tuum in robore tuo. Post hec dicit dñs
 ds. Et qd eleuatum est cor tui quasi cor
 dei. idcirco ecce ego adducam sup te alte
 ros robustissimos gentium. Et munda
 bunt gladios suos sup pulchritudine
 sapientie tue i polluent decorem tui i i
 efficient i detrahent te i uolens in iudic ac
 casum i corde maris. Nunquid dicens
 loquis ds ego sum coram iusticiis tui
 tum sis homo i non deus. I u manu occi
 dentium te tradam morte i carceres mo
 tiens i manu alietoy. quia ego locutus
 sum. ait dñs deus. Et factus e sermo domi
 ad me dicens. Fili hominis. leua plant
 am sup regem tui i dices ei. Heedunt co
 uinitus deus. I u siqua cillum similitudi
 nis plenus sapientia i pntis decore i deli
 cis paradisi dei fuisti. Omnis lapis pre
 ciosus opulentum tui. Sardius topa
 zius i aspis i uolutus i onix i uerulus
 i saphirus i carbunculus i smaragdus.
 I u tui quicq opus decoris tui i fora
 mina tua in die qua dñs es pntia
 sunt. I u dñs extensis i protegens i
 posuit te in manibus sco dei. i medio lapidum
 i uenit ambula i pntis inuis i
 die dñs tui que dñs in uenit e i uen
 tas in te. I u multitudine negotiacone
 tue repleta sunt uiciora tua i iniquitate
 i peccasti. Et ecce te de manu sco dei i p
 didi te o dñs protegens de medio lapi
 dum i uenit. Et eleuatum est cor tui i de
 core tuo. I u tui protegit te ante faciem
 regum dñs te ut dñs te. I u multitudine

domine iniquitatem tuam in iniquitate nego-
tationis tue polluiti sacrificacionem tua. **D**
omine ego ignem de medio tui qui con-
dat te idolo te manentem super terram in espi-
ritu videntium te. Omnes qui vident
te in gentibus obstupescunt super te. **N**ichil
es et non eis imponent. Et facta est
domine ad me dicens. Fili hominis pone fa-
ciem tuam contra syonem et prophetabis de ea
dices. **H**ec dicit dominus deus. Ego ad te syonem
et glorificabo in medio tui. Et facient quia
ego dominus cum fecero in ea iudicia et sacrificia
fuero in ea. Et imitanti ei pestilentia et
imem in placetis eius et corrumpent iustitiam
in medio eius gladio percutiam. **S**cient quia
ego dominus. Et non erit ultra domus israel
offendiculum amantibus et spina dolo-
rem infens undique percutiam eos qui ad-
ulantur eis. **S**cient quia ego dominus deus. **H**ec
dicit dominus deus. **Q**uando aggregabo domum
israel de populis in quibus dispersi sunt sacrificia
in eis coram gentibus. Et habitabunt in
terra sua quam dedi seruo meo iacob. Et
habitabunt in ea securi et edificabunt do-
mos et plantabunt vineas et habitabunt et
dixerunt fecerunt iudicia iominibus qui ad-
ulantur eis percutiam. **S**cient quia ego
dominus deus eorum. **XXXIX**

In anno decimo id est decimo mense vnde
cum die mensis. facta est obum domine ad me
dicens. Fili hominis pone faciem tuam
contra pharaonem regem egypti et prophetabis
de eo et de egypto uniuerso. loque et dices. **H**ec
dicit dominus deus. Ego ad te pharaonem rex
egypti oraco magne qui archas in medio flu-
minis tuos. Et dicit. **N**eus est fluminis et
ego feci memorem. Et ponant frenum in
maxillis tuis et aglutinabo pilas flumi-
ni squamis tuis. Et extendam te de me-
dio fluminis tui et iunxi pilas tui squa-
mis tuis ad hebunt. Et prouocam te inde
serui et omnes pilas fluminis tui super fa-
ciem tue cadent. Et non colligens neque
gregabis. **S**ectus terre in uolantibus celis
di te ad deuorandum. Et facient omnes hi
tatores egypti quia ego dominus. **D**e eo quod
fuit vacuus hammonis domus israel qui
do apprehenderunt te manu et factus es

in lacerta omne humerum eorum et dissolui
omnes tenes eorum et humeribus eis super te
summus es. **Q**uia hec dicit dominus deus. **E**go
ego adducam super te gladium iustitiae
de te hominem iumentum. Et erit terra egi-
pti in desertum et in solitudinem. **S**cient quia
ego dominus. **D**e eo quod dixisti fluminis meus
et ego feci eum. **I**o cito ecce ego ad te et ad flu-
mina. **D**aboque terram egypti in solitudinem
gladio dissipatam. a turris synces usque ad
terminos ethiopie. **N**on pertransibit eam
hominis neque populi iumentum quod iterum
et non hincque et illinc. **D**aboque terram
egypti desertam in medio terrae deserta et ci-
uitates eius in medio orbis solitudo et
desolatio quod agnita annis. Et dissipabo
egyptios in uacantes et uacillabo eas in
terra. **Q**uia hec dicit dominus deus. **P**ost finem quod
regnum annos aggregabo egyptum de populis
in quibus dispersi sunt et reditum captiui-
tatem egypti et colloabo eos in terra pla-
tibus in terra naturae suae et erunt ibi
in regnum humile. Et me terra regna erit
humillima et non eleuabit ultra super
nationes. Et in uiam eos ne impert
gentibus neque erunt ultra domum israel
in fiducia docentes iniquitatem ut fugi-
ant et sequantur eos. Et facient quia ego
dominus deus. Et facta est in xxviii anno
in primo mense in uia mensis. facta est obum
domine ad me dicens. Fili hominis nabi-
chodonosor rex babilonis seruit fecit
exercitum suum in uirtute magna adu-
sus syonem. **O**mnis caput decaluaui
et omnis humeris depilatus est et inerte
reddita non est ei neque exercitum eius de
tyro per se in uirtute qua seruierunt ad
eum. **Q**uia hec dicit dominus deus. **E**go
dabo nabi chodonosor regem babilo-
nis in terram egypti et accipiet in uirtute
domine eius et depilabitur in uirtute et
et in uirtute spolia eius et erit merces exer-
citum eius et opto pro quo fuerunt aduersus
eum. **D**e eo et terram egypti pro eo quod latronum
in uirtute aut dominus deus. **Q**uod te illa
pullulabit coram domus israel et ubi
dabo apertum os in medio eorum et facient
quia ego dominus. **XXX**

Et factum est vbi dicitur ad me dicens
fili hominis propheta dicit. Hec dicit
ad dñs deus. Et iuliate. Ve ne dicit qd
intra est dies i appropinquat dies dñi dies un
bis tempus gentium erit. Et ueniet gladi
i egyptum i erit paucis in egypto i a blata sunt mil
litudines illius i destructa fundamēta. Ego
pila i lura i liddi i omne reliquum wi
gis i chub i fali terre sedis gladio cadet
cum eis. Hec dicit dñs deus. Et conuenit
fili hominis egyptum i destructa sunt
nuptie eius a nuptie sicut gladio cadent
ica ait dñs exercituum. Et dissipabit
i medio frae dissipata i uides eius in
medio multitudinis desertas erunt. Et sci
ent qm ego dñs deus cu deorsu ignem in
egyptum i adha sunt omnes auxiliato
res eius in die illa egredient i uincit a
fate mea in uincit ad ostendam ethio
pie i fidem. Et erit paucis eis in die
egypti quia ablaq dubio ueniet. Hec
dicit dñs deus. Et cessare faciam multi
tudinem egypti i manum nabuchodonos
or regis babilonis. Ipe i populus eus
cum eo foras illi gentium adducunt
ad dissipandam terram i euaginabunt
gladios suos sup egyptum i implebunt
terram i mfectis. Et faciam alueos flumi
ni andos i uadant flum i manus pef
simos i dissipabo terram i plenitudine
eius i uadant alienos. Ego dñs locu
sum. Hec dicit dominus dñs. Et dissipabo
simulachra i cessare faciam ydola tem
pulis i dux de tra egypti non erit amplius.
Et dabo terram i mfecta egypti i dissipabo
terram pharaes. I dabo ignem i campum
i faciam iudicia in alexandria i effun
dant i dignationem mea sup pelusum
i uolunt egypti i mfectam multitudinem
alexandrie i dabo ignem i egypto. Qua
si paturiens uolebit pelusum i alexa
ndria erit dissipata i in memphis angu
stie cothone. Iuuenes helyopoles i
uubasti gladio cadent i ipse capite duc
tur in campum i mfectet dies cum et
uero i septima egypti i defecit in eo sup
uia potencie eius. I pam opient mbes

fili autem eius in opituitatem ducunt i fan
am iudicia in egypto. i facient quia ego dñs
dñs. Et factum est in undecimo anno in primo
mense i septima mensis. factum est vbi dicit
ad me dicens. fili hominis brachii pha
raonis regis egypti i fregit. Et ecce non est
obuolucum ut restitueretur ei latus ut li
garet pannis i fascicetur lintheolis i re
cepto robore posset tenere gladium. **P**
ecce hec dicit dominus dñs. Ecce ego ad fa
torem egypti regem i mittam bra
chium eius forte. Et factum i demum
gladium demum eius. Et dissipabo egypt
um i gentib i uentilabo eos in eis. Et
effortabo brachia regis babilonis. dabo
qd gladium meum i manum eius. Et effu
gam brachia pharaonis i gentes genti
um i mfectam coram facie eius. Et effortabo
brachia regis babilonis i brachia pha
raonis i uident. Et facient qd ego dñs a de
do gladium meum i manum regis babilo
nis i extendit eum sup terram egypti. i dissi
pabo egyptum i nationes i uentilabo eos
in eis. i facient quia ego dominus. **xxxv**

Et factum est in undecimo anno tercio
mense una mensis. factum est vbi
dicit ad me dicens. fili hominis
dic pharaoni regi egypti i ipse eius. Cui
similis factus es i magnitudine tua. Ecce
assur quasi cedrus in libano pulcher in
uis i frondibus nemorosus excelsusq al
titudine. i uic edulas frondes eleuati e
stauerunt eius. I que i mfectum illum
au vllus exaltant illum. I flumina eius
manabant i aruam iudicium eius i uo
lunt emisit ad iudicia ligna regionis
i picea eleuata est altitudo eius sup oia
ligna regionis i multiplicata sunt arbu
sta eius i eleuati sunt iudicium eius p aquis
multis. Cumq extendisset umbras suas
i ramis eius fecit iudicium omnia uolati
lia celi i frondibus eius genuerunt oes
bestie saluum i i uibraculo illius hi
cabat ceteris gentium pulchritudine. Ecce
qd pulchritudine i magnitudine sua i in
dilatatione arborum suorum. Erant enim
radix illius iudicium aquas multas. Cedri
non fuerunt altiores illo i iudicio dei

est et plangent enim filie gentium. plangent
eum. Super egypto et super multitudine eius. e.
plangent eum ait dominus deus. Factum est itaque
decimo anno primo mense quintadecima
die mensis. factum est vultum domini ad me dicens.
Fili hominis ecce carmen lugubre super
multitudinem egypti et decemque eam ipsam
et filias gentium robustam ad dant vlti
mam cum hijs qui descendunt in lacum. Quos
pulsaverunt es descende et dormi cum inimicis.
In medio infectos gladio cadent. Et la
dus datus est et acciderunt eam et omnes
populi eius. Loquentur ei potentissimi rob
orum de medio iherusalem qui ait auxilia
corum suis descendunt et dormierunt in cum
ali infectos gladio. Ibiq; assit et omnis
multitudo eius in circuitu illius sepulchra
eorum. Omnes infecti qui ceciderunt gladio
quorum data sunt sepulchra in novissimis
lacu. Et facta est multitudo eius pinguum
sepulchra eius in circuitu illius cadentis gl
dio qui cedant quondam fortitudinem i
tra viventium. Ibi etiam et omnis milit
to eius pinguum sepulchra sunt. Omnes i
hi infecti ruerunt gladio qui descende
runt in circuitu ad dant vltimam qui po
luerunt vultum suum in tra viventium.
Et portaverunt ignominiam suam cum hijs
qui descenderunt in lacum. In medio in
fectos posuerunt cubile suum in iumentis
illis eius in circuitu eius sepulchra illi.
Omnes hi in circuitu infectos gladio
dormierunt enim ad rem in tra viventium
et portaverunt confusionem suam cum hijs qui
descenderunt in lacum. In medio infectos
positi sunt. Ibi moles et tubal et omnis i
multitudo eius in circuitu eius sepulchra ei.
Omnes hi in circuitu infectos gladio
et cadentes qui dormierunt fortitudinem suam i
tra viventium et nunc dormient in for
tibus cadentibus q; inimicis qui desce
derunt ad inferni cum armis suis et po
luerunt gladios sub caputibus suis et fue
runt iniquitates eorum in circuitu eorum. quia te
ror fortium facti sunt in tra viventium.
Et tu ergo in medio inimicis et sters
domus cum infectis gladio et qui cum
inimicis dormierunt. Ibi ydumea et

reges eius et omnes duces eius qui dant sunt
cum exercitu suo cum infectis gladio et qui
cum inimicis dormierunt et cum hijs qui
descenderunt in lacum. Ibi principes aquilo
nis omnes et universi uenatores qui deducti
sunt omnes cum infectis pauciores et in sua for
titudine et filii qui dormierunt inimicis cum
infectis gladio. Et portaverunt confusionem
suam cum hijs qui descenderunt in lacum. Vi
dit eos phario et solatus est super universas
multitudines suam que est infecta est gla
dio. Et portaverunt confusionem suam cum hijs
qui descenderunt in lacum. Phario et ois
exercitus eius ait dominus deus. quia ter
rorem suum in tra viventium. Dormierunt
in medio inimicis cum infectis gladio.
Phario et ois multitudo eius ait do
minus deus.

Et factum est vultum domini ad me dicens.
Fili hominis loqueri ad filios
populi et dices ad eos. Erit in
induxerit super eam gladium et illic pili
re vultum vultum de novissimis suis et isti
aut eum super se speculatorem et ille indit
gladium venientem super eam et vultum
cervicis et amittentur populo. audient
autem quisquis est ille sanctus vultum no
se obscurant venientem gladiis et illic
eum. sanguis super caput ipsius erit. Si o
tium vultum audient et non se obscurant.
sanguis eius in populo erit. Si autem secul
toderit animam suam saluabit. Ob se spe
culator indit gladium venientem et non
in sonnent vultum et ipsius se non custo
dierit venientem gladiis et illic de eis aia
et ille quidem iniquitate sua caput est
sanguinem autem eius de manu speculato
ris requirant non si populus sit se ego. Et
tu fili hominis speculacum dedit te domini
thi. Audient ergo simonem ex ore meo
annuntiabis eis exite. Si me dicitte
adimplunt. Imple more moieris. non
fuit locutus ut se custodiat iniquis a
ma sua ipse impius in iniquitate sua mo
uerit. sanguinem autem eius de manu tua
requirant. Si autem annuntiante te ad
implunt ut aius suis quidam. Unde
fuit quibus a ma sua ipse iniquitate sua

morietur. pro te tu anima manum liba est.
Tu ergo fili hominis dic ad dominum isrl.
Si locuti estis dicentes. Iniquitates nostrae
et peccata nostra super nos sunt et impis nos tace-
amus. Quomodo ergo vivemus. Dic
ad eos. Vultis ego dicat dominus deus.
Nolo mortem impij. Sed ut convertatur impius
a viis suis et vivat. Inquit autem impius
peccatis. Et quare morietur dominus isrl.
Tu itaque fili hominis dic ad
filios populi tui. Iustitia iusti non liber-
abit eum iniquitatemque dicit peccavit. et
impietas impij non nocuit ei. Inquit
dicit consilium fuerit ad impietatem suam. et
iustus non potest vivere in iustitia sua in qua
vixit. dicit peccavit. Etiam si dixerit iusto
quod iusta iustitiae. et filius in iustitia sua fecit
ut iniquitatem. omnes iustitiae eius ob-
livioni tradentur. in iniquitate sua qua
operatus est in ipso morietur. Si autem dixerit
impro morte mortis. et egit penitentiam
a peccato suo fecitque iudicium et iustitiam
et pignus restituit ille impius rapinamque
reddidit. et mandatis vestris ambulavit. nec
fecit quicquam in iustitia. vita vivit et
non morietur. Omnia peccata eius que
peccavit non imputabuntur ei. Iudicium
et iustitiam fecit iusta vivit. Et dixerunt
viri populi tui. Non est equum pondus via
dum et iustum iusta in iustitia est. Cum enim
iustus recesserit a iustitia sua fecitque iniqui-
tates mortem in eis. Inquit recessit impius
ab impietate sua fecitque iudicium et ius-
titiam vivit in eis. Et dicitis. Non est via
domini. Numquamque iusta via
sua iudicabo de vobis domine isrl. Et
factum est in anno duodecimo. idcirco mense
iniquitatis mensis transmigrationis vestre
venit ad me qui fugerat de iherusalem
dicens. Iustitia est civitas. si annus ad
dum facta fuerat ad me vespere ante qua
veniret qui fugerat. Apud os meum
dixit veniret ad me mane et apud os meum
non solum amplius. Et factum est verbum domini
ad me dicens. Fili hominis qui habitant
in muris hys super humum isrl. loquen-
tes aliter. Vultis enim abraham et isac
tate possedit terram. Nos autem iusti. non

data est terra in possessionem. **I**taque dices
ad eos. Et dicit dominus deus. Qui sag-
mine comeditis et oculos vestros levatis ad
multitudines vestras et sanguinem funditis. Num-
quid terram hereditate possidebitis. Et
testis in gladiis vestris fecistis abhomi-
nationes vestras et unusquisque uxorem primum
sui polluit et terram hereditate possidebitis.
Et dices ad eos. Si dicit dominus deus. Vult
ego quia in muris habitant gladio ca-
dent. Inquit magis est testis tunc adducen-
dum. qui ante in peditibus et in peditibus
sunt peste morietur. Et dabo terram in so-
litudinem et desertum et deficiet superbia et for-
titudo eius et desolabuntur montes isrl. Et
quod nullus sit qui pedes transierit. Et sciet
quia ego deus cum dederim terram eos desola-
tam et desertam propter iniquitatem ab hominibus
quas quas operati sunt. Et factum est
fili populi tui qui loquuntur de te in terra mo-
ris et in hostijs domos et dicitur unus ad
alterum. vir ad proximum suum loquentes.
Venite et audiamus qui sit factus egredi-
ens a domibus. Et venimus ad te quasi
in grediamur populus meus et sedent coram te
populi mei. Et audimus sermones tuos et
non faciunt eos. quia in cantum oris sui
tunc illos et auariciam suam sequuntur cor-
eunt. Et estis quasi carum mulierem
quod suum dicitur. Sono tamen. Et audiamus
iusta tua et non faciunt ea. Et cum venit
quod predictum est. ecce enim venit tunc sciet
quod propheta fuerunt inter eos. **xxxiii**

Et factum est iuxta verbum domini ad me di-
cens. Fili hominis propheta de pas-
toribus isrl. **O**phar dices pastoribus
Hec dicit dominus deus. Ego pastoribus
isrl. qui pascebant semetipsos. Nonne gre-
ges a pastoribus pascunt. Lac comederunt
et lanis operiebantur. et quod nullum erat
occideratis gregem autem meum non pas-
cebatis. Quod infinitum sunt non solidati
sunt. et quod egrediamur non sanatis. quod frangit
est non alligastis et quod ab tectum est non
reduxistis et quod puerum non quesistis. Si
cum austeritate imperantis eis et cum poten-
tia. et dispense sunt omnes meae eo quod non esset
pastor. et factum est iuxta verbum domini

testamentum agni et discipule sunt. Et transiit greges mei in montibus multis et colle exco-
lo et super omne faciem terre discipuli sui greges mei et non erat qui requireret. **P**ropterea o pastores audite uerbum domini. **Y**uio ego dixi dominus deus. quia pro eo quod facti sunt greges mei in rapinam et oues mee in deuoracionem omnium bestiarum agni eo quod non esset pastor: neque ei quesierunt pastores gregem meum. **S**i pastores essent semper et greges meos non pascerant. **P**ropterea pastores audite uerbum domini. **N**ec dicit dominus deus. **E**cce ego ipse super pastores requiram gregem meum de manu eorum et cessare eos faciam ut ultra non pascant gregem meum. nec pascent amplius pastores semper. **L**iberabo gregem meum de ore eorum et non erit ultra eis in escam. **Q**uia hec dicit dominus deus. **E**cce ego ipse requiram oues meas et visitabo eas. **S**i uisite uisitate pastores gregem suum in die quando fuit in uento dicit dominus deus dissipatis. **L**iberabo oues meas et liberabo eas de omnibus locis in quibus discipule fuerant in die tribus et caligis. **E**t educam eos de populo et aggregabo eas de ceteris. **I**nducam eas in terram suam et pascentur eas in montibus israel. **I**n uisus et in auditum eorum. **I**n pascatu liberabo eas. **I**n montibus excelsum israel erunt pascua eorum. **I**n hiis requiescent in herbis uentibus. **I**n pascatu pinguium pascent super montes israel. **E**go pascent oues meas et ego eas accubare faciam in die dominus deus. **N**on perierit requiram. et quod abiectionem fuerat educam. et quod stratum fuerat amigabo. et quod in finem erat solidabo. et quod pingue forte custodiam et pascent in eis iudicio. **V**os autem greges mei. **N**ec dicit dominus deus. **E**cce ego uidit in pecus et pecus. et arietem et hircum. **N**omine uobis satis erat pascua bona de pascua. **I**n super et reliquias pascuarum uisus et auditis pedum uisus. **E**cce cum primum a quam bibitis reliqui pedum uisus uisus uobis et oues mee hys que exultata fuerant pedum uisus pascent. et ne pedes in uisus uisus hec dicit dominus deus. **E**cce ego ipse uidit in ter pecus pingue et maculentum. **P**ro eo quod latibus et humis in pingebatis et cornibus uisus

uenerabitis omnia infirma pecora donec dissipentur foras saluabo gregem meum et non erit ultra in rapinam et iudicabo inter pecus et pecus. **E**t suscitabo super pastorem unum qui pascat ea semini meum dauid. **I**pe pascat ea et ipse erit eis in pastorem. **E**go autem dominus ero eis in dominum et seruus meus dauid princeps in medio eorum. **E**go autem dominus locutus sum. **E**t faciam cum eis pacem pacis et cessare faciam bestias pessimas de terra et qui habitant in deserto secum dormient in saltibus et ponam eas in circuitu collum meum benedictionem et educationem in uentre suo. **E**t pluuie benedictionis erunt et dabit lignum agni fructum suum et finis dabit germen suum. **E**t erunt in terra sua absque timore. et sciet quia ego dominus cum sermone castitatis uisus eorum et erunt eos de manu impantium suorum. **E**t erunt non ultra in rapinam in gentibus neque bestie erunt deuorabiles eos. **H**abitabunt confidenter absque ullo timore. et suscitabo eis germen iustum nominatum. **E**t non erunt ultra in uisus fame in terra neque peribunt amplius in uisus gentium. **E**t sciet quia ego dominus deus eorum cum eis et ipse ipse meus dominus israel ait dominus deus. **P**os autem greges mei greges pascue mee homines estis et ego dominus deus. **XXXV . . .**

Et factus est sermo domini ad me dicens. **F**ili hominis pone faciem tuam ad uisum montem seyr et prophabis ad eum et dices illi. **N**ec dicit dominus deus. **E**cce ego ad te mons seyr extendam manum meam super te. et dabo te desolatam atque desertam. **P**edes tuos demoliar et in desertum eris. **E**t factus quia ego dominus eo quod fueris inimicus sempiternus et adulis factus israel in manu gladii in tempore afflictionis eorum in tempore iniquitatis extreme. **P**ropterea uiuo ego dicit dominus deus qui sanguinem tradam te. et sanguis te persequetur. **E**cce cum sanguinem odis sanguis persequetur te. **E**t dabo montem seyr desolatam atque desertam. et auferam de eo euntem et redeuntem et impleto montem eius cadentibus occisores suos. **I**n collibus meis et in uallibus meis atque in corymbis meis feci gladio cadent. **I**n solitudines semper primas tradam te. et uirtutes tue non hi

habundant. Et scitis quia ego dominus deus estis quod
hueritis dicit gentes et dicit de me et tunc et hie
dicitate possidebo eas cum dominus esset ibi. Pro
mo ego dicit dominus deus. quia faciam iux
ta mentem tuam et secundum velum tuum quem feci
natis habens eos et uocatis effugiar per eos ci
te iudicauero. Et scies quia ego dominus. A uo
in omnia obprobria tua que locutus es
de montibus israel dicens. Deserti uobis da
ti sunt ad deuorandum. Insuper existis si
me ore uro et demagatis aduersum me. Pro
mo ego audiui. Hec dicit dominus deus. Et tunc
inuisa tua in solitudinem redigam. Et tunc
gaudis es super hereditatem domus israel eo
quod sunt dissipata. Sic faciam tibi. Dissipa
tus eris in montes seyr et ydumea omnis. Et
scies quia ego dominus. **xxxvi. 2.**
O autem fili hominis propheta super uo
ces israel et dices. Montes israel audi
te uerbum domini. Hec dicit dominus deus.
Eo quod dixit inimicis de uobis euge alti
tudines sempiternae in hereditatem dante sunt
uobis. Propterea uacinate et dicit. Hec dicit
dominus deus. Pro eo quod desolati estis et excidit
per circuitum et facta in hereditatem reliquis ge
tibus. et ascendistis super labium ligite et ob
probrium populi. Propterea montes israel audite
uerbum domini dei. Hec dicit dominus deus montibus
et collibus conturbis uallibusque desertis pa
netibus et urbibus delictis que deplare sunt
et solanate reliquis gentibus per circuitum.
Propterea hec dicit dominus deus. Quoniam in
igne zeli mei locutus sum de reliquis gen
tibus et de ydumea inuisa qui debent fieri
meam sibi in hereditatem cum gladio et co
to corde et animo et erunt eam ut vasta
rent. Propterea uacinate super humum israel et
dices montibus et collibus uigis et uallibus. H
dicit dominus deus. Pro eo quod desolati estis.
Ecce ego in zelo meo et in furore meo locut
sum. Eo quod confusione gentium susti
nueritis. Propterea hec dicit dominus deus. Ec
ce leuam manum meam in gentes que con
turbati uro sunt. ut ipse confusione suam
propter nos autem montes israel ramos uos
expandite et fructum uerum afferatis pro
mo israel. Propterea enim est ueritas. Na
ecce ego aduersus et uenerat ad uos et arabi

mini et accipietis sementem et multiplicabo
in uobis homines. omneque domum israel et
habuunt ciuitates et uenia istaurabuntur.
Et replebo uos hominibus etumentis et mul
tiplicabo et crescent. Et habitare uos fa
ciam sicut a principio. Domusque donabo
maioribus quam habuistis ab initio. Et
scies quia ego dominus. Et adducam super uos
homines populi mei israel. Et heredate po
sidebunt te et eris eis in hereditatem et non ad
des ultra ut absque eis sis. Hec dicit dominus deus.
Pro eo quod dicit de uobis deus attrax homi
num es et suffocans gentem tuam. Propterea
homines non comedes amplius et gente
tuam non uocabis ultra ait dominus deus. Nec
audiam faciam in te amplius et filium
gentium et obprobrium populo nequaquam
portabis et gentem tuam non amittes am
plius ait dominus deus. Et factum est uerbum domini
ad me dicens. israel hominis domus israel
hinc uenerunt in humo sua et polluerunt ea
in uis suis et in istudis suis. Propterea in uerbum
dixi mentem facia est uis eorum cora
me. Et effudi sanguinem meum in eis super
eos per sanguinem quem fuderunt super terram
in ydolis suis polluerunt eam. Propterea
eos in gentes et uenerunt sicut in uis
ca uis eorum et ad inuentiones iudicauit
eos. Et ingressi sunt ad gentes ad quas i
trouerunt et polluerunt nomen sanctum meum
cum diceret de eis. populus domini est iste de
tra ista egressi sunt. Et peperi nomen sco
mes quod polluerat domus israel ad gentes
ad quas ingressi sunt. Propterea dices do
mini israel. Hec dicit dominus deus. Non
propter uos ego faciam domus israel et propter
nomen sanctum meum quod polluitis in gen
tibus ad quas intrastis. Et sanctificabo
nomen meum magnum quod polluitur est
in gentes quod polluitis in medio eorum
ut sciant gentes quod ego dominus dicit dominus
exercituum. Cum sanctificatus fueris in uo
bis coram eis tollam quippe uos de uer
bis gentium et congregabo uos de uer
bis uis. et adducam uos in terram uestram.
Et effundam super uos aquam mundam
et mundabimini ab omnibus iniquitatibus
uicis et ab uicis ydolis uicis mundato

uos. Et dabo uobis cor: nonum et spiritum
hominum prout in medio uiri. Et auferam
cor lapideum de carne uira et dabo uobis cor
carnentum et spiritum meum ponam in medio uiri.
Et faciam ut in preceptis meis ambuletis
iudicia mea custodiat et operentur. Et hi
carnitis uira quam dedi patribus uiris et er
tis in insepulchrum et ego ero uobis idem. Et sal
uabo uos ex inimicis iniquitatis uiris uiris
Et uocabo famulentum et multiplicabo il
lum. Et non inponam in uos famentem et inimi
plicabo fructum ligni et graminis agri. Et non
poteris ultra opprobrium famis egentibus
et recedabunt uiae uas pessimam
studiorumque non tonos et displicebunt
uobis iniquitates uir et scelera uira. Non
propter uos ego faciam aut dno ds non um
sic uobis. Et confundunt et erubescite super
uis uiris domus israel. Hec dicit dno deus.
Iudice qua mundauis uos ab omnibus i
niquitatibus uiris et habitati facio uides in
staurauero ruinosa uira desolata fuit ex
culti que quondam erat desolata et adis
omnis inuicoris dicitur. Terra illa in culta
facta est ut omnis uoluptatis inuicoris
deserte et deserte atque suffocasse inuicoris se
derunt. Et scient gentes quecumque delicta
fuerint in circuitu uiri. quia ego dno edificau
dissipata. plantauique in culta. ego dno
locutus sum et feci. Hec dicit dno ds. Ad
huc in hoc inuenient me domus israel. ut fa
ciam eis. Et multiplicabo eos sicut gregem
hominum ut gregem sanum ut gregem the
usalem in sollemnitatibus eius. Sicut
ciuitates deserte pleneque gregibus hominum
Et scient quia ego domus israel. **xxxvii**

acta est super me manus domini et e
duxit me in spem domini et dimisit me
in medio campi qui erat plenus
ossibus et circumdixit me per ea in giro. Et uir
aut uulsa ualde super faciem campi sicut
que uel uenienter. Et dixit ad me fili hominis
putas ne inuenient ossa ista. Et dixit. Do
mine ds tu uolsti. Et dixit ad me. Ua
cinare de ossibus istis et dices eis. Ossa au
da audite uerbum domini. Hec dicit dno
ds ossibus istis. Ecce ego inuocabo uos
spiritum et uiuentis. Et dabo super uos ueruos

et succresce faciam super uos carnes et super exten
dam in uobis tunc et dabo uobis spiritum et
uiuentis. Et scient quia ego dno. Et propheta
ui sicut pcepit michi. factus est aut sonitus
prophetiae meae et ecce conuincio. Et accessit
ossa ad ossa unumquodque ad iuncturam suam
Et uidit et ecce super ea uerui et carnes ascende
runt et extensa est in eis uis de super et spiritum non
habebant. Et dixit ad me. Vattinare ad
spiritum fili hominis et dices ad spiritum. Hec
dicit dno deus. A quo uenitis uenit spiritum in
suffla super meos istos et reuolueret. Et prohe
taui sicut pcepit michi. et ingressus est in
spiritus et reuolueret. steteruntque super pedes suos
exercentis grandis uinis ualde. Et dixit ad
me. Fili hominis ossa hec uniuersa domus
israel est. Spiritus dicitur. A tunc ossa mea et pe
nit spes mea et absali sumus. Propter uatic
nam et dices ad eos. Hec dicit domus deus.
Ecce ego aptam tumulos uros et reducam
uos de sepulchris uiris popule uis et ibit
uos in terram tuam israel. Et scient quia ego
dno cum aperueris sepulchra uira et eduxero
uos de tumulis uiris prole meos et dabo spiritum
meum in uobis et uiuentis. Et requiesce uos
faciam super humum uiram et facies que ego
dno locutus sum et feci. aut dno ds. Et feci
suo dno ad me dno. Et tu fili hominis al
sume tibi lignum unum et scinde super illud
inde et filius israel locys eius. Et tolle lignum
aleam et scinde super illud ioseph et lignum ef
faym. et amide domus israel. locorumque ei.
Ad iunge illa unum ad aliam tibi et lignum
unum et erunt in unum in manu tua. Et
aut dixerunt ad te filii populi tui loquentes
nomine in dno uobis quid istis tibi ue
lis. Loquis ad eos. Hec dicit dno ds. Ec
ce ego assumam lignum ioseph ad eima
ni effaym et tibi israel que sunt ei ad me
te et dabo illud parit cum ligno iuda et fa
cia eas et lignum unum et erit unum in ma
ni eius. Et aut ligna super que scrip
tis in manu tua locutis eos et dices ad eos.
Hec dicit dno deus. Ecce ego assumam
fuit israel de medio nationum ad quas
abierunt. et congregabo eos undique et addu
cam eos ad humum suam et faciam eos
in gentem unam in terra in uocibus israel. Et

recumtis erit omnibus impans non enim
 ultra due gentes nec diuident amplius iduo
 regna ueq; polluent ultra in ydolis suis et ab
 hominationibus et iniquitatibus suis
 Et saluos eos faciam de inimicis sedibus suis
 in quibus peccauerunt et emundabo eos et erit in
 populo et ego ero eis deus et seruis meus dauid
 rex super eos et pastor unius erit omnium eos.
 In uicijs meis ambulabunt et mandata
 mea custodient et facient ea et habitabunt super
 terram quam dabo suo moysi iacob iqua hy
 rauine patris uiri. Et habitabunt super eam ip
 si et filij eos et filij filios eos usq; in sempit
 ernum et dauid filius meus princeps eos im
 ppetuum. Et pacem illis facio pax pax
 cum sempiternum erit eis. Et fundabo eos et
 multiplicabo et dabo scificationem meam in
 medio eos impetuum. Et erit tabernaculum
 meum in eis et ero eis deus et ipse erunt in populo.
 Et facient gentes quia ego dominus scificationis il
 rahel cui fuit scificatio mea in medio eorum
 in perpetuum. **XXXVIII**

Et factus est sermo domini ad moysi dicens. Fili
 hominis pone faciem tuam contra
 gog et terram magog principem ca
 pitis mosoch et tubal et uanquare de eo et
 dices ad eum. Hec dicit dominus deus. Ecce ego
 ad te gog principem capitis mosoch et
 tubal. Et cum agam te et ponam firmum
 in maxillis tuis et educam te et omne exer
 citum tuum equos et equites uestitos loricas
 uniuersas multitudinem magnam hastas
 et dapperum arripientium et gladium. Ple
 ethiopes et libies cum eis omnes scurrati
 et galeati. Gomer et uimila agmina do
 minis thogorma lata aquilonis et totum
 robur eius populiq; multi erunt. Prepa
 ra et mune te et omne multitudinem tuam
 que coactuata est ad te et esto eis in preceptum.
 Post dies multos uisitabis. In nomine
 sermo annos uenies ad terram quam reuila
 est agladio et aggregata est de populo multi
 ad montes israel qui fuerunt deserti uiginti
 Hec de populo educta est et habitauit in ea
 et fidem in populo. Ascendens autem quasi te
 pestas ueniens et quasi nubes ut opus
 terram tuam et agmina tua et populum tuum
 Hec dicit dominus deus. In die illa ascendet

sermones super cor tuum et cogitabis cogita
 tiones pessimas et dices. Ascendam ad terram
 ab his qui ueniunt ad quiescentes habi
 tantesque terram. Omnes qui habitant super
 terram uoces et portem non sunt eis ut diripi
 as spolia et inuadas predam et inferas ma
 num tuam super eos qui deserti fuerunt et
 postea restituit et super populum qui est egre
 gatus ex gentibus qui post se cepit et esse ha
 bitatores in uicibus suis. Sabba et dodan et uogo
 riores et iarsis et omnes leones eius dices
 tibi. Nunquid ad sumenda spolia tua
 uenis. Ecce ad diripiendam predam egre
 gasti multitudinem tuam ut tollas arge
 tum et aurum et auferas suppellectilem et
 substantiam et diripias manubias et fini
 das. Propterea natiuitate filij hominis dicit
 eis ad gog. Hec dicit dominus deus. Nunquid
 non in die illo cum habitauit populus meus
 israel et uenies in te loco tuo
 et laquei aquilonis tui et populi multi erunt.
 Ascendens equorum tuorum et ascendes super populum
 tuum israel quasi nubes ut opus terram
 et uenies in te et adducam te
 super terram meam ut sciant gentes uice tuam
 laudificans fueris in te in oculis eorum a
 gog. Hec dicit dominus deus. Tu ergo alle es
 de quo locutus sum in diebus antiquis in
 manu senioris meos propheta annu israel qui
 prophetauit in diebus illis tempore ut addu
 ceret te super eos. Et erit in die illa idem ad
 uentus gog super terram israel ait dominus deus.
 Ascendet indignatio mea in finem et in eo
 et in rebo meo. In igne ut in te locutus su
 quia in die illa erit et motus magna se
 rram israel. Et mouebuntur a facie mea
 pilces maris et uolucres celi et bestie agri
 et omne reptile quod mouet super humum
 cumque homines qui sunt super faciem
 terre. Et conuertentur montes et cadent sepes
 et omnis uicinus conuertet in terram. Et ui
 uocato aduersus eum in uicibus montibus
 in eis gladium ait dominus deus. Gladius
 uniuersusque in terram suam diriget et tunc
 in die illa erit et sanguine et ymbre
 uehementi et lapidibus in mensis. Et quoniam
 et sulphure pluuia super eum et super exercitum

israhel et dimisit me super montem excelsum
 nimis super quem erat quasi edificium et
 iutans ierigens ad austrum et introductus
 est in cellam. Et ecce vir cuius erat species quasi
 spes eius et stultitius lincus in manu eius
 et calamus mensure in manu eius. Stabat
 autem in porta. Et locutus est ad me idem
 vir. Fili hominis vide oculis tuis et audi
 auribus tuis et pone cor tuum i somnia que
 ego ostendam tibi. Quia ut ostendat tibi ad
 ductus es huc. Et iuniora omnia que tu
 vides domui israel. Et ecce iunior formidat
 i ierum domus undique. Et i iunior vni
 calamus mensure sex cubitos et palmo.
 Et mensus est latitudinem edificii calamo
 uno altitudinem quoque calamo uno. Et
 venit ad portam que respiciebat i uiam ori
 entalem et ascendit per gradus eius. Et me
 sus est limen porte calamo uno latitudi
 nem id est limen unum calamo uno et la
 titudine. Et calami calamo uno et lon
 gitudinem unum calamo i latum et iunc cala
 mos quinque cubitos et limen porte iuxta
 vestibulum porte intrinsecus calamo
 uno. Et mensus est vestibulum porte oc
 to cubitos et frontem eius duobus cubi
 tis vestibulum autem porte erat intrinsecus.
 Porro calami porte ad uiam orienta
 lem tres hinc et tres inde. Et i iunior uita
 um et i iunior uia frontium extrinsecus porte.
 Et mensus est latitudinem liminis por
 te sex cubitos et longitudinem porte xii. m
 litosum et marginem ante calamos cu
 bi unius et cubitus unius finis unius.
 Et calami autem sex cubitos erant hinc
 et inde. Et mensus est portam a recto ta
 lami usque ad tectum eius latitudinem
 viginti et quinque cubitos hostium sua
 hostium. Et fecit frontes per sex cubitos
 et ad frontem atrium porte undique per
 circuitum. Et ante faciem porte que per
 gebat usque ad faciem vestibuli porte in
 fionis. I. cubitos. Et fenestras obliquas
 in thalamis et in fionibus eorum que erant
 intra portam undique per circuitum. Simi
 lit autem erant in vestibulis fenestras per
 circuitum in fionibus et ante frontes per
 circuitum palmarum celata. Et eduxit me ad atrium extrinsecus.

Et ecce gazophylaca et pauperculi strati
 lapide in atrio per circuitum. Et i iunior gazo
 phylaca in circuitu pauperculi et pauperculi
 tum in fionibus portarum secundum longitudinem
 portarum erat i iunior. Et mensus est latitudi
 nem a facie porte infionis usque ad frontem
 atrii infionis extrinsecus centum cubitos
 ad orientem et ad aquilonem. Portam
 quoque que respiciebat i uiam aquilonis a
 tui extrinsecus mensus est tam in longitudi
 ne quam in latitudine et thalamos eius tres
 hinc et tres inde et frontem eius et vestibulum
 eius secundum mensuram porte per circuitum
 quinque cubitos longitudinem eius
 et latitudinem viginti quinque cubitos.
 Fenestre autem eius vestibuli et scilicet
 secundum mensuram porte que respiciebat ad
 orientem. Et septem gradibus erat a facie
 eius. Et vestibulum ante eam. Et
 porta atrii infionis extra portam aquilo
 nis et orientalem. Et mensus est a porta
 usque ad portam centum cubitos. Et eduxit
 me ad uiam australem et ecce porta que
 respiciebat ad austrum. Et mensus est
 frontes eius et vestibulum eius iuxta men
 suras superiores et fenestras eius et vestibulum
 la i circuitum eius sicut fenestras ceteras.
 Quinque cubitos longitudinem et
 latitudinem viginti quinque cubitos. Et
 i iunior septem ascendebat ad eam et
 vestibulum ante fores eius. Et celata
 palmarum erant una hinc et altera inde in
 fronte eius. Et porta atrii infionis i uia
 australi. Et mensus est a porta usque ad
 portam i uia australi centum cubitos. Et
 introduxit me i atrium intus ad portam
 australem. Et mensus est portam iuxta
 mensuras superiores thalamum eius
 et frontem eius vestibulum eius eisdem
 mensuris et fenestras eius et vestibulum eius
 i circuitum. I. cubitos longitudinis. xxv.
 cubitos. Et vestibulum per circuitum lon
 gitudinem. xxv. cubitos. et latitudinem
 quinque cubitos. Et vestibulum eius
 ad atrium extrinsecus et palmarum eius i fronte.
 Et octo gradus erant quibus ascendebat
 iuxta eam. Et introduxit me i atrium in
 tui i uiam orientalem. Et mensus est

portam secundum mensuras superiores. Thalamum eius et frontem eius et vestibulum eius sicut super. Et fenestras eius et vestibulum eius in circuitu longitudinem. I. cubitos. et latitudinem. xxv. cubitos. Et vestibulum eius id est atrium exterioris et palme celate in fronte eius hinc et inde. et in octo gradibus ascensus eius. Et introduxit me ad portam que respicit ad aquilonem. Et mensura est secundum mensuras superiores thalamum eius et fenestras eius et vestibulum eius. et fenestras eius per circuitum longitudinem. I. cubitos. et latitudinem. xxv. cubitos. Vestibulum eius respiciebat ad atrium exterioris. et celata palmae in fronte illius hinc et inde. Et in octo gradibus ascensus eius. et per singula gazophylacia hostium in frontibus portarum. et ibi lauabant holocaustum. Et vestibulum porte due mensurae hinc et due mensurae inde ut immoleretur super eas holocaustum et per pacem et per delictum. Et ad latius exterioris quod aliter dicitur ad hostium porte que pergit ad aquilonem due mensurae. Et ad latius altum ante vestibulum porte due mensurae. Quatuor mensurae hinc et quatuor mensurae inde. Platera porte octo mensurae erat super quos immolabant. Quatuor autem mensurae ad holocaustum delapidibus quadratis exstruere longitudinem cubiti unius et dimidii et latitudinem cubiti unius super quas ponant vasa in quibus immolatur holocaustum et vitulina. Et labia earum palam unius repleta immolentur per circuitum. Super menses autem carnes oblationis et extra portam interiori. Et azophylacia cantores et amonitiones quod erat in late porte respicientis ad aquilonem. Et facies eorum contra viam australem. Una eclate porte orientalis que respiciebat ad viam aquilonis. Et dixit ad me. Hoc est gazophylacium quod respicit ad viam meridiana[m] sacerdotum qui excubant in custodiis templi. Porro gazophylacium quod respicit ad viam aquilonis sacerdotum erant qui excubant ad ministrum altaris. Ibi sunt filii sacerdotum qui accedunt defiliis leui ad dominum ut ministrent ei. Et mensura est atrium longitudinem centum cubitos et la-

titudinem centum cubitos per quadrum et altare ante faciem templi et introduxit me in vestibulum templi. Et mensura est vestibulum quinque cubitos hinc et quinque cubitos inde. Et latitudinem porte centum cubitos hinc et centum cubitos inde. Longitudinem autem vestibuli viginti cubitorum. et latitudinem inde centum cubitorum et octo gradibus ascendebant ad eam. Et columnae erant in frontibus una hinc et altera inde. **E**t introduxit me in templum. Et mensura est frontibus sex cubitos latitudinem hinc et sex cubitos altitudinis inde latitudinem tabernaculi. Et latitudo porte et cubitorum erat. et lata porte quinque cubitos hinc et cubitos quinque hinc et quinque cubitos inde. Et mensura est longitudinem eius. et cubitorum. et latitudinem. xx. cubitos. Et introgressus in transitum mensura est in fronte porte duos cubitos et portam sex cubitos et latitudinem porte cubitos septem. Et mensura est longitudinem eius. xx. cubitorum. et latitudinem. xx. cubitos. Ante faciem templi. Et dixit ad me. Hoc est sanctorum. Et mensura est parietem domus sex cubitorum et latitudinem lateris quatuor cubitos undique per circuitum domus. Platera autem lateris ad lateris bis triginta una. Et erant emittentia que ingrediebantur per parietem domus lateribus per circuitum et ostendunt et non adtingunt parietem templi. Et platea erat introitus ascendens sursum per eadem et in circuitum templi debet per circuitum. Ibi circa lacus erat replens in superioribus. et sic descendit ascendebat ad superiora in medium. Et vidi in domo altitudinem per circuitum fundata latera ad mensuram altam sex cubitos. Spatia et latitudinem per parietem lateris foemineus quinque cubitos. Et erat in domus in lateribus domus. Et in gazophylacia latitudinem. xx. cubitos in circuitu domus undique. Et hostium lateris ad aquilonem hostium unum ad viam aquilonis. et hostium unum ad viam australem. Et latitudinem loci ad aquilonem quinque cubitos in circuitu. Et edificium quod erat septuaginta undique ad viam respicientem

ad mare latitudinis lxx cubitos. **P**ates
autem edificium quinq; cubitor; latitudinis
interius et longitudo eius nonaginta cu
bitorum. Et mensus est domus longitu
dinem centum cubitorum et qd separat eam
edificium et parietes eius longitudo
centum cubitos. Latitudo aut ante fa
ciem domus et eius qd erat separatim extra
orientem centum cubitos. Et mensus
est longitudinem edificii extra faciem ei
qd erat separatim ad dorsum heredis ex
traq; pte centum cubitos. Et templu i
tus et vestibula atrij iuxta et fenestras
obliquas ecclesias interius p parietes tres
qna uniuscuiusq; lumen stratumq; ling
no pgnum ierunt. Terra aut usq; ad
fenestras et fenestre claude sup hostia. Et
usq; ad domum interius et forniculus p
omnem parietem ierunt iuxta et
forniculus ad mensuram et fabrica che
mib; et palme et palmae nec chemib; et
chemib;. **D**uasq; facies habebat chemib;
et faciem hominis iuxta palmam ex
hac parte. et faciem leonis iuxta palmam
ex alia pte expressant. **D**omus domum
interius de terra usq; ad supiorem parietem
chemib; et palme celate erant in pariete
templi. lumen quad; angulum. **E**t facies
aspectus sanctuarii extra aspectum alta
ris liget. **L**inum cubitos altitudo eius
longitudo eius duorum cubitos. **E**t angu
li eius et longitudo eius et parietes eius lig
net. **E**t lotus est ad me. **N**ec est mensa
coram domino. **E**t duo hostia erant in
templo et in sanctuario. **E**t iudicib; ho
stis erantq; pte una erant hostia q
mle mutem plicabant. **S**ua enim ho
stia erant erantq; pte hostiarum. **E**t
celata erant in ipis hostis templi che
mib; et sculptura palmarum sicut i pa
rietib; quod expressa erant. **Q**uob; erant
et grossiora lingua i vestibuli fion
te forniculus sup que fenestre quique
et similitudo palmarum hinc atq; inde.
Palmamentis vestibuli sedm latera do
mus latitudinemq; parietum. **XLII**

Et duxit me in atrium exterius
p uiam ducentem ad aquilonem

Et duxit me in gazophilacium qd erat extra
separatum edificium et contra eum uigentem
ad aquilonem. **I**n facie longitudinis cen
tum cubitos hosti aquilonis et latitudis
quingenta cubitos contra uigum cubi
tos atrij interioris et extra palmamentu str
tum lapide atrij exterioris ubi erat portu
iuxta portu iuxta. **E**t ante gazophilac
ia deambulatio decem cubitos latitu
dinis et ad uentosa respiciens uic cubiti
umus. **E**t hostia eorum ad aquilonem
ubi erant gazophilacia in supiorib; hui
usmodi quia supiorib; portu. que ex
lis eminebant de inferiorib; et de medius edifi
ci. **E**t ista eorum erant. et non habebant
columnas sicut erant columnae altos.
Propterea eminebant de inferiorib; et de medius
aria cubitos quingenta. **E**t pilos ex
tior; sedm gazophilacia que erant in uia
atrij exterioris ante gazophilacia. **L**ongi
tudo eius quingenta cubitos quia longi
tudo erat gazophilacium atrij exteriorum
quingenta cubitorum. **L**ongitudo aut
faciem templi centum cubitos. **E**t erat
sup gazophilacia h iudicis ab oriente
ingredientium i ea de atrio exteriori in latus
dine pilos atrij qd erat iuxta orientem
lem in facie edificii separati. **E**t erant aut
edificium gazophilacia iuxta ante fac
iem eorum iuxta similitudinem gazophila
cium que erat in uia aquilonis. **S**e
cundum longitudinem eorum sic latitudo eorum
Et omnis iudicis eorum et similitudines
et hostia eorum sedm hostia gazophilac
ium que erant iuxta respiciente ad uentum
hostium i capite uic que uia erat ante
uestibulum separatim p uiam orientalem
ingredientib;. **E**t dixit ad me. **G**azophi
lacia aquilonis et gazophilacia austr
que sunt ante edificium separatim. **N**ec
hinc gazophilacia sancta in quib; uel
numur sacerdotes qui appropinquant ad
domum i sancta sedm. **I**bi ponent sca
los et oblationes ppro et pdelicto. **L**ocu
eum scis est. **C**um aut ingressi fuerint
sacerdotes non egredientur de his i atrium
exterius. **E**t ibi repnent uestimenta sua
in quib; ministrant quia sca sunt. rel

tenenturque alijs uestimentis et sic procedit
ad pulchrum. Cumque episcopus mensuras do-
mus interioris eduxit me per portam portae que
respondebat ad uiam orientalem et mensuras
et eam undique percursum. Mensuras est autem
quarta uentum orientalem calamus men-
sure percursum quingentos calamos itala-
mos mensure percursum. Mensuras est etiam
uentum aquilonis quingentos calamos
italamos mensure percursum. Et ad uentum
australem mensuras est quingentos cala-
mos italamo mensure percursum. Ad
uentum occidentalem mensuras est quingen-
tos cubitos italamo mensure. Quia
uero uentus noster est uentum eius un-
dique percursum longitudinem quingentos
cubitos. Et latitudinem quingentos cubi-
tos uentum diuidentem inter sanctuarium
et uulgi locum. *Et in*

Et eduxit me ad portam que respi-
ciat ad uiam orientalem. Et ecce
gloria domus ista ingrediebatur per
uiam orientalem. Et uox erat ei quasi uox
aquarum multarum. Et splendetat a ma-
iestate eius. Tota uisionem secundum spiritum
quem uideram quid uenit ut discederet et
uitaret. Et spes secundum aspectum quem
uideram iuxta flumen chorar. Et ceteri se-
faciem uicam. Et maiestas domini ingressa
est templum per uiam portae que respiciat ad
orientem. Et locauit me spiritus et introductus
me in atriamentum. Et ecce repleta erat domus
gloria domini. Et audiui loquentem ad
me de domo et uir qui stabat iuxta me dixit
ad me. Fili hominis locus solus uer et
locus uestigiorum pedum meorum ubi hinc
in medio filiorum israel ierunt. Non polluet
ultra domus ista nomen secundum nomen ipsi
et reges eorum in fornicationibus suis et in uicis
regum suorum in excelsis qui fabricati sunt
lumen suum iuxta lumen meum et postes sui
ad iuxta postes meos et in uicis erat inter
me et eos. Et polluerunt nomen sanctum meum
in abominacionibus suis quas fecerunt. Pro-
pter quod sumpsi eos in ira mea. Nunc ergo
repellantur procul fornicacionem suam et inui-
nam regum suorum ante. Et habitabo in medio
eorum semper. Et uero fili hominis ostende

domum istam templum et abundanter abundanti-
bus filiis et meritis fabricam et emulscam et
omnibus que fecerunt. Figuram domus et fa-
brie eius exiit et introitus et omne descriptum
conuenit eius et uicula precepta eius. Cunctique
ordinem eius et omnes leges eius ostende-
re et scribere et omnes eorum ut custodiant omnia
descriptores eius et precepta illius et faciant
ea. Et ista est lex domus in similitudine uiculae.
Omnes fures eius in atriamentum sancti scilicet est.
Et ecce ergo lex domus domini. Et sic autem mensura
altaris in cubito uiculae qui habebat
cubitus et palmum. Insuper eius erat et
cubitus et cubitus in latitudine. Et diffini-
tio eius usque ad tabernaculum eius et circuitus
palmus uiculae. Et quod erat fossa al-
taris. Et desinit certe usque ad crepidinem no-
uissimum duo cubiti in latitudine cubiti
uiculae. Et ad crepidinem minorem usque ad
crepidinem maiorem quatuor cubiti. Et lat-
itudo uiculae cubiti. Et per autem atri-
um cubitosum et atri-
um usque ad furtum cornu
quatuor. Et atri-
um quatuor cubitosum in longi-
tudine per xii cubitos latitudinis quatuor an-
gulum equis latibus. Et crepidum xiiii cu-
bitum longitudinis. per xiiii cubitos la-
titudinis. in quatuor angulis eius. Et cornua
in atriamentum eius dimidati cubiti et similes eius
uiculae cubiti percursum. Et radius autem ei-
us ad orientem. Et dixit ad me. Fili ho-
minis hic dicit dominus deus. Non sunt uiculae al-
taris in qua cumque die fuerit fabricam ut of-
feratur super illud holocaustum et effun-
dat sanguis. Et dabis sacerdotibus leuitis
qui sunt de semine sacerdotum qui accedunt
ad me ante dominum deus. ut offerant in vi-
tulum de armento pro peccato. Et assumentes de
sanguine eius portes super quatuor cornua
eius et super quatuor angulos crepidinis et super
cornua in circuitum et mundabis illud et ex-
piabis. Et tolles uiculae qui oblationis
fuerit pro peccato et combures illam in separato lo-
co domus extra suum. Et in die sabbati
offes hyssum caprum in manibus per pro-
picio et expiabunt altare sicut expiabunt
in uicula. Et uiculae expians illud
offes uiculae de armento in manibus
et arietem de grege in manibus et offeres

eos in speculū domini. Et mittent sup eos
 sal sacerdotes et offerent eis holocausta dñi.
 Septem diebus facies huiusmodi p pccō cordis
 et uultum de armentis et arietem de pecoribz
 immundatōs offerent. Septem diebz et p
 huiusmodi alcare et immundabit illud et implebit
 manum eius. Et xplētis aut septem diebz
 i die octauo et uolūta facient sacerdotes sup ho
 locausta uia i que p pace offerunt et placā
 nis em uobis ait dñs deus. **xlvi.**

Et comitue ad uiam porte scilicet
 extioris que respicitur ad orientem
 et erat clausa. Et dñs ad me. Por
 ta nec clausa erat non apertur et uir non
 transibit p eam. quoniam dñs dñs isrl i gres
 sus est p eam. et tunc clausa p mpti. Om
 neps ipse sedent mea ut comedat panem
 coram domino. Quia uelut uelut porte
 in gressu et p uiam eius egrediet. Et ad
 duxit me p uiam porte aquilonis in sp
 m domus uia. Et uidit ecce impleuit glā
 dñi domum dñi. Et cecidi in facie mea
 Et dixit ad me dñs. fili hominis porte
 coram me i uide oculis tuis et auribz tuis
 audi omnia que ego loquor ad te domui
 sis ciuitatis domus dñi et de ciuitate legi
 bi eius. Et pones cor tuum in ijs compli
 p omes extus sanctuarij. Et dñs ad eam
 p uiam me domum isrl. Et dñs dñs
 dñs. Sufficiant uobis omnia scilicet uia
 domus isrl eo qd inducatis filios uros i
 ciuitates corde et i ciuitates carne ut
 sint in scitatio meo et polluant domum
 meam. Et offeritis panes meos ad ptem
 et sanguinem et dissoluitis pactum meum
 i omnibz sceleribz uris. Et non seruastis p
 cepta sanctuarij mei et posuistis custodes
 obliuionum mearum i sanctuario meo uo
 bis incipis. Et dñs dñs dñs. Omnis
 alienigena in ciuitate corde et i ciuitate
 carne non ingrediet scitatum meum et ois
 filius alienus qui ē in medio filios isrl
 Si et leuite qui longe recesserunt ante
 me et filios isrl et errauerunt ante p
 ydola sua et portauerunt iniquitatem suam
 erunt i scitatio meo editui et iugiteres po
 rati domus et ministri domi. Ipi macta
 bunt holocausta et uictimas ppi. Et ipi

stabunt in speculū eorū ut ministrent eis.
 Deo qd ministrant illis in speculū id
 loquū suor et si sunt domus isrl i offendi
 culum iniquitatis. Idco leuauit manum
 meam sup eos dicit dominus deus et portauit
 eunt iniquitatem suam. Et non appropinquabit
 ad me ut sacerdos fungant michi neqz
 accedent ad omne scitatum meum iuxta
 sancta scorum. Et portauerunt et sustinuerunt
 suam et scilicet sua que fecerunt. Et dabo eis
 iugiteres domus iugiter in ministerio eius et
 in uictis que sunt i ea. Sacerdotes et leuite
 filij sacerdotum qui custodierunt ciuitates
 scitatum mei cum erant filij isrl ad me.
 Ipi accedent ad me ut ministrent michi
 stabunt i speculū meo ut offerant in ad ptem
 et sanguinem ait dñs dñs. Ipi ingredient
 scitatum meum et ipi accedent ad mensa
 meam ut ministrent mi et custodiant ciui
 tates meas. Cumqz ingredient portas
 atqz introibz uestibz lineis id uent nec ac
 cident sup eos quicquid lauerunt. qm uis
 erunt in portis atqz introibz i uictis.
 Et si tunc erunt i caputibz eorū et scilicet
 ualia linea erunt in humeris eorū et non ac
 cident in sudore. Cumqz egredientur
 erunt extus ad ptem exuent se uestimen
 tis alijs in quibz ministrant et expo
 nent ea i gazophylacio scitatum et uestient
 se uestimentis alijs et non sanctificabit
 ppi in uestimentis suis. Caput autē
 suum non tudent neqz comam intrent
 et tudentes a tudent capita sua. Et uini
 non bibent omnes sacerdotes qm in gressu
 est animum intus. Et uiduam et repudia
 tam non accipient uxorem. Si uirgines
 deservit domus isrl. Si et uiduas que
 sunt uiduas a sacerdote accipient. Ipi
 meo docebunt quid sit ius scilicet et ppi
 et me in iudicio et in iudicio ipi ostendent eis
 Et cum fuerit in iudicio stabunt i iudicio
 meo i iudicio leges meas et pcepta mea
 i iudicio sollemnitatibz meis custodi
 ent et sabbata mea sacrificabunt. Et ad mor
 tui homine non ingredient ne polluat
 nisi ad ptem et ad meum et filium et filiam
 et fratrem et sororem que alium uiri non
 habuit i quibz et amminabunt. Et postquam

fit. Die autē sabbatū aperitur. Et iudice calet
datum aperitur. Et intrabit princeps per
manū uestibuli porte deforis et stabit in li
mine porte et facient sacerdotes holocaustū
eius et pacifica eius et adorabit sup illū por
te et egredietur. Porta autem non claudet
usq; ad uespam et adorabit populus sic ad
hostium porte illius in sabbatis et caledis
coram domino. Holocaustum autē hoc
offeret dñs princeps iudice sabbatū. Agnos
immaculatos et arietem immaculatum et sa
crificium ephri parietem. In agnis autē
sacrificium qd dedit manus eius et olei hy
singula ephri. Iudice autē caledidatum
vitulum de arcuento immaculatum et vi ag
ni et arietes immaculati et erunt ephri pui
tulum. ephri quoq; parietem faciet sa
crificium. De agnis autē sicut inuenerit
manus eius et olei huius singula ephri.
Cumq; ingressurus est princeps pries
porte uestibuli ingredietur et p eandem
manū exeat. Et cum intrabit populus sic
in spectu domini et sollempnitatib; q
ingredietur p portam aquilonis ut ad
ier egredietur puiam porte meridiane.
Porto qui ingreditur puiam porte meri
diane egredietur puiam aquilonis. Et
non reuertetur puiam porte p qm ingre
ssus est. Et egredietur illius egredietur. Prin
ceps autē in medio eorū cum ingredietur
h; ingredietur et cum egredietur h; egredie
tur. quoniam in iudiciis et sollempnitat
ib; erit sacrificium ephri p uirtulum et est
parietem. In agnis autē sacrificiū sicut i
uenit manus eius et olei huius singula
ephi. Cum autē fecit princeps spontane
um holocaustum aut pacifica uolum
cana domino aperitur et porta que res
picit ad orientem. Et faciet holocaustū
cum sinu et pacifica sua. sicut solet fieri
iudice sabbatū et egredietur claudeturq;
porta postq; exierit. Et agnum eiusdē
agni immaculati faciet holocaustum
iudice domino semp mane faciet illū
Et faciet sacrificium sup eo cada mane.
Aque sextam partem ephri et de oleo itē
am partem huius ut miscatur simile. Sa
crificiū deo legitimum iuge atq; ppetuum.

/pone

Et accet agnum et sacrificium et oleum cada manā
te mane holocaustū sollempnitum. Et dñs
dñs dñs. Et dedit princeps domum altari
de filiis suis. hereditas eius filios suos erit.
possidebunt eam hereditarie. Et dedit
legatum de hereditate sua uni suorum
erit illius usq; ad annum remissionis
et reuertetur ad principem. Hereditas autē
eius filius eius erit et non accipiet princeps
de hereditate populi p uolentiam et de pos
sessione eorum. Et de possessione sua her
editatem suam dabit filius suus ut non
dispugnet populus interitus inuisquisq; a
possessione sua. Et inuoduxit me p in
gressum qui erat ex latē porte in gazophi
latia sanctuarii ad sacerdotes que respice
bat ad aquilonem. Et erat ibi locus per
gens ad occidentem. Et dixit ad me. Iste
est locus ubi coquebat sacerdotes p peccato
et p delicto. ubi coquebat sacrificium ut ad
efferant i aditum extius et sacrificium populi.
Et coxit me i aditum extius et dimidua
uit p quatuor angulos atrij. et ecce atrium
erat i angulo atrij. Atriola singula per
angulos atrij. In quatuor angulis atrij
atriola disposita. et cubitos p longum
et xxx p latum. et cubitus unius quatuor
erant et paries puitum ambrens. in
atriola et culine fabricate erant sicut por
ticus p guttur. Et dixit ad me. Hec est
domus culinarum ignis coquet in ista
domus dñi uictimas populi. **XLVII**

Et conuexit me ad portam domus
et ecce aque egrediebantur. sicut in
uent domus ad orientem. Et
es enim domus respiciebat ad orientem.
aque autē descendebant in lauis templi
dextrum ad meridiam altaris. Et coxit
me puiam porte aquilonis et conuexit
me ad uiam foras portam exteriorem ut
ante respiciebat ad orientem. et ecce
aque redundantes a latere dextro cum
egredietur uir ad orientem qui habebat
simulacrum i manu sua et inelus ē mil
le cubitos et transduxit me p aquam usq;
ad callos. Et uisumq; mille mensus est
et transduxit me p aquam usq; ad genua.
Et uisumq; mensus ē mille et transduxit

me usque ad renes. Et mensus est mille pto:
rentem quem non potuit transire quonia
immuerant aque p funde torrentis qui u
potebatur transire. Et dixit ad me. Certe
vidisti fili hominis. Et duxit me et euenit
me ad ripam torrentis. Cumque me quita
sem ecce in ripa torrentis lingua uulca
nitis eruiturque pre. Et ait ad me. Aque
iste que egreduntur ad amulos sanant
orientalis et descendunt ad plana deserti
intra bunt mare et erubunt et sanabunt
aque et omnis anima uiuens que sepi
quocumque uenit torrentis uiuet. Et erunt
piscos multi facti postquam uenit aque
iste illuc et sanabunt. Et uiuent omnia ad
que uenit torrentis uiuent et stabunt super
illas piscatores ab euagabdi usque ad euagab
lim. Sic itaque lagenarum erit. Plurime
autem species erunt piscium eius. Sicut pisces
maris magni multitudinis uiuent. Nulli
toru autem eius in planitiebus uo sanabunt
quia infirmas non dabitur et super torre
tem orientem in ripis eius exorunt parte de
legumini pmittemur. Non defluet folium
ex eo non defluet fructus eius. Per singu
los menses afferet primitia quia aque
eius desolatio egredietur. Et erunt fruct
us eius in bunt et folia eius in mediana
sanctateque gerantur. Hec dicit dominus
deus. Hic est terminus in quo possidebit
traui in xii. milibus istis. quia ioseph du
plicem finitulum habet. Possidebitis
autem eam singuli eque ut frater suus super
quem leuauit manum meam ut darem
patribus uestris et ceteris hec fra uobis in pos
sessionem. Hic est autem terminus terre ad
plagam septentrionalem a mari mag
no uic beethalon uenientibus sabbaa erit
machi beoth. sabbatum. que est in medi
um damasa et finitum emathi domus
chiton. que est iuxta finitum auiam. Et erit
terminus auiam usque ad adum emon
terminus damasa et ab aquilone usque
ad aquilonem terminus emathi. Pla
ga autem septentrionalis. Porro pla
ga orientalis de medio auiam et bene
dito damasa et de medio galaad et de me
dito ue istis iordanis. terminatus ad ma

re orientale. Et ceterum etiam plagam o
rientalem. Plaga autem australis iudicia
na ad hamar usque ad aquas quatuordecim
cades et torrentis usque ad mare magnum et
plaga ab iudicem australis. Et plaga ma
ris est mare magnum asfuito p d uerbu
donec uentus emathi. Hec est plaga maris.
Et quidem in ista uois p istis ibi
et uidentis cum in iudicem uobis et ad
uentus qui accesserunt ad uos qui genuerunt
fatos in medio uestro. Et erunt uobis
sicut in iudicem me filios istis. Vobis autem
diuident possessionem in medio ibi istis.
In tribu autem quacumque fuit ad ueniam i
bi gabitis possessionem illi ait dominus deus.
Et nomina tribuum. **xxv.**
a finitibus aquilonis iuxta viam me
chalon pgerantur emathi. Et finit
emom terminus damasa. ab aquilone in
tra emathi. Et erit et plaga orientalis ma
re dan una. latitudo dan a plaga orient
tali usque ad plagam maris aser una. Et
super finitum aser a plaga orientali usque
ad plagas maris neptalim una. Et super
finitum neptalim a plaga orientali us
que ad plagam maris manasse una. Et super
finitum manasse a plaga orientali usque
ad plagam maris effrayim una. Et super
finitum effrayim a plaga orientali usque
ad plagam maris ruben una. Et super ter
minum ruben a plaga orientali usque ad
plagam maris iuda una. Et super finitum
iuda a plaga orientali usque ad plagam
maris erunt primitie quas sepabitis. xx
p. milibus calamus longitudinis et latitu
dinis sicut singule partes a plaga orient
tali usque ad plagam maris et erit scia
tum in medio eius. Primitias quas sepa
bitis domum longitudinis xxv. milibus. la
titudo x. milibus. Hec autem erunt primitie
sanctum sanctuarii ad aquilonem lo
gitudinis xxv. milia et ad mare latitu
dinis x. milia. Et ad orientem latitu
dinis x. milia et ad iudicem longitudi
nis xxv. milia. Et erit sciatum domi in
medio eius. Et additis sciatum erit de
filiis sabbadi qui custodierunt ciuitates
meas. et non errauerunt cum errarent filii ei

De quo ego adolescentulus post quinquaginta annos in iugum huius pismum rediissem in multo sudore multoque tempore cepissem hanc auctoritatem studentiaque uerba resonare et quasi percipiam ambulans uiam desuper lumen aspice inperi noui si me in dauidem. Et tanto odio affatus sum ut desolatione subita omni labore ueteri uolumus occupare. Ueni enim ab horatice me quodam hebreo illud michi sua lingua crebroius ingente latro in pibus omnia uenit qui michi uidetur scilicet uerba huius cepi rursus esse discipulus chaldaicus. Et ut uerum fatear usque ad presentem diem magis possum siquidem chaldaicum legere intelligere quam sancte hoc idcirco refero ut difficultatem uobis dauidis ostendam qui apud hebreos uerba susanne habet historiam nec ymperum tamen puerorum uerba belis dicitur in his fabulas quas nos quia in toto corde discipule sunt ueni ante posito easque in iugum ante subiectionis ne uideatur apud impios magnam uoluntatis presentem de trinitate. Audiuero ego quendam de preceptoribus iudeorum tamen susanne de reder historiari et a greco nescio quid dicit esse scilicet illud opponere quod origeni quoque affirmamus appositum. magis et ethimologias has anothoy. et xl. nota iatrosoy ut dicat de greco sermone descendere. ut hac solutione scilicet et ab hac sermone scias cuius rei hanc intelligenti tamen uis possumus dare. ut uerbi gratia dicamus ab artore uice dixisse eum illi co et alexisco in lentem et conuincat angelus uel non letice peas. aut lente id est flexibilis ducans ad mortem sine alio uel quid ad artoris uenient exiens. Deinde tantum fuisse omni tribus pueris cauellatur ut in canibus estuatis in cendit in iugum ludent. et per ordinem omnia elementa ad laudem dei promerent aut quod miraculum diuineque spiritationis uoluntatem uel orationem in seculum offapias ut scito tamen belis in chinas repheas que magis prudentia

sollemis uim quam prophetam spiritum esse pertrata. Cum uero ad abacuc ueniret et de iudea ad chaldeam captum discipulo tum letitabat quod exemplum ubi legisset in toto ueteri testamento que qui sanctorum gratia uolasse corpe. et impunito uim hore tanta terram spacia transisse. Cum autem quidam ex uis factis ad loquendum promptus esse dicitur ad duxisset in iugum. et dicitur eum in iudeam de chaldaea fuisse translatum de reder hominem et ex ipso uoluntate de monstrauit esse dicitur in spiritu fuisse transpositum. De quo et apostoli nostrum uides ut et uideretur unum qui legem ab hebreis didicisset non fuisse autem affirmare scriptum in corpore si dixisset siue in corpore siue extra corpore nescio deus scit. Huius et talibus argumentis apostolus in libro ecclesie famulas arguetur. Super qua re lectoris arbitrio iudicium relinquens illud ad mones non habet dauidem apud hebreos inter prophetas. sed inter eos qui agnographa scriptum sunt. Quos siquidem per omnes ab eis scriptura conuincit in lege prophetas in agnographa. i. m. v. i. vii. et x. libros de quod non est huius temporis differere. Quod autem ex propheta hoc. i. primo contra hunc librum porphiri obicit testes sunt methodius et iulianus et appollinaris qui multis versuum multis eius uelant respondentes. nescio an curio lectori satisfecerit. Unde obsecro uos opauit iuliano fundans prome ad dominum preces ut qui diu in hoc corporeculo sum sciam aliquid gratum uobis. uile ecclesie dignum possis. Dicam quippe in diuina oblectatum non satis moueo qui iugumque prem aut amore labuntur aut odio.

Explicit prologus dauidis prophete

Incipit liber dauidis prophete. i.

D 10. anno regni ioachim regis iuda ve
nit nabuchodonosor rex babilonis theu
salem et ob sedit eam. Et tradidit domum
manu eius ioachim regem iude. et puerum va
sorium domus dei. et asportauit ea in terram
semitaar idomum dei sui. et uasa cultu ido
mum thesauri dei sui. Et ait rex assane: p
posito eunuchorum suorum ut introduceret
de filiis israel. et de semine regio et tyranorum
pueros in quibus nulla esset macula deco
ros forma et eruditus omni sapia cauto
sencia et doctos disciplina et qui possent
stare in palatio regis ut docerent eos lectu
rum linguam chaldeorum. Et constituit eis rex
annonam per singulos dies decibus suis
et uno vnde bibebant. ut eunuchi tribus
annis postea starent in conspectu regis. fu
erunt ergo nunc eis de filiis iude daniel a
nanyas misael et azarias. et imposuit
eis ppositis eunuchorum nomina. daniel
et baldhasar. ananye syrach. misael
et misach. et azarie abderago. Posuit da
niel in corde suo ne pollueretur de mensa
regis. neque de uno potus eius et rogauit
propositum eunuchorum ne starent in arcibus.
Dedit autem dominus danieli gratiam uniam
in conspectu principis eunuchorum. Et ait
princeps eunuchorum ad danydem. Mi
serere ego dominum meum regem qui constituit
nobis cibum et potum. qui si uidit uul
tus uos macilentiores perietis a dole
tibus ceteris uos et depernabitur caput

meum regi. Et dixit daniel ad malassar
quem constituerat princeps eunuchorum sup
danydem ananyam misael et azari
am. Empta nos obsecro si uos tunc die
bus et idem uobis legumina ad uescen
dum et aqua ad bibendum et depernare uol
uis uos et uultus puerorum qui uescunt a
bi regio et sicut uos sic facias cum suis
tuis. Qui audito subito huiusmodi
temptauit eos diebus. Post dies autem
apparuerunt uultus eorum meliores et corp
leniores p omnibus pueris. qui uescunt
tibi regio. Porro malassar tollerat et
bana et uinum potus eorum. danteque eis le
gumina. Quis autem his dedit de sacra
tiam et disciplina et omni libro et sapia.
Daniel autem intelligenciam omnium visio
num et sompniorum. et pfectis itaque diebus pr
quos dixerat rex ut introducerent. Intrauit
it eos ppositis eunuchorum in conspectu na
buchodonosor. Cumque locutus eis fuisset
rex. non sunt inuenti tales de uinculis. per
danydem ananyas misael et azarias. et ste
tunt in conspectu regis. Et omne uerbum sa
pencie et intellectus quod suscitatus est ab
eis rex in uentibus in eis templum se audios
articulos et magos qui erant in uinculo reg
no suo. fuit autem daniel usque ad annu
m primum cym regis. **2. 11. 1. 1. 1.**
A anno secundo regni nabuchodonos
or uidit nabuchodonosor sompnum et
stans est spiritus eius et sompnum eius fug
ab eo. Precepit ergo rex ut quocumque
artifici et magi et chaldei et malefici ut sci
rent regi sompnum suum. Qui cum re
uissent steterunt coram rege. Et dixit ad
eos rex. Uidi sompnum in mente et scilicet
ignoro quid uideam. Respondit uero cal
dei regi syriace. Ex insomptum uide
re sompnum seruis tuis et interpretatio
nem eius indicabimus. Et respondit rex et
dixit chaldeis. Si seruo recessit ante ui
si indicaueritis mi sompnum et spectum
eius pibitis uos et domus uestra publica
uinitur. Si autem sompnum et uerbum
eius narraueritis prima et dona et hono
rem multum accipietis ante. Sompnum
igitur interpretacionem eius indicare mihi.

Respondit sibi dicens. Et ex sompni
dicat semis suis interpretacionem eius indi
cavit. Respondit rex ait. Et ecce scio quia
tempus rediit. Scientes quod recessit ante
fimo. Si autem sompni non indicavit
in una est sententia tenoris quod interpretaco
nem quod fallacem et deceptivam plenam
posueris ut loquimur in domo tempus
piscat. Sompni itaque dicite mihi ut scia
quod interpretacionem eius quodam vana loqui
et respondentes quod dicitur coram rege dicitur.
Sineest homo rex super terram qui finone
tuum possit implere. Si neque regum quilibet
magnus et potens librum huiusmodi
scilicet ab omni attolo et mago et chaldeo.
Sicut enim quem aliquis rex gravis est
ut respiciat quilibet qui iudicat illi in co
spitu regis nisi dicitur exceptis quod non est ula
tio cum hominibus. Quo audito rex misit
verum iussu et iura magna. precepit ut pueri
quos sapientes babilonis. Et regis sen
tentia sapientes interficerent. Quodamque
daniel et socii eius ut pueri. Tunc dani
el requisivit de lege atque sententia ab an
tochy princeps militie regis qui egressus
fuit ad interficiendos sapientes babilonis.
Et interrogavit eum qui a rege potestatem
acceperat qui ob causam tam audelis sen
tentia a facie regis esse egressa. Cumque
rem indicasset antioch. danieli. daniel in
gressus rogavit regem ut tempus daret
et ad solucum indicandam regi. Et misit
suis edictum suam ananiam et misael
et azarie sociis suis indicavit negotium
ut querebant vitam a facie dei celi super sac
ramentis isto non pueri daniel et socii ei
cum ceteris sapientibus babilonis. Tunc
danieli missum provisionem nocte reite
latum est. et benedixit dei celi ait. Sicut
nomen dui indicat a seculo iulq. idcirco
quia sapientia et fortitudo eius sunt re
mutat tempore et etates. misit regna atque
estituit. Dicit sapiam sapientibus et scia
intelligentibus disciplinam. Si per revelat
pfundum et abscondita innotit in tenebris
et scitum illud cum eo est. Et ibi de panu
morum et fidem regis laudo. quia sapiam et
fortitudine dedisti mihi. Et tunc ostendit

in que rogavimus te quod finone regis ape
tisti nobis. Post hoc daniel ingressus
ad antioch quem constituerat rex. ut pueri sa
pientes babilonis. Si et locutus est. Sa
pientes babilonis ut pueri. Et adducit
in conspectu regis et solucum narrato ei. Et
antioch festinus introduxit daniel et
regem et dixit ei. Quoniam hominem defecit
et migracionis unde qui solucum regi
annuntiavit. Respondit rex et dixit danieli
li qui nomen erat balthasar. Putas
ne ut pueri in indicare sompni quod vidi
et interpretacionem eius. Et respondit daniel coram
rege ait. Si istum quod rex interrogat sapi
entes et magi et attoli et attulpsites neque
indicare regi. Si est deus in celo revelans
mysteria qui indicavit tibi rex nabuchodonosor
que ventura sunt nonnullis et
pueri. Sompni tui et insipientes capi
tis tui innotit tui huiusmodi sunt. Tu
rex cogitare cepisti in statu tuo quod esse
fuerit post te. et qui revelat mysteria ostendit
tibi que ventura sunt. Et tunc quod non
in sapia que est in me plusquam in cunctis
inventis. facinororum hoc revelant
si ut interpretaco regi manifesta fiet. et co
gnationes mentis tue scies. Tu rex in
debas et ecce quasi statua una grandis
statua illa magna et statua solius
statua sua ter innotit eius erat in
vilis. Huius statue caput ex auro op
timum erat. pectus autem et brachia de ar
gento. Dorso venter et femora ex ere
tibus aut ferre. Pedum autem quod
pars ferrea erat quodam fidelis. Et debet
itaque contra absconditum est de monte capi
line manibus. Et percussit statua in pedi
bus eius ferreis et fidelibus et summit eos.
Tunc et ita sunt pueri. Sciam testam
et autum et redacta quasi infanciam
estue aree que rapta sunt vento nul
lusque locus invenit est in eis. Pueri
autem qui percussit statua fides est in eis
magnus et plene innotit sunt. Et
hoc est sompni interpretacionem quod
eius dicens coram te rex. Tu rex re
gnum es et deus celi regni fortitudinem
et impium et gloriam dedit tibi et omnia

in quibus habitant filij hominum et bestie agri
volucres quoque celi dedit in manu tua et sub
dignatione tua universa constituit. Tu ergo rex
caput autem et post te et super regnum
aliud minus te et regnum tertium aliud ere
mini quod impabit universa terre. Et quartum
erit velut ferrum. Quod si videris et videris
et domat omnia. Sic emineat et sciet omnia
hec. Dormo quod videris pedum et digitorum
tem testam signum et item ficam regnum
divinum est. Quod si videris de plantis sci
queat. Sed cum quod videris fiam in regno teste
et luto et digitorum pedum ex parte feros et ex parte
fictiles. Ex parte regnum erit solidum et ex parte
vultum. Quod si videris fiam in regno teste
et luto et vultum quidem humano sciet
se non adhibemus sicut fiam in regno teste
et luto. Si videris aut regnos illos sustineat
et regnum quod in regno non dissipabit
et regnum eius alteri populo non tradetur. Qui
vult et vult in universa regna et in ipso sta
bit in regno. Sed cum quod videris quod de morte
abscessus est lapis sine manibus et emineat
et testam fiam et est argenti et aurum et
magis ascendit regnum et vultum sunt
postea. Et vultum est compunctum et fidelis in ipso
cio eius. Cum rex nabuchodonosor cecidit
in faciem suam et danieli adoravit et hosti
as et incensum ut sacrificarent ei. Loquens
ergo rex ait danieli. Tu es deus ut deus deus est
et vultum regnum revelans in ista quoniam ponit
et apud hoc sacramentum. Et vultum rex da
niel et vultum extulit et multa munera
et magna dedit ei. Et constituit eum super omnes
punctas babilonis principem et prefectum
et magistrum super cunctos sapientes babilonis.
Daniel autem postulavit a rege et
constituit super opera pueri babilonis. Sy
drach mylach et abdenago. Ipse autem da
niel erat in foribus regis.

Nabuchodonosor rex statuam fecit
auream altitudinis cubitoꝝ sex. Et statuam
latitudinis cubitoꝝ sex. Et statuam
eius in campo duram pueri babilonis.
Et ceteri nabuchodonosor misit ad omnes
grandes satrapas magistratus iudices
et duces et tyrannos et prefectos omnesque
principes regionum ut convenirent ad

dedicationem statue quam exerceat nabuchodonosor rex. Et cum congregati sunt sapientes magistri
vires iudices iudices et tyranni et principes
qui erant in potestate et constituti in universis
partibus regionum ut convenirent ad dedicationem
statue quam fecerat nabuchodonosor rex. Et stabant
ante in conspectu statue quam posuerat nabuchodonosor.
Et primo clamabat valent. Vobis dicitur po
pulis et viris et virgines et hora qua audietis
sonitum tube et fistule et cythare san
tuce psalterij et symphonie et universi gentes
musicos cadentes adorant statuam auream
quam constituit nabuchodonosor rex. Si quis autem
non prosternatur adoravit eadem hora mittet
in fornacem ignis ardentis. Post hoc igitur
statum ut audierunt omnes sonitus tube
fistule et cythare sancte et psalterij. Symbo
licum et omnis gentis musicos cadentes omnes
populi et viri et virgines adoraverunt statuam au
ream quam constituit nabuchodonosor rex. Et statim
quod in ipso tempore accedentes viri chaldei accu
saverunt iudeos. Dixeruntque nabuchodonosor regi.
Ecce iudei inique. Tu rex posuisti decre
tum ut omnis homo qui audierit soni
tum tube fistule et cythare. Sancte et
psalterij et symphonie et universi gentes musi
cos prosternerat se et adoraret statuam auream.
Si quis autem non prosternatur adoravit mit
tatur in fornacem ignis ardentis. Et cum g
miserunt iudeos quos constituerat super opera reg
babilonis sydrach mylach et abdenago.
Et in istis et complerent rex decem annos tuum.
Deos tuos non colunt et statuam auream
quam exerxisti non adorant. Et cum nabuchodonosor
in furore et ira motus precepit ut addu
cerent sydrach mylach et abdenago. Qui
et festum adduxerunt israhel regis. Et ro
nuntiavitque nabuchodonosor rex ait eis. Venite
sydrach mylach et abdenago deos vestros
non colitis. Et statuam auream quam constitui
am non adoratis. Tunc ergo factis parati
quoniam hora audieritis sonitum tube fi
stule cythare sancte et psalterij et sympho
nie omnesque gentes musicos prosternite
vos et adorante statuam quam feci. Quod si
non adoraveritis eadem hora mittent in
fornacem ignis ardentis. Et quis est deus
qui vos eripiat de manu mea. Et respon

cula. Et credens es infinitum celi et laud. et
gl. m. se. Et indigne omnia opera dñi dñi lau.
et super exal. m. se. Et dñi angeli dñi dñi lau. et
ex. et m. se. Et ceteri domini. Et se. ex. et
se. Et dñi aque omnes que super celos sunt dñi.
lau. et super ex. et m. se. Et dñi. quia m. se.
d. d. et se. ex. et m. se. Et dñi. lau. et m. se. dñi lau.
et se. ex. et m. se. Et dñi stelle celi dñi et su. ex. et
m. se. Et dñi. omnes ymperatores dñi et se. ex. et
se. Et dñi. omnes sp. dñi dñi lau. et se. ex. et m. se.
Et dñi. ignis et flus dñi et su. Et dñi. fugus
et flus dñi. Et dñi. m. se. et p. m. se. dñi. Et
gelu et fugus dñi. Et dñi. gl. et m. se. dñi.
dñi. Et dñi. noctes et dies dñi. Et dñi. lux et
tenebre dñi. Et dñi. fulgura et m. se. dñi.
Et dñi. iactura dñi. Et dñi. montes et colles
dñi. Et dñi. uniuersa g. m. se. dñi. dñi.
Et dñi. fontes dñi. Et dñi. maria et flumina dñi.
Et dñi. ceteri et omnia que mouentur in aquis
dñi. Et dñi. omnes uolucres celi dñi. Et
omnes bestie et pecora dñi. Et dñi. filii homi
dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. sacerdotes dñi.
Et dñi. filii dñi dñi. Et dñi. sp. et a. m. se. dñi.
Et dñi. filii humiles corde dñi. Et dñi. iactura
anania azaria misael dñi. Et dñi. ceteri et omnes
de m. se. et saluos nos fecit de manu mor
tis et liberauit de medio ardentis flamm
e de medio ignis eruit nos. Et dñi. iactura
dñi qui conu. qui m. se. dñi. Et dñi. iactura
Et dñi. iactura omnis religiosi dñi deo decon
laudate et exultate et q. iactura dñi
m. se. dñi. h. m. se. dñi. h. m. se. dñi. h. m. se. dñi.
Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
ne m. se. dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
obstupuit et surrexit p. et ait optimati
bi suis. Omne uis uis m. se. dñi. Et dñi. iactura
medio ignis expeditos. Qui respondit
tes regi dixerunt. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
rex et ait. Ecce ego uideo uis quatuor
soluos et ambulantes in medio ignis
et m. se. dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
quatuor similis filio dei. Et dñi. iactura
nabuchod rex ad hostium fornicis ig
nis ardentis et ait. Sydrach misach et
abdenago serui dei excelli m. se. dñi. Et dñi. iactura
m. se. dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
sydrach misach et abdenago de medio
ignis. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura

uis et iudices et potentes regis et contemplati
tur uis illos quoniam michi potestant
habuisse ignis in corpore eorum et capill
capitis eorum non esset abluatus etiam
sarcabala eos non fuissent imutata et
odor ignis non transisset per eos. Et erunt
pens nabuchodonnosor ait. Et dñi. iactura
deus eorum. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
denago. qui misit angelum suum et eruit
suos suos qui ardebant in eum et sub
regis in mutauit. tradidit corpore sua
ne seruient et ne a dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
exopto deo suo solo. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
hac de ueritate. ut omnis p. m. se. dñi. Et dñi. iactura
et tibi. quicunq. locutus fuit blasphem
iam et tua dñi sydrach misach et ab
denago et spectat domus eius uasculum.
Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
uare. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
sach et abdenago in p. m. se. dñi. Et dñi. iactura
Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
uis qui h. m. se. dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
multiplicet. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
aput me dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
dicare signa eius q. magna sunt et mira
bilia eius q. fortia et regnum eius reg
ni sempiternum. et potestas eius in gene
ratione et generatione.

Ego nabuchod rex quietus eram in
domo mea et florens in pallacio
meo sompniui uidi qd p. m. se. dñi.
me et cogitationes meas istatui meo et vi
siones capitis mei et m. se. dñi. Et dñi. iactura
me p. m. se. dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
et spectu meo timidi sapientes babilo
nis ut solucioem sompniui dicerent
mi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
dei et a. m. se. dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
spectu eorum et solucioem eius non
indicauit michi. donec collega i. m. se. dñi.
est in spectu meo d. m. se. dñi. Et dñi. iactura
d. m. se. dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
sp. dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
coram eo locutus sum. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
ops angelorum quem ego scio qd sp. dñi.
scio deo. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura dñi. Et dñi. iactura
tunc non est impossibile tibi. Et dñi. iactura
sompniui meos quas uidi et saluos

eos narra michi. **V**isio capitis mei in
 bilis in eo uidebam recte arbor in medio terre
 et altitudo eius nimis et magna arbor et
 fortis et pectus eius et tingens celum. **A** spec
 tus illius erat usque ad terminos uniuersae ter
 re. **F**olia eius pulcherrima et fructus eius nimis
 et elca uniuersae terrae. **S**icut etiam habitabant
 animalia et bestiae et in ramis eius quiescebat
 uolucres celi et cetera uolucres omnis carnis.
Sicut uidebam in uisione capitis mei super
 stratum meum. **E**t ecce uigil et scis decelo
 descendit et clamauit fortiter et sic ait. **S**uc
 citate arborum et pabite ramos eius et ter
 nite folia eius et dissipate fructus eius. **I**su
 gant bestiae quae subter eam sunt uolucres
 et ramis eius. **D**enique germen radicit
 eius intra limite et alligetur uinculo fixo
 et erit in herbis quae foris sunt et cetera celi mig
 rant et cum fructus ipsius eius in herbis terre. **C**or
 et ab humano emittetur. **I**tem scilicet et et
 vii. tempora mutentur super eum et sententia vi
 gilum. **D**e ceterum et et scis scis et pectus
 donec agnoscant uiuentes qui dereliquerunt
 excelsus in regno hominum et cunctumque uo
 luit dabit illud et humilium hominum est
 uer super eum. **H**oc sompniui uidi ego na
 buchodonosor rex. **U**bi ergo balthasar uisita
 omni narra festinus quod omnes sapientes
 regni mei non quunt solutionem edice mi.
Sed aut potes quod scis scis deos est ite. **D**uc
 daniel cum nomen balthasar cepit intra
 semetipsum cogitare quasi una hora et co
 gnationes eius et dant eum. **R**espondens
 aut rex ait. **B**althasar sompniui in
 uisita non scitauerunt te. **E**t tunc baltha
 sar dixit. **D**omine mi sompniui huius quod
 te odit et in uisita eius quis hostibus sit.
Arborem quem uidisti solentem atque to
 bustam cuius altitudo pertingit usque ad ce
 lum et aspectus illius usque totumque terram
 et ramis eius pulcherrimi et fructus eius ni
 mis et elca omnis terrae. **C**or etiam huius
 res bestiae agri et in ramis eius et in uolucres
 aues celi. **A**u es rex qui magnificus es
 et in uolucres et magnitudo tua creuit et ex
 uenit usque ad celum et potas tua in uolucres
 uniuersae terre. **Q**uod aut uidit rex uigilem
 et scis descendere decelo et cetera. succidite

arborum et dissipate illam accamen germen
 radicum illius intra dimittite et in uolucres
 ferro et erit in herbis foris et cetera celi et
 fructus sit pabulum eius donec septem tempa
 mutantur super eum. **H**ec est interpretatio senie
 tie altissimi quae puenit super omni meum regem
 et in uolucres ab hominibus et cum bestis senie
 erit habitatio tua et ferum ut uos comedes. **E**t
 cetera celi in fundis. **S**eprem quoque tempa
 mutantur super te donec scias quod dicitur ex
 cellus super regnum hominum et cunctumque uo
 luit de illud. **Q**uod aut precepit ut germen ra
 dicitum eius relinqueretur et arboris. regnum
 tuum et manebit perquam agnouis potatem et
 cetera. **Q**uoniam rex et filium meum et
 placet et potatem tua elemosinis redimit. **I**tem
 quoniam tuas misericordias pauperum. **F**oli
 tan ignoscat delictis tuis. **O**mnia huius uene
 runt super nabuchodonosor regem. **P**ost
 finem uisum. **X**i. in aula babilonis de
 ambulabat. **E**t tunc rex ait. **N**onne huius
 babilon ciuitas magna quam ego edifica
 ui in domum regni in robore fortitudinis mee
 et in gloria decoris mei. **C**um ergo ad hunc esset ser
 mo in ore regis vox decelo uenit. **C**um dicit
 nabuchodonosor rex regnum transiit a te
 et ab hominibus et cetera et cum bestis atque se
 nis erit habitatio tua. **F**erum quasi uos com
 edes. **V**i. tempora mutantur super te donec
 scias quod dicitur excelsus in regnum hominum
 et cunctumque uoluit de illud. **E**adem hora
 in splendis est super nabuchodonosor et cetera
 ab iectus est et ferum ut uos comedit et cetera
 celi corpus eius et cetera est donec capilli
 eius in similitudinem aquilarum crescerent
 et ungues eius quasi ungues aurum. **I**tem
 post finem dicit. ego nabuchodonosor. **O**mnis inc
 os ad celum uenit. **I**tem scis in uolucres
 est in et altissimo benedixit et uiuentem in se
 pitium laudam et glorificam. **Q**uod potatem eius
 potatem sempiterna. **R**egnum eius in quacumque
 quacumque. **E**t omnes habitatores terre aper
 eum in nichilum reputati sunt. **I**tem uoluit
 tatem eum suam facit eum in uolucres celi
 qui in habitatores terre et non est qui resistat ma
 ni eius. **T**onitruum quod huius fecit. **I**tem
 sensus meus reuersus est ad me et ad hono
 rem regni mei decoremque puenit in signa mea

in illa est ad me. et optimates mei et magist-
 tus mei requiescent in me. et regno meo est
 utis sum et magnificencia mea amplius
 addita est michi. ¶ Tunc ego uabuch-
 dan et magnifico et glorioso regem celi quia op-
 eris uera et uere eius uidera et ingredientes
 in superbia pocius humiliare. ¶

Balthasar rex fecit grande quattuor
 optimatum: suis mille et unumque
 quod secundum suam uidebat et tamen. ¶
 cepit autem ianum temulentus rex. ut afferret
 uasa aurea et argentea que apponantur
 nauuchodonosor: pater eius decempro quod
 fuit in iherusalem. ut uideret in eis rex et
 optimates eius uxoresque et cubine eius. Et
 allata sunt uasa aurea et argentea que as-
 portauit decempro quod fuit in iherusalem
 in eis rex et optimates eius uxoresque et cubi-
 ne eius. Et ibant cum uinum et uascula
 deos suos. aureos et argenteos et eos et feros
 ligulosque et lapideos. ¶ In eadem hora appa-
 ruunt digiti quasi manus hominis scri-
 ptis et tra candelabrum in superficie pietis
 aule regie et rex aspicebat articulos man-
 sculantis. Tunc facies regis quattuor est
 et cognationes eius percutiebant eum et pa-
 ges tenum eius soluebant. et genua eius
 ad se in uicem collidebant. Et clamauit
 itaque rex fortiter ut introducerent magos et
 chaldeos et aruspices. Et plocuens rex ait
 sapientibus uabudonis. ¶ Quicquidque legit
 scripturam hanc et interpretacionem eius mani-
 festam michi fecit purpura uestitur et
 coram aule et hebent in collo. et tunc in
 regno meo erit. ¶ Tunc ingressi omnes sa-
 pientes regis non potuerunt scripturam lege-
 re nec interpretacionem eius indicare regi. ¶ Inde
 rex balthasar: satis et turbatus est uoluit
 eius in uicem est. et optimates eius et
 habant. ¶ Regina autem per que acciderat
 regi et optimatibus eius dominum quattuor et
 gressa est et plocuens ait. ¶ Rex et eorum
 tunc. ¶ Tunc et turbent cogitationes tue
 neque facies tua in uicem. Et sit ut in regno
 tuo. qui spiritum sanctum deo habet in se. et idcirco
 in prius tui scientia et sapientia in uicem sunt in
 eo. ¶ Tamen rex nauuchod. per tunc pocius
 per magos et ianuarum et chaldeos et aru-

ptu eum et statu. ¶ Accer tunc inquit o
 rex quod spiritus amplius et prudentior et intelligen-
 tiaque et interpretacio sompni et ostensio se-
 cretorum ac saluatio legatorum in uicem est et eo.
 hoc est in danyele. cui rex nomen impo-
 halthasar. ¶ Tunc itaque daniel uocet et in-
 trabit in interpretacionem. ¶ Tunc daniel intro-
 ductus est coram rege. Ad quem prefatus rex
 ait. ¶ Tu es daniel de filiis captiuitatis uide
 quem adduxit rex per uicem de uida. ¶ Tu
 omni de te quomodo spiritum deo habes in te et sci-
 entia et intelligentia ac sapientia ampliores
 in uicem sunt in te. ¶ Cumque introgressi sunt
 in speciem meo sapientes magi. ut scriptura
 hanc legent interpretacionem eius ibi carere
 michi. ¶ Tunc inquit sensui humilis simonis
 edice mihi. ¶ Domine ego audiui de te quod possis
 obscura interpretari et ligata dissoluere. ¶ Si
 uales scripturam lege et interpretacionem eius
 uideam in purpura uesticis et coram aule
 et tra collum tuum habebis. in uicem in reg-
 no meo princeps eris. Ad quem respondens
 daniel ait coram rege. ¶ In uicem tua sunt
 tibi et dona me domus aule da. ¶ Scriptura
 autem legam et rex et interpretacionem eius ostendam
 tibi. ¶ Rex de altissimis. regni et magni-
 centiaque gloriatur et honorem dedit uabuch-
 dan tui. et per magnificencia que dedit et
 in uicem populi tui et lingue circumstant
 in uicem eum. ¶ Quos uolebat in uicem
 et quos uolebat in uicem et quos uolebat
 exaltare et quos uolebat humiliare. ¶ Tu
 autem eleuatum est cor eius et spiritus eius obfir-
 matus est ad superbiam. depositus est de so-
 no regni sui. et gloria eius auulsa est et a fi-
 liis hominum abiectus est. et cor eius in
 testis positum est et cum onagris erat
 habitatio eius. ¶ Tunc quocumque ut eos com-
 debat et uicem celi corpus eius in fectum est. donec
 et quos fecit quod pocius habet altissimis in
 regni hominum et quocumque uoluit sus-
 citabit super alio. ¶ Tu quocumque filius eius
 balthasar non humiliasti cor tuum et
 facies hominum. Et aduulsum dominum celi
 eleuatus es et uasa domus eius allata
 sunt coram te. et optimates autem et ux-
 res tue et cubine tue uinum bibitis et
 deos quocumque aureos et argenteos et re-

Sunt uiri illi qui accuserant daniellem et
in lacum leonum missi sunt ipsi et filii iuxta
res eorum. Et non perueniunt usque ad parietem
lacus donec eos acciperent leones et omnia
ossa eorum comminuerunt. Tunc datus rex scrip-
sit universis populis tribubus et linguis ha-
bitantibus in universa terra. Pax nobis mul-
tiplicet. Tunc est institutum est decretum ut
in universo impio et regno meo transcurrat et
paveant deum danielis. Et post eum edo-
matus et equus misit in regnum eius non
dissipabit et pascuis eius usque in eternum. Ip-
se est liberator atque saluator faciens sig-
na et mirabilia in celo et in terra qui libera-
vit daniellem de lacu leonum. Porro da-
niel perseveravit usque ad regnum dary et
regnum tyri per se.

Anno primo balthasar regis ba-
bilonis daniel sompniū vidit.
Et visionem aut capitis eius et cu-
bili suo et sompniū scribens unum sinone
opprehendit luminatūque perstrinxit aut.
Videram in visione mea nocte et ecce qua-
tuor ueni celi pugnabant in mai magni
et quatuor bestie grandes ascendebant de ma-
ri diuise in se. Prima quasi leona et ala-
habat aquile. Aspiciebam donec emul-
sit ale eius et solata est de terra et super pedes
quali homo stetit et cor eius datum est ei.
Et ecce bestia alia similis ursi impte ste-
tit et tres ordines erant in ore eius et uide-
bam eius principes tres. Et sic dicebant ei.
Surge comede carnes pluerinas. Post hanc
aspicebam et ecce alia quasi pardus et ala-
habat autis quatuor super se et quatuor ca-
pita erant in bestia et pascuis data est ei. Et
aspicebam in visione noctis et ecce bestia
quarta tribulis atque mirabilis et fortis-
simus. Dentem ferros habebat magnos.
comedes atque summuens. Et reliqua pedi-
bus suis calcans. Dissimilis aut erat
oculis bestis quas uideram ante eam et
habebat cornua decem. Et considerabam cornua
et ecce cornu aliud puulūm ortum ē de
medio eorum et tria decemibus prius emul-
sa sunt a facie eius. Et ecce oculi qua-
si oculi hominis erant in cornu isto. et os
loquens in gentia. Aspiciebam donec

aurum positi sunt et antiquis dicens sedet.
Et instrumentū eius quasi nix candidum
et capilli capitis eius quasi lana munda. Vi-
sio eius flammis ignis. rore eius ignis
accensus. Flammis ignis raptus egre-
diatur a facie eius. Alia uulū muni-
strabant ei et decies milies centena milia
assistebant ei. Iudiciū sedit et libri aperti
sunt. Aspiciebam ipse nocem sinonū gau-
dium quos cornu illud loquebat. Et uidi
quā infecta esset bestia et pascuis corpus eius
et traditum esset ad aburendum igni. Alias
quoque bestiarum ablata est pascuis et tempus
uita et statura eius eis usque ad tempus et te-
pus. Aspiciebam et in visione noctis et ecce
cum milibus celi quasi filius hominis ue-
niebat et usque ad antiquum dies peruenit.
Et in spectu eius obculit eum. Et dedit ei
potatem et honorem et regnum et omnes populi
et tribus et lingue ipsi seruiunt. Pascuis eius
pascuis eterna que non auferetur et regnum eius
quod non corrumpet. Hanc uisioem. Ego
daniel scripsi sicut uidi et uisiones ca-
pitis mei scribaui me. Accessi ad uisum
de assistentibus et quatuor uicem de tribus
hinc. Qui dixit in interpretationem signi-
ficum reddidit me. Hec quatuor bestie et
magne quatuor regna sunt que emergent de
terra. Super sapienter aut regnum scilicet dei altit-
simi et obtinebunt regnum usque in seculum
et in seculum seculorum. Post hoc uolui dilige-
re discere bestia quatuor que erat dissimilis
ualde ab hominibus et tribulis nimis. Den-
tes et ungues eius ferri. Comedebat et sum-
mebat et reliqua pedibus suis calcabat.
Et de cornibus decem que habebat in capite
et de aliis quatuor fuerat ante quod cecide-
rant etiam cornua decem illa quod habebat
oculos et os loquens grandia et miris
erat oculis. Aspiciebam et ecce cornu illud
faciebat bellum aduersus suos et peruelebat
eis donec uenit antiquis dicens et uidi
cum dedit sanctis excelsi. Et tempus
aduenit et regnum obtinuerunt sancti. Et
sic ait. Bestia quarta regni quatuor erit
mita quod iniquis erit omnibus regnis et de-
uorabit universam terram et calcabit et
interuet eam. Porro cornua decem ipsi

regni. & reges erunt. Et alius & surget post
eos ipse potentior erit prioribus: & tres reges
humiliabit & filios & etiam excellens loq
uitur: & scis altissimi & etc. & putabit quod possit
mutare tempora & leges. Et tradentur in manu
eius usque ad tempus & tempora & diuinitum
ipsi. Et iudicium sedent ut ante faciem potentia
& statum & disparet usque in finem. Ego uero
autem & pias & magnitudo regni que est sub
ter omne celum de populo scis altissimi
tunc regnum. regni sempiternum est. & os
reges sicut ei & obedirent. Huc usque finis
est. Ego daniel multum cognationibus
meis & turbabar: & facies mea mutata est
ine. Vnum autem in corde meo conservauit.

Anno tertio regni babilonis. **Viii.**
dialar regis uisio apparuit mihi.
Ego daniel post id quod uideam
in principio. uidi uisionem uicam cum esse
in silis castro quod est in helam regione. Vi
di autem uisionem & me super portam uilay.
Et tenui oculos meos & uidi ecce aries
unus stabat ante paludem habes cornu
excella. Et unum excelsius altero atque
superius. Postea uidi arietem cornibus
uentilantem & etiam orientem & etiam occide
tem & etiam aquilonem. & etiam meridem & etiam
omnes bestie non poterant resistere ei neque
libari de manibus eius. Factusque secundum uo
luntatem suam & magnificatus est. Ego
intelligeram. Ecce autem huius captiui
ueniebant ab occidente super faciem faciem totam
& non tangebant faciem. Porro huius he
bat cornu insignem inter oculos suos. Inuenit
usque ad arietem illum cornutum quem
videram stantem ante portam & currit
ad eum in impetu fortitudinis sue. Cumque
appropinquasset prope arietem effecit ut ei
Et percussit arietem & cecidit duo cor
nua eius. & non poterat aries resistere ei.
Cumque uisisset eum in faciem & calcabat
& nemo quibat liberare arietem de manu
eius. Huius autem capiti magnus &
fuit est unius. Cumque cecidisset factus est
cornu magnum & etiam sic cornua quatuor
debet illud. per quatuor celi. Deum autem
ex eis egressus est cornu unum modicum. et
fuit est grande & etiam meridem & etiam ori

entem & contra fortitudinem. Et magnifica
tum est usque ad fortitudinem celi. & deinde de
fortitudine & de stellis & conculcavit eas. Et
usque ad principem fortitudinis magnifica
tus est & ab eo uultu iuge sacrificium & etiam
locum sacrificiorum eius. Ego uero autem daniel
est et etiam iuge sacrificium pro peccatis. ut per
ueat uitas in terra. Et peragitur & facit. &
audui unum testis loquentem. Et dixit
unus scis altissimi uelut qui loquitur. Usque quo
uisio iuge sacrificium & peram desolacionis
que facta est & etiam iugum & fortitudo & calcabit
& etiam ei. Usque ad uesperam & mane dies duo
multa tenebra & uindicta faciarum. facta
est autem cum uiderem ego daniel uisionem &
quererem intelligentiam. ecce stetit in conspectu
meo quasi species uiri. Et audiui uocem
uiri me uilay. Et clamauit et ait. G abri
el fac intelligere istam uisionem. Inuenit
& stetit iuxta ueni ego statui. Cumque uenisset
per patens cornu in faciem meam. Et ait
ad me. Intellige fili hominis qui in te
fuit & plebs uisio. Cumque loqueretur ad
me collapsus sum pronus in terram & teti
git me. & statuit me in quadam meo. Dixit
que michi. Ego autem daniel tibi que futura
sunt in nouissimo maledictionis qui habet
tempus finis suum. Aries quem uideristi
hic cornua & rex uiciorum est atque per laum.
Porro huius capitis rex gadorum est.
Et cornu grande quod erat inter oculos eius
ipse est rex prius. Quod autem fracto illo. sur
texerunt quatuor pro eo. quatuor reges digne
te eius & surgent & non infirmitudine ei.
Et post regnum eorum cum creuissent & iugiter
& surget rex impudens facie & intelligens per
posiciones. Et cornu totum ab fortitudo eius
se non in uiribus suis. Et super qui credit potest
multa uastabit & peragitur & facit. Et
infirmitate robustos & pluri scis secundum uolu
tatem suam & dirigetur dolus in manu eius.
Et cor suum magnificabit. & copia terram
omni occidet plurimos. & etiam principem pri
cipum & surget & sine manu & etiam. Et vi
sio mane & uespere que dicta est uera est. & vi
sionem signa quia post dies multos
erit. Ego daniel laugui & egrotaui per
dies plurimos. Cumque surrexisset facie

7/119

dis delectat hostia et sacrificium in templo
erit ab hominibus desolatio usque usque ad
summam montem et finem plebs desolatio.
Anno tertio regni cyri regis
placuit vobis reuelatum est da
niel signum mentis balthasar iudici
viri et fortitudo mea magna. Quicquidque
monem. Intelligentia enim est opus iustitiae
ne. et videtur illis ego lugerem danieli
et domadai dicit. Danem desiderabilem
non comedere carnem et vinum non habuerunt
in os meum. et neque unguento vinctus sui
donec expleatur cum et domadai dicit dies.
De autem vicesima. quia mensis primi eius
iuxta fluvium magni qui est tigris. Ele
uam oculos meos et vidi et ecce vir unus
vestitus lineis et cinctus eius amicti ambo
obrizo et corpus eius quasi crisolitis et
facies eius quasi species fulguris et oculi eius
ut lampas ardens et brachia eius et que
deorsum usque ad pedes quasi spes eius caude
tis. et vox sinuorum eius ut vox multarum
dierum. Vidi autem ego daniel visionem hor
rentam viri qui erant mecum non viderunt
et non mirum est utrumque super eos et fugerunt
et absconduntur. Ego autem relictus solus vi
di visionem grandem hanc. Et non rema
nit in me fortitudo sed et spes mea immutata
est in me et emacui nec habui quicquam
viri. Et audiui vocem sinuorum et
audientis iacebam et stratus super faciem
meam et vultus meus hiebat fixus. Et ecce ma
nus tetigit me et erexit me super genua mea
et super amplexus manuum mearum. Et dixit
ad me. Daniel vir desidiarius intellige
ista que loquor ad te et ista in gradu tuo.
Tunc enim missus sum ad te. Cumque
dixisset michi sinuorum istum ceteri tremens
Et ait ad me. Noli metui te daniel quia
ex die primo quo posuisti cor tuum ad intelli
gendum ut te affliges in respectu dei tui
exaudita sunt vota tua. et ego veni propter
mones tuos. Princeps autem regni plac
testat michi. et et vidi dicit. Et ecce michi
hel unus de principibus primis venit et ad
iudicium meum et ego remansi ibi iuxta re
gem placuit. Veni autem ut docerem te que
ventura sunt populo tuo in novissimis die

bus quoniam adhuc visio videtur preclatur
Cumque loqueretur in huiusmodi verba de
tati iustitiam meam ad finem et tunc. Et ecce
quasi similitudo fili hominis tetigit labia
mea. Et aperuit os meum locutus sum et di
xit ad eum qui stabat coram me. Domine
mi in visione mea dissoluit sunt epages
meae et nichil in me remansit vitium. Et ego
modo potest servus domini mei loqui tui
ano meo. Nichil enim in me remansit vir
um. et altus meus includit. Et visum
ergo tetigit me quasi visio hominis et co
fortavit me et dixit. Noli metui te vir de
sidiosum. paravi. et fortiter et esto robust
tus. Cumque loqueretur mecum qualiter et
dixit. Loqueretur mi domine quia et fortiter
me. Et ait. Numquid scis quare venim
ad te. Et tunc reuertat ut puer ad istum pa
cipem placuit. Cum enim egredere appa
ruit princeps grecos veniens. Venimus
annunciato tibi quod expositum est in scrip
ta veritatis. Et nemo est ad iudicium meum
in omnibus hiis vir michi princeps me
Ego autem ab anno primo
dani medi stabam ut fortiter
et robustaret. Et tunc civitatem
annunciato tibi. Et ecce ad huc reges
stabunt in plide et quattuor dicitur opib
viniis super annos. Et cum in valuerit
diveris suis etatabit omnes ad usum reg
num greci. Surrexit vero rex fortis et dicit
viri potestate virulta et faciet quod placuit
et ei. Et cum stetit et tunc regnum et di
videtur in quatuor ventos celi. sed non in pos
teris eius neque secundum potentiam illius qua
dificatus est. Vacabit enim regnum eius
in posito etiam inextinguos et regis hiis. Et
et fortiter rex austru. Et de principibus
eius prevalere super eum et dicitur dicitur.
Ultima enim dominatio eius. Et post finem
amoris sed abunt. Illa quoque regis austru
venit ad regem aquilonis facit amica
nam. Et non quoniam fortitudo meum
dixi. nec stabit semen eius. Et tradetur
ipsa et qui adduxerunt eam adolecentes
eius et qui fortiter eum in tempore.
Stabit regnum radicatum eius plantatio.
Et veniet cum exercitu et ingreditur p

mittam regis aquilonis i abittetur eis
 i obtinebit in sup deos eos i scriptilia. c.
 Vasa quoque piosa auri argenti capti
 ua ducet in egyptum. I p pualetur ad i
 lus regem aquilonis. Et mittabit i regem
 rex austru i reitetur ad suam suam. Filii
 aut eius p uocabunt i egrediantur ntel
 tudinem exercituum p uocabunt i uictor
 petans i vndans. Et reitetur i suta
 bitur i egredietur cum robore eius. Et
 p uocabunt rex austru egredietur i p uig
 nabit ad ius regem aquilonis i p uab
 mulatidinem mittam. Et dabitur
 multitudi i manu eius i capiet militi
 dument i exaltabit cornu eius i deiet mil
 ta milia s uo pualetur. I uictur aut
 rex aquilonis i p uabit multitudinem
 multo maiorem qm p uis. Et mittat i
 tempore annorumq ueniet ppetans
 cum exercitu maximo i opibz uictis
 Et i p uabz illis multa s uigebunt ad uic
 sam regnum austru. Filii quoque p uai
 catonum populi tui exortent ut imple
 ant uisionem i conuenit. Et ueniet rex
 aquilonis i p uabunt aggen i capiet
 uictis multitudines. i brachia austru
 no sustinebunt. I s uigebunt electi eius
 ad resistendum i non erit fortitudo. Et
 faciet uenietis sup eum iuxta planiti
 sui i no erit qui stet extra faciem eius. I
 stabit infra micta i s uigebunt i manu
 eius. Et p uet faciem suam ut ueniat
 ad tendendum i uictis regnum eius
 i tra cum eo. Et filiam feminas dab
 et ut erit illum i non stabit nec illu
 erit. Et s uiget faciem suam ad uictis
 i capiet multas. Et cessare faciet p uai
 pem obpobz sui i obpobum eius s uig
 tur i eum. Et s uiget faciem suam ad uic
 tum i se sue i uigebunt i corruet i non
 i uenietur. Et stabit in loco eius uict
 sumus i indignus deore regio i p uai
 dieb s uigebunt non i uictis neq i p uai
 Et stabit in loco eius despectus i non i
 uenietur ei huius regis. Et ueniet dam
 i obtinebit regnum i fraudulencia et
 brachia p uigebunt i expugnabunt
 a facie eius i s uigebunt in sup i duc fedis.

Et post amittas cum eo faciet dolunt. Et
 ascendet i supabit i modico populo i ha
 uundantes i uictis uictis ingredietur i faciet
 que no fecit p uictis eius i p uictis p uai
 eius. P apinas i p uictis i uictis corru
 dissipabit i tra finissimas cogitaciones
 i uictis s uigebunt. Et hoc usq ad tempus
 Et s uigebunt fortitudo eius i corru eius
 ad ius regem austru i uictis magna.
 Et rex austru p uocabit ad bellum mult
 auxilios i fortibz uictis i no stabunt q
 i uictis ad ius cum s uigebunt. Et comedu
 res panem cum eo s uigebunt exercitibus
 eius opprimetur. Et cadent i uictis eius
 plurimi. Duos quoque regum corru erit ve
 maleficiant. Et ad uictis uictis lo
 quentur uictis uictis i uictis p uictis
 quia ad huc finis in alio tempus. Et
 reitetur uictis suam cum opibz mult
 i corru eius ad ius testamentum suum i fa
 ciet i reitetur uictis suam i uictis q
 reitetur et ueniet ad austru i uictis erit p
 qui simile no uictis. Et ueniet sup
 eum i uictis i uictis. Et p uictis i re
 uictis i uictis i uictis i uictis i uictis
 sanctuarii i faciet i reitetur i uictis
 ad ius eos qui reitetur testamentum
 sanctuarii. Et brachia exeo stabunt et
 p uictis i uictis fortitudinis i uictis
 i uictis i uictis i uictis i uictis i uictis
 com i desolacionem. Et i uictis i uictis
 tum fraudulencia. Populus aut sciens
 deum suum obtinebit i faciet. Et docti in
 p uictis doctis plurimos i uictis gladio
 i i flamma i uictis i uictis i uictis
 dies. Cumq corruerunt s uigebunt
 auxilio p uictis i applicabunt eis plu
 rimi fraudulencia. Et de uictis uictis
 ut s uigebunt i uictis i uictis usq ad
 tempus p uictis quia ad huc tempus
 alio erit. Et faciet rex iuxta uictis
 tem suam i uictis i magnificabit ad u
 sus omne deum i ad ius om deos loq
 tur magnifica i uictis donec s uigebunt
 ita i uictis i uictis quippe est diffi
 nicio. Et deum p uictis i uictis non i uictis
 bit i uictis i uictis i uictis i uictis i uictis
 quemq deos curabit quia ad ius

/ faciet

quia hora prandii est. Et egressi recesserunt
a se. Et cumque reuerterent uenit in unum.
Et insatantes ab invicem causam et feci-
sunt scriptam suam. Tunc in comune sta-
tuerunt tempus quando eam possent ve-
nire solam. Factum est aut cum obliuia-
rent diem apertum ingressa est aliquando
sunt heri in iudicis terminis cum quibus so-
lis puellis uoluitque lauari in panno. Et
tunc quippe erat et non erat ibi quisquam pro-
duos senes absconditos et templantes ca-
pit ergo puellus. A stete in olivum et
singulata et hostia pomery claudite ut
lauret. Et fecerunt sicut preceperat. Clauser-
que hostia pomery et egressi sunt propositum
ut afferret que uisissent nescientes utque sen-
tius esse absconditos. Cum aut egressi
essent puellae surrexerunt duo senes et ac-
currebant ad eam et dixerunt. Ecce hostia po-
mery clausa sunt. et uenit uos uidet et in-
scripta tu sumus. Quod uobis a sententia
nobis et mulcere nobiscum. Quod si uolueris
dicemus quia te testimonium quod fuit testi-
monium et obhanc causam emiseris pu-
ellas ate. Et ueneruntque susanna et ait.
et lingue in sunt vndique. Si enim hoc ego
magis miror est. Si autem non ego non effugi-
am manus meas. Si melius est mihi absque
ope meae in manus meas quam peccare in
spectu dei. Et exclamavit uoce magna
susanna. Et exclamauerunt autem et senes ad
usum eam. Uenerunt autem iunior et apert
hostium pomery. Cum autem audissent et
clamorem et sonitum irruerunt propositum
famuli domus re uidet quid nam esset. De-
qui autem senes locuti sunt emiserunt et
in reuerent quia nunquam dictus fue-
rat sino huiusmodi de susanna. Et facta
est dies trahina. Cumque uenisset populus
ad virum eius iochanem uenerunt duo p-
sunt pleni iugum cogitatione ad usum
susannam ut interficerent eam. Et dixerunt
coram omni populo. Audite ad susan-
nam filiam helchie uxorem iochanem.
Et clamant uisunt. Et uenit in p-
et filius et iunioris et quatuor suis. Porro
susanna erat delicata nimis et pulchra
specie. Et cumque illi uisissent ut disce-

operet. Et erat enim copiosa ut uisus faceret
tunc decore eius. Elebant igitur sui iunior
qui nouant eam. Surgentes autem duo p-
sunt in medio populi posuerunt manus
suas super caput eius. Que flens suscep-
it celum. Erat enim cor eius fiducia ha-
bens in domino. Et dixerunt prebati. Cum
deambularent in p-sonis soli ingressa
est et cum duabus puellis et clausit hosti-
um pomery et dimisit puellas. Venitque
ad eam adolescens qui erat absconditus
et turbavit eam. Porro uos autem senes
in angulo p-sonis uidetis iniquitates tu-
curritus ad eos et uidimus eos pariter
emissi. Et illum quidem nequissimus ap-
prehendit quia fortior nobis erat et apert ho-
stis exiit. Hanc autem cum apprehen-
dissemus interrogauimus quidnam esset
adolescens et uoluit indicare nobis. Qui
re testes sumus. Et uidit eis multitudi-
quasi sententia et iudicabz populi et temp-
uamini eam ad mortem. Exclamauit
uoce magna susanna et dixit. Domine
deus etne qui absconditor es cognitor. Quod
nostri omnia antequam fiant tu scis qui
falsum testimonium attulerunt ad usum me-
et ecce uxor: cum nichil horum fecerit et
isti in maliciose posuerunt ad usum me.
Et audierunt autem domitius nocem eius
Cumque diceretur ad mortem susanna
duos spm san pueri minoris cui nomen
daniel. Et exclamauit uoce magna.
et uidit ego sum a sanguine huius
Et uisus omnis populus ad eum dixit.
Quis est iste sino quem locutus es. Qui
cum staret in medio eorum dixit. Sic fa-
tu filius israel. neque iudicantes non quod ue-
niri est egredientes et dempnaus filia
isrl. Peritum ad iudicium quia falsi
testimonium locuti sunt ad usum eam.
Peius est et populus cum festinatione.
Dixerunt ei senes. Ueni et sede in medio
nostrum quia tibi dedit deus honorem senec-
tutis. Et dixit ad eos daniel. Si epa ce
ab invicem procul et diuocato eos. Cum
ergo dimisi essent alter ab altero. voca-
uit unum ex eis et dixit ad eum. Nunc
terate diem malorum nunc uenit pro-

tua que opabaris prius iudicans iudicia in
iusta inuocantes opprimens et dimittens noxi
os dicente domino. Innocentem iustum
non iustificas. Nunc autem si iudicasti eam de
cogitatore iudis eos colloquentes sub.
Qui dixit. S. uobis. Dixit daniel. Re
mentis es incipit tuium. Ece enim an
gelus domini accepta sententia ab eo su
det te medium. Et amodo eo iussit uenire
alium et dixit ei. S. eueni chanaan et no
uida species decipit te et scripta sunt cor
tuum. Sic faciebatur saluati. Iste. Iste ti
mentes loquebantur uobis. Si non salu
uida sustinuit iniquitatem tuam. Si uer
ergo dicit michi si qua ardore uideis eos
loquentes s. Qui ait. S. uobis. Dixit
autem ei daniel. Recte mentis es et
tu incipit tui. Manet enim angelus
qui gladium habens ut secet te medium
et iustificat uos. Exclamauit itaque ois
populus uoce magna et biberunt uini
num qui saluat spantes in se. Et resur
rexerunt aduersus duos priores. Irascen
tiam eos daniel ex ore suo fallum dixit
se testimonium. Iferuntque eis sic male
egant aduersus proximum ut faceret
secum legem moysi et iustificaret eos. Et
saluatus est sanguis iudicis in dicit
la. Et dicitur autem uxor eius laudabat
dum in ore illa psalteria sua suscipiam
toadum manito eius et cognatis eius
omnibus quia non esset in ea inuenta res
turpis. Daniel autem factus est magnus
in conspectu populi ad dicit illa et ceteris. Et rex
astutias appositus est ad patres suos. Et
suscepit tyris ples regum eius. Et ait
autem daniel omnia regis et honoratus
super omnes amicos eius. **XIII**

Erat quoque uolunt apud babilo
nos nominis bel et impendebant
re p dies singulos simile autem
te xii. et oues. xl. uini. et amphore. vi. Rex
quoque colebat eum et ibat per singulos di
es adorare eum. Porro daniel adorabat
deum suum. Dixitque ei rex. Quare no
adoras bel. Qui respondens ait ei. Quia
non ydola colo manifesta. S. uiuentem
deum qui tenet celum et terram et habet

præcunt omnis carnis. Et dixit ad eum rex.
Nunc uidetur tibi esse bel deus uiuentis.
Quia non uides quanta comedat et bibat
cotidie. Et ait daniel ardeus. Ne eris
rex. Si deus est enim iustitiae luteus et fo
milius eris neque comedit aliquando.
Et uariis rex rogauit sacerdotes eius et
ait eis. Nisi dixeritis michi. quis equi
comedat impensas has. moriemini. Si
autem ostenderitis quod bel comedat h. mo
rietur daniel quia blasphemauit bel.
Et dixit daniel regi. Fiat iuxta uerbu
tuum. Erant enim sacerdotes bel. lxx.
exceptis uxoribus et paruulis et filiis et ue
nit rex cum daniel et compluit belis. Et
dixerunt sacerdotes belis. Ece uos egredi
emur foras et tu rex pone elcas iuueni
miles uelante hostium et signa amilo
rio. Et cum ingressus fuisset inane in
si omnia iuenis comesta a bel. morte
morierentur. uel daniel qui mentitus e
aduersum uos. Ece impunebant autem
quia fecant obuia absconditum in
teritum et per illum iudicium in gradum
tur semp et deuorabant omnia. Iam ergo
postquam egressi sunt illi et rex posuit
eos ante bel. Precepit daniel prius suis et
astulerunt cunctis et per totum templum ci
brauit coram rege. Et egressi daniel et
hostium et signantes amilo regis abierunt.
Sacerdotes autem ingressi sunt nocte iuxta
consuetudinem suam et uxoribus et filiis eorum
et comederunt omnia et biberunt. S. tunc
autem rex summo diluculo et daniel cum eo
Et ait rex. Salua ue sunt signa daniel.
Qui respondens. Salua rex. S. cunctique
cum apuissent hostium. uirtutis e rex
mensam et exclamauit uoce magna. I.
si agnus est bel. et non est apud te belus
quisquam. Et uisit daniel et cunctis regi
ut ingrederetur in go et ait. Ece pauper
tanti. Annuntiavit enim uestigia sui h.
Et dixit rex. Ideo uestigia uirtutis ac
mulier. et infancium. Et uariis e rex. Et
applicauit rex sacerdotes et uxoribus et filios co
rum et absconderunt et abscondita hos
tola. per que ingrederentur et sumerent
que erant in mensa. Morietur ergo illos rex.

et delatavit in praetorium danielis qui tunc
erant in templum eius. Erat draco magnus
in loco illo et colebant eum babiloni. Tunc
rex danieli. Ecce nunc non potes dicere quod iste
non sit deus tuus. Adora ergo eum. Dixit
daniel ad regem. Domini domini mei ad
ora quod ipse est deus tuus. Tu autem rex da mihi po
testatem et iustitiam draconem absque gla
dio et fuste. Et ait rex. Do tibi. Sicut ergo
daniel precem et ad precem ipsos et corit pter
fecitque massas et dedit eos draconibus et dicit
nuptis est draco. Et dixit daniel. Ecce
colebas. Quod cum audissent babiloni
indignati sunt vehementer. Egrediantur
ad usum regem et dixerunt. Si deus factus est
rex. Si destruxit et draconem interfecit et sa
cristes occidit. Et dixerunt cum venissent
ad regem. Et tunc nobis danieli qui del
atavit et draconem interfecit. alioquin i
stus tuus te et domum tuam. Et dicit ergo
rex quod invenit eum vehementer et neces
sitate pulsus tradidit eis danieli. Qui
misit eum in laqueum leonum et erat ibi die
bus sex. Porro in laqueum erant vii leones et
dabantur eis cotidie duo corpora et tunc oves
Et nunc non data sunt eis ut deus aut
danieli. Et tunc ait abacuc propheta in iuda
et ipse coxerat pulmentum et intus pane
et alio loco et ibat et tempus ut fecit messian
vi. Et tunc angulus domi ad abacuc. Fer
praudum quod hies in babilonem danieli
li qui est in laqueum leonum. Et dicit abacuc.
Domine babilonem non vidi laqueum
tuo. Et apprehendit eum angulus domi et invenit
eum et portavit eum capillo capitis su
per humerum eum in babilonem super lacum in
imperi spiritus sui. Et clamavit abacuc
dicens. Daniel sine dei tolle praudum
quod misit tibi deus. Et ait daniel. Recordar
es enim mei domine deus et non deliquisti
diligentes te. Surgensque daniel comedit.
Porro angulus domi restitit abacuc et fecit
in loco suo. Venit ergo rex die septimo et
inger danieli. Et venit ad lacum et re
spexit. Et ecce daniel sedens in medio leoni
Et exclamavit rex voce magna dicens.
Magis es deus deus danielis. Tenuit
eum delatit. Porro illos qui perducunt

eius causa fuerant intro misit in laqueum et deuo
rati sunt in monumento coram eo. Et tunc rex
ait. Dancum unquam finem habitantes
deum danielis quia ipse est liberator et sal
uator faciens signa et mirabilia in celo et
in terra qui liberavit danieli delatit
num. *Explicit daniel propheta. Incipit
prologus in osee propheta et in osee cum in*

Non idem ordo est. *notas.*
prophetam apud hebreos qui est
et apud nos. Unde secundum id quod
in legitur. Hic quoque dispositi
sunt. Osee comitatus est et quasi p sentent
cias loquens. Et osee planus in principis
in fine obscurior et usque ad malachiam
hic singuli proprietates suas quem hiesora
sententiam legisque doctorem hebrei autumant.
Et quia longum est nunc de omnibus dicere
hoc tantum nos opuscula et eustodiam
admonitas volo vnum librum esse.
xii. prophetam osee secundum non. Et tunc ma
lachiam vero agger et zacharie fuisse pro
pheta. Et tunc ait tempus non si fecerit
in titulo suo illis eos regibus prophetasse ob
quibus illi qui ante eos habent titulos
prophetaverunt. *Item alius prologus.*

Omnibus osee et ioachie achaz
et ezechie regum iuda et ierobo
am filii id est regis israel. Osee fi
lius beeri ad prophetiam dicens
dani spiritu sancto repleta est. Deinde
tato itaque numeris regum achaz rex iu
da et ieroboam rex israel dicitur delinquentes
ut hiesore regum et palypomenon indi
cant etiam israel ydolatrie crimen impio
ac potestate sua admittit coegunt. Post
quod deus ad osee h locutus est dicens. Ac
cipe tibi uxorem fornicariam sive forni
catorem et factuos fornicationis. For
nicariam itaque non elocutione corporis i
meretricem. Si gentilem deum igno
rantem appellat que dei creatoris sui amo
re contempto simulachros se obsecrat de
sidio. Si cum dei precepto propheta in hac re
parum est acceptum ex ea filium tezahe
proptit nominare deo pollicente. Post bre
ve tempus sanguine tezahei in domo
sua vindicare. Eius promissionis h

causa est. Hic phelyzeum in regem inuocans
ad defendendum sanguinem naboth cuius
terrahel que tunc temporis in eodem polis erat
quem terrahel ad habu regis israel uxore inueniat
sicut regunt historia exponit hys cum qui
ter uirum duntaxat preceptum vindicandi sa-
guinis causa in omne memorati domum d
seuissit hoc pado duntaxat deliquisse inuenitur.
Cuius pnceps ierobam qui lecone ep
hensu est originis sue facta mutante
at contra dei precepta religionem in ipso
isrl agente sanguis naboth qui in loco e
te terrahel fuerat pfulus in domo hie
pauis memorati ierobam ppe pda redmi
datus significatur. Hinc factum est
ut uia dei in ipso isrl pdenuntia conem
phete processura dicitur. Domini autem
de nra lecone complicita ob hoc puit
sa est quia exetnas rex uida filius adha
solanus ydolis que eam pater eius qui te
ti reges osecrauit tempum dei purgal
le ac purificasse monstratur. **Explicit**
prologus. Incipit W. Lee propheta. i.

Est vbi. domini qd fuit est adole
scens filium teen in dieb; dicit ioachaz adha
ezechie regum uida in dieb; ierobam
filius ioas regis israel pncipum loqu
di domino in olee. Et dixit dñs adole
scens vade sume tibi uxorem fornicatorem
et fac tibi filios fornicatorem. quia forni
cans fornicabit tibi aduocatio. Et abiit
et accepit gonter filiam debelaym et cepit

et peperit ei filium. Et dixit dominus ad eum.
Voca nomen eius ieriahel qui ad huc mo
dicum i iustitiam sanguinem ieriahel sup
domum meum i quiescere faciam regnum
isrl domus. I in die illa conuertam arcum
isrl in ualle ieriahel. Et concepit et peperit
ad huc filium et dixit ei. Voca nomen eius
abshai misericordia quia non addam vltra
miseri domui isrl. Et obliuio te obliuiscas
eum. Et domui uida misereor et saluabo e
in domino deo suo et non saluabo eos i ami
et gladio et bello et in equis et in equitibus. Et
auilactauit eam que erat auisq; inia. Et
concepit et peperit ei filium. I dixit. Voca
nomen eius non populus meus. quia non
patis uis et ego non ero deus uir. Et erit uis
filius isrl quasi arena maris que sine
mensura est et non numerabitur. Et erit loco
ubi dicitur eis non populus meus uos. dicit
eis filij dei uiuentis. Et congregabunt filij
uida et filij israel pater et ponent subum
caput unum et ascendent deira q; magnus
dies ieriahel. **ii. capitulum.**

Dixit fratrib; uis populus meus
et sorori me uiam osecuta. Iudi
cate matrem uiram. iudicate q
uam ipa est uxor mea et ego non uir et
auferat fornicatores a facie sua i adu
cia sua de medio uirum filios ut forte
exspolient eam uidam et statuam eam
uidam sequi dicit natiuitatis sue et
ponam eam quasi solitudinem et statu
eam uelut tiam in uiam et in iusticia eam
fili. I filios illius non miserebor qui filij
fornicationum sunt q; fornicata e mat
er e et uis e q; cepit eos quia dixit. Va
dam post amatores meos qui dant pa
ues meos michi et aquas meas et oleu
meu et lanam meam. Uinum meum et potu
meum. Ppter hoc ecce ego sepiam uia
tuam spiritus et sepiam eam in iusticia et se
mitas suas non inueniet. Et sequitur ani
cores suos et non apprehendet eos et queret
eos et non inueniet. I dicit. I aduam et uia
car aduam meum pnozem q; uenit in car
tuit magis qm nunc. Et hinc uelant q;
ego dedi ei frumentum uinum et oleum et
argentum multiplicam ei et aurum que

fecit baal. Idcirco succurrit i sumam sui
mentium meum in tempore suo i unum meum
in tempore suo. Aliterabo laudam meam i unum
meum que opretant ignominiam eius.
Et nunc reuelabo stultitiam eius in oculis
amatorum eius i nunc non erit eam de
manu mea. Et cessare faciam omne gau
dium eius sollempnitatem eius neome
nam eius sabbum illius i omnia festa
i tempa eius. Et corrumpam ymcam
eius i ficum eius de quibus dixit. Et ecce
des hie mee sunt quas dedunt in amato
res meos. Et ponam eam i saltum. Et de
det eam bestia agri. Et visitabo sup eam
dies baalim quibus accendebat incensum
i ornabat in aure sua i monili sub i ubi
post amatores suos i met obliuiscatur
dicit dominus. Propter hoc ecce ego lacha
bo eam i ducam eam i solitudinem i lo
quar ad cor eius i dabo ei inimicos eius
ex eodem loco i uallem achaz ad apren
ham spem. I tunc erit iuxta dies iuncti
tatis sue. iuxta dies ascensionis de tra
egiptu. Et erit in die illa ait dñs. uocabit
me uir meus i non uocabit me uita ba
alim. Et auferam nomina baalim de ore
eius i recordabitur ultra nominis eius.
Et periciam amicos sedus in die illa
bestia agri i cum uoluerit celi i in reptile
re i arum i gladium i bellum i etiam
de tra i dñm i eos faciam fiducialiter.
Et sponsabo te in insepulchrum i spon
sabo te in inuiscera iudicio i in inuiscera
i inuisceribus i sponsabo te michi in fide
i fides quia ego dñs. Et erit in die illa
exaudiam dñm dñs. Et exaudiam ce
los i illi exaudient terram i ha exaudiet
iudicium i ymum i oleum i h exaudiet
i etrahel. Et seminabo in eam iudicium
i inuisceribus eius que sunt absqz inuiscera.
Et dicam non populo meo. qñs meus
est i ipse dicit dñs meus est. III

Ad huc uade i dilige mulierem de
lectam ab amico i adulteram
sicut diligit dñs filios israel i ipi
respiciunt ad deos alienos i diligunt vi
nancia uitam. Et facit eam michi.
xv. argentes i choro ordet i dimidio ch

in ordet i dixi ad eam. Dicit mulier expecta
uis me. Non fornicabis i non es cum viro
sed i ego expectabo te quia dies multos sede
bunt filij israel sine rege. i sine principe i sine
sacrificio i sine altari i sine episcopo i sine re
taphum. Et post qñ reuerent filij israel i que
rent dñm deum suum i dabo regem suum
i pauerunt ad dñm i ad uinum eius in
nouissimo dieum. III

Ad te uenit dominus filij israel. qñ
iudicium domus qñ iudicium
te. Non est enim uitas i no uita
i non est scientia dei in tra. I tal edictum
i mendacium i hominatum i furum
et ad ultimum iudicium i sanguis sang
uinem teneat. Propter hoc iugebit tra i in
finabitur omnis qui habitat in tra. I tel
ta agri i inuiscere celi. h i pilces maris
agregabunt. Veniunt in inuisceribus i
iudice i non arguatur uir. Populus
eum tuus sicut hie qui tradidit sac
doti i coitus hodie. i coitus etiam ppha
teum. Nocte tace fecit in ament tuas. i co
tigit populus meus eo qñ non habuit
scientiam. Quia tu sciam repulisti re
pellant te i ego ne sacerdotio fungaris
ui. Et oblitus es legis dei tui. Obluiscat
i ego filiorum tuos. S cdm multitudi
nem eos sic peccauit michi. Gloriam
eos i ignominiam i mutabo. P oia
populi mei contedent i ad iniquitatem
eos hie uenit animas suas. Et erit
sicut sic sacerdos. Et visitabo sup eum
uas eius i cogitationes eius reddam
ei. Et contedent i non satiabuntur.
Fornicati sunt i non cessauit. qñ do
minum deliquerunt in non custodiedo.
Fornicatio i vinum i ebrietas auferet
cor. Populus meus i ligno suo in tra
gaude. i baculus inuisceribus amittentur
ei. Spiritus enim fornicationum dece
pit eos i fornicati sunt a deo suo. S up
capti monum sacrificauerunt eo sup
colles accendebant thymama subris
quetant i pphim i chibuntum. quia bo
na erat inuiscera eius. I deo fornicauit
cur facie ure i sponse ure adulter erunt.
Non visitabo sup filias uas cu sunt

Yrensa.

Effraym in populis ipse multiplicatus. Effraym
factus est dominicus panis qui non respiciatur co
mediunt alieni robur eius ipse uelauit. Et
etiam effusi sunt in eo ipse ignorauit. Et
humiliatus: superbia israel in faciem eius. Et
reuerli sunt ad dominum deum suum et non querelant
eum in omnibus hijs. Et factus est effraym qua
si columba seducta. Non habens eos. Egiptum
cum inuocabant ad assyrios abierunt. Et
cum perfecti fuerint expandam super eos rete meum
quali uoluerim teli deualham eos. Et domum
eorum secundum auditum oculis eorum. Et eis qui re
cesserunt a me. Vastabunt quia prauitatem
sua sunt in me. Ego redemptus eos et ipse locutus est
quia me mendacem. Et non clamauerunt ad
me in corde suo sed uoluerunt in uerbis suis.
Super montem et vinum circumuehebant et re
cesserunt a me. Et ego erudui eos et confortauit
ut baderet eorum et tunc cogitauerunt malitiam
Et celsi sunt ut essent absque uirgo. facti sunt quasi
artus dolosus. Cadant in gladio principum
eorum a furore lingue sue. Et facta est saluatio
eorum in terra egypti. **VIII.**
Quid dicitur tunc sit uita quasi aquila in do
mo domini. pro eo quod transgressi sunt fedus
meum et regem uicem prauitatem suam. Et in
uocabunt deos mentis. et non uenerunt te israel. Et
reuerli sunt ad dominum in multis persequetur eis.
Ipsi regnauerunt et non ex me. principes exsti
terunt et non cognouerunt argentum suum. et ante
fuerunt. fecerunt sibi ydola ut intirent. Et iustus
est iudicium suum samaria. uentus est furor
meus in eos. Et facti quo non potuerunt emi
dare. Quia ex israel ipse est. A iuxta fecit il
lumi et non est deus. Quia iatancatum te
las erit iudicium samaria. quia uenerunt se
minabunt et turbauerunt metret. Culmus
stans non est in eis germinet et non faciet fa
ruum. Quod si fecit alieni comedet eam.
Et euoratus est israel. Hunc factus est in aco
nibus quasi nas in mundum quia ipse ascen
derunt ad assur. Quia ger solitatus sibi
effraym. Quia uenit deditur amatores suis
sed cum mercede duxerunt nationes. Et
agregato eos et quiescent paulisper ab ho
iore regis et principum. Quia multiplicauit
effraym altaria ad peccandum. facti sunt
et are in delictum. Et cibam eis multiplices

leges meas que uelut alieni sputate sunt. Ho
stias offerent immolabunt carnes et comedent
et dominus non suscipiet eas. Nunc recorda
bitur iniquitatis eorum et uisitabit peccata eorum. Et
conuersus est israel factus est sicut et edificauit delu
bria. Et in egiptum et uenit. Et iudas mul
tiplicauit uires inuitas. Et uisitauit ignem
in ciuitates eius et deuorauit eos illius. **IX.**

Noli letari israel. noli exultare sicut po
puli quia fornicatus es ad deo tuo.
Dilexisti mercedem super omnes a
reas terrarum. Et ita et torcular non pascet eos.
et uinum mercedetur eis. Non habitabit in terra
dum. Et celsus est effraym et israel in egiptum.
et in assyris polluerunt comedere. Non libe
runt domum vinum et non placebunt ei.
Sacrificia eorum quasi panis lugentium.
Omnes qui comedunt eum et amantabunt.
quod panis eorum amant ipse. Non mercedem
reddunt dno. Quid facietis in die sollequi
iudie festiuitatis dno. Ecce enim perfecti sunt
auaritate. egiptus aggregabit eos. in ipse
sepeliet eos. Desiderabile argentum eorum
vitica hereditauit. lappa in tabernaculis eorum
Et uenit dies uisitacionis. uenit dies
tribucionis. Scito te israel stultum propheta
israel uinum spiritalem. Propter multitudinem
dum iniquitatis tue. uisitatio amenite.
Speculatores effraym cum deo meo propheta
laqueus ruine factus est super omnes uias ei
et facta est domo dei eius. Propter peccatum
sicut in diebus gabaa. Et eorum dabitur iniquita
tis eorum. et uisitabit peccata eorum. Quasi uias
in deserto inueni israel. quod prima prima fecit uel.
In faciem eius uidi patres eorum. Ipsi ad
intrauerunt ad bethphogor. Et ab alienati
sunt in desolatione. et facti sunt ab hominibus
sicut ea que dilexerunt. Effraym quasi am
a uolauit gloria eorum a parauit et ab uito et a
receptum. Quod si et amantem filios suos ab
sque iuris eos faciant in hominibus. Sed et ue
ris cum recesserit ab eis. Effraym ut uidi
tus erat fundata in pulchritudine. Et eff
ym deducet ad interfectorum filios suos. Da
eis domum. Quid dabo eis. Dabo eis uil
nam sine libris et uera arentia. Omnes
nequitie eorum in galgal quia ibi exolos
habuit eos. Propter malitiam ad inuenit

unum eos de domo mea etiam eos. Non ad
dam ut diligam eos. Omnes principes
eorum recedentes. Pius est effraym ca
dit eos exstercata est fructum nequaquam fa
ciunt. Quod si genuerunt infirmitatem amari
tissima uti edunt. A vicer eos dominus
dis meus quod non audierunt eum et erunt
vagi in uacationibus. **X.**

Sus fiondola isrl. fructus ad equis
ei. Sed in multitudine fructus
sui multiplicavit altaria iuxta
libertatem terre sue exultavit simulacris
Dum sum est cor eos iuxta iudicium. Ip
se stringet simulacra eos. de populabit
aras eos. Quia iuxta dicitur non est rex
uobis. Non enim timebitis deum et rex
quid faciet uobis. Loquimini uerba uisionis
inutilis. Hecce fecus cum mendacio.
Ergo inuauit quasi amantudo in diti
um sup sulcos agri. vacas bechaueu co
luerunt habitatores samarie. quia sup
eum populus eius et editur eius sup
eum exultauit iglia eius quod inquit
abea. Siquidem ipe malleus delatus
est in uisus regi uictori. Confusio effray
m capiet et effundetur isrl. in uoluntate
sua. Transiit fecit samaria regem sui
qui spumam sup faciem aque. Et dis
gentur excelsa ydoli ppter peccatum isrl. Lap
pa et cubulus ascendet sup aras eorum.
Et dicent montibus opite nos et collibus
cadite sup uos. A diebus garaa peccauit
isrl in sterilitate non comprehendit eos iga
bas pluu sup filis iniquitatis. Iuxta
desiderium meum corripiam eos. Grega
bunt sup eos populi cum corripientur
ppter duas iniquitates suas. Effraym
vitula docta digne uideatur. Et ego
transiui sup pulchritudinem colli eius.
Ascendam sup effraym. Trabit iudas
stringet sibi sulcos iacob. Seminate ro
bis in uitate iustitiam et in uitate i horrea
miseri in nouitate uobis nouale. Tempus
autem requirendi dñm cum uenit qui do
cebit uos iustitiam. A uobis iniquitate
iniquitatem mellucis comeditis fru
gem mendaci. Quia et filius es i ius
tus et in similitudine fortium suorum con

surget tumultus in populo tuo et omnes i
munitates tue uastabunt. sicut uastant
est samaria a domo eius qui iudicauit in
al iudic ppi. manet sup filios allisa. Sicut
et uobis dehel a facie malicie nequaquam
uestramum. **XI.**

Sicut mane transiit ppter rex isrl.
Quia puer isrl et dilexi eum i ex
gipso uocant filium meum. Vo
cauunt eos. sicut amantur a facie eos. Is
alium inuolabant et simulacris sacrifici
bant. Ego quasi iudicatus effraym po
tabam eos in brachijs meis et uelacem
quod curarem eos. A uisum illis ad am
dam eos i iudicis caritatis et eis qui
exaltatis iugum sup maxillas eos i dedi
nam ad eum ut uelacem. Non recedat
in uiam egypti et assir ipe rex eius quoniam
nouerunt comit. Cepit gladius inui
tatis eius et sinit electos eius et conuicta
capita eorum i populus meus pendebat
ad reditum meum. Iugum autem impone
tur eis. simul quod non auferat. Quomodo
dabo te effraym ppter egyptum et isrl. Quod
dabo te sicut ad amia ponam te ut scio
Iusum e in me cor meum ppter iustitiam
est plenitudo mea. Non faciam furore
me uice. et non conuictat ut dissipam eff
ym quoniam deus ego et non homo in
medio tui scis iud iugrediar ciuitatem.
Post diu ambulant. Quasi leo in
gret quia ipe rugiet et formidabunt filij
mans et uolabunt quasi auis ex egypto
et i columba terra assyriorum et collo
cabo eos i domibus suis dicit dñs. Cum
dabit effraym in negotiatione i iudolo
domus isrl. Iudas autem testis descendit
cum eo et i sanctis fidelibus. **XII.**

Affraym pascit uentum et sequitur
estum. Tota die inuolantur et
vastitatem multiplicat. Iteus
cum assyris iugit. ioleum i egyptum fere
bat. Iudicium ergo dñi cum iuda et i iuda
to sup iacob. Iuxta iras eius i iuxta ad
iudicantes eius iudicet. I iudic sup la
cunt facie suam in fortitudine sua dicit
eius e cum angelo. Et inualuit ad ange
lum et confortatus est et sicut iugauit eum.

in bethel inuenit eum et ibi locutus est nobis
 auit. Et dñs deus exercituum dñs memo-
 riale eius. Et tu ad dñm deum tuum reuertere.
 Quia in iudicium custodi et spera in dño tuo
 semp. Chanaan in manu eius statera co-
 losa calumpniam dilexit. Et dixit effi-
 ym. Ierumptamen dñes effectus sunt
 in uent ydolum michi. Omnes labores
 mei nō inueniunt in iniquitatem quā
 peccavi. Et ego dñs deus tuus deus egypti
 et adhuc te sedere faciam in tabernaculis
 sicut in diebus festiuitatis. Et locutus sum
 sup pphas et ego visionem multiplicavi
 in manu ppharum assimilans sibi. Si
 in galaad ydolum ergo frustra erant in
 galgal totius inuolantes. Nam tal
 tanta eor quasi acerui sup sulcos agri fu-
 git iacob in regionem syrie et seruauit isel
 in uxorē et in uxorem suam. In ppheta
 aut eduxit conuictus isel de egypto i ppha
 suatus est. Ad inuentionem uic puerant
 effraym in amaritudinibus suis et sanguis
 eius sup eum ueniet et opprobrium eius re-
 stituet ei dñs suis. **xiii.**

Loquente effraym hominibus in alic
 isel et reliquit iudaal et mortuus ē
 et nunc addiderunt ad peccadū
 feceruntque sibi et flatile de argento suo qñ
 similitudinem ydolorum. Factura aut
 fuerunt totum ē. Hys ipi dicit. Inmo-
 late homines uirtutes adorantes. No-
 erunt quasi nubes matutina et sicut ma-
 tutinus ros pñens sicut puluis turchie
 captus est ex astra. Sicut fumus defuma-
 ro. Ego aut dñs deus tuus deus egypti
 et deum absq me nescies et saluator nō
 est pñer me. Ego cognoui te in deserto in
 tra solitudinis iuxta palata sua. Et ad-
 mpleti sunt et saturati eleuauit cor sui
 et omni sunt mei. Et ego ero quasi leona-
 sicut pardus in uita assynorum. Ocur-
 ram eis quasi uita capris catulis et dilu-
 gam in uia iecoris eor et sumam eos et
 in qñ leo. Velsa agri sandet eos. Do-
 tua isel tantumodo in me auxilium tui.
 Qui est rex tuus. Arme nūc saluet
 te i omnibz urbibz tuis et in dñes tui de-
 uis dixit. Da michi regem et principes.

Da dñi regem et principes in futuro et in
 austeram in indignatione mea. Colligata
 est iniquitas effraym absconditum pñi
 eius. Dolores parturientis ueniet et ipse
 filius non sapiens. Cūc enim nō stab-
 metitote filios. De manu mortis libe-
 rato eos de morte redimam eos. Eo mo-
 tua omnis mors tuis ero iustie. Sola
 no tua abscondita est ab oculis meis. qñ
 ipse uic facies diuider. Ad ueniet ueniet
 uentum dñs de deserto ascendente in sic-
 cauit uenas eius et desolabit fontem et
 et ipse diripiet et desolabit omnis uasis
 desiderabilis. Peat samaria qñ ad a-
 maritudinem et ueniet deus suis. In gla-
 dio peat. Paruuli eorum elidantur et
 fete eius discendantur. **xiii.**

Qonnetere isel ad dñm dñm
 qui corruit in iniquitate tuis.
 Tollite uobis uita et ueniet
 ad dñm et dñe et. Omnem aufer iniqui-
 tatem et accipite bonum et recedentes uiti-
 los labros uorū. Assur uon saluabit
 nos sup equum nō ascendentes. nec dñe
 uis uita dñi uiri opa manuum manu.
 quia eius qui uice est in sebis pupilli.
 S anabo et ueniet eorū dñm eos
 spontaneē qñ a uisus est furoz meos abel.
 Eto quasi ros isel gūmabit qñ salu-
 Et erumpet iadex eius ut lyban. ibunt
 iam eius. Erit quasi olma glia eius
 et odor eius ut liban. Ueniet sedentes
 i umbra eius i ueniet tūco et gūma-
 bunt quasi uinea. Si emorale eius si-
 cut uinum liban. Effraym quid in u-
 tra ydola. Ego exaudiam eum et dñm
 gam est. Ego ut abiretem uenietem ex
 me fructus tuis in ueniet est. Quis
 est sapiens et intelliget ista. Intelliges
 et sciet h. Quia recte uic domini et iusti
 ambulabunt in eis. Per ueniet eos
 uero conuenit i eis. **xiii.**

Ius gus in soliel pph etiam
 Iohel apud hebreos post asce-
 ponitur. Et sicut ibi conueni-
 ne effraym ad decem tribz et
 tur uenietum que uel samaria uel
 isel sepe memorant. sic in hunc ppha

omne qd dicitur ad tribum iuda et ad the
 rusalem pueri. credendum est. et nullam
 omnino israelitis. et dicitur arbitrium in hoc
 fieri mercedem. Tempa quoque quibus pro
 phetauit eadem dicitur tempa que in osee leguntur.
 Quod dicitur osee ioachim et achaz et ezechiel re
 gnum iuda et iudeos. ierusalem filij ioas
 regis israel. Porro simonem filium e domini
 ad initium eius refertur. tunc sic non ad co
 ditionem illius quid fieri dicitur ut alibi
 legitur. Dominus factus est mihi in salutem.
 Iudicis autem interpretis sanctis non e
 iste qui in aure sonat. sed qui in corde per
 cipitur. iuxta illud qd dicitur loquitur. Qui
 habet aures audienti audiat. Quid autem
 dicitur hebraice lesum grece enochisethy
 latine sonat aures percipite. Perce non
 aures. sed corde percipunt. Vbi enim aures
 duo uerba sumpta ponuntur non ad sim
 plicem tantum uerbum sonum sed ad re
 conditionem quoque ductor intelligentiam
 peruenit. In genesi lameth loquitur ad
 uxores suas ada et ella. Audite uerba me
 uxores lameth. aures percipite sermones
 meos. Quia uinum occidi in uulnibus
 uicini. et iuuenem in uulnere meo. Iysay
 as. Audite celi aures percipite terra. **prologus.**
Ioel phatmel filius. **prologus.**
 describitur nam duodecim tribum
 erunt. binito locusta. rubigine va
 stante sumptam et post eiusdem
 prioris populi effusum in spin
 sam super semos dei et ancillas. id e
 super centum. xx. credendum ho
 num. Et fuerunt uiri i cenacho
 montis syon. c. xx. qui ab uno usque ad
 xv. paulatim et pincementa surgentes
 xv. graduum numerum efficiunt. qui
 implatio iusticie stinerunt. Ex tribus
 igitur genibus rethorum h summus pri
 cipia et tres sunt argumentor ptes ex q
 bus utique solet omnis arator. Aut enim
 locustae aut tenuolos aut acutatos ad
 mirans fructuorum malum ut etiam ante
 uendit dactis aspiciam oculis penite
 nam arripit. In hoc phoca idcirco nec
 reges nec tempa sunt pnotata quia im
 dem tempore ac regibus quibus osee phia

uit. Joel tempore incipiens aut domini des
 centus. Et topologicce hoc est qd qui hostius
 dei et scientiam dei habuerit apertam recte
 incipit prophetae. Joel dicitur iudeti
 natus magis bethoron ubi etiam in pace
 mortuus est atq sepultus. **Explicit**
prologus. Incipit iohel phoca. i.

Et b v q. domini qd factum est ad io
 hel filium phatmel. Audite hoc senes.
 et aures percipite omnes habitatores terre.
 si sciam est istud iudeti: uis autem iudeti
 patitur uis. Super hoc filius uis nat
 rater filij uis filijs suis et filij eorum qua
 rati altere. Et esiduum eruce comedit
 locusta et residuum locuste comedit bue
 tus et residuum buci comedit rubigo. Et
 pgsamini eorum et flete et ululate omnes q
 uibitis uinum et dulcedine. qui pnt ab
 ore uis. Senes enim ascendet super terras
 meam fortis et innumerabilis. Deuices ei
 ut dentes leonis et molares eius ut catule
 leontis. Dasit uineam meam in desertum et
 fiamini meum decore. Nudatis spoli
 uicam et proteat. Aut facti sunt crani ei
 Olange quasi uirgo accubata sacro super
 uirum pulcritudine. Perit sacrificium
 illud deo deditur. Et luxerunt sa
 idores in iusticia dmi. Depopulata est re
 gio luxerunt humus qui deuastatum e tim
 am. et fuit est uinum et elanguit oleum.
 Et fuit sunt agnoscere ululauit uis
 coles super fructu uino et osee q perit

uallis agri. Vinea confusa est et ficus elanguit.
Almogannam et palma et malum tota
lingua agri aruerunt quoniam solum est gau
dium asilys hominum. Congregate nos et
propterea sacerdotes ululate in iudicio alacris.
Congregamini in civitate in laqueo in iudicio dei
mei. qui in iudicio de domo dei mei sacrificium et
libationis. S. facite ieiunium vocate ceterum.
congregare senes et omnes hita tores tre id
num dei mei. et clamate ad dominum. a. a. a. di
ei quia prope est dies domini et quasi nubes a
potente veniet. Nunquid coram oculis
meis alimenta prebent de domo dei mei le
gna et exultatio. Conspiciuntur inimici
in iudicio suo. Demolita sunt horrea. et
dissipata sunt a potestate. quoniam solum est in
num. Quid ingemuit animal. Quid inge
runt greges armenti. Quia non sunt pa
lata eis. S. et greges pecorum dissipaverunt
ad te clamabo quia ignis comedit specio
sa deserti et flamma succendit omnia ligna
regionis. S. et testis agri quasi atra linea
ymbrum suspenderit ad te. Qui exalta
ti sunt fontes aquarum. et ignis deuorauit
speciosa deserti.

Quante tuba in syon ululate in mo
te secundum vocem. Turbentur omnes hi
tatores terre quoniam venit dies domini. quoniam
prope est dies tenebrarum et caliginis dies ny
ctis et turbis. Quasi mane expansus
super montes populus multus et fortis si
milis euon fuit a principio et post eum no
erit usque ad annos generationis et genera
tionis. Ante faciem eius ignis uoratis et pe
cuni exurens flamma. Quasi ortus uo
luptatis tra coram eo et post eum solitudo
deserti neque est qui effugiat eum. Quasi al
pectus equorum aspectus eorum. et qui equis
sic current. Sicut sonitus quadrigarum
super capita montium exiliens sicut soni
tus flammis ignis deuorantis stipulas
uelut pilis foris paratis ad prelium.
Ante faciem eius curruauerunt populi. Omnes
militis redigentur in ollam. sicut fortes
currunt qui in bellatores ascendunt in iu
num. Qui in montibus suis gradientes et non
declinabunt a semitis suis. Vnusquisque
fratrem suum non coarctauit. singuli

in calle suo ambulabunt et per fenestras cades
et non demolientur urbem ingredientes in iu
do current domos et ascendunt per fenestras in
trahunt quasi fur. Ante faciem eius tremunt
tra montes sicut celi. Sicut luna obtenebri
sunt et stelle retraxerunt splendorem suum.
Et dominus dabit vocem suam ante fa
ciem exercitus sui quoniam multa sunt inimici ca
stra eius quia fortia et facientia virum eius.
Naguis enim dies domini et terribilis valde.
Et quis sustinebit eum. Quid ergo dicit do
minus ad me in toto corde meo in ieiun
io et fletu et planctu et sandite corda ura
et non uestimenta ura et sicut in ieiunio ad do
minum domini uestimenta quoniam benignus et misericors
est pacietis et miserebitur meum et prauius
super malitiam. Quis scit si conuincat et
uolcat et relinquat post se benedictionem.
S. sacrificium libamen domino deo meo.
Cauete tuba in syon facite ieiunium
uocate ceterum congregate populum facite ec
cliam addumate senes congregate pueros
et iugentes uentem. Egredietur sponsus
de throno suo et sponsa de thalamo suo. In
ter uestibulum et altare prolabuntur sa
dores ministri domini idcirco. Ante duc
poe populo tuo. et ne des hereditatem tuam et
obprobrium redierint eis nationes. Quia
enim dicunt in populo ubi est deus eorum. Zela
tus est dominus iram suam et prepat populo suo.
Et respondit dominus et dixit populo suo. Ec
ce ego mittam uobis fumentum et uinum
et oleum et replebuntur eis et non dabo uobis
ultra obprobrium in gentibus. Et enim qui ab
aquilone est. procul faciam a uobis et ex
pellam eum uiam in uiam et desertum. fa
ciem eius contra mare orientale et extre
mum eius ad mare nouissimum. Et ascen
det fletus eius et ascendet putredo eius. quoniam
superbe egit. Nolite timere tra sicut exulta et le
tare quia magnificauit dominus ut faciat. No
li timere tra sicut exulta et letare quoniam magifica
uit dominus ut faciat. Nolite timere animalia
regionis quoniam gemitauerunt speciosa deserti
quoniam lignum attulit fructum suum ficus et
uince dederunt uincem suam. Et sicut ipse
exultate et letamini in domino deo uestro.
quoniam dedit uobis doctorem iustitie et desce

faciet ad uos ymbrem matutinum et serenum
sicut in principio et implebitur aere fumi-
mento et replebitur corculum uino et oleo.
Et reddam uobis annos quos comedistis locustas.
Et uitis uirgo. et cetera. Et erit uita mea in
na qui in istis annis comedens uelentes. Et
saturabuntur et laudabunt nomen domini dei
ui qui fecit mirabilia uobis in uero et in
de populus meus in sempiternum. Et scitis
quod in medio istius ego sum. Et ego dominus deus uestrus.
Non est amplius. Et non confundet populus meus
in eternum. Et erit post haec effundam spiritum
meum super omne carnem et prophetabunt filii
ui et filie uestrae. Et erit uis uobis compuncta compuncta
in uobis. Et uidentes uis uisiones uidebunt
Et in super uos meos et ancillas meas id est
illis effundam spiritum meum et dabo portum
in celo et in terra sanguinem et ignem et vaporem
fumi. Et sol uidebitur in tenebras et luna in sanguinem
autem qui ueniat dies domini magnus
et horribilis. Et erit omnis qui in uocauerit
nomen domini saluus erit. Quia in monte
syon et in iherusalem erit saluatio sicut
dixit dominus in diebus quos dominus uocauerit.
Quia ecce in diebus illis et in illis
illo tempore cum uideretis captiuitatem
iuda et iherusalem et gregem omnes gen-
tes et deducam eas in uallem iosaphat et
disceptabo in cum eis super populo meo et
hereditate mea israel quos disperserunt in na-
tionibus et haec uicam dimiserunt et super po-
pulum meum miserunt sortem. Et posuerunt
puerum in pectore et puellam uendiderunt
puero ut uiderent. Verum quid uobis et mihi
tyris et sydon et omnis ciuitas palestino-
rum. Et cum uideretis uos reddetis mihi
si uideretis uos etiam me. Cito uelote et red-
dam uobis uindictam uobis super caput ue-
strum. Et in gentem enim uicam et aurum et
uictis et desiderabilia mea et pulcherrima
mea in uelitis in delubra uestra et filios iuda
et filios iherusalem uendideritis filiis gre-
corum ut longe faceretis eos de finibus suis.
Et ecce ego suscitabo eos de loco in quo uendi-
distis eos et erunt in uobis et in uiam uestram
et in uiam uestram filios uestris et filias uestras
in manibus filios iuda et uenerunt ad eos
saceres gentem longinquit. Quia dominus locutus

est. Et amate hoc in gentibus. Et facite bellum
suscitate robustos ascendant omnes uiri
bellatores. Et adit anima uestra in gladios et
ligones uos in lanceas. Et uirum dicit
quia ego fortis sum. Et uirum dicit
gentes decurrit et gregem. Et uirum dicit
faciet dominus omnes robustos uos. Et surgant
et ascendant gentes in uallem iosaphat. Quia
in secreto ut uidetis omnes gentes in uiam.
Et uidebitis falces qui maturauit messis. Ve-
nite et descendite quia plenum est corculum.
Et uidebitis corculum. Quia multiplicata
est malicia eorum. Et populi in ualle et alio
quia iuxta est dies domini in ualle et alio
mis. Sol uidebitur in tenebras et luna
retrahit splendorum suum. Et dominus
desponit uigilam et de iherusalem dabit uocem
suam. Et motum uerbum celum et terra. Et dominus
populi sui et fortitudo filiorum israel. Et hinc
us quia ego dominus deus uester habitans in
syon in monte sancto meo. Et erit iherusalem
sancta et alieni non transibunt per eam am-
plius. Et erit in die illa stabunt mon-
tes dulcedinem et calles fluent lacte et melle
et ponnes riuos iuda sicut aequum. Et fons
de domo domini egredietur et irrigabit tor-
rentem spiritum. Et gregem in desolatione
erit et ydumea in desertum portionis. Et
eo quod in uique egerunt in filios iuda et effu-
derunt sanguinem innocentem in terra sua.
Et iuda et ceterum habitabit in iherusalem in
gnatione et gnationem. Et in uindicta sag-
inuenit eos quem non in uindictam id
inuenit comorabitur in syon. **Explicit**
Iohel propheta. Incipit plagus i amos pro-
phetas rex cum dei religio pliam.
Amos rex cum dei religio pliam
nem solite emularetur nimio
religionis amore per uocatus
tra perperam legis moysi. et
repto thronulo. ut in iherusalem sed et lib-
yalipponem non audiret sacdotale officium
presumere conatus est. Ob eam rem
temerarium in templo dei exortum est.
Cum etiam zacharias propheta inuenit
Aure hunc itaque temerarium amos propheta
tempore perit regis et tempore ieroboam
filius iobas regis israel in eas gentes que leui-
one comprehense sunt in armis dei ob eas cau-

monetur.

las quas memoravit affuturas deinceps
tut. Et quia idem propheta insequentibus ait.
Supra: impii et iniqui et superbi non erunt
tam cum tertio populo in indulgentia: domini da-
re posse significat quem in eadem populi
admittentibus nec priam nec indulgentiam
danturum nuntiatur. Nam pignus simi-
litudinem quem ipse dicitur gentes inuitare
omni populo: grauem atque inextinguibilem
dei iram ad euersionem carumque diuitum
possuram noluit demonstrare.

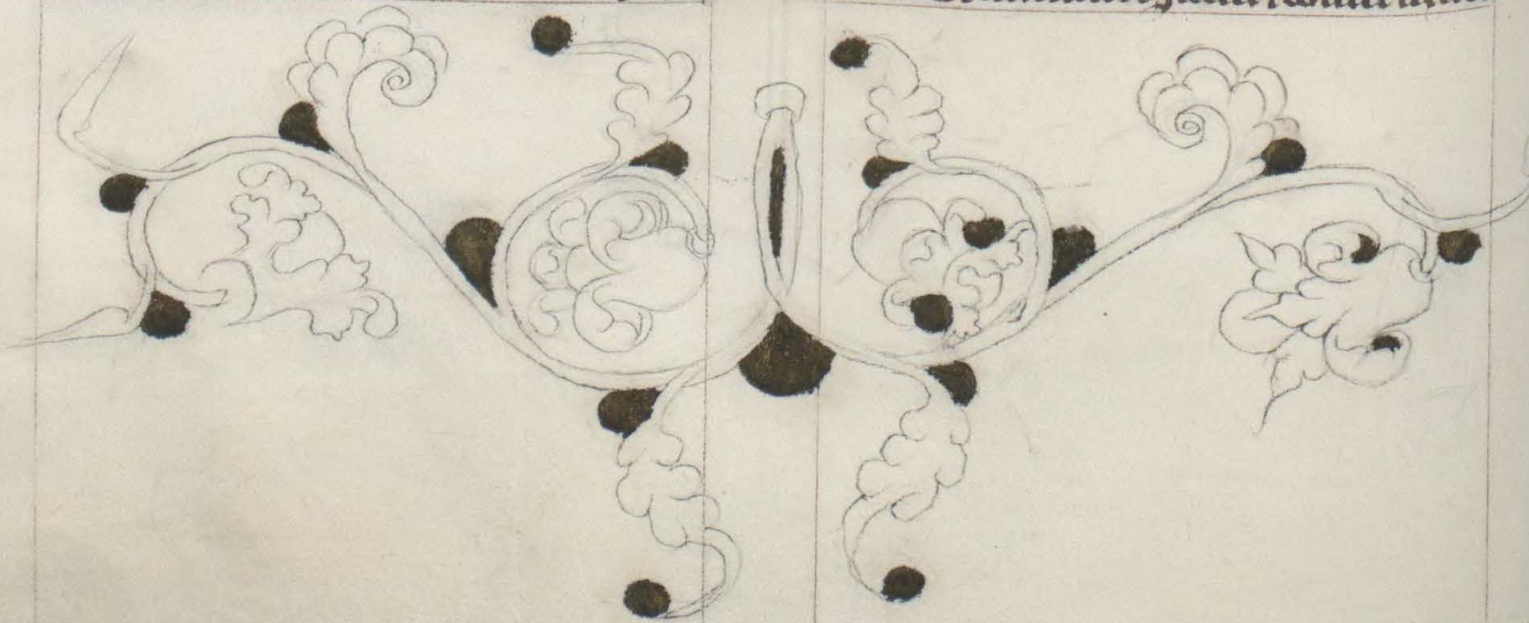
Amos propheta pastoris cuius plagis
tunc in uobis mores disting-
uens pariter uobis explicanda non
potest. Quis enim digne expre-
mar ma i quos: scela damasci gaze tyri y-
dumee filios amon imoab i vii. octoq-
gradu uide i istis. Hic loquitur ad uacua
pingues que sunt in montibus samarie
inuituram domum maiorem inuenerunt
restitit. Ipe enim fideiorem locuste istante
dum sup litum uirum ut adamantanum
ul' inuicem pinores attraherentur suppli-
cum pinores i famem ista non famem i
pariter neque sitim aque si audirendi non
dum. Non dicit ista si uobis. Amos uero
reparatur omnis. Hic amos spirituali gra-
plenus prophetauit in ceteris prophetis. Non enim
ipse solus erat propheta. Etiam et alii ee q-
no potat prophetes nisi pastor ante fuisse. Et
etiam uerba sua claudit per singulos dies
enudans i docens i ecclesia. Inuitate enim uox
omni prophetarum tamquam uerba spiritualis est p-
tans in ecclesia secundum quod scriptum est. Ascende
in montem excelsum tu qui euangelizas
non i exalta uocem tuam. Alius prologus.

Hic amos propheta non fuit pater
ysaie prophete quoniam ille propheta
existit. Nam alius iudicis ille et
alius ille apud hebreos scribitur.
Que differentia hanc apud latinos non
habetur. Et ille fortis ul' robustus. Hic uero
auillus interpretatur quia locutus est et
decem tribus que per ydolatriam aculur dei
ul' etiam a regno israel erant auulsi sunt
aut cognatio eius exopposito theorie qd vi-
miliaribus distat a techileem. curam ge-
rens pecorum in latitudine camporum

qui sunt proximi oppido theorie in quibus
humani ardo atque arduoso nichilominus
frugum gignunt. Et ubi pascuis ha-
bundant. Et ideo sunt amica plena pas-
corum i sterilitas sic compellatur pecorum
multitudine. Et hoc uero pastorem
fuit. Amos inquit sermone si plenus
scientia. Prophetauit autem eisdem tem-
poribus quibus iohel. Nam. Jonas. O see-
ysaias. Si aliquotulum exsolus est propheta
et antequam ysaias. Nam autem etiam
decem tribus locutus est pauca de uacua
in theorie. Hunc ablatum de numero
pastorum. inquit dominus ut isamaia
prophetaret quem amalias sacerdos fixit
plagis afflixit. Et andem filius eius ory-
as uerba pampora transfixit. Post hoc
seminatus in iram suam euectus post
aliquot dies dolore uuluis expirauit.
Sepultusque est cum patribus suis. **In-
cipit amos propheta. Capitul. i.**

Et sic. Amos qui fuit in pastoralibus
theorie que uidit sup istis iudicibus ory-
regis iuda i iudicibus ieroboam filii isas
regis israel ante duos annos iherosolimis
dixit. Dominus deshon nigrer i deus
dabit uocem suam. Et luxerunt specio-
sa pastorum i exheredatis est uerterat
melli. Hec dicit dominus. Supra: sceleribus
damasci i sup quos non queram enim
eo quod truxerunt in plaustis ferris ga-
laad. Et mittam ignem i domum azael

et de uxoribus domos tenedab. Et conueram
uenerunt damas et idipsum habitatores em
de campo ydoli et tenentem seipsum de domo
uoluptatis fluxum et transierunt populus
syrie athenem dicit dominus. Hec dicit dominus
Super tribus sceleribus gaze et super quatuor non
meritam eum eo quod contulerunt captiuitate
tem per suam ut educerent eam in ydumeam. Et
miseram ignem in iurum gaze et deuorabit
edes eius. Et idipsum habitatores de agro
et tenentem seipsum de a scilicet. Et co
uitam manum meam super accaron et ipse
relinquit philistinorum dicit dominus deus. Hec di
cit dominus deus. Super tribus sceleribus tyri et super in
non uitam eum eo quod eduxerunt captiuitate
per suam in ydumeam et non sunt recordati sedis
finitium. Et miseram ignem in iurum tyri
deuorabit edes eius. Hec dicit dominus. Super
tribus sceleribus edom et super quatuor non uitam
eum eo quod persequutus sit in gladio fratrem suum
et uolauit in iurum eius et tenuit ultra furo
rem suum et indignationem suam suauit
usque in finem. Et miseram ignem in theman
et deuorabit edes boze. Hec dicit dominus. Super
tribus sceleribus filios ammon et super quatuor non
uitam eum eo quod dissimulauit pregnantem
galaad ad dilandum finem suum. Et
succendit in ignem in iurum radach et deuora
bit edes eius in iurum in die belli et iurbi
ne in die commotionis. Et ibit in iurum in
captiuitatem ipse principes eius simul
dicit dominus.

Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus mo
ab et super quatuor non uitam eum
eo quod incendit ossa regis ydumee
usque ad cinem. Et miseram ignem in moab
et deuorabit edes caroth et morientur in iurum
in moab in dango et tude. Et idipsum uidi
cem de medio eius homines principes eius
miseram eum eo dicit dominus. Hec dicit dominus.
Super tribus sceleribus iuda et super quatuor non uitam
eum eo quod auertit legem domini una
data eius non custodierit. Deceperunt ei
eos ydola sua post que abierunt per eos
Et miseram ignem in iuda et deuorabit e
des iherusalem. Hec dicit dominus. Super tribus sceleribus
israhel et super quatuor non uitam eum eo
quod uendit argenteo iustum et pauperem

per calceamentis. Que et tenuit super puluerem
et capita pauperum et uiam humilium dedi
cauit et filius ac pater eius tenuit ad pul
lam ut in solarent uiam suam meum. Et si
uestimentis pignora aut accubuerunt uerum
omne altare et uinum dampnatos habebat
in domo dei sui. Ego autem extirpauit amo
rem a facie eorum uisus altitudo cordium
altitudo eius et fortis ipse qui querens. Et in
finitum eius desuper et adices eius dicit. Ego
sum qui ascendere uos feci de terra egypti et duxi
et uos in deserto et annis ut possideretis terram
amoret. Et suscitauit defiliis uisus in pyphas
et in uenerunt uestis nazaretos. Numquid
non ita est filii israhel dicit dominus. Et per inabi
tis nazaretis uinum et pyphetis mandabit
dicentes. Ne pyphetis. Ego ego suscitauit
uos sicut stridit plantatum omni uisus feno
Et perbit fuga anelore et fortis non obtine
bit uirtutem suam et robustus non salua
bit animam suam et tenens arcum non sta
uit et uelox pedum suis non saluabit. Et al
teris equi non saluabit animam suam
et robustus corde inter fortis nudus fugiet
in die illa dicit dominus.

Audite uerbum quod locutus est dominus
super nos filii israhel super omnem cog
nationem quam eduxi de terra egypti
et dicens. In modo uos cognoui ex omni
cognationibus terrae. Idcirco uisitato super uos
omnes iniquitates uestras. Numquid autem
uolabunt duo pueri nisi eis uenerit. Num
ingretur leo in saltem nisi habuerit praedam. Num
quid dabit canis leonem uocem de cubili
suo. Nisi aliquid apprehenderit. Numquid
caderet auis in laqueum terrae absque aucipe.
Numquid aufertur laqueus de terra ante
quam quid cepit. Si in dango terra in iurum
et populus non exparietur. Si terra in iurum
in iurum quod dominus non fecit. Quia non fa
cit dominus deus iurum nisi reuelauit secretum
suum ad filios suos pyphas. Leo ingretur quod
non timebit. Dominus deus locutus est quis
non pyphabit. Audite facite in edibus
azot et in edibus terre egypti et dicit. Grega
mini super montes samarie et uidete filium
as multas in medio eius et calumpnia
pacientes in penetralibus eius. Et nescient

A Voite vumidui hoc uoce pui-
ues que estis in monte samarie
que calumpniar: sacris egenis i
struigins paupes que dicitis dñis uis af-
fere i uideamus. Iurabit dñs deus in sco-
luto. q: ecce otes uenient sup uos uenabit
uos incompus. i reliquias uras in ollis
fientibz. Et p apturis exhibitis altera q
tra alteram i piciemini i armon dicit dñs.
Venite ad iherl i impie agite ad gal-
galam i multiplicare puarum coru i offe-
manc uictimas uras i sacrificare de fer-
mento laudem i uocare uoluntarias ob-
lationes i annuntiare. Sic enim uolui-
stis filij isrl dicit dñs. Uide i ego dedi uo-
bis stuporem dentium i omidit uelubz i
uis i indigenciam panum i omnibz
locis uris i non estis reuisi ad me dicit dñs.
Ego quoq: pñhibui a uobis ymbrem i
ad huc tres menses sup essent vñq: ad met-
sem i plu i sup unam ciuitatem i sup ci-
uitatem altam non plu. Pars una q
pluta est. i ps sup qm non plu auit. Et
ueniunt due res ciuitates ad una ciuita-
tem ueniunt aquam i non satiate sūt
i non reditis ad me dicit dñs. Percussi uos
inuento urenter i aurugine multitudi-
nem ho i uos i uos i uos i uos i uos.
O i uos i uos i uos i uos i uos i uos i uos.
Non reditis ad me dicit dñs. N i si uos
in morte i uos i uos i uos i uos i uos i uos.
Nes uras usq: ad captiuitatem equos

Audite iherusalem istud quod ego
 letis super uos plantatum domus
 israel cecidit non adiciet ut resurgat
 Iugo israhel protecta est misericordia sua
 Non est qui susceperit eam. Quia hec dicit
 dominus deus. Urbs de qua egrediebantur mille
 relinquam in ea centum. Et de qua egredie
 bantur centum relinquentur in ea decem. mudo
 israel. Quia hec dicit dominus domus israel.
 Querite me et inuenietis et nolite querere be
 thel et ingalgal nolite in ciuitate et in bethsa
 bee non mirabitis quia galgal caput
 ducet et bethel erit in utilibus. Querite dominum
 et inuenite ne forte obstruatur ut ignis domus
 ioseph et deuorabit eam non erit qui extinguat
 bethel. Qui conuincitis in auium iudici
 um et iusticiam domini in terra relinquitis. faci
 euerunt archum et ostionem et euerunt in
 mane tenebras et diem in noctem mutantur.
 Qui uocat aquas maris et effundit eas
 super faciem terre dominus est nomen eius.
 Qui sedit uastitatem super robustum et
 deplacauit super potentem affert. Dominus
 habuerunt in porta corumpentem et loque
 tem proferte ab hominibus suis. Iocundo pro
 quod corripiebatur pauperem et perdam electas
 collectatis ab eis domos quadro lapide e
 dificabatur et non habitabatur eis. Vnicas
 amantissimas plantabitis et non uidentur
 vinum earum quia cognouimus multa scelera
 nostra et fortis peccata nostra. Hostes iusti accipi
 entes inimicos et pauperes deprimentes et
 porta. Ideo prudens in tempore illo tacet
 quia tempus malum est. Querite bonum et
 non malum ut uiuatis et erit dominus deus uo
 biscum exercituum sicut dixistis. Dominus
 te malum et diligite bonum et sustinete
 porta iudicium si forte misereatur dominus deus

exercituum reliquus Joseph. Quia hunc
 dñs dñs exercituum donator. Quoniam pla
 teis inuicem que foris sunt dicit. Ve ve.
 Et uocabunt agricolam ad luctum et ad
 plandum eos qui sunt plange et omib
 uis erit plandus quia pñsibo in medio
 tu dicit dñs. Sed desiderantur diem dñi
 ad quid eam uobis. Dies ista tenebre et
 uobis lux. Quomodo si fugiat uir a facie leo
 nis et occurrat ei uisus ingredias domum
 et inuenerit manu sua sup paucam et
 mordeat eum caluiter. Numquid nō te
 nebre dies domini et non lux et caligo in
 splendor lucis. Quod ipso rei festiuitates
 uas et non capiam odorem cetui uros.
 Quod si obtulitis michi holocausta uos
 et munera uia non suscipiam et uota pigri
 um uobis non respiciam. Aufer a me
 tumultum carum tuos et cantica lute
 tue non exaudiam. Et tunc labit quasi
 aqua iudicium et iusticia quasi cortex
 fortis. Numquid hostias et sacrificia ob
 tulistis michi in deserto. Et annis domus
 ista. Et portastis tabernacula molochi re
 gi uro et ymaginem ydolorum uorum.
 Sed uos dei uiri que fecistis uobis et mig
 re uos faciam trans amasiam dicit dñs
 deus exercituum nomen eius. **VI.**

Quobis qui opulenti estis in sy
 on et sedistis in monte samarie
 optimates capita populorum et i
 gredientes pompa domum istrahel
 et transite et calumpnie iudice et accite me
 machi magnam et descendite in gedi pale
 tinorum et ad optima queque regna eor
 si lactos et uinum eor et timo uestro et q
 sepan estis in diem malum et appropinqua
 tis salto iniquitatis. Qui dormitis in
 lectis ebrietas et lasciuia in lectis uis
 Qui comeditis agnum de grege et iudicos
 de medio armenti. Qui cantis ad uoca
 platum sicut dauid putauit se habere
 vasa caritatis. Videntes in phylis ynuu
 et optima in genito delibuit in nichil pa
 tiebant sup et uocem ioseph. Quia ppter
 iniquitatem et capite transingruentium
 et auferat facio lasciuientium. Iurauit
 dñs deus in anima sua dicit dñs deus ex

exercituum. Deceitior ego superbiis iacob et
 domos eius odi et tradam ciuitatem et hi
 tatoribus suis. Quod si reliqui fuerint. x. uiri et
 domo una et ipi morientur. Et tollet eum
 ppinquus suus et comibunt eum ut offe
 rat ossa de domo. et dicitur qui in penitenti
 libi domus est. Numquid adhuc est pe
 nes te. Et respondit. Iustus est. et dicit et.
 Tace et non recordis nominis mei. Quia
 ecce domus mandabit et pariet domus
 maiorem ruinis. et domum in ruinis. Et
 sion ibi. Numquid curre queunt in pers
 ant amari potest in iudicatis. Quomodo
 queritis et amaritudinem iudicium et
 fructum iusticie et ab iudicium. Qui se
 tantum et in iudicium. Qui dicitur. Numquid
 no in iudicium meum assumptus no
 bis corrua. Ecce ego suscitabo sup illos
 domus ista. dicit dñs deus exercituum ge
 tem et conuerit uos ab inuicem et anath uis
 ad torrem deserti. **VII.**

Ostendit michi dominus dñs et ecce
 factor locuste in principio gni
 uanorum. Seruati uiribus. et ecce
 seruati post conuersionem gregis. Et facti
 eam et summa esset comedere libam et dicit.
 Domine dñs ppius esto obsecro. Quis
 suscitabit iacob quia parauit. Et il
 tus est dñs sup hoc non erit dicit dñs
 deus. Et ostendit michi dñs dñs. et ecce
 uocabit iudicium ad ignem dñs deus
 et deuorabit ab illis multam et comed
 simul ptem et dicit. Domine dñs quiesce
 obsecro. Quis suscitabit quia ppius
 est. Et ilatus est dñs sup hoc. Et istud
 non erit dicit dñs deus. Et ostendit
 michi dominus deus. Et ecce dñs stans in
 murum litum et in manu eius trulla et
 mentarij. Et dicit dñs ad me. Quid
 tu uides amos. Et dixi. Nullam ceni
 tarij. Et dixit dñs. Ecce ego ponam
 nullam in medio populi mei israel. Non
 additum vltra sup iudicare eum et de
 uolentur excelsa ydoli et sacrificia et
 ista desolabuntur. et surgam sup domum
 ieroboam in gladio et milit amasias sac
 dos bethel ad ieroboam regem israel dices
 Et stellauit contra te amos in medio do

107

mus isrl. Non potest terra sustinere vniuersos
simones eius. Et erunt dies annos. In
gladio morietur amalias. Ieroboam isrl
raiel captiuus migrabit de terra sua. Idcirco
amalias ad amos. Qui uidet gratie. fuge
miseriam iuda et comedet ibi panem et pphab
ibi et in bethel non additres vltra ut pph
tes qd saluatio regis est et domus regni est.
Et respondit amos ad ieroboam ad amalias.
Non sum ppheta et non sum filius pphete. Et
armenarius ego su uellens siccomos
ms. Et uidit me dñs cum sequeretur greges
et dixit ad me. Uade et ppheta ad populum me
um isrl. Et nunc audi uerbum dñi. Iudic
as non pphabis sup isrl. et non stinabis
sup conuictum ydoli. Propter hoc dicit domini.
Vxor tua in inuitate fornicabit et filij tui et
filie tue in gladio cadent. et humus tua et in
mundo mectetur. et in inuita polluta morte
ris. et isrl captiuus migrabit de terra sua.

Hec ostendit in dñs dñs. **VIII.**
Ecce ueniunt primos iudici. Quid
uides amos. Idcirco. Vniuersum
primos. Et dixit dñs ad me. Ueni finis
sup populum meum isrl. Non additiam vlt
ut ptranscam cum. et stinabunt cardines
tempu in die illa dicit dñs deus. Qui uult
morietur in omni loco et pñetur silenti
um. Audite hoc qui dñs pauperum. et defi
ce fatuus egenos terre dicentes. Quid tñ
sibit messis isrl et ueniunda bñm mterre
et labrum et apertum fumentum. et in inuita
mus mensuram. et augeamus sidum et
supponamus stateras dolosas. et possideat
et argento egenos et pauperes pcalamur.
et in inuitas fumentum uendamus. In
tauit dñs in superbia iacob. Si oblitus fu
ero usq. inferum omnia opa eos. Nunq
sup isto nō emouebit ita et lugere omis
habitaculi eius. Et ascendet quasi flum
um in isrl et erit et defluet qd flum egypti
ti. Et erit in die illa dicit dñs. occidet sol
in die. et tenebre erunt faciem terram in die
lunaris et uitam festiuitates uris iluc
tum et omnia canna ura in plandit. et in
tam sup omnem dorsum urum sacru isrl
caput rectu caluicium. et ponam eam qd
luctu unigeniti et nouissima eius qd die

amatum. Et ceteros ueniunt dñs et
miseriam faciem miseriam nō faciem panis
usq. sicut aqua. et audient uerbum dñi. et
mouebunt amari usq. ad mare et ab aqlo
ne usq. ad orientem. et inueniunt quentes uer
bum dñi et nō inueniunt. Iudite illa defici
ent uirgines pulchre et a dolescentes in stit.
qui inueniunt idcirco samarie et inueniunt
dñs tuus dñs inueniunt in a bethel et cadent et
non resurgent ultra. **IX.**

Qui dñm stantem sup altare et dñ.
Ecce cardinem et inueniunt
sup inuita. Quarta enim
capite omnium et nouissima eos in gladio
miseriam. Non erit fuga eis. Fugiet et q
fugit ex eis non saluabit. Si descendit in
q. ad inferum in manus mea eduxerit eos.
Et si ascendit usq. ad celum in manus mea
eos. Et si abscondit in finibus in manu
mea et inueniunt eos. Et si celauit
in se ab oculis meis in profundo manis ibi
mandabo spiritui et inueniunt eos. Et si auer
tunt in captiuitatem coram inueniunt eis.
In manus mea gladio et occidet eos. et ponam
oculos meos sup eos in malum et nō in bo
num. Et dñs deus exercituum qui regit
terram et inueniunt eos. et inueniunt omnes hīc
tes mea. Et ascendet sicut omnis riuus et
defluet sicut flum egypti. Qui edificat
in celo ascensionem suam et inueniunt
sui sup terram fundauit. Qui uocat aq
maris et effundit eas sup faciem terrae dñs
nomen eius. Nunquid non ut filij ethio
pum uos estis in isrl. aut dñs dñs.
Nunquid non isrl ascendit fecit terra egypti
et inueniunt decapadonia et lyris decy
tene. Et ecce oculi domini dei sup regnum
peccans et inueniunt illud a facie terre. Vniuersi
et inueniunt non et inueniunt domum iacob dicit
dñs. Et ecce enim ego mandabo et inueniunt
et inueniunt gentes domum isrl. sicut et inueniunt
inueniunt et inueniunt cadet lapillus sup terram.
In gladio morietur omnes peccatores et inueniunt
et inueniunt non appropinquabit
et inueniunt sup nos malum. Iudite illa
sustitatio tabernaculi dauid qd cecidit et
inueniunt apertus inueniunt eius. ecce
que conuerant in statuato et inueniunt

erunt sicut iudices antiquis ut possideant reliquias ydumnee romane nationes eo qd iurati sunt in nomine meo sup eos dicit dñs facies q. Ecce dies uenit dicit dñs et pphendens aratro meo facient et calcatores uoc meos mittentem semen. Et stillabunt montes dulcedinem romis colle culti erunt. Et uitam captiuitate populi mei israel et edificabunt ciuitates desertas et habitabunt in eis et plantabunt uineas ibidem et yfnum earum et facient ortos et comedent fructum eorum et plantabo eos sup humum suam et inuoluam eos yfnum de terra sua qm dedit eis dicit dominus deus tuus. *Inquit plagus*

In dominum deus tuus. *Inquit prologus*
Aacob pater in audiam pater.
 cha frēm hūc elau qui obuito
 rem corpus sui edom hebreā lingua
 appellatus est qui lanne lāguinen
 dicit. Is memoratūm frēm suū q
 isrl' nomen accepit grauit odio q
 mortis intinere conatus ē. Quā
 de causa omis qui pplm isrl' hoc ē
 filios pīarche iacob p dicit elau odium
 nūtan psecuti sunt elau i edom appella
 ti sūt i q' pplius isrl' decapituitate ch aldeo
 um p pūm regem p sām mūti dei reitōa
 tus i iherusalem ab alio regno grauitē
 afflictus atq' oppellus ē. Ideo hoc regnum
 qd mox elau p dcm pplm psecuti est. p de
 nūtiacōm ab dīe pphete mīcepit qd nō
 dei indignacōne s' sua uirtute pplm supāti
 gliatūtur. De quo regno olim p dāmo i
 p salmo. c. xxx. vii. dicitū ē. Alēmorare
 bne filios edom i m dīe isrlm. Nam reliqu
 loūe pphēntia futūm mīfices uiditūz
 obtaūtas leccōne pphēntias regnum dei
 mīpplō isrl' significat. Hebrei hūc esse di
 cūnt qui sō rege samarie achab i mīppl
 sūma rezabel pāuit. c. pphias i spelūciis l
 specubz qui non ciuilitate genūa ante tā
 al i de vi. mīlūz erant qd helyas arguit
 ignoīaste. Sepulchū quoq' eius usqz
 hōdie cum mīseculo helisei pphē rāpūt
 iohānnis i seba de uenacōne hētur quō
 lūi samaria dīcēbāt. Hanc hēcōtes rex
 antipatris filius uionore angustā celā
 tis greco nomine uocauit angustām.
 I. sūtur q' centū pplias pāuāt. nūc i toto
 orbe xpi pālat ecclias. I. sicut stephānus

coronam meruit passionis. sic h̄ seruante
dei cum paulo ap̄lo uouitue gliat̄. q̄ ab
dias seruis dñi in iurō sonat eloquio. *ali*
Esan filius ysaac : *prologus*
fuit iacob in catenis est etiā edom
id est rufus. i. seyr. i. pilatus. h̄
posseut regionem que nunc d̄
gebanā ubi prius h̄c auit h̄ozet qui it̄
p̄tatur liben. v̄ t̄s uero que hebr̄ae e
dani i grece ydum̄ea uocat̄ attonine 2di
coris inculis est palestine cui d̄: p̄amos
Sup̄ t̄m̄: scelerib; edom̄ i sup̄ quāto
nō quertam eum. Cum ḡ idem hominē
nominib; uocet sic i t̄a eius. Tunc dicit̄
i edom̄ i ydum̄ea i seyr. h̄ regio uō q̄puta
tur nūc extraneas gentes quia possessa ē
a filio ysaac fuit iacob. nec data est filij
ist̄i in possessionem. s; p̄tulerit filij nro
uē arma contra fr̄em suum. Sicut aut̄
elau exodio p̄sentis est fr̄atrem suum
iacob. ita ydum̄ey semp̄ inimici fuerūt.
israheliticis etiā ydum̄iteas ergo loquit̄
hic propheta. *Incipit ab dias p̄p̄ha. i.*

¶ **510.** Ab die. Et dicit dominus deus. ad e-
dom. Audiat et audiamus ad invicem
legatum ad gentes misit. Surgite et lau-
damus aduersus eum ipsi. Ecce pui-
lum dedit in gentibus contemptibilis es tu
valte. Superbia cordis tui exaltec hincan-
cent in seculis petram exaltantem so-
lum suum qui dicit in corde suo. Quis detra-
het me miramur. Si exaltatus fuisset ut aquila

Factum est verbum domini ad jonam
filium amathi dicens. Surge et vade in
niueni civitatem grandem et predica mea
quia ascendit malitia eorum coram me. Et
surrexit jonah ut fugeret in tharsis a facie
domini et descendit ioppen invenit navem
eam et ascendit in ea ut iret cum eis in tharsis
et descendit in ea ut iret cum eis in tharsis
a facie domini. Dominus autem misit ventum
magnum in mare et facta est tempestas mag-
na in mari et navis periclitabatur ut non
esset nave. Et clamaverunt viri ad domi-
num in misericordia sua quia erant in aui-
maris ut alleviaretur ab eis. Jonas des-
cendit ad interiora navis et dormiebat sopor-
e. Et accessit ad eum gubernator et
dixit ei. Quid tu sopor deprimis? Surge
nunc et voca deum tuum si forte cognovit deus de-
os tuos et non precaveris. Et dixit vir ad colle-
gam suum. Veni et mittamus sortem
et sciamus quare hoc malum sit nobis. Et
miserunt sortes et cecidit sortis super jonam.
Et dixit ad eum. Iudica nobis cuius
causa malum istud nobis sit. Quod est o-
pus tuum que terra tua et quod vadis. Uter
quo populo es tu? Dixit ad eos. Hebreus
ego sum et domus celi ego sum et qui fecit ma-
ris et aridam. Et tulerunt viri timorem
magnum et dixerunt ad eum. Quid hoc fe-
cisti? Cognovimus enim virum quod a facie
domini fugeris quia iudicavit te dominus. Ite-
runt ad eum. Quid faciemus tibi et

cessabit mare a nobis. Quia mare erat in-
timescens super eos. Et dixit ad eos. Collite
me et mittite in mare et cessabit mare a vo-
bis. Scitis enim ego quoniam prope me habet
pestas grandis et super vos. Temperabant
viri ut relinquerent eum ad aridam et non valle-
bant quia mare erat in timore super eos.
Et clamaverunt ad dominum et dixerunt. Que
simus domine ne precamur in anima viri
istius iue des super nos sanguinem inno-
centem quia tu domine sicut voluisti fecisti. Et
tulit dominus jonam in misericordia sua in mare et fecit
mare a facie sua. Et tulerunt viri a-
more magno dominum et immolaverunt hostias
domino ut dicitur voca.

Et pavit dominus piscem grandem ut
deglutiret jonam. Et creavit dominus
in ventris piscis tribus diebus et tribus
noctibus. Et clamavit jonah ad dominum domine
deutero piscis et dixit. Clamavi ad dominum
de tribulatione mea et exaudivit me deus
tuus inferi. Clamavi et exaudivisti vocem meam.
Propterea misit me in profundum in corde maris
et flumen circumdedit me. Omnes guttu-
res tui et fluctus tui super me transierunt.
Ego dixi. Extremus sum a conspectu oculorum
tuorum. In circuitu meo circumdedit tepe-
scum tuum. Circumdedit me aqua usque
ad annam meam abysus vallavit me
pelagus operuit caput meum. Ad extrema
monitum descendit pedes mei circumdedit
me in circuitu meo. Et solentibus de corruptione
vitae meae domine deus meus. Cum ang-
taretur in me anima mea domine recordatus
sum ut veniat ad te oratio mea ad rem-
plum sanctum tuum. Qui custodivit nam-
tates frustra iniam suam delinquit.
Ego autem in voce laudis immolabo tibi
quoniam non reddam pro salute dno
Et dixit dominus pisci. Eripe eum. Et co-
mivit jonam in aridam.

Et factum est verbum domini ad jonam se-
cundo dicens. Surge et vade in
niueni civitatem magnam
et predica in ea predicam quam ego loquor
ad te. Et surrexit jonah et abiit in niueni
iuxta verbum domini. Et nunc erat multa
magna in opere domini in niueni. Et cepit jona

in ebrietate et erit super quem stillabit
populus iste egrediente egrediente iacob
totum te iunxit et ducit reliquias israel
per. Quam illi quasi gregem iuncti
qui pecus in medio caularum. Et unum
hunc a multitudinem hominum. Ascendit
eum pandens iter ante eos. Dixerunt
et tunc portam egredietur per eam in
scilicet rex eorum coram eis et dominus
accipite eorum. **III**

Et dicit. Audite principes domus
iacob iudices domus israel. Quod
non uestim est scire iudicium
Qui odio habens hominem et diligens ma
lum qui violenter tollitis pelles eorum
desuper eos et carnes eorum desuper ossibus eorum.
Qui comedunt carnem populi mei et
pellam eorum desuper excoctam. Tassa co
rum estregunt et tiderunt sicut in lebre.
Et qui carnem in medio ole. Et tunc dicit
vinit ad dnm et non exaudiet eos et ab
scindet faciem suam ab eis in tempore
illo sicut nequiter egunt et ad iudicium
in eis suis. Et dicit dñs super populos qui
seducunt populum meum qui moriunt de
in eis meis et predicant pacem et liquis in
dedit in ore eorum quippiam scilicet super
eum plium. Propterea non promissiones
ut nobis et tenebris nobis pro iudicio.
Et occumbet sol super populos et tenebris
hic super eos dies. Et fundentur qui vident
visiones et fundentur qui vident et optent
tus suos omnes. Quia non est responsus di.
Et erumpit amem repletis ego sum for
titudine spiritus communi iudicio et vni
te. ut amittam iacob scilicet sum
israel per eum suum. Audite hoc principes
domus iacob et iudices domus israel. qui
abraham autem iudicant et omnia tra
pitiones. Qui edificans syon in sanguine
in eis et iherusalem in iniquitate et prin
pes eius in iniquitate iudicabant. Et sa
cerdotes eius in iniquitate docebant et prophete
eius in peccata diuinabant et super domum
eum requiescebant dicentes. Numquid
non dñs in medio nostrum. Non ueniet
super nos mala. Propter hoc causa nostra sy
on qui ager arabitur et iherusalem qui acur

lapidum erit in aulis templi iherusalem sicut
Et erit in novissimo diebus. **III**
motus domus domus israel in iudice
motum et solutus super colles et
fluent ad eum populi et probabunt gentes et
in illos et dicent. Venite a scindamus ad
monitum dñi et ad domum dei iacob et doce
bit nos deus suis et iudicabit et sentiet et
qui deshon egredietur iherusalem dñi dei sui.
Et iudicabit in eis populos multos et con
piter gentes fortes usque in longinquum
et cadent gladios suos in ueneres et hastas
suas in lignos. Non sicut gens adu
sus gentem gladium et non discunt re
belligere. Et sedebit iherusalem super vineam
suam et sicut ficum suam et non erit qui de
trahat quia os dñi exercituum locutus est.
Quia omnes populi ambulabunt in
quisque in nomine dei sui. Et os autem ambu
labunt in nomine dñi dei nostri in eternum
et vltra. Et tunc illa dicit dñs egredietur
dauid autem iherusalem quam elegeram col
ligam et qui affixeram et solabo et ponam
dauid autem in reliquis iherusalem que la
borauit in gentem robustam. Et regna
bit dñs super eas in monte syon ex hoc nunc
et usque in seculum. Et tunc turris gregis uestrum
loca sicut syon usque ad te ueniet. Et uelut
pater prima regum filie iherusalem. Et
nunc quare meo de dea his. Numquid
rex non est tibi aut saluatus tuus pater
qui comprehendit te de loco sicut parturit.
Dilectat age filia syon qui paruitis quia
nunc egredietis de ciuitate et habitabis in te
gione in uentes usque ad habundantiam ibi
letabis. Ibi redimet te dñs de manu in
imicos tuos. Nunc egredite sunt super
te gentes multae que dicunt. Lapidetur
et aspiciat iherusalem oculus noster. Qui autem non
cognouit cogitationes dñi et non in
tellexerunt et saluum eum quia egredietur
ut eos qui ferunt a te. Surge et uirtute
filia syon. Quia cornu tuum ponam fletum
et ungulas tuas ponam etreas. Et omni
ues populos multos et infantes dñi in pi
Ouas eorum et fortitudinem eorum do
mino in uile terre. **V**
Vae vastabis filia latronis. **VI**

sidonem posuerunt super nos in iuga puer
 nitur maxillam iudicis israel. Et tu dedit le
 em effrata puerulus es in milibus iuda. Et
 te michi egredietur qui sit dominator israel.
 Regressus eius ab initio ad diei eternitatis.
 Propter hoc dabit eos deus usque ad tempus
 in quo pariteris et relique fratribus eius
 sicutentur ad filios israel. Et statuit ipse
 fortitudine domini in sublimitate nominis do
 mini dei sui. Sicutentur quoniam nunc magnifi
 cabitur usque ad terminos uniuersae terre. Et
 iste pax cum assyris uenit in terram nostram.
 Ipsi calcant in domibus nostris. Sicutabi
 mus super eum septem pastores et octo pma
 res homines et pascunt terram assur gla
 dio et terram uenit in lanceis eius. Et
 liberabit ab assur cum uenit in terram no
 stram. Et cum calcant in domibus nostris. Et
 erunt relique iacob ingentibus in medio
 populos multos quasi ibi ad dominum et
 quasi stelle super herbam que non expectat
 uinum in oculo filios hominum. Et
 erunt relique iacob ingentibus in medio
 populos multos quasi leo in iumentis siluam
 et quasi canis leonem ingens in gregibus pe
 corum. Qui cum transierit et calcant
 ceperit non est qui euat. Et exaltabit ma
 nus tua super hostes tuos et omnes inimici
 tui peribunt. Et erit in die illa dicit dominus
 auferam equos tuos de medio tui et di
 gidam quadrigas tuas. Et perdam cunctas
 res tuas. Et destruiam omnes munitiones
 tuas. Et auferam maiestatem de manu tu
 et diuinationes non erunt in te. Et pre
 faciam sculpitua tua et statuas tuas de
 medio tui conteram. Et non adorabis vi
 tra opera manuum tuarum. Et euellant lucos
 tuos de medio tui. Et conteram ciuitates tuas.
 Et faciam in furore in indignatione vl
 timum in omnibus gentibus qui non audierunt.
Audite que dominus loquitur. **VI.**
 Surge et excede iudicio ad iussum
 montes et audiant colles uoce
 tuam. Audiant montes iudicium domini
 et foras fundamenta terre. Quia iudicium
 domini cum populo suo et cum israel omni
 cabi. Popule meus quid feci tibi. aut
 quid molestus fui tibi. Responde michi.

Quia eduxi te de terra egypti et dedimus tui
 titis literam te et misi ante faciem tuam
 moysen et aaron et manan. Popule meus
 intuentis queso quid cogitauit contra te
 balach rex moab. Iquo respondit balach
 filius beor de sedum usque ad galgalam ut
 cognosceret iustitias domini. Quid dignum
 offeram domino. Curuato genu deo excel
 so. Et inquit offeram holocausta toma
 ta et iuitulos amictulos. Et inquit pla
 cari potest deus in uilibus arctum. aut i
 multis uilibus. Inuere pinguium. Inqui
 dabo purgentium meum pro scelere meo.
 Fundum uentis meis pro anima mee.
 Et inquit tibi homo quid sit bonum et
 quid dominus requirat a te. Vnde facere
 iudicium et dilige meam et sollicitum
 ambulare cum deo tuo. Vnde domini ad
 iustitiam clamat et salus erit omnibus in
 iumentis nomen suum. Audite tribus
 et quis approbabit illud. Et dicit ignis
 in domo impij chelauri iniquitatis inue
 nientis inuoluit ut plena. Et inquit iusti
 ficatio statueram impiam. Et accellit poma
 dolosa. Et inquit diuites eius repleti sunt
 iniquitate et habitantes in ea loquebantur
 mendacium in lingua eorum fraudulenta
 iore eorum. Et ego cepi percutere te per digne
 super peccatis tuis. Et tu comede in non saluati
 bus et humiliatio tua in medio tui. Et ap
 prehendes in non saluabis. et quos salua
 uis in gladium dabo. Tu seminabis et
 non metes in calcabis oliuam et non vi
 gis oleo. et calcabis mustum et non uites
 vinum. Et custodisti precepta annu. et
 omne opus domus achab et ambulatione
 in uoluptatibus eorum ut darent tempore
 conetur et habitantes in ea in solum. et ob
 bruium populi mei portabitis. **VII.**

Que michi quod factus sum sicut qui
 colligit in autumnum in racemos
 vindemiat. Non est bonus ad
 comedendum postquam factus desiderant
 anima mea. Peris sanctus de terra et in
 in hominibus non est. Omnis in sanguine
 inordinatur. Vnde fixi sunt uenae ad
 moysen. Et alium manuum suarum di
 cit bonum. Percepit postulat iudex

nulla q̄ delitaret s̄ q̄ p̄herat iter est visio
nis n̄am intelligentis m̄m̄la que loquit̄
pondus hostium facientis suo populo hos
tium visionem desumatione itaq̄ m̄m̄di
scdm̄ anagogen. i. ii. s̄. s̄. mesolacōne
scdm̄ p̄ph̄a textur̄ nequitia n̄q̄ i. m̄m̄
to uocet̄ quasi p̄t̄m̄na i. aduica s̄ temp
uant̄ i. p̄p̄m̄ se ad iudiciū d̄icti ubi vlt̄
adūsus ueros assyrios sumis est domini.

Qui sonas et *Item plogus.*
nam decadem m̄m̄ue q̄ uine
uine d̄ictur p̄ph̄a a lxx. ¶ *ammi*
um post sonam p̄m̄e. s̄. uelhe
braica uideat post sonam m̄m̄cas post m̄
cheam nam sequitur. qui esolacōne m̄m̄pe
q̄ i. decem tribub̄ iam caputatis i. duab̄
iam ab assyrio grauit̄ afflictis exercitu
desumationem ip̄s assyriorum p̄chaldos
futuram p̄m̄m̄cauit. *Item plogus.*

Sclatur dominus in salutem eo
rum quos zelatur ut quos nō
potuit eius demencia ferire e
m̄lano. Vnde d̄ictur ad ihe
misalem que p̄pter p̄ca sua non m̄ebatur
dei correctionem zelus meus recessit ac
non irascar ultra tibi quam d̄ni penite
tiam ager̄ m̄m̄dus non fiet esumacō
s̄ postquam multiplicata iniquitate i
refrigescit caritate etiam ip̄i electi temp
tābuntur tunc zelator dominus ueniet i
ulacionem non quasi inimicus s̄ ut ling
nō feno stipulaq̄ consump̄tis p̄m̄m̄
am̄m̄ recipiat i. quicquam hostile et
transm̄ sibi m̄m̄uit collat et m̄latur
p̄m̄m̄m̄ restituat et reducat.

Explicit prologus in ammi pph̄a

Incipit ammi prophetam. C. i.

Qui sonas et *Item plogus.*
nam decadem m̄m̄ue q̄ uine
uine d̄ictur p̄ph̄a a lxx. ¶ *ammi*
um post sonam p̄m̄e. s̄. uelhe
braica uideat post sonam m̄m̄cas post m̄
cheam nam sequitur. qui esolacōne m̄m̄pe
q̄ i. decem tribub̄ iam caputatis i. duab̄
iam ab assyrio grauit̄ afflictis exercitu
desumationem ip̄s assyriorum p̄chaldos
futuram p̄m̄m̄cauit. *Item plogus.*
clatur dominus in salutem eo
rum quos zelatur ut quos nō
potuit eius demencia ferire e
m̄lano. Vnde d̄ictur ad ihe
misalem que p̄pter p̄ca sua non m̄ebatur
dei correctionem zelus meus recessit ac
non irascar ultra tibi quam d̄ni penite
tiam ager̄ m̄m̄dus non fiet esumacō
s̄ postquam multiplicata iniquitate i
refrigescit caritate etiam ip̄i electi temp
tābuntur tunc zelator dominus ueniet i
ulacionem non quasi inimicus s̄ ut ling
nō feno stipulaq̄ consump̄tis p̄m̄m̄
am̄m̄ recipiat i. quicquam hostile et
transm̄ sibi m̄m̄uit collat et m̄latur
p̄m̄m̄m̄ restituat et reducat.

no eius. Pro iniquitate uidit contra egypto
pte. turbabuntur pelles terre in adyan. Num
quid in finibus inanis es domine. aut in
finibus finis tuis uel in manu indigna
tio tua. Qui ascendis super equos tuos et
quadrigae tue saluatio. Sicutans iustitia
bis arcum tuum iuramenta tribus quelo
cuis es. flumens sanctes sic uidentur coan
i doluerunt montes gurgites aquas tran
sire. Dedit abyssus uocem suam. altitudo
manus suas leuabit. Sol luna steterunt
in hitaculo suo in luce sagittarum sitati
erunt in splendore fulgurantis haste tue.
Infirmi et ualidis in infirmitate ob stupre
facies gentes. Egredius est in salutem po
puli tui. in salutem tuam xpo tuo. Pueri
a capite de domo impu. de nudasti fundam
tum usque ad collum. Alia uerba scripta
eius capta bellatorum eius. uenerunt
ut tunc ad dissipandum me. Exultatio
eius sicut eius qui deuorat pauperem in absco
ditis. Niam fecisti in manu equis tuis. in lu
co agnum multare. Audiuisti et stultitias
est uenter meus. A uoce tremuerunt labi
mea. Ingredietur putredo in ossibus meis.
Uisceribus meis scateat. Et requiescam in die in
uincionis. et ascendam ad populum accendit
uostum. istius enim non florebit. non
erit germen in uisceribus. Et enectur opus o
lyue et arua non affectum cibum. Abscedet
de ouili pecus et non erit armentum in sepi
uis. Ego autem in domino gaudeo et exul
tatio in deo ihesu meo. Deus domitus
fortitudo mea et ponet pedes meos quasi
uictor. Et super excelsa mea deueniet me
victor in psalmis canentem. **Incipit**
prologus in Sophoniam propheta
O aduincit hebrei amicumque p
phetam pater aut amicus ponat
in titulo ipso quoque prophetas fuit
se. Vnde et amicos uiuit dext. p
phetas qui dixit. Non sum propheta nec fili
prophetarum. Ego pastor captiuum uelleans sic
comoros. parus non tibi in titulo non hinc
hoc si uerum est sophonias propheta qui
nominat ut ita dicant propheta et glorio
sa maiorum suorum stirpe generatus est.
Habuit enim patrem chusi amicum

godoliam. p amicum amasiam actamum e
zechiam talem quadragam ipse uelut ex
citatus amica complent. Et dicitur in saplo
me alii speculam alii archanum domum
instituerunt. Sicut igitur speculam sine
absconditum domi iniquitatem uerumque pro
phetam uenit. Dicitur enim ad ezechiel. si
in hominis speculatore domum israel po
sit. Et sic ergo propheta qui erat in specula et
solimibz constitutus et nouerat iudicia do
minus erat quasi qui iniquitatem humilitas.
Habuit quoque amicum godoliam qui di
magnitudo domini et p amicum amasiam
qui ipse uocatur in finem domi. actam
ezechiam qui fortitudo domi. Defortitudo
ut itaqz domini. natus est filio domi. et de
mone domi. nata est magnitudo domi. et de
magnitudine domi nata est humilitas.
Et cum puenit aliquis ad perfectum dicat
et non sum dignus uocari a plis. Eadem
in psalmis. Domine non exal. cor meum.
et a me. Et osham regem uide cum quibus
saphonias propheta iuenit p amicum
regem placuisse deo. In istoria quam li
brum regum et secundum palipponem non deus
strat. Et oshas similitudina que pater suus
amasi ul amicus manasses in templo dei
collocauit detecta emittisse monstrat.
Et quibus etiam serpente euenit a uiro
se factum cui erori inuidus populus se
stione ydolozum decenter ad misit. Et de
autodisse pascha in iunissim tempore
in iunissim solis celebrasse fecit. Et deo deus
p prophetam tempore in iunissim regis que
uentura erant ostendens gentibus quide
lectione conuersionis afflictum in iudici
um propheta uo ista salutem et iunissim iheru
salem restantem in iunissim tempore in
iunissim textu lectionis denunciant.
Incipit **alius prologus**
de electione iherusalem et de
iunissim tempore in iunissim pualitudo
donosor que captiuitas in iunissim
loha uita est repelle. quia filii eius et ne
potes. et non tamen regna se credendi sunt.
quam lubrico habui ab egypto rege et
chalters et diuisis talibus iunissim et cum h
captiuitas p seclibz populi in iunissim

filiorum amon que exprobrunt p̄lo m̄o
 ⁊ magnificant sup̄tinuōs eos. **Q**uia ego
 uno dicit dñs exercituum deus isrl. quia
 moab ⁊ sodonias erit ⁊ filij amon q̄i gomora
 ra siccitas sp̄m̄um ⁊ acerui salis ⁊ desertum
 usq; metum. **I**s ergo populi m̄i
 diripiunt illos. relidit gentis mee posside
 bunt eos. **H**oc enim eis eueniet p̄ sup̄bia
 sua quia blasphemauerunt ⁊ magnificant
 sunt sup̄ pplm̄ qm̄ exercituum. **H**oc r̄bi
 lis dominus sup̄ eos ⁊ attenuabit omnes
 deos eor. Et adorabunt eum in telocō suo
 omnes insule gentium. **S** ⁊ ⁊ nos ethiopes
 infestis gladio meo eritis. Et extendet ma
 num suam sup̄ aquilonem ⁊ p̄det assur
 Et ponet speciosam in solitudinem ⁊ in i
 umum ⁊ quasi desertum. ⁊ accubabunt in me
 dia eius omnes greges bestie gentium ⁊ ho
 ues r̄calis ⁊ heretis in l̄m̄ib; eius mor
 rabunt. **V**ox cantantis in fenestra ⁊ coru
 in sup̄luminari qm̄ adcluabo uob̄ ur̄tū.
Et est ciuitas gl̄sa h̄icans in confidentia
 que dicitur in corde suo. **E**go sum ⁊ ext̄ me
 non est alia amplius. **Q**uomō f̄a est in
 desertum ar̄bile bestie. **Q**uinus qui p̄uili
 bit p̄eam suamabit ⁊ manebit manu suā

De promoucatu et redempta. **III.**
civitas columina. Non auduit vo-
cem et non suscepit disciplinam. In
domino non est fiducia ad denu suum no-
appropinquavit. Principes eius in medio e-
ius quasi leones nigrescentes. Iudices eius
lupi uelge non relinquere in mane. Pro-
phete eius uelant uim infidèles. Sacerdotes
eius polluerunt sanctum in multis egreduntur co-
tra legem. Dominus iustus in medio ei-
us non faciet iniquitates. Quia uisitationem
suum dabit in lucem in eo abscondetur.
Et sciant autem iniquis confusionem. Dis-
sidiu gentes et dissipati sunt angeli eorum.
Desertas fecerunt eas dum non est qui
in uisceribus desolate sunt civitates eorum no-
temanente uirgo nec villo habitatore. Dixi
et dante in diebus uic. Suscepit discipli-
nam. Et non prout habitadum eius propter
omnia in quibus militauit eum. Verum
tamen deluculo surgentes corripunt
omnes cogitationes suas. Quia ex

ca mediat dñs in die resurrectionis me uisui
tuum. quia iudicabit meum ut cognoscam
gentes et colligam regna et effundam sup
eas indignationem meam iumentum traxit
toris mei. **Q**uiguit enim et semet de nobis
omnis terra. Quia tunc reddam populus
uers labium electum ut innocens omnes
in nomine domini et sicut et humeo uisui
Istra flumina ethiopte inde supplices et
mei filij disyscorum meos defecit in uisui
iudici. **I**ndie illa non confundis sup cunctis
ad intentionibus tuis quibus perauarata es
in me. quia tunc auferam de medio tui et
magnum quos supbit tue. et non additicos
exaltari amplius in uisui tuo meo. Et de
linguam in medio tui ipsam pauperem et
egrum et paruum in nomine dñi. **E**li
que isrl non facient iniquitatem nec lo
quentur mendacium. et non inuenietur
in ore eorum lingua dolosa quoniam ipsi pal
centur et ambulabunt et non erit qui ex
stret. **H**ec dicit dominus. **L**auda filia sy
on uisui filia iherusalem. letare et exulta
isrl. i omni corde filia iherusalem. **N**on sicut do
mum tuam. autem inimicos tuos. **R**ex
isrl dñs in medio tui non timebis ma
lum ultra. **I**ndie illa dicit iherusalem
noli time syon. non dissoluant manus
tue. **D**ominus deus tuus in medio tui for
tis ipse saluabit. **G**audet sup te et letitia
silebit in dilectione tua et exultabit sup te et
laude. **M**agas qui a lege recesserat et grega
to quia ecce erant ut non ultra habeas
sup eis obprobrium. **E**cce ego interficiam
omnes qui afflixerunt te in tempore illo
et saluabo dauid et cauentem et eam que erecta
fuit et gregato. **E**t ponam eos in laudem
et nomen iohanni terra et fusionis conu
in tempore illo quo adducam uos. et in ipse
quo et gregato uos. **D**abo enim tuis in
uocem et in laudem omnibus populis tre
cum conuiceto captiuitatem ues
tram coram oculis uisui dñi do
minus. **I**ncipit prologus.
Hec uisus ipse obcausam per
et sedet hic regis ut uisus historia se
cundum libri per alipponem et in
canur qui fidem per uisum nabit

chodorsos regi chaldeorum non suauiter p[ro]p[ri]um
israhel refert cum memorato rege israhel expug
nata iherusalem captiuum babyloniam
fuisse p[ro]ductum s[ed] cum memoratis populus
multis temporibus ydolis seruendo etiam effu
sione sanguinis innocentium se graui[m]i
piasti. Valens ergo deus quacu[m]que uiuam
sam eiusdem populi ob causas memoratas
penitus dep[re]he[re]t. Ite amodo captiuitatem
eiusdem p[ro]p[ri]um iustitia chaldeorum statu
sustineat. Et hac ratione ut complere munus
amoris nouis p[ro]p[ri]um inuicem amento
ans p[ro]p[ri]um ad reuocandam iherusalem
p[ro]ueniret. Ite itaq[ue] anno regis chaldeor[um]
subilo cui ad huc octo anni ad regendu[m]
restabant q[uo]d etiam tertius illo danielis o[mn]i
p[ro]p[ri]um causam sacre legi que in eadem uisio
ue[n]it fuisse exstructum. danielis qui
medis impabat ut septima uisio danielis
ostendit memoratorum regis successu[m]
Cuius p[ri]mo anno regni ut decima uisio
danielis ostendit supputans annis uide
appropinquare tempus euersionis que p[ro]p[ri]um
uam fuerat p[ro]missa orans tam p[ro]p[ri]um q[uam]
p[ro]p[ri]um eandem p[ro]missionem postulabat
adeo impleri. Cui p[ro]p[ri]um gabrielem angelum
i eadem uisione iuxta p[re]ces eiusdem vni
sa esse completa deus edixit. Nam mori
tunc sup[er]dicto rege medorum i succedente in
regno cyro rege persarum p[ro]missione dei co
pleta i p[ro]p[ri]um regem p[ro]p[ri]um israhel iherusalem
reductum. Iste uero secundus libri palip
ponenon i iustitiam h[er]editat[is] s[ed] finant. Cui
q[ue] a populo israhel i a seniorib[us] complum dei
edificari cepit. morituo cyro rege ac regna
te dario rege persarum qui memorato suc
cesserat uenit gentes ciuitatis iherusalem
ut israhel h[er]editas refert restaurandam ce
p[er]it ciuitas impeditur cepit. Quia ratio
ue de terris populus israhel restaurandam
sup[er]dicti templi domum. necdum iuxta
p[ro]missionem concessam esse credebant. p[ro]
ter q[uo]d in secundo anno regni memorati
dary regis persarum aggeus p[ro]p[ri]um ad mi
lis ad zoroabel qui de tribu iuda erat qui
potestatem regni suscepimus erat. Iste
filium ioseph summi sacerdotis ante
nec ut crederent completo numero anno.

num tempus restaurandam iherusalem ad
uenisse. Hoc etiam addito ut incredulitate[m]
populi uellent mutari. De quo dixit deus p[ro]
cum. Populus hic dicit. Non duntaxat adue
nit tempus. ut redificetur domus dei. Quia
autem que in textu huius p[ro]p[ri]um et tunc
tur reuersionem p[ro]p[ri]um edificandam temp[us]
reuocandam ciuitatis obseruandam sa
cerdotalem i iustitiam regnum exercitum
significat. **Ite itaq[ue] aggeus p[ro]p[ri]um. 1.**

In anno secundo da
ry regis persarum in
mensis sexto. id est vna
mensis. factum est
vbum domini i iuda
tut aggeus p[ro]p[ri]um ad
zoroabel filium sa
lachiel ducem iuda
i ad israhel filium iose
dech sacerdotem mag
num dicens. Hec di
xit d[omi]n[us] exercituum
dicens. Populus i
ste dicit. Non duntaxat
uenit tempus domi
ni edificande.
Et factum est vbi d[omi]n[us]
i iuda aggeus p[ro]p[ri]um
dicens. Nunquid te
pus uobis est ut h[ab]i
tatis in domib[us] laza
ris i domus ista deser
ta. Et nunc hec dicit
d[omi]n[us] d[omi]n[us] exercituum.

Domine corda u[est]ra sup[er] uias u[est]ras. Semel
uastis multum i multo parum. Co
medistis non estis satiat. bibistis non
estis inebriat. Quis uos non estis
causa. Et qui intercedes congregauit mul
tas in sacculum p[ro]p[ri]um. Hec dicit d[omi]n[us]
exercituum. Domine corda u[est]ra sup[er] uias
u[est]ras. Ascendite in montem portate ligna
i edificate domum i acceptauit ille michi
erit i gloriabor dicit domini. Et expe
ctis ad amplius ecce factum est annis. Et
multis in domum i exstructam illud. Et
ab omni dicit d[omi]n[us] exercituum. Quia
domus mea deserta est i uos festinatis.

unusquisque in domum suam. Propter hoc se-
uas prohibuit sunt celi ne darentur rorem et
ra pluita ne daret germen suum et voca-
m siccitatem super terram et super montes et
montes et super vineas et super oleas et que-
cunque profecerunt in his et super homines et super
iumenta et super omniem laborem manuum
eorum. Et audiuit zoroabel filius salati-
el et sic filius ioseph sacerdos magnus
et omnes reliqui populi vocem dei sui et
venerunt ad eum. Et ait illis dominus deus
israhel aggeus propheta. Sicut misit enim dominus deus
ad eos. Et tunc omnis populus a-
fuit domum. Et dixit aggeus nuntiavit
dominus deus dicens. Ego vo-
lueram cum dicit dominus. Et suscitavit dominus
spiritum zoroabel filii salatiel dicens
iuda et spiritus filii ioseph sacerdos mag-
ni et spiritus reliquorum de domo david et
sunt et faciunt opus domus domini
exercituum dei sui. **11**
In die xx. iiii. mensis. vi. mensis. i. anno
secundo dary regis. incipit mensis. x.
ipsum mensis. factum est vbi dicit in
manu aggei prophete dicens. Loque-
re ad zoroabel filium salatiel dicens in
da. et ad iherusalem filium ioseph sacerdos mag-
num et ad reliquos populi dicens. Qui-
bus est delictus qui vidit domum
istam gloria sua prima. Et quid uos vide-
tis hanc nunc. Numquid non ista est
quod non sit in oculis vestris. Et tunc ex-
ortat zoroabel dicit dominus. Et tunc ex-
ortat iherusalem filium ioseph sacerdos mag-
ne. Et exortat omnis populus sic dicit dominus
exercituum et facite quoniam ego uobis
cum sum dicit dominus exercituum. Verbi-
ter quod pepigi uobiscum cum egredimini de-
ra egypti et sic mens erit in medio uris. Et
solite minere quia hec dicit dominus exer-
cituum. Ad huc vultis modum est et ego
mouebo celum et terram et mare et aridam
et mouebo omnes gentes et ueniet delide-
ratis multis gentibus. Et impleto domum
istam gloria dicit dominus exercituum. Al-
t est argentum et metum est aurum dicit do-
exercituum. Et aqua erit gloria domus
istius plusquam prius dicit dominus exercituum.
Et in loco isto dabo pacem dicit dominus

exercituum. **I**n xx. iiii. mensis. vi. mensis. i. anno
secundo dary regis. factum est vbi
domini ad aggeum prophetam dicens. Hec
dicit dominus deus exercituum. Interroga sac-
dotes legem dicens. Si misit homo car-
nem sacrificatam in ora uestimenti sui et
tigit desummitate eius paucum aut pl-
mentum aut vinum aut oleum aut
omne cibum numquid sacrificabit. Et
ponderantes aut sacerdotes dixerunt. Non
Et dixit aggeus. Si tigit pollutus in
anima ex omnibus his numquid stantia
bitur. Et respondunt sacerdotes et dixerunt.
Et taminabitur. Et respondit aggeus et di-
xit. Si populus iste et regens ista ante
faciem meam dicit dominus et sit omne opus
manuum eorum et omnia que obsecrauerunt
ibi stantia erunt. Domine corba mea
ista ad te hac et super. ante quam ponet
lapis super lapidem in templo domini. Et
acceditis ad altarium quatuor modo-
rum et sicut decem iugum ad altarium
ut eximeretis. I. lagenas et fictas. xx.
Et tunc uos uento uentis et amigne
et grandine omnia opa manuum uestrarum
et non sunt in uobis qui reuertuntur ad me
dicit dominus. Domine corba mea exite hac et
fuerunt ad te. xx. iiii. mensis. ad te
fundamenta iactata sunt templum domini.
ponite super cor uestrum. Numquid iam se-
tum ingerunt est et adhuc uinea et ficus
et malogranata et lignum olivum non flo-
ruit. Exite ista benedictam. Et factum est
vbi domini secundo ad aggeum. i. xx.
et quarta mensis dicens. Loquere ad zo-
babel dicens iuda dicens. Ego mouebo ce-
lum parietem et terram et subitum solum reg-
norum et contetam fortitudinem regni
gentium et uentam quadrigam et ascen-
sorem eius et ascendent equi et ascensores
eorum. Et in gladio frans sui. Et dicit
lo dicit dominus exercituum. Al-
t et zoroabel filii salatiel serue
mensis dicit dominus et ponam te quasi
signaculum. quia te elegi dicit do-
exercituum. **I**ncipit prologus
in zachariam prophetam
In anno secundo dary regis me

domini aggeus et zachariam prophetas
lectiones eorum declarant. Si haec de
causa aggeus zacharie in ordine prophetarum
placuit uidetur: quod cum duobus mensibus ut
prophetas lectiones ostendunt in prophetia prece
lisse inueniatur: ad restauracionem etiam
templi precepto dominum prophetam animasse
herodas refert dicens. In secundo anno da
ry regis prophetam aggeus et zacharias fi
lius abdo propheta super iudeos qui erant iu
dea in iherusalem super filios israel. Tunc
surrexerunt zorobabel filius salathiel. et
hic filius isachar et principes eius in iudeo
anunt edificare domum dei que est in ihe
rusalem. Quibus cum ad essent propheta exo
racione sua adiuuauerunt eos. Nam et ipse
israhel ab inuentione patris domini delictorum
p suam inuentionem idem prophetam cupiens
reuertere uerbis lectione comprehensio vs
est. Vnde notat ecce nunc ascendit super
equum taurum. Vnde prophetam in quo
inter sedentem et stantem in medio myrre
ti umbrati. Cum uisionis hec solutio e
st. Vir ascendens super equum rubeum. licet
angelus intelligatur: tamen quia post
coloris equum ascendit uisus est. vnde
tam sanguinis etiam gentem significat
proferant. que prophetam israhel in captiuita
tem redigat. Nam et ysaas prophetam. p rube
um uestimentis me gerentes vindictam in
sanguine adeo prebendam demonstrans.
his uerbis usus est dicens. Quis est iste
qui uenit de domo. tinctis uestibus deorsum.
Stantem uero in medio myrre ti umbrati
quod dicitur letitiam populi affuturam p m
ter significacionem uoluit significare uel
designare. Eius ligni moyses in libro leui
tico cum faceret inuentionem ait. Accipietis
die primo fructus ligni speciosi. ut letitia
prophetarum oleum ligni umbrati aculeum de
monstraret. Si hanc uisionem que ultra
cionem populi et uindictam de aduersariis
futuram demonstrat. ob hoc uocatum prophetam
se uidisse memorant. quia prophetam israhel
in prima literacione de terra egypti noctu de
cessisse conuictabat. cuius exemplum p sens
prophetam aliquam partem in se retinere vi
deatur. literacio eiusdem ac reditus cap

uitans de terra chaldeorum p noctem pro
phete reuelata est. Item prologus.

Sacharias memorat dicitur suum
triplex in prophetia. Nam uestibus so
dis uestitum et lapidem obo
rum septem candelabrorumque
aureos cum candelis lucens quod oculis duas
quoque olivas lampadis sunt a sinistris et
ad dextris et post equos rufos uarios et albos
et dissipatas quadrigas effraym et equi
de iherusalem pauperem regem uantuiat
et p dicit sedentem super puluim asine fili
um sub iugalis. Item alius prologus.

Omnis rex persarum qui chaldeos
in priuilegiis destruxit primo anno
regni sui. Tunc uulsa homi
norum de babilone remi
sit in uiceam et uasa que uabuchodonosor
austrulerat reddidit. et templum reedificac
precepit principibus reuerentium et stantem
zorobabel et sim magnum sacerdotem. q
ui qui. xxx. annis regnauit in persis uice
fecto apud massagetes. achamita regis
massagetarum cum uisus filius tyri i
maioris successit in regnum qui expleti
octo annis duos magos habuit fratres
successores quibus oculis a populo datus
filius ychaylis rex persarum constitutus
est. cuius regni anno secundo. factus est
sermo domini ad zachariam filium. b.
f. ab. ergo a primo anno tyri usque ad se
cundum annum darii supplicauerunt an
ni quadraginta in quibus tantum altare
fuerat extructum et iacta templi fundam
enta uentis in circuitu nationibus. et
cambise rege persarum opus proliu
ribus sicut herodas scribit. secundo igit
tur anno darii aggeus et zacharias ce
perunt exhortari populum et restaura
cionem templi tanto tempore intermis
sam.

Explicit prologus in zachariam p

phetam. Incipit zacharias prophetia. i.

In mense octavo
 anno secundo dary-
 factum est uerbū
 domini ad zachari-
 am filium barachi
 et filij auto ppham
 dicens. Placuit ē do-
 minus sup patres
 uros in ciuitate. Et
 dices ad eos. Hec di-
 cit dñs exercituum.
 Vinitum ad me
 ait dñs exercituum
 et conuictar ad uos
 dicit dñs exercituum.
 Et sicut pphas
 uir ad quos clama-
 uant pphete pphes
 dicens. Hec dicit
 dñs exercituum. V-
 nitum de uis uis
 malis et cogitatio-
 uis pessimis. Et
 non audierunt ne-
 que ad eundem ad-
 me dicit dñs exercituum. Patres uestri
 ubi sunt et pphete. Nunquid i semper
 uerbum uerbum. Veniuntamen uerba mea
 et legittima mea que mandauit suis meis
 pphis. Nunquid apprehenderunt pphes uros
 Et conuicti sunt et dixerunt. Sicut cogita-
 uis dñs exercituum facere uobis secundum
 uias uestras et secundum ad intentiones uestras
 fecit uobis. Indie uicesima. quarta vi-
 decima mense sabbathi anno secundo da-
 ry. factum est uerbum domini ad zachariam
 filium barachie filij auto ppham dicens.
 Vidi p noctem ecce uir ascendens sup
 equum rufum et ipse stabat intus interea q
 erant in profundo. et post eum equi rufi va-
 ri et albi. Et dixit. Qui sunt isti domine
 mei. Et dixit ad me angelus qui loque-
 batur ad me. Ego ostendam tibi quid se-
 het. Et respondit uir qui stabat intus in-
 tera et dixit. Isti sunt quos misit dñs ut
 perambularent terram. Et respondit
 angelo domini qui stabat intus interea.
 et dixerunt. Perambulauit terra et

ecce omnis terra habitatur et quiescit. Et res-
 pondens angelus domini et dixit. Dñe
 exercituum usque quo tu non misisti
 iherusalem iherusalem iherusalem quibus
 es. Et sic iam septuaginta annis est.
 Et respondit dominus angelo qui loq-
 uatur mihi uerba bona et solatoria. Et
 dixit angelus ad me qui loquebatur mihi.
 Clama dicens. Hec dicit dñs exercituum.
 Et clatus sum iherusalem et syon zelo nig-
 ro et ira magna irascar ego sup gentes
 opulentas. quia ego natus sum paru-
 lus uero ad uirum in malum. Quia
 hec dicit dñs. Euerit ad iherusalem
 in misericordia. Domus mea edificabit
 ita ait dñs exercituum et appendicium
 extendetur sup iherusalem. Adhuc clama di-
 cens. Hec dicit dominus exercituum. Ad-
 huc affluent ciuitates mee domus et sola-
 bitur dñs adhuc syon et iherusalem. Et
 iherusalem. Et eleuauit oculos meos iherusalem
 ecce quatuor cornua. Et dixi angelo qui
 loquebatur mihi. Quid sunt hec. Et dixit
 ad me. Hec sunt cornua que uentilauit
 sunt iherusalem et iherusalem. Et ostendit mi-
 dñs quatuor fabros. Et dixi. Quid isti
 uentilant facere. Qui ait dicens. Hec
 sunt cornua que uentilauit iherusalem
 per singulos uentos et nemo illorum leuauit
 caput suum. Et ueniunt isti decurrere ea.
 ut decurrant cornua gentium que eleua-
 uunt cornu sup terram iherusalem ut dissipent ea.
Et eleuauit oculos meos et
 uidi et ecce uir et uirum eius su-
 per cornu mensuranti. Et dixi quo-
 ni uadis. Et dixit ad me. Ut mensurabit
 iherusalem et iherusalem quanta sit longitudo
 eius et quanta latitudo eius. Et ecce an-
 gelus qui loquebatur mihi. egrediebatur
 angelus alius egrediebatur in occursum eius.
 et dixit ad eum. Curre et loquere ad puer-
 istum dicens. Usque nunc habitabit
 iherusalem per multitudinem hominum et iherusalem
 coram iherusalem eius. Et ego ero ei et ait dñs
 uirum igitur in ciuitate et in gloria ero in me-
 dio eius. V. o. o. fuge de terra aquilonis
 dicit dñs in quatuor uentis celi dissipabo
 dicit dominus. O syon fuge que habita-

apud filiam babilonis. quia hec dicit do-
mus exercituum. Post gloriam misit me ad
gentes que spoliaverunt uos. Qui enim ten-
git uos tanget pupillam oculi mei. Quia
ecce ego leuabo manum meam super eos et erunt
predes qui seruebant sibi et cognoscent
quod dominus exercituum misit me. Lauda et le-
tare filia syon. quia ecce ego uento et habitabo
in medio tui ait dominus. Et applicabunt gen-
tes mulieres ad domum uidete illa et erunt in uultu
impleri et habitabo in medio tui. Scies quia
dominus exercituum misit me ad te. Et positi-
tut domum iudaam in partem suam in
tra sanctificata et eliget adhuc iherusalem.
Sicut omnis caro a facie domini quia coluit
terram de habitaculo sancto suo. **III**

Et ostendit michi sacerdotem magnum
Ihannem stantem coram angelo domini
et sathan stabat ad dexteram eius ut
adularetur ei. Et dixit dominus ad sathan. In-
cepit inter dominum sathan et incepit inter dominum
qui elegit iherusalem. Numquid non iste est tor-
ris eructus de igne. Et sic erat indutus uesti-
tibus sordidis et stabat ante faciem angeli.
Qui respondit et ait ad eos qui stabant co-
ram se dicens. Alite sordida uestimenta
ab eo. Dixit ad eum. Ecce abstuli a te ini-
quitatem tuam et indui te uestimentis. Et
dixit. Domine quid ardeam mundam super ta-
pucem. Induunt eum uestibus. Tange-
tus domini stabat et cecidit angelus domini
Ihannem dicens. Hec dicit dominus exercituum
Sicut in uis ambulantibus et custodiatis
meam custodieris. tu quoque iudicabis do-
mum meam et custodies actum meum et dabo
et ambulantibus de his qui iunguntur assistunt.
Audi hic sacerdos magne et auctori tui qui
habitant coram te quia iuxta potentes
sunt. Ecce enim ego adducam sicut in uis
orientem quia ecce lapis quem dedit coram
Ihannem super lapidem unum. vii. oculi sunt. Et ecce
ego celabo sculpturam eius ait dominus exer-
cituum. Et auferam iniquitatem de illis
indie una. Iudice illa dicit dominus exercituum.
Vocabit vii. amicum suum sicut vineam
suam et sicut fructum. **III**
Et reuersus est angelus qui loque-
batur in me et suscitauit me quod

uenerunt qui suscitauerunt de sompno suo. Et dixit
ad me. Quia tu uidet. Et dixit. Vidi ecce cande-
labrum autem totum et lampas eius se-
caput ipsius et septem lucerne eius super illud
et septem in filiorum lucernis que erant super
caput illius. et duc olivum super illud una ad dex-
teram lampadis. et alia a sinistris eius. Et res-
pondit et ait ad angelum qui loquebatur
in me dicens. Quia sunt hec domine mihi. Et
respondit angelus qui loquebatur in me.
Dixit ad me. Numquid nescisti quid hec
sunt. Dixit. Non domine mi. Et respondit.
ad me et ait dicens. Hoc est iudicium domini ad
zoroabel dicens. Non meretur nec i-
torere se in spiritu meo dicit dominus exercituum
Quis tu in uis magne. Quia zoroabel
implantum. Et educet lapidem pman-
um exequabitur gratiam gratie eius. Et fecit
est iudicium domini ad me dicens. Manus
zoroabel fundauit domum istam et
manus eius perfecerunt eam. Et scitis quia
dominus dedit exercituum misit me ad nos.
Quis enim desperit dies pueros. Et leua-
bunt indebunt lapidem stagnum in
manu zoroabel. vii. sunt isti oculi domini
qui discuntur in iudicium istam. Et re-
spondit et dixit ad eum. Quia sunt due olivae
iste ad dexteram candelabri et ad sinistram
eius. Et respondit secundo et dixit ad eum.
Quia sunt hec due spice olivae que sunt
iuxta duo iudicia autem in quibus sunt sus-
futura ex auro. Et ait ad me dicens. Numquid
nescis quod sunt hec. Et dixit. Non domine mi.
Et dixit. Quia sunt duo filii olei splendo-
ris qui assistunt duobus iudiciis terre.

Et conuersus sum et leuavi. **V**
oculos meos et uidi ecce uolumi-
volans. Et dixit ad me. Quia tu ui-
des. Et dixit. Ego uideo uolumen uolans.
Longitudo eius uiginti cubitos et latitu-
do eius decem cubitos. Et dixit ad me. Hec
est maledictio que egredietur super faciem
omnis ire. Quia omnis fur sicut ibi
septem est iudicabitur. et omnis iurans
ex hoc similiter iudicabitur. Et ducam illud
dicit dominus exercituum et ueniet ad domum
furus et ad domum iurantem in nomine meo
mendaciter. et morabitur in medio domus

eius et sumit eum in lingua eius et aptos est.
Et egressus est angelus qui loquebatur tunc
et dixit ad me. Leua oculos tuos et uide quid
hoc est quod egreditur. Et dixi. Quid nam est.
Et ait. Hec est amphora egrediens. Et dixit.
Hec est oculus eorum in uniuersa terra. Et ecce
caementum plumbi portabat. Et mulier
eum una sedens in medio amphore. Idcirco
habet et impietas. Et protulit eam in medio
amphore. Et misit massam plumbicam
in os eius. Et leuaui oculos meos et uidi
et ecce due que mulieres egredientes in specie
multis eorum. Et habebant alas quasi a
las milui. et leuaui amphoram in
celum et terram. Et dixi ad angelum qui
loquebatur tunc. Quo ista deferunt am
phoram. Et dixit ad me. Et edificabitur
et domus infra semina et stabiliabitur
et ponatur super basem suam. **VI**

Et conuersus sum et leuaui oculos
meos et uidi. Et ecce quatuor qua
drige egredientes de medio duos
rum montium et montes erant. In qua
driga prima equi neri et in quadriga secunda
equi nigri et in quadriga tertia equi albi. et
in quadriga quarta equi nari et fortes. et
respondi et dixi ad angelum qui loquebatur
tunc. Quid sunt domine ista. Et respondit
angelus et ait ad me. Isti sunt quatuor
uenerunt celi qui egrediuntur in terram aquilonis.
et albi egressi sunt post eos. Et uenerunt
egressi sunt ad terram austrum. Qui autem
erant robustissimi exierunt et querebant
ne et discerneret potentiam terram. Et dixit
et repaui ambulare terram. Et repaui ambulare
terram. Et uocauit me et locutus est ad me
dicens. Ecce qui egrediebantur in terram
aquilonis requiescere fecerunt spiritum meum
in terra aquilonis. Et factum est uerbum domini
ad me dicens. Summe a filiis migratione
abolday et achobia et audaya et uenerunt
in medio illa et in terris in domum ioseph
filius sophonie qui uenerunt de babilone
et sumes aurum et argentum et facies coro
nam et pones in capite filii ioseph
sacerdotis magni et loquens ad eum dicens.
Ecce dicit dominus exercituum dicens. Ecce
uir orientis nomen eius et scietur ei dicit

et edificabit templum domino et ipse exstiterit
templum domino et ipse portabit gloriam et sedebit
et dominabitur super solio suo. Et erit sacer
dos super solio suo. et silum pacis erit inter
illos duos. Et corone erunt heli et thobie
et ydare et hen filio sophonie memoriale in
templo domini. Et qui protulit sunt uenerunt
et edificauit in templo domini. et scietis quia
dominus exercituum misit me ad uos. Et
ait hoc si auditis audietis uocem domini
in derelictis. **VII**

Et factum est in anno quarto dani
regis. factum est uerbum domini ad zacharia
nam in quarto die noni mensis
qui est callem. Et miserunt ad domum dei
satalar. et roguntelech et uiri qui erant
cum eis ad deprecandam faciem domini uerbi
dicens. Sacerdotibus domus domini exercituum
et propius loquentes. In quibus fleuit
est michi in quinto mense uel sacrificae me
debes. sicuti feci iam multis annis. Et
factum est uerbum domini exercituum ad me di
cens. Loquere ad omne populum dicens. et ad sa
cerdotes dicens. Cum ieiunaretis et pla
geretis. in quinto. et septimo mense plus
septuaginta annos in quo ieiunatis
ieiunastis michi. Et cum comedistis et
bibistis. In quibus non uobis comē
distis et uobis metipsis bibistis. In quibus
non sunt uerba que locutus est dominus.
in manu prophetae uerbum enim ad huc
iherusalem habitauerunt. et esset opulenta
et uerbes in circuitu eius et ad austrum
et in campis habitauerunt. et esset opu
lenta et uerbes in circuitu eius et ad aus
trum et in campis habitauerunt. Et factum
est uerbum domini ad zachariam dicens.
Ecce ait dominus exercituum dicens. Iudica
unt uerum iudicare et misericordiam et misera
tiones facite unusquisque cum fratre suo.
et uiduam et pupillum et ad uerum et
pauperem uolite saluiputari et malum
uir fratris suo non cogitet corde suo. et
noluerunt attendere et auertunt scapu
lam recedentes. et aures suas aggrauaui
ne audirent et cor suum posuerunt ut ada
manerent ne audirent legem et uerba que
misit dominus exercituum in spiritu suo secundum prima

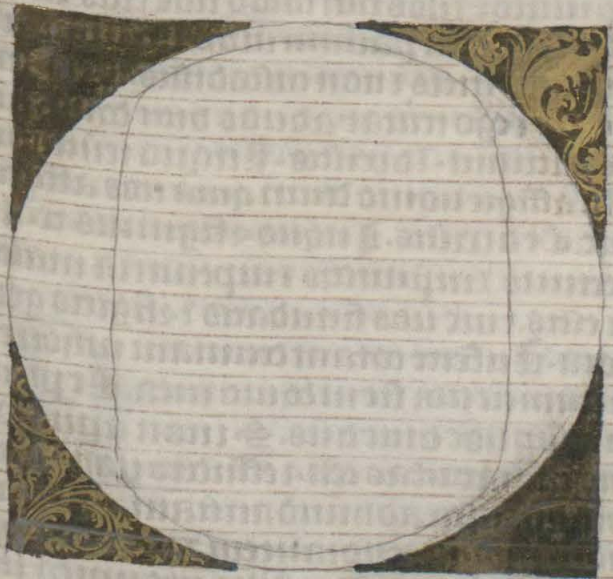
plagatus sum in domo eorum qui diligebant
me. Et mea sustinere super pastorem meum
et super murum colentem iudici dicit dñs ex
exercituum. Ante pastorem et dispergentur
ovies gregis. Et conuertam manum meam
ad paruulos et erunt sicut iumenta et dñs
partes due mea et dispergentur et deficient
et terra pars relinquetur ica. Et dñs et
etiam partem piguenti et inuam eos sicut y
ment argentum. et probabo eos sicut plumbum
autum. et si non uiderit iustitiam meam et ego
exaudiam eum et dicam. Populus meus
et ipse dicit dñs deus meus. **XIII**

Ecce dñs uenit dicit dominus et
diuidentur spolia tua in medio tui.
Et congregabo omnes gentes ad iheru
salem et plumbum et capientur ciuitas in alia
bunt domus et mulieres in aliam. Et
egredietur media pars ciuitatis et capientur
tatem et reliquum populi non auferetur
exiit. Et egredietur dñs et habitabit in
gentes illas sicut plumbum est in die certa
minis. Et stabunt pedes idie illa super
montem oliuatum qui est extra iherusalem
ad orientem. Et scindetur mons oliua
tum ex media parte ad orientem et ad
occidentem prout grandis ualle et sepa
bitur mons in medium ad aquilonem et
in medium eius ad meridientem. Et fugient ad
uallent montium in eorum quoniam cum
in uentre uallis montium usque ad primum
et fugient sicut fugitis ab ante heremias et
diebus oryx regis iuda. Et ueniet dñs deus
meus omnesque sancti cum eo. Et erit idie
illa non erit lux et argus et gelu. Et erit die
una que uera est dominus non dñs neque
nox et in tempore uespere erit lux. Et erit idie
illa exhibuit aqute uille de iherusalem
et edum eorum ad mare orientale
in medium eas ad mare uallentium. In
estate et in hyeme erunt et erit dñs rex su
umtem suam. In die illa erit dñs unus
et erit uenient eius unum. Et erit dñs
omnis tra usque ad desertum decolle rem
uon ad austrum iherusalem. Et exal
tabitur et habitabit in loco suo a porta
beniamin usque ad lacum prius porte
usque ad portam angulos et a turre anta

ueliel usque ad consiliana regis. Et habita
bunt mea et anathema non erit amplius
sed sedebit iherusalem secunda. Et hec est pla
ga qua percutiet dominus omnes gentes que
pugnauerunt aduersus iherusalem. Habebit
cuius iherusalemque stantis super pedes suos
et oculis eius stabebit in foraminibus suis
et lingua eorum stabebit in ore suo. In il
la die erit timor domini magnus in
eis et apprehendet unum manum primum sui
et aseruet manum eius super manum pro
ximi sui. Sed iudas pugnabit aduersus
iherusalem. Et congregabunt omnes gentes
in ciuitate autum et argentum et uestes mi
te laus. Et sic erit ciuitas equi et muli et
cameli et alii et omnes uenientes que
sunt in castris illis. Sicut ciuitas hec. Et
omnes qui reliqui sunt de universis ge
tibus que uenient contra iherusalem as
cendet ab anno et autum ut a doxent do
minum exercituum et celebrant festiuita
tem tabernaculorum. Et erit qui non a
scendunt de familiis terre ad iherusalem
ut ad doxent regem dñm exercituum non
erit super eos ymber. Quod si familia ge
tium non ascendit et non uenit nec super
eos erit. Et erit ciuitas qua percutiet dominus
omnes gentes que non ascendunt ad
celebrandam festiuitatem tabernaculorum.
Hoc erit peccatum egypti et hoc peccatum
omnis gentium que non ascendit
ad celebranda festiuitatem tabernaculo
rum. In die illa erit quod super frenum equi
est laudum dominum et erunt lebetes in do
mo domini quasi fiale coram altari. Et
erit omnis lebes iherusalem in iuda sa
ficatus domino exercituum. Et ueniet
omnes iherusalem et sumentes ex
et coquent in eis. Et non erit interca
vlta iudicia domini exercituum in
die illa. **Explicit zacharias propheta.**
Incipit plagus in malachiam propheta.

Deus per moysen populo israel p
cepit sacerdotibus tabernaculi
sui omni corporali uictio libas
hostias sive uictio uarias si
bi offerre. Quibus legem suam ad regem
dñm populi ob hoc dederat ut per sacrificia

eorum oblationem ut inuocet deus homines
fieri. Ipsi preceptis celestibus facere obedire.
Unde sacerdotes angelos dei esse. Hoc in loco
supra testatur. Si quod tantum in uisus sua
et tempore super dictis populo ac sacerdotibus
sacrificia uero decepta ipsi in uisibus atque
interpretationibus mandati dei offerre ceperunt.
Idea per malachiam prophetam deus populum suum
intercepit ait. Dilexi uos dicit dominus. Et
dixistis. In quo dilexisti nos. Nonne frat
er erat esau iacob dicit dominus. Et dilexi iacob.
Esau autem odio habuit. Esau autem frater iacob
non iniqua aut spontanea uoluntate odio ha
uit deum. Et sine meritis gratia. Iacob dilexit uiam
fidelium et in secundam partem suam esau qui de
effusione sanguinis fuit caput. Et iacob autem
fuit equum ob seruandamque legem dei de
re equos fecit. Cui rei gratia super dicto usus ex
emplo est dicens. Dilexi iacob esau autem odio
habuit. Omnis exprobratio memoranda quod
liber gentes meminit in quo iniquis
eos futuris erat positio manifeste constat
ut scriptum est. Creuitque puter erat homo esau
agrestis faciens uentrem suum. Iacob autem ipse
simplex manens in tabernaculo. Nam reli
que ratione sprete hinc se per uentrem populi
illi ob seruandis sacrificiis dei intercepit
quod et eundem quod deos alienos coluerunt sig
nificant. **Inquit malachias propheta. i.**

M V S. ubi domini ad illud in manu ma
lachie prophete. Dilexi uos dicit dominus. Et di
xistis. In quo dilexisti uos. Nonne frater

erat esau iacob dicit dominus. Et dilexi iacob
esau autem odio habuit. Et posui super montes
eius in solitudine et hereditatem eius in dia
cones deserti. Quod si dixit ydumea destructa
fuerit. Et reuerentes edificabitur que desola
ta sunt. Nec dicit dominus exercituum. Ipsi edi
ficabunt et ego destruam et uocabuntur ter
ritum iniquitatis et populus cui iratus est
dominus usque in eternum. Et oculi uiri uidebunt
et uos dicetis. Magnificetur dominus super iuni
um israel. Filius honorat patrem et seruus
domini summi timebit. Si ergo pater ego sum
non est honor meus. Et si dominus ego sum ubi
est timor meus. Dicit dominus exercituum ad
uos. Sacerdotes qui despiciatis nomen meum.
Et dixistis. In quo despeximus nomen
num. Offeretis super altare meum pollutum
panem et dicitis. In quo pollumus ce.
In eo quod dicitis. Et cetera domini despecta.
Si offeratis ceterum ad immolandum
nonne malum est. Et si offeratis claudu
m et languidum nonne malum est. Offer
illud dicit tuum si placuit ei aut si susce
pit faciem tuam dicit dominus exercituum.
Et minuit deprecamini uultum domini ut non
scamini. Et demani enim uia facta est hoc
si quo suscipiat aias uias dicit dominus ex
ercituum. Quis est in uobis qui claudat ho
stra et incendat altare meum gratitudo. Non
est michi uoluntas in uobis dicit dominus ex
ercituum et minus non suscipiam de ma
nu uia. Et uocet enim solis usque ad occasum
magnum est nomen meum in gentibus. In
omni loco sacrificia offerunt nomini meo
oblatio nuda. quod magnum est nomen
meum in gentibus dicit dominus exercituum. Et
uos polluitis illud ideo quod dicitis. Et esau
domini scannitara est et quod super ponitur
tempore est cum igne qui illud deuo
rat. Et dixistis. Ecce delator. Et exsus
flatus illud dicit dominus exercituum et in
uultis de rapinis claudum et languidum
et inuultis nomen meum. Nunquid suscipia
illud de manu uia dicit dominus. Et tales
dolores qui habet in grege suo masculi
et uotum faciens perimolat domino debi
le quod rex magnus ego dicit dominus exercituum
et nomen meum horribile in gentibus. Et.

ymunus

Et nunc ad vos mandatum habeo
 sacerdotibus. Si uolueritis audire
 et si uolueritis ponere super eos ut de
 gloriam nominis meo aut dñs exercituum.
 Et istam in uobis egestatem et maledictam
 benedictionem: uos et maledictam illis qui
 non posueritis super eos. Ecce ego pronuntio
 his brachium et dissipabo super uilium uel
 tum stertus sollempnitatis: uiam et al
 sinet uos fecerit et scitis quia nisi ad uos
 mandatum istud ut esset pactum meum
 cum leui dicit dñs exercituum. Pactum
 meum fuit cum eo uice et pacis et dedit ei ti
 morem et timuit me et a facie nominis mei
 timebat. Ex uentris fuit uxor eius et in
 iustas non est inuenta in labijs eius. In
 pace et in equitate ambulauit mecum et
 multos auerit ab iniquitate. Labia enim
 sacerdotis custodient secretum et legem re
 quirent de ore eius quia angelus domini
 exercituum est. Vos autem recessistis de
 uia et scandalizastis plurimos in lege. Et
 ritum fecistis pactum leui dicit domini
 exercituum. Propter quod et ego dedi uos et cepi
 hiles et humiles omnibus: populis sicut
 seruastis uias meas et accepistis faciem in
 lege. Numquid non pater uultis omnium
 uelut. Numquid non pater uultis crea
 uit uos. Quare ergo despiciat unusquisque
 fratrem suum uiolans pactum fra
 trum uos. Transgressus est iuda et ab ho
 minatio facta est in iherusalem quod
 et amittit iudas sacrificium domini
 quam dilexit et aduenit filium dei alie
 ni. Displicet dñs iherusalem qui fecit hoc ma
 gnum et discipulum de iherusalem iacob.
 et offerentiam munus domini exercituum.
 hoc rursum fecistis. Operibus lacrimis
 altare dñi fletu et gemitu ita ut non respici
 am uultu ad sacrificium nec accipiam.
 placabile quid demant uia. Et dixistis
 Quam ob causam. Quia dñs testificat
 est inter te et uxorem puteratis tute quaz
 tu desperasti et pateris tua uxor: fedis
 uit. Et omne uultu fecit et residuum quis
 eius est. Et quid uultu querit nisi semen
 dei. Custodite ergo spiritum uultu iuxta
 rem adulescentie me non despice. Cum o

dio habuissis eam dñm dicit dñs deus israel.
 Oportet autem iniquitas uelut iniquitas eius
 dicit dñs exercituum. Custodite spiritum
 uelut iniquitas despice. Laborare fecistis
 domini in sermone uultu. Et dixistis. In
 quo fecimus enim laborare. Et uos quod dicit
 us. Omnis qui facit malum contra est et
 spectu domini et tales ei placet. Aut certe
 uultu est deus iudat: **III**

Ecce ego mittam angelum meum et
 pabit uiam ante faciem meam. Et
 statim ueniet adimplere sanctum
 suum dominator quem uos queritis et ange
 lus testamenti quem uos uultis. Ecce ue
 nit dicit dñs exercituum. Et quis parat
 gite diem aduentus eius. Et quis stab
 aduendum eum. Ipse enim quasi ignis
 et flans et quasi herba fulgurum et sedebit et flans
 et erundans argentum et purgabit filios
 leui et colabit eos quasi aurum et quasi ar
 gentum et erunt domini offerentes sacrificia
 iusticia. Et placebit dñs sacrificium iuda
 et iherusalem sicut dies secuti et sicut annus
 antiquus. Et accedam ad uos in iudicio et
 ero testis uultu maledictis et adultis et put
 us et qui calumpniant in iudicio mercede
 uarij et humiliant pupillos et uiduas et
 opprimunt peregrinum. nec timebit me
 dicit dñs exercituum. Ego enim dñs et
 uos in uos: uos filij iacob uos estis et super.
 Adiecit enim patrum uos recessistis a le
 gitimis meis et non custodistis. Et nunc
 ad me et ego reuertar ad uos dicit domini
 exercituum. Et dixistis. In quo reuertemur.
 Si affligit homo deum quia uos affligit
 me. Et dixistis. In quo affligimus te. In
 decimis et in primicijs et in penuria maledic
 ti estis. et uos fraudatis et effugitis gens
 tota. Et uultu totam decimam in hos et
 meum uultu: sic in domo mea. Et place
 me super hoc dicit dñs. Si non aperuerit
 his cachinatas celi et effundero uobis bene
 dictum usque ad humilitatem. Et in te
 pabo pueros deuorantem et non corumpet
 fructum terre. Nec stilis erit uinea in a
 gro dicit dñs exercituum et omni uos dicit
 quis genitrix. Erunt enim uos sicut desider
 uis dicit dñs exercituum. In iherusalem

sup me uerba ura dicit dominus. Et dixit. Quid locuti sumus contra te. Et dixit. Pa-
nus est qui seruit deo. Qd emolumentum
custodimus pcepta eius i quia ambulau-
imus tristes coram domino exercituum. Et
ego nunc hinc dicit dominus arrogantes. Si
qui edificati sunt facientes impietates et
temporarij deunt i salu fa sunt. Q uic
locuti sunt timentes deum unusquisqz
proximo suo. Et attendit dñs i aduocit
scriptus est liber monumenta coram eo ti-
mentibz dñi. i cognantibz nomen eius. I
erunt in aie dñs exercituum. in die qua e-
go faciam periculum i pariam eis sicut
parat uir filio suo seruienti sibi. Et q uer-
tunt i uidebitis quid sit uis iustum i im-
pium. i uis iustitiam dñi no seruientis ei-

Ecce enim dies ueniet. *III.*
succensa quasi caminus i erunt
omnes supbi. i omnes facientes
impietatem stipula i flammabit eos
dies uenientis dicit dñs exercituum que
no elinquet eis radicem i germen. Exte-
rit timentibz nomen meum sal iustitiae
i sanitas in pennis eius. E grediemini i
salutis sicut uirulus de armento i calcabi-
tis impios cum fuerint eis subplanta
pedum uosum. in die qua ego facio dñs
dominus exercituum. Et ementore lege
moysi serui mei quam mandauit ei i ore
adonimem isrl pcepta i iudicia. Ecce ego
mittam heliam prophetam antequam
ueniat dies domini magnus i horribil-
i conuictor cor patrum ad filios. i cor filios
ad patres eorum. ne forte ueniam i pccati
am istam anathemate. *Explicit mala-
chias propheta. Incipit prologus in i-
matheum euangelium.*

Matheus ex iudea sicut in ordine
primus ponitur. ita euangeli-
um i iudea primus scripsit cui
uocatio additum ex publicano
actibz fuit duos in generatione xpi pri-
cipia psumens unius cuius pma cum
cisa in carne alius cuius scdm cor electo
fuit. Ex utriusqz enim patribz i hinc qua-
ter denario numero arborum i iusto pi-
apum a credendi fide i electiones tempus

potrigens i electione usqz in iustitiam iaco-
nis diem dirigens atqz a iustitiam iaco-
die usqz in xpm diffinens de iustiam ad i-
uentus domini ostendit qñ a com i iustitiam
satisfaciens i tempore. ut i se quid est ostende-
re. idet uis opus monstratis etiam uis
quorum genus posuit xpi opantes apum
cripto testimonium non negaret. Quas
omni i iustitiam tempus ordo iustitiam di-
positio uel ratio qd fidei necessarium est.
ds xpi est qui factus est ex uirgine factus
i iustitiam natus ex uirgine passus in carne.
omnia uicte fuit. ut triumphans ea
in se iustitiam iustitiam in corpore. i patris no-
men in patribz filio i filio nomen patri
restituens. in filijs sine principio. sine fine
ostendens unum se cum patre esse quia
unus est. In quo euangelio utile est de
sideratibz deum. si pma uel media ul
pfecta cognoscere. ut et uocacionem a pli
i opus euangelii i dilectionem dei uicte
ne a se iustitiam pumula legentes intelligat
atqz i iustitiam in quo comprehensi sunt et
apprehendere experiri i cognoscant. No-
bis enim hoc iustitiam argumenti fuit
i fidei fidei iustitiam i opantis dei intel-
ligendam diligenter esse dispositionem
quentibus non tacere. *Incipit prologus.*

Matheus cum primo p dicitur e-
uangelium in iudea uolens tra-
sire ad gentes primus euangeli-
um scripsit hebraice qd facit
a quibz uat ad mentem iustitiam reliquit. Si-
cut enim necesse fuit ad iustitiam fidei
euangelium p dicitur. sic etiam contra
hereticos scribi. Cum aut plures ewan-
gelij sint. quanto tantum auctoritatis
habent testimonium. qd p qñ i iustitiam
partes fidei iustitiam iustitiam. Et se
quasi quatuor iustitiam iustitiam domini
que uelut eum p dicitur euangelij
i gentis humanum quatuor iustitiam iustitiam
pceptum eorum erat p dicitur iustitiam iustitiam
ficandum. Unde iustitiam euangelia dei
derunt. nec recepta sunt qz uolebant pfi-
mam numerum castam ppter iustitiam
sacramenti. Delignantur etiam ewan-
geliste quatuor figuris que non sunt de

ceptis. Et iocundus multis sibi consue. Et a
 chetis in homine intelligitur. quia circa
 humanitatem xpi principaliter innotatur.
 Et autem in leone. quia ante deus in recondit.
 Lucas in uultu agens de sacerdotio. Et o
 hannes in aquila scribens sacramenta di
 uinitatis. Christus uero quem describunt
 homo fuit de uirgine natus. vitulus in im
 molatione. leo in resurrectione. aquila in
 ascensione. uel in homine humanitas. in
 vitulo sacerdotium. in leone regnum. in aquila
 exprimitur diuinitatis sacramentum.

Incipit mattheus cum angelista. 1.

Et ter generationis ihu xpi filii dauid. fi
 lii abraham. Abraham genuit ysaac. y
 saac autem genuit iacob. Iacob autem
 genuit iudam et fratres eius. Iudas autem
 genuit phares et zaram dechanar. Pha
 res autem genuit elion. Elion autem genuit
 aram. Aram autem genuit ammadab. e
 ammadab autem genuit naalon. Na
 lon autem genuit salomon. Salomon autem
 genuit booz de raab. Booz autem genuit o
 reth ex iudith. O reth autem genuit iesse. Ie
 se autem genuit dauid regem. Dauid autem
 rex genuit salomonem ex ea que fuit
 uir. Salomon autem genuit iotam.
 Iotam autem genuit abiam. Abias
 autem genuit asa. Asa autem genuit iosa
 phat. Iosaphat autem genuit ioram. Ior
 am autem genuit ozias. Ozias autem
 genuit iachaz. Iachaz autem genuit

echias. Iachaz autem genuit ezechiam.
 Ezechias autem genuit manassen. Man
 asses autem genuit amon. Amon autem genuit
 iotam. Iotam autem genuit iechoniam
 et filios eius intransmigratione babylonis.
 Et post transmigrationem babylonis
 iechonias genuit salathiel. Salathiel
 autem genuit zorobabel. Zorobabel autem
 genuit abyud. Abyud autem genuit elia
 chim. Eliachim autem genuit asor. Asor
 autem genuit sadoch. Sadoch autem
 genuit achim. Achim autem genuit e
 elud. Elud autem genuit eleazar.
 Eleazar autem genuit mathan. Mathan
 autem genuit iacob. Iacob autem
 genuit ioseph uirum iure. De qua na
 tus est ihu qui uocatur xps. Omnes itaque
 generationes abraham usque ad dauid
 generationes quatuordecim. Et ad auid
 usque ad transmigrationem babylonis ge
 nerationes quatuordecim. Et a transmigra
 tione babylonis usque ad xpm generationes
 quatuordecim. Ipsi autem generatio sic erat.
 Cum esset desponsata mater ihu maria
 ioseph. ante quam ueniret in uentrem e
 ius in utero habens desponsato. Ioseph au
 tem eius cum esset iustus. nollet eam tra
 ducere. noluit occulte diuulgare eam. Nec
 autem eo cogitante. ecce angelus domini i
 sompnio apparuit ioseph dicens. Ioseph
 fili dauid noli timere accipe mariam
 coniugem tuam. Quod cum in ea natu
 est desponsato est. Parit autem filium
 et uocabis nomen eius ihu. Ipse enim
 saluum faciet populum suum a peccatis eorum.
 Hoc autem totum factum est. ut adimplet
 quod dictum est a domino per prophetam dicentem.
 Ecce uirgo in utero habebit et pariet filium
 et uocabitur nomen eius emanuel quod
 interpretatur nobiscum deus. Exurgens autem
 ioseph a sompno. fecit sicut angelus
 domini precepit ei. Et accepit coniugem suam.
 in non cognoscebat eam donec peperit filium
 suum primogenitum. et uocauit nomen e
 ius ihesum.

Quoniam ergo natus esset ihus in beth
 lehem iudee in diebus herodis re
 gis. ecce magi ab oriente reuenerunt

israelitum dixerunt. **U**t est qui natus est
rex iudeorum. Et vidimus enim eius stellam
moxente iuvenimus adorare eum. Audites
autem rex herodes turbatus est et omnis is-
rahel cum illo. Et congregatis omnibus
principibus sacerdotum et scribas populi sciscit-
abatur ab eis ubi christus nasceretur. Et illi dixe-
runt ei. In bethleem iude. Sic enim scriptum
est per prophetam. Et in bethleem terra iuda
naquaquam minima es in principibus iuda-
e. Rex enim erit dux qui regat populum israel.
Tunc herodes clam vocatis magis-
tibus diligenter didicit ab eis tempus stelle que
apparuit eis. Et nudens illos in bethleem
dixit. Ite et interrogate diligenter de pueris
et cum invenitis remittite michi ut
ego veniens adorem eum. Qui cum audis-
sent regem abierunt. Et ecce stella quae
viderant iocunde antecedebat eos usque
ad bethleem statet super ubi erat puer.
Videntes autem stellam gaudio sunt gaudio
magno valde. Et innotuit dominum in ve-
nientem puerum cum matre eius. Et
procedentes adoraverunt eum. Et aperis
chilans suis obtulerunt et auerunt chur-
i mirram. Et responso accepto isompius
ne redirent ad herodem. per aliam viam re-
verserunt in regionem suam. Qui cum recess-
issent ecce angelus domini apparuit in sop-
nis ioseph dicens. Surge et accipe puerum
et matrem eius et fuge in egiptum et esto ibi
usque dum dicam tibi. Futurum enim
est ut herodes querat puerum ad persequendum eum.
Qui surgens accepit puerum et matrem
eius nocte et recessit in egiptum. Et erat
ibi usque ad obitum herodis. ut adimple-
tur quod dictum est a domino per prophetam di-
centem. Ex egipto vocavi filium meum.
Tunc herodes videns quoniam illud esset
magis natus est valde. Et nudens occi-
dit omnes pueros qui erant in bethleem et
in omnibus finibus eius ab ymaginibus usque
ad tempus quod exquisierat a magis. Et
adimpletum est quod dictum est per prophetam per
prophetam dicens. Vox magna audita est
in galilea in iordanem ab iohanne ut
baptizaret ab eo. Iohannes autem perhibebat
eum dicens. Ego debeo a te baptizari

gelus dominum apparuit in sompnis ioseph
in egipto dicens. Surge et accipe puerum
et matrem eius et vade in egiptum. Et fun-
cti sunt qui querebant animas pueri.
Qui surgens accepit puerum et matrem eius
et venit in egiptum. Audientis autem quod ar-
chelus regnaret in iudea per herode patre
suo tunc illi ut. Et ammonitus in somp-
nis recessit in partes galilee. Et veniens
habitavit in civitate que vocatur nazareth.
ut adimpletur quod dictum est per propheta-
tam quoniam nazareth vocabitur. **III.**
Quod etiam dicitur. Venit iohannes bap-
tista predicans in deserto iudee dicens. De
intentione agite. appropinquavit enim reg-
num celorum. Hic est enim de quo dictum est
per prophetam dicens. Vocam an-
tis in deserto parate viam domini. rectas fa-
cite semitas eius. Ipe autem iohannes
habebat vestimentum de pilis camelorum.
et zonam pelliceam circa lumbos suos. Et
ca autem eius erat locustae et mellis escit.
Tunc exibat ad eum iherusalem et omnis iu-
dea et omnis regio circa iordanem. Thap-
tizabant ab eo in iordane et fientes per
sua. Videns autem multos pharisaeorum
et saduceos venientes ad baptismum
dixit eis. Progentes in perperam quis
demonstravit vobis fugere a futura ira.
Ifacite fructum dignum penitentie. et
ut velitis dicit inter vos. patrem vestrum
abraham. Dico enim vobis quia potes
est dominus de lapidibus istis suscitare
filios abrahame. Iam enim securis adia-
dicent arboris posita est. Omnis ergo ar-
bor que non facit fructum bonum. exci-
detur et in ignem mittetur. Ego quidem bap-
tizo vos in aqua in penitencia. Qui autem
post me venientis est fortior me est. cuius
calceamenta portare dignus non sum.
Ipe vos baptizabit in spiritu sancto et igni
cuius ventilabrum in manu sua et ymi-
davit atram suam et segregabit vitam
sui in horreum suum. paleas autem ignis
viret et extinguibit. Tunc venit ihesus
a galilea in iordanem ab iohanne ut
baptizaret ab eo. Iohannes autem perhibebat
eum dicens. Ego debeo a te baptizari

intuens ad me. Respondens autem ille
dixit ei. Si me modo. Si enim operas
plenam omnem iustitiam. Et tunc cum dicit
sic. B. apte autem dicitur effectum al
terius de aqua. Et ecce apertum sunt et celi et
dit spiritum dei descendente sicut colum
bam ueniente super se. Et ecce uox de celis
dicens. Tu es filius meus dilectus in quo
nichil complacui. **III. IN GALILEA**

Galileam dicitur in deserta aspi
um ut temptaretur ab diabolo. Et
tunc ieiunasset quadraginta die
bus et quadraginta noctibus postea eluxit. Et
accedens temptator dixit ei. Si filius dei
es. dic ut lapides isti panes fiant. Qui
respondens dixit ei. Scriptum est. Non
in solo pane uiuit homo sed in omni uerbo
quod procedit de ore dei. Tunc assumpsit eum
diabolus in sanctam ciuitatem et statuit eum
super pinnaculum templi et dixit ei. Si
filius dei es mitte te deorsum. Scriptum est
enim quia angelis suis mandauit de te
et in manibus tollent te ne forte offendas
ad lapidem pedem tuum. At illi ille rur
sum. Scriptum est. Non temptabis do
minum deum tuum. Tunc assumpsit eum
diabolus in iherosolimam et excelsam ualde. et
ostendit ei omnia regna mundi et glori
am eorum. Et dixit ei. Hec omnia tibi dabo si
cadens adoraueris me. Tunc dixit illi. Ut
adeo sathanas. Scriptum est enim.
Domini deum tuum adorabis et illi soli
seruies. Tunc reliquit eum diabolus.
Et ecce angeli accesserunt et ministrabant
ei. Cum autem ille audisset quod solus
dicitur esse secessit in galileam. Et relin
quente nazareth uenit et habitauit capht
naum in ciuitate maritimam in finibus
zabulon et neptalim. ut adimpleretur quod
dictum est per ysaiam prophetam. Terra za
bulon et terra neptalim. uia maris trans
iordanem galilee gentium. Populus
gentium qui ambulauit in tenebris
uidit lucem magnam. Et sedentibus in
regione umbre mortis lux orta est eis.
Et inde cepit ille predicare et dice. Pe
nitentiam agite. appropinquabit enim
regnum celos. Ambulans autem iherosolimam

in mare galilee uidit duos fratres sy
monem qui uocatur petrus et andream
fratrem eius mittentes rete mittere. Erant
enim piscatores. et ait illis. Venite post me
faciam uos fieri piscatores hominum. At il
li continuo relictis retibus secuti sunt eum.
Et procedens inde uidit alios duos fratres
iacobum zebedi et iohannem fratrem eius
in nauis cum zebedi patre eorum. refectis
retia sua et uocauit eos. Illi autem statim
relictis retibus et patre secuti sunt eum. Et cir
cumbat ille totam galileam docens in syn
agogis eorum et predicans euangelium
regni et sanans omnem languorem et om
nem infirmitatem in populo. Et abiit opus
eius in cocam syriam. Et obtulerunt ei
omnes male habentes uarios languores et
torturas compunctos et qui de mania ue
bant et lunaticos et paliticos et curauit eos.
Et secute sunt eum turte multae et degaly
lea et decapolis et iherosolimam et de iudea
et de transiordanem. **V. IN CAESAREA**

Idem autem ille in caesarea ascendit
in montem. Et cum sedisset accep
serunt ad eum discipuli eius. Et
aperiens os suum docuit eos dicens. Isti
pauperes spiritui qui ipse est regnum ce
lorum. Si uultes qui ipsi possederunt terram
et qui ligent quomodo ipsi solabuntur.
Si qui esuriant et sitiant in iustitiam. qui
ipsi saturabuntur. Si qui miser cordes. qui
ipsi misericordiam consequentur. Si mundi corde
quomodo ipsi deum uidebunt. Si qui pati
fi qui filii dei uocabuntur. Si qui per seculum
conem pacem pro iustitiam. qui ipse
est regnum celos. Si estis cum male con
erunt uobis homines et persequuntur uos sicut
et dixit omne malum aduersum uos in
tentes propter me. Sinite et exultate qui
metres uia copiosa est in celis. Sic enim
persecuti sunt et prophetas qui fuerunt ante
uos. Vos estis sal terre. Quod si sal erit
nec in quo salietur. Ad nichilum
ualet ustra nisi ut mittatur foras. et con
teratur ab hominibus. Vos estis lux mun
di. Non potest ciuitas abscondi super mo
tem posita. neque accendunt lucinam et po
nunt eam sub modio sed super candelabrum

ne luceat omnibus qui in domo sunt. Sic lit
teat lux tua coram hominibus. ut uideant
opera tua bona et glorificent patrem tuum qui in
celis est. Solite putare quomodo ueni sol
uere legem aut prophetas. Et non ueni soluere le
gem sed adimplere. Amen quippe dico uobis
donec transeat celum et terra. tota uinum. aut
mutis aper. non prout a lege donec omnia
fiant. Qui ergo soluit unum de mandatis
istis minimis et docuit sic homines. minimus
uocabitur in regno celos. Qui autem fecit sic
docuit hic magnus uocabitur in regno celo
rum. Dico autem uobis. quia nisi huiusda
nit iusticia uia plusquam scribas et phari
seum non intrabitis in regnum celos.
Audistis quod dictum est antiquis. Non occi
des. Qui autem occiderit reus erit iudicatus.
Ego autem dico uobis. quia omnis qui ual
etur fuisse reus erit iudicatus. Qui autem
dixerit fratri suo racha. reus erit concilio.
Qui autem dixerit fatue reus erit gehennae igo.
Si ergo offeres munus tuum ad altare ibi
recondatus fuis quod facit tuis habet aliquid
aduersum te. relinque ibi munus tuum ante
altare et uade prius reconciliari fratri tuo. Tunc
ueniens offeres munus tuum. Et non esent
eius aduersario tuo et tu dum es in uia cum eo
ne forte tradat te aduersarius tuus iudici
iudex tradat te in ministerium et carcerem mittatis
Amen dico uobis. non eritis inde donec redda
tis unumquodque quadragentem. Audistis quod
dictum est antiquis. Non mechaeris.
Ego autem dico uobis. Quia omnis qui
iudicat mulierem ad concupiscendum eam iam
mechaeris eam in corde suo. Quod si oculus
tuus dexter scandalizat te. erue eum et pro
ce abste. Expedi enim tibi ut peccat unum
membrum tuos qui totum corpus tuum
eat in gehennam. Et si manus tua sca
dalizat te. excide eam et proce abste.
Expedi enim tibi ut peccat unum mem
brum tuos quam totum corpus tuum eat
in gehennam. Dum est autem. Quicumque
dimiserit uxorem suam de illi libellum re
pudi. Ego autem dico uobis. quod omnis qui
dimiserit uxorem suam excepta fornicatio
nis causa facit eam mechaeri. Et qui di
missam duxit adulterat. Iterum audi

as quod dictum est antiquis. Non perjurabis.
Et ecce ante domino iuramenta tua. Ego
autem dico uobis. non omni iuro iurare. neque
per celum qui est thronus dei. neque per terram qui
est scabellum pedum eius est. neque per iuramentum
quia ciuitas est magni regis. neque per caput
tuum iurabis. quia non potes unum al
bum capillum facere aut uirgum. Sic autem
fimo iuratur. est est non. non. Quod autem huius
habundantius est. amalo est. Audistis
quia dictum est. Scabellum pedulo. decem
pro cente. Ego autem dico uobis. non resistere
malo. sed si quis te percussit in dextram maxil
lam prede uultu et altam. Et ei qui uult cen
iudicio et tendere. et tunica tuam tollere.
dimitte ei et pallium. Et quicumque te an
gariauerit mille passus. uade cum illo alia
dies. Qui autem petit accedat ei et uolentem
iurare a uenit auctoris. Audistis quia
dictum est. Diliges proximum tuum. et odio
habebis inimicum tuum. Ego autem dico uobis.
Diligite inimicos uos. benefacite hijs qui
uos oderunt. et orate prosequentibus uos et ca
lumpniantibus. ut sitis filij patris uiri qui
in celis est. qui solem suum ortum facit super
bonos et malos. et pluit super iustos et iniustos.
Si enim diligitis eos qui uos diligunt quomodo
mercedem habebitis. Nonne et publicani haec
faciunt. Et si salutauiatis fratres uos cum
quid amplius faciatis. et omne et reliqua
hoc faciunt. Et nonne ergo uos perfecti. sicut et
pater uester perfectus est. Et audite ne iudicat
am uiam faciat coram hominibus ut vi
deantur ab eis. Alioquin mercedem non habebitis.
Cum ergo facis elemosinam uolent ante
te albi canere sicut hypocrite faciunt in syna
gogis iustis ut honorificentur ab hominibus.
Amen dico uobis. receperunt mercedem suam.
Et autem faciente elemosinam. nesciat sin
stra tua quid faciat dextera tua. ut sit elemo
sina tua in abscondito. Et pater tuus qui vi
det in abscondito reddet tibi. Amen.
Et cum oratis non eritis sicut hypo
crite iustes qui amant in synago
gis et in angulis platearum statitudo
orare ut videantur ab hominibus. Amen di
co uobis. receperunt mercedem suam. Si autem
cum oratis intra cubiculum tuum et clau

se hostio tuo ora patrum tuum in abscondito
 pater tuus qui uidet in abscondito reddet tibi.
 Quia autem nolite multum loqui sicut
 ethnici faciunt. Ducant enim quod in multis
 loquendo suo exaudiant. Nolite ergo assimi-
 lari eis. Sicut enim pater noster quid ap-
 prehendit nobis antequam petamus eum. Sic ex-
 go orabitur. Pater noster qui es in celis fac
 nomen tuum adueniat regnum tuum fiat
 voluntas tua sicut in celo et in terra. Quia enim in-
 stitutum est in uobis hodie et dimittite
 nobis debita nostra sicut et nos dimittimus
 debitoribus nostris. Et uos inducas in tempta-
 tionem. Et libera uos a malo. Amen. Si enim
 dimittitis hominibus peccata eorum dimittet uobis
 pater uir de celis debita nostra. Si autem non dimi-
 ttitis hominibus. nec pater uir dimittet uobis pec-
 cata uestra. Cum autem ieiunatis nolite fieri sicut
 ypocritae. Exterminant enim facies suas
 ut appareant hominibus ieiunantes. Amen
 dico uobis recipiunt mercedem suam. Quia
 cum ieiunas unge caput tuum et faciem tu-
 am laua ueritatis hominibus ieiunans.
 Et pater tuus qui est in abscondito. Et pater
 tuus qui est in abscondito reddet tibi. Nolite
 thesaurizare uobis thesauros in terra. ubi e-
 rugo et tinea demolitur. ubi fures effodunt
 et furantur. Thesaurizare uobis thesauros in
 celo. ubi nec rugo nec tinea demolitur. Et
 ubi fures non effodunt nec furantur. Ubi
 enim est thesaurus tuus. ibi et cor tuum.
 Ubi enim corpus tuum est oculis tuis. Oculi
 tui si sunt simplex totum corpus tuum lu-
 cidum erit. Si autem oculi tui sunt nequi
 totum corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo
 lumen tuum quod in te est tenebre sit. ipse
 tenebre quantus erit. Nemo potest duobus
 dominis seruire. Aut enim unum odio
 habebit et alterum diliget. aut unum sustine-
 bit et alterum contempnet. Non potestis deo ser-
 uire et mammonae. Quia deo dico uobis ne sol-
 liciti sitis anime uestrae quid manducetis
 aut corpus uestrum quid induat. Nonne
 anima ista plus est quam esca et corpus
 plus quam uestimentum. Quia ergo nolati-
 na celi que non seruit neque metuit neque
 egregant uirorum et pater uir celestis pater
 uestra. Quia ergo uos magis plures estis il-

lis. Quis autem in uestro cogitans potest ad-
 iutare ad statum suum arbitrium uerum. Sed
 uestimentis quid solliciti estis. Considerate
 lilia agri quomodo crescunt. Non laborant
 neque trahunt. Idcirco autem uobis quoniam nec salomō
 in omni gloria sua cooperatus est sicut unum ex
 istis. Si enim fenum agri quod habet est. et
 trās in diebus in diebus. deus sic uestit
 quanto magis uos modice fidei. Nolite
 ergo solliciti esse dicentes. Quid mandu-
 cabimus aut quid bibemus aut quid opor-
 tuerit. Hec omnia gerentes inquirunt. Sed
 enim pater uir quia his omnibus indiget.
 Quia ergo primum regnum dei et iusticia
 eius et omnia adiacentur uobis. Nolite
 ergo solliciti esse in calumnia. Quia enim cum
 uis sollicitus erit super seipsum. Sufficit enim
 dei malicia sua. **VII**

Nolite iudicare non iudicamini.
 In quo enim iudicio iudicamini.
 iudicabimini. Et in qua mensura
 mensi fueritis remittet uobis. Quid autem
 uidet festum in oculo fratris tui et in abem
 in oculo tuo non uides. Aut quomodo dicit
 frater tuus. frater sine etiam festum de oculo
 tuo. et ecce tuus est in oculo tuo. Propterea cito
 primum in abem de oculo tuo. et tunc uidebis et
 te festum de oculo fratris tui. Nolite sciri
 dare cambis. neque mittatis margaritas
 ante porcos. ne forte calcant ea pedibus
 suis et canes conuulsi dirumpant eas. De
 titer dabitur uobis. quia et inuenietis. pul-
 saci et aperietur uobis. Omnis enim qui
 petit accipit et qui quirit inuenit et pulsati
 aperietur. Aut quis est ex uobis homo qui
 si peccet filius suus panem unumquod
 lapidem porriget ei. Aut si quis peccet
 piscem unumquod serpentes porriget ei.
 Aut si peccet ovinum unumquod porriget
 illi scorpionem. Si ergo uos cum sitis
 mali uobis bona data date filiis uestris.
 quanto magis pater noster qui in celis est
 dabit bona peccantibus se. Omnia ergo
 quaecumque uultis ut faciant uobis ho-
 mines ita uos facite illis. Hec enim
 lex et prophetae. Quia ergo per angustam porta
 quia lata porta et spatio sa uia. que ducit
 ad perditionem et multi sunt qui intrant

geam. Quam angusta porta et ardua via que
ducit ad uitam. Multi sunt qui inueniunt
eam. Et descendit a falsis prophetis qui ueniunt
ad uos inuestimentis ouium. intus autem
sunt lupi rapaces. Et fructibus eorum cog
noscentes eos. Nunquid colligite de spinis
uinas aut de tribulis ficus. Sic omnis ar
bor bona fructus fructus facit. Et ala autem
arbor fructus malos facit. Et non potest ar
bor bona fructus malos facere. neque arbor
et mala fructus bonos facere. Omnis arbor
que non facit fructum bonum excidetur
et in ignem mittetur. Et igitur ex fructibus
eos cognoscetis eos. Non omnes qui di
cunt michi domine domine intrabunt in regnum
celorum. Sed qui faciunt uoluntatem patris mei qui
in celis est ipse intrabit in regnum celorum.
Multi dicunt michi in illa die. Domine
domine. Et omne in nomine tuo prophetauimus.
Et in nomine tuo demonia eiecimus. Et no
mine tuo uirtutes multas fecimus. Et
tunc confitebor illis quia nunquam nomi
nos. Dicite autem michi opus meum et
omnis qui ergo audit uerba hec et facit
ea. assumilabitur uiro sapienti qui edifi
cauit domum suam super petram. Et descen
dit pluuia et uenerunt flumina et flauit
uenti et irruerunt in domum illam et non cec
dit. Fundata enim erat super petram. Et
omnis qui audit uerba hec et non facit ea
similis est uiro stulto. qui edificauit do
mum suam super arena. Et descendit
pluuia et uenerunt flumina et flauit uen
ti et irruerunt in domum illam et cecidit et
ruina eius magna. Et factum est tunc
sunt in illis diebus hec amirabantur
turbe super doctrina eius. Erat enim doc
trina potestatem habens et uolens sicut scri
ptum est et pharisei. **VIII**

Quoniam autem descendisset ihesus de mon
te. secute sunt eum turbe multe.
Et ecce leprosus ueniens a do
ra bat eum dicens. Domine si uis pro me
mundare. Et extendens ihesus manum cec
git eum. dicens. Volo mundare. Et con
fectum mundata est lepra eius. Et ait illi
ihesus. Vade nunc et dicens. Si uade et asende
te sacerdotibus et offer munus tui quod pre

cepit moyses in testamento tuum illis. Cum autem
in ciuitate capharnaum accessit ad eum cen
turio rogans eum dicens. Domine puer
meus iacet in domo paralitici et male co
quetur. Et ait illi ihesus. Ego ueniam et curo
eum. Et respondens centurio ait illi. Domine
non sum dignus ut intres sub tectum meum.
Sed tantum dic uerbo et sanabitur puer meus.
Nam et ego homo sum. Et potestatem consti
tutus habens come milites. Et dico huic
vade et uadit. et alio ueni et uenit. et seruo meo
fac hoc et facit. Audiens autem ihesus
miratus est et sequentibus se dixit. Amen
dico uobis. Non inueni tantam fidem in
israhel. Dico autem uobis quod multi ab oriente
et occidente ueniunt et recumbent cum abra
ham et ysaac et iacob in regno celorum. Filii
autem regni eiecuntur in tenebras exteriores.
Ubi erit fletus et stridor dentium. Et ait ihesus
centurioni. Vade et sicut credidisti fiat tibi.
Et sanatus est puer ex illa hora. Et cum
uenisset ihesus in domum petri uidit matrem eius
iacentem in febris ardente. Et cecidit ma
num eius et dimisit eam febris. Et surrexit
et ministravit eis. Vespe autem facta obui
leuitate ei multos demonia habentes. Et erat
habet spiritus uero homines male habentes
curant. ut adimpleretur quod dictum est per
ysaiam prophetam dicens. Ipe infinitates
nostras accepit et egrotationes portauit. Vi
dens autem ihesus turbas multas circum
se discipulos misit ire transiherosolimam.
Et accedens unius serba ait illi. Et agister se
quar te quotumque iens. Et dicit ei ihesus.
Vulpes foveas habent et uolucres celorum
filius autem hominis non habet ubi
caput suum reclinat. Alius autem de
discipulis eius ait illi. Domine per mitte
me prius ire et sepelire patrem meum.
Ihesus autem ait illi. Sequere me et dimitte
mortuos sepelire mortuos suos. Et alius
dixit ei in amaram letum sunt enim tibi
apuli eius. Et ecce motus magnus factus
est in mari. ita ut nauicula eius operiret
fluctibus. Ihesus uero dormiebat. Et accesserunt
ad eum discipuli eius et suscitauerunt eum
dicentes. Domine salua nos periculis. Et dicit
eis ihesus. Quid timidi estis modice fidei. Et

Entin surgens in paucis uentis in mari. et
facta est tranquillitas magna. Porro ho-
mines mirati sunt dicentes. Quis est hic
quia uentum in mare obediunt ei. Et cum ue-
nisset ille transire cum in regionem galila-
seorum occurrunt ei duo de montibus hy-
rcos de montibus exercitibus scilicet uentis
ita ut nemo possit transire per mare illam.
Et ecce clamauit dicentes. Quid nobis
et tibi fili dei. Ille uenisti huc ante te
quis conuertere nos. Et erat autem non longe
ab eis grex porcorum multos pascentium. De-
mones autem rogabant eum dicentes. Si
scias nos hinc mittere nos in gregem porco-
rum. Et ait illis. Ite. Ac illi exierunt abi-
erunt in porcos. Et ecce magnus impetu
abiit totus grex in mare. in mare. in mare
sunt in aquis. Pastores autem fugerunt.
Inuenientes in ciuitatem uenientes autem
omnia idcirco qui demonia habuerunt.
Et ecce tota ciuitas erat obuiam illi. Et
uiso eo rogabant eum ut transiret a fili-
bus eorum.

Et ascendens ille in uiam maris trans-
iit in ciuitatem. Et ecce offerbant ei palatium miler-
to iacebant. Videns autem ille fidem illorum
palatium dixit. Confide fili remittunt tibi
peccata tua. Et ecce quidam de scribis dixit
intra se. Hic blasphemiat. Et cum uidisset
ille cogitationes eorum dixit. Ut quid co-
gitatis mala in cordibus uestris. Quid est factu-
rus dicere. Dimittunt tibi peccata tua. aut
dicere surgere ambula. Ut scitis autem
quoniam filius hominis hic potestatem
intra dimittendi peccata. Et uenit autem palati-
um. Surge tolle grabatum tuum. et uade
in domum tuam. Surrexit et abiit in do-
mum suam. Videntes autem turbe tur-
bantes et glorificauit deum qui dedit potes-
tatem talem hominibus. Et cum transi-
ret inde ille uidit hominem sedentem in
theloneo in aduersum nomina et ait illi.
Sequitur me. Et surgens secutus est eum.
Et factum est discumbente eo in domo. et
seculi publicani et peccatores uenientes
discumbant cum illi et discipulis eius. et
uidentes pharisei dicebant discipulis ei.

Et uenit cum publicanis et peccatoribus mandu-
cat magister uester. At ille audientes ait. Quis
est opus ualentibus in edibus. Si male habent
tibi. Si uincas autem discere quid est iniam
lo. non sacrificium. Non enim uocare i-
tos si peccatores. Tunc accesserunt ad eum dis-
cipuli iohannis dicentes. Quare non ipha-
riset ieiunamus frequenter. discipuli autem
tui non ieiunant. Et ait illis ille. Quid
possunt filii sponsi iugere. quoniam diu ei illis
est sponsus. Veniente autem dies cum attulerit
sponsus et tunc ieiunabunt. Quis autem i-
iunabit cum sponso. Tunc enim plenitudo est eius
a uenimento et peccato. Satisfacta sit. Neque in-
tuit uinum non uinum in uisceribus uestris. Nunc
tempus uisceribus in uinum effunditur et uisceribus
penit. Si uinum non uinum in uisceribus uestris.
iunant et uisceribus in uinum. Nec illo loque-
re ad eos. Et ecce princeps iuris accessit et ad-
iabat eum dicens. Domine filia mea mo-
do defuncta est. Si uenit impone manum tuam
super eam et uiuet. Et surgens ille sequebatur
eum et discipuli eius. Et ecce mulier que sag-
nans fluxum patiebatur. annis. accessit
retro et tetigit fimbriam uestimenti eius.
Dicebat enim intra se. Si tetigero tantum
uestimenta eius salua ero. Et ille conuersus
et uidens eam dixit. Fide filia. fides tua te
saluam fecit. Et salua facta est mulier. In
illa hora. Et cum uenisset ille in domum pri-
cipis. et uidisset turbas et turbas turbarum
anteum dicebat. Recedite. Non est enim
mortua. sed dormit. Et dederunt ei. Et au-
erecta esset turba. Intravit et tenuit ma-
num eius et dixit. Puella surge. Et sur-
rexit puella. Et erat fama in multis
ciuitatibus. Et transiit inde ille. secuti sunt
eum duo ceci clamantes et dicentes. Fi-
li fili dauid. Cum autem uenisset do-
mum accesserunt ad eum duo ceci et dicebant
illi. Credis quia hoc possumus facere nobis.
Dicunt ei. Quod dicit. Vene tetigit oculos
eos dicens. Secundum fidem uestram fiat uobis.
Et aperti sunt oculi eorum. Et quoniam
est illis ihesus dicens. Videte ne quis sciat.
Isti autem exiit diffamauit eum pro
tam famam illam. Egredis autem illis. ecce.

optulissent et hominem multum demonum
lucem. Et exeo demone locutus est multus.
Et mirate sunt multo magis. Nunquid
apparuit sic mihi. Pharisei autem dice-
bant. Et ipse princeps demonum erat demonia.
Et circuebat iherusalem omnes civitates et cas-
tella docens in synagogis eos et predicans
evangelium regni et curans omne lag-
norem et omne infirmitatem. Videns autem
urbas miseris est eis quia erant itera-
ta et iacentes sicut oves sine pastore.
¶ Tunc dicit iherusalem discipulis. **¶**
Videte quid fecerit vobis. Et respondit
illis quidem multa opera
in vobis paravit. Ego autem
dicam vobis. Et mittam opus in vobis
et in iherusalem. Et convocabitis illos
duodecim discipu-
los suos. Dedit eis potestatem spiritum in
vobis ut eicerent eos et curarent omne lag-
norem et omne infirmitatem. Duodecim
autem discipulos nomina sunt hec. Petrus
et andreas frater eius. philippus et
bartholomeus. iacobus et iohannes
frater eius. thomas et mattheus
propheta. iacobus alpher et thade-
us. symon chananensis et iudas
scanonius qui et tradidit eum. Hos
duodecim misit iherusalem
predicantes eis et dicens. In
nomine domini genti-
um ne abitis. et in civitates
et in villas vestras. Et potius
ite ad oves que perierunt
dominus. Et videntes autem
predicantes. quod appropinquavit
regnum celorum. Infirmos
curate. mortuos suscitete. le-
prosus mundate. demones eicite.
Et gratis accipitis gratis date. Nolite
possidere aurum neque
argentum neque pecuniam in
sacculis vestris. neque peram
in viatico vestro. neque duas tunicas.
Dignus est enim operarius
vobis. Inquit illi. Quomodo
curate autem castellum
iherusalem. misit ergo
illos iherusalem sic et non
revertentes. Pax huic domui.
Et si quis dicit domui illi
digna. veniet pax super
eam. Si autem non fuerit
digna pax ad vos revertetur.
Et qui cum vobis non re-
vertetur. et qui non audierit
sermone meo. et non
euerit foras de domo vel
civitate exiit. et pul-
verem de pedibus vestris.
¶ Amen dico vobis.

colletabundus erat terre sodomorum et gomorum
in die iudicii. Quia illi civitati. Ego
mitto vos sicut oves in medio
luporum. Et ecce ego mitto
vos sicut serpentes et sicut
columbas. Caute autem agite
homines. Et videte enim vos
in conciliis et in synago-
gis suis flagellabunt vos. et ad
reges et principes ducunt
per vos in testimonium
vostre gentis. Cum autem
tradiderint vos nolite cogi-
tare quomodo autem quid loquamini.
Dabo enim vobis in illa hora
quid loquamini. Non enim
vos estis qui loquamini. sed
spiritus patris qui loquitur
in vobis. Et videt autem
fratrem in mortem et periculum
filii in patrem et in mortem
afficiunt eos et eritis odio
omnibus hominibus propter
nomen meum. Qui autem
persecutus fuerit me et
civitate ista fugite in aliam.
¶ Amen dico vobis. non
desinam vobis civitates
istae donec veniat filius
hominis. ¶ Non est discipulus
super magistrum suum. nec
servus super dominum suum.
Sufficit discipulo ut sit
sicut magister eius et suo
sicut dominus eius. Si
persecutus fuerit vos eccle-
sia vobis vocavit quomodo
magis domesticos eius.
¶ Et ecce ego mitto vos. ¶ Iherusalem
enim opum quod non
revertetur et occidit quod non
facit. ¶ Amen dico vobis
in diebus istis dicite in
Iherusalem. quod in aure
auditis predicantem super
tecta. Et nolite timere
eos qui occidunt
corpus. animam autem
non possunt occidere.
¶ Sed potius timete eum
qui potest animam
et corpus perdere in
gehennam. ¶ Nonne duo
passeres ante veniunt
in unius exillis non
cadet super terram
sine patre vestro. Vester
autem capilli capitis
omnes numerati sunt.
¶ Nolite ergo timere.
¶ Quia vobis passeres
meliores estis
nobis. ¶ Amen dico vobis
qui confitebitur
me coram hominibus
et confitebor et ego
eum coram patre meo
qui in celis est. Qui
autem negaverit me
coram hominibus. negabo et
ego eum coram patre meo
qui in celis est. ¶ Nolite
arbitrari quia veni
pacem mittere. ¶ Non
veni pacem mittere
vitam sed gladium. ¶ Veni
enim separare hominem
ad adversum patrem suum
et matrem suam et
avertit ad adversum
suum et in unum
hominis domesticum eius.

Dico autem vobis quod templo maius est hic.
 Si autem sciretis quid est in solidum uolo. et
 non sacrificium. nunquam edemini assens
 innocentes. Dominus enim filius ho
 minis etiam sibi. Et cum in detrahit
 uenit in synagogam eorum. Et ecce homo ha
 bens manum aridam. Et interrogabat eu
 dicentes. Si licet sabbatis curare. Et ait
 sabbatum enim. Ipse autem dixit eis. Quis
 est ex uobis homo qui habet uiam quem
 si ceciderit sabbatis in foueam nomine leua
 bit et tenebit eam. Quanto magis meli
 or est homo ouis. Itaque licet sabbatis bu
 face. Tunc ait hominibus. Extende manu
 tuam et extendit et restituta est sanitas li
 tur et alia. Exercentes autem pharisaei et scribae
 faciebant aduersus eum quo eum perent.
 Ille autem sciens recessit inde. Et secuti se
 eu multi et curauit eos omnes. Et pergit
 eis ne manifestum faceret ut adimpletur
 quod dictum est per prophetam dicens.
 Et ceperunt in eis electus quem elegit diles
 tis in quo bene complacuit anime mee. No
 nam super eum spiritus meus et uindictam in
 genibus nuntiabit. Non contendi neque
 clamabit. neque alius in plateis audiet
 uocem eius. Quia mundum quasi lac
 non est franget. et limum fumigans non
 extinguet. donec etiam ad iudicium in
 ducam. et in nomine eius gentes spauent.
 Tunc oblatas est ei demonium habes
 ceus et inuis. Et curauit eum ita ut
 loqueretur et uideret. Et stupebant omnes
 turbe et dicebant. Nonne hic est filius da
 uid. Pharisaei autem audientes dixerunt.
 Nonne hic est demonia. nisi in beelzebub
 principe demoniorum. Ille autem sciens co
 gnationes eorum dixit eis. Dime regnu
 diuini sua se desolabitur. ciuitas ul
 domus. diuisa contra se non stabit. Et
 si sathanas sathanam etiam aduersus
 se diuisus est. Quomodo stabit regnum
 eius. Et si ego in beelzebub etiam demo
 nes. filij uiri in quo etiam. Idcirco ipse in
 dices erunt uiri. Si autem ego in spiritu dei et
 in demonia. igitur peruenit in uos regnu
 det. Aut quo potest quisquam intrare in
 domum fortis et uasa illius diripere nisi

prius alligauerit fortem et tunc domum eius
 diripiet. Qui non est in meum etiam me et qui
 non congregat meum dispergit. Ideo dico
 uobis. Dime per omnia uerba sathanica remitte
 tur hominibus. spiritus autem blasphemie non
 remittetur. Et quicumque dixerit uerbum contra
 filium hominis remittetur ei. Qui autem dixerit
 uerbum contra spiritum sanctum non remittetur ei. neque in
 hoc seculo neque in futuro. Aut facite arborem
 bonam et fructum eius bonum. aut facite ar
 borē malam et fructum eius malum. Si qui
 dem ex fructu cognoscitur arbor. Per gentes
 uiparum quomodo potestis bona loqui cui
 bus malis. Ex habundantia enim cordis
 as loquitur. Bonus homo de bono the
 sauro profert bona et malus homo de malo the
 sauro profert mala. Dico autem uobis quod de
 quibus uerbo otioso quod locuti sunt homines
 reddent rationem de eo iudice iudicium. Exer
 cis enim uis inuiscitabis. et exuerbis tuis
 edempnabis. Tunc responderunt ei quida
 delinquentes et pharisaei dicentes. In agister
 uoluntis aut signum uidere. Qui respondit
 ait illis. Quatio praeterea et ad illud signum
 quod et signum non dabitur ei. nisi signum ja
 ne prophie. Sicut enim fuit ionas in uentre
 ceti tribus diebus et tribus noctibus. sic erit fili
 us hominis in corde terre. tribus diebus et tribus noc
 tibus. Et in minutis surgent iudicio cum
 generatione ista et edempnabit eam. quia
 peruenit egerunt in perditione totius. Et ec
 ce plus quam ionas hic. Et egua austru
 surgit in iudicio cum generatione ista et
 edempnabit eam. quia uenit a filiis. et au
 dit sapiam salomonis. Ecce plus quam
 salomon hic. Cum autem inuidius spiritus
 extiterit ab homine ambulat per loca arida
 quous inuenerit et non inuenit. Tunc dicit.
 Et circar in domum meam unde exiui. Tunc
 inuenit inueniet eam uatantem scorpis et
 inuidatam et ornata. Tunc uadit et al
 sumit septem secum alios spiritus nequiores
 se inuadentes habitant ibi. Et tunc no
 uissima hominis illius periora portibus.
 Sic erit et generatio huic pessime. Adhuc
 eo loquente ad turbas. Ecce mater eius
 et fratres. Stabant foris querentes loqui ei.
 Dixit autem ei quidam. Ecce mater tua et fratres

tui foris stante quentes te. Et ipse respondens
dixit sibi ait. Que est mater mea et qui sunt
fratres mei? Et extendens manum in discipu-
los suos dixit. Ecce mater mea et fratres mei.
Quicumque enim fecerit voluntatem patris
mei qui in celis est ipse meus frater soror et
mater est. **XIII**
Et illo die exiens ihesus de domo sedebat se-
cus mare. Et congregati sunt ad eum turbe
multe ita ut inuenerint eum ascendens sedem.
Et omnis turba stabat iuxta eum. Et locutus
est multa in parabolis dicens. Et ecce qui se-
minat seminare semen suum. Et dum seminat
quedam ceciderunt secus iniam et uenerunt
uolutres celi et comederunt ea. Alia autem cecidit
super petrosam ubi non habant terram
molestem et subito exorta sunt quia non
habant altitudinem terrae. Sole autem orto
est uanum et quia non habant radicem a-
ruerunt. Alia autem ceciderunt in spinas.
et creuerunt spinae suffocauerunt ea. Alia ac-
ciderunt in terram bonam et dabo eis fructum.
aliud centesimum aliud sexagesimum
aliud tricesimum. Qui hunc autem audierunt
audierunt. Et accedentes discipuli dixunt ei.
Quare in parabolis loquens eis. Et in respo-
dens ait illis. Quia uobis datum est nosse
mysterium regni celorum. illis autem non est
datum. Qui enim hoc dabitur ei et qui non da-
bit. Qui autem non habet id quod uidet hunc
et quod habet auferatur ab eo. Ideo in parabolis
loquor eis. quia uidentes non uident et au-
dientes non audiunt neque intelligunt. ut
adimpleatur in eis propheta ysaias dicens.
Audietis auditus et non intelligetis et uide-
tes uidebitis et non uidebitis. Intra illam
est enim cor populi huius et auribus graues
audierunt et oculos suos clausit ne
quando oculus uideat et auribus audiat
et corde intelligat et convertantur in sanem cor.
Ihesus autem ostendit illi qui uidet et au-
res ure que audiunt. Amen quippe dico
uobis. quia multi prophete et iusti cupierunt
uidere que uidetis et non uiderunt et audi-
re que auditis et non audierunt. Vos ergo
audite parabolam seminantis. Omnis
qui audit uerbum regni et non intelligit
uenit malus et rapit quod seminatum est

in corde eius. hic est qui semis iniam seminat
est. Qui autem super petram seminat est.
hic est qui uerbum dei audit et continuo cum
gaudio accipit illud. Qui hunc autem radi-
cem in se habet est temporalis. Facta autem tribu-
latione et persecutio ne propter uerbum continuo
scandalizetur. Qui autem seminat in bonam
terram hic est qui uerbum audit et colligitur
in istius seculi et fallacia diuiciarum suffo-
cat uerbum et sine fructu efficitur. Qui uero
seminat in bonam terram hic est qui
audit uerbum et intelligit et fructum affert
et facit quidem aliud centesimum aliud
autem sexagesimum aliud tricesimum.
Et parabolam posuit eis dicens. Si
mille facium est regnum celorum hominum qui
seminat bonum semen in agro suo. Cum
autem dormierint homines uenit inimicus
eius et super seminauit zizania in medio
territus et abiit. Cum autem creuissent herba et fructus
fecisset tunc apparuerunt et zizania. Acc-
edentes autem serui parabolam istam dixerunt
ei. Domine nonne bonum semen semina-
uisti in agro tuo. Unde ergo habi zizania
Et ait illis. Inimicus homo hoc fecit. Si
u autem dixerunt ei. Vis uisus et colligimus
ea. Et ait. Non. Ne forte colligentes ziza-
nia eradicatis simul cum eis et triticum. Si
uice utraq; creuerit usque ad messem et impe-
diatis dicam in messibus. Colligite primum
zizania et alligate ea in fasciculos ad combu-
rendum. Triticum autem egregate et horreti
metant. Parabolam autem posuit eis
dicens. Simile est regnum celorum grano
synapsis quod accipiens homo seminat in
agro suo quod minuitur et quidem a uerbis
seminibus. Cum autem creuerit manus est et
herbae et fit arbor ita ut uolutres celi ueniant
et habuerint in amens eius. Parabolam
locutus est eis. Simile est regnum
celorum fermento quod accipit mulier ab
scandit in farinam satis tribus donec fermen-
tatum est totum. Ne omnia locutus est ihesus
in parabolis ad turbas et sine parabolis non lo-
quebatur eis. ut adimpleretur quod dictum est per
prophetam dicentem. Apertam in parabolis os
meum et reuerbato abscondita a seculis
reuerbata. Tunc dimissis turbis uenit

in domum. Et accesserunt ad eum discipuli
eius dicentes. Dissere nobis parabolam et
ramorum agri. Qui respondens ait. Qui
seminat seminem bonum est filius hominis.
Agri autem est mundus. Semina vero
seminis huius sunt filii regni. Zizania autem
filii sunt nequam. Inimicus autem qui se-
minat ea est dyabolus. Et illis vero con-
summatum secutus est. Et discipuli autem angeli sunt.
Sicut ergo colliguntur zizania et igni com-
burentur. Sic erit in consummatione seculi. Non
erit filius hominis angelos suos colligere
de regno eius omnia scandala et eos qui fa-
ciunt iniquitatem et mittent eos in ignem.
Ibi erit fletus et stridor dentium. Tunc
iusti fulgebunt sicut sol in regno patris mei.
Qui sunt aures audienti audiat. Simile
est regnum celorum. Et exaruit abscondito in
agro quem qui inuenit hunc abscondit
et per gaudium illius uadit uendit omnia que
habet et emit agnum illi. Et cum simile est
regnum celorum hominum negociatorum quem
bonas margaritas. Inuenit una autem
perla margarita abijt et uendit omnia
que habuit et emit eam. Et cum simile est
regnum celorum. Sagenae nulle in mare exi-
gent piscium et gregum. Quam cum im-
pleta esset conuocantes et secus litus sedentes
elegerunt bonos in uasa sua. malos au-
tem foras miserunt. Sic erit in consummatione se-
culi. Exibunt angeli et separabunt malos de
medio iustorum et mittent eos in ignem ignis.
Ibi erit fletus et stridor dentium. Et non
relinquitur illi omnia. Dicunt ei. Etiam. Tunc
Iesus omnis serba doctus in regno celorum
similis est homini perfamilias qui perfer-
ret de harenis suis noua uicinia. Et cum est
cum summa illi parabolis istas tulit
inde. Et uenit in patriam suam docebat
eos in synagogis eos ita ut mirarentur et
dicerent. Unde hunc sapientia hec et uirtutes.
Nonne hic est fabri filius. Nonne mae-
trius eius dicit maria. Et fratres eius iacobus
et ioseph et symon et iudas. Et sorores eius
nonne omnes apud nos sunt. Unde ergo
huc omnia ista. Et sic scandalizabant
eo. Ille autem dixit eis. Non est propheta sine
honoris nisi in patria sua. In domo sua.

Et non fecit ibi uirtutes multas propter
credulitatem illorum. **XXIII. Cap.**
Nullo tempore. Auduit herodes tetrarcha
fama de ihesu et ait putans eum. Hic est iohannes
baptista. Ipe surrexit a mortuis. Ideo uirtutes
operantur in eo. Herodes enim tenuit iohannem
et alligauit eum et posuit eum in carcerem
propter herodiam uxorem fratris sui. Dicebat
enim illi iohannes. Non licet tibi habere
eam. Et uolens eum occidere timuit populum.
quia sitit prophetam eum habere. Die ac-
turalis herodis saltauit filia herodias
in medio et placuit herodi. Unde cum ma-
mento pollicitus esset ei dare quodcumque pos-
tulat ab eo. At illa permonita a matre
sua. Da michi inquit hic iohannes baptista
habetis baptiste. Et constitutus est rex pro-
prie iurandum. propter eos qui pariter re-
cumbunt iustitiam dant. Quia illi et
decollauit iohannem in carcere. Et allatum
est caput eius in disco et datum est puella
et illa tulit matrem suam. Et accedentes disci-
puli eius tulit corpus eius et sepelierunt
illud. Et uenientes nuntiauerunt ihesu.
Quod cum audisset iohannes secessit in de-
sertum in locum deserti seorsum. Et cum
audissent turbe secute sunt eum et prebabe-
bantur ei. Et exiens uidit turbas mul-
titudinis et misertus est eis. et curauit languen-
tes eos. Et sepe autem eo accesserunt ad
eum discipuli eius dicentes. In deserto
est locus et hora iam perijt. Dimitte turbas
ut ementes in castella emant sibi escas. Ille
autem dixit eis. Non habentis necesse ire.
Date uos illis manducare. Respondunt
ei. Non habemus hic nisi quinque panes
et duos pisces. Qui ait illis. Afferte illos
michi hic. Et cum misisset turbam disci-
tere super sebum. acceptis quinque panibus
et duobus piscibus. aspiciens in celum benedixit
fragit et dedit discipulis suis. Discipuli
autem detulerunt turbe. Et manducauerunt
omnes et saturati sunt. Et uiderunt reli-
quias duodecim cophinitas fraguntorum
plenas. Et manducauerunt autem muneris
sunt quinque milia uirorum exceptis mulie-
ribus et parulis. Et statim misit ille discipu-
los ascendere in nauclam et precedere eum

et non cessavit donec dimiseret turbas. Et cum
 sa turba ascendit in montem solus oravit.
 Et postea autem solus erat ibi. Quia tunc
 autem in medio mari facta erat fluctibus. Et
 cum extraxisset eis tentis. Quarta autem
 vigilia noctis. venit ad eos ambulans
 super mare. Et videntes eum super mare am-
 bulantem timuerunt et turbati sunt dicens.
 Quia facta sumus est et phantasma clamat. Scia-
 timusque ille loquutus est eis dicens. Nave-
 stite me. Ego sum nolite timere. Et respon-
 dens autem petrus dixit. Domine si tu es.
 iube me venire ad te super aquas. Ille re-
 spondens ait. Veni. Et descendens petrus de nau-
 cula ambulabat super aquas ut iret ad ihu. Viden-
 tes autem naves validum erant.
 Et cum cepisset mergi clamavit
 dicens. Domine saluum me fac. Et subito
 ille extendens manum apprehendit eum.
 et ait illi. O homine fidei. quare dubitasti?
 Et cum ascendisset in naviculam cessavit
 ventis. Qui autem in navicula erant vene-
 runt et adoraverunt eum dicentes. Verbi
 filius dei es. Et cum transisset non longe
 ab eam genesarum. Et cum cognovisset
 eum viri loci illius miserunt in unam
 regionem illam et obtulerunt ei omnes
 male heredes. Et rogabant eum ut vellet
 eam vestirent eum tangere. Et qui-
 cumque tenuerunt salvi facti sunt. **· XV ·**

Tunc accesserunt ad eum ab iheroso-
 lymis scribae et pharisaei dicentes.
 Quare discipuli tui transgredi-
 untur traditiones seniorum. Non enim lauant
 manus suas cum panem manducant.
 Ille autem respondens ait illis. Quare et
 vos transgredimini mandatum dei propter
 traditionem vestram. Nam deus dixit. Ho-
 nora patrem tuum et matrem tuam. et qui
 maledixit patri vel matri morte moriatur.
 Vos autem dicitis. Quicumque dixerit
 patri vel matri minus quodcumque est ex
 me tibi prodest et non honorificavit pa-
 trem suum aut matrem suam rursum feci-
 tis mandatum dei propter traditionem vestram.
 Potestote bene pharisaei et iudei. **· XVI ·**
 Populus hic labijs me quo-
 notat cor autem eius longe est a me. Si me

causa autem colunt me. docetis doctrinas
 et mandata hominum. Et convocatis ille
 ad se turbas dixit eis. Audite et intelligite.
 Non quod intrat os inquinat hominem.
 Sed quod procedit ex ore hoc inquinat hominem.
 Tunc accedentes discipuli eius dixerunt ei.
 Scias quia pharisaei audientes hoc verbo scan-
 dalizati sunt. Ille respondens ait. Quis
 plantatio quam non plantavit pater meus
 coelestis eradicaabitur. Simite alios. Et est
 et dices occidit. Cuius autem si cor ducant
 preterit a me in foueam cadunt. Videntes
 autem petrus dixit ei. Quia differre nolumus pater
 iam istam. Ille respondens ait. Adhuc nunc sine
 intellectu estis. Non intelligitis. quod omne
 quod intrat os in ventrem cadit et in secessum
 emittitur. Quae autem procedunt de ore de corde
 exeunt. et ea inquinant hominem. De corde
 enim exeunt cogitationes male. homici-
 dia. adulteria. fornicationes. furta. falsa
 testimonia. blasphemiae. Haec sunt quae
 inquinant hominem. Non laus autem
 manibus manducare non inquinat ho-
 minem. Et egressus inde ihesus secessit in
 petra iherosolymis. Et ecce mulier chana-
 nea a finibus illis egressa. clamavit dicens
 ei. Misere mei domine fili david. Quia
 mea male ad me morbo vexat. Qui non
 respondit ei. Tunc accedentes disci-
 puli eius rogabant eum dicentes. Domine
 tecum quia clamat post nos. Ille autem
 respondens ait. Non sum nullus nisi
 ad oves quae praecedunt domum istam. Et illa
 venit et adoravit eum dicens. Domine
 adiuva me. Qui respondens ait. Quia
 domum suam panem filiorum et mulierum
 habet. Illa dixit. Etiam domine. Quia
 et castelli edunt denarios quae cadunt de
 la domum filiorum. Tunc respondens ille
 ait illi. O mulier magna est fides tua. Fi-
 at tibi sicut vis. Et facta est filia eius
 ex illa hora. Et cum transisset ille inde. ve-
 nit secus mare galyleae ascendens in na-
 vem sedebat ibi. Et accesserunt ad eum
 et mulieres habentes secum. mulieres. coecos. clau-
 dos. debiles. et multos multos. et praecedunt
 ad pedes eius. Et cum vidisset eos ita
 ait. Nunc videtis multos loquos.

et laudis ambulantibus. et eos uidentes. et
magnificauit eum. Ihesus autem
omnibus discipulis suis. dixit. Quia
tunc quia iam triduo plenerant mecum
et non habent quod manducare. et dimittite
eos reuolui. ne deficiant ieiunia. Et di
xit eis discipulis. Unde ergo uobis inde
seruo panes tanti. ut satureremur turba
tantam. Et ait ihesus illis. Quod panes he
tis. At illi dixerunt. Septem et paruos
pisciculos. Et precepit tunc. ut discipuli be
rent super terram. Et accipiens septem pa
nes et pisces et gratias agens fregit et dedit
discipulis suis. et discipuli dederunt populo
Et comederunt omnes et saturati sunt. Et
quod super fuit defragmentis reliquit septem
sportas plenas. Erant autem qui manduca
uerant quatuor milia hominum. extra par
uos ac mulieres. Et dimissa turba abie
dit et inuolauit inuenit in fines magedon.

Et accesserunt ad eum. **XVI.**
Pharisei et saducei temptantes et
rogantes eum ut signum de celo
ostenderet eis. At ille respondens ait illis.
Facto uelpe dicitis. Serenum est. Eubi
turbidum est celum. Nunc habet tem
pestas. Quia et enim tunc celum. si faciem
soli diiudicare uolueris. Signa autem
temporum non potestis scire. Denotatio
mala et ad uicinia signum quicquid signum uo
dabitur et. nisi signum tunc propheta. Et
relictis illis abiit. Et cum uenissent disci
puli eius in ceterum. obliti sunt panes et
cyp. Quid dixit illis. Inueniunt et canete
afermento phariseorum et saduceorum. At il
li cogitabant inter se dicentes. Quia pa
nes non accepimus. Scitis autem ihesus
dixit. Quid cogitatis inter uos modice fi
dei. quod panes non habetis. Quid enim in
telligitis neque recordamini. quinque pa
num. et quinque milia hominum. et quod copu
nos sumpsimus. Neque enim septem panu
et quatuor milia hominum. et quod sportas super
reliquitis. Quare non intelligitis. quia non
de pane dixi uobis. Sed autem afermento
phariseorum et saduceorum. Tunc itellere
runt quia non dixit de pane sed de
panum. sed ad doctrinam phariseorum et saduceorum

rum. **V**enit autem ihesus in portus cesare
philippi et interrogabat discipulos suos di
cens. Quem dicit homines esse filium
hominis. At illi dixerunt. In iohanne
baptista. alii autem heliam. alii uero ihere
miam. aut unum ex prophetis. Dixit illis
ihesus. Vos autem quem me esse dicitis. Respon
dens autem symon petrus dixit. Tu es christus fi
lius dei uiui. Respondens autem ihesus dixit
et. Beatus es symon barionna quia caro et
sanguis non reuelauit tibi. sed pater in celo
qui est in celis. Et ego dico tibi quod tu es pe
trus et super hanc petram edificabo ecclesiam
meam. et porte inferi non preualebunt ad
uersus eam. Et tunc dabo clauis regni celorum.
Et quodcumque ligaueris super terram. erit liga
tum et in celis. et quodcumque solueris super terram
erit solutum et in celis. Tunc precepit discipu
lis suis ut nemini dicerent quod ipse esset christus.
Et exinde cepit ihesus ostendere discipulis suis
quia oportet eum ire iherosolimam et multa
passa et scriptis et principibus sacer
dotum et sacerdotibus et terra die resurgere. Et assu
mens eum petrus cepit inceptare eum dicens.
Domine accede domine. non erit tibi. Quid
uultus dixit petrus. Vade post me sathana
scandalum michi es. quia lapis non ca
ueat de luto. sed ea que hominibus. Tunc ihesus
dixit discipulis suis. Si quis uult per me
uenire abneget semetipsum. et tollat crucem
suam et sequatur me. Qui enim uoluerit
animam suam saluam facere perdet eam.
Qui autem perdidit animam suam propter me
ueniet eam. Quid enim prodest homini
si uniuersum mundum lucratur. anime po
tius detrahentem patitur. Aut qui dabit
homini et inuicem ueniet. anima sua. Fili
us enim hominis uenit uisus est iherosolimam
sui cum angelis suis. et tunc reddet uni
uique secundum opera eius. Amen dico uobis.
Sunt quidam de his scribis qui non
tabunt mortem donec uideant filium ho
minis uenientem in regnum suum. **XVII.**

Et post dies sex. assumptus est ihesus
petrum et iacobum et iohannem
filiis eius. et uenit illos in montem
excelsum secretum. et transfiguratus est ante
illos. Et resplenduit facies eius sicut sol

in uadit quere eam que errauit. Et si tunc
ut inueniat eam. Amen dico uobis. quia qui
debet super eam. magis quam super non agnita
nouem que non errauit. Si non est uo
luntas ante patrem uestrum qui in celis est. ut
peccator inuis depulsi istis. Si autem peccator
inter fratres tuos. uade et corripe eum inter
ipsum solum. Si ita audierit lucratius eius fi
trem tuum. Si autem non audierit ad hunc
testem unum uel duos utique de duobus testibus
uel trium stet omne uerbum. Quod si non au
dierit eos dic ecclesie. Si autem ecclesiam non au
dierit sit tibi sicut ecclesiasticus et publicanus. Amen
dico uobis. quicunque alligaueris super
terram erunt ligati et in celis. et quicunque sol
ueris super terram erunt soluti et in celis. Quia
dico uobis. quia si duo ex uobis consenserint
super terram de omni re quicunque petierint fiet
illis a patre meo qui est in celis. Tunc enim
fuerunt duo uel tres congregati in nomine meo
ubi ego sum in medio eorum. Tunc accedens pe
trus ad eum dixit. Domine quocumque p
taueris in terra frater meus et dimittam ei. Ut
que septies. Dixit illi ihesus. Non dico tibi
usque septies. sed usque septuagies septies. Id
est alligatum est regnum celorum homini
regi. qui uoluit rationem ponere cum suis
suis. Et cum cepisset rationem ponere obla
tus est ei unus qui debebat decem milia ta
lenta. Cum autem non haberet unde redderet
iussit eum dominus eius uenundare et uxorem
eius et filios omnia que habebat et reddi.
Incidentis autem seruis ille rogabat
eum dicens. Domine habere in me omnia red
dam tibi. Misertus autem dominus serui illius.
dimisit eum debitum dimisit ei. Egres
sus autem seruis ille inuenit unum de ser
uis qui debebat ei centum denarios et ce
nens suffocauit eum dictis. Redde quod de
bes. Et proci dens seruus eius rogabat eu
m dicens. Domine habere in me omnia red
dam tibi. Ille autem noluit sed abiit et misit e
um in carcerem. donec redderet debitum. Vide
tes autem serui eius que fiebant tristati
sunt ualde. Et uenit et inuocauit
domino suo omnia que facta fuerant. Tunc
uocauit eum dominus suus et ait illi. Serue
nequam omne debitum dimisi tibi. quoniam

rogasti me. Nonne ergo oportuit te miseri co
serui tui. sicut et ego tui misericors sum. Et uo
luntas domini eius tradidit eum tortoribus
quo ad usque redderet unumquemque debitum. Sic ip
suis celestis facit uobis si non remiseritis
unumquemque fratri suo de cordibus uestris. Et sciam
est cum consummasset ihesus sermones istos in
grasset a galilea uenit in fines iudee trans
iordanem. et secute sunt eum turbe multe et
curant eos ibi. **capitulum xix**

Et accesserunt ad eum pharisaei et rep
tantes idcirco. Si ille homini di
miserit uxorem suam quocumque ex
causa. Qui respondens ait eis. Non legistis
quia qui fecit homines ab initio masculis
et feminam fecit eos. Et dixit. Propter hoc
relinquet homo patrem et matrem et adhe
bit uxori sue. et erunt duo in carne una. Ita
que tam non sunt duo sed una caro. Quid
ergo deus coniunxit homo non separe. Dixit
illi. Quid ergo moyses mandauit dari li
bellum repudii et dimittere. Et ait illis. Qu
oniam moyses adduxerat cordis uiri per
missum uobis dimittere uxores suas. Ab initio
autem non fuit sic. Dico autem uobis. qu
quicunque dimiserit uxorem suam. nisi ob
fornicationem et aliam duxit inchoat. Et
qui aliam duxit inchoat. Dimittit ei di
cunt eius. Si ita est causa hominis cum
uxore non expedit mittere. Qui dicit illis.
Non omnes capiunt uerbum istud. sed quib
datum est. Sicut enim eunuchi qui de
matris utero sic nati sunt. Et sunt eunuchi
qui facti sunt ab hominibus. Et sunt eunuchi
qui se ipsos castrauerunt propter regnum celo
rum. Qui potest capere capiat. Tunc oula
ti sunt parauit ei. ut manus eis imponeret et
oraret. Discipuli autem increpabant eos. I
hesus uero ait eis. Sinite pueros venire
ad me et nolite eos prohibere. Talium est
enim regnum celorum. Et cum imposuisset eis
manus abiit inde. Et ecce unus accedens
ait illi. Magister bone quid uolui facere
ut herem vitam eternam. Qui dicit ei. Quod
me interrogas de uero. Unus est uerus deus.
Si autem uis ad uitam ingredi. serua man
data. Dixit illi. Que. Ihesus autem dixit. No
n hominibus facies. non ad uitam. no

venientes aut pmi arbitrii fuit qd plures essent acceptum. Acceptum autem ipi singulos denarios

factes fuerunt in eo fallum testimonium dicit.
Honorifica primum in matre diliges proximum tuum sicut teipsum. Dicit illi adiecit.
Omnia haec custodiam annuente tua. Quid
adhuc nudum de. At illi ihesus. Si vis per
fectus esse vade vende omnia que habes et
da pauperibus. et habebis thesaurum in celo. et
veni et sequere me. Cum audisset autem a
dolecens uerba haec abiit tristis. Erat enim
multas habens possessiones. Ihesus autem
dixit discipulis suis. Amen dico vobis. quod
dixit difficile intrabit in regnum celorum.
Et iterum dico vobis. Facilius est camale
lum per foramen acus transire. quam duntaxat
intrare in regnum celos. Auditis autem haec
discipuli mirabantur valde dicentes. Quis
ergo poterit saluus esse. Aspiciebat ihesus dixit
illis. Apud homines hoc impossibile est.
apud deum autem omnia possibile sunt. Tunc
respondens petrus dixit ei. Ecce nos reliqui
omnia et secuti sumus te. Quid ergo
erit nobis. Ihesus autem dixit illi. Amen
dico vobis. quod vos qui secuti estis me in
regeneratione cum sedet filius hominis in
de maiestatis sue sedebitis in sedibus
duodecim iudicantes. xii. tribus israel. Et
omnis qui reliquit domum vel fratres
aut sorores aut patrem aut matrem aut
uxorem aut filios aut agros pro nomine
mei centuplum accipiet et vitam et
nam possidebit. Multi autem erunt primi
novissimi et novissimi primi. **xx.**

Simile est regnum celos homini
patrifamilias qui exiit primo
mane. et ducit operarios in vineam
suam. et mentione autem facta cum opera
rijs extendens diurno. misit eos in vine
am suam. Et egressus circa horam tertiam
vidit alios stantes in foro ocosos.
et dixit illis. Ite vos in vineam meam
et quod iustum fuit dabo vobis. Illi autem
abierunt. Iterum autem exiit circa sextam
et novam horam et fecit similitudinem. et circa
videntiam uero exiit et invenit alios
stantes. et dixit illis. Quid hic statis to
ta die ocosi. Dicit ei. Quia nemo
uos eduxit. Dicit illis. Ite et vos in vi
neam meam. Cum sero autem factum esset.

dixit dominus vinee procuratori suo. Voca
operarios et redde illis mercedem suam. In ap
petito a noni sumis usque ad primos. Cum
venissent autem qui circa undecimam ho
ram venerant accipunt ipsi singulos de
narios. Et accipientes murmurant ad
ihesum patrifamilias dicentes. Non novum
sumus una hora fecimus et pares illos nobis
fecisti. portauimus qui pondus diei et est.
At ille respondens uni eorum dixit. Amice
non facio tibi iniuriam. Nonne ex dena
rio diurno conuenisti mecum. Vole quid
tibi est et vade. Volo autem et hinc novissio
dare sicut et tibi. Aut non licet michi fa
ce quod volo. In oculis tuis nequias est
et ego bonus sum. Sic enim primi uoluit
sumi et novissimi primi. Multi enim sunt
vocati. pauci uero electi. Et ascendens ihesus
solus in templum et discipuli duodecim disci
pulos suos secuti sunt illis. Et ecce ascen
dit in templum et solus hominibus trade
tur principibus sacerdotum et scribis et edump
nabunt eum morti. Et tradent eum genti
tibi ad alutendum et flagellandum et cruci
figendum. et tertia die resurget. Tunc
accessit ad eum mater filiorum zebedei cum
filijs suis. adorans et petens aliquid ab eo.
Qui dixit ei. Quid uis. At illa. Dicit se
deant hii duo filij mei unus ad dexteram
tuam et unus ad sinistram tuam in regno
tuo. Respondens autem ihesus dixit. Non
estis qui petitis. Potestis bibere calicem
quem ego bibiturus sum. Dicit ei.
Possumus. At illa. Calicem quidem
meum bibetis. sedere autem ad dexteram meam
vel ad sinistram meam non est meum dare
uobis. sed quibus patrum est aperire meo. Et
audientes decem indignati sunt de duobus
fratribus. Iste autem uocauit eos ad
se ait. Scitis quia principes gentium do
minantur eos. et qui maiores sunt prece
rent eos. Non ita erit in uos. sed qui
tunq; uoluit inter uos fieri maior. sit
minister. Et quicumq; uoluit in me uos
primus esse. erit uelut seruus. Sic ut fi
lius hominis non uenit ministrare. sed
ministrare. et dare animam suam redemp
tionem pro multis. Et egredientibus illis ab

hericho. secute sunt eum turbe multe. ecce
duo ceteri secutes secus viam audierunt quia
ihesus transiret et clamabant dicentes. Do
mine miserere nostri fili david. Turba autem
interpabat eos ut facerent. Nulli magis ac
magis clamabant dicentes. Dne miserere
nostri fili david. Et stetit ihesus et vocavit eos et
ait. Quid vultis ut faciam vobis. Dixerunt il
li. Dne ut aperiatur oculi nostri. Quia iherusalem ante eum
ihesus tetigit oculos eos. Et confestim viderunt
et secuti sunt eum. **XXI**

Ecum appropinquasset iherosolimis et
invenisset bethphage ad montem oly
mum. Tunc ihesus misit duos discipu
los suos dicens eis. Ite in castellum quod con
tra vos et statim invenietis asinam alliga
tum et pullum cum eo. Solvite et adducite
eos. Quod si quis vobis aliquid dixerit dicite quia
dominus huius operis habet et festum dimittit
eos. Hoc autem cum fecerunt ut adimple
tur quod dictum est per prophetam dicentem. Dicit
se filie syon. Ecce rex tuus venit tibi mari
luctus sedens super asinam et pullum filium
burgalis. Euntes autem discipuli fecerunt
sicut preceperat eis ihesus. Et adduxerunt asina
m et pullum. Et imposuerunt super eos uestimen
ta sua. et eum desuper sedere fecerunt. Plurima
autem turba stravit uestimenta sua in via
et alij autem cedebant ramos de arboribus et ster
nebant in via. Turbe autem que precebat
et que sequebantur clamabant dicentes. O sa
na filio david. benedictus qui venit in no
mine domini osanna in excelsis. Et cum
intrasset iherosolimam et mota est universa civitas
dicens. Quis est hic? Populi autem dicebant.
Hic est ihesus propheta nazareth galilee.
Et mirabantur quod inciperet dei et crederet
omnes videntes et emittentes decempro et
mensam numeratorem et cathedras ven
dentium columbas emittit. Et dicebat illis.
Scriptum est. Dominus mea domus or
bis vocabitur. Vos autem fecistis illam
speluncam latronum. Et accesserunt
ad eum ceteri et claudunt in templo et lavant
eos. Videntes autem principes sacerdotum
et scribe mirabilia que fecit ihesus et pueros
clamantes in templo et dicentes. O sana
filio david. indignati sunt et dixerunt ei.

Iudis quid ista dicunt. Iherusalem ante dixit
eis. Vtique. Nunquam legistis quia ex ore in
fantum et lactentium profecti laudem. Et
relictis illis abiit foras. extra civitatem in be
thaniam. ibique mansit et docebat eos de regno
dei. Nam ante autem relictis in civitate esturget.
Et videns fuit arborem vitam secus viam
venit ad eam et nichil invenit in ea nisi folia
tattam. Et ait illi. Numquam ecce fructus
hascatur in tempore istius. Et confecta est
et multo facilius. Et videntes discipuli mira
ti sunt dicentes. Quomodo etiam aruit. et
respondens autem ihesus ait eis. Amen dico
vobis. si habueritis fidem et non hesita
veritis non solum deficietis faciemus. sed si
moniti hinc dixeritis tolle te et iacta te in ma
re ita fiet. Et omnia quaecumque petieritis
in oratione credentes accipietis. Et cum ve
nisset in templum accesserunt ad eum doctores
principes sacerdotum et seniores et quidam
discipuli. In qua potestate hec facis et quis dedit tibi
potestatem. Respondens autem ihesus dixit eis.
Interrogabo vos et ego in vobis serutabor.
Quem si dixeritis michi et ego dicam vobis
in qua potestate hec facio. Sapientius ro
gavimur unde erat. Et cetero autem ex hominibus.
At illi cogitabant intra se dicentes. Si
dixerimus de deo dicet nobis. Quare ergo
non credidistis illi? Si autem dixerimus
in hominibus turbamur. Omnes enim habebat
iohannem sicut prophetam. Et respondentes
ad eum dixerunt. Nescimus. Et ait illis.
Nec ego dico vobis in qua potestate hec
facio. Quid autem vobis videtur? Homo
quidam habuit duos filios et accedens
ad primum dixit. fili vade hodie opare in
vineam meam. Ille autem respondens a
it. Nolo. Postea autem penitens in motis
abivit. Accedens autem ad alterum similiter
dixit. Io ille respondens ait. Ego domine.
Et non iit. Quis ex vobis fecit volun
tatem patris? Dixerunt ei. Nullus. Di
xit illis ihesus. Amen dico vobis quia plu
res vultis et mercedem precedentem illos in reg
num dei. Venit autem ad eos iohannes
in vestimento et non credidistis ei. Plu
res vultis et mercedem crediderunt ei. Vos
autem videntes nec penam habuistis pos

te ut arderetis et. Illam parabolam audite.
 Homo erat pauperfamilias qui plantavit
 vineam et sepem circumdedit ei. Et fodit et
 torcular et edificavit curram. Et locavit eam
 agricolis et peregre profectus est. Cum autem
 tempus fructuum appropinquasset. misit suos
 suos ad agricolas ut acciperent fructus eius.
 Et agricole apprehensis servis eius alium ce-
 cidit. alium occiderunt. alii vero lapidave-
 runt. Et iterum misit alios suos plures po-
 ribus et fecerunt illis similia. Dominus autem
 misit ad eos servum suum dicens. Ego sum
 servus meus. Agricole autem videntes factum
 illi dixerunt intra se. Hic est heres. Venite
 occidamus eum et hereditatem eius. Et appren-
 hendentes eum et occiderunt eum. Et ex-
 cuterunt eum. Cum ergo venisset dominus
 vinet quid faceret agricolis eius. Tunc illi
 malos male perdidit vineam suam locavit
 aliis agricolis. qui redderunt ei fructum
 suis. Dominus autem dicens. Numquam habuit
 scriptum. Lapidem quem reproba-
 runt edificantes. hic factus est in caput
 anguli. ad munus factum est istud et in-
 tabule in oculis nostris. Ideo dico vobis. qui
 auferit a nobis regnum dei dabitur
 faciem fructus eius. Et qui cecidit super
 lapidem istum confringetur. Super quem
 cecidit conteretur. Et cum audisset pri-
 cipes sacerdotum et pharisaei parabolam
 cognoverunt quod de ipso diceret. Et quia eos
 eum tenere. circumveniebant turbas. quia scilicet
 prophetam eum habebant. Et respondens ille
 dixit illis in parabolis eis dicens. **XXII.**

Simile est regnum celorum homini
 regi qui fecit nuptias filio suo.
 Et misit servos suos vocare iu-
 vat ad nuptias et volebant venire. Iste
 misit alios servos dicens. Dicite ivi-
 tatis ecce prandium meum paratum
 tamen mei et calia occula et omnia para-
 sunt venite ad nuptias. Illi autem negle-
 xerunt. Et abierunt alius in villam
 suam alius vero ad negotiationem
 suam. Reliqui vero tenuerunt servos
 suos et contumeliose afflicti occiderunt
 eos. Rex autem cum audisset iratus est et misit
 exercitum suum perdidit homicidas il-

los et amittit illos succendit. Tunc ait ser-
 vis suis. Nuptie quidem paratae sunt. sed qui
 invitati erant non fuerunt digni. Et ego
 adextis vestram et quoscunque inveneris vo-
 cate ad nuptias. Et egrediens servus eius in vi-
 cas et congregavit omnes quos invenit bo-
 nos et malos. Et impletae sunt nuptie disci-
 pulum. Intravit autem rex ut videret disci-
 pulos et vidit ibi hominem non in-
 vestitum veste nuptiali. Et ait illi. Tu hic
 quomodo hic intrasti non habens vestem
 nuptialem. At ille obmutuit. Tunc dixit
 rex ministris. Ligatis manibus eius et pedi-
 bus iudice eum ut tenebras exteriores. For-
 erit fletus et stridor dentium. Multi autem
 sunt vocati pauci vero electi. Tunc abierunt
 pharisaei et solum intravit ut caperet the-
 sum in sinone. Et mittunt ei discipulos
 suos cum herodianis dicens. Agnus-
 scimus quia ierax es. et vitam in iusticia di-
 doces. et non est tibi cura de aliquo. Non e-
 um respicias personam hominis. Dicit
 nobis quid tibi videatur. Vicer centum da-
 ri celari an non. Cognita autem thesauri
 nequitia equum ait. Quid me temptati
 ypocrite. Respondite michi nummularia
 census. At illi optulerunt et denarium. Et
 ait illi ille. Cuius est ymago haec et scrip-
 tio. Dixerunt ei. Caesaris. Tunc ait illis. Re-
 reddite ergo quae sunt Caesaris caesari et quae
 sunt dei deo. Et audientes mirati sunt et re-
 lictis eo abierunt. Quamvis die accesserunt
 ad eum saducei qui dicunt non esse resur-
 rectionem et interrogaverunt eum dicens. Moyses
 dixit. Si quis mortuus fuerit non habens filium ut frater eius
 ducat uxorem eius et suscitetur semen fratri
 suo. Erant autem apud nos fratres septem.
 Et primus uxore ducta defunctus est et non
 habens semen reliquit uxorem fratri suo.
 Similiter secundus et tertius usque ad septimum.
 Quotiescumque autem mortuus est mulier defuncta
 est. In resurrectione ergo cuius erit desce-
 rent uxor. Quibus eum habuerunt ea.
 Respondens ait ille ait illis. Erratis
 nescientes scripturas neque virtutem dei.
 In resurrectione enim neque nubent neque
 nubentur. sed sicut angeli dei in celo.

Et resurrectione enim mortuos non legi-
tis quod dictum est a domino dicente vobis
Ego sum deus abraham deus ysaac et deus
iacob. Non est deus mortuos. Et iustitiam
Et audientes turbe mirabantur doctrina
eius. Pharisaei autem audientes quod silentium
tenuissent: sed uocis querunt in ymum.
Et interrogauit eum unus ex eis legis doctor
temptans eum. Quia agister quod est manda-
tum magnum in lege. Tu illi ihs. Diliges
dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex
tota anima tua et in tota uirtute tua. Hoc
est primum et maximum mandatum. Si
dum autem simile est huic. Diliges proxi-
mum tuum sicut teipsum. In istis duobus
mandatis omnis lex pendet et propheta. Con-
gregatis autem pharisaeis interrogauit eos
iesus dicens. Quid uobis uidetur de po-
tius filius est. Dicitur ei. Dauid. Tu
illis. Quomodo ergo dauid in spiritu uocat
eum dominum dicens. Dixit dominus dno
meo sede ad dexteris meis. donec ponam i-
micos tuos scabellum pedum tuorum. Si
ergo dauid uocat eum dominum. quomodo filius
eius est. Et nemo poterat respondere et ibum
nisi: autem fuit quisquam ex illa die eius
amplius interrogare. **xxiii**

Quare ihs locutus est ad turbas et ad
discipulos suos dicens. Super ca-
thedram moysi sederunt scribae et
pharisaei. Omnia quae quicumque dixerint
uobis seruare et facite secundum uos opera eorum
nolite facere. Dicitur enim et non faciunt.
Nolunt enim onera graua et imposita
et imponunt in humeros hominum. digitis
autem suo nolunt ea mouere. Omnia autem
opera sua faciunt. ne uideantur ab hominibus.
Nolunt enim phylacteria sua et magni-
ficant funebres. Amant autem primos reti-
bitus incens et primas cathedras in syna-
gogis. et honorationes in foro. et uocant ab
hominibus rabbi. Vos autem nolite uocari
rabbi. Unus est autem magister uer. Omnes
autem uos fratres estis. Et patrem nolite uo-
care uobis super terram. Unus est enim pa-
ter noster qui in celis est. Nec uocemini ma-
gister. quia magister unus est xpc. Qui
maior est uestrum erit minor noster.

Qui autem se exaltauit humiliabitur: et qui se
humiliat exaltabitur. Et autem uobis
scribae et pharisaei ypocrite quia clauditis
regnum celorum ante homines. Vos enim
non intratis. nec introeuntes intrare sinitis.
Et autem uobis scribae et pharisaei ypocrite quia
comeditis domos viduarum et orphanos lat-
gas orantes. Propter hoc amplius accipite
tis iudicium. Et uobis scribae et pharisaei ypocrite
qui attritis materiam dauid. ut facia-
tis uinum pleurum et cum fureur facitis. Sa-
tis enim filium gehennae duplo quam uos.
Et uobis duces caeci qui ducitis quicumque
iurauit per templum dei. nichil est. Qui autem
iurauit in auro templi dei. Si uultis et caeci
quid enim maius est aurum uel templum
quod faciat aurum. Et quicumque iurauit
in altari nichil est. Qui autem iurauit in dono
quod est super illud deus. Cui quid enim ma-
ius est donum. an altare quod sanctificat do-
num. Qui autem iurat in altari iurat in
eo et in omnibus quae super illud sunt. Et quicumque
iurauit in templo iurat in illo. Et qui iurat in celo.
iurat in throno dei et in eo qui sedet super
eum. Et uobis scribae et pharisaei ypocrite quia
decimatis mentem et aurum et argentum
et reliquias quae grauiora sunt legibus iudici-
um et iustitiam et fidem. Et hoc oportuit facere
et illa non obmittere. Duces caeci excolen-
tes asinem. camelum autem glaucientes.
Et uobis scribae et pharisaei ypocrite qui r-
imundatis quod de foris est calicis et patris
sidis intus autem pleni estis rapina et ini-
dicta pharisae. ecce mundum prout quod est
litis et patris sidis ut fiat in id quod de foris est
mundum. Et uobis scribae et pharisaei ypocrite
qui similes estis sepulchris de albatris
qui afforis apparent hominibus. Speciosa
intus uero plena sunt ossibus mortuorum
et omni spurcia. Sic uos quidem a for-
is apparent hominibus iusti intus autem
pleni estis ypocrisi et iniquitate. Et uobis
scribae et pharisaei ypocrite qui edificatis se-
pulchra prophetarum et sanctorum monumenta
iustos et iudicis. Si fuissetis in diebus pa-
trum nostrorum non euenisset loci eorum in sang-
uine prophetarum. Itaque testimonio estis

uobis inquit istis qui filij estis eorum qui per
phas occiderunt. Et uos implete mensuram
patrum uorum. Si expectes gentilitia re-
perantur quomodo fugiens a iudicio gehe-
ne. Idcirco ecce ego mudo ad uos phas et sapi-
entes et scribas et ex illis occiditis et crucifigen-
tis et ex eis flagellabitis in synagogis uis. et
sequimini denuntiate in uirtutem. ut ueniat
super uos omnis sanguis iustus qui effusus
est super terram a sanguine abel iusti usque ad
sanguinem zacharie filium barachie que
occidistis in templo et altare. Amen dico
uobis uenient hec omnia super generationem
istam. Iherusalem iherusalem que occidis pro-
phas et lapidas eos qui ad te missi sunt. quo-
tiens uolui congregare filios tuos quemad-
modum gallina congregat pullos suos sub
alas suas et non uoluit. Ecce relinquet uobis
domus tua deserta. Et ecce enim uobis non
me uidebitis a modo donec dicatis. Benedictus
qui uenit in nomine domini. **XXIII:**

Et ingressus ihesus de templo ibat. et
accesserunt discipuli eius. ut asce-
deret et edificaretur templum. Ipsi
autem respondens dixit illis. Uidetis hec
omnia? Amen dico uobis non relinquet
hic lapis super lapidem qui non destruat.
Et ecce autem eo super monentem olivetum acces-
serunt ad eum discipuli secreto dicentes.
Dic nobis quando hec erunt. Quod autem
signum erit aduentus tui et consummationis
seculi. Et respondens ihesus dixit eis. Vi-
dere ne quis uos seducat. Quia uult enim uen-
ire in uobis uires dicentes. Ego sum et
multi sed uenite. Audite enim enim estis
plena opinioniones filiorum. Uidetis uenire
venit. Oportet enim hec fieri sed non duntaxat
est finis. Consurget enim gens in gentem
et regnum in regnum et erunt pestilen-
cie et famines et terremotus per loca. Et autem
omnia ista sunt dolores. Tunc tradent
uos in tribulationem et occident uos. et erunt
odio omnibus hominibus propter nomen meum.
Et tunc scandalizabunt multi et mutue-
trabunt et odio habebunt unumquemque. Et multi
pseudo prophete surgent et seducant multos.
Et quoniam humdabit iniquitas refu-
getur caritas multorum. Qui autem pseu-

dit usque in finem hic saluus erit. Et predicabit
hoc cum anglium regni in universo mundo
in testimonium omnibus gentibus et tunc uen-
iet et summatio. Cum ergo uideritis ab ho-
minationem desolationis que dicta est a da-
uide propheta. Stantem in loco sancto. qui le-
git intelligat. Tunc qui in iudea sunt fugi-
ant ad montes et qui in iherosolima non descendant
tollere aliquid de domo sua. qui in agro in-
uenti sunt tollere tunicam suam. Ne autem
pregnantibus et nutricibus nullis diebus.
Orate autem ut non fiat fuga uestra hye-
me in sabao. Erunt enim tunc tribulatio
magno qualis nunquam fuit ab initio mun-
di usque in modo neque fiet. Et nisi breuius fuit
dies illi non fiet salua omnis caro.
Sed propter electos breuius aduenit dies illi. Tunc
sequens uobis dixit. Ecce hic est christus. autem illic
uoluit credere. Surgente enim pseudo christi
et pseudo prophete et dabunt signa magna et
prodigia. ita ut iherosolimam inducant. sed fi-
eri non poterunt. Ecce preduxi uobis. Sed
ergo dixerunt uobis. ecce in deserto et nolite
exire. ecce in penetralibus nolite credere. Sicut
enim fulgur erit ab oriente et apparet usque
in occidente. ita erit et aduentus filij ho-
minis. Ubique fuit corpus. ibi congrega-
bunt et aquile. Statim autem post tribula-
tionem dicunt illis. Sol obscurabitur. et lu-
na non dabit lumen suum et stelle cadent de
celo. et uirtutes celorum mouebuntur. Et appare-
bit signum filij hominis in celo. et glori-
ficabitur se omnes tribus terre et uidebunt filium
hominis uenientem in nubibus celi cum
multa maiestate. Et mittet angelos
suos cum tribu uoce magna et congregabunt
electos eius a quatuor uentibus celi a summis
celorum usque ad terminos eos. Ab arboribus ar-
bitra discit parabolam. Cum iam ramus et
tener fuit et folia uera. scitis quia prope est aestas.
Ita et uos cum uideritis haec fieri omnia. scito-
te quia prope est in ianuis. Amen dico uo-
bis quod non prius generatio hec transiet omnia
fiant. Celum et terra transibunt. iuda autem ma-
non peribunt. Dedit autem illa hora non
sunt neque angeli celos nisi solus pater. Si
autem fuit in diebus noe. erit etiam et aduentus
filius hominis. Sicut enim erat.

indiebus ante diluuium comedentes et bibentes
nubentes et inuptum tradentes usque ad
eum diem quo intravit in archam noe.
et non cognouit totum uentrem diluuii
et nullo omnes. Et ita aduentus filij hominis.
Vnde duo erunt magis. unus assumet
et alter relinquet. Duo erunt in molem in
mola. una assumetur et altera relinquetur.
Quo maledictio unus assumet et alter relinquetur.
Et sigillat ergo quia uelatis qua hora
dominus ueniet. Et si uelatis sic. Et si uelatis
facite quamquam si sciret perfamilias qua
hora fur ueniret esset iniquus utique et
non proficiat dominum suum. Et deus uos esse
te parat. quia qua hora non putatis si
suis hominibus ueniret. Quis putas est
fidelis seruus et prudens quem constituit
dominus super familiam suam ut det illi
in tempore. Et eam illi seruus quatenus cum
uenit dominus eius inuenit sic facientem. An
dico uobis quoniam super omnia uoluntas
sua constituit eum. Si autem dixerit ma
lus ille seruus in corde suo. non iam facit
dominus meus uenire. et cepit perire et seruos
suos. mandauit autem et uocet eum et ibi
suis uenit dominus seruus illius inquit qua non
sperat et hora quam ignorat et inuidate
um perit. et uos ponet eum in perit. Sicut
enim erit fletus et stridor dentium. **XXV.**

Quia simile est regnum celorum decem
uirginibus que accipientes lam
pades suas. exierunt ad nuptias. Quinque
autem ex eis erant facie
equique prudentes. Et quinque facie accip
tis lampadibus non sumptuerunt oleum
seu. Prudentes uero receperunt oleum in
ualis suis cum lampadibus. Quoniam ac
faciente sponso. dormitauerunt omnes et do
muerunt. Media autem nocte clamor factus
est. ecce sponsus uenit exite ad nuptias et.
Vnde surrexerunt omnes uirgines ille
et ornauerunt lampades suas. Facie autem
sapientibus dixerunt. Date nobis de oleo
uobis quia lampades nostre extinguuntur.
Respondunt prudentes dicentes. Ne forte
non sufficiat nobis et uobis. ite potius
aduenientes et emite uobis. Dum autem
uenit emere uenit sponsus. Et que pate

erant intrauerunt cum eo ad nuptias et clau
sa est ianua. Non uenerunt autem uenire et re
liquae uirgines dicentes. Domine domine aper
ui nobis. Et ille autem respondens ait. Amen
dico uobis. Non estis uos. Et sigillat itaque
orace quia uelatis diem neque horam. Si
autem homo peregre proficiscens uoca
uit seruos suos et tradidit illis bona sua.
Et uni dedit quinque talenta. alij uero duo.
alij uero unum. unumque secundum propriam u
tatem et profectus est foras. Auit autem et qui
quinque talenta acceperat et operatus est in eis.
et lucrauit eis et eis alia quinque. Similiter
qui duo acceperat lucrauit eis alia duo. Qui
autem unum acceperat abscondit in terra
et abscondit pecuniam domini sui. Post
multum uero tempore uenit dominus suos illos
et posuit rationem cum eis. Et accedens qui
quinque talenta acceperat obtulit alia quinque
talenta dicens. Domine quinque talenta
tradidisti michi. ecce alia quinque suppleui
tis sunt. Ait illi dominus eius. Euge ser
ue bone et fidelis quia in parua fuit fidelis
supra multa te constituiam. Intrat et gaudi
um. Accedit autem et qui duo talenta ac
ceperat ait. Domine duo talenta tradidisti
mihi. ecce alia duo suppleui. Ait illi
dominus eius. Euge serue bone et fidelis. quia in
parua fuit fidelis. supra multa te constituiam.
Intrat et gaudiū domini sui. Accedit autem
et qui unum talentum acceperat ait. Domine
scio quia homo durus es. metus uobis non se
mita est. et congregas ubi non spoliasti. et time
alij et abscondi talentum tuum in terra. ecce
habes quod tuum est. Respondens autem dominus ei
dixit ei. Scitue male et pigre. sciebas quod meto
ubi non semino. et segrego ubi non sparsi.
Operaui ergo te et committere pecuniam meam
in terra. et ego uenirens receperim
utique quod meum cum usuris. Vnde itaque ab
eo talentum. et date ei qui habet decem ta
lenta. Omni enim habenti dabitur et ha
bundabit. et ei qui non habet. et quod uidetur
habe. auferatur a eo. Et intem suum cito
te in tenebras exteriores. Iam erit fletus et str
idor dentium. Cum autem uenit filius homi
nis in maiestate sua et omnes angeli eius
cum eo. Vnde sedebit super sedem maiestatis

us sue. Et segregabunt ante eum omnes ge-
tes. Et separavit eos ab invicem sicut pastor se-
gregat oves ab hircis. Et stantem quidem
ovis a dextris suis. Hircos autem a sinistris.
Tunc dicit rex hijs qui a dextris eius erant.
Veni et benedicite patri meo posside imperium
regnum a constitutione mundi. Et tu
cum enim i dedisti michi manducare. Si-
cut i dedisti mihi bibere. Hospes erant i col-
legisti me. Iudus i cooptulisti me. In-
firmus i visitasti me. Vincere erant i
venisti ad me. Tunc respondebunt et iusti
dicentes. Domine quando viderimus esum
eum i pauperibus te. Sicut enim i dedisti
tibi potum. Quando autem viderimus te ho-
spitem i collegimus te. aut nudum i co-
optulimus te. Tunc quando nudum i firmum
aut incanem i venimus ad te. Et responde-
rex dicit illis. Amen dico vobis. quia qui
fecistis uni hys fratribus meis minimis.
michi fecistis. Tunc dicit rex hijs qui a sin-
istris eius erant. Discedite a me maledicti
ignem eternum qui paratus est dyabolo i
angelis eius. Et cum enim i non dedisti
michi manducare. Sicut i non dedisti
mi bibere. Hospes enim i non collegisti me.
Iudus i non cooptulisti me. In-
firmus i incanem i non visitasti me. Tunc
respondebunt ei ipsi dicentes. Domine
quando viderimus te esumentem aut sitientem
aut hospitum aut nudum aut infirmum
aut incanem i non ministravimus tibi. Tunc
respondebit illis dicens. Amen dico vobis.
Qui cum non fecistis uni de minimis hys
nec michi fecistis. Et ibunt in supplicium
eternum. Iusti autem in vitam eternam.

Et factum est cum esset xxvi.
macti ihesus simonem hos omnes
dixit discipulis suis. Scitis quod
vidimus pascha fieri i filius hominis trade-
tur. ut crucifigatur. Tunc segregati sunt
principes sacerdotum i seniores populi i a-
nimam principis sacerdotum qui dicebatur
cayphas. et solvunt fecerunt ut jhm dolo te-
nerent i occiderent. Dicebant autem. Non i ore
festo. Ne forte tumultus fiat in populo. Cum
autem esset ihes in bethania idomo symonis
leprosi. accessit ad eum mulier habens

alabastrum unguenti preciosi et effudit
caput ipsius recumbens. Videntes autem dis-
cipuli indignati sunt dicentes. Ne quid
proditio hec. Potuit enim istud venundari
multo. i dari pauperibus. Scitis autem ihes
ait illis. Quid moleste estis huic mulieri.
Vpus enim bonum operata est in me. Nam
semper pauperes habens novissimum me autem
non semper habebitis. Qui istens autem hec vi-
gentium hoc in corpore meum ad sepeliem-
dum me fecit. Amen dico vobis. ubique
predicatum fuerit hoc evangelium in toto
mundo dicetur. i qd hec fecit i memoriam
eius. Tunc ab ipse unctus de duodecim qui
dicebatur iudas scanoch ad principes sa-
cerdotum i ait illis. Quid vultis michi da-
re. Ego vobis eum tradam. At illi est
cucurrit et triginta argenteos. Et exinde
quebat opportunitatem ut eum traderet. Quia
autem die azimorum accesserunt disci-
puli ad ihesum dicentes. Vbi vis pasce-
mus i comedere pascha. At ille dixit. Ite
in civitatem quendam i dicite ei. Vbi agni-
dicit. Tempus meum prope est. apertum est
factum pascha cum discipulis meis. Accipite
discipuli sicut precepit alio ihes i pauperum
pascha. Vespere autem factis. discipuli erant
duodecim discipulis suis. Et edentibus illi
dixit. Amen dico vobis. quia unus vest-
rum me traditurus est. Et omnes val-
de cepunt singuli dicere. Numquid ego
sum domine. At ille respondens ait. Qui
intingit manum meam in pascide hunc me
traderet. Iustus quidem hominis vultu
ait scriptum est de illo. Vbi autem homini
illi pro quem filius hominis dicitur. Sicut
erat illi si natus non fuisset homo ille.
Respondens autem iudas qui tradidit eum
dixit. Numquid ego sum iacobus. At il-
le. Tu dixisti. Cui autem autem illis.
acceptis ille panem i benedixit ac fregit
deditque discipulis suis i ait. Accipite i co-
medite. Hoc est corpus meum. Et accipi-
ens calicem gratias egit i dedit illis dicens.
Bibite ex hoc omnes. Hic est sanguis
meus novi testamenti qui pro multis est
fundet in remissionem peccatorum. Dico autem
vobis non bibam a modo de hoc genit

nunc misit usque in diem illum cum illud
bibant nobiscum nomen in regno patris mei.
Et in modico exierunt in monte oliue.
Tunc dixit illis ihc. Omnes uos scian-
tialum pacemini in me in ista nocte. Et
tunc eum. Per quam pastorem et disper-
gentur omnes gregis. Postquam autem
refugeret per domum uos in galileam. Re-
spondens autem petrus ait illi. Et si omnes
scandalizati fuerint in te ego nunquam
scandalabor. Ait illi ihc. Amen dico tibi quod
in hac nocte ante quam gallus cantet
me negabis. Ait autem petrus. Etiam si o-
portuit me commori tecum non te negabo.
Similiter et omnes discipuli dixerunt.
Et tunc uenit ihc cum illis in illam que
dicitur gethsemani et dixit discipulis suis.
Sedete hic donec uadam illuc rorem. Et
assumpto petro et duobus filiis rebede cepit
transire in mensus esse. Et uenit autem illis. Tu-
stus est anima mea usque ad mortem. Susti-
nere hic in vigilate mecum. Et progressus
puillum prostravit faciem suam orans
et dicens. Pater mi si possibile est transe-
at a me calix iste. Verumptamen non sicut
ego uolo sed sicut tu uis. Et uenit ad disci-
pulos suos et inuenit eos dormientes. Et
dixit petro. Sic non potuisti una hora vi-
gilare mecum? Vigilate et orate ut non
intreitis in temptationem. Spiritus quidem
promptus est caro autem infirma. Iterum
secundo abiit et orauit dicens. Pater mi
si non potest hic calix transire a me uisibi-
lium illud fiat uoluntas tua. Et uenit
iterum et inuenit eos dormientes. Et ait ei
quidam eorum grauat. Et relictis illis iterum abi-
it et orauit tertio eundem sermonem dicens.
Tunc uenit ad discipulos suos et dixit eis.
Dormite iam et requiescite. Ecce appropin-
quit hora et filius hominis tradet in manus
peccatorum. Surge et eamur. Ecce appropin-
quat qui me tradet. Ad hoc eo loquente
ecce iudas unus de duodecim uenit et cum
eum turba multa cum gladiis et fustibus
multis a principibus sacerdotum et senioribus
populi. Qui autem tradidit eum tradit
eis signum dicens. Quicumque oscula-
tus fuerit ipse est tene eum. Et festin-

accedens ad ihesum dixit. Ave tibi. Et os-
culatus est eum. Dixitque ei ihesus. A mitte
ad quid uenisti. Tunc accesserunt et manus
interfecerunt in ihm et tenuerunt eum. Et ecce vi-
rus ex eis qui erant cum ihu extendens ma-
num exemit gladium suum et percussit ser-
uum principis sacerdotum amputauit au-
riculam eius. Tunc ait illi ihc. Conuertere
gladium tuum in locum suum. Quis enim
qui accipit gladium gladio peribit. An
putas quia non possum rogare patrem
meum et exhibebit michi modo plus quam
duodecim legiones angelos. Quomodo
ergo implebuntur scripture. Quia sic oportet
fieri. In illa hora dixit ihesus turbis.
Et nunquam ad latronem existis cum gla-
diis et fustibus comprehendere me. Cottidie a-
puit uos sedetis in templo et non
me tenuistis. Hoc autem totum factum est ut
impleretur scriptura prophetarum. Tunc dis-
cepuli omnes relicto eo fugerunt. Tunc
illi tenentes ihm duxerunt illum ad cay-
pham principem sacerdotum ubi scriba et
pharisaei et seniores conuenerant. Petrus
autem sequebatur eum a longe usque ma-
trium principis sacerdotum. Et ingressus
intro sedebat cum ministris ut uideret finem.
Principes autem sacerdotum et omnes saluti
querant falsum testimonium contra ihm
ut eum in morte tradere. Et non inueniunt ei
unum falsi testes accesserunt. Nonnulli
autem ueniunt duo falsi testes et dixerunt
Postquam destruxit templum dei et post tri-
dium reedificauit illud. Et surgens prin-
ceps sacerdotum ait illi. Nichil respondes ad
ta que isti aduersum te testificant. Ihesus
autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait
illi. Ad iuramentum iuramus ut dicas
nobis si tu es christus filius dei. Dixit illi ihesus.
Tu dixisti. Verumptamen dico uobis
a modo uidebitis filium hominis sedentem
ad dexteris uirtutis dei et uenientem in nubi-
bus celi. Tunc princeps sacerdotum cecidit et
uestimenta suas dicens. Quod adhuc ege-
mus testibus. Et nunc audistis blasphemiam.
Quid uobis uidetur. Illi autem res-
pondentes dixerunt. Scius est modus. Tunc
expuerunt faciem eius et colaphis eum

y6 blasphemauit

cederunt. alij autem palmas dederunt in fa-
ciem eius dicentes. Phetia nobis xpe. Qs
est qui te pultit. Petrus autem sedebat foris
in atriis. Et accessit ad eum una ancilla dice-
ns. Et tu cum ihu nazareno eras. At ille ne-
gavit coram omnibus dicens. Nescio qd
dixis. Exiit autem illa tanquam vidit
eum alia ancilla rait hys qui erant ibi.
Et hic erat cum ihu nazareno. Et iterum
negavit ei in atriis. quia non noui ho-
minem. Et post presidium accessit ad eu-
m qui stabat et dixerunt petro. Uir et tu es
illis es. Nam et loquela tua manifestum
te facit. Tunc cepit detestari iurare. quia
non uellet hominem. Et continuo gallus
cantauit. Et recordatus est petrus uerbi ihu
qd dixerat. Quia prius quam gallus can-
tet ter me negabis. Et egressus foras fle-
uit amare. **xxvii**

Maque autem factum est. ut cum
omnes principes sacerdotum et senio-
res populi aduersum ihum. ut eum
mori tradere. Et unctum ad dixerunt et
tradiderunt pontico pilato p[re]sidi. Tunc ut
dedit iudas qui eum tradiderat. qd dampna-
tus esset. pecunia ductus reuoluit triginta ar-
gentes. principibus sacerdotum et senioribus
populi dicens eis. Deditis traditis sangui-
nem iustum. At illi dixerunt. Quid ad
nos. Tu uideris. Et p[re]dictis argenteis in
templo. recessit iabens laqueo se suspen-
dit. Principes autem sacerdotum acceptis
argenteis dixerunt. Non licet uendere eos
nichozbarani quia p[re]dictum sanguinis e-
st. Consilio autem iusto euenit exans
agrum figuli in sepulchram p[re]dictam
Quia hoc uocatus est ager ole ad heide-
mach. hoc est ager sanguinis usque in ho-
dicum diem. Tunc adimpletum est
qd dictum est p[re]dictum aut p[re]dictum dicitur
tem. Et accepit triginta argenteas p[re]-
dictum ap[re]dictum. quem ap[re]dictum a filiis
isrl. Et dederunt eos i agrum figuli. sic
constituit nichit dominus. Ihesus ac-
cessit ante p[re]sidentem. Et interrogauit eum
p[re]dictus dicens. Tu es rex iudeorum. Dicit
et ille. Quid dicitis. Et cum accusaretur a
principibus sacerdotum et senioribus populi

nichit respondit. Tunc dicit illi p[re]dictus.
Nan audis quanta aduersum te dicunt
testimonia. Et non respondit ei ad ullum
verbum. ita ut miraretur p[re]dictus nichemene-
tem autem sollempnem et luculentum p[re]-
dictus dimittit populo unctum unum quem
uoluissent. Et abiecit autem unctum
figuram. qui dicebat barrabas. qui p[re]dictus
hominum nullus fuerat i carcerem. Co-
gregatis ergo illis dicit p[re]dictus. Quis
multis dimittam uobis barraban. an
ihum qui dicitur xpus. S[ed] dicebat eum
qd p[re]dictum iudam tradidit eum. S[ed] e-
te autem p[re]dictum p[re]dictum. misit ad eum
or eius dicens. Nichil tibi i iusto illi. At
ta eum p[re]dicta sunt hodie p[re]dictum p[re]dictum
eum. Principes autem sacerdotum et seniores
p[re]dictum populo. ut p[re]dictum barraba-
him uero p[re]dictum. Et respondens autem p[re]dictus
ait illis. Quem multis dedidit dimitti.
At illi dixerunt. Barraban. Dicit illis
p[re]dictus. Quid ergo faciam de ihu qui dicitur
xpe. Dicit autem omnes. Crucifigatur. At
illis p[re]dictus. Quid eum mali fecit. At illi
magis clamabant dicentes. Crucifigatur.
Tunc autem p[re]dictus qd nichil p[re]dictum
magis tumultus fieri in populo. accepit
aqua lauit manus coram populo dicens.
Innocens ego sum a sanguine istius ihu
uis uos uideritis. Et respondit unctus
p[re]dictus dicens. Sanguis eius sup nos. et
sup filios nostros. Tunc dimisit illis bar-
aban. Ihum uero flagellatum tradidit
eis ut crucifigatur. Tunc milites p[re]dicti
susceperunt ihum in p[re]dicto et gregauit
eum ad eum unctam cohortem. Et ex-
uerunt eum clamorem cocineam cum
dederunt ei. Et p[re]dictus coronam despicit
posuerunt sup caput eius i arundinem
in dextera eius. Et genuflexo ante eum
illudebant illi dicentes. Aue rex iudeor[um].
Et exspuentes i eum. acceperunt i arundi-
nem. i p[re]dictum caput eius. Et postq[ue]
illuderunt ei exuerunt eum clamore. et
i dederunt eum uestimentis suis. et con-
uerunt eum ut crucifigatur. Exiit autem
de illa nomine symonem. Tunc aut

ganantur ut tolleret crucem eius. Et uenerunt
in locum qui dicitur golgatha quod est calua-
rie locus. Et dederunt ei vinum bibere cum
felle mixtum. Et cum gustasset noluit bi-
bere. Postquam autem crucifixerunt eum
dimiserunt uestimenta eius sortem inter
tres. ut impleretur quod dictum est per prophetam
Dimiserunt sibi uestimenta tua iacob et super
uestem matris miserrunt sortem. Et seden-
tes suabant eum. Et impositum est super ca-
put eius causam ipsius scriptam. Hic est
ihesus nazarenus rex iudeorum. Tunc cruci-
fixi sunt cum eo duo latrones unus ad
dexteram et unus a sinistris. Pertransientes autem
blasphemabant eum morientes capita
sua et dicentes. Vach qui destruxit templum
dei et in tria dies illud reedificas. Si alius te
interipsum. Si filius dei es descende de cruce.
Similiter et principes sacerdotum illuden-
tes eum scribis et senioribus dicebant. Alio-
saluos fecit septem non potest saluum fa-
cere. Si rex israel es. desce de cruce nunc de cruce.
Et credimus ei. Confidit et deum. Iste enim
tunc si miles. Dixit enim quia filius dei
sum. Idcirco autem et latrones qui crucifi-
xi erant cum eo inprophabant ei. A sexta ac-
tamen hora tenebre facte sunt super universam ter-
ram usque ad horam nonam. Et circa ho-
ram nonam exclamavit ihesus voce mag-
na dicens. Ely hely. i. lamazabachani.
Hoc est deus meus deus meus ut quid dereli-
quisti me. Quidam autem illuc stantes
et audientes dicebant. Elyham uocat il-
le. Et continuus currens unus ex eis acce-
pit spongiam implevit aceto et imposuit
super caput eius et dabat ei bibere. Ceteri uero di-
cebant. Sine videamus an ueniat hely
ad liberans eum. Ihesus autem iterum da-
mans uoce magna emisit spiritum. Et ecce
uelum templi fissum est in duas partes
usque deorsum. Et terra mota est
et petre septe sunt et monumenta aperta
sunt. et multa corpora sanctorum qui dormierant
resurrexerunt. Et exeuntes de monumentis
post resurrectionem eius uenerunt in sanctam
ciuitatem et apparuerunt multis. Centu-
rio autem et qui cum eo erant custodientes
ihesum. visu tremor et hys que fiebant.

tremuerunt valde dicentes. Hic filius dei
erat iste. Erant autem ibi milites multe
a longe. que secute erant ihesum a galilea
ministrantes ei. Inter quas erat maria
magdalene et maria iacobi et iosephi matris
et mater filiorum zebedi. Cum autem sero
factum esset. uenit quidam homo diuitis
abarimadha nomine ioseph. qui et ipse
discipulus erat ihesu. Hic accessit ad pyla-
tum et petiit corpus ihesu. Tunc pylatus re-
spondit corpus. Et accepto corpore ioseph
et uoluit illud in sindone munda et posuit
illud in monumento suo uoto quod exade-
rat impetra. Et ad uoluit saxum magnum
ad hostium monumenti rabiit. Erant
autem ibi maria magdalene et alia ma-
ria sedentes contra sepulchrum. Altera
autem die que est post pascha. uenerunt
principes sacerdotum et pharisaei ad pyla-
tum dicentes. Domine recordati sumus
quia seductor ille dixit adhuc uiuens
post tres dies resurgam. Iube ergo custo-
di sepulchrum usque iudicium tertium.
ne forte ueniant discipuli eius et furent
eum. idcirco prebui sursum a mortuis. Et
erit notissimum error peris prore. At
illis pylatus. Habetis custodiam. Ite
custodite sicut scitis. Qui autem abeuntes
munierunt sepulchrum signantes la-
pidem cum custodibus. **xxviii**

Despiciantem sabbatum que lucet
in prima sabbati. uenit maria
magdalene et altera maria uidit
sepulchrum. Et ecce tremor factus est
magnus. Angelus autem domini descendit
de celo et accedens reuoluit lapidem et sedebat
super eum. Erat autem aspectus eius sicut
fulgur. uestimenta eius sicut nix. De-
tremore autem eius exterriti sunt custodes. et
facti sunt uelut mortui. Respondens autem
angelus dixit mulieribus. Nolite timere
uos. Scitis enim quod ihesum qui crucifixus
est quiescit. Non est hic. Surrexit enim
sicut dixit. Venite et uenite locum ubi
positus erat dominus. Et cito euadite.
Dixit discipulis eius et petro. quod surrexit
et ecce praecedet uos in galileam. Ibi enim
uidebitis. ecce praedixi uobis. Et exierunt

in iherosolymis et in iudea et in galilea et in iordanis flumine et
baptizabantur in iordanis flumine et
fidentes per suam. Et erat iohannes uelut
pilis camelorum et zona pellicea circa lumbos
eius. et uocitas in eis siluestre edebat. et
predicabat dicens. Venite foras me per me
cuius non sum dignus perueniens soluere
corrigam calcitrantes eius. Et ego bapti-
zo uos in aqua. Ille uero baptizabit uos in
spiritu sancto. Et factum est in diebus illis.
uenit ihesus nazareth galilee. et baptiza-
tus est in iordane a iohanne. Et statim
ascendens de aqua uidit celos apertos et spi-
ritum sanctum tamquam columbam descendem
et inuenerunt in ipso. Et uox facta est de
celis. Tu es filius meus dilectus. in te pla-
ui. Et statim spiritus expulit eum in deser-
tum. Et erat in deserto quadraginta diebus. et
quadraginta noctibus. et temptabatur a sathana.
Et erant cum bestis et angelis ministrabant
ei. Postquam autem traditus est iohannes
uenit ihesus in galileam predicans ewangeli-
um regni dei. et dicens. Quoniam impleti
est tempus et appropinquabit regnum dei. De-
nitentem et credite euangelio. Et prius
secus mare galilee uidit symonem et an-
dream fratrem eius nuntiantes rema in ma-
re. Erant enim piscatores. Et dixit eis.
Ihesus. Venite post me faciam uos fieri
piscatores hominum. Et protinus relic-
tis retibus secuti sunt eum. Et progressus in
depusillum uidit iacobum et zebedee et io-
hannem fratrem eius. ipsos in nauem conpo-
nentes retia et statim uocauit illos. Et
relictis patre suo zebedee in nauem cum mer-
cenariis secuti sunt eum. Et ingredie-
bant capharnaum et statim sabbatis in-
gressus in synagogam docebat eos. Et
stupebant super doctrina eius. Erat enim
docens eos quasi potestatem habens et
non sicut scribe. Et erat in synagoga eo-
rum homo in spiritu immundo et exclamauit
dicens. Quid nobis et tibi ihesu nazarene.
Uenisti ante tempus perdere nos. et scio
quia sis sanctus dei. Et enumerans eum
et dicens. Obmutescit et exi de homine. et
disceperis eum spiritus immundus. et ex-
clamans uoce magna exiit ab eo. Et

mirati sunt omnes. ita ut equidicerent inter se
dicentes. Quidnam est hoc? Quenam hi
doctrina noua. Quia in potestate uirtutis
spiritus in immundis imperat et obediunt ei.
Et processit timor eius statim in omnem
regionem galilee. Et protinus egredien-
tes desynagoga uenerunt in domum symo-
nis et audire eum. Iacobus et iohannes. De-
cumbentem autem locus symonis febricitans
et statim dixit ei de illa. Et acce-
dens eleuauit eam apprehensa manu eius.
Et continuo dimisit eam febris et misit
bac eis. Et erat autem factum cum occidisset
sol. afferebant ad eum omnes male habentes
et demonia habentes. et erat omnis ciuitas
egregata ad ianuariam et curant multos
qui uexabantur uariis languoribus. et demo-
nia multa eiciebat. Et non timebat ea lo-
qui quoniam sciebant eum. Et diluculo
valde surgens. egressus abiit in desertum
locum ubique orabat. Et persecutus est eum
symon et qui cum illo erant. Et cum inue-
sente eum dixerunt ei. qui omnes quere-
re. Et ait illis. Eamus in proximis ui-
cos et ciuitates. ut et ibi predicemus. Ad hoc
eum ueni. Et erat predicans in synago-
gis eorum in omni galilea et demonia ei-
ciebat. Et uenit ad eum leprosus deprecans
et genuflexo dixit. Si uis potes me munda-
re. Ihesus autem misertus eius exten-
dit manum suam et tangens eum ait illi.
Uolo mundare. Et cum dixisset. statim
discessit ab eo lepra et mundatus est. et
enumeratus est ei. Uide uenimus dicens.
Si uade ostende se principibus sacerdotum
offer per mundacionem tuam que precepit
moyses in testimonium illis. Et egressus
cepit predicare et diffamare in omni. ita
ut iam non posset manifeste ciuitatem
intrare. sed foris in desertis locus esse. et co-
uenerunt ad eum undique.

Et ita uenit in capharnaum
post dies octo. et audierunt quod in
domo esset. et uenerunt multi. ita
ut non caperent neque ad ianuariam. Et lo-
quebatur eis libere. Et uenerunt fen-
tes ad eum palmarum. qui aqua uiuifica-
bat. Et cum non possent afferre e-

nam illi quibus mandauimus sedum ubi eam
et patefacientes sibi miserunt grabatam
in quo palitius tacebat. Et cum uidisset
iste fidem illorum ait palitico. Fili dimittit
tibi peccata tua. Erant autem illic quidam
de scribis sedentes et cogitantes in cordibus suis.
Quid hic sic loquitur? Is lapsphemac.
Quis enim potest dimittere peccata nisi solus
deus. Quo statim cognito ille spiritus sanctus
hic cogitauit intra se dicit illis. Quid
ista cogitatis in cordibus uestris? Quid est fa-
cilis dicere palitico dimittunt tibi peccata
aut dicit tolle grabatam tuam et ambula.
Et autem sciens quia potestatem habet
filius hominis in terra dimittendi peccata ait
palitico. Ibi dico surge. tolle grabatam
tuam et uade in domum tuam. Et statim sur-
xit ille. Et subleuato grabato abiit inde
coram omnibus. ita ut ammirarent omnes
et honorificarent deum dicentes. Quod nunquam
sic uidimus. Egressus est uero
ad mare cum multis turbis ueniebat ad eum
et docebat eos. Et cum periret ihesus. uidit
leui alphet sedentem ad thesaurarium et ait
illi. Sequere me. Et surgens secutus est
eum. Et factum est cum acciperet idem
illius multi publicani et peccatores simul
discumbebant cum ihesu et discipulis eius.
Erant enim multi qui sequebantur eum.
Et scribe et pharisei uidentes quia in manu
eum cum publicanis et peccatoribus. Dicebat
discipulis eius. Quare cum publicanis
et peccatoribus manducat et bibit magister uestrus.
Hoc audito thesaurarius. Non necesse habet
medico laui se qui male habet. Non enim
uiuit uocare iustos sed peccatores. Erant
discipuli iohannis et pharisei ieiunantes
et ueniunt et dixerunt ei. Quare discipuli
iohannis et pharisei ieiunant. tui autem
discipuli non ieiunant. Et ait illis ihesus.
Numquid possunt filii uirgine. quare
dum sponsus cum illis est ieiunare. Quando
tempore habent secum sponsum. non possunt
ieiunare. Venient autem dies cum auferet
ab eis sponsus. et tunc ieiunabunt in illis
diebus. Nemo assumentum panem uel uisum
assumit uestimento uesti. Numquid autem
supplementum nouum a uetere. et magis sal-

luta sit. Et nemo mittit nouum uinum in
uites ueteres. Alioquin dirumpitur uinum
uites et uinum effunditur et uitae peribunt.
Sed uinum nouum in uitas ueteres mitti
debet. Et factum est in die cum dicit sabbat
habito ambularet per plateam. discipuli eius
ceperunt progredi utelleret spicas. Quam
rei autem dicebant ei. Ecce quid faciunt
discipuli tui sabbatis quod non licet. Et ait
illis. Numquam legistis quid fecit dauid
quando necessitatem habuit. et esurit
se et qui cum eo erant. Quomodo introiit
in domum dei. Gabyathar principe sacerdotum
et panes propositionis manducauit quod
non licebat manducare nisi solis sacerdotibus.
Et dedit eis qui erant cum eo. Et dicebat
eis. Sabbatum propter hominem factum est
non homo propter sabbatum. Itaque dominus est
filius hominis etiam sabbati. **Mat 23:23**

Et intrauit in synagogam
erat ibi homo huius manu in
dant. Et obseruabant eum. si sab-
batis curaret ut accusarent illum. Et ait
homini habetis manus audiam. Surge in
medio. Et dicit eis. Licet sabbatis ui-
sare an male. Numquam saluam facit an
perdet. At illi tacebant. Et circumspiciens eos
ihesus cum ira. et tristatus super coram
eorum. dicit homini. Extende manum
tuam. Et extendit et statim restituta est ma-
nus illi. Extentes autem pharisei cum he-
iudicantis et filium faciebant aduersum eum
quomodo enim perdet. Iste autem cum discipu-
lis suis secessit ad mare. et multa turba ag-
ggregata iudea secuta est eum et ab iudicis et
abydunice et transiordanem et qui circa
tyrum et sydonem multitudine magna au-
dientes que faciebat. ueniunt ad eum. Et
dixit ihesus discipulis suis. ut nauitacula
sibi desinunt propter turbam ne premerent
eum. Quia uultus enim sanabat. ita ut uen-
erent in eum. ut illum tangere. Quia autem
aut habebant plagas. et ipse in multos cum illis
uidebant. prouidebant ei. et clamabant di-
centes. Gues filius dei. Et uehementem
minabat eis ne manifestarent illum.
Et ascendens in montem uocauit ad se
quos uoluit ipse. Et ueniunt ad eum.

Et fecerunt essent duodecim cum eo iuxta mittere
eos predicare. Et dedit illis potestatem curā
diuinitates. et euertere demonia. Et ipso
fuit symon iohannis petrus. Et iacobum
zebedei. et iohannem fratrem iacobi. et im-
pō-
fuit eis nomina boanarges qd est fili to-
mitru. Et andream et philippum. et bar-
tholomeum et mattheum et thomam. et ia-
cobum alphet. et thadeum et symonem cha-
naeum et iudam scarioth. qui tradidit
illum. Et uenerunt ad domum. et conuenit
terram turba. ita ut non possent neq; pa-
nem manducare. Et cum audissent di-
cipuli sui extenuit tenere eum. Dicebat
enim quoniam in futuro usus est. Et se-
ce qui ab iherosolymis descendunt qui rec-
tebus habet. Iqua ipse princeps demoniorum
erat demonia. Et conuocatis eis in pala-
tis dicebat illis. Quomodo potest sachanas
sachanam eicere. Et si regnum isedun-
danti non potest stare regnum illud. Et
si domus sup semetipsum disputatur no
potit domus illa stare. Et si sachanas co-
surxerit in semetipsum disputatus est. non po-
tit stare. si finem habet. A quo potest uasa
fortis ingressus in domum diripe. nisi pri-
us fortis alliger. et in domum eius di-
rumpit. Amen dico uobis quoniam omnia
dimittent filijs hominu peccata et blasphe-
mie quibus blasphemauerunt. Qui autē
blasphemauit in spm sanctu non habebit
remissionem in eternum. sed reus erit eterni
delicti. qui dicebant spm unum dñi h-
Et uenerunt mater eius et fratres et foris
stantes miserrunt ad eum uocantes ei.
Et sedebat circa eum turba. Et dixit ei.
Ecce mater tua et fratres tui foris quirit
te. Et respondens eis ait. Que est mater
et fratres mei. Et cum spiciens eos qui int-
antui eius sedebant ait. Ecce mater mea
et fratres mei. Qui enim fecit uoluntate
dei. hic frater meus et soror mea et mater e-
t. **E**t cum cepit ille docere. **III**
ad mare. et aggregata est ad eum
turba multa. ita ut unanimum as-
cendens sedet in mari. Et omnis turba
circa mare sup eum erat. Et docebat illos
in parabolis multa et dicebat illis idcirco

sua. Iudice. Ecce ecce seminauit ad semina-
dum. Et dñm seminat aliud cecidit circa
uiam. et uolucres celi uenerunt et comederunt
illud. Aliud uero cecidit sup petrosa ubi
non habuit terram multam. Et statim
exortum est. quoniam non habuit alti-
tudinem terre. Et quando exortus est sol
exsternuit. et eo qd non habuit radicem
exaruit. Et aliud cecidit in spinas et as-
cenderunt spine et suffocauerunt illud et fe-
rum non dedit. Et aliud cecidit in terram
bonam et dabit fructum ascendentem et
crescentem et affeget unum tricesimum
et unum sexagesimum et unum centesimum.
Et dicebat. Qui habet aures audiendi au-
diat. Et cum esset singularis interrogauit
eum hys qui cum eo erant duodeci
parabolam exponere. Et dicebat eis. Uo-
bis datum est nosse mysterium regni dei
illis autem qui foris sunt in parabolis oia
fiunt. ut uidentes uideant. et audientes au-
diant. et non intelligant. ne quando uideant
et dimittant eis peccata. Et ait illis. Nescitis
parabolam hanc. Et quomodo omnes parabolam
cognoscatis. Qui seminat uinum det ser-
uāt. Hys autem sunt qui circa uiam ubi
seminat uinum. Et cum audierint coel-
tum uenit sachanas. et auferit uinum qd
seminatum est in cordibus eorū. Et hys sunt
similes qui sup petram seminauit. Qui
cum audierint uinum statim ei gaudio
accipiunt illud et non hnt radicem in se-
le. et temporales sunt. Deinde orta tribulatio
ne et persecutione propter uinum statim scandal-
lizant. Et alij sunt qui in spinis seminant.
Hys sunt qui uinum audierunt et erumpunt
secuti et deceptio diuitiarum. et circa reli-
quias scientie in uenerunt suffocant illud.
Et hys sunt qui in
sup fructu bonam seminauit se. qui audi-
unt uinum et suscipiunt et fructificant. un-
tricesimum et unum sexagesimum et unum
centesimum. Et dicebat illis. Numquid re-
nit litta. ut in modio ponat. aut in lec-
to. Nonne ut sup candelabrum ponat.
Non est enim aliquid absconditū qd nō
manifestet. nec factum ē occultū. qd nō
ueniat in palam. Si quis habet aures au-

f. 111.
f. 112.
 Audiendi audiat. Et dicebat illis. Videte quod
 audiat. Iniqua mensura mensi fueritis
 remittetur vobis et additur iniquis. Quia
 enim habet datur ei qui non habet etiam
 quod habet auferatur ab eo. Et dicebat. Sic est
 regnum dei. quemadmodum in hac hora ho-
 mo. seminat in terram et dormit et exsurgit
 nocte ac die et semina germinat et crescit
 dum nescit ille. Vnde enim terra facit fructum
 primum herbam deinde spicam. deinde ple-
 num fructum in spica. Cum ex se producit
 fructum statim mittit falcem quoniam
 adest messis adiebat. Cui assimulabit
 regnum dei. aut cum patole spadumus illud.
 Sicut granum synapis quod cum seminatum
 fuerit in terra minus est omnibus seminibus
 que sunt in terra. Et cum natum fuerit. ascen-
 dit in altum et facit ramos magnos. ita ut possint sub
 iungere ei aves celum habitare. Et talibus
 multis parabolis loquebatur eis vnum p-
 ne poterant audire. Sine parabola autem non
 loquebatur eis. Sed cum aut desuper fur-
 dissebat omnia. Et ait illis. Non dicit illa
 cum sero esset factum. Transcendit quia
 et dimittentes turbam assimulavit ei. ita
 ut erat in manu. et alie naves erant cum illo.
 Et facta est procella magna. venti et fluctus
 turbabant se invicem. ita ut impleretur
 navis. Et erat ipse in puppi super triclinium
 dormiens et excitant eum et dicunt ei. Ma-
 gister non ad te pergit quia perimus. Et ex-
 surgens commotus est ventis et dixit ma-
 ri. Tace obmutescit. Et cessavit ventus.
 et facta est tranquillitas magna. Et ait il-
 lis. Quid timidi estis. Non dum habetis
 fidem. et timetis timore magno. et dice-
 bant ad alium. Quis putas est iste.
 Quia ventus in mare obedivit ei.

Et venit in thersinum maris. in re-
 gionem gesarenorum. Et exiit
 et denavit. statim occurrit ei de
 monumentis homo in spiritu in mundo. qui
 dormit in monumentis. Et
 neque cathenis iam quisquam eum pote-
 rat ligare. quoniam sepe ex pedibus et ca-
 thenis vincitus dirupisset. cathenas et co-
 pedes dimisisset. et nemo poterat eum do-

mare. Et semper nocte ac die in monumentis
 in mundum erat clamans et concitans se
 lapidibus. Videns autem ihesus a longe at-
 tuit et adiecit eum. Et clamans vocat
 magna voce. Quid michi et tibi ihesu fili
 dei. altissimi. Ad me veni. venite co-
 queas. Dicebat enim illi. Exi spiritus tuus
 in mundum ab homine. Et mirabar eum
 Quod ubi nomen est. Et dicit ei. Legio
 nomen michi est. quia multi sumus. Et co-
 perabatur eum multum. ne se expelleret
 extra regionem. Erat autem ibi circa mon-
 tem grex porcorum pascens magis. Et co-
 perant eum spiritus dicens. Non intendas
 in porcos. ut in eos introeamus. et cessat
 eis statim ihesus. Et exeuntes spiritus in multitudine
 introierunt in porcos. et magno impetu
 grex precipitatus est in mare ad duo milia
 suffocati sunt in mare. Qui autem pascunt
 eos fugerunt. et nuntiaverunt civitati et
 agris. Et egressi sunt unde quid est factum.
 Et veniunt ad iherosolimam et vident alium qui
 a demonio vexabatur sedentem in triclinio
 et sane mentis et ammentum. Et narra-
 vit illis qui viderant qualem factum esset et
 demum huiusmodi et de portis. et rogare
 eum cepunt. ut discedat a finibus eorum. Cum
 quod ascendit vadum cepit alium deprecari
 qui a demonio vexatus fuerat. ut esset
 cum illo. Et hic autem non ad multum est.
 Et ait illi. Vade in domum tuam ad tuos
 et nuntiata illis quanta tibi dominus fecit. et
 misertus sit tui. Et abiit et cepit predicare
 in decapoli. quia fecisset ihesus. Et omnes
 mirabantur. Et cum ascendisset ihesus in a-
 vium iherosolimam. et esset turba multa
 ad illum. et erat circa mare. Et venit
 ad eum quidam de archyphynagogis
 nomine iayrus. Et videns eum prostratus
 ad pedes eius. et deprecabatur eum multum
 dicens. Quoniam filia mea iuxta extremum
 est. veni impone manum tuam super eam.
 ut salva sit. et vivat. Et abiit cum illo
 et sequebatur eum turba multa. et perne-
 bant illum. Et mulier que erat in pro-
 fluito sanguinis annis duodecim.
 et fuerat multa pressa a pluribus medi-
 cis et rogata omnia sua. nec quicquam

proferat. s. magis deus habebat. cum au-
disset de huius. venit in turba. et tunc
timetum eius. Dicebat enim. Quia si
uel uestimentum eius tangeret salua ero. Et
festum factus est fons sanguinis eius
et leuitico. pe qd sanata est a plaga. Et sta-
tim ille cognoscens in semetipso virtutem
exierat de eo. conuersus ad turbam ait. Quis
tigit uestimenta mea? Et dicebant ei di-
cipuli sui. Vides turbam compingente te
dixit quis me tigit. Et cum respiceret vi-
deret eam que hoc fecerat. Et ille ait. Timens
et tremens scis qd factum est in se. uenit
et prociuit ante eum. dixit ei omne vitale.
Ihesus autem dixit ei. Filia fides tua te
saluam fecit. Vade in pace et esto sana a
plaga tua. Adhuc eo loquente veniunt
multi ad archisynagogum dicentes. qd
filia tua mortua est. Quid nra necas
magistrum. Ille autem audito isto qd
dicebat aut archisynagogo. Noli timere
cautumodo corde. et non admisit quicquam
sequi se nisi petrum et iacobum et iohanne
fratrem iacobi. Et uenit in domum archisy-
nagogi et uidit tumultum et fletus et uolu-
lantes multum. et ingressus ait illis. Qd
turbamini et ploratis? Puella non emor-
tua est. dormit. Et circuebant eum. et pueri
et matres. et omnes. et assunt patrem et matrem
puelle. et qui secum erant. et gradum ubi
erat puella iacens et tenes manum puelle
et ait illi. Habitamus. Qd est nra
Puella tibi dico surge. Et confestim sur-
rexit puella. et ambulabat. Erat autem
annos duodecim. Et obstupescunt stupe-
re magno. et precepit illis ne huiusmodi
more loquerentur. Et iussit ei dare manducare.
Et egressus inde in patriam suam et seque-
bantur eum discipuli sui.

Et facta sabbato cepit ille in synago-
ga docere. Et multi audientes admi-
rabantur in doctrina eius dicentes.
Unde hinc hec omnia? Et que est sapientia
que data est illi. et uirtutes tales que per manum
eius efficiuntur. Nonne iste est factus filius
marie. frater iacobi et ioseph et iude et symonis
et domus et sorores eius hic nobiscum sunt.
Et scandalizabant in illo. et dicebat eis

illic. Quia non est propheta sine honore in
patria et in domo sua. et in cognatione sua.
non potest ibi uirtutem ullam facere. nisi
paucos infirmos impositis manibus cura-
uit. Et mirabatur propter incredulitatem illo-
rum. Et circuebat castella et uicinia docens.
Et conuocauit duodecim et cepit eos mit-
tere in duos. et dedit illis potestatem spiritum
in mundo. Et precepit eis ne quid tolle-
rent in uia. nisi uirgam tantum. non pe-
rant non patient. neq. in zona eo. s. calce-
as sandals. et ne induerent duos tunicas.
Et dicebat eis. Quotumq. introitis in do-
mum illic manete. donec exeat inde. Et
quotumq. non receperint nec audierint uos
exentes inde excutite puluerem de pedibus
uost. in testimonium illis. Et exentes p-
dicabant ut penam agent. Et denotata
multa et creberrime. et ungebant oleo multo
egros et sanabant. Et audiente rex herodes
manifestum enim factum est nomen eius et
dicebat. Quia iohannes baptista resurrex-
it a mortuis. et p- opauit uirtutes in illo.
Alij autem dicebant. quia helyas est. Alij
uero dicebant. qd propheta est. qd unus ex prophetis.
Quo audito herodes ait. Quem ego decol-
aui iohannem. hic a mortuis resurrexit.
Et p- eum herodes misit et tenuit iohannem
et misit eum in carcerem propter herodiam
uxorem philippi fratris sui. quia duxerat
eam. Dicebat enim iohannes herodi. Non
licet tibi habere uxorem fratris tui. Herodias
autem inlidiabat illi. et uolebat eum occi-
dere. nec poterat. Herodes enim metuebat iohannem.
scis eum uirum iustum et
sanum et custodiebat eum. Et audito eo mi-
ta faciebat. et uerentem eum audiebat. Et cum
dies opportunitus accidisset herodes in na-
tali suo cenam fecit principibus et iunioribus
et primis galilee. Cumq. introisset filia ipsius
herodias et saltasset et placuisset herodi. si-
mulq. recumbentibus rex ait puelle. Dece-
ant qd uis idabo tibi. Et iurauit illi. qd
quicquid petens dabo tibi licet dum idum
regni uir. Que cum exisset dixit matri
sue. Quid petam? Et illa dixit. Caput
iohannis baptiste. Cumq. introisset sta-
tim cum festinatione ad regem petiuit

Iohannis ut prout dicitur in dicitur
caput iohannis baptiste. Et contritus est
propter uisum suum et propter similitudinem
beatus noluit eam et tristitia. Et nullo spicula
to: cepit auferre caput iohannis baptiste.
Et decollauit eum in carcere. et attulit caput
eius in discum et dedit illud puella. et puella dedit
matri sue. Quo audito discipuli eius
ueniunt et uiderunt corpus eius et posuerunt
illud in monumento. Et uenerunt apud
ad ihm renuntiati sunt illi omnia que ege-
rant et doctores. Et ait illis. Venite se-
qui me in desertum locum. et requiescite paululum.
Erant enim qui uenerant et uidebant
multa. et nec manducandi spacium habebat.
Et ascendentes in manum adierunt in des-
ertum locum seorsum. Et uiderunt eos abe-
unt et cognouerunt multa et pedestres de
multis ciuitatibus: et uenerunt illuc. et inueniunt
eos. Et exiens inuenit turbam multam
et miseris est super eos. quia erant sicut o-
ues non habentes pastorem. Et cepit docere
eos multa. Et cum iam hora multa fieret.
acceserunt discipuli eius dicentes. De-
sertus est locus hic. et iam hora praeteriit. Di-
uide illos ut emittas in primas uillas
et uicos et uiaueris subicias quos manducet.
Et respondens ait illis. Date illis uos
manducare. Et dixerunt ei. Sentes eina-
mus denarios ducentis panes. Et dabit
illis eis manducare. Et dicit illis. Quot
panes habetis. Ait ei uidete. Et cum egno-
uissent dixerunt. Quinque et duos pisces.
Et praecepit illis ut accubitus facerent homines os
secundum quod uenerat super uiride ferunt.
Et delibuerunt. et uisus praeceptos. et
quinque gettos. Et acceptis quinque panibus
et duobus piscibus inuenit in celum benedixit
et fregit. et dedit discipulis suis ut ponerent
ante eos. Et duos pisces dimisit omnibus.
Et manducauerunt omnes et saturati sunt.
Et sustulerunt reliquias fragmentorum duo
decem cophynos plenos et de piscibus. Erant
autem qui manducauerunt quinque milia
uironum. Et statim coegit discipulos suos
ascendere nauim ut praecedent eum iussit.
ad bethsaida. dum ipse dimittet populum.
Et cum dimisisset eos. abiit in montem

orare solus. Et cum sero esset cunctis nauis inue-
dit man. ipse solus intra. Et uidit eos la-
borantes in remigando. et ait enim uenite
contrarius eis. Et circa quartam horam
uigilanti noctis uenit ad eos ambulans
super mare. et uolebat praeterire eos. At illi ut
viderunt eum ambulantem super mare.
putauerunt fantasma esse. Et exclamauerunt.
Domine enim uiderunt eum et turbati
sunt. Et statim locutus est eam eis et dixit
illis. Auidete. Ego sum nolite timere. Et ac-
cedite ad illos in nauim. et cessauit uenire.
Et prius magis in se stupebant. At cum
enim intellexerant de panibus. Erant enim
cor illorum obsecrati. Et cum transisset
sunt praeuenire in nauem generatim et appu-
tuerunt. Cumque egressi essent de nauem. co-
gnouerunt eum et praeuenientes uir-
tutem regionem illam. cepit in grabatis
eos qui se male habebant committere. ubi au-
ditebant eum esse. Et quocumque inuol-
uabat in uicos uel in uillas. aut ciuitates
in plateis ponebant infirmos. et deprecabi-
tur eum ut symphiam uestimenti eius
tangere. Et quocumque tangebant eum
salui fiebant.

Eueniunt autem pharisei et qui-
dam de scribis uenerunt ab iheru-
solumis. Et cum uidissent quo-
dam de discipulis eius committibus manibus
id est non longis manibus manducare pa-
nes vituperauerunt. Pharisei autem et iohannes
uiderunt. et crebro lauere manus non man-
ducauerunt. tenentes traditionem sententiam. Et a-
foruisti baptizent non comedunt. Et
alia multa sunt que tradita sunt illis
uare. baptizata calitum et uideos et
etamentorum uictorum. Et interrogabat
eum sermo et pharisei dicentes. Quare di-
scipuli tui non ambulant iuxta tradito-
nem seniorum. sed omnibus manibus man-
ducant panem. Ait ille respondens dixit
eis. Bene ysaas propheta de uobis p-
prophetis sicut scriptum est. Populus is-
rahel me honorat. cor autem eius longe
est a me. In uanum autem me colunt do-
centes doctrinas et precepta hominum. Reli-
quentes enim mandatum dei. tenetis et

habant ad altitum dicentes q: panes no
habetis. Quo cognito ihesus ait eis. i.
quid cogitatis. quia panes non habetis? Ad
dum cognoscitis et intelligitis: ad huc cecar
habetis cor uelut. Quia habentes non
uidetis. et autem habentes non auditis nec re
cordamini quando quinque panes fregi ut
quinque milia hominum. Et quod capharnos frag
mentorum plenos sustulistis. Dicitur et duo
denarii. Quando et septem panes inquit: mi
lia quod spicas fragumentorum tridistis? Edo
cunt et. Septem. Edocebat eis. Quando
non dum intelligitis. Et uenit rex sary
dam. et adducit et ceterum. et rogabant eum
ut illum tangeret. Et appropinquans manu sua
conxit eum extra uicem. Et respiciens in o
culos eius. impositis manibus suis interrogauit
eum si aliquid uidet. Et aspiciens ait. Vi
deo homines uelut arbores ambulantes.
Deinde iterum posuit manus suas super oculos
eius et cepit uidere. Et restitutus est: ita ut ui
deret clarum omnia. Et misit illum in domum
suam dicens. Vade in domum tuam. Et si
in uicem interrogatus nemini dixeris. Et in
gressus est ille et discipuli eius in castellum ce
saree philippi: et multa interrogabat discipu
los suos dicens. Quem me dicunt esse ho
mines? Qui responderunt illi dicentes. Alii
iohannem baptista. Alii eliam. Alii
no quasi unum de prophetis. Quia dicit illis.
Vos uero quem me dicatis esse. Et respondens
petrus ait illi. Tu es christus. Et eminauit
est eis. ne cui dicere deus. Et cepit dicere
eis quoniam oportet filium hominis pa
ci multa. et perire a multis sacerdotibus: et se
moribus et scribis et occidi. et post tres dies res
urre. Et palam vobis loquebatur. Et ap
prehendens eum petrus cepit increpare eum.
Qui conuersus uidens discipulos suos.
comminatus est petro dicens. Vade retro
sathanas. quoniam non lapis es qui edificari
sunt. sed que sunt hominum. Et euocata
turba cum discipulis suis dixit eis. Si
quis uult me sequi ab neget semetipsum et
tollet crucem et sequatur me. Qui enim
uoluit animam suam saluam facere. perdat
eam. Qui autem perdidit animam suam propter
me et euangelium saluam faciet eam.

Quid enim proderit homini si lucretur totam uni
uersum. et dimiserit animam suam? Aut
quam dabit et mutacionem paupum suam
Qui enim me et filius suus et uerba mea et ge
neracione ista adultera et peccatrice. et filius
hominis et tradidit eum cum uenit in gla
riam suam cum angelis suis. **IX**
Edocebat illis. Amen dico uobis. qui
sunt quidam de his statim: qui no
gustauerunt mortem donec uideant
regnum dei. uenientis in uicem. Et post dies
sex assumpsit ille petrum et iacobum et io
hanem et duxit illos in montem excelsum
seorsum solos. et transfiguratus est coram ipsis.
Et uestimenta eius facta sunt splendida et
candida nimis. uelut nix. et qualia fuisse
super terram candida non potest facere apparet
illis helyas cum moysi. et erant loquentes
cum ihesu. Et respondens petrus dixit ihesu.
Domine. bonum est nos hic esse. faciamus
hic tria tabernacula. tibi unum moysi et
et helye unum. Non enim sciebat quid diceret.
Et ait ei in timore et tremore. Et facta
est nubes et operuit eos. Et uenit uox
de nube dicens. Hic est filius meus carissimus.
audite illum. Et statim cum inspi
cientes neminem amplius uiderunt. nisi
solum stantem secum. Et descendens illis
demonstravit. precepit illis ne cuiquam que ui
dissent narrarent nisi cum filius hominis
amortuus resurrexerit. Et uenit et intulerunt
apud se equitantes quid nam hoc esset aut
amortuus resurrexerit. Et interrogabat eu
dicentes. Quid ergo dicite pharisaei et scri
bae helyam oportet primum uenire. Qui
respondens ait illis. Helyas cum uenit p
rimo restituet omnia. Et quod scriptum est
in filio hominis ut multa patiatur et con
tempnatur. Sed dico uobis. qui helyas ve
nit. et fecerunt illi quicquidque uoluerunt.
sicut scriptum est de eo. Et uenientis ad discipu
los suos uidit turbam magnam circa eos
et scribas equitantes cum illis. Et electum
eum uisus ipsis uidens illum stupetis est et ex
pauit. Et accurrentes salutabant eum.
Et interrogauit eos. Quid uisus est uobis
et respondens unus de turba dixit. Magister
atque filius meus ad te habentem

spiritum unum qui ubique est app
hendit aliter eum et spiritum et dicit deus
et ait. Et dixi discipulis tuis ut erant ei.
et non poterunt. Qui respondens dicit eis
generatio maledicta quam dicit apert
nos erit. Quam dicit uos patiar. A dicit
alium ad me. Et adtulit illum. Et cum
vidisset illum. statim spiritus turbavit eum.
Et elysus miram non habebat quoniam
Et interrogavit patrem eius. Quoniam
tempus est ex quo ei hoc accidit. A dicit
it. Ab infanzia. Et frequenter eum et iung
nem et magnum multum ut eum pder. Sed et
si quis potes ad omnia nos miseris mi.
Ite autem ait illi. Si potes crede omnia
possibilia sunt credenti. Et continuo ex
clamans pater pueri cum lacrimis ait.
Credo domine ad omnia credi uoluntate mea.
Et cum uidisset ihe et currentem turbam
commotus est spiritus in multis dicens illi.
S uide i uide spiritus ego pater tibi ex
ab eo et amplius ne uideas i eum. Ex
clamans et multum discipulis eum ex
ab eo. Et factus est sicut mortuus ita ut
multi dicerent. qd esset mortuus. Ihesus
autem tenens manum eius eleuauit eum
et surrexit. Et cum uidisset in domum disci
puli eius secreto interrogabant eum. Qua
re nos non potuimus etiam eum. Et dixit
illis. Hoc genus in nullo potest exire ni
si morbo et ieiunio. Et inde pfecti pter
diebant in galyleam. nec uolebat quem
quam scire. Docbat aut discipulos
suos et docebat illis. Quoniam filius
hominis tradet in manus hominum et
occident eum. Et occisus tertia die resur
get. At illi ignorabant yhum et timeba
eum interrogare. Et uenit in capharna
um. Qui cum domum esset interrogabat eos.
Quid in uia tractabatis. At illi tacebat.
Siquidem in uia inter se disputauerunt
eorum maior esset. Et respondens uocauit
duodecim et ait illis. Siquis uult primus
esse erit omnium nouissimus et omnium
minister. Et accipiens puerum statuit e
um in medio eorum. Quem cum complexus
esset ait illis. Quisquis uult ex huius
modi prius recipere in nomine meo me rec

per. Et qui uult me suscipere non me solum
suscipit. Sed eum qui me misit. Respondit
illi iohannes dicens. Magister uidimus
quendam in nomine tuo et currentem demo
nia qui non sequitur nos et perhibuit
eum. Ite autem ait. Nolite enim perhibere
Nemo est enim qui facit uirtutem in no
mine meo et possit uero male loqui de me.
Qui enim non est ad iussum nos. probat
est. Quisquis enim potum dedit calicem
aque frigide in nomine meo quia christus.
Amen dico uobis non perdet mercedem suam.
Et quisquis scandalizat unum ex huius
parvulis credentibus in me bonum est ei ma
gis. ut camidaret mola asynana in collo
eius et in mare mittet. Et si scandalizat
te manus tua. abscide illam. Bonum
est tibi debilem memore in uitam. quam
duas manus habent. ire in gehennam
ignem inextinguibilem ubi uertitis eos
non moritur. igitur non extinguuntur. Et
si pes tuus scandalizat te amputa illum.
Bonum est tibi claudum memore in uitam
etiam. quam duos pedes habent. mitti in
gehennam igitur inextinguibilis. ubi
ueritis eos non moritur. igitur non exting
uitur. Qd si oculus tuus scandalizat te
etce ei. Bonum est tibi uisum in uitam
in regnum dei qui duos oculos habent. mi
ti in gehennam igitur. ubi uertitis eos non
moritur. igitur non extinguuntur. Quis
enim igne calcetur. et omnis uictima sa
le calcetur. Bonum est sal. Qd si sal in
salsum fuerit. in quo illud edicis. Hec
in uobis saltem. et pacem habete inter uos.

Et inde exurgens uenit
in fines iudee ultra iordanem. Et
sequebantur eum turba ad eum et si
aut sicut et ita docebat eos. Et accedentes
pharisaei interrogabant eum et dicebant
eum. Quoniam dimitte te et sequere nos. Et ille
respondens dixit eis. Quid uobis precepit
moyses. Qui dixit. Non oyles purificari
bellum repudiare solum et dimitte. Qui
respondens ihe ait. Ad diuiciam cordis
ui scilicet uobis preceptum illud ab initio
ait creature masculini et feminini. Fertite
eos deus. Et dixit. Propter hoc relinquet

homo patrem suum matrem et ad heredes
suos se tenet dno in carne una. Itaque
iam non sunt duo. sed una caro. Quid ergo
dis querit homo non sepe. Et in domo
eius discipuli eius decedunt in domum suam
eum. Et ait illis. Quicumque dimiserit uxorem
suam et aliam duxit. ad illicitum est
sic super eam. Et si uxor dimiserit virum suum
et alium nupit medietur. Et offerebant illi
parvulos ut tangeret eos. Discipuli autem
eminabant offentes. Quos cum videret
Ihesus indignatus est. et ait illis. Sinite parvulos
venire ad me. et ne prohibeatis eos. Quia
huiusmodi est regnum dei. Amen dico vo-
bis. Quisquis non recepit regnum dei re-
linquens parvulus. non intrabit in illud. Et co-
nsecrans eos imponens manus super illos.
benedicebat eos. Et cum egressus esset in
via pertransiens quidam genu flexo ante
eum rogabat eum dicens. Magister bo-
ne quid faciam ut vitam eternam percipiam.
Ihesus autem dixit ei. Quid me dicis vo-
cari? Nemo vocat nisi solus deus. Pre-
cepta nostra. Ne adulteros ne occidas ne
fures ne falsum testimonium dixeris.
ne si autem feceris. honoris patrem tuum et
matrem. Ad illo respondens ait illi. Magister
hominum. Quia sentiam ammentate mea.
Ihesus autem inquit. Eum id ille ex-
cit. Et dixit illi. Num tibi deest. Vade quod
cumque habes vende. et da pauperibus. et ve-
bis thesaurum in celo. et veni sequere me.
Qui contulatus multo abiit inrens.
Erat enim habens multas possessiones.
Et cum spirans Ihesus ait discipulis suis.
Quam difficile qui pecunias habent
in regnum dei intrabunt. Discipuli autem
obstupescabant in verbis eius. Tunc
Iesus ait respondens illis. Filii hominum
difficile est credentes in pecuniis in reg-
num dei intrare. Facilius est camelum
per foramen acus transire quam divitem
intrare in regnum dei. Quidam magis
amabant dicentes ad semetipsos. Et
quis potest saluus fieri? Et respondens il-
los Ihesus ait illis. Nihil homines impos-
sibile est sed non apud deum. Omnia enim
possibilia sunt apud deum. Et post cepit

et petrus dicere. Ecce nos dimisimus omnia
et secuti sumus te. Respondens Ihesus ait. Amen
dico vobis. Nemo est qui reliquit domum
aut fratres aut sorores. aut patrem. aut
matrem. aut filios. aut agros propter me. et
propter evangelium. qui non accipiet cen-
tes tantum in hac tempe hoc domos et
fratres et sorores. et matres et patres et filios et
agros cum persecutionibus in saeculo futuro
vitam eternam. Nihil autem erunt primi
novissimi. et novissimi primi. Erant autem
in via ascendentes in iherosolimam. Et praecedebat
illos Ihesus et studebant et sequentes am-
bant. Et assumptis itum duodecim cepit
illis dicere. que essent eis ventura. Quia ecce
ascendimus in iherosolimam et filius hominis
tradetur principibus sacerdotum et scribis et
moribus. et condemnabit eum morte. Et
crucifigent eum. et sepelient eum. et resurget
eum. et flagellabit eum. et interficiet eum
et tertia die resurget. Et accedunt ad eum
iacobi et iohannes filii zebedei dicentes.
Magister volumus ut quodcumque petierimus
facias nobis. Et ait illis. Quid volumus
ut faciam vobis? Et dixerunt. Da nobis
ut unus ad dextram tuam et alius ad sin-
istram tuam sedemus in gloria tua. Ihesus
autem ait illis. Nescitis quid petatis. Pot-
est bibere calicem quem ego bibimus
sum. aut baptismo quo ego baptizor
baptizari. Ad illi dixerunt ei. Possimus
Ihesus autem ait illis. Calicem quidem
quem ego bibo bibo. et baptismum quo
ego baptizor baptizaborumini. Sed ecce autem
ad dexteram meam vel ad sinistram meam
non est meum dare vobis. sed quibus patri
est. Et audientes hoc decem indignati sunt
de iacobo et iohanne. Ihesus autem vocavit
eos ait illis. Scitis quia hi qui vident
principem gentium dominantur eis. et princeps
eorum praetorem habent ipse. Non autem ita
est in vobis. Sed qui quisque voluit fieri
maior erit minister vester. Et quisque
voluit in vobis primus esse erit amicus
servus. Nam et filius hominis non ve-
nit ut ministraret et sed ut ministraret.
Et daret animas suas redemptionem
pro multis. Et veniunt tertio. Et praefat

ueam pastinamur homo ieiunabit de sepe
i fodit lacum i edificauit turrem. Locauit
eam agriculis i pegre profectus e i iustitiam
agricolas in tempore seueritatis. ut ab agricolis
acciperet defuncti vinee. Qui apprehensum
eum occiderunt et dimiserunt vacuum. Et
tunc iustitiam ad illos alium semini i illi i
capite multauimus. i conuenimus affectu
tunc. Et tunc alium iustitiam. i illi occi
derunt. Et plures alios quosdam cedentes
alios uero occiderunt. Ad hunc ergo vinum
habens filium iustitiam i illi iustitiam
ad eos non iustitiam dicens. quia forte ve
bunt filium meum. Coloni autem dixe
runt ad iustitiam. Hic est heres. Venite
occidamus eum i iustitiam erit hereditas. Et
apprehentes eum extra vineam eiecerunt i
occiderunt. Quid ergo faciet dominus vinee.
Venite i disperdet colonos i dabit vinea
aliis. Nec scripturam hanc legistis. La
pidem quem reprobaui edificantes
hic factus est in caput anguli. Adomum
factum e i iustitiam i iustitiam i iustitiam
Et querebant eum tunc i iustitiam iustitiam
Cognouit eum quoniam ad eos pa
tolam hanc dicit. Et relicto eo abiit.
Et mittunt ad eum quosdam ex phari
zeis i herodianis ut eum caperent in uerbo
Qui uenientes dixerunt. Magister sanne
quia uerax es. i non turas quatenquam
Hec enim uides in facie hominis. Et i
uitate inam dei doces. Vnde dan tribu
celari an non dabimus. Qui sciens ysu
nam illos ait illis. Quid me temptatis.
Afferte michi denarium ut videam. Ac
illi attulerunt ei. Et ait illis. Eius est
ymago hec i iustitiam. Dixerunt illi. Cesa
saris. Respondens autem iustitiam dixit illis.
Reddite ergo que sunt cesaris cesari q
sunt dei dei. Et mirabantur omnes sup eo.
Et uenit ad eum saducei qui dicunt
resurrectionem non esse. i iustitiam eum
dicentes. Magister moyses scripsit
nobis ut cuius si frater mortuus fuerit
i uxorem dimiserit i filios non reliquit ac
cipit fratrem uxorem eius i iustitiam semen
suis sui. Septem enim fratres fuerunt.
i primus accepit uxorem i mortuus e

non relicto semine. Et secundus accepit ea
i mortuus est tunc iustitiam semine. Et
tertius similiter. Et accipit eam similiter
septem i non reliquit semine. Quoniam
omni mortua est i iustitiam. i iustitiam
ne ergo cum resurrexerint cuius de his erit
uxor. Septem enim habuerunt eam uxo
rem. Et respondens iustitiam ait illis. Nonne
ideo erratis. non scientes scripturas neque
uirtutem dei. Cum enim a mortuis resur
rexit neque nubent neque nubentur. sicut
sicut angeli dei in celis. De mortuis enim
qd resurgunt non legistis in libro moysi
sup rubum quomodo dixit illi deus dicens
Ego sum deus abraham i deus ysaac i deus
iacob. Non est deus mortuorum. sicut uiuorum.
Vos autem mulierum eratis. i accessit yu
defunctis qui audierat illos equitantes.
Et uidens quoniam illis bene respondit
interrogauit eum qd esset primum omnium
mandatum. Iustitiam autem respondit ei. Qd
primum omni mandatum est. Audi israel.
Dominus deus tuus. deus unus e. Et dili
ges dominum deum tuum ex toto corde tuo. ex
tota anima tua. i ex tota mente tua. i ex
tota uirtute tua. Hoc est primum manda
tum. Secundum autem simile est huic. Diliges
proximum tuum tanquam teipsum. Et ma
ius horum aliud mandatum non e. Et
ait illi scriba. Bene magister ueritate
dixisti. quia unus est deus. i non est alius p
ter eum. i ueritate ueritate. ex toto corde. i ex to
ta mente. i ex toto intellectu. i ex tota aia.
i ex tota fortitudine i dilige proximum
tanquam teipsum. inanis est omnibus ho
locum i iustitiam i iustitiam. Iustitiam autem
uidit qd sapienter respondit. dixit il
li. Non longe es a regno dei. Et nemo
tam audebat eum interrogare. Et tunc
iustitiam dicebat docens i templo. Quomodo
dicunt scribe xpm filium dauid esse. cui
ipse dauid dicit in psalmo. Dixit dominus do
minus meo sed a dextris meis. donec po
nam inimicos tuos scabellum pedum
tuorum. Ipe ergo dauid dicit eum dominum
i unde est filius eius. Et multa turba
eum libens eum audiebat. i dicebat
eis in doctrina sua. Catece a stabio q

Amplius

volunt in stolis ambulare & salutaris infors
in primis tachi edis sedere in synagogis &
primos recubitus incens qui denotant do
mos viduam in obsequio prolixo oraco
nis. **L**ij accipiente prolixus iudicium. **E**
sedens ille contra gazophylacium aspice
bat. quanto turba iactantes in gazophy
lacium. **E**cce multi diuites iactabant mul
ta. **E**cce autem iudicium una paup vidua
misit duo munita qd est quadrans. **E**c
commocans ille discipulos suos ait illis.
Amen dico vobis. quoniam ista vidua hec e
paup plus omnibus misit qui miserunt
in gazophylacium. **O**mnis enim ex eo qd
habundant miserunt. **H**ec vero depen
na sua omnia que habuit misit totum
iudicium suum. **XIII**

Ecce cum egredietur de templo ait illi
unus ex discipulis suis. **N**on ager
ter aspice quales lapides & quales
structur. **E**cce respondens ihesus ait illi. **V**i
des omnes has magnas edificationes. **N**on
relinquetur lapis sup lapidem qui non
destinatur. **E**cce cum sederet in monte oliva
rum contra templum. multo gabat eum se
patrum petrus & iacobus & andreas & iohannes.
Ut vobis quando ista fient & qd signu
erit qndo hec omnia incipient & sumant.
Ecce respondens ille cepit illis dice. **V**idete
ne quis uos seducat. **N**on uult enim uenire
in nomine meo dicentes. quia ego sum &
multas seducunt. **C**um autem audierit
bella & opinioniones bellos ne timueritis.
Potest enim hec fieri. **S**ed non diu stati
fuit. **E**xurge enim gens sup gentem &
regnum sup regnum. & erunt armatis
p loca & castris. incipit bellorum hec. **V**i
dete autem uos in tempore. **B**radent enim
uos in conciliis & in synagogis suis na
pilabitis. & ante reges & principes stabitis
propter me in testimonium illis. **E**t iom
gentes primum oportet predicare ewange
lium. **E**cce cum dixerint uos tradentes no
lite cogitare quid loquuntur. **S**ed qd datur
uobis fuit in illa hora id loquuntur. **N**on
enim uos estis loquentes. **S**ed sps sanctus
testatur aut frater fratrem in iudicio & p
filiu. & surgent filij impios & mox teo

afficient. **E**cce uos odio omnibus ppe nomen
meum. **Q**ui autem sustinuerit in finem.
hic saluus erit. **C**um autem ab hominibus
ueni uidentis desolationis statim ubi no
debet. qui legit intelligat. **U**nde qui in iuda
sunt frangat munitiones & qui sup tectum ne
descendant in domum. nec introeant ut tol
lant quid de domo sua. **E**cce qui in agro erit
relinquat iterum tollere uestimentum suu. **U**e
autem pregnantibus & lactantibus in illis
diebus. **N**on erit eis locus neque habitatio. **E**cce
enim dies illi tribulationis tales. quales
non fuerunt ab initio creature quam qd
dixit deus usq; nunc neq; fiet. **E**cce nunc bre
uius dies domus. non fuisset salua q
omnis caro. **S**ed ppter electos quos elegit. **U**i
uabit dies. **E**cce tunc si quis uobis dixerit
ecce hic est xpus. ecce illic ne crediditis. **E**x
urgent enim pseudo xpi & pseudo pphete &
dabunt signa & prodigia & portenta ad se
ducendos si potest fieri electos. **N**os ergo vi
dete ecce p dxi uobis omnia. **S**ed in illis
diebus post tribulationem illam. sps obtine
brabit. & luna non dabit splendorem suu
& stelle celi erunt decedentes & uirtutes que
in celis sunt moriebuntur. **E**cce tunc videbit
filium hominis uenientem in nubibus celi
cum uirtute magna & gloria. **T**unc uictet
angelos suos & congregabit electos suos a
quatuor uentis. **A** summitate terre usq; ad
summitate celi. **A** fiat autem distans parabola
Cum iam tannus eius tener fuit. & nata
fuit folia. cognoscatis quia in primo sic
estas. **S**ic et uos cum uideritis hec fieri. sta
to q; in proximo sit in hostijs. **A**men dico
uobis quoniam non transibit generatio
ista. donec hec omnia fiant. **C**um & tra
nsibunt. uerba autem mea non transi
bunt. **D**edite autem illa. uel hora nemo scit
neq; angeli in celo neq; filius nisi pater.
Videte & uigilate & orate. **N**escitis enim
quando tempus sit. **S**icut enim homo
qui peger profcis est. reliquid domum su
am & dedit seruis suis potestatem cuiusq;
opis & iustitiam pcepit ut uigilet. **V**igila
te ergo. **N**escitis enim quando dñs domus
ueniat. sed an media nocte. an galli can
ti an mane. ne cum uenit repente in re

mat uos dormientes. Quid autem dico uobis?
omnes dico uigilate. **XIII**

Erat autem pascha et azyma post bi-
dium et quidam summi sacerdotes
et scribe quomodo eum dolo tenerent
occiderent. Dicebant autem. Non indigne festo.
Ne forte tumultus fieret in populo. Et cum
esset exstante in domo synagogis leprosi. et
retinuerunt uenit mulier habens alabastrum
unguenti nardi spiciam preciosa facta alaba-
stro effudit super caput eius. Erant autem
quidam indigni ferentes intra semetipsos
et dicentes. Ne quid pro isto ungenti ista facta
est. Poterat enim ungentum istud uenire
dari plus quam centum denariis et dari pauperibus.
Et fremebant icam. Ihesus autem dixit. Sinite eam. Quid inolesti estis?
Solum opus operata est in me. Semper enim
pauperes habetis uobiscum. tam uolueris
eis potestis illis benefacere. me autem non
semper habebitis. Quid habuit hec fecit pro
uenire ungere corpus meum in sepulchrum.
Amen dico uobis ubique ubique predicatus
fuit euangelium istud in uniuersa mundo.
Et quod fecit hec. narrabit in memoriam eius.
Et uidas scilicet uobis unus de duodecim
autem ad summum sacerdotem ut perdat eum.
Qui audientes gausti sunt et permiserunt
ei pecuniam seductos. Et quidam quod
alium oportuit tradere. Et primo dicebat
unus quando pascha immolaret duntaxat
et discipuli. Quomodo eam et ipse
ut manducaret pascha. Et misit duos ex
discipulis suis idcirco. Ite in ciuitatem
et occurret uobis homo lagenam aque
hauriens. Sequimini eum. In quocumque
introducit dicit domo domus. quod magis
dicit. Ubi est refectio mea ubi pascha est
discipulis uicis manducant. Et ipse de-
monstrabit uobis cenaculum grande
stratum illic pascite uos. Et abiit
discipuli eius et uenerunt in ciuitatem. et in-
venit sicut dixerat illis. et pascit pascha.
Vespere autem factum uenit cum duodecim.
Et discumbentibus eis et manducantibus.
ait illis. Amen dico uobis. quod unus ex uobis
me tradet qui manducat mecum. Ne il-
li cepit querere. idcirco singulatim.

Namquid ego? Qui ait illis. Unus de
duodecim qui intingit meum manum in ca-
thyris. Et filius quidem hominis vadit li-
ber scriptum est illo. Ve autem homini illi
propter filius hominis tradetur. Solum
erat illi. si uanes non fuisset homo ille. et
manducantibus illis. accepit ille panem
et benedicens. fregit et dedit eis et ait. Sumite
hoc est corpus meum. Et accepto calice
gracias agens dedit eis. Et biberunt ex illo
omnes. Et ait illis. Hic est sanguis meus
noui testamenti qui pro multis effunditur.
Amen dico uobis quod iam non bibam de
hoc genere uitae usque in diem illum
cum bibam illud nouum in regno dei.
Et primo dedit extenuit in ostentem ali-
nam. Et ait illis dicens. Omnes uos scilicet
detrabimini in nocte ista in me. quia scri-
ptum est. Quomodo pastoris et disperdit
omnes gregis. Sed postquam resurrexero pro-
cedam uos in galileam. Petrus autem ait
ei. Et si omnes scandalizati fuerint in te
se non ego. Et ait illi dicens. Amen dico tibi
quia tu hodie in nocte hac. prius quam
gallus bis uocem dedit. ter me es nega-
urus. At ille amplius loquebatur. Et si o-
portuit me similes quomodo et non te negabo.
Similiter autem omnes dicebant. uenit
ut in pedum. cui uoluerit gressum eum. et
ait discipulis suis. Sed et hic dicit orem.
Et assumpsit petrum et iacobum et iohannem
secum. et cepit panem et edere. Et ait
illis. Hucusque est anima mea usque ad mortem.
Sustinete hic uigilate mecum. Tunc
prostitit panem unum protulit super terram.
et orabat si fieri posset transiret ab eo hora
et dicit. Alia pater omnia possibilia te
tibi. Transierit hunc calicem amen. Sed non
quod ego uolo. sed quod tu. Et uenit et inuenit
eos dormientes. Et ait petro. Symon
dormis? Non potuisti una hora uigilare
mecum? Uigilare et orare ut non incedas in
temptationem. Spiritus quidem promptus
erat autem infirma. Et inabiens ora-
uit eundem sermonem dicens. Et reuersus
denique inuenit eos dormientes. Erant et
oculi eorum grauati. Ignorabat quid
responderet ei. Et uenit tertio et ait illis.

Iomine iam requiescit. Sufficit. **H**ent
hora. ecce natus filius hominis in man-
pocum. **S**ingite eam. Ecce qui me-
der ipse est. Et ad hunc eo loquente. venit in-
das. **S**ancti iunius ex duodecim et cum illo
turba multa cum gladiis et linguis asini-
sacerdotibus et scribis et a seniores. **D**ederat
autem traditor eius signum eis dicens.
Quemcumque osculatus fuerit ipse est te-
uere eum. et ducite eum. **E**t cum venisset
statim accedens ad eum ait. **E** abbi. **E**t
osculatus est eum. **N**ec illi manus iecerit
in eum et tenuerunt eum. **I**unius autem de
tumstantibus edicens gladium percussit
seruum suum sacerdotis et amputavit il-
li auriculam. **E**t respondens illis. ait illis.
E amquam ad latronem exitis cum gla-
diis et fustibus comprehendite me. **C**onturbati
etiam apertis uos in templo dicens non
me tenuistis. **S**ed ut impleant scripturam.
Iunius deservit eis relinquentes eum
omnes fugerunt. **A**dolebens autem
quidam sequebatur eum amicus sy-
done sup audo et tenuerunt eum. **A**ille
relicta sydone iudus per fugit ab eis. **E**t
adduxerunt eum ad summum sacerdotem
et uenerunt ibi omnes sacerdotes et se-
niores. **P**etrus autem a longe se-
dutus est eum usque intro statum summi
sacerdotis et sedebat cum iunioribus et cale-
faciebat se ad ignem. **S**ummus uero sa-
cerdos iomine et illum querebant ad in-
terrogandum. ut eum morte tra-
deret nec inueniebant. **Q**uanti enim testi-
monium falsum dicebant aduersus eum
et uenerunt testimonia non erant. **E**t
quidam surgentes falsum testmoni-
um ferebant aduersus eum dicens. **Q**ui-
dam nos audimus eum dicens. **E**go
dissoluam templum hoc manu
factum. et post tribuit aliud non ma-
nifestum edificabo. **E**t non erat querens
testimonium illos. **E**t exurgens sum-
mus sacerdos in medium interrogauit e-
um dicens. **N**on respondes quicquam
ad ea que tibi obiciuntur ab his? **N**il ei
tacebat. **I**nchu respondit. **E**t in sui sum-
mus sacerdos interrogauit eum et dixit

Et **S**u es christus filius dei benedictus. **I**lle autem
dixit illi. **E**go sum. **E**t uiderunt illum ho-
minis a dextris iunioribus sedentem et ueni-
entem cum nubibus et celi. **S**ummus autem
sacerdos scandens uestimenta sua ait. **Q**uid
adhuc desideramus testes? **I**udistis blas-
phemiam. **Q**uid uobis uidetur. **Q**ui
omnes et dampnauerunt eum esse reum mor-
tis. **E**t cepit quidam aspergere eum iue-
lare faciem eius et conlapsum eum cedere di-
cebat. **P**rophetia. **E**t iunioribus alapis eum
cedebant. **E**t cum esset petrus in actio de-
sum. uenit una ex ancillis summi sacer-
dotis. **E**t cum uidisset petrum tale faciebat
se. aspiciens eum ait. **E**t tu cum fili na-
zaretho eras. **A**ille negauit dicens. **N**e-
que enim inquam scio quid dicas. **E**t erit foras
ante aurum et gallus cantauit. **E**t uersus
autem eum uidisset aliam ancillam cepit
dicere iunioribus. **Q**uia hic ex illis est.
Alle iunioribus negauit. **E**t post pusillum
iunioribus qui astabant dicebant petro. **V**e
ex illis es. nam et galileus es. **I**lle autem
cepit anathematizare et iurare quia uel
non hominem istum quem dicatis. **E**t sta-
tim cum gallus cantauit. **E**t recordatus
est petrus uerbi quod dixerat ei ihesus prius quam
gallus cantaret. **T**errene negabis et cepit
 flere. **XV**

Et confestim mane et illum facien-
tes summi sacerdotes cum seniori-
bus et scribis et iunioribus et alio um-
dentes illum duxerunt et tradiderunt pyla-
to. **E**t interrogauit eum pilatus. **T**u es rex
iudeorum? **A**lle respondens ait illi. **S**i
dixis. **E**t accusabant eum summi sacer-
dotes in multis. **P**ylatus autem rursus in-
rogauit eum dicens. **N**on respondes quicquam
ad ea in quibus te accusant. **N**il autem
amplius nichil respondit. ita ut mirari-
retur pilatus. **P**ro die autem festum
dumtaxat solebat ieiunium ex iudeis. que-
cumque petissent. **E**rat autem qui dice-
batur barabbas qui cum seditionis erat
vincit qui in seditione hominem unum
fecerat. **E**t cum ascendisset turba cepit ro-
gare sicut semper faciebat illis. **P**ylatus
autem respondit eis et dixit. **Q**uilibet di-

multam nobis regem iudeorum. Stabat enim qd p muidiam tradidissent eum suum sacerdotes. Pontifices autem sententiam dabant ut magis barrabam dimitteret eis. Pylatus autem eum respondens ait illis. Quid ergo uultis faciam regi iudeorum. At illi eum clamauit. Crucifige eum. Pylatus uero dicebat eis. Quid enim mali fecit. At illi magis clamabant. Crucifige eum. Pylatus autem uolens populo satisfacere dimisit illi barrabam. et tradidit ihum flagellis celsi ut crucifigeretur. Milites autem duxerunt eum intro in castrum precorij. Et euocant totam cohortem. et induunt eum purpura. imponunt ei placentes spinedum et coronam acceperunt salutare eum. Tunc rex iudeorum. Et percutiebant caput eius harundine et respuebant eum. Et ponentes genua adorabant eum. Et postquam miserrunt et exierunt illum purpura induerunt eum uestimentis suis. Et eduxerunt illum. ut crucifigerent eum. Et angariarum premittem quempiam symonem cyrenensem uenientem de illa patrem alexandri et iusti. ut tollet crucem eius. Et produxerunt illum in golgatha locum quod est interpretati caluarie locus. et dabant ei bibere uinum mirracum in aqua acceperit. Et crucifigentes eum diuiserunt uestimenta sua mittentes sortem super his quis quid tollet. Erat autem hora tertia. et crucifixerunt eum. Et erat titulus cause eius in septuaginta sex litteris. Iam eo crucifixerunt duos latrones unum a dextris et alium a sinistris eius. Et scripta est scriptura que dicit. Et cum iniquis reputatus est. Et perterritus blasphemabant eum inouentis capita sua. et dicebant. Wach qui destruis templum dei in tribus diebus reedificas illud. S alium fac templum dei descendens de cunctis. S illi et summi sacerdotes illudentes ad alterutrum cum scribis dicebant. Nos saluos fecit seipsum non potest saluum facere. Xpi rex israel. descendat nunc de cruce et uideamus et credamus. Et qui cum eo crucifigi erant querebant ei. Et facta ho-

ra sexta tenebre facte sunt super totam terram usque ad horam nonam. Et hora nona et clamauit ihu uoce magna dicens. D eloy heloy lamazabachani. et d est interpretati. Deus meus deus meus. ut quid deliquisti me. Et quidam de circumstantibus audientes dicebant. Ecce helyam uocat. Currens autem unus iungens spongiam aceto cum uino et calamo potum dabat ei dicens. S uice uideamus si ueniat helyas ad deponendum eum. Ihu autem emissis uoce magna exspirauit. Et uelum templi fassum est in duos a summitate usque deorsum. Videns autem centurio qui ex aduerso stabat quia sic clamans exspirasset ait. Uere hic homo filius dei erat. Erant autem mulieres de longe aspicientes in quas erat maria magdalena. et maria iacobi minoris. et ioseph mater. et salome. Et cum esset in galylea sequebantur eum et inuenerunt eum. Et alie multe que simul cum eo ascenderant in iherosolimam. Et cum iam sero esset factum. quia erat pascente quod est ante sabbatum. uenit ioseph abarimathia nobilis de turis. qui ipse erat expectans regnum dei. Et audacter introiit ad pylatum et percut corpus ihu. Pylatus autem mirabatur si iam obisset. Et accessit centurione interrogauit si iam mortuus esset. Et cum cognouisset a centurione donauit corpus ihu. Ioseph autem metraus syndonem et deponens eum in uoluit syndone. Et inposuit eum in monumento quod erat excisum in petra. et ad uoluit lapidem ad hostium monumentum. Maria autem magdalena et maria ioseph aspicebat ubi ponebantur.

Et cum transisset. xvi factum maria magdalene et maria iacobi et salome. et uenit ab arimathia ut uenientes uiderent ihu. Et valde mirantur maria ioseph et salome. et dicebant ad mulieres. Quis reuoluit nobis lapidem ab hostio monumenti. Et respicientes uiderunt reuolutum lapidem. Et erat quippe magnus.

valde. Et interuentibus multis numeris vi-
derunt iumentum sedentem in dextera coopar-
tula candida et obstupuerunt. Qui dicitur
illis. Nolite expavescere. Qui enim queritis na-
tarem in crucifixum. Surrexit non esse
hic. Et ecce locus in quo fuerunt eum. Sed
ite dicit discipulis eius et petro. quia pre-
cedet vos in galyleam. Ibi enim videbitis
sicut dixi vobis. At ille exequutus fugie-
runt de montumeto. Pertrahebat enim
eas timor. Et pertrahebat. Ibi enim quinquam
dixerunt. Venerunt enim. Surgens
autem ille mane prima sabba. apparuit
primo marie magdalene. de qua et erat sep-
tem demonia. Quia vadens nuntiavit
his qui cum fuerant lugentibus et fletibus.
Et alii audientes quia iuxta et iuxta esset
ab ea non crediderunt. Post hoc autem duo-
bus ex eis ambulanti. ostensus est ma-
ria effugit eum. et nullam. Et alii eum
nuntiavit ceteris. nec illis crediderunt.
Solummodo autem retinuerunt illi. vni-
derunt. apparuit illis ille et exprobrauit
credulitatem illos ad unam cordis. Quia
his qui viderant eum resurrexisse non
crediderunt. Et dicit eis. Euntes in omni
universum predicare evangelium omni
creature. Qui crediderit et baptizatus fue-
rit salvus erit. Qui vero non crediderit
condempnabitur. Signa autem eos qui cre-
diderunt sequente. In nomine meo erunt
euntes demonia. linguis loquentes novis. et
serpentes tollent. Et si morsum quid bite-
rit non eos nocebit. Super egros man-
u ponent et bene habebunt. Et dominus
quidem istis postquam locutus esset eis. as-
sumptus est in celum et sedet a dextris dei.
Iste autem perfecti predicaverunt ubique do-
minum cooperante et sermonem confirmante
sequentibus signis. **Explicit in actibus**

Incipit prologus in lucam evangelium

Lucas syrus natione ianthioche-
sis arte medicus. discipulus a-
postoli pauli. secutus postea
usque ad consummationem eius ser-
vitens domino sine intermissione. Qui
neque uxorem unquam habens. neque fi-
lios. et in domo sua habitavit in ple-

nus spiritu sancto. Qui cum iam esset septa-
ginta annorum per viam in iudea. per mar-
tam autem in ythalia sancto investigante spiritu
adhuc pariter et simpliciter angelum
significans etiam ipse in principio ante
alia esse descripta. Cui extra eam que ordo
eius angelice dispositionis exposcit ea ma-
xime necessitas laboris fuit ut primum
gravis fidelibus cum plenitudine rationis ven-
turi in carnem dei christi manifesta huma-
nitas ut iudicis famulis attentis in solo
legis desiderio teneretur. vel ne hereticis fa-
bulis. et stultas sollicitationibus seducti ex-
cederent a veritate clauderetur. id est ut pri-
mo evangelii iohannis nuntiatio
presumpta cum eorum sententia in quo elapsis
sententia indicaret et testantibus in se completa
esse. que ceteris essent inchoata. Cui ideo
post baptismum filii dei a perfectione ge-
nerationis in christo impleta et repetente a pri-
mo nuntiatio humane potestas p-
missa est. ut requirerentibus demonstraret
in quo apprehendens erat. per nathan filium
morum recurrentis in domum generationis
ad nullum in despectu dei. ut predicans
hominibus christum suum opus perfecti ho-
minis recreare in se per filium faceret qui p-
dandum patrem venientibus iter prebaret
christo. Cui lucas non imitatus etiam scribendo
eum ad unum apostolorum potestas in-
finito datur. ut deo in deum pleno et filio p-
dicationis extingendo oratione ab ipso apo-
stolis sancta forte committitur electionis multis
expletur. Sicque paulus consummationem
apostoli actus daret. quem dicit etiam sit
in celum recalcitrantes dominus elegisset. Quod
legentibus ac requirerentibus dominum si plu-
gula exposita a nobis velle fuerat sa-
cis inde quod operantem agricolam opor-
tebat in deum defunctis suis edere vitam
publicam curiositatem ne non tam po-
tentibus dominum demonstrare videretur. qui
fastidientibus prodesse. **Item prologus**

Quoniam quidem multi conati
sunt ordinare narrationes
que in vobis complere fuerunt
sicut nobis tradiderunt qui ab
initio ipsi viderunt et ministraverunt.

monis usum est: et michi a seculo omnia
a principio diligenter exordine tibi scilicet
optime theophylacte ut cognoscas eos scribo
tibi de quibus et studitis es ueritatem.

Incipit Lucas euangelista. Cap. 1.

ut uidetur: herodis regis iudee sacer
dos quidam nomine zacharias de
vice alia: uxor eius desit ab eo: et
nomen eius elizabeth. Et tunc aut
uultu auro ante deum uidentes i
omnibus mandatis i iustitatio
nibus domini sine querela. Et non
illis filius. eo quod esset elizabeth ster
ilis. et auro percelleret iudicibus suis. Tunc
est autem cum sacerdos fuisset zach
arias in ordine uicis sue ante domum secundam
esset uicem sacerdotum. Sicut exiit ut in
causum poneret ingressus autem in templum
dum totius multitudinis populi erat o
rans foris hora mensis. Appareuit autem
illi angelus domini stans a dextris al
taris mensis. Et zacharias turbatus
est uidens. et timor uixit super eum. ait
autem ad illum angelus. Et erueas
zacharia. quoniam exaudita est de p
catto tua. et elizabeth uxor tua pariet tibi
filium. et uocabis nomen eius iohanne.
Et erit tibi gaudium et exultatio in na
tuitate eius gaudes. Et erit ei
magnus coram domino. et uinum et siccum
non bibet. et spiritu sancto replebitur. Adhuc ex
terio matris sue. Et multos filios. et

et alii conuenerunt ad dominum deum ipsorum. et tunc
pcedet ante omnia in spiritu et uirtute helye.
ut conuincat corda patrum iustos et iace
dilos ad prudentiam iustorum. parte dilecti
plebem perfectam. Et dicit zacharias ad
angelum unde hoc sciam. Ego enim sum
senex. uxor mea processit iudicibus suis.
Et respondens angelus dixit ei. Ego sum
gabriel qui asto ante deum. et missus sum
loqui ad te. et tibi euangelizare. Et ecce
eris faciens. et non poteris loqui usque ad diem
quo hec fient. pro eo quod non credidisti uerbis
uicis que implebunt in tempore tuo. Ecce
plebs expectans zachariam. inuitabat
quod ipse tardaret in templo. Etgressus autem
non poterat loqui ad alios. et egrediuntur
quod uisionem uidisset in templo. Et ipse
erat miratus illis. et pertransiit miris. Et
factum est ut impleti sunt dies officii sui
abijt in domum suam. Post hos autem
dies concepit elizabeth uxor eius. et ocu
latabat se mensibus quinque dicens. Quia
sic fecit in domibus in quibus diebus respe
xit auferre obprobrium meum inter homines.
Et uenit se autem sexto missus est angelus
gabriel a deo in uirtutem galylee cui no
men nazareth ad uirginem desponsatam
uiri cui nomen erat ioseph. de domo da
uid. et nomen uirginis maria. Et ingressus
angelus ad eam dixit. Ave gratia plena do
mini tecum. benedicta tu in mulieribus. Que
cum audisset turbata est in sermone eius
et cogitabat qualis esset ista salutatio.
Et ait angelus ei. Ne timeas maria
uenisti enim gratiam apud dominum. Ecce co
nspices uirum et paries filium. et uocabis
nomen eius iesum. Hic erit magnus et
filius altissimi uocabitur. Et dabit illi
dominus deus sedem dauid patris eius. et regna
uit in domo iacob ieternum. et regnum eius
non erit finis. Dixit autem maria ad
angelum. Quomodo fiet istud quoniam
uirum non cognosco. Et respondens angelus
dixit ei. Spiritus sanctus superueniet in te. et uirtus
altissimi obumbrabit te. Ideoque et quod
nascetur ex te sanctum uocabis filius dei. Et
ecce elizabeth cognata tua. ipsa concepit
filium in senectute sua. Et hic mensis

est sextus illi qui vocatur scilicet quia non e
ut impossibile apert deum omne vbum. di
xit autem maria. Ecce ancilla domini fiat
mihi secundum vbum tuum. Et discessit an
gelus ab ea. Exsurgens autem maria in die
illis abiit in montana ad festinationem
civitatem iudee. Et intrauit in domum za
charie et salutavit eum. Et factus est
ut audiret salutacionem in matre elizabet.
exultavit infans in utero eius. Et repleta
est spiritu sancto elizabet et exclamavit vocem
magna et dixit. Benedicta tu in mulie
res. et benedictus fructus ventris tui. Et
inde michi hoc. ut veniat mater domini
mei ad me. Ecce enim ut facta est vox sa
lutacionis tue in auribus meis. exultavit
in gaudio infans in utero meo. Et beata
que credidisti quoniam perfecerit in te q
dicta sunt tibi a domino. Et ait maria.
Quid agnoscas ancilla utra domini. Et exulta
vit spiritus meus in deo salutari meo. Quia
respexit humilitatem ancille sue ecce enim
ex hoc beatum me dicent omnes generatio
nes. Quia fecit michi magna qui potens est
et sancti nomen eius. Crimina eius apponens
in progenies amenitatis eius. fecit potentia
in brachiis suis. dispersit superbos in mente cor
dis sui. Deposuit potentes de sede et exalta
vit humiles. Effudit in plenum bonis et
dixit dominus manes. Suscepit israel
puerum suum recordatus misericordie sue. Sic
lucatus est ad patres nostros abraham et
semini eius iuda. Et ait autem maria
cum illa quasi mensura mensura. et repleta est
domum suam. Et elizabet autem in plenam
est tempus partendi et peperit filium. Et
audierunt utrum cognationis eius. quia mag
nificavit dominus in amicitia et illa
et gratulabantur ei. Et factum est in die octa
uo veniunt circumcidere puerum et vocabatur
eum nomine patris sui zachariam. Et
respondens mater eius dixit. Equivale
t vocabitur iohannes. Et dixerunt ad il
lam. quia nemo est in cognatione tua qui vo
cetur hoc nomine. Inveniebant autem pat
res eius quem vellet vocari eum. Et postu
laus pugillarem scripsit dicens. iohes
est nomen eius. Et mirati sunt omnes.

Ille puerum et autem illi os eius et lingua ei
et loquebatur benedicens domini. Et factus est
timor super omnes vicinos eius et super omnia
montana iudee divulgabant omnia iherusa
lem. Et posuerunt omnes qui audierant i
corde suo dicentes. Quis putas puer iste e
rit. Et nuntius manibus domini erat cum illo. Et
zacharias pater eius in plenam est spiritu
sancto et prophetauit dicens. Benedictus dominus de
us israel quia visitavit et fecit redemptionem ple
bi sue. Et erexit cornu salutis nobis in
domo dauid pueri sui. Sicut locutus e
st per prophetas sanctos domino deo nostro
salutem eximamur nostris et de manu om
ni qui oderunt nos. Ad faciendam misericordiam
cum patribus nostris et memento iacob testamur
sui sancti. Quia visitavit et fecit redemptionem ad
abraham patrem nostrum dicens se nobis.
Et sine timore de manu inimicorum nostrorum
liberati sumus annis illis. Et in laudat et
confitebatur coram ipso omnibus diebus vite sue
et in puerum altissimi vocabitis. Petrus enim ait
factum domini parare vias eius. Ad dandum
sicut salutis plebi eius in remissionem
peccatorum eius. Quia visitavit et fecit redemptionem
in quibus visitavit nos orientis exaltatio. Illi
in unum huius qui in tenebris et in umbra
iniquitatis sedent ad dirigendos pedes nostros in
viam pacis. Quia visitavit et fecit redemptionem
in quibus visitavit nos orientis exaltatio. Illi
in unum huius qui in tenebris et in umbra
iniquitatis sedent ad dirigendos pedes nostros in
viam pacis. Quia visitavit et fecit redemptionem
in quibus visitavit nos orientis exaltatio. Illi
in unum huius qui in tenebris et in umbra
iniquitatis sedent ad dirigendos pedes nostros in
viam pacis.

Adum est autem in diebus illis. Exiit
edictum a celis angusto ut de
seruatur in unum ovis. Hec de
scripsit prima. facta est a plide syne tyro.
Et uenit omnes ut perficeretur singuli i
suam civitatem. Ascendit autem et po
seph a galylea de civitate nazareth in
eam civitatem dauid que vocatur beth
leem. eo quod esset de domo et familia da
uid. ut perficeretur ei in matre desponsata
sibi iuxta preceptum. Factum est autem
eum in plenam sunt dies ut pareret. Et
peperit filium suum primogenitum. Et par
uit eum in iherusalem et circumcisit eum in
septimo. quia non erat ei locus in domo
et pastores erant in eadem regione vi
gilantes et custodientes vigilas nocte

cyvino

as supra gregem suum. Et ecce angelus do-
mini stetit iuxta illos. Idcirco dei cuncti
sic illos. Et timuerunt timore magno. Et di-
xit illis angelus. Nolite timere. Ecce cum
euangelizabo vobis gaudium magnum quod
erit omni populo. quia natus est vobis
hodie saluator qui est xpc in civitate da-
uid. Et hoc vobis signum. Quia natus
infantem pannis involutum et positum
in presepio. Et subito facta est cum angelo et
multitudo celestis militie exercitus. lauda-
num deum et dicentem. Magna in altissimis
deus et ultra pacem hominibus bone volunta-
tis. Et factum est ut discesserunt ab eis
angeli in celum. pastores loquebantur ad
invicem. Et transierunt usque bethleem et
viderunt hoc verbum quod factum est quod fecit do-
minus et ostendit vobis. Et veniunt fel-
licitantes. et inveniunt mariam et ioseph
et infantem positum in presepio. Videntes ac-
cogitaverunt de isto quod dicitur erat illis de
putero hoc. Et omnes qui audierant
mirati sunt et de his que dicta erant ap-
ostolorum ad illos. Maria autem et sua me-
omnia verba hec et factis in corde suo. Et re-
versi sunt pastores glorificantes et laudan-
tes deum in omnibus que audierant et vi-
derant. sicut datum est ad illos. Et postquam
et summam sunt dies octo. ut cuncti vider-
puerum vocatum est nomen eius ihc. quod
vocatum est ab angelo prius quam in ter-
ra pateretur. Et postquam impleti sunt dies p-
gationis matris secundum legem moysi. cir-
culerunt illum in iherusalem ut scirent
eum domino. sicut scriptum in lege domini.
Quia omne masculinum ad apprensus
vultum sancti domini vocabitur. Et ut darent
hospitalium domino secundum quod datum est in lege do-
mini. parturivum autem duos pueros co-
lumbas. Et ecce homo erat in iherusalem
cui nomen symeon. et homo iste iustus
et timoratus expectans et solacionem israel.
Et spiritus sanctus erat in eo. Et responsum
accepit a spiritu sancto non visurum se mor-
tem nisi prius videret christum domini. Et venit in
spiritu in templum. Et cum vidisset pue-
rum ihum parentes eius. ut faceret secundum
et servitorem legis per eo. ipse accepit e-

um in vultus suos. et benedixit domini eum dicens.
Nunc dimittis servum tuum domine. secundum
verbum tuum in pace. Qui vidit et oculi mei
salutare tuum. Quod passi ante faciem
omnium populos. Lumen ad revelationem
gentium et gloriam plebis tue israel. Et erat
pater eius et mater mirantes super his
que dicebantur de puero illo. Et benedixit
illis symeon et dixit ad mariam matrem
eius. Ecce positus est hic in iherusalem in re-
surrectionem multorum in israel et signum con-
tradictionis. Et manent ipsius animas pertra-
sunt gladius. ut reuelent eximias cor-
dibus cogitationes. Et erat anna propheti-
sa filia phanuel de tribu aser. Hic pro-
cesserat in diebus multis et iuxerat cum
viro suo septem annis a virginitate sua. Et
hec virginitas erat usque ad annos octo quatuor-
quingentos. que non discedebat de templo re-
turnis et obsecrationibus serviens deo die
et nocte. Et hec ipsa hora. suppetens est
tebatur domino et loquebatur de illo omnibus
qui expectabant redemptionem israel. Et
ut perficeret omnia secundum legem domini
reversi sunt in galileam in civitatem suam
nazareth. Puer autem crescebat et refor-
tabatur plenus sapientia et gratia dei erat
in illo. Et erant parentes eius per omnes
annos in iherusalem in die sollemni
pasche. Et cum factus esset annos duodecim
ascendit cum illis iherusalem. secundum
et servitorem dei et festi. et summamque die-
bus cum rediret remansit puer ihc in
iherusalem et non cognovunt parentes eius.
Et existimantes autem illum esse iconi-
tatu veniunt iterum dies. Et requirebant e-
um in cognatos et cognos. Et non inven-
ientes regressi sunt iherusalem requirentes
eum. Et factum est post quadriduum inve-
nunt illum in templo sedentem in medio
doctorum audientem illos et interrogantem.
Stupebant autem omnes qui eum audie-
bant super prudentiam et responsis eius. Et
invenientes admirati sunt. Et dixit mater
eius ad eum. Fili quid fecisti nobis sic.
Ecce pater tuus et ego dolentes querebamus
te. Et ait ad illos. Quid est quod me quere-
batis? Et dicebatis quod in iherusalem in

tenebatur magnis febribus. Et rogauit
illum pro ea. Et stans super illam impera-
uit febre et dimisit illam. Et continuo sur-
gens ministrabat illis. Cum autem sol-
geret illi omnes qui habebant infirmitates va-
rios languoribus ducebant illos ad eum.
Et ille singulis manibus imponebat cura-
re eos. Erant autem autem demonia am-
plius clamantia et dicebant quia tu es fili-
us dei. Et increpans non sinebat ea loqui
quia ipse sciebant esse christum. Facta au-
tem die egrediens ibat in desertum locum intro-
ire requirebant eum. Et uenit usque ad
ipsum et denebant illum ne discederet ab eis.
Quibus ille ait. Quia et aliis ciuitatibus
oportet me euangelizare regnum dei.
quia ideo missus sum. Et erat predicans
in synagogis galilee.

Actum est autem cum tunc irue-
rentur eum et uiderent uoluntatem
ipse stabat secus stagnum gen-
zareth. et uidit duas naues stantes secus
stagnum. Discipulos autem descendunt
et lauantur retia. Ascendens autem iuna-
nam qui erat symonis. rogabat eu-
m ut circa reducere pascuam. Et sedens dicit
iunila docebat turbas. Et ait cessante
loqui dixit ad symonem. Duc in altum
et laxa retia tua incipiamus. Et respo-
dens symon dixit illi. Proceptor pascas
noctem laborantes nichil cepimus. i. ubi
autem tu laxato retis. Et cum hoc fe-
cissent. adulescent multitudinem piscium
cepserunt. Et impetrat autem retis eorum.
Et inueniunt locis qui erant in alia
uani ut uenirent et adiuuarent eos. I-
venit et impleuerunt ambas nauiculas.
ita ut perire mererentur. Quod cum uidet
symon petrus prociat ad genua illius
dicens. Eri autem quod homo peccator sum do-
mine. Scilicet enim cum intenderat eum
et omnes qui cum eo erant incipiamus pilla-
um quoniam cepimus. Similiter autem iacobus
et iohannem filios zebedi qui erant so-
ci symonis. Erant ad symonem iheroso-
soli tunc. ex hoc enim homines erant
captiui. Et ibi ductis ad tram nauibus
relictis omnibus secuti sunt eum. Et cum

est cum esset in una ciuitate. ecce uir
plenus lepra. et uidens ihesum et prociat in-
faciem rogauit eum dicens. Domine si
uis potes me mundare. Et extendens ma-
num ihes. tetigit illum dicens. Volo mundare.
Et confestim lepra discessit ab illo. Et ipse
precepit illi ne ueniret dicens. Sed uade et annun-
te factum tibi et offeret per te in testimonium tuae fidei.
Precepit moyses in testimonium illis. P-
ambulabat autem magis timore de illo. et
seruebant tunc multe. ut audirent et
curarent ab infirmitatibus suis. Ipse autem
sedebat in deserto iherosolymis. Et factum est
in una diebus ipse sedebat docens. Et erant
pharisaei sedentes et legistae doctores qui ue-
nerant ex omni castello galilee. et iudee. et
iherosolymis. et uenerunt domum erat ad lauandum
infirmitates. Et erant portantes uelociter ho-
iorem qui erat palatium et querebant eum
ut ferret et poneret ante eum. Et non inuenien-
tes quia per illum infirmitas perierat. ascen-
derunt super tectum et per tegulas descendunt
eum circumlecto in medio ante ihesum. Quo-
rum fidem ut uidit ihesus dixit. Homo
timidus tibi peccata tua. Et cepit cogi-
tare se et pharisaei dicentes. Quis est
hic qui loquitur blasphemias. Quis
potest dimittere peccata nisi solus deus. Et re-
spondit autem ihes. cogitantes eos. et dices
dixit ad illos. Quis cogitatis mala in
cordibus uestris. Quid est facilius dicere di-
misi tibi peccata tua. an dicere surge et
ambula. Et sciatis autem quod filius ho-
minis habet potestatem in terra dimitti
di peccata. ait palatium. Et dicit surge. Tolle
lectum tuum et uade in domum tua. Et
confestim surgens coram illis. tulit
lectum in quo iacebat et abiit in domum
suam magnificans deum. Et stupor
apprehendit omnes et magnificabant deum.
Et repleti sunt timore dicentes. quia ex
dimisisti mirabilia hodie. Et post haec
exiit et uidit publicanum nomine leui
sedentem ad thesaurarium. et ait illi. Se-
quere me. Et relictis omnibus surgens
secutus est eum. Et fecit et quum in
magnum leui in domo sua. Et erat e-
ba multa publicanorum et aliorum qui cum

¶ Factum est autem in sabbato se-
cundo primo cum transisset per laca-
uellerant discipuli eius spicas et
manducabant et flicantes manibus. Qui-
dam autem pharisei et dicebant illis. Quid
facitis quod non licet in sabbatis. Et respondens
Ihesus ad eos dixit. ¶ Et hoc legitis quod fecit
dauid. cum esungeret ipse et qui cum eo erant
quomodo intravit in domum dei et panes pro-
positionis sumpsit et manducavit et dedit
his qui cum ipso erant quos non licebat ma-
ducare nisi soli tantum sacerdotibus. Et
dicebat illis. ¶ Quia dominus est filius hominis
etiam sabbati. Factum est autem et in alio
sabbato. ut intraret in synagogam et
doceret. Et erat ibi homo et manus eius
dextera erat arida. ¶ Observabant autem
scribae et pharisei si in sabbato curaret. ut in-
venirent unde accusarent illum. ¶ Ipse vero
sciebat cogitationes eorum. Et ait homini
qui habebat manum aridam. Surge et
sta in medio. Et surgens stetit. Tunc autem
ad illos Ihesus. ¶ Propterea uos scitis sabbati
non tenetis agere autem male animas saluam

facere aut perire. Et cum spectis omnibus dixit
hominibus. Extende manum tuam. Et exten-
dit. restituta est sanitas manibus eius. Ip-
si autem repleti sunt insipientia et collo-
quabantur ad invicem quid nam facerent de ihu.
Factum est autem in diebus illis. exiit intro-
itum orare. et erat prostratus in ordine dei.
Cum dies factus esset. vocavit discipulos
suos et elegit quodam ex ipsis quos et ap-
poinavit. Symonem quem et cognovit
fuit petrum et andream fratrem eius iacobum
et iohannem. philippum et bartholomeum.
et athenam et thomam. iacobum alphi-
et symonem qui vocatur zelotes. Iudam
iacobum et iudam scananiam. qui sunt per-
diti. Et descendens ihu de monte cum illis ste-
tit in loco campestris et turbam discipulos
eius et multitudo copiosa plebis ab omni
iudea et iherusalem et iordanis et tyru et
sidonis qui venerant ut audirent eum et
sanarentur a languoribus suis. Et qui vex-
bantur a spiritibus in multis curabant. Et
omnis turba querebat eum tangere quia vi-
sus de illo exibat et sanabat omnes. Et ipse
elevans oculos in discipulos suos dicebat.
Si pauper spiritui. quia uestrum est reg-
num dei. Si qui nunc esuritis. quia sancta
est anima. Si qui nunc fletis. quia ridebitis.
Si eritis cum uos odint homines. et cum
separaverint uos et exprobraverint et eiec-
erint uos sicut uinum tamquam mali propter filium
hominis. Gaudeat in illa die et exultate
ecce enim merces uestra multa est in celo. Se-
cundum enim hoc faciebant prophete patres
vostri. Veniunt tamen ne uobis dimittatis
qui habentis et consolacionem uestram. Ve uobis
qui saturati estis. quia esurietis. Ve uobis
qui nunc ridetis. quia iugebitis et flebitis.
De tunc benedixit uobis omnes homines
secundum hoc faciebant prophete patres eorum. Si in
his dictis qui auditis. Diligite inimicos
uestrum. benefacite hiis qui oderunt uos. be-
nedicite maledicentibus uos. orate pro cal-
pmanibus uos. Et qui te percussit in max-
illam. prete et in alteram. Et ab eo qui au-
fert tibi uestimentum. etiam tunicam no-
li prohibere. Omni autem petenti te tribue
et qui auferit que tua sunt ne repetas. Et

pro ut uultis ut faciant uobis homines.
et uos facite illis similiter. Et si diligitis eo-
qui uos diligunt. que uobis est gratia. Nam
et peccatores diligentes se diligunt. Si uero feci-
tis hijs qui uobis benefaciunt que uobis
est gratia. Si quidem et peccatores hoc faciunt. Et
si mutuum dederitis hijs a quibus speratis
rempere. que gratia est uobis. Nam et peccatores
pauperibus seuerant. ut recipiant equidita.
Uenit praemium diligite inimicos uos-
trouenefacite et mutuum date nichil inde
sperantes et erit merces uestra multa. Veritis
filius altissimi quia ipse benignus est. super
ingratos et malos. Et uote ergo misericordes
sicut et pater uester misericors est. Nolite iudi-
care. et non iudicabimini. Nolite contemp-
nare. et non contempnabimini. Dimittite iudi-
cium uestrum. Date id ad iudicium uobis. Et
qui seuerant bonam et peccatam et coagitant
et super effluentem dabant in sinu uerum. Ea-
dem quippe mensura qua uultis fieri re-
tribuetur uobis. Dicebat enim illis et si
in multitudinem. Nunc quid potest cecus ce-
cum ducere. Nonne ambo in fossam ca-
dunt. Non est discipulus super magistrum.
Festus omnis autem erit sicut sicut ma-
gister eius. Quid autem uidet festum in
oculo suo. et aliter aut que in oculo suo
est non considerat. Aut quomodo potes dice-
re fratri tuo. frater sine etiam festum de oculo
tuo. ipse in oculo tuo uideat non uidet.
Propterea ecce primum traham de oculo tuo.
et tunc prospicies ut educas festum
de oculo tuo. Non enim arbor bona
que facit fructus malos. neque arbor ma-
la faciens fructum bonum. Et una enim
quaeque arbor defunctu suo cognoscitur. Neque
enim despicis colligunt fructus. neque de uide-
re uidentur viam. Bonus homo de bo-
na thesauro cordis sui proferit bonum. ma-
lus homo de malo thesauro proferit malum.
Et habundantia enim cordis os loqui-
tur. Quid autem notatis me domine deo.
et non facitis que dico. Omnis qui uult
ad me. et audit sermones meos et facit eos.
ostendam uobis tui similis sit. Similis
est homini edificanti domum qui sedit
alium. et posuit fundamentum super petra.

Inundatione autem facta illudum est flumen
domum illi. et non potuit eam mouere. funda-
ta enim erat super firmam petram. Qui autem
audire non facit. similis est homini edifi-
canti domum super terram sine fundamento
in qua illudum est flumen et continuo et uidet
et facta est ruina domus illius magna.

Quoniam autem impleti omnia. **VII.**
verba sua manes plebs mirauit et
capharnaum. Ceterationis autem
multam secutus male habens erat mor-
uus qui illi erat precosus. Cum audisset
de ihm. misit ad eum seniores iudeorum. ro-
gans eum ut ueniret et sanaret senem eum.
At illi cum uenissent ad ihm. rogabant
eum sollicite dicentes et. quia dignus est ut
hoc illi preces. Dilige enim gentem uestram
et synagogam edificauit ipse uobis. Ihuus
autem ibat cum illis. et cum non longe esset
a domo misit ad eum centurio amicos di-
ces. Domine uoli uerari. Non enim dig-
nus sum ut intres sub tectum meum. Propter
quod et me ipsum non sum dignus arbitrar
ut uenirem ad te. Sed dic uerbo et sanabit
puer meus. Nam et ego homo sum. et
potestate constitutus. habens sub me mil-
lites. Et dico huic uader uadit. Et alio ueni-
t uenit. Et sermo meo facit hoc et facit. Quod
audito ihesus miratus est et conuulsus se
queretur. Senibus dixit. Amen dico uobis.
nec uisistis tantam fidem inueni. Et ceteri
si qui nulli fuerant domum. inueniunt
uim qui langueret sanum. Et factus est
deinceps. propter hanc multitudinem que uocatur
nazareth. Et ibat cum illo discipulus eius
et turba copiosa. Cum autem appropinquaret
portae ciuitatis. ecce defunctus essebatur
filius uirginis matris sue. Et hec uidua
erat et turba ciuitatis cum illa. Qui cum
uidisset dominus uiam motus super eam.
Dixit illi. Non flet. Accessit et tetigit lo-
culum. Hi autem qui praecedebant stete-
runt. Et ait. Adolescentis tibi dico surge.
Et resedit qui erat mortuus et cepit lo-
qui. Et dedit illum matri sue. Accepit autem
omnes timor et magnificabant dominum et dicebant.
Quia propheta magnus surrexit in nobis.
et quod deus uisitauit plebem suam. Et exiit

hic sermo in manu am iudeam deo. et omne
 circa regionem. Et innotauit iohanni
 discipulo eius de omnibus hijs. Et euocauit
 duos de discipulis suis iohannes et misit
 ad ihm dicens. Tu es qui venturus es. an
 alium expectamus. Cum autem uenissent
 ad eum uiri dixerunt. Iohannes baptis-
 mus nos ad te dicens. Tu es qui uenturus
 es. an alium expectamus. Quia autem ho-
 minibus multos a languoribus et plagis
 is et spiritibus malis. et ceteris multis donauit
 visum. Et respondens dixit illis. Cunctas
 remunerationes habet que uidistis et audistis
 quia ceteri uident. claudunt ambulantes lepro-
 si mundantur. Sicut audiuimus mortui re-
 surgunt. pauperes euangelizantur. Ibi
 est qui nunquam non fuit scandalizans in
 me. Et discessissent nuntij iohannis cepit
 dicit de iohanne ad uos. Quid existis
 idcirco uide. I mundum uentus agna-
 tam. Sicut quid existis uide. Hominem
 in uallibus uestimentis indutum. Ecce qui
 in ueste pascua et uidelicet sunt. idcirco
 regnum est. Sicut quid existis uide. Pro-
 pheta. Ubi dico uobis. et plures quam p-
 pham. Hic est de quo scriptum est. Ecce
 mitto angelum meum ante faciem tu-
 am. qui praeparabit uiam tuam ante te. Di-
 co enim uobis. maior natus multo
 tu. propheta iohanne baptista. nemo est. Qui
 autem minor est in regno celorum maior est
 illo. Et omnis populus audientis et publi-
 cani iustificauerunt ihm baptizati in bap-
 tismo iohannis. Pharisei autem et legis
 pharisei et filium spiritum in se in se non bap-
 tizant ab eo. At autem dicit. Qui ergo sunt
 les dicant homines generationis huius.
 et ceteri similes sunt. Similes sunt pueris se-
 dentibus in foro et loquentibus ad mulierem
 et dicens. Cantamus tibi et non saltasti.
 et non plorasti. Et ceteri. Venit enim iohannes bap-
 tista. et manducauit panem et bibebat
 uinum. et dicitis. Demoniis habet.
 Venit filius hominis manducans et
 bibens et dicitis. Ecce homo uorator et
 bibens uinum. amicus publicanos et pec-
 catores. Et iustificata est sapientia ab omnibus

filij suis. Et agnoscit autem illum quidam
 de pharisaeis ut manducaret cum illo. Cum
 gressus domum pharisei describeret. Et
 ecce mulier que etiam inuitat peccatrix.
 ut cognouerit quod hic accubasset in domo sy-
 monis pharisei. accubans alabastrum unge-
 ti. et stans retro secus pedes eius lacrimis
 cepit ungere pedes eius. et capillis capitis
 sui tergebat. et osculabatur pedes eius et un-
 gendo ungebat. Et idcirco ait phariseus
 qui notauerat eum. ait intra se dicens. Hic
 si esset propheta sciret utique quae qualis est
 mulier que tangit eum. quia peccatrix
 est. Respondens autem dixit ad illum. Symon
 habeo tibi aliquid dicere. At ille ait. Si agi-
 ter dicere. Et respondit ille. Duo debitor es
 tibi. et tu autem fenerator es. Unus debebat
 denarios quingentos et alius quingenta.
 Non habentibus autem illis unde redde-
 rent donauit utique. Quis ergo eum plu-
 s diligit. Respondens symon dixit. Et cum
 quia et tu plus donauit. At ille respondit.
 Recte iudicasti. Et conuersus ad mulierem
 dixit symoni. Uides hanc mulierem. In-
 traui in domum tuam. aqua pedibus meis
 non dedi. Hec autem lacrimis unguit
 pedes meos. et capillis suis terxit. Osculi
 autem non dedi. Hec autem ex quo intra-
 ui non cessauit osculari pedes meos. O-
 leo capite meum non unxisti. Hec autem un-
 gendo unxit pedes meos. Proinde dico tibi
 remittuntur ei peccata multa. qui dilexit mi-
 tum. Cui autem minus dimittitur. minus
 diligit. Dicit autem ad illam ille. Remit-
 tuntur tibi peccata tua. Ecce pueri qui simul
 accubant ante dicit intra se. Quis est hic
 qui etiam peccata dimittit. Dicit autem ad
 mulierem. Fides tua te saluam fecit. Va-
 de in pace.

VIII. Cap. 10.

Et factum est deinceps ut per iter faceret
 batpneumates et castella praedicans
 et euangelizans regnum dei. et
 duodecim cum illo. et mulieres aliquae que
 erant curate a spiritibus malignis et infir-
 mitatibus. Anna que uocatur magdalen-
 sic. de qua denotata septem exierant. et io-
 hanna uxor eius. et ceterae. et ceterae. et ceterae.
 et susanna et ceterae. et ceterae. et ceterae.

Dixit autem ei iheronimus dixit. **E**dixit
dominum tuum iheronimus quanta fecerit tibi
dixit. Et abiit puerum suum civitate portans
quanta illi fecerat. **I**heronimus factum est autem
eum redire. **I**heronimus excepit illum turba. Et erat
autem omnes expectantes eum. Et ecce nunc
uir cui nomen iheronimus. **I**heronimus princeps syna
goge erat. Et cecidit ad pedes iheronimus. rogans
eum ut intraret in domum eius quia filia
unica erat ei. **F**ecit autem iheronimus duodecim
hodie moriebatur. Et contigit diuinitatem suam
his spemebat. Et mulier quedam erat
influxu sanguinis ab annis duodecim
que in medicos erogauerat omne suam
suam nec ab illo poterat curari. accessit
tunc et contigit huiusmodi vestimentis eius
et confestim stetit fluxus sanguinis eius.
Et ait iheronimus. **Q**uis est qui me tetigit. **N**e
gaui sunt autem omnes dixerunt petrus et qui
cum illa erant. **R**ecipiens tunc te comp
nuntia et attiguit. **I**heronimus dixit quis me teti
git. Et dixit iheronimus. **T**etigit me aliquis.
Sunt ego cognovi virtutem de me ex
iste. **V**idens autem mulier quia non la
tuit relictis item et prostravit ad pedes
eius. Et ob quam causam tetigit eum
inducant coram omni populo. et quic
ad modum festum sanata est. **A**d iheronimus dix
it. **F**ilia fides tua te saluam fecit. **V**ade i
pace. **A**d hunc loquente venit quidam
ad principem synagoge dicens illi. **M**or
tua est filia tua. **N**oli necare magi
strum. **I**heronimus autem hoc audito uerbo
respondit patri puella. **N**oli timeere cre
tantum et salua erit. Et cum peruenisset
ad domum non permisit intrare secum
quemquam nisi petrum et iacobum et io
hannem. **I**heronimus etiam iheronimus puella. **F**lebant
autem omnes et plangebant illam. **A**t ille
dixit. **N**olite flere. **N**on est enim mor
tua puella sed dormit. **E**t deridibant eum.
facientes quod mortua esset. **I**heronimus autem tenens
manum eius clamant dices. **Q**uella
surge. **E**t reuersus est spiritus eius. **E**t surrexit.
contingit. **E**t iussit illi dare manducare
et stupuerunt pueri et quibus precepit
aliquid dicerent quod factum erat. **E**t
omnes autem iheronimus duodecim a

plis dedit eis virtutem et potestatem super omnia
demonia et uel languores curarent. **E**t misit
illos predicare regnum dei et sanare infirmos
et ait ad illos. **N**ihil tulitis in uia. neque vi
gam. neque peram. neque panem. neque pecu
niam. neque duas tunicas habetis. **E**t i
quocumque domum intraveritis ibi mane
te. **E**t inde ue exeat. **E**t quicunque non re
cepit uos. exeuntes de civitate illa. etiam
pedum puluerem in domum eius. **E**t testimo
nium super illos. **E**t gressi autem turbabant
praestita euangelizantes et curantes
ubique. **A**udiuere autem herodes tetrarchus
omnia que fiebant ab eis. **E**t herodis tetrarchus
ed quod dicebantur a quibusdam quia iohanne
surrexit a mortuis. a quibusdam quod iheronimus
apparuit. ab alijs autem quia iheronimus
unus de antiquis surrexit. **E**t ait herodis
iohannem ego decollavi. **Q**uis autem
est iste de quo ego audio talia. **E**t querebat
uidere eum. **E**t reuersi apostoli narrauerunt
illi quicunque fecerunt. **E**t assumpsit il
lis secretum secretum in locum desertum. quod
est bethsaida. **Q**uod cum ignorasset
turbae secute sunt illum. **E**t excepit illos
et loquebatur illis de regno dei. **E**t eos qui
curari indigebant sanabat. **D**ies autem
declinare cepit. **E**t accedentes duodecim
dixerunt illi. **D**imittite turbas ut euntes
in castrum uellatque que circa sunt diuer
tant ut inueniant escas. quia hic in loco
deserto sumus. **A**t ait autem ad illos. **V**o
dare illis manducare. **A**t illi dixerunt.
Non sunt nobis plus quam quinque pa
nes et duo pisces nisi forte nos camus.
et manducamus in domum hanc turbam esca.
Erant autem fere uiri quinque milia.
At ait ad discipulos suos. **F**acite illis
discumbere per uia quinquagenos. **E**t
ita fecerunt. **E**t discumbere fecerunt omnes.
Accepit autem quinque panibus et duo
bus piscibus. respexit in celum et benedixit
illis et fregit et distribuit discipulis suis.
ut ponere ante turbas. **E**t manduca
uerunt omnes et saturati sunt. **E**t subla
tum est quod super fuit illis fragmentorum
copiam duodecim. **E**t factum est cum
solus esset orans erant cum illo et discipuli

eius. Et interrogavit illos dicens. Quem
me dicunt esse virum. At illi respondunt
dixere. Iohannem baptistam. alii autem
heliyam. alii autem quia propheta unus de
multis surrexit. Dixit autem illis. Vos autem
quem me esse dicatis. Et respondens symon
petrus dixit. Xpisti dei. Et ille increpas
eos precipiens ut non dicerent hoc dicens quod
oportet filium hominis multa pati et
reprobam a senioribus et principibus sacerdotum
et scribis et occidi et tertia die resurgere.
Dicebat autem ad omnes. Si quis vult
post me venire abneget semetipsum et col
lat crucem suam et sequatur me.
Qui enim voluit animam suam salvam
facere perdet eam. Nam qui perdidit animam
suam propter me. Salvam faciet illam. Et
propheta hominum silvatur in multis mil
lium. Et autem ipse pergit et descendit in
sion. Nam qui erubuit me et meos huius
modi hunc filium hominis erubescet cum ve
niet in maiestate sua et patris et sanctorum an
gelorum. Dico autem vobis. Qui se respiciunt
hic aliqui stantes qui non gustabunt
mortem donec videant regnum dei. Factum
est autem post haec verba factis diebus octo et assump
sit petrum et iacobum et iohannem et ascen
dit in montem ut oraret. Et facta est dormi
tatio species vultus eius alba et vestimen
ta eius alba resplendent. Et ecce duo viri lo
quebantur cum illo. Erant autem moyses
et helias. Ipsi in maiestate et dicebant ex
cessum eius quem speraverunt erat in ihe
rusalem. Petrus vero qui cum illo erat
gravatus erat sompno et evigilantes
viderunt maiestatem eius et timores viros
qui stabant cum illo. Et factum est cum
descenderent ab illo. ait petrus ad ihesum.
Domine. Preceptum bonum est nos hic esse. et facia
mus hic tria tabernacula. unum tibi. et
unum moysi. et unum helie. nesciens quod
diceret. Haec enim loquebatur illo. facta est nubes
et obumbravit eos et transierunt et transibant
illis in nubem. Et vox facta est de nube di
cens. Hic est filius meus dilectus ipsum
audite. Et cum fieret vox intentus est so
lus ihesus. Et ipsi ceciderunt et non erant
in illis diebus quicquam ex his quae videbant.

Factum est autem in sequenti die descendit
de monte et occurrit illis turba multa
Et ecce inter turba exclamavit dicens. Magister
obsecro te respice in filium meum. quia unicus
est mihi. Et ecce spiritus apprehendit illum
et subito clamat et elydit et dissipare eum cum
spuma. et iuxta illud dicitur dilamans eum. Et
rogavit discipulos suos ut essent illi et si
poterunt. Respondens autem ihesus dixit.
O generatio infidelis et perita usque quo ero
apud vos et patiar vos. Adducite hunc filium
meum. Et cum accedit elicit illum de mon
te et dissipavit. Et increpavit ihesus spiritum
mundum et sanavit puerum et reddidit
illum patri suo. Sciebat autem omnes in
magnum dei. Omnesque mirantes
in omnibus quae faciebat dixit ad discipulos
suos. Domine vos in cordibus vestris istos ser
mantes. Filius enim hominis futurus est
et tradatur in manus hominum. Et illi
ignorabant et non intellexerunt. Et erat uelatus
ante eos ut non sentirent illud. Et time
bant eum interrogare de hoc verbo. Surrexit
autem cogitatio in eis quis eorum maior
esset. Et ihesus videns cogitationes cordis illo
rum. Apprehendens puerum statuit illum
super se et ait illis. Qui enim vult suscipere
puerum istum in nomine meo suscipit. Et
quicumque me recepit. recepit illum qui me
misit. Nam qui minus est me et omnes
vos. hic maior est. Respondens iohannes
dixit. Preceptum vobis unus quendam ino
mune nro de montibus exierunt. et prohibuerunt
eum. quia non sequitur te nobiscum. Et ait ad
illum ihesus. Nonne prohiuit. Qui enim non
est ad illum vos pro nobis est. Factum est autem
domini splendor dies assumptionis eius. et
ipse faciem suam firmavit ut non mutetur.
Et misit nuntios ante aspectum suum.
Et cunctes mirantes et timentes clamant
viam. ut appareat illi. Et non receperunt
eum. quia facies eius erat cunctis in iram.
Cum vidissent autem discipuli eius iaco
bus et iohannes dixerunt. Domine si vis
dicimus ut ignis descendat de celo et ali
mat illos sicut helias fecit. Et convulsus
et cepit illos dicens. Nescitis cuius spe
ctus. Filius enim hominis non venit

animas perdere hominibus. s. salutare. Et abiit
vnto in aliud castellum. Factum est autem
ambulante in iherosolymis. Dixit quidam
ad eum. Sequar te quodcumque ieris. Et ait
illi ihesus. Vulpes foveas habent. et volu-
tates celi nidos. filius autem hominis non
habet ubi caput suum reclinat. At autem
ad altum. Sequere me. Ille autem dixit.
Domine perinde me persequi ne sepelire
patrem meum. Dixitque ei ihesus. Sine ut
mortui sepeliant mortuos suos. Tu autem
vade et annuntia regnum dei. Et ait alius.
Sequar te domine. s. persequi te. Perinde michi
renunciare hijs qui domi sunt. Ait ad
eum ihesus. Nemo mittens manum suam
in aratrum et aspiciens retro aptus est regno
dei. ✠

Dixit hoc autem designavit dominus et alios
septuaginta duos et misit illos in
uos ante faciem suam in omnes
civitatem et locum quo erat ipse venturus
Et dicebat illis. Nihil estis quidem in ista. o
pacti autem parati. Cogate ergo dominum
in vestris. ut mittat opus in vesteram suam.
Ite. Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos.
Nolite portare sacculum. neque peram. neque
calciamenta. et neminem per viam salutave-
ritis. In quocumque domum intraveritis. primi
dixite. Pax huic domui. Et si ibi fuerit filius
pactis. requiescat super eum pax vestra. Si
autem ad vos revertatur. et non eadem autem do-
mo in vesteram edentes et bibentes que apud il-
los sunt. Dignus enim operarius mercede
sua. Nolite transire de domo in domum.
Et si quicunque civitate intraveritis et susce-
perit vos manducare que apponunt vo-
bis et curate infirmos qui in illa sunt. id est
te illis. Appropinquabit in vos regnum dei.
In quocumque civitate intraveritis et non
repperit vos. exentes in plateas eius di-
cite. Etiam pulverem qui adhesit vobis
de civitate vestra exigimus in vos. Tamen
hoc facite quia appropinquabit regnum dei.
Mitto vobis. quia sedit in iherosolymis illa
remissus est qui illi amittit. Et abiit
iherosolymam. ut ibi bethsaida. quod si iherosolyma
et sydon facie fuissent iherosolyma que in vobis
facie sunt. olim in iherosolyma et iherosolyma sedentes

penitent. Et cum per amicum sydon et iherosolyma te
missus est ut iherosolyma qui valis. Et cum ta-
pharnauti usque ad celum exaltata. usque
ad infernum demergis. Qui vos audite me
audite. Et qui vos spernit me spernit. Qui
autem me spernit spernit eum qui me misit.
Et exierunt autem septuaginta duo ad
gaudio dicentes. Dominus etiam de mo-
rta et iherosolyma vobis in nomine tuo. Et
ait illis. Videram sathanam sicut fulg-
de celo cadentem. Ecce dedi vobis potestatem
calcandi supra serpentes et supra scorpiones
et supra omne virtutem inimicorum. et nihil
vobis nocebit. Et cum per amicum in hoc no-
lite gaudere. quod spiritus domini vobis
Et audete autem quod nomina vestra septa-
ginta duos. In ipsa hora exultant in spiritu
sancto dixit. Confiteor tibi pater domine
celi et terre. qui abscondisti haec a sapientibus
et prudentibus et revelasti ea paruulis. Ita
pater. quod sic placuit ante te. Omnia tua
dona sunt michi a patre meo. Et venio fac
quis sit filius nisi pater. et qui sit pater.
nisi filius. et cui voluerit filius revela-
re. Et cum missus ad discipulos suos dixit.
Sed oculi qui vident que nos videmus. et non
erunt vobis quod multi reges et prophete volu-
erunt videre que nos videmus et non viderunt.
et audire que auditis et non audierunt. Ecce
quidam legisperitus surrexit temporis
eum et dicens. Magister quid faciendo
vitam eternam possidebo. Et ille dixit ad
eum. Nihil lege que scriptum est. Quomodo
legis. Et ille respondens dixit. Diliges do-
minum deum tuum ex toto corde tuo et ex to-
ta anima tua et ex omnibus viribus tuis et
ex omni intellectu tuo. et proximum tuum sicut
teipsum. Dixitque illi. Ecce respondisti. Hoc
fac in vobis. Ille autem volens iustificari
seipsum dixit ad eum. Et quis est meus
proximus. Suspirans autem ihesus dixit.
Homo quidam descendebat ab iherosolyma
in iherosolyma et in iherosolyma. Qui etiam
despoliavit eum et plagis ipso
abiecit seminum relicto. Accidit autem
ut sacerdos quidam descendens eadem via
et iherosolyma perivit. Similiter et iherosolyma cum
esset secus viam et videns eum perivit.

102034ym

Samanitus aut quidam iter faciens ve
 nit secus eum videns eum inia monis est.
 Et appropians alligavit miliera eius
 infundens oleum vinum. impones illi
 iumentum suum. duxit instabili et ci
 tam eius egit. Et altera die protulit duo
 denarios et dedit stabulario et ait. Curas
 illius habere et quodcumque super erogaveris ego
 cum rediero reddam tibi. Quis horum
 tunc videt tibi proximius fuisse. illi qui in
 dit in latrones. At ille dixit. Qui fecit
 iniam illum. Et ait illi ille. Uade et in
 fac similiter. factum est autem dum ve
 rite intrauit in quidam castellum. et inuit
 quodam martha nomine excepit illi
 conuiuium suum. Et huius erat soror. nomine
 martha. que etiam sedens secus pedes dñi
 audiebat vtrum illius. Martha autem
 facta agebat circa frequens ministrum.
 Que stetit et ait. Domine non est cur
 quod soror mea reliquit me solam ministrare.
 Dico ergo illi ut me adiuuet. Et re
 spondens dixit illi domine. Martha
 martha sollicita es et turbas erga plura.
 Porro vnum est necessarium. Quia op
 timam partem elegit que non auferet
 ab ea. **XLII**

Et factum est cum esset in loco quo
 dam orans ut cessante dicit vnu
 ex discipulis eius ad eum. Dne
 doce nos orare sicut et iohannes docuit
 apulos suos. Et ait illis. Cum oratis di
 cite. Pater noster. scilicet nomen tuum.
 Adveniat regnum tuum. Panem nostrum
 cotidianum da nobis hodie. et dimitte
 nobis peccata nostra. siquidem et ipsi dimittemus
 omnem debitum nobis. et ne nos inducas in
 temptationem. Et ait ad illos. Quis ue
 strum habebit amicum et ibit ad illum
 media nocte. et dicet illi. Amice acomo
 da michi tres panes quoniam amicus
 meus uenit deuita ad me et non habeo quod
 ponam ante illum. Et ille de intus respo
 dens dicat. Non mihi molestus esse ia
 hostium clausum est et pueri mei inueni
 unt in cubili non possum surge et dare
 tibi. Et ille super se uenit pulsans dicens ro
 bis. et si non dabit illi surgens eo quod ait

eius sic propter importunitatem tamen eius sciet
 et dabit illi quod habet necessarios. Et ego di
 co uobis. Petite et dabitur uobis. Qui ue
 rit inuenitis. Nulla enim apertur vobis. Quis
 enim qui petit accipit. et qui quirit inuenit.
 et pulsanti aperitur. Quis autem ex uobis
 patrem petit panem. numquid lapidem
 dabit illi. Aut si petierit aurum. numquid
 portulet illi scorpionem. aut piscem. in
 quid propter serpitem dabit illi. Si ergo
 uos tunc sitis in altis uobis bona data da
 re filijs uestris. quanto magis patitur celesti
 decelo dabit uobis spiritum bonum petentibus
 se. Et erant etiam demonum et aliud eorum
 tunc. Et cum etiam demonum. Ionis
 est inuitus. et amittat sunt turbe. Quibus
 autem ex eis dixerunt. In uel ebrius princeps
 demonum. etiam demonia. Et alij comp
 tantes signum decelo querebant ab eo. Ipse
 autem ut uidit cogitationes dixit. Omne
 regnum in se diuisum desolabitur. et domus
 super domum cadet. Si autem et sathanas in se
 ipsum diuisus est. quomodo stabit regnum
 ipsius. quia dictis in uel ebrius ecce me
 demonia. Si autem ego in uel ebrius cito
 demonia. filij mei in quo etiam. Quod ip
 si iudices non erunt. Porro si indigno di
 citis demonia perfectio puenit in uos reg
 num dei. Cum fortis armatus custodit
 atrium suum in pace sunt omnia que po
 nit. Si autem fortior illo super uenietis
 uincit eum. inuisa arma eius auferit in
 quibus et fidebat. et spolia eius distribuet.
 Qui non est mecum adiutum me est. Et
 qui non colligit mecum dissipat. Cum in
 uniuersus spiritus exierit ab homine am
 bitat placata in aquila. quibus requiem
 in uenientis dicit. Et erant in domum
 meam uide erunt. Et cum uenit in uenit
 eam scriptis in uenit et ornata. Et
 vadit et assumit septem alios spiritus secum
 nequiores se. ingressi habitant in a fi
 nit nonnulla hominis illius peiora
 prioribus. factum est autem cum hoc diceret
 extollens uocem quodam mulier de
 dixit illi. Es alius uenter qui te portauit et
 uera que sursum. At ille dixit. Qui in
 ymmo. Is autem qui audire uerbum dei et

iudicio illud. Verbis autem et cunctis
 cepit dicere. Generatio haec generatio nequam est.
 Signum quicquid signum non dabitur ei.
 nisi signum totum propter. Nam sicut functiona
 signum minuitis. ita etiam signum hominis
 generationi illi. Regina autem surget in
 iudicio cum iuris iuris generatio iuris et
 edemprabit illos quia uenit a finibus et
 audire sapientiam salomonis. Et ecce
 quam salomon hic. Vni minime surget
 iudicio in generatione hac et edemprabit
 tam quia penam egerunt ad perditionem
 ratione. Et ecce plus quam tota hic. Quia
 lucernam accendit et abscondit perit.
 neque sub modio. Sed super candellabrum ut
 qui ingreditur lumen videant. Lucra
 corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus
 fuit simplex totum corpus tuum lucidum
 erit. Si autem nequam fuit etiam corpus
 tuum tenebrosum erit. Vide ergo ne ly
 men quod intus est tenebre sint. Si ergo corp
 ram totum lucidum fuerit non habetis a
 liquam partem tenebrarum. erit lucidum
 totum. Et sicut lucerna fulgoris illumi
 nat te. Et cum loqueretur haec rogauit il
 lum quidam pharisaeus ut praeceperet ap
 se. Ipse autem ingressus recessit. Phari
 saeus autem cepit intra se reputans dicere. que
 non baptizatus esset ante prandium et
 aut dominus ad illum. Tunc uos pha
 risaei quod defors est caluit et carni munda
 tis. quod autem intus est uermis plenum est
 rapina et iniquitate. Si uultis uos qui
 fecit quod defors est. etiam id quod deus est
 at. Et tunc primum quod super eda te elemosi
 nam. Et ecce omnia munda sunt uobis.
 Si uos pharisaei quia decimatis et
 mentam et iuram et omne olus et peritis
 iudicium et caritatem dei. haec autem oportuit fa
 cere illa non ob uidere. De uobis pharisaei
 quia ducitis primas cathedras in syna
 gogis et salutationes in foro. Et uos
 qui estis ut monumenta que non appa
 rent homines ambulantes super uelum.
 Respondens autem quidam ex legis peritis
 ait illi. Magister haec dicens etiam nobis quod
 timetis factis. Ille ait. Et uobis le
 gis peritis ut quod queratis homines omnibus

que portare non possunt et ipsi uero digito non
 tangitis latinas. Et uobis qui edificatis
 monumenta pharisei patres autem uos
 occidit illos. Deo testificamini quod
 sentitis quod patrum uos. quoniam
 quidem ipsi eos occiderunt. Et os autem est
 catus eorum sepulchra. Propterea sapientia
 dei dicit. Et istam ad illos phariseos et scribas
 et alios occidit et persequuntur ut inquirant
 sanguis omnium pharisei qui effusus est
 a constitutione mundi a generatione ista
 a sanguine ael. usque ad sanguinem za
 charie qui perit inter altare et thodem. Et ta
 dico uobis. requireret ab hac generatione.
 Et uobis legis peritis qui uisitis dauidem
 sciencie. Ipsi non inuistis eos qui in
 bant prohibuitis. Cum uos ad illos dicit
 ter. cepit pharisei et legis peritis grauitate
 sustinetis eos opprimere de uisitis et iudica
 tes et querentes cape aliquid ex ore eius ut
 causaretur eum.

Multis autem uobis cum istantibus
 ita ut se inuicem sciderent. cepit
 dicere ad discipulos suos. Attendite
 ad sermone phariseorum quod est hypocritis.
 Nichil autem operum eorum non teneant
 neque absconditum quod non sciatur. Quia
 que in tenebris dixistis in lumine dicentis.
 Et quod in aure locuti estis in auditibus per
 cabitur in uobis. Dico autem uobis am
 tis metis ut faciamini ab his qui occidunt
 corpus. et post hoc non habent amplius
 quid faciant. Attendam autem uobis
 quem timeatis. Timeate enim qui post
 occidit habet potestatem in infernum
 uiam. Ita dico uobis hunc timeate. Non
 ne quingenti passeres ueniente disponit
 et unus ex illis non est in oblivione coram
 deo. Si et capilli capitis uos omnes nume
 ran sunt. Nolite tremere multis pas
 rebus. plures estis uos. Dico autem uobis
 id minus quicunque confessus fuerit me cor
 ram hominibus et filius hominis confitebitur
 illum coram angelis dei. Qui autem ne
 gauerit me coram hominibus denegabit
 coram angelis dei. Et omnis qui dicit
 uobis in filium hominis remittet illi.
 Si autem qui in spiritum sanctum blasphemauerit.

non remittent. Cum autem ducem tuos
in synagogis et ad magistratus et potestates.
nonne solent esse qualiter aut quid responde-
ris aut quid dicas. Spiritus enim sanctus
docebit vos in ipso hora que oportet vos
dicere. Et ecce et quidam derisiva. Ma-
gister dicit fratri meo ut intui dicitur he-
braice. Et ille dixit ei. Homo quis me
constituit iudicem aut dominum super te uos.
Dixitque ad illos. Et idcirco et caute ab omni
auctoritate. quia non in abundantia carnis
quam uita eius est ex his que possidet. Di-
xit autem similitudinem ad illos dicens. Ho-
minis cuiusdam duntaxat uires fructus ag-
gesserunt. et cogitabat intra se dicens. Quid
faciam quod non habeo quo congregem fructus
meos. Et dixit. Hoc faciam. Construam hor-
rea mea et maiora faciam. Tunc aggregabo
omnia que nata sunt michi et bona mea.
Et dicit amicum meum. Num multa habes
bona posita in annos plurimos. Et equi et
et comedere uile epulare. Dixit autem an-
te. Si uero hac nocte anima tua te
petente accipere. Que autem parasti tuis erit.
Sic est qui sibi thesaurizat non est in di-
uitiis. Dixitque ad discipulos suos. Ideo
dico uobis. nolite solliciti esse anime uere
quid manducetis. neque corpori quid indua-
mini. Anima plus est quam esca. et cor-
pus plus quam uestimentum. Considerate
coruitos quia non seminant neque metunt.
quibus non est cellarium neque horreum.
Et os palat illos. quanto magis uos plu-
res estis illis. Quis autem uiam cogitans
potest adire ad statutam suam ciuitatem
uiui. Si ergo quod minimum est potest
quid decerni solentis estis. Considerate uirga
agri quomodo crescit non laborant.
neque uent. Ideo autem uobis nec solatio
in omni gloria uestrebat sicut unum ex
illis. Si autem ferum quod hodie in agro
est. et adus in libanum mittitur. dens sic
uestrebat. quanto magis uos pusille fides. Et
uos nolite quere quid manducetis aut
quid bibatis. Nolite in solium tolli. H-
ec enim omnia gentes mundi querunt. Do-
minus uero scit quomodo hys indigeat.
Et exemplum primum quare regnum

dei et hec omnia additent uobis. Nolite ti-
mere pusillus grex quia complacuit patri uro
dare uobis regnum. Et erudit que possidet
et dare elemosinam. Facite uobis sacculos
qui non uetescunt thesaurum indeficien-
tem in celis quo fur non appropinquat neque
corumpit. Et uenit et thesaurus tuus
liber et cor tuum. Sicut lumbi uiri primum
et lucerne ardentes in manibus uiris. Quos
similes hominibus expectantibus dominum su-
um. quando uenit autem primum. ut ad-
uenit et pulsauit confestim aperiant ei.
Sicut serui illi. quos cum uenit dominus.
inuenit uigilantes. Amen dico uobis.
quod percutiet se et faciet illos discipulos et mis-
eris ministrabit illis. Et si uenit in media
uigilia et si in media uigilia uenit. ita inue-
nit hi qui sunt serui illi. Hoc autem sciote
quoniam si sciret pater familias quia hora
fur ueniret uigilaret utique. et non sineret
profodi domum suam. Et uos estote parati.
quia quia hora non putatis filius hominis
uenire. At autem et petrus. Domine ad-
dus dicit parolam hanc. aut adducis.
Dixit autem dominus. Quis putas est fi-
delis dispensator et prudens quem constituit
dominus supra familiam suam. ut det illis in
tempore et in mensura. Sicut ille seruitus
quem cum uenit dominus inuenit ita faciet.
Amen dico uobis. quia super omnia que po-
test consistere eum. Quod si dixit seruitus
ille in corde suo. moram facio dominus meus
uenire. et cepto parate pueros et ancillas
et edere et bibere et in ebrietate. ueniet dominus sui
illius in die qua non sperat. et hora qua
nescit et diuidet eum. pariterque eius cum
fidelibus poterit. Hec autem sciote filius qui cog-
nouit uoluntatem domini dei et non se
parauit. et non fecit secundum uoluntatem
eius plagis uapulabit multas. Qui autem
non cognouit et fecit digna plagis ua-
pulauit paucis. Omnis autem cui mul-
tum datum est multum querit ab eo. Et
an commodauit multum plus poenit ab
eo. Et quem uenit mitti in terram. et quid vo-
lo uult ut accendatur. Baptismo autem
habeo baptizari et quomodo coartor. usque
dum perficiat. Putatis quia uenit pa-

cent dare mītam. Non dico uobis. s. sepa-
nem. Eunt enim quinq; ex hoc iūna domo
dauit. q̄s iuduo. r̄ dno m̄res diuident. Pa-
ter in filiū r̄ filius in pacem suū. mat-
r̄ filiam. r̄ filia in matrem suam. S. acius in
mīrum suam r̄ mīris i locum suū. Dice-
bat autem r̄ ad turbas. Cum uideritis nubes
orientem ab occasu. statim dicitis. Nym-
b̄ nent. ita fit. Et cum austrum flantem.
dicitis. quia estus erit. ita fit. Vp̄orice facit
em celi r̄ certe nōstis p̄bare. hoc autē tempus
quo modo non p̄batis. Quid autem r̄ a
uobis ip̄is nō iudicatis q̄ iustitū est.
Cum autem vadis cum ad iūano tuo ad
p̄ncipem iūna da opam liberati ab illo
ne forte tēdat te iudici. r̄ iudex tēdat te ex-
actor. r̄ exactor mittat te in carcerem. Dico
uobis nō exies inde. donec nō uisumini
iūm̄m reddas. **xiii.**

Ad erant autem quidam ip̄o iūpe-
tūciantes illis de galyleis quo-
rum sanguinem pylatus misit
cum sacrificijs eorū. Et respondens dixit il-
lis. Putatis q̄ h̄i galylei p̄m̄m̄s ga-
yleis p̄ccōes fuerunt. q̄ tanta passi sunt.
Non dico uobis. s. nisi penitēcia ha-
ueritis omnes similes p̄bitis. Et sicut illi
decem r̄ octo sup̄ quos occidit turris isrl̄oa.
r̄ occidit eos. Putatis quia iūp̄i debitorēs
fuerunt p̄ter omnes h̄itantes in iher̄lem.
Non dico uobis. s. si non penitēcia ha-
bueritis omnes similes p̄bitis. Dicebat
autē hanc similitudinem. Arborē figi
habeat quidam plantatā i vinea sua.
et uenit quēns fructum illā. n̄ inuenit.
Dixit autem ad cultorem vinee. Ecce an-
ni sunt tres. ex quo uenio quēns fructum
in hac vinea. nō inuenio. Succide ergo
illam. Et quid etiam trān occupat. Et
ille respondens dixit illi. Domine dūm
te illam r̄ hoc anno. usq; dūm fodiam
tūc illam r̄ in iūstā stercora. Et si quidē
fecit fructum. sin autem in futurū su-
des illam. Erat autē docens in synagoga
eōs sabbatis. Et ecce mulier que hēbat
sp̄m infirmitatis annis decem et octo
r̄ erat i clinaca nec omnino poterat sur-
sum respicere. Quam cum uidisset h̄e uo-

taute eam ad se. r̄ ait illi. Mulier dūm
sa es ab infirmitate tua. Et imposuit illi
manus r̄ confestim erecta est r̄ glorificauit
deum. Is respondens autem anti synago-
gus indignans quia sabbato curasset
h̄e dicebat turbe. S. ex dies sunt i quib;
oporet opari. in hijs ergo uenite et tu-
ramini. r̄ non in die sabbati. Respondens
autem ad illum dñs dixit. Vp̄orice. vñ
quisq; uestrum sabbato nō soluit bo-
uem suū an a iūm̄m ap̄ septia r̄ dū
erit ad aquam. Hanc autē filiam abra-
he quam alligauit sathanas. ecce dē
r̄ octo annis. non oportuit solui a vin-
culo isto die sabbati. Et cum is diceret
eunt r̄ eabant omnes adulatē eius. Tōs
populus gaudebat mīm̄is que gl̄ose-
ficauit ab eo. Dicebat ergo tū simile
regnum dei. r̄ tū simile estimato iud.
Simile est grano synapis. q̄ accepit
homo misit in ortum suū. r̄ creuit. r̄ fac-
tum ē in arborem magnam. r̄ uolucres ce-
li requirent ut itantur eius. Et tūm dixit.
Cum simile estimato regnum dei. Simi-
le est finento q̄ accepit mulier ab i-
scondit in farine saca tua. donec finiret
tateat totum. Etibat p̄m̄tates r̄ ca-
tella docens. r̄ iter faciens in iher̄lem.
Nec autem quidam illi. Domine si
pauci sunt qui saluant. Ip̄e autē dixit
ad illos. Contendite intrare p̄ angustā
portam. quia dico uobis. multi q̄rent
intrare r̄ nōn poterunt. Cum autem in-
trauit p̄stā familias r̄ clausit ostium
incipiens foris stare r̄ pulsare ostium
dicentes. Domine ap̄i nobis. Et respo-
dens dicebat nobis. Nescio uos unde sitis.
Cum incipiens dice. Quid autem uultis
coram te r̄ bibimus. r̄ implacētis m̄is do-
cūst. Et dicebat nobis. Nescio uos unde
sitis. Id est dicit ante omnes opam mi-
quitatis in ignem eūm̄. Ibi erit fle-
tus r̄ stridor dēntium. Cum uideritis ad
ham r̄ ysaac r̄ iacob r̄ omnes p̄phetas
i regno dei. uos autem expelli foras. et
uenturū ab oriente r̄ occidente r̄ ab aq̄
lone r̄ ab austro. r̄ accumbent i regno
dei. Et ecce sūc nō uisumini qui erāt p̄-

in iherosolymis qui erant nouissimi. In
ipsa die accesserunt quidam phariseos
dicentes illi. Exi irade iherosolym quia heros
des multo te occidet. Et ait illis. Ite et dicit il
li multi. Et ecce ego demonia et sancta
tes perficio hodie et cras et tertia die simus.
Et erumpam et oporiet me ire et ire et sequi
et die ambulare quia non capit phariseam
que exiit iherosolym. Iherosolym ihe
rosolym que occidis prophetas et lapidas eos
qui ad te mittuntur quocumque uolueris grega
re filios tuos quemadmodum autem uidu
lum supereminis in uolueris. Ecce relinquit
domus mea deserta. Dico autem uobis
quod non uidebitis me donec ueniat cum di
centis. Et uidetis qui uenit in nomine domi
ni factum est cum in iherosolym. **xiii.**
Endam autem quidam principis ph
riseorum sabbato manducare pa
nem et ipsi obsuabant eum. Et ecce homo
quidam ydropicus erat ante illu. Et res
pondens ihu dixit ad legisperitos et pharise
os dicens. Si licet sabbato curare. At il
li tacuerunt. Ipse uero apprehensum sana
uit eum et dimisit. Et respondens ad illos
dixit. Cumis uestrum alius auctos i
puteum cadet et non continet extra her
illum die sabbati. Et non potant ad h
respondere illi. Dicebat autem ad iherosolym
pabulam intendens quomodo prius
accubitus eligent dicens. Cum inuita
tus fuisset ad nuptias non discumbas i
primo loco. ne forte honoratiores sit inui
tus ab eo inueniens is qui te illum uoca
uit dicat tibi. Da hunc locum. Et tunc
in nuptias cum rubore nouissimum locu
tenere. Si cum inuitatus fuisset. vade recu
te in nouissimo loco. ut tu uenit qui te
inuitauit dicat tibi. Amice ascende super
me. Nunc erit tibi gloria coram simul discum
bentibus. quia omnis qui se exaltat humili
abitur. et qui se humiliat exaltabit. Dico
autem et qui se inuitat. Cum fa
cis prandium aut cenam non uocare a
micos tuos. neque fratres tuos. neque cogna
tos. neque inuitos neque diuites. ne forte et
ipsum inuitent te tibi fiat tributum. Si
cum facis euuuium. nota pauperes. debi

les. dantes. cetos. creatus eris. quia non ha
bent unde retribueret tibi. Et uidetis enim i
ni resurrectione iustorum. Hoc cum audis
set quidam desimul discumbentibus. dixit il
li. Et ecce qui manducabit panem i reg
no dei. At ille dixit ei. Homo quidam fec
erat magnam. uocauit multos. Et in
sit seruum suu hora tunc dicit nuntians.
ut ueniret quia iam parata sunt omnia. Et
occupant simul omnes excusare. Dominus
dixit. Et illam enim in uocasse habes exire et
videre illam. Rogo te habere me excusantem.
Et alter dixit. Iuga bouum enim quinq. et
eo pbari illa. Et ego te habere me excusantem.
Et alius dixit. Et uxorem duxi. et deo non pos
sum uenire. Et reuersus seruus inuocauit
et dominum suo. Et nunc nuntius pacis familia
dixit seruo suo. Et ecce implentur iustos
nuntians. et pauperes ac debiles cetos et laudo
introducunt. Et ait seruus. Domine fac
tum est ut in nuptias. et adhuc locus est.
Et ait dominus seruo. Et in uias et sepes
et compelle inuitare ut impleatur domus mea.
Dico autem uobis quod nemo in uocati illo
rum qui uocati sunt gustabunt cenam me
am. Istant autem tunc multe annos. et co
natus dixit ad illos. Si quis uenit ad me
et non odit patrem suum et matrem et ux
orem et filios et fratres et sorores adhuc attet
et animam suam. non potest meus esse disci
pulus. Et qui non uoluit crucem suam
et uenit post me. non potest meus esse discipu
lus. Quis enim ex his uolens edificare
tur. nonne prius sedens computat et
sumptus qui necessarij sunt. si hanc ad p
ficiendum. ne postea qui posuit fundame
tum et non potest perficere. omnes qui uident
inapti sunt illudere et dicentes. quia hic ho
mo incipit edificare et non ponit. Et tunc
Alit quis rex miris committet regnum ad ui
sus alium regem. nonne sedens prius cogi
tat. si possit cum decem milibus occurrere ei.
qui cum uiginti milibus uenit ad se. Alio
quin adhuc longe illo agente legatione
nuntius rogat ea que pacis sunt. Si ergo
omnis excubis qui non remunorat omnes
que possidet non potest meus esse discipulus.
Et quoniam est sal. Si autem sal euuuium. inq

fse

no mor

conditetur. Neque enim iniqua neque iniquitatem
tunc est. Et foras mittetur. Qui autem ante
habet auditu tendit auditu. **XV**
Erant autem appropinquantes et publi-
cani et pharisaei ut audirent illum. Et
mirabantur pharisaei dicentes.
Quia hic peccatorum recipit et manducatur
illis. Et ait ad illos parabolam istam dicens.
Quis ex vobis hominem qui habet centum
oviles et si perdidit unum ex illis. nonne dimi-
tit nona grana in agro in deserto et vadit
ad illam que perierat donec inveniat eam.
Et cum invenit eam imponit ei humeros
suos gaudens et iocundus domum. Quia et
amicos et vicinos dicens illis. Cogratu-
lamini mihi quia invenit ovem quam
perdidisti. Dico vobis quod ita gaudium erit
in celo super uno peccatore qui penitentiam agitur
quam super nona grana nona grana nona grana
non indigent penitentia. Iteque miles
habens dragmas decem et si perdidit dragma
unum nonne accendit lucernam et circum-
spicit domum et quicquid perdidit donec inveniat.
Et cum invenit circumspicit amicos et vi-
cos dicens. Gratulamini mihi quia invenit drag-
mam quam perdidisti. Ita dico vobis.
Gaudium erit angelis dei super uno peccatore
penitentem agente. Ait autem. Homo qui-
dam habuit duos filios. Idcirco a dolesce-
ntibus exivit pater. Pater vero mittit porconem
substantiam que me contingit. Et dimisit
illis substantiam. Et non post multos dies
aggregatis omnibus adolescentibus filius pe-
jfectus est in regionem longinquam et ibi
dissipavit substantiam suam vivendo luxu-
nose. Et postquam consumpsit omnia. facta
est fames valida in regione illa. et ipse cepit
egere. Et abiit et adhesit uni civitati regio-
nis illius. et misit illum in villam suam ut
pasceret porcos. Et cupiebat implere ventrem
suum deliquis quas porci manducabant
et nemo illi dabat. Ipse autem in se ipsis
dixit. Quanti mercenarii in domo patris
mei habundant panibus. ego autem hic fa-
me perdo. Surgam et ibo ad patrem meum
et dicam ei. Pater peccavi in celum et coram
te. etiam non sum dignus vocari filius
tuus. fac me sicut unum ex mercenariis

tuis. Et surgens venit ad patrem suum.
Cum autem adhuc longe esset vidit il-
lum pater suus et misericordia motus est et ac-
currens cecidit super collum eius et osculatus
est eum. Dicitque ei filius. Pater peccavi
in celum et coram te. etiam non sum dignus
vocari filius tuus. Dicit autem pater
ad servos suos. cito proferte stolam pri-
mam et induite illum et date anulum in
manum eius et calceamenta in pedes eius.
Et adducite utrumque saginatum et occi-
dite et manducemus et bibemus. quia
hic filius meus mortuus fuerat et repperit.
pietatis et misericordis est. Et cepit omnes
epulas. Erat autem filius eius senior iagro.
et cum venisset et appropinquasset domum au-
divit symphoniam et chorum et notavit
vinum deferri. et interrogavit que haberent.
Ipsque dixit illi. Frater tuus venit et occidit
illi per tuum vinum saginatum. quia sal-
vum illum recepit. Indignatus est autem
et noluit introire. Pater ergo illius eg-
ressus cepit rogare eum. Ne ille respondens dixit
patri suo. Ecce cor annis senis tibi et tu
quam mandatum tuum perivi. et nunquam
dedisti michi edum. ut cum amicis meis
epularer. Sed postquam filius tuus hic
qui devoravit substantiam suam cum me-
trabz venit occidisti mihi utrumque sagina-
tum. Accipe ipse dixit illi. Filius tuus sem-
per es. et omnia mea tua sunt. Epulas autem
et gaudere oportebat. quia factus est mor-
tuis filius et repperit pietatis et misericordis est.

Dicebat autem et ad discipulos suos. **XVI**
Homo quidam erat
dives qui habebat militem. et hic
diffamatus est apud illum quasi dissipat-
set bona illius. Et notavit illi. Ait illi.
Quia hoc audio de te. Sed de rationem
villicationis tue. iam enim non potes vil-
licare. Ait autem miles ita se. Quid
faciam quia dominus meus auferet a me
villicationem. fodere non valeo. mendi-
care exulesco. Scio quid faciam. ut cum
amicis fuerim a villicatione recipiam me
in domos suas. Convocatis itaque singulis
debitoribus suis. Dicebat primo. Quid
debent domino meo. At ille dixit. Centi

cadis oler. Dixitque illi. Accipe cautionem
nam et de te scribe quinquaginta. Deinde
alio dixit. Tu vero quantum debes? Qui ait.
Centum choros tritici. At illi. Accipe unde
tas tuas et scribe octoginta. Et laudavit do-
minus villam iniquitatis quia prudenter
fecisset. quod filij huius seculi prudentiores fi-
lius lucas in generatione sua fuit. Et ego di-
co vobis. Facite vobis amicos de mammo-
na iniquitatis. ut cum defecitis recipiatis vo-
stra tabernacula. Qui fidelis est in minimo
et in maiori fidelis est. Et qui multo dicit mi-
hi quis est in maiore iniquis est. Si ergo cum
iniquo mammoni fideles non fuistis quod
vestrum est quis credet vobis. Et si autem
non fideles non fuistis. quod vrum est quis da-
bit vobis. Nemo potest duobus dominis
seruire. aut enim vnum odio habebit et al-
terum diliget aut vnum adheret et alterum
contempnit. Non potestis deo seruire et mam-
moni. Audiebant autem omnia pharisei.
qui erant auari et detestabantur eum. Tunc
illis. Vos estis qui iustificatis vos coram
hominibus. deus autem nouit corda vestra.
quod quod hominibus altum est. ab hominibus
est ante deum. Lex prophete usque ad iohannem
pharisei exco regnum dei euangelizant
et omnia in aliud vnum faciunt. Facilius est autem
celum et terram preterire quam de lege vnum
apertum facere. Omnes qui dimittit vtrum
suam et ducit altam mechatur. Et qui de
nullam a vno ducit mechatur. Nonne
quidam erant dices et inducunt purpuram
et visio. et epulabantur et habebant splendide et erant
quidam mendicantes et nomine lazari quod
iacebat ad ianuam eius vltimis plenius.
cupiebat latitare de minimis. que cadebant
de ianua domus. et venter illi dabat. Sed et ca-
nes ueniebant et lungebat vltima eius. et
factum est autem ut moreretur mendicantis
portaretur ab angelis in sinum abrahe. et
nonne quis est autem iohannes et leprosus est in
visio. Et levans autem oculos suos cum esset
in coemeterio vidit abraham et lazarium
a longe in sinu eius. Ecce clamans dixit
Dacet abraham misere mei et misere lara-
rum ut intingat extremum digiti tui in
aqua ut reficiat linguam meam. quod cum dicit

in hac flamma. Et dixit illi abraham. Si
lucorum are quia receperis bona in terra tua.
et lazarus similiter mala. Nunc autem hic
et solatur tu in terra iustitias. Et in his
omnibus mentes vestras chaos magni fir-
mantur. et ideo qui uolunt hunc transire
ad uos non possunt. neque inde hunc trans-
ire. Et ait. Ego ergo te perducam in terra
enim in domum patris mei. Habet enim
quingenta fratres ut ceteris illis. ut ipse ue-
niat in hunc locum et inuentos. Et ait il-
li abraham. Habet enim moysen et prophetas
audiant alios. At ille dixit. Non pater
abraham. sed si quis ex mortuis uenit ad eo-
penitentiam agere. At autem illi. Si
moysen et prophetas non audierunt. neque si quis
ex mortuis resurrexerit credent et. **xvii.**
Et ait ad discipulos suos. Impossi-
bile est ueniri non ueniat scandalum.
Veni autem illi homini per quem ueni-
unt. Et salus est illi si lapis molaris in po-
natur circa collum eius et proiciatur in ma-
re. quam ut scandalum et vnum depulserit
istis. Aduertite uobis. Si percauerit in te
tuis in te percauerit illum. Et si penitentia egre-
dimur illi. Et si septies in die percauerit
te et septies in die contritus fuerit ad te dicens
penite me dimitte illi. Et dixerunt ap-
stoli domino. Adauge nobis fidem. Dixit
autem dominus. Si habueritis fidem sicut gra-
minis synapis. dicens hunc arboris moris
etradicare et transplantare in mare et ibi
et uolens. Quis autem vnum hunc seruus
arantem. aut boues pascentem. qui rogat
eo de agro. dicat illi statim et transi et uenit
et non dicat ei para quod occum et perunge ter-
minis tua michi donec manducaueris et bi-
bueris et postquam manducaueris et biberis.
Numquid gratiam habet seruo illi quia fe-
cit quod imperauit. Non puto. Sic et uos ai-
fecitis omnia que precepta sunt uobis di-
cite. Serui timentes sumitis. quod debemus
facere fecimus. Et factum est dum uenit
Ihesus in iherosalem. transibat per mediam
santaian et galyleam. Et cum igitur
in quodam castello occurrerit ei decem
uiri leprosi. Qui stant a longe uoca-
uunt uocem dicentes. Ihesu propitius mi

seru uos. **Q** uos ut uidit dixit. Ite ostendi
te uos sacerdotibus. Et factum est dñm ut
mundati sunt. **I** uis autem exilis ut vi
dit quia mundatus est. regressus est cum
magna uoce magnificans dñm et cecidit
ante pedes eius gratias agens. Et hic erat
samantamis. **E** spōndens autem ihesū
dixit. **N** omne decem mundati sunt et no
nem ubi sit. **N** on est inuentus qui redi
ret et daret gloriam deo. nisi hic alienigena.
Et ait illi. **S** urge in ade quia fides tua te
saluum fecit. **I** nterrogatus autem aptha
rseus quando uenit regnum dei. **E** spō
dit eis et dixit. **N** on uenit regnum dei cu
ob suauitate. neq; dicitur. ecce hic aut ecce
illuc. **E** cce enim regnum dei in uobis ē. **F** ac
ad discipulos suos. **V**enit dñs quando
desideratis uidere vnum dñm filij hominis
et non uidebitis. **E** t dicitur uobis. **E** cce hic
ecce illic. **N** oltre ne neq; latetum. **S** am
litur fulgur horiscentis desub celo. ita que
sū celo sunt fulget. ita erit filius hominis
in die sua. **N** unū autem illum oportet
multa pati. et repbari a generatione hac.
Et sicut factum est iudicib; uoc. ita erit et
iudicib; filij hominis. **E** debant et debent
uxores ducere. et dabant ad inuicem
usq; iudicem qua uocantur noe et archam
et uenit diluuium et perdidit omnes. **S** imi
lit sicut factum est iudicib; loth. edebant et bi
bebant et uidebant et uidebant plantabant
et edificabant. **Q** uia die erit loth a loco
eius pluit ignem et sulphur de celo et omni
perdidit. **S** cdm hoc erit quia die filius ho
minis reuelabitur. **Q** uia illa die qui fuerit
in celo et uasa eius in domo. ne descendat
collere illa. **E** t qui magno similitudine re
dat terra. **S** eniores estote uxoris loth.
Q uicunq; quiescit animam suam sal
uam facere perdet illam. **E** t qui uicunq; p
didit illam uiuificabit eam. **D** ico uobis
illa uoce. emite dno i lecto uito. uitis
assumetur. et alit relinquet. **D** ue emite
molentes i uinum. uia assumetur. et alit
relinquetur. **D** uo i agro uitis assumit
tur et alit relinquetur. **E** spōndentes dñm
ait. **V**bi domine. **Q** uid dicit eis. **V**biq;
fuit corpus illuc aggregabimur et a quile.

D iebat autem et patolam. **xviii**
A d illos. quoniam in oporcer temp
orare. non deficere dicens. **I** uide
quidam erat in quadam ciuitate. qui dñm
non timebat et hominem non uidebat. **V**i
dua autem quidam erat ciuitate illa. et
uidebat ad eum dñm. **I** uidebat me de ad
ulano meo. **E** t noiebat p multum tempus.
P ost h autem dixit in tra se. **E** t si dñm ti
meo. nec hominem uidebo. tamen qd
inolesta ē michi h uisua uiditabo illam
ut in uisum ueniret suggereret me. **E**
A ut autem dñm. **A** uideat quid uidet in
iquitate dicit. **D** eus autem non facit
vindictam electorum suorum clamantium
ad se die ac nocte. et patientia habebit illi.
D ico aut uobis. quia cito faciet vindictam
illorum. **V**erumptamen filius hominis
ueniens. putas inueniet fidem intra. **D** ico
autem ad quosdam qui in se edificat tamq
uisti. et aspiciant ceteros patolam istam
dicent. **D** uo homines ascendunt in tem
plū ut orarent. unus phariseus et alter
publicanus. **P** hariseus autē stans hoc a
pulo orabat dicens. **D** eus gratias ago
quia non sum sicut ceteri hominū. **E** apocō
in uisti. ad uari uelut etiam hic publica
nus. **I** semio bis in sabato decimas do ot
im que possideo. **E** t publicanus a longe
stans. uolebat nec oculos ad celum leuare
sed percutiebat pectus suum dicens. **D** eus
pitiis esto michi peccatori. **A** uenit dico
uobis. descendit hic iustificatus idonum
suam ab illo. quia omnis qui se exaltat.
humiliabitur. et qui se humiliat exaltabit.
A fferbant autem ad illum et infantes. ut eo
tangit. **Q** uia autem uidit discipuli. increpa
bant illos. **I** yesus autem conuocans illos
dixit. **S** mitte pueros uenire ad me et nolite
eos uocare. **B** alium est enim regnum
dei. **A** men dico uobis quicunq; non acce
pit regnum dei sicut puer. non intrabit
in illud. **E** t interrogauit eum quidam p
ceps dicens. **M** agister bone. quid facien
do uitam eternam possideo. **D** ixit autem et
ihc. **Q** uid me dicis bonum. **N**emo bonus
nisi solus deus. **S** audiam uos. **N** on
occides. non inuehas. non furtum facies.

unq; exegissent illam. Et astantib; dixit
 Miserte ab illo unam idate illi qui decem
 unas habet. Et dixerunt illi. Domine
 habet decem unas. Dico autem vobis.
 quia cum habenti dabit et huiusmodi.
 Ab eo aut qui non habet et quod habet auferetur
 ab eo. Verumptamen inimicos meos il
 los qui noluerunt me regnare super se ad
 duxerunt huc et mittite ante me. Et hys die
 bus precebat ascendens iherosolimam. Et
 factum est cum appropinquasset iherosolimam
 et bethaniam ad montem qui vocatur
 oliveti misit duos discipulos suos dicens
 Ite in castellum quod contra vos est in quod
 introeuntes iuvenietis pullum alium al
 ligatum cui nemo unquam hominum sedet.
 Solvite illum et adducite. Et si quis vo
 bis interrogaverit quare solvitis sic dicitis ei. Quia
 dominus opam eius desiderat. Audierunt aut
 qui missi fuerant et iuvenientes sicut dixit a
 lis stantem pullum. Solventes autem
 illis pullum dixerunt domini eius ad illos.
 Quid solvitis pullum. At illi dixerunt. Quia
 dominus cum necessarium habet. Et duxerunt
 eum ad illum. Et iactantes vestimenta
 sua super pullum et posuerunt eum. Exeunte
 autem illo ostendebant vestimenta sua
 iura. Et cum iam appropinquaret ad desce
 sum montis cepit solvere omnes turbe
 descendentium gaudentes laudare deum.
 voce magna. super omnibus quas viderant
 virtutibus dicens. Benedictus rex qui ve
 nit in nomine domini pax in celo et gloria
 in excelsis. Et quidam phariseos de turba
 dixerunt ad illum. Quia agister incipit
 discipulos tuos. Quibus ipse ait. Dico vo
 bis si hys ceciderint lapides clamabunt.
 Et cum appropinquasset iherosolimam videret
 civitatem fleuit super illam dicens. Quia
 si cognovisses et tu. Et quidem in hac die
 tua que ad pacem tibi. Et nunc autem ad
 condita sunt ab oculis tuis. quia venient
 dies tue et circumdabunt te et coangul
 tabunt te undique et ad terram prosternent te
 et filios tuos qui in te sunt non relinquent
 te lapidem super lapidem. eo quod non cog
 novis tempus visitationis tue. Et ingressus
 in templum cepit etiam vendentes et em

tes in illo dicens illis. Sepiamus. quia do
 minus in ea domus dicitur vocari. vos aut
 fecistis illam speluncam latronum. Et eam
 cotidie docens in templo. Principes aut
 sacerdotum et scribe plebis querebant illu
 m. et non inveniebant quid faceret illi.
 Omnis enim populus suspensus erat
 audirens illum. **XX.**
Et factum est in una die docente
 illo populum in templo et evangeliza
 nte conveniunt principes sa
 cerdotum et scribe cum sententibus et audiverunt di
 centes ad illum. Dic nobis in qua potes
 tate ista facis aut quis est qui dedit tibi hanc
 potestatem. Respondens autem dixit ad
 illos. Puto ego vos rego unum verbum.
 respondere mihi. Is apostolus iohannis
 decelo erat an ex hominibus. At illi cogita
 bant intra se dicentes. Quia si diximus
 decelo dicit. Quare ergo non creditis illi.
 Si autem dixerimus ex hominibus plebs
 uniuersa lapidabit nos. Certe enim scit
 iohannem prophetam esse. Et respondimus
 se nescire. Unde ait illis ihs. Neque ego do
 co vobis in qua potestate hec facio. Cepit
 autem dicit ad plebem parabolam hanc. I.
 Homo quidam plantavit vineam et
 locavit eam colonis et ipse peregre fuisset
 usque tempore. Et in tempore vindemie misit
 ad illos servum. ut defructu vinet da
 ret illi. Qui in celum dimisit eum cum in
 anem. Et addidit alium suum in fine.
 Illi autem hunc quoque cedentes et affi
 cientes et humiliter dimiserunt in anem. Et
 addidit tertium in fine. Qui et illi in
 nocentes eiecit. Dixit autem dominus
 in fine. Quid faciam. Quidam filium
 meum dilectum. forsitan cum huc vide
 rint venduntur. Quem cum vidissent
 coloni cogitauerunt intra se dicentes. Hic
 est heres. Occidamus eum. ut hereditas
 fiat nobis. Et eiecit illum extra vineam
 occiderunt. Quid ergo faciet illis dominus
 in fine. Veniet et perdet colonos istos et da
 bit vineam aliis. Quid auditis dixerunt
 illi. Absit. Ille autem aspiciens eos
 ait. Quid ergo hoc est quod scriptum est. La
 pidem quem reprobaui et edificavit

hic factus est in capite anguli. Omnis qui
 cecidit super illum lapidem equallabitur
 Super quem autem cecidit et minuet illum.
 Et quidam principes sacerdotum et scribe
 mittere illi manus nulla hora et non
 erunt propter. Cognovimus enim quod ad
 ipsos dixit similitudinem istam. Et ob
 vantes miserunt in siditatos qui seculo
 simularent ut capere eum in sermone.
 Et interrogant illum dicentes. Magister
 scimus quia recte dicis idcirco et non
 accipis personam hominis. Sicut enim de
 iustis doces. Licet nobis tribuimus dare
 cesari annuon. Et licetiam autem volumus
 eos dicit ad eos. Quid me temptatis? E
 stendite michi denarium. Cuius habet
 ymaginem et superscriptionem. Respondentes
 dixerunt ei. Cesaris. Et ait illis. Et addite
 ergo qui sunt cesaris cesari. Ique sunt dei
 Et non poterunt reprehendere verbum eius
 coram plebe. Et mirati in responso eius ta
 cuerunt. Accesserunt autem quidam sady
 ceorum qui negant esse resurrectionem. Et
 rogaverunt eum dicentes. Magister moyses
 scripsit nobis. Si frater alicuius mortuus
 fuerit habens uxorem. et hic sine filiis
 fuerit. ut accipiat eam frater eius uxorem. et
 suscitet semen fratri suo. Septem quoque fratres
 erant. Et primus accepit uxorem et mortuus
 est sine liberis. Et sequens accepit ea.
 et ille mortuus est sine fratre. Et tertius acce
 pit illam similiter. et omnes septem mor
 tuos reliquerunt semen et mortui sunt. Non ulla
 ma omnium mulier mortua est. Qui resur
 rectione ergo cuius eorum erit uxor. Si qui
 dem septem habuerunt eam uxorem. Et
 ait illis Ihesus. Filii seculi huius inveniunt
 et traduntur ad nuptias. illi vero qui digni
 habentur seculo illo. et resurrectione ex mor
 tuis. neque nubent neque ducunt uxores. neque
 enim ultra mori poterunt. equales enim
 angelis sunt. et filii sunt dei. cum sint filii
 resurrectionis. Quia vero resurgant mor
 tui et moyses ostendit secus rubum. sicut
 dicit dominus deum abraham. et dominus ysaac.
 et dominus iacob. Deus autem non est in mortuis.
 Omnes enim vivunt ei. Et est

pondentes autem quidam scribam dixerunt
 Magister benedixisti. Et amplius non au
 debant quinquam interrogare eum. Dicit autem
 ad illos. Quomodo dicunt christum filium da
 vid esse. ipse dauid dicit in libro psalmorum.
 Dixit dominus dominus meus sed ad dexteram meis.
 donec ponam inimicos tuos scabellum pe
 dum tuorum. Dauid ergo dixit illum vocat.
 Et quomodo filius eius est. Audiente autem
 omni populo dixit discipulis suis. Adven
 dit a scribis qui volunt ambulare in sto
 lis. et amant salutationes in foro et primas
 cathedras in synagogis. ipsos discunt
 in quibus. qui denotant domos viduas.
 similes longam orationem. In papie
 dampnationem maiorem. **XXI**

Respiciens autem vidit eos qui mit
 tebant munera sua in gratiam phil
 aum dimittes. Vidit autem et quanda
 viduam pauperulam mittentem duo minuta
 era et dixit. Vixit dico vobis. quia vidua h
 pauper. plus quam omnes misit. Nam oes
 isti ex habundantia sua misunt munera dei.
 Hec autem ex eo quod deest illi omne victum suum
 quoniam habuit misit. Et quibusdam dicebat
 de templo quod lapidebus totus idcirco ornatus
 esset. dixit. Hec sunt que in decem. neque de
 es in quibus non relinquitur lapis super lapide
 qui non destruat. Interrogavit autem il
 lum dicentes. Quod quidam hec etiam
 et quod signum cum fieri incipit. Qui dixit
 Et ecce ne seducamini. Quia cum venit
 erit in nomine meo dicentes. Quia ego sumus. et tem
 pus appropinquabit. Nolite ergo ut post illos.
 Cum autem videritis filia et sed mores non
 teterit. Operetur hoc parvum fieri. sed non di
 statim finis. Tunc dicebat illis. Surgit
 gens contra gentem. et regnum adversus re
 gnum. et temeris magni erunt gloriæ et per
 tulerit fames hominesque de celo. et signa mag
 na erunt. Sed ante homines intuent vobis
 manus suas et persequent tradentes in syna
 gogas et custodias trahentes ad reges et phi
 des propter nomen meum. Et tunc autem non
 inestimabile. Donde ergo in cordibus vestris
 non premeditatur quemadmodum respondeat.
 Ego enim dabo vobis os et sapientiam cum no
 poterunt resistere. et tradite omnes ad iudicium.

factum est. Et tunc cum autem a parentibus et
fratribus cognatis et amicis et iis qui afflicti
erant. Tunc odio omnibus hominibus pro
nomen meum. Et capillus decapite non pu
bit. In patientia mea possidebitis animas
vras. Cum autem videritis turbam ab
erant iherusalem tunc scitote quia appi
quabit desolatio eius. Tunc qui in iudea se
fugiant in montes et qui in iudea eius se
discedant et qui in iherosolimis non inueni
eant quia dies ultionis huius sunt et impleant
omnia que scripta sunt. Et autem preg
nantibus et nutriendis in illis diebus. Et tunc
cum pressura magna super terram et in populo
hunc. Et cadent in ore gladii et capient di
centur omnes gentes. Et iherusalem cal
cabitur agerit. donec impleantur tempa
nationum. Et erunt signa in sole et luna et
stellis et in aquis profunda gentium per fustione
sonitus maris et fluctuum. Et reserantibus
hominibus timore et expectatione que super
uenient in nullo homini. Nam iherosolimites celo
rum maledicti. Et tunc videbunt filium
hominis venientem in nubes cum potestate
magna et maiestate. Ihs autem in prophetis
fieri respicit et tunc capta mea quoniam
appropinquabit redemptio mea. Et dicit illis
similitudinem. Videte similitudinem hanc et
omnes auctores cum producant iam ex se et
fructum suis quoniam ipse est etas. Ita
tunc cum videritis hec fieri scitote quia pro
pe est regnum dei. Amen dico vobis. qui
non praebit generatio hec donec omnia
fiant. Celum et terra transibunt verba autem
mea non transibunt. Attendite autem vobis
ne forte grauentur corda vestra in crapula et
ebrietate et curis huius vite et superueniat in
uos repentina dies illa. Quamquam laqueus
erunt superueniet in omnes qui sedent super
faciem omnis terrae. Vigilate itaque omni te
pe orantes ne otium habeamini fuge ista
omnia que futura sunt et stare ante filium
hominis. Erat autem diebus docens in tem
plo. noctibus vero exiens morabatur in monte
qui vocatur oliuet. Et omnis populus manabat
ad eum venire in templo audire illum.

Abat ad eum venire in templo audire illum. **XXII**
prope quibatur autem dies festus

azymorum qui dicitur pascha. Et quibatur
principes sacerdotum et scribae quomodo illum me
ficerent. Et inuebant vero pietatem. Iuxta autem
sachanas mundam qui eguominabatur
sacerdotum. in unum debitorum. Et abne et locu
tus cum principibus sacerdotum et magistratibus
quemadmodum illum traderet eis. Cogit
autem sunt et pacti sunt pecuniam illi dare.
Et respondit. Et quibatur oportunitate ut
traderet illum sine turbis. Et venit autem dies
azymorum in qua necesse erat occidi pas
cha. Et misit petrum et iohannem dicens.
Euntes parate vobis pascha ut mandu
cemus. Et illi dixerunt. Vbi vis parare.
Et dixit ad eos. Ecce in aduenit vobis
in civitatem occurret vobis homo quidam
amphoram aque portans. Sequimini ei
in domum inquam intrat et dicitis patri
familias domus. Dicit tibi magister. Vbi
est dominus. ubi pascha cum discipulis
meis manducem. Et ipse ostendet vobis
cenaculum magnum stratum et ibi parate.
Euntes autem inveniunt sicut dixit illi.
Ihs et paravit pascha. Et cum facta esset hora
discessit et duodecim apostoli cum eo. Et ait.
Desiderio desideravi hoc pascha manduca
re vobiscum ante quam patiar. Dico enim
vobis. quia ex hoc non manducabo vobis
donec impleatur in regno dei. Et accepto
calice gratias egit et dixit. Accipite et bibe
dite inter vos. Dico enim vobis. quod non
bibam de generatione vultus huius donec
veniam in regnum dei. Et accepto pane gra
tias egit et fregit et dedit eis dicens. Hoc est
corpus meum quod pro vobis traditur. Hoc est
autem et meam memoriam. Similiter et ca
licem postquam cenavit dicens. Hic est
calix novi testamenti in sanguine meo
qui pro vobis fundatur. Versumpeant eam
manus tradentis me. meum est in mensa.
Et quidem filius hominis secundum quod dixi
finitum est vadit. Versumpeant eum et ve ho
minum illi pro quem tradet. Et ipse cepit
querere inter se quis esset ex eis qui cum tra
diturus esset. Facta est et intentio inter eos
quis eorum videtur esse maior. Dicit autem
eis. Si ego gentium dominatur eorum et qui
potestatem habent super eos tenet in vocant.

Ios autem non sic. Sed qui maior est minor.
facit minor. et qui peccator est. facit minor.
Nam quis maior est qui recumbit. aut qui
ministrat. Et omne qui recumbit. Ego autem
immedito vestrum sum. sicut qui ministrat.
Ios autem estis qui per manibus meam in
temptationibus meis. Et ego dispono nobis
sicut disposuit michi pater meus regnare
edatis et bibatis super mensam meam in regno
meo. et sedatis super thronos iudicantes duo
decim tribus israel. At autem dicit symon
et iacob. ecce sathaniel expectat uos. ut
bratet sicut uirtutem. Ego autem rogavi pre
ut non deficiat fides tua. Et tu aliquando
comisus et firma frater tuos. Qui dixit
ei. Domine tecum paratus sum. et iacobem
ter in montem. At ille dixit. Dico tibi pe
te. non cantabit hodie gallus donec ter
abneget uossem. Et dixit eis. Quando
misit uos sine sacculo et peta et calciame
tis uumquid aliquid defuit uobis. At illi
dixerunt. Nichil. Dixit ergo eis. Si nunc
qui habet sacculum collat similiter et peta.
et qui non habet uendat tunicam suam et
emiat gladium. Dico enim uobis. quoniam
adhuc hoc. quod scriptum est. oportet im
pleri in me. Et cum uirtutis deputatus est.
Et enim ea que sunt de me fuerunt habent.
At illi dixerunt. Domine ecce duo gladii
hic. At ille dixit eis. Satis est. Egressus
erat secundum consuetudinem in montem oliui
tun. Secuti sunt autem illi et discipuli.
Et cum peruenisset ad locum dixit illis. O
rate ne intretis in temptationem. Et tunc
est amissus ab eis. quantum iactus est
lapidis. Et postea gentibus orabat dicens.
Pater si uis transfer calicem istum a me.
Verumptamen non mea uoluntas. sed
tua fiat. Et paruit autem ei angelus de celo.
et fortans eum. Et factus est magnum p
luxus orabat. et factus est sudor eius sicut
gutta sanguinis decurrentis mitram. Et
cum surrexisset ab oratione et uenisset addis
cipulos suos. inuenit eos dormientes
perterriti. Et ait illis. Quid dormitis. Sa
gite et orate ne intretis in temptationem. Ad
huc ea loquente ecce turba et qui uocant
iudas unus de duodecim antecesserat eos.

Et appropinquauit ihu ut oscularetur eum. Iste
autem dixit illi. Iudas osculo saluum hominem
tradis. Et idcirco autem huius qui ait ipse
erant. quod futurum erat dixerunt ei. Domine
si vis partem in gladio. Et percussit unum
ex illis summi principis sacerdotum et amputa
uit auriculam eius. dextram. Respondit
autem illi et ait. Si in te uis hoc. Et cum tenci
set auriculam eius sanguine eum. Dixit
autem ille ad eos qui uenerant ad se principes
sacerdotum et magistratus templi et seniores.
Quali adlationem existis cum gladiis
et fustibus cum cistide fieri uobis in tem
plo dicentis et non extendistis manus in me.
Sed hoc est uos a iuda potestas celebrant. Et o
phendentes autem eum. duxerunt addomum
principis sacerdotum. Petrus autem sequeba
tur eum a longe. Ad os autem igne in me
dio ardens. et cum cum sedentibus illis petrus
erat immedito eos. Quem tu uidisti aut
ulla quedam sedentem ad lumen. et enim
fuit in uita dixit. Et hic cum illo erat.
At ille negabat eum dicens. Quia uide non
uide illum. Et post paululum alius uidens
eum dixit. Et tu de illis es. Petrus uero ait.
Homo non sum. Et in uallo suo quoniam
hoc uultus. alius quidam affirmabat di
cens. Tunc hic cum illo erat. nam et galyleus
est. Et ait petrus. Homo nescio quid
dicas. Et continuo adhuc loquente illo.
gallus cantauit. Et cunctis tunc respex
erunt. Et recordatus est petrus sibi do
mum sicut dicebat quia parus qui gallus
cantet. ter me negauit. Et egressus foras
flet amare. Et uiri qui tenebant eum.
illudentes et cedentes eum. et iactantur ei
et pariebant faciem eius. Et interrogauerunt
eum dicentes. Propheta uobis xpe quis e
qui te percussit. Et multa alia blasphemias
eos dicebat in eum. Et tunc factus est dies.
uenerunt seniores et principes sacerdotum
et stabant ad duxerunt illum in etiam sui
dicentes. Si tu es xpe dic nobis. Et ait il
lis. Si uobis dixero. non creditis michi.
Si autem interrogauero uos non respondebitis mi
hi. dimittetis. Et hoc autem erat filius ho
minis sedens a dextris uirtutis dei. Dixe
runt autem omnes. Huius ergo filius dei.

Qui ait. Vos dicitis. quia ego sum. At illi
dixerunt. Quid ad hoc desideramus testi-
monium. Ipse enim audimus de ore eius.
Et surgens cunctis inquit. **.XIII.**
tudo copulati dixerunt illum ad pyla-
tum. Et posuerunt autem illum accusare
dicentes. Nunc invenimus quod iherosolimam ge-
tem in manu. et prohibentem tributa dari ce-
sar. et dicentem se christum regem esse. Pylatus
autem interrogavit eum dicens. U es rex
iudeorum. At ille respondens ait. Uerba
as. At ait pylatus. ad principes sacer-
dotum et turbas. Nichil inveni causa in
hoc homine. At illi inualecebant dicen-
tes. Comovet populum docens per universam
iudeam incipiens a galylea usque huc. Pi-
latus autem audiens galyleam interrogavit
si homo galyleus esset. Et ut cognovisset
de herodis potestate esset. remisit eum ad
herodem. quia ipse iherosolimis erat illi
diebus. Herodes autem visito ihu gaudio
est pariter. Erat enim ex multis tempe-
re prius videre eum. eo quod audiret multa
de eo et sperabat signum aliquod inde ab eo
fieri. Interrogavit autem illum multis sermo-
nibus. At ipse nichil respondit. Scabane
autem principes sacerdotum et scribae sta-
ter accusantes eum. Sprevit autem illum
herodes cum exercitu suo. et illuc inde re-
veste alba. et remisit illum ad pylatum. Et
facti sunt amicum herodes et pylatus in pa-
trie. Nam ante munera erant ad invicem.
Pylatus autem convocatis principibus sac-
erdotum et magistratu plebis dixit ad il-
los. Vultis scire michi hic hominem qui
accusat eum populum. ecce ego coram vobis in-
terrogans nullam causam inveni in ho-
mine isto. ex his in quibus eum accusatis.
Sed neque herodes. Jam remisit illum ad
vos. Et ecce nichil dignum morte actum
est ei. Et mendum est illum dimittam.
Necesse enim habebat dimittere eis pri-
mum festum vestrum. Et clamavit autem
simul universa turba dicens. Volve hunc
et dimitte nobis barabbam. Qui erat
propter seditionem quamdam factam in ci-
vitate et homicidium missus in carcerem.
Cum autem pylatus locutus esset ad illos.

volens dimittere illum. At illi clamabant
dicentes. Crucifige crucifige eum. Ille autem
tertio dixit ad eos. Quid enim mali fecit
iste. Nullam causam in eo inveni. Ita
Corruptam ergo illum et dimittam. At
illi instabant vocati magis postulant
ut crucifigeretur. Et inualecebant voces eo-
rum. Et pylatus ad iudicavit fieri petito-
nem eorum. Dimisit autem illum cum quo
propter homicidium et seditionem missus fu-
erat in carcerem. quem petebant. Ipsi vero
tradidit voluntati eorum. Et cum dicerent
eum apprehenderunt symonem quemdam
cyrenensem venientem de villa et imposu-
erunt illi crucem portare post ipsum. Sequi-
batur autem multa aliam turba populi et
iherosolimitanum que plangebant et lamentaba-
tur eum. Conatus autem ad illas ihesus
dixit. Filie iherusalem nolite flere super
me. sed super vos ipsas flete et super filios vestros.
quoniam ecce venient dies in quibus dice-
tis. Beati steriles et ventres que non genuerunt.
et ubera que non lactaverunt. Et nunc inci-
piunt dicere montibus cadite super nos et
collibus cooperite nos. Quia si in iherusalem
nolite facite. in agro quid facite. Et diceba-
tur autem et alii duo nequam cum eo ve-
nientes. Et postquam veniunt in locum
qui vocatur calvarie ibi crucifixerunt
eum. et rationes unum a dextris et alium
a sinistris. Ihesus autem dicebat. Pater
dimitte illis. quia nesciunt quid faciunt.
Dimittentes vero vestimenta sua mise-
runt sortem. Et stabat populus expec-
tans. Et dicebant illum principes sa-
cerdotum dicentes. Nihil saluos fecit. se ipsum
saluum faciat. si hic est christus filius dei elatus.
Iudebant autem et iherosolimitani accedentes
et actum offerentes illi dicentes. Si tu es
rex iudeorum. saluum te fac. Erat autem
et super scriptis scripta super eum. iudis grecis
et latinis et hebraeis. Hic est rex iudeorum.
Unus autem de iis qui pendebant la-
tionibus blasphemabatur eum dicens. Si tu
es christus. saluum fac te ipsum et nos. Et res-
pondens autem alter increpabat illum dicens.
Neque tu times deum quod in eadem damp-
natione es. Et nos quidem iuste non dig-

na factis rapimus. hic uero nichil mali
gessit. Et dicebat ad alii. Domine mem
to met cum uentis in regnum tuum. Et dix
illi ihesus. Amen dico tibi. hodie mecum
eris in paradiso. Erat autem fere hora sexta
et tenebre facte sunt in montem sion. et
ad horam nonam. Et obscuratus est sol
et templum factum est in medium. Et ex
clamans uoce magna ihesus ait. Pater
in manus tuas commendo spiritum meum. Et
hoc dicens expirauit. Videns autem ce
turis quod factum erat. omnis turba que
simul aderant ad spectaculum istud et
uidebant que fiebant patientes pectora
sua reuebantur. Stabant autem omnes
non eius a longe et mulieres que secute erant
eum a galylea hercidentes. Et ecce uir no
mine ioseph qui erat de uirgo uir bonus et
iustus. Hic non consenserat consilio et acti
bus eorum. ab annuachia ciuitate iudee
qui expectabat regnum dei. Hic accessit
ad pilatum et petiit corpus ihu et deposuit
in uoluit in syndone. et posuit eum in monu
mento exalato in quo nondum quisquam
positus fuerat. Et dies erat pascentes et
sabbatum illi uicebat. Sicut autem
mulieres que cum ipso uenerant de galylea
uidebant monumentum et quomodo induit
positum erat corpus eius et reuerentes
pauit aromata et unguenta et sabbato
quidem sequebantur sed non in audiam. **¶**
Quia autem sabbati ualde **¶** **¶** **¶**
dilatatio ueniunt ad monumentum
portantes que pauit aromata.
Et inueniunt lapidem reuolutum a mo
numento et ingressi non inueniunt corpus
domini ihu. Et factum est dum mentes co
sternate esset de isto. ecce duo uiri stant
secus alas in ueste fulgenti. Cum autem
tarent. et eduxerunt uultum in terra. dixit
ad illas. Quid queritis. inueniunt enim
mortuus. Non est hic. et surrexit. Et co
damini qualiter locutus est deus uobis et
ad huc in galylea est. dicens. Quia opo
ret filium hominis tradi in manus pec
catorum hominum. et crucifigi et tertia die res
gere. Et recordate sunt uerborum eius. Et re
gressi ammoniti sunt in iherusalem et omnia

179
illis uidetur et ceteris omnibus. Erant autem in i
herusalem magdalene et iohanna et maria iacob
et ceterae que cum eis erant que dicebant ad a
postolos. Et cuncta sunt ante illos quasi de
lyramenta uerba ista. et non credebant illis.
Deus autem surgens transiit ad montem
metam et procumbens uidit lyncheam
na sola posita et abiit mirans secum. quod
factum fuerat. Et ecce duo ex illis ibant ip
sa die in castellum quod erat in spacio stadi
orum sexaginta ab iherusalem nomine emau.
Et ipsi loquebantur ad muticam de his omni
bus que acciderant. Et factum est dum fabula
rent. et secum querebant ipse autem appropinquans
ibat cum illis. Quasi autem eos tenebat
ne eum agnoscerent. Et ait ad illos. Quis se
habet sermones quos confertis ad muticam
ambulantem et estis muti. Et respondens v
nus cui nomen cleophas dixit ei. Quia scimus
peccamus es in iherusalem. et non cognos
cisti que facta sunt in illa hijs diebus. Qu
bus ille dixit. Que. Et dixit. De iheru
salem. et areno qui fuit uir propheta potens in ope
et sermone coram deo et omni populo et quo
tradidit eum summi sacerdotes et principes
in iudam propter mortis. et crucifixerunt
eum. Nos autem sperabamus quod ipse redemptus
esset. Et nunc super hijs omnia tertia dies est
hodie. ex quo hijs facta sunt. Sed et mulieres que
dam ex his tenuerunt nos que ante lucem
fuerunt ad monumentum et non in uento corpe
eius. uenerunt dicentes. se etiam uisionem a
gelorum uidisse qui dixerunt eum uiuere. Et
abierunt quidam ex his ad monumentum.
et ita inueniunt sicut mulieres dixerunt. ipse
uero non inueniunt. Et ipse dixit ad eos. Id
stulti et tardi corde ad credendum in omnibus
que locuti sunt prophete. Nonne oportuit pa
ticipare et ita intrare in gloriam suam. Et ci
pius amoyse et omnibus prophetis. in scripta
batur illis in omnibus scripturis que de ipso
erant. Et appropinquauit castello quod i
bant et ipse finxit se longius ire. Et coegerunt
illum dicentes. Quia ne nobiscum qui ad
uersus pascha in iherusalem est iam dies. Et ita
uit cum illis. Et factum est cum discessi
ret cum illis. accepit panem et benedixit ac
fregit et porcebat illis. Et appa sunt oculi

eorum cognovimus eum. Et ipse etiam cum ad
oculis eorum. Et dixerunt ad invicem. Nonne
cor nostrum ardens erat in vobis dum loque-
tur vobis. et aperiret vobis scripturas. Et sur-
gentes eadem hora. egressi sunt iherusalem.
Et invenimus egressos in iherusalem. et eos qui
cum ipso erant dicentes. quod surrexit dominus
et apparuit symoni. Et ipse narrabant
que gesta erant in fractione panis. Dum autem
hiloquentur. ihesus stetit in medio eorum.
et dixit eis. Pax vobis. Ego sum. nolite ter-
reri. Turbati vero et conterriti. existima-
bant se spiritum videre. Et dixit eis. Quia
turbati estis. et cogitationes ascendunt in
corda vestra. Videte manus meas et pedes meos.
quia ego ipse sum. Neque enim habeo car-
nem et ossa non habeo sicut me videtis habere.
Et cum dixisset ostendit eis manus et pe-
des. Adhuc autem illis non credentibus. et
mirantibus per gaudio. dixit. Habens aliquid
hic quod manducetur. Accipite et manduca-
te. Et cum accepissent et comederunt. Et cum ma-
ducastet coram eis. sumens reliquias de-
dit eis. Et dixit eis. Hec sunt verba que
locutus sum ad vos. cum adhuc essem vo-
bis. quoniam necesse est impleri omnia
que scripta sunt in lege moysi. et prophetis et
psalmis de me. Tunc aperuit illis sensum ut
intelligerent scripturas. Et dixit eis. Qui sic
scriptum est. ihesus oportebat pati et resur-
gere a mortuis tertio die. et predicari in nomine
eius penitentiam et remissionem peccatorum
in omnes gentes. incipientibus ab iherusalem. Vos
autem estis testes horum. Et ecce mitto per
vostum patris mei in vos. Vos autem
sedete in civitate quo ad usque iduamini
virtute ex alto. Et duxit autem eos foras in
bethaniam. et elevatis oculis in manibus
benedixit eis. Et factum est dum benedi-
ceret illis. recessit ab eis et sublevarunt in celum.
Et ipsi adorantes regressi sunt in iherusalem
cum gaudio magno. et erant semper in tem-
plo laudantes et benedicentes deum.

Incipit euangelium secundum lucam.

Sic est solus euangelista. **Incipit euangelium secundum lucam.**
Euangelista unus ex discipulis
dei. qui ungo a deo electus est quod
demonstrat volentem nunciat vo-

lunt deus. Cui virginis in hoc duplex
testimonium datur in euangelio quod ipse
electus a deo datur in hunc modum sua
pendens in corde et in mente deus. ut virgi-
nem ungo sentaret. Denique manifestatur
in euangelio quod erat ipse incorruptibilis et
opus inchoans solus. unum carnem fan-
esse nec lumen a tenebris et per hunc sum ce-
lestatur. Primum signum ponens quod in-
corruptus fecit dominus ostendens quod ipse
erat ut legentibus demonstraret. Quod ubi
dicitur inimitatus est. deficere nuptiam vincti
debeat. ut necesse est inimitatus. nona oia
que apud inchoantem appareant. Hoc
autem euangelium scriptum in alfa postea
qui in pachmos in sua apocalypsin sep-
serat. ut cum in principio canonis incorrup-
tibile principium ponatur argenti etiam
incorruptibilis et finis. per virginem in a-
pocalypsi redditur dicente xpo. Ego sum
alfa et omega. Et hic est iohannes. qui sciens
supervenisse diem recessus sui convocans
discipulos suos in epheso. Quia multa signa
et portenta prout xpm. descendit in desol-

sum sepulchre sue loci.
ita oiaque posuit et ad-
pres suos cum exierat
ad locum mortis qui a
corruptione carnis iue-
nit alienus. Et audient
per omnes eorum scripta
hoc virginem debebat. Quia
in ut septies temptis
dispositio ut ubi
ordinato. ideo a nobis
plurima non exponit.
ut sciens de hoc collo-
cato. et quoniam factis
labois ideo magister
doctrina sententia. **Incipit euangelium
secundum iohannem.**

Incipit euangelium secundum iohannem.
In principio erat il-
lum et verbum erat a-
pur deum et deus erat
verbum. Hoc erat in
principio apud deum.
Omnia per ipsum facta

sunt. et sine ipso factum est nichil. Quod factum est
 ipso uita erat. Et uita erat lux hominum. et lux
 in tenebris lucet. et tenebre eam non comprehendunt.
 Fuit homo missus a deo. cui nomen erat
 iohannes. Et uenit in testimonium ut tes-
 timonium perhiberet de lumine. Et erat lux uera que illu-
 nat omnem hominem uenientem in hunc
 mundum. In mundo erat et mundus per ip-
 sum factus est. et mundus eum non egno-
 uit. In propria uenit et sui eum non receperunt.
 Quia autem receperunt eum. dedit eis potestatem
 filios dei fieri. hijs qui credunt in no-
 mine eius. Qui non ex sanguine. neque
 ex uoluntate carnis. neque ex uoluntate ui-
 rae ex eo nati sunt. Et uerbum caro factum est
 et habitabit in nobis. Et uidimus gloriam eius
 gloriam quasi unigeniti a patre. plenum gratia
 et ueritate. Iohannes testimonium perhibet
 ipso. et clamabat dicens. Hic est quem dixi. qui
 post me uenit. et factus est. ante me factus est. qui
 prior me erat. Et de plenitudine eius nos
 accepimus omnes. et gratiam per gratiam. quia lex per
 moysen data est. gratia autem et ueritas per
 ipsum christum facta est. De eum nemo uidit
 unquam. nisi unigenitus filius. qui est
 in sinu patris. ipse enarrauit. Et hoc est tes-
 timonium iohannis. quando miserunt
 uideri ab iherosolymis sacerdotes et leuitas ad
 eum ut interrogarent eum. In quis es? Et
 confessus est et non negauit. Et confessus est
 quod non sum ego christus. Et interrogauit eu-
 m. Quid ergo? Helyas es tu? Et dixit. Non
 sum. Propheta es tu? Et respondit. Non.
 Dixerunt ergo ei. Quis es. ut respon-
 demus hijs qui miserunt nos? Quid di-
 cis de te ipso. At. Ego uox clamantis in de-
 sertis. dirigite uiam domini. sicut dixit y-
 sayas propheta. Et qui missi fuerant erant et
 pharisaei. Et interrogauit eum et dixerunt
 ei. Quid ergo baptizas. si tu non es christus
 neque helyas neque propheta. Et respondit iohannes
 dicens eis. Ego baptizo in aqua. medius
 autem uestrum stetit quem uos nescitis.
 Ipse est qui post me uenit. et factus est. qui an-
 te me factus est. cuius non sum dignus ut
 solam corrigam caligantem eius. H-

in bethania facta sunt transiordanem ubi
 erat iohannes baptizans. Altera die uidit
 iohannes iesum uenientem ad se. et ait. Ecce ag-
 nus dei ecce qui tollit peccata mundi. Hic est
 de quo dixi. Post me uenit uir. qui ante me
 factus est. quia prior me erat. Et ego uescie-
 bam eum. Sed ut manifestaretur in israel
 propterea ueni ego in aqua baptizans. et testi-
 monium perhibuit iohannes dicens. Quia
 uidi spiritum descendentem quasi columbam
 de caelo. et manentem super eum. et ego nesciebam
 eum. Sed qui misit me baptizare in aqua.
 ille michi dixit. Super quem uidis spiritum descen-
 dentem et manentem super eum. hic est qui bap-
 tizat in spiritu sancto. Et ego uidi et testimonium per-
 hibui quia hic est filius dei. Altera die iterum
 stabat iohannes et ex discipulis eius duo
 et respiciens iesum ambulantem dixit. Ecce
 agnus dei. Et audierunt eum duo dis-
 cipuli loquentem et secuti sunt iesum. Iesus
 autem iesus uidens eos sequentes se
 dixit eis. Quid queritis? Qui dixerunt ei.
 Rabbi quod dicitur in scripturis magister. Vbi
 habitas? Dixit eis. Venite et uidete. Veni-
 unt et uiderunt ubi maneret. et apud eum ma-
 nerunt die illo. Hora autem erat quasi de-
 cima. Erat autem andreas frater symonis
 petri. unus ex duobus qui audierant a io-
 hanne. et secuti fuerant eum. Inuenit autem
 eum fratrem suum symonem et dixit ei. In-
 uenimus messiam quod est in scripturis.
 Et adduxit eum ad iesum. Intuitus autem
 eum iesus dixit. Tu es symon filius ioha-
 na. tu uocaberis cephas. quod interpretatur petrus.
 Intrastrum autem uoluit exire in galyleam.
 Inuenit philippum. Et dixit ei. Se-
 quere me. Erat autem philippus abethsai-
 da ciuitate audite ipse. Inuenit philip-
 pus nathanael et dixit ei. Quem scripsit mo-
 yses in lege et propheta. inuenimus ihm filium
 ioseph nazareth. Et dixit ei nathanael.
 Nazareth. potest aliquid bonum esse. Dixit
 ei philippus. Veni et uide. Uidit autem natha-
 nael. uenientem ad se. et dixit deo. Ecce uere
 israelita. in quo dolus non est. Dixit ei natha-
 nael. Uide me nosti. Respondit iesus et di-
 cit ei. Quis quam te philippus uocaret
 cum esses sub ioseph uidit te. Et respondit ei na-

thanael. et ait. Et abiit es filius dei. tu es rex
israhel. Respondit ihesus et dixit ei. Quia dixi
iudice tuo facti cordis. manus hys iudicabis. Et
dixit ei. Amen amen dico vobis iudicabis te
lum aptum et angelos dei ascendentes et descen
dentes super filium hominis. **II**
Et die tertia. Nuptie facte sunt i cha
na galylee. et erat mater ihu ibi. Vo
catus est autem et discipuli eius
ad nuptias. Et deficiente vino. dixit mater
ihesu ad eum. Vinum non habent. Et dicit
ei ihesus. Quid michi et tibi mulier. Quid
venit hora mea. Dicit mater eius ministris.
Quodcumque dixerit vobis facite. Erant aut
ibi lapidee ponne sex police solum purifica
tionem iudeorum capientes singule metretas
vinas vel tinas. Dicit eis ihesus. Implete vo
stras aqua. Et impleverunt eas usque ad summum.
Et dicit eis ihesus. Haurite nunc et ferte archi
trichyno. Et tulerunt. Et ait autem gustauit
architrichynus aquam vinum factam. et no
sciebat unde esset. ministrum autem sciebant qui
hauerant aquam. Vocat sponsum ar
chitrichynus et dicit ei. O nimis homo pu
rum vinum vinum ponit. et tu inebuat
fuit. id quod determinis est. Tu autem servasti
vinum vinum usque hunc. Hoc fecit in hunc
signorum ihesus in chana galylee. et mani
festavit gloriam suam. et crediderunt iei
discipuli eius. Postquam descendit i caphar
naum. ipse et mater eius et fratres eius et
discipuli eius ibi manserunt non mul
tis diebus. et ipse erat pascha iudeorum. Et as
cendit ihesus iherosolimam et venit i tem
plo vendentes remittentes omnes et boves et co
lumbas et immulantios sedentes. et cum
fecisset quasi flagellum de funiculis omnes
de templo. Omnes quoque et boves et immulan
tios effudit. et mensas sive mensas. Hys
qui vendebant columbas dixit. Afferre ista
hinc et nolite facere domum patris mei
domum negotiationis. Respondit autem unus
discipulorum eius. quia scriptum est. zelus dom
us tue comedit me. Respondit ergo iudei.
et dixerunt ei. Quod signum ostendis nobis
quod hoc facis. Respondit ihesus et dixit eis. e.
Soluite templum hoc i tribus diebus
excitabo illud. Dixerunt ergo ei iudei.

quadraginta sex annis edificatum est tem
plum hoc et tu i tribus diebus excitabis illud.
Iste autem dicebat de templo corporis sui. Cu
m ergo resurrexisset a mortuis. recordati sunt
discipuli eius quia dicebat de corpore suo. Et
crediderunt scripturam et sermoni eius quem
dixit ihesus. Cum autem esset iherosolimis
i pascha iudice bello multi crediderunt in
nomen eius videntes signa eius que faciebat.
Ipse autem ihesus non crederat sententiam ei
us quod ipse nosset omnes. et quia opus eius no
erat ut quis testimonium perhiberet de homine.
Ipse enim sciebat quid esset in homine.

Erat autem homo ex phari
seis iherodemus nomine princeps
iudeorum. Sic venit ad iherosolimam
nocte. et dixit ei. Sciam scimus quia a deo
venisti magister. Nemo enim hec signa
facere que tu facis nisi fuerit deus cum eo.
Respondit ihesus et dixit ei. Amen amen
dico tibi nisi quis natus fuerit de novo. non po
test videre regnum dei. Dicit ad eum iher
odemus. Quomodo potest homo nasci
cum sit senex. Numquid potest iuvenire
matris sue utero co introire et nasci. Res
pondit ihesus. Amen amen dico tibi.
nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu
sancto. non potest introire i regnum dei.
Quod natum est ex carne. caro est. Et quod
natum est ex spiritu. spiritus est. Non mireris
quia dixi tibi. oportet vobis nasci de novo. e.
Sic ubi vult spirat. et vocem eius audis.
et nescis unde veniat aut quo vadat. Sic
est omnis qui natus est ex spiritu. Respo
dit iherodemus et dixit ei. Quomodo po
tunt hec fieri. Respondit ihesus et dixit ei. Tu
es magister moyses et legem et prophetas.
Amen amen dico tibi. quia nos quod scimus. loqui
mur. et quod vidimus testamur. et testimo
nium nostrum non accipitis. Si terrena di
xi vobis. et non creditis. quomodo si dixeris
vobis celestia credetis. Et nemo ascendit
in celum nisi qui descendit filius hominis
qui est in celo. Et sicut moyses exaltavit
serpentem in deserto. ita exaltari oportet
filium hominis. ut omnis qui credit in ipso
non pereat sed habeat vitam eternam. Sic
enim deus dilexit mundum. ut filium suum

unigenitum daret. ut quibus qui credat in
eum non peccet. sed habeat vitam eternam.
Non enim misit deus filium suum in mun-
dum. ut iudicet mundum. sed ut salvetur
mundus per ipsum. Qui credit in eum non
iudicatur. Qui autem non credit iam
iudicatus est. quia non credit in nomine
unigeniti filii dei. Hoc est autem iudici-
um. quia lux venit in mundum. et dilexe-
runt homines magis tenebras. quam
lucem. Et tunc enim cor mala opera. Quis
enim qui male agit odit lucem. et no-
n venit ad lucem. ut non arguantur opa
eius. Qui autem facit veritatem. venit ad
lucem. ut manifestentur opera eius. quia in
deo sunt facta. Post hoc venit ihesus et disci-
puli eius in iherosolimam. Illuc de iherosa-
lym cum eis transibatur. Erat autem
iohannes baptizans in iherosolyma. quia
salum. quia aquae multe erant illic et venie-
bant ibi baptizabatur. Non dum enim
hussus fuerat iohannes in carcerem. facta
est ergo questio ex discipulis iohannis et
iudeis de purificatione. Et veniunt ad io-
hannem et dixerunt ei. Rabbi qui erat tecum
trans iordanem tuum testimonium perhibet
huc. ecce hic baptizat et omnes veniunt
ad eum. Respondit iohannes et dixit. Non
possumus hanc accipere quicquam a semet-
ipso. nisi fuerit ei datum de celo. Si per nos
intestimonium perhibemus quod diximus
non sumus ego christus. sed quoniam missus
sit ante illum. Qui hic sponsam sponsus
est. Amicus autem sponsi qui stat et au-
dit eum gaudio gaudet. propter vocem spo-
si. In hoc gaudium meum impletum est.
Solum oportet accipere me autem minui.
Qui de iherosolyma venit super omnes. Qui
deus est deus loquitur. Qui de celo venit
super omnes est. Et quod vidit et audiuit hoc
testatur. et testimonium eius nemo accipit.
Qui autem accepit testimonium eius
signavit. quia deus verax est. Quem enim
misit deus verba dei loquitur. Non enim ad
mulum datus est spiritus. Pater diligit fili-
um et omnia dedit in manu eius. Qui cre-
dit in filium. habet vitam eternam. Qui
autem in credulus est filio. non videbit

vitam eternam. sed non de manet super eum.
Et ergo cognovit ihesus III
quia audierunt pharisaei quod ihesus
plures discipulos facit et bapti-
zat quam iohannes. quoniam ihesus baptizabat
sed discipuli eius reliquit iherosolimam et abiit in
galileam. Qui portebat autem eum
transire per iherosolimam. Et venit
in civitatem samariam que dicitur sychar
iuxta primum. quod dedit iacob ioseph filio
suo. Erat autem ibi fons iacob. Ihesus
autem fatigatus itinere. sedebat sic super fon-
tem. Hora autem erat quasi sexta. venit
mulier samaritana haurire aquam. Di-
xit ei ihesus. Da michi bibere. Discipuli enim
eius absierant civitatem ut caros emere-
nt. Dixit ergo ei mulier illa samaritana.
Quomodo tu iudeus sum sis. bibere a me
potest. quoniam sum mulier samaritana. Res-
pondit ihesus et dixit ei. Si scires domum dei.
et quis est qui dicit tibi da michi bibere. tu
forsitan petisses ab eo et dedisset tibi aquam
vivam. Dicit ei mulier. Domine neque
in quo haurias habes. et puteus altus est.
Unde ergo habes aquam vivam. Qui
quid tu maior es patre nostro iacob qui de-
dit nobis puteum istum. et ipse ex eo bibit
et filii eius et pecora eius. Respondit ihesus et
dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac si-
net iterum. Qui autem bibit ex aqua quam
ego dabo et non sitiet iterum. Sed aqua
quam ego dabo ei. fiet in eo fons aquae
salutis in vitam eternam. Dicit ad eum
mulier. Domine da michi hanc aquam
ut non sitiam. neque veniam huc hauri-
re. Dicit ei ihesus. Vade et voca unum tuum.
et veni huc. Respondit mulier et dixit.
Non habeo unum. Dicit ei ihesus. Bene-
dixisti. quia non habeo unum. Quinque enim
viros habuisti. et nunc quem habes virum
est tuus vir. Hoc vere dixisti. Dicit ei
mulier. Domine iudeo quia prophetas es
tu. Patres nostri in monte hoc adoraverunt
et vos dicitis quia iherosolymis est locus
ubi adorare oportet. Dicit ei ihesus. O mulier
crede mihi. quia venit hora. quando
neque in monte hoc neque in iherosolymis a-

adorabitis patrem. Vos adoratis quod nescitis
nos adoramus quod scimus. quia salus
exiit deus est. Sed nunc hora imminet est. quando
ueri adoratores adorabunt patrem in spiritu
et ueritate. Nam et pater tales querit qui ad
eum eunt. Spiritus est deus et eos qui adorant
eum in spiritu et ueritate oportet adorare.
Dicit et mulier. Sed quia messias uenit
qui dicitur Christus. Cum ergo uenit ille an
nuntiabit nobis omnia. Dicit et Iesus.
Ego sum qui loquor tecum. et continuo
ueniunt discipuli eius et mirabantur quia
cum muliere loquebatur. Et cum tamen
dixit. quid quis aut quid loquaris cum ea.
Et aliqui ergo ydriam suam mulier. et
ab hac uenit. Dicit illis hominibus. Ve
niet et uidete hominem qui dixit mihi omnia
quae uisum sunt. Numquid ipse est Christus.
Et exterriti decurrunt et ueniebant ad
eum. Iudea rogabant enim discipuli eum
dicentes. Et ubi manducas. Ille autem
dixit eis. Ego cibum habeo manducare
quem uos nescitis. Dicebant ergo disci
puli ad inuicem. Numquid aliquid ac
tulit ei manducare. Dicit eis Iesus. Meus
cibus est ut faciam uoluntatem eius
qui misit me. ut perficiam opus eius. Non
ne uos dicitis quod ad huc quatuor menses
sumus et messis uenit. Ecce dico uobis. leua
te oculos uos et uidete regiones quia albe
sunt iam ad messum. Et qui metit mer
cedem accipit. et qui congregat fructum in
uitam eternam. ut qui seminat similis gau
deat et qui metit. In hoc enim est uerbum ue
rum. quia alius est qui seminat. et alius
qui metit. Ego misi uos metere quod uos
non laborastis. Alii uero laborauerunt et
uobis in labores eorum introistis. Exiit autem
illa multitudo credidit in eum et in san
ctis. Nam propter cibum mulieris testi
monium perhibuit. quod dixit iudeis omni
querimusque fecit. Cum uenissent ergo ad el
iam samaritanam rogauerunt eum ut ibi
maneret. et mansit ibi duos dies. et multo
plures crediderunt in eum propter sermones e
ius. et mulier dicebant. quod iam non pro
pter laqueum credimus. Ipsi enim
audimus et scimus. quod hic est rex israel

uacorum mundi. Post duos autem dies exiit
inde et abiit in galileam. Ipse enim Iesus testi
monium perhibuit quia propheta in patria sua
honoris non habet. Cum ergo uenisset
in galileam excepit eum galyleus. cum omnia
uidisset quae fecerat in iherosolymis in die
festo et ipsi enim uenerant ad diem festum.
Uenit ergo etiam in chana galylee. ubi fe
cit aquam uinum. Et erat quidam regu
lus cuius filius moriebatur in chana.
Hic cum audisset quia Iesus ad ueniret a
iudea in galileam. abiit ad eum. et rogabat
eum ut descenderet et sanaret filium eius. In
cipiebat enim mori. Dicit ergo Iesus ad eu
m. Nisi signa et prodigia uideris non credis.
Dicit ad eum regulus. Domine descende
prius quam moriatur filius meus. Dicit et
Iesus. Sed filius tuus uiuit. Creditit hoc
monum quem dixit et Iesus. et uenit. Iam ac
ce descendente. serui occurrunt ei et nuntia
unt ei dicens. quia filius eius uiuit.
Inrogauit autem horam ab eis. in qua
melius habuerat. Et dixerunt ei. quia
habet hora septima. reliquit eum fecus. Ig
norant ergo pater quia illa hora erat. I
dixit et Iesus. filius tuus uiuit. Et credidit
ipse et domus eius tota. Hoc itaque scdm
signum fecit Iesus cum uenisset a iudea in
galileam.

Post hoc erat dies festus iudeorum.
et ascendit Iesus iherosolimam. Et
autem iherosolymis pabula pila
nae que cognominantur hebraice bethsaida.
quinq; portus habens. In his iacebat
multitudo magna languentium corporum
et languentium et expectantium aque ui
uum. Angelus autem domini scdm tempus
descendebat in pilanā et mouebat a
qua. Et qui prius descendebat in pilanā
post motionem aque sanus fiebat. et
cumque detinebat infirmitate. Erat autem
quidam homo ibi triginta et octo annos ha
bens in infirmitate sua. Hunc cum uidisset
Iesus iacentem. et cognouit. quod iam multo
tempus habet dicit ei. Uis sanus fieri.
Respondit ei languidus. Domine non
habeo. ut cum turbata fuerit a
qua mittat me in pilanā. Dum uenit

eum ego. alius ante me descendit. Dicit ei
 helius. Surge tolle grabatuum tuum et am-
 bula. Istam sanus factus est homo. Et
 tulit grabatuum suum et ambulabat. E-
 autem sanus factus in illa die. Dicebat
 uidet illi qui sanus fuerat factus. S. abba
 tum est non licet tibi tollere grabatuum
 tuum. Respondit eis. Qui me sanum fecit
 ille michi dixit. Tolle grabatuum tuum et
 ambula. Interrogauit ergo eum. Quis
 est ille homo qui dixit tibi tolle grabatuum
 tuum et ambula? Is autem qui sanus
 fuerat effectus nesciebat quis esset. Ille
 autem de manu turba circumstantia in locum.
 Postea inuenit eum ihesus in templo et
 dicit ei. Ecce sanus factus es. iam noli pec-
 care. ne deinceps aliquid tibi contingat. Dicit
 ille homo et mirati sunt uidens quod ille esset
 qui fecit eum sanum. Postea persequerentur
 uidet illum quia non faciebat in latere. Ille ac-
 respondit eis. Pater meus usque modo operatur
 et ego operor. Postea ergo magis querebant
 eum iustificare uidet quod non solum soluerebat
 grabatuum et portum suum dicebat dnm. equa-
 lem se faciens deo. Respondit itaque ille et
 dicit eis. Amen amen dico uobis. quia non
 potest filius a se facere quicquam. nisi quod
 uidet patrem facientem. Quicquid enim
 ille fecit. hec et filius similiter facit. Pater
 enim diligit filium. et omnia demonstrat
 ei que ipse facit. Et maior a his demo-
 strat opera ut uos uideamini. Si autem pater
 suscitauit mortuos. et uiuificat sic et filius
 quos uiuificat. Neque enim pater
 iudicat quemquam. sed omne iudicium de-
 dit filio. ut omnes honorificent filium sic
 honorificant patrem. Qui non honori-
 ficat filium non honorificat patrem qui
 misit illum. Amen amen dico uobis. quia
 qui uerbum ueritum audit et credit ei qui me
 misit. habet uitam eternam. et iudicium non
 uenit. sed transiit de morte in uitam. Amen
 amen dico uobis. quia uenit hora et nunc
 est. quando mortui audient uocem filii
 dei. et qui audierint uiuent. Si autem enim
 pater habet uitam in semetipso. sic dedit fili-
 uitam habere in semetipso. et patrem debet
 iudicium facere quia filius hominis est. No-

lite mirari hoc quia uenit hora in qua omnes
 qui in mortuis uiuent sunt audient uocem fi-
 lii dei. Et procedent qui non a se facient in resurre-
 ctionem uitae. qui non mala egunt. in resurrectionem
 uenit iudicij. Non possunt ego a me ipso facere
 quicquam. sed sicut audio iudico et iudicium
 meum iustum est. quia non quero uolun-
 tatem meam. sed uoluntatem eius qui misit
 me patris. Si ergo testimonium perhibeo de
 me ipso. testimonium meum non est uerum. Alius
 est qui testimonium perhibet de me. et
 scio quia est testimonium uerum eius quod per-
 hiberet de me. Vos misistis ad iohannem
 et testimonium perhibuit ueritati. Ego autem
 non ab hominibus testimonium accipio. sed
 dico. ut uos salui sitis. Ille quidem erat lu-
 mina ardens et lucens. Vos autem nolulistis ex-
 ultare ad gloriam eius. Ego autem habeo
 testimonium maius iohanne. Quia enim
 que dedit michi pater ut per fidem ea. ipsa
 que ego facio opera testimonium perhibent
 de me quia pater me misit. Et qui misit
 me pater ipse testimonium perhibuit de me. Ne-
 que uocem eius iniquam audistis. neque
 speciem eius uidistis. Et uerbum eius non
 habetis in uobis manens. quia quem misit
 ille. hunc uos non creditis. Si miramini scri-
 pturas in quibus uos putatis uitam eternam
 habere. ille sunt que testimonium perhibent
 de me. Et non uultis uenire ad me. ut uideam
 etiam habere. Claritatem enim ab hominibus
 non accipio. sed cognoui uos quia dilecti
 dei non habetis in uobis. Ego ueni in no-
 mine patris mei. et non accepistis me. Si
 alius uenit in nomine suo alium accipie-
 tis. quomodo potestis uos credere qui gloriam
 ab hominibus accipitis. et gloriam que a solo
 deo est non queritis? Nolite putare quia
 ego accusator sum uos apud patrem
 Est qui accusat uos moyses in quo uos
 speratis. Si enim credens in moysi. creditis
 forsitan et michi. De me enim ille scilicet
 Si autem alius uisus non creditis. quomodo
 modo uerbis meis credetis.

Post hoc abiit ihesus transiit in artem galylee
 quod est quibaditis. et sequebatur ei
 multitudo magna. quia uidebat
 signa que faciebat super his qui in fine

hantur. Subiit ergo in montem iherosolymum et ibi se-
debatur cum discipulis suis. Erat autem pro-
ximum pascha dies festus iudeorum. Cum
scilicet audisset ergo iherosolymum et iherosolymum quia
multitudo maxima uenit ad eum. Hinc
ad philippum. Unde ementus panes ve-
manducaret hi. Hoc autem dicebat rep-
tans eum. Quod per eum sciebat quid esset fa-
ciens. Respondit ei philippus. Dixerunt autem
denarios panes non suffiunt eis ut
unusquisque modicum quid accipiat. Di-
xit ei unus ex discipulis eius andreas fi-
lius symonis petri. Et est puer unus hic qui ha-
bet quinque panes ordeaceos et duos pisces. Si
hic quid sunt inter tantos. Dixit ergo ihesus.
Facite homines discumbere. Erat autem
secum mulier in illo. Distribuerunt ergo
unum numero quasi quinque milia. Ace-
pit ergo ihesus panes et cum gratias egisset
distribuit discumbentibus. Similiter et
ex piscibus quantum uolebant. Et au-
tem impleti sunt dixit discipulis suis. Coli-
gite que superauit fragmenta ne pereant.
Collegerunt ergo impleuerunt duodecim
cophynos fragmentos ex panibus quinque
ordeaceis et duobus piscibus que super fuerant
hominibus qui manducauerant. Illi ergo homines
qui audierant quod fecerat signum dicebat.
Quia hic est uere propheta qui uenturus
est in mundum. Ihesus ergo cum cognouisset
quod uenturi essent ut raperent eum et face-
rent eum regem. fugit in montem iherosolymum
ipse solus. Et cuncti sero factum esse. Dece-
serunt discipuli eius ad mare. Et cum
ascendissent nauim uenerunt transi-
re in capharnaum. Et tenebre iam factae
et non uenerat ad eos ihesus. O mare autem uento
magno flante exurgebat. Cum remi-
gassent ergo quasi stadia xxv. aut xxx
viderunt ihesum ambulantem supra mare
et proximum nauim fieri et timuerunt. Si-
le autem dixit eis. Ego sum. Nolite
meti. Et soluerunt ergo accipere eum in na-
uim et statim fuit nauis ad terram quam
ibant. Altera die turba que stabat in
mare uidit quia nauicula alia non e-
rat ibi nisi una et quia non uiderat illi
discipulis suis ihesum nauim. Sed soli disci-

puli eius abissent. Tunc uero super uenerunt
naues atybiade iuxta locum ubi mandu-
cauerant panem. gratias agentes deo. Cum
ergo uidisset turba quia ihesus non esset ibi
neque discipuli eius. ascendunt in nauim
las uenerunt capharnaum querentes ihesum.
Secum inuenissent eum transi-
re. Dixerunt ei. Et ait. quando hic uenisti.
Respondit eis ihesus et dixit. Amen amen
dico uobis queritis me non quia uidistis
signa. Sed quia manducastis ex panibus et sa-
turati estis. Qui permant in uitam eternam. Quia
filius hominis dabit uobis. Hunc enim
pater signauit deus. Dixerunt ergo ad eum.
Quid faciemus ut operemur opera bona
dei. Respondit ihesus et dixit eis. Hoc est opus
dei ut credatis in eum quem misit ille.
Dixerunt ergo ei. Quod ergo tu facis signum
ut credamus in credantibus tibi. Quid opo-
ris. Pater noster in manu manducauimus
indebro sicut scriptum est. Panem de ce-
lo dedit eis manducare. Dixit ergo eis
ihesus. Amen amen dico uobis. Non moys-
es dedit uobis panem de celo. Sed pater meus
dedit uobis panem uerum de celo. Pater enim
uerus est qui de celo descendit et dedit uitam
mundi. Dixerunt ergo ad eum. Domine.
semper da nobis panem hunc. Dixit autem
eis ihesus. Ego sum panis uitae. Qui ue-
nit ad me non esuriet et qui credit in me
non sitiet iterum. Sed dixit uobis quia ui-
distis me et non credidistis. Omne quod dedit
mihi pater ad me ueniet et eum qui uenit
ad me non erant foras. Quia descendit de ce-
lo. non ut faciam uoluntatem meam. Sed
uoluntatem eius qui misit me. Hec est autem
uoluntas eius qui misit me. ut de
quod dedit mihi non perdam ex eo. Sed resuscite
illud in nouissimo die. Hec est autem uo-
luntas patris mei qui misit me. ut omnis
qui uidet filium et credit in eum. habeat uitam
eternam. Et ego resuscitabo eum in nouissimo
die. Murmurabant ergo iudei de illo. quod
dixisset. Ego sum panis qui de celo descen-
di et dicebant. Domine hic est ihesus filius
iosep. cuius nos nouimus patrem et
matrem. Quomodo ergo dicit hic quid

Iscendo. Respondit ergo ihesus dixit
eis. Nolite murmurare invicem. Nemo
potest venire ad me nisi pater qui misit
me traxerit illum. et ego resuscitabo eum
in novissimo die. Spiritus enim est in prophetis. et
erunt omnes doctores dei. Omnes qui
audierunt a patre et didicerunt. venit ad me.
Non quia patrem vidit quisquam. ni
si is qui a deo est. hic videt patrem. Amen a
men dico vobis qui credit in me habet vi
tam eternam. Ego sum panis vite. Pater
vestri manducavit me manna in deserto et
mori sunt. Hic est panis de celo descen
dens. ut si quis ex ipso manducaverit non
moriatur. Ego sum panis vivus qui de ce
lo descendi. Si quis manducaverit ex hoc
panis vivet in eternum. Et panis quem ego
dabo caro mea est pro mundi vita. Litiga
bant ergo iudei ad invicem dicentes. Quo
potest hic nobis carnem suam dare ad
manducandum. Dixit ergo ihesus. Amen
amen dico vobis. nisi manducaveritis
carnem filii hominis. et biberitis eius sag
guinem. non habetis vitam in vobis. Qui
manducat meam carnem et bibit meum
sanguinem. hic vitam eternam et ego resus
citabo eum in novissimo die. Caro enim
mea vere carnis est et sanguis meus est po
tus. Qui manducat meam carnem et
bibit meum sanguinem in me manet et
ego in illo. Sicut vivens pater misit
me et ego vivo propter patrem. Et qui ma
ducatur me et vivo propter me. Hic est pa
nis qui de celo descendit. Non sicut pater
qui manducavit me manna in deserto. Et
qui manducavit hunc panem vivet in
eternum. Hec dixit in synagoga doctus in
tapharizum. Multi ergo audientes
ex discipulis eius dixerunt. Dignus est
hic sermo. Quis potest eum audire. Sa
cis autem ihesus apertis semetipsum. quia mur
muraret de hoc discipuli eius dixit eis.
Hoc vos scandalizat. Si ergo videtis
filium hominis ascendentem ubi erat
prius. Spiritus est qui vivificat. caro
prodest quicquam. Verba que ego lo
cutus sum vobis. spiritus et vita sunt. Sed
sunt quidam ex vobis qui non credunt.

Haecbat enim ab initio ihesus qui essent
credentes et quis tradidit eum esse. et dicit
bat. Quia dixi vobis. quia nemo potest
venire. si pater non eum dixerit a patre meo.
Ex hoc multi discipulos eius abiecerunt
eum. Nam non ambulant cum illo. Di
xit ergo ihesus ad duodecim. Nuncquid et vos
cuius abire. Respondit ergo et symon petrus
Domine ad quem ibimus. Verba vite et
eternae habes in nos credimus et agnoscimus
quia tu es christus filius dei. Respondit ergo
ihesus. Nunc ego vos duodecim elegi tui
ex vobis. Diabolus est. Dicebat autem de
iuda symonis scariothis. erat enim hic
tradidit eum uti esset ex duodecim.

Post hoc autem ambulabat ihesus in galylea. Non enim
volebat iudeam ambulare. quia
quererent eum iudei interficere. Erat enim in
proximo dies festus iudeorum scilicet phoeni
xi. Dixerunt autem ad eum fratres eius. Et an
si hunc exiit in iudeam ut et discipuli tui
videant opera que facis. Nemo quippe
in occulto aliquid facit et quicquid ipse in pa
lam esse. Si hi facis in a festa tenuendo
Hec enim fratres eius dicebant ei. Di
xit ergo eis ihesus. Tempus meum non dum
advenit. Tempus autem vestrum semper est pa
ram. Non potest vos mundus odire. Me
autem odit. Quia ego testimonium perhibeo
de illo. quia opera illius mala sunt. Vos
ascendite ad diem festum hunc. ego autem
non ascendam ad diem festum istum. Quia
tempus meum non dum impletum est. Hoc
autem dixisset ipse mansit in galylea. Ut autem
ascenderunt fratres eius. tunc et ipse ascendit
ad diem festum non manifeste. sed quasi
in occulto. Iudei ergo querebant eum iohanne
festo. et dicebant. Vbi est ille. et murmur
multus erat de eo in turba. Quidam
enim dicebant quia bonus est. Alii au
tem dicebant. non seducit turbas. Nemo
tamen palam loquebatur de illo propter me
tim iudeorum. Nam alio die festo medi
tante ascendit ihesus in templum et docebat et
mirabantur iudei dicentes. Quomodo hic
litteras sciat cum non didicit. Respondit ei
ihesus et dixit. Quia doctrina non est mea.

Et eius qui misit me. Si quis uoluit uolunta-
tem eius facere cognoscat ex doctrina. Vtrum ex
deo sit. an ego a me ipso loquar. Qui autem
ipso loquuntur gloriam propriam querit. Qui autem
quirit gloriam eius qui misit illum hic uerax
est. et in ueritate nullo non est. Nonne moy-
ses dedit uobis legem. et nemo ex uobis facit
legem. Quid me queritis iustificare. Respondit
et dixit ei. Dico enim habes. Quis te
iustificat. Respondit et dixit ei. Vni
opus feci et omnes mirantur. Propterea dedit
uobis moyses circumcisionem. non quia ex
moysse est. sed ex patribus. in sabbo circumcidit
hominem. Sed circumcisiōem accipit homo in
sabbo ut non saluatur lex moysi. Quia in
dignamini quia totum hominem sabbatum
faci in sabbo. Nolite iudicare secundum faciem.
sed iustum iudicium iudicate. Dicebant ergo
quidam ex iudeis solutis. Nonne hic est que-
rendi querunt iustificare. Et ceptam loqui
et nichil ei dicunt. Numquid uerum agnoue-
runt principes. quia hic est christus. Sed hic
sannus unde sit. Et istus autem cum ueniret
nemo scit unde sit. Clamabat ergo ihesus
doctis in templo et dicens. Et me scitis et non
scitis. et a me ipso non ueni. sed est uerus
qui misit me quem uos nescitis. Ego scio e-
um. Et si dixeris quia nescis eum. eto simi-
lis uobis mendax. Sed scio eum quoniam
ab ipso sum et ipse me misit. Dicebant ergo
eum apprehendere et uenire misit in illam ma-
nus. quia non uiderant uenerat hora eius. D-
turba autem multa crediderunt in eum. et dixe-
runt. Christus cum uenit numquid plura sig-
na faciet. quam hic facit. Audierunt pha-
risei turbam murmurantem de illo. Et
misit principes et pharisei ministros ut
apprehenderent eum. Dixit ergo eis ihesus. Ad
huc modum tempus uos scitis sum et uado
ad eum qui misit me. Queritis me in non
inuenietis. Et ubi sum ego uos non po-
tistis uenire. Dixerunt ergo iudei ad sem-
ipso. Quia hic iureus est. quare non inueniemus
eum. Numquid in dispersionem gentium
iureus est et dociturus gentes. Quis est hic
sermo quem dixit. queritis me in non in-
uenietis. et ubi sum ego uos non potestis ue-
nire. In nouissimo autem die magno festi-

nitatis stabat ihesus et clamabat dicens.
Si quis sitit ueniat ad me et bibat. Qui
credit in me sicut dicit scriptura. Flumina
de uentre eius fluent aque uite. Hoc autem
dixit de spiritu sancto quem acceptum erat
credentes in eum. Non enim erat spiritus datus
quia hic nondum erat glorificatus. Et illa
ergo turba cum audissent hos sermones
eius dicebant. Hic est uerum prophetam. Alii dice-
bant. Hic est christus. Quidam autem dicebant.
Numquid a galylea christus uenit. Nonne
scriptura dicit. Quia ex semine dauid et
bethleem castello ubi erat dauid uenit. Et
dissentio itaque facta est in turba propter eum.
Quidam autem ex iudeis uolebant appren-
dere eum. sed uenire misit in eum manus. Ve-
nerunt ergo ministri ad pontifices et pha-
riseos. et dixerunt eis illi. Quare non ad-
duxistis illum. Respondenter ministri.
Numquam sic locutus est homo. sicut hic
homo loquitur. Respondenter ergo eis
pharisei. Numquid uos seducti estis.
Numquid aliquis ex principibus credidit
eum. aut ex phariseis. Sed turba hec que
non nouit legem maledicti sunt. Dicit
tychodemus ad eos. Ille qui uenit ad eum
nocte qui uisus erat ex iudeis. Numquid
lex nostra iudicat hominem nisi prius au-
ditur ab ipso et cognouit quid faciat. Res-
ponderunt et dixerunt ei. Numquid et tu
galyleus es. Scitare scripturas et uide
quia propheta a galylea non surgit. Et reuer-
si sunt in iherosolimam. **vi**
Ihesus autem pergit in montem olyueti. et
deluculo iturrit uenit in templum. et omnis
populus uenit ad eum. et sedens docebat eos.
Ad ducentum autem scilicet et pharisei misere-
rent in adulterio deprehensam et statuerunt eam
in medio et dixerunt ei. Magister ista mulier
modo deprehensa est in adulterio. In lege autem
moyses mandauit uobis huiusmodi
lapidare. Tu ergo quid dicis. Hoc autem
dicebant temptantes eum ut possent ac-
cusare eum. Ihesus autem iudicans se deo
sum digito scindebat terram. Cum autem
pharisei interrogantes eum. dixit se et
dixit eis. Qui sine peccato est uelutum pri-
mus illam lapidem mittat. Ihesus uen-

se inclinans surrebat intra. Audientes autem
hoc. unus post unum exiebant incipientes
a senioribus: et remanuit ihesus solus. et mulier
in medio stans. Engens autem se ihesus dixit
ei. Mulier ubi sunt qui te accusabant. Ne
mo te condemnauit. Que dixit. Nemo domine.
Dixit autem ei ihesus. Nec ego te condemnabo.
Vade iam amplius noli peccare. Iterum
ergo locutus est ihesus dicens. Ego sum lux
mundi. Qui sequitur me non ambulat in
tenebris: sed habebit lumen uite. Dixerunt ergo
ei pharisaei. A uidecipo testimonium perhibes.
Testimonium tuum non est uerum. Respondit
ihesus et dixit eis. Et si ego testimonium perhibeo
de me ipso testimonium meum uerum est. Quia
scio unde ueni et quo vado. Vos autem nescitis
unde uenio aut quo vado. Vos autem scitis
carnem iudicatis. ego non iudico quemquam.
Ego si ego iudico. iudicium meum uerum est.
Quia solus non sum. sed ego et qui misit me pater.
Eo iuxta uerba scriptum est. Quia dicitur
in uerbo testimonium uerum est. Ego sum qui
testimonium perhibeo de me ipso. et testimonium
perhibet de me. qui misit me pater. Dicebat
ergo ei. Vbi est pater tuus. Respondit ihesus.
Neque me scitis neque patrem meum scitis. Si
me scitis. scitis et patrem meum scitis.
Nec uerba locutus est ihesus iuxta prophetam
dicens in templo. et nemo apprehendit eum. quia
nondum uenerat hora eius. Dixit ergo ihesus
eis. Ecce queratis me vado. et in pace uero
morietur. Quo ego vado uos non potestis
uenire. Dicebant ergo iudei. Numquid
miseret scire scimus. quia dicit quo ego vado
uos non potestis uenire. Et dicebat eis. Vos
deus sum estis. ego de superis sum. Vos de mundo
de hoc estis. ego non sum de hoc mundo. Di
xi ergo uobis. quia nescitis qui ipse uir
sum non credideritis quia ego sum. mo
nemini in patre uro. Dicebant ergo ei. Vbi
quis es. Dixit eis ihesus. Dominum qui et
loquor uobis. Multa habeo de uobis loqui
iudicare. sed qui misit me uerax est. et ego
que audiui ab eo hoc loquor mundo. Ino
cognouit quia pater eius dicebat deum.
Dixit ergo eis ihesus. Cum exaltauitis filium
hominis. tunc agnosceatis. quia ego sum. et
ante ipso facio nichil. sed sicut docuit me pater.

et loquor. Ego qui me misit mecum est. uon
relinquit me solus. quia ego que placita
sunt ei facio semper. Hoc illo loquente mi
hi crediderunt ierem. Dicebat ergo ihesus ad
eos qui crediderunt et exiuerunt. Si manet
is in sermone meo uere discipuli mei eritis.
Et uos cognoscens ueritatem. et ueritas
liberabit uos. Respondit ergo ei iudei.
Si enim abrahe sumus. inueniunt sumus
iniquam. Quomodo tu dicit. quia liberi
eritis. Respondit eis ihesus. Amen amen dico
uobis. quia omnis qui facit peccatum. seruus
est peccati. Seruus autem non manet in domo
in eternum. filius manet in eternum. Si ergo
uos filius abrahe uideatis. uidebitis liberi eritis. Si
autem filii abrahe estis. Si queratis me misit.
quia sermo meus non capit in uobis. Ego
quod uidi apud patrem. hoc loquor. et uos que
uidistis apud patrem uestrum facitis. Respon
derunt et dixerunt ei. Pater autem abrahe
est. Dixit eis ihesus. Si filii abrahe estis.
opera abrahe facite. Nunc autem quid
me misit. hominem qui ueritatem vo
bis locutus sum. qui audit a deo. Hoc
abraha non fecit. Vos facitis opera pa
tris uestri. Dixerunt ergo ei. Nos ex
carnatione non sumus nati. et inueniunt patrem
hominis deum. Dixit ergo eis ihesus. Si deus
pater uester esset. diligens me uideat. Ego e
nim processi ex deo et ueni in mundum. Neque
eum ante ipso ueni. sed ille me misit. Quia
re loquelam meam non cognoscitis. Quia
non potestis audire sermonem meum. Vos ex
parte dyaboli estis. et desideria patris uestri
uultis perficere. Ille hominibus erat ab initio.
et ueritatem non sentit. quia ueritas non est eo.
Cum loquitur mendacium ex propriis labijs
loquitur. quia mendax est et pater eius. Ego
autem quia ueritatem dico. non credi
tis michi. Quis ex uobis arguet me de
peccato. Si ueritatem dico. quare non creditis
mihi. Qui est ex deo uerba dei audit. Propterea
non auditis. quia ex deo non estis. Quia
igitur uideri dixerunt. Domine benedi
mus uos quia samaritanus es tu. et de
monium habes. Respondit ihesus et dixit.
Ego demonium non habeo. sed honorifico
patrem meum. uos in hominibus facitis me.

Ego autem non quero gloriam meam. est qui
querat iudicare. Amen amen dico vobis.
si quis sermonem meum servaverit mortem
non videbit in eternum. Dixerunt ergo iudi.
Nunc agnoscimus quia demonium habes.
Abraham mortuus est et prophete. et tu dicis.
Si quis sermonem meum servaverit mortem
non gustabit in eternum. Numquid tu mi-
or es patre tuo abraham qui mortuus
est. et prophete mortui sunt. Quia tu te ipsum
facis. Respondit ihesus. Si ego glorifico me
ipsum gloria mea nichil est. Et pater meus
qui glorificat me quem vos dicitis quia
deus vester est. et non cognovistis eum. Ego
autem novi eum. Et si dixerit quia nescio
eum. ero similis vobis mendax. Sed scio e-
um et sermonem eius servavi. Abraham pro-
piter exultavit ut videret diem meum. iudici
gaudius est. Dixerunt ergo iudi ad eum.
Quinquaginta annos non vidimus habere et
abraham vidisti. Dixit ergo eis ihesus. Intra-
quam abraham fuerit ego sum. Et vultum
ergo lapides ut iacerent in eum. Ipsi autem
ausculti se et exierunt de templo.

Expertiens ihesus vidit hominem
cæcum a nativitate. Et interrogavit
eum discipuli. Factum quid peccavit
hic aut parentes eius. ut cæcus natus esset.
Respondit ihesus. Neque peccavit neque
parentes eius. Sed manifestavit opera dei in
illo. Sed oportet opera eius. qui natus
est docere vos est. Veniet autem nox. quando
nemo potest operari. Quam diu in mundo lux
est. lux sum mundi. Hoc cum dixisset. expulit
mutam. et fecit lutum ex spino. et unxit lu-
tum super oculos eius et dixit ei. Vade et la-
vate in aqua siloe. quod interpretatur mis-
sus. Abiit ergo et lavavit et vidit. Ita
que iudici et qui viderant eum perierunt. quia
mendaces erant dicebant. Nomen hic est
qui sedebat et mendicabat. Alii dicebant.
quod hic est. Alii autem nequaquam. Sed similis
eius est. Iste vero dicebat quod ego sum. Di-
cebant ergo ei. Quomodo apertum sunt tibi o-
culi tui. Respondit. Iste homo qui dicit
ihesus lutum fecit ex spino et unxit oculos meos
et dixit michi. Vade ad nativitatem sy-
loe. et lava. Et abiit. et vidit. Et dixerunt

ei. Iste est ille. At. Nescio. Adducunt eum
ad phariseos qui cæcus fuerat. Erat autem
sabbatum quando lutum fecit ihesus et ape-
ruit oculos eius. Interrogabant eum
pharisei. quomodo vidisti. Ille autem di-
xit eis. Lutum posuit michi dominus super
oculos meos et vidi. Dicebant autem
ex phariseis quidam. Non est hic homo
adeo. qui sabbatum non custodit. Alii di-
cebant. Quomodo potest homo peccator
signa facere. Et celsina erat inter eos. Di-
xit tunc ergo cæcus iterum. Quicquid dicitis de
eo qui aperuit oculos meos. Ille autem
dixit. quia propheta est. Non credidit ergo
iudei de illo quia cæcus fuit et vidisset do-
mum vocantem parentes eius qui viderant
et interrogaverunt eos dicentes. Hic est filius
vester de quo dicitis quia cæcus natus est.
modo ergo nunc videt. Respondit eis
parentes eius et dixerunt. Scitis quia
hic est filius noster et quia cæcus natus est.
Quomodo autem nunc videt. nescimus.
aut quis eius aperuit oculos nos nescimus.
Ipsi interrogavit. Et tunc habet. ipse de se
loquatur. Hoc dixerunt parentes eius.
quia timebant iudeos. Iam enim con-
spiciunt iudei. ut si quis eum agnosceret
ipsum. extra synagogam fieret. Propterea
parentes eius dixerunt quia etatem huius
ipsum interrogavit. Vocantem autem eum
nunc quia fuerat cæcus. et dixerunt ei.
Da gloriam deo. Nos scimus quia hic
homo peccator est. Dixit ergo ille. Si peccator
est nescio. Vnum scio quod cum cæcus esse
modo viderem. Dixerunt ergo illi. Quid
fecit tibi. Quomodo apertum sunt tibi oculos.
Respondit ille. Dixi vobis iam et au-
distis. Quid tamen vultis audire. Quicquid
vultis vos discipuli eius nullus fieret.
Quia dixerunt et dixerunt ei. Si discipulus
illius sis. Nos moysi discipuli
sumus. Nos scimus quod moysi locutus
est deus. hunc autem nescimus unde sit.
Respondit ille homo. et dixit eis. In hoc
enim mirabile est. quod vos nescitis unde
sit et aperuit oculos meos. Scitis autem
quia peccator deus non audit. Sed si quis
dei cultor est et voluntatem eius facit

hunc exaudit. A saeculo non est auditum.
quia quis aperit oculos ceti nani. Nisi
esset adeo. non potuisset facere quicquam.
Respondunt et dixerunt ei. Quia peccatis
natus est totus et tu doces nos. Et elevarunt
eum foras. Auduit autem iste quia eis
essent cum foras. et cum intrasset eum
dixit eis. Si credis in filium dei. Respondi
dicite illi et dixit. Quis est dominus. ut credas
in eum. Et dixit ei ille. Et vidisti eum qui
loquitur tecum ipse est. Ac ille ait. Credo do
mine. Et proinde adoravit eum. Dixit
ei ille. Si vidisti eum ego in hunc mundum
veni. ut qui non vident videant. et qui vi
dent credant. Et audierunt quidam
ex pharisaeis. qui cum ipso erant et dixerunt
ei. Numquid et nos credimus. Dixit
eis ihesus. Si credis essetis non habereis
pauca. Nunc ergo dicitis quia videmus
patrem vestrum manere. ✠

Amen amen dico vobis qui non
necitae phostum iouile omnium
et ascendit aliunde. ille fur est et
laco. Qui autem inuit phostum. pal
tor est omnium. Nunc hostiaris aperit
iones uocem eius audunt. Et phostum
tacit nominatum reducit eas. Et cum ph
as oues emisit ante eas vadit. et oues illy
secunt. quia sciunt uocem eius. Alii
autem non secunt. et fugiunt ab eo. quia
nouunt uocem alienam. Hoc phostum
dixit eis ihesus. Illi autem non cognouerunt
quid loqueretur eis. Dixit ergo inini eis
ihesus. Amen amen dico uobis. quia e
go sum phostum omnium. Omnes qui
uerunt ante me fures sunt et latrones.
et non audunt eos oues. Ego sum
phostum. Qui si quis intraverit salua
bitur. et ingrediet et egrediet et pascua in
me. fur non uenit. nisi ut furetur et mac
tet et perdat. Ego ueni ut uitam habeant
et habundantius habeant. Ego sum pa
stor bonus. Bonus pastor animam suam
dat pro ouibus suis. Mercenarius autem
qui non est pastor. et cuius non sunt oues
phostum uidet lupum uenientem et dimittit
oues et fugit. Et lupus rapit et dispergit
oues. Mercenarius autem fugit. quia

mercenarius est et non parat ad eum deo
uidet. Ego sum pastor bonus et cognosco o
ues meas et cognoscunt me in me. Si autem no
uit me pater. et ego agnosco patrem. et aia
uitam pono pro ouibus meis. Et alias o
ues habeo que non sunt ex hoc ouili. et il
las oportet me adducere. et uocem meam au
diunt. Et fiet unum ouile et unus pastor.
Quia me pater diligit. quia ego pono ai
mam meam. ut uiuam secundum eam. Ne
mo tollit eam a me. sed ego pono eam a me
ipso. Propter hoc habeo ponendi eam. et
propter hoc habeo uiuam secundum eam. Hoc
mandatum accepi a patre meo. Diste
ho itaque scia est in me. et in ouibus. et
dicebant autem multi ex iudeis. et de iudeis
et de galilee. Quid enim au
ditis. Alii dicebant. Haec uerba non sunt
demonium habentis. Numquid dmo
num potest eorum oculos a patre. et ca
lunt autem euenia in iho solutus et
penitus erat. Et ambulabat in templo
in porticu salomonis. Circumdabant
eum iudei. et dicebant ei. Quid usque ai
mam tuam tollis. Si tu es xps. dic nob
palam. Respondit eis ihesus. Loquor uo
bis et non creditis. Quia que ego facio
in nomine patris mei testimonium hi
phostum denie. Si uos non creditis. quia
non estis ex ouibus meis. Oues mee uo
cem meam audiunt. et ego cognosco eas.
et secutur me et ego uitam eternam do eis.
et non peribunt in eternum. et non rapiunt eas
quicquam de manu mea. Pater meus
qui dedit mihi omnes uisus est. Et credo
nemo potest rapere de manu patris mei.
Ego et pater unum sumus. Si uultum
lapides iudei. ut lapidarent eum. Respondit
eis ihesus. Quia uita bona opera osten
dit uobis ex parte uero. propter quod horum
opus me lapidatis. Respondit ergo
ei iudei. De uero opere non lapidamus
te. sed de blasphemia. quia tu homo ci
lis. facis te ipsum deum. Respondit eis ihesus.
Nonne scriptum est in lege mea. quia ego
dixi deus estis. Si in uos dixit deus. ad quod
sermo factus est et non potest solui scriptu
ra. quem pater sanctificauit et misit in uiu

dum eos dicens quia blasphemio. quia
dixi filius dei sum. Si non facis opera patris
mei. nolite credere michi. Si autem facio
si michi non nullus credere oportet. Saltem
dicit. ut cognoscatis et credatis quia in me
est pater et ego in patre. Quibus autem
apprehendere et eximere de manibus eorum. et itum
abijt transiit. dicens et eximere loci ubi est
iohannes baptizans primum in manibus
lic. Et multi uenerunt ad eum et dicebant
iohannes quidem signum fecit in illum.
Omnia autem quecumque dixit iohannes de
hoc uera erant. multi crediderunt in eum.
Erat autem quidam lang. **xi.**
uirus lazarus a bethania decal
tello marie et marthe sororum
eius. Maria autem erat que unxit dominum
unguento et extersit pedes eius capillis suis
quibus frater lazarus infirmabatur. Et uenerunt
ergo sorores eius ad eum dicentes. Domine
ecce quem amas infirmatur. Audientes
autem ihesus dixit eis. Infirmitas hec non est
ad mortem. si pignus dei. ut glorificetur fili
dei per eam. Diligebat autem ihesus martham
et sororem eius marianam et lazaram. Ut ergo
audiret quia infirmabatur. tunc quidem
mansit in eodem loco duobus diebus. Deinde
post hoc dixit discipulis suis. Eamus et
uideamus illum. Dicunt et discipuli. Eab
inquit quibant eundem lapidare. et itum
vadis illuc. Respondit ihesus. Domine duo
decim sunt hodie dies. Si quis ambulauit
in die. non offendit. quia lucem huius
mundi uidet. Si autem ambulauit in
nocte offendit. quia lux non est in eo. Hanc
post hoc dicit illis. Lazarus amicus me
dormit. sed vado ut eum compello exiret. Cum
dixerunt ergo discipuli eius. Domine
si dormit sanus erit. Dixerunt autem ihesus
de morte eius. Illi uero putauit quod de do
minatione sompni diceret. Dicit ergo dixit
eis ihesus manifeste. Lazarus mortuus est.
et gaudeo propter uos. ut credatis quia non
eram ibi. Si enim uideretis eum. Dicit ergo
thomas qui dicitur didymus ad discipulos.
Facilis uisus mortuamur cum eo.
Uenit itaque ihesus et inuenit eum quatuor
dies iam in monumento habitantem. Erat

autem bethania iuxta iherosolimam qua
li stadiis quindam. Multi autem ex iudeis
uenerant ad martham et martham ut so
larentur eas de fratre suo. Maria ergo ut au
diuit quia ihesus uenit occurrit illi. Maria
autem domi sedebat. Dicit ergo martha
ad ihesum. Domine si fuisses hic frater meus
non fuisset mortuus. Sed inquit scio. quia
quecumque populus a deo dabit tibi deus.
Dicit illi ihesus. Resurget frater tuus. Dicit
et martha. Scio quia resurget in resurrectione
in nouissimo die. Dicit ei ihesus. Ego
sum resurrectio et uita. Qui credit in me. et
si mortuus fuerit uiuet. Et omnis qui ui
uit et credit in me non morietur in eternum.
Credis hoc? At illa ait. Domine. Ego
credebat quia tu es christus filius dei uiui. qui
unxit mundum ueniisti. Et cum hoc di
xisset abiit et uocauit martham sororem suam
silencio dicens. Sagittet ad eum et uocat
te. Iuxta autem ut audiuit surrexit cito. et
uenit ad eum. Non enim enim uenit
ihesus in castellum. sed erat adhuc in illo lo
co. ubi occurrat ei martha. Iudei igitur
qui erant cum ea in domo et solabantur
cum eum uidissent martham quia cito sur
rexit et exiit. secuti sunt eam dicentes quia
uadit ad monumentum. ut ibi ploret. Ma
ria ergo cum uenisset ibi erat ihesus. uidens eni
tendit ad pedes eius. et dixit ei. Domine
si fuisses hic non esset mortuus frater meus.
Ihesus ergo ut uidit eam plorantem. et iudei
qui uenerant cum ea plorantes. in fre
muit spiritu turbauit seipsum et dixit.
Ubi posuisti eum. Dicit ei. Domine
ueni et uide. Et lacrimatus est ihesus. Dixerunt
ergo iudei. ecce quomodo amabat eum. Ma
riam autem ex ipso dixit. Non poterat
qui aperit oculos cecum uari facere. ut non
moreretur. Ihesus ergo uelut fremens in se
metipso uenit ad monumentum. Erat autem
sepulchra lapideis suppositis erat ei. At
ihesus. Tollite lapidem. Dicit ei martha so
ror eius. qui mortuus fuerat. Domine
iam fecit. quatuordecim enim dies. Dicit
ei ihesus. Nonne dixi tibi quoniam si cre
didis uideris gloriam dei. Tollit ergo
lapidem. Ihesus autem eleuatis sursum oculis

Qui amat animā suā perdet eam. Qui
odit animā suā in hoc mundo i vitam
eternam custodit eam. Si quis in unum
me sequatur: ubi ego sum illic i mltis
mens erit. Si quis michi ministraverit
honorificabit eum pater meus. Nunc autē
misa turbata est. Ego dico vobis. Pater
salutificabit me ex hac hora. Si pater venit
in horam hanc. Pater clarificabit me
tuum. Et erit ergo vox de celo dices. Et
clarificabit. Et adhuc clarificabo. Ibi
ergo que stabat i audiebat dicebat totū
tuum esse factum. Alii dicebant. In
gelus et locutus est. Respondit ihc idē.
Non pater me vox hęc venit. Si pater
venit i mundum. Nunc pater
cepit mundum hunc et tunc foras. Et ego
si exaltatus fuero atra anima trahar
ad me ipm. Hoc autem dicebat signifi
cans quā morte esset mortuus. Et
respondit ei turba. Nos audimus exle
ge quia xpus manet in eternum. Et quo
tu dicis. oportet exaltari filiū hominū.
Quis est iste filius hominis. Dixit
eis ihc. Adhuc modicum lumen i vobis
est. Ambulate g dum lucem habetis
ut non tenebre vos comprehendant. Et
qui ambulat in tenebris. nescit quo
vadit. Dum lucem hētis credite i lucē
ut filii lucis sitis. Hec locutus est ihc
et abiit et abscondit se a vobis. Cum autē
tanta signa fecisset coram eis. non crede
bāt i eum. ut sermo ysaye pphete iplet
quem dixit. Domine quis credidit au
ditū meo. Et brachium dñi cui revelatū
est. Pater non potuit credere. qz itum
dixit ysaias. Cecavit oculos eos. Et
dixit eis. ut non videant oculis
et intelligant corde. Quia i sanent eo
H dixit ysaias quando vidit glām et
nominis est de eo. Et cum pater i ex
pripibz multi crediderūt i eum. sed
pater phariseos non credebant. ut de sy
nagoga non erent. Dixerunt enim
glām hominū magis quam glām
dei. Ihc autē clamavit et dixit. Qui cre
dit i me. nō credit i me. sed i eum qui
misit me. Qui vidit me. videt eum qui

misit me. Ego lux in mundo veni. Et
omnis qui credit i me. in tenebris nō
maneat. Et si quis audierit vba mea
et non crediderit. ego non iudico eum.
Non enim venit i mundum ut iudicet.
sed ut saluificet mundum. Qui spernit
me. et non accipit vba mea. habet qui
iudicet eum. Sermo quem locutus
sum. nō iudicabit eum in nouissimo
die. Quia ego ex initio non sum lon
tus. sed qui misit me pater. ipse michi
in mandatum dedit. quid dicam i quid
loquar. Et scio qz mandatum eius vita
eterna est. Que ergo ego loquor. licet
dixit michi pater sic loquor. **· xiii ·**

Ante diem festum pasche faciens
ihc qui a uenit hora eius. ut
transiret ex hoc mundo ad patrem.
cum dilexisset suos qui erant i mundo.
in finem dilexit eos. Et facta cena cum
dyabolus iam misisset i cor ut traderet
eum iudas scariothis. Scius quia
omnia dedit ei pater i manibus. et qz ad
exiit ad eum vadit. surgit a cena. et
ponit uestimenta sua. Et cum accepisset
lyntheum i paxit se. Deinde misit
aquam i peluim. et cepit lavare pedes
discipulorum. et tergere lyntheo quo erat
pinctus. Venit ergo ad symonem pe
trum. et dicit ei petrus. Domine tu mi
lavas pedes. Respondit ihc et dixit ei.
Quod ego facio. tu nescis modo. scies
autem postea. Dicit ei petrus. Non la
uabis michi pedes meos. Respondit
ei ihc. Si non laueris te. non habes par
tem meam. Dixit ei symon petrus. Do
mine non tui pedes meos. sed et manus
et caput. Dicit ei ihc. Qui lotus ē non
indiget nisi ut pedes lauet. sed et mundus
est. Et nos mundi estis. sed nō omnes.
Sciebat enim quis nam esset qui tra
deret eum. Pater dixit non estis mundi
omnes. Postquam glauit pedes eorum.
accepit uestimenta sua et cum recubuis
set dixit eis. Scitis quid fecim vobis.
Vos vocatis me magister et dñe. et be
nedicatis. Sciam etiam. Sed ergo ego
laui pedes vros dñs et magister et vobis

debetis alter alterius lavare pedes. Exemplū
enim dedi vobis ut quemadmodū ego feci
vobis. ita et vos faciatis. Amen amen dico
vobis. Non est scilicet maior domino suo-
nāq; a plius maior est eo qui misit illum.
Si quis scitis hāc entis si fecitis ea. Non de
omnibus dico vobis. Ego scio quos elegerim
Et ut impleatur scriptura. Qui manducavit
meum panem. levabit calcaneum suum
contra me. Amen amen dico vobis. prius
quam fiat. ut cum factum fuit credatis.
quia ego sum. Amen amen dico vobis. q
accipit si quem misero. me accipit. Qui a-
tem me accipit. accipit eum qui me misit.
Cum hāc dixisset. turbatus est spiritus. et
protestatus est et dixit. Amen amen dico
vobis. quia unus ex vobis me tradet. Il-
lī pitebant ergo ad unum de discipulis huius-
modi de quo dicit. Erat autem tertius
unus ex discipulis eius iohannis ihs. q
diligebat ihs. Iamque hūc symon pe-
trus idcirco et. Quis est de quo dicit? Itaq;
cum recubuisse ille supra petrus ihsu-
dicit ei. Domine quis est? Respondit
ei ihs. Scie est cui ego intinctum patet
porrexero. et cum intinxisset panem dedit
inde symonis scariothis. Et post buccella-
m introiit in illi sathanas. Idcirco et
ihs. Quid facis faciens. Hoc autem nemo
scit nisi discipulum ad quid dixit ei. Q
dam enim putabant quia lacertos habet
indas. qd dixisset ei ihs. Et me ea que opus
sunt vobis addidem festum. aut egens
aliquid daret. Cum ergo accepisset ille buc-
cellam exivit continuus. Erat autem nox.
Cum hāc dixisset. dixit ihs. Nunc clarificatus
est filius hominis et dōs clarificatus ē in
eo. Si deus clarificatus est in eo. et dōs da-
nificavit eum in semetipso. et nūc dōs da-
nificabit eum in semetipso. Quoniam adhuc mo-
dicum vobiscum sum. Queritis me et si-
cut dixi videris. quo ego vado. non potes-
tis venire. et vobis dico modo. et andas
nouum dō vobis ut diligatis invicem
sicut dilexi vos. ut et vos diligatis invi-
cem. In hoc cognoscite omnes. qd mei
discipuli mei estis. si dilectionem habu-
eritis ad invicem. Dicit ei symon petrus

Domine quo vadis? Respondit ihs. Quo
ego vado non potes me modo sequi. sequeris
autem postea. Dicit ei petrus. Quare nō
possum sequi te modo. Numquam iteam p-
te ponam. Respondit ihs. Numquam tuas
pro me pones. Amen amen dico tibi. nō can-
tabit gallus. donec me ter negaveris. Et ait
discipulis suis. **Am.**

Non intret cor vestrum neq; for-
midet. Creditis mihi. imine credi-
te. Iudicio patris mei mansio-
nes multe sunt. Si quo minus dixissem
vobis. quia vado vobis pare locum. Et si
abiero et parabo vobis locum. itū re-
miam et accipiam vos ad meipsum. et tū-
sum ego et vos lins. Et quo ego vado scitis
et inam scitis. Dicit ei thomas. Domine
vestramus quo vadis. et quo possumus vi-
am scire. Dicit ei ihs. Ego sum in a rui-
tas iusta. Nemo venit ad patrem. nisi
per me. Si cognovissetis me. ipse me
nāq; cognovissetis. et amodo et quo scitis
eum et vidistis eum. Dicit ei philippus.
Domine ostende nobis patrem et suffi-
at nobis. Dicit ei ihs. Quid tempore vo-
bilam sum et non cognovistis me. Phi-
lippe qui videt me videt et patrem. Quid
nō dicitis ostende nobis patrem? Non cre-
dis qd ego in patre et pater in me ē. Verba
que ego loquor vobis a nūc non loq;
Pater autem in me manens ipse facit o-
pa. Non creditis quia ego in patre et pater
in me est. Alioquin propter opa ipa credite.
Amen amen dico vobis. qui credit in me.
opa que ego facio et ipse faciet. et maiora
horum faciet. quia ego ad patrem vado.
Et quodcumq; petieritis in nomine meo.
hoc faciam. ut glorificetur pater in filio. Si
quid petieritis in nomine meo hoc fa-
ciam. Si diligitis me mandata mea
servate. Et ego rogabo patrem et alium
pariter dabit vobis. ut maneat vo-
bis in eternum. Spiritus veritatis quem
mundus non potest accipere. quia non
videt eum. nec scit eum. Quis autem cognos-
cit eum quia apud nos manebit et
in vobis erit. Non relinquam vos or-
phanos. ventam ad vos. Adhuc mo-

ditum in mundus me iam non videt. Vos
autem videbitis me quia ego vivo et vos
videtis. Quia illa die vos cognoscetis quia ego
in patre meo et vos in me et ego in vobis.
Qui habet mandata mea et servat ea ille
est qui diligit me. Qui autem diligit
me diligitur a patre meo. Et ego diligo
eum et manifestabo ei me ipsum. Dicit ei
iudas nonne sciamus te. Domine quid
factum est quia te ipsum nobis manifest
atus es et non mundo. Respondit iudas et
dixit ei. Si quis diligit me sermonem me
um servabit. Et pater meus diligit eum
et ad eum veniet et manifestabitur apud
eum faciemus. Qui non diligit me ser
mones meos non servat. Et sermonem
quem audistis non est meus sed eius qui
misit me patris. Hoc locutus sum vobis
apud vos manens. Adhuc autem spe
s sanctus quem misit pater in nomine meo.
Ille vos docebit omnia et suggeret vobis
omnia quaecumque dixerit vobis. Quia cum re
linquo vobis pacem meam do vobis.
Non quomodo hic mundus dat ego do
vobis. Non turbetur cor vestrum neque
formidet. Audistis quia dixi vobis. Vado
venio ad vos. Si diligens me gande
tis utique quia vado ad patrem quia pater
maior me est. Et nunc dixi vobis. Pu
quam fiat ut cum facti fuerit credatis
Iam non multa loquar vobis. Se
nit enim princeps mundi huius et me
non habet quicquam. Sed ut cognoscatur
mundus quia diligo patrem et sicut ma
datum dedit michi pater sic facio. Surge
eamus hinc. Ego sum vitis vera
et pater meus agricola est. Omne palmi
tem in me non fecerit fructum collec
tum et omne qui fert fructum purgabit
eum ut fructum plus afferat. Iam
vos mundi estis propter sermonem meum
quem locutus sum vobis. Qui autem i
me et ego in vobis. Sicut palmes non
possunt facere fructum a semetipso nisi manserint
in vice sic nec vos nisi in me manseritis.
Ego sum vitis vos **xv**
palmites. Qui manet in me et
ego in eo hic feret fructum multum

quia sine me nihil potestis facere. Si quis
me manserit non videtur foras sicut pal
mes et arbores. Et colligent eum et tignem
in sterna ardere. Si manseritis in me et verba
mea in vobis manserint quodcumque volu
eritis petetis et fiet vobis. In hoc clarifica
tus est pater meus ut fructum plurimum
afferat et efficiamini mei discipuli. Si
dilexit me pater et ego dilexi vos. Qui au
tem in dilectione mea. Si precepta mea ser
vaveritis manebitis in dilectione mea. Si
autem ego servavi precepta patris mei in ma
ne mea dilectione. Hoc locutus sum
vobis ut gaudium meum sit in vobis
et gaudium vestrum impleatur. Hoc est pre
ceptum meum ut diligatis in invicem sicut do
lexi vos. Maiorem hac dilectionem ne
quis habet quam ut animam suam ponat
pro amicis suis. Vos amici mei et
fieri facietis que precipio vobis. Iam
non dicam vobis servos quia servus ne
scit quid faciat dominus eius. Vos
autem dixi amicos quia omnia quaecumque
audivi a patre meo nota feci vobis.
Non vos me elegistis sed ego elegi vos
et posui vos ut eatis et fructum afferatis
et fructus vestri maneat ut quodcumque
petentis patrem in nomine meo det vo
bis. Et mando vobis ut diligatis in
invicem. Si mundus vos odit scitote quod
propter me vobis odio habuit. Si de
multo fuissetis mundus quod sum erat
diliget. Quia vero de mundo vos non
estis sed ego elegi vos de mundo. Propter hoc od
it vos mundus. Quia emendate sermonem
meum quem ego dixi vobis. Non est ser
vus maior domitio suo. Si in me presen
ti sunt et vos persequuntur. Si sermonem
meum servaverint et verum servaverint. Si
et omnia facient vobis propter nomen
meum quia venerunt enim qui me misit.
Si non venissent et locutus non es
sissetis pacem non haberetis. Nunc au
tem exultationem non habetis de po
tuitate mea. Qui me odit et patrem meum odit
Si opera non fecissem in eis que nemo a
lius fecit pacem non haberetis. Sic autem
viderunt et oderunt me et patrem meum.

Sicut adimpleatur sermo qui in lege eorum scriptus est. Quia odio habuerunt me gentes. Cum autem uenit paritatus quem ego misit ad uos a patre spiritu ueritatis qui a patre procedit ille testimonium perhibet de me. Et uos testimonium perhibetis. quia amicitia mea estis. **XVI**

Hec locutus sum uobis ut non staretis. Sed et synagogis facient uos. Si uenit hora uenietis qui interficiat uos arbitretur obsequium se prae deo. et hec facient uobis quia non uenerunt patrem meum. Si huius locutus sum uobis utcumque uenit hora eorum. et tunc cum ego dixi uobis. Hec autem uos amicitia non dixi. quia uobiscum eram. Et nunc vado ad eum qui me misit. et nemo ex uobis interrogat me quo vadis. Si quod hec locutus sum uobis iustitia impleat uos. Si ego ueritatem dico uobis. expedit uobis ut ego vadam. Si enim non abiero. peccatis non ueniet ad uos. Si autem abiero. iustitiam ad uos. Et cum uenit ille arguet mundum de peccato et de iustitia et de iudicio. De peccato quidem quia non credunt in me. De iustitia uero quia ad patrem vado. et iam non uidebitis me. De iudicio autem quia princeps mundi huius iam iudicatus est. Adhuc multa habeo uobis dicere. sed non potestis portare meos. Cum autem uenit uile spiritus ueritatis doceat uos omni ueritate. Non enim loquetur a se ipso. sed quicquid audierit loquitur. et que ueritatem sunt annuntiabit uobis. Omnia quaecumque habet pater meus sunt. Propterea dixi uobis. quia de meo accipietis et annuntiabit uobis. Quod autem iam non uidebitis me. et tunc modicum et uidebitis me. quia vado ad patrem. Dixit enim ego ex discipulis eius ad inuicem. Quid est hoc quod dicit modicum et non uidebitis me. et tunc modicum et uidebitis me. et quia vado ad patrem. Dicebant ergo. Quid est hoc quod dicit uobis modicum. Respondimus quid loquitur. Cognouit autem ille quod uolebant eum interrogare. et dixit eis. De hoc queritis me uos. quia

dixi modicum. et tunc non uidebitis me. et tunc modicum et uidebitis me. Amen amen dixi uobis quia plorabitis et flebitis. et mundus autem gaudet. et uos autem tristabimini. Iustitia uero uidebitur et gaudium. Amen amen cum pater iustitiam habet. quia uenit hora eius. Cum autem peperit precium iam non meminit precium propter gaudium. quia natus est homo in mundum. Et uos igitur nunc quidem tristitiam habetis. Iocundum autem uidebitis et gaudetis. et uestram et gaudium. Iam nunc dico uobis. Amen amen dico uobis. si uos petitis. et in nomine meo. Petitis et accipietis. ut gaudium uerum sit plenum. Nam propter uos lucetis super uos. Et tunc hora cum iam non in praeiudicio loquar uobis. sed palam de patre meo annuntiabo uobis. Quia nunc dico in nomine meo petitis. Et tunc dico uobis. Quia rogabo patrem de uobis. Nam pater amat uos. quia uos me amastis. et credidistis quia ad exiit. Exiit a patre et uenit in mundum. Iam relinquo mundum et vado ad patrem. Dicunt et discipuli eius. Ecce nunc palam loquimur. et primum nullum dicit. Nunc scimus. quia scis omnia. et non est opus tibi ut quis te interroget. Quia hoc credimus quia ad exiit. Respondit et ille. Quia odo creditis. ecce uenit hora. et tunc uenit ut dissipetis mundum. et quia in me solum relinquitis. Et non sum solus quia pater meum est. **XVII**

Hec locutus sum uobis ut in me pacem habeatis. In mundo pressuram habetis. sed et ego uenit in mundum. Et locutus est ille. et discipulis oculis intellixit. Pater uenit hora clarifica filium tuum. ut filius tuus clarificet te. Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis. ut omne quod dedisti ei de eis uiam eternam. Hec est uita eterna. ut cognoscat te soli uerum dominum. et qui misisti filium tuum. Ego clarificauit te

tram opus et similia quos dedisti michi
ut faciam. Et nunc clarifica me tu pater
aput te nuncipium claritate quam habui p
ris qui mundus fiet apud te. Qui autem
nomen tuum habuerunt quos dedisti in
mundo. Qui erant et michi eos dedisti et
mouent meum suauiter. Et nunc agno
uunt quia omnia que dedisti michi abste
runt quia uerba que dedisti michi dedi
erunt. Et ipse cognouit et accepit uere quia
ate exim et crediderunt quod tu me misisti.
Ego pro eis rogo. ut non perimur. sed plures
quos dedisti michi quia tu facis omnia
mea tua sunt et tua mea sunt et clarifica
sunt in eis. Et iam non sunt in mundo. et
hij in mundo sunt et ego ad te uento. Pa
ter sancte senta eos in nomine tuo quos dedi
sti michi ut sint unum sicut et nos. Cum
essent cunctis ego faciam eos in nomine
tuo. Quos dedisti michi ego custodiam
et nemo ex his perit nisi filius perditionis
ut scriptura impleatur. Nunc autem
ad te uento et hoc loquar in mundo. ut ha
beant gaudium in plenitudine semper.
Ego dedi eis si uoluerint et in mundo
eos ad te habuerunt quod non sunt de mundo
sicut rogo non sum de mundo. Non rogo
ut tollas eos de mundo. sed ut sicut eos ama
lo. De mundo non sic sicut et ego non
sum de mundo. Sanctifica eos in ueritate. Si
mo tuus ueritas est. Sicut tu me misisti
in mundum et ego misi eos in mundum. Et p
eris sancto spiritui ut sint ipsi sancti in
ueritate. Non peris autem rogo tantum
sed peris qui crediderunt tui peribunt eos in
me ut omnes unum sint sicut tu pater
in me et ego in te ut ipsi in nobis unum sint
ut mundus credat quia tu me misisti.
Et ego claritatem quam dedisti mi dedi
erunt sicut unum sicut et nos unum sumus.
Ego in eis et tu in me ut sint et summa et
unum ut cognoscat mundus quod tu me
misisti et dilexisti eos sicut et me dilexisti.
Pater quos dedisti michi uolo ut omni ego
sum et alii sint in me ut uideant clarita
tem meam quam dedisti michi quod dile
xisti me ante et statuam in mundo. Pater
miste mundus te non agnouit ego autem

cognoui te et hii cognouerunt quia tu nomen
sisti. Et nomen fecit eis nomen tuum et no
tum faciant ut dilectio quam dilexisti me
ipsi sicut ego in ipsis. · XVIII ·

N et cum dixisset ille. Egredietur est ad
discipulis suis transiit et item ad
dion ubi erat ortus in quem intro
iit ipse et discipuli eius. Stabat autem
iudas qui tradebat eum loci quod frequenter
iherusalem conuenerat illuc cum discipulis suis.
Iudas ergo cum accepisset cohortem et a
pontificem et pharisaeis ministros uenit il
lum laqueis et facibus et armis. Hic itaque fac
omnia que uenerunt erant super eum. per
fuit idcirco ad eos. Quem queritis. Et respon
derunt ei. Iherusalem nazarenum. Dicit eis ille.
Ego sum. Stabat autem iudas qui tra
debat eum cum ipsis. Et ergo dixit ego
sum. abiecit uero et ceciderunt in terra.
Hic ergo interrogauit eos. Quem queritis.
Qui autem dixerunt. Iherusalem nazarenum.
Et respondit ille. Dixi uobis quia ego sum.
Sed autem me queritis. Sinite hos abire.
Et impletur sermo quem dixit quia quod
dedisti michi non peridi ex eis quemquam.
Symon ergo petrus habens gladium
eduxit eum et percussit pontificis seruum
et abscidit auriculam eius dextram. Erat
nomen serui malchus. Dicit ergo ille
perro. Quia iste gladium tuum in uaginam.
Calceum quem dedit michi per non mis
it bibam illum. Cohors ergo et tribunus et
ministri iudeos apprehenderunt eum et
gaudio eum et adduxerunt eum ad an
nam primum. Erat autem socer cayphe
qui erat pontifex anni illius. Facta sic
cayphas qui scilicet dedit iudeis quod ex
pediret unum hominem in ore populi. Se
quebat autem eum symon petrus et alii
discipuli. Discipulus autem erat notus
pontifex et intravit cum ihesu in atrium
pontificis. Petrus autem stabat ad hostium
foris. Exiit ergo discipulus alius
qui erat notus pontifex et dixit hostiaticum
et introduxit petrum. Dicit ergo petro an
cilla hostiana. Numquid et tu ex discipu
lis es hominis istius. Dicit ille. Non
sum. Stabant autem cum et ministri ad

pinnas quia fugis erat i calefiebant se.
 Erat autem cum eis i petrus stans i calefa-
 ciens se. Pontifex ergo interrogauit eum
 dedit lapillus suus i dedecima eius. Respo-
 dit ei ihc. Ego palam locutus sum mundo.
 Ego semper docui in synagoga i in templo
 quo omnes iudei crederent. i in occulto
 locutus sum nihil. Quid me interrogas.
 Interroga eos qui me audierunt quid lo-
 cutus sum tuis. Ecce hi sciunt que dixi-
 runt ego. Hoc cum dixisset unus accusa-
 torum dedit alapam ihu dicens. Sic
 respondes pontifex. Responde et tuus.
 Simile locutus sum testimonium phili-
 xed molo. Si autem bene quid me cedis.
 Et misit eum anna ligatum ad capharna-
 pontificem. Erat autem symon petrus stans
 i calefaciens se. Dixerunt ergo ei. Tu quo-
 que edificasti tuus es. Negauit ille et
 dixit. Non sum. Dicit unus extenuis
 pontificis cognatus eius. cuius abscondit
 petrus auriculam. Nonne ego te vidi
 in ordo cum illo? Tu ergo negauit pe-
 trus. Et statim gallus cantauit. Addu-
 citur ergo ihu ad capharna in ptoium. Er-
 rat autem matte. Et ipi non intenderunt
 in ptoium ut non eam in aere. Si ma-
 ducarent pascha. Exiit ergo pilatus
 ad eos foras. i dixit. Quam accusatio-
 nem affertis aduersus hominem hunc.
 Responderunt i dixerunt ei. Si non esse
 hic malefactor. non tibi tradidissimus eum.
 Dixit ergo eis pilatus. Accipite eum uos
 secundum legem iudeorum. Dixerunt
 ergo ei iudei. Nobis non licet intromittere
 quemquam. ut sino ihu impleatur
 quem dixit significans qua morte esset
 mortuus. Introiit ergo ita in ptoium
 pilatus i uocauit eum i dixit ei. Tu es
 rex iudeorum. Respondit ihc. A te me ap-
 paretur. an alii tibi dixerunt de me. Re-
 spondit pilatus. Numquid ego iudeus
 sum? Eius tua i pontifices tui tradiderunt
 te mihi. Quid fecisti? Respondit ihc. Ego
 nullum meum non est de hoc mundo. Si rex
 hoc mundo esset regnum meum mitteret
 me i uaq; decurrerent me ut non traderer
 iudeis. Nunc autem regnum meum non est

hunc. Dixit itaq; ei pilatus. Ergo rex es tu?
 Respondit ihc. Quid tibi quid rex sum ego.
 Ego in hoc natus sum i ad hoc ueni i uen-
 dum ut testimonium philixeam uicam.
 Quis qui est eruditus audit uoce me-
 am. Dixit ei pilatus. Quid est ueritas?
 Et cum hoc dixisset. ita exiit ad iudeos
 i dixit eis. Ego nullam inuenio i eo cau-
 sam. Est autem consuetudo uobis ut cu-
 iudicant uobis unum in pascha. Vultis
 ergo dimittam uobis regem iudeorum? Cla-
 mant ergo iudei omnes dicentes.
 Barabbas. Barabbas. Erat autem
 barabbas latro. **XX**

Exiit ergo apprehendit pilatus ihu
 i flagellauit i milites plerentes
 coronam de spinis imposuerunt ca-
 piti eius i uelut purpurea circumdederunt eum
 i uentebant ad eum i dicebant. Aue rex
 iudeorum. Et dabant ei alapas. Exiit
 ita pilatus ad eos foras. i dixit eis. Ecce
 addico uobis cum foras ut agnosca-
 tis quid nullam i eo causam inuenio. Ex-
 iit ergo ihc portans spinicam coronam
 i purpureum uestimentum. Et dicit eis.
 Ecce homo. Cum ergo uidissent eum
 pontifices i milites clamabant dicentes.
 Crucifige crucifige eum. Dicit eis pyla-
 tus. Accipite eum uos i crucifigite. Ego
 enim non inuenio i eo causam. Respon-
 derunt ei iudei. Nos legimus huius.
 i secundum legem debet mori. quia filium dei se
 ait. Cum ergo audisset pilatus hunc simo-
 nem magis timuit. Et ingressus est i
 ptoium ita. i dixit ad eum. Unde es
 tu? Huius autem responsum non dedit ei
 Dixit ergo ei pilatus. Sicut non loquaris.
 Nescis quia potestatem habeo crucifige-
 re i pratem habeo dimittere te. Respon-
 dit ihc. Non habes potestatem aduersum me
 ullam. nisi tibi esset datum de sup. Propterea
 qui tradidit me tibi manus pecem habet.
 Et exinde quibat pilatus dimittere eum.
 Iudei autem clamabant dicentes. Si
 hunc dimittis non es amicus cesaris.
 Quis enim qui se regem facit etia
 titat cesari. Pilatus ergo cum audisset
 hos sermones adduxit foras ihu. i

sedit pro tribunali in loco qui dicitur lycostro-
tos hebraice autem golgatha. Erat autem
pascue pasche hora quasi sexta. Et dicit
iudeis. Ecce rex iudee. Illi autem clamabant
dicentes. Dille tolle crucifige eum. Dicit
eis pylatus. Regem uestrum crucifige.
Respondentes pontifices. Non habemus re-
gem nisi cesarem. Tunc ergo tradidit eis.
Illum ut crucifigeretur. Susceperunt autem
ihm reduxerunt. Et haud laus s. tuam
exiit in eum qui dicitur caluarie locum.
hebraice golgatha ubi eum crucifixerunt.
Et cum eo alias duas habuit iudei. modu-
m autem ihm. Scripsit autem epistulam
palatii a posuit sup. crucem. Erat autem
scriptum ihc nazarenus rex iudeor. Hic
ergo titulum multa legunt iudeos. q. p.
tunc tamen erat locus ubi crucifixus e ihc.
Et erat scriptus hebraice grece et latine.
Dicebant ergo pylato pontifices iudeo-
rum. Noli scribere rex iudeos. s. quia ipse
dixit rex sum iudeorum. Respondit pylatus.
Qd scripti sunt. al. dices ergo cum cruce
fixissent eum acceperunt uestimenta eius
et fecerunt quatuor ptes in quibus nulli p-
tent iunicam. Erat autem tunica in se
utilis de sup. coctura p totum. Dixerunt g.
admittent. Non scidamus eum. et
scidauerunt de illa tunica sit. Et scriptura
impleatur dicens. Partem sunt uestimenta
sua sibi. et in uestem meam inclinant sor-
tem. Et milites quidem hoc fecerunt. Ser-
bant autem iuxta crucem ihu mater ei.
et soror matris eius maria cleophae ma-
ria magdalene. Cum vidisset ergo filius
materem et discipulum stantem quem dili-
gebat. dicit matri sue. Mulier ecce fili-
us tuus. Deinde dicit discipulo. Ecce ma-
ter tua. Et ex illa hora accepit eam dis-
cipulus in sua. Postea factus ihc q. iam
omnia consummata sunt. ut consummare
scriptura dicit. Sitio. Et vas ergo positi
erat plenum aceto. Illi autem spongi-
am plenam aceto ylopo cumponentes
obtulerunt ei eam. Cum g. accepisset a-
cetum ihc dixit. Sitio. Consummatum est. Et i-
dinato capite tradidit spm. Iudei er-
go qui pascue erat. ut non remaneret

in cruce corpora sabbato. erat enim magni-
dus ille sabb. rogauerunt pylatum ut fran-
geretur eorum cruce et tolleretur. et iene-
runt ergo milites et p. quidem fregit
cruce et alius qui crucifixus eum eo.
Ad ihm autem cum uenissent ut videret
eum tam mortuum non fregit eius
cruce. s. unus militum lancea lateris eum
aperuit. et continuo exiit sanguis et aqua.
Et qui uidit testimonium p. huius et test-
imonium eius uerum est. Et ille scit quia
uera dicit. ut uos credatis. Facta sunt
hec ut scriptura impleatur. Quod non est
necis exeo. Et itum alia septima dicit.
et i. idem in quem transierunt. Post hoc
autem rogauit pylatum ioseph aban-
nachia. eo qd esset discipulus ihu. ocl-
tus p. mortuum iudeos. ut tolleret ihm. Et
p. pylatus. et iene ergo et tulit corp-
us ihm. et iene autem in nichodemus qui ue-
nerat ad ihm nocte. primum factis nuxu-
ram myrris et aloes quasi libras centi.
Acceperunt ergo corpus ihm et ligauerunt
eum in lintheis cum aromatis. sicut
mos est iudeis sepelire. Erat autem ioco
ubi crucifixus est ortus et ioco in ortum
tum in ortum in quo non dnm quidam
positus erat. Ibi ergo p. pascue
iudeorum q. iuxta erat monumentum.
posuerunt ihm. XXX

Tunc autem sabbati maria magd-
alene uenit mane cum ad huc re-
uertere eum ad monumentum. et vi-
dit lapidem oblatum a monumento. Cui
rit uenit ad symonem petrum. et ad alium
discipulum quem diligebat ihc. et dicit ei.
Gulera dnm in nescio ubi posuerunt
eum. Exiit ergo petrus et ille alius di-
cipulus uenerunt ad monumentum.
Et crebans g. duo simul et ille alius
discipulus percurrit natus petro et uenit
prius ad monumentum. Et cum se i. di-
nasset uidit lintheamina posita. uo ta-
men introiit. et iene g. symon petrus
sequens eum et introiit in monumentum
et uidit lytheamina posita et sudarium
qd fuerat sup caput eius non cum lythea-
minibus positi. s. separatim in uolutum

in unum locum. **D**unt ergo introiit ille
discipulus qui uenerat primus ad monum
tum et uidit et credidit. **N**ondum enim scie
bant scripturam quia oportet enim amo
tus resurgere. **V**ierunt ergo cum disci
puli ad semetipsos. **S**ana autem stabat
ad monumentum foris plorans. **D**um q
flet et uidet mare se et prospexit in monum
tum. **E**t uidit duos angelos in albis sed
es unum ad caput et unum ad pedes ubi
positum fuerat corpus ihu. **D**ixit ei
ill. **Q**uiter quid ploras? **D**ixit eis. **N**a
tulerunt dñm meum et nescio ubi posue
runt eum. **H**oc cum dixisset comissa est
retorsum. et uidit ihu stantem. et non scie
bat quia ihus esset. **D**ixit ei ihc. **Q**uiter
quid ploras? **Q**uem quis? **I**lla estimat
q: ostulans eum. **D**ixit ei. **D**omine si
tu sustinueris eum. dicens michi ubi posuit
eum. et ego eum tollam. **D**ixit ei ihus.
Ana. **I**lla illa dicit ei. **R**adoni q
dicitur magister. **D**ixit ei ihesus. **N**olite
tangere. **N**ondum enim ascendit ad pa
trem meum. **V**ade autem ad fratres meos
et dicit eis. **A**scendo ad patrem meum et pater
meum deum meum et dñm utrum. **V**enit ma
ria magdalene annuntians discipulis
q: uidit dñm. **H**oc dixit michi. **C**um sc
efferet die illa una sanctorum et fores eent
clause ubi erant discipuli aggregati ppe
merum iudeorum. **V**enit ihc et stetit in me
dio discipulorum. et dicit eis. **P**ax uobis.
Et cum hoc dixisset. ostendit eis manus
suas. **S**ancti sunt ergo discipuli. in so
litudine. **D**ixit ergo illis. **P**ax uobis.
Sicut misit me pater. itego mitto uos.
Hoc cum dixisset. insufflauit et dixit eis.
Accipite spiritum sanctum. **Q**uorum remissionis
peccata remissionis eis. et quorum remissionis
retenta sunt. **T**homas autem ex duodecim
qui dicit didimus. non erat cum eis qui
uenit ihc. **D**ixerunt et alii discipuli.
Vidimus dñm. **I**lle autem dixit eis.
Si uidero mirabilia eius fixuras i
clauos. et uideram digitum meum in locum
clauos. et uideram manum meam i latus
eius non credam. **E**t post dies octo. et
cum erant uis discipuli eius et tho

mas cum eis. **V**enit ihus ianuis clausis
et stetit in medio et dixit. **P**ax uobis. **D**e
inde dicit thome. **I**nter digitum tuum
huc. et uide manus meas et affer manu
tuam et uide mlatum meum et uide esse i
credulus et fidelis. **R**espondit thomas.
et dixit. **D**ominus meus et deus meus.
Dixit ei ihesus. **Q**uia uidisti me tho
ma credidisti. **E**t si qui non uiderunt et cre
diderunt. **M**ulta quidem et alia signa
fecit ihc in conspectu discipulorum suorum. que
non sunt scripta in libro hoc. **H**ec autem
scripta sunt. ut credatis quia ihc est xpc
filius dei. et uidebites uitam habetis
in nomine ipsius. **XXI**

Doctra manifestauit se cum de
ad mare tyriaditis. **S**ancti
autem sic. **F**ranc symon ly
mon petrus et thomas qui dicit didimus
et iacobi ad qui erat achana galylee. et
filii zebedi. et alii ex discipulis eius duo.
Dixit eis symon petrus. **V**ado piscari.
Dixit ei. **V**enimus et nos tecum. **E**t
exteriorit et ascendunt in nauem. et illa
nocte nichil preceperunt. **Q**uante autem
iam iam facta stetit ihus in littore. no
tamen cognouerunt discipuli q: ihc esset.
Dixit ergo eis ihc. **P**ueri. numquid
pulumetiam habetis. **R**esponderunt
ei. **N**on. **D**ixit eis. **Q**uante uidetis
nauem recte et mittentis. **A**lterunt
ergo recte et iam non ualebant aliud e
here p multitudinem piscium. **D**ixit ergo
discipulis illis. quem diligebat ihc. petro
Dñs est. **S**ymon petrus cum audisset
q: dñs esset. iuncta suam se. **E**rat enim
auditis et misit se i mare. **A**lii autem disci
puli nauigio uenerunt. **N**on enim lon
ge eratit a tra. s: quasi cubitis distetis
trahentes rete piscium. **U**t ergo descende
runt i nauem. uiderunt primas positas et
piscem suppositum et panem. **D**ixit eis
ihc. **A**fferre depiscib: quos preceperunt
nunc. **A**scendit symon petrus et iuxit re
cte nauem. plenum magnis piscibus
centum quingenta tribus. **E**t cum tante
sent. non est lassum recte. **D**ixit eis ihc.
Venite praedicate. **E**t nemo audebat

dilectissimi tui interrogat eum tu quis
es. scientes quia dominus est. Et iterum
et accepit panem et dedit eis. et pascunt simi-
li. Hoc iam tertio manifestatus est eius
discipulis suis cum resurrexisset a mortuis.
Cum ergo prandissent. Dicit symoni pe-
tro ihc. Symon iohannis diligis me pl-
lius. Dicit ei. Etiam domine. tu scis quia
amo te. Dicit ei. Pisce agnos meos. Et
dicit ei iterum. Symon iohannis dili-
gis me. At illi. Etiam domine. tu scis quia
amo te. Dicit ei. Pisce agnos meos. Di-
cit ei tertio. Symon iohannis amas me. I-
terum dicit ei. Petrus. quia dixit et tertio a-
mas me. et dicit ei. Domine tu quia scis.
tu scis quia amo te. Dicit ei. Pisce greges me-
os. Amen amen dico tibi. cum es iunior
cingebas te et amandabas ubi volebas. Tu
autem senex extendens manus tuas. et ali-
us te cinget et ducet quo tu non vis. Hoc
autem dixit. significans quia morte claudi-
caturus esset deum. Et cum hoc dixisset.
Dicit ei. Sequere me. Conuulsi petrus
vidit illum discipulum quem diligebat.
ihc sequentem. et qui retribuit mercedem super
petrus eius. et dicit ei. Domine quis es qui
trahes te. Hunc autem vidisset petrus. dixit
ad ihm. Domine hic autem quid. Dicit
ei ihc. Si tu enim uolo manere donec ueniat
filius hominis. Quid ad te. Tu me sequere. Erat
ergo filius iste inter fratres. quod discipulus
ille non mouit. Et non dixit et ihc
non mouit. sed sic enim uolo manere do-
nec ueniam quid ad te. Hic est discipu-
lus ille qui testimonium perhibet de his
et scripsit. Et scimus quia uerum est testi-
monium eius. Sicut autem et alia mul-
ta que fecit ihc signa. que si scribantur
per singula. nec ipse arbutus mundum
capere eos qui scribendi sunt liberos. **Ex-
plur iohannes. Incipit prologus.**

Omnia sunt impii ydolat-
rii pueri sunt a falsis apostolis. et
et nomine domini nostri ihu xpi.
in lege prophetas erant iuncti.
Hos reuocat apostolus aduersum et ewan-
gelicam fidem. scribens eis ad chorocho.
et xpiat prologus. Incipit epistola

prima ad romanos. Capm. 1.

Paulus seruus xpi ihu uocatus a pla-
cegregatus in euangelium quod ante
promiserat prophetas suos in scriptis
sanctis de filio suo qui factus est ei ex
semine dauid secundum carnem qui p-
destinatus est filius dei in uirtute secundum
spiritum sanctificationis ex resurrectione a
mortuis ihu xpi domini nostri. p-
quem accepimus gratiam et apostatum ad
obediendum fidei in omnibus gentibus. p-
nomine eius in quibus estis et uos uocati
ihu xpi omnibus qui sunt in me. dilectis
dei uocatis sanctis gratia uobis et pax a
deo patre nostro et domino ihu xpo. P-
quidem gratias ago deo meo per ihum xpm p-
omnibus uobis. quia fides uestra. annun-
tiatur in mundo. Estis enim in
estis deus cui seruitus uisum meo in ewange-
lio filii eius. quod sine missionis memo-
riam uis facio semper morantibus meis
obsecrans. si quomodo tandem aliquam
per ipsum iter habeam in uoluntate dei ue-
niri ad uos. Desidero enim uide uos
ut aliquid impetret uobis gratia spiritualis
ad firmandos uos. id est simul et solam
in uobis pacem que in uicem est fidem
uestram atque meam. S-
olo enim uos ig-
norare fratres. quod sepe pro uenire ad
uos. et prohibitus sum usque adhuc. uel al-
quem fructum habeam in uobis. sicut in
uicis gentibus. S-
rectis ac barbaris. la-

pietatis et insipientibus debitor sum. ita quod i
me promptum est. et nobis qui romae estis
euangelizate. Non enim emulatores euā
gelium. uirtus enim dei est. in salutem omni
credenti. iudeo primum et greco. Iustitia enim
dei in eo reuelatur ex fide infideli sicut scrip
tum est. Iustus autem ex fide uiuit. Pene
latur enim ira dei de celo. super omne in i
pietatem et in iustitiam hominum eos qui
iustitiam dei in iustitia detinent. Quia
quod notum est dei manifestum est in illis.
Deus enim illis manifestauit. In uisibi
lia enim rebus a creatura mundi per ea que
facta sunt intellecta conspiciunt. Scriptura
quoque eius uirtus et diuinitas. ita ut sint
inexcusabiles. Quia cum cognouissent
deum non sicut deum glorificauerunt. aut
gracias egiunt. sed euacuauerunt in cogita
tionibus suis. et obstruxerunt et insipientes
cor eorum. dicentes enim se esse sapientes
stulti facti sunt. et mutauerunt gloriam in cor
ruptibiles dei in similitudinem ymaginis
corruptibilis hominis et uoluerunt et
dum pedum et serpentium. Propter quod tradi
dit illos deus in desideria cordis eorum in im
pudiciam ut stimulis afficerentur corpora sua
in semetipsis. Quia mutauerunt uitam
deum in mendaciam. et coluerunt et seruierunt
creantur potius quam creator. qui est ben
dictus deus in secula seculorum amen. Pro
pterea tradidit illos deus in passionem ignis
nomine. Nam seruierunt eis in mutauit
naturalem usum in eum usum qui est con
tra naturam. Similiter autem et masculi
relinquendo naturalem usum femine exarserunt
in desideriis suis inuicem masculi in mas
culos turpitudinem operantes in mercede
quam oportuit erroris sui in semetipsis
receptores. Et sicut non probauerunt diu
habere in notitia. tradidit illos deus in
reprobum sensum. ut faciant ea que non
conueniunt. repleto enim iniquitate. et
inuidia. fornicatione. auaritia. nequa
plenos in uvidia. homicidiis. atentione.
dolo malignitate. susurrones. detracto
res. deo odibiles. stimulos superbos.
elatos. in uentores malos. parentibus
non obediētes. insipientes. in aposti

tos. sine affectione absque federe. sine misericordia.
Qui cum iustitiam dei cognouissent non
intellexerunt. quoniam qui talia agunt
digni sunt morte non solum qui faciunt
ea. sed etiam qui consentiunt facientibus. **II.**
Propter quod inexcusabilis es o homo
omnis qui iudicaris. In qua enim
iudicaris aliam reprobam et impiam.
Eadem enim agis que iudicaris. Scimus e
nim quanta iudicium dei est. secundum ueritatem
in eis qui talia agunt. Existimas autem
hoc o homo qui iudicaris eos qui talia a
gunt et facis ea. quia tu effugies iudicium
dei. An diuitias bonitatis eius et patientie
et longanimitatis contempnis. Et quoniam qu
nam benignitas dei ad penitentiam te
adducat. Secundum diuinitatem amentiam. et
in impenitentis. thesaurizas tibi iram in
die ire. et reuelationis iusti iudicii dei. qui
reddet unicuique secundum opera eius. His ergo
qui secundum patientiam boni operis gloriam et hono
rem et incorruptionem querunt uitam eter
nam. His autem qui sunt executione
et qui non acquiescunt ueritati. credunt
aut iniquitati. ira et indignatio. tribu
lacio et angustia. totumque anima homi
nis operantis malum. iudei primum et greco. Bla
stementum et honor et pax. omni operanti bonum.
iudeo primum et greco. Non est enim pro
natum acceptio apud deum. Quamquam
eum sine lege peccauimus. sine lege peri
bunt. Et quamquam in lege peccauimus. per
legem iudicabimur. Non enim auditor
legis iusti sunt tantum. sed factores legis ius
tificabuntur. Cum enim gentes legem
non habent. naturaliter ea que legis sunt
faciunt eiusmodi legem non habentes.
qui sunt lex qui ostendunt opus legis.
scriptum in cordibus suis. testimonium in
conscientia illis et scientia ipsorum. et in se mor
tem cogitationum accusantium. aut et
am defendentium in die cum iudicabit
deus occulta hominum. secundum euangelium
meum per christum xpm. Si autem iudeus
ignominans et inquietus in lege. et gla
ris in deo. et non sit uoluntate eius. et plus
utiliora instrictus per legem et fidei temp
su esse ducem ceteros. lumen eorum qui in te

nebis sunt eruditores in sapientia magis
tum in faciem hunc formam scientie
uitans in lege. Quid ergo alium doces. ce
ipm non doces? Quid p dices non furand?
furans. Quid dices non machandus me
dians. Quid ab hominibus ydola. sacre
gium facis? Quid in lege glans p uanica
conuen legis deum in honores. Non men
cun dei puos blasphemant inter gentes.
sicut scriptum est. Cunctatio quidem
prodest si legem obserues. Si autem pr
uauitator legis sis. cunctatio tua p uanica
facta est. Si enim p uanum iustitias le
gis custodiat nomine p uanum illius i
cunctationem reputabit iudicabit. qd
ex natura est p uanum legem q sumans
te qui p uanum iustitiam p uanica
tor legis es. Non enim qui in manifesto
iudeus est. neq. que in manifesto ita tne
est cunctatio. s. qui in abscondito iudeus
est iustitio cordis in spiritu non iusta
tunc laus no ab hominibus s. ex deo est.

Quid ergo amplius iudeo **III**
est aut que iustitias cunctationis.
et iustum p omne modum. p m
quidem quia credita sunt illis eloquia di.
Quid enim si quidam alios non credi
derunt? Nunquid incredulitas eorum
fidem dei euacuauit. Absit. Est autem
deus uerax. omnis aut homo mendax.
Sicut scriptum est. Si iustitias in iuro
nis tuis i iustas cum iudicatis. Si ac
iniquitas tua iustitiam emendat qd
dicemus. Numquid iniquus es deus qui
infert iram. Sicut hominem dico. Absit.
Alioquin quid iudicabit deus hunc mun
dit. Si enim ueritas dei in teo mendacio
habundauit in gloriam ipsius. qd adhuc
ego tamquam peccator iudicor. Et no sicut
blasphemauit. Et sicut aiunt nos q
dam dice. faciamus mala ut ueniam
bona. quorum dampnatio iusta e. No
igitur. Recellimus eos. Nequaquam.
Causa enim sumus. iudeos i grecos.
omnes co pto esse. sicut scriptum e. Quia
no est iustus quisq. non est intellige
re est requirens deum. Omnes dedina
munt simul in uiles fa sunt. no equi

faciat bonum. non est iustus ad unum. Septi
mum patens est quid sit eorum iustus su
dolose agebant. uenerunt aspersione sola
hys eorum. Quorum os maledictione i amia
titudine plenum est. ueloces pedes eorum ad
effundendum sanguinem. Contumacia i i se
luntas in uis eorum. i uiam patris non cog
nouerunt non est amor dei ante ad os eorum.
Sicut autem quoniam quicunq. lex lo
quitur. hys qui sunt in lege loquitur. ut os
os obstruatur. i iudicis fiat omnis mu
tus deus. quia exprobrat legis non iustitia
bitur omnis caro coram illo. O legem e
nim cogitatio peccati. A uinc autem sine le
ge iustitia dei manifesta est. testificata a
lege i prophetis. Iustitia autem dei est p fidem
ihu xpi. sup omnes i omnes qui credunt
i eum. Non enim est distinctio. Omnes
enim peccauerunt i egent gloria dei. iustifica
ti gratis p gratiam ipsius. i p redemptionem
que est in xpo ihu. quem posuit deus p m
torem p fidem in sanguine ipsius ad os
tensionem iusticie sue p remissionem
pcedentium delictorum. i iustitiam de
ad ostensionem iusticie eius i hoc tpe
sit ipe iustus. i iustificans eum qui exi
de est ihu xpi. Ubi est ergo gloria tua. Et
clusa e. P qm legem. scorum. Non. S.
plegem fides. Abstinemus enim horem
iusticiam p fidem sine opibus legis. An
deus deus tantum. Nonne i gentium.
Nunno i gentium. Quoniam quidem
iustus est deus qui iustificat cunctationis
ex fide i p uanum p fidem. Legem ergo de
struimus p fidem. Absit. Sed legem
statuimus **III**

Quid ergo dicemus i uenisse abra
ham patrem uerum scdm carnem.
Si enim abraham exprobrat le
gis iustitias est habet glam. s. non a
quo deum. Quid enim scriptura dicit. Cre
didit abraham deo reputatum e illi ad
iusticiam. Et autem qui opatur merces
non imputatur scdm glam. s. scdm debi
turi. Si uero qui non opatur credenti a
tem i eum qui iustificat impii reput
tabitur fides eius ad iusticiam. scdm p
ficiam gratie dei. Sicut i dauid dicit ut

indignem hominis cui deus accepto fert
iusticiam sine operibus legis. Si quoniam
remisse sunt iniquitates i quod recta est
pax. Et ceteris viris non imputabit do-
minus peccata. Si itaque ergo hec iusticia
sine operibus manet an etiam in peccato.
Dicimus enim quia reputata est abra-
he fides ad iusticiam. Quomodo ergo reputa-
ta est. In iustificatione an in peccato. In
iustificatione s. in peccato. Et signum
accepti iustificationis signum est iusticia
que fides que est in peccato. ut sic per omni-
um credentium per peccatum ut reputet et illis
ad iusticiam ut sic per iustificationis. In
his tantum qui sunt ex iustificatione s. i
his qui salutantur uestigia eius fides que
est in peccato paxis viri abrahe. Non enim
preceptum promissio abrahe aut semini ei
ut heres esset mundi. s. per iusticiam fides.
Si enim qui ex lege heredes sunt. ex iusticia
est fides ab omni est promissio. Lex enim i-
ram operatur. Si enim non est lex ut
quarantatio. Si dicitur ex fide ut secundum gratiam
forma sic promissio omnium semini. et
ei qui ex lege est. s. saluum et qui ex fide est.
Abrahe qui est pater omnium nostrum. sicut
scriptum est. Quia patrem multarum
gentium posuit ante deum cui credidit.
Qui iustificat in omnes i vocat ea que
non sunt. Qui contra spem in spem cre-
didit ut fieri pater multarum gentium. sicut
quod dictum est. Si erit semen tuum sicut
stellas celi. i sicut arena que est in lito-
re maris. i non infirmans est infide-
ret considerant corpus suum iam enor-
mum in fere centum esse annos i enor-
mam viriditatem sate. In reprimissione
autem dei non helitavit diffidentia. s.
fortassis est fide datus gloriam deo. plenius
sine scientis quod quicunque promissit de-
potens est facere. Ideo reputatum est illi
ad iusticiam. Non est autem scriptum tan-
tum propter ipsum quod reputatum est illi ad
iusticiam. s. i propter nos quibus reputa-
bitur credentibus i eum qui salutantur
dum nostrum ihesum christum a mortuis qui
traditus propter delicta nostra. resurrexit
propter iustificationem nostram. V

^{patem}
^{habemus}
Iustificati igitur ex fide per gratiam habemus
ad deum per dominum nostrum ihesum christum per quem
accessum habemus per fidem in gratiam istam
in qua stamus i gloriamur in spe glorie fili-
orum dei. Non solum autem i gloriamur
in tribulationibus scilicet quia tribula-
tio patientiam operatur. patientia autem per
habeamus. pro uero uero spem. spes autem
non confundit. quia caritas dei diffusa est in
cordibus nostris per spiritum sanctum qui datus
est nobis. Et quod enim christus cum ad
hoc misit essentis secundum tempus per
impium mortuus est. Vix enim pro isto
quis moriatur. Nam pro isto forsitan quod
audat mori. Commendat autem suam
caritatem deus in nobis. quoniam cum
adhuc peccatores essemus. christus pro nobis secundum
tempus mortuus est. multo magis igitur
iustificati sumus in sanguine ipsius sal-
ui etiam ab ista per ipsum. Si enim cum
inimici essemus reconciliati sumus deo per
mortem filii eius multo magis reconcilia-
ti salui erimus in uita ipsius. Non solum
autem s. gloriamur in deo per dominum nostrum
ihesum christum. per quem nunc reconciliati
accepimus. Quia sicut per unum hominem
in hunc mundum peccatum intravit. i per
mortem. ita i omnes homines mors per-
transiit in quo omnes peccauimus. Vnde
ad legem enim peccatum erat in mundo. Per
peccatum autem non imputabatur tamen lex
non esset. s. i regnauit mors ab adam
usque ad moysen etiam in eos qui non
peccauimus in similitudinem per ueritatem
ad eum qui est forma futurum. Si uero
sicut delictum ita i donum. Si enim
unius delicto multi mortui sunt. multo
magis gratia dei i donum in gratia. et
unius hominis ihesum christum in plures ha-
bundauit. i non sicut per unum peccatum
ita per donum. Nam iudicium quidem
exiit in condemnationem. gratia autem ex
multis iustificationem delicti. Si enim
i unius delicto mors regnauit per unum.
multo magis abundantiā gratie dona-
tionis i iusticie accipientes in uita regna-
bunt per unum ihesum christum. Igitur sicut
per unius delictum i omnes homines

in dampnationem. sic et per unius iustitiam in
omnes homines in iustificationem uite.
Sicut enim per inobediam unius hois
peccatores constituti sunt multi. ita et per unius
obedientiam iusti constituentur multi. Lex
autem subintravit ut habundaret delictum.
Ubi autem habundauit delictum
super habundauit gratia. Vnde regna
uite per unum mortem. ita et gratia regnet per
iustitiam in uitam eternam per unum christum
dominum nostrum.

Quid ergo dicemus? Manebimus
in peccato ut gratia habundet?
Absit. Qui enim mortui sumus
propter quomodo adhuc uiuimus in illo?
An ignorans fratres. quia quantumque
baptizati sumus in christo ihesu in morte
cum baptizati sumus. et sepulti enim su-
mus cum illo per baptismum in mortem.
ut quomodo surrexit christus a mortuis per
gloriam patris. ita et nos in nouitate uite
ambulemus. Si enim replantati facti
sumus similitudini mortis eius. si
nisi et resurrectionis eius. Hoc scien-
tes quod uetus homo noster simul confix-
us est. ut destrueretur corpus peccati. ut uis
non seruamus peccato. Qui enim morti-
uus est pro peccato iustificatus est a peccato. Si autem
mortui sumus cum christo. credimus quod
simul etiam uiuemus cum eo. Scien-
tes quod christus resurgens a mortuis. iam non
moriatur. mors illi ultra non dominabitur.
Qui enim mortuus est pro peccato. mortuus
est semel. Qui autem uiuit uiuit deo.
Ita et uos estimare uos mortuos quod
idem esse peccato. uiuentes autem deo in christo
domino uestro. Non ergo regnet pec-
catum in uero mortali corpore. ut obediat
concupiscentiis eius. Sed inquit exhereda-
tis membra uestra arma iniquitatis per
carnem. sed exherede uos deo tamquam ex mor-
tuis uiuentes. et membra uestra arma
iusticie deo. Non enim uobis non do-
minabitur. Non enim sub lege estis. sed sub
gratia. Quid ergo. Decedimus qui non
sumus sub lege sed sub gratia? Absit. An nesci-
tis quoniam aut exheredis uos seruitus ad
obediendum eius seruati estis cum obedistis

sue per ad mortem sine obediatis ad
iustitiam. Scias autem ago deo quod cum
fuitis serui per ad obediatis autem ex corde i-
eam formam doctrine in qua traditi es-
tis. Liberati autem a peccato sui facti estis
iusticie. Humilissimi dico propter infir-
mitatem carnis uestrae. Sicut enim exhereda-
stis membra uestra seruare in iniquitate
et iniquitati ad iniquitatem. ita nunc ex-
herede membra uestra seruare iusticie in li-
berationem. Cum enim serui essetis per
libi fuitis iusticie. Quem ergo fructu
habuistis tunc in illis. in quibus nunc
exhereditis. Nam finis illos mors est.
nunc uero liberati a peccato. sui autem facti deo.
Hareas fructum uitae iustificationis.
finem uero uitam eternam. Superdita e-
nim per mortem. Gratia dei uita eterna.
In christo ihesu domino uestro.

An ignorans fratres. scientibus et
legem loquor. quia lex in homine
dominatur. quanto tempore ui-
uit. Nam que sub iure est mulier inue-
te iure. alligata est legi. Si autem mor-
uus fuit uir eius liberata est a lege uiri.
Sicut uir uixit uir uocabatur ad ultra.
si fuit cum alio uiro. Si autem mortuus
fuit uir eius. liberata est a lege uiri. ut
non sit adultera. si fuit cum alio uiro.
Itaque fratres mei. uos mortificati es-
tis legi per corpus christi. uelut uos alium
qui ex mortuis resurrexit. ut fundifice-
tis deo. Cum enim essetis in carnis pas-
siones peccatorum que per legem erant o-
perabantur in membris uestris ut fundifica-
rent mortem. Nunc autem soluti sumus
a lege mortis in qua detinebamur. ita
ut seruamus in nouitate spiritus. et non in
ueritate littere. Quid ergo dicemus. Lex
peccati est. Absit. Si peccatum non cognos-
cit nisi per legem. Nam concupiscentiam
nesciebamus esse peccatum nisi lex diceret. Non
concupiscentes. Occasione autem accepta
per peccatum per mandatum operaui est in me om-
nem concupiscentiam. Sine lege enim per-
cussus mortuum erat. Ego autem uiue-
bam sine lege aliquando. Sed cum uenisset
mandatum per peccatum reuixit. Ego autem

mortuus sum. et inuentus est in mandatu
qd erat ad uitam. hoc esse ad mortem. Nam
potui occasione accepta per mandatu seduc
me. et uiuere. et occidit me. Itaque lex quidem
sancta. et mandatu sanctu. et iustum. et bonu.
Quid ergo bonum est michi. factu est mors.
Aulic. Si potui ut appareat potui prout
in opatu. et mortem ut fiat super modum
peccatis potui per mandatu. Si enim enim
quia lex spiritualis est. Ego autem carna
lis sum. et uenundatus sum peccato. Quid enim
opus. non intelligo. Non enim qd uolo
bonum hoc ago. sed qd malum odio illud
facio. Si autem qd nolo illud facio. con
fessio legi quoniam bona est. Nunc aut
iam non ego opor illud sed qd iniquitas
in me potui. Si enim enim quia non inquit
in me hoc est in carne mea bonum. Nam
uole adiacet michi perficere aut bonum in
in nemo. Non enim qd uolo bonum hoc
facio. sed qd nolo malum hoc ago. Si aut
qd nolo facio illud. non ego opor illud. sed
qd habitat in me potui. Inuenio igit
legem uolentem in facere bonum. qui michi
malum adiacet. Igitur lex in uolentem
ua est. Delectat enim legi dei secundum inno
centem hominem. Video autem aliam legem
in membris meis repugnantem legi in
tis meis. et captiuantem me in lege potui q
est in membris meis. Infelix ego ho
mo quis me liberabit de corpore mortis huius.
Si dei potui in christum dominum nostrum. Igitur
ego ipse mercede seruo legi dei. carui au
tem legi peccati. **VIII.**

Nihil ergo dampnationis est huius
qui in christo ihesu sunt. qui non secundum
carnem ambulant. Lex enim
spiritus uice in christo ihesu. liberauit me a lege pec
cati in uolens. Nam qd impossibile erat
legi in qua infirmabatur per carnem. de fili
um suum inueniens in similitudinem
carnis peccati. et de peccato dampnauit peccatu in
carne ut iustificatio legis impleatur uobis.
qui non secundum carnem. sed secundum spiritum am
bulatis. Qui enim secundum carnem sunt.
que carnis sunt capiunt. Qui non secundum
spiritum sunt. que sunt spiritus sentiunt. Nam pri
mitia carnis mors est. Quidem autem

spiritus uita et pax. Quoniam sapientia car
nis inimica est deo. Legem enim dei non est
subiecta. nec enim potest. Qui autem in carne
sunt deo placere non possunt. Vos autem
in carne non estis. sed in spiritu. si tamen
spiritus dei habitat in uobis. Si quis autem
spiritum christi non habet. hic non est eius. Si aut
christus in uobis est corpus quidem mortui
est propter peccatu. spiritus autem uiuit propter iusti
ficationem. Quod si spiritus eius non suscitauit
christum a mortuis. habitat in uobis.
qui suscitauit christum a mortuis inui
ficabit in uobis corpora uestra propter inha
bitantem spiritum eius in uobis. Ego fratres
debitores sumus non carni. ut secundum
carnem uiuamus. Si enim secundum car
nem uiueretis moriemini. Si autem spiritus
facta carnis mortificauimus in uobis. et
inuenimus enim spiritus dei agunt. huius se
filius dei. Non enim accepistis spiritum ser
uitutis timorem in timore. sed accepistis
spiritum ad optionis filios in qua
clamamus abba pater. Ipse enim spiritus
testimonium reddit spiritui uiro qd sumus
filius dei. Si autem filii heredes. He
des quidem dei coheredes autem christi. si tamen
participamus. ut similes et glorificemur. Ex
tremo enim qd non sunt adigne passi
ones huius temporis ad futura gloria
que reuelabitur in uobis. Nam ex
pectatio creature. reuelationem filiorum dei
expectat. Et unita enim creatura so
iecta est. non uolens sed propter eum qui
sub iocum eam in spe. quia et ipsa creatura
liberabitur a seruitute corruptionis. in li
bertatem glorie filiorum dei. Si enim enim
qd omnis creatura in gemiscit et parturit
usque adhuc. Non solum autem illa. sed
et nos ipsi in gemiscimus in partibus. et ipsi in
tra uos gemimus ad optionem filios dei.
expectantes redemptionem corporis nostri. Spe
enim salui facti sumus. Si spes autem
que uidetur non est spes. Nam qd uidet
quis quid sperat. Si autem qd non uide
mus speramus propter fidem expectamus.
Si uult autem et spiritus adiunat in finitatem
inam. Nam qd oremus sicut oportet.
nescimus. sed ipse spiritus postulat pro uobis ge

paulat

multis inenarrabilibus. Qui autem sunt
 tur corda lat quid desiderat spiritus qd scdm
 dem p sanctis postulo. Scimus autem
 quoniam diligentes deum omnia coope
 rantur in bonum. Hys qui scdm positum vo
 cati sunt scilicet. Nam quos p sciunt i pdesti
 nantur. et formos fieri ymaginis filij sui vt
 ipe pmo genitus sit in multis fratribus.
 Quos autem pdestinavit hos i uoca
 uit et quos uocauit hos i iustificauit. et
 Quos autem iustificauit illos i mag
 nificauit. Quid ergo dicemus ad hec.
 Si deus p nobis quis contra nos. Qui
 etiam pno filio suo non peperit. Si pno
 bis omnibus tradidit illum. Quomodo
 non etiam cum illo omnia nobis dona
 uit. Quis accusabit ad ius electos dei.
 Deus qui iustificat. Quid est qui rep
 net. Xpc ille qui mortuus est ymmo q
 i resurrexit qui est ad dexteram dei qui
 etiam impellat p nobis. Quid ergo no
 separet a caritate xpi. In bilato. an a
 gustia. an pteuio. an fames. an mudi
 tas. an pculi. an gladius. sicut scriptu
 est. Quia ppter te mortificamur tota
 die estimati sumus ut otes occasioni.
 Sz in hys omnibus superamus ppter eu
 qui dilexit nos. Certe sum enim qd
 neqz mors. neqz uitia. neqz angeli. neqz
 principatus. neqz uirtutes. neqz istan
 tia. neqz fortitudo. neqz futura. neqz al
 teritudo. neqz pfundum. neqz creatura
 alia. potest nos separe a caritate. Ne e
 in xpo ihu domino nro. ✠

Ueritatem dico uobis in xpo ihu
 i non mentior testimonium
 michi phibente et uentura mea
 in spū sancto. quia in tristitia e magni
 i continuus dolor cordi meo. Quid praba
 enim ego ipe anathema esse a xpo. pro
 fratribus meis qui cognati sunt mei. scdm
 carnem qui sunt i iude. quos ad opco
 est filios dei i glia i testamentum. ile
 gis lacto. i obsequium i pmissa. qui
 sunt patres ex quibus est xpc scdm carnem
 qui est sup omnia deus benedictus i sda
 amen. Non autem qd exident i uobis
 dei. Non enim omnes qui sunt in iude.

hys israelitis sunt. neqz qui semen sunt a
 brabe omnes sunt filij. sz i iacob uoca
 bitur tibi semen. id est non qui filij carni
 hys filij dei. sz qui filij sunt pmissionis
 estimant in semine. Pmissionis em
 yuum hoc est. Scundum hoc tempus re
 uiam i erit scilicet filius. Non solum at
 illa. sz i rebecca ex uno et uero hactenus
 geminos filios. ysaac patris iui. Cum
 eum non dum nati fuissent aut ali
 quid boni egissent aut mali. ut scdm
 electionem positum dei manet non ex o
 pibus. sz ex uocante dictum est ei. quia
 maior seruet minori sicut scriptu est.
 Iacob dilexit. elau autem odio habuit.
 Quid ergo dicemus. Nunquid iniqui
 tas est apud deum. Absit. Quid ergo
 dicit. Quid dicitur autem misericordis i uiam
 prestauit cuius misericordis. Igitur uo no
 lentis neqz currentis. sz uolentis dei e.
 Dicit enim scriptura pharaoni. Quid
 in hoc ipso excitauit te. ut ostenderem iu
 stitiam meam i ut annuntiares no
 men meum in uersa terra. Ergo cuius
 uult misereri quem uult indurare. di
 cis itaqz michi. Quid adhuc queris.
 Quid uoluntas enim eius quis resistit. Quid
 homo tu quis es. qui respondeas deo.
 Nunquid dicit figmentum ei. qui se
 finxit. quid me fecisti sic. An non hab
 potestatem figulus luti. ex eadem ma
 se facere. aliud quidem vas in honore.
 aliud uero in turpementum. Quid si uo
 lens deus suam ostendere iram. i uoca
 face suam potentiam sustinuit in mul
 ta patientia uasa ire apta in iudicium
 ut ostenderet diuicias glorie sue i uasa
 misericordie que pparauit in glia quos i uo
 cauit uobis solum ex iudeis. sz etiam ex
 gentibus. sicut in osee dicit. Iacob
 non plebem meam. plebem meam. i in
 dilectam meam dilectam meam. et non
 misericordiam et secutam. misericordiam et secutam
 Et erit in loco ubi dictum est eis. no
 plebs mea uos. ibi uocabuntur filij di
 uitum. Plagas autem claudet pili. Si
 fuit numerus filiorum dei. tanquam are
 na maris. relique salue fient. P uo

eum & sumans & abbrevians inequitare
quia uerbum abbreviatum facit domini
super omne terram. Et sicut per dicit ysaias. Si
fidus sabaoth reliquistis uobis semen. Si
autem sodo ma facti essemus. & sicut gomori
ta similes fuissetis. Quia uero & dicentis.
O gentes non sectabantur iustitiam. ap
prehendunt iustitiam. Iustitiam autem
que ex fide est. Israel uero sectando lege
iusticie. in legem iusticie non peruenit.
Quare. Quia non ex fide. Si quasi ero
pro. Offenderunt enim in lapidem of
fensionis sicut scriptum est. Ecce pono
in syon lapidem offensionis et petram
scandalum in omnis qui credidit in eu non
confundetur. **✠**

Rattus. Voluntas quidem cordis
mei & obsecratio addam si per
in salutem. Testimonium ei
prohibeo alio quod emulacionem quidem
dei habent. Si non solum scientia. Ignor
tantes enim dei iustitiam & suam querentem
statuere iusticie dei non sunt scilicet terti. Si
uis enim legis christi ad iustitiam omni
credenti. Moyses enim scripsit quomodo
iustitiam que ex lege est. qui fecit homo
inuit mea. Que autem ex fide est iusti
tia dicitur sic. Si exis in corde tuo. Qui
ascendet in celum. Id est christum deducere.
Aut quis descendet in abyssum. Hoc
est christum a mortuis reuocare. Si quid
dicit scriptura. Spe est uobis iore tuo
in corde tuo. hoc est uobis fidei quod per
tamen. O si assecaris iore tuo dominum
christum & in corde tuo credidisti quod deus
illum excitauit a mortuis saluus eris.
Corde enim creditur ad iustitiam. ore
autem confessio fit ad salutem. Dicit et
scriptura. Omnis qui credit illum
non confundetur. Non enim est distinc
tio iudei & greci. Nam idem dominus cum
dices in omnes qui innotant illi. Vis
enim quicumque innotauit nomen do
mini saluus erit. Quomodo ergo inno
tabunt eum in quem non crediderunt.
Aut quomodo credent ei quem non audierunt.
Quomodo autem audient sine predicante.
Quomodo uero predicabunt nisi mittantur.

Sicut scriptum est. Quam speciosi pedes
euangelizantium pacem. euangelizantia
bona. Si non omnes credunt euangeli
um. Ysaia enim dicit. Domine quis
credidit auditui meo. Ergo fides ex auditu
auditus autem per uerbum christi. Si dico.
Nunquid non audierunt. Et quidem
in omne terram exiit sonus eorum. & in fines
orbis terrae uerba eorum. Si dico. Nunquid
israhel non cognouit. Omnis moyses di
xit. Ego ad emulacionem uos ad ducam
in gentem ingentem insipientem. in
uos mittam. Ysaia autem audet di
ci. Inuentus sum a non querentibus me.
palam apparui illis qui me non intus
gabant. Idem autem dicit. Voca die
expandi manus meas ad populum ad
credentem & contradicentem mihi. **✠**

Dico ergo. Nunquid repulit deus
populum suum. Absit. Nam ego
israhelita sum ex semine abra
he de tribu beniamin. Non repulit deus
plebem suam quam prelaui. In uer
bis in helia quid dicit scriptura. Quem
admodum impellat deum aduersus
israhel. Domine populos tuos occiderunt et
altaria tua suffoderunt. ego relictus
sum solus. & querunt animas meam.
Si quid dicit scriptura dixisse illi domi
num respondit. Reliqui michi septem
mulieres qui non curauit genu
fusa ante baal. Si ergo in hoc tempe
reliquitur solum electionem gratie dei sal
ut facte sunt. Si autem gratia dei tam
non exapere. alioquin gratia iam non
est gratia. Quid ergo. Quod querebat
israhel hoc non est consecutus. Electio
autem & electa est. Ceteri uero exsecuti
sunt. sicut scriptum est. Dedit deus illis
spiritum spunctionis oculos. ut non vide
ant. & aures ut non audiant. usque in
hodie terram diem. Et daniel dicit.
Fiat mensa eorum coram ipsis in laque
um & in captum & in scandalum & in re
tribucionem ipsis. Obscurentur oculi
eorum ut non uideant. & dorsum eorum semper
incurua. Dico ergo. Nunquid sic of
fenderunt ut cadent. Absit. Si illos

delicto salutis gentibus est. ut illos emularet.
 Quid si delictum illorum diuicie sue mundi
 i diminutio eos diuicie gentium quito
 magis plenitudo eos. Vobis enim dico
 gentibus. Quam diu quidem ego su aplos
 gentium ministerium meum honorifica
 bo si quomodo ad emulandum per uocem
 carnem meam ut salutis faciam aliquos
 ex illis. Si enim eos amissio reprobatio
 est mundi que assumpta eos. nisi uita
 exortatus. Quid si derisus est sancta
 massa et si radix stetit. Quod si alii
 qui exanimis fracti sunt. Tu autem cu
 oleaster esses. in seruis es in illis et sicut
 radices et pruguedinis olivae factus es. et
 soli gloriati ad usus ramos. Quid si glori
 us. non tu radicem portas. sed radicem. Di
 cis ergo fracti sunt rami. ut ego miserar
 beret. Propter incredulitatem fracti sunt
 tu autem fide stas. Noli autem sapere.
 et time. Si enim deus naturalibus rami
 non peperit. ne forte nec tibi parcat. Vide
 ergo bonitatem et lenitatem dei. In eos
 quidem qui ceciderunt lenitatem. in te
 autem bonitatem dei. si per mansis in boni
 tate. Quoniam et tu exidens. Si et illi si
 per manserunt in incredulitate miserent. Do
 tens est enim deus tunc misere illos. et
 iam si in ex naturalis excusis es oliv
 stus et contra naturam insertus es. et bo
 nam olivam quoniam magis huius. qui sed
 naturam uidentur sue olive. Nolo
 autem uos ignorare fratres multum hoc.
 ut non uobis sapientes sitis. quia certitas
 ex parte contingit in illis. donec plenitudo
 gentium ingratet. et sic omnis israel. salu
 fieret. sicut scriptum est. et erit ex hon
 qui ex parte et auitat impietatem extra
 orbem. Et hoc illis a me testamentum. cum
 abstuleris peccata eorum. Secundum euang
 gelium quidem minui propter uos. Se
 cundum electionem autem etiam propter pres.
 Sine enim penam dona et uocatio dei. Si
 tunc enim aliqui et uos non credidistis
 deo. nunc autem misericordiam et lenitatem eius
 propter incredulitatem illorum. ita et isti nunc
 non credidit in misericordiam meam ut ipsi
 misericordiam et sequatur. Conclusit enim:

deus omnia in incredulitatem ut omnium
 misericordiam. Quid autem diuicias sapientie
 et scientie dei. quam inexpressibilia sunt
 iudicia eius et inuestigabiles uie eius. Quia
 enim cognouit sensum domini. aut quis est
 liatus eius fuit. aut quis prior dedit illi
 et tribuetur ei. Quoniam ex ipso
 et in ipso sunt omnia. Ipse honor et gloria in se
 cula seculorum amen. XII

Oblatio uos itaque fratres primam di
 ut exhortatis corpora uestra hostiam
 uiuentem. sanctam deo placentem.
 rationabile obsequium uestrum. Et nolite co
 formari huic seculo. sed reformamini in noui
 tate sensus uestri ut probetis que sunt uolun
 tas dei bona et bene placens et perfecta. Dico
 enim per gratiam que data est michi omnibus
 qui sunt inter uos non plus sapere quam
 oportet sapere. sed sapere ad sobrietatem. Et in
 omni sitis deus diuisit in uos fides. et
 sicut enim in uno corpore multa membra
 habemus. quia autem membra non eundem
 actum habent. ita multi unus corpus
 sumus in christo. singuli autem alter alterius
 membra. Habentes ergo donaciones secundum
 gratiam que data est nobis differentes. sicut
 partem secundum rationem fides. Sicut in
 tium in ministerio. Sicut qui docet in
 doctrina. Qui exhortatur in exhortan
 do. Qui tribuit in simplicitate. Qui
 per est in sollicitudine. Qui misetur in
 caritate. Dilectio sine simulatione. et
 diuites malum adherentes bono. Car
 itatem fraternitatis in uicem diligentes.
 Honore in uicem preuenientes. Sollici
 tudine non pigri. Spiritui feruentes.
 domino seruientes. Sicut gaudentes in
 tribulatione patientes. Oracionem in sta
 tes necessarios. secundum et inuicantes. Ho
 spitalitatem sectantes. Benedicite per
 sequentibus uos. Sicut et nolite ma
 ledicere. Sicut et cum gaudentibus. fletu
 cum fletibus. Idem in uicem sentientes
 Non alta sapientes. sed humilibus et sen
 tentes. Nolite esse prudentes apud uos
 in christo. et nulli malum pro malo redde
 tes. Quod uidentes bona non tantum coram
 deo. sed etiam coram omnibus hominibus.

Si fieri potest quod ex vobis est cum omnibus
hominibus pacem habentes. Non vos met
ipsos defendentes kimi. sed date locum ire. Quod
tunc est enim. Nihil invidiam rego re
tribuiam dicit dominus. Sed si eliserit
inimicus tuus cetera illum. si sunt potum da
illi. Non enim faciens carbonem ignis et
gerens super caput eius. Nolumus a malo
sed vincere in bono malum. **XIII**

Omnis anima potestatem habet
subditi sit. Non est enim po
testas nisi a deo. Quae autem sunt
a deo ordinatae sunt. Itaque qui resistit potest
tatem dei ordinatam resistit. Qui autem
resistunt sibi ipsi damnationem accipiunt.
Nam principes non sunt timore bono
sed mali. Vis autem nolite timere po
testatem. Bonum facite et habebitis laudem
ex illa. De enim minister terrenus bonus.
Si autem male fecis time. Non enim san
cta causa gladium portat. Dei enim minister
est iudex iuravit et qui malum facit. Ita
que necessitati subditi estote non solum
propter iram sed et propter conscientiam. Quod enim
iustitia praestatis. Ministri enim dei
sunt in hoc ipsum seruientes. Sed ut ergo
omnibus debita. Cui tributum tributum
cui uestigium uestigium. Cui timorem timo
rem. Cui honorem honorem. Nemini
quicquam debeatis. nisi ut inuicem di
ligatis. Qui enim diligit proximum le
gem impleuit. Nam non adulterabis
non occides non furabis non falsum
testimonium dices non concupisces re
proximi cui aliquid est aliud mandatum
in hoc uero iustitiam. Diliges proximum
tuum sicut teipsum. Dilectio proximi
mali non operatur. Plenitudo ergo legi
e dilectio. Et hoc sciens tempus. quia hora
est iam nos dormitio surgit. Nunc est
propior est nostra salus. qui cum credidimus
Nox precessit dies autem appropinquauit.
Abiciamus ergo opera tenebrarum et indua
mur arma lucis. sicut in die honeste a
bulemus. Non in commutationibus et
ebrietatibus non in cubilibus et in gaudiis
sed non in incontinentia et emulacione. Sed
in diuini domini ihesu christi. Et carnis cura

ne feceritis in desideriis. **XIII**

Non firmiter autem in fide assumite non
in discipulationibus cognationibus. Alius e
nim credit se omnia manducare. Qui
autem infirmus est solus manducat. Sed qui
manducat non manducante non spernat
Et qui non manducat manducante non
iudicat. Deus enim alii assumptus. Et
quis es qui iudicas seruum alienum? Do
minus suo stat aut cadit. Stabit autem
potens est deus statuere illum. Nam a
liis iudicat diem in die. alius iudi
cat omnem diem. Et iniquus quisque in suo sen
tu habundat. Qui sapit diem domino
sapit. Et qui manducat domino manducat
gras enim agit deo. Et qui non manducat
domino non manducat. et gras agit deo. Ne
mo enim in se sibi uiuit. nemo sibi mo
ratur. Sive enim uiuimus domino uiuimus
sive morimur domino morimur. Sive ergo
uiuimus sive morimur domini sumus. In
hoc enim christus mortuus est et resurrexit
ut uiuamus et moriamur dicitur. Tu autem
quid iudicas firmiter tui. Tu autem quid
spem fratem tui. Omnes enim sta
bimus ante tribunal christi. Si ipsum est
enim. Quia ego dicit dominus. quoniam in
flectetur omne genui totius linguae
et habitabit deo. Et cauiusque uerum
ple rationem reddet deo. Non ergo ampli
us ut iudicemus. sed hoc iudica
tem agis ne ponatis offendiculum fili
ul scandalum. Sed ad id est dominus
christus. quia nichil committite pipin. uili et
qui existimat quod simile esse aut simi
le est. Si enim propter cibum fratrem tuum
et iustitiam iam non solum caritatem
ambulas. Noli alio modo illum perdere.
pro quo christus mortuus est. Non ergo blas
phemetur domum uestram. Non est enim
regnum dei esca et potus. sed iustitia et pax
et gaudium in spiritu sancto. Qui enim in hoc
seruit christo placet deo et probatus est hominibus.
Itaque quae pacis sunt sectemur. et quae con
fessionis sunt inuicem custodiamus.
Non propter esca in destruere opus dei. Quia
quidem munda sunt. sed malum est homini
qui pro offendit idum manducat. Bonum

est non manducare carnem et non bibere
vinum neque in quo frater tuus offendit
aut scandalizatur aut infirmatur. Tu
qui fidem habes perdes te et christum. habet
coram deo. Et ceteris qui non iudicat se
in capsum. in eo quod probat. Qui autem
discernit si manducavit dampnatus est
quia non ex fide est. Omne autem quod non
est ex fide peritum est. Secundum evangelium
meum et predicationem christi. secundum reve-
lationem sacramenti temporibus. sed et
in silentio habui. manifesti autem in
prophetis secundum preceptum
etiam dei ad obauditionem fidei omnes
gentes. Et manifestati soli sapienti deo per
christum qui est honor et gloria in secula se-
culorum amen. **XV**

Debemus autem nos firmiores et
decalitates infirmos sustinere
et non vobis placere. Et unusquisque
ut in proximo suo placeat in bonum ad-
dificandam. Et enim non sibi christus pla-
cuit. sed sicut scriptum est in propheta in prope-
tanum tibi ceciderunt super me. Quae
cumque enim scripta sunt ad nostram doct-
nam scripta sunt. ut per patientiam et solaci-
um scripturarum spem habeamus. Deus
autem patienter et solaciis de vobis id ipsum
scire in alium secundum christum et in una-
nimes uno ore honorificans deum et pa-
trem domini nostri iesu christi. Propter quod sus-
cipite invicem sicut et christus suscepit vos
in honorem in se. Propter enim ipsum christum
multum fuisse cruciationis propter veri-
tatem dei ad firmandas promissiones
pactum. Gentes autem super misericordia
honorare deum sicut scriptum est. Propter
quod et tibi in gentibus dominus et nominum
tuo cantabo. Et ita dicit. Examinavi
gentes cum plebe eius. Et in. Laudate
omnes gentes deum. et magnificate
eum omnes populi. Et rursum ysaia
ait. Excitavit velle et qui exurgeret reges
gentes et cum gentes sperabunt. Deus autem
spiritus repleat vos omni gaudio et pace
credendo. ut habundetis in spe et virtute
spiritus sancti. Ceteris sui autem fratres mei
et ego ipse de vobis. qui christi pleni estis

dilectione et repleti omni scientia ita ut pos-
sitis altitatem monere. Audamus autem
simples vobis fratres ex parte tamquam in me-
moriam vos reducentis propter gratiam si
data est michi a deo ut sum minister qui
christi in gentibus sacrificans eum attigui dei
ut fiat oblatio gentium accepta et sancti-
ta in spiritu sancto. Habeo igitur gloriam
in christo iesu ad deum. Non enim audeo
aliquid loqui. eorum que pro me non est
factum. Et non obediens gentium in verbo
factis in virtute signorum et prodigiorum.
in virtute spiritus sancti. ita ut ab usque
usque ad illud replevi evangelium
christi. Sic autem hoc predicant evangeli-
um non ubi nominatus est christus ne sit
alienum fundamentum edificare. sicut
scriptum est. Quomodo quibus non est an-
nuntiatus deo in debuit et qui non au-
dierunt deo intelligent. Propter quod impe-
diebat plurimum venire ad vos et primi-
tus sum usque ad hunc. Nunc vero vultus
locum non habetis in his regionibus
cupiditatem autem habetis ut veniatis
ad vos ex multis iam precedentibus. cum
in hispaniam per hanc cepi. spero quod
prope videram vos et vobis educar
illuc. si vobis primum ex parte fructus fido.
Nunc igitur per hanc in iherosolimam
illustrare sanctis. Quamvis enim
in macedonia et achagia colla com aliquam
facere in pauperes sanctorum qui sunt in istis.
Placuit enim eis et debitores sunt eis.
Nam si spiritum eorum principes facti sunt
gentes debent in carnalibus ministrare
eis. Hoc igitur cum et summo et al-
signaveris eis fructum hunc pro vos per
hanc in hispaniam. Sed tunc quot
am veniens ad vos in habundantia
benedictionis christi veniam. Vobis quoque
vos fides per deum nostrum iesum christum ap-
tatem spiritus sancti. ut adiuventis me in oron-
ibus vestris pro me ad deum ut liber ab in-
fidelibus qui sunt in iudea et obsequium in
oblatio accepta fiat in iherosolimam
sanctis. ut veniam ad vos in gaudium
per voluntatem dei et refugeret vobiscum.
Deus autem pater sit cum omnibus vobis amen.

omendo autem vobis **xvi**
 sororem vestram que est in ministerio
 ecclesie que est diemichris ut eam su
 sapientis in domino digne sanctis et assil
 tatis et in quo cumque negotio vobis indig
 erit. Etenim ipsa quoque assilte multis et
 michi. **Salutate** pulchram et aquilam et
 adiutores meos in xpo ihu qui panna
 mea suas cervices suppo fuerunt. **Quibus**
 non solus ego gratias ago. et cum de eccle
 gentium et domi ecclesiam ecclesiam eos. **Sal**
 lutate ephretum dilectum michi qui est
 punitus a se in xpo ihu. **Salutate** ma
 trant que multum laboravit in vobis.
Salutate andronicum et iuliam egna
 tos meos et captivos meos qui sunt nobi
 les in aplis. qui et ante me fuerunt in xpo
Salutate ampliam dilectum michi
 in dno. **Salutate** verbum adiutorem
 meum in xpo ihu et stachem dilectum meum. **Sal**
 lutate eos qui sunt ex antiochia domo. **Sal**
 lutate hodonem egnum meum. **Salu**
 tate eos qui ex antiochia domo qui sunt in
 dno. **Salutate** triphenam et trisonam
 qui laborant in dno. **Salutate** plidam
 causam que multum laboravit in dno.
Salutate iulium et in dno. **Salutate** et
 in meam. **Salutate** aulicet. **Salutate**
 hermen. **Salutate** pantham. **Salutate** et qui cum
 eis sunt fratres. **Salutate** filogogum et
 iuliam et uerum et sororem eius et olympy
 adem et omnes qui cum eis sunt fratres. **Sal**
 lutate invicem in osculo scilicet. **Salutate**
 vos omnes ecclesie xpi. **Ego** autem stant
 vos ut observetis eos qui dissensiones
 et offendit illa per doctrinam quam non
 didicistis facite et declinate ab illis.
Unus enim xpo dno non servit
 unum. sed suo veni et p dulces sermones
 et benedictiones sed utant corda inocen
 tum. **Ita** enim obedia in loco omni
 divulgata est. **Gaudet** igitur in vobis
 si volo vos sapientes esse in bono et im
 plices in malo. **Deus** autem pacis et
 sathanam sub pedibus vestris uelone. **Ita**
 et dno in ihu xpi vobiscum. **Salutate**
 vos thymotheus adiutor meus et lu
 cas et iason et co socii et cognati mei.

Saluto vos ego teneus qui scripsi epistolam
 in domino. **Salutate** vos gaudetis hospes
 meus in ecclesia. **Salutate** vos erat
 artatus civitatis et quatuor frater. **Grā**
 do in ihu xpi cum omnibus vobis
 amen. **Et** autem qui potens est vobis et
 mare iuxta euangelium meum et p dca
 conem ihu xpi sed in reuela conem mul
 ty tempore etis tati qd in me pacefieri
 est p septimas ppharum sed in pceptu etu
 det ad obediendum fidei in iudis gentibus eg
 num soli sapienti deo p ihu xpi. **in** eho
 uos et glā in scilicet sed in amen. **Expliat**

Epistola ad romanos. Inquit prologus ad co
Corinthios sunt ad hunc modum.
Et inquit audierunt ver
 bum in vobis et subitum in
 usque a falsis aplis. **Quidā**
 aphilosophie ubi eloquentia. **Alī** se
 ta legis iudayce inductis. **Hos** reuocat
 aplis ad ueram fidem et euangelium
 sapientiam scribitis eis ab epheph
 motheum dilectum suum. **Inquit**
epistola prima ad corinthios. i.

Iulius uocatus aplis ihu xpi p uo
 luntatem dei et sollicitus frater eccle
 się que est corinth. **Sanctificatis** xpi
 ihu uocatis sanctis cum omnibus q
 inuocant nomen domini in ihu xpi
 in omni loco iporum et in dno. **Grā** vobis
 et pax a deo patre nro et dno ihu xpo.
Et gratias ago deo in eo semp p uobis

in gratia que data est nobis in xpo ihu. quia i
omnibus diuites facti estis in illo. in omni
re et in omni scientia. sicut testimonium
xpi confirmatum est in vobis. ita ut michi
desit vobis in vlla gratia expectantibus
revelacionem domini in ihu xpi. qui et
firmavit nos usque in finem sine termino
indie ad ventum domini nostri ihu xpi. Fidelis
autem deus per quem vocati estis in societa
tem filii eius ihu xpi domini nostri. Vobis autem
vos fratres per omnia domini nostri ihu xpi. ut
id ipsum dicatis omnes et non sint in vobis
scissura. Sitis autem perfecti in eodem
sensu. et in eadem scientia. Significatum est
enim michi de vobis fratres mei ab his
qui sunt doctores quia extensiones sunt in
vos. Hoc autem dico quod unusquisque vel
tuum dicit. Ego quidem sum paulus. ego
autem apollo. ego vero cephe. ego autem xpi.
Unus est xpi. Numquid paulus est
christus est pro vobis. aut in nomine pauli
baptizati estis. Gratias ago deo meo quod
venimem vestrum baptizavi nisi culpram
et gaudium. ne quis dicat quod in nomine
meo baptizati estis. Baptizati autem
estis in nomine domini. Cetum nescio si que
alium baptizavi. Non enim misit
me xpc baptizare. sed evangelizare. Non
in sapientia verbi. ut non erant ei aux
xpi. Verbi enim curas perhibere quid
stultitia est. Non autem qui salvi sunt. id
est nobis. minus deest. Spiritum enim
domini sapiam sapientium. et pruden
ciam prudentium reprobo. Vbi sapiens.
Vbi scilicet. Vbi inquisitor huius seculi.
Homo stultam fecit deus sapientiam
huius mundi. Nam quia unde sapientia
non cognovit mundus. per sapientiam domini.
Placuit deo per stultitiam predicationis
salvos facere credentes. Quoniam mundi
signa perunt. et greci sapiam querunt.
Nos autem predicamus xpm crucifixum.
unde quidem scandalum gentibus
aut stultitiam. Ipsi autem vocatis iudeis
atque grecis. xpm dei unitatem et dei sapien
tiam. Quia quod stultum est dei. sapien
tius est hominibus. quod infirmum est dei.
fortius est hominibus. Videte enim ut

etiam non vram fratres. quia non multi sapi
entes secundum carnem. non multi potentes.
non multi nobiles. sed que stulta sunt
mundi elegit deus. ut confundat sapientes.
Et infirma mundi elegit deus. ut confundat
fortia. Et ignobilia mundi et contemptibilia
elegit deus. et ea que non sunt ut ea que sunt
destruat. ut non gloriatur omnis caro in sp
ritu eius. Expono autem vobis estis in xpo ihu
qui factus est sapientia nobis a deo et ius
ticia et sanctificatio et redemptio. ut que ad
modum scriptum est. Qui in gloria in
domino gloriatur. **II**
Et ego cum venissem ad vos fratres.
veni non in sollicitudine sermonis.
aut sapientie ammittens vo
bis testimonium xpi. Non enim inveni
caute scire aliquid nisi vos. nisi xpm
dominum et crucifixum. Ego in infirmitate
et timore et tremore multo fui apud vos
et serva mens et predicationis mea non in sapientia
sermonis humane sapientie verbis. sed in con
fessione spiritus et virtutis ut fides vestra non
sit in sapientia hominum. sed in virtute dei.
Sapientiam autem loquimur in prophetis. Sa
pientiam vero non huius seculi. neque periti
periti huius seculi qui destrunt. sed loquimur
dei sapientiam in mysterio que abscondita est.
quam predestinavit deus ante secula in glori
am quam nemo principum huius seculi
cognovit. Si enim cognovissent mysterium
glorie crucifixi. Si sciret scriptum est.
Quod oculus non vidit. nec auris audiit.
nec in cor hominis ascendit que preparavit
deus his qui diligunt illum. Vobis autem
revelavit deus per spiritum suum. Spiritus enim
scitavit. etiam profunda dei. Quis enim
scit hominum que sunt hominis. nisi spiritus
hominis qui in ipso est. Ita et que dei sunt. ne
mo cognovit nisi spiritus dei. Nos autem
non spiritum huius mundi accepimus. sed
spiritum qui est ex deo. ut sciamus que a deo do
nata sunt nobis que et loquimur ita et doc
tis humane sapientie verbis. sed in doctrina
spiritus. spiritualibus. qualia et patentes. Nullus
autem homo non capit ea que spiritus dei
scitavit. est enim illi et non potest intel
ligere quia spiritualiter examinat. Spiritus

lis autem iudicat omnia ipse autem iudicatur. **S**icut scriptum est. Quis enim cognovit sensum domini. aut quis instruit eum. **O**s autem sensu xpi genuit. **E**go fratres non potui uobis loqui quasi spiritualiter sed quasi carnaliter tamquam puerilis in xpo latet in uobis cedi non estant. **N**ondum enim poteratis intelligere. sed nunc quidem potestis. **I**d quic enim carnaliter estis. cum enim sint in uos zelus et contentio. nomine carnaliter estis. **I**dem hominem ambulant. **C**um enim quis dicit. Ego quidem sum paulus. alius autem ego apollo. nomine homines estis. **Q**uid igitur est apollo. quid uero paulus. cum in se eius tui credidisti. **E**t unumque sicut dedit deus. **E**go plantaui. apollo uigauit. sed deus incrementum dedit. **I**taque neque qui plantat est aliquid. neque qui rigat. sed qui incrementum dat deus. **Q**ui autem plantat et qui rigat uinum sicut. **V**nusquisque autem prout mercedem accipiet sed secundum laborem. **D**e enim sumus adiutores dei et agricultura estis. dei edificatio estis. **S**ecundum gratiam que data est nichil ut sapiens architectus fundamentum posui. **N**unus autem super edificat. **U**nusquisque autem iudicat modo et que super edificet. fundamentum enim aliud nemo potest ponere propter id quod positum est. quod est xpus ihu. **S**i quis autem super edificat super fundamentum hoc aurum. argentum. lapides preciosos. ligna ferum. stipulam unumcuiusque opus manifestum erit. **D**ies enim qui declarabit. quia in igne reuelabitur. **U**nusquisque opus quale sit. ignis probabit. **S**i cuius opus manserit quod supra edificauit mercedem accipiet. **S**i cuius opus arsit detrimentum patiet. **I**pe autem saluus erit. sicut tamen qui per ignem. **D**esidero quia templum dei estis uos. et ipse dei habitat in uobis. **S**i quis autem templum dei uiolauit disperdet illum deus. **T**emplum enim dei sanctum est. quid estis uos. **N**e quis se seducat. **S**i quis in se uos uidetur sapiens esse in hoc seculo. stultus fiat ut sit sapiens. **S**i sapientia enim huius mundi. stulticia est apud deum. **S**criptum est enim. **C**omprehendam sapientes in ac-

cia eorum. **E**t iterum. **D**ominus nouit cogitationes sapientium. quoniam uane sunt. **N**e quis itaque gloriatur in hominibus. **O**mnia enim nostra sunt sicut paulus. sicut apollo. sicut cephas. sicut mundus. sicut uita. sicut mors. sicut presentia. sicut futura. **O**mnia enim nostra sunt. uos autem xpi. cuius autem dei. **S**i uos existimatis homo ut uiuatis uos xpi et dispensatores misteriorum dei. **H**ic iam queritur ut dispensatores ut fidelis quis inueniat. **N**ichil autem primum est. ut a uobis iudicet. a ab humano dicit. sed neque me ipsum iudico. **N**ichil enim in se laus sum. sed in hoc iustificatus sum. **Q**ui autem iudicat me deus est. **I**taque nolite ante tempus iudicare quod aduersus ueniat deus. qui et illuminabit abscondita tenebrarum. et manifestabit et secreta cordium. **E**t tunc laus erit uini cuiusque adeo. **H**oc autem fratres intelligite ut in me. et apollo propter uos. ut in uobis discatis. ne super quod sepe sum est. unus aduersus alium inflectat pallo. **Q**uis enim te discit. **Q**uid autem habes quod non accepisti. **S**i autem accepisti quid gloriaris quasi non accepisti. **I**am saturati estis. iam diuites facti estis. **S**i me uobis regnatis et uobis nam regnatis. ut et uos uobis cum regnatis. **P**uto enim quod deus uos apostolos uocauit ostendit tamquam in uos destinatos. quia spectaculum facti sumus mundo et angelis et hominibus. **N**os ita propter xpm. uos autem prudentes in xpo. **N**os uisum. uos autem fortes. **U**os uobiles. uos autem ignobiles. **U**sq. in hanc horam et esurimus et sitimus et nudi sumus et colaphis ceditur. et instabiles sumus. et laboramus operantes manibus nostris. **N**e aledimur. et uindictam. **P**ersecutionem patimur. et sustinemus. **B**lasphehamur et obsecramus. **B**amquam purgamenta huius mundi facti sumus. omnium proplum usque. adiut. **N**on ut confundam uos sed sicut filios meos karissimos moneo. **N**am si decem milia pedagogo habeamus in xpo ihu. sed non multos patres. **I**am in xpo ihu per euangelium ego uos genui.

Rogo ergo uos imitatores mei estote. sic
et ego xpi. Ideo misit ad uos thymotheum
qui est filius meus karissimus et fidelis i
domino qui uos omne faciat uas meas
que sunt in xpo ihu. sicut ubique in omni
ecclesia dico. Sanequam non uenit
sum ad uos. sic misit sunt quidam. Ve
niant autem ad uos. si deus uoluerit
et cognoscant non simulationem eorum qui ista
sunt. sed ueritatem. Non enim in simula
est regnum dei. sed in ueritate. Quod multa
in uerba ueniam ad uos in ueritate
et spiritu mansuetudinis.

Omnino auditur me uos fornicato
res. Et talis fornicatio qualis u
est gentes. nam ut uxorem patris
sui aliquis habeat. Et uos inflati estis.
et non magis iudum habuistis. ut tolla
tur de medio uestrum qui hoc opus fecit. Ego
quidem absens corpe presens autem sp
ritu iudicam ut presens cum qui sic opa
tus est in nomine domini nostri ihu xpi. et re
gatis uobis in eo spiritu. cum uirtute
domini nostri ihu. et de huiusmodi hoie
sachane in initium carnis. ut spe salu
sit. iudicem in ihu xpi. Non est bona
glorificatio uestra. Nescitis quia modicum
fermentum totam massam corrumpit.
Expurgate uetus fermentum. ut sitis no
ua et sperio. sicut estis azymi. Et tenui
pascha in immolationis est xpi. Itaque
epulemur. Non in uetere ueni. neque in
fermento malicie et nequitie. sed in azymi
sinceritatis et ueritatis. Simpli uobis in
epula. ne simulceamini fornicatis. No
uitque fornicatio huius mundi. aut a
uarius aut rapax. aut ydolis seruens.
Nunquam debueratis de hoc mundo ex
iste. Nunc autem scripsi uobis ne simuli.
Si quis frat nominatur in uos et e
fornicator. aut auarus. aut ydolis ser
uens. aut maledictus aut ebriolus. a
rapax. cum huiusmodi nec ab um sume.
Quid enim michi delictum qui foris sunt
iudicare. An eos qui foris sunt deus iudic
abit. Auferre malum ex uobis istis.

Audet aliquis uestrum huiusmodi. **Ut**
negotium ad uisus alium iudica

re apud iniquos non apud sanctos. An nescitis quoniam si de hoc mundo iudicabit.
Et si in uobis iudicabit. mundus indignus
estis qui de minimis iudicatis. Nescitis qu
iam angelos iudicabimus. Quoniam
gratia secularia. Secularia igitur iudica
si habueritis. et contemptibiles qui se in ecclesia
alios constituunt ad iudicandum. Ad iudic
tundiam uestram dico. Si non est in
uos sapiens quisquam qui possit iudi
care inter fratrem et fratrem suum. si frat
rum sit in iudicio et tendit. hoc apud isti
deles. Nam quidem omnino delictum est i
uobis quod iudicia habetis in uos. Que
non magis in ueritatem accipitis. Quare
non magis fraudem patimini. Si uo
iudicam facitis et fraudatis. hoc scribo.
An nescitis quod iniqui regnum dei non pos
sident. Nolite errare. Neque fornicati.
neque ydolis seruientes. neque adulteri neque
molles neque masculos concubinatores. ne
que fures neque auari. neque ebrioli neque
maledicti. neque rapaces regnum dei pos
sident. Et si aliquando quidem fuisse.
sed abluti estis. sed sanctificati estis. sed iust
tificati estis in nomine domini nostri ihu xpi i
spiritu dei nostri. Omnia michi licent. sed
omnia expediunt. Omnia mihi licent. sed ego
sub nullius potestate redigar. Et scia ue
strum et uentis estis. Dis autem et hunc et has de
struet. Corpus autem non fornicat cor
rum. et dominus et dominus corpi. Deus uero et do
minum suscitauit. uos suscitabit per uir
tutem suam. Nescitis quoniam corpa
uestra membra sunt xpi. Gallens ergo
membra xpi. facies membra membris.
Ab sit. An nescitis. quoniam qui adheret me
mbris in unum corpus efficitur. Erit enim
inquit duo in una carne. Qui autem ad
heret domino unus spiritus est. Fugite
fornicationem. Omne potest quod cumque
fecit homo extra corpus est. Qui autem
fornicatur in corpus suum peccat. An nescitis
quoniam membra uestra templum sunt spiritus
sancti. qui in uobis est. quem habetis a deo
et non estis uestri. Empti enim estis p
re magno gloriifice et portate deum in
corpore uestro.

De quibus autem scriptis inest: bo-
num est homini mulierem non con-
gere. Propter fornicationem autem unus
quisque suam uxorem habeat: unaqueque
virum suum habeat. Uxor uir debet in omni
da. sicut et autem et uxor uiro. Qui uir
sui corporis potestatem non habet. Sicut
mulier autem uiri sui corporis potestatem
habet. Sicut et mulier. Noli fraudari in iure
foris ex consensu ad tempus ut uacans ora-
tionem. Et cum in iure in idipsum. ut rep-
tes uos sathanas propter incontinentiam ue-
stram. Hoc autem dico secundum indulgentiam
non secundum imperium. Volo autem omnes hoc
esse sicut me ipsum. Sed unusquisque propter
dominum hoc exde. alius quidem sic. alius uo-
lit. Idcirco autem non impero iudicis. bonum
est illis. si sic permaneat. sicut et ego. Quod si
se non continent nubant. Qui elius est cum
muliere quam uir. Hys autem qui in matrimonio
non sunt iuxta proprium non ego sed dominus. uxo-
rem a uiro non discedat. Quod si discedat
manere in imperio. aut uiro suo retri-
liant. Et uir uxorem non dimittat. Na-
teus ego dico non dominus. Si quis se
uxorem habet infidelem et non est ei habitus
tate cum illa. non dimittat illam. Si quis
mulier habet uirum infidelem et non est ei
habitare cum illa. non dimittat uirum
Sanctificatus est enim uir in fidelis. p-
mulierem fidelem et sanctificata est mulier
fidelis. prout fidelem. Alioquin filii uiri
inmundi essent. Hinc autem sancti sunt.
Quod si infidelis discedit. discedat. Non et
seruitus subiectus est frater aut soror
humilimodi. In pace autem notauit no-
teus. Vnde enim sus mulier. si uiri salu-
facies. Aut unde sus uir. si mulierem sal-
uam facies. Nisi unicuique sicut diuinitas
dus. Et unicuique sicut notauit deus
ita ambulet. Et sicut in omni ecclesia
doceo. Circumscissus aliquis notatus est
non adducit propter. In proelio aliquis
notatus est. non occidatur. Circum-
scissus uidetur est. et propter nihil est. ob
suam mandatorum dei. Unusquisque in
qua uocatione notatus est. ita permaneat.
Sed et notatus est non sic abire

sed si potes iter fieri. magis uide. Qui enim
in domino notatus est. seruus liberatus est
domini. Si mulier et qui uir notatus est. ser-
uus est christi. Propter enim estis. nolite fieri
serui hominum. Unusquisque ergo in quo
notatus est frater. in hoc permaneat ap-
petenti. In uirginitate autem propter domini
non habeo. solum autem deo. tamquam in
seruitus a domino ut sum fidelis. Existis
ergo hoc bonum esse propter instantem ne-
cessitatem. quoniam autem bonum est homini
sic esse. Augmentis es uxori non querit sa-
lutionem. Si uis es ab uxore non querit
uxorem. Si autem accepit uxorem non
peccat. et si uirgo non peccat. In
uocationem tamen carnis habet. et
humilimodi. Ego autem uobis parco.
Hoc itaque dico fratres. tempus breue est.
Reliquum est. utique habent uxores.
tamquam non habentes sint. Et qui sunt.
tamquam non sunt. et qui gaudent. tam-
quam non gaudentes. et qui emunt. tam-
quam non possidentes. et qui utuntur hoc
mundo. tamquam non utantur. Propter enim
figura huius mundi. Volo autem uos si-
ne sollicitudine esse. Qui sine uxore est
sollicitus est que domini sunt. et cogitat quod
placeat deo. Qui autem cum uxore est
sollicitus est que sunt mundi. quomodo
placeat uxori et diuiliis est. Et mulier
in uirga et uirgo cogitat que domini sunt.
ut sit sancta corpus et spiritus. Que autem
in uirga est. cogitat que sunt mundi. quomodo
placeat uiro. Porro hoc ad utilitatem
meam dico. non ut laqueum uobis iici-
am. sed ad id quod honestum est. et quod facili-
tatem faciat sine impedimento domino
obseruandi. Si quis autem turpem se
uideri existimat super uirgine sua. quod sic
super adultera ita oportet fieri. quod uile
faciat. non peccat si nubat. Nam qui
statuit in corde suo firmus. non habens
uocationem potestatem. aut habens sue
uoluntatis. et hoc iudicauit in corde suo.
seruare uirginem suam benefacit. Igitur
qui in matrimonio iungit uirginem su-
am. uir facit. et qui non iungit in elius fa-
cit. Alter autem iungat est legi. quia tpe

uir eius uiuit. Quod si dormierit uir eius. Ue
ra est a lege. tu uiuificabat in domino. Ita
autem erit si sic permanserit secundum meum
consilium. Dico autem quod et ego spiritum
dei habeam. **¶**

De his autem quae ydolis immola
tur. Scimus quia omnes sciam
habetis. Scientia autem inflat.
tantas autem edificat. Si quis autem se exult
mar facti aliquid nodum cognouit quo
oporteat eum scire. Si quis autem diligit
deum. hic cognitus est ab eo. De istis au
tem quae ydolis immolantur. Scimus quod nihil
est ydolum in mundo. et quod nullus deus nisi
unus. Jam si sunt qui dicantur dei.
sive in celo sive in terra. si quidem sunt de
i multi. et domini multi. nobis tamen unus
deus pater ex quo omnia in nos in alio. et
unus dominus ihesus christus per quem omnia
in nos perueniunt. et non in multis. et scientia
Quidam autem cum scientia ydoli usque
iungit quasi ydola etiam manducant.
et scientia ipsorum cum sit infirma polluit.
Et scia autem nos non commendat deo. Non
enim si non manducamus de istis
neque si manducamus quid habemus.
Vide autem uelote hic licentia mea offe
ditulum fiat infirmis. Si quis uidet eum
qui habet scientiam in ydolo recumbentem.
nonne et scientia eius cum sit infirma et
edificabitur ad manducandum ydola etiam
et perit infirmus. mea scia facit propter
quem christus mortuus est. Si autem peccan
tes infirmos et patientes scientiam eorum et
firmam in christo peris. Quapropter si et scia
scandalizat fratrem meum. non mandu
cabo carnem meam. ne fratrem me
um scandalizem. **¶**

Non sum iudeus. Non sum apostolus.
Nomen christi ihesu domini nostri vi
dit. Nomen opus meum uos es
tis in domino. Et si alius non sum apostolus.
sed tamen uobis sum. Jam si quod in apostoli
tis mei uos estis in domino. Ita defensio
ad eos qui me interrogant haec est. Numquid
non habemus potestatem manducandi
et bibendi? Numquid non habemus for
orem mulierem cumiducendi. sicut et ceteri

apostoli et fratres domini iosephas. Aut so
lus ego uerba uas non habemus potestatem
hoc opandi? Quis militat suis stipendi
is umquam? Quis plantat uineam et de
fructu eius non edit? Quis pascit gre
gem. et de lacte gregis non manducat?
Numquid secundum hominem hoc dico?
An etiam lex hoc non dicit? Scriptum est
enim in lege moysi. Non alligabis os
bonis timentis. Numquid deo haec
est deo? An non propter uos utique dico haec
propter uos utique scripta sunt. Nonnam
debet in spe qui arat arare. et qui mittit
in spe. fructus percipere. Si uos uobis
spiritalia seminatis non magni est
si uos carnalia uia metamus. Si alii
potestatis uir participes sunt. quare no
pocius uos. Si non uili sumus ac pot
est. si omnia sustinemus neque offendicu
lum deus cum angelis christi. Nescitis quod
nam quae in sacramento operantur. quae de sa
cramento sunt edunt. et qui in altari deserviunt.
et in altari participant. Ita et deus ordi
nauit hiis qui cum angelis annuntia
unt. de ewangelio uiuere. Ego autem
nullis horum usus sum. Non sumpli
aurem. ita ut fiant in me. Bonum est enim
mihi magis mori. quam ut gloriam meam
quis euacuet. Nam si non ewangeliza
us. non est michi gloria. Necessitas enim
michi incumbit. Ne enim mihi sit si non
euangelizauero. Si autem uolens hoc
ago incedam habere. Si autem uiuimus.
dispensatio michi credita est. Quae est quod
meos mea. ut euangelium potius si
ue sumptu. ponam ewangelium non
abutar. potestate mea in ewangelio. Na
cum liber essem ex omnibus. annuum me
seruum feci ut plures lucrifacem. Et factus
sum iudeis tamquam iudeus. ut iudeos
lucrarem. Hiis qui sub lege sunt. quod
sub lege essem. cum ipse non essem sub le
ge. ut eos qui sub lege erant lucrifacere.
Hiis qui sine lege erant. tamquam sine le
ge essem. cum sine lege dei non essem. sed
in lege essem christi. ut lucrifacere eos qui
sine lege erant. Factus sum infirmis
infirmis. ut infirmos lucrifacem. **¶**

omnia factus sum. ut omnes facerem saluos.
Omnia enim facta propter euangelium
 ut preceptis eius efficiat. Nescitis quod hi qui
 in studio currunt. omnes quidem currunt
 sed unus accipit praemium. Sic currite ut
 comprehendatis. Omnis enim qui in ego
 ut contendit. ab omnibus se abstinet. Et
 illi quidem ut corruptionem coronam
 accipiunt. nos autem incorruptionem. Ego
 igitur sic curro non quasi in incertum. Sic
 pinguis non quasi aerem uerbans. sed
 fastigo corpus meum. et infernitatem
 redigo. ne forte cum alijs peritum ipse
 reprobis efficiat. ✠

Nolo enim uos ignorare fratres
 quoniam patres nostri omnes obui
 re fuerunt. Et omnes mare in
 fuerunt. et omnes in moyse baptizati sunt
 in rubro mari. Et omnes eandem escam
 spiritalem manducauerunt. et omnes eni
 dem potum spiritalem bibunt. Bibebant
 autem de spiritali. et sequente eos petra
 Petra autem erat christus. Sed non in pluri
 bus eorum beneplacitum est deo. Nam perstrati
 sunt in deserto. Hec autem in figura facta
 sunt ut non simus concupiscentes
 malos. sicut illi concupierunt. Neque y
 dolatre efficiamini. sicut quidam illor
 um. quemadmodum scriptum est. Sed et
 populus manducare et bibere et surrexe
 runt ludere. Neque fornicemur. sicut qu
 dam ex ipso fornicati sunt. et ceciderunt
 una die. ingenti et ira multa. Neque ip
 temus christum. sicut quidam eorum tempe
 runt. et a serpentibus perierunt. Neque ni
 murmuratis sicut quidam eorum murmu
 rant. et perierunt ab exterminatore. Hec
 autem omnia in figura attingebant illis.
 Scripta sunt autem ad correptionem nostram.
 in quos fines seculos deueniunt. Itaque
 qui se existimat stare. videat ne cadat.
 et emptaco uos non apprehendat nisi
 humana. Fidelis autem deus est qui non
 patietur uos temptari. super id quod potes
 tis. sed faciet cum temptatione etiam
 pueniam ut possitis sustinere. Propter
 quod karissimi in fugite ab ydolorum cultura.
 Ne prudentibus loquor. uos ipsi iudicetis

quedito. Calix benedictionis cui benediximus
 nomine et unitate sanguinis christi est. Et
 panis quem frangimus. nomine participam
 ad corpus domini est. Quoniam unus pa
 nis et unum corpus multi sumus. omnes
 qui de uno pane et de uno calice participamus.
 Videte diuinitatem carnis. Nonne qui
 edunt hostias. participes sunt altaris.
 Quid ergo dico quod ydolis immolatum
 sit aliquid. aut quod ydolum sit aliquid.
 Sed que immolant gentes demonibus im
 molant et non deo. Nolo autem uos si
 scissos demonum. quoniam si potestis
 calicem domini bibere. et calicem demo
 norum. Non potestis mensse domini participes
 esse. et mensse demonios. An periculum
 dicitur. Numquid fortiores alio sumus
 Omnia michi licent. sed non omnia expe
 diunt. Omnia mihi licent. sed non omnia edi
 ficant. Nemo quod suum est querat. sed
 quod alius. Omne quod in uero uento
 manducate. michi inuocantes propter
 scientiam. Domini est uia et plenitudo
 eius. Si quis autem infidelium uocat uos ad
 cenam. et uultis ut omne quod apponitur
 uobis manducate michi inuocantes
 propter scientiam. Si quis autem dixit hoc in
 molatum est ydolis nolite manducare
 propter illum qui iudicat. et propter scientiam.
 Scientiam autem dico non tuam
 sed alius. Et quid enim libertas mea
 iudicatur ab aliena scientia. Si ego
 cum gratia participo. quid blasphemor pro
 quod gratias ago. Si uero ergo manducan
 sine libris. ut aliud quid facitis. oia
 in gloriam dei facite. Si me offensione et
 tota uidetis et gentibus et ecclesie dei. sicut et
 ego pro omni animabus placeo. non quoniam
 quod michi utile est. sed quod multis ut sal
 ui fiant. ✠

Imitatores mei estote sicut et ego. Lau
 da autem uos fratres quod per omnia memo
 res mei estis et sicut tradidi uobis precep
 ta mea si tenetis. Volo autem uos scire
 fratres quod omnis uir caput christi est. Ca
 put autem inueniens uir. Caput uero christi deus.
 Omnis uir orans autem prophanus uela
 to capite deturpat caput suum. Omnis

autem mulier orans aut prophetans non uelato capite. deturpat caput suum. Vnum est enim ac si detaluetur. Nam si non uelatur mulier. condeatur. Si tunc turpe est mulieri conde. aut detaluam. uelut caput suum. Si quidem non debet uelare caput suum. quomam ymago i glia est dei. Mulier autem glia sui est. Non enim uir ex muliere est. sed mulier ex uiro. Ecce enim non est creatus uir ppter mulierem. sed mulier ppter uirum. qd deo debet mulier uelamen habere supra caput suum. ppter angelos. Verumptamen nqz uir si muliere. neqz mulier sine uiro in dñg. Nam sicut mulier de uiro. ita uir per mulierem. Omnia aut ex deo. Vos ipi uiditate. Dece mulierem non uelataz orare deum. Recipa natura docet uos. qd uir quidem si comam uuerat. ignominia est illi. Mulier uero si comam uuerat. glia est illi. qui capilli ei p uelamine dati sunt. Si quis aut uidetur stentiosus esse. nos talem consuetudine non habemus. nec ecclia dei. Hoc autem pcepto non laudans. qd nō in melius sed in deterius euenitis. Primum quidem conuenientibz uoluis in ecclia. audio salutaris esse inter uos i expte credo. Nam oportet hereses esse. ut et qui pbat sunt manifesti fiant in uobis. Uenientibz ergo uobis i uinum. iam non ē dñicam cenam manducare. Vnusquisqz enim suam cenam psumit ad manducandu. Et quis quidem eluric. alius autem ebrius est. Numquid domos non habetis ad manducandu i bibendu. Aut eccliam dei stentiosus. i stunditis eo qui non habent. Quid dicam uobis. Laudo uos. in hoc non laudo. Ego et accepit a domino qd i tradidit uobis. qm dñus ihc in qua nocte tradebatur. accepit panem i gratias agens fregit et dixit. Accipite i manducate. hoc est corpus meum. qd p uobis tradetur. Hoc facite i meam commemoracionem. Similiter i calicem postqm cenauit dicens. Hic est calix noui testamenti in meo sanguine. Hoc facite quocūqz

sumitis in meam commemoracionem. Quocūqz enim manducabitis panem hunc. i calicem bibetis. mortem dñi annuntiabitis donec ueniat. Itaqz qūqz manducante panem uel bibit calicem dñi indigne. reus erit corporis i sanguinis dñi. Videt autem seipm homo. i sic dñi pane illo edat i de calice bibat. Qui enim manducat i bibit indigne iudicium sibi manducat i bibit non diuidens corpus dñi. Sed deo in uos multi i sim i mortales. i dormiunt multi. Qd si i uos metipos diuiditatemus. non utqz diuiditatemur. Dum iudicant autē a domino corripimur. ut non cū q mudo dampnemur. Itaqz fratres mei cū cōuenitis ad manducandu in uicem expectate. Si quis domi eluric manducet. ut nō iudicium sibi annuntiet. Cetera autem cū uenero disponam. **· · · · ·**

De spiritualibz autem nolo uos ignorare fratres. Scitis enim qm cum gentes essetis ad sy mulachra muta. putabamini euntes. Deo uotum uobis facto. qd nemo in spiritu dei loquens. dicit anathema ihu. Et nemo potest dicē dñs ihc. nisi i spū sancto. Miliones uero gratum sunt. idem aut spc. Miliones ministri tñum sunt. idem aut dñs. Et miliones opacōnum sunt. idem uero dñs. qui opatur omnia in omibz. Vnusqz autem datur manifestatio spc ad utilitatem. Alii quidem p spm dat sermo sapientie. alii aut sermo sciencie. scdm eundem spm. Alii fides in eodem spiritu. Alii gra caritatum i uno spū. Alii opatio uirtutū. Alii pphetia. alii discerno spiritum. Alii genera linguarū. alii interpretacō sermonum. Nec aut omnia opatur unus atqz idem spc. diuidens si gulis put uult. Sicut enim corpus vnū est. i membra habet multa omnia autē corpus membra cum sint in lta. unum corpus sunt. ita i xpus. Ecce in vno spū omnes nos i unū corpus baptizati sumus sive iudei sive gentiles sive serui sive liberi. omnes uno spū potati sumus.

Nam corpus non est unum membrum
sed multa. Si dixerit pes. quoniam non
sum manus. non sum de corpore. non ideo non
est de corpore. Et si dixerit auris. quoniam non sum
oculus. non sum de corpore. non ideo non est
de corpore. Si totum corpus oculis. ubi
auditus. Et si totum auditus. ubi o
dratus. Si autem posueris mem
bra. et unum quodque eorum in corpore sicut voluit.
Quod si essent omnia unum membrum. ubi
corpus. Si autem multa quidem me
bra. unum autem corpus. Non potest au
culus dicere manui. opera tua non in
digeo. aut manui caput pedibus. et estis
unum necessarii. si multo magis que
vident membra corporis infirmiora et
se necessaria sunt. Et que putamus
ignouiora membra esse corporis. hi non
tem quidam auctorem eorum duntaxat. et que
in haec sunt membra humilitate
honestatem habent. Honestas autem mem
bra una multum egent. Si deus tempera
uit corpus et cui dedit humilitatem
et humilitatem honorem. ut non sit salina
in corpore. si audieris primum sollicita
sunt membra. Si si quid patitur unum
membrum. spatium omnia membra. Si
ue gloriatur unum membrum. et gaudet omnia
membra. Vos autem estis corpus christi
et membra de membris. Et quosdam qui
dam posueris in ecclesia. Primum apostoli.
Secundo prophetas. tertio doctores. deinde v
tutes. exinde gratia caritatem opitula
tiones gubernationes gratia linguarum. in
ptationes sermonum. Numquid omnia
apostoli. Numquid omnes prophetas. Numquid
omnes doctores. Numquid omnes virtutes.
Numquid omnes gratiam habent caritatem.
Numquid omnes linguas loquuntur. Num
quid omnes interpretantur. Et miramini ac
curatius meliora. Et adhuc excellen
torem viam vobis demonstrabo. **xiii**

Bilinguis hominum loquar. et an
gelos. caritatem autem non habeo
factus sum velut es sonans. et
cymbalum tympanum. Et si habueris p
phetiam. et noueris multa. et sciam
scientiam. et si habueris omnem fidem. et

ta ut montes cilleram. caritatem autem
non habueris nichil sum. Et si distibuo
tribus pauperum omnes facultates meas.
et si tradidero corpus meum ut accendam
caritatem autem non habueris. nichil in
prodest. Caritas autem patiens est. be
nigna est. Caritas autem non emulat.
non agit perperam. non inflatur. non e
ambitiosa. non quirit que sua sunt. Non
irritatur. non cogitat malum. non gau
det super iniquitate. et gaudet autem ueritate.
Omnia suffert. omnia credit. omnia spe
rat. omnia sustinet. Caritas nunquam
excedit. Si in prophetia euacuabuntur lingue
lingue cessabunt. si in scientia destituerit.
Ex parte enim et quod scimus. et ex parte prophetia
nunc. Cum autem uenit quod perfectum
est. euacuabitur quod ex parte est. Cum esse
puerulus loquebatur ut puerulus. sapientia
ut puerulus. cogitabat ut puerulus. Que
autem factus sum uir. euacuauit que erat
puerulus. Et idem nunc per speculum. in
inimicem nunc autem facie ad faciem. Nunc
autem cognosco ex parte tunc autem et quod
sciam sicut cognosco sum. Nunc autem
manent. fides spes caritas. tria haec. et tria
horum est caritas. **xiii**

Sedamini caritatem emulamini
spiritualia. magis autem ut prophetas
Qui enim loquitur lingua. si
homini loquitur. sed deo. Nemo enim audit.
Si spiritus autem loquitur mysteria. Nam quod
prophetat hominibus loquitur ad edifica
tionem et exhortationem et consolationem. Qui
loquitur lingua. semetipsum edificat. Vo
lo autem omnes uos loqui lingua. magis
autem prophetare. Nam maior est qui prophetat
quam qui loquitur lingua ne forte interpre
tetur ecclesia edificationem accipiat. Si
autem fratres. si uenero ad uos lingua lo
quens quid uobis prodero. Si si uobis lo
quar autem in reuelatione aut in scientia
aut prophetia aut in doctrina. Amen
que siue anima sit. uocem dantis siue
tybia siue cythara. nisi distinctione so
nituum deditur. quomodo scietur id quod ca
nitur. aut quod cytharizatur. Et tunc si
in tantam uocem det tuba. quis pabit se

ad bellum. Ita uos plinguiam mihi man-
festum sermonem deditis quomodo faceret
id quod dicitur. Et nunc enim in aera loquens
tam multa ut puta genera linguarum sunt
in hoc mundo. et nichil sine uoce est. Si ergo
nesciero uocem nonis. ero ei qui loquor da-
banus et quis loquitur mihi barbarus. et
sic uos quomodo emulatores estis spiritui
um ad edificandam ecclesiam. querite ut ha-
bundis. Et ideo qui loquitur lingua. oret
ut interpretetur. Nam si ore lingua. spiritus
orat. uocis autem uoca sine fructu est. Quod
ergo est. Dicit spiritui. oratio et uocem. et
fallam spiritui. psallam et intente. Et cum
si benedixis spiritui. quis supplebit locum
ybiore. Quomodo dicit amen super tuam re-
nedicationem. Quomodo quid dicitis nesci-
at. Iam tu quidem bene gratias agis. sed al-
ter non edificat. Si gratias ago deo uero quod
quoniam uera lingua loquor. Si in ecclesia
uolo quinquid uoca sensu uero loqui. et ali-
os innotant. qui decem multa uerborum
in lingua. Fratres nolite pueri effici senti-
bi. sed multa paruuli estote. sensibus autem
perfecti sitis. Qui lege enim quid scriptum est.
qui in aliis linguis. et in labijs alijs loqui
populo hunc. et nec sic exaudiet me dicit
murus. Itaque lingue in signum sunt. non
fidelibus. sed infidelibus. Plene autem non in-
delibus. sed fidelibus. Si ergo exenat unum
sa ecclesia in unum homines linguis loqui
tur intente aut ybiore aut infideles. et
nomen dicent quid in sanctis. Si autem
omnes prophetent. intret aut quis infidelis.
ut ybiore. et nunc ab omnibus hominibus
diuidit ab omnibus. Multa enim cordi-
bus innotata sunt. Et ita cadens in fa-
ciem adorabit deum. pronuntiatis uero quod
deus innotis sit. Quod ergo est frater. Cum
conuenitis unusquisque uerum psallimus
habet doctrinam habet. apocalypsim habet.
linguam habet. interpretationem habet. Omnia
ad edificationem fiant. Si uero linguis
loquitur secundum dominum. aut ut maximum tres
et patres. ut unus interpretetur. Si autem
non fuit interpretes in ecclesia taceat. Si ibi
autem loquatur. et deo. Prophete duo autem
dicant. ceteri autem diuidant. Quod si autem

quid tenebatur facere sedenti prior taceat.
Potestis enim omnes plinguios prophetare
ut omnes discant et omnes exhortentur. Et
spiritus prophetant prophetis subiecti sunt. Quod
enim est dissensionis deus. sed pax. sicut
et in omnibus ecclesijs secundum doctorem. et in
in ecclesia taceant. Non enim permittit eis
loqui. sed subditas esse sicut et lex dicit. Si
quid autem uolunt discere. domini uocis suos
intelligant. Super est enim mulier loqui in
ecclesia. An a nobis uerbum dei possit. aut
ad uos solos puenit. Si quis uidet prophetam
esse. aut spirituales. cognoscat que scribo
uobis. quia domini sunt mandata. Si
quis autem ignorat. ignorabitur. Itaque
fratres emulamini prophetare. et loqui linguis no-
lite prohibere. Omnia autem honeste. et secundum
ordinem fiant in uobis.

Natum autem uobis factis ewange-
lismi quod predicamini uobis quod et ac-
cepistis in quo et stans per quod et sal-
uemini. Quia ratione predicamini uobis
si tenetis ne frustra credidistis. Et tradidi
enim uobis in primis. quod et accepit. Quia
christus mortuus est propter nos secundum scrip-
turas. et quia sepultus est et resurrexit tertia
die secundum scripturas. et quia uisus est cephe
et post hoc undecim. Deinde uisus est prius
qui quingentis fratribus simul ex quibus
multi manent usque adhuc. quidam autem
dormierunt. Deinde uisus est iacobo de-
inde apostolis omnibus. Nouissime autem omni-
tamen qui ab ortu uisus est et michi. Ego
enim sum minimus apostolorum. qui non
sum dignus uocari apostolus. qui per seculum
in ecclesiam dei. Si ita autem dei sum id quod scio.
Et gratia eius in me uacata non fuit. sed ha-
bundantius illis omnibus laboravi. Non
ego solus autem sed gratia dei inueniunt. Si uero
in ego siue in sic predicamus. et sic cre-
didistis. Si autem christus predicatur. quod res-
urrexit a mortuis. quomodo quidam dicunt in
uobis. qui resurrexerit mortuos non est.
Si autem resurrexerit mortuos non est ne-
que christus resurrexit. Si autem christus non resur-
rexit inanis est predicatio nostra. inanis et
fides uestra. Inuenimur autem et falsi tes-
tes dei. qui testimonium diximus ab eo

lus deum qd suscitavit xpm quem non sus-
 citavit. si mortui non resurgunt. Nam si
 mortui non resurgunt. neq; xpus resurrexit.
 Qd si xps non resurrexit. vana est fides ur.
 Adhuc enim estis in peccatis vestris. Ergo i q
 dormierunt in xpo perierunt. Si in hac vita
 tantu in xpo sperantes sumus. in laudato-
 res sumus omnib; hominib;. Si aut
 xps resurrexit a mortuis pmae dormienti-
 tum. Quoniam quidem p hoiem mors.
 ip hoiem resurrexerat mortuos. Si sicut
 in adam omnes moriuntur. ita in xpo oes
 vivificabuntur. Et in usq; aut in suo
 ordine. pmitte xpus. Deinde hii qui se
 xpi qui in adventu xpi crediderunt. De-
 inde finis cum tradidit regnum deo et
 pti. cum evanescant omne principatu i
 potestatem i iustitie. Oportet aut illu
 regnare donec ponat omnes inimicos su-
 os sub pedib; eius. Novissima aut iusti-
 cia destruetur mors. Omnia enim sub ter-
 ra sub pedib; eius. Cum aut dicat omnia sub
 lecta sunt ei sine dubio pter eum qui so-
 leat et omnia. Cu aut subiecta fuerint illi
 omnia. tunc ipse filius subiectus erit illi q
 sibi subiecit omnia. ut sit deus omnia in om-
 nib;. Alioquin quid facient qui baptiza-
 tur p mortuis? Si omnes mortui non
 resurgunt. ut quid baptizantur p illis? Quod
 quid i uos p dicitur omni hora. Con-
 date mortuis p regiam uram fratres qui i
 hato in xpo in iudicio ura. Si sicut hoi
 ad testas pugnant epist. quid michi pro-
 dest. si mortui non resurgunt. q audite
 ius i b; vobis tras enim morietur.
 Solite seduti. Corrupti sunt enim mores
 bonas colloquia mala. Engulate iustit-
 ias nolite peccare. Ignorantiam enim dei q
 dam habent. ad retentionem vob loquor.
 Si dicit aliquis. Quomodo resurgent mor-
 tui. Aut quali corpe resurgent. Insipientes
 tu qd seminas. non vivificatur. nisi pri-
 us moriatur. Et qd seminas no corpus
 qd futurum est seminas. S; nudum gra-
 nu ut puta tritici. aut alitius ceteroru
 Deus aut dat illi corpus sicut vult. et
 unicuiq; semini p suum corp. Non ois
 caro eadem caro. s; alia quidem hoim.

alia autem pecora. alia autem caro volucri-
 alia autem piscium. et corpa celestia et corpa
 terrena. S; alia quidem celestium gloria. alia
 autem terrenum. alia claritas solis. alia
 claritas lune. alia claritas stellaru. S; tel-
 la enim differat stella in claritate. S; terre
 surrectio mortuorum. S; enim ad in corrup-
 tione. surget in i corruptione. S; enim ad i
 ignominia. surget in gloria. S; enim ad i
 in infirmitate. surget in virtute. S; enim ad i
 corpus animale. surget corpus spirita-
 le. S; i est corpus animale. et spiritalis.
 S; ius scriptum e. factus est primus ho
 adam i anima i iustitie. novissimu
 adam in spm i iustitie. S; no primus
 qd spiritalis est. s; qd animale. Deinde q
 spiritalis. Primus homo de terra terrenus
 secundus homo de celo celestis. Qualis tunc
 tales et tunc. Et qualis celestis tales et cele-
 tes. Igitur sicut portavimus ymaginem
 terrena. portemus et ymaginem celestis. h
 aut dico fides. q; caro et sanguis regnat
 dei possidere non possunt. neq; corruptio
 i corruptionem possident. Ecce multum
 nobis dico. Omnes quidem resurgemus
 s; no omnes immutabimur. In mortuo
 in iudicio iudicabimur. Canete
 enim tuba i mortui resurgent pmi i cor-
 rupti i nos immutabimur. Oportet enim
 corruptione hac induere incorruptionem.
 i mortale hoc induere immortalitate. Cu
 aut mortale hoc induit immortalitate.
 tunc fiet finis qui scriptus est. Absorp-
 ta e mors in victoria. Qui e mors victo-
 ria tua. Vbi est mors stimulus tuus.
 Stimulus aut mortis pccatu e. Vbi
 aut pccatu. Deo aut grs qui dedit no-
 bis victoriam pccatu nrm i xpm. q
 mortuus est p nobis. Itaq; fratres mei
 dilecti. stabiles estote. i immoviles. hum-
 dantes i omni ope domini. semp scien-
 tes. q; labori ut non e inanis i domino.
 et coedificis aut que **xvi**
 sunt in scis sicut ordinavit in
 ecclis galacie. ita i uos facite p
 factu. Quisquisq; uru apud se
 reponat recondens qd sibi placuit. uru
 cum uenero. tunc collecte fiant. Cum

Sentim quod enauiatum est p glia. e
multo magis quod in auctu in glia est. **S**an
tes igitur eadem spem multa fiducia vau
t non sicut moyses portabat velamen su
per faciem suam. ut non intenderet felu
isti in faciem eius quod euacuatur. s. ob
li sunt sensus eor. **U**lq. in hodie in
eum diem idipm velamen. in lectione v
ris testamenti manet nec reuelat. quod i
xp enauiat. **S**ulq. in hodie in diem i
legitur moyses uelamen posuit est sup cor
e. **C**um aut conuissus fuit ad dm. aufer
tur uelamen. **D**ominus aut sps est. **V**bi
aut sps dicit. in litteras. **I**os uo omis
reuelata facie glia dmi spectantes. in
eandem ymaginem tuis inamur. a cla
ritate id artem tamquam a dmi sps. **I**
deo habentes hanc ad ministr. **III**
conem iuxta quod uiam elat sumus. no
deficiamus. s. abdicamus occulta dedecis
no ambulantes in auctu. neq. aduice
rantes vnu dei. s. in manifestacoe uia
tis. **I**ntendentes nos metipsos ad amite
xiam hominu coram deo. **Q**uod si etiam
opum est ewanglium uim ihs qui pe
nit e operat. in quibz os huius sal. ecce
cane mentes i fidelium. ut non fugeat i
luminaco ewanglii glorie xpi. qui e yma
go inuisibilis dei. **N**on enim nos metipsos
portamus. s. ihs xpm dnm nrm. nos
aut suos uros p ihs. quoniam ds qui d
xit de tebeis lucem splendescere. ipe illu
xit in cordibz nris ad illuminacoem sciencie
claritatis dei. in faciem xpi ihu. **H**emus
aut thesaurum istu in ualio fictu. **V**e
luminas sit uirtus dei. **I**no ex nobis
In quibus tribulacoem patimur. s. i
angiamur. **A**ponamur. s. no desitui
mur. **P**secucioem patimur. s. non delin
quimur. **H**umiliamur. s. no confundimur.
Detrimur. s. no perimus. **S**emp morali
tatem ihu xpi in corpore nro cum fentes.
ut iuxta ihs in corpore nris manifestet.
Semp enim nos qui uiuimus in morte
tradimur ppter ihs. ut iuxta ihs man
festet in carne nra in morte. **E**rgo mors
in nobis opatur. uita aut in nobis. **H**a
bentes aut eundem spm fidei sicut sp

tum est. **C**redidi ppter quod locutus sum. **I**nos
credimus ppter quod loquuntur scientes quia
qui suscitauit ihs. uos aut ihs suscitauit
et constituit nos in nobis. **O**uia enim p
tos ut gra habundans p multos graui
acoe. habundet in glia dei. **P**pter quod no
deficiamus. **S**ulq. is qui defors est. ut ho
corumpat. tamen is qui inuis est. reuola
tur de die in diem. **I**dem quod in pntia est
momentaneum. et tunc tribulacoe nre
sup modum in solitudine etiam glie pntia
opatur in nobis no contemplacoe. **I**nobis
que videntur. s. que non vident. **Q**ue ei
videntur. temporalia sunt. que autem non
videntur. eterna sunt. **V**

Sciamus enim quia si terrestris domus
nra uirtus habitacoe distoluta
tur. quod edificacoem ex deo habemus
domum no maneam. s. etiam i celis.
Sam in hoc ingemiscimus habitacoe
nram que de celo est sup id ui cupientes si
tamen uesti no nudi in ueniamur. **N**am
i qui sumus in hac tabernaculo. ingemisc
gramur. eo quod nolumus spoliari. s. super
uelum. ut abscondat quod mortale est a uita.
Qui aut efficit nos in hac ipm. deus qui
dedit nobis pignus sps. **A**ndientes igit
semp i scientes quoniam dnm sumus in
corpore. **P**egnamur ad dm. **P**fidem et
ambulamur. et non pspem. **A**ndemus eni
etiam uirtute. hemus magis pegu
nam a corpore pntes esse ad dm. **E**cce deo co
tendimus siue pntes siue absentes pla
cere ali. **O**mnes enim nos manifestari op
ter ante tribunal xpi. ut refat uirtutis
pntia corporis pntes siue in uirtute siue in
uirtute. **S**ciences ergo timorem dmi hominu
suademus. deo aut manifesti sumus. **S**o
aut in scientis nris manifestos nos ec
ce. **N**on enim nos emendamus nobis. **S**ed
ocasio in glia dei damus nob. ut hanc
eos qui in facie glia. et non i corde. **S**u
etiam mercede excedimus de. siue laboru si
uobis. **C**aritas enim xpi urget nos. est
manentes hoc. qui si uirtus patimur. mor
talis est. g. omnes mortui sunt. **I**pomur
mortui est xps. ut qui uiuunt. iam non
sunt uiuant. s. et qui pntis mortui est

vis non propter eum qui fecit in unum. nec
propter eum qui passus est. sed ad manifestan-
dam sollicitudinem vestram quam pro vobis
habemus coram deo. Id est solati sumus. Pro
consolatione autem vestra habundantius
magis gavisi sumus super gaudio tunc.
refectus est spiritus eius ab omnibus vobis.
Et si quid apud illum gloriatus sumus. non sumus
exultantes. Sed sicut omnia vobis in veritate lo-
cuti sumus. ita et gloria nostra que fuit ad
Christum. veritas facta est. Et iusticia eius ha-
bundantius in vobis sunt. remanentis
omni vestra obedientiam. quod cum timore
et tremore accepistis eum. Et audio quod
in omnibus confido in vobis. **VIII**

Gratiam autem facimus vobis gratiam
dei fratres que data est ecclesie ma-
cedonie. et quod in multis experimentis
tribulationis habundantia gaudium po-
tuit fuit. et altissima paupertas eos. quoniam
dant in divitiis simplicitatis eos. Quia
solum in vestram testimonium illis phileo.
quod super vestram voluntatem fuerunt cum uni-
ta exhortatione obsecrantes nos gratiam et
amicitiam in vobis. quod sit in factos.
Et non sicut speramus. sed temerarios de-
cimus propter dominum. Deinde vobis pro volun-
tatem dei. ut ut rogaemus tunc. ut quod
ad modum cepit ita et perficit in vobis. etiam
gratiam istam. Sed sicut in omnibus habun-
dantia fide spe et sermone. et scientia. etiam
sollicitudine. in super et caritate vestra in nos.
ut in hac gratia habundetis. Non quoniam im-
petrans dico. sed propter altissimi sollicitudinem. et
iam vestre caritatis ingenium bonum compro-
batus. Scitis enim gratiam dante illi. qui
propter nos egenitis factus est. cum esset dives
ut illius inopia vos divites efficit. et est
lumen in hoc do. Hoc enim vale est vobis
qui non solum facere. sed etiam velle cepi-
tis ab anno prior. Nunc vero et factus perfi-
cite. ut quem ad modum promptus est animus
voluntatis. ita sit et perficiendi ex eo quod habe-
tis. Si enim voluntas prompta est. secundum id
quod habet. accepta est. non secundum quod non habet.
Non enim vocatus sit remissio. non autem
tribulatio. sed ex equalitate in perfici tempore
vestra habundantia illos in opiam supple-

at. ut et illos habundantia vestre in opie sit
supplementum. ut fiat equalitas. Sicut scrip-
tum est. Qui multum habet non habundat
ut. qui modicum non invidet. Et ita
ante ago deo. qui dedit eandem sollicitu-
dinem pro vobis in corde tunc. qui exhorta-
tionem quidem suscepit. sed cum sollicitudo
est sua voluntate perfectus est ad nos. Et
sumus etiam cum illo fratrem vestrum. cuius
laus est in eum angelis pro omnes ecclesias.
Non solum autem. sed et ordinatus est comes
ab ecclesiis peregrinationis vestre in hanc gratiam
que ministrat a vobis ad gratiam et
destinatam voluntatem vestram. devotissime
hac requirit vos utique in hac plenitudine
ne que ministratur a vobis idem gratiam.
Quoniam videmus enim bona. non solum coram
deo. sed etiam coram omnibus hominibus.
Et istius autem illis et item vestrum que
propter vobis in multis sepe sollicitudine esse.
Nos autem multo sollicitiores in perficienda
multa pro vobis sine periculo qui est socius
vestris. et in vobis adiutor. sine periculo meo
apud ecclesiam glorie christi. Orationem
ergo que est caritatis vestre. et vestre glorie propter
illis ostendite in faciem ecclesie. **IX**

Gratiam deumistio quod sit in vobis exha-
bundantia est in vestre vobis. Sed non
enim promptus animus vestrum pro
de vobis glorie apud macedones. quoniam
et achaya pacata est ab anno prior. in vestra
emulatio provocavit plurimos. Et istius
autem fratres. ut ne quod gloriamur de vobis eva-
tuerit in hac parte. ut quem ad modum dixi.
paulus sitis. ut cum veniunt macedones me-
cum et veniunt vos impetores. emulantes
nos. ut non ditamus vos in hac suba.
Necessarium est existimavi rogare fratres
ut perveniant ad vos. et ipse repromissam
vindictam hanc pacem esse. sic quasi
venerunt non quasi avaritiam. Hoc
autem dico. quod qui propter seminat propter et metit.
et qui seminat in benedictionibus. debet etiam
omnibus et metet. Et iniquus enim propter
destinavit in corde suo. non extitit. a
ex necessitate. Hylarem enim dante
diliget deus. Docens est autem deus omne
gratiam habundantia facere in vobis. ut in

omnium omnem sufficientiam habentes et
habundans ianue opus bonum. Sicut
scriptum est. Diligite deum pauperes. ita
eius manet in fidei seculum. **Q**uod autem ammi
strat semini seminanti. ipsam ad man
ducandus parat. Et multiplicabit se
men iustitiae. et augetur incrementa frugum
iustitiae ut ut monitis locupletati ha
bundes in omni simplicitate que o
patur per nos gratiam actionem deo. **Q**uod
nam in ministerio huius officii. non so
lum supplet ea. que desunt sanctis. sed etiam
habundant per multas gratias actiones in
domino. **P**ro hac omni ministerio huius. gli
ficantes deum in obedientia et fessione
in euangelium christi simplicitatem et
inimicitiam in melioris et iocundis in
ipso oblatione. per uos desiderant ut
uos propter eminentem gratiam dei in uobis
Gratias ago deo super inenarrabili dono
eius.

Per autem ego Paulus obsecro uos. per an
ticipationem in modestiam christi. qui in facta
christi quidem humilis sum in uos. ables
autem et fide in uobis. **E**go autem uos ne per
sensum audiam peram et fidem qua ex
istitio. audere in quo sciam qui arbitrat
uos. tamquam secundum carnem ambulemus.
In carne enim ambulantes. non secundum
carnem militamus. **N**am arma mi
litarie nostre. non sunt carnalia. sed potentia
deus ad destructionem munitionum et li
bra destruentes. in omni altitudine extol
lentem se aduersus scientiam dei. et in cap
tuitatem redigentes omnem intellectum
in obsequium christi. etiam in imperia uirtutes.
victoria omnem inobediam. cum impleta
fuit nostra obedientia. **N**e secundum faciem
sunt videre. **S**i quis autem et fidei christi se
esse. hoc cogitet in se apud se. quod sicut ipse
christi est. ita in uos. **N**am si amplius al
quid gloriatus fuero de potestate mea. quam
uobis deus dedit. in edificationem et non in
destructionem uestram non erubescam. **V**t
autem non existimet tamquam frere uos per
epistolas. quam quidem epistole iniquum. graues
sunt et fortis presentia aut corporis infirma
et sermo et temporibus hoc cogitet qui ex

modi est. quia quales sumus ita per epistolas
absentes tales presentes in facto. **N**on enim
audemus inferre aut comparare uos quibus
dam qui seipsum emendant. sed ipsi in uobis
nos metipsum mentientes et compantes vo
metipsum nobis. **N**os autem non in mensu
gloriamur. sed secundum mensuram regule.
qua mensus est nobis deus. mensuram
peraugendi usque ad uos. **N**on enim qui in
peraugentes ad uos. sed super extendimus in
uos. **U**t si enim ad uos peruenimus in
eum angelis christi. non in mensu gloriantes
in alienis laboribus. sed in antea habentes.
crendis fidei in uobis magnificat
secundum regulam uestram in habundantia
etiam in illa que ultra uos sunt ewange
lizate. non in aliena regula uobis que
ipata sunt gloriam. **N**am autem gloriatur in
communis gloriatur. **N**on enim qui seipsum
emendat ille probatus est. sed quem deus
commendat.

Tamam sustineretis in modum quid
in sapientie mee. sed in sportate me.
Emulos enim uos dei emulatio
ne. **R**espondi enim uos in uirtute uirtutem
castam exhibere christo. **V**imero autem ne sicut
serpens etiam seduxit astutia sua. ita co
sumptum sensus in et excedant a simplici
tate que est in christo. **N**am si is qui uenit
alium christi predicat. quem uos non potest
camus. aut alium spiritum accipitis quem
non accepistis. aut aliud ewangelium quod non
recepistis recte paremini. **E**xistimo enim
nichil in minus fecisse a magno apostolo
etiam et si in uirtute sum simon et non
scientia. **N**on enim aut manifestus sum
uobis. **N**ut in uirtute peram feci in christum
humilians ut uos exaltarent. quam gratias
ewangelium ewangelizant uobis. **N**uas
ecclesias expoliavi. accipiens stupendum
ad iustitiam uestram. **E**t cum essem apud
uos. regebam. nulli onerosus fui. **N**am
quod in christi deceret suppleminit freres qui de
uerunt a macedonia et in omnibus sine o
nere in uobis seruavi et suabo. **E**st ueritas
christi in me. qui hec gloria non in sum
getur in me in regionibus achaye. **Q**uare
quia non diligo uos. **D**eus scit. **U**t

autem factis et factam ut amputem occa-
sionem eorum qui nolumus occasionem. ut
in quo gloriantur tales inueniantur sicut et
uos. Nam eiusmodi pseudo apostoli sunt
operarii sed doli. transfigurantes se in apostolos
christi. Et non mirum. Ipse enim sathanas
transfiguratur se in angelum lucis. Non
est ergo imaginum. si ministri eius trans-
figuntur. velut ministri iusticie. Quos
simis erit secundum opera ipsorum. Si cum dico ne
quis me putet insipientem. Alioquin
velut insipientem accipite me. ut et ego in-
dicanti quid gloriari. Quod loquor non lo-
quor secundum deum. sed quasi insipienter.
in hac constantia glorie. Quomodo multi gli-
antur secundum carnem et ego gloriabor. Liben-
ter enim sufferis insipientes cum sitis ip-
si sapientes. Sufferis enim si quis vos
insemitatem redigit. si quis detrahit. si quis
accipit. si quis extollit. si quis infatigabiliter
cedit. Sed cum ignominiam dico et ego. he-
brei sunt et ego. Si israelite sunt et ego. Si
abrahamicus sunt et ego. Si ministri christi sunt et ego
Ut unus sapiens dico. plus ego. Si
vobis plurimis. in carnis humilitate
in plagis super modum in moribus frequen-
ter. A iudis quinquies quadragenas
vna minus accepi. Et virgis cecus sum.
semel lapidatus sum. ternum flagellatus
sum. Nocte et die in profundo maris fui.
In itinere sepe. Periculis fluminum. pericu-
lis latronum. periculis ex genere. periculis
ex gentibus. periculis inuitate. periculis in
solitudine. periculis in mari. periculis in fal-
sis fratribus. In labore et erumpna in vigiliis
multis. In fame et siti. in frigus et nuditate.
Per illa que ex-
trinsecus sunt instantia mea cotidiana
sollicitudo omnium ecclesiarum. Quis i-
firmatur. et ego infirmus. Quis standa-
lizatur. et ego non utor. Si et gloriari oportet
que infirmitatis mee se gloriatur. De-
i pater domini nostri iesu christi. qui est bene-
dictus in secula. scit quod non mentior. Da-
masia ipse gentis areche regis cui
condidit civitatem damascenos ut

me comprehenderet. Et postquam in porta
dimissus peritum et sic effugit manus eius.
Et gloriari oportet non expe-
dit quidem. Veniam autem ad iustos
res et ad revelationes domini. Sed
hominem in christo ante annos quatuordecim
sive in corpore sive extra corpus nescio deus scit.
captum huiusmodi usque ad tertium celum.
Et scio huiusmodi hominem sive in corpore
sive extra corpus nescio deus scit. qui captus
est in paradisi et audiuit archana iherosolyma que
non licet homini loqui. Per huiusmodi
glorior. per me autem nichil. nisi in infirmitatibus
meis. Nam si volueris gloriari. non ero in-
sipientis. Et tentatem enim dicam. Per autem
autem ne quis me existimet super quod iudicet
me. aut audit aliquid ex me. Et ne mag-
nifico revelationum extollat me. datus
est michi stimulus carnis mee. angelus
sathane. qui me colaphizat. Propter quod ex
domino rogamus ut discedat a me. Et diximus.
Sufficit tibi gratia mea. Nam infirmitas
in infirmitate gloriatur. Libenter igitur gloriabor
in infirmitatibus meis ut in hac virtute in me
virtus christi. Propter quod placeo michi in infir-
mitatibus meis. in quibus melius. in necessitati-
bus. in persecutionibus. in angustis pro christo
Cum enim infirmus. tunc potens sum.
Factus sum insipiens. vos me coegistis.
Ego enim a vobis debui emendari. Et
nichil enim minus feci ab his qui sunt super
modum apostoli. Et amen et si nichil sum sig-
na tamen apostolatus mei facta sunt super vo-
s in omni patientia et signis et prodigiis et vir-
tutibus. Quid est enim quod minus humilis
propter ecclesias. nisi quod ego ipse non gravavi
vos. Donare michi habet muniam. Ecce
tertio hoc patris sum venire ad vos. et non
ero gravis vobis. Non enim quod que-
runt sunt. sed vos. Et enim debent filii pa-
rentis thesaurizare. sed pater filios. Ego
autem libenter sum impendamus. et super impen-
dare. ego ipse parum habui. licet plus vo-
bis diligens minus diligat. Sed et illo. Ego vo-
s non gravavi. sed cum eum assidue.
dolo vos cepi. Nunquid per aliquem con-
quos nisi ad vos. communi vos. Co-
gavi tythum. et nisi cum eo fieri. si non

placere. Si adhuc hominibus placem. christi
seruus non essem. Notum enim vobis fa-
cit fratres euangelium quod euangelizavi
ante. quod non est secundum hominem. Neque enim
ego ab hominibus accepi illud neque didici. sed
revelacionem ihesu christi. Audistis enim
faciacionem meam aliquando in iudayismo et
super modum persequabar ecclesiam dei et ex-
pugnabam illam. Et proficiebam in iudayismo
supra multos coetaneos meos in genere
meo. habundantius emulatores existens
patris meae tradicionum. Cum autem
conplacuit ei qui me segregavit ex utero
matris mee. et vocavit per gratiam suam. ut
revelaret filium suum in me. ut euangeliza-
rem aliis in gentibus. continuo non acce-
pi carnem et sanguinem. neque veni iherosolimam
ad antecessores meos apostolos. sed ab iherosa-
lymam. et iterum reversus sum damasum. De-
inde post annos tres venit iherosolimam vide-
re petrum. et mansi apud eum octiduum. quinde-
cim. Num autem apostolos venientes vidi
si iacobum fratrem domini. Que autem sermo
vobis. ecce coram deo quod non mentior. De-
inde venit iuxta synagoga et calice. Etiam autem
ignotus facie ecclesie iudee. que erant christi
et antium autem auditum habebat. qui qui
persequabar nos aliquando nunc euangeliza-
re fidem quam aliquando expugnabam. et me
glorificabant deum. **II**

Deinde post annos quatuordecim ci-
vitas ascendit iherosolimam cum bar-
naba assumpto et tycho. Et secun-
dum eam revelacionem et stultum cum illis
euangelium quod predicavi in gentibus. Sed
autem hiis qui videbant aliquid esse nefas
te i vacuam curram aut currissem. Neque
tychus qui mecum erat gentilis cum
esset. et pulsus est cum me. sed propter
duos falsos fratres qui cum meo ierunt
explorare libertatem nostram quam habemus
in christo ihesu. ut nos in servitute legis redi-
gerent quibus neque ad gloriam cessamus li-
bertatem ut veritas euangelii permaneat a-
pud vos. Num autem qui videbant et
aliquid quales aliqui sunt michi in ca-
me est. Deus enim personam hominis
non accipit. cum ihesu autem qui videbantur

esse aliquid michi et viderunt. Sed contra-
rium iudicant quod creditum est in ewange-
lio prout sicut et petrus confirmationis. Qui
enim operatus est petro in apostolatu iustifi-
cans. operatus est michi in gentes. et cum
cognovissent gratiam dei que data est michi
inter gentes iacobus et cephas et iohannes
qui videbant columptie esse dextas dede-
runt michi et barnabe sacerdos ut nos in
gentes euangelizarem. ipsi autem in ius-
tificationem tantum. ut pauperum christi mento-
res essemus. Quod etiam sollicitus fui hoc
ipsum facere. Cum autem venisset petrus anti-
ochiam in faciem et testis quia reprehensi-
bils erat. Dominus enim quam venientem
dam ab iacob cum gentibus edebat. Cum
autem venissent barnabas et iohannes et
se. timentes eos qui ex iherosolyma erant
simulacionem eius et senserunt ceteri iudei.
ita ut barnabas diceretur ab eis iherosoli-
mita. Sed cum iudicarem quod non
recte antiochiam ad iherosolimam euangeliz-
aret cephas coram amicum. Si cum cum
deus his gentiliter vivit et non iudayice
modo gentes cogis iudayizare. Nos na-
tura iudei et non ex gentibus prodes. Sicut
tes autem quod non iustificatur homo ex op-
eribus legis. nisi per fidem ihesu christi et uos in christo
ihesu credimus. ut iustificemur ex fide christi
et non ex operibus legis. Propter quod ex operibus legis
non iustificabitur anima caro. Quod si que-
rentes iustificari in christo et ueni sumus et
si prodes. Numquid christus propter minister est
iusticie. Si enim que destruxi. hoc iterum re-
difico. prout iacobus me constituto. Ego enim
plegem legis in iherosolymis sum. ut do vitam.
Christus et fixus sum cruci. Unus autem iam in
ego. vivit uero in me christus. Quod autem nunc vi-
do in carne in fide uisus filii dei qui dilex-
it me et tradidit semetipsum pro me. Quod autem
ita gratiam dei. Si enim plegem iusticie
christus gratis uiuimus est. **III**

in senatu galatie qui uos fac-
tuerunt non obedire ueniam. an-
quos carlos ihesu christus per scripturas
est in uobis et in iherosolymis. Hoc solum a-
uobis uolo dicere. Ex operibus legis spiritum
acceperitis aut ex auditu fidei. Sic stultus

estis ut cum spiritu cepitis nunc carere co-
sumamini. Quanta passi estis sine causa.
Et tamen sine causa. Quia ergo tribuit vobis
spiritum et operatur virtutes in vobis ex operibus
legis. an ex auditu fidei. Sic ut scriptum est.
Abraham credidit deo et reputatus est illi
ad iustitiam. Cognoscite ergo quod qui ex fi-
de sunt. hi sunt filii abrahe. Vnde dicitur ad
scripturam quia ex fide iustificat gentes deus
promittens abrahe. quod videretur inter
omnes gentes. Igitur qui ex fide sunt. bene-
dicuntur cum fidei abraham. Quicumque
enim ex operibus legis sunt. maledictio sunt.
Scriptum est enim. Maledictus omnis qui
non permanet in omnibus que scripta sunt
in libro legis ut faciat ea. Quia autem iuste
venit iustificatus apud deum. manifestum
est quod iustus ex fide vivit. lex autem non est ex
fide. sed qui fecit ea. vivit in illis. Cuius
nos videmus de maledictio legis. fuit promissio
maledictio. Scriptum est enim. Maledictus
omnis qui pendet in ligno. ut in gentibus
benedictio abrahe fieret in christo ihesu. ut polli-
tationem spiritus acciperemus per fidem. Etiam
secundum hominem dico tam hominis et firma-
tum testamentum nemo spiritus aut super-
ordinat. Abraham dicitur fuisse promissiones
et semini eius. Quod dicitur in semine tuo
si in multis. si qui in uno in semine tuo qui
est christus. Hoc autem dico testamentum et firma-
tum a deo. que post annos quadringen-
tos et triginta. facta est lex. non irritum
facit ad evacuandas promissiones. Si autem
si ex lege hereditas. iam non ex promissio-
ne. Abraham autem premissum donavit
deus. Quod igitur lex. Propter transgressio-
nem posita donec veniret semen. cui pro-
miserat ordinata. per angelos in manu
mediatoris. Sed iustus autem unus non est
deus aut unus est. Lex ergo adversus
promissa dei. Absit. Si tamen data esset lex
que posset iustificare. vere ex lege esset i-
ustitia. Si et dicit scriptura omnia sub pro-
missione. ut promissio ex fide christi daretur creden-
tibus. Quis autem quam veniret fides sub
lege custodirebatur et dedit meam fidem
que revelanda erat. Itaque lex pedag-
gus ut fuit in christo ihesu. ut ex fide iustifica-

mur. Deinde venit fides iam non factus
sub pedagogo. Omnes enim filii dei estis
perfecti que est in christo ihesu. Quotumque enim
in christo baptizati estis christum induistis. In
quo non est iudeus neque grecus. non est
servus neque liber. non est masculus neque
femina. Omnes enim vos unum estis in
christo ihesu. Si autem vos unum estis in christo ihesu
ergo semen abrahe estis. secundum pro-
missionem heredes. **III**

Dico autem. Quanto tempore heres
parvulus est in christo differt a servo
cum sit dominus omnium. Et quanto tempore
iustus est usque ad perfectum tempus a
patre. Ita nos cum essemus parvuli in
elementis mundi huius eramus servi-
tutes. Deinde venit plenitudo temporis. mi-
sit deus filium suum exultare factum sub lege.
ut eos qui sub lege erant redimeret. ut ad
adoptionem filiorum reciperemus. Quoniam
autem estis filii dei. misit deus spiritum filii sui in
corda vestra clamantem abba pater. Itaque
iam non est servus sed filius. Quod si filius
vestris per deum. Si tunc quidem ignorantes
dum. hiis qui natura non sunt. deum timebatis
Nunc autem cum cognovimus deum. ymunito
cognovimus estis adeo. quod sumimus iam ad in-
firmam et egenam elementa. quibus deus suus
vivit. Dies obliuionis et mensis et tempora et
annis. In his autem ne forte sine causa la-
boravimus in vobis. Scitote sicut ego. quod ideo
sicut vos. fratres. Obleto vos. nichil me
lesisset. Scitis autem quia per infirmitatem
carnis evangelizavi vobis. iam per deum
et tempta cum vestra carne mea. non
spiritus neque conspectus. sed sicut ange-
lum dei receperitis me sicut christum ihesum. Vbi
est ergo beatitudo vestra. Vnde etiam nunc enim
per hoc vobis. quia si fieri possent. carnos
vestros emisissetis et dedissetis michi. Ergo
minimus vobis factus sum. vnde dico
vobis. Emulant vos non debent. sed exultant
deus vult ut illos emulemur. Non
autem emulamini in bono semper. et non ta-
men cum plenus sit apud vos. furor mei
quod est in periculo. donec formet christus in vo-
bis. Vnde autem esse apud vos modo. et
mutare vocem meam. quia et fundor in vobis.

/fuerit

Dicit michi qui sub lege multis esse. legem non legistis. Scriptum est enim. qui abraham duos filios habuit. unum de ancilla et unum de libera. Qui autem de ancilla secundum carnem natus est. Sed qui de libera per promissionem que sunt per allegoriam dei. Hec enim sunt duo testamenta. Vnus quidem in monte syna in litteram generans que est ager. Syna enim mons est in arabia qui circumdatus est et. que in est iherusalem. et servit cum filiis suis. Illa autem que secundum spiritum est iherusalem. libera est que mater est nostra. Scriptum est enim. Et erant filii que non paris. erumpere et clama que non paratis. quia multi filii dei te magis quam eius que habet virum. Nos autem fratres secundum ysaac per promissionem filii sumus. Sed quod tunc is qui secundum carnem natus fuerat. persequeretur eum qui secundum spiritum. ita et nunc. Sed quid dicit scriptura. Ecce ancillam et filium eius. Non enim heres erit filius ancille vel filio libere. Itaque fratres non sumus a carne filii. sed libere qua libertate iherusalem nos liberauit.

Scite ergo et nolite minui incho sumus. tis deum. Et ecce ego paulus dico vobis. qui si circumdantur christi vobis nichil proderit. Quod estis autem rursus omni homini circumdanti se. quoniam debitor est unius legis faciente. Evacuatis estis a christo qui in lege iustificamini a gratia excluditis. Nos enim spiritu ex fide sperem in hac expectamus. Nam in christo nihil neque circumdatio aliquid valet. neque spiritum sed fides que per caritatem operatur. Curvatis bene. Quis vos impedit. ventum non obedire. Nemini assentire. Quia si non est ex eo. qui vocavit vos. Sed odium fermentum totam massam corrumpit. ego os fidei de vobis in domo quod michi aliud sapientis. Qui autem et turbat vos. portabit iudicium quoniamque est ille. Ego autem fratres si circumdationem adhuc porto. quid adhuc persequor persequor. Ergo evacuatis estis scandalum carnis. Et timam abscidant qui vos et turbant. Vos enim in libertate

notati estis fratres tantum. ne libertatem detis carnis. sed per caritatem spiritus libere minime. Omnis enim lex in una fine ne impleatur. Diliges proximum tuum. sicut teipsum. Quod si in vicem morietis et comeditis. videte ne ab in vicem et sumamini. Dico autem in christo. Si per caritatem ambulatis. desideria carnis non perficiatis. Caro enim concupiscit adversus spiritum. spiritus autem adversus carnem. Hec enim sibi in vice adversant. ut non quicquamque multis illa faciat. Quod si qui dicuntur non estis sub lege. Sed manifesta sunt autem opera carnis. que sunt fornicatio. immundicia. impudicia. luxuria. ydololatriam servitus. veneficia. inimicitie. contentionem. emulaciones. ire. rixae. dissensiones. secte invidie. homicidia. ebrietates. commellaciones. et huiusmodi. que per hoc vobis sicut per dicit. quoniam qui carnia agunt. regnum dei non consequentur. Fuit autem spiritus est. Caritas. gaudium. pax. patientia. benignitas. comitas. longa mansuetudo. fides. modestia. continentia. castitas. Adversus huiusmodi non est lex. Qui autem sunt christi. carnem suam crucifixerunt cum viciis et concupiscentiis. Si spiritui minui. spiritui et ambulamus. Non efficiamur inanis glorie cupidi in vicem putantes. in vicem invidentes.

Fratres. Et si percupatis fuerit homo in aliquo delicto. vos qui spirituales estis huiusmodi. in caritate in spiritum lenitatis. considerans tempus. ne in tempore. Alter altius quera portate. et sic adimplebitis legem christi. Nam si quis existimat se aliquid esse. cum nihil sit. ipse se seducat. Quis autem suum probet. unusquisque. et sic in seipso tantum gloriam habebit. et non in altero. Unusquisque et quis suum portabit. Minuet autem huius qui cathetizatur verbo et. qui se cathetizat in omnibus bonis. Nolite errare. Os non iridet. Que enim seminat in spiritu. et metet vitam eternam. Boni autem facientes. non desit

huius spiritus qui nunc opat in filios dei
fidenter inquit in nos omnes aliquando
conuersi sumus in desideria carnis in
facientes uoluntate carnis et cogitatione
inimici et inimici natura filii ue sunt et ceteri
Deus autem qui omnes est in misericordia. propter
inimicam caritatem suam quam dilexit nos
cum essemus in uoluntate peccatis. et uimificauit nos
in christo. cuius gratia estis saluati et resuscitatus
uita et sedere fecit in celestibus in christo ihesu ut
ostenderet in seculis super uentibus huius
dantes diuitias gratie sue in bonitate
super uos in christo ihesu. Gratia enim estis
saluati per fidem. et hoc non ex uobis. Deum
enim donum est. non ex operibus nequeis glorie
et prius enim sumus facti uia creati in christo
ihesu in operibus bonis que operatur deus. ut a
uolentis in illis. Quod ad memores esto
te. quia aliquando uos gentes eratis in carne et
dicebamus in spiritu ab ea que dicitur in
titulo in carne manifestata qui etiam in illo tempore
sine christo. auctori a conuersatione ista. et
hospites testamentorum per missionis spiritum
non habentes. et sine deo in hoc mundo. Quia
autem in christo ihesu. uos qui aliquando longe eratis.
facti estis per in sanguine christi. et per
pacem est uita qui fecit utraque uultum. et in
dum pariter in uacante salutis in uita
uas in carne sua. legem mandatorum de
arum euacuans. ut diuitias et dat in semet
ipso in uultu uocatum hominem. faciens pa
cem. ut reconciliaret amicos in uno corpore de per
tinent in efficiens in unitate in semet
ipso. Et ueniens euangelizauit. et uobis
pacem qui de longe fuistis. et pacem huius
qui per quoniam per ipsum huius accessu ambo
in uocati ad pacem. Ergo iam non es
tis hospites et ad uenire. sed estis ciues scilicet
inimici et domestici dei super edificati super fun
damentum apostolorum et prophetarum in christo summo
lapide angulam christo ihesu. In quo omnis
edificatio et structa crescit in templum
sanctum in domino. In quo et uos coedificamini
in habitaculum dei in spiritu sancto. III

Quius rei gratia ego paulus uir
etis christi in uobis gentibus. si
tamen audistis dispensationem
gracie dei que data est michi in uobis quoniam

secundum reuelationem. notum michi factum est sa
cramentum. sicut super scriptum in breui pro ut
potestis legentes intelligere prudentia mea
in multis christi. quod aliis generationibus non
est agnatum filijs hominum. sicut nunc
reuelatum est sanctis apostolis eius et prophetis in spiritu
esse gentes coheredes et corporales et principes
reipromissionis in christo ihesu per euangelium
cuius factus sum ego minister. secundum do
minum gratie dei que data est michi. secundum opera
conueniunt uirtutis eius. Et ideo autem omnia
sanctis minimis data est gratia hoc in gentibus
euangelizare inuestigabiles diuitias
gracie christi. et illuminare omnes que sic dispen
satio sacramenta abscondita a seculis ideo
quia omnia creauit ut in nouitate prince
pum et potestatum celestium per ecclesiam in illis
foris sapientia dei secundum primum uerum
seculorum qui fecit in christo ihesu dominum nostrum in
quo habemus fiduciam et accessum in se
dentia per fidem eius. Quod quod peto ne desista
tis in tribulationibus meis pro uobis. que est
gloria nostra. Quis rei gratia flecto genua mea
ad patrem domini nostri ihesu christi. ex quo omnis
patritas in celo et in terra nominatur ut de
uotus secundum diuitias glorie sue uocemini
in uocati per spiritum eius in uocati hominem
christum habitare per fidem in cordibus uestris. In
caritate radicati et fundati. ut possitis co
prehendere cum omnibus sanctis que sic laus
do et longitudo et sublimitas et profunditas
Sciatis etiam super eminentem scientie car
itatem christi. ut impleamini in omni plen
tudinem dei. Et autem qui potens est omnia
facere super habundantiam quam petimus. autem in
telligimus secundum uocem que operatur in
uocati ipsi gloria in ecclesia in christo ihesu in omnes
generationes seculi seculi amen. III

O bsecro itaque uos ego uindictus in do
minum ut argue ambulationis uoca
tione qua uocati estis cum omni
humilitate et mansuetudine in uocati pacis et
obspiciantes in uocem in caritate. Sicut
seruare unitatem spiritus sancti in uocati pacis.
Unum corpus unum spiritus sicut uocati estis
in una spe uocati in uocem. Unus dominus.
una fides. unum baptismum. Unus deus
et pater omnium qui super omnes et per omnia et

In omnibus nobis. **I**n unum autem uerum data
est gratia. secundum mensuram dona comis xpi. **P**ro
pter quod dicit. Ascendens in altum captiuam
duxit captiuitatem dedit dona hominibus.
Quod autem ascendit. quid est nisi quia desce
dit primum in flores ptes terre. Qui descen
dit ipse est qui ascendit super omnes celos ve
niet omnia. Et ipse dedit quosdam am qdem
aplos quosdam aut prophetas. alios aut
euangelistas. alios autem pastores. et
doctores ad edificationem scilicet in opus
munusque in edificationem corporis xpi. donec
ocurramus omnes in unitatem fidei. et ag
nitionis filij dei in uerum psonam in mensura
etatis. plenitudinis xpi. ut iam non sumus
puuli fluctuantes et circumfusi omni
uentis doctrine in uequicia hominum. in al
tuna ad conuentionem erroris. **V**icatem
autem facientes in caritate. crescimus in il
lo psona qui est caput xpi. ex quo tot
corpus opacum et conuentionem psonam in
tutem in unificationem secundum opacum
in mensuram munusculis. mentem aug
mentum corporis facit in edificationem sui in
uitate. **H**oc igitur dico. et testificor in domino.
ut iam non ambuletis sicut gentes am
bulantes in uanitate sensus sui tenebris ob
scure habentes intellectu. alienati a ui
ta dei per ignorantiam que est in illis propter
cecitatem cordis ipsorum. **Q**ui despicientes
semetipsos tradiderunt in pudorem. in opacum
inmundum. omnes in auaritia. **E**os autem
non ita didicistis xpi. sic tamen illi audi
stis. et in ipso eodit estis. sicut est ueritas in ipso.
Depone uos secundum psonam et uisum
uicem hominem qui corripit secundum desideria
erroris. **R**emouamini autem spiritu mentis et
ure. et induite uos hominem qui secundum
deum creatus est in iustitia et caritate uitae.
Propter quod depone uos mentem aciem. loqui
uitatem. unusquisque cum proximo suo
qui sumus in uicem membra. **N**on sumus
in uolite peccare. **S**ed non conturbat super uia
audiam uiam. **N**olite loci dare dyabo
lo. **Q**ui in finibus iam non sunt. **A**gis
autem laoret opando manibus suis quod uoluit
est ut habeat unde tribuat necessitatem po
tenti. **O**mnis sine malis ex ore uro n

procedat. **S**i quis uoluit ad edificationem
fidei ut de gratia audientibus. **E**uoluit
cultare spiritum sanctum dei in quo signata est
indie redemptionis. **O**mnis amaritudo et
ira indignatio et clamor et blasphemia
tollatur a uobis. cum omni malitia. **E**t
tote autem inuicem benigni. misericordes. dona
tes in uicem sicut et deus in xpo donauit uobis.
Estate imitatores dei sicut **E**t
filius et auisum et ambulationem in di
lectione sicut et xpi dilexit nos et se
dedit semetipsum pro uobis oblationem et
hostiam deo in odorem suauitatis. **F**orni
catio autem et immunditia aut auaritia
nec nomine in uobis. sicut decet
scilicet. aut turpitudine. aut stultiloquium.
aut scurrilitas que ad rem non paret. **S**i
magis gratiam actio. **H**oc enim scitote
intelligentes quod omnis fornicatio. aut
inmundus. aut auarus. quod est ydolatri
semitis. non habet hereditatem in regno
xpi et dei. **N**emo uos seducat in amore uul
gari. **P**ropter hoc enim uenit ira dei in filios dis
fidentie. **N**olite ergo effici principes eos.
Eritis enim aliquando tenebre nunc
aut lux in domino. **E**t si filij lucis ambula
te. fructus enim lucis est in omni bonitate
et iustitia et ueritate. **P**robantes quod sit be
neplacitum deo. **E**t nolite communicare
opibus in fructibus tenebrarum. magis autem
redarguite. **Q**ue in occulto fiunt ab ipso
turpe est edicere. **O**mnia autem que argui
tur a lumine. manifestantur. **O**mnis enim
quod manifestat. lumen est. **P**ropter quod dicit.
Surge qui dormis et exurge a dormis et
illuminabit te xpi. **V**idete itaque fratres quod
modo tante ambulationis non qui in signi
ficantes. **S**i quasi sapientes. redimetes ipse
quod tantum dies mali sunt. **P**ropterea nolite
fieri imprudentes. **S**i intelligentes que uoluntas
domini. **E**t nolite in ebriari
uino in quo est luxuria. **S**i impleamini
spiritu sancto loquentes uobis in psalmis in
psalmis et ymnis et canticis spiritualem
cantantes et psallentes in cordibus uestris
domino. **G**ras agentes semper psonis
in nomine domini in ihu xpi deo et patri. **S**i
lecti inuicem in amore xpi. **O**mnis uis uir

Paulus et thymotheus serui ihu xpi
omnibus sanctis in xpo ihu qui sunt
philippis cum episcopis et dyaconis
gratia uobis et pax a deo patre nro
et domino ihu xpo. Gratias ago de
meo iomni memoria ui. semp in
cunctis orationibus meis pro uobis. Ut
uis cum gaudio. deprecamur facies
sup. et inuincationem uiam in ewangelio
xpi. ap. ma die usque nunc et fidens hoc ipm
quia qui cepit in uobis opus boni. p. su
et usque in diem ihu xpi. Sicut est in te
iustum. hoc sentite propter uos. et
qd habeant uos in corde et in uultu meo
et in defensione mea et in uoluntate ewan
gelij socios gaudij mei omnes uos esse
Et ista enim in est deus quomodo cupiam
uos omnes in uisceribus ihu xpi. Et hoc oro
ut caritas ura magis et magis huius
in sententia et in omni sensu. ut probetis po
tiora uelitis facere et sine offensione iudi
em xpi repleti fructu iusticie p. ihu xpm
in laudem et gloriam dei. Sicut autem uolo uos
fratres. q. que circa me sunt magis ad p
fectum nemine ewangelij. ut uicinia
mea manifesta fiant in xpo. iomni p. co
uo et in cunctis omnibus ut plures efficiat
in domo et fidentes in uisceribus meis habun
danter audient sine timore ubi in bello
qui. Quidam quidem et ipse inuidiam et
et inuentionem quidam autem et p. bonam vo
luntate xpm p. dicant. Quidam autem ex

caritate scientes quomodo in defensione ewan
gelij posui sum. Quidam autem ex defensione
ne xpm annuntiare non sunt existimantes
p. cessuram se suscitare inuicem meos. Qd
enim dnm omnimodo sine p. occasione
sine p. uicacem xpm annuntiet et in hoc gau
deo. et gaudebo. Sicut enim q. hoc in te p
uenit ad salutem. p. uiam orationem et omni
stratagemam spiritus ihu xpi sed in expectatio
nem et spem meam q. in nullo et fando. et in
omni fiducia. sicut semp et in te magnifica
bitur xpe in corpore meo. sine p. uicacem. sine p
mortem. et in te autem in me xpe est in mo
rte. Qd si uiuere in carne. hic in me
fructus opis est. ecce quid eligam igitur. et
Certo enim edno. et delidum habens
distolui et ex cum xpo. in te magis melius
p. manet. aut in carne. necessarium est p. p
uos. Et hoc et fidens scio quia maneo et p
maneo omnibus uobis ad p. uiam in te et
gaudium fidei. ut gratia ad me in quid
in xpo ihu in me p. uenit aduentum in
ad uos. tantum digne ewangelio xpi co
uisant. ut sine cum uenit et uideo uos
sine absens audiam de uobis. q. statim
in uo sp. uiam in te et laborantes fidei et
in ewangelio in nullo et in te. ab adu. et
is. que est in illis causa p. dicant uobis
aut salutis. Et hoc adeo. q. uobis donati
est p. xpo. non solum ut in te credatis. et
etiam ut p. alio p. uiam in te et in te ha
bentes quare et in te in me et in te audiam
de me.

Siqua ergo et solatio in xpo si qd so
latum caritatis. si qua societas
sp. si qua uiscera uisceracionis et
plece gaudium in te. ut item sapientis et
dem caritatem habentes. uiam in te et
ipm sentientes. et in te p. uiam in te ne
q. p. ianem et in te. et in te in te su
p. uiam in te in uicem et in te. et in te
sua sunt singuli et in te. et ea que et in
um. et in te sentite in uobis qd in
xpo ihu. Qui cum in forma dei esset. non
capitulum arbitratu est esse se equales
deo. et in te in te in te in te in te in
accipiens in similitudine hominum factus
et in te in te in te in te in te in te in te

semetipsum factus obediens usque ad mortem
in mortem aut crucis. Propter quod et deus exal-
tauit illum et donauit ei nomen quod est se-
cundum omne nomen. ut in nomine ihu omne ge-
nui flectat. celestium terrestrium et infernorum.
Et omnis lingua confiteatur quia dominus ihesu
christus in gloria est dei patris. Itaque et mihi inter
sicut semper obedistis. non ut in precepta mea tan-
tum. sed multo magis nunc in absentia mea
cum meam in amore in animam salutem operamini.
Deus est enim qui operatur in vobis in uel-
le et perficere per bonam uoluntatem. Omnia autem
facite sine murmuratione et inobedientia. Et in obedi-
entia ut sitis sicut quiescentes et simplices sicut
filii dei. sine reprehensione in medio nationis
praeuere et pule. inter quos lucetis sicut lumen
in mundo uolumus ut retinentes ad glori-
am in eam in morte christi. quia non in uanum
laboramus. neque in uanum laboramus. Sed et
si in uanum laboramus. super sacrificium et obsequium fidei
me gaudere et gratulari amantibus uobis.
Idcirco autem et uos gaudete et gratulamini
mihi. Sed perdo autem in domino ihesu christo
et in domino meo cito me in uide ad uos. ut
et ego in domino animo sum cognitus que etiam
uos sunt. Neminem autem habeo tam
voluminose qui sine affectu me pro uobis
sollicitus sit. Omnes enim que sua se-
queruntur non que ihesu christi. Exprimetur
autem eius cognoscere. quia sicut per filium
meum letantur in euangelio. Hunc ergo
pro me mittere ad uos. mox ut uidero que
circa me sunt. Confido autem in domino quod
nam in precepta ueniam cito ad uos. Et eccles-
iam autem existimam episcopatum
fratrum meum et cooperationem et militum
meum uelut autem apostolum et ministrum
necessitatis mee mittere ad uos. qui qui-
dem omnes uos desiderabat et uisitabat
erat. Propter quod et audieratis illum in fine
tuum. Nam in fine uisus est ei. Non solum
autem eius ueniam etiam in me. ne uisita-
tionem super uisitationem habeam. Iesu autem
ergo in fine illum ad uos ut uisio eo ita
gaudeatis. et ego sine uisitatione sum. Ex-
cipite itaque illum in omni gaudio in
domino. et in uisitatione habete cum ipso

no se quoniam propter opus christi. usque ad mor-
tem accessit tradens animam suam ut imple-
ret id quod ex uobis decrat erga meum ob se-
quuntur. **III**

Occidite carnes uide in domino
eadem uobis laudare michi quidem
non pigram. uobis autem necessa-
rium. Et uide carnes uide in malos operarios
uide in rationem. Nos enim sumus cum
carnalibus qui spiritu deo sumus. et gloriamur
in christo ihesu et non in carne. fiduciam habemus
quoniam ego habeam fiduciam in carne.
Sed quis alius uideatur et fidem in carne ego
magis cum carnalibus octavo die ex genere
istius. de tribu beniamin. hebreus ex iacob
is. secundum legem peritans. secundum circula-
tionem persequens ecclesiam dei. secundum ius-
titiam que in lege est. et iustitiam sine que-
ra. Sed que michi fuerunt lucra ista et arbi-
tratus sum propter christum deieci. Et
nunc tamen existimo omnia deieci
esse propter eminentem scientiam. ihesu christi
domini mei. propter quem omnia deieci
fecit et arbitror. etiam. ut christum lucrari fac-
iam. et in uisitatione malo non habens in
eam iustitiam que ex lege est. sed illa que
ex fide est christi que ex deo est iustitia in fide
ad agnoscentium illum et uisitationem resur-
rectionis eius et ad societatem passionis
illius et figuram in omni eius. si quomodo
occidit ad resurrectionem que ex mor-
tuis. Non quod iam accepim. aut tam
perfectus sum. Sed equos autem si quomodo op-
tendam in quo et phentus sum appo-
situm. Fratres ego me non arbitror. com-
prehendisse. et in uisitatione autem que quidem re-
tio sunt obliuiscens ad ea non que sunt
priora extendens incipim ad destinatum
persequor. ad uisitationem super ne uocatus
in christo ihesu. Quoniam et perfectus sumus.
hoc sentiamus. Et si quis alius sapienter
et hoc uobis deus reuelauit. et in uisitatione
ad quod peruenimus ut idem sapiamus
et in eadem permanant regula. In uisitatione
mei estote fides et obseruare eos qui ita
ambulant sicut habetis formam. nam
et illi enim ambulant. quos sepe dice-
bam uobis. nunc autem et fletus dico in uisitatione

crucis xpi quoniam finis uitae quod de uen-
ter est. et gloria in resurrectione ipse qui in aena capi-
unt. et gloria autem in resurrectione ipse est. Unde
etiam saluati expectamus dominum nostrum ih-
xpm qui reformauit corpus humilitatis ut
et figuratum corpus dantes sue secundum opera
in qua possit etiam uideri sunt omnia.
Itaque fratres mei omnes desideramus. **III.**
Sicut gaudium meum et corona mea sic staret in
domino huius. Et hodie iam rogo et synthe-
cem deprecor idipsum sapere in domino. Et cum rogo
te et gaudere compar ad unum illas que me
cum laboramus in eodem regno cum deinde
et ceteris adiutoribus meis quos non minus
uideo uide. Et audete in domino semper. **III.**
Dico gaudete modesta uita nota sit omnibus
hominibus. Dominus enim prope est. Nichil soli-
tati sitis sed in omni oratione et obsecratione cum
gratum accione petentes ut in nosceat
apud deum. Et pax dei que exsuperat om-
nem sensum custodite corda uestra et intelligen-
tias uestras in xpo ihu domino nostro. De cetero fr-
quenterque sit uera. Quamque prudentia quam
iustitia quamque scientia quamque amabilia quamque
bonae fame si qua uirtus si qua laus dis-
cipulorum si cogitate quae didicistis et acce-
pistis et audistis et uidistis in me. Hoc agi-
te in pacis erit uobiscum. Et amicus sit
autem domino uehementer. qui tandem aliqui
refloruistis pnie. sentite sicut et sentieba-
tis. Comparati autem eratis non quasi per pe-
nuria dico. Ego enim didici in quibus su-
fficiens esse. Sed et humilitati scio et
humidate uosque et in omnibus istis scio et
sacra et elum et humidate et penuria pa-
ti. Omnia posui meo qui me confortat. Ve-
nienti uos bene fecistis et communicantes et
uolacum mee. Sicut autem et uos philippe-
ses quod in principio ewangelii quam pater sui
amacedonia nulla in ecclesia et in uicinis
et uine dati et accepti. nisi uos soli. Quia
et thessalonicae semel uos et uos in uisum misistis
in. Quia non quo datur sed requiro fructus
humidate in uine mea. Habeo autem omnia
in domino. Et epistulae sunt acceptas ab epaf-
dio que misistis iohannem suauitatis ho-
nam acceptas placente deo. Deo autem
meus impleat omne desiderium uestrum se-

undum diuitias suas in gloria in xpo ihu. Do-
autem patri nostro gloria in saecula saeculorum amen.
Salutate omnes sanctos in xpo ihu. Sa-
lutate uos qui mecum sunt fratres. Sa-
lutate uos omnes sed maxime ante qui
bedamo celans sit. Et tanta communio
in xpo cum spiritu uestro amen. **Expli-**
et epla ad philippenses. Incipit plog-
in epistola ad colofenses.
Olaenses in hunc laodice-
ses sunt alij et in quibus e-
rant apud apostolos. Et ad
nos accessit apostolus ipse. Et nos per epistolam
conuigit. Audierant enim uerbum ab
archippo qui et ministerium in eis accepit.
Ergo apostolus iam ligatus scripsit eis
ab ephezo per dionysium et uelut
accolunt. **Incipit epla ad colofenses. i.**

Paulus apostolus ihu xpi pro uoluntate
dei et in iherosolymis fratribus qui sunt
colofenses sanctis et fidelibus fratribus
in xpo ihu. Gratia uobis et pax a
deo patre nostro et domino ihu xpo. Et
gras agimus deo et patri domini nostri
ihu xpi semper pro uobis orantes au-
dientes fidem uestram in xpo ihu et
dilectionem quam habetis in sanctis omnibus
propter spem que reposita est uobis in celis
qui ante audistis in uobis ueritatis ewan-
gelium quod peruenit ad uos sicut et in uobis
in uobis est et fructificat et crescit sicut in
uobis ex ea die qua audistis et cognouistis

ut gratiam dei inuitate sicut didicistis i
ab epaphrodis caussimo & scitis uis qui e
fidelis p uobis minister xpi ihu. qui et
am manifestauit nobis dilectio in uis
in spiritu. I deo i nos ex qua dte audiu
mus non cessauit p uos orantes i
postulantes ut impleamini a gratia
voluntatis eius in omni sapientia i tel
lectu spirituali. ut ambuletis digne do
p omnia placentes i omni ope bono i
fructificantes i crescentes in scientia dei
i omni uirtute & facta scdm potentiam
clauis eius i omni patientia i lon
ganimitate cum gaudio grās agen
tes deo p u. qui dignos nos fecit in pte
sortis scōs in lumine qui eripuit uos
de potestate tenebrarum i iustitiam in reg
num filij dilectionis sue. In quo habet
mus redemptionem i remissionem pccōe
qui est ymago dei in uisibilibus p uogeni
tis omnis creature quoniam in ipso & di
ta sunt uisibilia i uisibilia i uisibilia
i inuisibilia. sicut throni. sicut onāones.
sicut principatus. sicut potestates. Omnia
q p u. i in ipso creata sunt i ipse est ante
omnis i omnia in ipso & stant i ipse e caput
corps eccle. qui est principum p uogeni
tis ex mortuis. ut sit in omnibz i p p
inatum tenens. q in ipso & placuit omni
plenitudinem i uisibilibus. p eum re
conciliari omnia in ipso. pāctis p
sanguinem cruē eius. sicut que in uis.
sicut que in celo sunt. Et uos tunc & tunc
aliquando alienati i in uis sensu in
opis malis i uis alit uis i uis i uis
pe carnis eius p mortem exhibere uos
scōs i immaculatos i irreprehensibiles
coram ipso. si tamen pmaneat i fide
fundari i stabiles i immobiles ab spe
euangelij qd audistis qd p dicatione
i uisibilia creatura que tō celo est. & uis
fais sum ego paulus minister q uis
gaudeo in passionibz p uobis. i ad im
pleo ea que desunt passionum xpi i
carne mea p corpe eius qd e eccle. & uis
fais sum ego paulus minister scdm di
pensationem dei que data e michi in
uobis ut impleam uoluntatem dei i in uis

terum qd absconditum fuit a seculis i
generationibus. uis aut manifestum est
sanctis eius quibz uoluit dō notis fac
diuitias glie sacrauent huius ingentibz
qd est xpc in uobis spes glie quent nos a
iusticiam. Corruptores omnem ho
minem i docentes omne hominem i omni
sapientia. ut exhibeat omni hominem
p fcm in xpo ihu in quo i laboro i stando.
scdm opationem eius quam opatur in
uobis in uirtute. **II**
Nolo enim uos scire qualem solle
ritudinem habeam p uobis i pro
p uis qui sunt laodice. i q uis
non uident faciem meam in carne. ut
& solentur corda ipso instructi in caritate
i omnes diuitias plenitudinis in tel
lectus i agnitione uisibz dei p xpi ihu
in quo sunt omnes thesauri sapientie i
scientie absconditi. Nolo autem dico i
nem uos decipiat in solitudine sinu.
Iam i corpe absens sum. sicut spū uis
am i. gaudeo i uidens ordinem p uis
i iusticiam eius qui in xpo est fide i uis
Sicut q accepistis eum xpm dnm uis
in ipso ambulate i iusticiam i sup edificati
i ipso. i iusticiam i fide sicut i didicistis i fide
fundantes in illo in gratia actione. Videt
ne quis uos decipiat p philosophiam i
in anem fallaciam. scdm traditionem ho
minum. scdm elementa huius mundi. i uis
scdm xpm. quia in ipso habitant omnis
plenitudo diuinitatis corpore i iustis i
nullo reperi qui est caput omnis p uis
tis i p uis in quo e iusticiam i iustis i
alione non manifesta in expōitione
corps carnis & sepulti cum illo in bap
tismo in quo i iusticiam i p uis i iustis
comis dei qui suscitauit illum a mor
tuis. i uos cum mortui essetis i delictis
i spū carnis uis. i iusticiam i iustis
lo donatis i uobis omnia delicta delens
qd ad iustis uos erat cyrographum de
creti qd erat & tunc nobis. i iustis i
iustis i iustis i iustis i iustis i iustis
liano p uis i iustis i iustis i iustis
fidenter palam triumphans illos in se
metipso. Nemo ergo uos iustis iustis

metis et maris et floribus varietate. de qua
acceptis mandata. Si uenit ad nos ex
tante illi qui dicitur in istis qui
sunt exultatione. Et si soli sunt adu-
tores mei in regno dei qui michi fuerunt
solacio. Salutate vos epaphras qui ex
uobis est sermo christi ihu. semper sollicitus
pro uobis in orationibus ut scilicet perfecti et pleni
in omni voluntate dei. Estimamus enim
omni propter quod habet multum laborem
pro uobis et pro his qui sunt laodicee et qui
ierapoli. Salutat uos lucas medicus
et uultum uos demas. Salutate fratres
qui sunt laodicee et nympham et qui in domo
eius ecclesiam. Et cum lecta fuit apud
uos epistola. facite ut in laodiceensi
ecclesia est equale uos legatis. legat et eam
quod laodiceensi dicitur archippo. Vide misit
uobis quod accepisti idcirco ut illud impleas et sa-
lutatio mea manum pauli. Quod emores et
tote uinculos meos. Et in domo uiri eius
uobis am. *Prologus in epistola ad thessalico.*

Thessalonicenses sunt in aceto
ues qui accepto iudeo vicariis
procurant in fide etiam in persecutione
cum suis. Preterea nec receperunt
falsos apostolos nec ea quae falsis apostolis di-
cebant. Hos collaudat apostolus scilicet et
ceteris primum et honestum.

In epistola prima ad thessalonicenses. c.

Paulus et silvanus et thymotheus
ecclesie thessalonicensi in deo pa-

trici in domino ihu christo. gratia uobis et pax.
Gratias agimus deo pater ubi uobis sem-
per memoriam uiri facientes in omni
uobis sine intermissione mentores operis fi-
dei uere et ueris et caritatis et sustinentie
spiritui in ihu christo ante omni et patre
in omni. Scientes fratres dilectissimi a domino
electionem ueritatem. quod euangelium nostrum non
fuit ad uos in similitudine tantum. sed in ueritate
et in plenitudine in multis. sicut
scitis quales fuimus in uobis propter nos.
Et uos imitatores uiri facti estis in domo ex-
pectantes euangelium in tribulatione multa et
gaudio spiritui sancto. ita ut uos facti sitis facti
in omnibus credentibus in macedonia et in
achaea. A uobis enim diffamatus est
sermo domini. non solum in macedonia et in achaea
sed in omni loco fides uera que ad dominum perfec-
ta est. ita ut non sit uobis necesse quicquam
loqui. Quia per euangelium de uobis annuntiant
qualem in uobis habuimus ad uos.
In quo etiam estis ad dominum assumpti adis. ser-
uare deo uiro et uerbo et expectare filium eius
de celis. quem suscitauit ex mortuis do-
minum ihu qui eipuit nos ab ira uenientia.

Nam ipsi sancti fratres in omni. *II.*
tamen uiri ad uos quod non man-
fuit sed ante passi et in uelutis
affectu. sicut scitis in philippis fiducia
habuimus idcirco ut loqui ad uos et
euangelium dei in multa sollicitudine.
Exhortatio enim nostra non de errore
quod de inuidia. neque in dolo. sed sicut
boni sumus a deo ut credatur nobis eu-
gelium ita loquimur. ut quod hominibus
placenter. sed deo qui probat corda nostra.
Neque enim aliqui sumus in similitudine
adulatores sicut scitis neque in occasio-
ne auaritie. Deus testis est nec quic-
ques ab hominibus gloriam neque a nobis
neque ab aliis cum posceretis uobis o-
neri esse. ut ceteri apostoli. Sed facti sumus par-
uuli in medio uiri. tanquam si uirum so-
ueat filios suos. ita desiderantes uos
ut uideamus et uideamus et uideamus. non
solum euangelium dei. sed etiam animas
uostas. quoniam et in uobis facti estis. et
in uobis enim facti estis fratres laboris uiri et

X legat et ea
laodiceensi
uobis legat et
dicit archippo

sanguines nocte ac die operantes ne ali-
 quent in sui gravatibus predicant uobis
 euangelium dei. Vos testes estis et deus qui
 sancte et quam iuste et sine querela uobis
 credidistis. Summus sicut satis qualiter
 unigenitus unum sicut pater filios suos
 deprecantes uos et solantes. testificati sumus
 ut ambuletis digite deo qui uocant
 uos in sui regnum in gloriam. Idem in
 gratias agimus deo sine intermissione qui
 cum accepissetis a nobis uerbum auditu
 dei accepistis aliud non ut uerbum homi-
 nis sicut est ne uerbum dei qui operatur in uobis
 cum credidistis. Vos enim ueritatem fac-
 tis ecclesiam dei que sit in uobis in ipso
 christi. quia eadem passi estis uos a tribu-
 tionibus suis sicut ipse auctor. Quia dum
 christum adoramus et ipsas et nos plebem hunc
 et deo non placent in omni bono ad
 sanctur promittentes nos gentibus loqui ut
 salue fiant. ut impleant per suam semper
 Puerum enim uerba dei super uos usque in fine.
 Vos autem fides desolati a uobis ad ipse
 ore aspectu non corde humilitatis festi-
 uauimus faciem uestram uidere cum multo
 desiderio qui uolumus uenire ad uos. E-
 go quidem paulus et semel et iterum. Impe-
 diuit nos sathanas. Que est enim uerba
 spes. aut gaudium. aut corona glorie.
 Nomen uos ante deum uestrum christum
 estis in aduentu eius. Vos enim estis
 gloria uestra et gaudium. *III*

Propter quod non sustinentes am-
 plius placent uobis remanere
 athenis solis et in sumus thymo-
 theum fratrem uestrum et ministrum dei in ewan-
 gelio christi. ad exhortandos uos et exhortando
 per fide uestram. ut nemo moueat in tribula-
 tionibus istis. Ipse enim satis quod in hoc po-
 sita sumus. Nam etiam apud uos eum
 predicabamus uobis passuros nos tri-
 bulaciones sicut et facti estis et scitis. Propterea
 ego amplius non sustinens nisi ad
 cognoscendam fidem uestram ne forte temp-
 tauerit uos is qui temptat. et inanis fiat
 labor uestrus. Nunc autem ueniente thymo-
 theo ad uos a uobis et amicitia ante
 uobis fidem et caritatem uestram et quia

memoriam in habens bonam. semper de-
 siderantes uos uidere sicut et nos qui ope-
 ratur. Idem et solati sumus fides in uobis et
 in omni necessitate et tribulatione uestra per
 fidem uestram. qui nunc uiuimus in uos
 status idem in deo. Quia enim gratias ago
 aem possumus deo retribuere per uobis in
 omni gaudio quo gaudemus super uos
 ante dominum in uos ac die humilitatis
 gloriantes. ut uideamus faciem uestram et ex-
 piamus ea que desunt fidei uestrae. Ipse
 autem deus et ipse in omni christi dominus
 in uos ad uos. Vos autem omnes mul-
 tiplicet et habundare faciat caritatem
 uestram in uicem. et in omnes que ad in-
 domini et uos in uobis ad exhortanda corda
 uestra. sine querela in uobis ante deum et
 per in uos in aduentu domini in christi
 in omni bono. Amen. *III*

Decet ergo fides rogamus uos et
 obsecramus in domino christi ut que
 admodum accepistis a nobis
 quo oporteat uos ambulare et placere
 sit et ambuletis ut humilitatis magis. Sa-
 tis enim que precepta dedimus uobis per do-
 minum christum. Hec enim uoluntas dei
 sanctificatio uestra ut abstineatis uos a for-
 nicatione ut sciat unusquisque uestrum
 uas suum possidere in sanctificatione et ho-
 noris non in passione et desiderio sicut et
 gentes que ignorant deum. Et neque
 super grediat neque circumueiat in negotio
 fratrum suorum quoniam uindex est deus
 de his omnibus sicut posuimus uobis
 et testificati sumus. Non enim uoluit
 nos de in inuidia et in inuidia.
 Itaque qui hunc spiritum non hominem spiritum
 sed deum qui etiam dedit spiritum suum
 in uobis. De caritate autem fraternitatis non
 necesse humilis sentire uobis. Ipse et
 uos adeo didicistis ut diligatis in ui-
 cem. Et enim aliud facitis in omni fratre
 et in inuidia in aedonia. Rogamus autem
 uos fides ut habundetis uos magis et
 operam deus ut quieti sitis. in uobis ne-
 gotium agatis et operum in manibus ue-
 stris. sicut precepimus uobis ut et hone-
 ste ambuletis ad eos qui foris sunt et

nullius aliquid delicta. **N**olumus autem
nos ignorare fratres de die et hora
non scitis sicut et ceteri qui spem in
habent. Si enim credimus quod ihc mor-
tuis est et resurrexit. ita etiam eos qui dor-
muerunt per ihc ad ducet cum eo. Hoc
enim vobis dicimus in verbo dni. quia
nos qui vivimus qui reliqui sumus
adventu dni. non praecedemus eos qui
dormierunt. qui ipse dnus in nubibus et in
archangelis et in nubibus dei descendet de celo.
et moriantur qui in xpo sunt resurgent primi.
Deinde nos qui vivimus qui reliqui
sumus simul raptemur cum illis in
nubibus ob viam xpi in aera et sic semper cu
dnio erimus. Itaque consolamini invicem
in verbis istis.

De tempore autem et momento fratres
non indigetis ut scribamus vo-
bis. Ipse enim diligenter scitis quod
dies domini sicut fur. ita in nocte veniet.
Cum enim dixerit pax et securitas. tunc eis
superveniet infortis. sicut dolor in vobis ha-
bitis et non effugiet. Vos autem fratres no-
estis in tenebris. ut vos dicit illa cano-
ficat et persequatur. Omnes enim vos fi-
lii lucis estis et filii diei. non estis tenebris
neque tenebrae. Si ergo non dormiamus
sicut et ceteri. sed vigilemus et sobrii simus.
Qui enim dormiunt nocte dormiunt.
et qui ebrii sunt nocte ebrii sunt. Vos autem
qui diei sumus. sobrii sumus. Nunc lo-
quamur vobis et cantemus. et galeam spei
salutis. quia non posuit nos deus in nra-
li. sed in acquiescentem salutis per dnm nr-
m ihc xpm. qui morietur et pro nobis. ut
sive vigilemus sive dormiamus simul
cum illis vivamus. Propter quod consolamini
invicem et edificate alterutrum. sicut et faci-
tis. Rogamus autem vos fratres. ut non
itis eos qui laborant in vobis et ipsi sunt
vobis in dno et in omni. ut habe-
tis illos humiliter et caritate. et propter
opus dnm. et pacem habere cum eis.
Rogamus autem vos fratres. corripite
inquietos. consolamini pusillanimes.
suscipite infirmos. patientes estote ad
omnes. Videte ne quis malum pro malo

alicui reddat sed semper quod bonum est facta
unum invicem et omnes. Semper gaudi-
te. sine intermissione orate. In omnibus
gratias agite. Hec est enim voluntas
dei in xpo ihu in omnibus vobis. Si qui-
tum nolite extinguere. prophetas nolite
spem. Omnia autem probate. quod bonum
est tenete. ab omni specie mala absti-
nere vos. Ipse autem deus pacis faci-
et vos per omnia ut integer spiritus
vestret. et anima et corpus sine querela
adventu domini in ihu xpi venietur.
Fidelis est deus qui vocavit vos. qui e-
ciam faciet. fratres orate pro nobis. Sa-
lute fratres omnes in omni saeculo. Amen.
Vos per dominum ut legatur epistola
hec omnibus sanctis fratribus. Et ratio
domini in ihu xpi cum omnibus vobis.
amen. *Explicit epla ad thessaloni-
censes i. Incipit prologus in epla ad thessaloni-*

Ad thessalonicenses secundas
scribit epistolam apostolus
et vocat facit eis de tempore
novissimis et de adventu ad-
ventu de reformatione eius. Scribit autem hac
epistolam ab athenis per tythium dyaco-
nem et onestum acolitum. *Explicit
prologus. Incipit epla scda ad thessaloni-
censes. Caput i.*

Paulus et silvanus et thymotheus
ecclesie thessalonicensi i
pax vobis et domino ihu xpo. gra-

uobis et par ad eo pacem in domino ihu xpo.
 Et ita de cetero agere semper deo pro uobis scilicet
 ita ut dignum est quoniam super ceteros sanctos
 uos habundat caritas in unum sanctum et
 in omnes in uos. ita ut uos ipsi in uobis gloriemini
 in ecclesiis dei propter pacem in uos et fidem
 in omnibus persecutionibus uos et tribulationibus
 quibus sustinetis in exemplum uos
 in die dei ut digni habeamini in regno dei.
 Pro quo et patimur. Si tamen iustum est apud
 deum retribuere retribuendum his qui uos
 tribulant et uobis qui tribulamini rege
 nobiscum in reuelatione domini nostri ihu xpi
 decem aut angelis uos et ista
 ignis datus iudicabit. His qui non
 uiuunt deum et qui non credunt euangelio
 domini nostri ihu xpi qui penas dabo in
 iudicium etiam a facie domini et gloria uos
 eritis. cum uenit glorificari in sanctis et
 in ammirabilibus fieri in omnibus qui credide
 runt. quia creditum est testimonium uos
 in die illo. In quo etiam oramus
 semper pro uobis ut dignetur uos uocare
 sua uocare deus ut impleat omne uolu
 ntatem bonitatis sue. et opus fidei in uos
 ut clarificetur nomen domini nostri ihu xpi
 in uos et uos in illo secundum gratiam dei
 in domino ihu xpo. **II**

Rogamus autem uos fratres per adue
 num domini nostri ihu xpi in rege
 nomis id est ut non ad moue
 um aut sensu neque iramini. neque per
 spiritum. neque per rationem. neque per epistolam
 quam per nos misimus. quasi in uos die
 qui. Ne quis uos seducat in illo modo.
 Quoniam nisi uenit discipulus primum
 et reuelatus fuerit homo per filius per
 omnes qui ad iudicium et excommuniatur super
 omne quod dicitur deus. aut quod conatur
 ita ut in templo dei sedeat ostendens se
 quam ipse sit deus. Non temeris quod
 adhuc essem apud uos. si dicebam uos
 Et uenit quid dicitur scitis. ut reuelet
 in suo tempore. Nam multum iam opa
 tur iniquitas tantum. ut qui tenet
 tunc teneat donec de medio fiat. Tunc
 reuelabitur ante iniquis quem dominus ihu
 misit spiritus eius sunt et destinet illi

tratione aduentus sui enim. cuius est adue
 nus secundum operationem sathane in omni uir
 te et signis et prodigiis mendacibus et omni
 seductione iniquitatis his qui perierunt eo
 quod caritatem ueritatis non receperunt. ut sal
 ui fierent. Et ideo mittet illos deus in opa
 tionem erroris ut credant mendaciam ut in
 ducantur in uos qui non crediderunt uita
 ti. sed senserunt iniquitatem. Nos autem
 de cetero gratias agere deo semper pro uobis scilicet
 quia dilecti ad deum quod elegit uos deus propter
 in salutem in sanctificatione spiritus et fide uer
 itatis in qua notauit uos per euangelium
 in acquisitionem glorie domini nostri ihu xpi
 Itaque fratres stete et tenete traditiones
 quas didistis. siue per sermonem siue per
 epistolam nostram. Ipse autem dominus noster ihu xps
 et deus pater noster. qui dilexit uos et dedit
 consolationem eternam et spem bonam in gratia
 exhortationis corda uos et firmet in uos ope
 re sermone bono. **III**

De cetero fratres orate pro uobis. ut ser
 uo dei curat et clarificet sicut et
 apud uos. et ut libentibus ab impo
 nitis in malis hominibus. Non enim
 est fides. Fidelis autem dominus est qui serua
 bit uos et custodiet a malo. Et fidemini
 autem fratres de uobis in domino qui quicquid
 uobis precepimus facitis et facietis. Dominus
 autem dirigat corda uos in caritate dei et pa
 cencia christi. Denuntiamus autem uobis
 fratres in nomine domini nostri ihu xpi. ut subtra
 hatis uos ab omni fratre ambulante in
 omni acce. et non secundum traditionem quam acce
 pimus a uobis. Ipse enim scitis quem ad
 modum oporteat uos imitari uos. quia
 non inquitur sumitis in uos. neque
 uos patientem in aduersariis et uos aliquo
 sed et in latore et sanguine nocere et de
 pantes. neque in uos querimus. Non
 quod non habuimus pacem. sed uos
 in tempore formam daretis uobis ad
 imitandum uos. Nam et si essemus
 apud uos hoc denuntiabam uobis.
 qui si quis non uult operari non mandu
 cet. Audimus enim inter uos quosdam
 ambulare in quiete. nichil operantes. sed
 curiose agentes. His autem qui ei mo

sunt denuntiatus et obsecutus in dno
ihū xpō ut cum silentio operantes sicut pa-
nem manducemus et iōs autem nolite fides
diffidere ienefacientes in xpō ihū dōmno
mō. Quia si quis non obedit iōi uō
pēpām hūc uocare. et ne quis sciam
cum illo. ut et fundatur. Et nolite qua-
si inimici existimare illum. sed corrip-
te ut fratrem. Ipse autem deus pax de vo-
bis paxem sempiternam in omni loco. Do-
minus sit cum omnibus vobis. Salutem
eo mea manu pauli. qd est signum in
omni epla ita scripto. Gratia domini
in ihū xpī cum omnibus vobis amen.

Inquit prologus in eplā ad thymotheum

O thymotheum istum. **• inquit •**
et docet de ordinatione episcopi
et dyaconi et omnis ecclesiastice
discipline. scribens et amate
domina pythium dyaconem. **• Inquit •**
epistola ad thymotheum. • 1. •

Paulus servus ihū xpī secundum
impium dei saluatoris nri xpī
ihū spei nre. Thymotheo dilecto
fidei gra et misericordia et pax
a deo patre et ihū xpō dōmo nro.
Sicut rogavi te ut remaneres
epheſy. cum veni macedonia
ut denuntiaret quibusdam ne
aliter docerent. neque incendunt tabulis et
genetalogis niminatus que qstiones
pstant magis quam edificandem di-

que est infide. Quis autem pcepti est tanta
deinde puto et scientia bona et fide non fic-
ta. Aliquis quidam avertentes et isti st.
i uaniloquii uolentes esse legit doctores
non intelligentes neque que loquuntur.
neque de quibus affirmant. Scimus autem
quia bona est lex. si quis ea legitime
utatur. Scientes autem hoc. quia iusto
non est lex posita. sed in iustis. et non sub-
ditis. impijs et peccatoribus. sceleratis. et co-
ratuinitatis. patitudo. et inacidis. ho-
mudis. et fornicarijs. et inacidis. et in-
bitoribus. plagarijs. mendacibus. et pūm.
Et si quid aliud sane doctrine adūsas
que est solum euanglium glie beati dei
qd creditum est michi. Gratias ago ei
qui me confortauit in xpō ihū dōno nro
quia fidelem me existimauit p nris i
minis qui prius blasphemus fui. et
pserui. et in melioribus. sed misericordiam dei
et secutus sum quia ignorans feci in i-
credulitate. Super habundante autem gra-
tia dñi nri cum fide et dilectione que est
in xpō. fidelis sum et omni acceptione op-
tus quia xpc ihc uenit in hunc mundum
pccatores saluos facere quos prius ego
fui. Sed ideo misericordiam et secutus sum. ut i
me prius ostenderet xpc ihc omne paciam
ad inforamandem eos qui creditum st
ali uicam etiam. Egi autem solum in
mortalit mui sibi soli deo honori et gla-
secula seculorū amen. Hoc pceptum et
mendo tibi fili thymothee. eodem pceden-
tes nre pphias. ut milites in illis bona
militiam habentes fidem et bonam et scient-
iam. quam quidam repellentes ita fi-
dem naufragauerunt ex quibus est hyme-
neus et alexander. quos tradidi sattha-
ne ut discant non blasphemare. **• 11. •**

O bsecro igitur primo omnium fieri.
obsecrationes. orationes postula-
tiones gratiarum actiones p oibz
hominibus p regibus et omnibus qui in ob-
liuitate sunt et stant. ut quietam et
tranquillam vitam agamus et cum pie-
tate et castitate. Hoc enim bonum est et
acceptum corā saluatore nro deo. qui
omnes homines uult saluos fieri. et ad

agnitionem ueritatis uenire. Unus enim
dedit. unus et mediator dei et hominum ipso
xpc ihc. qui dedit redemptionem semetipsum
notis omnibus. cuius testimonium ipse
suis confirmatum est. in quo posuit sum ego
predicator et apostolus. Veritatem enim dico in
xpo ihu non mentior in fide iusticie. Vo
lo ergo uiros orare in omni loco leniter
puras matris linteae et discipulatione
S multos et multos militat ornato cum re
tundia et sobrietate ornantes se. non tor
tis armis. aut aurum aut margaritis ve
li esse preloso. s. qd docet mulieres pueri
tes pietatem prona opra. Mulier in se
cia discat cum omni sobrietate. docet
aut mulier non pueris neq. dominari
i uirum. s. esse i silentio. Adam enim p
uni formatus e. deinde eua. Et adam no
e seductus. mulier aut seducta in puaica
tione fuit. S alitab. aut p filios. gena
com si pmanet in fide et dilectione et sancti
ficatione et sobrietate. : iii :

Fidelis sermo et omni acceptio et
dignus. Siquis episcopum desiderat
omni opus desiderat. Oportet
ergo episcopum irreprehensibilem esse. unius
uxoris uiri sobrium prudentem pueri
cum amatum hospitalem doctorem in
vinolentum non paullorem. s. modeste
non litigiosum non cupidum. s. sue do
mini bene positum filios hunc et bono
cum omni castitate. Siquis aut domum
sue puelle nescit. quomodo ecclesie dei diligen
tiam habeat. Non neophytum ne i sup
biam elatus inuidiam inuadat dyaboli.
Oportet aut illum et testimonium habere
bonum ab his qui foris sunt ut non in
obprobrium iadat et laqueum dyaboli. Dia
cones similes pueris. non uilingues.
non multo uirio deditos. non cupere luce
sectantes habentes multum fidei in sac
ra pua. Et hi aut pbenur pium ut
sit minister uirum et uirum hunc. Al u
lires similes pueris. non detrahente
soubas fideles in omnibus. Diacones sit
unius uxoris uiri. qui filios suos bene
psint et suis domibus. Qui enim bene in
instruunt gradu bonum sui acquirunt

et multa fiduciam in fide que est in xpo ihu.
Hoc uir sancto filii dyonochee. Quis me
uenire adiecit. Si autem tardano ut la
as quomodo oporteat te i domo dei conuiliari
que est ecclesia dei uiri columpna i fuitam
tum ueritatis. Et manifeste magnum e
pietas sacramentum. Qd manifestum
est in carne iustificatum e in spiritu. ap
paruit angelis p dicitum est in gentibus.
credam est mundo assumptum e in gloria
pntis aut manifeste. : iii :

Sicut q. in nouissimis temporibus
discedit quidam a fide ad tene
res spiritibus erroris et doctum demonios
inypocriti loquentes mendacii et tante
ritatem hunc suam etiam phitenti
um iudex abstineat a uis quos de tra
ue ad papiendum cum gras accitit fi
delibus i hys qui cognominat uitate. quia
omnis creatura dei bona et nichil recte
dum qd cum gras accitit papiatur. Sa
ficatur enim p uirum dei et oram. Hoc
pponens statum bonis eis inuile xpi
ihc. enuntius uerbis fidei et bone docti
ne quam allecutus es. Neptas aut et
aniles famulas de uita. et exere te ipm ad
pietatem. Nam corporalis exercitatio ad
modicum ualis est. Pietas aut ad oia
utilis est. pmissionem habens uite. q
nunc est et future. fidelis sint omni ac
ceptione dignus. In hoc enim laboram
et inaledicimur. q. spamus idem uirum.
qui est saluator omnium hominum in ap
ite fidelium. Prece h. et doce. Nemo a
dolescentiam tuam et tempnat. Exempu
esto fidelium multo in uocatione. i car
tate in fide. in castitate. Dum uenio ad
tende lectioni. exhortationi et doctrine. No
u negligere gram dei que in te est que dant
est tibi p pphiam cum in pocatione manu
um pscit. In meditare uirum esto ut p
fatus tuus manifestus sit omnibus. Ad
tende tibi et doctrine. in fide in illis. Hoc ei
faciens et te ipm saluum facies et eos qui
te audiuere. Sentorem ne inceptueris
sed obsecra ut patrem. uiuentes ut fies.
amici ut matres. uiuentias ut sorores
in omni castitate. : iii :

Uduas honores querere uidetur
 Si qua autem uidua filios aut
 nepotes habet discat puerum domum
 suam regere et mutam in eam reddere putros.
 Hoc enim acceptum est coram domino.
 Que autem uidua est et desolata. Spectet
 deum et instet obsecrationibus et orationibus die
 ac nocte. Nam que in delictis est. in meritis
 morata est. Et hoc preceptum ut in prophetis sim
 les sint. Si quis autem suorum maxime doct
 ritas curam non habet fidem negauit. et est
 fidei deterior. Vidua eligatur non minus
 sexaginta annos que sit uirum uirtus pro
 uerbia bonis testimonium habens. si fi
 lios educauerit. si hospitio recepit pauperes
 si sanctorum pedes lauit. si tribulacionem pati
 entibus commiserunt. si omne opus bo
 num obsecuta est. A dolescentiores autem
 uiduas deuita. Cum autem luxurie
 fuerint in christo uirgines uolunt. hinc de ap
 nacione. quia per amorem fidem iracundiam
 fecerunt. Si uero autem iocose discant can
 re domos. non solum otiose. sed et iocose et
 inuolose loquentes que non oportet. Volo
 autem uiuiores uirgines filios percreare. matres
 familias esse. nullam occasiorem dare
 ad insano maledictam gratiam. Nam enim quod
 uirgines sunt recto post sathanam. Si quis
 ergo fidelis sit uiduas. committet illis. et
 non graues ecclesiam ut huius que uirgines uidue
 sunt suffragant. Qui bene plures per totam di
 plia honore digni habeantur. maxime qui
 laborant in uerbo et doctrina. In istis enim
 septuaginta. Non enim infirmabis os boui
 trituranti. Eodignus est operarius mer
 cede sua. Adulus prohibetur amissionem
 uoluntate. nisi sub duobus uel tribus testibus.
 Peccantes autem coram omnibus argue.
 ut ceteri timorem habeant. Testes coram
 deo christo ihesu et electis angelis. ut si custo
 dias sint pudentes nichil facientis in aliis
 preceptum deducendo. Et annis octo uel unum
 in pueris. neque in uirginibus peris alienis.
 De ipso castum custodi. Soli ad hunc
 aquam bibere si modicum uino ut per
 somniam timentia et frequentes uias i
 firmitates. Quoniam hominum ma
 nifesta peccata sunt precedentia adiudicium

quorundam autem obsecant. Si uirgines et fra
 bona manifesta sunt et que aliter seque
 abscondi non possunt. **VI**

Omniumque sunt coniugo sui dominos
 suos omni honore dignos arbit
 rentur. ne non iten omni doctrina
 blasphemetur. Qui autem fideles hinc dominos.
 non contempnant quia fides sunt. sed magis
 seruant quia fideles sunt et dilecti qui beneficia
 sunt precepta. Hec docet et exhortare. Si quis
 aliter docet et non acquiescit sanctis scripturis
 domini nostri ihesu christi et quod secundum pietatem est doc
 trine. superbia nichil sciens. sed languens in
 questionibus et pugnas uerborum ex quibus
 oriuntur inuidie. et contentionis. blasphemie.
 suspensiones male. et facientes hominum
 mentes corruptos. et qui per uiam sunt a ueritate
 existimantium questum esse pietatem. Et
 autem questus magnus pietas. cum suffi
 cientia. Nichil enim in ueritate in hunc mu
 dum hanc dubium. quod nec autem quid
 possumus. Habentes autem alimentum et quod
 regamur huius et ueritate sumus. Nam qui
 uolunt diuites fieri incidunt in temptationem
 neminem et in laqueum dyaboli. et in desideria mi
 ra et uoluntaria et in uoluntaria que inuolunt hanc
 in ueritate et in uoluntaria. Et adixit enim
 omnium malorum est cupiditas. Quam
 quidam appetentes errauerunt a fide et se
 uerunt se solibus multis. Quia autem o
 mo si fuge. Si errare uero iustitiam. pie
 tatem. fidem. caritatem. pacem. man
 suetudinem. Cetera uolunt etiam fidei.
 Apphende uitam eternam in qua uocauit
 es et scellus es. bonam confessionem. coram
 multis testibus. Propterea ubi coram deo qui
 iustificat omnia in christo ihesu. qui testum
 inuit reddidit subponit pro pylato bonam
 confessionem. ut serues in aeternum sine
 macula in prophetis uel usque in aduentum
 domini nostri ihesu christi. Quem suis temporibus
 ostendit ueritas et solus deus potens rex re
 gum et dominus dominorum. Qui solus hab
 in immortalitatem. et lucem habuit et aeternitatem.
 quem nullus hominum uidit. Et
 nec uide potest cui est gloria honoris et imperium
 sempiternum amen. Omnesque homines scilicet
 pape. non solum scilicet pape. neque scilicet pape in

terro duntaxat. Et inde nunc qui prestat
nobis omnia habunde ad fruendum.
Tene age diuites fieri in opibus bonis facti
le uenerunt. emundate. et exornate sunt
fingamini boni in futurum ut apphen
dant ueram vitam. O thymothee depo
situm custodi. deuicatis pphanas. notu
nominales et appositiones falsi nominis
facient quam quidam promittentes e
ca fident erudunt. Et uia dei tecum.
Amen.

In ipse prologus in sedam epla

tem thymothei ad thymotheum.

Scitote de exhortatione marci
et omnis regule ueritatis et quid
futurum sit tempus noui
mris de sua passione scribens et
ab inde roma.

Explicit prologus.

In ipse sedam epla ad thymotheum.

Paulus apostolus christi ihesu per uolunt
tatem dei secundum promissionem
uite que est in christo ihesu thymotheo
kuno suo suo gratia. misericordia et pac
adeo pre in christo ihesu domino nostro.
Gras ago deo meo cui seruo a
p genitoribus meis in scientia et
puta. quod sine intermissione habet
mi memoriam iohannis meis uoce ad
die de siderans te uide memor laetari
tuam. ut gaudeo impleat recorda com
accipiens eius fidei que est in te non fic
ta. que habitauit pium in auita tua
loyde. et matre tua ellice. Certe sum

autem quod a me. propter quam causam amo
neo te. ut resuscites gratiam dei que est i
te p in possessionem manuum mearum. Et
enim dedit nobis deus spiritum timoris. sed
inuitis et dilectionis et sobrietatis. Et
itaque erubescet testimonium dni nri ihu
christi. neque me uindictam eritis. Et labora e
uangelio secundum uirtutem dei qui nos libera
uit uocauit uoca uoce sua sancta. Non
solum opera nostra. Et solum propositum suum. et gra
tiam que data est nobis in christo ihesu ante
tempus seculi. Et manifestata est ante uultu
p illam in aeternum salutem uisum in christo
qui destruxit quidem mores. Alimenta uir
aile uirtutem. et in coram populo per euangelium
in quo posui sum ego predicator et apud
imaginer gentium. Quoniam causam ego
habet etiam pacis. Et non est uindicta. Et
credidi et certus sum quia potens est depoli
tum mentem seruare in illi deum. Forma
habe sanctorum uirtutes que ante audisti i
fide et dilectione in christo ihesu. Et omni depo
situm custodi p spiritum sanctum qui habitat in uob.
Sas enim hoc quod audi sunt ante omnes
qui ut alia sit ex quibus est phileus et
mogenes. De misericordia in dno ouelido. et
uini qui sepe me refrigerant et cadent
meam non erunt. Et cum comant te
uill. sollicitate me querunt et iuenit. De
illi dominus inuenit uiam ad no illa
die. Et quia ephely ministrant in tibi
et melius nosti.

Ergo fili mi exhortare in gratia que
est in christo ihesu et que audisti ante
p multos testes. Et commendata fi
delibus hominibus qui ydonei erunt et alio
dote. labora sicut uultis miles christi ihesu.
Et cito militans deo implicat se seclan
uus negotijs ut ei placeat. cui se pro a
uit. Nam qui cecidit in agone. non co
ronabit. nisi legitime certauerit. Laboran
tem agricolam oportet primum defuncti
bus parere. Et intellige que dico. Dant ei
tibi deus in omnibus intellectu. Et enoi
esto dnm ihu christi resurrexiste a mortui
is exsternine dauid. secundum euangelium
meum in quo laboro usque ad uindicta
quia male operans. Et tamen uolum di

non est alligatum. Idcirco omnia sunt eo
propter electos utripe salutem et sequantur
que est in xpo illi cum gloria celesti. Fidelis
simo. Nam si mortui sumus et inuenerunt?
Si suscitauerunt et regnauerunt. Si negaui-
mus et alie negabunt nos. Si in istis ordinibus
alio fidelis permanet. negare se ipsum non po-
test. Hanc autem sermones testificantis coram
deo. Non uerbis extendere ad nichilum
utile est. nisi ad subuersionem audientium.
Solliciti autem circa tempus. perhibemus ex-
hibere deo operam. in suscitandis recte
tractantem. vnum vitans. Paphana
autem et inuolucrum deitatis. Quod uero em-
phaticum ad impietatem. et in eo ut ca-
ter scribit. Ex quibus est philetus et ty-
menius qui auaritia excedunt diuites
iam resurrecti in formam. et continent quor-
dam fidem. Si firmi fundamentum dei
stac habens signaculum hoc. et quoniam
dñs qui sunt eius. Et ostendat ab in-
tate omnis qui nominat nomen dñi.
Quia magna autem domo non solum sunt
vasa aurea et argentea. sed et uingula et fide-
lia. Et quedam quidem in honorem. q-
dam autem in contumeliam. Si quis ergo
enim dant se ab istis. erit uas in hono-
rem sanctificationis et utile dñs ad omne o-
pus bonum patitur. Si uenit uel delide-
na fuge. Si eorum uero iustitiam. fidem
caritatem. pacem cum his qui in uo-
cant dñm de corde puro. Si uelut ante
et sine disciplina questiones de uita. facit
quia gerant uices. Si enim autem dñi non
opporerit ligare. sed manifestum esse ad
omnes dubilem. pacem cum in model-
na corripit eos qui resistunt uer-
tati. ne quando de illis de penitentia
ad agnoscentiam ueritatem et resipiscant
a dyaboli laqueis a quo capti tene-
tur ad ipsius uoluntatem. m

Not autem scito quod in nouissimis
diebus instabunt tempora periculosa.
et tunc homines se ipsos aman-
tes. cupidi. elati. superbi. blasphemantes pa-
rentibus non obediētes. ingrati. seculi.
sine affectione. sine pace. amatores. et
inimici. sine benignitate pro

diciles. prouidi. inuidi. cum uoluptatibus ama-
tores. magis quam dei habentes spem qui-
dem peritatis uirtutem autem eius amegati-
tes. Et hos de uita. Ex his enim sunt qui pe-
netrant domos. et captiuas ducunt in mul-
titudines oueratis patris. que ducunt uarios
desideria semper discitantes. et iniqui ad sit-
entiam uitae peruenientes. Quicquid
dum autem iamentos et inambros testantur
moysi. ita et in resistunt uita. homines
corrupti mente. reprobi circa fidem. et uel-
ta non proficiunt. Insuper enim eos ma-
nifesta erit omnibus. sicut et illos sunt. Et
autem affectus es meam doctrinam. et si-
tutionem positam. fidem. longanimita-
tem. dilectionem. pacem. persecutiones.
passiones. quia uero michi facta sunt anty-
chris. psychante. istis. quales persecutiones
sustinui. et ex omnibus eripuit me dñs. et
qui per uoluntatem in xpo illi. persecutio-
nem patientur. Quia autem homines et seduc-
tores. proficiunt in peius errantes. et errorem
mittentes. Tu uero per manum meam que or-
dinauit et uerba sunt tibi. facis a quo dicitur
tis. et quia ab ista uita sagas uitas nosti.
que te possunt influere salutem per fidem
que est in xpo ihu. Omnis enim scriptura
dum uisus inspirata utilis est ad docendum
ad arguendum ad corripiendum. ad erig-
dum in iusticia ut perfectus sit homo di-
ad omne opus bonum istudius. m

Constitui coram deo et xpo ihu qui
iudicantur est uitas et mortuo
et per aduentum ipsius. et regni eius.
per dicitur uerbum. in ista oportune importune.
et argue obsecra. merita. idcirco per patientia
et doctrina. Erit enim tempus cum sanam
doctrinam non sustinebit et ad sua deside-
ria coacti uerunt sibi magistros peruen-
tes auctoribus. Et auaritia quidem auctorit-
as erit. ad fabulas autem et uerba. Tu uero
uigila. in omnibus labora. Opus fac enim
geliste munusculum tuum imple. laboris esto.
Ego enim iam delictor. et tempus resolu-
tione mee in stat. idcirco omnium certamine certau-
it. cultum et summa. fidem seruauit. In
religione reposita est michi corona iusticie.
qui reddet in dñs in illa die iustus iudex.

Non solum autem michi. sed et iis qui diligunt
aduentum eius. Festina ad me venire et
to. Denique autem me deliquit. diligens hoc
scilicet et ab his thessalonicam. crescentis in ga-
laciam. cythum in dalmatiam. Lucas est
mecum solus. et actum assumme et adduc
turi. Et enim michi vultis in iustitiam. By-
thum autem in ephesum. Denique in
quam reliqui in iudea apud campum veni-
ens affer teum et libros maxime autem et
memorias. Alexander etiam in iustitia ma-
la michi ostendit. reddet illi dñs secundum opa
eius. Quem et in deum. valde enim resistit
iustis meis. In prima mea defensione nemo
michi affuit sed omnes me delinquent. Non
illis imputetur. Dominus autem in al-
titudine et fortitudine me. ut pñe pñtiam in pñe
tur. et audiant omnes gentes et literatus
suum de ore leonis. Literatus autem me
dñs ab omni ope malo et saluum faciet
in regnum suum celeste cui gloria in secula
seculum amen. Saluta pñtiam et aquila
lam et quiescent domum. Etiam autem
remansit corinthi. nophyrum autem reli-
qui in iustitiam in iustitia. Festina autem
ante veniem venire. Saluta te et uxo-
rem et prudentes et linus et claudia et fratres
omnes. Dominus noster ihesus xpus cu-
spitui tuo. Is raga dei ut vultis amen.

Incipit prologus in epla ad cythum.

Cythum comonefacit et in iustitia
et de constitutione presbiterum
et de spirituali consolatione et
hereticis vitandis qui in sap-
tibus iudeis arduum. scribens ei ait
chopou :

Explicit prologus ad cythum. c

Incipit epistola ad cythum. i.

Paulus servus dei apostolus ihesu xpi se-
cundum fidem electus dei. in agnitionem
veritatis que secundum preteritum est in spem
vitae eterne quam promissit qui non
mentitur deus. ante tempora seculi
manifestavit autem temporibus suis su-
um verum. in pñtiam que credit
et est michi. secundum preceptum salu-
toris nostri dei. cytho dilecto filio secundum et mu-
nem fidem gratia et pax a deo patre et xpo ihu
salvatore nostro. In iustitia rei gratia. reliquit te
terre. ut ea que delinunt corrigas. et iustitias
promittas pñtiam sicut et ego disposui.
Siquis sine timore est unius uxoris vir-
filius habens fideles. non in accusatione
luxurie. aut non subditos. Qui potest enim
episcopus scire timere esse. sicut dei dispensa-
torem. non superbum. non iracundum.
non violentum. non permissorem. non
irrisum lucu cupidum. sed hospitalem. be-
nignum. prudentem. sobrium. iustum. sac-
rum. continentem. amplectentem eum. qui
secundum doctrinam est fidelem sermonem. ut
potens sit exhortari in doctrina sua. et eos
qui contradicunt arguere. Sunt enim mul-
ti vaniloqui inobedientes et seductores ma-
xime qui de cumulatione sunt. quos oportet
redargui. qui universas domos subver-
tunt decemtes. que non oportet cupis lu-
ci gratia. Dixit quidam ex illis prius ipso
in pñtiam. eumenides. et recenles semper
mendaces. male vestitus veniens pignus. Te

monium hoc uenit. Quia ob causam
interpa illos dicitur ut fani sunt infide. non
incendentes iudicis fabulis et mendacijs
hominum autem tunc se autate. In nuda
munda mundis. Conquimatis autem et infide
delus. nichil est mundum. si conquimatis et
cor et mens et scientia. Et tunc se uolunt
deum. fide autem negant. cum sint ab hostia
et incredibiles et ad omne opus bonum
reprobant. **¶**

Ou autem loquere que decet sanas
doctrinam. serues ut sobrius sint.
pudici et prudentes. fani infide. et
dilectione et patientia. Amis similiter in
habitu suo. non timorantes. non multo
iure seruientes. bene docetites. ut prude
tiam doceant. Adolecentulas ut uiros
suos amant filios suos diligant. prui
dentes. castas. sobrias. domus curam
habentes. benignas subditas uiris suis. ut
non blasphemetur uerbum dei. Iuuenes
similem habere. ut sobrius sint. et hominibus
tempus prece exemplum bonos opum. idcirco
tuna. in integritate in grauitate. uirum sa
uum in reprehensibile. ut is qui exaduerso
eueatur. nichil habens malum dicit de
uobis. Seruos domitus suis subditos
esse. in omnibus placentes. non contradicentes.
non fraudantes. sed in omnibus fidem bonam
ostendentes ut doctrinam saluacionis ui
dei ornent hominibus. Apparet enim gra
saluacionis uir. omnibus hominibus erudi
entis nos. ut abnegantes impietatem et scilicet
na desideria sobrie et iuste et pie uiuamus
in hoc seculo. Expectantes beatam spem
et ad ueniam glorie magni dei et saluato
ris uiri christi ihesu. Qui dedit seruitutem pri
uobis ut uos redimet ab omni iniquita
te et mundaret sibi populum acceptabilem
sestacionem bonorum operum. Hoc loquitur et exor
tatur et arguit cum omni impio. Quia enim
te contemnit. **¶**

Ad monitione illos principibus et potes
tatibus subditos esse dicitur obedi
re ad omne opus bonum para
tos esse. et a neminem blasphemare. non
litigiosos esse. sed modestos omne osten
dentes mansuetudinem ad omnes homines.

Etiam enim nos aliquando in sapientes.
increduli errantes. seruientes desideriis uis
lupatibus uarijs. in malicia. in uoluptate age
tes. odibiles. obiectes in uicem. Cum autem
benignitas et humanitas apparet saluato
ris uiri dei. non exopibus uisitatione que fecim
nos sed secundum suam uisitationem saluos nos
fecit. Placuit enim regnationis et renoua
tionis spiritus sui quem effudit in nos ha
bunde per christum saluacionem nostram ut in
uisceribus gratia ipsius heredes simus secundum
spem uite uite. Fidelis sermo est. Et desino
uolo te et firmare alios ut currat uos o
pibus per esse. qui credunt deo. Hec est bona
et utilia hominibus. Sanctas autem questio
nes et genealogias et sectationes et pugna
legis deuita. Si uir enim in uiles et uane
habetur hominibus post uiam et sedam
correspondentem deuita. scietis quia obus
est qui euangelium est et reliquit pro uidi
cia et temperantia. Cum uis ad te archie
piscopum autem cyriacum. festina ad me uenire
nymphopolim. Iui enim statum hyemare.
et uiam legis per uiam et apollo sollicitate pre
mittere ut nichil aliis desit. Disce autem
et uis bonis opibus per esse. ad uisum necessario
ut non sint in fructuosi. Salutate te
metum et omnes. Salutate omnes qui nos
amant in fide. Et ita dei cum omni
uobis amen. **Explicit epla ad rhythum.**

Incipit prologus i eplam ad philemonem
Phyllentiam familia. non
res lidens facit pro onclimo
senio eius scilicet et au uir
uonia decantare. per supra script
um onclimium. **¶**

Explicit prologus. Incipit epla

cola. ad philemonem. Epist. 1.

Paulus mitatus ihu xpi et thymotheus
frater phylemonis dilecti et ad mi
corum nostrorum et agere foras carissime. et
archippo quidam nostrorum et ecclesie que
in domo tua est. gratia vobis et par
ado patre nostro et domino ihu xpo.
Et ita ago deo meo semper merito
nam tu faciens misericordiam meam
audientis caritatem tuam et fidem quam
habetis in domino ihu et in omnes sanctos ut simul
caritas fidei tue evidens faciat agnitionem
omnis boni in xpo ihu. Et audiam enim
magnum habui et solacionem in carita
te tua. quia viscera misericordie requierunt pro te.
Propter quod multam fiduciam habens in
xpo ihu impandam tibi quod ad rem peruenies
propter caritatem obsecro magis cum sis ta
lis. ut ego per paulum senex nunc autem iunior
ihesu xpi. Obsecro te pro meo filio quem ge
gemus in vinculis quiescentem. qui tibi aliquid
quando in utilis fuit. tunc autem michi et
utilis quem remisisti tibi. Et si autem aliquid
mea viscera susceperis. Quia ego nolueram
mecum ducere. ut pro te in ministerium et
vinculis euangelii. Si me solus ante
tuum nichil uolui facere. ut ne aliud ex ne
cessitate totum tuum esset. si uolueram.
Solicitan enim ideo discessit ad horam a
te. ut in ceterum alii reciperes. iam uero sum
et plus carissimum fratri. maxime in quo
comagis et caritate et domino. Si ergo huius me
suscipiam suscipe alii sicut me. Si autem

aliquid nocuit tibi aut deest. hoc in imputa
ta. Ego paulus scripsi mea manu ego red
dam. ut non dicam tibi. quod receperim michi
deest. Et si frater ego te finar in domino. re
fice viscera mea in xpo. Et fidens deobedi
entia tua tibi scripsi. sciens quoniam et superio
rum dico facies. Simul autem et per me in
spiritum. Nam pro precationibus nostris do
namus in uobis. Salutem te epaphras et
captivus meus in xpo ihu. et amicus ant
tarcus. demas lucas adiutores mei. Sa
luta domum tuam in xpo cum spiritu tuo
amen.

Incipit prologus eplam ad hebr.

In primis dicendum est. **os.**
aut apostolus paulus in hac epla
scribendo non sinit morem
suum. ut uel uocabitur nomine
sui uel ordinis deservit dignita
tem. Et causa est quod ad eos se
betis qui excommunicatione credide
rant quasi gentium apostolus et
non uideret. sciens quoque eos supernam
suamque humilitatem ipse demonstrans
interim officii uoluit ante ferre. Nam
similiter etiam iohannes apostolus. propter hu
militatem in epla sua. nomen suum eade
ratione premit. Et hanc eplam fecit apostolus
ad hebreos et eplam hebraice lingua.
misit enim sensu et ordinem retines lucas
euangelista pre excellentiam huius apostoli greco ser
mone et posuit. **Incipit epla ad hebr. os. .1.**

Multasque modis olim deus

loquens patribus in prophetis nonnullis die
bus istis locutus est nobis in filio quem
statim hereditatis unum deos per quem fecit et facta.
Qui cum sit splendor glorie et figura substantie
et eius portansque omnia verbo in multis locis
purgacionem peccatorum faciens sedet ad dex
teram maiestatis in excelsis. tanto melior
angelis effectus. quanto differentius per
nomen hereditavit. Cui enim dixit ali
quid angelos filius meus es tu. ego hodie
genui te. Et ait illi. Ego ero cum in pre
sentia tua eris in fili. Et cum in manu
dante per generationem loqueretur. dicit. Et
adorant eum omnes angeli dei. Et ad an
gelos quidem dicit. Qui facit angelos
suos spiritus et ministris suos flammam ignis.
Ad filium autem. Dominus tuus deus in se
culum sed. vnga equitatis vnga regni tui.
Dixisti iustitiam et odisti iniquitatem.
Istea vixit deus deus tuus oleo exultaco
nis per participationem suam. Et tu in principio
domine terram fundasti. et opera manuum
tuarum sunt celi. In principio tu autem perma
nebis. omnes sicut vestimentum metascies.
et velut amictum mutabis eos et muta
buntur. tu autem idem ipse es. et anni tui non de
ficient. Ad quem autem angelos dixit ali
quid. sed ad dexteram meam. quo ad usque po
nam in inimicos tuos scabellum pedum
tuo. Et omne omnes se ad ministrato
em spiritus ministrum missi. per eos. qui he
ditatem capimus salutis. • 11 •

Omnipotens habundansque opor
tuitate nos ea que audimus
ne forte perfluamus. Si enim
qui per angelos dictus est filius. factus est
firmus. et si omnis per generationem incedit
enim accepit iustam mercedis retribu
tionem. quod nos effugerimus. si caute ne
gleximus salutem. Quia cum in terram acc
pisti enarrari per dicitur ab eis qui audie
runt in nos et firmata est et testante deo i
signis et portis et portis. tuam virtutem
tuam. et spiritus sancti distributionibus. secundum su
am voluntatem. Non enim angelis
sicut deus oritur. sed cum de quo loqui
mur. testatur est aut in quodam loco quidam
dicens. Quid est homo quod memores

eius autem hominum. quoniam iustas e
unt. Et multi cum per angelos ab an
gelis gloria et honore coronati sunt et statim
sunt eum super opera manuum tuarum. Omnia
sicut in se pedibus eius. Et eo enim quod ora
et sicut nichil dimisit non sicut et
Nunc autem ne dum videmus omnia sicut
ta esse et. Cum autem qui modico qui an
geli minoratus est. videmus ipsum propter
passionem mortis gloria et honore corona
tum. ut gratia dei per omnia gustaret morte.
Dicebat enim ei propter quem omnia et per
omnia qui multos filios in gloriam addux
erat autem salutis cor per passionem et
suum. Qui enim scilicet et qui scilicet
eximo omnes propter qui causam non sunt
dum finem vocare eos dicentes. Nunc
to nomen tuum filii mei in medio eccle
laudabo te. Et itum. Ego ero fideus iust.
Et itum. Ego ego et peruenit quos dedit in
de. Quia ergo per omnia in carne
et sanguine ipse similis participavit eis
ut quodam destrueret eum. qui habet mor
tis impium. id est opusculum et videret eos
qui timore mortis per totam vitam obno
ty erant servituti. Et usque enim ange
los apprehendit. sicut semen abrahe apphen
dit. Unde debuit per omnia filii similis
ut in iustis fieret et fidelis pontifex ad de
um ut repraesentaret delicta populi. In eo e
nim in quo passus est ipse et temptatus. po
tens est et eis qui temptantur auxiliari.

Unde fratres sancti. nota • 12 •
dominus celestis principes et siderate
apostolum et pontificem et effusionis in
tum qui fidelis est et qui fecit illum. sicut
et moyses in omni domo eius. Amplius
enim glorie ipse per moysen dignus est habitare
quanto ampliori honorem habet domus
qui fabricavit eam. Omnis namque
domus fabricatur ab aliquo. Qui autem
omnia creavit deus est. Et moyses quidem
fidelis erat in coram domino eius. tamquam
famulus in testimonium eos que dice
da erant. Christus vero tamquam filius in domo
sua. que domus sumus nos. si fiduciam
et gloriam speramus usque ad fidem firmam veni
mus. Quia propter sicut dicit spiritus sanctus.

Hodie si uocem eius audieritis nolite ob
durare corda ura. sicut in exacerbatione secundum
temptationis in deserto ubi temptauit me
patres uiri probauit et uiderunt opera mea. quod
dixit agnita annis primis fui. Propter quod of
fensus fui generationi huic. et dixi semper hu
ierant corde. Ipsi uero non agnouerunt uias
meas quibus uiaui in terra mea si innotuere
in requiem meam. Videte fratres ne forte
sit aliquis cor uestrum in malum inarduitatem
discedendi a deo uiro. sed exhortamini uos
inueni per singulos dies donec hodie cog
noscatur. ut non obduretur quis exuo
bis fallacia peccati. Quia enim christus effu
simus. si tamen in terra constantie eius ul
que ad finem firmi reuerentur. dum dicit
hodie si uocem eius audieritis. nolite ob
durare corda ura. quemadmodum in illa
exacerbatione. Quidam enim audierunt
et adhaeruerunt. sed non uiderunt qui perfecti se
ab egipto per moysen. Quia autem offensus
est quadraginta annis. Quia illis qui
peccauerunt. Quia cadauere perstrata sunt
in deserto. Quia autem uiaui non innotu
te in requiem ipsius. nisi illis qui increduli
fuerunt. Et uidemus quia non potuerunt
innotuere in requiem ipsius propter inarduitatem.

Inteamus ergo fratres ne forte
relucta pollicentia corde innotu
di in requiem eius. existimetur a
liquis ex uobis deesse. Et enim uobis uic
tariunt est quemadmodum iacob. sed non per
fuit illis sermo auditis non admixtus
fidei ex his que audierunt. Ingressi enim
enim in requiem qui crediderunt que ad
modum dixit. Sicut uiaui in terra mea.
si innotuere in requiem mea. Et quidem
opibus administratione mundi per actus. Dixit
et quodam die septima sit. Et requiem
deus die septimo ab omnibus operibus suis
et in isto cursu. Si innotuere in requiem
meam. Quia ergo super est innotuere quod ad
illam et quibus prioribus annis et actibus
est. non innotuere propter alios increduli
tatem. Si cum finiat diem quendam. Ipse
die innotuere dicendo. Post tantum ipse
sicut super dictum est. Hodie si uocem eius
audieritis nolite obdurare corda ura.

quemadmodum in illa exacerbatione. Nam
si eis tunc requiem prestatum. innotuere de alia
loqueretur. post hanc diem. Item relinquuntur
sacerdotes et populus dei. Qui enim in
gressus est innotuere eius. et ipse requiem
ab operibus suis. sicut et alius deus. festinemus
ingredi in illam requiem. ut ne innotuere
quis innotuere innotuere exemplum.
Quia enim dei sermo et efficax. et petent
uobis omni gladio accipimur et prodigens ut
que aduersionem anime ac spiritus. compa
gum quodque innotuere et discedere. cogita
torem. innotuere cordis. et non est uia
atque innotuere innotuere eius. Quia
autem innotuere et apta sunt oculis eius. Ad que
uobis sermo. Videte ergo pontifices mag
num qui penetrant celos et filii dei.
teneamus spiritum et affectionem. Non enim
habetis pontificem qui non possit compensare
infirmis uobis. temptant autem pontificem
plurimorumque ab his peccatis. Ad eamque
cum fiducia ad thronum gratie eius ut
innotuere et sequamur. et tamen innotuere.
innotuere oportuno.

Omnis namque pontifex ex hominibus
assumptus pro hominibus offert
in his que sunt ad deum ut offerat
dona et sacrificia pro peccatis qui debere possit.
his qui ignorant et errant. Qui et ipse ar
candatus est infirmitate. Et pro peccatis debet.
quemadmodum et populus. ita etiam per se
ipso offerre pro peccatis. Nec quisquam sumit
honorum. sed qui uocatur ad tamquam
aaron. Sic et christus non semetipsum clausit
innotuere pontifex fuit. sed qui laudatus est ad deum.
filius meus es tu. ego hodie genui te. Quia
admodum in alto loco dicit. Tu es sa
cerdos innotuere. secundum ordinem melchisedech.
Qui innotuere carnis sue pro peccatis supplicatio
nemque ad eum qui possit illum saluum facere
amore cum clamore ualido. et lacrimis
offens. exauditus est pro sua reuerentia. Et
quidem cum esset filius dei. didicit ex his
que passus est obedientiam et summus
factus est omnibus obtemperantibus. sicut et
causa salutis eterne. Appellatus est a deo
pontifex iuxta ordinem melchisedech. De
quo uobis gratias sermo et interpretamur.

addicendum. quoniam intellectus sui estis
ad audiendum. Etenim cum deus ma-
gis esse propter tempus. rursus indigetis.
ut uos doceamini que sunt elementa exor-
diis sermonum dei. et facti estis quibus lacte op-
te non solido cibo. idcirco enim qui lacte
est particeps expertus est sermonis uisum. p-
uulus enim est. idcirco enim est aut solido
cibus eos qui per ipsam suavitatem exercita-
tis habent sensus ad discendum boni ac
mali.

O Vappter in similes inchoatio-
nis xpi sermonem ad perfectum uer-
ferantur. non cursim iacentes
fundamentum penitentie ab operibus inordinatis
fieri ad idem baptismum doctrinam et po-
sitionem quoque manuum. ac resurrectionis
inordinatis et inordinatis. Et hoc faciemus
si quidem per uisum deus. Impossibile enim
est eis qui semel sunt illuminati. gusta-
uerunt etiam de uisum celestem. et pueros facti
sunt. gustauerunt nichilominus bonum
dei ubi. inuitesque seculi uentis et ipsi
sunt nullus renouari ad piam. cursim
enim iacentes sibi inceptis filium dei. et
ostentum habentes. Erra enim sepe ue-
nitentem super se uidentis ymbrem et gene-
rans herbam oportunitatem illis a quibus
colitur accipit undecumque adeo. idcirco
aut spiritus ac tribulos reprobis est et ma-
ledictio prokuma omnis et summa et ubi
tionem. idcirco autem de uisum dilec-
tissimi meliora et uirtutiora salutem. tam-
et si uis loquamur. Non enim iustus
est deus ut obliuiscatur opus nostrum et dilec-
tionis quam ostendit in nomine ipsius que
ministratus suis et ministratis. Cupimus
autem omniumque uisum. eandem osten-
dere sollicitudinem ad perfectionem spei
usque in finem. ut non segnes efficiamus.
viri imitatores eos qui fide et patientia
hereditauerunt promissiones. Abraham na-
que promittens deus. qui neminem hunc
per quem iuraret maiorem. iurauit per se
inceptum dicens. Quia benedictioes benedi-
cant te et multiplicas in multiplicata te. et
sit longanimitas fides ad opus est re-
promissionem. Homines enim per maiorem

sua iurante. omnis et uisum eos finis. ad
etiam ad perfectionem est iuramentum. In quo ha-
bundantius uolens deus ostendit. placen-
tiam sue hereditatis in uisum et consiliu
sui in uisum uisum et ut pueros res in
mobiles. quibus impossibile est mentari om-
ni. et uisum solacium uisum. qui est uisum
ad tenendam positam spem. qui sit
anchoram uisum. anime uisum ac fir-
mam et incedentem usque ad maiora uisum
uisum. uisum pueros pueros in uisum et
solum ordinem in uisum et pontifex fac-
tus est in eternum.

S Se enim melchisedech rex saltem sa-
cerdos dei summi qui obuiauit
abrahæ regresso a cede regum et
uenerit ei. Cum decimas omnium diuisit
abrahæ. Quam quidem qui imple-
rat rex iusticie deinde rex saltem. quod est
rex pacis. sine patre sine matre sine gene-
logia neque initium dierum. neque finem uite
habens. Assimilatus autem factus dei. man-
suetudo impetum. Inuenimus autem
quantum sit hic cum decimas dedit de
apius abrahæ patriarchæ. Et quidem
deus leui sacerdotum acceptantes ma-
datum huius decimas sumere a populo
solum legem. id est a fratribus suis. quoniam
ipsi exierunt de uisum abrahæ. Quis
genealogia non annuiterat meis. decimas
sumpsit abrahæ et hunc qui habebat
reputationes benedixit. Si uisum autem uisum
et contradictione quod minus est ameliore uisum
dicitur. Et hic quidem decimas maiores
hominibus accipit. ubi autem et uisum
uisum et uisum uisum est per abrahæ et
ui qui decimas accepit. decimas est. Ad
hic enim uisum patris erat quod ob-
uiauit ei melchisedech. Si ergo et uisum
per sacerdotem leuiticum erat. plus enim
ipso legem accepit. quid adhuc necessari-
um fuit. solum ordinem melchisedech autem
um surge sacerdotem. et non solum ordinem
aaron dicit. Et uisum enim sacerdotem
uicisse est. ut regis uisum fiat. In
enim huius de alia uisum est. de qua
nullus altari puto fuit. et uisum
enim quod ex uisum sit dominus uisum

in qua tibi u nichil de sacerdotibus moyses
locutus est. tamplius adhuc manifestum
est. si secundum ordinem melchisedech erugat
alius sacerdos. qui non secundum legem manda-
ti. carnalis factus est. sed secundum uirtutem uite
incommutabilis. Quod testatur eum. qui tu es sac-
erdos in eternum. secundum ordinem melchisedech.
Reprobatio quidem fuit precedentis man-
dati. propter infirmitatem eius et uoluntatem.
Sed etiam ad perfectum adduxit lex. In
quod uero uero melioris spei. per quam pri-
ma manus ad deum. Et quantum est non in
iure uiuendo. Alii quidem sine uirtute
do sacerdos facti sunt. hic autem cum uiuan-
do per eum qui dixit ad illi. Si iuraueris do-
minus et non periretur eum tu es sacerdos
in eternum secundum ordinem melchisedech. In
testamentum melioris testamenti. Sponsus factus
est ipse. Et alii quidem plures facti sunt sac-
erdes secundum legem. idcirco quod moyses phari-
saeum per manum. Ut autem eo quod maneat eter-
num. sempiternum habet sacerdotem. Unde
et saluare impetum potest accedens per se
mensuram ad deum semper uiuentis ad uisum
laudem per uobis. Quod alii enim decet ut
uobis esset pontifex secundum morem. in po-
litis segregatis a peccatis. et exaltatis ce-
lis factus. qui non habet necessitatem
carnalis. quem ad modum sacerdos prius
per sinus delictis hostias offerre. deinde per
populo. Hoc enim fecit semel offerendo. do-
minum seipsum. Lex enim homines constituit
sacerdes infirmitatem habentes. semper
autem uiris uiuendi qui post legem est filius
in eternum perfectum. **VIII**

Capitulum autem super ea que dicuntur
calem hemus pontificem qui
sedet in dextera sedis magnitudinis
in celis secundum uirtutem et abnati uenit quod
fixit dominus et non homo. Omnis enim po-
ntifex ad offerenda munera et hostias consti-
tuitur. Unde necesse est et hunc habere aliquod
quod offerat. Si ergo esset super terram nec es-
set sacerdos. cum essent qui offerrent secun-
dum legem munera qui exemplum et ymi-
nem deseruiunt celestium sicut responsum
est moysi cum et sumaret tabernaculum.
Vnde inquit omnia facta secundum exemplum

per quod tibi monstratum est in monte. Nunc
autem melius sortitus est ministerium quod
melioris testamenti mediator est. quod in me-
lioribus promissionibus factum est. Si autem si
illud prius ac culpa vacasset. non unquam se-
cundum locum inquit. Et impans enim
eas dicit. Sed et res uenit dicit dominus et co-
sumato super dominum israel. et super domum iuda
testamentum quod dedit patribus eorum in die
qua apprehendi manum illorum ut educerent
eos de terra egypti. Et qui ipsi non perman-
serunt in testamentis uis et ego neglexi eos
dicit dominus. Quia hoc testamentum est. quod
disponam dominum israel post dies illos dicit
dominus et dabo leges meas in mentes eorum. et re-
corda eos. super scriptam eas. et ero eis idem.
Ipsi erunt mihi in populum. Et non docebit unus
quisque proximum suum. et unus quisque fratrem
suum dicens. Cognosce dominum. quia omnis
scientie meae a iunioribus usque ad ueteres. quia
prius ero iniquitatus eorum. et ipse illos
iustitiam non mentorator. idcirco autem non
uenerunt prius. Quod autem antiquat. et se-
uclat. propter inuentum est. **IX**

Habuit quidem prius institutio-
nes cultus et sacra secularia. Quod ad
natura enim factum est per ipsum in quo
erant candelabra in mensa et posuio pa-
num que dicitur sancta. Post testamentum
autem secundum carnalium quod dicit sancta secundum
antiquum habens thronum et archam te-
stamenti cum iudeis ex omnibus per annum.
in qua uirga aurea habens manna. et
uirga aaron que fionduerat ita uirtute
testamenti. super que erant cherubim glori-
a uiuificantia per uirtutem. De quibus
non est modo dicendum per singula. Huius
uero ita compositis in portis quidem taber-
naculo semper uiuificantia sacerdes sacri-
ficiorum officia et sumantes. In secundo
autem semel in anno solus pontifex. non
sine sanguine quem offerret pro sua et pro
populi ignorantia. Hoc significante
spiritu sancto. nondum perlatam esse san-
ctam uiam ad hunc priorem tabernaculo
hunc statum. Que parabola est temporis
instantis iuxta quam munera et hostie of-
feruntur que non possunt iuxta et sciam

perfectum facere seruientem solummodo in
his et in potestate et in uariis baptismatis in
stans carnis usque ad tempus correptionis
impositis. Christus autem assistens pontifex fu-
turus donorum amplius et perfectus cali-
naculum non in manu fuit. id est si huius
orationis. neque per sanguinem hyrcorum aut vi-
tilorum. sed proprium sanguinem introiit se-
mel in sancta eterna redemptione in uentura.
Si enim sanguis hyrcorum et chamois et cinis
vitale aspersus. inquinatos sanctificat ad eum
dacionem carnis. quoniam agens sanguis christi.
qui per spiritum sanctum semetipsum obtulit in manila-
tione deo uiuenti emundant et sanctificant
inram ab opibus mortuis ad uiuentium do-
minum. Et ideo non ut testamentum mediator
est. ut morte intercedente in redemptionem car-
nis. quoniam nunc que erant sub prioris testame-
nti. remissionem accipiant. qui uocati sunt
et hereditatis. Qui enim testamentum est.
mors necesse est intercedat testatoris. Quia
mentis enim morte confirmata est. Alioquin
non duntaxat. duntaxat uiuit qui testatus est.
Unde nec prius quidem dedicant esse sine
sanguine. Lecto enim omni mandato legi
a moysi in uisita populo accipies sangui-
ne uirilium et hyrcorum cum aqua et lana co-
cinea et hyssopo. ipsum quoque uinum. et omne
puluerem aspersit dicens. Hic est sanguis testa-
menti quod mandauit ad nos deus. Etiam
cabinaculum et omnia uasa ministerii sangui-
ne sancto aspersit. et omnia pete in sanguine
solut legem mundant. et sine sanguinis
effusione. non fit remissio peccatorum. Necesse
est exemplum quidem celestium in his et
mundum. Ipsa autem celestia melioribus
hostijs quam istis. Non enim manu
facta sunt ista in terra uero exemplum uero
in celis. Si in ipso celis ut appareret nunc
multum dei pro nobis. Neque ut sepe offerat
semetipsum quemadmodum pontifex in terra
in sancta per singulos annos in sanguine
operebat alieno. Quis enim oportebat eo
frequenter pati ab origine mundi. Nunc
autem semel in summa cunctis scilicet. ad des-
tinationem peccati per hostiam suam appa-
ruit. Et quemadmodum statutum est ho-
minibus semel mori.

Post hoc autem iudicium sit. et christus semel
oblatus est ad multos exhaustum
da peccata. secundo sine peccato appebit
expectantibus semel laudem eorum propter fidem. Vm-
bram enim habens lex. donos futurorum. non
ipam ymaginem rerum per singulos annos
eisdem ipsis hostijs quas offerunt in deli-
tibus. nunquam potest peccatos accedentes facere.
aut quoniam cessasset offerri. ideo quod nullas
habet ultra scientiam peccati cultores semel
mundant. Si in ipsis commemoratio peccatorum
per singulos annos sit. In possibile enim est
sanguine chamois et hyrcorum autem peccata.
et deo ingreditur mundum dicit. Hostiam
et oblationem noluit. corpus autem aptat
et in dicit. Holocaustum et peccatum non
placuerunt. Tunc dixit. Ecce uenit. Iuxta
per librum scriptum est de me ut faciam uo-
luntatem dei mei super dicens.
Quia hostias et oblationes et holocausta
noluit propter peccatum. nec placuit tunc et que scribit
legem offerunt. Tunc dixit. Ecce uenit. ut
faciam deus uoluntatem tuam. Afferat pri-
mum ut sequens statuat. In qua uoluntate
sacramentum sumis pro oblatione corporis christi ihesu
semel. Et omnis quidem sacerdos pro peccato
cotidie ministrans et eadem sepe offerens
hostias que nunquam possunt auferre peccata.
Hic autem unam pro peccatis offerens in semper
unum hostiam sedet in dextera dei patris de-
ceat expectantis donec ponantur inimici eius
sub scabellum pedum eius. Quia enim ob-
latione consumantur in semper sacrificios.
Testatur autem nobis et ipse sanctus. Postquam
enim dixit. Hoc est testamentum quod testa-
tor ad illos. Post dies illos dicit dominus dabo
leges meas in cordibus eorum. et in mente eorum
super scribam eas et peccatum et iniquitatem eorum
iam non recordabor amplius. Ubi autem co-
mmissio est. iam non est oblatio pro peccato.
Sacerdotes itaque fratres fiduciam in statu-
tu scilicet in sanguine christi. quod in statu nobis
unam uiam et uiuentem per uiam id est
carnem suam et sacerdotem magni super domum
dei. Accedamus cum uero corde in plenitudine
fidei aspersi corda ac conscientia mala et ablu-
ti corpus aqua munda. teneamus spiritum
in abstinentiam ideam ab uicem. Fidelis et

est qui reprobantur. Et si videmus invicem in
pudicam caritatis bonos opus non desin-
tes collationem utamur. Sicut est etiam in
hisdam se solantes in bono magis quanto vide-
mus appropinquem diem. Voluntate enim p-
catorum nobis post acceptam vocatam vici-
as iam non relinquere p-ccatis hostia. Terribil-
namque est quodam expectatio iudicii. Igitur
emulatio que sumptura est ad ultimos. Ita-
tam quis faciens legem moysi sine ulla mis-
eratione duobus vel tribus ceteris moritur. Quod
magis putatis deiora men supposita qui si-
lum dei exultant et sanguinem testamenti
pollutum duxit in quo sacrificatus est. Ipsi g-
de etiam etiam fecit. Scimus enim qui dixit.
Nisi iudicet iudicium ego retribuam. Etiam.
Quia iudicantur dno p-ccatum suum. Horem-
dum est iudicare in manus dei iudicantis. Et eme-
moramini autem p-ccatos dies quibus illumi-
nati magni certamine passionis sustinuitis.
Et in alio quidem obprobriis et tribulationibus
spectadum facti. Ita autem solum talis et iusan-
tum estis effecti. Quam iudicatis spaci estis
et rapinam bonos iudicis cum gaudio. Susce-
pistis. Cognoscite nos hanc meliorem et
maientem substantiam. Hanc itaque am-
te et fidem utamur que magis hanc re-
munerationem. Quia enim nobis necessa-
ria est ut voluntate dei facientes reportemus p-
missionem. Ad hunc autem modum aliquan-
tum qui venturus est iudicet et non tardavit
iustus autem meus ex fide vivit. Quod si coar-
cent se non placebit anime mee. Quod autem
non sumus obprobriis suis impudicis. Et fide-
in acquisitionem anime. **xi**

Et autem fides spandam substantia re-
rum argumentum non apparenti.
In hac enim testimonium etiam
et seniores. Fide intelligimus aperta est scda
vita dei ut ex multis vultu in substantia fierent.
Fide plurimam hostiam abel. qui cayn ob-
tulit deo p-ccatum testimonium etiam est et
iustus testimonium pharaonis in iudicis eius-
dem deo. etiam testimonium ad hunc loquitur.
Fide eugeni translati est ne videat mortem
et non iudicatur quia iustitiam eum dno
ante translationem enim testimonium hanc
placuisse deo. Sine fide autem impossibile est

quemquam placere deo. Et credendum oportet acce-
dentem ad deum quia est iniquitatem se tenet
metato. Sic fide nos respondit accepto deus que
ad hunc non videbant. metuens apertum archa
in salutem domus sue. p-ccatum dampnamur in
dum et iustitiam que p-ccatum heres est iustitiam.
Fide qui vocatur abraham obediens i locum
exire quem acceptus erat in hereditatem.
Igitur nesciens quo ire. Fide de more est in
tra repromissionis tamquam in aliena. ita sit
hancando cum ysaac. et iacob coheredem pro-
missionis eiusdem. Expectabat enim funda-
menta hanc amittentem civis artifex et editor
est deo. Fide ipa cara sterilis iustitiam recep-
tione seminis accepit etiam p-ccatum tempus e-
tatis. qui fidelem creditur esse eum qui reprom-
issat. Propter quod et ab initio orta sunt. et hoc
more tamquam syon celli in iustitiam me. et
sicut artem que est ad oram maris in iust-
metabilis. Iuxta fidem defuncti sunt omnes
est non acceptis repromissionibus. Et a longe-
cas aspicientes et saluantes et etiam q-
p-ccatum et hospites sunt super eam. Quia enim
hanc significant se p-ccatum iniquitatem.
Et si quidem ipius meminit de qua exte-
mit hanc utique tempus extendit. Quia
autem meliorem appetunt. id est celestem. Ideo
non et fundatur deus vocat deus eos. Quia
enim illis civitatem. Fide obediens abraham
ysaac. cum tempore et iungentium offe-
bat. in quo suscepit p-ccatum. Ad quem
den est quia in ysaac vocatur etiam semini.
arbitrans quia i amoris sustinere eum
potens est deus. Unde enim et in ysaac am-
pit. Fide defunctus benedixit ysaac iacob et
esai. Fide iacob moriens singulos filios to-
sephe benedixit et adoravit fastigium iuge
eius. Fide ioseph moriens de p-ccatum ne filios
isrl' iustitiam est et deos suis manda-
vit. Fide moyses iustis occisus est in
suis. etiam apparentibus suis. eo quod iudicet
eum elegantem infantem. et non civitatem
regis edictum. Fide moyses grandis effectus
negavit se esse filium filie pharaonis. ma-
gis argens affligi cum populo dei. qui tempa-
lis potestatem habere iudicantem. iustos dunt-
nas estimans deus in egypto in iust-
um xpi. Aspicebat enim iustitiam etiam.

fide reliquid egyptum. non uictus animoli-
 catem regis. In uisionem enim antiquam
 uidetur sustinuit. fide celebrant pascha. et
 sanguinis effusionem. neque uastitas p-
 mituit egyptum tangere eos. fide transie-
 runt mare rubrum antiquam pandam tra-
 qd ex pte egypti deuorati sunt. fide multi lei-
 dho corruerunt autu dieru septem. fide in
 ab meretrix non pht cum inuolutis exi-
 ptiis exploratores cum pace. Et qd adhuc
 dicam. Deficit enim me tempus enarra-
 re de Sedeon. Sarach. Sampson. Iephe-
 dauid. Sammel. et alijs phtis qui p fide
 uicerunt regna. opati sunt iustitiam. adep-
 ti sunt repromissiones. Quamuis ora-
 leonum et extinguerunt impetu ignis. effu-
 ganunt aciem gladii. Quamuis de m f-
 mitate fortis facti sunt in bello. et astra v-
 terunt exterrum. acceperunt milites de re-
 surrectione mortuos suos. Alii aut diste-
 ti sunt non suscipientes redemptionem. ut me-
 liorem inuenirent resurrectionem. Alii uero
 ludibria et uia ex pti in sup iuridica et car-
 ces lapidati sunt. secti sunt. temptati sunt.
 in occasione gladii mortui sunt. Erant et
 in melatis impellib; capines. egerentes an-
 gustiam. afflicti. quib; dignus non erat
 mundus. In solitudinib; errantes. in mo-
 tib; et in speluncis et in cauinis erant. Et hii
 omnes testimonio fidei pbat. non acce-
 perunt repromissionem deo p uoluntate melius
 aliquid providente. ut non sine nobis
 summarentur. **xiii**
 Deoq; et nos tantam habentes impositas
 uident celum. deponentes omne pondus
 et committens nos pccati p paciam curra-
 mus adpositum nobis certamen aspi-
 cius in auctorem fidei et summamorem
 ihm qui pposito suo gaudio sustinuit
 cem. et fusione exempta atq; in dextera se-
 dis dei sedet. Eccegitat enim eu qui cale-
 sustinuit a pccatib; ad usum semetipm
 et aditum. ut no tangemini annis
 uis deficientes. et nondum eu usq; ad
 sanguinem restitutus ad uisum pccati repug-
 nantes. Et obliu estis et solationis que
 uobis tamquam filius loquitur dices. fili
 mi noli negligere disciplinam dni. neq;

sanguis dum ab eo argueris. Quem enim
 diligit dominus castigat flagellat aut om-
 nium quem recipit. In disciplina p secula
 et tamquam filius uobis offert se deus. Quod
 enim filius quem non corrumpit pccat. Qd si
 extra disciplinam estis cuius pccati facti
 sunt. omnes ergo ad uisum et non filij estis. De-
 inde patres quidem carnis nre habuerunt
 et uiderunt eos. Nonne multo
 magis occupauerunt pccati spiritum et uiu-
 unt. Et illi quidem in tempore pccati dices
 sed in uoluntatem suam et uiderunt nos.
 Hii aut ad id qd utile est in tempore facti
 rationem eius. Omnis aut disciplina in
 pccati quidem uidetur non esse gaudium. sed me-
 ritoris. postea aut fructum pacis et salutis
 exercitatus pccati reddere iusticie. Pccat qd reit-
 las manus et soluta genua erigite et gressus
 rectos facite pedib; uestris. ut non quis claudi-
 cans erret magis aut laetetur. Nam se-
 quimur eum omnib; et somniam sine qua
 nemo uidet deum. et complacentes nequie
 desit gratie dei. nequa radix amaritudinis
 sursum gignens impediatur palam et qui
 uentur multi. Ne quis fornicator aut p-
 phanus ut elau qui pccat unam elam ve-
 didit pccatogenita sua. Sacerdotem enim qui
 et postea cupiens hereditate renegetur repm-
 nis est. Non enim inuenit penitentiam
 quicquam cum latuit iniquitas eam. No-
 enim accessistis ad tractabilem et accessibilem
 ignem et turbidum et caliginem et pcella-
 et tunc sonum. et uocem uerborum qui qui au-
 dierunt excusauerunt se necis fieret uerbu.
 Non enim portabant qd dicebat et si testis
 tetigit monentem lapidab; et ita crudele erat
 qd uidebat. et oyles dixit. Exterritus sum
 et tremebundus. Si accessistis ad syon mo-
 tem et ciuitatem dei uiuentis iherusalem celestem
 et multos milium angelos frequen-
 tiam et ad ecclesiam punituros qui et scripti
 sunt in celis et iudicem omnium dni. et spm
 iustos pcedunt. et testamenti noui media-
 torem ihm. et sanguinis aspersionem. me-
 lius loquentem qui abel. Videte ne recuse-
 tis loquentem. Si etiam illi non effugerunt
 reculantem enim qui sup terram loquentem
 multo magis nos qui de celis loquentem no-

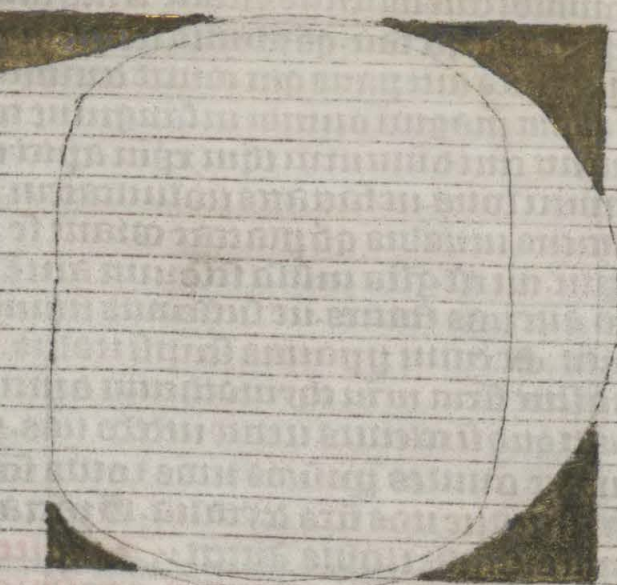
utis adiuturus. cuius uox uiouit terram tue.
Nunc autem repudiat dicens. Adhuc scilicet
ego moriero non solum terram. Et celi. Quod
autem adhuc semel dicit. declarat motum
translacionem tanquam si quis ut uanitas ea
quesunt immobilis. Itaque regnum immo-
bile suscipientes habemus gratiam per quam
uiamur placeat deo cum metu et tremore
et timore deus ut igitur consumens est.

Quoniam fratuitas nostra. **III.**
neat in nobis. et hospitalitatem no-
lite obliuisci. Quam enim placu-
erunt quidam angelis hospitio receptis.
Et ementote uiuere tanquam similes vic-
ti et clato. tanquam ipsi in corpore moran-
tes. Honorabile quibundum iocundum et
chorus iuniorum. Formidatorem enim
et adulteros uidetis deus. Sicut mores sine
auaritia et iniquitate. Ipse enim dixit. Non
rederant neque delinquant. ita ut confidentes
dicamus. Dominus in adiutor est. non
timido quid faciat in homine. Et ementote
te positos iocundum qui uobis locum sunt
iubum dei. quod inuenientes exitum eius
omnis iustitiam fidei. Ite xpc heri et
dte. ipse in secula. Doctus uiam et pugn-
us nolite obliuisci. Optum est enim qd
na statuit cor. non elias que non puer
ambulantibus meis. Venit autem deus
edere non hinc potestatem qui cabnatio
corpis deseruit. Quos enim animalium
inferat sanguis pccat in sancta pponit
cent horum corpora creantur extra castra.
Ipse qd et hic ut sanctificaret plenum sag-
uinem pluri extra portam passus e. Extra
murus igitur ad eum extra castra impium
eius portantes. Non enim gentis si ma-
nente ciuitatem. Et futuram iquumus.
Nipin ergo offeramus hostiam laudis
semp deo. id est fructum laudis et fidentem
nomini eius. Et sufficiat autem iocundum
uis nolite obliuisci. Sicut enim hostis
pmetur deus. Obedite pro suis uis. et ob-
cedite eis. Ipi enim pugnantes. quasi racom
pannabz uis reddunt ut cum gaudio
hoc faciant. et non gementes. Hoc enim
non expedit uobis. O uice pnotis. Et fidi-
mus enim qd bonam et sciam habemus

ionibus reue uolentes et uis. Amplius ad-
depor uos hoc facit. qd celestis testatur uo-
lis. Deus autem pax qui eduxit demones
pastor magni ouium in sanguine testa-
menti etiam dum uis et ipse xpm apertis
iocundum bono. ut faciat uoluntatem eius.
faciens in uobis qd placeat coram se p
xpm. cui est gloria in secula seculorum amen. So-
go autem uos fratres. ut suffragis iocundum lo-
raci. Et cum p pautis scripsi uobis. Ig-
nosce fidei uis et hymnothem dnuisti
cum quo si celestis uenit uidetis uos. Sa-
lutate omnes ipso uis iocundum scis.
Salutate uos fidei deptalia. Gratia dei
cum omibus uobis amen. **Explicit**
paulus. Prologus in actibus apostolorum.

Lucas natione syrus cuius laus
in ewangelio canitur apud an-
thyochiam medicine artis egre-
gus et apostolorum xpi discipulus
postea usq ad perfectionem pauli secutus
apostolum sine cunctis iunguntate putantes
de malum seruare. Qui octoginta et quatuor
agere etatis annos in uirtute alio
plenus spu sancto. Hic spu sco instigante
machate pabz etiam anglium fidentis g-
cis fidelis. in carnis com domini fidei nar-
ratione ostendit. eundemq ex stirpe da-
descendisse monstrauit. Cui enim in mudo
prias stantendi a dno a pnotum i munitio
datur. ut deo in dno pnoto et fido pnotis
ex mudo orone ab apostolis facta. coram dno
electionis iocundis eplam. Sicut pau-
lus et iocundum apostolis actus daret.
Quem diu contra stimulum calceabat
dus elegisset. Quod legentibus et requireribus
deum breuiter sententia uoluit ostendere. qm
pluribus aliquid fastidierunt. pnotidisse.
Sicut qd opantem agricolam a portec
delus fidentibus edere. quentia diuina ob-
secuta est gratia. ut non solum corpus. Et
etiam animabus eius pnot medicina.

Inapunt actus apostolorum. I.

Primum quidem sermonem fecit de
omnibus othesiphile que cepit ihe
sacere i docere usque in diem qua per
prensus aplis p spiritum sanctum quos
elegit assumptus est. Quibus i p
hunc seipsum inuit post passionem
suam in multis argumentis p dices
quadraginta apparetis eis i loqu
derogio dei. Et suscitatis populo eis anthe
solimnis iudicandis. Et expectantibus p m
sionem pacis qui auditis inquit pos
meum. Quia iohannes quidem bapti
zauit aqua uos aut baptizabimini spu
sco. non post multos hos dies. Igitur q
suscitatis inuocabant eum dicentes. Do
mine si in tempore hoc restitues regnum isrl.
Dixit aut eis. Non est uestrum nosse
tempa uel momenta que pater posuit
in sua potestate. Sed accipietis uirtutem
suprauentis spiritus sancti in uos. et uis
michi testes in iherusalem i iordanem iuda
samana usque ad ultimum terrae. Et cum
hoc dixisset uidentibus illis eleuatis est
nubes suscepit eum ab oculis eorum. Cumq
intuerent in celum euntem illum. ecce duo
uiri astiterunt iuxta illos in uestibus albis
qui idixerunt. Viri galilei quid statis
aspicientes in celum. hic ille qui assumptus
est a uobis in celum sic ueniet quodam modo
in uobis enim euntem in celum. Vnde reu
si sunt in iherosolimam amonite qui vo
cabatur olyueti qui est iuxta iherusalem iheri

halens iter. Et cum inuissent in cenaculo
ascenderunt in superiora ubi manebant. Pe
trus i iohannes. iacobus. i andreas. phil
ippus. i thomas. i artholomeus. et ma
thias. i acobus alphet. i symon zelotes. et
iudas iacobus. Et omnes erant unanimiter
in oratione p seuerantes citum in iherusalem i iuda
samana i iordanem i iherusalem. Et adiecit illis.
Exurgens petrus in medio fratrum dixit.
Erat aut turba hominum fere centum vigi
ti. Vm fides oportet impleri scripturam qui
p dicit spiritus sanctus pos dauid diuida
qui fuit dux eorum qui pphendunt isrl.
qui numeratus erat in uobis. i soranus e
sorum in iherusalem. Et hic quidem pos
sedit agnum de mercede iniquitatis i suspi
sus cepit modum. i diffusa sunt omnia
in sceleribus eius. Et notum factum est omnibus i
tantibus iherusalem ut appellaretur ager ille
lingua eorum acheldemach. hoc est ager sag
uinis. Spiritum est enim in libro psalmorum.
Iherusalem ager deserta. i non sic qui ha
bitet in ea. repatum eius accipiat ale. Op
tet ergo ex his uiris qui nobiscum sunt con
gregati in diem tempore quo intrauit ecce
ge nati uos dominus ihesus in apte i abap
tismate iohannis usque in diem qua assump
tus est a uobis testem resurrectionis eius
nobiscum fieri uirum existis. Et statuerit
duos ioseph qui uocabatur barthabas si
gnominatus est iudas. i mathiam. Et
orantes dixerunt. Tu domine qui nosti
corda hominum ostende quem elegis ex his
duobus uiri accipe locum in ministerio
i aplis de quo p uocatus e iudas ut
abiret in locum suum. Et cecidit sortis eis.
Et cecidit sortis super mathiam i animatus
est cum uiderent apostoli.

Et cum esset dies pentecostes
erant omnes discipuli pter in eo
dem loco. Et factus est repente de
celo sonus tamquam ad uentem spiritus
uehementis. i repleuit totam domum uiri
erant sedentes. Et apparuerunt illis dis
pate lingue tamquam ignis. sedique sup sin
gulos eos. Et repleti sunt omnes spiri
sco. i ceperunt loqui uariis linguis p ut spe
sais daret eloqui illis. Erant aut i ihe

iherusalem habitantes uidet utriusque linguae et
 quoniam uacante que sub celo est. Facta autem hac
 uoce conuenit multitudo in mente et fides est. Qui
 am audiebant ac unusquisque lingua sua illos
 loquentes. Stupebant autem omnes et miraba-
 tur dicentes ad inuicem. Nonne ecce oēs
 isti qui loquuntur galilei sunt. Et quomodo
 nos audimus unusquisque lingua sua
 inquam non sumus? Partheni et medii et elamici.
 et qui habitant in mesopotamiam. uideam et ca-
 padociam. pontum et asiam. fugiam et pami-
 philiam. egyptum et partes lybie. que est ita-
 lyren et ad uentem totam. uidet quoque et pro-
 seliti. cretes et arabes. audimus eos loqui
 res in his linguis magnalia dei. Stupebant
 autem omnes et mirabantur ad inuicem dicen-
 tes. Quid uiam in hoc esse. Alii autem iri-
 debant quia multis pleni sunt. Scitis autem
 petrus cum uideret eleuante uocem suam
 locutus est eis. Qui uidet et qui uidentis
 in eum inuicem hoc uocis notum sit. et am-
 bi populo uerba mea. Non enim sicut uos
 estimatis huiusmodi sunt. cum sit hora diei
 tertia. Et hoc quod dictum est per prophetam iohel.
 Et erit in nouissimis diebus dicit dominus effu-
 dam despectum meum super omnem carnem. et pro-
 bunt filii matris et filii matris et uirgines et uir-
 gines uidebunt. et seniores ut sompnia som-
 niabunt. Et quidem super seruos meos et a-
 cellas meas. iudicabit illis effundam despectum
 meum. et probabunt. Et dabitur per signa et uerba
 factum. et signa in terra et in mari. et angustiam
 et ignem et uaporem fumi. Sol autem in tene-
 bras et luna in sanguinem ante quam ueniat
 dies domini magnus et manifestus. Et erit cor-
 quoniamque in uocauit nomen domini saluum
 erit. Qui in israelite audite uerba ista. Iam uia
 zaruini uinum approbati a deo in uobis
 iustitiam et prodigiis et signis que fecit per
 illum deus in medio uirum sicut nos scitis. Et
 defunctos et uiuos et plenam dei. tradidit per
 manus iniquorum affligentes inuicem
 quem deus suscitauit doloribus solutus et
 factus. uerba quod impossibile erat tunc illi ad-
 eo. Dauid enim dicit deum. Considera
 dominum coram me semper. qui adextera est mihi
 et non moueatur. Propter hoc letatum est
 cor meum et exultauit lingua mea. in super

et caro mea requiescet in spe quoniam non de-
 linques animam meam in inferno nec dabis san-
 ctum uidere corruptionem. Notas in finis-
 mas uite. replebis uite iocunditate cum facie
 tua. Et in finis liceat audenter dicere ad
 uos de patris antea dauid quoniam defunctus est
 et sepultus est et sepulchrum eius est apud
 uos usque in hodie et in die. Quia igitur
 cum esset et scire quia uite uitando in astra
 illi deus defunctus in inferno eius. sed super sede
 eius. proutens locutus est de resurrectione christi.
 quia neque defunctus est in inferno. neque caro eius
 uidet corruptionem. Hunc autem resurrex-
 it deus. cuius nos omnes testes sumus. De
 cetera igitur dei exaltatus et promissione spe-
 sandi accepta a patre effudit hunc quem
 uos uidetis et auditis. Non enim dauid a-
 scendit in celum. Dicit autem ipse. Dixit do-
 minus domino meo sede adextera meis. Donec po-
 nam inimicos tuos scabellum pedum tuo-
 rum. Certe si tunc ergo sciat omnis dominus
 istum quia et dominum cum christum deus fecit hunc
 autem quem uos amplexastis. Huius auditis
 episcopi sunt eadem. et dixerunt ad petrum
 et ad reliquos apostolos. Quid faciemus vi-
 fratres. Petrus uero ait ad illos. Peni-
 tentiam inquit agite. et baptizemini unusquisque
 uerbum in nomine domini christi. in remissionem.
 peccatorum uestrorum. et accipietis donum spiritus sancti.
 Et tunc enim est reprobatio et filius uir-
 tis. et omnibus qui longe sunt quousque ad
 uocem uirum deus uir. Aliis etiam iuris
 gloriis testificatus est. et exhortatus eos
 dicens. Saluamini a generatione ista
 praua. Qui ergo creperunt sermones eius
 baptizati sunt. Et appositum sunt iura die
 ante ante me in iura. Erant autem per se
 ueritates in doctrina apostolorum et in ueritate
 que fructus panis et orationis. Fiebat
 autem omni anime timor. Quia quoque
 prodigia et signa fiebant per apostolos in idem
 in eum magnus erat in uirum. Omnes
 etiam qui crederant erant pueri et habebant
 uerba omnia et uerba. Possessiones quoque et
 substantias uendebant et diuidebant omnia
 omnia. prout autem opus erat. Constat
 quoque per diuites inuicem in exemplo
 et frangentes circa domos panem. summe

bant cibum cum exultatione et simplicitate
cordis collaudantes deum et habentes gratiam
ad omne preteritum. Dominus autem agebat
qui salvi fuerant corde in idipsum. **III.**
Petrus autem et iohannes ascendebant
ad templum ad horam orationis
nonam. Et quidam vir qui erat
claudus ex utero matris sue paralyticus
quem ponebant cotidie ad portam templi
que dicitur speciosa. ut peter elemosinam
ab introeuntibus in templum. Is cum vidisset
petrum et iohannem inopientes introitum in tem
plum rogabat ut elemosinam acciperet. In
veniens autem et cum petrus cum iohanne dixit
Esperet in nos. At ille intendebat eos. Spe
rans se aliquid accepturum ab eis. Petrus
autem dixit. Argentum et aurum non est michi.
quod autem habeo hoc tibi dico. Quia nomine ihu x
pistae nati sum. Surge et ambula. Et apprehensa
manu eius dextera allevavit eum. Et pro
tinus solidatus est pedes eius et plantae
exiliens stetit et ambulabat. Et intravit
cum illis in templum. ambulans et exultans
et laudans deum. Et vidit omnis populus eum
ambulantem et laudantem deum. Cognos
cebant autem illum quod ipse erat qui ad elemo
sinam sedebat ad speciosam portam templi.
Et impleti sunt stupore et extasi. in eo quod
tigerant. Cum viderunt autem petrum et io
hannem circumire omnes populos ad eos ad po
nitum qui appellatur salomonis stupores.
Videns autem petrus respondit ad populum. Viri
israhelice quid miramini in hoc. aut nos
quid intuemini. quia in nomine autem petri
ce fecimus hunc ambulare. Deo abrahama.
et deo ysaac et deo iacob. deo patrum nostrorum
glorificavit filium suum ihesum quem nos qui
dem tradidimus et negavimus ante faciem py
latti iudicantis alio dimittit. Vos autem
scitis et istum negavistis. et petristis virum
hominem quam donavit vobis. audistis vo
catis in fide. quem deus suscitavit a mortuis
cuius cum nos testes sumus et fidei nostri
eius hunc quem nos vidistis et noverastis
firmavit. Nomen eius et fides que per eum est
dedit integram sanitatem istam in conspec
tu omnium vestrum. Et factus viris istis quod
ignorantiam fecistis sicut et principes viri.

Deus autem qui pronuntiavit per prophetam
omnium per christum summi sic plenius. Deum
certum igitur scitum ut deleantur peccata vestra.
ut cum venisset tempus refugeret a spectu do
mini. et misit eum qui predicatus est vobis
ihesum christum quem oportet quidem ceterum tempore
usque in tempore resurrectionis omnium que locu
tus est dominus per omnes sanctos suos propheta
rum. Et iohannes quidem dixit. Qui per prophetam
suscitabit vobis dominus deus vestre defensionis
utis tamquam in eipsum audietis iuxta omnia
quecumque locutus fuit vobis. Erat autem
omnis anima que non audierat prophetam
illum extenuatis deplete. Et omnes propheta
lamini et demops qui locuti sunt et annunti
averunt dies istos. Et os autem estis filii propheta
rum. et testamentum quod disposuit deus ad pro
prios dicens ad abraham. Et in semine
tuo benedicent omnes familie terre. Et vobis
primum deus suscitatus filium suum misit cui
benedixit vobis. ut scitatis se invicem
aquevia sua. **III.**

Insequentibus autem illis ad populum sup
venit sacerdos et magistratus tem
pli et adducit volentes quod docent po
pulum et annuntiarent in ihesu resurrectionem
nem ex mortuis. Et intulerunt in eas manus
et posuerunt eos in custodiam usque in mat
tinum. Erat autem iam vespere. et ultra autem
eos qui audierant verbum crediderunt et factus
est numerus eorum quinque milia. Factum est
autem in matutino ut congregarentur prin
cipes eos et seniores et scribae in iherosolymis et anas
principes sacerdotum. et cayphas et iohannes et
alexander. et quicquid erant de genere sacerdotum.
Et stantes eos in medio interrogabant.
In qua virtute autem in quo nomine fecis
tis hoc. Vultis repletus spiritu sancto petrus
dixit ad eos. Viri israelice audite. Si nos hodie iudicamini in facto
hominis in factum. in quo iste saluus factus
est. notum sit omnibus vobis. et omni ple
bi vestre. quia in nomine domini nostri ihesu christi na
zareni quem vos crucifixistis quem deus
suscitavit a mortuis. et hoc iste attestat co
ram vobis sanctis. Hic est iapis qui rep
batus est a vobis edificantibus qui factus est
in caput anguli et non est in alio aliquo sa

luis. **N**ec enim aliud est nomen in celo datum
hominibus in quo oporteat nos saluos fieri.
Videntes autem petri et iohannis
epto qd homines erant sine lictis et ydyote a
imabatur et egro sciebant quoniam cum ihu
fuerant hominem quoque videntes stante
cum eis qui curatus fuerat nichil potant
extrahere. **I**ussit autem eos foras extra et
lumen sedere et scire ad invicem dicentes.
Quid faciemus hominibus istis? **Q**uonia
quidem notum signum factum est per eos omni
hauriantur in iherusalem. **N**am festum est in no
possimus negare. **S**i nemagis dimisger
implin. **S**imulatur eis ne ultra loquantur
nomine hoc in iherusalem. **E**t nos tunc eos
denuntiavimus ne quomodo loquentur neque
docent in nomine ihu. **P**etrus vero et io
hannes respondentes dixerunt ad eos. **S**i
tunc est in conspectu dei nos potius audire
quam deum iudicare. **N**on enim possumus
que vidimus et audimus non loqui. **N**ec
illi committentes dimiserunt eos. non inue
nientes quomodo punirent eos propter plin
quia omnes dactificabatur id qd factum erat
eo qd acciderat. **A**nnos enim erat amplius
80 homo. in quo factum erat signum istud
sanctus. **D**imissi autem venerunt ad suas
et amicum attulerunt eis quanta ad eos puer
pres sacerdotum et seniores dixerunt. **Q**ui
cum audissent unanimiter levaverunt vocem
ad deum et dixerunt. **D**omine deus tu fecisti
celum et terram et maria et omnia que in eis sunt.
qui spiritus sanctus per patris tui datus pueri tui
dixit. **Q**uare firmaverunt gentes et populi in
ditant sunt inania. **A**stiterunt reges terre et
principes et venerunt in vultu ad iherusalem dnm
et ad iherusalem xpm eius. **2** **V**enerunt cum iher
munitate ista ad iherusalem sanctum puerum tuum ihe
sum quem unxisti. **H**erodes et pontius py
latus cum gentibus et populis israel facere que
manus tua et scilicet tui decernimus fieri.
Ite dñe respice in manus eos et da servis
tuis cum omni fiducia loqui vobis cum
eo qd manus tua extendas ad sancta
ces et signa et prodigia fieri per nomen sancti
filii tui ihu. **E**t cum orarent motus est
locus in quo erant congregati. et repleti sunt
omnes spiritu sancto. et loquebantur vnum dei cum

fiducia. **N**am multitudinis autem credentium erat cor
vnum et anima una. **E**t ecce qui loquuntur eos que
possidebat aliquid suum esse dicebat. **E**t erat
illis omnia et communia. **E**t iherusalem magna
credebant apostoli testimonium resurrectionis
ihu xpi dñi sui. **I**gra magna erat iherusalem
illis. **N**ec enim quisquam egens erat in
illis. **Q**uocirca enim possessores agrorum
aut domorum erant vendentes affebant
pretia eis que vendebant et ponebant ante
pedes apostolorum. **D**ividebant autem singulis
proutque opus erat. **I**oseph autem qui cogn
minatus est barnabas ab apostolis qd est
interpretatum filius consolacionis. **L**entes cy
rus gerere cum haberet agrum vendidit eum
et addidit pretium. **I**posuit autem pedes apostolorum.

Siquidam autem nomine
ananyas. cum saphira uxore sua
vendidit agrum et fraudavit de
pretio agri et sua uxore sua et offensus preter
quandam ad pedes apostolorum posuit. **E**
Dixit autem petrus. **A**nanya. **C**ur rep
tauit saphira as cor tuum mentiri tespi
ritui tuo et fraudare de pretio agri? **N**one
manens tibi manebat et iherusalem erat
intus potestate. **Q**uare posuisti in corde tuo
hanc rem? **N**on es mentitatus hominibus.
sed deo. **A**udieris autem ananyas si uerba cec
dit et respiciat. **E**t factus est timor magnus
super omnes qui audierant. **S**urgentes
autem iuvenes amplexaverunt eum et effentes
sepeliverunt. **F**actum est autem quasi hora
tertium spatium. **I**uxta eius nescitis qd
factum fuerat introivit. **R**espondit autem ei
petrus. **D**ixi michi mulier si tantum agrum
vendidisti. **A**t illa dixit. **E**tiam cum
Petrus autem ad eam. **Q**uid utique que
uit vobis tempore spiritus domini? **E**t ecce petes
eos qui sepeliverunt virum tuum ad nos
tum et efferent te. **C**onfessum cecidit ad
pedes eius et respiciat. **I**nstantes autem
iuvenes iuenerunt illam mortuam et ex
cillerunt et sepeliverunt ad virum suum.
Et factus est timor magnus in universa
ecclesia et omnes qui audierant hoc. **P**
manus autem apostolorum fiebant signa et
prodigia multa in populo. **E**t erant vna
unum omnes in portu salomonis. **E**t

totum autem nemo audebat iungere se
 illis. Et magnificabat eos populus. Et agis
 autem augebat ut dominus. credentium mul-
 tudo uero uenit ad militem. ita ut impleret
 etiam infirmos et ponent in lectulis et grata-
 tis ueniente petro saluum unum a aliis
 obumbraret quemquam alios. et liberaret
 ab infirmitatibus suis. Curabat autem multi-
 tudo uenientium iherosolimam affringere
 eos ueraciter a spiritibus immundis qui aui-
 bant omnes. Exurgens autem princeps
 sacerdotum iohannes qui cum illo erat que-
 rit huiusmodi. repleti sunt zelo. et
 fecerunt manus in apostolos et poluerunt illas
 in custodia publica. Anglius autem dñi p-
 noctem a pietas ianuas carnis reducere
 eos dixit. Et istantes loquuntur in templo
 plebs omnia uerba uice huius. Quia cum au-
 dissent intransire delinquo in templum et
 docebant. Ad uenientes autem princeps sacer-
 dotum et qui cum eo erant euocauerunt con-
 silium iohannis seniores filios israel et mis-
 erunt ad carcerem ut adducerent. Cui autem uenisset
 minister a pto carcere non inuenissent il-
 los. et ueniunt ad iohannem et dicentes. Carcerem
 quidem inuenimus clausum cum omni
 diligentia et custodes stantes ad ianuas.
 Apientes autem uenientes in carcerem inuenimus.
 Et autem audierunt hos simon magis-
 tratus templi et princeps sacerdotum ambi-
 ebant de illis quid uiam fieret. Ad uenientes
 autem quidam uenerunt eis. quia ecce uiri
 quos posuistis in carcerem. sunt in templo stan-
 tes et docentes populum. Tunc abiit magis-
 tratus cum ministris et adduxit illos si-
 ne ui. Et iniecit eum populum uel apud
 templum. Et cum adduxissent illos stante
 in consilio. et interrogauit eos princeps
 sacerdotum dicens. Sapientes precipimus
 uobis ne docetis in nomine isto. Et ecce
 replestis iherosolimam doctrina uestra et ui-
 as introduce super uos sanguinem hominis
 istius. Respondens autem petrus et apostoli
 dixit. Oedue oportet deo magis
 quam hominibus. Deus patrum nostrorum sus-
 citauit christum quem uos interfecistis sus-
 picientes maligno. Nunc deus principem
 et saluatorem exaltauit ecclesia sua ad

dandum penitentiam israel. et remissionem pro-
 pium. Et nos sumus testes horum iherosolimis. et spiritus
 sanctus quem dedit deus omnibus credentibus uel
 obedientibus sibi. Hec cum audissent disce-
 rebant et cogitabant interficere illos. Surgens
 autem quidam in consilio phariseus nomine
 samuel regis doctor hominibus uir
 iustis prebuit. iussit fore ut adducerentur ho-
 mines. Dixitque illis. Cui israelite adtem-
 pte nobis super hominibus istis quid actui-
 sitis. Nunc hos enim dies extitit theodas
 dicens se esse aliquem cui esset numerus
 uirorum circiter quingentorum. Qui oculus est
 iohannis qui credebant et dissipant. et re-
 dacti ad nichilum. Post hunc extitit iudas
 galyleus iudex et phariseus et ait populo
 suum post se et ipse periret. iohannes autem
 sentit et dispersi sunt. Et nunc itaque dico
 uobis. discedite ab hominibus istis et sinite
 illos. qui si est ex hominibus et saluum erit. a
 opus dissoluet. Si uero ex deo est. non po-
 tuit dissolui eos. ne forte ideo repugnant
 iudicant. Et senserunt autem illi et uoca-
 tes apostolos et iohannem et uenerunt eis ne a-
 plius loquerentur in nomine istius et diuiserunt
 eos. Et tunc quidem ibant gaudentes
 a spectu populi. quoniam digni habiti sunt
 pro nomine ihu et timorem pati. Omni
 autem die non cessabant in templo. et circa do-
 mos docentes et euangelizantes christum christum.
 Quibus autem illis crecente nu-
 mero discipulorum. factus est murmur
 eorum aduersus hebreos. eo quod despiciebant
 in ministerio cotidiano uidere eos. Et anno-
 cantes autem quodam multitudine dis-
 cipulorum dixerunt. Non est equum nos de-
 linquere uerbum dei et ministrare mensis.
 Et dicens ergo fratres uiros ex uobis to-
 tum testimonium septem plenos spiritu sci-
 entia quos et statuimus super hoc opus
 nos uero orationi et ministerio uobis. instan-
 tes erimus. Et placuit sermo omni mul-
 titudini. Et elegerunt stephanum uirum ple-
 num fide et spiritu sancto et philippum. et procorum.
 et nychanorem et thymonem. et parmenam.
 et nicolaum aduenam antiochenum.
 Hos statuerunt ante spectum apostolorum
 et orantes imposuerunt eis manus. Et re-

bunt domini crederet et multiplicabat in eis
 discipulos in iherosolimis. Et facta etiam ibi
 factumque crederet et fidei. Stephanus ple-
 nus gratia et fortitudine faciebat prodigia et
 signa magna in populo. Surrexerunt autem
 quidam de synagoga que appellatur libe-
 rtinorum et cyrenensium et alexandrinorum
 et eos qui erant aethiopia et aethiopia disputant
 cum stephano. Et non potant resistere
 sapientie et spiritui qui loquebatur. Et tunc sub-
 miserunt viros qui dicebant se audisse eu-
 m dicentem verba blasphemie in moysen et in
 deum. Et cum uiderent itaque plebem et seniores
 et scribas et currentes captauerunt eum et ad-
 duxerunt in concilium et statuerunt falsos
 testes dicentes. Homo iste non cessat loqui
 uerba aduersus locum sanctum et legem. Et uidimus
 eum cum multis dicentibus quoniam istius
 nazarenus hic destruit locum istum et mu-
 tatur traditiones quas tradidit nobis
 moyses. Et inuidentes eum omnes qui se-
 debant in concilio. uiderunt faciem eius
 tamquam faciem angelum. Et ceciderunt
 principes sacerdotum stephano. Si uer-
 ita se habent. Qui **vii** ait.

Qui facies et patres audite. Deus
 glorie apparuit patri nostro abraham
 cum esset in melopotamia. pater
 qui moraretur in charran et dixit ad illum.
 Exi de terra tua et de cognatione tua et ueni in
 terram quam monstrabo tibi. Et tunc exiit
 de chaldeorum. et habitauit in charran.
 Et tunc postquam morauit est pater eius. et
 tulit illum in terram istam in qua nunc uos
 habitatis. Et non dedit illi hereditatem
 in ea nec passum pedis. sed reprobis dare
 illi in possessionem et semini eius per ip-
 sum cum non haberet filium. Locutus est autem
 ei deus. quod erit semen eius a colina mitta a
 licta et seruient eos seruent et male tra-
 ctabit eos annis ccc. xxx. et gentem au-
 seruentur iudicabo ego dico dominus.
 Et post hoc erunt et deseruent michi in
 loco isto. Et dedit illi testamentum cum i-
 srahel. et sic genuit ysaac et cuncta de-
 dit eum iacob xii. patriarchas. Et
 patriarche emulantes ioseph uenerunt
 in egiptum. et erat deus cum eo. et cre-

puit enim ex omnibus tribulationibus eius
 et dedit ei gratiam et sapientiam in conspectu pha-
 raonis regis egipti et constituit eum super
 egiptum. et super omnem domum suam.
 Et erant autem famines super terram egipti
 et charran et tribulatio magna. et non
 inueniebantur ueros patres terrae. Cum au-
 tem audisset iacob esse famem in egipto.
 misit patres suos prius. et in secundo cognuit
 eum ioseph a fratrum suis. et manifestatum
 est pharaoni genus eius. Et idcirco ait
 ioseph ad iacob patrem suum et oem
 cognationem suam in aumab. xxx. v. et
 descendit iacob in egiptum et defunctus est
 ipse et patres eius et translati sunt in sychem
 et positi sunt in sepulchro quod erant abraham
 patris argenti a filiis eius. filii sychem.
 Cum appropinquaret autem tempus repositi-
 onis quod confectus fuerat deus abraham
 uocauit populum et multiplicatus est in egipto
 quo ad usque rex alius surrexit in egipto qui
 non sciebat ioseph. Et idcirco inueniens ge-
 nus uirum afflixit patres uos ut exponeret
 infantes suos ut inuenerit. Eodem
 tempore natus est moyses et fuit gratus deo
 Et nutritus est tribus mensibus in domo pa-
 tris sui. Expulso autem mo sustulit eum
 filia pharaonis inuenerit eum sibi in fili-
 um. Et eruditus est moyses in omni sapientia
 egiptorum. Et erat potens in uerbis et op-
 eribus suis. Cum autem impleverit ei tempus tri-
 annos. a seculo in cor eius ut militaret fi-
 lios suos israel. Et cum uidisset quendam
 in iurantem pacem uindictam e-
 um et fecit uindictam ei qui iniuriam sus-
 tulerat per egiptum. Existimabat autem
 intelligere fratres. quoniam deus per manum
 ipsius daret salutem illis. Et illi non in-
 tellexerunt. Sequenti uero die apparuit
 illis uisus et reuelabat eos in pace
 dicens. Ego sum frater tuus. De quo uocasti
 alium. Qui autem in uiam facie-
 bat proximo suo. repulso eum dicens. De-
 te constituit principem et iudicem super
 nos. Numquid iudicet me tuus. sic
 inuenit eum egiptum. Fugit autem moy-
 ses in uero isto et factus est ad uentum in terra
 madyan. et genuit duos filios. et

expleto annis quadraginta. apparuit ei
in deserto montis syna angelus in igne
flamme nuntius. At moyses autem uidens am-
plius est uisum. Et ascendente illo ut as-
cenderet. facta est ad eum uox dñi dicens.
Ego sum deus patrum tuorum deus abra-
ham deus ysaac deus iacob. Et timens
moyses. non audebat respondere. Dixit ac-
tū deus. Solue calceamenta pedum tuorum
Locis enim in quo stas. terra sancta est. Si
deus uidit afflictionem populi mei qui est
in egipto. et genuit eos audiri et descen-
di uisitare eos. Et mitte uentum et mittam te
in egiptum. Hunc moysen quem negaue-
runt dicentes. Quis te constituit princepe
iudicem super nos. Hunc deus principem et
redemptorem uisum cum manu angeli qui
apparuit illi in deserto. Hic eduxit illos fa-
ciens prodigia et signa in terra egipti et in tu-
berna in deserto annis quadraginta
Hic est moyses qui dixit filius israel. O phe-
tan nobis suscitauit deus desinens uelut
cuiquam incipit audire. Hic est qui
fuit in ecclesia in salutem cum angelo q-
loquebatur ei in uoce syna iussit perire
uis qui acceptit uerba uite dare uobis.
Cui noluerunt obedire patres uiri. Et repul-
serunt illi. et auersis cor. Sicut in e-
giptum dicentes ad aaron. Fac nobis
deus qui procedat uos. At moyses enim uir
qui eduxit uos de terra egipti. nescimus
quid factum sit ei. Et uicium fecerunt
illis diebus. et obtulerunt hostiam simulac-
rum et stabant in opibus manuum suarum.
Conuicti autem deus et tradidit eos ser-
uire in uice dei sicut scriptum est in libro
prophetarum. Nunquid uicinas autem
stas obtulisti michi annis quadragin-
ta in deserto domus israel. Et suscepisti ta-
bulaculum moloch. et sedus dei uiri ieru-
salem figuris quas fecisti adorare eos.
Et transferam uos in babilonem. Ta-
bulaculum testamentum fuit cum patribus
uis in deserto sicut disposuit illis deus
loquens ad moysen. ut faceret illud scdm
formam quam uiderat. Quod inducerunt
susceptores patres uiri cum ihu in pos-
sessionem gentium quas expulit de afa-

de patrum uirum usque in diebus dauid. Quia
inuenit gratiam ante deum et petiit ut inue-
nir tabernaculum deo iacob. Salomon
autem edificauit illi domum et non excelsus
in manu factis habitaret sicut per prophetam dicit.
Et domus michi sedes est. terra autem scabellum
pedum meorum. Quam domum edificabi-
tis michi dicit dominus. aut quis locus requi-
eris me. Nonne manus mea fecit
omnia. In terra ueritate et in iustitia for-
bitur et amittit semper uos spiritum sanctum testifi-
tis. sicut patres uiri. ita et uos. Quam pro-
phetam non sunt persecuti patres uiri. Et
occiderunt eos qui perimere debent de adue-
nisti enim uos in uice proditores et ho-
micide factis qui accepistis legem in de-
spolatione angelos. in non custodistis. Au-
dientes autem et dissicabant cordibus suis
et studebant dentibus ictum. Cum autem ec-
cephamus plenus spiritu sancto incendens
in celum uidit gloriam dei et in in stantem a
dextris uirtutis dei et ait. Ecce uidetis celos
apertos et in in stantem a dextris uirtutis dei.
Exclamantes autem uoce magna. et tunc
tunc aures suas et impetum fecerunt unan-
imiter ieiunare. Et cientes cum extra mui-
tatem lapidabant. Et testes deposuerunt
uestimenta sua secus pedes adolescentis
qui uocabatur samus. Et lapidabant
stephanum inuocantem et dicente. Do-
mine ihu suscipe spiritum meum. Postea
autem genibus damant uoce magna dicens.
Domine ne statuas illis hoc peccatum. quia nesci-
unt quid faciunt. Et cum hoc dixisset
ad dominum in domino. viii

Paulus autem erat et sentiens ne-
cia eius. Facta autem in illa die p-
secutio magna in ecclesia que erat
in iherosolymis et omnes dispersi sunt per regio-
nes iudee et samarie. Percepit autem
stephanum uiri timorantem et
fecit placentiam magnam super eum. Sau-
lus autem deuersabat ecclesiam per domos et
trans. uiros ac mulieres trahens in iustitia
diam. et quia qui dispersi erant pertransi-
bant euangelizantes uerbum dei. Phi-
lippus autem descendens in iherosolyma
predicabat uos xpm. Intendebant autem

tude hys que a philippo dicebant vnam
inter audientes et uidentes signa que faceret.
Et cum eos qui habebant spiritum in mundo
clamantes uoce magna exultant. Et uultu
pallido et claudicantibus sunt. Factum est
gaudium magnum in illa ciuitate. Unus
autem quidam erat nomine symon. qui an-
fuerat in ciuitate magna seducens gentem
lamanie dicens se esse aliquem magnum.
cui auscultabant omnes a iunioribus usque
ad maximum dicentes. Hic est uirtus dei
qui uocatur magna. Et descendebat autem
eum propter hoc. quod multis tempore magis
suis demerasset eos. Cum uero credidisset
philippo euangelizanti de regno dei et
domine ihesu christi baptizabatur uir ac
iuuiles. Tunc symon ipse credidit. Et
cum baptizatus esset adhebat philippo. Vi-
dens etiam signa uirtutes maximas fieri
superis amirabatur. Cum autem audisset
apostoli erant in iherosolymis quia recepit la-
mana uerbum dei. uenerunt ad eos petrus
et iohannem. Qui cum uenissent orauit
ut propius ut acciperet spiritum sanctum. Non
enim inquit inquit illos uenit. sed baptiza-
ti tantum erant in nomine domini ihesu. Et
imponebant manus super illos et accipiebant
spiritum sanctum. Cum uidisset autem symon. quod
supponerent manus apostolorum. daret spiritum
sanctum. ob hoc petrum et ait dicens. Domine
in michi hanc potestatem. ut cuiuscumque in-
posueris manus accipiat spiritum sanctum. Petrus
autem dixit ad eum. Pecunia tua sit cum
iniquitate. quoniam domini dei existeret
et pecunia possideret. Non est tibi spiritus neque
sors in iudicio isto. Cor enim tuum non est
rectum cum deo. Deinde itaque age
et hac nauis tua et roga deum si forte
remittat tibi cogitationem cordis tui. Inse-
le enim amaritudinis et obprobrium in
quitatis meo te esse. Respondens autem sy-
mon dixit. Domine uos pure ad deum.
ut nichil uentat super me hominum que dixi-
stis. Et cum quidem testificati et locum ubi
domini redibant iherosolimam et multis
regionibus. sanctam etiam euangelizabat.
Anglus autem domini locutus est ad philippum
dicens. Surge et uade per medium

que descendit ab iherosolym in garzam. hec
deserta. Et surgens abiit. Et ecce uir ethiops
eunuchus potens candidus regine ethiopi
qui erat super omnes gazas eius. uenerat
adorare in iherosolym et reuertens sedens se-
curum suum regentem ysaiam prophetam. Dixit
autem spiritus philippo. Accede et ad iungere
ad eum istum. Accurrens autem philippus
auduit eum legentem ysaiam prophetam et
dixit. Putas ne intelligis que legis? Qui
ait. Et quomodo possum si non aliquis ac-
cedit michi? Cogitans autem philippus ut ac-
cederet et sedet secum. Locis autem scriptum est
legebat eratque. Et inquam quis ad occasio-
nem ductus est. et sicut agnus coram tondente
se obmutuit sine uoce. sic non aperuit os
suum. In humilitate iudicium eius subla-
tum est. Et nationem eius quis enarrauit.
Quoniam collecta est uita eius. Et espi-
dens autem eunuchus philippo dixit. Ob-
secro te de quo propheta dixit hoc de se an de alio
quo aui. Aprensus autem philippus os
suum dixit et incipiens a scriptura ista eu-
gelizauit eum. Et dum uenit per uiam
uenit ad quendam aquam. Et ait eunuchus.
Ecce aqua. Quis prohibet me bap-
tizari? Dixit autem philippus. Si credis
ex toto corde. Et respondens ait. Credo
filium dei esse ihesum. Et iussit stare eum.
Et descendit uterque in aquam. Philippus
et eunuchus et baptizauit eum. Cum autem
ascendissent de aqua. spiritus domini inquit
philippum et amplius non uidit eum eu-
nuchus. Quare autem per uiam suam gau-
dens. Philippus autem inuentus in azoto.
et transiens euangelizabat ciuitatibus
iunctis donec ueniret cesaream. **IX**

Paulus autem ad hunc spiritum
miramini et credis in discipulos do-
minum. Et accessit ad principem sacerdotum
perit ab eo epulas in damasco ad synago-
gas ut si quos inueniret hunc uirum
ac mulieres iunctos perduceret in iherosolimam. Et
cum iter faceret contigit ut appropinquaret
damasco. Et subito circumfulsit eum lux
de celo et cadens in terram. Auduit uocem in
centem sibi. Saul saule quid me persequeris?
Qui dixit. Quis es domine. Et ille

Ego sum ihesus nazarenus quem tu persequeris. Dum est tibi ista simulacrum calcitrare. Et tremens ac stupens dixit. Domine! quid mihi facere. Et dñs ad eum. Surge et ingredere civitatem et dicatur tibi quid te oporteat facere. Cum autem illi qui convenerant tunc cum eo stabant stupescerent. Audientes quidem vocem. neminem autem videntes. Surrexit autem paulus de terra apertis oculis nichil videns. Ad manus autem illum habentes introduxerunt in damasum. Erat ibi dñs non videns et non manducavit neque bibit. Erat autem quidam discipulus damasus nomine ananias. Et dixit ad illum in via dominus. Ananias. Accipe. Ecce ego dñe. Et dñs ad eum. Surge et vale in via qui vocatur rectus et quere in domo iude paulum nomine tharsente. Ecce enim orat. Et vidit illum ananiam nomine in quo euntem et imponente super manus ut in illum recipiat. Respondit autem ananias. Domine audiui a multis de iis hoc. Quanta mala fecit sanctis tuis in iherusalem. Et hic habet potestatem a principibus sacerdotum. Alligandi omnes qui in vocant nomen tuum. Dixit autem ad eum dñs. Vade quoniam vas electionis es in iste. ut portes nomen meum coram gentibus et regibus et filiis israel. Ego enim ostendam illi quanta oporteat eum per nomen patris. Et abiit ananias et introiit in domum et imponens ei manus dixit. Saul accipe. Dominus ihesus misit me qui apparuit tibi in via veniebas ut videras et implearis spiritu sancto. Et confestim ceciderunt ad pedes eius tamquam squame et utrumque recepit. Et surgens baptizatus est. Et cum accepisset cibum confortatus est. Fuit autem cum discipulis qui erant damasus. pedes alii. Et continuo paulus in synagoga predicabat dñm ihesum. quoniam hic est filius dei. Stupescunt autem omnes qui eum audiebant et dicebant. Nonne hic est qui exprobrabat in iherusalem eos et innotabant nomen istud. et hic ad hoc venit ut vinceret illos duceret ad principes sacerdotum. Saulus autem multo magis et valebat et confundebat iudeos qui habi-

tabant damasum. affirmans quod hic exprobraret. Cum impleta autem dies multi et cuncti fecerint iudei ut eum interficerent. Note autem facie sunt paulo insidie eorum. Custodiebant autem ipse die ac nocte ut eum interficerent. Accipientes autem discipuli eius nocte per medium dimiserunt eum dimittentes in portam. Cum autem venisset in iherusalem temptavit ungere sed discipulis. et quoniam timebant eum non credentes quod esset discipulus. Et amabas autem apprehensus est. Dixit ad apostolos. Narravit illis quomodo in via vidisset dñm. et quia locutus est ei et quod in damasum fiducialem egit in nomine ihesu. Et erat cum illis intrans et exiens utrumque. fiducialem agens in nomine domini. Loquebatur quoque gentibus et discipulis et cum grecis. Ibi autem querebatur occidere eum. Quod cum cognovissent fratres deduxerunt eum cesariam nocte et dimiserunt eum arrium. Ecce quidem per totam iudeam et galileam et samariam valebat pacem et edificabat ecclesias in timore dñi. et solatio spiritus sancti replebatur. Factum est autem ut petrus dum transiret ierosolymam deveniret ad suos qui habitabant iude. Invenit autem ibi hominem quendam nomine eneam ab annis octo iacentem in grabato qui erat palitius. Et ait illi petrus. Enea salvet te dominus ihesus christus. Surge et sterne tibi. Et continuo surrexit. Et viderunt alii omnes qui habitabant iude et samariam qui exierant ad dñm. In illope autem fuit quedam discipula nomine thabita que interpretata dicitur torcas. Hec erat plena opibus bonis et elemosinis quas faciebat. fuit autem indidit illis. ut infirmata moreretur. Quam cum clausissent posuerunt eam in iherusalem. Cum autem per eam iudei ad illope discipuli audientes quia petrus esset iudea. duos viros miserunt ad eum rogantes. Ne pigritas venire usque ad nos. Exiit autem petrus venit cum illis. Et cum venisset duxerunt eum in iherusalem et ceterum steterunt illum omnes iudei stantes et ostendentes tunicas et vestes quas faciebant illis torcas. Eiectis autem omnibus foras

petrus ponens genita orante. Et cornelius:
ad corpus dixit. Quia tu surge. A illa ape
nit oculos iusto petro resedit. Ans autem
illi manum exivit eam. Et cum uocasset suos
i iuduas assignauit eam nullam. Notum
aut factum est p uniuersam ioppem. i credi
tunt nulli i domino. Factum est aut ut di
es multos moraretur i ioppe. apud symone
corarium quendam.

Sic aut quidam erat i cesarea no
mine cornelius centurio cohorsis
quedam ythalita religiosus i
timens dnm cum quirit familia sua fac
iens elemosinas multas plebi. i deprecans do
minum semp. Is uidit in visu manifeste q
li nona hora diei angelum dei intren
tem ad se i dicentem s. Corneli. De ille i
mens eum. amore correptus dixit. Quis
es dñe. Dixit aut illi. Oraciones tue
elemosine tue ascenderunt in memoriam
i specu dñi. Ecce nunc mde uros i oppen
i accersi symonem quendam qui equonit
uatur petrus. Hic hospitatur apud symo
nem quendam corarium cuius e domus
iuxta mare. Hic dices tibi quid te oporteat
facere. Et cum discessisset angelus qui loq
uatur illi. uocauit quos do mesticos suos
i militem metuentem dñm ex his qui illi pa
rebant. Quos cum narraisset quanta ui
sit illos in ioppe. Postera autem die ier
illis facientibus i appropinquatibus ciuitati al
cendit petrus ad supiora domus. ut orari
cura horatu certam. Et cum esuriret uolu
it gustare. Parauit autem illis cecidit
sup eum mentis excessus i uidit celum a
ptum i descendens vas quodam uelut ly
cheum magnum quatuor uicibus sicut
u decelo mittam in quo erant omnia qua
drupedia i serpencia i uolacua celi. i
facta est uox ad eum. Surge petre occide
i manduca. At autem petrus. Nolite a
me domine. quia nunqu manducaui
omne q mittit i mundu. Et uox sodo
ad eum. Qd deus purificauit tunc con
tinue dixeris. Hoc aut factu est pter. Co
stacum accepit vas in celum. Idu
uita se heticaret petrus quid nam esset
iusto quam uidisset. Ecce uiri qui missi

erant a cornelio inquirentes dominum sy
monis astiterunt ad ianuam. Et cum ho
cassent interrogabant si symon qui equo
minatur petrus illic habet hospicium. Pe
tro autem cogitante de uisione. Dixit spe
et. Ecce uiri tres querunt te. Surge itaq
i tescende i uade cum eis nichil dubitas.
quia ego misi alios. I descendens aut pe
trus ad uros. dixit. Ecce ego sum quem
queritis. Qui dixerunt. Cornelius centu
rio uir iustus i timetis deum i testimoniu
um bonum habens ab uniuersa gente iudeo
rum responsum accepit ab angelis sodo ac
sente in domum suam i audire uia abste
i introducens igitur eos recepit hospicio.
Sequenti aut die surgens pfectus esset.
Et quidam extrahens ab ioppe comitatu
se uo petro ceteros sunt. Alio autem die itoi
uit cesaream. Cornelius uero expectabat
alios conuocatis cognatis suis i necessariis
amicis. Et factum cum intisset petrus
obuius et uenit cornelius i padens ad pe
dus eius adorauit eum. Petrus uero elena
uit eum dicens. Surge ego ipse homo su
sicut et tu. Et loquens cum illa uiridit i
muenit multos qui enenant. Dixitq ad
illos. Vos scitis quomodo ab hominatu
sic uno iudeo quingit aut accedere ad alie
genam. Si michi uenit nem ostendit de
ominem aut in mundu dicit hominem.
ppter qd sine dubitatione uenit accersis.
I ntrogo ergo uos quam obqm causam
accersitis me. Et cornelius ait. A nudius
quarta die usq ad hanc horam orans
erant hora nona in domo mea. ecce uir
stetit ante me in ueste candida i ait. Cor
neli exaudita est oratio tua i elemosine
tue memorate sunt in co spectu dei. I te
te ergo in ioppe i accersi symonem qui
cognominatur petrus. hic hospitatur
in domo symonis corarii iuxta mare.
Is cum uenit loquetur tibi. Confestim
igitur missi ad te i tui beneficiu ueniedo
ad nos. Nunc g omnes nos in specu
tuo assinitis audire omnia quecumq
e pcepta sunt a domino. Aprens aut
petrus os suum dixit. In ueritate copi
q non est plonas acceptor deus si i omni

gente qui timet eum et operatur iustitiam
acceptus est illi. Verbum misit deus filius
iste. annuntiatus pacem per filium suum
est omnium deus. Vos satis quod factum est
per iustitiam in deam iustum. incipiens et
agalileia usque post baptisimum quod per
uit iohannes istum attazarech quomodo
unxit eum de spiritu sancto iustitiae quod
per transire benefaciendo et sanando omnes
oppressos ad verbum quomodo deus erat cum il
lo. Et nos testes sumus omnium que fecit in
regione iudeorum et iherusalem quem ac
cedunt suspendentes in ligno. Hunc deus
suscipuit terra dote et dedit eum in amentum
fieri non omni populo sed testibus per ordinem
adeo nobis qui in amentum sumus. et
unus cum illo postquam surrexit a mor
tuis et precepit nobis portare populo et testifica
ri quia ipse est qui constitutus est adeo ui
deri uiuis et mortuis. Hunc omnes per
pescere testimonium peruenit remissio
nem peccatorum accipe per nomen eius omnes
qui credunt in eum. Adhuc loquente pe
tro uerba hec. cecidit spiritus sanctus super
omnes qui audiebant eum. Et constupu
erunt exterritione fideles qui uene
rat cum petro. quia et in nationes gratia spe
sancti effusa est. Audiebant enim illos
loquentes linguis et magnificantes de
um. Tunc respondit petrus. Nunquid
aquam quis prohibet potest ut non bap
tizentur hi qui spiritum sanctum acceperunt sicut
nos. Et iussit eos baptizari in nomine
domini ihesu christi. Tunc iogantur eum ut
maneat apud eos aliquod dies. ¶

ad charlun ut quereat sanum. Quem
tunc inuenit: perduxit anchrochiam. Et
annum totum fuerat sunt in ecclesia
et dormierunt turbam multam. ita ut cog-
nominarentur pueri anchrochie discipuli
xpiani. In his autem diebus supponebant
ab iherosolymis prophete anchrochiam. Et
surgens unus ex eis nomine agabus
significabat per spiritum sanctum magnam
futura in iherosolymis orbe terrarum que facta
est et dandis. Discipuli autem per quosque
habebant: posuerunt singuli in ministeriis
multe habitantibus in iudea fratribus. Quod
et fecerunt mittentes ad seniores per manum
harnabe et saul. **XII**

Eodem autem tempore misit herodes
rex manus ut affligat quosdam
de ecclesia. Cedit autem iacobum fi-
lium iohannis gladio. Videns autem
quia placet iudeis appropinquare
et petrum. Erant autem dies arripuerunt
quem cum apprehendisset: misit in carcerem
iudensque quatuor quatuordecim milites
ad custodiendum: uolens post pascha
perducere eum populo. Et petrus quidem
habebat in carere. Ratio autem fiebat
sine inuisione ab ecclesia ad deum per
eum. Cum autem perducendus esset eum herodes
in ipsa nocte erat petrus dormiens
inter duos milites iunctis duabus catenis
iunctis et custodes ante hostium custodierant
carcerem. Et ecce angelus domini apparuit ei
lumen refulsit in habitaculo. Percussitque
lacet petri exortauit eum dicens. Surge
uelociter. Et ceciderunt catene de
manibus eius. Dixit autem angelus ad
eum. Sanguis calceas et caligas tuas
et fecit sic. Et dixit illi. Circumda te
in uestimentis tuis et sequere me. Et
exiens sequebatur eum et nesciebat quod
uerum esset quod fiebat per angelum. Et sta-
bat autem se visum uidere. Et transeun-
tes autem per portam et lodam custodiam
ueniunt ad portam ferream que ducit
ad ciuitatem que uicini apta est eis. Et
exiuites percellerunt uicium unum et
tunc discessit angelus ab eo. Et petrus
ad se reuersus dixit. Nunc scio uere quod

misit dominus angelum suum recipere
me de manu herodis et de omni expectatio-
ne plebis iudeorum. Considerantque ue-
nit ad domum marie matris iohannis
qui cognominabatur matris. ubi erant
multi gregarii et oratores. Pulsante autem
eo ad hostium ianue: precessit puella ad ui-
ditum nomine iode. Et ut cognouit ro-
cem petri: per gaudia non apertit ianuam.
Sed intro eueniens: iuncta autem petrum sta-
re ad ianuam. At illi dixerunt ad eam.
Iuliana. Illa autem affirmabat sic se
habere. Illi autem dicebant. Angelus eius
est. Petrus autem per se uocauit pulsans.
Cum autem apuissent uiderunt eum et ob-
stupuerunt. Inueniens autem eis ma-
tri ut cecidit: narrauit quomodo dominus
duxisset eum de carcere. Dixitque. Nunc
gaude iacobus et fratribus. Et egressus a-
biit i alium locum. Facta autem die erat
non parua turbatio inter milites: quod
nam factum esset de petro. Et iudei ac-
cum inquisierunt eum: et non inuenissent
inquisitione facta de custodibus: misit eo-
rum. Descendensque a iudea in cesariam
ibi: commoratus est. Erat autem uicinus
tyris et sydoniis. Et illi iherosolymis ue-
nerunt ad eum et per suadela blasphemi qui erat
super cubitulum regis postulabant pacem
eo quod alerantur regiones eorum ab illis. In-
canto autem die herodes uestitus ueste rega-
li: sedente per tribunal: et conuocauit ad eos.
Populus autem clamabat de nocte et die
hominis. Et festum autem percussit eum
angelus domini: eo quod non dedisset ho-
norem deo. Et sumptis amicum: exprima-
uit. Per eum autem domini cecidit et multi-
plicabatur. Sarnatas autem et saulus
reuerli sunt ab iherosolymis expleto mi-
nistio assumpto iohanne qui cognos-
minabatur matris. **XIII**

Erant autem in ecclesia que erat in
anchrochie prophete et doctores in
quibus barnabas et symon qui
uocabatur iuger. Quibus cyrenensis et
manan: qui erat herodis thesaurarius:
callistaneus et saulus. Qui ministrabant
aut illis domino et ieiunantibus: dixerunt

illis spiritus suis. Segregate in sancti
viam. in opus ad quod assumpti estis.
Et tunc ieiunantes iocantes in poenitentia
etis manibus. dimiserunt illos. Et ipse qui
deum misit a spiritu sancto abiit in silentium.
Tunc nauigauit cepherum. Et cum uenisset
salaminam predicabant eum in di
m synagoga iudeorum. Habebant autem
iudei in iherosolymis. Et cum paulus
lascit uenisset in salaminam usque ad pa
phum. inuenit quendam uirum in agro
pseudo prophetam uidentem autem nomen erat
basen. qui erat cum p consule sergio i
paulo uero prudente. Hic accersitis bar
nam i paulo desiderabat audire uerbum
dei. Et existebat autem illis elymas magus
sic enim interpretatur nomen eius quous a
uere p consulem a fide. Saulus autem
qui i paulus repletus spiritu sancto. in uer
bum dixit. O plene omni dolo i homin
fallacia filij dyaboli. nuncice omni iusti
cie. non desinus sub uere uia domini rectas. I
uunt ecce manus super te et tuus cecus et no
uidens solent usque ad tempus. Et cecidit
cum cecidit in eum caligo et tenebre. Et cir
cumspectus querebat quid ei manum daret.
Tunc p consiliu cum uidisset fecit credidit
ad uerbum super doctrina domini. Et cum a
papho nauigassent paulus et qui cum eo
erant uenire pgen paphum. Iohannis
autem descendens ab eis. reuersus est ihero
solimam. Qui uero ptransientes pgen
ueniunt antiochiam p syne et ingressi
synagogam die sabbati cum sederent. Pre
lectionem autem legis prophetarum misit
principes synagoge ad eos dicentes.
Uiri fratres. Siquis est in uobis scio
exhortationis ad plerum dicite. Sur
gens autem paulus et manu silentium
indicens ait. Viri israelite et qui time
tis deum audite. Deus plebs israel elegit
patres nostros et plerum exaltauit cum esset
incole in terra egypti et in brachio excelso
eduxit eos ex ea et p quadraginta anno
rum tempus mores eos sustinuit in de
sero. Et destruens gentes septem in tra
chana an. forte destruxit eis terram eos
quasi post quadringentos et quinquaginta

annos. Et post dedit hoc iudices usque ad
samuel prophetam. Et exinde postulauimus
regem et dedit eis saul filium eius. uirum de
tribu beniamin annis quinquaginta. Et
amato illo suscitauit deus dauid regem
in testimonium phibens dicit. In uenit
dauid filium ysaie uiri scdm cor meum
qui faciet omnes inuoluntates meas. Tu
us deus ex semine scdm pmissionem
eduxit isrl. saluatorem isrlm p dante
iohannem ante faciem aduentus eius
baptismum penitentie omni populo isrl.
Cum implet autem iohes cursum suum di
cebat. Quem me arbitramini esse. non
sum ego. Sed ecce uenit post me cuius ni
sum dignus solue calceamenta pedum
eius. Uiri fratres filij guis abraham.
et qui in uobis timeant deum. uobis uerbum
salutis huius missum est. Qui enim
habebant uerbum et principes eius. he
iherosolymitanos et iudices prophetarum que
ponne sabbatum legunt iudicantes et
plerumque in uiam causam mortis in
uententes i eo. perierunt a pylato ut i
ficerent eum. Cumque assumassent ora
que de eo scripta erant. deponentes eu
delinquo posuerunt eu in monumentum.
Tunc uero suscitauit eum annis quinquaginta
et tertia die. qui uisus est p oces multos
his qui sabbati ascendunt cum eo de ga
lylea in iherosalem qui usque hunc sunt
testes eius ad plerum. Et uos uobis an
nuntiauit ea que ad patres nostros rep
missio facta est. quoniam hunc deus ad im
pleuit finis ueris resuscitans illum. sicut
in psalmo secundo scriptum est. Finitis mis
es tu. ego hodie genui te. Quod autem test
ificauit eum annis quinquaginta. amplius non re
suscitauit incorruptum. ita dicit. Quia
dabo sancta dauid fidelia. Et de quo et alibi
dicit. Non dabo sanctum tuum in deum corrup
tum. Dauid enim in sua generatione et
ad ministrum uoluntatem dei. dominum
et appositus est ad patres suos et iudicor
um corruptum. Quem uero deus suscitauit
annorum. non uidit corruptionem. Non
igitur sicut uobis uiri fratres. quod p hunc
uis transmissio patris annuntiatu ab eis

num celorum. Et cum constitissent eis p
singulas ecclesias p[ro]phetas et oratores cum
tenua acotibus et munda uincit eos domino
in quem crediderunt. Et uenerunt tunc p[ro]p[ri]i
am uenerunt in pamp[ro]ph[et]iam. Et loque
tes domini uerbum in p[ro]p[ri]i descendunt in
athaltam. et inde uenerunt in anthy
dnam unde erant et ad ita gratie dei in o
pus q[uo]d compleuerunt. Cum aut uenit
sent et greges essent ecclesiam. reuerunt q[ui]
fecisset deus cum illis. quia ap[er]uerat genti
b[us] hostium fidei. et orati sunt ante temp[us]
non non modicum cum discipulis. **¶**
Et quidam descendentes de iudea do
cebant fratres. quia nisi cum ada
mum secundum morem moysi. uo po
tesset salu fieri. facta ergo seditione non
minima paulo et barnabe aduersus illos
statuerunt. ut ascenderent paulus et barn
bas et quidam alij ex alijs ad ap[osto]los et p[ro]p[ri]i
b[us] in iherosolimam super hac questione. Iu
ergo deducti ab ecclesia p[ro]nuntiabant p[ro]p[ri]i
cem et samariam narrantes et uisitationes
gentium. Et faciebant magnum gau
dium omnib[us] fratrib[us]. Cum aut uenit
sent iherosolimam suscepti sunt ab ecclesia
et ab ap[osto]lis et seniorib[us] annuntiantes q[uo]d
ta deus fecisset cum illis. Surrexerunt au
tem quidam de iherosolymis qui crederent
dicentes. q[uo]d oportet circumcidi eos p[ro]p[ri]i q[uo]d
q[uo]d seruate legem moysi. Ueneruntq[ue] a
p[ro]p[ri]i et seniores iudei de uento hoc. Cum aut
magna inquisitione fieret. surgens petrus
dixit ad eos. Viri fratres uos scitis q[uo]d q[uo]d ab
antiquis dieb[us] in uobis elegit deus p[ro]p[ri]i
meum audire gentes uerbum euangelij
et credere. et qui uenerunt corda deus testimo
nium dans illis sp[iritu]m sanctum sicut et uobis
et nihil distinxit inter nos et illos. fide puri
ficans corda eor[um]. Hunc ergo quid temp[us]
tatis deum imponere iugum super ceruice[m]
discipulor[um]. q[uo]d neq[ue] nos neq[ue] patres uir
portare possumus. sed p[ro]p[ri]i gratia d[omi]ni n[ost]ri i
hesu xpi ordinatus saluati que admo
dum uult. Et acut aut omnis multitudo.
et audierant barnabam et paulum.
et narrantes quanta fecisset signa et p[ro]p[ri]i
gia in gentib[us] p[ro]p[ri]i eos. Et postquam tacite

unt respondit iacob[us] dicens. **¶** Viri fratres
audite me. Symon narrauit quem ad
modum p[ro]p[ri]i deus uisitauit sicut et ex gen
tib[us] p[ro]p[ri]um nomini suo et hunc concordat
uerba p[ro]p[ri]i. sicut scriptum est. Post hoc
reuerunt et edificauit tabernaculum dauid
q[uo]d de iudeis et diuitia eius edificauit. et ei
gam[us] illud. ne requirant ceti homin[um] do
minu[m] et omnes gentes super quas inuocauit
nomen meum dicit dominus faciens h[oc]. **¶** No
tum a seculo est domino opus suum. p[ro]p[ri]i
q[uo]d ego uidit non iniquitatem eos qui ex
gentib[us] uenerunt ad deum. sed sicut ad co
m[un]e abstineant se a contaminacionib[us] sicut
lachs et fornicacione et suffocacione et sang
uine. **¶** Moyses enim attemptat antiquis
hab[ere] in singulis ciuitatib[us] qui cum p[ro]p[ri]i
cent in synagogis ubi p[ro]p[ri]i sabbatu[m]
legitur. Tunc placuit ap[osto]lis et seniorib[us]
cum omni ecclesia eligere uiros ex eis. uir
te antiochiam cum paulo et barnaba.
iudam qui cognominabatur barlabas
et sylam uiros p[ro]p[ri]i in iherosolymis. sententia
p[ro]p[ri]i eorum. Ap[osto]li et seniores fratres
h[uius] qui sunt antiochie et syne et ciuitate.
fratib[us] ex gentib[us] salutem. Quonia[m]
audimus quia quidam ex uobis exe
runt in uobis uos uerbis euertere
animas uras quib[us] n[on] mandauimus.
Placuit uobis collectis in unum. elige
re uiros et mittere ad uos cum h[uius] n[ost]ro
barnaba et paulo. hominib[us] qui tradit
derunt animas suas p[ro]p[ri]i nomine domi
ni ihu xpi. **¶** Et illis ergo iudam et
sylam qui ipsi uobis iherosolymis referunt eade[m]
et illis est enim sp[iritu]m sancto et nobis.
nihil ultra imponere uobis oneris. q[uo]d n[on]
uicinia. ut abstineatis uos ab immolacione
simulachs et sanguine suffocacione et
fornicatione. a quib[us] custodientes uos
bene agatis. **¶** Valete. **¶** In igitur dimisit
si descendunt antiochiam et regata
multitudine tradiderunt epistolas. q[uo]d
cum legissent gauisi sunt super exalta
one. **¶** Iudas autem et sylas ipsi cum el
sent p[ro]p[ri]i iherosolymis plurimo et solati sunt
fratres. et firmauerunt. **¶** Facto autem ibi
aliquanto tempore dimissi sunt cum pace.

affertur ad eos qui miserant illos. Et sic
autem sye ibi manere. Iudas autem solus a
uit thesaurum. Paulus autem barnabas
demonstrabant antiochie docentes et ewan
gelizantes cum alijs pluribus uerbum dñi.
Post aliquot autem dies dixit ad barnaba
paulus. Reuertere in syem frater p
multas ciuitates in quibus p̄dicauimus
uerbum domini quomodo se habeant. Et arna
bas autem uolebat secum assumere ioh̄m
qui cognominabatur marcus. Paulus
autem rogabat eum ut qui discessit ab
eis de p̄amphilia et non ille est cum eis in
opus. non debet recipi eum. Facta est autem
dissentio ita ut discederent ab inuicem. et
barnabas quidem assumpto marco na
uigaret cypriū. Paulus uero electo sy
la p̄fectus traditus est gratie dei a firmo.
Paulus autem syriam et ciliariam
confirmans ecclesiam p̄cipiens custodie
p̄cepta ap̄olorum et seniorum. xvi

Peruenit autem interuen et listras.
Et ecce discipulus quidam erat
in nomine thyrochius filius
multis indigne fidelis. p̄p̄ter gentile. hunc
testimonium bonum reddebant qui illi
tunc erant et p̄p̄ter frater. Hunc uoluit
paulus secum p̄fisci et assumens cum
hunc eum p̄p̄ter uidens. qui erant in illis lo
cis. Sciebant enim omnes qd p̄p̄ter eius et
sec gentile. Cum autem p̄p̄ter uidens ciui
tates tunc erant eis custodie cognita q
erant decreta ab ap̄lis et senioribus q̄ erat
theosolymis. Et ecce quidem p̄p̄ter uidebant
fide. et habundabant numero cordis. et
transientes autem frigiam et galacie
regiones. uenit sunt a spiritui sc̄o loqui
uerbum dei in aspa. Cum autem uenissent
in mysiam temptabant ne in bithynia
in p̄p̄ter eos spiritus ih̄u. Cum autem
p̄p̄ter transissent mysiam. descendunt in
adem. Et uisio p̄p̄ter p̄p̄ter ostensa
est. Vir macedo quidam erat stans et de
p̄p̄ter eum uidens. Et transiens in ma
cedoniam ad uia nos. Et ecce uisum
vidit statim questum p̄p̄ter in ma
cedoniam certi facti qd uocasti nos dñs
euangelizare eis. et gaudentes aut

accedentes recto cursu uenimus samothrac
thiam et sequenti die neapolum. et deinde
philippis. que est prima p̄p̄ter macedoniam et
uitas colone. Cum autem in hac uide
dictis aliq̄ confentes. Deie autem latro
egressi sumus foras portam in uia flumine
ubi uidebat oratio esse et sedentes loqueba
mur mulieribus que p̄p̄terant. Et que
dant mulier nomine lida. p̄p̄ter
na ciuitatis thiacienorum. coactis
beni audire cuius ap̄p̄ter cor domini
incendere hys que dicebant a patre.
Cum autem baptizata esset ip̄a et domus
eius. deputata est oratio. Si iudicatis
me fidelem domino esse. in p̄p̄ter domini
meum manere. Et coegit nos. Factum
est autem ciuitatibus uobis adorantem. p̄p̄ter
lam quidam habentem spiritum phrygonem
obuiare nobis que questum magnum
p̄p̄terabat ouis suis diuinando. Et sic
secuta paulum et nos clamare dicebat. In
homines serui dei excelsi sunt qui amice
ant uobis uiam salutis. Hoc autem
facebat multis diebus. Dolens autem
paulus et conuersus dixit spiritui. P̄p̄ter
exito abti in uia me in xpi. exire ab ea
Et exire eadem hora. Et uidentes autem
dñi eius quia exire spes questus eos.
apprehendentes paulum et sylam addu
xerunt uisus ad principes et offerentes
eos magistratibus dixerunt. Hys hostes
et turbant ciuitatem nostram cum sint ut
dei et amittunt in ore quem non
licet nobis suscipere neq̄ face tu sumus
inimici. Et ciuitate p̄p̄ter ad alius eo
et magistratus et sc̄lis ciuitas eos uisus
eos uisus cedit. Et cum multis plagis
eis intulissent miserunt eos in carcerem
p̄p̄terentes custodi ut diligenter custo
dier eos. Qui cum tale p̄p̄terum acce
pisset. misit eos in tiorum carcerem. et
pedes eos strinxit lignis. Et edia autem
nocte. paulus et sylas adorantes lau
dabant eum et audiebant eos qui in
custodia erant. Subito uo tremoris
factus est magnus. ita ut moueretur
fundamenta carnis. Et statim aperta
sunt omnia hostia et uniuersos uindicta

Soluta sunt. Exp factus autem custos carceris
 et uidens ianuas apertas carceris euagelia
 to gladio uolebat se interficere estimans
 fugisse iustos. Clamauit autem paulus
 uoce magna dicens. Nichil fecis tibi ma
 li. Vini enim hic sumus. De quoque lu
 mine ingressus est et tenebris praecepit
 paulo et sylle ad pedes. Et producens eos
 foras ait. Domini quid me oportet fa
 cere ut saluus fiam. Illi dixerunt. Et
 ecce iudam ihu et saluus eris tu et do
 minus tua. Et loquuti sunt ei uerum di
 cum omnibus qui erant in domo eius. Et
 tollens in hora illa noctis lauit plagam
 eorum et baptizatus est ipse iohannis do
 minus eius continuo. Cumque perduxisset
 eos in domum suam apposuit eis mensam
 et letatus est cum omni domo sua cre
 deo. Et cum dies factus esset misit ma
 gistrum iustos dicens. Dimittite ho
 mines illos. Nuntiavit autem custos et
 carceris uerba haec paulo. qui misit
 magistrum ut dimittantur. A uenit
 gaur exentes in pace. Paulus au
 tem dixit. Celas uos publice et dampnato
 res homines romanos interficere in carcerem
 et inuit oculis uos etiam. Non ita
 si ueniant ipsi nos etiam. Nuntiavit
 uero magistrum iustos uerba haec. Si
 inueniuntur audito quod romani essent.
 Et uenientes deprecati sunt eos. et reducere
 rogauerunt illos. ut egrediantur de
 urbe. Exercentes autem de carcerem introie
 runt ad ludiam et iustis factis. et so
 lauti sunt eos et pfecti sunt. **xviii.**

Qui autem perambularent am
 phipolim et apolloniam perue
 nunt thessaloniam ubi erat
 synagoga iudeorum. Sed cum esset
 diem autem paulus introiit ad
 eos et per sabbata sua discebant eis de
 scripturis ad apertis et insinuans. quod
 christus operaretur per nos et resurgeret a mortuis.
 Et quia hic est christus quem ego annun
 cio uobis. Et quidam ex eis crediderunt
 et adiuuati sunt paulo et sylle. et decore
 uerbi gentilibusque magna multitudo et
 mulieres nobiles non parue. et clau

tes autem uidet assumpti et de uulgo ut
 rus quosdam malos et turba facta conu
 tauit ciuitatem. Et assistentes domui
 iasonis querebant eos producere in populum.
 Et cum non inuenissent eos transibant
 iasonem et quosdam fratres ad principes ci
 uitatis clamantes. quoniam hi sunt
 qui ordinem conturbant et huc ueniunt quo
 suscipit iason. Et hi homines contra de
 creta cesaris faciunt regem alium dicen
 tes esse christum. Conuenerunt autem plebem et
 principes ciuitatis audientes haec. Et ac
 cepta satisfactione a iasone et acetis. di
 miserunt eos. Ifratres uero confestim per
 noctem dimiserunt paulum et sylam in
 treuam. Qui cum uenissent in synagoga
 iudeos inuenerunt. Hi autem erant noui
 uoces eos qui sunt thessalonice. Qui sus
 cepunt uerbum cum omni audientia cor
 tidie scrutantes scripturas si nec ita se
 habent. Et multi quidem crediderunt ex
 eis et gentium multum honestatum.
 et uiri non pauci. Cum autem cognouisset
 thessalonica uidet. quia uerbo perditum
 est a paulo uerbum dei. ueniunt et
 alii commouentes et turbantes multum
 diem. Statimque paulum tunc dimi
 serunt fratres ut uerit usque ad uiam. Sy
 las autem et thyimotheus remanserunt
 ibi. Qui autem deducunt paulum
 perueniunt eum usque ad athenas. Et acce
 pto mandato ab eo ad sylam et thymo
 theum nequam celeriter uenirent ad
 illum et pfecti sunt. Paulus autem cum
 athenis eos expectaret inuenerat spiritus
 eius in ipso. uidens ydolatriam deducit
 ciuitatem. Disputabat igitur in synago
 ga cum iudeis et uolentibus in foro per omnes
 dies ad eos qui audierant. Quidam ac
 epichurei et stoici et peripatetici discebant
 cum illo et quidam dicebant. Quid uult
 seminare? uerbum hic dicit. Alii uero di
 cebant. Nouum demonum uidetur an
 nunciator esse. Quod cum et resurrexisset
 annuntiabat eis. Et apprehensum eum ad
 areopagum duxerunt dicentes. Pos
 sumus scire que est haec uerba que dicis
 doctrina. Haec enim quedam infero

aures nostras. **V**olumus ergo scire quod
 nam uelimus hec esse. **A**thenienses autem
 omnes i adueniens hospites ad nichil aliud
 vacabant nisi audire aut audire aliquid
 noui. **S**cans autem paulus in medio a
 ropago dixit. **V**iri athenienses homines
 quasi superstitiosos uos uideo. **P**erueniens
 enim i uideris simulachra uera in uent
 arum iniqua scriptum est ignoro uos. **Q**uod
 ego ignorantes colitis hoc ego annuntio
 uobis. **D**eus qui fecit mundum totum
 que in eo sunt hic celi et terre cum sit do
 minus non in manu factis templis habi
 tat. nec manibus humanis colitur indi
 gens aliquo cum ipse de omnibus vitam
 et inspiracionem totum fecerit et uiuam
 omne genus hominum in habitare se
 uimulam faciem sit. definientis statuta
 tempora et terminos habitacionis eorum que
 re deum. si forte adirent eum aut iue
 niant illum quamuis non longe sit
 ab uno quoque uerum. **I**urpo enim uimulam
 inueniunt et sumis sicut et quidam
 uos precantur dixerunt. **I**psi enim
 et gentes sumus. **G**entis ergo cum sumus
 dei non debemus estimare aurum et argen
 to aut lapidi scripturam artem et cogitac
 onis hominis diuinitatem esse simile. **E**c
 cetera quidem hominis ignorantie dispi
 cients sensus. nunc annuntiat hominibus
 ut omnes ubique penitentiam agant. eo
 quod statuit diem in quo iudicaturus e
 ritur in equitate in uero i quo statuit
 fidem preteris omnibus sustinens eum
 a mortuis. **C**um autem audissent resur
 rectionem mortuorum quidam quidem ir
 ridebant. quidam uero dixunt. **A**udiemus
 te de hoc tunc. **S**ic paulus exiit de me
 dio eorum. **Q**uidam uero ueni ad herentes
 et crediderunt in quibus et dyonisius aro
 pagita et mulier nomine damaris et
 alii cum eis. **XXIII**

Post hoc egressus ab athenis uenit
 corinthum. et ueniens quendam
 uiduum nomine aquilam po
 tium gentem qui nup uenit ab iberia
 et priscillam uxorem eius. eo quod precep
 set claudius discedere omnes iudeos aro

pia. accessit ad eos. **E**t quia eum scire erat ar
 tis manebat apud eos et loquatur. **E**rant au
 tem sceno factorum artis et disputatorum in synago
 ga hominum sacrum inponens notitiam do
 mini ihu. suadebatque iudeis et grecis. **C**um
 uenissent autem de macedonia sylas et thy
 modetus. instabat uero paulus testifi
 cans iudeis. esse ihu xpm. **A**madicentibus
 autem eis et blasphemantibus exiens itel
 limenta sua dixit ad eos. **S**anguis ue
 strus super caput uestrum. **U**indictis ego exi
 ad gentes vado autem. **E**t migrans inde i
 nauit in domum cuiusdam hominis qui
 colebatur deus. cuius domus erat eorum
 synagoga. **C**uspius autem archy synago
 gus. creditore domitus cum omni domo sua.
Et multa chorintheos audientes crede
 bant et baptizabant. **D**ixit autem dominus
 nocte puistonem paulo. **N**on timere
 sed loquere et ne taceas propter quod ego sum te
 cum. **I**n uento apponetur tibi ut noceat t.
 quoniam populus est nichil minus in iu
 tate hac. **S**edit autem ibi annis et mensibus
 sex docens apud eos primum dei. **G**allo
 ne autem per consue achate insurrexerunt
 uis amito iudei imparium et ad dux
 erunt eum ad tribunal dicentes. quod et tra
 legem hic persuadet hominibus colere deum.
Inceptente autem paulo apud eos dixit
 gallo ad iudeos. **S**i quidem esset iniqui
 aliquid aut facinus pessimum omni iu
 dei recte uos sustinerem. **S**i uero quoniam
 sunt detestati et hominibus legis iure. uos ip
 si uidentis. **I**udex hoc uobis uolo esse.
Et inuincit eos arbitratum. **A**pphente
 tes autem omnes sostenerunt principem
 synagoge paterbant eum ante tribunal
 et nichil eorum gallo in eum erat. **P**aulus
 uero cum adhuc sustinisset dies multos
 fratribus ualefaciens nauigauit syram
 et cum eo priscilla et aquila qui sunt com
 drant in chalcis caput. **H**abebat enim
 uicium. **D**euenterque ephesum et illos ibi
 deliquit. **I**n pe uero ingressus synagogam
 disputabat cum iudeis. **E**rogantibus au
 tem eis ut amplius tempore maneret. non ale
 sic. **V**alefaciens et dicens oportet me soli
 temptum diem ad uententem facere sibi

que

soluunt. et ita reuertar ad uos deo uolente.
profectus est a epheso. Et descendens cesare
anti ascendit iherosolimam et descendit
antiochia. Et factis ibi aliquo tempore
profectus est per ambulationem ex ordine galatia
regionem et perstrigam et firmans omnes
discipulos. Iudeis autem quidam a pol
lo nomine alexandrinis genere uir elo
quens deuenit ephesum potens in spiritu.
Hic erat doctus uiam domini et feruens
spiritu loquebatur et docebat diligentes
ea que sunt ihu sciens tantum baptismum
habuisse. Hic ergo accepit fiduciam
agere in synagoga. Quod cum audiisset
priscilla et aquila. assumpsiunt eum et
diligenter exposuerunt ei uiam domini.
Cum autem uellet per acharam exhortari
tres suscepit discipulis ut suscipere eum.
Qui cum uenissent contulerunt uicem huius
qui crediderunt. Vehementer enim eos re
uincit publice ostendens scripturas
esse christum ihum. **XIX**

Actum est autem cum appollo ecc
thornit ut paulus peragans sy
propter quod ueniret ephesum
inueniret quosdam de discipulis dyamo
adem. Si spiritum sanctum accepistis credentes.
At illi dixerunt ad eum. Sed neque si spiritus
sanctus est audimus. Ille uero ait. In quo
ergo baptizati estis? Qui dixerunt. In
iohannis baptismate. Dixit autem paulus.
Iohannes baptizauit baptismum
penitentiae propter dicens ieiunium qui uen
turus esset post ipsum ut crederet hoc est in
ihum. Quis auditis baptizati sunt in no
mine domini ihu. Et cum inposuisset
illis manus paulus uenit spiritus sanctus super
eos et loquebantur linguis yphabant.
Erant autem omnes fere uiri doctissimi.
Iulio gressus autem synagogam cum fi
duna loquebatur per tres menses dispu
tans et suadens de regno dei. Cum autem
quidam inuidia reuerterentur non credentes ma
ledicentes uiam domini coram multis
ne. discedens ab eis segregauit discipulos
cotidie disputans in scola grammatice
dam. Hoc autem factum est per breuium.
ita ut omnes qui habitabant in asya au

diuerit uerbum domini. uidet autem gentiles. Vir
tutes non modicas faciebat deus per manus
pauli. ita ut etiam super languidos deficiente
a corpore eius sudaret et seminat. et ita
banc a uis langitiores et spiritus nequam
egrediebatur. Emptauit autem quidam
et de circumcisis iudeis exortatis in ora
te super eos qui habebant spiritus malos.
nomen domini ihu christi dicentes. Adm
to nos per ipsum quem paulus predicat.
Erant autem circumsisi scire uidet per
apis sacerdotum septem filii qui hoc fac
ebant. Respondens autem spiritus inquit dixit
eis. Ihesum uocatis et paulum scio. Quis
autem qui estis. Et insistentis homo eos in
etate deuotionum perstrinxit et dominum
ambos inualuit contra eos ita ut nudis
et inuictis effugerent de domo illa. Hoc
autem nomen factum est omnibus iudeis
atque gentilibus qui habitabant epheso. Ita
adit unus super omnes alios et magnifi
cabant nomen domini ihu. At illi qui cre
derant euenerunt et fecerunt et annuntia
antes actus suos. Quia autem crederet quod
fuerant circumsisi sectari et tulerunt libram
et combustione omnes coram omnibus
computatis pretis illorum. inueniunt per
nam denarium. quingenta milia.
Ita fortiter credebatur uerbum dei et firmata
tur. Quis autem expleto pro suo paulo
in spiritu transiit in macedoniam et achaya ut
iherosolimam dicens. Quoniam postquam
facto in opus meum et in uiam uide. Quod
tens autem in macedoniam duos exim
iustitiam. sibi thymotheum et erat
tum. ipse remansit ad tempus in asya.
Facta est autem in illa die turbatio non
minima de uia domini. Demetrius et
quidam uonime argentarius faciens
etes argenteas dyatice prestabat artifi
cis non modicum questum. Quos
uocans et eos qui huiusmodi erant arti
fices dixit. Viri scitis quia de hoc artifi
cio est nobis acquisitio. Et uidetis et au
ditis quod non solum ephesi. sed per totam
asiam paulus hic suadens auertere multa
turbam dicens. Qui non sunt dii qui
manus sunt. Non solum autem

p[ro]phetis uobis p[ro]p[ter] in redargutio
 nem uenire. s[ed] magne dyane templum i
 n[on]dum rep[ar]abitur. s[ed] et cetera in ap[osto]li
 et inatestas eius quam tota asya colit
 et orat. H[ic]s auditis tep[er]et sunt u[er]ba. et
 exdantantur dicentes. Et agna dyana
 ephesiorum. Et impleta est ciuitas q[ui]a
 sione. Et impetum fecit cunctis am[er]i
 t[er]ratum. capto gaio i archiarcho mace
 donib[us] conuictis pauli. Paulo autem
 uolente inuadere in p[ro]p[ri]um non p[er]miserit
 discipuli. Quidam autem alie i deas p[ro]p[ri]e
 p[ro]p[ri]e qui erant amici eius miserunt ad
 eum rogantes ne se daret in t[er]ratum.
 Alii autem aliud clamabant. Et tunc enim
 eccl[esi]a s[er]ua i plures uelabant quia ex
 causa querentem. De turba autem de iace
 ant quendam alexandrum p[ro]p[ri]e
 cum audis. Alexander autem manu si
 lentio postulato uolebat rationem red
 dere posuero. Quia uoc cognouit in
 deum esse. uox facta est una omnium. q[ui]
 p[ro]p[ri]as duas clamantur. Et agna dy
 ana ephesiorum. Et cum sedas. turba
 turbas dixit. V[er]u[m] eph[esi]i. quis enim e
 hominu[m] qui uelant ephesioru[m] ciuitate
 autem esse magne dyane conuictis p[ro]
 p[ri]is. Cum ergo h[ic]s conuictis no[n] pos
 sit. oportet uos sedatos esse. nichil agere
 temere. Aduersus enim homines istos
 neq[ue] sacilegos neq[ue] blasphemantes de
 am iram. Quid si de membris i qui cum
 eo sunt artifices h[ab]ent aduersus aliq[ui]
 causam. uentis forentes aguntur. p[ro]
 consules s[un]t accusent se in uicem. Si
 quid autem aliis rei queritis in legi
 tima eccl[esi]a pot[er]it absolui. Si autem i p[ro]
 dicantur argui seditionis hodie. et
 nullus obnoxius sit de quo uos possu
 mus reddere rationem cunctis istis.
 Et cum hoc dixisset dimisit eccl[esi]am.

Postquam autem cessauit . . .
 cum illis uocatis paulus dis
 cipulis et exhortatus eos uale
 dixit. Et p[er]fectus est ut uer[ba] in macedoni
 am. Cum autem p[er]ambulasset p[ro]p[ri]as illas
 et exhortatus eos fuisset multo tempore.
 uenit ad greciam. Vbi cum fuisset me

ses n[on]ta. fide sunt illi in fide audis nau
 gatio in syriam. I[bi] autem q[ui]a esurunt re
 uertendi in macedoniam. Comitatus e
 autem cum solipater pyrrhoensis the
 salonicensium uero aristarchus et scitus
 et gajus deretis et thyrtiochets. aliam uo
 tyrtius et trophimus. V[er]u[m] cum p[er]celleret
 sustinerunt nos adde. Nos uero i[n] d[i]c
 t[is] post dies azyrtorum aphyllipis
 et uenimus ad eos t[er]radem in dieb[us] quinq[ue]
 ubi demoran sumus dieb[us] septem. V[er]u[m]
 autem laborati cum uenissetis ad frangere
 dum panem. paulus disputabat eis
 p[er]fectus in d[i]c[t]um. P[er] h[ic]s sermone
 usq[ue] in mediam noctem. Erant autem
 lampades copiose in eccl[esi]a ubi erant
 congregati. Sedens autem quidam ado
 lescentis nomine entheus sup[er] fenestram
 cum mergent sompnus cecidit de t[er]ra de
 naclis deorsum. et sicilatis oculatus est
 in d[i]c[t]um. Ad quem cum descendisset i
 paulus inuoluit sup[er] eum et explexis
 dixit. Nolite mirari anima enim ip[s]ius
 i[n] eo est. Ascendens autem frangensq[ue] pa
 nent i gustans sanctis autem i[n] usq[ue]
 militem. et sic p[ro]fectus est. Adduxerunt
 autem p[ro]p[ri]um inuenientem et solati sunt.
 non inuenit. Nos autem ascendentes na
 uem nauigauimus in asson. inde t[er]
 ram suscepit paulum. Sic enim de
 spoliata ipse p[ro]p[ri]am uer[ba] facturus. C[um]
 autem inuenisset uos in asson. assump
 to et uenimus in t[er]ram et inde nauiga
 tes sequenti die uenimus a trachum.
 et alia die applicauimus samum et sequ
 ti die uenimus milent. Poluerat enim
 paulus nauigare ad ephesum. ne qua
 mora illi fieret i asya. Festinabat enim
 si possu[n]t si uellet. ut diem penthecos
 ten faceret i iherosolimis. A milito autem t[er]
 tens ephesum uocauit maiores nauu
 eccl[esi]e. Q[ui] cum uenissent ad eum. et
 cum essent. dixit eis. Vos scitis ap[er]ta
 die qua ingressus sum i asyam. qual
 uobiscum potuit tempus fuerim ser
 uentis dormito cum quum humilitate
 et mansuetudine iacatis et temp[or]at
 u[er]ba que michi acciderunt ex insidijs indo

Y nauigatum?

cum quomodo nichil subtraham vobis ut
 lum quomodo amittam vobis et
 docent vos publice et domos testificans
 iudeis atque gentibus in eorum penitencia
 atque fidem in dominum nostrum Iesum Christum. Et nunc
 ecce alligatus ego spiritui vado in iherusalem
 que mea uentura sunt michi ignorans ni
 si quod spiritus sanctus promittens civitates pretestat
 in dicens. quoniam uincula et cruciatio
 nes istas solutus me manebis. Sed nichil
 horum necesse est facta anima meam
 gloriosam quam in diebus istis summe
 acceperunt in iherusalem uerbi mei quod
 acceperunt a domino Iesu testificans euangelium
 gratie dei. Et nunc ecce ego scio quia
 amplius non uidebitis faciem meam uos
 omnes per quos transiit predicans regnum
 dei. Quapropter contendo uos hodie
 dicit quod multum sum a sanguine dis
 sociatus. Non enim subterfugi quomodo an
 nuntiauerim a saluum dei uobis. Ascen
 dite uobis in iherusalem in quo nos ipse
 sanctus poluit episcopos regem ecclesiam di
 quam acquisiuit sanguine suo. Ego
 scio quoniam intrabunt post discessi
 onem meam lupi rapaces in uos non
 patientes gregem. Et ex uobis ipsi exsurgant
 loquentes per uos ut adducant disci
 pulos post se. Propter quod uigilate memo
 ria retinentes qui percreuerunt nocte ex
 dite non cessant cum lacrimis mortens
 uinum querentes uinum. Et nunc et mendo
 uos deo in uerbo gratie ipsius qui potens
 est edificare id est hereditatem in sanctis
 omnibus. Argentum autem et aurum aut
 uestem nullius contempnit. sicut ipsi sci
 tis. quoniam ad ea que in christo opus erant et
 his qui mecum sunt ministraverunt
 manus iste. Omnia ostendi uobis
 quoniam licet laborantes oportet sustinere
 firmos ac meminisse uerbi domini Iesu.
 quoniam rectius est magis dare quam accipere. Et
 cum hoc dixisset positis genibus suis ora
 tum omnibus illis. Et agnus autem fletus
 factus est omnium. Et peruenientes super
 colunt paulum. osculabantur eum dolentes
 nimis maxime multo quod dixat quoniam
 amplius faciem eius non essent uisum

Et deducunt eum ad nautam. **XXI**
Quoniam autem factum esset ut nau
 garemur aucta ab eis recto cur
 su uenturis chorum et sequenti die
 iherusalem a iude paphragam. deinde myram.
 Et cum inuenissemus nauem transire
 tantum in fenicem ascendentes nauigau
 imus. Cum appuissemus autem cypro relin
 quentes eam ad sinistram nauigauimus
 iherusalem et uenimus tyrum. Ibi enim na
 uis expositura erat omnis. Inuenitis autem
 discipulis mansimus ibi diebus septem.
 qui paulo dicebant per spiritum ne ascenderet
 iherusalem. Et expleto diebus profecti
 habuimus deducendo uos omnibus cum uxore
 et uicibus usque foras ciuitatem et positis
 genibus in litore orauimus. Et cum uale
 fecissemus in iherusalem ascendimus nauem
 autem autem redierunt in sua. Nos uero
 nauigatione expleta a tyro descendimus
 ptholomaydam et salutatis faciatis
 mansimus die una apud eos. Alia
 autem die profecti uenimus cesaream.
 Et inuenimus domum philippi euange
 liste qui erat unus de septem. mansimus
 apud eum. Hic autem erant quatuor fi
 lie uirgines prophetantes. Et cum mora
 tenuit ibi per dies aliquot super uenit quida
 uir iudeus propheta nomine agabus. Is
 cum uenisset ad nos. tulit zonam pa
 li et alligans sibi pedes et manus dixit.
 Hoc erit spiritus sanctus. Viri autem
 est zona hec sic alligabunt in iherusalem
 uideri cadent in manus gentium. Quod
 cum audissemus rogauimus nos. et
 qui loci illius erant ut ascenderet iherusalem.
 Tunc respondit paulus et
 dixit. Quid facitis flentis et affligentes
 cor meum. Ego autem non sciam al
 ligari. Sed et in iherusalem pacus sum.
 propter nomen Iesu. Et cum ei suadere
 non possemus. quicquid diceret.
 Domini fiat uoluntas. Post dies
 autem istos paulus ascendebat in iherusalem.
 Quoniam autem quidam ex discipulis
 a cesarea uoluerunt adducere cetum
 apud quem hospitauerunt iherusalem
 quendam cyprum antiquum discipulum

lunt. Et cum uenissent in iherosolimam. li-
 berer exegunt nos fratres. Sequenti au-
 tem die introibatur paulus nobiscum ad iacobum
 omnesque collecti sunt seniores. Quos cum
 salutasset narrabat per singula que deus
 fecisset in gentibus per ministerium illius.
 At cum audisset magnificatorem dei.
 et iterumque ei. Et ides frater quod multa se-
 minalis qui crediderunt deo. Romes enim
 latrores sunt legis. Audierunt autem de re
 quia de iherosolyma doceas antioche eos
 qui per gentes sunt iudeos dicentis non de-
 bere committere filios suos neque scilicet et suam
 domum ingredi debere. Quid ergo est. Vnde
 oportet querere multitudinem. Audierunt
 enim celsum uenisse. Hoc ergo fac quod tibi
 dicimus. Si uis uobis uiri quatuor uoti-
 uerentes super se. Quos assumptis sanctifi-
 ca te cum illis. et impende te cum illis. ut ra-
 dant capita sua. et sciant omnes quia de-
 de audierunt facta sunt. Et ambrosius
 et ipse custodietis legem. De his autem
 qui crediderunt ex gentibus uos scripsimus
 iudicantes ut abstineant se ab ydolis et
 ymnolatis et sanguine et suffocato et for-
 nicatione. Et uic paulus assumptis vi-
 ris postera die purificatus cum illis in
 templum intrauit ammittentis exple-
 tionem diei purificationis donec offe-
 ret primo quoque eorum oblatio. Cum au-
 tem septem dies consummaretur. Illi qui de agra-
 erant uiderunt cum uidissent in templo eu-
 statiumque omne populum. et reuerunt
 et manus clamantes. Et in iherosolyma ad-
 uenit. Et est homo qui aduersus populum
 et legem et locum hunc. omnes ubique do-
 cuit insuper et gentes induxit in templum
 et uolauit istum sanctum locum. Viderant e-
 nim trophimum ephesium iustitiam
 cum ipso quem etiam amittit qui in ad-
 duxit in templum paulus. Conuoca-
 taque est ciuitas tota et facta est accusatio
 populi. Et apprehendentes paulum tra-
 hebant eum extra templum. et statim
 clausa sunt ianue. Quentibus autem
 eum occidere nuntiatum est tribuno iho-
 hanis. quia tota confundit iherosolimam
 Qui statim assumptis militibus et cen-

turionibus decurrit ad illos. Qui cum uide-
 rent tribunum et milites. cessauerunt perire
 paulum. Tunc accedens tribunus app-
 hendit eum et iussit alligari cathenis
 duabus. et interrogabat eum quis esset et
 quid fecisset. Illi autem aliud clamabant
 in turba. Et cum non posset continere
 multitudinem iussit duci eum in castra. Et
 cum uenisset paulus ad gradus conuenit
 ut portaretur a militibus. propter vim populi
 Sequabatur enim multitudo clamans.
 colleum. Et cum cepisset duci in castra
 paulus dicit tribuno. Si licet michi lo-
 qui aliquid ad te. Quid dixit ei. Si rece-
 uisti. Nonne tu es egiptius qui ante
 hos dies conuictus es multum et eduxi-
 sti in desertum quatuor milia uirorum scia-
 rorum. Et dixit ad eum paulus. Ego
 homo quidem iudeus sum atharso ci-
 uis non ignoro ciuitatis municeps. Ego
 autem te per me me loqui ad populum.
 Et cum ille permississet paulus stans in
 gradibus amittit manum ad plebem in
 no silencio facto audiuitur est hebreis
 lingua dicens. **XXII**

Ubi fratres et patres audite quod
 ad uos nunc reddo rationem.
 Cum audissent autem quidam
 quia hebraica lingua loqueretur ad illos
 magis perstitit silentium. Et dixit
 Ego sum iudeus natus atharso ci-
 uis. nutritus autem in ciuitate ista. secus pe-
 des gamalielis eruditus iuxta ueritatem
 paterne legis. emulacrum legis. sicut et
 uos omnes estis hodie. qui hanc uiam
 persequi sumi usque ad mortem alligatus
 et tradens in custodiam uiros ac milites
 sicut princeps sacerdotum interit testimo-
 nium reddit. et omnes maiores uacat a
 quibus et epistolas accipietis ad fratres
 damascum pergebant. ut adducerent in
 de uiuos in iherosolimam ut punirent.
 Factum est autem eunte me et appropin-
 que damasco media die summo decelo cir-
 cumfulsit me lux copiosa et decedens in
 terram. audiui uocem decelo dicentem mi-
 hi. Saule saule quid me persequeris.
 Dominum est ubi et terra iherosolimam calcantem.

Ego autem respondit. Quis es domine.
Dixitque ad me. Ego sum iherosolimitanus
quis quetti tu plectris. Et qui mecum erat
lumen quidem videntem vocem autem
eius non audierunt. qui loquebatur mecum.
Et dixit. Quid faciam domine. Domini
autem dixit ad me. Surge et vade damas-
cum et ibi tibi dicent de omnibus que te o-
portet facere. Et cum non viderem per dan-
tate luminis illius ad manus deducit
acomitibus venit damasum. Ananias
autem vir quidam secundum legem
testimonium habens ab omnibus hi-
tautibus videtur veniens ad me et astans
michi dixit. Sicut frater respice. Ego
eadem hora respexi i eum. De die dixit.
Deus patrum nostrorum ordinavit te ut
cognoscas voluntatem eius et videres vi-
sionem et audires vocem ex ore ipsius. et quod
testis eris illius ad omnes homines eo-
rum que vidisti et audisti. Et nunc quid
moraris. Exurge et baptizare iabine
poca tua in vocato nomine ipsius. Fac-
tum est autem reuerentia michi in iherusalem.
et oranti in templo fieri me in stupore
metus et timore illum dicentem mihi. Fel-
lita et exi velociter ex iherusalem qui
non recipiunt testimonium tuum de me.
Et ego dixi. Domine ipse sciunt quia ego
eram et audens in carcerem et cedens per
uagabam eos qui ardebant me. Et cum
funditur sanguis stephani testis tui. e-
go astabam et sentiebam et custodiebam
vestimenta ministrantium illi. Et dixit
ad me. Vade quoniam ad nationes e-
go longe mittam te. Audies autem eum
autem usque adhuc iherusalem. et levavi
vocem suam dicentes. Solle deus huius
modi. Non enim fas est eum vivere. Vo-
luntatem autem eius et precantibus vesti-
menta sua et puluerem iactantibus i ac-
tent. iussit tribunus induci eum in
castra. et flagellis cedi et torqueri eum.
ut scirent propter quam causam sic acci-
derent ei. Et cum astinxisset eum longis.
dixit astanti sibi centurioni paulus
Si hominem romanum et impu-
tum licet vobis flagellare. Quod au-

ditio centurio accessit ad arbitrium. et in-
venit et dicens. Quid acturus es. Hic
enim homo ciuis romanus est. Accedens
autem tribunus dixit illi. Dic mihi
situi romanus es. At ille dixit. Etiam.
Et respondit tribunus. Ego multa su-
ma difficultatem hanc consecutus sum. Et
paulus ait. Ego autem iudeus sum. Do-
ctus ergo discesserunt ab illo qui eum to-
tius erant. Tribunus quoque mittit post
quam restitit quod ciuis romanus esset
quia iussisset eum. Postea autem die
volens scire diligentius quia ex causa
accusaretur audens soluit eum et iussit
sacerdotes convenire et omne concilium.
Et producit paulum stantem illum
inter illos. **xxiii**
Et tendens autem in concilium paulus a-
it. Viri fratres. Ego omni scientia vo-
na consilatus sum ante deum usque
hodie etiam diem. Princeps autem
sacerdotum ananias precepit astantibus
sibi percutere os eius. Tunc paulus be-
xit ad eum. Scitaverat deus patres deus
habet. Et ut sedens iudicas me secundum
legem. et contra legem iubes me percuti.
Et qui astabant dixerunt. Summi
sacerdotes dei maledicti. Dixit autem
paulus. Nesciebam fratres. quia est
princeps sacerdotum. Captum est enim.
Princeps populi tui non maledictus.
Sciens autem paulus quia per viam ecc-
ladiceorum et altera phariseorum excla-
mavit in concilio. Viri fratres. ego ph-
riseus sum filius phariseorum. Despe-
re resurrectione mortuorum ego iudico. Et
cum hoc dixisset facta est dissensio inter
phariseos et sadduceos. et facta est multa
tudo. Sacerdos autem non dicitur re-
surrectionem esse mortuorum. neque ange-
lum neque spiritum. pharisei autem utraque
efficuntur. Factus est autem clamor
magnus. Et exsurgentes quidam
phariseos punguabant dicentes. Ni-
hil maius invenimus in homine isto.
Quid si spiritus locutus est ei aut angelus.
Et cum magna dissensio facta esset
timens tribunus ne disciperet paulus

ab ipso iussit milites descendere et rapere eum
de medio eorum. ac ducere eum in castra. Sed
quem autem die assistens ait ei dominum.
Et ille constans. Sicut enim testificatus
es de me in iherosalem. sic te oportet et ro-
me testificari. Facta autem die college-
runt se quidam ex iudeis et denouerunt se
dicentes neque manducaturus neque bibi-
tuus donec occideris paulum. Erant autem
plurissimi quadraginta viri. qui hanc su-
tationem fecerant. Qui accesserunt ad pri-
ncipes sacerdotum et seniores et dixerunt. De
uocatione de uocantibus nos nichil gusta-
tuos donec occiderimus paulum. Et tunc
ergo uos non cum facite tributo cum scilicet
ut ad ducat illum ad uos tamquam alio-
catus cogniturus deo. Nos uero prius
quam apparet. parati sumus interficere illum.
Quod cum audisset filius sororis pauli in
sidias. uenit et intrauit in castra nitens
inquit paulo. Vocans autem paulus ad
se unum decenturionem ait. Adulescen-
tem huc adduc ad tribunum. habet enim
aliquid indicare illi. Et ille quidem al-
lucens eum duxit ad tribunum et ait.
Quid istis paulus rogauit me huc ad-
lescens puer ad te habentem cum alio-
quid loquitur. Apprehensum autem tribu-
nus maximum illius secellit cum eo se-
sum et interrogauit illum. Quid est quod
habet indicare michi. Ille autem dixit.
Iudeis conuenit rogare te ut crastina
die producas paulum et scilicet quasi
certius aliquid inquisiturum sint de illo.
Tu uero ne credideris eis. Insidiantur
enim ei ex eis uiri amplius quam quadri-
ginta. qui se denominant non manduca-
te neque bibere donec interficiant eum. Et
tunc parati sunt expectantes primum
illum. Tribunus igitur dimisit ado-
lescens puerum ne cui loqueretur quoniam
hec nota sibi fecisset. Et conuocatis du-
obus centurionibus dixit illis. Parate
milites ducentos ut eant usque castris
et equites septuaginta ualentianos du-
centos a tertia hora noctis et iumentum
parat. ut imponentes paulum. eu cal-
uum producant ad felicem presidem. Et

il minuit eum ne forte rapente eum uideri
et occidere. tunc postea calumpniam susti-
net quasi petuntiam accepturus. Satis
et epistolam continenter uerba h. Clor-
dus lylias optanto presidem salutem.
Quoniam hunc comprehensum a iudeis. et
captiuentem in ista adeis. supponentis cu-
exercitatu expulsi cognito quia iohannes e.
uolensque scire causam. quam obiciebat
illi. deduxit eum in salutem eorum. Quem i-
uentu accusari de quibusdam legis iurum
nichil uero dignum morte. aut uinculis
habentem censerent. Et cum nichil placu-
isset de iudicibus quas parauerant et. nisi
adde eum denuntiatis et accusatoribus
ut dicant apud te. Vale. et iures uero se-
cundum preceptum sibi assumentes paulum
ducentem illum per noctem in antea pudent.
Et postea die dimissis equitibus ut cum eo
uenerit reuertere sunt ad castra. Qui cum re-
uissent castram et addidissent epistolam.
felicem statuerunt ante illum et paulum.
Cum autem legisset et interrogasset de qua
provincia esset. et cognouisset quia decem-
cia esset. audiam te inquit cum accusa-
tores tui uenerint. nullumque in pectore hero-
dis custodiri eum. **xxiii**

Post quinque autem dies descendit
princeps sacerdotum ananias cum
senioribus quibusdam et ceteris qui
dam orate qui adierunt presidem ad iussus
paulum. Et citato paulo cepit accusare
tribunus dicens. Cum in multa pace aga-
mus pre. et multa corrigamus per tuam pro-
uidenciam tempus ubique suscipimus op-
tante felix cum omni gratum actione.
Et dicens autem perorauit te. oro te
breuit. audias uos pro tua clementia. In-
uenimus hunc hominem persequeremur et
attendant seditionem omnibus iudeis in
uulso orbe. et actorem seditionis secte-
nariarum. qui etiam tempus in to-
late conatus est. quem et apprehensum uo-
luimus sedem legem usam iudicare. Sed
ueniens autem tribunus lylias cum re-
magna expulsi eum de manibus nostris in-
uens accusatores eius uenire ad te. A quo
prius ipse iudicatus de omnibus istis cog-

/ oratione

noſte de quibz nos accuſamus eum. Adie
cimus autem uidet dicentes hoc ita ſe habet.
Reſpondens autem paulus amittente ſibi pſide
ſi dicere. Ex multis amittis te eſſe iudicem
getu qui ſciens bono animo p me ſatis
faciam. Potes enim cognoſcere quia no
ſtus ſunt michi dies quam duodecim ex
quo aſcendi in iheruſalem adorare. Et
neq; in templo i uenit me cum aliquo
diſputantem aut conuulſum facientem ibi
neq; in ſynagoga neq; i ciuitate neq; po
ſuit phareſei de quibz me uenit accuſat
Conſiteor autem hoc uob. qd ſecum ſectant
quam diuine heretici ſic deſerunt deo pſi
credens omnibz que in lege i prophetis ſcrip
ta ſunt. ſpem habens in deum. qm i hi i
ſi expectant reſurrectionem futuram iuſtos
i iniquos. Et in hoc ipe ſtudeo ſine offendi
culo i ſcientiam habere ad deum. i ad ho
mines ſemp. Poſt annos aut plures e
lemoſinas facturis ingetites meas. uet
i oblationes i uota in quibz inuenerunt
me purificauit in templo no cu turba
neq; tumultu. Quidam aut ex aſſa ui
det quos oportebat modo apertu e pſto et
i accuſare. ſiquid habent aduſum me
quid hi iſi dicant ſiquid i uenit me
me i iſtantiis cum ſtem in conſilio. uſi
deuina hac ſolimodo uoce qua clama
ui inter eos ſtans. quoniam de reſurrexi
one morituro ego iudicoz hodie a uobis.
Diſtulit autem illos felix ceſſante ſci
ens deuina hac dicens. Cum tribunus ly
ſias uenit audiant uos. I uſuq; centu
rioni cuſtodire eum i habere requiem n
quem qm pſonate deſinis miniſtrare et.
Poſt aliquot autem dies uenit felix
cum diuſia uxore ſua que erat iudea i
gauit ut paulum uidet. i audiret ab eo
ſcient que eſt in xpſi iſm. Diſputante
aut illo de iuſtitia i caſtitate i iudicio ſu
cuto. tremefactus felix reſpondit. Quod
uult aſſinet uade. Et empe opprimo ac
ceſſam te. Simul i ſperans qd pecunia
ei daretur a paulo. Propter qd i frequen
acceſſiens eum loquebat cum eo. Epe
mo aut expleto accepit ſucceſſorem felix
ponticum feſtu. Volens autem gratias

prare uidet reliquit paulum iunctum
feſtus ergo cum uenit. **xxv.**
in pſonam poſt tridui. aſcend
i iheruſalem a celarea. Adiecitq;
eum principes ſacerdotum i pſi iudeos ad
uſus paulum i rogabant eum poſtulan
tes gram aduſus eum ut uidet ei pſona
i iheruſalem inſidias tendentes ut iuſſi
cent eum in via. Feſtus autem reſpondit
ſeruati paulum i celarea. ſe aut manu
us p ſecurum. Qui ergo in uobis potentes
ſunt aut deſcendentes ſimul ſimul ſi qd
eſt in uobis crimen accuſent eum. De mo
ratu aut meos dies non amplius qm
oſto aut decem deſcendit celaream. Tertia
die ſedit pſonali i iuſſu paulum ad
diti. Qui cum poſitus eſſet. cum ſede
runt eum qui ab iheruſolima deſcenderunt
uidet multas i graues cauſas obſtante
quas non poterant pſare. Paulo aut
omnibz rationem reddente. quoniam neq;
in legem iudeos neq; in templum neq; in
celaream quicq; peccauit. Feſtus aut
uolens gram prare uidet reſpondens i
paulo dixit. Vis iheruſolima aſcend
i ibi de iſis tu iudicari apertu me. Dixit
autem paulus. Ad iheruſolima celaream e
go ſto. ubi oportet me iudicari. Iudeis
autem non noui. ſicut melius noſti.
Si enim noui aut dignum morte al
quid feci non recuſo mori. Si uero in
chi horum eſt que hi accuſant me ne
mo poteſt me illis dſare. Celaream ap
pello. Tunc feſtus cum exilio lonitio
reſpondit. Celaream appellasti ad cesa
rem iſis. Et cum dies aliqui tranſacti
eſſent. agrippa rex iheruſolima deſcendit
celaream ad ſalutandum feſtu. Cum
dies plures ibidem morarent. Feſtus
regi indicauit de paulo dicens. Uſi
quidam eſt delictus a felice iunctus te
quo cum eſſem iheruſolima adiecit
me principes ſacerdotum i ſeniores i i
um poſtulantem aduſus illu dapna
tionem. Ad quos reſpondit. Quia no e
iomanis i ſuetudo dampnare homi
nem ſus qm qui accuſatur pſentes
habeat accuſatores locumq; defende

di accipiat ad ablucenda crumina que et
obtinuerunt. Cum ergo hic conuenissent
sine ulla dilatione insequentem die sedens
pro tribunali iusti adduci eum iurunt.
De quo cum stentent accusatores nulla
causam ferebant de quibus ego suscipere
malui. Questiones uero quasdam de
finitione sua adharabant aduersus eum.
De quodam uero defuncto quem affirmat
bat paulus uirum. Hesitans autem ego
definiendi modi questione dicebam si uel
let me iherosolimam ubi iudicari de istis.
Paula autem appellante ut sciretur
angusti cognationi iusti feruari eum
donec mittant eum ad cesarem. Agrippa
autem dixit ad festum. Volebam ipse homi
nem audire. Cras inquit audies ipsum. Al
tera autem die cum uenissent agrippa
herodice cum multa ambicione. et multi
sent in auditorium cum tribunis suis
principibus iuratis inter se festo addi
tis est paulus. Et dixit festus. Agrippa
rex iordanes qui simul ad istis nobiscum
suis uidetis hunc hominem de quo omni
multitudo iudeos impellunt me iherosoli
mis petens et clamans non oportet eum
uiue amplius. Ego uero compunctus dig
natus mori eum ad iussu. Ipe autem
hoc appellante ad augustum iudicium
mittere. De quo quid scribam scribam dno
non habeo. Propter quod dixi eum ad uos
et maxime ad te o rex agrippa ut interroga
tione facta hancam quid scribam. Si in
tatione enim michi uidetur iuste iudicari.
et causam eius non significare. **xxvi**

Agrippa uero ad paulum ait. Mi
nistratur tibi loqui per exemplum
Sunt paulus excusa manu
cepit rationem reddere. De omnibus quibus
accusator audens rex agrippa estimo me
beatum apud te cum sum defensurus me
hodie maxime te sciente omnia que a
pud iudeos sunt consuetudines et questiones.
Propter quod obsecro pacenter me audias.
Et quidem iuram iuram a iuramento q
ab initio fuit iugente me iherosolimis.
nominat omnes iudei presentes me ab in
itio si uelint testimonium perhibere. qui

secundum ceterum am legam me religiosus
iuxta pharisaeus et iure in spe que ad patres
nostros facta est reprobationis a deo sed in
iudicio subiectus. in qua duo decim tribus
noctis nocte ac die seruientes sperant de
cretere. De qua spe accusator audens rex. Quod
incredibile iudicatur apud nos. si deus mor
tuos suscitaret. Et ego qui deum existimantem
me aduersus nomen ihu nazareni de re uil
ta age contraria quod et factum iherosolimis. Et
multos sanctos ego in carceribus inclusi a
principibus sacerdotum potestate accepta. et
cum occiderentur deuli sententiam per omnes
synagogas. et frequenter puniens eos spel
lebam in asphemate. Et amplius in carceribus
eis in eos persequabar eos usque ad exteras ci
uitates. In quibus dum ueni damascum
cum potestate et iussu principum sacerdotum.
die inedita in uia uidi rex decelo super splen
dorem solis circumfulsisse me lumine et omnes
qui simul mecum erant. Omnes itos et
dececidimus in terram audiui uocem dice
tem michi hebraica lingua. Saule saule
quid me persequeris. Durum est tibi et
stimulum calcitrare. Ego autem dixi. et
Quis es domine? Deus autem dixit. Ego
sum ihesus quem tu persequis. Sed exurge
sta super pedes tuos. Ad hoc enim appui
tum ut conuincam te ministrum et testem
eorum que uidisti et audisti et eos quibus ap
pareto tibi eripiens te de populis et gentibus
iniquas uirum ego misso te apud oculos
eorum ut conuincantur et tenebris adlu
tem et de potestate facti ante ad deum. ut ac
cipiant remissionem peccatorum et sortem
inter sanctos perfidem que est in me. Unde
rex agrippa non fui incredulus celesti
uisioni. sed his qui sunt damasci primi
et iherosolimis et per omnem regionem in
de et gentibus annuntiabam ut penitentia
agentes et conuerterentur ad dominum penitentia
opa facientes. Hac excusa me uidet
cum essem in templo et perhensum cep
tabant uolentes me interficere. Auxilio
autem ad iussu dei usque in hodiernum
diem testificans iudicari atque iudicari
nichil extra decens quam que prophete locu
ti sunt futura esse. et moyses si passibili

his xpiis. si pñis ex resurrectione mortuorum
immo amunicatatis est pñis i gentibz.
Et loquente eo i rationem reddente. fete
uoce magna dixit. Iulianis paulo. Qui
telide ad insulam zituunt. Et paulus.
Non in sano inquit optime fete se ui
tans i soluetatis uerba eloquos. S. et
enim dehis rex ad quem i constanti loq.
Lat enim enit hor inchi arum. neq.
enim in angulo quicquam hos gestum
est. Credis rex agrippa pñis. S. ad q.
credis. Agrippa autem dixit ad paulum.
Imodico me suades fieri xptamur. Et
paulus. O pñis aut dñi i modico i m
magno. non tantum te s. i omnes q au
diunt hodie fieri tales quales i ego sum
exceptis uinculis hys. Et exiit rex i
fles i terrore. i qui affidebant eis. Qui en
cessissent loquebant ad iuuentem dicentes
quia nichil dignum morte aut uinculis
digni quid fecit homo iste. Agrippa ac
feto dixit. D. multi poterant hunc iste. si n
appellasset cesarem. **XXXII**

Ut autem iudicatum est nauigare
eum i ycaliam iudi paulum cu
reliquis custodis centurioni no
mine uilis cohors auguste. Ascendentes
autem nautem ad iudicem. i. iudicem
ces nauigare circa asy ioca iustitiam
pleuante nobiscum iustitiam iudice
ne thessalonice. Sequenti aut die de
uenimus sydonem. Humane autem iustit
tractans paulum pñis ad amicos me.
i curam sui agere. Et inde cum iustitiam
i nauigantibus apñis pñis qd eunt
uenti contrari. i pelagus cylicie i pam
phlie. nauigantes uenimus iustitiam
que est iude. i ubi iuuenies centurio na
uenti alexandriam nauigantem i yca
liam transposuit nos i eam. Et cu mul
tis diebz tarde nauigantibus iuxta deue
nitentibus ena gindum phice uos
uentis ad nauigantibus crece iuxta sal
monam. iuxta iuxta nauigantes i locu
quendam qui notatur boni portus. aut
iuxta erat ciuitas thesala. S. uis aut
cepe p addo. i cum iam non esset uita
nauigatio eo qd ieiunium iam pñis

se solabatur eos paulus dicens eis. V. ut
uides quoniam cum in uicia i iustis dap
no. non salum oteris i nautis. S. etia aia
cum in iustis iustis nauigatio. Centu
rio autem gubernator i uauideo magis
credebat. quam hys que apñis dicebat.
Et cum apñis pñis esset ad iudicandum
plurimi statuerunt e salum nauigare i
de. si quomodo possent deuenientes fente
hyemate portum crece respicientem ad as
fiam i ad chorin. Aspirante autem
austro estuantes se pñis tene cum
sustulissent de assom iugebant crece.
Non post multos autem iustis se conti
ipam uentis typhonicis qui uocatur
euro aquilo. Cum accepta esset uauis. et
non posset conari i uentum. data nautica
tibz fentur. S. iustitiam autem quenda
deuenientes que uocatur cauda. pñis
iustitiam obtinere se hapnam. qua sublati ad
iustitiam utebant. accingentes nauem. ti
metes autem ne iustitiam iustitiam sub
iustitiam uale sic fentur. S. iustitiam autem
uobis tempestate iustitiam. sequenti die
iustitiam fecerunt. i iustitiam die delus iustitiam
iustitiam armamenta nautis pñis. Neq. at
sile neq. sideris. apparerent. pñis or
es i tempestate non exigua iustitiam.
iam ablata erat spes omnis salus no
ste. Et cum multa tempestate fuisse. tunc
stans paulus in medio eorum dixit. O pñis
tebat quidem ouer audito me non tolle
acta iustitiam. facere iniuriam hanc iustitiam
tutam. Et nunc suades uobis bono aia
esse. Amisso enim iustitiam amitte erit
ex uobis. pñis quam nauis. Iustitiam enim
iustitiam ac uoce angelus dei cuius sum eg
iustitiam deservio dicens. S. et iustitiam paulo
pñis te cesari affideat. Et crece conauit f
deus omnes qui nauigant cece. pñis
qd bono animo estote iustitiam. Credo enim
deo meo quia sic eunt quem ad modum dic
tunt est iustitiam. S. iustitiam autem qñda
opñis nos deuenit. S. postea qñda
die uox sup uenit nauigantibus. nobis iustitiam
dita circa iustitiam noctem suscitabant
nautica appate sibi aliqui regionem. S.
iustitiam iustitiam iustitiam iustitiam

ingenti. Et paululum sepati inde inueniunt
passus quindeni. Timentes autem ne i
aspice loca inademus depuppi midentes an
choras quatuor: optabant diem fieri. Quia
us uero quilibet fugere denam cum missi
sunt scapham in mare sub obtentu quasi
inaperit a proia anchoras extendere dixit
paulus centurioni i mltibz. Nisi inani
manferis uos salui fieri non potestis. Et
absiderunt milites fustes scapha et passi
sunt eam exidit. Et cum lux inaper fieri
rogabat paulus omnes sume cibum di
cens. Quarta decima die hodie expectan
tes ieiunij p manentis nichil accipientes.
Ppe qd rogo uos accipe p salute ura. qui
uultis uestrum capillus decapite pme.
Et cum hoc dixisset sumens panem gratias
egit deo in conspectu omnium i cum fregisset
cepit maledicere. Annuequiores autem
facti omnes i pti sumplerunt cibum. Gra
tias uo uniuise anime inani ducente sep
tuaginta septem. Et facta cito alleuia
banc nauem iactantes tuncum i mare.
Cum aut oies factus esset eam non ag
noscerant. Syrium uo quendam slderat
habentem lictis in quem cogitabant si
possent eicere nauem. Et cum anchoras
sustulissent qmtebant se mari simul
laxantes iuncturas gutnarios. Et ele
uato archemone secundu aurt flant
tenderant ad litus. Et cum iadissemus
in locu bythalassum impigine natez.
Et proia quidem fixa manebat i nio
buis. puppis uero soluebat a ui maris.
Nisi autem alit solum fuit ut custodi
as occideret nequis cum enacasse effu
getet. Et cum uo autem uolens feruere
paulum prohibuit fieri. Iussitqz eis
qui possent natate mittere se in mare
prios reuadere i ad iram exire. Et ceteri
uos alios intabulis ferebant quoldaz
sup ea que denam essent. Et sic factu e
ut omnes anime euadent ad terram.

Et cum enalissimus **xxviii** :
tunc cognouimus qz mycalene
insula uocabatur. Is aruari uo
pstantane non modicam humilitate
uobis. Accensa aut pira reficiebat nos

ymbrum

omnes ppter pndem qui in mtebac ex
fugis. Cum congregasset autem paulu
sarmenore multitudinem i mposuisset
sup ignem vippeta a calore cum pcessisset
mutasit manum eius. Vt ergo uiderunt
harbari pendencem testam in manu eius
admirantem dicebant. Utiqz hominid a
est homo hic. Qui cum euasit dentari.
ulao diuina non pmtitit eum uiuere.
Et ille quidem excitans bestiam i igne
nichil mali passus est. A celi existima
uam eum in timorem succendunt i tito
calutium i mtoz. Vm autem illis expec
tantibz i uidentibz nichil mali fin eo q
uerentes se dicebant eum esse dm. In lo
tis autem illis erant p fida mltile prin
cipis uonitue pibit qui uos sustines
riduo benigne exhibuit. Contigit at
pacem febriz publici i distincia uerani
iace. Ad quem paulus intauit. Iam
diasset i mposuisset eim manus saluauit
eum. Quo facto omnes qui in insula ha
bebant infirmitates accedebant i cura
bant. Qui etiam in multis honoribus
uos honorauit. i nauigantibz i po
suerunt que necessaria erant. Post m
tes autem tres nauigauimus in man
alexandria que insula hyemauit
an erat in ligne calidior. Et cum uel
semus syracusanam. masimus ibi t
duo. Et inde cum legentes deuenimus
regium i post vnum diem flantem au
sto scda die uenimus pteolos ubi i
uentis fixatibz rogati sumus manere
apud eos diebz septem. Et sic uenim
romam. Et inde cum audissent fratre
occurrerunt nobis usqz ad apu forum
i tribus ceteris. Quos cum uidisset
paulus gras agens deo. accepit fiduci
am. Cum aut uenissimus romam p
missum e paulo p mane sumit. cu
custodiende se mltit. Post tertiu aut
diem quocauit pminos iudeos. Cuiqz
uenisset dicebat eis. Ego uui frates
nichil ad uisus plebem faciens aut mo
rem patrum uiuatus i h dolumis tra
ditus sum i manus romanor. Qui
cum interrogacionem de me habuissent

uoluerunt me dimitte eo qd nulla causa
 moris esset in me. Contradictoribus autem
 uideris coactus sum appellare cesarem. non
 quasi gentem meam habens aliquid accu-
 sare. Propter hanc igitur causam rogavi
 uos uidere et alloqui. Propter spem enim istius
 cathena hac circumdatus sum. Ne illi dix-
 erunt ad eum. Nos neque litteras accepimus
 de te audire neque aduentus aliquis firmi-
 nuerunt aut quid locutus es de te ma-
 lum. Ego autem audire de te que-
 scitis. Jam detecta hac notum est nobis
 quia ubique et contradicunt. Eum estitit
 essent autem illi diem. uenit ad eum
 in hospitium plures quibus exponere
 testificans regnum dei. suadensque eis de
 ihi ex lege moysi et prophetis amare usque
 ad uespam. Et quidam crederant hys
 que apostolus dicebat quidam uero non cre-
 debant. Cumque in uicem non essent con-
 sentientes. discedebant dicente paulo un-
 uerbum quia bene locutus est spiritus sanctus
 per isaiam prophetam ad patres uos dicens
 Vade ad populum istum et dic ad eos. Au-
 de audire et non intelligetis. uidentes
 videbunt et non prospicient. Intrastrati
 est cor populi huius. et auribus grauitate
 audierunt. et oculos suos compesserunt
 ne forte uideant oculis. et auribus audiant
 et corde intelligant et querantur et sanentur
 eos. Notum ergo sit uobis omnibus quod
 in manu gentibus nullum est hoc salutare
 dei et ipse audierit. Et cum hoc distulset ex-
 ierunt ab eo uidet multam inter se ha-
 rentes questionem. In autem autem
 hyemato coeto in suo conductu et suscipi-
 ebat omnes qui ingrediebantur ad e-
 um predicatis regnum dei. et docens in
 deos que sunt de domino ihu xpo cum
 omni fiducia sine prohibitione alie.
Explicit actus apostolorum. Incipit
prologus in canonicas epistolas.
Quia ita est ordo apud grecos
 qui integre sapientie fideique
 uiam sectantur epistolam
 septem que canonicas uocantur
 pariter sicut in latinis codicibus in uel
 tur quidem. quia petrus est primus tor-

ditie apostolorum. primus sunt etiam eius epi-
 stole in ordine canonum. Si sicut euangelic-
 tas dudum ad uicatos lineam cohercemus
 ita has primo ordinem deo nos ad uicatos
 reddimus. Est enim una et eadem sa-
 uis. Petrus dicit. Iohannis ait. et uide una.
 Quod si sicut ab eis digeste sunt. ita quoque
 ab interpretibus fideliter in latinum uicatos
 eloquium. nec ambiguitatem legentibus
 facit. ne si uicatos se se uicatos in pug-
 naret. alio precepte loco ubi de unitate ui-
 uicatos in prima iohannis epla posita
 legimus. in qua etiam ab infidelibus tras-
 latoribus multum erratum esse a fide ui-
 catorum compertum sunt. cum modo uocabula
 hoc aque sanguinisque et spiritus. in ipa sua
 editione ponentibus et patris ubique. ac spiritus
 testimonium omittentibus in quo maxime
 et fides catholica roboratur. et prius ac filii ac
 spe sancti. una diuinitas substantia
 quod uicatos uero epistolas quatuor autem
 auctores differt editio. lectoris prudentie de-
 linquo. Si et uero uicatos dei custodiamus qui
 ame in penitus scripture uicatos inquit

meam quodammodo
 sententiam in uicatos
 detestor. cor uero redas
 exponis qui me fal-
 sarum corumpimus
 scaturum punitur
 scripturam. Si ego
 uicatos ope nec enim
 torum in uicatos in uicatos
 aam punitur nec
 sancte scripturam uita-
 rent poscentibus deue-
 gabo. **Incipit cano-**
nica epla. b. iacobi.
Iacobus dei et domini
 uicatos xpi seruus.
 duodecim tribusque
 sunt in dispersione sa-
 lucem. Dime gati
 dum existimate fieri
 mei enim in uicatos
 ues uarias in uicatos
 stantes quod punitur
 dei in uicatos

opatur. Paucitas autem opus perfectum ut
ut sitis perfecti et integri in nullo deficientes.
Si quis autem uestimentum indiget sapientia
postulet a deo qui dat omnibus affluente
et non imputabit ei. Postulet autem
in fide nichil hesitans. Qui enim helit
similis est fluctui maris qui autem mo
uetur et cum fertur. Non ergo estimer ho
mo ille quod accipiat aliquid a domino.
Vir duplex animus inconstans est iom
in his. Si loqueretur autem frater humilis et
exaltatione sua. Dives autem in humilitate
sua. quia sicut flos semet transiit. Ex
ortus est enim sol cum ardore et arefuit
fenum. et flos eius decidit et decore uultus
eius deperit. Ita et diues in titulis suis ma
rescit. Is catus uir qui suffert temptatio
nem quoniam cum probatus fuit accipit
et coronam uitae quam repromissit dominus
gentibus se. Et enim cum temptatur di
cat quoniam a deo temptatur. Deus
enim in temptatio: maior est. Si per autem
neque enim temptat. Nullusque uero
temptat a sua scriptura abstrahit
et ille. Deinde scriptura cum excepit.
parit perit. perit uero cum summum fuit
generatio. Nolite itaque errare fratres
mei dilectissimi. Omne datum opus
unum et omne donum perfectum delictum
est descendens a patre luminum a patre quod
non est transmutatio neque uarietas
abumbratio. Et solentate enim genu
it nos deus uero uentis ut sumus et
iam aliquid creature eius. Scitis fratres
mei dilectissimi. Si autem omnis homi
nelor ad audiendum. tardus autem
ad loquendum et tardus ad iram. Ita enim
uir uisquam dei non opatur. Propter
quod amittentes omne in mundicia et
habundantia: in sapientie. in mansuetudi
ne suscipite istum uerbum. quod potest sal
uare animas ustras. Et ecce autem fide
tes uerbi non audientes tantum fal
lentes uos inceptis. Quia si quis e au
dit: uerbi non facit: hic compabit
uiro qui liberat uultum uacuitatis
sue in speculo. Considera uero enim se
et abijt statim oblitus est qualis fuit

no. Qui autem perspicit in lege perfecte lib
tatis et per manent in ea. non audiet ob
liuolus factus. Si facit opus. hic beatus et
fide suo erit. Si quis autem putat se reli
giosum esse. non refrenans linguam suam.
sed uocans cor suum guttus uana est reli
gio. Religio immunda et immaculata apud
deum et patrem. hoc est uisitare pupillos
et uiduas in tribulatione eorum. et immacula
tum se custodire ab hoc seculo.

Fratres mei uolite in personarum
acceptatione habere fidem domini
uii ihu xpi glie. Et enim si in
terit in uentum uestimentum uir autem a
nulum habens in ueste candida. inadi
ent autem et pauper inلودo habitu.
Et tendatis ieiunium qui inducis est ueste
pdata et si dixeritis in sede hic uenit. pau
per autem dicitis tu sta illic. sub latello pe
dum meorum. uocante iudicatis apud uos
interipsos. et facti estis iudices cogitationum
iniquarum. Audite fratres mei dilectis
simi. Si omne deus elegit pauperes in hoc
mundo. diuites in fide et heredes regni quod
repromissit dominus diligentibus se. Vos autem
exhonorastis pauperem. Nonne diui
tes per potentiam opprimunt uos. et ipsi et
hunc uos adiudicia. Nonne ipsi blas
phemant uos in nomine domini quod in uocati
est super uos. Si tamen legem per fideis
regalem secundum scripturas. diliges per
ximum tuum sicut teipsum. benefactis.
Si autem personas acceptis per am opamini
et arguit a lege quasi transgressores. Qui
tamen autem totam legem seruauit.
offendat autem in uno factus est omittit
reus. Qui enim dixit non mechaaberis
dixit et non occides. Quod si non mechaabe
ris occides autem factus est transgressor
legis. Sic loquimini et sic facite. sicut ple
gem libertatis incipientes iudicari. In
dicam enim sine misericordia illi qui non
fecit misericordiam. Super exaltat autem inia
udiat. Quid proderit fratres mei si fi
tem dicat quis se habet. opera autem non
habeat. Si unquid fides potest salutare
eum. Si autem frater et soror: iniqui sunt et
indigeant uictu cotidiano. dicat autem

aliquis de nobis illis. ut in pace calefamus
et saturamini. non dederitis autem eis que
necessaria sunt corporis quid prodest uobis.
Sed et fides si non habeat opera. mortua est
in semetipsa. Sicut dicit aliquis. Tu fidem ha-
bes et ego habeo opera. ostende mihi fidem
tuam sine operibus et ego ostendam tibi exo-
pium: fidem meam. Tu credis quoniam in
unus est deus. benefactor. et denotones crede-
re et tenuerunt. Et is autem sine operibus
mans. qui fides sine operibus mortua est.
Abraham pater noster nomine exopio:
iustificatus est. ostens per Isaac filium suum
super altare. Vides quoniam fides cooperat
operibus. Et exopio: fides et summa est
et suppleta est scriptura dicens. Creditur a-
braham deo et reputatum est illi ad iusti-
ciam. et amicus dei appellatus est. Vides
quoniam exopio: iustificatur homo et
non ex fide tantum. Sicut dicit autem
etiam uenerit nomine exopio: iustificata
est suscipiens multos. et per aliam uiam
faciens. Sicut enim corpus sine spiritu
mortuum est. ita et fides sine operibus
mortua est. III

Nolite plures magni fieri fratres
mei sciens quoniam manus uidetur
summis. Iam uultus enim offen-
ditur omnes. Siquis in uero non offen-
dit. hic perfectus est uir. Potest etiam fieri
ut cum uidetur totum corpus. Sicut autem
frena equis in ora mittimus ad sensum
dum nobis et omne corpus illorum cum
uultu. et ecce nates cum magis sine ra-
tione ualidis minuitur. cum ferunt
autem a modico gubernaculo ubi imper-
dirgetis uoluit. Quia et lingua mobi-
lium est quidem membrum et magna ex-
alcat. Ecce quantum ignis quoniam magna
flumina incendit. Et lingua nostra ignis est.
Et uisitas inquitans lingua et flammam
in membris nostris que maculat totum cor-
pus et inflamat totam naturam nostram
sicut inflammata a gehenna. Omnis enim
natura bestiarum et uolucrum et serpentum
et ceterum domum. et domata sunt a natura
humana. lingua autem uultus hominum
domare potest. Est enim in quiete manu.

et plena uirtute morum. In ipsa benedictum
deum patrem. et ipsa maledictum a hostes
qui ad similitudinem dei facti sunt. Ex ipso
et procedit benedictio et maledictio. Quod opo-
ter fratres mei hanc sciam. Sicut unquid fons
deodem foramine emanat dulcem et amara
et aquam. Unquid potest fructus mel-
lis uinas facere aut uitis finis. Sicut na-
tura dulcem potest facere aquam. Quis sa-
piens et disciplinatus inter uos ostendat
extrema comitacione operum suam in
mansuetudine sapientie. Quod si zelum
amarum habetis et sententias sunt ius-
dici. uis. nolite gloriam et mendacem esse
ad uisum ueritatem. Non est enim ista
sapientia desursum descendens. Sicut frena
quondam dyabolica. Qui enim zelus et
concordia. ibi in instantia et omne opus
primum. Quod autem desursum est sa-
piencia. primum quidem pudica est. deinde
gaudiosa. modesta. liberalis. bonus et len-
tis. plena misericordia et fructibus bonis ut
dicens sine simulatione. Fructus autem
iusticie in pace seminat facientibus pacem.

Unde bella uices in uobis. III
Nomen exopio: uelutis uelutis
que militat in membris nostris. Et
cupiscitis et non habetis. occiditis et zela-
tis non potestis adipisci. Irascitis et bel-
ligeratis et non habetis propter quod non pos-
citis. Peritis et non accipitis. eo quod ma-
le peccatis. ut in exopio: uelutis in summa-
tis. Ad illi uelutis quia amicitia huius
mundi in uita est deo. Quod uelutis uo-
lunt ergo amicitia esse huius seculi. in
uita dei et stantur. Ad uelutis quia
maniter scriptura dicit. Ad uelutis
concupiscitis quoniam qui habet et uobis.
Ad uelutis autem dat gratiam. propter quod di-
cit. Deus superbis resistit. humilibus autem
dat gratiam. Sicut uelutis ergo estote deo. Be-
ligeratis autem dyabolo et fugiet a uobis.
Appropinquate domino et appropinquabit uo-
bis. Et mundate manus pedes. et puri-
ficite corda duplices animos. Quod uelutis
estote et liget. Et uelutis uelutis in uelutis
et uelutis. et gaudium in uelutis. Humi-
liamini in aspectu domini et exaltabit uos.

Nonne denique alacritatem facies mei. Q
detrahitur. aut qui iudicat. Item summi.
detrahitur. legi iudicat legem. Si autem iudi
cas legem non es factor legis. Si iudex. Vnus
est enim legislator. iudex qui potest p^{re}dic
t^{er} iudicare. Tu autem qui es qui iudicas p
ximum tuum. Ecce nunc qui dicitis ho
die aut crastino communis iustitiam illam.
i faciemus. In quidem annu. i iustitiam.
et lucrum faciemus. qui ignoratis qd sit
vobis iustitiam. Quid enim est iustia.
ura. Vapores est ad iudicium patens. i de
inceps eximii abitur. p^{er} ea ut dicitis si
dominus voluerit. i iustitiam faciemus.
hoc aut aliud. Nunc autem exultatis
in superbiis vris. Omnis exultatio talis.
maligna est. Si autem igitur bonum facere.
i non faciemus peccatum est. *V.*

Agitur nunc diuites plorate ululan
tes in m^{ul}is vris que adueniunt
vobis. Diuitie v^{re} putatis sunt
iustitiam vram a cunctis conuersa sunt.
aurum i argentum uestrum effugit. *Ex*
ergo eorum erit i testimonium vobis et
i manducabit carnes vras sicut ignis.
i heranzans vobis nam in novissimis
diebus. Ecce merces operariorum qui melle
runt regiones vras que fraudata est a
vobis clamant i dantes eorum in aures do
mini. Sacerdos iudicavit. Epulati estis
sup^{er} frum. i melle vris enutritis.
corda v^{ra}. Iudice occasione adduxistis
i occidistis iustum i non relinquit vobis.
Patientes ergo estote fratres usque ad ad
uentum domini. Ecce agricola expectat
fructum fructum s^{er} patienter ferens
donec accipiat compendium i serotinu.
Patientes estote v^{os} i i formate corda
v^{ra} quoniam aduentus dni appropin
quit. Nolite ingemiscere fratres in altum
ut non iudicemini. Ecce iudex ante
nuam assistit. Exemplum accipite fi
res exitis mali i longanimitatis la
tis i patientie. p^{ro}phas qui locuti sunt
i nomine domini. Ecce edificamus eos
qui sustinuerunt. Suffragium iob au
ditus i finem dni iudicatis quoniam mi
sericors est d^{eu}s i misericors. Aude omnia

fratres mei nolite iurare neque p^{er} celum neque
p^{er} terram neque p^{er} aliquid qd dicitur iuramentum.
Si autem sermo uester est est. non non.
ut non sub iudicio decidatis. Tristatur ac
aliquis v^{os} ore equo animo i p^{ro}fallat. i
iustitiam aliquis ex nobis inducat p^{ro}
iudis eorum i ore sup^{er} eum iungentes eum
aleo in nomine domini. i oratio fides sal
uabit iustitiam i alleluia i eum d^{eu}s. et
i imp^{er}is est d^{eu}s iustitiae. Confitemini g^o
alacritatem p^{ro} v^{ra} i ore p^{ro} iustitiam v^{re}
saluamini. Et ultimum enim valet de p^{ro}
iustitiam assidue. *Ex* pas homo erat simili
vobis p^{ro} iustitiam i ore oratione ut si plu
eret sup^{er} frum. i non pluit annos tres et
menses sex. Et iustitiam oratione i celum de
dit pluviam i tra dedit fructum suu. Si
quis autem ex nobis fratres mei errare
ut auertere. i conuincit quis eum. scire de
bet quoniam qui conuincit p^{ro} iustitiam ab er
tore v^{re} sue saluabit animam eius a
morte. i op^{er} multitudinem p^{ro} iustitiam.

*Explicit epistola iacobi. Incipit prima
epistola petri apostoli. Capm. 1.*

Petrus apostolus ihesu xpi electis aduers
dis p^{ro} iustitiam p^{ro} iustitiam capadociae a
syrie i bythinie secundum p^{ro} iustitiam
dei p^{ro} iustitiam iustitiam q^{uod} iustitiam
dicitur iustitiam iustitiam sanguinis
ihesu xpi gratia vobis i pax multi
p^{ro} iustitiam. Et iudicatus deus i pater dni
i ihesu xpi qui scdm misericordiam suam

magnam regerant nos in spem vi
nam p resurrexerunt ihu xpi ex mortuis
in hereditatem incorruptibilem et inextinguibilem
in nobis qui in virtute dei custodimur p fi
dem in salutem parant reuelat in omni
nomine. In quo exultabitis modum
nunc si oportet consistam in nam temp
rationibus ut probatio vre fidei multo pre
alio sit aut qd pignem pbatu: i rema
tur in laudem et gloriam et honorem et reuela
tionem ihu xpi. quem cum non uideritis
diligitis in quem tunc quod non uiden
tes creditis. credentes autem exultabitis le
uia in enarrabili et glorificati. reportan
tes finem fidei vre salutem animarum vras.
De qua salute exquisierunt aq: sancta
a linc pph et qui defuerat in uobis gra p
phauit scitantes qd uel quale temp
significaret in eis spiritus xpi p nuntia
ans eos quem xpo sunt passionis et pot
tiores glorias. Quibus reuelatum e qd
non s ipis uobis autem inuultrabat
ea que innotata sunt uobis p eos qui e
uangelizauerunt uobis spu sancto mul
to deculo inuenit angelis desiderant pspice.
Propter qd sititit inuitos mentis nre lo
bui et pfecti spate in eam que offertur vo
bis gram in reuelatione ihu xpi quasi
falsi obediencie non s figurati prioribz
ignoscente nre desideris. s scdm eum q
uocauit uos sanctum. uos ipi in omni
reuelatione sa factis. quoniam scriptu
est. S ancti eritis qui ego factus sum. Et
si paret inuocatis eum qui sine accu
satione psonatum iudicat. scdm uniusqz
opus in iudicio innotabit in tempore et
sancti. S nentes qd non corruptibilibz
aut ut argenteo redempti estis de uana
ura consuetudine paterne iudicationis
s p uero sanguine quasi agni in sta
munt in immaculatam xpi et iu. pogni
ti quidem ante mundi constitutionem.
manifestati autem nouissimis tpbz.
ppter uos qui p ipm fideles estis in deo q
suscipit eum amorem et dedit ei glo
riam sempiternam. ut fides ura spes ef
fet in deo. Amittas uias castificantes

inobedientia caritatis in fraternitatis amo
re. simplici etto: de inuicem diligite ad de
aus tenet non exsemitne corruptibili s
in corruptibili p uerbum dei uiui et pma
uentis in eternum. Quia omnis caro fenu.
et omnis gla eius tanquam flos fenu.
Ex autem fenuit et flos eius decidit. Qui
autem domum in ariet metem. Hoc est
autem uerbum qd euangelizatum est uobis.

Deponentes igitur omnem
malitiam et omne dolum et simu
lationes et inuidias et omnes detra
ctiones. sicut modo geniti infantes. ratio
nabiles sine dolo lac concupiscite. ut i eo
crescatis in salutem. sicut ueni gustastis.
quoniam dulcis est deus. Ad quem acc
dentes lapidem uiui ab hominibus rep
batur. a deo autem electum et honorificat.
et ipi tanquam lapides uiui sup edificati
uiui in domos spirituales sacerdotum.
sancti offerre spales hostias accepta
biles deo p ihu xpm. Propter qd continet
scriptura. Ecce ponam in syon lapidem
summu angularem electum piosum.
et qui credidit in eum non confundet. Vobis
igitur honos credentibus non credentibus
autem lapis. quem repbauit edificati
oes. hic factus est in caput anguli et lap
offensionis et petra scandali. his qui
offendunt uerbo. nec credunt. in quo et
positi sunt. Vos autem estis genus elec
tum regale sacerdotum. gens sancta po
pulus acquisitionis. ut uirtutes eius a
municetis qui detentibus istos uocauit
et admirabile lumen suum. Qui aliq
do non populus dei. nunc autem ppius dei.
Qui non ssecum misericordiam. nunc aut
miam ssecum. R mi obsecro uos tam
quam aduenas. et peregrinos abstinent
uos a carnalibz desideris que militat
aduersus animas. Consuetudinem uiram
int genus habentes uocam. ut i eo qd
detrahant de uobis. tamquam de malefco
uobz extorris opibz uos ssiderantes gli
ficent deum in die iustificationis. Subdi
ti estote omni humane creature ppter
deum. sicut regi quasi pcellenti. sicut au
tibz tanquam ab eo missis ad iudicium

III

II

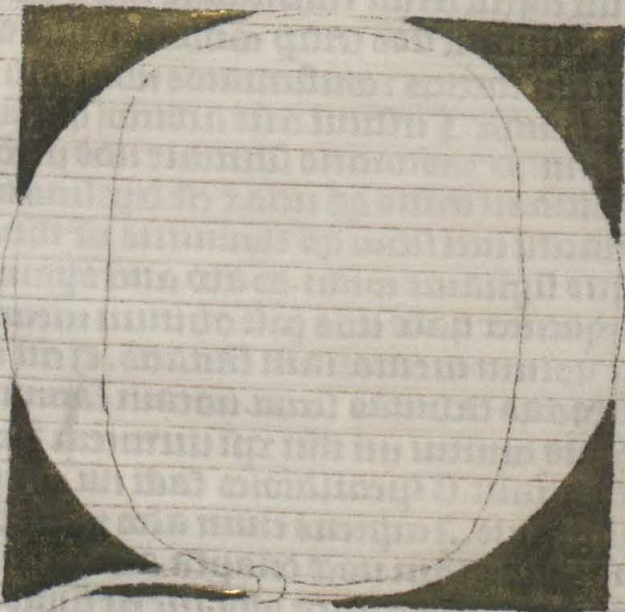
coram multis deo uiri i saluatois ihu xpi
gratia uobis i pax adimpleatur magna
omnem dominum uiri ihu xpi quomodo omnia
uobis diuicie uirtutis sue que ad uitam i
pietatem sunt donata cognoscere eum
qui uocauit uos spua gloria i uirtute per
quam maxima i piosa uobis pro nulla
donauit ut p hoc efficiamini diuine glorie
uacue fugientes eius que in mundo est qui
pissentie corrupcionem. Nos autem uiam
omne sibi uidentes ministrare in fide uia uir
tutem. In uirtute autem scientiam. In sci
entia autem abstinentiam. In abstinentia
autem paciam. In paciencia autem pietatem.
In pietate autem amorem fraternitatis. In
amore autem fraternitas caritatem. Huius
si uoluerim assidue i superne non vacuos. ut
sine finit uos qstuerent in domum uiri ihu
xpi cognitione. Cui enim non psto sunt
q. cetis est i manu temptans obliuionem
accipiens purgationis uetum suorum deli
corum. Quapropter fratres magis sachagi
te. ut p bona opa uiam uiam uocationem
i electionem faciat. Hoc enim facientes u
peccatis aliquando. Sic enim habuit
dante ministrari uobis in uirtutis ineter
mini tegni deum i saluatois ihu xpi. Qd
qd uicpant uos semp comone deus et
quidem scientes i confirmatos uos uolui
pnti uita. I uultum autem arbitrio qm dui
lum in hoc tabna illo iustitate uos in co
munionem cetis qd uelox est depolito ta
bna illi mei sedm qd i dominus nr ihu
xpi signauit michi. Dabo autem opam i
frequenter habet uos post obitum meum
ut horum memoriam faciat. Non et
in bodas fabulas serui. uocam facimur
uobis domini uiri ihu xpi uirtutem i pre
sistentiam. s. speculatores facti in mag
nitudo. Accipiens enim adeo patre ro
noiem i glam uoce deapla ad eum qui
cemodi amaguita gla. hic est filius me
us dilectus in quo michi complacui ipm
audire. Et hanc uocem nos audiuimus
de celo allatam. cum eemus tum ipd imo
te sancto. Et huius firmiore i pphetam s
monem au bene facitis aduidentes. quai
lucetne luccet in caligine sibi loco. donec

dies illucet lucifer oratur in cordis uis
Hoc pntim intelligentes qd omnis pphetia
corpore pua i pphetia non fit. Non
enim uoluntate humana allata est aliqn
do pphetia s. spiritu sancto inspirati locuti
sunt sancti dei homines. **II**
Per uita uero i pntido pphetia in pto
sicut i uirtutis emittit magis in
daces qui in uirtutis sctas pto
nis i enim qui emittit uos deum negant sup
ducentes sibi celestem ptoiem. in uirtutis se
quentur eos luxurias. p quos uia uita
blasphemabitur. in auaritia fictis uis
denois negotiabitur. Quibz uidetur
iam olim non cessat i ptoiem eorum non
dominat. s. i enim deus angelis peccati
bz non peccat. s. uidetur in uis denois i
sacramentum nabitur ciuitates in iudiciu
releuam i si originali mundo no peccat
s. octauum noe iusticie ptoiem custodi
uit delinquenti mundo in ptoiem deducens
i uirtutis sctam moru i gomoris. iunc
tem redigens eulione dampnauit. ex
plum eos qui impie actui sunt ponens
iustum loq opplum anefandos i uia
ac luxuria eulione expuit. aspectu eni
i audiat erat iustis habitans inter eos
qui deie in dtem anima iustam i iustis
oppe. uirtutis. Nouit igitur os pro
deceptione. erige. iniquos uero in dte
iudiciu releuare ciuitates. Agis autem
eos qui post carnem in dte iusticie i uia
dte amibulant dte iusticie i uia
audaces sibi placentes sctas no uirtutis
i uirtutis blasphemantes. Vbi angeli
sctas iusticie i uirtutis cum sunt iustiores
non potant ad iustum se execrabile iudiciu
cum. Huius uero uelut in rationabilis pe
cora naturaliter in captoiem i uirtutis
nem uirtutis que igno. aut blasphemant
tes in corruptione sua ptoiem ptoiem
mercedem in iusticie. uoluntatem exult
maures dei delicias iniquitatis i uia
cile delicias affluentes in eum iustis lux
uirtutis uobis. oculos habentes plenos
adulter i uirtutis delicti pellentes ai
mas instabiles cor. exercitum auaritia
habentes in iusticie filij. delinquentes

utram rectam errantem sentit utam balad
extolor qui intercedit iniquitatis amant
corpeo nemi uero h abute lue uelante. s
ingale mutum animal. hominis uoce lo
quens. ppe pntu mscipiam. h n sunt
fontes sine aqua uelule turbidus. et agna
te quibz caligo teneb: um resuatur. Super
bia enim uanitatit loquentes pellunt in
delictis carnis luxurie eos qui paululum
effugiunt qui merore conuulsa luerat
illis punitentes cum ipi serui lue corrup
tis. A qua enim quis superatus est. huius
i seruus est. Si enim resurgentes conuqua
dones mundi. inoguitate domini nri ihu
xpi. i saluacionis. hys uisus implicati su
pant. facta sunt eis postiora deiora poub.
et alius enim illis erat non cognoscere
uiam uisite. qui post agnitionem uero su
conuicti ab eo qd illis traditum est. sio man
dato. Agit enim eis illud in pibz. i aia
reilus ad sumu uinitum. rous loca iuo
lucatio luit. *III*

Hanc ecce uobis huiusmodi sententia
plam inquit: exco miam ut con
monitum succedat merent. ut me
mores lue eoe que pdr uerbo a lantatis
pistis i aplorunt uobz pceptum domini
saluacionis. Hoc pntu facientes qd uelent
in nouissimis dieb: in deceptioe illulores
uxta pntas carpitentias ambulantes
diceret. Vbi est pmissio aut aduentus ei?
Ex quo enim ptes domineunt quia sic
pseuunt ad mias aratur. Latet eni eos
hoc uolentes qd cell etate pns uia deaq.
te paquam consistens dei udo pquent
de tunc mundis aqua munda e pnt.
Est autem qui nunc sunt i era eoe uro
repositi sunt igui. resuati indiem uide
uidet i pdrionis mptoz hominu. Vn
uero non lateat uos pnt. qd unis dies
apud dm sicut mille anni. mille aut
sicut dies unis. Non tardat dominitis
pmissionem suam. sicut quid am exiit
mane. s: patient agit ppter uos uolens
aliquos pnt. s: omnes ad penitentiam
reli. Adueniet autem dni sicut fur. in
quo cell magno impetu transiet. ele
menta uero calore soluentur. tra aute

ique in ipa sunt omnia exurentur. Cu
h igitur omnia dissoluenta sunt quales
oportet uos esse. in lantis s: i lantib: et
pntatib: expectantes i perantes in adue
ntu dni domini nri ihu xpi. p quem cell
ardentes saluentur i elementa igitur ar
dore tatescent. Quos uero celos in qua
tiam s: dm pntia ipius expectamus
in quib: uisita habitat. Ppter qd hui
h expectantes sacagie in matulati i uio
lact et in uenit in pace. i domine nri ihesu
xpi longanimitatem. saluati arbitra
mini. Sicut i carissimus frater noster
p attus s: dm datam sibi sapientiam
scripsit uobis. sicut i monib: epistolis
loquens in eis de hys in quib: luit que
dam difficilia in collectu que in doci i lta
uues depuane sicut i ceteras scripturas
ad suam iporum dampnacionem. Vos
igitur fratres pntes h custodite uas
inceptis nemis pntentum errore uandue
ti exadatis appia firmitate. i resce i
uero in gratia inoguitate domini i
m ihu xpi i saluacionis nri. Ipi gloria
uine et in diem eternitatis. *Explicit*
epistola pnti s: dm. Incipit epistola uobis pnt. i.

Vod fuit abuticio qd audimus
qd uidimus oculis nris. qd p pnt
mus i manib: nstis qd tectantur
de uero uite. i uita manifestata e
i uis nris i testantur. i amittia
mus nobis uiam etiam que eie

apertum patet et apparet vobis. Quod ergo videt
vult et quod audimus annuntiamus vobis
ut et vos societatem habeatis nobiscum et socie-
tas nostra sit cum deo patre et filio eius ihesu christo. Et
hoc scribimus vobis ut gaudeatis et gaudenti-
um sit plenum. Et hoc est annuntium quod
audimus ab eo et annuntiamus vobis
quoniam deus lux est et tenebre in eo non sunt
utique. Si dixerimus qui societatem cum illo
habetis et tenebris ambulamus. mentem
et non facimus iustitiam. Si autem in luce am-
bulamus. sicut ipse est in luce. societatem
habemus ad invicem et sanguinis christi
filius eius emundat nos ab omni peccato.
Si dixerimus qui peccatum non habemus. ipse
nos seducimus et veritas in nobis non est.
Si confitemur peccata nostra fidelis et iustus est
ut remittat nobis peccata nostra et emundet nos
ab omni iniquitate. Si dixerimus qui non
peccavimus mendacem facimus eum et
verbum eius non est in nobis. . . .

Quod si mei huiusmodi vobis. ut non
peccatis. Si et si quis peccaverit ad
vocatum gentis apertum patrem
vrum ihesum christum iustum et ipse est propitiatus
propter nos. Non propter autem tantum. Et
etiam propter mundum. Si in hoc scimus
qui cognovimus eum si mandata eius
observamus. Quia dicit se nosse deum et
mandata eius non custodit mendax est
et in eo veritas non est. Qui autem suam veritatem
eius vere videt caritas dei perfecta est. Et in
hoc scimus qui in ipso sumus si in ipso per-
sumus. Qui dicit se in ipso manere debet si
eum ille ambulavit et ipse ambulare. Ca-
vissimi non mandati novum scripto vo-
bis et mandati veteris quod habuistis ab in-
vito. Mandati veteris est verbum quod ait
deus. Qui mandati novum scripto vo-
bis quod verum est in ipso in vobis. qui te-
nebre transierunt et in luce vestri iam vi-
cet. Qui dicit se in luce esse et fratrem suum
odit. in tenebris est usque adhuc. Qui di-
git fratrem suum in tenebris manere et stan-
dum ieo non est. Qui autem odit fratrem
suum in tenebris est. et in tenebris ambulat
et nescit quo eam. qui tenebre operantur
oculos eius. Si ergo vobis filium qui

remittit vobis peccata vestra propter nomen eius.
Si ergo vobis patres qui cognovistis eum
qui ab initio est. Si ergo vobis adolescentes
qui vidistis malignum. Si ergo vobis iuvenes
qui cognovistis pacem. Si ergo vobis
iuvenes qui fortes estis et verbum dei in vobis
manet. et vidistis malignum. Nolite de-
gere mundum neque ea quae in mundo sunt. Si
quis diligit mundum. non est caritas pater-
nis. Quoniam omne quod est in mundo concupis-
centia carnis est et concupiscentia oculorum et super-
bia uitae. quae non est ex patre. Si ex mundo
est. et mundus concupiscit et concupiscentia eius
Qui autem facit voluntatem dei manet in eo
et non. Fratres mei novissima hora est. Et
sicut audistis quod antichristus venit. nunc autem
antichristi multi facti sunt. Unde scimus quod
novissima hora est. Ex nobis perierunt
et non erant ex vobis. Nam si fuissent
ex vobis. permansissent usque nobiscum. Si ve-
nimus manifesti sunt. quoniam non sumus carnes
ex vobis. Si nos in concordiam habetis a se-
cristis omnia. Non scripsi vobis quod
ignorantibus veritatem sed quasi scientibus
eam. in qui omne mandatum ex veritate
est. Quis est mendax nisi is qui negat
qui ihesum non est christum. Hic est antichristus qui ne-
gat patrem et filium. Omnis qui negat fi-
lium vitae patrem habet. Qui autem scit patrem
et filium habet. vos quod audistis ab initio in
vobis maneat. Si autem in vobis perma-
nerit quod ab initio audistis. et vos in pace
et filio manebitis. Et hoc est promissio quam
ipse posuit est vobis vitam eternam. Si
scripsi vobis de his qui seducunt vos.
Et vos in concordiam qui accepistis ab eo.
maneat in vobis. Et non necesse habetis
ut aliquis doceat vos. sed sicut unum est
doctrina de omnibus. Et vni est et non est
mendacium. Et sicut docuit vos mane-
te in eo. Et nunc fratres mei manete in eo et cum
apertum habemus fiduciam et non est
dammus ab eo in adventu eius. Si scitis
quod iustus est. scitote quod iustus est qui facit
iustitiam ex ipso nato est. . . .

Quod si mei huiusmodi vobis. ut non
peccatis. Si et si quis peccaverit ad
vocatum gentis apertum patrem
vrum ihesum christum iustum et ipse est propitiatus
propter nos. Non propter autem tantum. Et
etiam propter mundum. Si in hoc scimus
qui cognovimus eum si mandata eius
observamus. Quia dicit se nosse deum et
mandata eius non custodit mendax est
et in eo veritas non est. Qui autem suam veritatem
eius vere videt caritas dei perfecta est. Et in
hoc scimus qui in ipso sumus si in ipso per-
sumus. Qui dicit se in ipso manere debet si
eum ille ambulavit et ipse ambulare. Ca-
vissimi non mandati novum scripto vo-
bis et mandati veteris quod habuistis ab in-
vito. Mandati veteris est verbum quod ait
deus. Qui mandati novum scripto vo-
bis quod verum est in ipso in vobis. qui te-
nebre transierunt et in luce vestri iam vi-
cet. Qui dicit se in luce esse et fratrem suum
odit. in tenebris est usque adhuc. Qui di-
git fratrem suum in tenebris manere et stan-
dum ieo non est. Qui autem odit fratrem
suum in tenebris est. et in tenebris ambulat
et nescit quo eam. qui tenebre operantur
oculos eius. Si ergo vobis filium qui

me nos. q. non nouit eum. **N**un uim filij
dei sumus. non dñi appuie nobis qd eum?
S. omnis qui cum appuie similes et ciuitas.
qm uidemus eum sicut e. Et omnis qui
habet spem hanc in eo. sanctificat se sicut
me sicut est. Omnis qui facit peccat. iniqui
tatem facit. peccat est iniquitas. Et scitis
qm ille appuie ut peccat mundit tollit. et pecc
tum ieo non est. Omnis qui ieo manet
non peccat. Et omnis qui peccat nō uidet
eum nec nouit eum. Filiali nemo uos se
ducit. Qui facit iustitiam iustus e. sic
et ille iustus est. Qui facit peccat ex dyabo
lo est. quoniam ab initio dyabolus pcat.
I. hoc appuie filius dei ut dissoluat opa
dyaboli. Omnis qui natus est ex deo peccat
nō facit. qm semen ipius in eo manet. et
non potest qui ex deo natus est. I. hoc ma
nifesti sunt filij dei. et filij dyaboli. Omnis
qui non est iustus non est ex deo. et qui nō
diligat fratrem suum. Quia hoc e. annūcia
o quam audistis a principio. ut diligam
alium. Non sicut cayn qui ex maligno
erat qui occidit fratrem suum. Typē quo
occidit eum. Omnia opa eius maligna erant.
fratres autem eius iusti. Nolite mirari fratres
si odit uos mundus. Nos scimus quia
difficili sumus de uobis ad uos. qui diligunt
fratres. Qui non diligit manet in morte. Omnis
qui odit fratrem suum homicida e. Et scimus
qm omnis homicida non hē uitam et
uam i semetipso manentem. I. hoc cog
nouimus caritatem dei qui ille p nobis
aiam suam posuit. et nos debemus p fratr
aias ponere. Qui habuit obam mundi
et uidit fratrem suum necessitatem hē. et clauē
ut uiscera sua ab eo. quomodo caritas dei ui
uet in eo. Filiali mei non diligamus uob
neq. lingua. s. ope et uitate. I. hoc cog
nouimus qui ex uitate sumus. in conspectu
eius suademus corda nostra. qui si respice
rit nos cor uerū maior est deus corde mo
et nouit omnia. E. nū si cor uerū nō repre
hendit nos. fiduciam habemus ad deum
ut quicqd petimus accipiamus ab eo. qui
mandata eius custodimus. et ea que sūt
placita coram eo facimus. Et hoc e. man
dāt eius ut credamus in nomine filij

me qm xpi diligamus alium. sicut man
dāt dedit nobis. Et qui sūt mandata
eius. in illo manet et ipse in eo. Et in hoc sit
mus qui manet in nobis de spiritu quem
dedit nobis. **III.**
Ratiōne. Nolite omni spūi credere.
S. probate spū si ex deo sit. Quom
am multi pseudo prophete exierunt
in mundū. I. hoc cognoscatur spū dei. Omnis
spū qui confitetur ihu xpi in carne uenisse
ex deo est. Et omnis spū qui soluit ihu xpi
deus nō est. et hic est antixpē de quo audistis
qui ueniet in uic iam in mundo est. I. hoc
ex deo estis scitatis et iustis eum. qm maior
est qui in uobis e. qm qui in mundo. I. p de
mundo sit. id e. de mundo locutus e. et in uobis
eos audit. I. hoc ex deo sumus. Qui nouit
deum audit nos. I. hoc cognoscimus spū
uitans et spū erroris. Qui diligamus nos
mutem quoniam caritas ex deo e. et omnis
qui diligit fratrem suū ex deo natus e. et cognos
cit deum. Qui non diligit non hē carita
tem. et nō nouit deum qui dā caritas est.
I. hoc appuie caritas dei in nobis. qui si
lū suū uolgentium in illic in mundum ve
niamus penam. I. hoc est caritas nō qd
nos dileximus dñm. s. qm ipse p nos dilexit
nos et in illic suū suū ppter uos p p
uirs. Qui si deus dilexit nos. et nos debem
aliam diligere. Si nemo uidit unquam
Si diligamus mutem de in nobis manet
et caritas eius in nobis pfecta est. I. hoc cog
nouimus qd in eo manentis et ipse in nobis
qm despi sūt dedit uobis. Et nos uidem
et testificamur. qm pater in illic suū suū
saluatore mundi. Quisquis confitetur filio
qm ille est filius dei. de in eo manet et ipse i
deo. Et nos cognoscimus et credimus car
tati dei qui habet in nobis. Deus caritas
e. et qui manet in caritate uobis manet et ipse
deo. I. hoc pfecta est caritas dei in nobis
ut fiduciam habeamus in die iudicii. q. sic
ille est. et nos sumus in hoc mundo. Qui in
nō est in caritate. s. pfecta caritas sōis
in illic timorem. qm timor penam habet.
Qui autem timet non est pfectus in caritate
Nos s. diligamus deum. qui ipse p nos
dilexit nos. Si quis dixit qm diligit de

um iherem suum odit mendax est. Qui enim non diligit fratrem suum quem uidet dñm que non uidet quod potest diligere. Et hoc mandatum habemus a dō ut qui diligit dñm diligat et fratrem suum.

Omnis qui credit quod ihc est xpus ex deo natus est. Et omnis qui diligit eum qui genuit diligit et eum qui natus est ex eo. In hoc ergo scimus quod diligimus natos dei cum dñm diligamus. Et mandata eius custodiamus. Hoc enim caritas dei ut mandata eius custodiamus. Mandata eius gratia non sunt. Qui omne quod datum est ex deo unicit mundum. Et est uictoria que uincit mundum fides nostra. Quis est autem qui uincit mundum. nisi qui credit quod natus est filius dei. Hic est qui uenit per aquam et sanguinem ihc xps non in aqua solum sed in aqua et sanguine. et ipse est qui testificatur quod ipse est uerus. Quia tres sunt qui testimonium dant in celo. pater uerbum et sps scis. et tres unum sunt. Tres sunt qui testimonium dant in terra. sps aqua et sanguis. Si testimonium hominum accipimus testimonium dei maius est. Qui hoc est testimonium dei quod maius est. quia testificatus est testis suo. Qui credit in filium dei habet testimonium dei in se. Qui non credit filio mendacem facit eum. qui non credit in testimonium. quod testificatus est deus testis suo. Et hoc est testimonium quod uitam eternam dedit nobis deus. et in uita in filio eius est. Qui autem habet filium dei hic et uitam. Qui non habet filium dei uitam non habet. Hec scribo uobis ut sciatis qui uitam habens eternam qui credit in nomine filij dei. Et hoc est fiducia quod habemus ad deum. quia quicquid petierimus secundum uoluntatem eius. audiet nos. Et scimus quia audiet nos. quicquid petierimus. Sciamus quod habemus postulationes quas postulamus ab eo. Qui facit fratrem suum peccare peccatum non ad mortem. peccatum ad aliam et uitam peccatum non ad mortem. Et si peccatum ad mortem non per alio dico. ut roget quis. Omnis iniquitas peccatum est. et est peccatum ad mortem. Scimus qui omnis qui natus est ex deo non peccat. sed gratia dei est in eum et in ma-

gnis non tanget eum. Scimus quoniam ex deo sumus. et mundus totus in maligno posuit est. Et scimus qui filius dei uenit et dedit uobis sensum ut cognoscamus uerum et simus in uero facti. Hic est uerus deus uita eterna. Filium custodite uos et filium aduersus amemus. **Explicit iohannis**
Incipit iohannis secunda.

Ergo electe domine et nati eius quos ego diligo in uita et non ego solus. Sed omnes qui cognouerunt ueritatem. propter ueritatem que permanet in uobis. et uobis erit in eternum. Sic uobis pax et gratia. in uita a deo patre et a filio xpo filio patris in uita et ueritate. Et scimus sum ualde quoniam inueni testis eius amouentes in uita et sicut mandatum accepimus a patre. Et nunc rogo te domine non quod mandatum nouum facias tibi. sed quod habemus ab iis ut diligamus altitum. Et hoc est caritas ut ambulemus secundum mandata eius. Hoc est enim mandatum nouum ut que admodum audistis ab initio ideo ambuletis quoniam multi seductores exierunt in mundum qui non agnoscunt xpm uenisse in carne. Hic est seductor et antixps. Videte uos ut nequos ne perdat quod operati estis. sed ne mercedem plenam accipiant. Scietes quia omnis qui percedit et non permanet in doctrina dei xpi deum non habet. Qui permanet in doctrina. hic filium et patrem habet. Si quis uenit ad uos et ha-

doctrinam uos affert. nolite terere eum. id
 uis ueritatis et deitatis. Qui enim dixit et
 alie committit opus suis malis. Ecce
 pōxi uobis uindictam domini in ihu xpi
 non fundamini. Plura habetis uobis se
 bere. nolo perire et a uobis. Spero
 enim me futurum ad uos. ad os loqui
 uo gaudium utriusque. Salutate
 te filij sororis tue electe. Ita decessit amicus.
Explicit ii. Inapit iohis iii. .1. .:

S Enim gazo hito quem ego diligo iuer
 tate. Cautissime de omnibus orationem facio
 pro te et ingreditur ualere. sicut pōxi aggre
 anima tua. Sicut filius sum ualde uentem
 ab his fratribus. et testimonium perhibentibus.
 uicariis tuis. sicut in uirtute ambulas. Ma
 iorem horum non habes gratiam. quam ut au
 diam filios meos in uirtute ambulare. Ca
 utissime fideliter facis quicquid agas in
 fratribus. et hoc in peregrinos qui testimonium
 reddiderunt caritati tue in respectu ecclesie
 quod benefactis de uobis digne deo. Quo
 minime enim eius egressi sunt nichil accipi
 entes a gentibus. Quos ergo de uobis susci
 pe huiusmodi ut cooperatores sumus uer
 itatis. Sicut pōxi fōstici ecclesie. sicut is qui
 amat pōxi gēte meo. dyonēpes nō
 recipit. Propter hoc si uenit conuocam ei
 opa que facit uerbis malis garris
 in uos. Et quasi non eis ista sufficiant
 nec ipse suscipit fratres. et eos qui suscipiunt
 perhibet de ecclesia. Cautissime noli i

mitari malum. sed ad bonum est. Qui bene
 facit ex deo est. Qui male facit non uidet de
 um. Demetrio testimonium redditur ab
 omnibus. et ab ipsa uirtute. Sicut uos testimo
 nium perhibetis. Et uos quoniam tes
 timonium nostrum uerum est. et uirtute
 huius caritatis. Sicut uolui per amicum et ca
 lamum sciret uos. Spero alie pōxi
 te uidere. ad os loquamini. Pax tibi.
 Salutate te amiti. Saluta tu amicos
 nominamini. **Explicit iohannis inapit
 Inapit canonica Iude. Epistolae. .1. .:**

Iudas ihu xpi seruis.
 frater autem iacob.
 his qui sunt in deo
 pace dilectis et xpo
 ihu electis et uoca
 tis. misericordia uobis et
 pax et caritas ad im
 pletur. Et ait illis.
 omne sollicitudine
 facitis scribendi uo
 bis de uirtute uita sa
 lute. necesse habuit
 scribere uobis de peccatis
 super terram semel tra
 ditae a sanctis fides.
 Sub inuentione ei
 quidam homines
 qui aliam pōxi se
 uirtute uirtute impi
 dei in gratia trans
 ferentes in luxuriam
 et salum ducentem
 et dūm in ihu xpi
 xpi negantes. Co
 mique autem uos uolo facientes semel tra
 ditae in ihu xpi suum deum egypti saluas.
 Secundo eos qui non crediderunt pōxi
 dic. Angelos uos qui non suauit sui
 principia. sed deliquit sui comit
 lunt in iudicium magis dei iudicis
 certis similibus reuerent. Sicut
 sodomia et gomorra et similitudine ciuitates
 simili modo exornate. et ab euntis pe
 carnem altam fecit sunt exemplum ig
 nis et in penam sustinentes. Sicut mulier
 et in carnem maculant. dominatore

sub qua genere et tunc videndum est. Vnde et
alia corporalis. quod videtur corporibus. om-
nis aliquid videmus. Alia spiritualis. scilicet yma-
ginaria. quod videtur dormientes. vel etiam
vigilantes ymagines tenent cum vis. quod
aliquid aliud significatur. sicut videtur pha-
ras spiritus. et moyses subum arde. ille dormi-
ens. iste vigilans. Alia intellectualis. quod
videtur spiritui sed tenet ante intellectum mentis
vitam multos. sicut est corpus. quod vi-
dit iohannes que in hoc libro continetur. Non est
tamen figuris spiritui videtur. sed et eas significa-
ta mente intellexit. Vnde ait iohannes
et scripsit in patrum in ista regeant ad-
mittano iohannes principe impium hanc
eum adferendum et pellente causa. quod dicit
exilium admittano in patrum ista
ecclesie quibus perat. multa pululatum
atque molemunt uicia atque diu se heredes.
Erat enim quidam heretici diceret christum
non fuisse ante manna. quia quod de ea
natus erat quod iohannes in principio erat
sui redarguit dicens. In principio erat verbum
et in hoc libro dicitur alpha et omega. id est primum
et finis. Dicebant etiam quidam ecclesie
ponere ecclesia communem ante finem seculi desin-
tiam et placere non eam primum suscep-
tiam. Hoc est erroris uolens desinere iohannes
ostendit christum fuisse primum et finem.
Vnde ysaia. Ante me non est formatus
deus. et post me non erit. et eadem per eam
tiam ecclesia communem non desinere sed per faciem et per
hunc eam uerbum uerpe. Sed ipse ait
iohannes. vii. ecclesie alie. et eis vii. epistole ipse
instruens. et eam totam qualem eam
docens. Est itaque materia iohannis in hoc
ope status specialis aliane ecclesie uerum
et totius uidetur que patiat in principio et finem
tuo receptura sit. Inuentio uero eius est
inone ad pacem que seruanda est. cum
quod breuis latet. cum quod primum magnum.
Oportet tractandi talis est. Proinde primum
prologum. et salutationem. ubi redditur au-
ditores benignos et attentos. Quod primum
sic accedit ad uariationem. Ante uariationem
non ostendit christum esse ab eterno. sine princi-
pio et fine. inuenit ipsum loquentem. Ego
sum alpha et omega. id est primum et finis.

et circa accedens ad uariationem distinguit
septem uisiones. quibus inueniatis iste liber
et inueniatis. Proinde ait prologum di-
cens. Apocalypsis iohannis christi. Scitis hoc est
sicut in aliis uisionibus ysaie hoc est. et parabole ta-
lomatit. **Explicit prologus. Incipit**
liber apocalypsis. Capitulum. 1.

Apocalypsis iohannis christi quam dedit illi deus
prophetam facere scripsit lris que oportet fieri et
to et significare. et inueniatis per angelum suum
uo suo iohanni qui testimonium perhibet
ioco dei et testimonium iohannis christi in his que
cumque uidet. et eis qui legunt et qui audient
uiba prophete huius et seruat ea que in eis scrip-
ta sunt. Tempus enim prope est. Iohannes
septem ecclesie que sunt in asia. gratia uobis
et pax ab eo qui est et qui erat et qui uenit
uis est. et a septem spiritibus qui in eis sunt
throni eius sunt. et ab illi christo qui est et
et fidelis. primogenitus mortuorum et pri-
mo regum terre qui dilexit nos et lauit
nos a peccatis nostris in sanguine suo qui fecit
nos regnum et sacerdotes deo et patri suo. ipsi
gloria et imperium. in saecula saeculorum amen. Ecce
uenit cum nubibus et uidebit eum omnis
oculus et qui eum primum genuit. Et cum
plangent se super eum omnes tribus terre. et
amen amen. Ego sum alpha et omega. primum
et finis dicit dominus deus qui est et qui erat et qui
uenit uis est omnipotens. Ego iohannes frater uer-
pater et socius in tribulatione et regno et pa-
tencia in christo ihu. Eui in ista que appel-

latur pachimos ppe ubi in dei et testimonio
um ihu xpi. In mltis in dñica die. Et
audim uocem post me magna tamquam
tibe dicens in. Quid uides fute in libro. et
miste septem edis q sunt in asya. ephelo. et
lunyne et pgamo et thiantre. et ardus. et phy
ladelphie. et laodice. Et conuulsi sum ve
videm uocem q loquebat in me. Et qñtus
uidi. vii. candelabris aurea. et in medio vii.
candelabrorum aureos. similem filio hois
uestiam pde et pñdum admanillas
zona aurea. Caput aut eius et capilli e
rant candidi tamq lana alba et tamqm
nix. et ocli eius tamq flamma ignis. et pe
des eius similes auricalco. sicut et camm
audent. et hoc illius tamqm uox aquarum
multarum. Et habebat in dextera sua stellas vii.
et de ore eius gladius acutus. exibat ex utro
que. et facies eius sicut sol lucet in uirtute sua.
Et cum uidissem eu cecidi ad pedes eius ta
qm mortuus. Et posuit dextera sua super
me dicens. Noli time. Ego sum pñus et
uicissimus et tu mortuus et tu uiuus. et
ecce sum uiuens in secula seculi. et habeo cla
ues mortis et uitae. Si uide ergo que uidit
et que sunt et que oportet fieri post ista. Sa
cramentum septem stellas quas uidisti dexte
ra mea et vii. candelabris aurea. vii. stelle
angeli sunt. vii. ecclesie. et candelabra sep
tem. vii. ecclesie sunt.

Et angelo epheli ecclesie scribe. Hec di
cit qui tenet septem stellas in dextera
sua qui ambulat in medio septem
candelabrorum aureos. Si tu opa tua et labo
rem tuum et pagam tuam. et q non potes susti
ne malos et temptasti eos qui se dicunt a
plos esse et non sunt. et inuisti eos menda
ces. et pagam habes et sustinisti ppter no
men meum. et non fecisti. Si habeo adu
sum te pauca. qd caritate tuam pnam
relinquisti. Quid estis ergo. unde exide
tis et age pnam. et pma opa fac. Si in ad
uenio tibi et mouebo candelabrum tuum de
loco suo nisi pnam egis. Si hoc habes
bonum q odisti scilicet nycholaitas que et
ego odi. Qui in hec aures audiat quid spe
dicat ecclesie. Vmcenti dato edere deliquo
uit. qd est in paradiso detinet. Et angelo

lunyne ecclesie scribe. Hec dicit pñus et uicissimus
qui sunt mortuus et uiuus. Si tu ambulasti
in uia et paupertatem tuam. Si aures es et
blasphemans alijis qui dicunt se iudeos
esse et non sunt. Si te synagoga sachane. Si
et hoc homini amicus que passus es. Et ce
uissimus est opatoris aliquos ex nobis i
carum ut temporem et habuit in uolaco
nem dicit. decem. Et sic fides usq ad morte
et dato tibi coronam uitae. Qui habet aures
audienti audiat qd spiritus dicat ecclesie.
Qui in uic non leditur amoris sed. Et an
gelo pgamo ecclesie scribe. Hec dicit qui habet
trumpetum exiit qd pce acutum. Si a
uisti habitas. ubi fides est sachane. et tenes
nomen meum et non negasti fidem meam.
Et mortuus illis antypas testis meus fi
delis qui otisus est apud nos ubi sachane
uas habitabat. Si habeo ad uisus te pau
ca. quia habes illic tenentem doctrinam
balaam. qui docebat balach mittere scan
dolum coram filiis isrl. scilicet edere de
sacrificio ydolorum et fornicari. et tu habes
et tu doctrinam nycholaitarum tenentes. Si
in uic pnam age. Si in uic uenit
et cum pugnatu cum illis in gladio oris
mei. Qui in hec aures audienti audiat qd
spe dicat ecclesie. Vmcenti dato manna
abscondit. et dato et calicem candentem.
et in calice nomine noui scriptum. qd
nemo scit nisi qui accipit. Et angelo
thiantre ecclesie scribe. Hec dicit pñus dei
qui habet oculos tamqm flammam ignis et
pedes eius similes auricalco. Si tu opa
tua et caritatem et fidem et ministerium et pame
as tuam et opa tua non uicissimus pnam p
nam. Si habeo adu sum te pauca. quia
punctis mulierem iezabel. que se dicit pro
phete dicit et seduce seruos uideos fornicari
et manducare de ydolantia. Et dedit illi
tempus ut pnam ager et non uult pe
nitentia a fornicatione sua. Et ecce ego mite
to eam in lectum. et qui mechant cum eam
in uic illa donec maxima erunt in se pen
tentia. ab opto suis egit. et factus est
in se. et in se. et in se. et in se. et in se. et in se.
et ego sum scrutans renes et corda et da
to unicuique uic secundum opera sua. Vobis

autem dico vobis qui audistis ista. Qui non habent doctrinam hanc et qui non agnoscunt altitudinem scripturae quae admodum dicunt vobis multam super vos aliquid pendit. Amen id quod habetis tenete donec veniam. Et qui vult et qui custodit ista usque in finem opera mea dabo illi potestatem super gentes et reges eas in iuga ferat et cum qui vult signum et signum faciat sicut et ego accepi a patre meo et dabo illi stellam matutinam. Qui habet aures audiendi audiat quid spiritus dicit ecclesiae.

Et angelus ecclesiae scribit haec dicens qui habet septem spiritus dei et septem stellas. Sicut opera tua quae nomen habes quod vivas et mortuus es. Ego in vigilans et reliqua quae mortua erant. Et non enim invenio opera tua plena coram deo meo. Invenio te ergo habere qualiter accepisti et audieris. Et serva et puram age. Si ergo non vigilaveris veniam ad te tamquam fur. Hora qua nescis veniam ad te. Si habes pauca nomina in scriptis quoniam inquinaveris vestimenta sua et ambulaveris in eis in malis quae digni sunt. Qui vult sic vestimentis albis vestire et non delebo nomen eius de libro vitae et facietur nomen eius coram patre meo et coram angelis eius. Qui habet aures audiendi audiat quod spiritus dicit ecclesiae. Et angelus philadelphie ecclesiae scribit. Haec dicit verus et sanctus qui habet clavem david qui aperit et nemo claudit. claudit et nemo aperit. Sicut opera tua. Ecce dedi coram te hostium apertum quod nemo potest claudere quod modica habes virtutem et servasti ubi in me non negasti nomen meum. Ecce dabo tibi synagoga sachanae qui dicunt se iudeos et non sunt sed mecum. Ecce faciam eos ut veniant et adorent ante pedes tuos. et sciatis quod ego dilexi te qui servasti ubi in pacem mee. Ego te servabo ab hora temptationis quae ventura est iuxta omnia scripta huiusmodi. Ecce venio cito. Tene quod habes ut nemo accipiat coronam tuam. Et qui vult faciam illum columnam in templo dei mei et foras non egredietur amplius. Et scribam super illum nomen dei mei et nomen civitatis dei mei nomen usque in quod descendit de celo a deo meo. et nomen meum novum.

Qui habet aures audiendi audiat quod spiritus dicit ecclesiae. Et angelus laodiceae ecclesiae scribit. Haec dicit amen testis fidelis iuxta qui est principium creaturae dei. Sicut opera tua quae nescis calidus es et frigidus es. Veniam frigidus es aut calidus es. Si ergo tepidus es. et nec frigidus nec calidus et cupiam te euolvere ex ore meo quod dicit quod dicit vobis sicut et locupletatus sum. et nullus ex eo. et nescis quod miser es et miserabilis et pauper et nudus. Suadeo tibi emere amicum et tunc cum amicum probatum ut locupletes fias et vestimentis albis induaris et non appareat super te vitium et collum iunge oculos tuos ut videas. Ego quos amo arguo et castigo. Emulare ergo et puram age. Ecce ista ad hostium et puram. Si quis audierit vocem meam et aperuerit ianuam introibo ad illum et cenabo cum illo et ipse mecum. Qui vult dabo ei sedem meam in throno meo sicut et ego vivo et sedet in throno patris mei cum eo. Qui habet aures audiendi audiat quid spiritus dicit ecclesiae.

Post haec vidi et ecce hostium apertum in celo. Et vidi prima qui audierunt tamquam angelus loquens mecum dicens. Accende lucem ostendam tibi quae oportet fieri cito post haec. Et statui super montem. Et ecce sedes publica erat in celo et super sedem sedens. Et qui sedebat similis erat aspectui lapidis calcis et cardinis. Et vultus erat utrumque sedis similis visioni sinuatae. Et circum sedis sedula viginti quatuor. Et super thronos viginti quatuor seniores sedentes circumdanti vestimentis albis et incipit eos coronas aureas. Et de throno procedit fulgur et voces et tonitrua. Et vidi lampades ardentes ante thronum qui sunt viginti spiritus dei. Et in conspectu sedis tamquam mare vitreum simile cristallo. Et circum sedis et circum sedis quatuor animalia plena oculis ante thronum. Et animal primum simile leonem. Et secundum animal simile vitulo. Et tertium animal habens faciem quasi hominis. Et quartum animal simile aquile vocant. Et quatuor animalia singula eorum habent alas senas et circumdanti et intus plena sunt oculis. Et requiem non habent die ac nocte et dicentia. Sanctus sanctus dominus deus omnipotens.

est i qui erat i qui uentus est. Et cum daret
illa animalia quatuor gloriam et honorem et ui
dorem sedenti super thronum uiuenti in secula se
culos precedebant uiginti quatuor seniores ante
sedentem in throno et adorabant uiuentem i
secula seculorum. Et mittebant coronas suas ante
thronum dicentes. Dignus es domine deus noster
accipere gloriam et honorem et uirtutem quia tu creas
tu omnia et propter uoluntatem tuam erant
creata sunt.

Ecce iudi in dextera sedentis sup thronu
librum scriptu intus i foris signatu
signis vii. Et iudi anglin foris r
fidicantem uoce magna. Quis e dignus
apere libru i solue signacula eius. Inemo
potat in celo neq; in tra neq; in tuis tram a
pue libru neq; respice intus. Et ego fleba
misi qm nemo dignus i uentis e apere
libru i solue vii. signacula eius. nec uide
lu. i unus desentio; ibi dixit m. Ne fletueris.
Ecce uice leo de throni uida radix dauid a
pue librum i solue vii. signacula eius. Et
iudi i ecce in medio throni i quor; aialu.
i in medio senior; agnum stanti tamqm
oculu hincem cornua septe i oddo vii. qui se
vi. sic dei. nulli in omne tram. Et uenit et
accepit de dexta sedentis in throno libru. i
in apu flet libru quor; animalia i vigia
quor; senior; es cecidit coram agno h
tes singli catharas i pthalas aureas pleat
odo; amen co; q sunt o; omnes scis. Et catti
taliat cantam uauu dicentes. io ignis
es due ds accipe libru i solue vii. signacula
eius. qm oculis es i redemisti nos io i sag
inno tito ex omni tribu i lingua. i pto et
uacoue i fecisti nos deo uro regnu i sacer
tes i regnabimus sup tram. Et uidi i au
diti uocem anglor; mulcor; i cuncti throni
i aialum i senior;. Et erat uis eoru
intra milium uoce magna dicentiu. Dig
nus est agnus qui oculis est accipe in
uicem i diuinitate i sapiam i fortitudine
i gloriu i honoriu i uindictam i omne creatu
ram que in celo e i que sup tram i scis tra
i mare i que in eo sunt. Omnes audiui
dicentes sedenti in throno i agno. Sado
i honori; i glori; i pto in scis. i cuncti
animalia dicebant amen. Et viginti q.

he pntem. Et pceptum e illis ne ledent femi
tre neq; omne uiride neq; ullam arboiem.
infrant homines qui no hnt signu dei i tro
no suis. Et dnm e illis ne occiderent eos s; ut
mutarent eos in ensib; quinq;. Et mutar
e q; ut mutarent scorpionu cu pante hor
nem. Et iudicib; illis quene homines morte
i in mutaret eam. i delidabunt mox i fugi
et mox ab eis. Et similitudines locustar
similes equis patis implui. i sup capta co
ui tamqm corone similes auris i facies eos
sicut facies hominu. Et hebant capillos
sicut capillos mulier. i dentes eas sicut
dentes leonum erant. i hebant loricas sicut
loricas feras. Et uox alas eas. sicut uox
auru equor. multos timentum i bellu.
Et hebant caudas similes scorpionum.
i aculei erant in caudis eas. Et pntis eas
uox hominib; in fine quq;. Et hebant
sup se regem anglu anpdi. cu nomen he
b; ante abaddon. grece aut appollon. i la
tine habens nomen exterminans. Vc vnu
alut. i ecce duo ne uenit ad huc. Post h
i textus anglis tuba ceuit. Et audiui
uocem unam ex quatuor cornib; altaris
auri qd est ante oculos dei. dicente lexo
angelo qui hebat tubam. Solue q; mox
angelos qui alligati sunt in flumine mag
no eustacen. Et soluti sunt q; mox angli
qui pnti erant in ho;am i diem i mense
i annu. ne occiderent eam ptem hominu.
Et numerus equestris exercitus ingres
i milies dena milia. i audiui uinu eos. i
ita uidi equos i uisione. Et qui sedebant
sup eos hebant loricas igitas i acule
tuas i sulphureas. Et capita equorum
erant tamqm capita leonum i de ore ipo
pcedit ignis i fumus i sulphur. Et au
t; hys trib; plagis occisa e ma ps hominu.
deigne i fumo i sulphure que pcedebat
ex ore ipo. Pntis enim equos i ore ipo
est i in caudis eos. i am caude eos sicut
serpentib; hntes capita i in hys uocent.
Et ceti homines qui no sunt occisi i hys
plagis. neq; pntiam egunt de opib; ma
nu suar. ut no ad iarent demones et
sympulachra aurea i argentea i erata i la
pidea i lignea. que neq; inde possunt neq;

audire neq; ambulare. i non egerunt pnt
am ab hominib; suis. neq; auenit pnt sui.
neq; a fornicatione sua. neq; a furis suis.
Et uidi altum anglu fortis. i
descendentem de celo. amictu indet
yris in capite eius. i facies eius erat
ut sol i pedes eius tamqm colupna ignis
i hebant i manu sua libellu apertu i po sine
pnti sui dexari sup mare i sinistru sup tras.
Et clamauit uox magna. quemadmodu
aieo fugit. Et ai clamauit locuta se septe
i uocem suas. i ai locuta fuisse v
continua uoces suas i ego scripturus etiam. i
audiui uocem de celo dicente. S; igna que lo
cuta se v. continua. i uoli ea scire. i angli
que iudi stantem sup mare i sup tras. leua
uit manum sua ad celum i iurauit pntie
tem in secula seculor. qui creauit celum i ea q
ea sunt. i iurauit i ea que i ea sunt. i iurauit i ea q
i ea sunt. q; tempus amplius no erit. S; i
dico; uotis septimi angli cum cepit tuba
canere. i summa; ministrum dei. sicut ewa
gelizauit pntis suos pntis. Et uocem au
diui de celo iui loquente i meum i dicens.
Vade i accipe librum apertu de manu angli
stantis sup mare i sup tras. Et abi ad a
gli dices eura daret i uis. Et dixit iui. de
cipe librum i deuota illum. i facit amari
tare uenit tui. i mox et uis eura daret sicut
iui. Et accepti lib; de manu angli i de u
raui eum. i etas i ore meo tamqm mel ol
te. Et cum de uis altem eu am amans est
ueni i me. Et dixit i me. O pntis te iui
pntis i pntis i gentib; i linguis et regib;
multis. **xi**

Et datus est i calamus simil; vge
i datus est iui. Surge i uenit iui
dei i altare i adorantes i uo. adu
aut qd e factus templu ecce foras. i ne me
diatis illud qui dant est gentib; i iurta
tem sciam saltabunt i mentib; i. duos
Et dato duob; testib; meis i pntis
dieb; mille ducentis q; i aguita amicti
factis. i i se ore olue i duo candelab.
i uenit i i aspectu dni et stantes. i i
hys uoluit eos uoce ignis exire de ore il
lor i deuotat i i uocem eos. i i quis
uoluit eos ledere. sic oportet eum occidi. i i

actum

plaga

hinc primum claudendi celum. ne pluuiat diebus p
phetie eos. Et primum hinc sup aqs pntendi
cas inlaguine. pntendi nam omni plaga q
aqua nq uoluit. Et tunc finierunt testimo
ni sui. testia que ascendit de abisso facies
aduersus eos bellum. et uincet eos et occidet illos.
Et corpa eos iacebunt in planis mutatis nig
ne qd: spualit sodo mra i egyptus. ubi i dnt
eos crucifixus est. Et uidebunt de pssis i m
luch: i uiguis i gentib: i iacebunt corpa eos
p tres dies i dimidui i corpa eos no sinent
poni i monumentis. Et in hntes tram
gaudebunt sup illas i iocundabunt i inuua
mutet ad hntem. qm hnt dno pntie tunc
tur eos qui habitabant sup tram. i post die
tres i dimidui i sp uite adeo intrabit i eo
i stent sup pedes suos i tunc i magnus
cecidit sup eos qui uiderunt eos. Et audite
iit uocem magnam de celo dicente illis.
Ascendite hnt. Et ascendunt i celum i uide
i uide illas inuua eos. Et in illa hora
fuit est tremotus magnus. i decima pars
ciuitatis cecidit. Et cecidit iit inuua
nomina hominu vii. milia. i reliqui i
more nulli fuit. i dedunt glam deo cel. de
sedm auit. i ecce ne tuum ueniet cito. Et
septimus angelus tuba cecinit i sic sunt
uoces in agne in celo dicentes. Fm est reg
ni hui mundi qui uix i filij eius i reg
nant in secula seculi. Et uiginti quatuor
semoies qui in espectu dei sedent i sed i
suis. cecidit i facies suas. i adorauit
deum dicentes ame. S nra agnitus i que
ds ur omps. qui es i qui etas i qui uentus
es. qui accepti vntem nra magna i reg
nant. Et uide hnt gentes i aduenit uia nra
i p mortuor iudicari i redd i iocem sui
tus pssis i sanctis i iumentib: nomen
nri puluor i magnus i eximiat di eos
qui corumpunt dam. **XII**

Et apertum e templu dei in celo i uita
est archa testamenti eius i plo
eius. Et facta sunt fulgura i uoces
i comitua i tremotus i graudo magna
Et signu magnu apparuit in celo. i mul
lier amicta sole ruma ds pedib: eius i m
capite eius corona stellas duodecim. i i
vto habes. Et clamabat pntiens i tui

natur ut pariat. Et uisu est aliud signu in
celo. Et ecce draco magnus rufus habens
capita septem i cornua decem i in capite
suis septem dyademata i cauda eius trabe
hat tiam ptem stellas celi i mulit eas in
trm. Et draco stetit ante muliem q erat
pantura. ut cu peperit. filiu eius deuora
ret. i peperit filiu masculu. qui recturus eat
omnes gentes i vga ferrea. Et captus e
filius eius ad dm i ad thronu eius. i muli
fugit in solitudinē ubi hnt locu patu ad
ut iqi pascat illam dieb: mille qucentis
sexagita. Et fuit est plui magnu in celo
i michael i angli eius plabant cu draco.
i draco pugnabat i angli eius i non ua
luerit neq: locis inuentis e amplius eo
in in celo. Et pntus est draco ille magn
serpens aniq qui uocat dyabolus i satha
nas qui seduit uniu suu orem. Et pnt
e in tram i angli eius cum eo inuua. i aut
dum uoce in celo dicente. Que facta est salus
i uirtus i regnu dei nri i pntis xpi eius. q
pntus est a uulato: fuit uoce. qui accu
labat illos ante i espectu dei nri die ac noc
te. Et ipi uicinu illu i pnt laguine agui i
pnt uicinu illu i uon dilexerunt
aias suas usq: ad mortem. Quia letam
celi qui habitans i eis. i e hnt i mari. quia
descendit dyabolus ad uos i uos uas mag
nam. laens qd modicu temp iit. Et post
uidit draco qd pntus e in tram. i pntus
est inuua que peperit masculu. Et date
sunt mulieri due ale aquile magne. ut uo
larent in desertu i uolau suu. ubi alitur p
tempus i pa i dimidui ius a facie spem.
Et emulit serpens ex ore suo post muliem
aqm taqm flum ut eam faceret trahi a flu
mine. Et aduenit tra muliem. Et apert
tra os suu i abloquit tra flum. qd in
lit draco de ore suo. Et uocis e draco in
muliem i abloquit pnt cu reliquis ec
semit eius q custodiunt mandata dei. i
hnt testimoniu ihu xpi i stetit super a
renam maris. **XIII**

Et uidebunt ar testiam ascendit
hntem capita vii. i cornua decem
i sup cornua eius. x dyademata
ta. i sup capita eius nomia. x uulaphe

me. et bestia qui uidi similis erat pardo ipe
 os eius sicut pedes ursi. et os eius sicut os leonis.
 Et dedit illi quicquid uultu sua ipe ipe ipe magna.
 Et uidi unum decapitulum suis qui oculi in mo-
 cent. Et plaga mortis curata est. et admirata
 est uniuersa terra post celum. Et adorauit decem
 qui debuit paterne recte i ad adorare bestia dicitur.
 Quis similis bestie i qui possit pugnare in ea.
 Et danti est os loquens magna inuasphentias
 . Et data est illi paterne facit niles qd gntia duos.
 I apu os sui inblasphemias addm bla-
 puenat nome eius i tabna dlm ei. i eos q
 i celo hntant. I danti est illi danti facit in sa-
 i unice uios. I data est illi paterne i oem terru
 i pplm i lingua i gentes. I adorauit ea omis
 qui hntant terram. quos no se nomina septa
 libro in te i agni qui oculi e apu origine
 inidi. Siqui hnt aures audire audiat. Qui
 i caput i duxit i caput i uader. Qui
 in gladio occidit oportet eum gladio occidi.
 Hoc e paciencia i fides scos. I uidi alia bestia
 am e i scendent de terra i uebat coruina duo
 similia agni i loqbat sicut draco. i paterne
 paterne bestie oem faciebat in spm eius i
 fecit tra i uidentes i ea adorare bestia pma
 cuius curata e plaga mortis. I fecit signu
 magna ut eras igne de celo facit de scende
 iham in spm homi. i sed uoce hntantes i
 tra ipe signa que data sunt illi facit in q
 spm bestie dices hntantibus i mtra ut faciat
 ymaginem bestie que hnt plagam gladii
 i uixit. Et danti est illi ut daret spm yma-
 gini bestie. i ut loquat ymago bestie. Et
 facit ut qumq non adorauit ymaginem
 bestie occidat. Et facit omis pusillos et
 magnos i omnes i paupes i uios i suos
 hnt caritatem i manu sua dextra aut in
 frontibus suis. i nequis possit eme aucue
 de uili qui hnt caritatem nomis bestie
 i uicini nomis eius. hoc sapia e. Qui
 hnt in tellm apu uiam bestie. I unicus
 em nomis e i uis eius e sexcenta sexa-
 ginta sex. **XIII**

Et uidi rorare agnus stabat sup mo-
 tem syon. i cum eo centu qd agni-
 ta quos milia. hntes nome eius
 i nome paterne eius septu in frontibus suis.
 Et audiui uocem de celo tamqm uocem

agni multam tamqm uocem contriui
 in agni. Et uocem qui audiu sicut uocem
 cytharodis cytharizantium i cytharis suis
 suis. Et cantabat quasi cantu uocum
 an sedem dei. i ante quos ammalia i senio-
 res. Et nemo potat dicit cantu nisi illa
 centu quadraginta quos milia qui ep-
 ti se dicit. I y sunt qui in melleis non
 sicut conquinati. i uoces cui sunt. I y sunt
 qui secum agni quocumq tene. I y ep-
 a sunt ex hominibus i paterne deo i agno i ui-
 ore ipos no est inuentu in mendacium. S i
 in amla eum se ante thronu dei. Et uidi
 aliu angliu uolantem p mediu celu hnt
 tem ewanglium eum ut ewangelizat
 sedentibus sup terram. i sup omne gentem i rebu
 i linguam i pplm dicens magna uoce. I uocem
 dnm i dicit illi honorem. qz uenit hora iudi-
 ci eius. Et adorauit eum qui fecit celum i tra-
 i mare i omnia que i eis. i fontes aquarum.
 Et alius angliu secutus eum dices. E ca-
 dit babilon ciuitas illa magna. q annu-
 ite fornicationis sue pauerit omis gentes. I
 ius angliu secutus est eos dicens. uoce mag-
 na. Siqui adorauit bestiam i ymaginem
 eius i accepit catenam in fronte sua aut
 i manu sua. i hnt uocem dntis in re dei. quod
 in iurum est in re i calice in re ipsius. i uocem
 i igne i sulphure in re ipectu scos anglos
 i ante ipectum agni. Et finis conuictos
 eos ascendit in sila labru. Et ec hnt uocem
 quem ore ac uoce qui adorauit bestia
 i ymaginem eius. Et siquis accepit caten-
 tem nomis eius hnt est paterne scos qui ad-
 uocum mandata dei i fidem illi. I audi-
 ui uocem de celo dicens michi. Sicut. I si
 uocem qui in dntio in uocem. A modo iam
 dicit quibus ut requiescat a laboribus suis
 I pa eum illos secutus i uos. Et uidi
 uicem candidam i sup uicem sedentem
 similem furo hominis hntem in capite
 suo coramam auream i in manu eius fal-
 cem acuta. Et alius angliu exiit decem
 plo clamans uocem magna ad sedente
 sup uicem. qz uocem falcem quam i meto q
 uenit hora ut metat qui in a uocem met-
 sis tr. Et uocem qui sedebat sup uicem fal-
 cem sua in manu i in tellm terram. I alius

omnis anima unius in manu. Et tunc anglos
effudit phylalam suam super flumina et super
fontes aquarum. et factus est sanguis. Et audi-
vi anglin aquarum dicentem. Iustus es domine
quia iniquitas sanctus qui iuxta iudicasti. quia
sanguinem sanctorum et prophetarum fuderunt et sanguinem
testium eius videri dignum erunt. Et audiui
altum anglin dicentem. Etiam deus omnipotens
revera iudicia tua. Et tunc anglos effu-
dit phylalam suam in solem. et tunc est illi
estum affligere homines rigore. Testificavit
homines estum magno et blasphemavit
nomen dei. et tunc percutit super has plagas
neque egunt penam ut darent illi gloriam.
Et quintus anglos effudit phylalam
suam super sedem bestie et tunc est regnum eius
tenebrosum. Et manducaverunt linguas su-
as pro dolore et blasphemaverunt deum celum et
terram et universum. et non egunt pen-
tenciam ex operibus suis. Et sextus anglos ef-
fudit phylalam suam in flumen illud mag-
num eufratem et sicavit aquam eius. ut ipse
et omnia regna abesset solis. Et vidi de ore
draconis et de ore bestie et de ore pseudo prophete
exire spiritus imundus et imundus et imundus.
Sicut enim spiritus demonum facientes signa et
procedunt ad reges totius terre et congregant in
unum ad diem magnum dei omnipotentis.
Et ecce venit sicut fur. et nemo qui vigilet et
custodit vestimenta sua. ne nudus ambu-
let. et videant spicula mentis eius. Et egre-
gant illos in locum qui dicitur abesse huius
generis. Et septimus anglos effudit phyla-
lam suam in aerem. et erunt vox magna
de templo ad totum dicens. factum est. Et facta
sunt fulgura et voces et tempestas et tremor
factus est magnus qualem nunquam fuit
ex quo homines fuerunt super terram. talis
tremor sic magnus. Et facta est civitas
magna inter pres et civitates gentium
ceciderunt. Et babilon magna venit in
memoriam ante deum daret calicem vi-
ni indignationis ut eius. et omnis in-
sula fugit. et montes non sunt inveni. et gen-
do magna sicut calicem descendit et ho-
mines de celo. Et blasphemaverunt domini homi-
nes propter plagam grandinis quam facta est
magna vehementer. **XVII**

Et postquam uidi alium angelum descen-
dente de celo habentem potestatem mag-
nam. et terra illuminata est a gloria eius.
Et exclamauit in fortitudine dicens. Cecidit
babilon magna et facta est habitatio
demonum. et custodiet omnis spiritus inuidi.
et custodiet omnis uolens inuideri ad tribu-
tum. quia de uino inebriata est uis eius bibunt
omnes gentes et reges terre cum alia fornicatione.
et inebriati sunt. et de uicinis delicias eius di-
ces facta sunt. Et audimus aliam uocem de celo
dicentem. Exite de uia populi mei et ne peccetis
secundum delictos eius et de plagis eius non acci-
piatis. quoniam praeueniunt peccata eius usque ad de-
structionem. et recordatus est dominus iniquitatum eius.
Et edixit illi sicut ipsa recordabitur uobis. et
multiplicabit duplicem secundum opera eius. In
potestate quo uultis uobis. uultis autem di-
guntur. Quoniam significauit secundum delictos fuit
tantum datus illi tormentum fluctu. quia in
de suo dicit. Sed eo ut regna. et uindicta non
similiter fluctu non uideo. Item in uindicta re-
uenit plage eius. mors et luctus et fames.
et ignis et tenebrae quia edis qui iudicabit il-
lum. Et flebunt super aliam reges terre qui
cum illa fornicatione sunt et delictis uixerunt
cum uiderint fumum incendii eius longe sta-
tes propter timorem tormentorum eius. dicentes.
Vere vere ciuitas illa magna babilon
illa ciuitas fortis quoniam una hora uenit
iudicium tuum. Et negotiatores terre flebunt
et iugebunt super aliam. quoniam merces eos ne-
mo emet amplius. mercedem autem et argen-
tum et lapides preciosi et margarite et ibi et pur-
pure et serici et coccini et omne lignum et
cuminum et omnia uasa exoris et omnia uasa de
lapide preciosi et erameo et hoc et marmo-
re et cynamomum et amomum et odoramentis
et unguentis et cibus et uini et olei et
simile et omnia et omnes et omni et equis
et uelantibus et mancipiorum et animarum hominum et po-
tenti delicia annuunt distendunt a te. et
omnia pinguis et palati precantur te et am-
plius illa non inueniunt mercatores hominum.
Qui diuites facti sunt ab ea longe stabunt

Et uidit anglin descen dente m de celo
hntem clauem abyssi i cathedra
magnam i manu sua. Et appre
hendit draconem serpente antiquu qui vo
cat dyabolus i sathanas. i ligauit eum p
annos mille. Et misit eu i abyssu. i clau
it i signauit sup illu. ut no amplius gen
tes decipiat donec consummet mille annu. i
post hoc oportet illu solui modico tempe. i
uidit sedes i sederit sup eas. i uidit illi danti
est illis. i alas dedit a totu ppe testimoniu
ihu xpe ubi uenit dei. Et qui non adolauit

Et audiui in fluminibus aquam mitem splendidi
tamquam cristallum procedente de sede dei
et aqua in medio platee eius. Et exiit
de fluminibus lignum vite affinis finibus duodecim
plungens in tres pedes finibus suis. et folia ligni
ad sanitatem gerunt. Et oem maledictum non erit
amplius. et sedes dei et agni iusta erit. Et sedes
eius sicut altus et iudicabit faciem eius et domi
eius in finibus eorum. Innox ultra non erit. et non
operietur innox iudicabit eorum. quoniam dicitur
lumen ab oculis. et regibit in secula seculorum. et dixit
mihi. haec uerba fidelissima sunt. Et dicitur dicitur
um prophetae misit angelum suum ostendere finibus suis
quod oportet fieri. Et ecce uenit et relacet. et uis
autem dicitur uerba prophete libri huius. Et ego ideo
audiui et uidi. Et postquam audiui et uidi
sem occidit adorare ante pedes angelus. qui
mihi ostendebat. Et dixit mihi. Vide ne fecis. et non
eris timor sui et timor tuos prophetas. et eos qui sunt
uerba prophete libri huius. Domine adora. Et dixit
mihi. Et signauis uerba prophete libri huius. Et pe
enim prope est. qui in nocte uideat adhuc. et qui
in nocte uidet adhuc. et qui in nocte uidet adhuc
fieri adhuc. et qui in nocte uidet adhuc. et qui
uenio cito et uices mea meriti est reddere uiuam
quod sed a opera sua. Ego sum alpha et omega
et inquit finis uicini et finis. Et qui in nocte uidet
stolas suas in sanguine agni. ut sic pro
eos in lignis uite. et propter eos in nocte uidet
foris autem cautes in uenientia. et in nocte uidet
et ydolis succubites et omnis qui amat et facit
uidetur. Ego ideo misit angelum meum testifi
cari uobis haec in nocte uidet. Ego sum radix et
regnum stella splendida et in nocte uidet. Et
sponsus et sponsa dicitur uenit. Et qui audit
dicat ueni. Et qui sitit ueniat. Et qui uult
accipiat aquam uitae gratis. et testis enim omni
audientia uerba prophete libri huius. et si quis a
posuit ad haec aponeat os super illam plagas
scriptas que sunt in libro isto. Et si quis
diminuit de uerbis libri prophete huius. aufer
ret deis partem eius de libro uite et de uicinate
scilicet et de his que scripta sunt in libro isto. et uis
qui testimonium perhibet istis. Et amen
uenio cito amen. Veni domine ihesu. Et in
domini nostri ihesu christi cum omnibus uobis a
men.

Explicit liber apokalipsis. Amen.

Ena

i. sapientia	ii. maior	iii. faciem	iv. esto ad aud.	v. medica
maior	maior	maior	maior	maior

adix sta qto cont mansuet amur

vi. noli	vii. no fia	viii. anag	ix. pencat	x. minor	xi. msto et
noli	noli	noli	noli	noli	noli

metri rixā novs omis apis bnfact

xii. noli	xiii. mors	xiv. faciet	xv. bona	xvi. tunc	xvii. ofice	xviii. calcul
noli	noli	noli	noli	noli	noli	noli

Agno nō tardat tunc vii lau arene

xix. dentat	xx. exceat	xxi. afuae	xxii. lapida	xxiii. gauri	xxiv. oliva	xxv. mfsuf
dentat	dentat	dentat	dentat	dentat	dentat	dentat

filius dona fuge piger auf oliva novuq

xxvi. mli	xxvii. bona	xxviii. Eulky	xxix. ut	xxx. dures	xxxi. hospes	xxxii. aie tue
mli	mli	mli	mli	mli	mli	mli

Pais bona mutat sepi tras miserere

xxxiii. post	xxxiv. aux	xxxv. bis	xxxvi. adolef	xxxvii. vix	xxxviii. tampa	xxxix. tua
post	post	post	post	post	post	post

Nō abut loque cont spes unnia signa

xl. ai	xli. honore	xlii. ulto	xliii. opa	xliiii. dm	xlv. 2 dnu	xlv. lea
ai	ai	ai	ai	ai	ai	ai

Acta da medica to valde musica mors q

xlv. Simone	xlv. audia	xlv. videt	xlv. patru	xlv. ditans	xlv. Deo	xlv. forte
Simone	Simone	Simone	Simone	Simone	Simone	Simone

Nō duplices arcu laudes moyses iohann

xlv. furexio	xlv. q ignis	xlv. media	xlv. onie	xlv. filio	xlv. floretur	xlv. fupia
furexio	furexio	furexio	furexio	furexio	furexio	furexio

Nathan thebas iohie simon qli pcor

xlv. gunt	xlv. dom	xlv. adudi	xlv. milio	xlv. diat	xlv. clama	xlv. gapiet
gunt	gunt	gunt	gunt	gunt	gunt	gunt

os mōs stat septē tomū ne dē vgoq

xlv. Bmme	xlv. narye	xlv. vga	xlv. fi	xlv. De m	xlv. ofla	xlv. babi	xlv. luafm
Bmme	Bmme	Bmme	Bmme	Bmme	Bmme	Bmme	Bmme

libe owl allin flos qut on cad allis

xlv. omne	xlv. emittet	xlv. omne	xlv. ethiopie	xlv. on
omne	omne	omne	omne	omne

hic moab agni damala tiffiue egypti

xlv. 2 dical	xlv. on	xlv. on	xlv. on	xlv. mca	xlv. michi
2 dical	2 dical	2 dical	2 dical	2 dical	2 dical

Quo ceta uallis tuiq secretum

xlv. Dne sem	xlv. fortis	xlv. duro	xlv. et	xlv. anglare	xlv. 2 liber	xlv. sol sep
Dne sem	Dne sem	Dne sem	Dne sem	Dne sem	Dne sem	Dne sem

Aufert vibs gladio lapide signat eit lux

xlv. ngia sui	xlv. ipia	xlv. videt	xlv. gaga	xlv. veniet	xlv. 2 saluab	xlv. nos
ngia sui	ngia sui	ngia sui	ngia sui	ngia sui	ngia sui	ngia sui

Ydola sedeb regē milui deus ipse

xlv. Blasfemat	xlv. angla	xlv. lex	xlv. Exechias	xlv. chejan	xlv. 2 budy	xlv. fmit
Blasfemat	Blasfemat	Blasfemat	Blasfemat	Blasfemat	Blasfemat	Blasfemat

Raplares pculit amir onō tēz vluuz

xlv. fimmis	xlv. noli	xlv. faber	xlv. ppo	xlv. getus	xlv. flina
fimmis	fimmis	fimmis	fimmis	fimmis	fimmis

Unū sue me lina qro nato tansi

xlv. tua	xlv. crea	xlv. meis	xlv. de	xlv. meas	xlv. dedi	xlv. m syon
tua	tua	tua	tua	tua	tua	tua

fiōs maib genas veient cōlge lqpsuz

xlv. p ordmē	xlv. deste	xlv. ē salus	xlv. penit	xlv. qui no	xlv. appidi	xlv. illuare
p ordmē	p ordmē	p ordmē	p ordmē	p ordmē	p ordmē	p ordmē

Stena nix iuxta mlt fons ouaq singe

xlv. v diane	xlv. mstey	xlv. quis est	xlv. vana	xlv. fui mei	xlv. 2 celi	xlv. nouu
v diane	v diane	v diane	v diane	v diane	v diane	v diane

Clausis splendor edom celos ymetet noua tra

Jemias

i.	ii.	iii.	iiii.	v.	vi.	vii.
mensa mala d. si d.	ab aqua se p. m. m. m.	lone m. m. m. m. m.	ap. p. p. p. p. p.	ad. p. p. p. p. p.	stare p. p. p. p. p.	no d. p. p. p. p. p.

Na duo vigo mchil do uias tphet

viii.	ix.	x.	xi.	xii.	xiii.	xiiii.	xv.	xvi.	xvii.
regl. as. d. p. e. a.	inda p. f. e. n. e. s.	ciaco tras	si d. p. l. u. b. a.	col. m. m. m. m. m.	opaa	opaa	opaa	opaa	opaa

olla mors on tu tect lutos q. ue in penus

xviii.	xix.	xx.	xxi.	xxii.	xxiii.	xxiv.
adamantio figu	lagnai	fassur	as ad	p. d. i. a. t.	p. d. i. a. t.	p. d. i. a. t.

Ungue rota tect uenit milt roach. ue

xxv.	xxvi.	xxvii.	xxviii.	xxix.	xxx.	xxxi.	xxxii.	xxxiii.	xxxiv.
indich bone t. sume	semias	z pon. cas	anarias	catena d.	collo z. m. m.	collo z. m. m.	collo z. m. m.	collo z. m. m.	collo z. m. m.

Juda ficiis calice caput fac vicia fregit

xxxv.	xxxvi.	xxxvii.	xxxviii.	xxxix.	xl.	xli.	xlii.	xliii.	xliv.
lyp. e. e. e.	plorans	anari	p. m. i. s. s. i. o.	f. e. d. i. e.	n. o. b. i. z.	n. o. b. i. z.	n. o. b. i. z.	n. o. b. i. z.	n. o. b. i. z.

Cu scite iadriel ager tona vlagz iadriab

xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.
volunt. p. a. i. s.	m. i. t. a. t.	r. e. p. z. e.	p. e. a. t.	g. o. d. o.	p. e. a. t.	p. e. a. t.	p. e. a. t.	p. e. a. t.	p. e. a. t.

Had tota lacu cecit manz itit orat

xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.
Egypt regine	v. b. a. p. e. i. c.	p. p. h. a. t.	g. n. e.	d. n. i.	u. p. p. q. u. o.	n. o. q. u. e. s. c. a. s.	n. o. q. u. e. s. c. a. s.	n. o. q. u. e. s. c. a. s.	n. o. q. u. e. s. c. a. s.

Incit tibat larucl pt nechao micio

xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.
p. p. h. a. t.	o. n. i.	o. n. i.	o. n. i.	o. n. i.	o. n. i.	o. n. i.	o. n. i.	o. n. i.	o. n. i.

Adm. gab ac amon babilon cecit nabuzardan

i.	ii.	iii.	iiii.	v.	vi.	vii.	viii.	ix.	x.
quo cunctas	et m. c. i. n. e. r. e.	v. i. d. e. s. p. a. u.	q. u. o. o. b. s. t. a. u. a. t. u. r.	e. s. t. a. n. d. u. r.	e. s. t. a. n. d. u. r.	e. s. t. a. n. d. u. r.	e. s. t. a. n. d. u. r.	e. s. t. a. n. d. u. r.	e. s. t. a. n. d. u. r.

olafed: cophleit ego vir color aurum

i.	ii.	iii.	iiii.	v.	vi.	vii.	viii.	ix.	x.
Audietes	legem	z. a. l. y.	p. p. h. e. t.	z. i. n. d. u. e. t. e. d.	z. i. n. d. u. e. t. e. d.	z. i. n. d. u. e. t. e. d.	z. i. n. d. u. e. t. e. d.	z. i. n. d. u. e. t. e. d.	z. i. n. d. u. e. t. e. d.

Oloabāt oant audivisus iate luctum

Lametao

Baruch

i.	ii.	iii.	iiii.	v.	vi.	vii.
quar. sup.	Volunt. sup.	p. i. l. o. s.	gladio	dom. i. s. t.	dom. i. s. t.	dom. i. s. t.

Ita comete domi iaditq. i malus

viii.	ix.	x.	xi.	xii.	xiii.	xiiii.	xv.	xvi.	xvii.
fac. g. d. u. i.	p. r. e. t. e.	v. i.	a. d. e. x. e. s.	x. v. i. n. i.	i. n. t. e. r. u. m.	i. n. t. e. r. u. m.	i. n. t. e. r. u. m.	i. n. t. e. r. u. m.	i. n. t. e. r. u. m.

Coduo fod sex cherub bis ita quic

xviii.	xix.	xx.	xxi.	xxii.	xxiii.	xxiv.	xxv.	xxvi.	xxvii.
deloc.	adloc.	adloc.	adloc.	adloc.	adloc.	adloc.	adloc.	adloc.	adloc.

qigt falsiloq tres vits sagwie gnaois

xxviii.	xxix.	xxx.	xxxi.	xxxii.	xxxiii.	xxxiv.	xxxv.	xxxvi.	xxxvii.
Acetba fuis	allogz	acut. et	et stann	olla z	colla	colla	colla	colla	colla

Vua loqz sours gladius collat uniles

xxxviii.	xxxix.	xl.	xli.	xlii.	xliii.	xliv.	xlv.	xlvi.	xlvii.
mecha	p. p. h. a. t.	d. n. i.	t. n. i.	p. e. o. s. m.	p. p. h. e. t. e. s.	p. p. h. e. t. e. s.	p. p. h. e. t. e. s.	p. p. h. e. t. e. s.	p. p. h. e. t. e. s.

Vxor amon t. r. r. cecit lapites phaguet

xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.
de. l. u. a.	a. d. i. f. e. o. s.	s. u. p. p. h. o.	dom. i. s. t.	regim	meas	meas	meas	meas	meas

fiagt desced plagut speculator ouesq

xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.
p. p. h. a. t.	e. s. t. i. d. a.	v. i. v. e.	p. o. e.	g. o. g. z.	s. u. p. a.	m. e. s. n.	m. e. s. n.	m. e. s. n.	m. e. s. n.

Seir agm timlos gog mors mos it tect

xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.	xlv.
maestas	porta	stuan	s. u. g. l. a.	e. s. d. i. c. b. a.	d. n. i.	d. n. i.	d. n. i.	d. n. i.	d. n. i.

Tepluz clausa puit plaba pt ag uomen

i.	ii.	iii.	iiii.	v.	vi.	vii.	viii.	ix.	x.
Coraz	Daniel	p. u. e. r. o. z.	i. n. f. o. r. n. a.	s. i. o. e.	s. e. l. e. c. t.	d. a. n. i. e. l.	m. i. l. i. a. n.	m. i. l. i. a. n.	m. i. l. i. a. n.

tat isciatq. catu actor man oat abhor

i.	ii.	iii.	iiii.	v.	vi.	vii.	viii.	ix.	x.
plabe ad	appunt	veste	v. i. s. i. o.	g. f. i. n. g. e. t.	s. u. p. a.	d. n. i.	d. n. i.	d. n. i.	d. n. i.

Pelvroi gabel vir res machael mlt tel

Ezechiel

Daniel

I	II	III	III	V	VI	VII
parc	impta	medies	moche	effu	die p	den fina
vxo ofec	des	mlas	un	da q	atub	re
	muégi			aq	uos	

Osee

Tres canet expta tacer nā tna totum

VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV
ignitue	duo	duo	frōd	isil	inalm	cro
		sa isil	delexi	ā agela	ma	q
			cu		mors	

Sicutuba nlibet vias puer angie mors ias

I	II	III	III	III	III
emca loai	plausu	canice	cuba	fuos	anallas
sta bōis	omstu	in syon			
rubigo					

Joel

ua exstipāt ieiunat spitus imple

I	II	III	III	III	III
Damasci	fuor plan	2 emē	sup vna	amitate	
	pa omf	era			
	cu feno				

Amos

uāstel' ardet tūlābit hāc pluet cā

I	II	III	III	III	III
qpe illo	ebūis	dnē lito	varūis	dm sup	
tacebit	for mi	tiō	ponoz	altare	

Prens ilās stat immo poma sedentem

I	II	III	III	III	III
adgentes			2 eit	stus	

Abdias

egatū mlt' t erit saluado syon

I	II	III	III	III	III
q ceciderit	sup	deftua	Nimuite	ionam pro	
ianam		uit iona		edra	

Jonas

ost fortes piscis cōitūe dolo augt

I	II	III	III	III	III
duo supex	afce	cor de	gōt	exte	qile
celia ere	de pa	sup ex	mebu	egdie	melq
	deno	amant	lopa	duy	feai

Michas

alcāt iter pellē hīs lethlet tibi palte

I	II	III	III	III	III
Abalut ai	sup bupū		duo	audim	
duo					

Malachi

isputat rēbit mltū pē cātica pfallit

I	II	III	III	III	III
flos libani	ebvangel	qms gmonel	sup		
	zates pae	cam caput			

Naum

anguit ere petes vastatūq minime tō

I	II	III	III	III	III
dm venit	in illa die				

ag dies fit pena reis iubilā mltis Sophoias

I	II	III	III	III	III
Zorobabel	2 aggens	celū	clamae	affirmam	
				que mēis	

Dificau' ceplū mouet oia zoroabel te Aggens

I	II	III	III	III	III
v'palar	venala	stalar	luone	volūne	eqs
mt amroca	uēt	adexno	2 ifu		
	idam	ihu	ria		

uta fabu sathan cpta volās qdurga Zacharias

I	II	III	III	III	III
volūm pte	pmā	an rex	petate	xxx	q se
		infedit	adno	dena	vinge
				neoz	miti

bibitis Pax alim' plumiā pāi flet finea

I	II	III	III	III	III
eq est	dm ingent	men ai	anteg	acmet	
frū dm		leui	des dm	magn	

fiēna d nū magm' pactū mitter helyas Malachias

I	II	III	III	III	III
Amiohus	puōt plege	yeent	vid faga	frō adpha	
		ajuda	fuoz	am q z m	
				coznau	

bles machate' seron lūias thymothie' machateos

I	II	III	III	III	III
ad p de	capite pua	2 doora	sup	en roma	
fante	pend	me	acat	occipit	peho
				formida	

Eleazar incauoz fedus badioidis alexāter

I	II	III	III	III	III
exalta p	qdit ionatha	ai filys	ocadi	Enmo p	fuacdt
machā				edto fūgt	por suo

Demetri' triphon ionathas finōqz iohs

I	II	III	III	III	III
De aqua	metusa	pac	abiebat	poluit	fuilla
ansa	p somam	chador	fuam	ceplum	edi cogi
			facdban		frē pūmē

gnis tacha flagi iason athiodi' tao septe

I	II	III	III	III	III
intolled	ancuq	cepld	de volat	regia	
tlis effa					

Judas rex morit pūgāt dat lūia dextas

xij	xij	xij	xv
xij agna	antholm	q̄ Judam	q̄ blas
unif. n. p. l. m.			fennia

Diagnas cupatois fia alchum mors

i	ii	iii	iiii	v	vi
est xpc	amas	in ior	q̄ dya	in moce	dis
		danc			

Matheus

uita at addat loai septat docet orat

vii	viii	ix	x	xi	xii
xpi	da in	ayachm	xij apls	johm lap	sata sabao
	firmis		asta		

ambas

Docana sal uocat eleg laudat lata milt

ix	x	xi	xii	xiii	xiiii
pabolar	johis	panes	regm ce	q̄ si	ime
	emica		lept dmi	gmi	do
			petro	cois	stano

Pt emgma caput septe clauas decet ifans

ix	x	xi	xii	xiii	xiiii
ayro	oparis	helo	cefus	p dicit	malis
ny	dan				

ambas

Vino tenay puer munita qz ue ue

ix	x	xi	xii	xiii	xiiii
fine m	marat	xpc ai	xpc	xpc	
di	renanz	fuis			

ambas

Quia iudiciu tenant patitur ieluzit

i	ii	iii	iiii	v
xpc	disaplos	sibi xij	loq̄	meign
	popi			

marcus

tedicat accusat lociat pibia pora

vi	vii	viii	ix	x
filia hco	mambz	hoies ablam	uo pe	finalye
duadis	madnare		face ta	p foram
			cad. da	acoy tuse

Galtat na loas ut frondes fulto ameli

ix	x	xi	xii	xiii	xiiii
Desa	po. bidua	pcedes	qmedie	xpi	res
		iudiam			gens

Stemuit era duo dolor azima passio uita

i	ii	iii	iiii	v	vi
elizabeth et	ihc xpi	cap. m.	dan q̄n	reca	eligm
maria	crelat			disapli	

lucas

ocapiut puer vuda pceps laxat duodem

vii	viii	ix	x	xi	xii
unif. n. p. l. m.	regat	foncas	medh	de ciao	heb. repora
et	pplia	hnt	tar	tona	

flet iau wlpes bini digito bona multa

ix	x	xi	xii	xiii	xiiii
mlier	puga	filus pas	duces	x mda	iniquat
	emi	at	mdut	tar	

Indinata tou salquis billa lepra iuter

ix	x	xi	xii	xiii	xiiii
not	dar m	dar m	maduat	xpi	puc
	ex. 7				de

Zadje septe uita piba paschaqz mors par

i	ii	iii	iiii	v
impul. ent	in dmi ag	re ad ihm	saman	platoe
		noce	tanc	piste

cibu uinitat aquas nyctem ydria moe

vi	vii	viii	ix	x
vinus de celo	vel apc	inca do	nacy	vini
descendi	die ad	die f. f. d.	illuat	ent

Hum pams fclhu stat adultra ceois olue

xi	xii	xiii	xiiii	xv	xvi
lazary	vngt	disaplo	ego su	ame do	xpc ptem
an?	ca	mlant	rea	not q	

feret lib petes uia uitas fclbus orat

xviii	xix	xx	xxi	xxii
q̄hc	xpc	xpc	q̄ post m	

illudit moit finterit se manifestat

i	ii	iii	iiii	v
argmt	argmt	smf ar	mlaz	nos. x. galat
		gnt	getm	

entes iuteos un oia ptem dmi mors

vi	vii	viii	ix	x
xpc res	res	q̄ feto	sepabit	acai
q̄ b		q̄ b	taoe xpi	filoz gla

q̄a moit legi quis nos t ad op coe

xi	xii	xiii	xiiii	xv	xvi
fruct	ale	ala	de judex	madua	sepa
	inice	fmm	imalos	ad miam	ad fide

hami mebra mmlter olus quec qz salutes

c. p. m. i. no fme i nob	ii loam me nos	iii potu de d.	iiii nos p xpm	v mim i melac expe	vi no possi d huc regnu d
------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	------------------------------	-------------------------------------

ad chom thos

asmatu ptoz lac stula pasta iapaces

vii vxo re heat sua p form	viii y dolim	ix no alligat	x vos no apphedat	xi sua m qsp p sumit
--------------------------------------	------------------------	-------------------------	-----------------------------	--------------------------------

Osqz sua nichil est bonus os tēpta cna

xii didit fm ghe	xiii hoi loq	xiiii mlheres mecia	xv corp spuale	xvi collectas m ptoz
----------------------------	------------------------	-------------------------------	--------------------------	--------------------------------

Ut vlt si ligus taceat surgat co adunet

i ma test mōi qst	ii cui vos donast	iii cord car malib	iiii fictilib hem	v mypo carana	vi ut aarp table
-----------------------------	-----------------------------	------------------------------	-----------------------------	-------------------------	----------------------------

ad chom thos ii

lia donam tabulis uasis noua tpus

vii q in oib qfdo iud	viii voluntas	viii q pce semiat	x pntes ifo qles a ep	xi hebei p	xii pauli in oē duoz hōez
---------------------------------	-------------------------	-----------------------------	---------------------------------	----------------------	-------------------------------------

Gaudes pumpta metet tales ego iulio stab

i ap pcep dieb xv	ii petrus cu gea b	iii doe p pmissi oned	iiii letae	v pce est cantas	vi p que m mudus
-----------------------------	------------------------------	---------------------------------	----------------------	----------------------------	----------------------------

ad gala thas

ali edelat abie stilis fructus cāfixus

c. p. m. i. xpm ad dex tam sua	ii ia no estis	iii q rei s genua	iiii do hoib	v xpc eae tene bray	vi
--	--------------------------	-----------------------------	------------------------	-------------------------------	-----------

ad eph thos

ostitues aues flecto ded e caput hae

c. p. m. i. cupio esse cu xpo	ii i noie ihu ome genu	iii extendens me	iiii mē sio stare in dno
---	----------------------------------	----------------------------	------------------------------------

ad eph luyeles

issolui flectat ad anteiora corona

c. p. m. i. xpc p puz fmi	ii ne quis vos deapi at p tanc	iii p qnoe	iiii fmo vr sic qdico
-------------------------------------	--	----------------------	---------------------------------

ad eph scules

aahcas ne qz q iustū sal sit more

c. p. m. i. fa sic oib	ii volunt ad dno	iii ad cōfite dei in sam vray wa archa	iiii cu dno
----------------------------------	----------------------------	--	-----------------------

ad eph mēules

Orna uenire fidem tuba pax

c. p. m. i. etnas dāt in iatu	ii se pta filius p dnois	iii ambulare m qeoe
---	------------------------------------	-------------------------------

enās homo quosdam

c. p. m. i. pcepti am as	ii pue for mato est	iii sue nesc at pesse	iiii ad ora val est	v poma	vi i vnde expugnis vboz
------------------------------------	-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	------------------	-----------------------------------

ad thesaloiac ii

imis adam domui pietas induas oīe

c. p. m. i. suo cui edid	ii labom fiant bon	iii erit hoies p ipos amā res	iiii optime oportune
------------------------------------	------------------------------	---	--------------------------------

ad thymoteu i

erius miles erunt iusta

c. p. m. i. dne opz epm esse	ii aparuit dei
--	--------------------------

ad thymoteu ii

me grāa

c. p. m. i. fecit a secula	ii xpo oia	iii dnce cognia	iiii est fmo dei	v qm vōt a deo	vi film dei cōfigeres
--------------------------------------	----------------------	---------------------------	----------------------------	--------------------------	---------------------------------

ad philomene

erq vbeat hodie viuis nisi iustum

vii salem	viii dens vnde ho	ix vnde lex fūdoz	x e pbia	xi dne que diligit	xii atane de quo edere
---------------------	-----------------------------	-----------------------------	--------------------	------------------------------	----------------------------------

ad hebreos

Ree fixit omis vmbra fies castigat hem

c. p. m. i. eligi aia thias	ii fūdo claudu repoe	iii quā	iiii ananie	v dncos eligu	vi dncos	vii dncos
---------------------------------------	--------------------------------	-------------------	-----------------------	-------------------------	--------------------	---------------------

orte son talit omia fians septe lapidat

viii lapidat eum	ix quāt	x stunt acur pete	xi adversus	xii rex mist ananus
----------------------------	-------------------	-----------------------------	-----------------------	-------------------------------

ad aplos

philipp paul vas disceptat theotes

xiii dix paulus	xiiii obmleuit pauloz h mabe	xv q n pto vī ptae potuerit	xvi apsticos	xvii pdiat su exiit paul
---------------------------	--	---------------------------------------	------------------------	------------------------------------

Ceas eius tamosqz ingū spes qā athenis

xviii parachāt an obmal moneit	xix sed ad q aadac p fenest	xx liga paul	xxi ad paul
--	---------------------------------------	------------------------	-----------------------

Hosten ephesi redimunt zona flagellis

xiii	xiiii	xv	xvi	xvii	xviii
fi ne	audo	veit	Agrippa	naues.	reue
pep	pula	uim	lajan	2 hoies	paulo
li			paulo	enafet	

Judee felix festus agrippa naufgo romani

c pmi	ii	iii	iiii	v
bene vi	2 denos	nemo	lucifacien	fi pmo
q ceptat	ardut	domare		vr
		pe		

1^a epla iacobi

uffert tu odis lingua merabun est non

c pmi	ii	iii	iiii	v
fagne re	efote	patim	antatem	q adu p
Impta	oi huse	pp msa	hnois	vr
	caure	nam		

2^a epla petri

gm subita liquet mutiam uigilate

c pmi	ii	iii	iiii	v
voce lapsa	ad eum	noe iustae	fi m paulo	
hice modi		peonem		

3^a epla petri

ilms est meus octauuz caissim inde

c pmi	ii	iii	iiii	v
ab inicio	ex nob	ex qm tuf	in h e	qm
	reue	lia fmi	caritas	testio
		Emore	nobai	dant

4^a epla iohannis

uod fuit ex nobis scim pfecta tres sut

c pmi	ii	iii	iiii	v
Dne 2 filijs				
eus				

5^a iohannis

lece Tria iohannis Gaia

c pmi	ii	iii	iiii	v
sanctus	alorica	cu dyo	ppham	

6^a epla iude

Judas archangelus euodi

c pmi	ii	iii	iiii	v	vi
cadlab	ecce d	ecce	icad	liberapi	figillu
ecce	cent	decet	icad	refigelm	apm

7^a apocalypsis

epce bibine tres sedes soluere sextum

vii	viii	ix	x	xi
in pbat	auron huc	abissi	vii locutaf	duo oca
ei	anglus	apuit		ditm

Agilia thubulu putenqz conitrua testes

xii	xiii	xiiii	xv	xvi	xvii
in pbat	lesac	sa calaci	vii aglos	vii effundi	diptis
cu drace	afede	nowm	hnois	te	

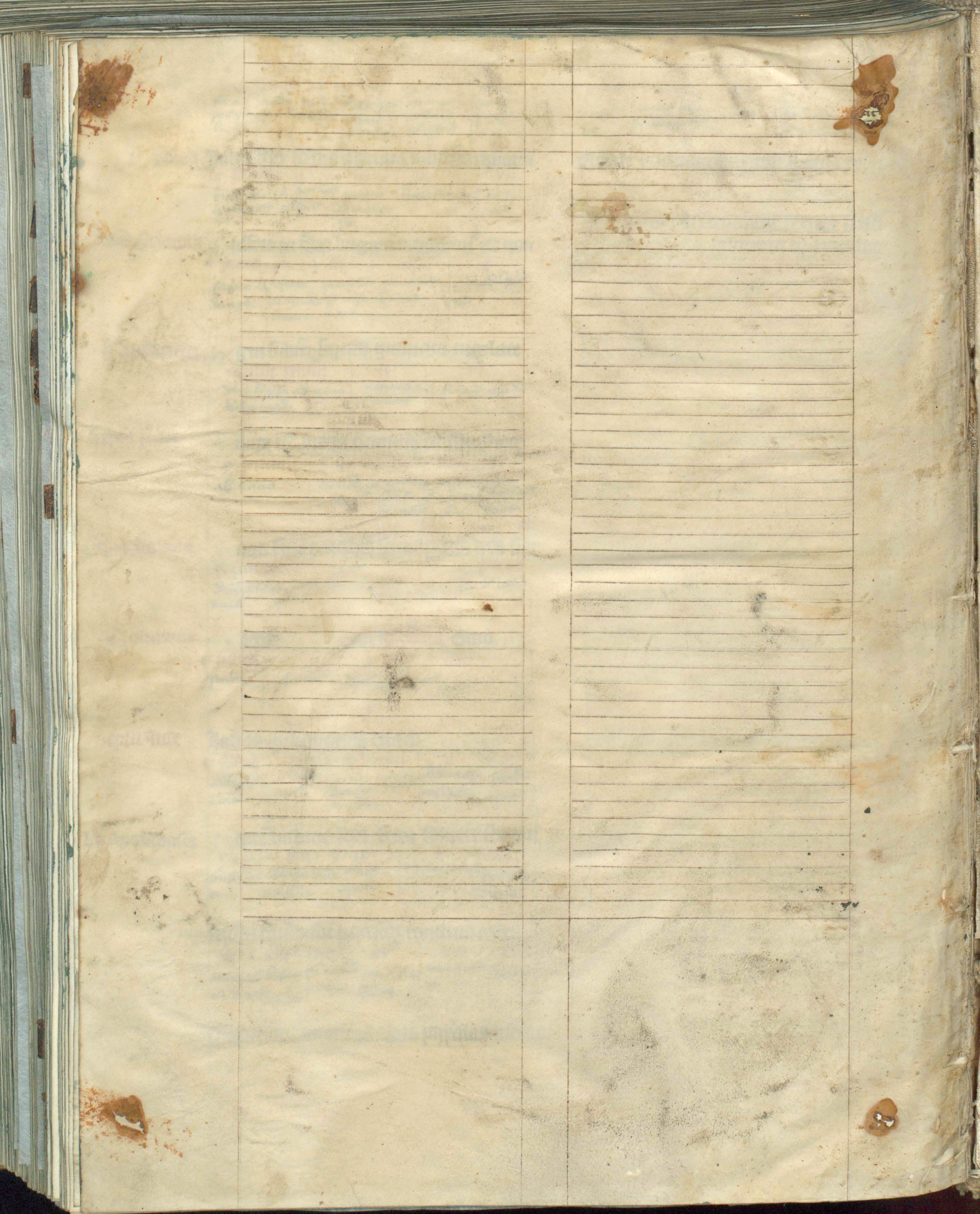
Pugne due tantat plagas pphalas metris

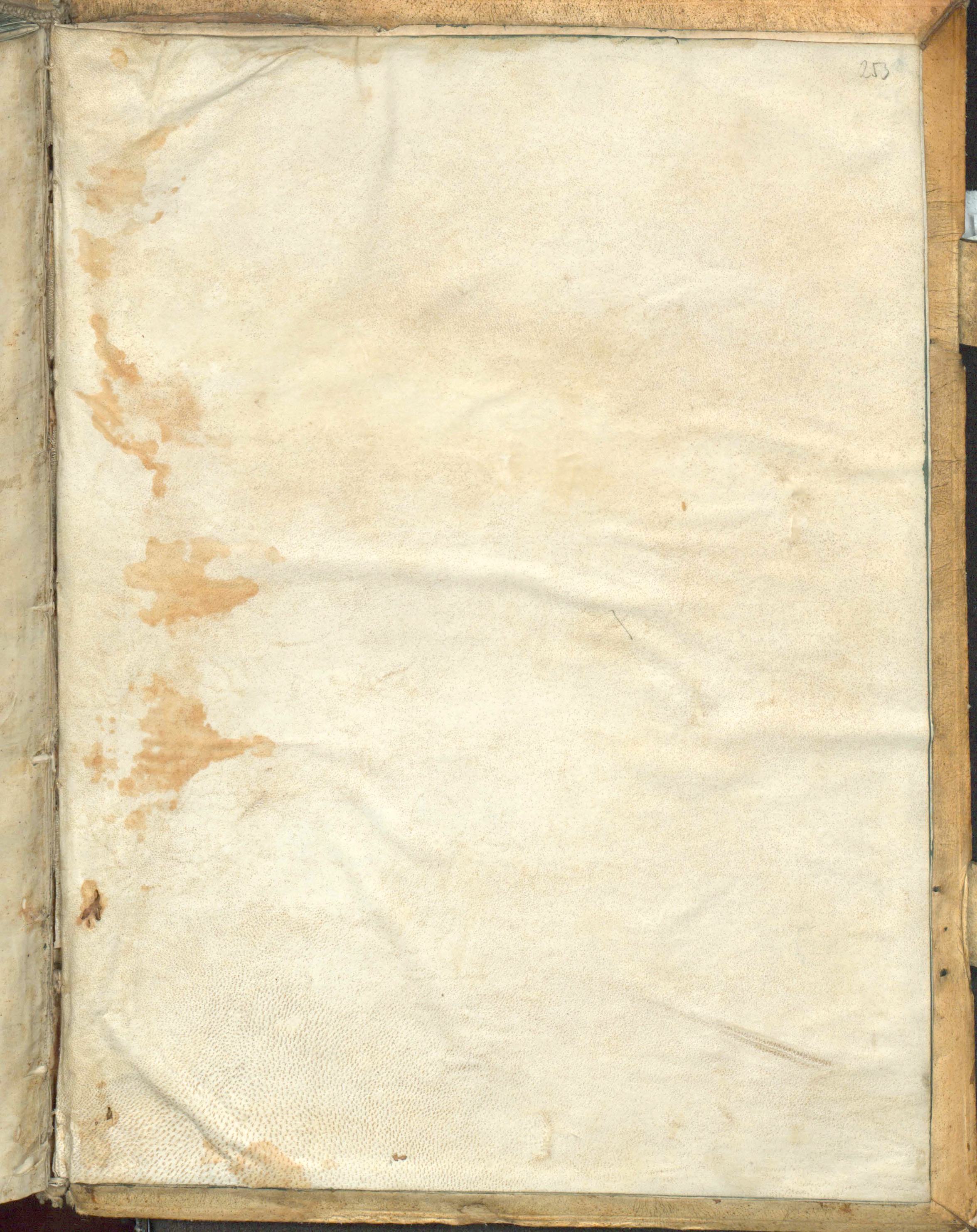
xviii	xviiii	xx	xxi	xxii
reges	angni ba	mozan	lary zina	diac
de	q voca sunt		ta vno suo	spofus

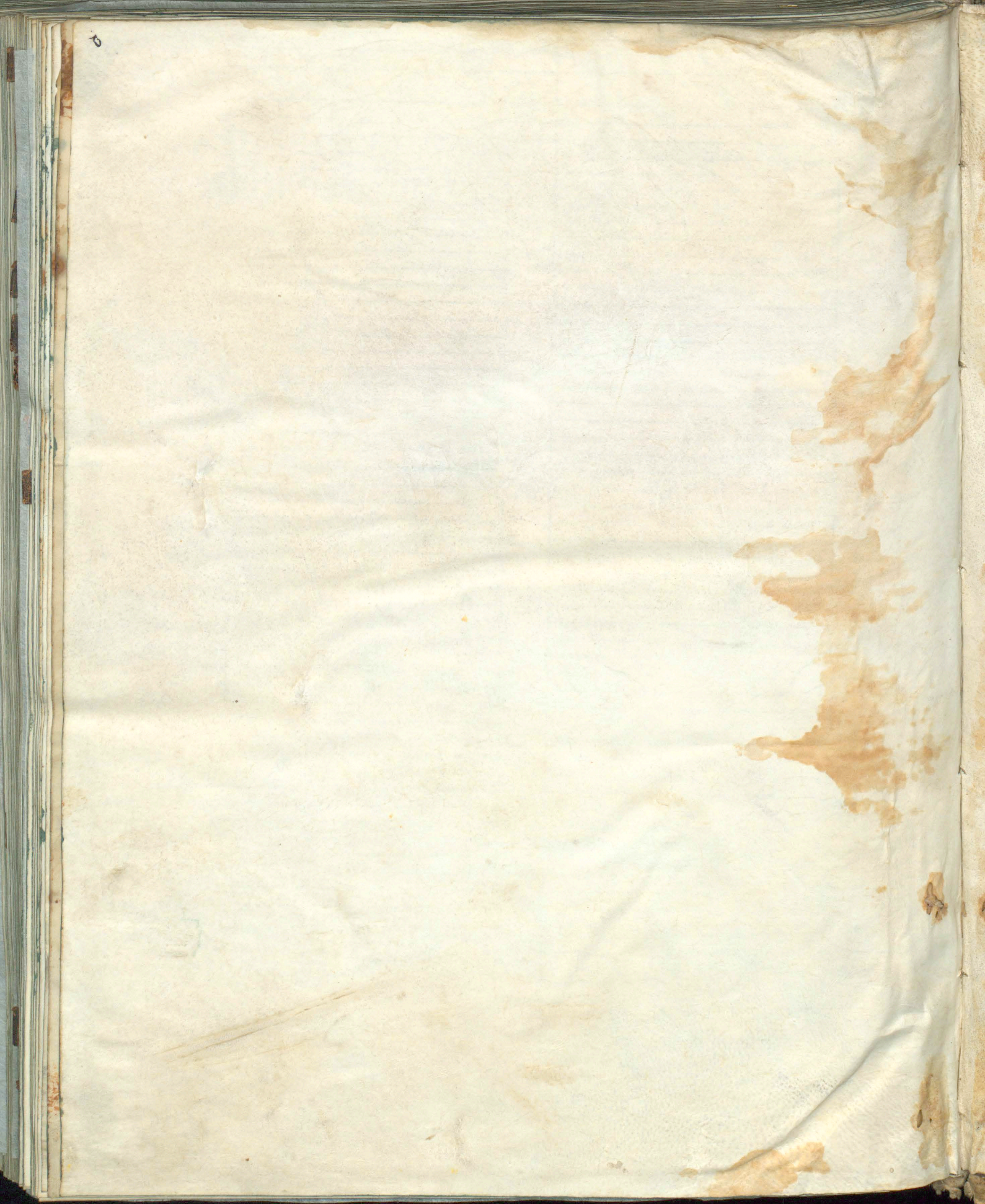
flebit aduenam surgunt sponsa venio ia

Scriptores libri benedicant dextera cisti felices scribant plurima tua uiuant

[illegible]

256

257

Joannes Bonechowski

Abbas Gradicensis